

BIBLIOTHECA
UNIV. IAGELL.
CRACOVIE-NSIS

38646

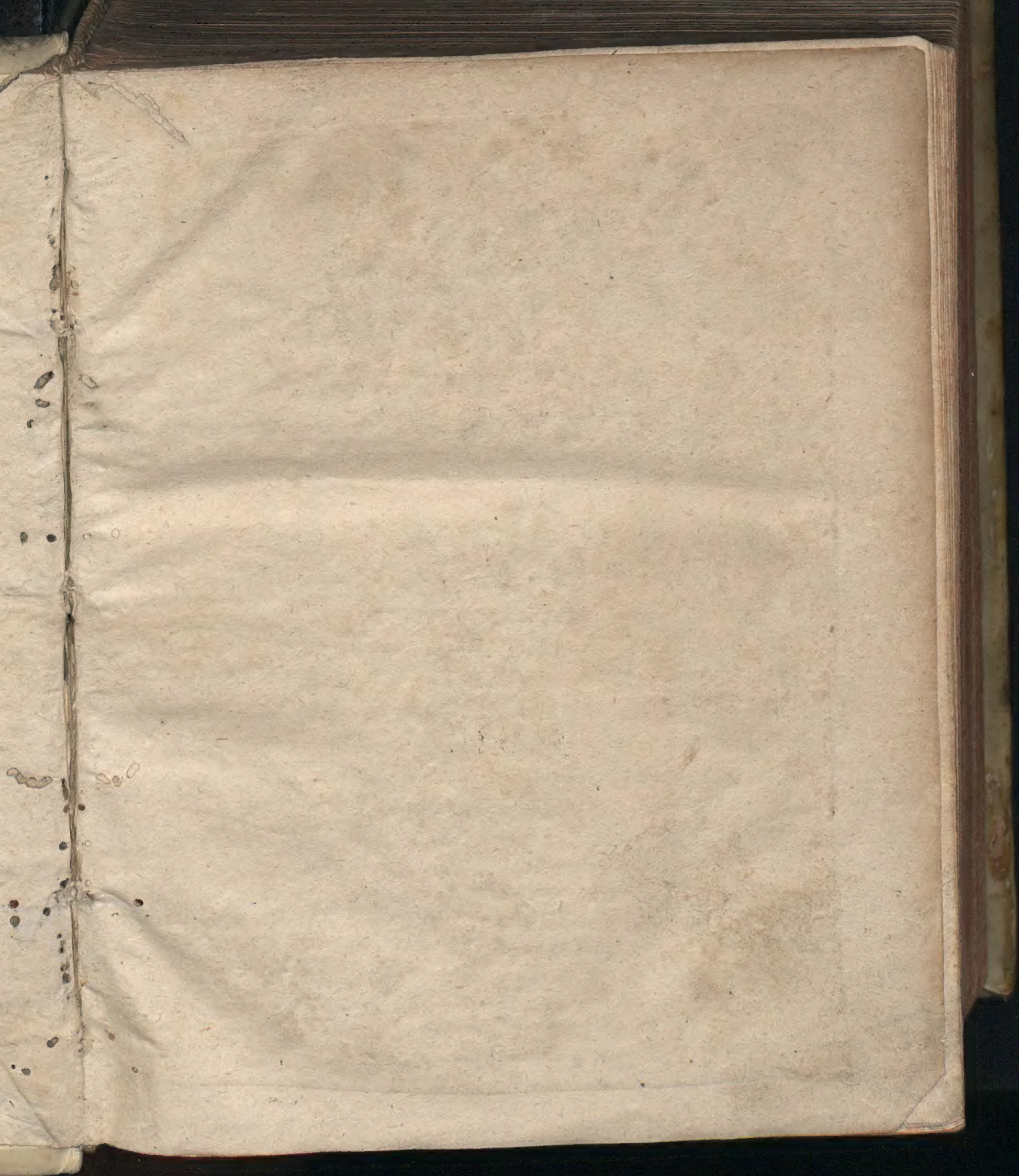
Mag. St. Or.

P

CXIII
2

X. c. 25.

S

Ka
P

Prz
K

X.
2

N

W D

MELODYA S. KAZIMIERZA KROLEWICZA POLSKIEGO

^{ALBO}
PIESN

Omni die &c. *Dnia każdego &c.*
O NAYSWIETSZEY PANNIE

MARYI

Kazaniami chwałę Nayswiętszey PANNY, y oraz
potrzebne Nauki Chrześciańskie zamykaiącemi.

PRYZOZDOBIONA.

Przydane są Troie Kazań S. KAZIMIERZA, także Regestr
Kazań, albo nauk duchownych na każdą Niedzielę; czę-
ścią dla wygody XX. Plebánow, częścią dla do-
mowego czytania,

WYDANA.

PRZEZ

X. ANTONIEGO WĘGRZYNOWICZA,

Zakonu S. FRANCISZKA Reformata, na ten czas w Małey

Polszcze Prowincyalá, á przed tym S. Theologiey Profesorá.

Nákládem nabożnego do Przen: PANNY Dobrodźciá
Roku Páńskiego 1704.

W KRAKOWIE.

W Drukárni Mikołaja ALEXANDRA SCHEDLA I.K.M. Ordynáriynego Typogrz

Omni Virgo die Regni Regina Poloni
 Suscipe quod folijs lilia nostra canunt.
 Atq. Tutum Regnum (Nato) miserata flagellum.
 Surripe pro ferula, lilia nostra dato. inu. del. scul. Florent. aut. Operae

38646

W. K. A. R. W.

W. D. K. R. M. A. L. I. A. A. L. I. A. M. I. N. I. S. T. R. A. T. I. O. N. I. S.

WIELMOZNE M^y
 NAIWIELEBNIETSZEM^y
 I. X. PIOTROWI STANISŁAWOWI
 ORŁOWSKIEM V.

Kanonikowi Krakowskiemu, Proboszczowi,
 Infułatowi, y Officyałowi dożywotnie-
 mu Tarnowskiemu.

DOBRODZIEIOWI MEMV.

O Rlatko Polskie KAZIMIERZ S. Krolewicz,
 tych nieśczęśliwych czasów, widząc oskubane-
 go z fortun ORŁA Polskiego, lubo nie mógł w
 Synów Koronnych upatrzeć gniazdeczką, w
 którymby sobie in Communi mærore Oyczy-
 zny, dulcem o Przen: PANNIE zaśpiewał melodiam: zná-
 lazł

*laż, go przecię, inter Coronati Vavelli excubantes przy
 gniazdzie y Koronie Krolestwa strenuas Aquilas; veltan-
 to feliciori omine, gdy ośierociąle, już powrotnie, Sacrum
 Agmen, non impigrè ducit, tenerrimus Nominis & vir-
 tutum ejus hæres, thyaratus CASIMIRVS. Twego ie-
 dnak Wielmożny y Naywielebnieyszy Mści Dobrodzieiu, Her-
 bownego ORŁA, szczególnie w podobal sobie, biorąc non
 postremum argumentum, że przy nim z Melodya Na-
 świętsey PANNY, nayłatwiej się przyculi, gdy Gwiazdę iá-
 sną niosącego ná sobie, widzi. Zda ona ná zalecenie swoje
 ORZEŁ ex Prudentia; bo drogiemi y oraz cięskiem i ká-
 mieniami gruntuie y opátruie gniazdo swoje: sámo Imię
 Twoie, abundè sat loquitur, quali pondere prudentiæ
 in agendis, vgruntowałaś w Kościele Bożym, ORŁA Twe-
 go merita. Miał zalecenie ieśsze w Pogánstwą ORZEŁ,
 że Aquila Summi Iovis Ministra, á kiedy z piorunem, ,
 Symbolum była Iustitiæ: y w tym ORZEŁ Twoy, non
 degener pullus; gdy przez tak wiele lát, dwu zacnych
 Dyecezyi Krakowskiey Biskupow Administer, latè paten-
 ti Dioecesi jura dixisti, nec frustra gdzie trzeba było
 Ecclesiastica Potestatis, portasti gladium. Przyznając
 że y dla tego samego, ORZEŁ Twoy, jure dici debet A-
 quila grandis magnarum alarum: leć mnie z KAZI-
 MIERZEM S. naybárdziey się podoba do Twego ORŁA, że
 Gwiazdę Symbolum pospolite Przen: PANNY ná sobie
 niosąc, nie iáko fit bajulus MARIE. Práwiecby to rzec,
 iż ORŁA Twego Głowá, in Sydus Marianum abiit; gdy
 wzywam, iáko myśli Twoie nayczestše, nayukocháńše, o po-
 mnożeniu chwały Przen: PANNY. Zwabiła sobie ona Twe-
 go ORŁA iáko do gniazda swego, to iest do Kościoła Tar-
 nowskiego, pod Tytułem swoim zostającego; nie kontentuię
 się*

Rádise:
 Caput:
 Craci:

Illustrac
 Rádil. D.
 Casimir
 Zubien-
 ski, Suff:
 & bis Ad
 mini: Ep:
 Craci:

Pier. l. 19.
 c. 22.
 Petrus á
 Petra,

Auditor
 Curia.
 Ill: Episc.
 Craci: M.
 iachow:
 & Den-
 hoff:

Rom. 13
 Ezet 17.

Przyp: Ec
 cles: Col:
 Tar: Nari
 B. M. V.

się ten ORZEŁ decore Domus DEL, Domus MARIAE;
 który na ten czas zastał; leć na przymnożenie ozdoby v-
 tramq; movit alam. Oblediał ten bystry ORZEŁ, & Septi-
 colles Rzymskie, aż zaráz do gniazda tego, Sacra Spolia
 niehe, Infule Kollegiacie Tarnowskiey; majori felicitate,
 niż trąfiło się kiedyś Hieroni Siculo, gdyż na własney glo- Pier: his
 wie, nie tylko ręka Magnæ quondam Aquilæ Polonæ cr. l. 194
 I. O. X. IANA MAŁACHOWSKIEGO, ale też własna c. 7.
 iegoż Infula, primò investitus. Vbicunq; fuerit Corpus,
 illuc congregantur & Aquilæ, powiedział CHRYSYSTVS: Luc: 17
 y Twoy ORZEŁ, circa Sacras Martyrum Catacumbas,
 gdzie Corpora Sanctorum in pace sepulta sunt, tak dlu-
 go zălátywał stáraniem swoim, poki ex speciali favore
 ALEXANDRA VIII. vt strenuus Orator pro Obedi- Legatus
 entia reddenda, ab Illustrissimo Ordinario ad Sedem Episc. ad
 Apostolicam missus, nie dostales osobliwych Reliquij inte- Sedé Au-
 gri Corporis S. Felicissimi M. cum proprio Nomine, post.
 y wielu innych MM. y PP. V zabobonnego Pogánistwa, A-
 quila dedicata była iustis Principum, gdy z zapalonego Pier: his
 grobowego stosu drew wonnych, wylátuiacy ku Niebu, iako- cr. cit.
 by im tryumf po śmierci czynił. Coś zacnieyszego wyświád-
 czył Twoy ORZEŁ Reliquiom SS. Męczennikow z BO-
 GIEM krohuacych, gdy z solennym tryumfem, y kostem
 me małym, na ozdobę Tarnowskiego Kościoła Przen: PAN-
 NI, one wprowadzałeś. Wielce chwalebny Iustus Lipsi-
 us sławny Doktor y Akadémik Łowáński, że w stárości
 swoiey, w Cudownego Obrázú Przenaświétszey PANNI, Theat.
 Doktorskie swoje pióro zawiesił. ORZEŁ Twoy, iuż nie vit. Lie.
 iedno Pióro oddaie na chwałę Przenaświétszey MART. M, fol.
 ET, ale wšytek gotow się na to wypierzyć. Mało ma-
 na tym, gdy ieſzcze vivens excutit plumas, w ktore-
 przez

Fundat.
Mensa
Colleg.
Jurisp.

Delic. O.
Ad Bie-
zanow.

Ecccl. 24.

Epist. 31
ad Papā.

Coadju-
tor Cano-
nicatus
Crac.

przez krwawe prace swoje, poczaszły od Consystorskiego
Piora, mogli kiedy porość, in tot pias causas, effunden-
do sortem suam; częścią na ozdobę Domów Bozych, czę-
ścią na sustentacya pracuiacego Iustynianá; Cetera ob-
tui modestiam, z czego y Zakon moy participat toti-
es, silentio involuo. Lecz przyznać muszę, że naybár-
dziej ORZEŁ Twój, na część Przenaswiętsey P A N-
NY, nie żałuje Piorek swoich: Nie żalowałeś bowiem,
Wielmożny, y Naymielebniejszy Mści Dobrodzieiu, kosztu
Twego na Delicias Otidianas, drugiemu in Canticis
Marianis wieku naszego Salomonowi, choć ci ciemnemu;
wielkiej niegdy Marki naszej Akadémii ozdobie Bieżano-
wskiemu. Oto y teraz znowu, gdy Pauper Status Pro-
fessionis meæ, partum hunc vilem o chwale Przena-
świętsey PANNY, daley promovere non permittebat,
samże choć tam calamitosis temporibus, sumpt. swoy li-
berali manu, na tę Książeczkę ofiarowałeś. W czym
nie tylko MATKĘ BOSKĄ obligowałeś sobie, według obie-
cnice iey: Qui elucidant me, vitam æternam habebunt;
ale y mnie nayniegodniejszyego. Wielkieć ja wprawdzie,
nie tylko z Zakonem moim, lecz też in vili Persona mea,
reporto affektu dobroczynnego Dobrodzieia mego docu-
mentá: vel hoc ipso, si cetera desint (etiam cum
Bernardo liceat Religioso aliquid pro Carne & San-
guine loqui) kiedy Radzonego mego, tanquam recen-
tem pullum Aquilæ, prapetes ejus aptando pennas
w usługi Reverendissimi Capituli Cracoviensis, merá
sui dignatione, non alterutrius nostri meritis, in ea-
dem statione supparem sobie constitui. Inter hæc
tamen omnia, pro Supremo umnie iest, y będzie na zá-
wsze; iż do tej chwały MATKI BOSKIEJ, liberali suá-
muni-

munificentiâ, raczyłeś mi dopomoc. Quid pro tantis
 rependat, ille qui dives est, non nisi votis, non habet.
 Więc Stellato Capiti Tuo, vel cui pro Capite Stella,
 ad amplius ornamentum ORŁA Twego, dona fero,
 nigdy obiecane Prâlatowi Tyatiræ: Dabo ci Stellam Ma- Apoc. 2.
 tutinam; ten drobniusięńki kâwalek, chwały wielkiej Wiel-
 kiego BOGA MATKI, która Kościol Święty Gwiazda Zâ- Hymn.
 ranna zowie. Życzę, o co y prosić przyczyny iey do BO- Brev:
 GA będę; niech ci zâwsze laskami swemi siwita Niebo, a o-
 sobliwie (według intencyi Twojej, któraś wyraził, tę
 Książkę na opiekę swoję przyjmując) gdy po pracach do-
 czesnych ad bravium & Coronam, z ciemności tych O-
 RZEŁ Twoy wybierać się będzie, niech mu z pomocą swo-
 ja Iuczenkâ tã zbâwienna zâwita, & in Capite Aquil-
 lę stânie. A iâko pod czas okropnego powietrza, na po-
 ciechę swoję, przviałeś był od ciemnego Pôety, roskošne cum Bicz. cit;
 Epigrammatibus Salomonoive Pieśni o Niepokalaney MAT-
 CE; ták y pod ten burzliwy y oplákany w Oyczyźnie ná-
 ſey czas, na iâkâkolwiek ulgę communis mæroris, niech-
 ci tã Melodya o Przenaświęſzey Pânnie służy, mæltumq;
 relevet animum. Ia z Zakonem moim, na który zâwsze
 laskaw byłeś, pro vtraq; salute Tua, Divinam deprecâ-
 turus Majestatem, teyſze lãſce y Protekcyi, quàm dili-
 gentiſſimę zalecam ſię, zoftâiac.

Dan, w Krâkowie
 30. Ianuarii 1704.

Wielmożnego
 DOBRODZIEIA

nayniſzy ſługâ y Bogomodlcâ

X. Antoni Węgrzynowicz,
 Reformat.

F A C U L T A S

Reverendissimi Patris Commissarii Generalis.

FR: IOANNES ANTONIVS de PANORMO, Lector Iubilatus, Minorum Observantium S. P. N. FRANCISCI, Sacrarum Congregationum Indicis, & Sacrorum Rituum Consultor, Sanctæ Romanæ, & Universalis Inquisitionis Qualificator, & in hac Cismontana Familia, tam Observantium quàm Reformatorum, Commissarius Generalis & Servus.

Dilecto Nobis plurimum in CHRISTO Rêdo Patri, Fr. ANTONIO WEGRZYNOVIO, Lectori, Concionatori, ac Actuali Ministro Provinciali Nostræ Reformatæ Provinciæ, Minoris Poloniæ, salutem in Domino.

Tenore præsentium, ac ad salutaris obedientiæ meritum, facultatem Tibi impartimur; Typis mandandi, quoddam opus à te compositum cuius Titulus est. *Melodia S. CASIMIRI*. seu Canticum. Omni die: Concionibus Mariano-Moralibus illustrata. Premissa tamen juxta Apostolicam, Nostriq; Ordinis Constitutiones, approbatione duorum idoneorum Censurum, per Patres Venerabilis Diffinitorij, istiusmet Provinciæ deputandorum, & servatis alias servandis. Datum Romæ die 9. Iunii 1703.

*Fr. Joannes Antonius de Panormo
Commissarius Generalis
mpp.*

Approbationes Theologorum Ordinis.

Ego infra scriptus accuratè vidi, omni animi studio legi, perlegi, at quâ potui attentione scrutinavi Librum hunc Concionum Polonicarum; cui Titulus est. *MELODYA S. KAZIMIERZA Krolewiczâ Polskiego &c.* Authore A. R. P. ANTONIO WEGRZYNOVIO, Ordinis Minorum Reform. Provinciæ Minoris Poloniæ pro tunc Ministro Provinciali, olim S. Theologiæ Lectore, Prædicatore, continenter laudes singulas, simulq; doctrinas Christianas, moderno sæculo nequam accommodas, pro omnibus & singulis Solennitatibus Sanctissimæ Virginis Deiparæ MARIÆ, fundatas in illa dulci Cantillena, quæ incipit: *Omni die dic MARIÆ &c.* quam S. CASIMIRVS. MVSIS CARIS. CARISSIMVS. Virgini Immaculatè Conceptæ, Client devotissimus, occinit aliquando. Præcinit nunc alijs suo quoq; Musæo, seu suâ Melodia Author Operis. *MELODYA* hæc, *MEL & ODA* est. Mel ori fiet lecturis, Oda cordi recogitaturis, Nectar, & Iubilus. Hic enim illud *Ezech. 3.* affirmare mihi licet, quod vescituris volumine hoc, fiet in ore sicut mel.

ad Gal:

Anagrâ.

dulce. Et sicut ludente & saltante totis viribus Davide ante Arcam 1. Reg. 15.
 Domini, Omnis populus erat in iubilo: pariter & nostra Polonia,
 si ad patrios huius MELODIÆ numeros, depravatorum morum su-
 orum Composuerit gressus, iterum ad sua magni quæquæ Nominis &
 triumphorum redibit Iubila. Addidit his idem Author, eadem felici-
 citate ingenij, tres Conciones de eodem S. CASIMIRO, & hoc con-
 formiter ad tripartitam divisionem MELODIÆ. In quibus & toto
 Opere præsentis, viso & reviso (juxta recentissimam formam ab IN-
 NOCENTIO XI. præscriptam;) quia nihil quod Nostræ Orthodo- In Indic
 xæ fidei, honestorumq; morum candorem denigret, repererim; ideo Lib. Pro
 eundem sua luce publica, & lectione aliorum dignū censeo. Dabam hib. f. 18
 in Conventu Nostro Cracoviensi ad S. CASIMIRVM die 23. Jan. 1704. S. 11.

*Fr. Christophorus Klimeccus eiusdem Ord: S. Theol. Lector
 P. C. C. mpp.*

EGo infra Scriptus, ex Commissionem Rēdmi Patris Commissarij
 Generalis, legi & relegi Summa cum aviditate ac mentis jucun-
 ditate Librum cui Titulus, MELODYA S. KAZIMIERZA &c. In
 quo ab Adm: Rēdo Patre ANTONIO WĘGRZYNOVIO Aduali
 Ministro Provinciali Provinciæ Nostræ Reformatæ Minoris Poloniæ
 S. Th. Lectore & Prædicatore, prædictum Canticum de B. V. MA-
 RIA, pijs, devotis, ac omni eruditione refertis Concionibus, ad fi-
 delium animos in Spiritu recreandos, & ad fervidiorem cultum, de-
 votas eidem Virgini DEIPARÆ, excitandas credentium mentes, o-
 ptimè exornatur. Qui præterea adnexæ sunt tres Conciones ab e-
 odem Authore pro Festo D. CASIMIRI Principis Poloniæ solertis-
 simè elaboratæ. In quibus omnibus, quia nil fidei Catholicæ, a-
 ut bonis Moribus contrarium deprehendi, imò potius, id quod a-
 mentate Materiæ delectet, vbertate Subtilium Conceptuum satiet,
 amorem erga B. V. MARIAM ferventer excitet, & simul in cordi-
 bus tum legentium, tum audientium fallaces mundanarum Syrenum
 Sibillos sopiat; ideo eundem Librum luce publica dignum censeo.
 In quorum fidem propria manu me subscribo. Dabam in Conven-
 tu Zakliczynensi ad S. MARIAM Angelorum die 12. Ianuar. 1704.

Fr. Sigismundus Babscius Custos vocalis & S. Th. Lect: mpp.

A P P R O B A T I O

Conciones Mariano-morales, sub Titulo. MELODYA S. KAZI-
 MIERZA KROLEWICZA POLSKIEGO; super Canticum, O-
 mni die die MARIE; &c. erudito ac devoto labore Religiosissimi
 & Adm: Rēdi Patris ANTONII WĘGRZYNOWICZ Ord: Mini Re.

)b(

for.

formatorum Provinciae Minoris Poloniae Provinciali, ac Theologo & Concionatore, concinnatas legi, quæ cum præcipuis Sacræ Scripturæ textibus, selectisq; SS. Patrum & Doctorum Authoritatibus ac exemplis clareant; ut propter usum eorum qui Pastoralem in Ecclesijs curam tenent, & omnium in Cultu DEI Matris profectum imprimantur; dignas agnovi & approbavi. Datum in Collegio Majori Academiae Cracoviensis. Die 25. Januarij Anno 1704.

*M. Petrus Præzlesio, S. Th. Doctor & Professor, Eccl.
Coll. S. Floriani ad Crac. Decanus. Librorum in Diœcesi
Cracoviensi Censor. mpp.*

Protestatio Authoris.

QVoniam emanavit Decretum S.D.N. VR.
BANI VIII. Anno 1621. Die 5. Iulij. Ne
admittantur Elogia Sancti, vel Beati absolutè
& ea quæ cadunt super Personam; benè tamen
ea, quæ cadunt super mores, & opinionem,
cum protestatione in principio, quod ijs nul-
la adsit Auctoritas ab Ecclesia Romana, sed fi-
des tantum sit penes Authorem. Ego pariter
ut Filius genuinus Sanctæ Matris Ecclesiæ pro-
testor, si quæ in tali materia refero, ea me vel-
le habere non majoris certitudinis, præterquam
vult S. Mater Ecclesia Romano-Catholica: cu-
jus iudicio & obedientiæ, me meumq; opu-
sculum præsens plenissimè subijcio.

PRO-

PROPEMPTICON
D. CASIMIRI.

MELODIAM AVTHORIS,

in Sinum gratiarum Beatæ Virginis

MARIÆ

DEDVCENS.

VT mea perpetuò, vernant Tibi Lilia flore
Virgo canent laudes, sic sine fine Tuas
Non falces Libitina tuas, nec illa Sororum
Fila trium metuent, vimq; Senectæ tuam
Quorū Candorem rubuit, mors pallida quondā
Dūm stetit extremo, victor agone pudor
Hæc spargent toto, quāquā patet orbe MARIÆ
Laudes cumq; suo, Nomen odore ferent
Lilia Te floresq; canent, procūl ore repando
Vocibus & ferient, littora rauca maris
Ecce meos cantus Pueri, Castæq; Puellæ,
Vulgant, & toto, plurimus Orbe feror.
Omni quæq; Die, modulatur lingua MARIAM.
Ejus Festa, colit gesta, canitq; pia
Pulpita dia Tuas, dotes & rostra fatentur
Nec capiunt plausus, æthera vasta tuos.
Multiplicatq; Typus, prælumq; tacentia verba

)b2(

Et

Et cumulat voces, litera muta meas:
Cernis vt ille meus protrudat rivulus vndas,
Angustusq; latex, flumina magna facit.
Quos ego conscripsi, modulos ceciniq; dietim
Illos quæ caperet, pagina trina fuit.
Nunc faciūt Librū, nec parva Volumina cōplēt
In Patriumq; liquant, verba Latina Stylum
Contulit hoc ipsis, Author mea verba secutus
Vertit & in spicas, Semina nostra ferax.
Fundere verba dedit populis me, pravaq; morū
Flexanimā Suadā, Conciliare DEO.
Quodq; meæ vetuit, mea Purpura mitraq; vitæ
Munus Apostolicum, post mea fata dedit
Aures quiq; prius dulci modulamine Rhythmus
Corda q; mulcebat, nunc quatit illa potens
Fungitur. Ergo meā vice, verax scilicet Author
Oris vt interpres, Cordis & ipse mei.
O mihi si liceat, nostro prodire sepulchro
Pro Cathedra tumulo stare, superq; meo
Antiquosq; novis, mores conferre Polonos
Proq; DEO, Patria fortia gesta loqui
Quæ pietas, rectiq; tenax concordia, Candor
Ante fuit fraudis, nescia simplicitas.
Atq; pudor cælebs, Matrum sine labe torusq;
Morte timenda magis qualibet vmbra mali.
Nunc fugere pudor, verumq;, fidesq; Polona

Et

Et subiit Gentem, fraudsq; dolusq; meam.
Venalis pudor est, & amor sceleratus habendi
Confudit legum, fasq; nefasq; simul
Publica grassantur sine vindice crimina passim
Alter ab exemplis. alteriusq; perit.
Invenias atrox, nullum scelus absq; Patrono.
Invenies fædum, nil quod amante caret.
Ipsa suum natura decus stupet esse recisum
Dū vetitū temerat, Sanguine Sanguis Hymen
Qualibet ex causa (causa est, confusa libido)
Coniugij dirimit, fædera Sacra dolus.
Cætera cur referam, satis est, pepulisse timorem
Numinis, & multos, velle negare DEVM
Hæc mihi si fas sit, lacrymis turbata loquela
Ad Te Nobilitas, Ordine trina foret.
Sed forsan furdis, caneretur fabula truncis,
Et caderet porcis gemma terenda pede.
Ergo Tu doctæ ANTONI, dulcedine linguæ
Ad mentem Gentis, pectora cæca reduc:
Vt Tibi, nam clarus Rychlovius, ore profundo
Prætonuit, veniet, sic Tibi turba sequax.
Ille ego, qui nostri cunas, aspergine Thyrsi
Irriguas feci, rore pudente Tuas.
Et dubiam rexi, caducifer ipse Iuventam,
Naribus advoluens, Lilia Nostra Tuis:
Temnere Te mundum, mundiq; crepundia feci
Pector:

Pectora nec cesso, sollicitare Tua:
Iamq; Tui sensus, contagia Nostra sequuntur
Quos timet afflandos, crimine turpis odor.
In grege commisso Spargis mea Lilia morum
Mite supercilium, culpa tremitq; Tuum.
Ad mea vota Deus, flectat quo tædia vitæ
Conspicuos digitos, fecit ab arte Tuos:
Ipse ego, nuncq; Tuū Librū, cōmendo MARIAE
Qualiter? auscultes, & mea vota juves.
Suscipe jam plenis, Virgo mea Lilia palmis
Quæ niveis cernis, luxuriare comis,
Nec ingrata Tuo Tibi quondam roridā Lacte
Roridā sudoris suscipe plena pij.
Argumentosæ labor est, Apis, ingeniumq;
Innocuis furtis, quod cumulârit opes.
Floribus illa meis, prædulcia damna reliquit
Rore, quibus poto, dulcia mella dedit
Quantis Hybla favis, turgēt Tua respice Mater
Vberis hi sapiunt, fortia musta Tui.
Si libeat cunctos, numeris distinguere certis
(Tot sunt) sermones, quot capit iste Liber.
Præmia quæ poscat, si quæris talibus Author,
Vt monstres Matrem, Te petit esse sibi.

*P. Florianus Susyccius ejusdem Prov:
Diff. G. S. Th. Lect.*

Do Czy.

Do Czytelnika

Z ten HYMN Omni die nazywałem Pieśnią KAZIMIERZA S., w tym idę za pospolitym rozumieniem; w czym, oraz się utrzymuję gdy czytam, że we sto dwadzieścia lat, otwierając w Wilnie grob Świętego, znaleźli-
no nie nie naruszone Ciało jego Pánięskie, na pierśiach swo-
ich mające pomieniony HYMN. A lubo ktoś in margine
Lutni P. Karpiej przyał, iakoby ten HYMN miał być
Compozytury S. Bernarda, vsurpatus tylko z nabożeństwa
od S. KAZIMIERZA: na to ja przystać nie mogę; częścią,
że in operibus S; Bernardi pićnie szukać, nie znalazłem
go, choć ten Święty siła podobnych Hymnów o Nasz: PAN-
NIE pisał, częścią że Entheus Póetycki odmienny od Ber-
nardowego; częścią, że y postronnych Pisarzów in suis ci-
tationibus mam po sobie osobliwie Authorem Horti Ma-
riani. A do tego; czy nowinaś to, na Pálacách Cefarskich,
Krolewskich, Senatorskich, nie tylko Paniętom, ale y Nie-
więstom, piękne, y oraz nabożne HYMNY albo wiersze pi-
sać? Pisała ie Eudoxia Cefarzowa, Proba Falconia, Hel-
pis Boecyusa żoná, Senatorki Rzymskie. A czemuśby KA-
ZIMIERZ S. nie tylko w duchu, ale y w náuce. dobre ru-
dimenta, pod zacnym Akadémiey Krakowskiey Doktorem
Długoszem wziawszy, nie mógł się był zdobyć na podobnego
co. Ia tedy, nie bez fundamentu zupełnie przypisuję ten
HYMN KAZIMIERZOWI S. A ponieważ, zamyka w
sobie pomieniony HYMN, wiele áffektów, nie tylko ku Na-
świętsey PANNIE, ale też y do Cnot potrzebnych człowie-
kowi

Hort.
Mar. f.
141.

Lutnia
Karp: f.
406.

Colon:
edit.

Theoph:
Marian.
vit. De-
ip. Sche-
ipl.
loc. cit.
Theat.
vit. L. P.
f. 484.

kowi Chrześcijańskiemu; pamiętając na to co S. Hier: napisał.
Tunc vere colitis MARIAM, si imitari velitis: we-
dług błahych sił moich, y ile wrywocy czas urzędu na
ten czas mego pozwalał, napisałem prostym (iako mi Stan
moy kazal) stylem, te Kazania, impec do káždego biorac
z pomienioney KAZIMIERZA S. Hymnodyi. W Pier-
wszey Części káždego Kazania, maś Czytelniku náuki do
poprawy obyczajow należace; a w drugiey o Nabożeństwie,
y chwale Naświętszey PANNY. Przydałem oprócz pospo-
litych Regestrów, Regestr na Niedziele; com uczynił, nie
tylko dla wygody XX. Plebanów, ale aby káždy, kto, nie
ma w domu Zywotów SS. albo inney Książki duchowney,
według stárego zwyczáiu pobożnych Gospodarzów, w kážda
Niedziele zwoławszy dziatki y czeladkę swoię, przeczytać
im kazal, z pierwszey Części Kazania ktorego, przyzwoi-
ta tey Niedzieli náukę duchowna. Przyimiy tedy proszę
laskawy Czytelniku mile, ten káwalek pracy moiey; a co
nie do upodobania naydziesz, mnie to samemu przypis, y
wybacz. Za Dobrodzieia, co na to koszt lożył, BOGA
proś: niech podobnych BOG wzbudzi; gdyż w Bibliotekách
Náśzych Zakonnych, nálaźłoby się co więcey ku chwale Bo-
żey y pożytkowi duś. Ia zaś lub żywy lub umárły, od
ciebie żyję tylko sobie, gdy to czytać będzieś, iednego we-
stchnienia do miłosternego BOGA y Mátki iego, abym grze-
sny, mogł mieć vel minimam portionem cum il-
lus, o ktorych napisano. Qui elucidant me,
vitam æternam habebunt.
Bądź laskaw.

RE.

REGISTER

W którym naydzieś na każdą Niedzielę przez Rok początek Kazania albo Nauki Duchowney, y gdzie ostatkاً Sukkac: a to pospolicie będzie się naydowało w pierwszey polowie każdego Kazania. Przestrzegam, aby sobie obierać Kazanie iednego roku pierwsze, a drugiego drugie: żeby znać mieścić nie trąfalo się na tę materią, która się już tego roku powiedziała. Pierwsza liczba Część, a druga Kartę znaczy.

NIEDZIELA I. ADWENTV. Bada znaki na Słońcu y Księgicy, y na Gwiazdach. Chwalebna jest duchowna Astrologia/ to jest/ kiedy kto przypatrując się Niebu y gwiazdom/ albo chwali Wszechmocność Stworcy/ albo się do piękności cnoty/ pragnienia Niebą zapala. Czyli to często Niezowie świeci/ a nawet y mezbożny Marcin Luter/ luboć z desperacyey patrząc w Niebo mawiał: O tak piękne Niebo/ ale nie dla ciebie Marcinie. Atoli y **CZKYSSEVS** Pan dziś oczy nasze obraca na gwiazdy; mowiac: Bada znaki &c. Lecz że niektórzy zwykli tego na złe używać/ wdając się do Astrologow po rozmaite Wroźki/ spytam się ieżeli się to godzi 3. 91.

Luc. 212

P. 3. l. 91

NA TEŻ. Ludzie schnąć bada od strachu. Nie darmo **P. JESVS** przywodzi nas temi pogroźkami do boiaźni; bo to czyni/ ażeby tak do cnotliwego życia/ do pobożnych rezultatow ludzi przedzy pobudził: a dosyć że jest do zbawienia chronić się złego/ pokutować &c: dla boiaźni potępienia wiecznego? Odpowiem na to! 3. 13.

NIEDZ. II. Ktorzy miśkie śaty nosa w domach Krolewskich są. Oba, Matt. 112
Witam się żeby kto z tych słow **P. JESVSOWYCH** nie rozumiał/ iż to do samych pustelnikow/ Zakonnikow należy umartwienie ciała/ a na nie ludzie świeccy miśko wychowani nie powinni. Nie nauczy tu tego **P. JESVS**/ ale raczej pieczęcono wychowanego Janą w Cilicium Wielbłądzim wszystkim pokazuje y naucza; że w każdym stanie takiego Folwiek umartwienia ciała potrzeba 2. 211.

NA TEŻ. Wsiedźcie się Janowego Cilicium Krolewskie purpur/ posłowo/ umartwienia tego/ miśko się chorujący ludzie: o iakość daleko jest życie wase/ y cnotą od cnoty Niezją tego/ lubo przedtym wysoko bo w domu Arcykapłanśkim proźonego; nie wymawiać się stanem waszym: bo y w naywyższym stanie świeckim nie jest niepodobna

R E G E S T R

bną cnotliwie żyć. Pátrz ná koniec Rógiżki Kazanie 2. ná Swięty Rásimierz.

Ioan. 1. NIEDZ. 3. Ktoż ty ieś? Osobliwe życie w osobliwym też podziwieniu bywa: Osobliwy Jan S. w życiu/ bo w lesie ná báráncy/ ná wodzie/ od młodości wychowany. Wiec też w podziwieniu w Synagogi: Pytáia sie go: Ktoś ty ieś? áleć wórem że y w P. BOGA osobliwe życie w osobliwym respektie bywa: Wiec powiem o iáką osobliwość w życiu swoim mamy sie stáráć? 1. 170.

NA TĘSZ. Ná czás to bywa nágánná dworność pytać sie ktoś ty ieś? á ieżże nágánniejsza gdy sie owo pytáia y chce dwornie wiedzieć: kto to wziął? kto to ukradł? Co z tego Syná álbo Corezki będzie? á bywáia tácy/ ktorzy z dworności wielkiej wdáia sie po to do Astrologow/ y onym sobie wrożyć o tákich rzeczách każą. co ieżeli sie godzi? Odpowiem ná to: 3. 91.

Luc. 3. NIEDZ. 4. ADW. Opowiedáiać Chrześc pokuty. Nie godzi sie wprawić dwa rázy chrzcić: mówiąc o Chrście który P. JEZVS ustanowił w Wodzie/ lecz Chrstu pokuty który Jan Swięty nieiáko dziś opowieda/ wpadşy w iákí grzech ábyámy w dálşe y gorşie nie zábreneli/ godzi sie wielokróć záżywáć/ y owşem trzeba koniecznie/ á to troiáko. 2. 155.

NA TĘSZ. Gotuyćie droge Páńska. Zle bárdzo gdy Pan Wáyróżyşy/ niegotowego şluga naydzie/ á osobliwie ostatney oney godziny/ to ieś przy śmierci. Wiec podam tedy sposób/ którym dobrze sie do śmierci możemy przygotować. 2. 71.

Luc. 2. NIEDZ. po BOZYM NARODZ. Dusze twoja własna przeniknie Miecz. Do wesoley Óstawy Národzenia P. JEZVSOWEGO/ ten miecz bóleści. A. Pánni nie zda sie ştosowáć/ ále to według rozumienia tylko náşego: boć Wáşw. Pánná obháwila S. Birgitcie/ L. 3. że gdy porównála Wáronárodzonego dńiećiecia członki/ wważáia ná nich przypie rány y cála Męka JEZVSOWA/ serdeczny z tego wózwála ból. Wiec y my wózać sie od A. Pánni cierpliwości/ przypátrzymy sie bóleiácej náđ dziećiatkiem/ táł wláşnie iák pod Brzyżem. 3. 189.

NA TĘSZ. Ktora nieodchadzála z Kościoła, postámi y Modlitwámi szúiać BOGA. Piękny ná sobie wzór prawodziwego nábożeńştwa tá Mátróná podáie/ owym ktorzy tylko w same pácierze dusáia/ á nie álbo máloco o wmartwieniu ciála/ przez posty y inne sposoby nie dbáia/ ná oboie oraz z tá Mátróná zdobywáć sie potrzebá/ to ieś: Nábożeńştwo. Ięczyć mamy z wmartwieniem ciála: Co pókaże pod podobieńştwem śáty Myrry pachnácey. 2. 128.

Luc. 2. NIEDZ. I. PO TRZECI KROLACH. Pómnáiał sie P. JEZVS. 720.
mádro-

R E G E S T R

małrości y w łasce y BOGA y w ludzi. Pieknas to kiedy Młodzieniaszek/ y w nauce zaraz y w skromności obyczajom postępuje: ta cnota y samemu P. JEZUSOWI łasce/ przyjemność/ y u BOGA y u ludzi ziednala/ iako czytamy w Ewangeliu. O tey ia tedy skromności w obyczajach osobliwie ludziom młodym przyzwoitey nie co powiem. 3. 36.

NA TESZ. Dalbyto P. BOGA aby na wzor Dzieciatka S. pominającego sie w łasce y BOGA/ y dziatki wase nie tylko w lata/ ale y w cnoty/ łasce Boze pominają sie: lecz trzeba żebyście ich do codziennego duchownego przyuczali pokarmu: ten nie inny jest/ tylko nabożeństwo albo modlitwa. 1. 2.

NIEDZ. 2. Były gody Małżeńskie. Co to jest? Ze lubo Ewang: opi- Ioan. 29
suiąc te gody wspomina o zachnych gościach na nich; bo o P. JEZUSIE z Apostołami/ y z Matką swoią. Wspomina y o dobrym Winie z Wieba danym: O stroiu iednak tak Oblubienca iako y Oblubienicy nie nie namięnia: podobno że to było skromne wesele/ ludzi nabożnych? Ale nie ta tego racya: bo nabożna dość była ona Oblubienica Wiebiesta: a przecie iej stroy opisał Salomon w pieśniach swoich. Domyślam sie ia inney przyczyny: że to uczyniono dla ostrożności; żeby sie to w strojach świeckich nie kochać. O czym dam nauka potrzebna, 2. 2.

NA TESZ. Zwyczaj jest Nowożeńców przy ście wesełnym wbie-
rać w Wieniec albo Koronę: Wiele rzeczy znaczy ta Korona; ale o-
sobliwie znaczy dziatki dla których spłodzenia Stan Małżeński posta-
nowiony jest Co ia pokaze: Oraz kiedy to dziatki Rodzicom swoim
stała sie Korona ozdobna. 1. 14.

NIEDZ. 3 Nie znalazłem tak wielkiej Wiary w Izraelu. Z wielkim miar Matt. 23
chwalebna nader jest Wiara tego Rothmistra/ sam ia P. JEZUS
chwali z tego że na same slowo JEZUSOWE spuścza sie/ mowi
bowiem Rothmistrz: Panie rzekł tylko slowem/ a będzie uzdrowion
sługa moy. Ja go też pochwalę ieżeze stał/ że będąc na ten czas
Pogáninem w chorobie sługi swego wdał sie naprzód do P. JEZUS-
A/ nie do Medyków/ albo do iakich gusiel/ iako mekrorzy choc Ka-
tholicy czynia/ którym ia to zganie 3. 25.

NA TESZ. Przyszedł do niego Rothmistrz prosić go. Widze że bieda
nauczy każdego pokory: oto y ten Rothmistrz nie przestrzega powa-
gi/ w potrzebie forzy sie przed P. JEZUSEM: zgola żaden by
nagodniejszy stan na świecie bez pokory bydz nie może/ y nie po-
winien bydz. 1. 157.

NIEDZ. 4. A on spał. Zda sie P. JEZUS spać/ a przecie w sa- Matt. 26
miej rzeczy pamiętał o niebezpieczeństwie myśli Dziwno: byszo-
ło 26 wiege.

K A Z A N,

wieczę y ná samym dnie morskim/ to iest grzechow zostawał. BOG dobry/ abyś z potopu wypłynął / zostawił ci Tabulam naufragij, to iest Sakrament Pokuty S: ieżeli sie należycie tey trzymać będzieś/ dopłyniesz portu miłosierdzia Bożego: iednak że postaremu niektórym z trudnością tá Pokuta przychodzi/ powiem czemu? 3. 150.

NA TĘSZ. *Panie zachowaj nas: bo gniemy.* W niebespieczeństwie morskim nie dosyć iest ráta wołać z Apostołami/ ále też y robić potrzeba: tak y w sprawie zbawienia náшего nie dosyć iest spuszczać sie ná Dekretá Boskie/ ná lástke Boską/ ále trzeba y nám samym przyłożyć sie do tego. 2. 60.

Matt. 13.

NIEDZ. 5. *Zbierzcie pierwey kłół, a zwińcie go w snopki ku spaleniu.* Zgodnie tłumacze wszyscy rozumieją przez ten kłół ludzi grzesznych / przez ogień zaś/ piekło wieczne. Wierzę wważam że kiedy o psenicy/ to iest o ludziach enotliwych rzecz: to ich do gumna Niebieskiego prowadzić każę/ a kłół tylko zwińać każę. A ktoż go do ognia wrzuci? nie trzeba nikogo: Facilis descensus Averni: samiz ludzie grzeszni podem bieją do tego ognistego tarasu: powiem iáko/ y czemu? 1. 194.

NA TĘSZ. *Wierzę Gospodarz Niebieski/ żeby ná rolách iego/ to iest wdugách ludzkich kłół złydy/ álbo nieważnych do zastugi rodził sie wczynkow: ále życzy sobie/ żeby wszystkie wrodzić dostonále byly/ a prawie chce złotego żniwa: to iest aby w miłości Boskiej wszystkie náše wczynki czynione byly.* 3.

Matt. 13.

NIEDZ. 6. *Podobne iest Krolestwo Niebieskie Kwásowi.* Kwásnac iá kwás figurá/ bo ná kwásie/ ále rodka y piękna podać náńke: iáko z máley rzeczy y podley/ iákie są wczynki náše/ wrodzić sie może wielka y piękna rzecz/ to iest/ zaplata wieczna/ lecz trzeba do tego fermentum. Kwásu to iest aby ten wczynek był z intenczey dobrej/ z miłości ku P. BOGU. 1. 92.

NA TĘSZ. *Który wziąłszy Niemiasła, zakryłá.* Coś to za tájemnicá/ że to naypospolitá zabawa Niemiasł okolo kwásu y chleba robotá wyuczynie do gospodyni należy: Co też y dzisieysza wtwierdza Ewángi: bydy może/ że sie przez to dáie znáć/ że gdzie Niemiasła bárdzo go spodárnie y rzadzi/ tam kwásno y niedobrze bywa: powiem ja o tych rzędách białogłowskich. 1. 183.

Matt. 10.

NIEDZ. STAROZAP. *Zawołay robotników, y odday im zapłatę.* Dobrze powiedziano: Non omni ab alto assa columba venit: po polsku: Bez prace nie bedą kolacze. Co pięknie dzisieysza przypowiasłá Chrystusowa obiasnia: gdy nie płaca/ tylko robiacym: z czego táčno zgádnąć: Bo sie Wiebá w zaplacie spodziwać ma. O czym kerzey powiem. 2. 60.

Ná cęz

R E G E S T R

NA TESZ. *Chce y temu oświecznemu dać, tak iako y tabie.* Dobryś to iakiś Gospodarz/ Ktory nieupatruie Kto co zarobil/ ale widzac potrzebego/ z miłosierdzia daie mu wiecey niż zarobil. Dobrze ten gruntował gospodarstwo swoje: bo miłosiernym pospolicie p. BOG w domowych rzeczach błogosławi. 1. 36.

NIEDZ. PRZED MIESOPOST. *Wszedł ten który cieie.* Dawno pomiedziano; Kto mało sieie/ mało też zbiera; a ia przydam; y ten co siła sieie/ zwołażę duchownie mówiac/ czestokroć mało zbiera: bo wielu jest/ ktorzy przygwoży nasienie nathnienia Duchá S. starając sie o cnote: rzadko iednak Kto doskonałey dostępuje; bo nie wszyscy na dobrym fundamencie początki życia swego cnotliwego zakładają. Klączywszy zaś fundamenta zakładac potrzeba: powiem: 2. 36.

NA TESZ. *Drugie wpadło między ciernie.* Każdego z nas cnota/ iako żiarno/ jest wschodzące między cierniem: bo rozmaitemi otoczeni jesteśmy pokusami/ chcącemi nasze cnote pokłóć/ poszarpać. aby tedy cnota naszą w pokusach nie poszwankowała/ podam niektóre przestrogi przeciwko następującym pokusom. 1. 44.

NIEDZ. MIESOPOST. *Panie abych przeżył.* Z dzisieyszey Ewán- geli: iasnie sie pokazuje/ iako jest rzecz pożądana y potrzebna na świecie wzrost albo widzenie. Ten ślepy był ubogi/ bo przy drodze siedział: gdy mu Chrystus Pan gotow był wzymć o coby prosił/ nie prosi o bogactwa/ o pniądze/ ale tylko aby przeżył. Wiec ponieważ y między nami siła ślepych nasłuchujących się/ to jest/ ktorzy w dobrowolney niecierpiącości źle żyją: Klączęcennie ich/ dam im potrzebną naukę. 1. 23.

NA TESZ. *Wysławszy rzeszę przechodzącą,* pytał coby to było. Bardzo to roztropny ten ślepy/ co namniemywszy okazywać darmo nie opuścił/ ale coś zasłyszawszy pyta sie coby to było. Jakiś mu to na dobre wyszło. Wiec y ia przestrzega iako sobie postępować/ gdy sie trąfi okazywa iaka do dobrego. 2. 119.

NIEDZ. 1. W POST. *Abym był kuśon od diabła.* Dármu sie wbe- śpieżać by naydoskonalszemu/ gdy widziemy że czart z pokusami następuje na samego CHRYSTUSA p. Ktory jest Swietym nád Swietemu: Wiec y nam wszystkim na pokusy gotowemni być potrzeba/ do ktorzych zwyciężenia podam niektóre sposoby. 1. 44.

NA TESZ. Prawda jest że Czart jest iakoby Oycem wszelkich pokus/ pokazało sie to na niego y w dzisieyszey S. Ewáng: lecz czestokroć bardzo niesłusnie sie niektórzy ludzie starają na niego. Czemu i powiem. 3. 169.

NIEDZ. 2. *Nikomu nie powiedajcie.* Czestok p. JEZUS o cudo. Matt. 17.

K A Z A N,

woných správách swoich milzeć rozkazywał/ a przecie tak sławny był
u wszystkich: czym nowego nas nauczył sposobu nabyćia prawdziwey
sławy/ to jest/ kryć się z sprawami dobremi/ y milzeć omy: taki spo-
sob stoi za naymownieyszego Oratora. 1. 76

NA TESZ. Dobre nam tu bydy. Czegoś osobliwego nąd innych A.
postosow y iakiegoś specyalu napierał się tu Piotr S; nieodpowie-
dziano mu nic na to/ y nie wymono: boć też to trzeba wiedzieć o
iakić na tym świecie żyjąc mamy się starać specyaly. 1. 170.

LUC. 11. NIEDZ. 3. Wyrzucal Pan IEZVS Czartá. Luboć nie nowiná/ lecz
rzadka przecie rzecz jest/ widzieć opętanego/ poczarowanego według
tłáta: ale duchownie mówiąc; pełno takich czarów na świecie/ y ow-
sem śmiećle mówię: że cały świat/ to jest/ wszelkie Stany Świeckie
pomamione/ poczarowane są: a czymżeż powiem. 2. 103.

NA TESZ. Y sławia się poledniysze rzeczy człowieka onego, gorze niż
piernisze. Dość iásnie CHRYSTVS Pan pokazał w iakim niebezpieczeń-
stwie duszá náłożona do iakiego grzechu/ albo wracająca się po po-
kucie do grzechu: jednák powiem ja ięszce iásnię/ iako to y czemu
ciężka rzecz jest zaszkarzalemu w złościach odrodzić się/ albo poprawić
życia swego? 2. 177.

Ioan. 8. NIEDZ. 4. Aby go porwali, y uczynili Krole. Iásnie się pokazała
dziś prawda/ że chlebem y solá ludzi sobie niewola. Rilkorgiem chle-
bá P. IEZVS miłościerny nakarmił ludzi/ aż żaraz Krole go swo-
im chcą uczynić. Niemáż zaście skutecznieyszego sposobu do zniwo-
lenia sobie poddanych/ do vgruntowania Pánstwa/ Fámiley swoiey
iako miłościernym bydy nąd bliżnim. 1. 35.

NA TESZ. Z wielu miar godna pochwały tá rzeczá idąca za Chry-
stusem/ iuż to z nabożeństwą/ iuż z cierpliwością/ ale osobliwie z wdzie-
cznością/ gdy zardziejając P. IEZVSOMY za cudowny háńket Kro-
lem go chcą uczynić. Wierc ja owym niewdzięcznikom ktorzy złe we-
szá wet oddają/ dam nápomnienie. 3. 136.

Ioan. 8. NIEDZ. 5. Kto z was dowiedzie ná mnie grzechu? Żaden z nas tych
słow ktore o sobie powiedział CHRYSTVS/ nie może rzec o samym
sobie/ bośmy vłomność/ skłomność do grzechu ięszce z Kánu w pier-
wszych Rodzicach wynieśli/ y Kaytá stráćili niewinność: przecież po-
trebá się nam znówu gwałtem o Kay choć duchowny starać; to jest
o niewinność pobożnego życia: Ten Mistyczny Kay ná czym się fun-
dować ma/ naucza. 1. 134.

NA TESZ. Porwali tedy kámieni. aby nań cisnęli. Y sam P. IE-
ZVS nayniewinnieyszy nie wybiegał się od przesládowania/ siła iuż
cierpiał/ y w krotce tę drogę do Kieba/ ludziom pokazując zarumie-
ni ię

R E G E S T R

nia purpura krwi swojej: iakoż nie minie żaden tego gościńca/ ani bez cierpliwości dostanie się do Niebá. 2. 140.

NA NIEDZ. KWIETNĄ Hosanna Synowi Dawidowemu. O iaka nieśląteczność świątka/ dziś u świątá P. JESVS iako Krol / dziś błogosławiony/ dziś po ślatach ludu depta: w kilka dni u nich będzie goręcy niż lotr/ wzgardzony / obnażony / zabity. Abyście się tedy y wy nie zawiedli ná nádziciach waszych: powiem wam ktore to są marne nadzieie. 2. 24. Matt. 21

NA TĘŻ. Jako widzę y w naywiększej szczęśliwości nie trzeba zapominać o śmierci. Idzie dziś P. JESVS iako ná tryumfie od wszystkich wspanowány/ ale pamięta dobrze o śmierci / wie że iuż ná same śmierci do Miasta przyjeżdża. Uciecie się Stanow wyższych ludzie/ że ciężeli komu/ tedy wam nayspotrzebniejsza często wspominać ná śmierć. Patrz w Bazaniu 3. ná S. Kázimierz ná końcu Białej/ w pierwszej części Kázania.

NIEDZ. WIELKONOC. Wstańci Zmarłych, nie masz go tu. Dałby to p. BOW aby przy zobopolnym powinszowaniu świąt chwalebnych/ mogłem o każdym Penitencie Wielkonocnym wymienione słowa rzec: Wstańci z grzechu/ dziś się odrodził przez spowiedź/ nie masz go już więcej w grzechu: ale częstoć nie prawdza się te słowa o ludziach/ ktorzy z zastyżaleni grzechami ná Spowiedź przychodzą: powiem czemu? 2. 177. Marc. 16.

NA TĘŻ. Ktoś nam odwałi Kámiem. Sunutne nieco Mánye/ ża im zawałono drogę Kámiem. Coś podobnego naydzie się u niektórych: Wielecy párobey (Rybakem) iż sobie raz dyktuowali/ ktore też świątá weselę? czy Bożego Narodzenia? czy Wielkanoc? Weselęaby była Wielkanoc/ rzeklieden bo ná ten czas iuż ciepło/ zielono bywa/ y po poscie smážno się zię: tylko naygorzej o spowiedź/ czego nie bywa ná Boże Narodzenie. Widzicie! ciężkim Kámiem temu była spowiedź S. á toż iá ten Kámiem odwałi y pokaza: iż to głupie jest rozumienie o ciężkości Spowiedzi Świątey. 2. 48.

NIEDZ. I. PO WIELK. Rzekł do Tomáša: ściagnij sám pálec twój. Dłonna rzecz/ że ten grzech Niedowiarstwa Thomášowego zda się bydy większy nád niedowiarstwo innych Apostolow; bo prawie wszystkim ktorzy żywego P. JESVS widzieli nie wierzyli; á przecie sam P. JESVS chce wlezyć niedowiarstwo tego/ prawie dla niego samego znowu się pokázne/ y dotykać mu się Ciála swego káże. Toć to zaisie jest przyrodzenie miłosierdnego BOWA/ że y w ten czas/ gdy go naybardziej cięłowit obrazá/ wálney iego zbawienia szuka. 2. 142. Ioan 20.

NA TĘŻ. Nie ták to o materalnym iako o duchownym pálcu/ to jest

K A Z A N

to jest o rozumie tu jest rzecz. Zaczemiony był rozum Thomaszow/ po-
kazac mu niemogl szereg prawdy o Zmartwychstaniu Chrystusa-
wym; trzeba mu tedy bylo/ ażeby przez zbliżenie do p. JESUSA/
ktory jest światłością/ oświeconym został. Słusnie: boć to bardzo zba-
wieniu jest szkodliwa niewiadosć prawdy/ zwolęszą dobrowolna. 1. 23.

Ioan. 10.

NIEDZ. 2. Dobry Pasterz. Nie tylko to Biskupi y plebani są du-
chownemi pasterzami/ ktorych Ewang. S. opisuje nad Owieczkami swe-
mi/ ale też to służy Krolom/ Pánom/ Gospodarzom/ y wszystkim zwierz-
chność iaka nad innemi mairacym; powiem tedy o powinnościach ich/ a
to pod podobieństwem Orła/ przed działkami swemi polatującego. 2. 216.

NA TESZ. I ona potrzeba abyśmy przyniódł. By największa złość
ludzka/ niekończonemu iednak miłosierdzia Bostkiego nigdy nie przemo-
że. Oto ten pasterz dobry/ tak długo pracować obiecuje toło sukła-
nia błedney Owieczki/ grzeszney duży/ pości iey nie przyprowadzi do
Owczarni swojej. Wisc przypatrzmy się lepiej iako to p. BOG
z miłosierdziem swoim by największego sukła grzeszuka. 2. 142.

Ioan. 16.

NIEDZ. 3. Maluczko a nie wyzyście mie. Dawna to u mądrych przy-
powieść: Occasione sapienter utendum. Nieopuszczay ładniak oká-
zyi. Czemuż? bo okazya taka pretko mnia/ może się o nich rzecz:
Modicum &c. Maluczko a nie wyzyście mie. Dam tedy potrzebną
naukę o tym. 2. 119.

NA TESZ. Świat się będzie wesełił, a wy się smęcić będziecie. Pra-
wda się w Ewang. S. niegdy słowá Proroctwie Ps. 9. Dam superbie
impious. incenditur pauper. Co się po Polsku wyłożyć może: pánstwie
bánkiety/ wesołości; zároveň prawie z smutkiem y płaczem vbogich by-
wają. O czym. 2. 166.

Ioan. 16.

NIEDZ. 4. Będzie świat strofował za grzech. To strofowanie ktor-
re Duch S. z Niebá zstąpiwszy ma czynić/ na dobra stronę brąc so-
bie mamy: bo wielka to iaska Boża/ kiedy duszącnie strofujące sumnie-
nie swoje/ albo wstydzí się odważyć na grzechy osobliwie pierwszy raz/
y iako tego przestrzegać ma; dam o tym naukę. 2. 264.

NA TESZ. Smutek napełni sercá nasze. Na padole płaczu/ nie tru-
dno o smutek/ y sami Uczniowie p. JESUSOWI nie wśli go: po-
spolicie w smutku nie wiedzą ludzie co robić; Wisc ia ich naucze.
3. 57. Patrz tamże przed propozycya Historiey o Krolu Gilimerze, ktora tu
zawaz pomiedzić trzeba.

Ioan. 16.

NIEDZ. 5. Proście a weźmiecie. Dość iasnie pokazuje Ewang. S.
iako Modlitwa nasza do BOGA jest wdzięczna y przyjemna Me-
lodya w Psách Bostkich/ gdy na modlitwy nasze BOG obiecuje wzytko
uczynić; iednak aby ta melodya modlitwy naszej w psách Bostkich przy-
jemna

R E G E S T R,

iemną y ważną była / trzeba żeby była w takt / to jest słagana z do-
brym życiem. 2. 84.

NA TESZ. Zdesperowanym w nawałnościach morskich nie potrze-
bniejszy niemaż nad Modlitwę; w niej na ten czas nadzieia wysyła:
Qui nescit orare descendat in mare. Życie ludzkie jest to iedno mo-
rze nawałności pokus pełne / na przebycie tego morza najsłuteczniejszy
sposob jest nabożna Modlitwa. 1. 111.

NIEDZ. PO WSTA. Abyście się nie gorsyli. Bardzo mądrze Ioan. 15.
przepowiadając CHRYSTUS Wzmiom wtrapienia / które na nie mia-
ły przyść / przestrzega ich zaraz aby się nie gorsyli. siła albowiem jest
ludzi / którzy za sły znają / za niebezpieczeństwo poczytają gdy na tego albo od
P. BOGA / albo od ludzi iakie wtrapienie przyjdzie: a to nie tak jest /
ale raczej cierpieć / gościniec to do Nieba. 2. 140.

NA TESZ. Ja nam pośle od Oycy Duchą prawdy. Bardzo potrze-
bna rzecz światu obietnica P. JEZUS / kiedy obiecuje Duchą prawdy:
boć to srodze obrzydliwa rzecz jest niebezpieczeństwo y nieprawdy powia-
danie. 3. 68.

NIEDZ. SWIATECZNA. Ociec mój miłuje go. Szczęśliwy to Ioan. 14.
słowiek którego BÓG umiłował / a umiłował wiecznie / obracając go
sobie do chwały wiecznej: a ktoż nam te tajemnice objawi / kto nam
powie / jeżeli z łaski szczęśliwy jesteśmy; Oto dziś na świat przycho-
dzi Sekretarz Niebieski Duch Przenasów. od niego by się trzeba dowie-
dzieć: nie powie podobno wyrażnie nam / iednak zostawił na sercu ka-
żdego iakis znak / po którym domyslać się tego możemy. Który:
powiem. 2. 95.

NA TESZ. Kto mnie miłuje. Samą Ewang. tłumaczy poniekąd /
co ten ogień znaczył w którego postaci zstąpił na Apostoły Duch S.
bo ten ogień nieco innego jest tylko miłość Boga / w którym ogniu /
iako by w ognistey łazni / serca ludzkie z miłości światła czyszczyć się po-
winny. 2. 13.

NIEDZ. I. PO SWIATKACH, albo TROYCE S. Nauczaycie wszy. Math. 28.
kie Narody. Kiech nie rozumie nikt / żeby to samym Apostołom zlecił
Chrystus P. stając się o zbawienie bliźniego: gdyś swoim sposobem y
do każdego z nas należy / y w to łatwo potrafić możemy / a to samą
światobliwością żywota / która jest najsłuteczniejszym sposobem tak na
przedysputowanie Heretyków y nieumiernych / iako też na nawrocenie
złych Białoków. 1. 123.

NA TESZ. Chrzcić ich w Imię Oycy &c. Jużesmy raz pochrzteni
Chrztem tym / który w tych słowach postanowił Chrystus P. Chrzcić
drugi raz nie godzi się / iednak gdy się nam trąfi zgrzeszyć / mamy ie-
dąc

K A Z A N

Boże mistycznie mówiąc inſy na to Chrzęſi/ do ktorego copredzey pą
wypadku wdawać powinniſmy ſie. 2. 154.

Luc. 14. NIEDZ. 2. Człowiek niekory ſprawił Wieczera wielką. Z ſamey
Oktawy Wroczyſley Bożego Ciała/ łatwo ſie domyſlić/ że ten bān
kiet znaczy Tajemnice przenaſow: SAKRAMENTU; rozmaite by
wają bānkiety; bywają Woynſkowe/ iaki Catilina ſprawił towarzyſtwa
ſwojemu/ krwi ſwoiey wroczywſzy na napoy; bywają pogrzebowe/ bywają
wefelne/ ſuzy to bānkietowi Sakramentalnemu; bo ieſt ze krwi y
Ciała Wodzą Nāſzego CHRYSTUSA; ieſt teſtamentem przy śmier
ci nam oddanym: lecz go ia teraz bānkietem Wefelnym nāzwę/ to ieſt
w ſmętku wwejelającym. 3. 57.

NA TEŻ. Porzeli ſie niſyſcy wymanić. O iaki wielka nieludſkość
czyli gnuſnoſć/ tych goſci na taki zawołany bānkiet ociągających ſie.
Ale naydzie y między nami podobnych oſpalcow do chwały Bożey: dam
ia im tedy potrzebną nāukę. 1. 66.

Luc. 12. NIEDZ. 3. Znalazſy mżyna Przytaciſt y Saſiadek mowiact: rāduycie ſie.
Nie proſły iakiſ groſz bydż muſiał że go z taką pilnoſcią ſzukać y zna
lażſy go/ taki ſie wejſł. Tobie ſtąd nāukā Katoſtu/ maſz w cieſie
ſwoim drogi nie już groſz/ ale perła nieoſacowana to ieſt duſza twoja
gdy ieſt w łasce Bożey/ iako ia tedy maſz ſānować/ y oney ſtrzedz ā
by nie zginęła/ powiemci. 3. 125.

NA TEŻ. Nalaztām groſz, którym była zgubiſā. Nie trāć nādziej zbā
wienia ſwego/ by naywiekſy grzeſmku/ nie trwoſz ſobā taki bārdzo
ieżeli ten groſz zginiony znalazł ſie/ y tworia duſā luboć ſie zda zgu
biona/ znależiona/ zbawiona bydż moſze. Wiac āie nāucze co w deſpe
raciey czynić maſz? 3. 2.

Luc. 5. NIEDZ. 4. Opuſciwſzy niſyko poſli zā nim. Jānie ſie na tych
Wzmiach poſtazālo/ iako to cieſki ieſt do rozwiāzania węzeł miłoſci
ſwobody ſwieckiey: taki wiele niſybeli ognisty Razań CHRYSTUSOW.
WYCH Wzmowie/ ā przećis nie porzucił ſwieckiego żywota/ dopie
ro w ten cās/ gdy obaczyli cud w wſtowieniu mnogoſci ryb/ porzuci
li ſwiāt na ſłowā CHRYSTUSOWE. Nie ieſt āi łatwa rzecz po
rzucić ſwiāt. 3. 171.

NA TEŻ. Od rad już ludſi bēdzieſz towić. Wielka to ieſt zaſługa
przed P. BOGIM ludſi towić/ to ieſt przywozić niemiernych do w
znāma y przyćia prawdywcy Wiary/ grzeſnych zās do poprawy
życia: Nā co bārdzo ſkuteczny ſpoſob ieſt: Swiātobliwość życia wola
niego. 1. 123.

Matth. 5. NIEDZ. 5. Kto ſie gniewa na brātā ſwego bēdzie winien ſadu. Po
ſpolita to rzecz a nas rozgniewać ſie/ ā przećis nie zmyie tego ſwie
conę

R E G E S T R

cona moda i bo to często bywa z grzechem śmiertelnym y sadem surowym za to P. JEZUS grozi. Wiec ia powiem ktory to jest gniemy zły/ y iako speći głowiek. 3.

NA TESZ. Kto rzecze bratu swemu Rábá, winien rády, kto rzecze sálony, winien ognia piekielnego. Rábá bylo slowo v Žydow ktorym sobie ludzie pospolicie szlorszyli: Atoby sie spodziewal/ że tak surowo slowo iedno szlorszeze karza/ á karza pieklem: Raycie sie wszyscy grzechu przeklectwa; ia teraz powiem iáto ten grzech szkodliwy jest. 3. 113.

NIEDZ. 6. Iedli tedy, y náiedli sie. Szczęśliwyś to bántiet dżisiey. Marc. 8: sy/ z ktorego ta wgytkim sie dostalo/ y naypodleyşy swoje vkontentowanie wziął. O iák rózne sa wesolosci y vgyty świeckich ludzi/ bo racy z nieukontentowaniem/ z plágem vbogich bywáig. 2. 166.

NA TESZ. Iuz trzy dni trwáia ze mna. Pokazálo sie ná tych ludziach/ że to cnoty nie nábedzieş lekko/ trzeba ná nie zápracować/ zápoćić sie/ á práwie trwáwo robić ná nie trzeba; oto y ci ludzie w satydsie wglodzie trzydniowym szukáli zbawienia swego/ chodzic za CEKYSTVSXM; ná to y káždemu cnotliwie żyć chcemu odważyć sie potrzeba. 2. 37.

NIEDZ. 7. Wşelkie drzewo ktore nie rodzi Owocow dobrych będzie wyćieré, y ná ogień wrzucone. Ktoş tak surowo ná nieurodzáyne drzewo/ to jest duşe Owocow dobrych vczynkow nierodzác vştykamyşy Sentencya: á z drugiey strony nie widzac w sobie nic álbo máto co Owocow doskonałych vczynkow/ nie zátrwoży soba. Wiec áby w tym mogli lepiey o sobie rádzić/ powiem mu ia pod podobieństwem rodzáyney Pálmy/ czemu to rzadko kiedy doskonałe Owocé vczynkow dobrych duşá tego rodzi/ y o lekárstwie ná to. 2. 121.

Matth. 12.

NA TESZ. Z Owocow ich poznacie ie. Dawno powiedziano: Kády ma robaczka álbo molá swego: co ia teraz rozumieć bede o robaczku Owocé dobrych vczynkow psuicym: á ten jest prózna chwála álbo sławá; dla ktorey gdy kto dobrze czyni/ zaslugé tráci. Wiec przeciwo tak szkodliwey rzeczy dam náuka. 1. 76.

NIEDZ. 8. Pochwalit Pan Száfarsá niespráwiedliwosci. Slysac w Ewángelij że Pan chwáli Száfarsá tego choć niewiernego sobie/ y Klamce wielkiego/ obawiam sie áby kto nie rozumial/ że nie grzech jest osuńac y Klamác. Nie chwáli tego P. JEZUS; gdyş go záraz száfarszem niepráwosci zowie/ ále go tylko ná zkonfundowanie niedbálstwa náşego w rzeczách duchownych przymodzi. Y owşem ia przeciwo Klamstwu potrzebná dam náuka. 3. 68.

Luc 16.

NA TESZ. Synowie tego swiátá roşhopnieyti sa. W wielu okázyách pokázuie sie to/ że swiát (wedlug nas mówiac) mądrşy jest niżeli náş

K A Z A N

náš duch; osobliwie iednák pokázania sie skutki mądrości świata/ gdy kto zamysła o powołaniu swoim do Zakonu/ y o pogardzie tego: powiem o niektórych trudnościach w tym trąsających sie. 3. 131.

Luc. 19.

NIEDZ. 9. Przyda ná cie dni, kiedy cie otacza Nieprzyjaciele twoi. O oplátane Miasto nie tak nad ruinę iako nad głupstwem swoim; slyšeli od Proroka Prorokow o następnącej Woynie: nie slyšemy ani czytamy aby sie albo ná Woynie gotowali/ albo przynamniey przykładem przodkow swoich Máhábeyczyrow suplikacye iákcie do Boga czynili; áczci y te ná čas gdy ie czyniemy skutku swego nie miewaia: powiem czemu? 3.

NA TESZ. Słysza cie zemsad. Miasto te gniące znaczyć nam może człowieka przybliżającego sie do śmierci/ gdzie iako w obleżeniu będzie ducha tego scismona/ od choroby y bolow ná cie/ od pokus śatanstich/ od trwogi Sadu Bożego; od żalu dobre doczesnych: komu iednák nęciejzy będzie ná ten čas? powiem. 1. 99.

Luc. 18.

NIEDZ. 10. Dwore ludzi wstępowáto do Kościoła aby sie modlili. O iako wielka różnica między temi dwiema Modlitwami; wzgardzona iedná bo pyśna; bo zobłakaniem myśli/ o cudzych sprawách/ o siostrach/ o dzieśnięciach: przyjemna druga/ bo pokorna/ bo pilna. A coż ia náucze iakę pilność trzeba zachować ná modlitwie. 2. 107.

NA TESZ. Odsiedl vsprawniedliwiony. Nie dziw że ten Jawnogrzebień z potopu grzechu/ to iest kłóse Boska stráćiwosy/ gdyż w tym potopie zostáiąc/ chwycił sie tabulam naufragij, to iest pokuty S do ktorey tak w podobnym niebezpieczeńiu wiele sie wdáie ludzi/ iednák przecie nie wosysey dopływáia portu doskonałego Miłosierdzia Bożiego. á czemu? powiem. 3. 141.

Mar. 7.

NIEDZ. 11. Rozwiązata sie zwiázka vsi iego. Ten niemy/ znaczyć nam może ludzi owych/ ktorzy duchowome zaniemieli/ to iest nie rádzi sie spowiadáia trudności iákichsi obawiaiac sie ná Spowiedzi. Wiec abym rozwiązał te mame vsiá/ y ochota im uczynil do spowiedzi/ w látwie ia im niektóre trudności w tym. 2. 43.

NA TESZ. Miał to P. JESVS/ żeby nayuboższym naymizerniejszym niebrzydžil sie człowiekiem/ káždy do niego wolny przystęp miał; y owszem wielkzy respekt v niego mieli ludzie podli: iako sie to pokázalo ná tym ślepym y niemym: o ktorey iego lástáwosci Berzey powiem. 2. 252.

Luc. 10.

NIEDZ. 12. A ktoż iest mój bliźni? Nie mógł ten choć mądry Doktor máley rzeczy zgádnąć: to iest/ Etoby byl bliźnim iego? Znáć rozumiá/ że to tylko pokrewni iego przyjaciele/ mądrzy/ bogáci/ gláśhetni/ bliźni iego są/ ále omylił sie; Ubogiego/ porzuconego ná drodze pokázal mu ESZY3EVS P. O iaki respekt prości obodzy ná świecie ludzie máia v p. BOSA: powiem. 2. 252.

R E G E S T R

NA TESZ. Miluy P. BOGA twego ze wszytkiego serca two-
go. Tę to jest iedyna okrasa dusz naszych miłość Boga/ bez niey pu-
sta jest y miserna dusza nasza/ opá zaś we wśelanie zasługi obituie;
y dla tego śląc się ma głowie/ który chc. bydz miłym w oczach Bo-
żych y obitym w zasługi/ má się mówić śląc/ aby wszytko czyni
z miłości Bożej. 1. 87.

NIEDZ. 13. Nie znalazł się któryby się wrocil. á dal BOGV chwale. Luc. 17.
Wielce się zdziwił P. JEZUS nád niewiedziemością tych tředowá-
nych; ále y teraz między námi nie trudno o goršych niewiedziemoškow/
którzy nie tylko P. BOGV/ ále y ludziom/ Dobrodziom/ Rodzicom
swoim/ nie tylko nie odwdzięcają/ ále też źle wet za wet oddają. Kto-
rych ta nápomnie. 3. 136.

NA TESZ. Náuczycielu zmiluy się ná námi. Nádrze sobie wielce
postąpili ci tředowáci/ gdy nie wprzód do Doktorow/ álbo co goršey
do guślarškich i. Powódają się ále do samego P. JEZUSA; ná
których przykład w chorobách własnych macie pámietać. W czym;
dam dalszą informacyę. 3. 135.

NIEDZ. 14. Ani Salomon we wszytkiej ozdobie swej nie był tak przy. Matth. 6.
brány, iáko iedná z tych. (to jest polnych lilij.) Z tego podobieństwa o
Sálonomie y lilij polney nieiáko pokazuje się/ że w większym respektie u
P. BOGA zostáie stan podłych vbogich ludzi/ niż w bogactwách/
w godnościách świeckich zostájących/ gdyś dla okázyey do złego rzadko
w stanách wysokich cnotliwego znaydziesz. Aby iedná ludzie wysokim
stanem grzechow swoich nie wymawiali/ pokazuje iż by w najwyżym
Stanie świeckim nie jest niepodobna cnotliwie żyć. Patrz w Kazaniu
drugim ná S. Kázimierz.

NA TESZ. Czemuś to stroj choć polney lilij okázálśy/ niżli stroj Luc. 7.
Sálonomow choć od Złotá/ od Bániemi drogich? dáie niektorzy przy-
snyne/ że Sálonomow stroj przypráwny to tylko był y robiony; lilij
zaś przyrodzony y własny/ dla tego większą iey ozdobę dáie. W tá-
kiejci to cenie są u P. BOGA modne przypráwne stroje ná ktore się
niektorzy sadzą. W czym kiedy y iáko grzebo? powiem. 2. 2.

NIEDZ. 15. Oto umarłego wynoszą. Widoma to że śmierć nie prze-
biera/ czy stary kto/ czy mlody. Wiec bez braku każdemu wśedzie
y zawsze gotowym bydz ná nie potrzebá; á iákoś? pospolicie śmierć
zowie się zánieniem; mowiemy owo zánął w Bogu. Wiec iáko spać
idąc/ trzeba sobie niekto posłać/ kto się chce dobrze wyspać. Náucze
też iáko to dobrze sobie ná śmierć za żywota posłać mamy. 1. 72.

NA TESZ. Osobliwa iákość Alonność swoje P. JEZUS pokázy-
wał za żywota do. Młodzieniáškow tak żywych iáko y umarłych: do
żywych

R E G E S T R

żywych/ bo niegdy kazał ich do siebie przepuścić: *Sinite parvulos venire ad me*: dziś też oto świadczy to umarłemu Młodzieńcowi/ gdy nieproszony/ wstrzeża go. Tak jest miła BOGD niemiłość y cnota Czystości/ dla ktorey dochowania/ dam zbawienne przesłogi. 2. 159.

Lus. 14y

NIEDZ. 16. Day temu miejsce. Dzisieysza Ewąg. wzy każdego potory: y ty ktorego to P. BOG nieiako na bankiet zaprosił/ to jest/ dał ci Mądrość/ bogactwa/ wysokie wrodzenie; me masz przeto chędnym bydz/ powinienes pamiętać na to: Da huic locum: mstym nie pogardzić. Zgola y w najwyższym stanie bywysz/ niepodobna bez potory otrzymać Uieba. 1. 357.

NA TĘSZ. Wszedł do domu jednego przednieyszego Faryzeusza w Szabat pożywać chleba. Uście sie dziś choć od Faryzeusza bankietniestowie świeccy nie tylko skromności/ ale też oraz dyskrety na ubogie/ miserne y głodne. Uczynił ten Uczestnikiem stołu swego Ubogiego CHRYSTUSA P. Nie zamknięto y przed kółką opuchłym wrot. O wążych zaś bankietach/ posłuchaycie co powiem. 2. 190.

Matt. 22.

NIEDZ. 17. Miłuy P. BOGA twego ze wszystkiego serca twego, y ze wszystkiej myśli twoiej, y dusze twoiej. Wielki to jest starb w duszách naszych miłość y łaska Boża: dla tego z wielką bojaźnią y ostrożnością/ bo ze wszystkich sił kaze strzedz Chrystus Pan. O tey ia tedy zbawiennej bojaźni albo ostrożności powiem. 3. 46.

NA TĘSZ. Miłuy bliźniego iako siebie samego. Słuchaycie nauki tey Chrystusowej ludzic zapalczywi/ gniemolwi/ zawzięci/ nienawisci w sercu trzymający na bliźniego swego/ a uważaycie w takim niebezpieczeństwie zbawienia testesćie/ ponieważ iedno ze dwu naysprzednieyszych przykazań Boskich gwałcicie. Wiece zganie ia wam te pąssze wążę/ y pokaze iako sa szkodliwe. 3. 181.

Matt. 9.

NIEDZ. 18. Wsay synu, odpuszczenie sa grzechy. Ktorey choćby nawiątkowy grzesznik będzie miał desperować o zbawieniu swoim/ kiedy widzi iako Chrystus P. nie proshy tylko o ozdrowienie ciała/ aż on z samey swojej dobrej woli/ grzechy odpuszcza. Bierście dziś konfidencyę do Chrystusa wszyscy w desperackich/ albo im podobnych zostający pokusach; dam wam w tym obfermęyszą informacyę. 3. 2.

NA TĘSZ. A widząc to rzese baly sie y wielbiaty BOGA. Pięknaś to taka bojaźń z ktorey rodzi sie miłość/ nabożeństvo ku cności/ ku P. BOGD; bąć sie BOGA ile kochanego Oycą/ a nie dla tego samego ze surowym w karaniu jest. O tym. 3. 13.

Matt. 22.

NIEDZIELA. 19. Poimawszy stugi iego zeszli y pobili. Uważcie dobrze/ do czego przywodzi zaniedbanie nabożeństwa/ używania naszego Sakramentow/ słuchania Kazan/ na ktore nas Chrystus z Bo-

ściółem

K A Z A N

ściółem swoim nie raz iako ná gody Synowskie wzywa: bo iako ci medbálcy, wsgárdziwoży godami Brolewskiemu/ odwazyli sie potym ná zabiéie slug Brolewskich; tak y oni dla pomienionego medbálstwa w wielkie potym zwykli wpadać grzechy. Wiec dam ja im przeświáto temu nienabożensztwu náuka. 1. 66.

NA. TĘSZ. *Pollawsy Wojská swoje zgubił one mordercey. Ma to P. BOG wzwyczaín/ że ná potaranie grzechu/ zbytów w Pánstwach Chrześciánskich/ Wojská pogánskie Heretyckie przepuszcza; iako y ten Krol dzis czyni. Jakos tedy pod Gás taki stárac sie mamy u P. BOGA o pokoy? Náuka. 3. 79.*

NIEDZ. 20. *Panie, zstap pierwey, nišli Syn moy vmrze. Musiał to ten Krolewicz byđz dobrych obyczaiow Młodzieniasz / ktorémí sobie na mierzyczáyny áffekt Wycowsti zasłużył/ że zápomniawszy Ociec powagi swoiey Brolewskiej/ wpada do nog wboiego Chrystusa prosiac o zdrowie: á máłosť iest takich Rodzicow/ ktorzy dla tych obyczaiow dziatki/ rádmieyáby byli gdyby im poumieráli; zgoła dzieći iednym Rodzicom są iakoby złota koroná/ á inšym stoja zá cierniomá; przez co sie to zás dziecie? powiem. 1. 14.*

NA. TĘSZ. *Syn moy żyje. Day BOŻE/ żeby Rodzice o życie/ o obyczaiie/ skromne dzieći swoich z taką pilnością stárali sie/ z iaką si ten Krolík stáral o życie dozesne Syná swego. Day BOŻE/ żeby o káżdym Synaczku mogło sie powinszowác Rodzicom temi słowy: Filius tuus vivit. Życie swoje pieknie poczyń/ dla pieknych obyczaiow/ dla skromności wśelkiej/ o ktorey powiem teraz. 3. 46.*

NIEDZ. 21. *Stugo niezboiny. Bárdo spetnym tytułem tego niemi- łosiernego sluga veráktowáno w Ewángi gdyś go niezboiny / alias nie dobrego nazywára/ iakos nie byl też lepszego godzien: bo niemi- łosierny słowiek nie godzien żeby go y słowiekiem nazywác. 1. 35.*

NA. TĘSZ. *Podat go kátom. Figurá to tu pokázująca wieczne piekielne kátownie/ ktore spráwiedliwosc Boga nágotowála wśytkim złe ná świecie żyacym. Záprawde nie máś sie tam po co kwápić. A przeświáto me wważá tego złi zápamiętáli grzesznicy/ ale pedem y oslep do piekła bieży y sami sie tam cisną. Z kádjie to pochodzi? powiem. 1. 146.*

NIEDZ. 22. *Oddawajcie Cesarzowi co iest Cesarzkiego, á BOGU co iest Boiego. Ten podatek ktory wmieneś słowiecze P. BOGU twoiemu oddawác/ nie inšy iest/ tylko duśá twojá/ ktorá w ten Gás oddáies P. BOGU/ kiedy rozum y wola iey łączysz z P. BOŻEM przez Módlitwę. á wmieneś ten podatek P. BOGU codziennie oddawác/ y zgoła iako ciáło żyć nie moze bez codziennego potármu/ tak y duśá bez módlitwy. 1. 2.*

Ná tęż.

R E G E S T R

NA TĘSZ. Czyli to Obraz y napis? Pieniądz ten znaczyć może duszę ludzką bardzo drogą/ bo Arwis Syna Bożego zapłaconą/ na ktorej jest wypisany Obraz samego Stworcy: który poty na niej trwa/ po ki go grzechem śmiertelnym nie zątrze/ nie zamaże: a naywiecey tylko go raz zmasać/ to jest/ raz sie na grzech odważyć/ już co raz tym łatwiey y bardziej gime na duszy ten Obraz Boski. Żądzie wiele bardzo należy na zwyciężeniu pierwoy pokusy. 2. 264.

Matt. 9. NIEDZ. 23. I pomsłata dzieneczka. Osobliwy widze ma swoy respekt v Chrystusa cnotą czystości/ gdy nād inne razy ochotniejszy Chrystus pokazuje sie na wstrzeżenie tey Pánientki. Wstrzeżił Łazarza/ ale z wielkimi ceremoniami musiály sie wprzod náprosić Chrystusa Siostry ie-go: tu zaś iednym dotchnieniem życie dāie tey Pámence. Pomemasz tedy cnotą czystości tákley powagi v Chrystusa P. náucze niektórych sposobow na obronę tey Cnoty. 3. 160.

NA TĘSZ. Córka moia dopiero vmarta. Atoż macie na co wáże ná-dzieie świeckie wychodzą; nie schodziło ná dosiátkách/ ná vrodzie/ ná ná miłości Oycowstey/ ná áffektách ludzkich: wszystko to nie pomogło/ gdy śmierć przysła. Wiec ia zgānie te głupie świeckie nádzienie. 2. 24.

Matt. 24. NIEDZ. OSTAT. Mocy niebieskie porużone beda Strážna to będzie całego świata ruiná: ale nie dżiw/ poniewaz z Centrum swoiego porużony będzie: Ktora ruiná świata pokazuje ná sobie/ iáko strážna y nieomylna w duszy ludzkiej nástepnie ruiná/ gdy w przyrodzonym swoim centrum nie zostāie. O czym 3. 101.

NA TĘSZ. Dla wybranych beda skracane dni one. Wielki záwżę máia swoy respekt v P. BOSU/ duże te ktore z liczby przed wieki do chwały wieczney wybrane są: gdyż o to y ostatnich dni BOS onym folgute/ skrócić ich obiecuię: a ktosby sobie nie życzył/ bydż z liczby poztu one-go świętego dla iákieykolwiek pociechy; powiem o niektórych znákách przesnáżenia. 2. 95.

Luc. 19. NA NIEDZ. POSWIECANIA KOSCIOŁA. Przyiał go ráduiac sie do domu swego. To to prawdziwy Biermáš to jest pobożny Obiad/ gdzie Święci goście/ Święte rozmowy/ y przed vbogiemí drzwí nie zamknieto: do pauperibus: o iák rozne są Biermáše náše czystość/ álbo bántie-ty świeckie. 2. 190.

NA TĘSZ. Zacheuszu zslap pretko. Przeciwnego cóś ná tym Bier-máshu wpatruiet wprzod Gość czestnie Gospodarzá/ niż Gospodarz Go-ściá: bo Chrystus Pan Zacheusá czestnie/ a czestnie wetámi zbawien-nemi/ odpuszczeniem grzechow/ sammu sie ná duchowną ofiárnie wstuge: Przypátrzymy sie tedy lepiej iáko to P. BOS głowieká y w ten záś/ gdy go naybárdziej obraża/ z wetámi miłosierdzia swego szuka. 2. 142.

HYMNVSS. CASIMIRI. PIESN S. KAZIMIERZA

PARS I.

OMni die, dic MARIAE,
Mea laudes anima;
Ejus festa, ejus gesta,
Cole devotissima.

Contemplare & mirare
Ejus celsitudinem,
Dic felicem Genitricem;
Dic Beatam Virginem.
Ipsam cole, vt de mole
Criminum te liberet,
Hanc appella, nè procella
Vitiorum superet.

Hæc Persona nobis dona
Contulit Cælestia;
Hæc Regina nos Divina
Illustravit gratiâ.

Lingua mea, dic trophæa
Virginis Puerperæ:
Quæ inflictum maledictum
Miro transfert germine.

Sine fine, dic Regine
Mundi, laudum Cantica;
Ejus bona semper sona,
Semper illa prædica.

Omnes mei sensus ei
Personate gloriam,
Frequentate tam beatæ
Virginis memoriam.

CZĘŚĆ I.

DNiã kãżdego, BOGA mego,
Mãtkę duſſo wysławiaj:
Iey dni ſwiête, ſprãwy wzięte;
Z nabożeńſtwem odprãwuy.

Przypãtruy ſię, y dziwuy ſię,
Iey wyſokiey zacnoſci:

Zow iã wielkã Rodzicielkã,
Blogã Pãnnã wczynoſci.

Klãniay oney, proſ obrony,
Przeciww grzechow cięſkoſci
Ku niey oczy, dla pomocy
Obracay w nawãlnoſci.

Oſobã tã, ieſt bogatã,
Dla nas, w Niebieskie dãry:
Tã Krolowa, dla nas chowa,
Swiatło łãski bez miãry.

Moy ięzyku, mow o ſyku,
T tryumfach, tey Pãnny:
Ktora zmãzy, y wrãzy,
Zniosłã przez plod nam dãny.

Bez przeſtãnia czyn ſpiewãnia,
Sławiac ſwiatã Krolowa:
Iey przymiory, łãski, cnoty,
Szãnuy myſłã y mowã.

Wſyſtkie moie zmyſly, ſwoie
Głoſy w Niebo wydaycie,
Pãmieć oney, tak wſławioney
Swiętey Fãnny wznowiajcie.

Je(

Nul.

Nullus certè tam disertæ
Extat eloquentiæ,
Qui condignos promat Hy-
Ejus Eccellentia. (mnos
Omnes laudent, vnde gaudent
Matrem DEI Virginem;
Nullus fingat, quòd attingat
Ejus Celsitudinem.
Sed necesse (quòd prodesse
Pijs constat mentibus)
Vt intendam quod impèdam
Me ipsius laudibus.
Quamvis sciã, quòd MARIAM
Nemo dignè prædicet:
Tamen vanus & insanus
Est, qui illam reticet.
Cujus vita erudita
Disciplinã Cælicã,
Argumenta & figmenta,
Destruxit Hæretica.
Cujus mores, tanquam flores
Exornant Ecclesiam,
Actiones & Sermones
Miram præstant gratiam.
Eva crimen, nobis limen
Paradyfi clauferat.
Hæc dum credit, & obedit,
Cæli claustra referat.
Propter Evam homo favam
Accepit sententiam;
Per MARIAM habet Viam,
Quæ ducit ad Patriam.

Acz prawdziwie nikt nie żywie
Tak szczęśliwy wymowa,
By słodkiemi, Hymny swemi
Zrownał z ta Białogłowa.
Cześć iey daymy, wszyscy chwałmy
Ze Pánã BOGA rodzi;
Zgoła bladzi, kto tak sadzi,
Ze wiey stawę vgodzi.
Rzecz potrzebna, (to iest pewna
V ludu nabożnego)
Wielbić pilnie y vsilnie
Márkę Synã Bożego.
Choć wiem y ia, że MARIA
Godnie się nie wystawi;
Wszak wszelaki, ładaiaki,
Co o iey czci nie mowi.
Ktorey żywot, pelen czci, cnót,
I Niebieskiey náuki:
Wymysłone, y zmierzone
Heretyckie zrarł struki.
Postępkami by kwiatkami,
Wszystek Kościol przybrała,
Co czyniła, co mówiła,
Nam to ná przykład dała,
Nam Ewinã, pierwiśa winã
Ráyskie wrotã zawarła;
Z inszey miary, lepszey miary
Tã nam Niebo orwãrła.
Ewy dziatki, winã Márki
Odniesły potępienie.
Zã MARIA, Proceßya,
Ida inż ná zbawienie.

Hæc amanda & laudanda
Cunctis Specialiter;
Venerari prædicari
Eam decet iugiter.

Ipsam posco, quam cognosco,
Posse prorsus omnia:
Vt evellat, & repellat,
Quæ nobis sunt noxia.
Ipsa donet vt quod monet,
Natus ejus faciam:
Vt finitâ carnis Vitâ,
Lætus hanc aspiciam.

P A R S II.

O Cunctarum Fæminarum
Decus atq; gloria:
Quam electam & evectam
Scimus Super omnia.
Clemens audi, tuæ laudi
Quos constantes conspicias;
Munda reos & fac eos,
Dignos donis Cælicis.
Virga Iesse, Spes oppressæ
Mentis, & refugium:
Decus mundi, lux profundi,
Domini Sacrarium.
Vitæ forma; morum norma,
Plenitudo gratiæ,
DEI Templû, & exemplum
Totius Iustitiæ.

Virgo Salve, per quam Valvæ,
Cæli patent miseris;

Tę miłowac, y śanować,
Słuszną czym osobliwym:
Chwałę dawać, nie przestawać,
I iey służyć chętlivym.
Tę czcić muszę, ktorey tużę
Wszystko może przyczyną:
Niech oddali, niech odwali,
W czym jest szkoda y winą.
Niech tą sŕawi, bym co prawi,
Syn iey tego pilnował:
Potym z ciâlâ, tam gdzie chwałâ,
I z BOGIEM się radował,

C Z Ę S C II.

O Wielebna y Chwalebna;
Wśesh białychgłow ozdobo:
Wywyższona, y wślâwiona;
Nâdewszystkich Krolowo.
Słysz laskawie, ku twey slawie,
Sług ochotnych y zgodnych
Sercâ czyszcac, w nich zleniszcac;
Łaski Bożey, czyn godnych.
Tyś Iesego, roszczkâ cnego;
Dusę pocieshá w tesknicy:
Krâsâ świâtâ, y poświâtâ;
Tyś skarb Bożey Światnicy.
Twoiâ cnotâ, wzor żyworâ,
Pelen łaski, światości:
Zwâć cię mozem, Domē Bożym
Tronem sŕawiedliwości.
Witay Pânno, ktorey dano,
Klucze Râiu y Niebâ;

Quam non flexit, nec allexit,
Fraus, Serpentis Veteris.
Generosa, & formosa
David Regis Filia,
Quam elegit Rex, qui regit
Et creavit omnia.
Gemma decens, Rosa recens,
Castitatis Lilium:
Castum Chorū ad Polorum,
Quæ perducis gaudium.
Actionis & Sermonis
Facultatem tribue:
Vt tuorum meritorum
Laudes promam strenuē.
Opto nimis vt inprimis
Des mihi memoriam;
Vt decenter & ferventer
Tuam cantem gloriam.
Quamvis muta & polluta,
Mea sciam labia:
Præsumendum nec silendum
Est, de tua gloria.
Virgo gaude, omni laude
Digna & præconio;
Quæ damnatis, libertatis
Facta es occasio.
Semper munda & fæcunda,
Virgo tu Puerpera;
Mater alma, velut Palma,
Florens, & fructifera.
us flore & odore
Recreari cupimuss;

Coś węzowę zartła głowę;
Iako było potrzebá.
Vrodziwa, y prawdziwa,
Corko Dawida Krolá:
Tys wybrána, iest od Páná,
Co mu wszechmoćna wola.
Perło droga, Roża nowa,
I Lilia Czystości:
Chor Pániński, won Niebieski
Wiedzięś Pálac wieczności.
Racz spráwami, y wstámi,
Memi záuśse kierowáć:
Bym z ochoty, twoiey Cnoty,
Chwałę mogł odpráwować.
Bárdzo proszę, niech odnośse,
Dar pamięci takowey:
Bym cię choyńie, y przystoynie
Sławil, sercem y słowy.
Acz zmázane, y zwiázane,
Widzę być wstá moie;
Wśák silenia, nie milczenia,
Ná chwałę trzebá twoię.
Cieś się Pánno, ktorey dáno,
Wśelkiey chwały być godna:
Z potępienia, do zbáwienia,
Okázya swobodna.
Cna Dziewito, y Rodzico,
Pánno Syná rodząca:
Márko godna, Pálmo płodna,
Choćiasz rodziś, kwitnaca.
Twa ślicznościá, y wonnościá,
I cieś być się prágniemy:

Cuius fructu nos à luctu
Liberari credimus.
Pulchra tota, sine nota
Cuiuscunq; Macula;
Fac nos mûdos & iucundos,
Te laudare sedule.
O Beata! per quam data
Nova mundo gaudia,
Et aperta fide certa,
Regna sunt Cælestia.
Per te mundus lætabundus;
Novo fulget lumine:
Antiquarum tenebrarum
Exutus caligine.
Nunc potentes sunt egentes,
Sicut olim dixeras:
Et egeni, fiunt pleni,
Vt tu prophetaveras.
Per te morum nunc pravorum,
Delinquantur devia,
Doctrinarum perversarum,
Pulsa sunt præstigia.
Mundi fluxus, atq; luxus,
Docuisti spernere,
DEVM queri, carnem teri,
Vitijs resistere.
Mentis cursum, tendi sursum,
Pietatis studio;
Corpus angî, motus frangi,
Pro cælesti præmio.
Tu portasti, inter casti
Ventris claustra Dominum

Twym owocem, że nie płaczem,
Dano nam iest, wierzemy.
Cudna śliczność, ani ia złość,
Naymnieysza nie zkázila:
Oczyść duszę, o to proszę,
By cię pilnie chwaliła.
Świat przez ciebie, radość w Niebie
I na ziemi odbiera:
Bramy tamte, wprzód zawiór
Nam przestroono otwiera. (te,
Vmorzony, odrodzony,
Świat twym światłem iásnieie
Starych złości, y ciemności,
Zaćmieniem, nie truchleie.
Teraz możni, są dobr prozni
Iakoś obiecowala:
A vboštvo vszego mnoštva
Ma, coś prorokowała.
Przez cię plonne y skázone,
Zleczone obyczaje:
A fałszywych, y błędliwych,
Nauk brzydkość vstaie.
Świataś złości, y próżności,
Wzgardzać nas nauczyła:
BOGA szukać, ciało hukac,
By go złość nie tępila.
Myśl ku gorze, wieść po śnurze,
Rozmyśłania Boskiego:
Ciało moryć, chuci korzyć,
Dla Królestwa wiecznego.
Tyś w czystości, swych wnętrzości
CHRISTA Pána nosila

Redemptorem, ad honorem
Nos reformans pristinum.
Mater facta, sed intacta,
Genuisti Filium,
Regem Regum, atq; rerum
Creatorem omnium.
Benedicta, per quam victa
Mortis est astutia,
Destitutis spe salutis
Datur indulgentia.
Benedictus Rex invictus,
Cujus Mater crederis;
Qui creatus ex te natus,
Nostri salus Generis.

P A R S III.

Reparatrix, Consolatrix
Desperantis animæ;
A pressura, quæ ventura
Est malis, nos redime.
Pro me pete, vt quiete
Sempiternâ perfruar,
Nè tormentis comburentis,
Stagni miser obruar.
Quod requiro, quod suspiro,
Mea sana vulnera.
Et da menti, te poscenti,
Gratiarum munera.
Vt sim castus, & modestus,
Dulcis, blandus, sobrius:
Pius, rectus, circumspectus,
Simultatis nescius.

Zbawiciela: byś wesela,
T czei nas nabawila.
Mátka ista, iednak czysta;
Zrodzilas' święte Plemie:
Krola tego, co z niszczego
Stworzył Niebo, y Ziemię.
Błogosławna, przez cie dawna,
Zdrada śmierci zgladzona:
A w zwatpieniu, o zbawieniu,
Nadzieia przywrocona.
Błogosławmy, wychwalaymy,
Krola chwały sławnego:
Mátka iego, powila go
Dla zbawienia ludzkiego.

C Z Ę S C III.

NAprawienie, pocieszenie,
Dusze rozpaczaiacey:
Zbaw cięskości, nam za złości,
Vpadek gotuiacey.
Modl się proszę, niech odnośę,
Odpoczynek swoy wiecznie,
Bym srogiego, piekielnego,
Ognia, mogł wyjść koniecznie.
Czego żadam, niech ogladam,
Zlec me rany MARIA:
Wmym żądaniu, w mym woła.
Niech cie głos moy nie miia. (niu,
Bym w czystości, y skromności,
Ludzkość, trzeziwość zachował:
Zyl wważnie, y nabożnie,
A szczerościem miłował.

Eruditus & munitus;
Divinis eloquiis:
Timoratus, & ornatus
Sacris exercitiis.
Constans, gravis, & suavis,
Benignus, amabilis,
Simplex, purus, & maturus,
Patiens, & humilis.
Corde prudens, ore studens
Veritatem dicere;
Malum nolens, DEVM co-
pio semper opere. (lens,
Esto tutrix, & adiutrix,
Christiani populi:
Pacem praesta, ne molesta
Nos perturbent saeculi.
Salutaris Stella Maris,
Summis digna laudibus;
Quae praecellis cunctis Stellis,
Atque Luminaribus.
Tuam dulci prece fulci,
Supplices & refove: (var,
Quidquid gravat, vel depra-
mentes nostras remove.
Virgo gaude, quod de fraude
Criminum, nos liberas,
Dum in vera, & sincera
DEVM carne generas.
Illibata, & ditata,
Caestri proge
Gravidata nec privata
Flore pudicitiae.

Bym ćwiczony, opatrzony,
Pąńskich słow mądatami!
Bogobojnie, y przystojnie,
Szedł świętymi ścieżkami.
Wesoł zawiśe, skromny także,
Łaskawy, wstrzemięzliwy:
Prosty, stały, doskonały,
Pokorny, y cierpliwy.
Bym bez zdrady w wściech, prawdy
Nauczył się zachować:
Grzech porzucił, siebie zucił,
BOGA z serca miłować.
Bądź obrona, y ochrona,
Panno ludu wiernego;
Życz pokoju, broń od boju,
Zamieszania świeckiego.
Morska Gwiazdo, poćciech gniazda
Miejscie zachości:
Gwiazdy wszelkie, światło wiel-
kie przy twej jasności. (kie
Modły swemi gorącemi
Cieś y wspieray prośbami:
Znieś ciężary, z każdej miary,
Duszy naszej szkodzące.
Bądź wesola, któraś zgoła,
Od Czarta nas zbawiła:
Gdyś prawdziwie, nie wąpli-
BOGA w ciebie zrodziła. (wie,
Nie wzruszona, a wczczona,
Niebieskim pokoleniem;
W podłość zaszła, a nie zgąsła,
Czystość tym porożeniem.

Nam quod erās, perseveras,
Dum in tacta generas,
Illum tractans, atq, lactans,
Per quem facta fueras.

Commendare me, dignare,
CHRISTO, tuo Filio:
Vt non cadam, sed evadam,
De mundi naufragio.

Fac me mitem, pelle litem,
Compesce lasciviam;
Contra crimen da munimen,
Et mentis Constantiam.

Non me liget, nec fatiget
Sæculi Cupiditas,
Quæ indurat, & obscurat
Mentes sibi subditas.

Nunquam ira, nunquam dira
Me vincat elatio;
Quæ multorum fit malorum
Frequentèr, occasio.

Ora DEVM, vt cor meum
Suâ servet gratiâ:
Ne antiquus inimicus,
Seminet Zizania.

Da levamen, & iuvamen,
Tuum illis jugiter:
Tua gesta. tua Festa;
Qui colunt alacritèr.

AMEN.

Bo zrodziwšy, Panna bywšy,
Zostałaś, czymś była:
Stworce swego Wcielonego,
Mlekiemś swym karmiła.

CHRISTVSOWI, Synaczkowi,
Twemu zaleć mię pilnie:
Bym nie zginął, lec wypłynął,
Z toni światła i filnie.

Day w cihości, day w czystości,
Day mi życie spokojne:
Przeciw złości, w stateczności,
Day mi cnozy przystoynie.

Niech nie wiąże, światła Xiążę,
Myśli mey, ku sweywoli:
Bo w zaciemienie, zatrudnienie,
Wiedzie ko mu pozwoli.

Niech gniewliwie, y chępliwie,
Sobie nie postępie:
Gdyż do złego, z źródła tego,
Pochop być wpatruię.

Przyczynami, Modlitwami,
Racz strzedz sercá mego:
By Czart stary, ziąkiey miary,
Nie wfiat kakolu swego.

Ty każdego; ratuy tego,
Sprawuiac go szczęśliwie:
Ko pamięta, na twe Świętá,
Ktoć rad służy chęliwie.

AMEN.

SVM-

SVMMARYVSZ KAZAN.

Pierwsza Liczba (część, Druga Kartę znaczy:

NA ktorekolwiek Święto Panny Przenaświetszey: *Mensa Solis seu Cibus quotidianus. 1.*

Ná Dzień Niepokal: Poczęcia Panny Przenaśw: *Nova bella, nova trophæa. 1 43. Paradisus Novi Adami. 1 133. Templum Novi Salomonis. 2 35. Electio ab aeterno. 2 59. Baptismus preservativus. 2 153. Punctum Canonizarum. 2 262. Luminare Luminarium. 3 90.*

Ná Dzień Oczyszczenia Panny Przenaśw: *Pharos in tenebris. 1 22. Amicus in extrema necessitate. 1 98. Porta parva Celi. 1 144. Purgatorium 2 11. Exorcismus Mundi 2 202.*

Ná Dzień Zwiastow: Panny Przenaśw: *Corona Celstrudinis. 1 12. Mater pulchræ dilectionis. 1 86. Felix Navigatio in Mari Mariano. 1 109. Virga Iesse seu Salutifera. 2 23. Sigillum Cancellariæ Cælestis. 2 94. Calculus Ignitus. 2 105. Palma florens & fructifera 2 130. Sacrarium Timoris Divini. 3 45. Gladius solvens nexus Gordios. 3 69.*

Ná Dzień Náviedz: Panny Przenaśw: *Hospes domesticus. 1 65. Via Sion restaurata. 1 156. Portio Specialis Mariana. 1 169. Melodia Cælestis. 2 83. Extraordinaria Occasio Cælestis. 2 117. Concha Cælesti rore feta. 3 124. Philtrum Salutare Castitatis. 3 158.*

Ná Dzień Wniebowz: Panny Przenaśw: *Muta Panegyris. 1 75. Academia Cælica. 1 121. Sceptum Omnipotentie Divine. 1 181. Magnum Celi Iubileum. 2 165. Aquila provocans pullos. 2 214. Signum contra profundum Inferni. 3 12. Regina Pacis. 3 78.*

✠

Ná

Ná Dzień Narodzenia Panny Przenaśw: *Thronus Reginae Misericordiae.* 1. 55. *Cunabula renascentis Mundi.* 2 176. *Survive respirium deperantium.* 3 1. *Talio mirabilis.* 3 135. *Oeconomia Messis Aurea.* 3 193.

Ná Dzień Portiunkule. *Clavicularia Celestis Porta.* 2 47. *Bellaria Mariana.* 2 140. *Egenorum 3plex Portio.* 2 189. *Portus Naufragantis Tabula.* 3 146.

Ná Dzień Rożanca S. *Lectulus Floridus.* 2 71. *Ascensus Purpureus.* 2 238.

Ná Dzień SZKAPLERZA S. *Vellus Gedeonis.* 1 33. *Mundus Muliebris.* 2 1. *Vestis Orationis Myrrhata.* 2 227.

Ná Dzień Boleści Panny Przenaśw: *Speculum Patientiae.* 3. 181.

Ná Dzień Narodzenia Páńskiego. *Objectum Pulcherrimum DEI Parens.* 2 250.

Ná Dzień Kázimierzá S. Kazań troic. Pierwsze *Nidus Aquila.* Drugie *Ascensus Purpureus 2plex.* Trzecie *Purpura in Cinere.*

Errata sic corrige. Primus Numerus Partem. 2dus Folium & Errorẽ. 3tius Versum denotat.

1. 2. 33. iákom. iáko. 1. 4. 28. in conspectu mensam. in conspectu meo mensam. 1. 50. 23. ktoym ktorym. 1. 53. 34. Synowi Bożemu áni on. Synowi Bożemu excondecienti áni on. 1. 55. 5. momí mowi. 2. 55. 33. paratum pratum. 1. 86. 29. Máćierzństwie. Máćierzynństwie. 1. 109. 27. odowiadam. opowiadam. 1. 118. 24. Cwale Chwale. 2. 2. 35. & przpoperam. vt przpoperam. 2 119. 19. y. gdy. 3. 2. 34. dodra dobra. 3. 7. 14. obie. lobie. 3. 15. 32. vwalnia nie vwalnia. 3. 19. 9. też to.

Cetera prudens Lector corrige, in iis qua tibi displicere videris.

PARS

P A R S I.

Menſa Solis, ſeu cibus quotidianus.

Omni die dic MARIE Mea laudes anima,

STROPHA Ejus feſta ejus geſta Cole devotiſſima.

Pro quo-
cunq; Fe.
ſto B.
M. v.

I. Dnia káždego Boga mego Mátkę duſſo wyſlawiay,
Iey dni Święte ſpráwy wzięte Znabożeſtwe odpráwiay.

In illo tempore. Miſſus eſt Angelus. Luc. i.

N Dż to oſtátnia ná dawne y ſtáre odwoły-
wać ſie gáły: S. N. Wiele náyduie ſie miedzy
ludźmi/ tak nierozumnych/ ktorzy ográdzáiac/ wy-
máwiałac niedbałſtwa/ nienabożeńſtwa/ nie umar-
twione námiernoſci ſwoie; gdy ſie im rozmaíte ná to przy-
wodza pobożne przykłady przodków náſzych/ odpowiedáia:
inſza to było przedtym/ inſza teraz: przedtym byli ludzie zdro-
wi/ mocnieyſi/ zdolnieyſi ná kážda rzecz; ále to my iuż ſłabi-
ſi / y nadzwatłone ſily tak duſzne/ tak y cielesne mamy:
kiedys to tam tylko dobrze bywało. Multitudinis autem
credentium, erat cor unum. Erant perſeverantes in oratio-
ne Byli wierni iednego ſercá/ przeſtawáli wſyſcy ná Modlitwie
áleć pieknie te nierozumna wymowke S. Doktor Konfunduie:
Discamus ergo & ſanctorum invidiam, ut imitemur patien-
tiam, cognoscamus illos non naturę praſtantioris ſed ob-
ſervantioris fuiſſe. Wiedzmy tedy, y o ſwiątobliwych ludzi
nienawiſci, żebyſmy ſie cierpliwoſci náuczili; poznaymy iż y oni
nie byli przyrodzenia lepszego ále nabożneyſzego. Ateſi y dżis
Ewángeliy S. Hiſtorya/ iakoby o ſtárych dżieták/ o poſtonie
y pozdrowieniu Aniełſkim do Przenaſw: PANNIA mowi:
Ja illo tempore, Miſſus eſt Angelus. Onego czaſu, poſtan-
ieſt Anieł. To dla tego podobno rozumieć będzie niedbalec
iaki/ że doſyć Przenaſw: PANNIE ná tym pozdrowieniu

Act 4.
Act. i.

S. An b:
de Iosep.
C. i.

Anielskim i śleby to było; y cossiem ci to ten Anyol przykłaś
 dam swoim/ ośobliwie do Przenasw: **PANNA** wśystkiemu
 światu poczyna nabożeństwo; z tego pozdrowienia wśystkie
 Rozjance / Koronki / Godzinki / y inne nabożeństwa poczatek
 swoy wzięły: ten Anyol / niby Hebdomada z iaki pogal to
 nabożeństwo Kościołowi S. y oraz zacheca nas do nieodmiennego
 nego / Głętego / codziennego nabożeństwa ku Przenasw: **Panna**
 nie. Stad wielki Kochanek Przen: **Panny** **Rozmiesz** S. Roz-
 lumiez Polski / miadzy innymi **Ranomami** życia swego ten też
 sobie był napisał / y od niego Pienś swoje pogal. Omi die
 dic **MARIA**, mea laudes anima **Historycy** starzy piśa: że u
 Egipcyanow był pereny stol / zwal sie **Menia** solis, który
 zawsze y codziennie zastawiony był potrawami / y każdemu
 do niego stadać było wolno. S. **U.** Dusza ludzka zostalaca
 w tym Egypcie świata / a także w niewoli / w glinie ciela
 zamurzowana **Lutea** vasa portantes, powinna mieć codzienne
 pożywienie swoje / stol swoy / a któryś? **B. Amadeus** **Biskup**
 nabożeństwo ku Przenasw: **Pannie** najywa codziennym sto-
 lem / pożywieniem duszy ludzkiej: kiedy coś zwykłego nabo-
 żeństwa opuściliśmy / tak mowi do swoich **Parafianow**: **Plu-**
 res dies elapsi sunt, quibus **Episcopi** laudem operatus, epu-
 lum adhuc promissum de laude **B. MARIAE** aviditati vestrae
 ministrare nequivi. *Wiele już dni minęło, iakom rożernany*
Biskupiem zabawami, przyobiecana potrawa, to jest chwala Prze-
nasw: PANNY pobożnego łaknienia waszego nieukontentowałem.
 A też ia ponieważ do tego Przenasw: **Panna** stęncem sie ty-
 tulie **Electa** ut **Sol** wystawie **Mensam** solis pokazuje / że
 nabożeństwo ku Przenasw: **Pannie** / jest to potrawa / którą
 codziennie żyć / posilać sie powinna dusza nasza: wprzod ies-
 dnąć / dawszy **Chrześciana** naukę: iako dusza ludzka zosta-
 iac w cieles / nie może żyć bez codziennego swego duchownego
 pokarmu / y któryby to taki pokarm był.

Hom. 8.

Cant. 6.

1. PARS

Żalala w tym zabobonna starożytność / gdy zgadnał sobie
 nie mogac / iako y czym dusza po śmierci żyć może ośo-
 bliwie w niebie: imaginowali sobie iakoby tam miał bydź na-
 środku stol cudowny / u którego sami **Begowie** **Ruchni** **Wizja-**
 mi / **Cześnikami** sol / y **mięsa** **ambrozjo** **carminia** **sentencja**
 duże

Mensa Solis, seu cibus quotidianus.

Duże tam zostaiace. Szalato mówię to Pogaństwo; bo iako
to stworzenie duży y istotą iey/ różna jest od stworzenia y od
istoty innych materialnych rzeczy tak też y pokarm różny
być musi/ a nie materialny: różno jest stworzenie iey: bo
Pan BÓG inne rzeczy/ a nawet y ciało ludzkie stworzył z
czego innego/ iako to ryby z wody/ zwierzęta z ziemi/ ciało
ludzkie z gliny: a kiedy stworzył duży/ nie iako z Duchą ia swo-
go formie; bo thnowy inspiravit in faciem ejus spiraculum
vitæ, & factus est homo in animam viventem. *Thnat w* Genj 1)
twarz jego, ducha żywota, y stał się człowiek mający duży życia
Istotą też iey daleko różna od bydła/ duży ich y ciało/ sta-
jące się oboje y całe ginie. Istotą zaś duży naszej nie gi-
nie/ one materialne/ duży ludzka duch/ y nieśmiertelna. To
też tak y pokarm duży ludzkiej musi być różny / o Gyn
Philo: Pulchrè convenit, quod ut factum est ex terra cor-
pus cognatis alatur cibis quos terra producit: at illa æthe-
rea portio s. anima, habeat necesse est alimenta divina. *libi 12*
Przyrówna wielce, że iako ciało jest wyznione z ziemi, pod-
obnie też tuczone bywa potrawami które ziemia z siebie wydaie.
Iedz ona duchowna porczyka to jest duży musi mieć swoje Boskie
pokarmy, to jest pożywienie; a ktoż to takie będzie pożywie-
nie y pokarmy tey naszej duży: Dawid S. powiada: że ma
Pan BÓG iakiś stół z potrawami smaczными y pożywien-
dla duży ludzkich: Parasti in conspectu meo mensam, adver- *Ps. 22;*
sus eos, qui tribulant nos: Zgotowałeś prawi Panie przede-
mną stół, naprzecim tym którzy nas trapią: ale iakieby tam
potrawy były nie wyraża. To te podobno przynamniewowe Ray-
skie wety beda/ na które licencyował BÓG pierwszych Ro-
dźców naszych: De omni ligno paradisi comede, de ligno *Gen. 2,*
autem scientiæ boni & mali nē comedas. Z każdego drzewa
Raykiego iedz z drzewa zaś wiadomości dobrego y złego nie iedz.
Ale y to cielesne/ y ciało samemu służące potrawy/ których y
bydła pożywać mogą: Prawda jest/ że Tłumacze Pisma
S. przez ten stół o którym Dawid mówi wspomnionym *FIG:*
Psalmie rozumieia w pospolitości wszystkie dary y dobrodziej-
stwa Boskie/ które sumentuie duży nasze. Ingi rozumieia
Mensam Eucharisticam Przenasw: **SACRAMENT.** Jes
212 *dnac*

Agellius
in alleg:

dnąc tropologicę Richardus przez ten stoł y potrawy duszne /
rozumie Modlitwę S. Parasti mensam s. refectionem lu-
pernae contemplationis. Na co przypada y S. Nazianzenus
na owe słowa Jerem: 4. Ventrem meum doleo. Quo loco
ventris quidem nomine, suam ipsius animam intelligit;
quem enim vltim cibis corpori adfert, eundem animae præ-
stat oratio. Na tym miejscu przez żywot rozumie Prorok
własna dusza swoja / bo iako pokarm ciału potrzebny / tak
duszy potrzebna jest modlitwa. Tymci to dusza żyje / gdy ope-
racye swoje / rozum y wola karmi Bogiem samym / gdy rozum
zabawia pamięcią o Bogu / wola też swoje iednoży z Bo-
giem / na modlitwie podnosząc się aktami miłości iako tu
nieśkonczonie dobremu / czyniac pokłon iako Najwyższemu
PARTV / oddając się na wola tego święta iako najmłodszemu
mu / wzywając ratunkow y łaski tego iako od Wszechmogącego
go / pragnąc na wszystkie wieczność z iednoczenia się z nim w
Niebie / iako z ostatcznym swym koncem ; dzieląc ja nie-
skonzone dobrodziejstwa tego y opatrność około siebie: cfi-
rując wszystkie życie / sprawy swoje w iednoczeniu z Niekim
Chrystusowey na chwale tego. To to jest pokarm / to stoł /
to posiłek twoy duszo ludzka / y w ten czas tylo żyjesz / kiedy
o Bogu myślisz / y modlitwa iednoży się z nim. Ale pytam :
iaki wiele razy / iak często masz zasiadać u stołu tego / to jest
użyczać do Modlitwy S. ? Trzeba wiedzieć że to stoł nie
pospolity Modlitwa S. bo trzeba u niego codziennym stołos-
waniem być y użyczać do niego / nie iako pod gęba / w o-
czach swych zawsze go mieć: mowi nie darmo Psalmista :
Parasti in conspectu mensam. Zgotowałeś przedemną stoł y
gdyby to można / każdego momentu ziednoczona przez mo-
dlitwę z Bogiem swoim dusze mieć. Według Pawła S. si-
ne intermissione orate: bez przestanku modlcie się: iednać
iako ciało twoje raz albo dwa / trzy / przez dzień posiłkasz / eak
przynajmniej z tego stołu / to jest Modlitwa S. posiłkasz powi-
nienes dusze twoje. Sam cie tego naucza / Chrystus. Mo-
dlitwa codziennym nazywając chlebem. Panem nostrum
quotidianum da nobis hodie: przez który chleb Mistrz o-
blwy ducha nasz P. Dobrosielski rozumie natchnienia Bo-
giego

1. Thess.
5.

Luc. 11.

Theol.
myt:

Mensa Solis, seu cibus quotidianus

5

Stiel zapalenie wnetrznych affektor / wczym naydoskonalsza
 zawista modlitwa. Przestrzega tu zaraz DUCH Przenaw:
 o Ktorey godzinie kazdego czasu dnia do tego stolu / to jest
 Modlitwy s. wdawac sie ma. Cor suum tradet diluc. Eccl. 32.
 lo ad Dominum qui fecit illum, & in conspectu ejus de-
 precabitur. Serce swoje odda podczas poranku P. Bogu, kto-
 ry go uczynil, y przed obliczem jego modlit sie bedzie. Ta co SCRIP:
 Cornel à Lap: pisac tak mowi: Moraliter discite mox ut evi-
 gilas, primitias cogitationis & operationis per orationem
 esse dandas Deo, cumq; invosandum, ut ipse studia occu-
 pationesq; ad suam gloriam nostramq; salutem disponat.
 Bierz obyczay z tego, ledwo co odeckniess, iz poczatek myśli y
 spraw twoich powiniens oddac Bogu, onego wzynac, aby my-
 śli y sprawy na chwale swojej y na zbawienie twoie przynie-
 rzyt. Zarzecz wprawdzie modlitwa pozyteczna duszy / ranna
 iednak genus naystrawnieysza / naysmacznieysza / nayposilnieys-
 za. S. Bonaven: Cum evigilas statim omnes cogitationes in insit:
 abijce de corde tuo, quibus te diabolus veller occupare, Novit p
 & primitias cogitationum tuarum offer Deo, ex hoc enim I. c. 4.
 eris ad omne opus devotior, & tota die expeditior. Gdy
 sie ockniess, zaraz wszystkie myśli wyrzuc z serca twego, ktoremi
 by cie diabol chceci uwiklac, a poczatek myśli twoich ofiruy Bo-
 gu: to albowiem do wszystkiego ochotnieyszym, y przez cały dzień
 sposobnieyszym uczyni. Dla tego Climacus naucza: ze miedzy grad. 26
 diablami jest ieden / Ktozego zliarszakiem zowia / tego powin- de spirit.
 nosc jest / gdy sie ockniemy ze snu / zaraz powitac nas / albo
 raczey kusic; zeby nayspiersza myśl y poruszenie serca sobie
 pozyskal. Podobnegos temu wypatrzyi Concionator Hystor: gdy Hist. 134.
 mowi tak: sa niektorzy piekielni duchowie / qui cubicum
 ituris insidiantur, ut dies cum scelere claudatur, ut sine
 prece, sine pio affectu corpus in plumas, mens in antiquū
 vitiorum volutabrum abijciatur. Ktorzy idacych spiac pilnu-
 ia, zeby n grzechach spiac sie kladli, bez pasierza, bez rozebrā-
 brania, poruszenia sumienia czym nabożnym do poduski ciato na
 nczis kladac, a dupe wblotcie grzechu zostawiac. Wiec kaz-
 dey tu Chrześcianskiej duszy potrzeba dobrze reflektowac sie /
 tak wiele cesh rāzy y tak smaczno cey porrāwy swej / bez ceg-
 rey jyc

rey żyć nie może kościć; to jest/ iak często/ lebnący się z Bo-
giem swoim przez modlitwę y podniesienie myśli serca swego
ku BOGU. O iak wiele nie mówię minut/ albo godzin/
ale dni całych minęło w życiu niektórych/ coby nad nimi trze-
ba płakać z owym Rzymskim Cesarzem: Amici diem perdi-
dimus Przypatrzcie dzień my utracili. Straciłeś głowieżę ow-
dzien/ któregoś mogąc sposobnie/ Młody S. nie słuchał/ kto-
regos ocknowszy się iak bydlacko do śmiełkow/ a czasem do
słych słow przekleństw/ piątyki/ ez. naprzód udukał się/ y prze-
żgnania/ nie tylko pácierzą zapomniawszy/ straciłeś ten dzień
ktorego spraw swoich y praw gospodarskich/ na chwale iego
Boska/ sobie na zasługę wnetrznym affektem nie osiadowałeś:
boć to wszystko w zasługę nie idzie. A bogdayby to ięsz-
stało na tym lamentcie. A małoż jest takich/ którzy cało
a całe głod ciężeli od tego stołu oddaleni/ cierpia. Famem
patientur ut canes. to jest/ którzy kości nieczystości iako psę
gryżąc/ obliżując/ zaciępiący rozum/ zamułona wola lubie-
znosciami/ mnogością grzechow/ impetami słych nałogow
mając/ choć na proście/ byle zglebości serca ku miłosierne-
mu BOGU westchnienie zdobydź się nie mogą. Plinius
Lib. 7. piśe/ że są niektóre narody/ które ścianca życia/ inne może/
c. 2. myśli/ a nawet iadowita gądz za potrawy mają; bywali y rze-
cy/ ba y teraz są między białemigłowami rozpustnicy także/
APOPH. które są największe wkontentowanie młó gline/ kreta/ albo
pączyne ięć/ czym zdrowie psują/ y przez to śmiertelnie grze-
szą/ grzech meżoboystwa przeciwko samym sobie popełniając.
Daleko mizeńieysze gorzkie jest pożywienie tych/ o których na-
mienili/ którzy samem tylko iadem grzechowym żyją/ nie
mówię dni albo nocy/ ale lata swoje trawia na krotofilach/
piątykach/ ledzeniu/ spaniu; na tym wszystko iako bestye iak-
kie życie swoje prowadzi/ o zabawione serca ich/ y ledna po-
bojna o Boga myśl ani się otrze: a często bywa/ że y prze-
mrzonego/ niedzwiedziego pácierzą/ ani rano/ ani spać idąc
nie badzie. O iakiego posalowania godniście takowi/ którzy
nigdy njeśnychany dobrowolnie cierpicie głod: bywały głody
że własne dzieci Młaski iadły/ ale żeby kto miał znaywieksze-
go głodu pożerać ciało swoje/ tegom nie czytał/ dopieroż żeby
kto

Pro zgłodu dusze swoje iad! a coż czynia i zapamiętali nieo-
dbalcy/ gdy dusze swojej Modlitwa/ podniesieniem się ku BO-
GU nie posilali/ tylko pozerali/ trawia dusze swoje: które
opuszczone bez pomienionego Modlitwy posilku/ muszą wysychać
y ginąć. Famem patientur ut canes. przydać patko Dawid
S. Mors depalcat eos. Smierć ich pozerac będzie. y pewnis
wysley gárdzacy tym Stolem Modlitwy Swiatey częstej /
nich nie spodziewaia się są Stolem Chwały oney wieczney kies
dyktowiet zasiadać/ w którego sam P. JEZVS flużyć ma/ &
transiens ministrabit eis.

Prawda jest/ że każde w pospolitości nabożeństwo Chrze-
ścijańskiego człowieka/ powinno być Mensa Solis: to jest
pokarmem/ posilkiem codziennym; iednak to osobliwym sposo-
bem fluży nabożeństwu ten Przenasw: Pannie. Rozkazał P. Exod. 27.
BOG przed oblicznością Strzynie Pánstwey/ postawić sobie
Stół iaktis osobliwy/ bo z drzewa w Judyckiey ziemi niewidai-
nego. Facies mensam de lignis setim: bogaty wielce/ bo
od złota: Inaurabis eam auro purissimo: opatrzoney dobrze
do kół. Faciesq; illi labium aureum per circuitum, & ipsi
labio coronam. Wysytko rzeczy osobliwe: ale ia naypilniey
opatrzenie situm: to jest/ że ten Stół kazano postawić od puł-
nocy: Mensa stabit a parte Aquilonari. Jeżeli się nie my-
le/ ten Stół bardzo pieknie wyraża Przenasw: Pannę: jest de
lignis setim. z drzewa nieiako nieskazytelnego; bo nienaruszo-
na w panienstwie; bogaty od złota miłości; opatrzoney dobrze
y opasany/ bo zachowana w pierwszym punkcie posęcia swo-
go od grzechu; ma y Koronę nad sobą/ to jest Ozdoba iey
Camilly Syn iey Chrystus JEZVS. S. Amadema. Co-
rona Capitis ejus Christus est, dicente Sapientissimo, quod
Filius sapiens corona sit Matris. Wym sytko różnica/ że
na tamym Stole nieiako P. BOGA czestowano/ na nim
efiary BOGA oddawaiac/ y do tego nikomu oprócz Kapłan-
now nie godziło się z tego tam Stolu pozywać. Żas Przen-
s Panna raczej nas czestwie z Stolu swego/ y chce ustawicznie
nas posilać/ Parmitć duchownie z Stolu tego: żyćy żeby p-
miatka/ nabożeństwem ku niey/ wspomnianiem/ wzywaniem
iey/ zawsze bez wszelkiego braku/ tak sprawiedliwy iako y grze-
sny

II. PARS

Exod. 27.

FIG

hom. 6.
de laud.
B. M. V.

- ſny karmil ſie / poſiła duſze ſwoie: zgoła wlece prągnie ob
nas / codziennego iakiego pewnego tu ſobie nabożeństwa y
Modlitewek. Miedzy innemi Tytułami albo Figurami / ma
też ten Przenaśw: Panna w Piſmie S / że przypodobana ieſt
do Słońca y Mieſiaca: Pulchra ut Luna electa ut Sol. Coż
może bydź za fundament tey Taſemnicy: wiele ich przywo-
dza Tłumacze Piſma S. iednak podobno y ten wykład nie
bedzie od rzeczy; to ieſt: reflektuje ſie ia że Słońce panem
ieſt dnia y godzin dziennych. Mieſiac Pania nocy y godzin
nocnych. Fecitq; DEUS duo luminaria magna, luminare
majus vt præſſet diei, luminare minus, vt præſſet nocti.
Wiec ile Przenaśw: Panna ieſt podobna Słońcu ma prawo
y Pania ieſt wſyſtkich dziennych godzin; ile zaś podobna
ieſt Mieſiacowi; ieſt Pania godzin nocnych: y tym ſamym
pokazuje iż chce ona od nas / y prawo nieiakie ma / aby ja-
dna noc / ani dzień / y oweſem godziną nie minela / w ktoraby
od nas iakiego nabożeństwa Modlitwy nieodebrała: y oweſem
nie tylko tey ſamey ta wola ieſt / ale wyraźna wola także y
- Lib: 2. Syna tey Narmilſzego Chryſtuſa. O czym Richard. Laur.
de Laud. Voluntas Filij eſt, vt Matrem illius & Dominam noſtram
Vir: p. 5. benedicamus in omni tempore ſ. die ac nocte, in proſpe-
ris & adverſis, & vt laus ejus ſemper verſetur in ore &
corde noſtro. Ta ieſt wola Syna tey, abyſmy Mátke tego y
Pania naſze błogoſławili każdego czasu, we dnie y w nocy, w ſzcze-
ściu y w nieſzczęściu: y żeby chwala tey zaſe nąydowała ſie w
wſtách y w ſercách naſzych. Zwyczaj był ſtarodawny / że po iá-
kim ſławnym niezwyčajnym bankiecie / ná zalecenie tego w
potomne wieki / rozmaite y obſerwe zwykli byli piſać Panegis-
tyki Hiſtorycy. Nawet ſamo Piſmo S. nie zaniechało owego
- Esth: 1. Aſſwerowego bankietu zwiálka bardo pilnoſcia opifać. Fe-
cic grande convivium. Spráwił wielki bankiet. Opisuie za-
HIST: cnoſć y liczoſć goſci: Conctis principibus & pueris ſuis.
Ná wſyſtkie Xiażetá y ſługi ſwoie: Opisuie wſpaniałoſć; vt
oſtenderet divitias gloriæ regni ſui, ac magnitudinem atq;
jaſtantiam potentia ſua, aby pokazał bogactwa chwaty Krole-
ſtwa ſwego: także wielmożnoſć y wſpaniałoſć mocy ſwoiey. Opi-
suie czas: centum videlicet & octoginta diebus, przez ſto y
ośma

osmdziesiat dni. Szeroko potym inne naydrobnieysze okolsa
Gnosci wyraża: a nawet rozumna y wielka Pana tego distres-
cyo: iż przy oney ohoćie niechciał niezdrovia ludzkiego. Nos
erat, qui nolentes cogeret ad bibendum, sed sicut Rex sta-
tuerat proponens Mensis singulos de principibus suis, ve-
lumeret vauisquisq; quod vellet. Nie byto (prawni) któryby
niechcących pić przynaglał do picia: ale iako Krol przykazał, zo-
stawać w każdego stolu iednego z Książat swoich, aby każdy pił
co chciał. Jest y w innych Politycznych Historyach niemalo
takich zawołanych bántietow: iako to ow Kleopatry / ktora
perla drozysza niż Krolestwo w potrawach w trunkach wtempe-
rowana dała Gosciami: albo też Juliusza Cesarza Wieczerał
ktora kosztowała centies sestertium. według Budeum pulterze-
cia tzoć sto tysięcy Gerwonych złotych. O Helioğabalu teżże
coś wiecey piśa: Nunquam minus quinquies sestertium ex-
navit. A nawet nie schodzi na podobnych bántietach w Hi-
storyach Polskich. Verber. piśel że pewny Woiewoda Krás-
kowski bántiet dla Książat pewnych Cudzoziemskich sprawił/
na którym rachowano pulmiskow samych ryb rozmaitych / y
rozmaicie przyprawnych na 1500. Ale prawda mówiac / zby-
tki te / bardziey nagány / niż pochwały: zapomnienia / niepamię-
ci godne: a dopieroż niegodne sa aby do nich przystosowany
był nasz bántiet / albo Stół Przenas: Panny / co iest nabo-
zeństwo codzienne ku niej. Na zalecenie tego Stolu co tyle
niech bedzie: Ze to Stół Paniacy; Stół przysmakow pełny/
duże nasze wkrzepzaiacy. Naprzod Stół Paniacy nazywam nas
bożenstwo codzienne ku Przenas: Pannie: bo widze v tego Sto-
lu tak wiele paniat / Krolow / Krolewiczow / Monarchow /
Monarchin rozmaitych. Opuścjam Cudzoziemcow: Naszych
Polakow widze / naprzod v tego Stolu codziennego naboże-
stwa / Naszego Kazimierza S. Wyśliszcie tego: Omni die dic
MARIE mea laudes anima. B. Kunegunda zaraz pierwszego
dnia Narodzenia swego / nabożenstwo swoje poczyna zaśpiewa-
wszy w kolebce: Ave Regina Caelorum. S. Jadwiga Kró-
żna Polska / złoty Obrazek Przenas: panny zawsze nosila / aby
czestym poglądaniem naszą / przypominala sobie y wzbudzala sie
do takiego nabożenstwa y chwaly iey oddania: Ktory co Obraz

HIST:

że tak mocno po skonaniu trzymała / iż z nim pochować to musiano: y owsem we dwadzieścia y pięć lat w grobie iey te trzy palce ktoremi go trzymała / całe znalezione są. przysłać Ludwiką Syną Cesarza Karola Wielkiego / Który tak był nawykł ustawicznego nabożeństwa ku Przenasw: pannie / że wszędzie / nawet y na łowy iadac / Obraz iey nosił / na drzewie gdzie zawieszony był / sam kłaknowy / Modliwy zwyczajne oney

Lib: 5. oddawał. O czym *Canisius S. Maria Ogniacensis* przez cały dzień y noc / tedy zawsze tysiąc y sto razy przykładac pozdrowiała Przenasw: Pannę. Wieć paniecy / Krolewski to Stół. *Pontore* Stół to świączny pełny specyalom y słodkością. O ctoś może wypowiedzieć / takimi słodkościami duchownemi / utraconiana bywa dusza oddająca taką chwałę Przenasw: Pannie

Lib: 1. O czym *Richard. Laur.* Sicut nomen JESU mel in ore, in de laud: aure melos, in corde jubilus: sic & nomen MARIE, & e-
Virg: riam amplius. Jako imię JEZUS miódem w ustach, metoda
c. 2. w ustach, w sercu wesela: tak y imię MARIA y owsem więcej.

O tymże y *Ecbertus Abbas* do Przenasw: panny mówi: Tu nec nominari quidem potes, quin recrees; tu nunquam sine dulcedine tibi infusa, prae memoriae portas ingrederis. Imienia twego wymówić nie można bez radości: ty nigdy bez słodyczy twojej nie wchodzisz do bram serca naszego. Potrzebie co naysposobniejsza nam / że ten Stół słabe sily / naszej dusze jest wielce wkrzepiający: bo świąteczne codzienne ku Przenasw: Pannie nabożeństwo / czyni nas meznemi przeciwko pokusom / y napadcom Czartowskiem: powiedziałem ja wyżej że ow Stół w starym Testamencie był figura Przenasw: Panny / y nabo-

FIG: żeństwa ku niej codziennego: uważmyś sobie / iako ten Stół
Exod: 16. kazał P. BÓG postawić: Mensa stabit à parte aquilonari: od pulnocy. Pulnoc zawsze w Pismie S. znaczy przeciwności zwolazczą duchowne / napaźdy Czartowskie. Ab Aquilone panderur omne malum. Czym dacie się znać że ten Stół mi-
styczny: to jest / codzienne nabożeństwo do Przenasw: Panny jest wielka siła y obrona przeciwko pokusom szatańskim: pokat
hist: 134. żule to ten przykład / piśe go *Concionator Hister.* We Glanc drzey dwu swywoolnych Młodzikow / którzy byli w Bractwo Przenasw: Panny wpisani / do niepożądane domu zasiedli /
na

Mensa Solis, seu cibus quotidianus.

II

HIST:

na piątce swęzwoli aż tu nocy byli: ieden z nich / gdy się
mu náprzył / przytomno wcielił z gospody; do domu przy-
szedł / snem zmorzony już już kląć się miał / a spomni że co
dziennego Bráckiego nabożeństwa do Przenasw: Panny ięszco
dzis nie odmówił; myśli co czynić / czyli opuścić / czyli zmors-
dować głowie gwałtem do poduszki leżący dogodzić; prze-
cież zwyciężył w nim nabożeństwo; Płaknie / modli się choć
nie ze wszystkich nabożeństw; potem ledwie co do spania się
położy / aż odbieży na złych zabawach towarzyszy tego / kolęga
do drzwi mieszkania tego; od strachu / albo żeby się importuna-
ł / nie otwiera mu; więc tamten przemiłnawszy drzwi / stał
nie przed nim y rzecze: Wiedz iż tej godziny / której na nie-
cnotach bawiliśmy się / Czart na sędzie Bożym oskarżył nas o
budwu / y o Dżurze prosił: obudwu skazano na śmierć / tobie
jednak dla przyczyny Przenasw: Panny której paciorki twoje
codzienne / spać teraz ibac osiadowałeś zfolgowano / abyś poku-
tował; mnie zaś biada na wieki / wduszony od Czarta jestem
na łamym grzechu / y potępiony. Acoż tu nie przyzna / iż
tamtemu nabożeństwo codzienne stało się Mensa à parte aquil-
lonari, posilkim / obrona przeciwko Czartowskiemu naciądom;
Rusnie mówić możemy o tym Stole / z Dawidem S. Parasti
nobis Mensam, adversus eos qui tribulant nos. Zgotowa- Psal: 22.
łeś Panie przed nami Stół, przeciwko tym którzy trapią nas.
Wiedz także o tym / że nie odepdzie nigdy od tego Stolu bez
Arzyżka / bez błogosławieństwa danego sobie od Przenasw:
Panny: bpewnia wszystkich takich sama przenasw: Panna:
Beati qui vigilare ad fores meas quotidie: Błogosławieni
którzy czuwać u drzwi moich codziennie. Dalby to Bóg aby
ten Stół Przenasw: Panny / to jest codzienne nabożeństwo tu
niey zaśmadowało wszystkim Chrześcijańskim dusiom: a osobli-
wie wważając Różnicę S. iako w młodości zaraz u tego
Stolu wychowywał / posilał przyszłymi codziennie dusze swo-
je: żeby też starali się Rodzice y Dozorcy dzieł Kato-lickich
do tegoż ich przykładem / napominaniem powoli przynucali aby
codziennie pewne takie odprawowali paciorki / nabożeństwa / po-
stony przed Obrazem Przenasw: Panny. Miałoby sobie tak
postąpić / iako niegdy Pogańskie Matki na Wyspie Baleara

Prov: 8.

Lib. 1.
cap. 5.
ASORH.

postępowały z dziełmi (o czym *Veget.*) aby do strzelania słu-
tu zdolniejsi byli / iest im nie dawano / ale wprzód trumet
Chleba wysoko postładowano / potym strzelać im z tuzłow ra-
żano / albo czym zrucac: co sobie kto wrafił y zwił: / co też e / le
to iadł. Dobrzeby Rodzice Karol czy czynili / gdyby pobo-
bnego zażywali sposobu z dziaćkami: Użyć choć iestże gadać
nie umieia / Imie naysłodze *IESVS MARIA* / tak iako
papugi albo jroki wżemy; niech wprzód Synagoga Corezka
pozdrowieniem Przenasw: Panny / strzeli tu Niebu / niech mo-
wi *IESVS MARIA* : iezeli co chce wyprosić na Dycu y
na Macce / nie dać mu / nie pozwolić / pośt tego nie wżyni;
zgola różnemi sposobami / y prosba y grozba / obietnica / po-
chwala starać się o to tezeba / aby zaraz w dziaćkach rowno z
mlekiem chęć y ochota do nabożeństwa codziennego tu przeni-
Pannie rosta. Wiece y my wtwierdzamy się w codziennym
stacnym nabożeństwie tu tej Pannie; ci zaś co tego zanies-
chali / o to niedbali / niech gnusność swoia czuśna / niech dziś
z Kazimierzem S. obiera sobie z mocnym postanowieniem aż
do śmierci takie osobliwe nabożeństwo do Przenasw: Panny /
niech w sercach swoich napiska pomienienie słowa Kazimierza
S. *Omi die die MARIE mea laudes anima. Amen.*

Corona Celsitudinis.

Pro An-
nuntiati-
one B.V.
MARIE

STROPHA
2.

Contemplare & mirare Ejus Celsitudinem
Dic felicem Genitricem Dic Beatam Virginē
*Przypatruy się y dziwuuy się Iey wysokiey zacności
Zow ia wielka Rodzicielka Błoga Panna w czystości.*

Fiat mihi secundum Verbum tuum. Luc: 1.

Dan: 5.

Korkie słowo Fiat ale wżelwate S.N. Trudne były
owe słowa na ścienie w nocy napisane: Mane, Thecel,
Phares; lubo Miedrcy inni nie mogli ich przeczytać / znas-
laż się iednak cysty Dániel / co te dobrze przeczytał / y dosko-
nale wytłumaczył. Trudne y owe Fiat, ktorzym stwarzał Pan
BOG świat; a przecie y to iakokolwiek poymuia rozumy *Ex*

Corona Celsitudinis.

13

pozytorow! Ekorzy nauce; je pizez to Fiat znaczy sie Alti Wfeci
 chmocności Bistley. Jednacie nad tym Fiat dzisiejszym wfsy.
 etie stworzone dumiecia sie tylko rozumy. B. Thomas a Vill. O
 fiat potens! o fiat efficax! super omnia fiat perpetuo ho-
 nore venerandum; tale fiat non sonuit in Orbe, quale nūc
 tu Beata dixisti. O fiat! o słowo mocne, słowo skuteczne! nad
 wszelkie fiat, słowo wiecznej czei godne? takiego fiat słowa nigdy
 na świecie słychać nie było, iakies ty teraz Błogosł. Panno wyrze-
 kła. Pytała sie Doktorowie! czemu to niepoiecie fiat? Odpow:
 naprzod: je ta rzecz! to jest: Wcielanie Syna Bożego! y spo-
 sob jego Ekorze sie stało na to słowo Fiat, nigdy jest niezrozumia-
 ne. Salmer: DEUS fit homo, & bono efficitur DEUS; To. 3.
 Virgo fit Mater & fecundatur: prima causa fit effectus, Cre-
 ator creatur, aeternus temporis subijcitur, in circumscriptus
 vtero Virginis includitur, Spiritus incorporatur, Majestas
 deprimitur. BOG staje sie człowiekiem, y Człowiek staje sie
 BOGIEM; Panna staje sie Matką y płodną; Sprawca naysper-
 wny Stworzeniem sie staje, przedwieczny w czasie sie pokazuje, nieo-
 graniczony w żywocie Panny zamknięty; Duch wcielony zostaje,
 Majestat poniżony. powtore niezrozumiane to Fiat, dla tego:
 bo za tym słowem Przenasło: Panna stanęła na takim si nays-
 wyższym stopniu Celsitudinis, doskonałstwa y godności. Ce o-
 pisuac S. Bernardyn mowi. Quando Virgo dixit: Fiat, mo-
 tuit Dominium & primatum Orbis totius plenitudinem o-
 mnium gratiarum, donorum, virtutum, & benedictionum. To. 2.
 Kiedy Przenasło: Panna wyrzekła stała sie: w ten czas zaśluzi-
 ła nayszyjsze P.ństwo y godność nad całym światem, zupełność task
 wfsłskich daron, cnot, y błogosławieństw. Wiac y Kochaniec
 iey ośobliwy! Kazimierz S. prowadzi wfsytek świat przed te
 Pania y Krolewa natenias: a tylko cudować sie Ekorze godno-
 ści iey: Contemplate & mirare ejus Celsitudinem. A po-
 czemu byto przecie Kazimierzu S. te Krolewo y iey godność
 nayszyjsza poznać: Wiecie iż naysprincipálnieysze infigne Kro-
 lewskie! jest Korona na głowie droga; po niej godności Kro-
 lewskie dochodzimy. A Ekoraz też jest Korona iey Krole-
 wy: nie inna według Kazimierza S. tylko własny iey Syn!
 Ekorze dzis Matka sie staje: to samo jest przyczyna nieiako
 Cel.

Gen: 1:

Conc: 1.
de annū,

To. 3.
l. 3.

To. 2.
l. 51.

Celsitudinis MARIE, wysokiey iey zacznosci/ g4raz 4lbowiem przydaie: Dic felicem Genitricem, dic Beatam Virginem. Co je tak test pokaze; wprzod nauke dawszy iako to y tedy dziatki stala sie Rodzicom Corona celsitudinis, Korona zacznosci.

I. PARS

Szwany to zwyczaj tak w Pismie S. iako y w Poganiſtw4/ dziatki nazywa4 Korona Rodzicom. piſze Valer. Max. Pytaly raz Cornelij Matrony Rzymſkiey/ inne P4nie ob Alejo notoro ſtrojne bardzo/ aby im teſz pokaz4 ſwoie Aleynoty y ozdoby: 4z ona poſtrzegſzy ſynow ſwoich z ſk4ot idacych/ poſta zawſzy na nie rzecze: hi ſunt ornamenta mea pretiola: ei ſa ozdoby moie bogate. Dopieroſz Piſmo S. y Doktorowie tey os

Prov: 17.

piniey ſa. DVCH S. wyraſnie mowi: Corona Senum filij eorum. Korona ſedzinnych, Synowie ich. Miedzy innemi 4s ment4cy4mi Jobowemi 4lament mi ieden dziwny: Spoliavit

Iob: 19.

me glori4, & abſtulit coronam de capite meo. Zd4rt ze mnie chw44 y zdi44 z g4owy moiey Korone.

Nie k4zdy4 to Pan Krol/ tylko4 to w Polſkiey ſweywo4/ co Sl4ch444 to Krol/ albo i4koby Krolm ſie czyni/ bez praw4 4y4 chce/ Dominus vit4e & necis? przyznaie je Job byl magnus inter Orientales; ale je by byl Krolm/ tego Piſmo nie wspomina: 4 z k4dſze na g4owie tego Koron4? abſtulit Coronam. A daymy to cho4by y k4re- now4ny byl: wſzdy miſſe nad z4oto dziatki mia4/ k4ore mu po- zabili4no: 4 przecie w 4lament4cy ſwoiey/ nie zda ſie wspomia na4 ich. Miſſe nadewſſyſſko zdrowie; y o to tak bardzo nie n4rzek4/ lubo troche poſteknie: Pelli me4 adhaſit os meum. tylko o i4k4s n4rzek44 Korona abſtulit Coronam. Odpowie- da Vatablus. je przez te Korone/ dziatki ſwoie namilſe ſtr4- cone rozumia4 y o ich wtr4cie 4lamentowa4. Wic teſz przy-

in Car:

pada na to y ſwiety Bazyl w oſobie Job4 mowi4c: Tam diu pater ſum appellatus; quam diu viſum eſt ei qui Patrem conſtituit, ſobolis cororam mihi rurfus adimere cogitavit. Potymie ſie Oycem zw44, poki temu ktory mie Oy- cem uczyni4 byl, nie upadob44o ſie n4z4d odebr44 korone dziatek moich. ba y Auguſty4 S. Mater crines capitis diſſipabat, qu4 ornamentum capitis amittebat: o lamentuiacych nad dziat4- 4ami Maſſach mowi: Matka t4rg444 w44oſy g4owy ſwoiey. bo

de 95.

Iancoc:

ozdo-

ozdoba głowy *furis stracit*. Tu tedy Korony / to jest dżiatek /
 powinny byc Rodzicom Corona celsitudinis Korona zacno-
 ści; gdyż polpolicie spoczęwości dżiatek / poczęwości Rodzi-
 com dochodzimy. Non procul à proprio stipite poma ca-
 dunt. Jednak przecie nie zawse / nie wszyscy do ozdoby / do
 potiechy / do sławy / do vkontentowania Rodzicom swoim by-
 waia; y owsem bywaia corona opprobrij konfuzya sam-
 liey dla zlych obyczaiow swoich przynosa; staia sie Rodzicom
 prawie korona cierniowa / dla vstawicznego vtrapienia inimis
 W iak wiele Oycom / Matce / nie raz salamentowac musio: Fi-
 lios enutrivit, ipsi autem spreverunt me; tedy moje nadsies-
 te; tedy moje bole wrodzenie; niewczasy w wychowaniu / ko-
 sty / natiady / teraz miasto potiechy vtrapienie / konfuzya od-
 nosa z dzieci moich; w nich ani nabozenstwa do Boga / ani
 wczimosci ku Rodzicom / ani statku / nauki / checi do dobrego
 nie masy; y owsem zle / krabrne / swymolne / zlad ani u Boga /
 ani u ludzi dobrego imienia / sławy / milosci nie malace. A na
 tegozby przyczyna tego nieszczescia zwalic; Riedyby speena
 ladaia / Przywo / plamisto zrobiona byla Korona / na tegoz
 bysmy to zwalili; tylko na rzemieślnika / rzeklibysmy: Ro-
 walcie to iakis robil ta Korona; nogamie to / nie rekami robio-
 na. A troz jest rzemieślnikiem tej Korony mistyczny / to jest
 mlodosci y obyczaiow dżiatek waszych; nie kto inny / tylko wy
principaliter sami Rodzice / Rozmaitci / rozmaitcie / y rozmaitse
 dzieciom swoim budusia robia Korony w wychowaniu dżiatek.
 pokaznie tam Duch S. Cortom Syonskim w wielce ozdobney
 do podziwienia Korona Salomona: Egredimini, & videte
 filiae Sion Regem Salomonem in diademate. A troz mu ia
 probil: Matka. quo coronavit Mater sua. zaś Corneli: à La-
 pide pisze: ze zwyczaj to byl u starych / iż Matki dzieciom swo-
 im / iakies budowaly Korony / przydasac z plurarcha / iż na czas
 te Korony robiono z podobnych rzeczy / iako to zlnu y ziotek. Alia
 anus doklada; ze nawet na Koronach wyrobiano postaci bestyi
 strasznych lwa niedzwiedzia &c. podobnym sposobem iedni
 sa Rodzice / co zaraz zmlodu przyuczaja dżiatek do bitai ni Bo-
 zey / nabozenstwa czesto iako Bersabea z Dawidem Salomone-
 kom swoim mowia: Venite filij audite me, timorem Dñi
 docebo

Cant: 45

FIG:

in Cant:

docebo vos. Oduczaia uporę zapalczywości / wśelka ośtro-
żność maia aby od zeladki iakiego zgorżenia nie nauczyły się
albo złych słow / taia w sobie przeciwko działkom miłość / raczej
surowością narábiaia / Bożu na dobrych *Præceptorów* nie żaluj-
ia: to takich Rodzicom Salomonek iak urosnie / nauki skoń-
czy / dla dobrych obyczajów / cnocey / miłym wszystkim pokaje
się: o iako nie ieden rzeczy sasiad: *Venite videre Salomo-*
nem in diademate, quo coronavit illum Mater sua. Do-
brych to / pojęciwych to Rodzicom synaczek: aż synaczek co-
rona *Celsitudinis*, Rodzicom pociech / chwał. Jaks insi Ro-
dzice ślepi / po bydlaćiu / działki milniacy robia też Korone
działkom swoim / ale iako niegdy pogaństwo: iedni że lnu; to
jest: co to pieśzono zbyt chwała / witaia dzieci: starać /
wderzyć / ofuknąć nie dadzą *Præceptorom*: niedbaia byle się w-
chowało iak prosiakto / pietnuijcie tłusciuchne / wesole. Jnni
z żolek rozmaitych: to jest co swęzwoli / swobody / przez co
głosc / kłopotność wpor w nich gore bierze / pozwalaią. Byma-
ia y tacy co zciernia działkom te Korony robia: to jest / kiedy
bogactwa y dobre mienie chciwie żkrywda bliźniego / wstrzy-
maniem się od iakmuś / gdy się im dzieci rodzą / zbieraiac
dzieciom swoim o iak najlepsza staraiac się substancya. Tłao
starek náyduia się tacy Rodzice / ktorzy Korone młodości dzia-
tek swoich strasznemi przystraiaia larmami kiedy nieostrożnie
przy działkach swoich postępuiac sobie / sprawami swemi / mo-
wami nieostrożnemi / przekleństwami / pitiństwem / gorą działki
swoie / kiedy wywieraią przy nich passye swoie / przez co w dział-
kach dziekie postępk / nieprzelamane passye / affekty / wpor / za-
palczywości *Contestetur*. Wic takowi Rodzice sami są o-
kazy / gdy działki ich potym dorozży / nie bada im Corona.
Iak: 22. *Celsitudinis* do ukontentowania / do pociechy / ale raczej co-
rona confusionis. Im to podobno prorokuia: *Coronans coro-*
nabit te tribulatione: y owsem przyczyna dzietek swoich
AOPH zguby stala się. Tład takowemi napisałby trzeba *Lemma*: Pro-
re kros napisał nad Wielorybem / nawalnościami na bżeg dą-
leki gżsie musiał zdychać morstiem wyzruconym: *Quem ge-*
nuit perdidit. Albo co nad Maipa / od wielkich pieśzoc / od
oblatania zaduśaiaco bżente swoje: *Perdit amando, gdyż*
działki

dziatki swoje tak wychowuiac gubia a gubia wlecznie / Sobie
 Konfuzya gotuia / Karanie skarbua v p. BOGA. Pyta sie Ve-
 ga z kąd owe dziatki / co z Elizeusa przechodzącego swymol-
 nie wrogaly sie wolaiac Calve Calve. Nauczyly sie tego spo-
 sobu zniwazania slug Bozych / y dla czego pokarane byly nie
 przez inne bestye / ale przez Niedzwiedziow ; gdyz latwiej by-
 lo psow iakich domowych znaleść na poskarpianie ich / niżeli po-
 lesie niedzwiedzi szukać : Odpowieda na pierwsze *ex S. Iustini.*
 iż sie tego nauczyly dzieci one od Rodzicow swoich : Ktorzy zaś
 wziety maiac affekt przeciwno Różnodziutom / Prorokom / y ino-
 nym slugom Bozym / przy dzieciach podobnych słow / gadek w
 Egiptu nie chronili sie. Na drugie zaś mowi : że ta ka-
 ra bardziej byla kara na Rodzicow utrapienie y onych Konfuzya /
 a to przez Niedzwiedzie ; dla tego że Niedzwiedz lubo miasto
 plodu skute iakiegos miesa rodzi / iednak kolo niego pracunie y li-
 że / polki nalezytey na niego nie obaczy postaci ; o co ci zli Ro-
 dzice nie nie dbali : temi tedy bestyami skarl BOG dla zaś
 wstydzienia Rodzicow onych o sle wychowanie dziatki swoich.
 Klop pisze / że ieden Młodzieniec / Ktorzy dlugo zlodzieystwem
 sie bawil / naostattek poimany / osadzony od Urzedu ; gdy iuz
 na drabinie przy kubenicy byl y Matki swej zdaleka postrzegł /
 kazal iey do siebie zawolac / iakoby iey mial cos osobliwego do
 wcha powiedziec : przystapi Matka / wcha do wst iego naklada /
 gdy on zwiazane mial rece / zebami potężnie za wcho iey chwyci-
 ciwszy ono wgrzyl y zawolal : jem uczynil te rzecz y Konfuzya
 Matce / na przyklad y przestroge wszystkim Rodzicom : bo mnie
 ona dobrego nie dala wychowania / y gdym po troche male rze-
 czy innym dzieciom kradał / y do niej nosil / ona mi tego na-
 lezyte nie ganila / nie karala ; a przez to smielshy sie stawshy /
 rozpustciwszy sie na wszelka kradziez / na te fromotna y sobie y
 iey y Domowi memu przychodzi smierć. Wiać Ktorzy Ro-
 dzice pragna zeby ich dziatki byly Corona celsitudinis, ozdobi-
 ba y pociecha ; niech pamietala na przestroge Duchas. *Lacta Eccl: 30:*
filium tuum, & paventem te faciet, lude cum eo, & con-
tristabit te, non corrideas illi, ne doleas. Pięć syna twe-
 go / a bać sie o niego badziez ; igray z nim / a on cie zasmuci ;
 nie śmiey sie do niego / abyś nie zabolal. raczej praktykuy naś

in Iude
 cap: 3.
 FIG:

in fabul:
 HIST:

Prov: 23.

uſt tegoſ Duchá S. Noli ſubtrahere à puero diſciplinam, ſi enim percuſſeris eum virgâ non morietur, animam ejus de inferno liberabis. Nie żałuy rozgi ná dziecie: bo ieżeli uderzyſ go, nie umrze, á duſze ie go z piekła wybawiſ.

II. PARS

Tuż mi ſie nie trzeba pytać/ iako Korona y ozdoba wſoro nowana zoſtala dziś Krolowa naſza Przenaſw: Panna/ bo mnie tuż nauczyl Kaſimierz S. iż wſyſtká ozdoba ie y Koroná Syn/ Ktorego Małka ſie ſtáie dziſſay/ dia felicem Genitricem. Wiemy iż niektorzy dla ozdoby y chwaly/ Ktora ná nich ſie zlewala/ choć y zmyſlonym ſpoſobem zdošli pieſ Enie y wdawali Rodzicow ſwoich: dla czego Alexander Wielki aby byl coſ ná ludzi pokazał ſie/ záprzał ſie właſnego Wyca/ á Synem Naywyſſzego Boga Jowiſſa zynił ſie. Nie tał ſie zaſ dziele tu/ nie ſuka ná Korone ná ozdobe Małki ſwoiey JEZVS drogich Kamieni/ albo innych ſpoſobow záleſcenta ie y zacnoſci naywyſſiey/ ale ſam oco ſtáie ſie ozdoba y Korona: tym ſámym że Małka ia ſobie dziś obiera/ naygodnieyſſa miedzy wſelkim ſtworzeniem pokazuje. Czego naſ przod dowod ráki niech będzie. To rzecz pewna iż Meſſyaſ prawdziwy ieſt ozdoba y nieiako Korona caley ſámiey Abráhamowej/ z Ktorey wrodził ſie. Pytam ſie bowiem czemu Abráham gdy mu powiedziano/ że w plemieniu ie go národzić ſie miał Meſſyaſ; nieſpodziewanym od BOGA wzgony reſpektem/ wpada ná ziemiá. Cecidit in faciem ſuam. Wpadł ná twarz ſwojá. Odpowieda Miechowita: że tym wpádnieniem ná ziemiá/ dał znać iako żadne ſily ludzkie nie byly zdolne ná wydziekowanie/ iż BOG ſámia ie go raczył wzcić Meſſyaſem/ to ieſt Chryſtuſem. Czemu Krol Ezechiaſ z pláczem wypraſi ſie od ſmierci: flevit ſteru magno. Odpowieda Hieronim S. dla tego: wiedział bowiem że idąc z pokolenia Abráhamowego miał obietnice iż rodzić ſie w domu ie go miał Meſſyaſ/ á choroba tá ſmiertelna ná niego przyſtá byla/ gdy ieſt ſe nie miał żadnego Syna; wiec obawiał ſie/ żeby Dom ie go nie obrány byl zeát wielkiey ozdoby ſwoiey/ pláche proſi o życie/ żeby potomka mogli zoſtawić: tał to wielki byl honoſ caley ſámiey ie y Meſſyaſ Chryſtus JEZVS. Z czego dowodzi á fortiori Miechowita. Ze Pan JEZVS tym bardziej muſiał

Gen. 17.

SCRIP:

Lib. 38.

musiał być wielką ozdobą y zaſzczytem Matki ſwojej: Conſiderate igitur quanta ſit res in progenie ſua Meſſiam habere; ac quantum majus eſt ejus Matrem fieri? in qua dignitate nemo cum ea participat, nec participare valet. *Waż- cie iak wielka rzecz w pokoleniu ſwoim mieć Meſſyją, ale iako daleko niekſza Matka tego ſtąć ſie; ktorey godności nikt z Panna Przenaſw: uczestnikiem nie ſtąć ſie, ani ſtąć może. Stać ſie powtore Syn Boſki dziś Wcielony/ Matce ſwey Corona Celſtudinis, dla tego; bo nieiako też Koronnie Korona dziś Matce ſwojej/ Korona ozdobiony/ wkoronowany ieſt ſam BÓG Ociec Wſzechmocny. przypzeſtł tam pan BÓG/ iż chwala y ozdoba ſwoja nikomu drugiemu nie miał ſie dopuſcić Koronować y zdobić. Gloriam meam alteri non dabo: To albowiem ieſt naywyżſzey godności znak/ aby Korona na cudzey głowie nie poſtata. I tad Alexander Wielki/ gdy mu Korona z głowy wpadła była w rzekę/ nurek ieden puſzcza ſie na dno znayduie/ y one na ſwey głowie wynioſſy oddaie: Każe mu zaraz talent złota/ za znalezienie dać/ ale potym głowa na ktorey tego Korona poſtata wciąć roſkazał. Pytaie ſie tedy wżeni/ co to takowa ozdoba y Korona Oycá Niebieſkiego: Odpowieda Prochbic. Gloriam Domini Filium appellat, tanquam qui omnia à DEO creata longè ſuperans, eiſdem ſit cum Patre Divinitatis. Chwale Páńka Syná nazywa, iako tego ktory wſyſkie rzeczy ſrworzone przechodzi bárdzo, iednego byuſſy Boſtwá z Oycem. Jeżeli tak ieſt że Syn Boſki ieſt Korona Oycowſka. Wiec gdy Ociec Niebieſki puſzcza y daie dziś w żywot Panny Przenaſw: Syná ſwego/ iuż ta Korona ſwoja właſna Koronnie y zdobi: ale iakże te ſłowa Boſkie ſprawdza ſie? Gloriam meam alteri non dabo? Chwały moiej nikomu nie wſtapie? Trzeba wiedzieć że Panna Przenaſw: dla oſobliwego przywileju w wielu generalnych nie zamyka ſie propozycyách/ ale ma y powinna mieć excepcye ſwoje: y tak nie zamykała ſie wſgle dem pierworodnego grzechu w onym Dekrecie: Omnes in Adam moriuntur. Wſyſcy w Adamie umierá. Nie zamykała ſie y w onym: Pulvis es, & in pulverem reverteris: Prochem ieſeś, y w proch ſie obrociſ. bo w nieſkázynelnym cieleszeta do Nieba. Wiec y w pomienionej Propozyciey:*

Iſa: 4.

FIG:

HIST:

1. Cor. 15.

Gen: 3.

Iſi 24

Gloriam meam alteri non dabo. *Chwały y ozdoby moiey nikomu nie wſtapię: nie zamykała ſie. Właſnie po moich plecach tłumaczy to mieysce Piſmá S. Richard. à S. Laurent.*

apud N6:

Dicit DEUS Pater: gloriam meam ſcilicet Filium meum alteri non dabo, quàm MARIE: quia ſoli MARIE hoc privilegium debebatur. *Ułowi BOG Ociec: Chwały moiey/ to ieſt Syná mego nikomu nie pozwole/ tylko MARIA: bo ſamey MARIA ten przywilej należał. Także y ſamá Przenaſw: Pánná iáśnie pokazała to/ iż iedyńy Syn ſam ieſy był Corona Celſitudinis. Korona chwały y zacnoſci. Uwaga*

lib: 1. de

MARIA

Eſcob: że lubo Przenaſw: Pánná ozdobna była z wielu innych Koron/ bo z Krolowſkiey ſamilij idac/ tyle Koron/ ile przodków Krolow było/ należało do niey: Miałá ſilá y ſwiątoſbliwych przodków ſwoich y Kochanków Boſkich; y to zdobić mogło bárdzo Przenaſw: Pánnę/ á przecie ni od tego ozdoby nie zaciąga/ z niſzym tak nie prezentuje ſie iáko z Synagógiem ſwoim. Piotr z Aluzami/ Paweł z Mezem/ Mezenicy z inſtrumentami męczeńſtwa. Fránciſzek z Krzyżem/ Doktorowie z Kſiegami/ Wyznawcy z Liliami; ſame tylko Przenaſw: Pánnę záwſe málwa: z niſzym inſzym tylko z Pánem JEZUSKIM. y owſzem S. Chryzoſtom trzyma/ iż kiedy trzy Krolowie zbliżali ſie do przywitania Nowonarodzonego Páná JEZUSA do Szopy Bethleemſkiey. Przenaſ: Pánná wziaſ wſy ná rece ſwoie Synagógiá ku nim wyſłá/ iáko by we drzwie: to podobno/ aby ſam ten Niebieſki Goſć/ tak zacnych dalekich Goſci przywitał wdzięcznie: ále wſłoby to było: pod tak cieſkſkiey zimney chwile/ tak mále/ tak delikáckie/ nie trzeba było ná wiátr ná zimno turbować dzieciátko. Sálméron domy

Tom; 3.

ſła ſie iż to Przenaſ: Pánná wczyniła dla lepiſzey wygody Krolow: iż bowiem ſopá oná ciemna y bez ſwiátlá była; aby lepiey ſlicznoſci Dzieciátká Meſjowie ſs. mogli ſie byli nápiá/ trzyć/ nacieſzyć z niey/ ku ſwiátlu/ ku widoku wynoſi go Przenaſw: Pánná: mogłoby ſie odpowiedzieć: że y tego nie trzeba było; była tam dobrze promieniami ſwemi przenikałaca/ y nad ſłonce iáśnieyſza gwiazdá ſtołaca nád ſopá/ teora Krolow przyprowadziła: ále nie gárdzoc tak zacnego Tłumáczá rozumieniem: ſtaic ná tenzáſ przy odpowiedzi ná to Eſcobara nie

mniey

mniej wzonego/ który tak mowi: Aptius crediderim id à
 DELpara factum, vt ex JESU insigni ac stemmate præcla-
 rissimo, ejus augustissima nobilitas in maxima rerum ino-
 pia & egestate ostenderetur. *iakoby chciał rzec: Wiedziatá*
 Przenasw: Panna je onym Gościom trzeba było pokazać sie
 iey/ nie tylko Matka ale y Krolowa Krola Ciebie y Ziemię
 rodzaca: apparencyi y znakow niebyło y nie mogło byś przy
 wboſtwie/ raczy wſzystko przecieſno: Pałac/ ſtáynia/ ſtudzy/
 bydlerá/ ſaty nágość: coſ cym Krolowa tá: do Korony ſie
 ſwoiey bierze/ nieſie ia w rekách ſwoich/ to ieſt Synagga naſ
 miſſgo; tego obaczysz Swieci Krolowie/ záraz y tego zá
 Krola/ y Matce tego dla niego Krolewſtim uſánowáli po-
 klonem/ wdazowali darámi; y ták ſam Syn iey ſtat ſie Kor-
 ona. Wyráźnie ná to podpisáto ſie Doktorowie Swieci/ iz
 wſſelka Gieſt y narwyſza zacnoſć Przenasw: Pánni/ naycel-
 nieyſzym ſpeſobem funduie ſie ná tym/ je w żywocie ſwoim przy
 dziſciyſzym zwiáſtowaniu Syná Bożego Wcielonego poſeła/
 y onemu Matka ſie ſtála. Tak o tym S. Auguſtyn. Hoc iptum
 de S. MARIA Virgine prædicare, quod DEI Mater eſt, ex-
 cedit omnem celsitudinem, quæ poſt DEUM dici vel cogi-
 tari poteſt. *To ſámo powiedziawſzy o Przenasw: Pánnie, iz Má-
 tka Boża ieſt, przechodzi náſelka zacnoſć, która po BOGU wy-
 myſlona byđ może. Venerab: Beda. Magnum quia Virgo,*
magnum quia Mater, majus quia vtrumq; ſimul; maximum
*autem quod Mater DEI. Wielka to iz Panna, wielka iz Má-
 tka: náiekſza iz oraž Panna y Matka: ale naywiekſza je Matka Bo-
 ża. Wiec Przenasw: Pánnie dziſ Wcielonego BOGA w*
*żywocie ſwoim máłacey/ ſluzj owe Lemmá/ które ktoſ náđ per-
 ſoná Koncha albo Málica zámknieto nápiſał: Me proles no-
 bilitat. Wſytká mórá zacnoſć z plodu. gdyž Pánnie Przenasw:
 S. Dámáſcen Koncha nazywa: Concha, quæ cælitus ex Di-
 vinitatis fulgetra in vtero concepit & peperit Chriſtum,*
ingentis pretij vnionem. Wiec teraz do wſytekich nabożnych
duſ mowie nieco odmieniwyſy ſłowá Oblubienice Salomono,
wey: Egredimini Filie Sion, & videte Regiam veſtram in
diademate quo coronavit eam Filius ſuus. Wyniđcie Cor,
ti Syonſkie/ y ogladaycie Krolowa wáſz w Koronie w które

apud D.
 Th: de
 Sacri:

in Cap.
 I. Luc:

SYMB.

Orat: 1.
 de Nat:

Cant 3.

wkoronował ją Syn iey. z Kazimierzem S. gndwu przydał:
Contemplare & mirare ejus celsitudinem. dziełuioc/ że dziś
za pozwoleniem iey na Anielsko prośba zaczyna sprawę zbawie-
nia naszego/ zakłada początek Erolowania swego; a oraz w wier-
ne poddaństwo/ posłuszeństwo naprzód Synowi iey/ a potym
oneyje samey oddawaymy się poufala. Amen.

Pharos in tenebris.

Pro Pu-
rificar.
B. M. V.

STROPHA

3

Ipsam cole vt de mole Criminum te liberet:
Hanc appella, nè procella Vitiorum superet.

Kłaniay oney, proś obrony Przeci w grzechow cieśsko-
Ku niey oczy, dla pomocy Obracay w nawalności. (ści

Lumen ad revelationem gentium. Luc: 2.

W Jele jest niewygoda/ niebezpieczeństwa wespółim/ Etorzy
Eolwiek po materyalnych Morzu puszczają się zgłować.
S. N. Tłech przyznają sam/ co na nim pływali: dą-
cap. 23. se na to y Ecclesiast. świadectwo iawne: Qui navigant ma-
re, enarrent pericula ejus, & audientes auribus nostris ad-
mirabimur. Plutarchus pisze że Plato często mawiał: Tłech
mi rzeczy żal: żem bez testamentu niegotowego choć ieden dzień
przeżył: że kiedy białeogłowie tajemnice iakiey zwierzył się:
że płynac w Okręcie na Morzu droge odprawił/ Etor mogłem
po ziemi odbyć. We wespółkich iednak niebezpieczeństwach/ przy-
padkach na Morzu/ mnie się zdadzo naryciejsze ciemności y noc-
ach iako w ten czas y naybiegleyšym Marynarzom cieśko.
Wierze zabiegając temu rozum ludzki/ przy porach wymyślił
iako by latarnie/ wielkie Wieże zogniami/ Etor Pharos zowią:
iaka była wielce sławna w Alexandriey/ y jest przy naszym
Gdańsku na Morzu. Świat ten Doktorowie SS. po pol- cie
nazywają Morzem/ po Etorym nieiako żegluiemy żyjac na tym
lib. 13. świecie. S. Augustyn. Attendite seculum quasi mare. O
de Verb. iak wiele niebezpieczeństw/ nawalności na tym morzu/ y owšem
Dm. wiecey niż na materyalnym. Wola Prorok Izaiasz na Sydoni-
czytów: Erubescite Sidon, ait mare. Włdyay się Sydonie, wola
Morze

Morze. S. Ambroży. Tanquam fatigati elementi vox ista est: Frubeke Sidon, hoc est: Meos fluctus negotiator arguis, cum sis ipse fluctibus inquietior; verecundiores venturi sunt quam vestra cupiditates: illi habent otia sua, nunquam vestra quarendi studia feriantur. *Jakoby chciał rzecz Doktor S.* Co pászra/ co námierność/ co porušenje gniewliwosć pyśne/ cielesne/ co okázya do stęgo mieśalaca dusze twoje/ co ciężka nawatność grożąca ci zguba wieczna/ fala ciężka przesławna zbawieniu twemu: te zaś o tak wiele razy w ciebie/ w duszy twojej/ burza się: częściej daleko niż Morze: ięszceby to znośneyśa sćronić się przed tą falą/ albo madrze/ śmiało/ stawić się przeciwko niej/ gdyby było zawsze widno; to jest rozum nasz był przy dobrej rekollekcji y oświeceniu; ale częstokroć bywa zaciemiony niewiedomością/ nieumietatnościami/ z tad niewiemy gdzie się y tak w potysie obrócić y salwować. Aleć oto przy dzisiejszej Wroczystości przeciwko temu niebezpieczeństwu ciemności/ niewiedomości/ wystawia nam BÓG iako iasna Wieża Przenaw: Panne: co po części y dzisiejsza Cere monia w Kościele Bożym/ zapalonych gromnic potwierdza: y o niej swoim sposobem rozumieć się mogą słowa Symeonowe: Lumen ad revelationem gentium. Do tej Wieże ognistej wszelkim biedniocym się z nawatnościami pokus/ pokazuje drogę Brolewiec nasz: Hanc appella, ne procella viciorum superet: do tej y ia obroce mowa moja/ poażę iako tá S. Panna/ iest Światłem każdego w ciemnościach niewiedomości oświecającym y prowadzącym; wprzód nastąpiwszy na onych Endymionow/ Prorzy dobrowolnie w ciemnościach niewiedomości zostając/ życie swoje swawolnie prowadzi.

Wielorakie náydują się ciemności albo niewiedomości/ **I. PARS.** **W**ce rozumy ludzkie/ y światło zbawiennej nauki/ albo wiadomości o BÓGU/ o rzeczach Boskich/ niebieskich/ y innych do otrzymywania zbawienia wiecznego należących: które to ciemności wśzytko grawie plemię ludzkie ogarnęły. *Blank. piśel/ że* in Ps. 35. *HIST.* Kiedy Bulgarowie wielka Woyna przegrali z Nieprzyjacielem/ wśzazac się nad więziami Zwycięzcy Tyrana/ piętnastu tysięcy Bulgarow oczy kazal wystąpić obiedwie/ y tak pognąć do wlasney ich Oczyszczony; że tylko dyskrety mieli/ że przy każdym pul-

Tu lednego gośćwili o jednym oku/ aby prosto prowadził onych
 mizeraków. Wielkie to tyranstwo było/ y straszna rzecz taka
 tupe ludzi widzieć bez światła/ bez oczu: ale straszniejszy rzecz
 tak wiele millionow od początku świata aż do skończenia wi-
 dzieć poslepionych na oczach duchnych/ dla wielorakiey niewia-
 domości. pierwsza tedy niewiadomość na rozumach naszych
 jest/ ktora cielec popadł dla pierworodnego grzechu; bo sie ro-
 dziemy głupcami/ nie niewiedzacemi ani o BOW/ ani o Ties-
 bie/ ani o cnocie/ co dobrego/ co złego: to jednak ciemności/
 niewiadomości/ rozgania P. BOG światłem swoim oświeca-
 iac każdego: Lux vera quæ illuminat omnem hominem ve-
 nientem in hunc mundum: podał BOG prawdziwa Wi-
 arę/ obiawił/ nauczył przez Proroki/ potym przez Syna swego/
 potym przez Apostoły/ y teraz przez następników ich nauczał/
 y do samego końca świata/ nauczać nie przestanie wszystkiego
 tego/ co jest do zbawienia potrzebnego: już tedy te ciemności
 nie mogą nam zaciemniać tak bardzo drogi do zbawienia. Ale
 są jeszcze drugie ciemności/ to jest niewiadomość ciejsza; bo nie,
 takto znas śmiałych początek mająca: a ta jest zaciemnienie i klesz/
 zaciemnianie dusze/ kiedy w taki śmiertelny grzech wpadnie. S.
 Chryzostom. Nihil peccato pejus: ipsam enim simul, vt in-
 troierit, non solum confusione nos replet, sed & insipien-
 tes facit eos, qui antea intellectu & sapientia sunt præditi.
 Tę gorzszego nad grzech: ten ledwie wnidzie do dusze/ nie tyl-
 ko zaciemnianie przynosi/ ale głupcami tych czyni/ którzy przed-
 tym rozumnymi y mądrymi byli. A pokazuje to oczywiscie na
 Adama; który obdarty nigdy mądrością/ wiedział dobrze
 że przed P. BOGEM nie sie nie kryje. BOG wszędzie
 jest/ wszystko widzi. Nec est qui se abscondat à calore ejus:
 a przecie takto tylko zgrzeszył/ zapomniat o tym/ takto głupi ta-
 ki/ kryje sie przed BOGEM po Raiu. Vocem tuam audi-
 vi & timui, eo quod essem nudus; y ztąd ci to owo bywa/
 gdy zgrzeszysz raz/ tak ślepy odważasz sie drugi raz y dalej/ czu-
 jesz w sobie iż o BOW żywo pomyśleć nie możesz/ tylko ci plu-
 gąstwo stoi przed oczyma y zasłania oczy/ nie możesz tak takby
 należało/ przeto sposobu skutecznego pokuty S. wymyśleć/ ro-
 zeznać co dobrego/ co złego: wszystko to sprawiła owa rośko-
 wiechą

Wciechą w grzechu. Rich. o grzeszniku tak mówi: Habet oculus intellectualis ante se velum magnum oppansum ex peccati delectatione suscitatum. Ma oko rozumne wielką na sobe zastone, która z wciechy w grzechu uczyniona bywa. przyznaje że y takowe ciemności/ niewiadomość/ ślepotą duszną/ jest rzecz niebezpieczna; gdyś bardzo wiele jest dusz/ które raz zaćmiwszy się/ raz dopuściwszy się grzechu śmiertelnego/ nigdy już do światła/ do obaczenia się y rozeznania stanu swego mizernego nie przyšły; y owšem w tej ślepotcie swoiey w ciemności dostały się piekielne: przecieś ięże y takowym zaćmionym y ginącym już na morzu nawalności/ gdy się rozbił ich Okręt/ to też/ gdy łaske Bożą stracili/ ma miłosierdzia Bożia Pharos, to jest Sakrament Pokuty S. y siła ich jest/ ktorzy po tak niebezpiecznym potopie/ oświeceni łaską Bożą z ciemności tych wyratowali się. Ale są ięże inne cięższe/ y prawie zguba pewna duszy przynoszące ciemności albo niewiadomość; która się zowie deliberata affectata, z szereg woli ludzkiej pochodząca. W takich to ciemnościach niewiadomości widział Dawid S. Egoś. Noluic intelligere, ut bene ageret. Niechciał zrozumieć, aby dobrze czynił. A naświec y Job wysłuchał ich wielu/ ktorzy nie tylko kryli rozumny swój od światłości nauki/ ale też wyprzysięgali się tej: Scientiam viarum tuarum nolumus. Owić to są/ ktorzy zchranili się Różnodzielow/ co im dobrze oświeca ogy/ Spowiednikow/ ktorzy im śmieje pokazują co grzech/ co nie grzech. Ktorzy Zakonnika/ Rządzą/ nie lubia mieć w posiadzeniu/ obawiając się by postrzegły czego/ coby Obrząz Bożego tracilo/ nie przyganił im lub słowem/ lub zmarszczeniem się; o takich Chrystus Pan powiedział: Non veniunt ad lucem, ut non arguantur opera eorum. Nie przychodzą do światła, aby nie ganiiono spraw ich. Co gorba/ są ięże tacy/ ktorzy nie tylko nie chcą albo zchranili się pytać/ dowiedzieć się/ nauczyć się/ czy się to godzi/ albo nie godzi; ale nad to/ co oczywście nie godzi się/ czego prawo Bożie wyraźnie zakazuje: y o co/ ięże coś światła w rozumie zostającego przygania y skrupuły onym syni/ przygaszają ten ogień/ a sztuczni wymysłami rękami/ wymowkami synia sobie że się to godzi/ nie mają tu

lib. 4. de
contem:

Psal: 35.

Job: 21.

Ioan: 30.

SCRIP.

Iosue 9.
HIST:

apud Naz

grzechu: to wszystko na to czynia/ aby tak zaciemniwszy rozum
y sumnienie/ wolniey y bezpieczniey grzeszyli/ żadney bieżni
BOGA albo grzechu nie bieżą. O czym w tymże Psalmie
Dawid 3. Dixit iniquus ut delinquat in te templum: non
est timor DEI ante oculos ejus. *Rzekł nieprawiedliwy, aby
sam w sobie zgrzeszył, nie maś w oczach tego bieżni Bóży.* Ten
aby tak wiecy/ welecy grzeszyli/ szuka posędi: quoniam dol. se
egit: rozmaitych sławet/ racyet powynaydował na wdanie
fałszu za prawdę. Verba oris ejus iniquitas & dolus, a nas
ostatek y solucyi ich/ pokazania fałszu/ ani szukać ani rozumieć
nie chciał. Noluit intelligere ut bene ageret. Pyram sie
tedy teraz byli też ta niewiadomość wydzie im na Sądzie
Bózym: tak tym którzy należących informacyi sumnienia swego
go/ czy sie to godzi nie szuka od nikogo/ tak też y tym kto
rzy ostrawczy sobie sami w głowie że sie to godzi/ y nie grzech/
czynia co sie nie goodzi/ y co w samey rzeczy jest grzechem. Na
to odpowiadam: że żadna miara nie wydzie; grzechu nie tylko
niewiadomości dobrowolney grzechem/ ale gęstotroc y temis
sprawami które czynia rozumieć/ y sobie perswadować/ że to
nie grzech: Obojga dowod moge mieć z Piśmą S. Co sie czy
cie tych/ którzy nie chcą albo zchraniać sie porządku y wypytac
czy sie to godzi/ a w niewiadomości oney czynia co co sie nie
godzi/ iż takowi nie wolni na sumnieniu. Na to mam Hie
storya. Gdy wszedł lud Izraelski w ziemie obiecana za Jozue
em/ dowiedziawszy sie Gabaonitowie iż rozkaz był Bóży aby
wszystkie one niewierne narody mieczem znośić/ między które
mi byli Gabaonitowie; uradzili aby posłom do Jozuego wypła
wić/ którzyby w złych sukniach/ obuwiach/ z suchym Chlebem
wyprawiały sie/ dla wdania/ że sa bardzo z odległych Krain/
prosił o życie przynamnię. Tak sie stało; aż mowi Piśmo
S. Susceperunt igitur de cibarijs eorum, & os Domini non
interrogaverunt. *Przywiali tedy pokarmy od nich, a P. BOGA
nie poradzili sie.* Lyranus powiada: że tu cieśko Rószet
Izraelskie zgrzeszyły: bo przeciwko wyraźnemu przykazaniu
Bóżemu dąrowali żywotem Gabaonitow. czemu: ale to posło
z niewiadomości/ rozumieli że to dobrze/ tak zmierzowánym
ludziom wyświadczyć łaskę. Odpowiada Lyranus, y owsem
tym

tym
BOGA
fecer
czy i
Wop
si era
nequ
rzekł
przyn
powi
remu
vulg
na: I
tali,
stnie
drug
straś
poiw
niepi
dziło
ly
żadne
fogie
ly ra
lu po
credi
ritati
ptum
mon
Ze ra
tegor
z Ob
dąc b
zosta
Gem
cie p
lecte

tym samym zgrzesyli; Gemu sie nie radzili/ nie pytali Pana
 BOGA. Os Domini non interrogaverunt, & in hoc de-
 fecerunt. Pyta sie daley Naxera; Co jest & o mniemyse rzes in Iud.
 zy innych zasow radzili pytali sie P. BOGA/ a teraz nie & c. 15.
 Odpowiada: Susceperunt de cibarijs eorum, forte egebant:
 si ergo interrogantes deprehendissent errorem, acceptare
 nequirent panem. Iakis tam byl miazoy niemi siantasek:
 rzekl co to po dlugich dykturach; teraz sie jest chce/ potrzeba
 przymusa/ na co sie pyta/ moga nam co nie do myśli naszej
 powiedziec/ az sie strupulu nabawiemy: coz za tym & postas
 temu y u ludzi kłopotu nie wśli: Murmuravit itaq; omne
 vulgus, contra Principes, ba y u P. BOGA wedlug Lyras
 na: Non interrogaverunt, & ideo defecerunt. ze sie nie py-
 tali, dla tego zgrzesyli. Co sie zas tyce owych/ ktorzy rozmy-
 slnie racykami/ gnia sobie z grzechu nie grzech: na to jest Gen. 19.
 druga historya o dwu kotkach Lotowych/ ktore kazirodztwo HIST:
 strasne popelnily; wprzod iednak zaslepiony rozum Oycu/ w
 powosy go winem; veni inebriemus cum vino: swoy zas zas
 slepiony siglownemi racykami/ wywodzac sobie ze sie to go-
 dzilo natenczas/ gdy na taka ruina swiata goracego patrzal
 ly Nullus remanet v rorum in terra: pomaglos im to co
 zadnego Doktoru nie mial/ ktoryby nie uznal/ ze te kazirodztwo
 sogie popelnily. Rzeczyl ale sie im to zdalo ze sie godzi/ mial
 ly racyki. Caietanus mowi: ze te tylko na zniewienie strupu apud Nax
 lu powymyslaly sobie w samey zas rzeczy lubiezność byla: Quod
 crediderint viros omnes mortuos esse, hoc muliebris teme-
 ritatis fuit, nam videbant montem in quo morabantur ex-
 ptum ab incendio, & ex illo monte videre poterant alios
 montes non ardentes, aut poterant interrogare Patrem.
 Ze rozumialy iz nysylka zginela meszczynna to pierzochlinosc bia-
 tostonka byla, bo widziaty ze cata ona gora na ktorej zostawaly
 z Obywatelimi wolna byla od ognia y innych wiele w okolicy nie
 dac bylo; a przynamniey mogly sie oto spytac P. Oycu. Za co te
 zostaly pokarane w plemieniu swoim/ ktore potym wszystko mial
 Gem Izraelitow wygubic roztazal P. BOG. Tu sie refleksy-
 cie pp. Polyecey/ ktorzy latacie sobie summienia/ przymusku-
 lcie racykami wrzodowate grzesne summienia swoje: mo-
 wicie!

wiecie! godzi mi się chłopu wydziedzic bom Dan tego/ godzi się
 z podarkow ludzich panować/ bo małe traktamanta Sepmikos
 nie sila kępiwa; godzi na lichwa pieniadze dać bo to byś
 może interesi; nie maś to nie choć się rozgniewam/ polać/
 bom się rodził pod Saturnem; choć pozwala sobie lubieżności
 bom się pod Wenera rodził: ięś ci te figle wyda: *fluchay Au-*
guſtyna S. Mars ergo homicida non tu? Venus adultera,
 non tui vide nē pro Maite & Venere tu damneris. *Izale*
Mars ięś Zaboyca nie ty? Wenus cudzołożnicą, nie ty? patrzy,
żebyś miało Marja albo Wenery do piekła nie posędi. Taka The
 ologia twoja/ albo ten twoy Theolog/ Kapellan/ do którego
 to przybrales konfidencya/ przez to że ci milczy/ pochlebia/ bo
 ExPada. led cie prowadzi zrozumiey z przykładu tego. Nie dawno we
 C. 15. Wioſſech był ieden Lichwiarz/ który iż nigdy wrócić niechciał
 wylichwionych pieniadzy/ nie mógł od żadnego Kiedzą otrzy-
 mać abſolucyey: więc nápadł na iednego/ który innych ſtru-
 pulantami zowiąc/ y dobrze się miał z Penitentą ſwego rozgze-
 ſzał go: pewnego dnia z dobrej wleczery rozſędzę ſie do do-
 mow w noc/ y umiera lichwiarz w ſpaniu/ przychodza do Kła-
 EXEMP: ſtora dway Lzarcę w poſtaci ſlug/ proſzą o owego Spowiednika
 do p. prowadza go: ktoręś naydnie ná vlicy chodzące w ſacie
 długiey/ ſpytany odpowie: Jam tuż umarł y potępionym dla
 lichwy y ſwietoſradzkich Spowiedzi: ale że y ty miales ziemna
 gaſitę: y co powinienes mi być ganić/ zamięzaliś: więc po-
 tępienia mego towarzyſhem bedzieſ: y tań ná ſrodku zapadli
 ſie obadwaj; co Socus poſtaly potym oznaymit. To niech
 będzie pamiętne nam/ żebyśmy ſie niewiádomoſcia nie wyma-
 wiali/ ſobie nie pochlebiali/ ale y owſzem od tych ciemnoſci tań
 naydaley wciekali.

II. PARS Lumen ad revelationem gentium. Stawa dziś w pośród
 ku Koſciola Chryſtuſowego / otoczona nieiało w Gromnie
 Przenaſw: Panna. Stawa iako iedna ſwiecna Pharos albo
 Wieża; ná to / áżeby kaźdego w ciemnoſciach zoſtającego o
 ſwiecila/ ciemnoſci ſzkodliwe niewiádomoſci/ rozegnała w du-
 ſy tego. Dwoie elogia Koſciol S. dáie Przenaſw: pannie
 Cant: 5. z pienia Salomonowego Pulchra vt luna, electa vt Sol. Pie-
 kna iak Kieſzyc, wybrana iak Słońce; Słońce zacmiejſe/ iaſnieyſe
 ſe!

FIG:

Pl. 103,

Lib. 7.

że/wieść/wyższe na Ciebie niż Miesiąc; przystało było wprzód
 one położyć niż Miesiąc za Figurę Przenasów: panny: a jeżeli
 trzeba było tej Figury dla wyrażenia/ iako Przenasów: panna
 rozgania ciemności niewiadomości światłem swoim/ pewnie
 stęca iślnosc wielce do tego starzaby była: przyznate mu to
 David S. Poluisti tenebras & facta est nox, in ipsa per-
 trahunt omnes bestie sylvar. *Położyleś ciemności, i stała
 się noc, podczas niej przechadzać się będą wszystkie bestie leśne.*
 aż pierko potem mówi tenże: Ortus est Sol, & congregati
 sunt, & in cubilibus suis collocabuntur. *Wstalo Słońce y zgro-
 madziły się, y w łóżyskach swoich położą się.* Dla tego S. Bernard
 wznosi Słońce bydy piękna Figura Przenasów: Panny/ gdy mō-
 wi: Tolle hoc solare corpus quod illuminat mundum, ubi
 dies? tolle MARIAM, quid nisi caligo involvens, & umbra
 mortis. *Znies Słońce oświecające świat/ a gdzieś dzień?*
znies MARIA/ nie nie zostanie tylko grube ciemności/ y
ciemie śmierci. przecieś Kosciół S. wprzód pładzie Mies-
siac: Pulchra vt Luna. Podobno nie zbladze domyslać się
tajemnice. Wzajam ia roznice światłości y Miesiaca. przygo-
znaje że Słońce oświeca rozgania ciemności: w nocy jednak
nie przyświeca y namniew. Miesiaca zaś światło/ to ma/ je
y w nocy świeci/ y owsem żadnego tak przychylnego tak zbli-
żonego do ziemi y Morza niemaś Planety iako Miesiac. Wiec
piękna ten Miesiac jest Figura Przenasów: panny. Richard
à S. Laur. MARIA luna inferior omnium Planetarum,
id est humillima omnium Sanctorum: nullus Planeta tam
propè terræ accedit & nullus Sanctorum peccatoribus per-
condescendit. MARIA Musiacem najwyższym ze wszystkich
Planet; to jest nād inne Święte pokornieysza: żaden Planeta tak
ziemi nie jest blizszy, y żaden Święty nie jest przychylnieyszy grze-
śnikom nād Przenasów: Pannę. a ia też przydam: że sama ona
jest/ Proza y w nocy świeci/ to jest w ciemnościach płodliwej
niewiadomości zstających oświeca. Pospolicie niewiadomość
plodliwa zbawieniu duszemu nāyduie się albo w prawowier-
nych złym życiu zaslepionych/ y zguby swojej nie widzących: al-
bo w ludziach niewiernych/ iący są Poganie/ Żydzi/ Heretycy.
Wiec David S. powiada: że Przenasów: Pannę z miłosierdzia
 23 swoego

swego wyszłim tym w ciemnościach zstąpiacym zwykła przy-
 świecać światłem swoim oświecając zaciemione ich rozumy.
 Psal. 86. W Osobie tej mówiac: Memor ero Rahab & Babylonis sci-
 entium me, ecce alienigenar, & Tyrus, & populus Aethyopū.
 Wspomnie na Rahab y Babylon znających mnie: oto cudze naro-
 dy y Tyr, y lud Murzynów. Rahab nierządnicą znaczyła ludzi
 grzesznych cielesnych; Babylon/ Tyrus/ Murzyni pogaństwo
 to było; wlec dobrze znała niewiernych: Ależ obojgu tym
 obietnicę Opieki swoje przemasz: Panną; Memor ero: Byle
 cyleś cokolwiek w nich chęci y nabożeństwa tu tej Pannie nays-
 dowóła się. Scientium me: Uciech maia nadziei: iż w cie-
 mnościach/ w niewiadomościach/ w bladałch swoich nie pomra.
 Co się ryżę ludzi Rátholickich grzesznych/ którzy zaślepili nas
 miedziastwami/ żyła nie po Chrześcijaństwu/ ale oslep na wszelkie
 bez skrępuła odważała się zbrodnie; jeżeli przecie sciunt MA-
 RIAM, to jest nie zapominają o takimkolwiek nabożeństwie
 do Przenas: Panny/ nie da im zginać przemasz: Panną/ ale o
 świecająca wprosi im łaskę y nawrocenie. Dokument iáwny
 tego na onym łotrze/ który na Krzyżu cierpieć z Chrystusem/
 cudownie oświecony został/ że uznał prawdziwego Mlejjasza/
 y szczerym sercem za Pannę go swego wyznał: Domine memé-
 to mei: Stan życia swego ztego poznał doskonałe. Nos qui-
 dem digna factis recipimus. Oświecenie to y nawrocenie
 principaliter przypisać się powinno Chrystusowi Pánu: ale cze-
 muż to dopiero na Krzyżu się stało? Siedł nie mało droga na
 Kalwaryo ten łotr z Chrystusem/ a przecie dopiero teraz oświe-
 cony został: leć uważcie pro tam między temi Krzyżami stoi:
 Stabat autem juxta Crucem Mater JESU. tej Opiekę/ tej przy-
 czynę/ on tak cięski grzesznik oświecony został. Nauka jest
 S. Damiána. Cur non resipuit, cum JESUM in via seque-
 batur, cum Crucem suam ferentem vidit, & comitabatur? tunc
 convertitur, cum MARIA juxta Crucem stabat, tunc
 ex latrone factus est Martyr, cum pro eo MARIA deprecabatur.
 Czemu (práwi) łotr nie wpamiętał się gdy za P. JE-
 ZUSEM na gore siedł, kiedy Krzyż swój niosącego widział? w-
 ten czas nawraca się gdy Przenosi: Panną MARTA pod Krzyżem
 stała; w ten czas z łotra Męczennikiem został, gdy za niego MA-
 RTA

apud
 Miech.

RTA
 JEZ
 wyszł
 znał
 na on
 na ja
 nie n
 ponie
 pu by
 rozum
 raby
 y tak
 konu
 y rze
 że po
 śladu
 to się
 stosc
 Mac
 piek
 zstąpi
 pokup
 Hist.
 ieden
 Nie
 Theo
 stat:
 Syni
 tych
 wien
 G2
 się z
 iego
 Lore
 meg
 cia p
 same

KRA modliła się. I tak rozumiem / że ten grzesznik słysząc że
 JEZUS z Krzyżem i pozdrowia / y z innych okoliczności do-
 myślił się że Matka JEZUSOWA była / którego on już wy-
 znał Zbawicielem swoim / więc pewnie miłosiernie poglądał
 na one Święta Panna musiał / wzdychać o przyczynę do Sy-
 na swego; także widziacie nie zapróbował. Jest w historyach
 nie mało na to innych przykładów. Castiprat, pisze iż w Za-
 konie Dominika S. był młodziak Raynerus; ten bystrego dowodu
 pu bywał / gdy się poszedł Theologu y uczył / niestety oświecenia
 rozumu / wpadł w wielkie ciemności / to jest w ciemności / kro-
 tawy prawdy była wiać / czyli Katołicka / czyli Żydowska
 y tak góra nad nim tak potulą wzięła / że wymyślił wiece z Za-
 konu: a gdy już w forty był: zastąpi mu Przenasr: Panna /
 y rzecze: Synu wstąpiłeś z drogi młodości / wiedz o tym /
 że po świecie pełno jest błędów Paganstich / Żydz ciemności na-
 śladują / głoszą ciemnościami zaślepieni; Ewangelia zaś przez
 to się pokazuje / iż prawda ma / iż w miłości / w pokorze / w cze-
 stości twój: co wszystko maś w Zakonie swoim. Jam jest
 Matka Boża / patronka tego Zakonu: nie dopuściłam aby twój
 piękny dowód do zguby przybliżyć się miał. y tak zniknęła /
 zostawiwszy go oświeconego y wzmoczonego przeciwko owej
 pokusie. Podobnego coś pisze ale cudowniejszego Concionator
 Hist. Roku około 1612. we Włoszech w Mieście Antonie był
 jeden Trefniak y oraz lutnistą Antoniu nazwany / ten pod czas
 Niespełnow / gdy wrócił na krotosile się wydat / y onem na
 Theatrum ludzie cieśli albo gęśli / nagle ślepotą zarazony zo-
 stał: po gniewie tedy myślał o nieszczęściu swym / y co dalej ma
 czynić. Aż wstąpił głos przy sobie iakis Matrony: Antoni już
 tych pleców dosyć / czas się już obaczyć oślepi / pomysł o zba-
 wieniu swoim: chce się wrócić do Oyczyzny swojej / y do BO-
 GA: zaprowadź ja ciebie: wdzierżenie tego Antoni / puściła
 się z ona Matrona w drogę / która mu też lepiej sumienie zle-
 tego pokazuje / rozmarwiając w drodze: W tym przychodzi do
 Loreu; mówi mu Matrona ona: Wniosk teraz do Domu
 mego / a spowiadać się: Co gdy się stało / a on też poprawę ży-
 cia postanowił / usłucha ciemnego znowu prowadzi w drogę aż do
 samey Antony / y w Bramy rzecze do niego / jużś teraz w O-
 cysznie

Lib. 2;

c. 10.

hist. 178.

EXEMP.

- czyźnie twojej: dopiero poznał iż to była Przenasw: Panna/ do której miał lubo ozłabile iakieś nabożeństwo swoje/ która też są to tak cudownym sposobem na duszy zaslepionego oświećć iła. Co się zaś tycze ludzi w ciemnościach niewierności zostających/ y w niewiadomości niedowiarstwa: y tym rada przyświeca Przenasw: Panna. prosiła raz Oblubienicę Kochanego swego/ aby też zaczął wynieść y nawiedzić Wieżnię złotow.
- Cant. 7. FIG: Veni dilecte mi egrediamur in agrum, commoremur in viliis. *Guthelm.* powiada że to przenasw: Panna prosiła o nawrocie niewiernych Narodow. Egrediamur in univēsum mundum, commoremur in villulis gentium vltq; ad vespērum saeculi. Mamy na to przykład/ iako Turkini iedną Córka Kairskiego Tyranna/ dla małej skłonności y chęci ku Obrazkow Przenasw: Panny/ cudownie nawrocona została. Roku 1134. gdy Królowie Francuscy Ziemię S. dobywali od Mahometanow/ trzech Kawalerow Braci rodzonych na tej Woy/ nie dostali się w Niemola Solcanowi Kairu/ ten wrodzawa y świążona w Mahometanistim prawie mając Córka /meire, Pasał iey aby wśladością swoją y mowa do Mahometkiej Wiary/ onych Wieżniow skarała się przywieść: lecz w mowie prętko przekonana/ y owszem smak nieiały poczęła gnić/ gdy o ni o swej Wierze mówili; osobliwie gdy na powroćki zażywała coś o przenasw: Pannie; z tego testnicia ia wzięła/ iż na odwrót/ porzucie pobieżała do nich/ nąpierając się iakiego Obrazka od nich Tłayw: Panny: oni żadnego nie mając/ ani malować nie umiejąc/ wprasili v p. BOGA/ że sama Przen: Panna z Muzyka Anyelsta do Wieżienia przychodzi/ y słuszny gościniec Obrazek: raniusieńko bieży Córka ku Wieżeniu/ o twerzy rozwołanych nąydnie Wieżniow/ a Wieżenie pełne świątłości y woniey: dowiaduje się rzeczy/ wpada na Polanę przed Obrazkiem/ Chryst przyciac oblecucie: y słusznie nabrawszy bogactw/ oraz z Wieżniami wchodzi ku Francuscy; przez Mierze z nimi cudownie wognieniu okła przeprawiwszy się do stron Chrześciańskich: ochrzczona od Biskupa Laudunskiego/ do śmierci w wielkiej pobożności przy Matce trzech onych Kawalerow życia dokończyła. Piśe Cantipratani: o cudownym oświeceniu iedney Żydoweczki/ która siedze rada słuchala Imienia

nia M
dzieci
sucha
XX
ktory
spiechy
Panna
y do
zute:
przye
miam
gdy in
przed
do Ci
pocied
Panna
ciemn
chel.
rązy o
albo t
Panna
mości
ściach
mow
eas lu
ciemn
milse
zimie

Stron
4

nia **M A R X E L**! dla tego chowała Chleb! aby go rozdaiac
dzieciom Chrześciánistim gdy iey dziekowano! mogła sie ná-
słuchać Imienia **M A R X E L**: bo zwyżay był Imieniem **M A**-
R X E L dziekować: z rad sporzodził iey P. B. W. Kápláná/
ktory ja Wiary Chrześciánistey náuczyl: á gdy treba bylo po-
spieżyć ze Chrystem! przychodzi do niey w nocy Przenaswierca
Pánná! y rzecze Imie iey nowe dáiac! Kátháryno wstań:
y do Káplána onego czekającego iusz ná nie! droge iey poká-
zuie: w Klastorze potym ochrzczona! záraz y Hábit Zakonny
przyela! dziwnie w duchu madra y oświecona sie stála: á nie
miały nikogo z krewnych coby ja też w Klastorze náwiedził!
gdy inne Siostry te pócieche od swoich miewały! ona biegała
przed Obraz Panny Przenasw: mówiac: Ja nie mam nikogo
do Ciebie tylko Páni y powinney moley z wśnosćia przychodzas!
pociechy! rácentu jebrze. Wicé ktoż nie przyzna! że Przen-
Pánná iest Lumen ad revelationem gentium, iest iasnośćia
ciemnosći niewiadomosći niedowiarstwa ósroieciaca. Pacu-
chel. piše że Cyrusowi Krolowi snilo sie raz! że go Słońce trzy
razy obląpiło; z czego mu szczęście wrojono. **T. S.** Nie raz **APOPH:**
albo trzy! ale záwsze masz ta swiatłość Niebieska: to iest Przen-
Pánnę gotową obląpić cie! przyiać cie aby oświeciła niewiadomo-
sći twoie. Wicé gdy w trudnosćiach albo niewiadomo-
sćiach takich zostáiesz do niey wdaway sie z *Bonaventura S.*
mor: Illuminare tenebras sedentium in umbra mortis, &
eas luce dilectissimi Filij tui digneris illustrare. Oświec
ciemnosći siedzących w cieniu śmierci! y one swiatłośćia nay-
milszego Syná twego raz ozdobić. Pámietay ná náuka Ká-
simierza S. Hanc appella, nē procella viciorum superet.

A M E N.

Vellus Gedeonis.

STROPHA
4

Hæc Persona nobis dona Contulit cælestia. Pro Scapulari

Hæc Regina nos Divina Illustravit gratiâ. B. M. V.

Osoba tá iest bogáta Dla nas w Niebieskie dáry:

Tá Krolowa, dla nas chowa Swiatlo láski bez miáry.

E

Sta-

Stabat autem juxta Crucem Mater IESV. Ioan: 19.

- I**est to przymiot szczerze Kochającego Oycá/ Mátki/ przy-
 iaciela/ że y w naywiększym niebezpieczeństwie/ utrapieniu/ a ná-
 wet y zegnając się z światem/ tego Kogo Kocha zapomniać
 4. Reg. 2. nie może. S. N. Kochał Eliasz/ Elizeusz/ zegnając się z tym
 światem/ zostawiając mu cudowny płaszcz swój. Kochany był
 Gen. 37. Syn Józef Jakobowi/ sporządza P. BÓG/ że się takoby ná-
 pożegnaniu dostać Oycu Sukienkã jego: oddał mu ją dru-
 dzy Synowie jego. Vide utrum tunica filij tui sit. Przy-
 dzisiejszey Droczystości prezentuje nam Kościół S. Przenasw:
 Panna w cieśkim zostająca utrapieniu y smutku: Stabat au-
 tem juxta Crucem Mater IESU. *A stała pod Krzyżem Má-
 tka IEZUSOWA. Co opisując Kościół S. zadumiały spiewa:*
 HYMN. O quam tristis & afflicta, fuit illa benedicta Mater Unigeniti.
 O tak smutna y strapiona była ona błogosławiona Mátko Jednorodzo-
 nego. To podobno wtak cieśkiej turbacyey/ zapomni o nas:
 in Apoc. 4. bynamniey: y owszem dobrze pamięta. Sylveir: mowi. In
 illa conturbatione vniuersali creaturarum sola constanti ani-
 mo stabat, vt hominum causas ageret, vt omnium mediatrix
 & reconciliatrix DEI. *Wonym wszytkiego świata zamieszaniu,
 samá statecznym sercem stała, aby strony ludzkiej broniła, iako
 wszytkich v BOGA pośredniczka. Kochający wielce Krzyż y
 Mátke P. IEZUSA y Mátke jego Kazimierz S. znać ná
 Meditacyey postrzegł stojaco pod Krzyżem porażone to: Hęc
 Persona nobis dona contulit caelestia. A lubo zároveň pamięta o
 nas Przenasw: Panná/ y wszytkie łaski Niebieskie przez tey rac-
 do nas plyną: Quidquid gratiarum, quidquid virtutum, quid-
 quid operationum caelestium mundus accepit, emissiones
 tuæ sunt. Cokolwiek łask, cnót, dáron niebieskich odebrał świat,
 wszytko to zá sprawą twoją. mowi Rupertus. Przeciż dół
 osobliwa świat odbiera łaskę od niey/ to jest Szczęść Szkaplerz-
 T. 1. Ev. 2. S. Ktora zalecać Sylveira, aby wyrażił iakie Hęc Persona-
 cap. 23. to jest Przenasw: Panná nobis dona contulit caelestia, przy-
 rownyma do cudownego onego Kuna Gedeonowego/ Ktore we-
 Cornel. 2. dług SS. Hieronymá, Augustyná, Efrema, y innych/ figura było
 in Iud. Panny Przenasw: y mowi: In lege gratia dedit DEUS per
 cap. 6. manus*

manus
pulari
vorib
RYET
toe to
wde.
stane
bieści
mow
stapn
H
nie
wie o
w jad
tryw
Ojbe
lic ca
biroz
Glow
nami,
wiel
mno
nia
toe te
dona
stierd
powin
mea
Ojby
ti prz
gdy g
mine
in pi
woda
tamt
dow
ddam

manus SS. MARIE aliud lanæ vellus, nostrum scilicet Scapularium. Hoc lanæ vellus plenum est rore, gratijs ac favoribus cælestibus. *W Zakonie nowym BOG przez rece MARTET Najświętszy, dał nam inne Runo, to jest nasz Szkąplerz, toć to Runo pełne jest Rosy iask y faworow Niebieskich. Zapras wde. Hæc persona nobis dona contulit cælestia. Wic stane ia przyem/ y pod figura tego Runa/ o wielkich Ties biestich darach przez Sukienke Szkąplerza S. udzielonych nam/ mówić bede. Wprzod iednak niemiłosiernym/ nieludzkim/ skąpym ludziom dawşy nauke.*

Hæc Persona nobis dona contulit. Biorę ia do uwagi **I. PARS**
 Nieco Styl ten Krolewicz S. je kiedy mu przychodzi mo-
 wić o iaskawości szkodliwosci Przenas: Panny/ czego nigdzie
 w żadney nie uczynił Strofie/ nie pod domniemaniem/ albo po-
 krywką iaka/ ale wyraźnie wymienia/ iakoby palcem pokazuje/
 Osobe same dobroczynna. Hæc persona nobis dona contu-
 lit cælestia. Według Filozofow to słowo Personā ściśle one
 biorac nie może służyć tylko samey rozumney kreaturze/ iako to
 Głowiętom; z tad inne nieme rzeczy nie nazywają sie Per-
 sonami, nie mowiemy Wolowi/ Konowi/ iá Osobą/ tylko Gło-
 więtom. Wic ponieważ to Imię Personā z sama tylko rozum-
 nna ludzka łączy sie natura/ rozum zaś zdrowy nakazuje y stła-
 nia głowięta do miłosierdzia/ dobroczynności/ ku bliźniemu:
 toć też o każdym prawdzić sie powinno: Hæc Persona nobis
 dona contulit. to jest do każdego z samey natury należy mi-
 łosierdzie/ y owsem z głowiętem iako własność tego rodzić sie
 powinno; iako *Iob* o sobie mowi: Miseratio, de vtero matris
 meæ egressa est mecum. inaczey już ten traci nie tylko tytuł
 Osoby ale y głowięta. Uwagi godną odpowiedź owego Ká-
 li przez trzydziestci ósm lat v Sądziawki cudowney leżacego /
 gdy go Chrystus spytał/ iezeli chciał być zdrowym/ rzekł: Ho-
 minem non habeo, vt cum turbata fuerit aqua mittat me
 in piscinam. Nie mam członka, któryby mnie gdy sie poburzy
 woda zanosił do sądziawki. Wszak tak wiele ludzi przechodziło
 tamte dy/ iedni dla ozdrowienia/ drudzy dla oglądania tak cu-
 downego miejsca/ á przecie mowi: Hominem non habeo.
 Ddamis to wozach tego Káli/ ci kroizy na tego mizerya tak
 wiele

Iob: 31.

Ioan: 5.

SCRIP.

Ep: 23.

SIMIL.

l. 6, in
1. Reg.in Iud.
cap. 13.

SCRIP.

wiele lat patrzyli/ a przecia domyslić/ smilować sie nad nim
nie mogli/ pomoć choć raz w rok/ choć raz przez lat trzydzie-
ści ośm/ kalice do oney zbawienney doczłgać sie wody; nie
chcieli/ nie zdali sie bydź ludźmi rozzumnymi/ dla tak strogiego
niemiłosierdzia swego; y z tad mowi: *Hominem non habeo.*
ten domysł moy funduje sie na zdaniu *Hildeberta*: *Misericor-*
dia est speciosum humanæ naturæ ornamentum, cujus ex-
pers degenerat malè, & hominem diffidetur; unde & nesci-
re misereri cum feris est habere commercium. *Miłosierdzie*
jest to osobliwa natury ludzkiej ozdoba, ktorego kto nie ma odra-
dza sie od człowieka, y je człowiekiem jest zapiera sie: nie umieć
politować sie, jest z bydletami spotkować. y słupia gdyby iaka
pozwarza na kstał człowieka stanela przed nami/ a niemiatła-
by ani twarzy ani glowy ludzkiej/ izaliż osoba y człowiekiem
nazwałibysmy ja: bynamniej: Miłosierdzie politowanie nad
blisniego mizerya Grzegorz S. nazywa twarza y glowa nasza:
Alia virtutes corpus iustitiæ sunt; charitas verò huius cor-
poris facies rectè intelligitur. *Wiac wżony Expositor Vega-*
solwuiac pytanie/ czemu Oblubieniec Niebieski onych piałiu
Pánien/ ktorym oleiu w lampách nie stało poznać nie mogli/
przez olej miłosierne rozumietac wżynki/ odpowiada: Cum
misericordia sit animæ facies & pulchritudo, istæ fatum vir-
gines se præsentantur Christo sine capite vel sine facie, per
quam unusquisq; cognoscitur; sola ergo corpora dignosci
non poterant capite viduata & facie oblitterata. *Peniwaś*
miłosierdzie jest iakoby twarz y piekność dusze, te głupie Panny po-
kazaly sie bez glowy y twarzy, po ktorey kazdego poznac, samego
tylko ciála, bez glowy y twarzy nie można poznac. *Wiac oczy-*
wista prawda/ że stapy niemiłosierny/ nie może sie nazwać
Persona, y owsem człowiekiem: ale raczy podobniejszy stas
ie sie nierozumnym bestyom/ ktora nagana lubo wzystkim nie-
miłosierdnym sluzi/ iednak w osobliwosci mowiac o owych/ ktor-
zy na nagość y bieda zle odzianych moga niezmużonym okiem
y sercem nieporużonym patrzyć; ta im też osobliwie sluzi na-
gana/ że tym samym nie ludźmi/ ale raczy bydletami polas
zuia sie bydź. Wiadoma dobrze owá Historya o Jobie/ iako
tak bogaty/ chwalebniejszy nad wzystkie inne pány na wscho-
dzie/

dział
dział
ciata
dobn
radel
lame
dzie
lium
coś t
piern
a za
Audi
vene
farij
trzed
rozun
wi:
lente
corri
terra
zued
w ka
wled
możn
chán
to o
my s
scton
wea
Przy
Lya
muj
ne s
feni
gi ta
przy
nia

- boś sie/ aby go oco nie prosiło; tuż on będzie sie klaniał/ od
 siarował/ chwalił/ cieszył w ubóstwie/ w utrapieniu/ byleś go
 o nic nie prosił; boś tym samym nieprzyjacieł: że tedy tak-
 wych widział Job onych trzech pánów gości/ bo każdy z nich
 widział nágość Jobowa/ á żaden z nich nie rzekł/ wprzód Przy-
 jaciela tego nágość okryjmy/ wprzód flugi nasze dostać śary
 iakiey dla niego posflyimy: ale wszytko ich pocieszenie nád ka-
 lile w słowach/ iako to v nas pospolicie bywa. Tłech cie
 P. BOG opátrzy: á náwet y żoná tego lubo tey ná dyskur-
 sy dołyć/ moglá łáchmámina iako nágość mezá swego tak wó-
 doma nátryć/ ná to iednak nie zdobyła sie: Wíac dla tak nie-
 lutościwego serca/ y żoná y oni goście bárdziej zdali sie w o-
 czach Jobowych bydlętami/ niżeli ludźmi/ y dla tego lámen-
 tuie: Necessarij mei recesserunt à me. Tłie taki był sprá-
 wliwy Job/ ktorému tá cnota w okrywaniu nágich práw-
 iob: 31. była nád inne włożána y wrodzona: Si despexi pratercun-
 tem, eo quod non haberet indumentum: si non benedixe-
 runt mihi latera ejus, & de velleribus ovium mearum cale-
 factus est? Izali pogárdzilem młáiącego gdy nie miał odzie-
 nia, izali nie błogostánily mi boki iego, iż z moich ówieczek wetná
 był zágrzany? Wíac Chrześciánští głowicze! do tego tak prze-
 zaccnego miłosierdnego wczynku pomienionym zachecay sie dyskur-
 sem: wstyday sie dzikiego bydlecego serca twego/ że moješ pá-
 trzác bez poruślenia serca ná nágiego. S. Chryzostom powie-
 dział: Dedecus divitum est clamor pauperum: Sromotá bo-
 gáczow, iest wólání ubogich. A in rzeka: Nuditas pauperum,
 in Ps. 95. nuditas divitum, bo iedney náтуры nieiáko iednego ciátá sa-
 ila: 58. oboie/ zátym nágość ubogiego/ iest nágość twojá. Cúm vi-
 deris nudum operi eum, & carnem tuam nè despexeris. Gdy
 wyrzyś nágiego, okryj go, á ciátá twego nie pogárdzay. Żarliwie
 nápomíná cie y groźno Doktorowie ss. Nonne spoliator
 es? est nudi tunica, quàm tu in conclavi conservas, discalce-
 ati calceus, qui apud te marcescit. Czyli nie łupieżca iestleś?
 hom. 7. nágiego to owá śátá, która ty w sklepie chowáš, bośego to ow bot
 albo trzewik co pod łóskiem v ciebie gnie, zsycha sie. S. Bázyl.
 Quid miser Iudici respondebis? parietes vestis, hominem nó
 vestis, equos phaleris ornas, fratrem tuum laceris amictum
 pan-

panna
 stroik
 ry, br
 Pr
 ie mi
 owse
 bis d
 te S
 Tłieb
 Dwo
 nie G
 elstie
 tkiey
 zas z
 wie t
 dzieb
 odst
 zá c
 sie v
 lud s
 ná v
 onow
 gnati
 lasti
 Misi
 pewn
 bożn
 wód
 że do
 rych
 niż r
 poly
 dybe
 Etor
 li/ á
 wit
 wo

pannis aspernaris. Coś mizerny odповіeś Sadziemu? sciąg
stroisz, a człowieka nie odziewaś? Konie ubieraś w drogę czodła-
ry, bratem twym w gąsienicach pogardzaś?

Przystępuje do drugiej Części z Kazimierzem S. y pokazu- II, PARS
ia miłosierna nad nagossia naša Duchowna Dobrodzieyke / y
owsem Matka Pannie Przenasw: y mowie: Hæc perlona no-
bis dona contulit celestia; kiedy widze w rekach iey Sukien-
ke Szkaplerza S. podobna dla wielosci y rozmanitosci cudownych
Niebieskich darow do cudownego niegdy Runa Gedeonowego.
Dwoie osobliwe Cudow Pisimo S. opisuie pokazanych na Ru-
nie Gedeonowym. Pierwsze gdy na Modlitwa Wodzã Izra-
elskiego Gedeona / rosa Niebieska stropione bylo / lubo po wszy-
tkiej innej w okolicy ziemi y kropelki rosy nie spadlo. Coby
zãs znaczylo ono stropione rosa Runo; powiadaia *Expozycio-* apud Cor.
nie iż znaczylo / iako P. BÓG lud Izraelski który sobie za
dziedzictwo miał / populus DEI, hæreditas sancta, a potym
odstapil P. BÓG / Bãłowi Oltarze stawial y ofiarowal /
za co w niewola byl dany Madyanitom; gdy iednak poczat
sie upamietywac y pragnac zeby byl od P. BÓG / przyiety za
lud swoy wlochany y dziedziczn / y oraz wyzwolony z niewoli /
na upewnienie tego za znak / cudownie samo ono Runo Gede-
onowe P. BÓG zrofil: iednym slowem Runo stropione / bylo
znakiem wybranego ludu Bozego / do osobliwej protekcji y
laski Boskiej przyietego. Toć daleko doskonaley sluzy naszemu
Mistycznemu Runu / to iest Szkaplerzowi S. on iest znakiem
pewnym / którym Chrystus y przenasw: Panna slug swoich na,
bożnie go noszacych / do osobliwej przyjmie laski / y w liczbe
wlochanego ludu swego / y owsem w dziedzictwo wpisuje. Jak
ze dawny to zwyczaj osobliwym stroiem znaczył sobie tych tro-
rych wiecey milujemy. Jakub bardziey sie kochal w Jozefie
niz w innych dzieciach / az zaraz stroy inzy: fecit ei tunicam
polymitam. Pise takze Sylveira: iż P. BÓG ordynowal
Sydom / aby iakies rostege y platezki brnatnego koloru mieli.
Koremiby otwarte Szaty swoje y z przodu y z tyłu zawieszowa-
li / aby tym samym stroiem roznili sie od innych Pogánow.
Widze y w nowym Testamencie cos podobnego; lubo wszystkich
BÓG zbawienie kochal / iako tych którzy iednak stworzyl y
odkupil

Gen: 27.
in Matt.
c: 9.

PARS I.

odkupił Arwia Syna swego; ma iednak niektórzy lub swoy
 wybrány/ co iest duſze oſobliwie mile/ ktore ſobie podobny ſtro-
 tem znaczy/ co iest Bráci Szkaplerza S. ſami przyznaycie/ gdyſ
 widzicie takiego koloru/ y takiej formy zázywáta Brácia Szka-
 plerza S. *Carulei coloris à parte anteriori & poſteriori.* O táms
 tym wſtárym Teſtámentie Sylveſtra mowi: Ut in illo ſigno
 populus electus DEI à ceteris mundi nationibus diſtingue-
 retur. *Aby tym znakiem Narod wybrány Boży, od innych Na-
 rodow roznice miał.* A o tym náſzym lubo coſ podobnego ále
 wiekſzego tenje powiáda: Hoc lanx vellus conceditur ſuis
 peculialiter electis & dilectis. *To Runo pozwolone iest niekto-
 rym oſobliwie wybránym y ukochánym.* Maſ ſobie zego wino
 ſowác Chrzeſciánſki Głowieze/ gdy tey doſtáteſ Sukientki:
 naprzód dla tego/ że uſtroyony w nie przechodziſ ſámego ſtro-
 no bogáto z podziwieniem wſyſtkiego ſwiátá ná Thronie ſie-
 dzacego Salomóná; á to iáko: kiedyſ táms Chryſtus ozdoba
 Lilij polnych przeleżył nad wſelka ozdoba Salomóná. Dico
 autem vobis; quod neq; Salomon in omni gloria ſua co-
 opertus eſt, ſicut vnum ex iſtis. *Hugo y S. Chryſtoſom dáia*
przyczynę: że ozdoba Lilij od BOGA/ Salomonowa záś
zrost ludzkich. Quoniam Salomoni homines ministrabant
 vestes, iſtis autem DEUS. *Tóć ſobie bárdziej inferowác mo-
 żeſ: ieżeli Lilie ſtroynieyſe nad Salomóná/ iſ te ozdoba*
máia od BOGA; daleko wiecey ſtroj twoy Szkaplerza S.
przechodzi ozdoba Salomóná; poniewaſ Száca Szkaplerza
S. nie poſpolitym ſpoſobem iáko Lilie/ ále oſobliwym cudor-
wnym od P. BOGA przez rece Przenaſw: Pánny odbieraſ:
Wlac maſ ſobie czego winſſowác: ále naybárdziej dla tego/
iſ ótrzymaleſ pewny znak/ zá ktorym éi winno Niebo oſobliwe
láſti y rácutki/ do zwoyćiezenia wſelákich pokus/ y przeſtkod
zbáwienia. S. Dámáſcen. pyta ſie: Czemu to tylko ſamá Su-
 kientka Chryſtuſowa Żolnierzom Rzymſkim pogánom/ o ktora
 los rzucáli/ doſtála ſie/ gdyſ o ſukniách dwóch totrow nie nie
 wſpomina Piſmo; ná co odpowiáda: Jſ ona Száca niyb zá-
 ſtáwa zoſtáwiona bylá pogánſtwu od Chryſtuſá ná znak/ iſ
 po Zmartrychwſtánu ſwoim miał im Chryſtus oſobliwa iá-
 ſte pokázc/ náwráćiac ich do Arztu S. y wybrány ſobie-
 zynié

FIG:
Matu: 6.

deſab: S.

FIG:

Synié
 Krzyſ
 ſtwa
 je glo
 ea Sz
 láſti ſ
 lud ſa
 po wſ
 naym
 uga.
 dedno
 Żolnie
 racy
 bny c
 plerza
 ro ma
 ich w
 wid S
 dách.
 vlq; a
 kie /
 rozum
 kuſy d
 kuia
 troć n
 wiezn
 tempe
 goſno
 ná pr
 ſa / i
 vnni
 Swiá
 iacem
 przepr
 wiony
 ſtroni
 Jeli

Synie narad z poganistwa. Jezeli dla Szaty swojej Chrystus
 Krzyżownikom swoim/ którzy nie z nabozenistwa/ ale z lakom-
 stwa do niey sie brali/ a tak obfity wiaſce swojej byl? a tak
 je glowieze tary z Wiata y z nabozenistwem przyimwieſ Szat-
 te Szkaplerza S. nie maſz miec nadzieie: ze cie BOG roſa
 laſti swojej ſtropi/ y potym znaku/ policzy cie miedzy wybrany
 lud ſwoy. *Drugie cudo* na Runie Gedeonowym bylo/ ze gdy
 po wſyſtkim polu roſa padla/ ſamo iednak Runo wyſchle bez
 naymnieyſzey krople wilgoſnoſci zoſtalo. *Arias expoſitor* na-
 uza. Ji tym znakiem P. BOG/ czyni ſerce Œolnierzom Ge-
 deonowym: iakoby dajac znać/ ze w ſercu Gedeonowym y
 Œolnierzom iego miał wyſuſzyć wſelka trwoga y boiaſn/ a
 raczy to przepuſcić na cale Woypo Madyanitow. Podo-
 bny cud abo laſte wpatrula ſa w Runie **MARXEL** Szka-
 plerza S. vznaie/ bo wiem/ ze Opielá Przenaſw: panny tro-
 ra ma nad nabożna Bracia Szkaplerza S. wſelkie w duſzy
 ich wyſuſza wilgoſnoſci y wody: a ktorej to? ſtarzy ſie Das
 wid S. y rata wola w ſakichſi ntebeſpiecznych zoſtaciacy Wo-
 dach. *Salvum me fac DEUS*, quoniam intraverunt aquae
 vlti: ad animam meam: nie byly to materyalne Wody ias-
 kie/ poniewaſ duchowi przykrezyly ſie: ale przez te Wody
 rozumieia ſie grzechy/ oſobliwie namiennoſci/ ſkonnnoſci/ po-
 kuſy do ſtego. Tę to Wody lubo ſa ſłodkie/ y niby ſma-
 kua ciatu: Bibit ſicut aquam iniquitatem; iednak gęſto-
 troć nawalnnoſciami ſwoimi do grzechu przywodſy/ o potop
 wleczny duſza przyprawia. *Veni in altitudinem Maris*, &
 tempeſtas demerſit me. Ktoſ przeciwko tym ſkoblwym wil-
 goſnoſciom y Wodom ma przywilej Runo **MARXEL**; bo
 na przyzyne Przenaſw: panny w tych którzy te Sufiente no-
 ſa/ laſta Boża przez ſtuczne ratunki wyſuſza poſadliwoſci/
 vnnieyſza albo wlaćwia pokuſy/ y w nich zwyſcieſtwo daje.
 Swiadczy Piſmo S. ze Elizeuſ Prorok/ gdy mu powraca, 4.Reg.2.
 iacemu po wyprawieniu na inny ſwiat Eliaſa/ zoſtapily bez
 przeprawy glebokie Wody Jordanowe/ plaſzem tylko zoſta-
 wionym od Eliaſa vderzyl w Wode zaraz vciekaiac na dwie
 ſtronie/ po dnie ſucha mu Wody zoſtawily droge. Wic ier-
 jeli ten plaſz Proroci tak ſtuczny byl na oſuſzenie Wod
 w brze-

Pſal. 68.

FIG:

FIG:

- w brzegach Jordanowych; a nie dalekoś bázisley skuteczneyssa
 będzie Sukieca Przenas: Panny na osuszenie dusze ludzkiej?
 Matt. 9. to jest wżenie wśelkich pokus. Świadczy Ewangel: S. że
 ona krowia plynaca białogłowa ledwo co krawu Szary P. JE
 ZYDOWIEZ doeknela sie/ zaraz owá zbyteczna krowawa wila
 FIG: goć w niej wysuszona została/ a wiecieś czyley to robory czy
 ich to rok Sukientá była? Euthymius piše: że to Rok Przen:
 Panny robota była: Tunicam illam inconfutilem ex tradi-
 tione Patrum accepimus opus fuisse Bmæ Virginis MARIE.
 HIST: A czyliż Sukientá Szkaplerzá S. nie jest z rok także Przen:
 Panny? Wiec y ona mieć powinna podobny skutek ná zas
 stanowienie/ wśmierzenie pojadliwości naszey/ y wyniszczenie
 wśelkich pokus: Nie darmoć to nie/ takś Sukientá rekami
 Przenasów: Panny robiona/ dostáie sie ludziom Żolnierskim:
 Wiecieś/ że ten stan nád inne podległy jest wielu grzechom/
 pokusom y okazyom do złego: Że tedy Sukientá z Rok Przen:
 Panny dane/ máła moc osóbliwa przeciwko pokusom tákowym/
 dla tego miadzy nich dostáie sie ona Sukientá. Powiem wiec
 cey: Ták to jest przerażista y mocno trzymająca sie dusze grzes
 chowa wilgoć albo raczej zgnilość/ że y po zbawienney
 pokucie/ náwet y po śmierci trzyma sie ná czas y dobrej dus
 że; bo zostáie przy wielu w lásce Bożey schodzących/ debi-
 tum penæ, powinność dosyć uczynienia doczesnego sprawiedli
 wości Bożey/ a to w ogniu Czystcowym/ ktory tak długo palic
 Matt: 5. ie będzie/ póki do naymnieyszey kropelki nie wysuszy: Non
 exies inde, donec reddas novissimum quadrantem. Wiec
 y tu przywilij swoy ma Kuno MAXIMEL/ ná wysuszenie prad
 że tych wilgoćności w duszach Czystcowych; gdyś iáko Tacy
 wyższy Pásterz/ Páwel V. w Dekrecie swoim dáie znát/ w pier
 wśa zaraz po śmierci Srode albo Sobore Bracia y Siostry
 Szkaplerzá S. wvolnione cale bywała z mak Czystcowych:
 O iák wielkie szczęście podobne owemu/ ktore postáło kiedyś
 Maximiná od Alexandrá Wielkiego; ten niespodziewanie od
 APOPH: Alexandrá ná bankiet zaproszony był/ a gdy należytey godo
 wey śáty ná doredziu nie miał/ bez ktorey do Stolu Krola
 wskiego stáwić sie gártem pachnało: gdy tak pomieśzanego
 postrzeże Alexander; kazał mu swoje włajna Krolewska dáć
 y do

y do
 fawor
 plerza
 Szka
 oney
 do Pa
 ktory
 worá
 iák
 scem
 lae by
 suszy
 cem o
 W
 z tym
 dziom
 Hae
 wśy
 nie za
 czyła
 rey m
 bieści

STRO
 S

A
 ści m
 Tlep

Nova bella, nova trophæa.

y do Stolu zaraz siadać. Wielkie tego głowienia szczęście y
fawor: ale daleko większe pożytku dusze Braci y Siostr Szkap-
plerza S. gdy obdziani od Przenasów: Panny bywają w Szacie
Szkaplerza S. pretko do Stolu Króla nad Królmi / chwaly
oney wiecney przypuszczane bywają / y wprowadzone na wielki
do Palacow Niebieskich. O iako zaś nieszczesliwe one dusze /
ktorym albo z niedbalstwa / albo z przypadku nie przyszło za ży-
wota do przyzięcia y noszenia tej Sukienty: Kiedy to obaczę aż
iako takie dusze są przywilejem Szkaplerza S. ledwie z Czo-
scem przywitania się / zaraz do Królu idą: one zaś tak wiele już
lat bywały / ięsze z wilgoćności obligacyi dosyć uczynienia wy-
susiły się nie mogą: nie iedną podobno lamentując z Oblubienio-
cem owym: Caput meum plenum est rore.

Cant. 9.

Wiec wważymy iak wielkie przywileje y dary Niebieskie
z tym drogim Kunem swoim Przenasów: Panną przyniosłą lu-
dziom; powtorzmy z Nabożeństwem Rythm Kazimierza S.
Hæc Persona nobis dona contulit celestia; a podziękowa-
wszy toczney Matce / je nas Nędzarzow nągich / mizernych
nie zapomniatą y tak zacno opatrzyc Szatą Szkaplerza S.; ra-
czyła nas ięsze przez protekcyę y przyczynę swoją oney / o ko-
rezy Nędzecz: Stolum gloriæ indues cum. to jest Chwały Nie-
bieskiej godnemi uczynić. Amen.

Nova bella, nova trophæa.

STROPHA Lingva mea dic trophæa, Virginis puerperæ Pro Im-
5 Quæ inflicto maledicto Miro transfert germine. macula-
Moy ięzyku mow o syku T tryumfach tej Panny ta Con-
Ktora zmązy y vrązy Zniosłą przez płod nã dany. ceptione
Extollens vocem quædam mulier. Luc. 11. B. M. V.

Aktadze to taka odwaga y śmiałość tej Ewangelicznej
Matrony / je podczas Kazania Chrystusowego / w takim
gminie ludzi rozmaitych y zacnych / y owsem w obecno-
ści nieiako całego Kościoła Rkholickiego przy Droczystości
Niepokalanego pojęcia Przenasów: Panny tak śmiało zgłoszę
§ 2 swoim

Esther: 4.

Iud: 5.

Nax:
in Iud,I. PARS
Iob: 7.

swoim ozyma sie. S. N. Extollens vocem. Głos nagły
y wrzaskliwy/ albo bywa z przeletniem/ albo z boleści/ ale o-
publiwie z radości; y tak widzimy/ że przy wesolych tryumfach
nie schodzi na wielkich okazyach. Te Ceremonia zachowywa-
no przy tryumfach zwycięstich w Rzymie; y owsem pismo S.
na tryumfie Mardocheusza w Suzan Mieście o n-ey wspomina.
Tulit itaq; Aman stolam & equum, indutumq; Mardocheu
in platea Civitatis, & impositum equo precedebat atq; cla-
mabat. Wiec ponieważ ta Mactrona nie miała dziś wykrzy-
żnienia tego przyczyny/ ani okazyey boiaźni/ ani też wrapies-
nia, takiego; bydz musi/ iż to z wesolosci ducha/ przy takimś
nowym wykrzykuie sobie tryumfie. Tak iest N. S. przy świe-
cie Niepokalanego Pożęcia/ odprawuie tryumf Przen: Panny
nie zwyčajnego/ nigdy niesłychanego zwycięstwa. Po nowey
Woynie/ nowe też należa tryumfy. Czynn niezwyčajna od-
waga Jabel Mactrona/ kiedy wspiwşy wprzod mlekiem Syl: re-
hermaná/ w głowe tego gwosć wbiwşy zabita go y zwycięża:
aż oto nowe tryumfalne iey pienia/ spiewa Prorokini Debora:
Cecineruntq; Debora & Barac, nova bella elegit Dominus
Jako ta Jabel/ była figura przenasw: Panny. Ergo Jabel-
MARIA processit anigma. tak też ta Woyna y chwalebne
zwycięstwo iey nad Sylara/ figuruie nowa Woyna y zwycięstwo
nad grzechem y Czarciem otrzymáne od przenasw: Panny/ przy
Pożęciu Niepokalanym. Wiec y tryumf dzisieyszy/ nowa to
niezwyčajna to rzecz. A ponieważ bez Woźnego albo Gra-
torá na tryumfach nie obejdzie sie/ gdzieś go dostaniemy: Ex-
tollens vocem quædam mulier, iuz tey Mactrony pobożney
na ten czas nie mamy. Wiec następuie na iey miejsce Ro-
chónek M A R X E X Kazimierz S. gotow y Woźnym bydz
opowiedać to tryumfy M A R X E X. Lingua mea dic tro-
phaa Virgini puerperæ. Przy ktorych ia słowach stánowşy/
reprezentowác beda ten tryumf Niepokalanego Pożęcia iey/ pod
pomienioną figura Pisma S. o Majney Jabeli. Wprzod da-
wşy náuka duchowna y sposob; ktorym na Woynie duchowney
z pokusami/ możemy szęśliwie tryumfowác.

NJe pewnieyszego/ że na Woynie a cięsko/ bo z Bziazetami
ciemności/ y z pokusami ich rodzi sie głowiek: Militia est
vita

vita hominis super terram. Ta tey Woynie nietylko odwa-
żnie/ ale y mądrze roztropnie potykać sie potrzeba/ jeżeli zwy-
ciężyć tryumfować chcemy. Fratres sobrii estote & vigilate. 1. Petr. 5.
Wiele wiele przestroż y sposobow duchowowych podać do-
zwie: między innemi na ten czas podoba mi sie sposób podobny
temu/ ktorym zwyciężyła pomeniona Jabel Syłare. Dwie
rzeczy wważam w nim: naprzód że ta Matrona niezwyčajnie
zabiła Nierprzyjaciela; nie wćina mu głowy/ choć nie trudno o
Niez było y boku tego/ iako wżennia Judith Holofernesowi/
nie zabiła kłamiem twarzym/ iako zabiła Abimelecha
pod pewną Wieżą iedną Matroną; ale zwycięstwo swoje od
samey poczyna głowy/ y owozem od samego mozgu Syłary/
ktory według niektórych Fizyków test *primum vivens, & ultimum moriens*,
naprzód żył/ náostatku umierający. Tule
clavum tabernaculi assumens pariter & malleum: & ingressa
absconditè cum silentio, posuit supra tempus capitis ejus
clavum percussumq; malleo defixit in cerebrum vltq; ad terram.
Wziela gwoźdź Namiotu, biorąc zarazem y młot, y weszła
skrycie z milczeniem, położyła ná skronię głowy tego gwoźdź, y u-
derzynszy młotem wwiezła w mozgu aż do ziemi. S. N. Ta
zwyciężenie pokus/ ten jest nowy y skuteczny sposób/ do głowy
sie mieć pokusy: głowa pokusy jest pierwszy punkt/ y początek
pokusy: náprzykład powstać zle myśli. S. Augustyn. Quod
est caput ejus? initium malae suggestionis. Ktorą jest głowa
iego? (to jest grzechu) początek pokusy. Wiele tu nowa fruka/ tu
nádziewia szczęśliwego zwycięstwa ná pokusę: ná te głowe po-
teżnie nátrzeć/ w tym pierwszym meżnie odrzucić sie punkcie.
Tenże mówi: Quando incipit mala suggerere, tunc repelle:
& tunc virabis caput ejus. Kiedy poczyna podawać zle
do serca, w ten czas odpor dawaj, a tak wydziesz głowę iego. Sam
nielato p. B. G. podać ten sposób pod Figura. Kiedy chciał
lud swoy z niewoli Faraónowej wyprowadzić/ gdy rozmaite
mi sposobami/ nie mogli zwyciężyć wporu Faraónowego prze-
kładającego temu/ choć straszne ná niego y ná cały Egipt do-
puszczat plagi/ ciemności/ bań/ mysy/ dybbie krwawe; aż do-
piero wtedy cokolwiek pierworodnego było pozabił cudowniel
zwolował zaraz wpor Faraónow. Z tego Grzegorz S. Náziąz.

1. Petr. 5.

in Pl. 48.

FIG:

in Nat.
Paf.

tępo podać naukę: Eodem modo demonibus animarum nostrarum persecutoribus gravissima hæc pana videtur, cum in animo ab omni ostentatione alieno, primogenita peccati s. prima vicii origo ac principium à vobis extinguatur. Jakoby chciał rzec Doktor S. Różni różnych zażywało to sposobow na zwyciężenie pokus/ y odstraszenie diabła, iedni iakoby muchami/ pozbyć/ odstraszyć chca pokusę; owi to / co gdy na nich złe myśli idą / to albo śmieśnie / blażeńskie z porzywieniem gęśla czynią / kwiata rekami / niby to iako muchy iakie/ myśli złe rozganiając/ albo krzykając/ pluia/ gęśla krzywią/ albo mrucząc mówiąc: Non concedo, podź precz diable: iakoby to w słowach/ w gestach *disensus voluntatis* nie pozwalanie na złe zawisło: tacy częstokroć niebezpieczni bywają; bo na czas te rzeczy rozrywają dusze/ y przeszłoda bydź mogą woli *ad disensum*. Inni ścianać/ myśłami chca zwyciężyć pokusę; to jest owi/ którzy gdy pokusę napadnie do innych zabaw odrywają się/ aby o pokusie zapomnieć. Inni krwawymi dyscyplinami/ to jest mortyfikacyami/ dyscyplinami przeciwko pokusom walczą: ięsząc te dwa sposoby nie są złe albo naganne; iednak ten najsłuszniejszy/ primogenita peccati extinguere: pozycy naitacey pokusie na samym punkcie odpor dać/ żadnego w sercu nie pozwalając na namienięszy czas miejsca. Dowód prawdy tej/ na oney Oblubienicy/ której DUCH S. po zwyciężonych pokusach wielki tryumf sprawił/ y owšem Koroną tryumfalną przyozdobił. Veni coronaberis de capite Amara, de Vertice Seir. podź/ wkoronowana będzieś z głowy Amara/ z wierzchołku Seir. Cudowna to iakas Korona z głow/ a ięszce nieprzyjacielskich: Wiem że Tamerlanes wielkie Wojska Nieprzyjacielskie zniósł/ na pamięćkę y tryumf/ kazał z własnych trupich głow kłkła wież postawić; alem tego nigdzie nie czytał/ żeby z głow Nieprzyjacielskich/ Korone zwyciężcom dawano/ iaka tu Koronuta Oblubienice Niebieska po zwyciężonych pokusach: lecz Gilbertus przez to samo że Korone cudowna pozycy bydź Oblubienicy dana za to/ iż na pierwszym punkcie pokusom wszelkim odpor dawała. Jure caput ipsum triumphans coronatur de capite, quia tentationum initium conterit, & tribulationum vehementie non cedit. Te prakty-

Te zschowali choć dobrze wspaniani w Duchu Meżowie ss.
 Jeśli sie raz nabożni niektórzy towarzyſſe D. S. Franciszka y Chron.
 badali sobie duchowna *questi*a, o sposobie ktorymby też kto przy- Min.
 chodzące odganiał pokusy y myśli złe; ieden powiedział: że ia EXEMP;
 te myśli złe odganiam wważaniem sprośności grzechu; drugi
 mowi: ia na ten czas kładę na Miodniwa o racunek BOGA
 proſę; lecz B. Juniper rzekł: ia zaraz na początku pokusy ma-
 żnie strzeżę serca mego y copredzey drżwi duchowne zamyſkam.
 A tu sie reflektuyćie owi ſwiątowi Młodzieniſtkowie! ba po-
 dobno y ſtarczy! ktorzy daleko podleyſzego ducha od tych Za-
 konnikow doſkonálych bywoſy! o ten pierwoſy punkt pokus nie
 dbacie! ale niewiedzieć w co duſzać; dacie rozſzerzać ſie my-
 ſlom w sercu ſwoim! y owoſem iakoby przez ſpary na to patrzy-
 ćie: wieſćie o tym! że tak nie wygracie! gdy ſie do głowy mieć
 nie bedziecie; y owoſem przegracie! bo gdy y na ieden punkt /
 mgnienie oka dobrowolnie zabawićie ſie z upodobaniem w my-
 ſli ſperney: vmieracie. na duſzy! ſmiercelnie grzeſzyćie. Pá-
 mietayćie na przykłađ Świetych Bożych! na naukę Pawła S.
 DEUS pacis conterat Satanam ſub pedibus veſtris velociter. Rom: 16;
 BOG pokoju niech zetrze Szatana pod nogami waſſemi iak nay-
 predzey. Pámietayćie na poſpolite Axioma: Principiis obſta,
 ſerò medicina paratur. Początkom złego ząbiegay, nierycht-
 lekárſtwa nieſkuteczne. Mężnie tylko na głowę Smoka tego /
 to ieſt początek pokusy oſuń ſie! a zprawdza ſie ſłowa: Reſiſti- Iacob: 4.
 te diabolo, & fugiet à vobis. Odpor dajćie diabłu, a ućierze
 ad nos. Wspomina powtórę Piſmo S. drugi ſposób / ktorym
 Jabel pokonała Syſarę. Aperuit utero lactis, & dedit ei
 bibere. Otworzyła naczynie z mlekiem, y dała mu ſie nápić.
 Wważała Tłumácz! że to ſamo wielce pomogło do pokonania
 Syſary; mleko albowiem dla wrodzoney cnoty wſpiło Syſarę!
 a tym poſteptiem włáćniła ſobie drogę do zabićia y zwyciężenia
 tego. I tu podaće ſie potrzebna nauka! albo ſposób na otrzy-
 manie łatwieyſſe zwycięſtwa nad przypadácaemi pokuſami;
 to ieſt! zaráz in punkto na początku! otworzyć ſobie naczynie
 z Mlekiem aperuit utero lactis. a cóż to zá mleko? Mleko
 ieſt aliqua pars materia ſanguinea; to ieſt! ſkrocy Bzew miá-
 ła bydź: zá tym nie wiele ma wrzeczy ſamey! wyiawoſy kolor
 rożni.

FIG.

rozńica ode Rwi. Wic Boł/ Rány JĘZUSOWE mo-
go sie nazwać *uter lactis*, naczynia Mleka pełne. Jakże wielki
lubo ciemny poeta wiekow naszych/ y Ozdoba Akademiei Rá-
kowskiej *Ioseph. Biezan.* zá jedno ma Mleko/ y Krew JĘ-
ZUSOWA. Lacte tuo lotum Divino Sanguine nempè.
in Cant. 1. v. 11. Prae cunctis Matrem. Wic abyś mogli tym łatwiej záraz
pokonać odrzucić pokusy/ myśli złe ná początku/ masz dusze two-
je/ mysl twoja obracać *ad utrem lactis*, to jest do Boku JĘ-
ZUSOWEGO/ przez wspomnianie sobie Ran y bolow ię-
go. A Gymje Oblubienica Niebieśta przeciwno tym poku-
som swoje posilała sily y tylko tym przestodkiem Mlekiem/ pá-
miatka Rwi y Ran JĘZUSOWYCH. *Columba mea*
in Cant. 2. in foraminibus petrar. S. Gregor. Per foramina petrar vul-
nera Pedum Christi in Cruce pendentis libenter intellexe-
rim; cavernam vorò maceriar, vulnus lateris. Przez dziu-
ry w skale, rany w Nogách y w Rekách IESUSA ná Krzyżu wi-
szacego rozumieć dobrze mogę, á przez loch skryty, Rano Boku ie-
go. Czymje w podobnych okazyách y *Augustyn S.* wlaćwiat
sobie trudności/ tylko tymje sposobem: Cum me pulsar ali-
qua turpis cogitatio, recurro ad vulnera Christi: cum me
Manuc. 6. 22. deprimat caro, recordatione vulnerum Domini consurgo.
Gdy ná mnie przychodzi iaka špatna mysl, véciam sie do Ran
Chryśusowych: gdy mnie przemaga ciało, pokrzepiam sie wspomnie-
niem Ran Páńskich. Jakże posłuchay tylko co do ciebie Krew
JĘZUSOWA przez iednego Asceta mowi: Quot plagæ,
tot linguæ; quot guttæ, tot verba; quot vulnera, tot ora;
quibus Dulcissime J E S U animam meam rogas, ut ab hac
cogitatione, voluptate, illecebris &c: abstineam? ergo nè tam
justam petitionem DEI mei repudiabo? plus quinque milli-
bus plagarum steterunt in Corpore tuo flagella pro volup-
tate mea, pro cogitatione mea: ergo nè lubet eo pretio vo-
luptatem mercari? Wiele plag, tyle języków; wiele kropel krwi,
tyle słów, wiele Ran, tyle ust, ktoremi Najśłodsy JEZUS prosił
dusze moiey, aby od tey myśli, od tey roskośy wstrzymałem się:
izali tak słusna prośba twoja pogárdzi? wiecey niż pięć tysięcy
Ran odebrałeś ná ciebie twoim zá roskoś moie, zá myśl moie? izal-
li tak drogo roskoś te kupować słusna. Upewniam cię! że gdy
szęrze

szęrze
rzone
ná p
Te
sie/ t
nym
Prze
przez
ne or
stwor
Caleg
wół
lens
życia
towar
wy w
Dom
glowy
Pann
cia su
alogie
pogo
gcaun
nie d
stere
także
zyli
za i d
wpra
Woi
sie: g
facias
á nán
se dz
go p
swego
dzieto

szersze w sercu twoim to rozszerze! / wspan! wstronomia sie pobu-
rzone pojadliwosci / pomiesane myśli twoie! szajliwie in puncto,
na początku pokusy otrzymasz zwycięstwo.

Teraz że lepiej tryumfowi Przenasw: Panny przypatrzmy **H. PARS**
sie / który odprawuje na wior mejney Jabele przy Niepokalanym
Poczęciu swoim. Naprzód je iako ona Jabel / tak y
Przenasw: Panna głowa Nieprzyjaciela swego struszywszy /
przez pierworodna niewinność / zwycięstwo nigdy niesłycha-
ne otrzymuje / według naydawnieyszego prorocstwa zaraz przy
stworzeniu swiata wydanego. Ipsa conteret caput tuum. Gen. 3.
Calego życia ludzkiego głowa może sie nazwać punkt nayptre-
wszy czasu / w którym P. BOG ducha ludzka stwarza / y z ciałem
w żywocie Matki łączy. Ta głowa / to jest początek
życia nas wszystkich / głowa to nieiako Czarcowsta / bo zawo-
towana grzechem pierworodnym od niego; z tad iako od gło-
wy wszystko zle w głowieku poczyna sie. Nova bella elegit
Dominus. Inni S. B. Bożi zwolowali Czarta / ale niżej
głowy / to jest w dalszych punktach życia swego; samey Przen-
cia swego zachował BOG / o którym zaraz na początku gene-
alogiey Przenasw: Panny znaczyło sie. Wważmy tego na-
początku genealogiey Przenasw: Panny miadnia. Abraham
genuit Isaac, Isaac genuit Jacob. Abraham y Jacob byli
nie wieley Kawałkow. Abraham we trzydziestu ludzi tylko /
czterech Poganistich Krolow z Moyskiem ich znosi. Jacob
także byli nie mejnie idzie we dwa byli przeciwko Ezaemu /
byli nie walecznie potykając sie z Anyolem / onego zwycię-
ża! aż mu sie Anyol prosi: Dimitte me. O Izakowych
wprawdzie Rycerskich dziełach nie czytamy / ale znać y cen-
sie: Sic iuramentum inter nos, & incamus fœdus, ut non
facias nobis quidquam mali. Ale dajmyż Izakowi pokoy /
a nawet y Abrahamowi. Jacoba tylko dwowie nychwalebniey-
se dzieła / uważmy / iako to zaraz znaczy / iż z plemienia te-
go Panna Przenasw: miała niezwyčajne w punkcie poczęcia
swego nad Czartem otrzymać zwycięstwo. Naprzód pierwsze
dzieło Kawałerskie Jakobowe w żywocie iestże Matki swo-
iej;

Gen. 3.

Gen. 13.

Gen. 32.

Gen. 26.

FIG.

- iey: ten bliźniakiem bywŝy z Bratem Ezaem/ Woynę wprzod
z nim domową odprawioŝy. Collidebantur in utero ejus
Gen. 26. parvuli. Wychodzi na świat z żywota Małki takoby z try-
umfem/ sam wolny bedąc/ prowadzi w rękach swoich pokona-
1. 2. con. nego Brata swego. Procinus alter egrediens, plantam fra-
har. cap. tris tenebat manu. S. Irenaeus nauza: że sprawy Jakobo-
28. we pełne były tajemnic. Si quis actus, qui sunt Jacob addi-
scat; inveniet eos non inanes, sed plenos dispensationum.
de B. V. Włac nad to odwaga Jakobowa reflektując się Eŝebor wpa-
1. 4. trzył figure żywiołostwa Przenaw: Panny/ odniesionego prz-
swym Pożeciū. A to nieco informowany od Irenaeusa S.,
ktory dziwiąc się oney potyczce niezwyčajney bliźniat/ mo-
wi: Jacob supplantator tenens sed qui non tenetur, ligas
pedes, sed qui non ligatur, luctans & vincens, tenens in-
manu calcaneum adversarij, id est victoriam. Włec y po-
mieniony Auctor/ do Przenaw: Panny to aplikując/ mówi:
An non MARIAM praesignavit? tenebat illa Serpentis Ca-
put, sed non tenebatur ē planta, frangens caput, non illi-
gatis pedibus luctans & vincens. Czyli ten Iakob nie wy-
rzał żywiołostwa N. MARTE? trzymała oną Węża za Głowę
ale samą namniey nie tkniona, skruszyła głowę, wolne mając człon-
Gen. 22. ki swoje potykając się y żywiołując. Drugie żywiołostwo Jak-
bowa nad Aniołem/ z ktorym cała noc pisałac się przywiodł
do tego/ że mu się Anioł prosi: Dimitte me, jam enim alce-
FIG. dit aurora: a komuś to żywiołostwo przypisać? nie tak bardzo
przypisujemy go Jakobowi/ bo nieco okłaczony. Tenigit per-
vum temoris ejus, & statim emarevit. bardziej to tu Ju-
trzenki wschodzącej bał się ten Półownik; jam enim alce-
dit aurora. Jutrzenka ta pomstając/ nazywała Przenawę
Cent. 6. Pannę/ osobliwie poczynającą się w żywocie Anny S. naprzod
sami Aniołowie: Quae est ista quae progrediatut quali au-
rora confurgens. Która to jest, co posłepie jako Jutrzenka po-
mstająca? S. Bonavent. Aurora nostra MARIA nobis est.
Spec. c. 9. A naywyrażniej S. Birgitta. O quam clarē enituit in An-
in Reuel. na Utero Aurora confurgens, quando in ea MARIAE cor-
de Virg. pusculum per adventum animae vivificatum fuit; ejus or-
excl. c. tum videre, Angeli & homines tanto desiderio desiderabāt.

O iak
kiedy
wione
nie p
Jako
żać/
tāl e
Certe
atq;
flānet
Gume

W
Pann
iey/ n
li, dō
dopły
tka t
stolon
Nas
sue
sgrom
mi w
nie p
osoble
manu
te pri
przele
W
ctno
niet
rācy
culat
RYA
ryy pr

S. Bonav.
ibidem.

in Cát, 6.

Virgine sic minus est, quidquid in Orbe nitet.

1. 4. 6. 8.
in Mathe.

cus imieniem wszyſkiego ſtworzenia / tego zwycięſtwa wini
Hymn, ſule przenaſw: Pannie. Tibi omnis creatura clamat ô DEL
de Ann: Nympha! tu enim ſola Mater Filii; praelecta es in macu-
lata. Ave immaculatiffima, ave receptaculum DEL, Adæ re-
novatio, Evæ reparatio. Tobie wſzyſtko ſtworzenie wykrzyku-
je o Bożę Oblubienicę; ty bowiem ſamą Mātką Synā, wybranā
zeſieſ niepokalanā. Witay Najniepokalanāſſa, witay przybytku Bo-
ży, odnowienie Adamā, naprawo Ewy. Potwierdza tego y
ſam p. B O G wielo niezwyżaynych Cudow. Jedno wſpo-

Miech. 1, minie. Miechowita, Rivaldus, Haſſia piſa. że Roku 1361.
4. c. 26. w Krakowie ieden Raznodziela imieniem pāwel/ na Raza-
niu mowiac przeciwko Niepokalanemu Pożęciu Panny przeni-

EXEMP, padł y umiart. Coſ podobnego około Roku 1675. w Lublinie
pāmiętam ſtalo ſie z iednym choć pobożnym Raznodziela;
ktory podrzucony iakiſ w Rzymie/ y tu przyſtany Dekret za-
kazyacy Godzinę zwyczajnych Polakom o Niepokalanym
Pożęciu/ publikował z Ambony: O co wielki rozruch jaſiſ
wi o honor przenaſw: Panny Polacy na Seymie uczynili/ ktoſ
zy ſie w Grodnie odprawował. Ten zaś Raznodziela iako
pobożny poſym lepiej informowany/ lubo remokował to/ ier-
dnak prakto nieſpodziewano ſmierćia umiart. Ināczey tego
ſlumāczyć nie możemy/ tylko że temi Cudami Pan B O G
chciał wtwierdzić nas; iż Przenaſ: Pannā iako druga meżna
Jahel/ ieb Sylarze piekcielnemu przebił/ przez to że w pier-
wſzym punkcie życia ſwego czyſta od pierwotnego zoſtala
grzechu. Druga okolicznoſć zwycięſtwa przez Jahel otrzymā-
nego/ to teſt: że mlekiem wſpionego wprzod zabiłā Sylare/
poſazuje ſie przy tym Przenayſw: Panny zwycięſtwa. Toł
to/ to Mleko nayſtutecznię dopomogło Przenayſw: Pannie
do pomienionego zwycięſtwa nad Czarcem y pierwotnym
grzechem. Mleko/ teſt to znał Mācierzyſtwa; Przencęw:
Panna poczynaiaca ſie dziś/ tā to teſt/ o ktorey wykrzyknie
Matronā pobożna: Beata Ubera quæ ſuxiſti. y Koſciol S.
Beata Ubera quæ lactaverunt Chriſtum Dominum. Bło-
goſławione Pierſi, ktore karmity Chryſtuſā Pānā. Względem
tedy tego ſamego/ naybardziej zoſtaie wolna przy Pożęciu od
grzechu pierwotnego/ iż Mātko Synowi Bożemu nāznāgo-

na by
niſon
miecie
teyż
miro
bień
colu
Czyt
Nieb
Mle
Oblu
wſpā
deat
nie y
o bie
mow
tarm
na b
przy
māto
Bożę
Bieza

Y
Poz
mien
ci pl
te p
quen
by m
żona
nem
Dok

na była; gdyż stuleć naydosłonalşy Młaki y Krwi tego Syna/
niżemu naprzód nie należał/ iako samey tey Etoru Młacki/ Karo
mićielka tego bydy miala. Tego postrzegł Rzymierz S. w/
teyże Proşie/ gdy tak śpiewa: Quæ inflictum maledictum
miro transfert germine. Przyromnywaia tam ozy Oblus
bieńcái do Golebice w Mleku wybieloney: Oculi ejus sicut
columbae, quæ lacte sunt lotæ. Cudowna iakas laźnia.
Czytamy w historyách o rozmaitych laźniach/ iako to w roşie
Niebieşkiey/ w Winie/ w drogich innych liquorách; lecz wo
Mleku/ coş to nowego ale do rzeczy moley to sluży. przez to oło
Oblubienicą Niebieşkiego/ rozumieć się może Przenas: Panná
wşat ia tej Richardus à S. Laurent. nazywa/ Oculi Provi-
dentia Divina. Okiem Opátrzości Boskiey. Wicé o Pán-
nie Nayswieştey y owşem o Niepokalanym tey Pożeciú/
o bielşey náđ Młako przy stworzeniu swoim Duşy tey tu ieşć
mowa; y oraz pokázuie się/ że dla Młacki/ Etorym miala
tarnieć Syná Bożego/ dla Młacierzyńştwa przyşlego obronio-
na była od pierworodnego grzechu: to samo zá niepochybno
przynamniey ex congruo & condecienti consequencya poşpoliciá
miala wşeni: Mater DEI ergo sine originali. Że Młacka
Boża/ toć bez grzechu pierworodnego: tak ná to pişac
Biezanon: mowi:

Lacte tuam lotam, Divino Sanguine nempe
Præ cunctis Matrem, fas erat esse tuam.
Virgineo fueras quoniam tu lacte cibatus;
Quidni hæc lacte tuo, lota columba fuit.

Tie z inney naprzód przyczyny dochodzi Niepokalanego
Pożecia Przenaswiacşey Panny/ Augustyn Świety tylko z po-
mienioney/ to ieşć Młacierzyńştwa tey. Iode ſcimus quod
ei plus gratia collatum fuerit ad vincendum ex omni par-
te peccatum quod concipere & parere meruit cum-
quem constat nullum habuisse peccatum. I owşem gdy-
by miala bydy Przenaswiacşia Panná pierworodnym zwoćie-
żona grzechem/ ani ona Młacka Synowi Bożemu ani on Sy-
nem tey nie mogłby się był stać. Samego to S. Thomáša
Doktora Anieliştiego poşiekad dysture/ Etorý sať mowi: In.

Canti 5.

EIG:

Libr de
nat: &
gra,

ad Cap.
14. Ioan.
sect. 8.

Christo nullum peccatum erat, nec secundum animam, nec secundum corpus: quia ex Virgine absq; originali peccato, de SPIRITU S. conceptus. *W Chrystusie żadnego nie było grzechu, ani według ciała, ani według dusze, bo z Panny bez pierworodnego grzechu z DUCHA S. poczęty był.* Wiec każdy przy patrzywşy się tym rzeczom/ iżali nie przyzna że Nova bella elegit Dominus, gdy iako nad Syłara takim/ nad pierworodnym grzechem pozwala nigdy niesłychanego na świecie zwycięstwa Niepokalanej Marce swej przy Pojęciu. *Lingua mea dic trophæa.* Wiec tego powinşowawşy tryumfu nowego Pannie Przenasw: proşmy Tryumfatorce tej/ aby ona y nam wproşić raczyła skuteczne ratunki do zwyciężenia złego y pokus/ osobliwie in puncto primo na początku: aby tak po potyczkach naszych/ za pomocą tej/ moglişmy dostać w Ciebie zwycięskiej Korony. Amen.

Thronus Reginae misericordiae.

Pro Na- **STROPHA** Sine fine dic Reginae Mundi, laudum cantica:
tivitate 6 Ejus bona, semper sona Semper illa prædica.
B. M. V.

Bez przestania czyni śpiewania *Ślawiąc świętą Królową*
Tę przymiocy, łaski, cnoty, Szanuy myśla y moia.

De qua natus est IESVS. Math: 1.

M Ała to dni Narodzenia znakomitych ludzi/ że te' wol
soly mi hymnami/ śpiewaniami osobliwie przyozdobione bywaia. Rodzi się na świat **BOG** w ciele ludzkim/ aż Angelśka Kapella: Facta est cum Angelo multitudo militiae caelestis dicentium: Gloria in excelsis DEO.
Pruszc. Rodzi się *Kunegunda S.* aż sama śpiewa Ave Regina. Dzieł
rodzi się przenasw: Panną/ aż widzi y tu nie bez Śpiewa-
kow. Oprocz tego iako *Theat: Vir: Hum: pişe!* że nad Domkiem
Loretaniskim w dzień Narodzenia Panny przenasw: sych iwa-
no przez wiele lat Muzyka Anyelśka w wielkiej światłości
o to Wielki Rochanek lubo Królewicz iako drugi Dawid przed
Arka pańską stawa z Kapella swaia nabożna/ z swotey wola-
sney

ſney Kompoſytury ſpiewa; y ſpiewać duſzy taż: Sine fine
die Reginae mundi laudum cantica. A żaraz dochodze z te-
go! je to Narodzenie bydź muſi nie poſpolite/ ale iakieś Mo-
narchini y Krolowej/ iakoż tak ieſt/ rodzi ſie Przenaſw: Pán-
ná iako Krolowa: y to wważał znać Kazimierz S. gdy mo-
ni: Sine fine die Reginae. Ale poniewaſz przenaſw: Pánna
wieloraka Krolowa zowie ſie; Krolowa Anzelow/ Prorożow
Apoſtolor/ zc. przyznáie je to iej záwſe ſłuży; lecz wważam
je iej naybárdziej ſłuży przy Narodzeniu iej/ iż ſie rodzi Re-
gina miſericordiae, Krolowa miłoiſierdzia. I ewſzem powiem
wiecey: dziś niezwyżáynym ſpoſobem/ Kolebecká iej ſtála
ſie iej Thronem Krolewſkim/ Wieluſki iej Purpura/ dziś od-
prawnie nieiako Koronácyá ná Kroleſtwo miłoiſierdzia/ ná-
terorym iako ná fundamencie/ wſyſtkie ſwoie Kroleſtwo y
panowánia ná Ciebie y ná Ziemi gruntuje. O czym mowić
bode; wprzód dawſzy náuka/ ná czym teſz Pánſtwá/ Dzierżá-
wy/ ſubſtáncye Pánſkie gruntować ſie máia; albo co one
naybárdziej o ruine przygoſwia.

Q Jedzy Polieykami pomienione pyránie czymby Pánſtwá II. PARS
ſtaly/ podobnoby rozmaite odpowiedzi miało/ ale nie do
wſtancowánia zupełnego? Odpowiedziałyby ieden: je ſtoia
Pánſtwá dobrei Konſiliarzámi/ co ſie to rozumieia dobrze
in ratione ſtatús, y nio ſie y Páná kienia: ale zgubáć to ra-
czej tácy Konſiliarze. Cockier mowi: Quid memorem cla-
des? Itagibus diſcere poſſumus D. DEUM acriter punire
humanæ prudentiæ fiduciam, ſive ut nunc loquuntur ratio-
nem ſtatús. Nie nſpominał zgub? ſame ruiny Pánſtw náuczyc
nas mogą je P. BOG ſurońie karze wſnoſć w ſwieckiey mądro-
ſci, ábo iako teraz mowia Rationem ſtatús, Dworskie principia.
Inny odpowie: Je ſtoia Pánem mądrym y bitnym: ale y tá-
kich wiele pogineio. Inny rzeze: je zgoda Pánſtwá ſtoia;
Concordiá res parvæ creſcunt. Prawda: ale y tá gęſto vi-
ſiyma coſ zlego/ pod poſtacia piekna/ y zguba przynoſi. Con-
venerunt in vnum adverſus Dominum, & adverſus Chri-
ſtum ejus. Zeſta ſie weſpoł náprzećim Pánu y náprzećimko Chry-
ſtowi tego. áż żaraz ruina. Dirumpamus vincula eorum.
Rozermymy zniſtki ich. Wic Duchownych ſie pytam: Co
Páni

Cómont.
in Lipſ. l.
2. 6. 22.

Plaſ. 2.

Pánštwá gruntuie? zgodnie odpowiadá: Jj Naboženštwó; boiażni Boża w Pánach y Senatorach. Dla tegoć Dawid S. 34 Krolow D. BOGA prořac / od tego / iáko fundamentu. psal. 71. DEUS iudicium tuum Regi da: & iusticiam tuam filio Regis. *BOZE rozsadek day Krolowi twemu, á spráwiedliwosc twoie Krolowiczowi.* Z tad wřystko dobre y pokoy obiecuie Pánštwu: Suscipiant montes pacem populo. Przyimicie gory pokoy, dla pořpolštwá. Teyže opiniey byli choć ná ten czas poganie Indyjcy ludzie w Meksyku: (gdy tam ná si Bráćia Reformáci ná opowiedanie Wiáry S. przybyli) cí z wtela Ceremonij Koronowali Nowego Krolá; miedzy innemi: sadzali go ná Oltarz obnažonego / potym ná głowie iego etadli plařez tuptiemí pomalowany głowám / drugi náń czarny / á trzeci Niebieskíy máści. To wřystko znać cylo / iáko nowego Krolá pánštwó fundowác chcieli ná boiażni smierci / ná Naboženštwie / teore kolor Niebieski wyrażal: y rzecz prawdziwa / że to naybárdziej wwierdza Pánštwá: á przeciwnym sposobem / gdy w Krolach / Pánach / boiażni Bořkíy niemář / ale bezpiecznie wřelkie práwa gwalca sie tak pokatnie / iáko iáwnie iuř Pánštwu tátiemu pracka nástepnie ruina. Jedná y tu ięřze nie ořtátnia resolučya rzudnořci založoney: á czy máloř bylo tářkich Krolow y Pánow / teorzy boiażni Bořka z řercá wyrzućiwřy / rozmáitemi tak iáwnemi / iáť tátemnemi grzechámi s pogořšeniem poddánřtwá swego / obrazáli BOGA; á przećie p. BOG ná Pánřtwá ich / przynamniey zá żywota ořtátniey ruiny nie przepuřezal / Korony im Krolowřkíy z głowy nie ztracal. Ná Kroleřtwie Izráelskim probá: zgrzeřyl Saul niepořstęřenřtwem / nienawiřćia / zaboyřtwem nieřwinnych Kapiánow; ztracono wprawdzie Korona z iego głowy / peřlá do innego / ale przećie Izráelskie Kroleřtwó nie zgináto / leřsemu sie dostawřy w rzady / ięřze zátwinieřo leřpiey w sławę y w bogáctwá. Zgrzeřyl Dawid cudzolořtwó z zgořšeniem poddáných / zabíćiem vryařá; vřaráno grzech iego powierřem / przesładowáním od włářnych dzieci / ále przećie nie pořřlo w ruine Kroleřtwó; zostáwil niezmierne bogáctwá Synowi ná budyneř Kořćiolá Božego; náwet.

teorzyř

Który może być ciebie grzech jako Bogiem się gnieć / y
 sobie cię Boga pod ganiem kazać wyrządzać / popelnia-
 te zbrodnia Krol Nabuchodonozor / kiedy odlany Statuy Dan: 2.
 swojej ze złota / cię Boga oddawać kaze: ięże mu co
 p. BGS zcierpiat nieiało / ięże go Difino S. Krole-
 somie: Pracepitq. Rex Nabuchodonozor. Wic między
 wszystkich grzechami Pánstwiem Krole ostatnia ruina przy-
 nosa y Kaze od BGS na Pánstwa y dobra ich: musi
 być Krole osobliwy / dla Krolego nagla przychodzi ruina y
 jest S. N. a ten nie inny / tylko immisericordia & oppres-
 sio pauperum. *Viezmiezenie pospółstwa*, lub to przez iawno
 wydzierstwo albo dopuszczenie tego / Krole przez niekarnosc /
 a BGS day żeby nie przez rozkazanie dziele sie od Dworu
 stich albo Woystowch: lub przez ciebie y ceste podarki /
 Krole wiecey obracala sie na prywatne osoby / niz na te / co
 bronio Krowa swois Kzeczyp:; lubo / innemi takimi wymys-
 slnemi sposobami dziele sie: przez co wrodzy poddani / nietylko
 na substanciey / nietylko na zdrowiu / od frásunku / od glodu / od cie-
 zkiego wyrobku / żeby na wszystko wystarczyc / dziele / Zone odzia-
 pojwi: / y dla zdiery na zbytki iego naywiecey zostawic;
 gina: ale co nayboleśnieysza gina y na duszy / gdy z desper-
 raciey nie mogac sobie poradzić bluźnia BGS / Kto sie
 bie y dziele swate: dla zego sluśnie powiedzial Medrzec
 o wszystkich Wydziercach / że y substancya y oraz dusze w-
 bogim ludzimi wydzierala / do takich grzechow badac im
 gwałtowno okazy: Animas possidentium rapiunt. Ten- Provi 15
 ci to jest grzech / Który nad inne przedzy Kary Bostiey wo-
 la / y nie tylko Krolow / Pánow ruinuje / ale ciale Krole-
 stwa wniwecz obraca. Stalo Krolestwo Izraelskie / choć
 Saul ladaco / choć Dawid do Gasu Cudzołoznik / pogorsza- EXEMP
 tacy życiem poddanych / choć Salomon rozpustnego życia /
 ba choć batwanom Koscioły stawia. Aż pocym Salomon /
 choć miał tak wiele złota / srebra. Fecit ut tanta esset a- 3. Regio:
 bundantia argenti in Jerusalem, quanta & lapidum. gdy
 dla zbytkow / y Dworu wielkiego / dla Zon / y nalożnic nie
 stawalo tego wszystkiego / ciebiey posol podarkami lud tra-
 pic: iako po śmierci wymawialo Synowi iego Roboamo-
 wi:

3. Reguz. wst: Pater tuus durissimum nobis jugum imposuit; tu itaq;
 nunc imminue paululum. *Ná co Cornel: á L. ap: Salomon*
ad suam & mille vxorum magnificentiam in vestitu, men-
sa; famulis sustentandam, immania populo imposuerat tri-
buta. Salomon dla swey y tyśiac Zon swoich wspaniałości w
Szatách, w iedzeniu, slugách &c: nieznosne podatki włożył ná po-
spółstwo. Następnie po nim Syn / prośo mu sie poddani;
 on zapomniany miłosierdzia / ięszce przyczynia z furys podar-
 tkow: Pater meus posuit super vos jugum grave, ego autem
 addam super jugum vestrum. Coż potym stało się z nie tylo
 to sami Korona trąca / ale całe Krolestwo w ruine idzie / w
 rozzerwanie / powiedziano Salomonowi: Scindam Regnum
 de manu Salomonis, potym Synowi tego dla podobnychże
 zdzierstw ludzkich / mniej się ięszce dostało; następna insi po
 nich także cieńcy niemilosierni / przyšlo ná to / że wbystro
 Krolestwo Izraelskie dane ná rabunek Narodow rozmaitych /
 á nawet y Imie ginie Krolestwa sławnego. Te między in-
 3. Reguz. nemi zguby Krolestwa tego dacie przyczyna p. BÓG przez
 wsta Izatasa / gdzie ostatnia ruina państwa Izraelskiego prze-
 powiedzianoy / tak daley mowi: Populum meum exactores
 sui spoliaverunt, & mulieres dominatae sunt. Lud moy po-
 borcy, wydziercy złupili, y niemiasty panowały mu. y toć drugie
 lichy / dla swywoli / zbytkow sakeyi swoich / zguba Krolestwa
 miánuie p. BÓG; ale naprzód kładzie oppressya / zdzierstwo
 pod pokrywką Podatkow. Populum meum spoliaverunt.
 O zgubie znowu Krolestwa Nabuchodonosorowego mowiac /

Orat: 4. lubo cięższe inne grzechy miał y ten Krol / przecieś Theodor.
 apud Nax. niemilosierdziu nad poddanymi y łrogiemu zdzierstwu przypy-
 4. in lud: 1. sute: In subditos suos ferinā mente & animo fuerat, me-
 rito etiam ferinā & agresti vitā iustissime damnatus fuit.
Ná poddanych swoich serce miał bestyalskie, niec stopnie dzikiej
bestey posłacia ukarany iest. Przydaje Naxera. Quem infla-
cissima throno non multavit superbia, oruenta throno ju-
re privavit la vitia. Ktorego zbyt nadota pycha z Krolestwa nie
zrzuciła, tego krwawie okrucieństwo Państwa pozbanila. Stus-
charcie tego naszego wieku pp. Polacy: gubicie albo już zgu-
biliście Wyzyzne tak sławne y Narodow / teraz iedno ludi-

brium,

brium, Ełka cy Ełkánasće cystacy przyciąga droga ob Mo-
 rzá y ulodnym Krátem znużonego Woyská/ posło ták lichnym
 Woyskom nášym w oko/ ledwie porzeć ná sie nášym dái /
 wśyckie tory Polskie/ zbiory Scározyenych Domow/ bez wśel-
 kiego odporu splondrowáli. A czemu r zezęcie: Kará to Bo-
 ża/ prawda: ále pycaymy zá co r jest éi tego co niemiára/ co
 gniew Boży ná Polskę záciagnelo: ále nie báwíac / kláde zá
 principála oppressýa ubogich ludzi. O do iákého iuż tyrán-
 stwa práwie przyšlo bylo / w niektórych bezbożnych pánow/
 ktorzy w poddánstwach swoich co wiedzieć iáké nie wynay-
 dowáli sposoby/ zbierania pieniedzy z Poddáných swoich: wy-
 myślali stádky ná Káytará / ná Chrástiny / ná Posági /
 ná wyprawy Szymowa/ ná pospolite ruszenie. Wiem iednego
 teory ná Jubileusz Wielki do Krákowa iádac/ tymśy sobie
 stádać/ podobno ná iálmuzne dla ubogich/ kury/ owśy/ Pod-
 dánym zwozić kazał. Mnie nárzucania zbożami/ iárzynami/
 truntami/ suche piwo: to jest / gdy woli záplácić Ráczmarz
 bezte choć tey nie weźmie/ niżeli byntu sie podiać dla ciásteicy
 ággrawácyi. Przyložcie do tego uchwały podatkow: ganieć
 nie moze podatkow/ gdy tego dodro pospolite wytiaga/ quod
 est Cælaris, Cælaris. Wiem że Chrystus náuczyl; ále ganieć
 to/ gdy iáké uchwalacie podatki/ do ktorých sám nie przylo-
 żyće sie/ pod pretextem jeśmy libera capita, broniemy inśych;
 á gdy do tego przyšlo/ roście rych/ ktorzy ták wiele lat in-
 spem securitatis podatkowáli/ zostáwili in rapinam: ganieć gdy
 pod pretextem wślugi iákéy Wotewodzewu/ podatki ná dol-
 nierzá zložone/ ná lágicýe miedzy sie dzielićie/ rozrywacie krowá-
 wo prace ludzka; zá traktament pp. Poborców/ Szelezní-
 ków ic. ná defálki pozwalacie nie słusne: rozumiełście że cý
 sposobem wtrzymacie Wygryzne y substáncýe wáśe: ocoś ma-
 cie teraz ná co to wysło. Zá to co/ éi zdierecy/ tyráni ná
 Poddánymi ták znáczne substáncýi swych y Scározyenych zbíe-
 row zrábowanie ponieśli, zá co p. BOG iáká rutne y sromó-
 te ná Wygryzne náśe przepuścił: ná rych fundámentách trzy-
 máć teźeli sie/ bedzie/ do ośtátká nie podrybnie obalić sie/ y
 zgínać musí Królestwo náśe. Theophanes píśel iż Theodorus
 Papież badac v grobow 66. Apostolow/ gdy trzeba bylo tonie-

HIST.
 in vita
 ejus T. 2.

gnie wyłożyć nagle Heretykom bluźniacych Nayswolsky SŁO
 RAMET/ na podpisanie klacwy nie było Kalamarza na
 dozedziu; więc zmaczał pióro w Kielichu Konsekrowanym. /
 we Krew JĘZVSOWEJ/ Krew ona wzięta w pióro w
 inkoust cudownie obróciła się. Coż jest wyćśniona od poda-
 danego robocizna/ dawka/ kontrybucya: Co są pobory, po-
 dymne/ feleżne/ pogłowne? zwalasz/ gdy to poydzie do Kie-
 licha / a raczej Kieliska/ to jest gdy chwala go / żeby
 Panowie Wybiercy/ Arendarze/ mieli z czego pożywić się / y
 zastować innych Braci; tylko Krew P. JĘZVSOWA/
 bo krwawa praca ubogich ludzi Krew JĘZVSOWA od-
 kuptonych: a kroś wie czy Nayswolsky Biskup y Sprawiedli-
 wy Chrystus/ nie zmaczał już pióra w tej Krew Krzywd lu-
 dzkich / y ostatniego jako czarnym atramentem / na zguba-
 Krolestwa naszego nie podpisał Dekretu. Wierc koniecznie
 sfolgować tu potrzeba Poddanym w podatkach/ robociznie i c.
 bo samo miłosierdzie y dyskretya nad poddanym jest/ najle-
 pszym fundamentem do utrzymywania Państw/ dzierzaw y sub-
 stancyey własney / a gdy wy ubogim sfolguiecie / sfolguie y
 P. BÓG karania swego nad wami.

II. PARS: Widze iż że przy Narodzeniu swoim Przenasw: Panną-
 rożnym sposobem Państwa Krolestwa swego/ na które intro-
 nizuje się/ zakłada fundamenta. Naprzód takna rzecz/ że ro-
 dzi się na świat doskonała Krolowa/ Thron iey Kolebecki/
 HIST: Korona/ Purpura/ Powoyniki. Piśa Historye / że gdy nie-
 taki *Servius Tullius* nowo wrodzony/ ięszce w Kolebce leżał/
 widziano głowę iego otoczona światłością/ iakoby wkorono-
 wana: Co podobnego y owsem osobliwego widze przy Nar-
 rodzeniu Panny przenasw: to jest/ Korona Krolewska na glo-
 wie iey; Matki to Bożey osobliwy przywili/ rodzić się z Ko-
 rona; możeć kto (według święta moxiac) rodzić się Krolom/
 Cesarzem/ Panem/ gdy w takiej liniey rodzi się/ w której Pan-
 siwo *per successionem* idzie: w samey iednak rzeczy żaden nie
 wrodził się Krolom/ Panem/ y owsem wrodził się niewolnik/
 Czarnostim/ dla pierworodnego grzechu/ wszelkim mizeryom
 podległym/ tak iato y dziacie nayuboższego Wicśniaka. Sa-
 mego to Chrystusa Pana przywili/ że się prawdziwie Krolom
 rodzi:

rodzi:
 dziel
 Wsch
 Gęś/
 adora
 Podol
 w Kz
 znayd
 temp
 mur;
 eit ca
 da est
 noc to
 nie da
 sobie
 tak id
 Patie
 napile
 przyd
 polud
 Kory
 la.
 cis ad
 trzeb
 rozum
 Goc
 tras a
 sniat
 nie P
 Przen
 Głi y
 Łajdy
 wani
 w ren
 mu ob
 dzis c
 osiada

rodzi: vbi est qui natus est Rex Iudeorum; Etorego też w Matt: 2.
 dzielisz Marce przynasławiey. **DUCH S.** Taje sam ná- Sap: 16.
 Wschodzie samym światła iakiegoś / p. **BOGU** osobliwa
 cześć / y podziękowanie oddawać. Oportet ad ortum lucis
 adorare te. Potrzeba abyś ná wschodzie światła pokłon czynił.
 Podobno náuka tu dacie owym Krukóm nocnym / Etorzy y
 w Rzymie podczas Seneki, nie tylko teraz y nas w Polsce-
 śnáydownali się / Etorzych wysłuchawşy wydat Seneka: Lucet, Epi: 123-
 tempus est somni: quies est, nunc exerceamur; nunc geste-
 mur; nunc prandeamus: iam lux propius accedit, tempus
 est canae: non oportet id agere quod populus; res sordida
 est, trita & vulgari via vivere. Dzień, to teraz spát czas:
 noc to teraz chodźmy; przesezdzajmy się, obiady: już dzień
 nie daleko, czas do wsteczery: Nie trzeba nam tak poslepować
 sobie, iako pospolici ludzie poslepnia, iest to plugawa rzecz żyć
 tak iako pospolicie drudzy żyć. **A o Msy S. o Kazaniu / o**
Patierzu ant wzmianki? nie dziw / bo poganin o Poganinach
 napisał; ale ia zá Chrześciańskich Politykow odpowiadam y
 przydaje. Meridies iam est, hora vna post transijt: już po
 południu podźmy / niech gotuis do Msy / wołać X. Kapellana /
 Etory zechnowşy sobie / gniewa się / laie / albo już popłukał gár-
 tá. Wic tá exhortacya Medreć: Oportet ad ortum lu-
 cis adorare te, do rannego Nabożenstwa wielce widze po-
 trzeba by była. **Lecz Richard.** przez te wschodzace światło lib: 7. de
 rozumie wschód Narodzenia panny Przenaw: y tak tłumá- laud. Vir.
 goc mowi: Oportet ad ortum lucis adorare te, id est gra-
 tias agere de ortu MARIE. Potrzeba, abyś ná wschodzie
 światła pokłon czynił, to iest **BOGU** dzieki oddawać zá Narodze-
 nie Przenaw: Panny. **A czemuż?** czyli nie zá siebie godna-
 Przenaw: Panna / nie tylko przy Narodzeniu swoim od nas
 czei y pośanowania: prawda iest że godna siebie / y przy
 każdym eniacie swoim. Zá siebie Pan / Bzeł godzien pośano-
 wania / ale gdy naprzód osiada Thron / Koronacya odpowia-
 mu oddać: tak y Przenaw: Panna przy Narodzeniu swoim
 dziś od nas powitania znacniejszy wytlóga: temu że dziś
 osiada Thron / odbiera Koronę / Krolewa y Pania ogłoszona
 światu.

Seri de **świātu. S. Dámian.** Hodie nata est Regina mundi, fene-
Nativ: 2. **stra cæli.** *Dziś narodziła się Krolowa światá, Okno do Niebá.*

Seri 142. **S. Chrysolog.** Nasci & vocari Dominam, ipsa sui germinis
fecit & imperavit autoritas. *Iż urodziła się, y nazwana jest*
Pánia, spráwiła to władza y godność płodu, to jest Synaczka tej.
Dáley mówią: rodzi się dziś y bierze tytuł Krolowej nie iá
Kieykolwie! nie Aniołowi/ Pátryarchowi ic. ale Krolowej Mi-
łosierdzia/ od tego samego pánowania y życie swoje poczynal
y ná nim gruntuiel ten tej jest namilszy Tytuł. Nie darmo
jednemu Aluniáckiemu Zakonnikowi pokazawszy się: gdy spy-
tał Koby była y tym się Tytułem nazwała: Ego sum Mater
Misericordiae. Ze zaś dziś przemasz: Pánia rodzi się z mi-
łosierdziem/ wiele ná to mam dowodom. Naprzód: pospo-
lita jest miłosierdnego/ Non sibi soli vivere, sed & alijs pro-

Miecht:
in Litan.
HIST:

Orati de
Nativ.

ficere. Nie sobie samemu tylko żyć, ale y drugiem się użyczać.
Dámascen S. to wważa przy Narodzeniu tej Krolowej/ tak do
niej mówiąc: Vitam habebis: naturá prastantiozem, non
tibi soli, nec enim causa tui progenita es. Życie twoje ba-
dzie zacnieysze ná przyrodzenie, żyć będziesz nie sobie samey, álbowiem
nie dla siebie samey narodziłaś się. To wyraźniej przypisuię

Seri: 7. de **Przenasz: Pánnie S. Bernat.** Omnibus omnia facta est, o-
B. V. M. mnibus misericordiae sinum aperit, vt de plenitudine eius
accipiant vniversi. *Wszystkim wszystko się stało, wszystkim mi-*
łosierdzia lono otwiera, aby z zupełności tej bráli wszyscy. Drugi
gi dowód. Nauczają Filozofowie! że proprietates quatuor modi est
inseparabilis, iáko to własność álbo moc do smiania/ do pła-

Seri 5.

kania/ tá oraz z głowiekiem się rodzi. Bernardin. de Bullis
naucza/ iż miłosierdzie/ lutość/ łaskawość/ jest to wrodzona
własność Przenasz: Panny. Sicut DEO est proprium
semper misereri & parcere, sic etiam & Matri eius. Zás
tym idzie/ iż Przenasz: pánia dziś rodzić się/ rodzi się z-
Miłosierdziem/ Matka y Krolowa Miłosierdzia/ dziś zupeł-
na władza tego Krolestwa odbiera. D. Carthus. Virgo
est humani generis advocata, Pietatis Regina, cui DEUS regnū
misericordiae dicitur commisisse. Ta Pánia jest narodu ludzkie-
go Orędowniczka, miłosierdzia Krolowa, Ktoż Krolestwo
miłosierdzia spusił. poprzedzająca dobrze przed Narodzeniem
Panny

in Conc:
B. V.

Pánnie
braełst
rowa
y publi
á zacy
spektu
oney g
edniem
w tym
Niebi
gá pos
rzem:
U iec
mi m
Krolá
Ale p
widac
tego d
Dwor
dęsz
nicho
Ioan.
Przen
intelli
quod
B. V.
żdego
ściu/
to jest
naby
Dojo
leżeli
poruś
liczny
ná du
ba!
parva

Panny Wasmaciey potwierdza tego Figurę. Królestwo J-
 zraelskie rozmaitemi zbrodniami swemi / rozdzieliło było su-
 rowa Sprawiedliwość Boską / więc ciężki ferowano Dekret /
 y publikują przez Proroką na taką lat / nieurodzay / suchosć /
 a zarym co idzie ciężki głód. Vivit Dominus in cuius cō-
 spectu sto, sicut annis his ros & pluvia. Po długiej będzie
 oney gdy P. BÓG miał miłosierdzie swoje pokazać / z na-
 ichnienia tego Eliasz idzie na górę Karmelu na Modlitwa:
 w tym słudze swotemu kazał wpaśćrować / iezeliby czego na
 Ciebie nad Morzem postrzegł: aż po nie małym czasie / su-
 gą postrzega / iż się iakis obłoczek poczyna czynić nad Mo-
 rzem: Ecce nubecula parva, quasi vestigium hominis.
 A iac Prorok prętkie ztego y nagie obiecucie spragnionej Zie-
 mi miłosierdzie; to jest obfity deszcz / przestrzega: Achab
 Król. Junge currū tuum, & descende, nē te occupet pluvia.
 Ale pojechał Prorok: dopiero to coś niewiele obłoku tego
 widać / dopiero się robi / króć wie / iako wiater wionie / iezeli
 tego deszczu nie rozpędzi / aż twoje proroctwo w poemiech w
 Dworu zlosliwego Króla poydzie: nie na to prorok / przecie
 deszcz obiecucie: coż to tedy za cudowny zaraz na samym
 wschodzie obłoczek / y tak skuteczny znak miłosierdzia Bożego.
 Ioan. Hierosol. rozumie przez ten obłoczek powstający Panne
 Przenśw: rodząca się dopiero: In nubecula MARIE ortus
 intelligitur, & quod in illa visione Eliaz prafiguraretur,
 quod quadam infancula nasceretur. Przydale Naxera. in Iosue.
 B. Virgo MARIA ascendebat de mari. O iak wiele ká-
 żdego czasu / osobliwie teraz náyduie się w podobnym nieśze-
 ściu / ktorzy mówić mogą: Aruit sicut testa virtus mea. Psal: 21.
 to jest / iak wiele grzesznych zátwardziałych w złym sumnieniu
 náyduie się: ktorzy żadna miara zazielenień / zarodzić w łasce
 Bożej nie mogą / to jest prawdziwie narodzić się do BÓG A /
 iezeli ich nie stropi P. BÓG / nie da im osobliwego w sercu
 poruszenia y oświecenia: iak wiele jest / ktorzy dla melank-
 licznych Gólem niepotrzebnych strupów / sćno y ná cięle / y
 ná duszy / trapiąc się: y cym rosy Ciebieściey ah iako porze-
 ba! Wac cięsa ia ich dziś iako Eliasz: Ecce nubecula
 parva ascendit: to jest wchodzi / rodzi się dziś Przen: Panna;
 a iako

hom: 2.
in Missus

EXEMP.

lib: 4.

a iako on oblozeł był znakiem miłosierdzia/ tak y ta z miłosierdziem się rodzi/ aby w suchościach y potrzebach naszych/ strapiła/ chłodziła strapienie duże nasze. Za największy dowument miłosierdzia/ rodzacey się dziś Przenas: Panny mam/ gdy do najpiękniejszego grzesznika/ to jest Adama y Ewy szlam przemowy/ Bernarda S. Lactare tu Pater Adam; tu Mater Eva exulta, ambo inquam consolamini de Filia ista. Wesel się ty Ojczy Adame; ty Matko Ewo wyśkaku: oboje mówcie radujcie się z Narodzenia tej Cerekzi. Z czego iako się domyslić/ iako y wszystkim innym ludziom Przen: Panna dziś rodzi się: na to/ aby w ich potrzebach miłosierdzie jest każdemu y najgrzeszniesze podpora y ratunkiem było. *Alia xpus a Salo pisze:* Morduiaca się plodem Żydowską iedną za porada Chrzestianek czyni Modlitwa taka do Przen: Panny. O miłosierna Matko/ ażem niewierna bluznierskiego Tiaa roku Syna twego; ratuj mnie teraz/ iac obrocie y z dziećmi ciem okrzcić się: uwolniona wnet zostanie y wypelnia obietnicę; Mąż Żyd przychodzi dowiedziawszy się o wszystkim okrutnie dziecko zabił/ na wzrost Matki biegnący po Vlicach z zabitym dziećciem/ Wzrost łapać przychodzi Zaboyca. Wiać ucieka Żyd/ y na noc do iakiejsi przytuła się Kapliczki: a wkrótce obaczy na Oltarzu Obraz stojący Przenasw: panny/ przelętniony pada na kolana/ y rzeze: Ach dopiero doznałem com o tobie słysiał/ że twoje miłosierdzie jest bez miary/ gdy mi tak blisko dopuszczasz być Nieprzyjacielowi twemu; nie proszę ażebyś mnie przy żywocie zostawiła/ bom go nie godzien; otrzymaj mi tylko w Syna twego odpuśczenie grzechow: to konczy/ warta przychodzi/ na Sad prowadzi/ gdzie Żyd prosi z płaczem o Chrzest/ na wszelką gotow śmierć: ochrzczony/ do ciemnego więzienia dany/ ale po Chrzcie tego zabite dziećcio na rękach Matki ożyło; dopiero wszyscy na tamto niewsze mogli/ za takie cudowne miłosierdzie Żalowej miłosierdzia dziekować; a potym ten Żyd iż był Rabinem wiele na Obrone y Chwałę Panny Przenasw: pisał. *Wiać dziwuiac się Richar: Laur: mówi o tym do Przen: Panny:* Quis misericordiae tuae o Benedicta longitudinem, latitudinem, sublimitatem, & profundum queat investigare.

Kroś

Kroś m
fokości.
wac m
miłosie
Kazim
cantic

STROP
7

Wj
Pá

W

Mater
niewi
dla te
ce: r
żywo
od gr
może
ma/
MAR
Zayn
trzeć
Pann
iako
brozy
fla;
ma
sola
li va

Ktoś miłośierdzia twęgo o Błogosławiona długości, szerokości, wy-
sokości, y głębokości może docieć? A przeto słusnie koncludo-
wać możemy! że dziś Przenasw: Panná rodzi sie Królowa—
miłośierdzia! słusnie przy dzisieyszym Świecie służy tey Pier-
Kazimierza S. Sine fine dic Regina mundi laudum
cantica. Amen.

Hospes domesticus.

STROPHA Omnes mei sensus ei Personate gloriam
7 Frequentate, tam beatę Virginis memoriam.

Pro Visi-
tatione
B. V. M.

Wszystkie moje zmysły, swoje Głosy w Niebo wydaycie,
Pamięć oney, tak wślawionej Świętey Panny wznawiajcie.

Et salutavit Elisabeth. Luc. 1.

Wielki y nowy Gość w domu Zacharyasowym Prze-
naswiał Panná. Wielki / bo Naygodniejszy—
Młocká Boża. Unde hoc mihi, vt veniat ad me
Mater Domini mei. Tłowy albo dla tego / że rzecz nigdy
niewidana / niesłychana / bo Młocká Boża przychodzi; albo
dla tego / że wszystkim domowym nowe rozdaie łask gościn-
ce: Młocka duchem Bożym y prorocim napełnia / plod w
żywoćie tey przed czasem rozumnym czyni / y oraz wolnym—
od grzechu: ale z tad osobliwie nowym Gościem nazwać sie
może Przenasw: Panná / że iako dalszy text Ewangeliey S.
ma / w gościnie oney trzy Miesiące bawiła. Mansit autem
MARIA cum illa quasi Mensibus tribus: to rzecz niezwy-
czayna. Dawna przypowieść jest: Gość á rybá / tylko do
trzeciego dnia dobre y wdzięczne: tu trzy Miesiące przenasw:
Panná / á przecie Gość wdzięczny / y owsem nie kwapi sie
iakoś samá / z Domu Rzbiety. Co za tajemnicá? S. Amo-
brozy naucza: że ta długa gościná / ná dobre Janowi S. wy-
stá; bo im dluzey p. MARZA z Janem / y on z Panno—
MARZA / tym Jan doskonalszy / choć ieszce w żywoćie: Non
sola familiaritas est causa, quod diu mansit, sed etiam tan-
ti vatis profectus; nam si in primo ingressu tantus profe-
ctus

Dus exiit, vt ad salutationem **MARIÆ** exultaret infans in utero, Mater repletur **SPIRITU S.** quantum putamus vsu tanti temporis **S. MARIÆ** addidisse presentiam. Nie dla samey przyjaźni tak długo bawiła **Przenas**: Panna, ale też dla posiepku królowa nowego: ba teżeli na pierwsie wescie tak sporo posłapił, iż na Pozdronienie **P. MARTEI** wyskoczyła dzieciatko n zynocie, coż mamy rozumieć, co przez tak wielki czas sprawiła w nim, obecność **Przenas** Panny. Co wważając **Naxera** mówi: Non est perfecta felicitas in transitu visitationis. Nie wielka szczęśliwość, krotkie, przypadkowe, nawiedziny. Była owo goście w domach waszych: co ich zowiecie: Gość iak po ogień / co to tylko polaje sie / y odydzie. Nie lubi **Przenas**: Panna takiey gościny / y owsem tym postępiem swoim dale znać y nie mało nas nauczał, że nawiedziny duchowne / które iey oddaitemy przez **Nabożeństw** / **Pozdrowienia** / **Boront** / **Rozance** / nie mało bydy iak po ogień / krotkie / spieśne / rzadkie / niestateczne: ale raczej pilne / stateczne / nieodmienne / niustalace. Nie darmo / nasz **Rzolew** **S.** napomina wszystkie zmysły swoje do tego: Omnes mei sensus ei &c: O tym iak tedy mówić bede. Wprzód owym dawsz naukę nienabożnikom / co iak po ogień do Kościoła przychodzi / y których naysławnieysze krotkie **Nabożeństwo** / **Misa** / y **Razanie**.

I. PARS

Żiwno mi nie pomalut / że między **Katolikami** zaiela sie iak wielka ościebłość ducha / zageściło sie nienabożeństwo: iż pospolicie zwłapięz znaczniejszych stanów ludzie / albo Gościem tylko do Kościoła / albo teżeli przyda / to iak po ogień. Na początku Kościoła **Katolici** tego wraży iak długie **Nabożeństwa** bywały. **Misa** iakby długa bywała / znać z starosławnych **Liturgii** / osobliwie **Greckich Misy**: do tego niebyły na cenzas Lekcy / ale zawżę spiewane **Misy** bywały / na każdej lud przytomny **Romunio S.** aby przyimował postanowił był **Anacletus** papież. Tuż **Razania**. O **S. Pawła** **Razanie** jedno / blisko pięciu godzin trwalo: Cum conversissemus ad frangendum panem, protraxit sermonem usque ad mediam noctem. A przecie po oknach / po **Gzemfach** **świąt** no sie na **Razanie** **pawłowe**; y owsem na zawżędzenie **dawnych** **Katolikow** powiem to / co z drugiego **świata** o **Nabo**

Brev:

Rom.

Act. 20.

wonawroconych Narodach przez Braci naszych/ piſe Pr. Ma. in Chrō:
rinus. że na Wielki Tydzień dla Spowiedzi y Ceremonij/ na Min. l. 4.
sto tysięcy onych ludzi schodziło ſie (z ktorzych niektorzy dwie sub anno
ście mil drogi mieli z domu własnego) także na Miſa/ na 1540.

Razanie noſac dzieci ſwoie o dziesięć mil przychodzi/ y w
powſzedni dzień nigdy do roboty nie ida/ poſi z ſona y dzie
ćmi Miſey S. niewysłuchają. O iaka Konfuzya nas ſtarych
Katholikow/ ktorzy w gębie prawie mamy Koſcioly/ Razno
dzietow: iuż Koſciol S. ſtrocił Miſy/ co przedtym 150 Plal. Gavane
mow w Introicie mowiono/ co ſtrocono/ iuż lekt miasto ſpie, de Intr:

wanych pozwolono: iuż do Kommuniey codzienney nie przy
muſiała; a przecie teſz długie zdadza ſie Miſe SS. Ziadz
ſtrupulanc/ gdy ſie w Kwadransie nie obroci; a dopteroż Ra
sania; iuż ci to poſpolita (BGD ſie poſal) że rzadko Pana
wzryſ na Razaniu/ y to bogdayby drugi nie byl na nim/
niż co go gadaniem rc. przeſkłada/ y gorſy innych. O ma
lowany Katholiku! pilniejszy Jydzi/ Poganie/ w Zabobon
nych Ceremonij ſwoich zachowaniu/ niżeli ty oſwiecony Wia
ro S. Katholiku. Lecz pytam ſie o przyczyne tey oſiebioſci?
prawda/ b. wa ona podczas dla uwiktania ſie ſwieciami zas
bawami/ albo teſz dla ſumnienia roſpuſzczonego na zle; ale
poſatek tego wſyſtkiego z wloſnoſci/ nieſtatecznoſci ludzkiej:
gdyſ pamięć zranioney grzechem pierworodnym duſzy/ prakto
zapomni o Nabożeſtwie; wola teſz prakto go ſobie wprze
krzy. Prakto zapomni rozum: proba tego z piſma S. na

dwu Krolach. Nabuchodonozor miał ſen o cudownym z ro
zmaitych rzeczy y metalow zrobionym balwanie: aż ledwie
co oſcnie ſie/ pamiętać wprawdzie/ że mu ſie coſ ſtrąſne,
go/ niepoſpolitego ſniło/ ale coby; nie moſe zgádnac /
vidi ſomnium, & mente confuſus ignoro quid viderim.
Zas drugi Krol Pharaó/ ma teſz ſen/ w ktorym pokázui mu
ſie Woły/ a były tam y kluſte: aſcendebant ſeptem boves pul.
chre & craſſe nimis. także pokázui mu ſie role goſpodarſkie/
a były niektore obſite w buyne kłoſy: ſeptem ſpicz pullula
bant in vno culmo plenæ atq; formoſæ: aż ten ſen nie tak
tak pierwſzy Nabuchodonozorow/ dobrze trzyma ſie głowy/
pamięca go y wypowiada ze wſyſtkiem okolicznoſciami Krol
Pharaó.

Dan: 2.
FIG

Gen: 41.

Pharáo. *LaHaie* pyta sie / czemu to swego snu zapomnial
 Nabuchodonozor / Pharáo zaś dobrze go pamięta: y oraz re-
 fletuie sie ten *Author* nad signifikacya tych snów: gdyż *Ru-*
pert: Abbas nauczał ze statua oná byla figura Duchownego iá-
 kiegoś Krolestwa: zaś Pharáonow sen / byl o Wolách / Kłosách
 znaczących gospodarstwo / dobre wrodzanie / y dożyłne mienie:
 Wiec mowi dzimować sie je Nabuchodonozoro swoim snie zapo-
 mnial / bo tracił Duchowienstwem / Nabożenstwem. In men-
 te enim peccatorum terrenæ opimitatis copia, alta mente
 reposita; caelestium autem memoria facile elabitur. *Jer-*
zeli tedy rozum o Nabożenstwie presto zapomni / o dopiero
 wola testuje przedzy Nabożenstwo sobie wprzetyrzy y sobie w
 nim zstętni. Pyta sie *Naxera*: czemu P. BÓG prowadząc
 lud Izraelski / prowadził ich nie przez Anyolá / iako niektórym
 czynił / ale tylko przez słup z obłoków. Dominus precedebat
 eos per diem in columna nubis & per noctem in columna
 ignis. Obie te rzeczy długo trwać nie mogą / wiátr presto
 rozwiać / zagaśić one może. Na co tenże odpowiadając / do-
 chodzi / iż on lud Izraelski już sobie był sprzetyrzył Nabożeni-
 stwo / choć ná tenżas dość krótkie Ceremonie y Modlitwy
 mieli; bo dopiero potym Moyzes napisał im tego więcej.
 Eam secuturis speciebus obiecit, quæ eos non exacerbarent
 sed alliceret, nollent sequi virtutem, si eam multo tempo-
 re duraturam sperarent. iakoby chciał rzec: gdyby im był
 P. BÓG pokazał Anyolá / albo słup taki metalowy / marmu-
 rowy / pewnie nie nabożni szemraliby byli: co Anyol niesmier-
 telny / my ludzie biedzie podrożna dobrze ciutacy / co wiedzieć
 póki nas będzie wodził po puści / bá y statua marmurowa
 albo złota što y drugie może potrwać lat / á ty Żydzi poglo-
 day ná nie / wloz sie za nią / śanuy iey / modl sie: aby sie
 by byli nie zstętnili / nie wlekli tego Żydz / dogadza im Pan
 BÓG tym obłokiem / nieiako ná długie Nabożenstwo ich
 nie wyciągając. Ták to jest tá mizerya náśa / presto sobie
 zstętnić w dobrym / w Nabożenstwie / y tá to testnica sprá-
 wuie / jesteśmy do Rosciola / do Nabożenstwa iák po ogniu /
 presto / krótko. Nie ták powinno byś w sprawie zbawienia
 náśego; statecznego tu / ochotnego ducha w Nabożenstwach

Koniec

konieczne potrzeba; na mało sie przyda *Diabolenstwo*/ co to
tylko błysnie iako ogień: Przypatrzmy sie owym *Kawalerom* ludi 7.
Gedeonowym / przez co w małej liczbie / wielkie otrzymują Fig:
zwycięstwo: dwie ci sztuki mieli na *Wieprzysięcia*/ ogień
w lampach / y *Traby*. *Tenuerunt lampades suas, & dextris*
sonantes tubas. Uwajam: *Kawalerowie* ci pokazali sie
tak z ogniem / y pewnie znacznie mieśalo co *Wieprzysię-*
cia; bo rozumtem je dla wiatru y sumu wielkiego od go-
niacych y wietkacych *Woyst* / musiały te ognie nie długo
świecić; wiec samym *Trabom* konkluzya zwycięstwa przypy-
śać sie ma. w które dac potężnie nie przedstawali *Solnierze* owi.
Abulen. *Insistebant trecenti viri buccinantes*. Przydaje. 9. 3.
Naxera. *Ni insistere, non fuissent gloriose adeo triumphos*
adempti. podobnym sposobem człowiecze *Chrześcijański*
maś sobie postąpić. Mało to na cie że błysnie iako ogień
Diabolenstwo twoje ku p. *BGGV* / że odrzucyś twoje *Pa-*
ciorki / przypadnieś na *Kawalek* *Misy* / zayzrzyś raz w *Miesiac*
do Rosciela / na *Razanie* / właśnie tak po ogień; mało jes sobie
wymyślił co dzień te albo owe odinawiać *Paćciorki*: zgaśnie to pra-
tko / ba y pozor ci to tylko *Diabolenstwa* / bo ze zwyczajem / albo je-
by strupulu nie mieć; trzebać sie to potężnie iako do *Traby*
nadymać / ducha w sobie pobudzać / wzniecać pragnienie / co
raz do wielkiego *Diabolenstwa* / trzeba stątku nieprzelamá-
nego / to jest / żebyś porażał w to / by dla namiętnych prze-
stod / albo niewiedzieć iakiego przyjaciela / postanowionego
nie chybić *Diabolenstwa*. *Seneka* mowi: *Plus operis est* Ep. 16.
in eo, ut proposita custodias, quam ut honesta proponas.
Wiec kiedy testnica przychodzi na cie w *Roscielu* / *Paćci-*
orkach / żeby copradzey wynieć / skonczyć; abyś miał czym du-
śe swoje w tenzas pocieszyć / y do *Diabolenstwa* zapalić /
tak nauke daie między wiela innych: mow nieiako na ten
gás do dusze swej. *Duszo moja* / wieś przez *Wiare S.* że
bez *BGGV* byś / ruszyć sie bez pomocy jego nie moiesz.
In quo vivimus, movemur, & sumus. tobie sie przykrzy cą
długa *Misa* / *Razanie* / *Diabolenstwo*; a p. *BGGV* nad
toba niewiedzielnym ciał dawna wstawiczna / pilna opatrność
nie cknie sie / y na wieki nie sprzykrzy: y owšem *Słońce*
ci świe-

Łi świeć tak dawno/ Gwiazdy też. Ziemią/ wodą/ y inne
 stworzenia służy ci/ a nie wstała/ nie przykryła sobie. Miał
 że dosyć Stworcą twoy stworzyć cię y porzucić; a on co mi-
 nusa opieka się toba bardziej niż Matka dzieciątkiem swo-
 im. Miałże dosyć żeś dał rozum/ wola wolną/ wiecey niż
 innym Zwierzętom; ale wiedząc że nimi nic nie poradziś:
 sine me nihil potestis facere, wstawienie dać ci łaski natchnie-
 nia swoje/ Ego sto ad ostium & pulso. Miałże dosyć odo-
 kupić cię Krwcią Syna swego raz wylaną: nie: ale oto co-
 dzienna sporządził ci nie Krwawą/ Ciężką y Brutalną tego są-
 grzechy twoje ofiarą/ y owsem tak wiele SARRANIELU
 TOW SS. Naostatku miałże dosyć D. B O G że ci ten
 dnego/ drugiego roku pobłogosławił w gospodarstwie/ kupie-
 ctwie twoim: nie: ale oto co rok nieustannie Ręka jego S.
 nad toba: a ty duży/ czemu zniebnić/ kwapić się/ czekać so-
 bie wciąż troćkim Nabożeństwie twoim masz? możej sobie
 przypomnieć one Historya o Rycerzu jednym świeckim Bon-
 radzie nazwanym/ ten za czasów Bernata S. prosił się aby
 w Wigilie Gromnic mógł na iutrzni z Bractwem bywać: ten
 dnego roku trafiło się spracowanemu/ iż budzenia nie sły-
 skał: więc nie rychło wstawszy poszedł do Rosciotła/ lecz y
 tam testnicą/ sen/ y gnusność przykryła się mu: już stoi/ już
 chodzi/ już się bżypie/ nie może się utednąć odiać; aż zdziwy-
 many usłyszy głos: Talia posse pati soli merere beati:
 czym zaraz ospalstwo one zwyciężył/ y nam pamiętne zostā-
 wił/ iako y czym testnice w Nabożeństwie zwyciężać mamy;
 to jest wspomnieniem na nagrodę wieczną.

II. PARS

Co się powiedziało w pospolitości/ to y w osobności o Nabo-
 żeństwie tu przenasw: Pannie mowie: iż Nabożeństwo tu
 niey nie ma być tak po ogień/ pretkie/ troćkie/ niedostonalne:
 Zego sama Przenasw: Panna swota gościna w Elzbiety nawi-
 za; nie troćko ale ile należało do czynku pobożnego/ y usługi
 bliźniego Gościem długim zostācie. Wiele zaśiste nāyduie się
 takich/ którzy nabożnemi się zdadza do Przenasw: Panny/
 y w tym wielką nadzieję zbawienia swego pokładają/ że w-
 roczyście Świętą Pannę Nāswierżey śanują/ Bractwem przy-
 mują/ nāwiedzają Przenasw: Pannę/ pozdrawiają Rozanicą

mi/

mi / Koronkami / Godzinkami; ale właśnie iako goście po
 cieni; to jest prętko / bełkorno / bez uwagi ze swoje Dabo-
 żeństwo odprawiało: takowych gości y ja nie chwale / y Panna
 Dasiwiersza nie lubi w siebie. *Naxera: Non est perfecta
 felicitas in transitu visitatio.* Wiechcać ja tu ganieć cho-
 by najmnieyszego Dabożeństwa tu Przenasw: Pannie, bo
 wiem iż ona y od nagrzebnieyszego jednym nie pogardza wes-
 tchnieniem. Przytęła westchnienie nierządnic na ten czas /
Egypcyaki / zambdziażyła dobrze y onemu Lottowi na Krzy-
 żu nawroconemu; którego zbawienia wielka pomocą była—
 przytomność Przenasw: Dany nie daleko Krzyża stojący /
 iako niekierzy rozumiera: a za coś: za mało bardzo wstęgi
 y Modlitwa. iako piše *Petrus Natal: ex S. Ambr: August:*
 gdy Przenasw: Panna wchodziła z p. *JEZUSZEM* do E-
 gypcu / w ruszy pamienny rozbojnik nashedy ja / siłności
 Matki y Syna / zdumiał się / na noc do knieie swo-
 iej onych wprowadził / w czas iaki mogli czynili / rzekł: gdy
 by BŁG mógł mieć Syna / dla piękności tego dziecięcia /
 rozumiałbym że ten a nie inny jest; ty zaś Dasiwiersza
 Matko / jeżeli kiedy okazya da się y czas miłosierdzia nade-
 mną / pamiętaj na mnie / nie zapominać czasu y godziny tej.
 O toż dobra otrzymała nagroda ta kreśka tego Modlitwa.
 Wnie nie odwozde nikogo od namnieyszego Dabożeństwa—
 tu Przenasw: Pannie: ale też to przykładam / że daleka jest
 różnica y Panny Dasiwierszy gość iak po ogień / a gość do-
 mowy: to jest / między tym który prętko / krętko / Daboże-
 Ństwo swoje tu tej Pannie oddać; albo który kiedy nie kie-
 dy tylko y z przypadku czyni swoje tu niey Dabożeństwa; a
 między tym / który pilnie starannie przestrzega postanowione-
 go w siebie Dabożeństwa. W piśmie S. czytamy o dwu
 Wodach cudem Bożym rozdzielonych. Naprzód gęrowe
 po Morza / dla przepuszczenia ludu Bożego wciągającego przed
 Woysem Pharaonowy: a druga Woda Jordanowa / która na
 przysięcie y przeprowadzenie Arki Pańskiej roztapila się cudo-
 wnie: przecieś nie iednako Pismo S. te cuda opisuie: bo o
 Morstich Wodach piše / że stąnely iako Mur: *Aqua erat quasi
 murus à dextra eorum, & lewa.* Jás o Jordanowych / iż
 stane.

HIST.

FIG.
Exod. 14.

106. 30.

stąnely iáko gorá iáka: Steterunt aquae descendentes in lo-
 cum vnum, & ad instar montis intumescences: á to sámo
 dáte znáć / że Wody Jordanowe podniesione cudownieysze y
 trwałsze były niż Morzkie; gdyś wiemy iż státecznieysza / mo-
 cnieysza cáła gorá / niżeli Mur nappotecznieyszy. Wíec pytam?
 czemu to nie iednáki sposób p. BÓG w tych dwu cudách
 zachował: gdyś wśystkie dzieła Boskie są bardzo mądre / y
 nie p. BÓG nie czyni bez tajemnice? Wíec odpowiadani
 z pewnym *Expozytorem* ná trudność: Stąnely Wody Mor-
 skie ná dwoie rozdzielone / ale nie wiele / nie długo / ná to prá-
 cował Mojżesz / pretko y iednym dotknięciem laski dokázal
 tego / y owśem dopiero się zámierzył: Cumq; extendisset
 Moyses manum super mare, abstulit illud Dominus, divi-
 saq; est aqua. Wíec iáko mury stąnela po obu stronách:
 Wody zaś Jordanowe / stąnely ięszcze lepiey y mocniey / iáko
 cáła / opoczyła / lita gorá; ale ná todlugo pracować musieli
 Kápláni / aż ná sámym środku Jordanu z wielką odwaga
 niosąc Arkę Bożą musieli stąnac. Sacerdotes qui porta-
 bant Arcam faderis Domini, stabant super siccum humum
 in medio Jordanis accincti, omnisq; populus per arentem
 alveum transibat. *Kápláni ktorzy nieśli Arkę przymierza-
 Páńskiego, stali ná oschłej ziemi we środku Jordanu podpasani,
 á lud wśytek po dnie oschłym przechodził.* Uwajáiac to Na-
 xera mówi: Ibi nec Moyses nec Virga ejus pedem figit in
 medio mari: hic Arca Jordanis medio immoratur. *Támo
 práwi áni Mojżesz áni Rozgá iego nie stawa w posrodku Mo-
 rzá; tu zaś Arká w środku Jordanu zástánawia się.* Tá figurá
 pieżnie pokázanie między Nabożeństwem do Pánný przeni-
 ládaiákim y Erockim / á między wśtáwiczným y pilným rośni-
 ce. Pozwalani ja sobie nienabożniku leniwce / iż iedno wde-
 rzenie w to Morze MAAŁE / iedno westchnienie do Przeni-
 Pánný ma swoy walor; iednak to Nabożeństwo tylko iá-
 przymurek / iákieykolwiek nadziei zbawienia przez nie dosta-
 pienia / ięszcze to obalić się może: podłez wody / przida poku-
 sy / ábo inne prześłody / zabawy záyda / obali się Nabożeń-
 stwo / opuści się / zapomni się o wśystkim. Ale kiedy to sá
 Arká Boża nie gościem stąnie w duszy twoiey / to jest Nabo-
 żenstwo

żenistwo ku Przenasw: Pannie/ Krora Licia Loretńska A-
 ta przymierza tytułu/ Kiedy nie na zas/ nie z przypadku /
 ale często wmyślnie/ pilno y nie trocho Nabożenstwem ku niej
 będziesz dusza swoje zabawiał/ y takim Nabożenstwem opie-
 ce sie iey zalecał/ duszą swoją za przyczyna y protekcyo iey/
 by też w najwielkzych pokusach/ trudnościach/ znaydowała
 sie/ stanie iako góra nieporuszona/ gruntowna y owsem ob-
 firmita we wspaniale Błogosławienstwie Niebieskie. Jawnie
 pokazała przenasw: Panna swoje nieukontentowanie w słaby/
 niştecznym ku sobie Nabożenstwie; naprzod choć w pou-
 fłym Kochanku swoim Thomasu à Kempis; ten zaraz z mło-
 dosci ustanowił sobie był pewne Nabożenstwo ku Przenasw:
 Pannie co dzień odprawować; więc gdy ona lednego opuścił
 go/ pokazałszy mu sie Panna Niewiasta surowie oco zgro-
 mila go. Drugiego razu trąfia mu sie co Nabożenstwo o-
 puszcic/ aż Panna Niewiasta pokazała mu sie w postaci sta-
 rey iakis białogłowy/ w ślatach ładalskich; czemu gdy sie on
 dziwował nie wiedząc co by za Osoba była/ wysłuchał odpowiedzi:
 Jam jest Panna MARYJA/ taka ci sie pokazuje w twoich o-
 czach/ taka siebie nayduie bydy w sercu twoim; to jest iakis
 Nabożenstwo ku mnie w ciebie widza; widze że Nabożen-
 stwo twoie chude/ ozieble/ już sie starzało/ ciężkie/ kulawy/
 nieychny/ iak w drodze stara babá/ acoś w takiej też mizerney
 widziś mie osobie. Trzeciá zaś ráz pokazała sie w białe-
 isłney śacie iako Krolowa temuż Thomasowi/ y baczył że
 wspaniałych Braci wdzieczna twarzą oblać iako miłych Sw-
 nazłecz/ lednego tylko miala/ z pochmurna twarzą stresuiac
 go temi słowy: darmo pragniesz mi-go odemnie porzucania nie-
 ważny y niekátaczny Młodzieńco, który szczerego niedbałstwa
 A nie tylko co przygania Panna Niewiasta takowemu nie-
 statecznemu Nabożenstwu/ ale nawet y Czart przeklęty/ lubo
 naywielkcy sam do niedbałstwa pokusał. Pisz Historicus Hist: 136.
 Concionator: że lednemu Nabożeniastwu co opoznił/ cy za-
 niedbał był odprawić Paciorkow Bractwa Panny Niewi-
 sty/ pokazał sie Czart w postaci Jedze piekielney z pazurami
 straszny/ zosiawiac po sobie nieznośny jurec; czym prze-

stráfony/ pobiezał prętko odnawiać śluby y Nabożeństwo swoje ku Pannie Przenasw: do Kollegium Soc: Jesu, o tym powiadałac. Wiele pomieniony Author przydaje: Tale monstrum est ignavia in persolvendis consuetis pietatis exercitiis: quid enim mulier illa vetula & rugosa? quam vegetus olim & floridus devotionis vilitate mentisq; religiosae cultus obsolescens, & in vetustatem degenerans. *Także prawni dziwoniśko, iest ospalstwo modprawowaniu znyczajnych pobożności ćwiczenia: co bowiem nieruśsta ona stara y zmarszczona? tylko żywa ona kiedyś y kwitnąca Nabożeństwą znyczajnego y umysłu bogaboynego chwala wymietrzała y w starość odradzona.* Wiele ponieważ widzimy y z postępu Przen: Panny przydzierżymy Nawiędzeniu/ y z położonych dowodów/ że nie lubi Nawiędzenia Panna gości w sobie co przychodzi tak pogięć/ to jest krotkich y nieściercznych Nabożeństw/ przydzierżymy zająć do was słow nieco odmiennowśy pawła S. Fratres jam non sicut hospites & advenae, sed sicut domestici Dominae nostrae. Nabożeństwo nasze niech nie będzie Gościem/ naczás tylko do Przenasw: Panny/ ale bądźmy Domownikami/ to jest nieodmiennie/ statecznie trwamy aż do śmierci w postanowionych sobie ku tej Pannie Nabożeństwach. A do ciebie obracającemu mowę Przenasw: Panno przychodzi na pamięć/ zmyślaj w starych niegdy: ci w gościnie tego miałeś/ na pożegnaniu brali *tefferam*, to jest kofikę iakoś gracyka/ y one na dwoje przecinowśy połowe przy sobie zestawiali/ połowe Gościowi dawali/ na to: że gdyby kiedy leższe albo temu/ albo potomkom tego trafiło się kiedy gościć/ pokazowśy owe połowe kofiki był niezako z powinności do gospody przytęry. Przenasw: Panno my cośmy sobie w Nabożeństwie ku tobie postanowili statecznie trwać/ w progach twoich niechcemy być *hospites*, gości na portamtu/ ale *domestici*, domownikami/ dajże nam *tefferam*, znać iaku aby gdy stanieny przed Porta Niebiaśta/ y o przyjęcie na asystę wieczność prosić będziemy/ mogliemy go pokazać/ iż dla Nabożeństwa ku tobie statecznego/ mamy prawo do cney kęśelowej gościnny/ y cześni dziedzicwa wiecznego/ Amen.

Eph: 2.

Theatr:
Vic.
Telfera.

Muta Panegyris.

STROFA 5.

Nullus certè tam disertæ Extat eloquentiæ
 Qui condignos promat hymnos Ejus excellentiæ.
*Acz prawdziwie, nikt nie żywie Tak szczęśliwy wymowa
 By słodkimi, hymny swemi Zrownal z ta Białogłowa.*

Profecto
 Assumpti
 B. V. M.

MARIA optimam partem elegit. Luc: 10.

Trudność nieiaka wpatrute w tych słowach Chrystusa
 wych; gdy powiada: że MARYJA to jest Magda-
 lena najlepiej obrala gąsienicę. S. N. Mnie się
 coś inaczey potażuie. Widze że Martę rzadzi/ gospodaruiet/
 po zamku całym rozsąuie/ słucha iey Czeladzi/ Rucharzy/ y
 inne domestwo/ Martę iak Pani wita/ gada z Panem JE-
 ZUSZEM/ MARYJA miłzy iakoby Komornicą oboga/ sie-
 dzi na ziemi iak szeniarko/ a co naybardziej/ Martę ma swo-
 ich Oratorów/ sam Ewangelista mowi na chwale iey: Mulier
 quædam Martha nomine excepit illum in domum suam, y
 sermo: Martha satagebat circa frequens ministerium. Nie-
 wiasta niektora Martę imieniem, przyięła go do domu swego, y
 krzątała się około usługowania: a o Maryey Siostrze iey tylko
 troika wzmianka: Maria sedebat secus pedes ejus. Marya
 siedziała u nog jego. Wszak tak dziedziczka tegoż Księcia/
 iako iey Siostrą. Rzekiby też/ że pocięła Martę nie sa-
 mego Chrystusa ale z Apostołami iego traktowała/ a mieoży-
 nimi byli niektorzy Ewangelistowie: Wic iako to śmiać-
 niecie/ przy ohoćie trzeba było Gospodyni pochwalić; lecz
 ta suspicya niech nie pada na zgromadzenie Apostolskie: a do
 tego gdyby to był napisał Mateusz S. albo Jan w swojej E-
 wangelii/ co byli między Apostołami na ten czas; ale to na-
 pisał Łukasz S. Procy depiero pocym do, tak się w towarzystwo
 niektorzych Apostołow. N. S. postaręmusz dobrze Chrystus Pan
 powiedział: Maria optimam partem elegit. A owsem choć
 samilżeli Ewangelistowie pochwały Maryey/ tym samym-
 Marya pokorna chwalebniejszy w wszystkich/ y w samego Chry-
 stusa:

stuszą: Optimam partem elegit Maria. Ta Marya Figura była wyrażna Panny Niewiasty *MARII*: a kiedyś na leżało rozwiązać iazyki naysławniejszych Oratorów/ kiedy po wszystkich świecie zastąpić wszystkie Katedry/ Katedry/ aby dać należyte Panegyryki/ chwali Przenas: Pannie/ iako gdy dziś tryumf Wniebowzięcia swego odprawuje: lubo powaćby się pro ciał y osmieszyć na te funkcya; darmo: zaraz fantazyja plura sami Aniołowie/ którzy dawny Panegyrykom pokoy/ tylko się dziwnia między sobą: Quæ est ista quæ ascendit? Plura scire y Doktorowie. *Marsi*: Nulla unquam lingua exprimere, vel qualiscunq; intellectus capere sufficit, ad quantam gloriæ celsitudinem magna DEI Mater hodie assumpta est. A naybardziej Kazimierz S / który lubo nasyć się nie mógł chwała Przenas: Panny/ przecie nieiało dziś każdego Kaznodzieie odpycha od Ambony: Nullus certe tam disertæ extat eloquentiæ &: A także już iako Bostka przy twoim naychwalebniejszym Świecie/ bez Katedry/ bez Oratora zstanie się bymniey. A on sam non y co Panegyryk/ sposob chwały Przen: Panny/ samo to/ iż destry nosć/ zacność tey y wielbienie/ godnego Oratora znać nie może/ chwała tey jest naywiększa. Tego ja milzającego Oratora pokazuje tylko/ z tey Ambony: wprzód nauka dawny owy/ którzyby radzi/ żeby o sprawach ich dobrych/ prawie wszystkie świat wiedział/ nowego im y na to skuteczniejszego niemego narać Panegyryksa.

I. PARS

Eccl: 41.

Nie jest intencya moia S. N. ganić y poręczać tych/ którzy na tym świecie starają się między ludźmi o dobra sław/ zwłaszczą z dobrych czynow są oick: bo niem że *DUE* S. o nie starać się/ nie tylko poznać ale y także: Curam habe de bono nomine. ale tylko zganić chce niektóre/ złe albo nieskuteczne sposoby/ których niektórzy zwykli zajmować do czynienia sobie sławy między ludźmi; a osobliwie kiedy owo wszystkie nadszede sławy y pochwały między ludźmi/ zakładają w iazykach ludzkich/ albo cudzych o sobie opiniach/ w tym swoy koniec y wstręcenie zakładając. Może się starać w prawdzie o dobre między ludźmi imię/ ale to trzeba/ czynić dla uchronienia się pogorbenia bliżnim/ zwłaszczą gdy Przełożonym jest/

stęsi/
bych
chron
lustin
ga:
riter
ma c
go/
gdyby
dzy l
by to
wani
stie l
odnio
grode
Thea
enoś
lich/
pog
wieg
je jest
chwa
a prz
tuż n
mu:
we y
trzeb
stry
zastu
chwa
linie
na S
ka l
niekt
iania
po pu
cudor

ftes/ dla zbudowania Owieczek swoich/ y owsem naymniey-
 bych znakow do suspiciey oco ztego na ciebie winienes sie
 chronic/ iako przestrzega Pawel S. Ab omni Specie mala. Theſſ. 3
 sustinete vos. y S. Bernat. Papieža Eugeniusa o to przestrze-
 ga: sanè interest tua perfectioni, & malas res, & malas pa-
 riter Species devitate: in altero conscientia, in altero fa-
 ma consulis. y nie tak nie speti Kościola S. Katholicie-
 go/ iako kiedy nie dobra jest sława o Przetozonych: jednak
 gdyby kto za koniec starania sie o sławę y o sławę dobre mie-
 dzy ludzmi/ nie to/ ale samo wioncentowanie swoje miał/ to
 by to była rzecz naganna. Och tak mizerny to sposob naby-
 wania sławy przez chwale ludzta/ przez Panegyryki Orator-
 sie! Themistocles Wodź Achenſki aiele prac/ trudow/ ran- APORH:
 odnoższy na Woynach służac Rzeczypospolitey swojej/ w na-
 groda tego wſyſkiego kontentowal sie/ gdy mu na publicznym
 Theatrum/ Krásemon cã ieden z reſtazu Rzeczyp: przy obe-
 cności tego chwalebny Panegyryk uczyni o dziełach tego. W iac
 lich/ y na powietrzu za bole/ za rany tã mizerakã zaplata. Lecz
 poganſtieniu gziwiekoni nie tak sie dziwue/ bo o zaplacie
 wieczney nie wierził; ale dziwue sie Katholicom wierzacý/
 że jest zaplata wieczna za sprawy dobre/ iż za swole odwagi y
 chwalebne sprawy/ ktore mogły mieć swoje zaplate w Ciebie/
 a przecie kontentua sie marna sława y pochwała: bo za to
 już nie trzeba sie spodziwać w Ciebie. odpowiedza takowes-
 mu: Recepiſti mercedem in vita tua. Nie tak to nie? o sławę
 y chwale dobra staraia sie dobrzy Katholicy/ ale na to
 trzeba multos, Oratores, milcz tylko sam o sobie/ w cichoſci/
 ſkrytoſci/ gdy prywatnym testes/ staray sie o dobre sprawy/
 zaslugi/ y cnota/ nie dbay/ nie dopuſzczay ile z ciebie jest o po-
 chwały innych/ Panegyryki/ poſanowania: toć samo wielkie
 imie respect y v BOWA y v ludzi sprawy. Dowod taſny
 na S. Janie Arzćcielu: ten zaraz z mlodoſci wcieli z poſrod-
 ka ludzi w puſtynie/ y owsem niektorzy piſa/ co y Obrazy
 niektore poſazuia: że Elzbieta S. Matka tego podczas zabis EXEMA:
 iania niewinniatek od Heroda/ z malym kryłac sie dziećciakiem
 po puſzczy/ tam umarla/ a Jan S. Syn ſey odchowany był
 cudownie przez Anyoly/ y dalej do lat przyſzedſzy nigdzie-
 A 3

Ioan: 1.

miedzy ludzic niewychodzac / Anyelst on żywoe prowadził /
 a przecie ná pierwozym prawie powitaniu sie z ludźmi / głó-
 sem sie ná pušczy wolaiacym nazwał: Ego vox clamantis
 in deserto: a przecie wielka sława po wšyſkiej Żydowskiej
 Ziemi / rozchodzi sie o światobliwość Janowey / w wielkiej
 reputácii y v samych Ęziajach Żydowskich / iż prawie za-
 Chrystusa go mieli. Tu es qui venturus es. Co żywo za
 Janem S. idzie / opuſzczając Miasta / Panietá Pálace / Joinier
 rze Obozy / biega ná sławę Janowę. To podobno aby był
 uczynił sobie cał wielką sławę / wysła przed sobą Wznio-
 szych / ná rozstawienie mądroſci / światobliwości swey / al-
 bo zaprasza ná Kazanie iak niektorzy teraz czynia / podobno
 idzie do Kościoła Salomonowego ná iakie prozyskie Swiat-
 to / y tam przed Herodem / Ęziajaty / y ludem całym iakie
 mądre czyni Kazanie: nie z tego nie czyni: ale wrócony sta-
 dzi ná pušczy / gościom tylko niektórym / Proſkie rozdaje o-
 chorne obroſki.

Mart 1.

Fuit Joannes in deserto baptizans, & præ-
 dicans baptismum penitentiae in remissionem peccatorum.
 Odpowiadam tedy / że to samo / że sie był z dárami Bożemi
 ná pušczy trzymał sie w milczeniu / to mu ziednało miedzy
 ludźmi cał wielką sławę / te przyzyne wpátruie S. Nilus Ab-

in Ascet.

bas mowiac: Joannes quidem versabatur in solitudine, &
 ipsæ Civitates cum populis ad eum confluebant; & qui
 sericis induiebantur, ad zonæ pellicæ concurrebant (pe-
 racula: non reculabant sub dio manere, qui auratas in-
 colebant domos. Jan S. zaiste bawił sie ná pušczy, a same
 Miasta z ludźmi do niego sie zbiegaly; y ci co sie w iedwabie o-
 bloczyli, do pasa skorzanego przybiegali nadomyska: nie zbraniáli
 sie pod Niebem zostawac, ktorzy w domach pozłociſtych mieſkali
 Zgola że milzał o sobie Jan S. sam P. BOG cnoty tego y

Krasow.

in Prolog

sławy Oratorem był. Nulli vituperio obnoxij Joannis actus
 id efficiunt, quod nulla Romanorum Oratorum Græcorum-
 rumq; Panegyristarum eloquentia præstare potuit. Żadney
 nagány nie mające cnoty Janá S. (miedzy ktoremi liczyć potrze-
 ba pokora y pogarda prozney sławy) dokazały tego, czego żadni
 Krasomowcy Rzymscy albo Grecy dokazaćby nie mogli. Wyrá-
 bił to perony Symbolista nad Świązdaní w nocy ciemney
 świeca

świeca
 Ba / tym
 iako G
 bie / cho
 sey cnot
 ludzich
 one trzy
 śniey pr
 BOG
 y bliżni
 aliquid
 sed si
 BOG
 wydane
 dnym /
 nie M
 aby Jo
 śnie M
 reddan
 BOG
 iako la
 se aper
 mierz,
 nie py
 te) to
 benota
 mu: n
 niam
 docene
 go rec
 mądzo
 zánien
 wych t
 tácyo
 sobie
 swoich
 świecy

świecace mi naniśawfiy. Magis lucent. Tni noc ciemney- SYMB.
 fa/ tym sie bardziey woda. Cnoty życie pobożne / la to
 iako Gwiazdy zdobiace dusze cnoty; nie znać Gwiazd na Tles
 bie / choć la y w wodzie / gdy Słońce świeci; nie znać y cnot
 ey cnoty / jezeli o Słońce albo światło proźney chwaly iezycow
 ludzkich staraj sie y onego szukać; lecz jezeli w ciemnościach
 one trzymasz y chowasz sie z niemi; magis lucent, tym ja-
 śniej przeday może sława sie ich roznieść / nie da bowiem p.
 BOG utać sie cności / gdy widzi bydź to pożyteczno y tobie /
 y bliżniemu twojemu. S. Chryzostom. Non enim grande Hom. 72.
 aliquid atq. precipuum occultari diutius DEUS patitur. in Math.
 sed si tu celabis, ipse manifestabit. Tia to albowiem p.
 BOG / naprzód je bardzo nie lubi / gdy kto przed ludźmi
 wdaje sie z cnotami swemi. Co zaczął pokazać cudem ie-
 dnym / o którym Gregor: Turanensis. Dwoje było ludzi w star-
 nie Włajenistim w gysiości życie śróte prowadzac: Wic EXEMP,
 aby Jona umiera / na chowanie iey do grobu / rzekł niewa-
 żnie Właj iey pizr ludźmi. Gracias ago DŃO, quod eam
 reddam DŃO intactam. Dziekuję P. BOGU, że ja oddaie
 BOGU nie tykana: dziwna rzecz! aż umiała ozwie sie y nie,
 iako iate oto Właj: Sile, sile Vir DŃI, quia non est neces-
 se aperire nostrum nemine interrogante secretum. Milcz,
 milcz, branie Mezu, gdyż nie masz tego potrzeby, gdy cie o to nikt
 nie pyta, nasze krysć myślanie. przeciwnym sposobem ma-
 też to Pan BOG / że chcący sie utać / przed sławo ludzka
 z cnoty / wyłamta ich gdy to widzi bydź tu pożytkowi iakie-
 mu; na co wiele może być przykładow. Ażko namie-
 niam. Był sie O. nasz Janápek S. z bliźniami swemi cu-
 dowenim / ale BOG wyłamł / gdy Woda która ran myłace-
 go rece dotknęła sie cudá cynita. Był sie Antoni S. z
 madszcia Niebiesia / ale BOG ja wyłamł cudownym Ra-
 zaniem. A tuć trzeba ostre wzytć mi napomnienie do o-
 tych którzy więcej sobie sławę / chwale / iezyl ludzkie / repu-
 tacya waja / niżeli BOGA y dusze: racy ja omi / którzy aby
 sobie sławę y reputacya wznili y ludzi / o dziełach sprawach
 swoich / co wiedzieć tak wiele kłamstwa popelnia; którzy przy-
 zdrowemu rozumowi porzadek pomieślawfi / przyczyn-
 Przy-

Przykazaniu Bożemu/ życie dla mårney reputacyey odważał/
wola nie żyć/ niżeli na izaży ludzkie przyiść/ na śmierć/ na
poledyneć/ dla sławy gotowi: albo ktorzy hypokryzysa Ciabo-
żonstwa/ postow/ opiniey nabymaia ludzkiey o swey swiarto-
bliwości/ umarewieniu/ chociaż *Devorant pauperem in ab-
sccondito*: Dobrze y zbytkiem napiła sie y náiedza/ byle w ka-
cie; ktorzy aby skryta swoje niecnote dla nieślawy pokryć/
meżoboystwa y inney zbrodni dopuścić sie gotowi; ktorzy w
podobnych okazyach do Diabła/ do Czarownicy sie wdaio/
albo tej owi Politycy/ ktorzy aby pokazać ludziom że coś mo-
ga nád innych/ chociaż postrzega że zia strona albo ficya-
ich przy ktorey staneli, choć widza że dla niej w ruine idzie
Oyczyzná/ Domy Boże/ Wiará S. w ochyde/ Narod náš w po-
śmiech y obcych; przecia aby swego dokazać/ przymowek/
nieślawy takiey nie odmieść/ nie chce zley odstąpić strony/ y
iawná zguba duše swojej/ a naziś y fortun swoich: iáko
mamy tych czasów nieścażliwych w oczách Korony nášej;
mowia oni y reguluio sie owym Stároświe. *Sim wiersem*
Omnia si perdas famam serbare memento. Ktory znać/
Poganin nie wierzacy o Ciebie/ o nieśmiertelności duše/ o
łasce Bożej; napisał. *O ile to principium!* raczej po Chryst-
scianstwu odmienić go. *Omnia si perdas animam serbare*
memento: jeżeli godnieyśa duša niż ciało/ y owšem życie/
toć godnieyśa musi być niż sławá/ Proza do ciała iáko rzec/
słazytelna/ doczesna/ należy. Bóż pewien Pro taki iá-
stos/ iż tym sposobem nieumaruntwieś imienia twego w reputa-
ciey ludzkiey. Wystawil dla sławy swey w potomne wieki
Nabuchodonozor Babilwan fczar: złoty siedziesięt łokci wy-
sokości/ co sobie więcej wazył niż duše, bo gdy mu rozsił
Prorok aby na iálmuzny raczej *sumpta* obroćci; *Pecćara tua*
elemosynis redime: raczej bylo zaraz p-kolować ow Báb-
wan/ złoto na iálmuzny obroćci; ále wolal sławę w stupie zol-
stawić. á zostalje sie przy tem y bynamniey: y owšem ná
wszystkie wieki y wszystkich Narodow przyśedł na paśmich/
EXEMP. bestya z człowieká stawšy sie. Vdal sie był y Saul do Diabła/
do Szarow/ szukając sposobu dla wtrzymánia sie przy imieniu
y sławie Królewstwey: z całym Domem swoim/ y ten tym
predzy

Dan; 4.

EXEMP.

predzy
w ec
ieś b
raczy
mow
DEUS
ci z
geniu

Co
przy d
Wby
ani p
to san
puioce
tucby
stojen
podat
wac:
vsta
otwle
Proza
Regin
lasz
zostan
zbron
teżeli
chwa
abym
Porp
Gey
Bo I
málo
lec n
wypo
no p
Bog
stawa

przedzy stracił y sławę y Królestwo całemu pokoleniu swemu.
 Wec to sie tak niezadnie kochającym w sławie swojej gu-
 ieś byś / bierz łobis w pamięć pomieniona odemnie nauka :
 razey opiekunem sławy twojej P. BOGA samego Syn / y
 mow do niego w sercu z Dawidem S. Apud te, laus mea Plal: 21:
 DEUS. U ciebie, chwala moja BOZE. To samo stanie-
 ci za najwymowniejszego Oratora / gdy w kaci / w mi-
 leniu trzymać sie z dobremi sprawami będziesz.

Coś ta już podobnego / a razey doskonałego / wpatruje II. PARS
 przy dzisiejszym w Niebowzięciu Przenasw: Panny. S. N.
 Wbytek tryumf iey / wbyłła iey chwala; Oratora innego
 ani Panegyryku w całym stworzeniu znaleźć niepodobna / tyl-
 ko same zadumiałe milzenie Panegyrykiem w Niebowsta-
 puacey Panny / za Oratora prezentuje sie. Rzeze to. A
 tużby tu dopiero / kiedy tak obfita materia mowienia / z do-
 stoienstw / łask / zasług / darow / chwały Przenasw: Panny
 podać sie / otwierać trzeba wsta / Panegyryki obfemnie goty
 wac : y owsem ma to Przenasw: Panna / że niemowlacie-
 wsta do chwały swojej / albo na pokazanie cudow na czas
 otwiera : iako w Polskich Historyach mamy o Kunegundzie S.
 Kora prawie rodząc sie słiznie zaśpiewała Pannie Nasw: Ave
 Regina Calorum. Mamy także / iako gdy Ignatius Martinez Soc:
 lasz miał Cathedrisz ścislomiesiażne dziecię / na rękach Matki
 zostające / głowę podnioszy zawolalo glosno mowiac Po-
 zdrowienie Przenasw: Panny. O czym pisze Pistorius. Wic apud Loi
 tejeli to wsta Przenasw: Panna otwiera / a czemuż dziś o hner:
 chwale iey milzeć maia tezyki Oratorow / Różnodzielow
 abym odpowiedział / przypominam sobie co pisze Iamblic: ad
 Porphir. Że v Egypcyanow był Bożek ieden / którego ma-
 go Lerinus powiada o peroney v Rzymian Bogini / Kora
 malowano z zawiazanemi y zapieczerowanemi wstami / pa-
 lec na wargach trzymająca ; a to na pokazanie iakieysy nie-
 wypowiedzianej zacności swojej ; gdyś tamtego Bożka zwa-
 no primum intelligens & intelligibile. Nie zmyślona iaka-
 Bogini / ale w rzeczy samey Brolowa y Pani najwyższa /
 sława dziś w gmachach Wiejskich / nieiały palec na wstach
 2 nazy

nayzaczneyſzych Oratorów/ milżenie nakázuiac kládzie; dá-
 iac przez to znać/ iż dary/ y laſti/ y chwale wmielbienia iey
 wymowić/ wyrazić nie podobna ieſt. S. Damascen. Virgo
 omnium encomiorum legem excedit, nec ſi omnes in to-
 to orbe diſperſæ linguæ in vnum cõdant ejus laudes ora-
 tione conſequi poſſunt. Panna Przenaſw: wſelkiego wy-
 chwalanta prano przewyſza, ani choeby wſytkie po całym ſwie-
 cie rozproſione ięzyki w ieden ſie zeſzły; iey chwaly wyſłowić mo-
 gą. To przynamniey oni SS. Duchowie/ ktorzy rozumy
 nie zámulone ciatlem/ glebiey przenikała rzeczy/ y one łatwieſz
 poymia/ niſz naſze ludzkie; mogą ſie oſmielić/ aby przy try-
 umfie w Niebowzięcia Przenaſw: panny mogli nam co po-
 wiedzieć ku chwale iey: darmo/ y ci nie potrafią. S. Bernat.

Ser: 4. Quæ nam lingua etiam Angelica, poterit dignis laudibus
 de Alſup. extollere Virginem Matrem. Ktory ięzyk Anielski godnie
 będzie mógł wychwalić Przenaſw: Pannę y Matkę. á wyra-
 żniey o w Niebowzięciu teyże panny mowiac Petr. Bieſenſi

Ser: 28. przyznacie to: Solemnitas præſens de laudibus B. Virginis
 offert materiam nobis loquendi; cujus laudem indicibi-
 lem licet explicare non ſufficiam? etiamſi linguis hominum
 loquar & Angelorum. &c. Wroczyſtość dziſieyſza na wychwa-
 lanie Przenaſw: Panny podate materya do monſenta, ktorey
 chwaly niewyſłowione, lubo wyrazić mi nie można, cbechym ięz-
 kami ludzkiemi mówił y Anielskiemi. Wiać niech nie będzie niſz
 komu dziwno/ że milżec dziſ roſkázuią. Z tym wſytkim udnąć
 mowie/ iż to ſamo zamilżenie/ ſtoż za nawięſz Pánegyrę
 Pannie przenaſw: y bardziey one wyſławia/ niſzby tyſiace
 Oratorów/ choeby teſz Anielskich: tać to iedyna chwala przen-
 Panny oſobliwie przy w Niebowzięciu iey: chyba to dzieło
 ſamego rozumu y ięzyka Boſkiego/ poiać y powiedzieć doſt-
 tegnie o chwale/ darach/ przenaſw: Panny. Przestrzega-
 tam przez Protoka ſwego P. BGS/ że iakoſ oſobliwa tylo
 w ſamym ſobie miał tajemnice albo ſekret: Secretum meum
 Iſ: 24. mihi. Takſe/ muſi to bydź iakiſ wielki ſekret bo Krolewſki/ á
 raczy Boſki: máis to ſekreta Krolewſkie/ że komu ſie ich
 gawierzo powinni ſie w ich zatrzymaniu zachować/ iakoby ga-
 dać nie wmieli; albo, wſta związane mieli; to chciał wyrazić
 Ale-

Alexan
 sekret
 Krole
 wſkie
 ani w
 ch: s
 Krole
 żacel
 Przen
 poiać
 Uſtor
 riam
 eſt ſoe
 Proph
 na ieſt
 Spran
 drugie
 mied
 dziey
 nayw
 wſy
 P. B
 Sion
 Tlum
 ſtieg
 prze
 nia/
 chwa
 pota
 mon
 & n
 ſum
 przy
 Prze
 onie
 Kyt
 ada

Alexander Wielki / gdy dawszy do przeczytania pewne listy SCRIP.
 sekretne wielkiemu przyjacielowi swemu Efestyonowi Sygnet
 Krolewski na wargach jego przyćmiali dając znać że Krole-
 wskie Sekreta tak pod Pieczęcią powinny być / iakoby nikt
 ani wiedział / ani mógł wiedzieć o nich / tylko sam Monar-
 cha: Secretum meum mihi. Wszak też y o P. BOGA / nie-
 ktore samemu tylko temu do pojęcia y do wiadomości nale-
 żące / nayduia się tajemnice: a osobliwie chwala / wystawienie
 Przenasw: Panny / ktorey nikt oprócz samego BOGA ani
 poznać ani wymówić nie zdola. Tak to tłumaczy Richard: Prolog.
 Victor. Scio quod ineffabilis est laus ejus, hanc enim glo- a. de laus
 riam retinuit sibi Caelstis artifex, cujus Virgo Mater, opus Vi. g.
 est speciale, nec alteri datur^o est eum: quare de MARIA per
 Prophetam dicit; Secretum meum mihi. Wszak iz niewysto-
 na jest chwala tej: te bowiem chwale zachował sobie Niebieski
 Sprawca, ktorego Panna y Matka, dzieło jest osobliwe, ani go da-
 drugiemu: dla czego o MARTET przez Proroka mowi: Taje-
 mnica albo sekret mój maie. Co się nad inne razy / naybar-
 dziej prawdzi przy w Niebowzięciu tej: y co samo stoi za-
 naywieksza chwale Przenasw: Panny. Dawid S. zapatrzy-
 wszy się tam w głębokiej kontemplacyi na godność / zacność
 P. BOGA swęgi zagnął zawolał: Te decet hymnus DEUS in Plal: 64.
 Sion. Tobie BOZE należy chwala y spiewanie na Syonie. V
 Tłumaczow Pisma S. to słowo hymnus, chwala z Żydow FIG:
 stiego języka / tłumaczy się silentium, milczenie: y nieiako sens
 przeciwny pierwowsemu potazuje / gdy miasto chwały / spiewa-
 nia / milczenie nakazuje: iżali milczenie moje będzie hymnem-
 chwala P. BOGU: y owsem wybornie: bo tym samym-
 potazuje się niestoniona chwala y zacność Boża. Tak o ty
 mowi Blanc. bte: Silentium quo silet mens in DEUM absorpta,
 & nullas voces in laudem ejus efformat, DEO est glorio-
 sum; facetur enim eum esse ineffabilem. Na coł samje-
 przywodzi rozumienie S. Dionizego Arcopag. Stawa dziś
 Przenasw: Panna w onym gornym chwały Niebieskiej Sy-
 onie: o niejże może się prawdzić Dawida S. pomieniony
 Rytm: Te decet hymnus DEUS in Sion: ktotemi słowami
 zda się nieiako pobudzać wszystkie stoly mądrych / pobożnych
 Orao

Oratorów do Pánegerykow y chwaly przenaśw: Pánny: y
 pewnie ná ten ogłos wiele sie ich porwało; porwał sie *Bernal*
S. naywyższa chwale y wświebienie przenaśw: Pánnie przy-
 pisując: MARIA verè optimam elegit partem, omnes alias
 superans in claritate visionis. *Także S. Andreas Creten.*
Excepto solo DEO, es in omnibus altior. S. Bonaventura.
 in Spec. MARIA sicut fuit grandis in merito, ita etiam grandis est
 in præmio. Przyznáie/ że piękny Pánegeryk wyrażácy chwałę
 le wświebienie panny: ale mnie sie zda bardziej/ że do sta-
 wy przenaśw: Pánny służy/ zádumiawšy sie nád nią pokor-
 nie zTabożeństwem zámilzeć/ y rzec zDavidem. Te decet
 silentium in Sion: tym bowiem samym świadectwo damy/
 iż chwala iey áni do poroćcia/ áni do wymowienia jest rzecz
 podobna. Tak sobie o tym dyktuie *Novar.* medytuiac ná
 Ewángelia *S.* wktorey postrzegšy/ że Ewángelistowie tro-
 tie tylko wspomnienie o Pánnie przenaśw: uczyniwšy/ y bez
 wświebienia ekskursi: ná chwale oney mówi: Sancti Evange-
 listæ nil de ejus laudibus dicunt, vt suo silentio MARIE
 laudem esse prorsus ineffabilem ostendant. *Świeci Ewán-*
gelistowie nic o iey chwale nie mówią; áby milczeniem swoim
pokazáli chwałę MARIE byđz niewystowną: y ná drugim
 lib: 4. *miejsku. Omni laude major est, sed & hoc ipsum fateri*
laudis quoddam genus est. Ná wszystkie pochwały większa
jest, y toś sama przyznáć, chwaly nieśki rodzaj jest. Mundus
 lib: 15. *Symbol.* *Trámalował tedy pełne naczynie zanego likworu/*
 S Y M B. *które ná dol obrocone śruba choć otwára/ naymnieyszy*
tropełki nie wypuściło; nápisawšy Lemma: Ex copia inops-
bo tym samym że wypelnione było naczynie liquorem pomie-
nionym/ żadney tropełki/ wronić ná dol nie mogło. Do go-
 Cent: ad *go álluduiac Lipsius mówi: Ita hoc ipso quod intendimus*
 German. *multa simul dicere, & debemus; dicimus pauca. To go-*
dobieństwo służy do máterey móley: przenaśw: Pánnie
wie sie Vas electionis, Vas honorabile, Vas insigne devoti-
onis. Naczynie wybrane, Naczynie czci godne, Naczynie dzi-
wnego nabożeństwa. To naczynie záwše pełne dárowi y prze-
wileiom świebienia gratiá plena; wdzielało nieśko tropełki
zaczności swojej y chwaly; sama o sobie śpiewa: Beatam me
 dicant

dicent
 poten
 álbon
 Spier
 Błogo
 Nieb
 gdzie
 w ter
 nie m
 pia i
 cność
 Teraz
 wa:
 digno
 niemi
 aby p
 choć
 Brow
 ga o
 Alas
 dowo
 to S
 godzi
 Trab
 podli
 do C
 Zako
 str p
 w T
 wiel
 tych
 ryko
 tego
 iacy
 nych
 ly en
 Syżn

dicent omnes generationes: quia fecit mihi magna qui
 potens est. *Blagosławiona mie nazywać beda nyskie narody:
 albowiem uczynił mi wielkie rzeczy, który Wszechmocny jest.*
Spiewa iey y Elzbieta S. Benedicta tu in mulieribus.
Blagosławionaś ty między niewiastami. Ale kiedy już przy w
Niebowzięciu twoim stać w pełni/ prawie w tym punkcie/
gdzie już od BOGA wiecey odbierać nie może last/ to jest
w terminie chwały Niebieskiej; już y Propetki iedney konać
nie mogą rozumy ludzkie/ ięzyki Oratorów: czemu: bo Co-
pia inops, bo to samo pokazuje copiam; dostatek/ łezbe/ za-
chość niezrozumiana dąrow y przymilaiew Przenasw: Panny.
Teraż tedy uznaje: prawda sie S. Krolewica Polskiego slo-
wa: Nullus certe tam disert exstat eloquentia, qui con-
dignos promat hymnos eius excellentia. Tego ia tedy
niemego Oratora przy tryumfie Panny przenas: wystawimy/
aby przecie nie była totaliter muta scena, na eak zacnym atciek:
choć z grobu na Konkluzya sama/ Oratorow wyprowadzam.
Broudin. pisze/ że podczas prześladowania Heretyckiego pod sto-
ga owa okrutnica/ Elzbieta w Hiberniey/ następny Heretycy
klasztor pewny Cisterow czterdzieści Zakonników zamor-
dowali w Wigilia w Niebowzięcia panny Masw: ieden tyl-
ko Staruszek przypadkiem został żyw: wiec gdy nadchodzi
godzina Nieksoru Drogystego/ poznie ow Staruszek zdiety
Trabożeństwem tu Pannie Przenasw: płakać serdecznie/ iż
podobny zwysztu nie ma kto Nieksoru spiewać; płaczac idzie
do Choru/ gdzie wszystkie stule albo lawki sąstaje napełnione
Zakonnikami/ z których każdy okolo syie/ gdzie miecz Kacow-
ski przeszedł/ miał sliżna Karmazynowa daga/ y eak wszyscy
w Niebowziętey Pannie chwale spiewali. Wiec nader w-
wielbiona Pani y Krolewa nasza/ niewiemy co y nas
tych zamieszanych (gdy to pisze) y niebezpiecznych od Here-
tykow zasow czeka; (och gdybyśmy godni stali sie szczęścia
tego/ za Honor twoy ginać) ponieważ my iestze pielgrzymu-
iaczy trafić/ zdołać niemożemy chwale twoiey/ wiec tych y in-
nych podobnych tym przyimij choć umarłych Oratorow chwa-
ly twoiey; a spraw to/ żeby przynamniey tym zasem w Oys
Gyżnie naszej sprawdziło sie co Boscioł S. o tobie spiewa:

inPropu:
 veritilz.
 de Mart.
 Hibern.
 EXEMP.

Gaude MARIA Virgo cunctas heredes sola interemisti in
vniuerso mundo. Amen.

Mater pulchræ dilectionis.

Pro An-
nunt.
B. V. M.

STROPHA
9

Omnes laudent, vnde gaudent. Matrē DEI Virginē.
Nullus fingat, quod attingat Ejus celsitudinem.
Cześć iey daymy, wszyscy chwalmy Ze Pānā BOGA rodzi.
Zgolā bladzi, kto rāk sadzi. Ze wiey slawę vgodzi.

Ego Mater pulchræ dilectionis. Eccl: 24. vel.
Concipies & paries Filium. Luc: 1.

If: 53.

cap. 2. de
excell:
Virg.

DWie dziś Kościół S. odprawił / wważa / y tym sła-
mym cześć / wychwala tajemnice wielkie. S. N. Je-
dną jest Wcielenie Syna Bożego w żywocie Panny
Przenasw: druga jest Macierzystwo / rodzenie BOGA / co-
re niesłychanym przywilejem / otrzymała Przenasw: Pannā /
w tym momencie gdy wyzjęła: Fiat mihi secundum ver-
bum tuum. Niechay mi się stanie według słowa twego. Obie-
dwole tajemnice niepojęte / niewysłowione. O Wcieleniu Sy-
na Bożego Prorok powiedział: iż nikt powiedzieć dostateczni-
nie może: Generationem ejus quis enarrabit? Rodzenie
iego kto opowie? O Macierzystwie Przenasw: Panny An-
selm S. powieść / że nie tylko mówić / ale y pojąć tego trudno:
Hoc solum excedit omnem altitudinem, quæ post DEUM
dici, vel cogitari potest. To samo przewyższa wszelką wysokość
która po BOGU mówić, pomyslić się może. Prawda jest / że
obiedwole te tajemnice dziś swoy pogarek wzięły: iednak po-
niemają tajemnica Wcielenia Syna Bożego ma y inny gło-
s i Swięto swote do wważania / to jest dzień Narodzenia Chry-
stusowego. Wierc mnie dziś stanąć przy iedney ta-
jemnicy / to jest przy Macierzystwie cudownym panny Przen-
dzis cokolwiek tu wychwaleniu iego powiedzieć; zwiastują
gdy słysze Zbawiciela polskiego wzbudzającego do tego słowa:
Omnes laudent, vnde gaudent Matrem DEI Virginem:
Cześć iey daymy, wszyscy chwalmy że Pannā BOGA rodzi. A po-
niemają

niemają

nieważ to niezgruncowana Tajemnica/ samym rozumom An-
yelskim/ a dopieroż meina blahemu rozumowi trudno na swo-
ie ośmielać się głowę y język; zaciągani ja tedy na ten Pás
negrytł samych słow przenaśw: Panny przez usta Ecclesiastyka
podanych: Etera objaśniając Tajemnice Matczystwa; swo-
go/ tak mowi: Ego Mater pulchra dilectionis. *Ia Matka* Eccl: 24.
piękney miłości. Wic biorę te słowa do wytłumaczenia/ y po-
kazac chce/ iako dziś przenaśw: Panna/ troiaki sposobem
piękney miłości stała się Matka: wprzód Chrześcijaństwa po-
dawşy naukę/ iako każdy głowiek swym sposobem moze/ y po-
winien się stać Matka piękney miłości/ co jest starać się/ aby
wszystkie sprawy jego były z fizerey miłości Bożey.

Sprawy y czynki osobliwie dobrze każdego głowieka Mł. I. PARS
Eter go niełatko czynia: iasna co nauka samego p. Chry.
stusa. Odprawiue P. JEZVS Kazanie/ aż Eter przychodzi Mat: 12.
do niego oznajmując/ że Matka jego przyšla szukać go: Ecce SCRIP.
Mater tua, & fratres tui foris stant quarentes te. Oto Ma-
tka twoja, y bracia twoi na dworze stoja, szukając cie. Mł co
cudowna odpowiedz daie P. JEZVS. Extendens manum
in discipulos suos, dixit: Ecce Mater mea, & fratres mei;
quicumq; enim fecerit voluntatem Patris mei qui in Caelis
est, ipse meus frater, & soror, & Mater est. Ściagnąwszy re-
ke na Uczniow swoich, powiedział: Oto Matka moja, y bracia
moi: ktokolwiek będzie czynił wola Oycą mego który jest
w Niebie, ten moim bratem, y siostrą, y Matką jest. Mł co S.
Augustyn tak piše. Mater ejus est omnis anima pia, faciens
voluntatem Patris ejus. Matka jego jest wszelka dusza pobożna,
czyniąca wola Oycą jego. Jta jednak różnica: kiedy sprawy
czynki twoie są złe/ są grzeszne/ staję się Matka złą/ y omi-
iako iasęburka iako płod ciebie zabijający rodzica; gdy zaś
sprawy twoie/ myśli/ y słowa/ są pobożne/ z przykazaniem Bo-
żym zgodzające się; wten czas staję się dobra Matka/ dobre
Syny rodzica: Dziatkami twoimi sprawy/ myśli twoie do-
bre nazywa Kościół S. modlać się do P. BOGA w Breni-
arzu codziennie: Respice in servos tuos, & dirige filios co-
rum, & opera manuum nostrarum dirige. Pozryj Panie
na sługi twoje, kieruj Synaczkę ich, y sprawy rąk ich. Rodzi-
te.

co twoie dziatki / iako Matka iaka w boleści; bo sprawy
 cnotliwe/ nie mogą być bez trudności / trudno martwić-
 gniew/ y inne namietności; trudno pościć/ trudno długo się
 modlić/ ialmujne dać: w tych co dziatkach / to jest w wzy-
 nych dobrych wyszła nadzieja twoja/ to y w starości twojej/
 to jest przy śmierci nie odstapia / y owsem toba opiekac się
 beda. Opera enim ipsorum sequuntur illos. Lecz to ie-
 stże nie dosyć być Matką dobrą / to jest starać się mieć w
 czynki swoje dobre/ y pobożne/ trzeba żebyś był Mater pul-
 chra dilectionis, trzeba starać się/ aby były piękne/ krasne/
 ozdobne/ to jest/ aby były tak doskonałe: żeby godne były/
 y wyciągające odpiaty Aniołstwa Niebieskiego. Wiec py-
 tam: iakimby to sposobem dokazać tego/ żeby tak piękne/
 tak ważne/ y doskonałe rodziła dusza nasza dziatki / to jest
 wzynki dobre? Na co przez podobieństwo odpowiadam:
 SIMIL: *Naturalistowie* naużala / że do wrody y piękności płodu /
 wielce pomaga Matkom / gdy swoje oczy obracala y wle-
 piała pilno/ na rzeczy piękne y Obiećta wrodzime: y tegoż
 to Konstru sążył był Jakób Patriarcha / y dokazał tego / iż
 Gen. 30. owieczki Labanowe/ kiedy chciał Jakób/ pître iagniarkę-
 rodziły. Coś podobnego czynić maś Chryścijański głowie-
 że/ aby twoie dziatki / to jest wzynki dobre/ nadobne y
 P. B O G A / to jest ważne/ y zasługa mające były. O to
 twoie duszne / jest intencja wewnętrzna woli twojej/ według
 S. Grzegorza y Bedy: który sąraz przyczyna podobieństwa dā-
 ie: Hęc enim sicut oculus corporis, ita illius mentem di-
 rigit. *Tā albowiem iako oko cielesne, tak jego umysłem kieruje.*
 Trzeba to oko / to jest/ intencja / koniec dla którego sprā-
 wa twoie náprzykład Modlitwy / Ialmujna / Post czyniś /
 wytkierować na piękne Obiećta, to jest/ na samego Pána
 B O G A / dla samej miłości jego / wżciwości / powolności
 ku Młajestawowi jego S. one poczynać / czynić / y kończyć.
 Dowód tego może być z figury Pisma S. Eteraj mogła-
 FIG. być w sprawach swoich wszystkich wrodziwśa/ wdzięczśa/
 zasłużenśa dusza/ iako Oblubienice/ w Pieniach Salomono-
 wych opisanej: dość doskonale D V C H S. tamże opisał
 wrode jej / gdy nie jej znać równego na ziemi nie nálaż-
 fy /

apud
 Cornel:
 à Lup.

fy / n
 polazu
 pietno
 dno ;
 bienio
 ani z
 ani w
 nie z
 gerza
 miała
 B O G
 culoru
 dno c
 polazu
 Arabi
 dla w
 Tertu
 sie ta
 ca, c
 vno c
 quam
 niemi
 ke pul
 tora
 In vr
 cynel
 to o
 inten
 tym
 zego
 gorza
 dzy
 wzy
 dla
 Młaj
 poch
 fion

By / ná Třebieſſich naypłknieyſzych ſwiatłách / Conterſekt
 poſtaznie. Pulchra vt Luna, electa vt Sol. Pyram / cakiy
 pietnoſci co naywiekſza okraſa / y przygyna bylo : ożo ies
 dno ; to bowiem naybárdziej zraniło ſerce miłoſcia Oblu-
 bienicá. Vulneraſti cor meum in vno oculorum tuorum. Cant: 4
 áni złota głowa / áni pyłá. Collum tuum ſicut Turris :
 áni wárgi karmázynowe. Labia tua ſicut vitta coccinea.
 nie zraniło miłoſcia ſercá / tylko oko. Ożo to według Grze-
 gerzá S. znalazło intencya w ſprawách dobrych / chocia zawsze
 miała tá Oblubienicá / wſzyſtko czyniac dla miłoſci Paná
 BÓGÁ. Lecz coż to za wrodá o iednym oku / In vno o-
 culorum tuorum. Cieleſney wrody bzydła ſkarádeſć / ie-
 dno tylko mieſć ożo / ále duſzny wielkie zálecenie. Z tad ná
 poſtaznie wnetrzney poſciwoſci (iáżo piſze Corneli: à Lap:)
 Arabſkie biáteglowy / cáła zákrzyta noſſiy twarz / iedno tylko
 dla widzenia drogi / odkryte zoſtawiaac oko ; co wważaiac
 Tertullian. ná beſpieczne w ſtroiách biáteglowy Chreſciani
 ſkie tak náſtapiuie : Judicabunt nos Arabicæ facinæ ethni-
 cæ, quæ non caput, ſed & faciem ita totam tegunt, vt
 vno oculo liberato contentæ ſint, dimidiá frui luce potiùs,
 quàm totam faciem proſtituere. Beda nas ſadzié Arabſkie
 niemiáſly Pogáńskie, które nietylko głowe, lecz y twarz tak wſzyſt-
 ke pokrywáia ; że ſie iednym okiem uwolnionym kontentua ná po-
 tów zápatryuac ſwiatoſci raczey, niżeli cáła twarzá ſwiecić.
 In vno oculorum tuorum. Tle podobá ſie BÓGV om vo
 czyneſć dobry / owá Modlitwa / owá Jáimáina / om poſt / co
 to o dwoy oczách / to ieſt w ktorym wwoiáta naydnie ſie
 intencya / albo reſzeſt : coſ niy dla p. BÓGA / a przy-
 tym przywiazal ſie raſpoſt doſzelny / to ieſt chcemy doſtapić
 tego doſzelnego / poćiechy / wrodzienia z wraſpienia / albo co
 gorzej nábydſ reſpectow / miłoſci / reſpectu / ſławy leſſey mi-
 ozy ludźmi ; ktorzy widzo owe ſprawy nape. To co tylko
 wzywać dobre / które o iednym ſa oku / to ieſt / ſa z intencya
 dla iedyny miłoſci / chwaly p. BÓGA / y wpodobania ſie
 Mieſtowi tego Swietemu / to ſame ſa wdziaſz / y nie
 pochybnie wieczna zapłata záciagaiaſe od p. BÓGA. prze-
 ſionym záſ ſpoſobem / w ktorých ſprawách choć dobrych /

Dan: 14.
FIG.

nayduie sie podkryta intencya respektem takim dozesnym/ iuż
takowo cena swoia y wroda przed P. BOGJE m traca.
Opisnie Pismo S. iako osobliwym sposobem Prorok Daniel/
oskuzante Popow poganstkich w Babiloniey/ ktorzyz momili
Krola y lud tego; wydal; ci aby byli wdali/ y sami sie dos
bize z tego mieli/ iz Boze ich żywy byl/ a nie Bahwan: z
Krolewstiey Kuchnie na każda noc rozmaitych wiele potraw
kazali nosić: a Krol pieczetował na noc Bożnice one; a na
zaiutrz przychodzac/ znaydował zaimie wszystkie wiedzane
potrawy/ gdyż jkrye swoje weścia oni popi do Bożnice owey
miałowy/ z dniecmi y Jonami swem wyradali wżytko: Wiele
Daniel Prorok jednego dnia tajemnie polypawszy popiolem
posadzke/ gdy nazaiutrz Krolowi stopy rozmaite zostawione
na popiele onych oskuzow pokazal/ ozy Krolowi otworzył/
iz vzial ze falszywym Bogiem byl Bel. O iak wiele na
swiecie nayduie sie ludzi/ ktorzy z wielka praca/ umartwie-
niam posęzo/ marmota/ modla się/ zczynuia namiętności
swoie/ wielkie kofce na Kościotow ozdoba/ Szpitalow pomos
promadza/ y sa tego rozumienia/ ze to wszystko smaczno/ wdzia-
cno/ wazno/ y zaplaca im po śmierci osobliwa jedna w P.
BOGA: lecz kiedy P. BOG polypie popiolem śmiertelno-
ści/ to jest/ przydzie gadzina śmierci/ weźmie cribum iudicii
Sad surowy zasiedzie/ obpieczetwie: pokaze tajemne intencye:
Eccl: 21. In fine hominis denudatio operum ejus. aże sie w wielu w
czynach ich pokazal vestigia pedum, to jest intencye bydla albo
dziecinne; sila spraw/ Ciabozienstwa/ Pestow/ niby bydla
cych/ bo tylko ze zwozaiu/ dziecinnych/ bo bez rzetelney in-
tencye/ bialogitowstkich/ bo dla respektu chwały/ dobrego ro-
zumienia między ludźmi: wiec wszystko spełznie przed Panem
BOGJE m/ żadney. od niego za takie czynki podkryta inten-
cya zdrożna/ na całym niech sie nie spodziewaia swięciel
y owšem niech sie obawiaia/ by ich co podobnego nie pota-
kato natenzas/ co potakalo balwochwalcow onych od Krola
Babilonskiego: Occidit eos Rex, & tradidit Bel in pote-
statem Danielis, qui subvertit eum. Dobrze otym wiezbies
li Swięci Boży/ dla tego niepodobna opisać/ z iaka refallos
kecy wszystkie sprawy swoje odprawowali/ y przed sązaciem
onych

onych
Dre
bo iak
by zap
stwo
fiel
przyp
ny
wdzie
iey
Co
ktory
ney
miacz
porta
neus
fanc
guat
perer
lecz
rzy
na
inter
dne
cylo
to
nami
io
Nie
perd
prop
vbo
bit
Nie
ami
Inie
fiac

enych stazali sie tak naydoskonalsze w sobie wzbudzac intencye.
Drexelius pisze: ze pewny pustelnik nim porzad sie modlic; al, **EXEMP.**
 bo iakokolwiek sprawa zakonna odprawiac; tedy dluz stal iako
 by zapomniaty: spytany czemu? odpowiedzial przez podobienst
 swotakie. Jako Strzelec: który chce dobrze do Celu tra-
 fic; aby strzelenia nie stracil; nie nagle strzela; ale dobrze-
 przypatruje sie wprzod Celowi: tak tez aby moja sprawa ce-
 ny swoiey w Boga nie stracila; ale iako nalezy wajna y
 woziezna w oczach Bostich byla; dobrze wpatruje toniec
 iey/ intencya tak naydoskonalsza/ staram sie w sobie wzbudzic.
 Co wazymy naprzod ostro napominam z *Bernatem S.* owych/
 którzy w dobrych czynach swoich/ wmarzwinili/ szukata maro-
 ney reputacyey/ prozney chwały/ a mowia bedaie przecie par-
 miarza po imie/ wspominać msa dobrze ludzie beda. *Vz* Bern: in
 portantibus Crucem non sicut Salvator, sed sicut ille Cyre- *Apuci*
 neus alienam; dupliet contritione conterentur qui tales
 sunt: quando & hic pro vana gloria temporaliter se affli-
 gunt; & in futuro pro interna superbia ad aeterna supplicia
 pertrahentur. Biada nasycom Krzyz nie tak jak Zbawiciel,
 lecz iako on Cyrenus cudzy; dworakie ich potka nieszczescie kto-
 rzy tacy sa, kiedy y tu dla prozney chwały doczajnie sie trapią, y
 na przyszlym, za skryta pycha na wieczne moki zdani beda. Po-
 wtore chce przestzedz tych/ którzy bez doskonaley/ albo za-
 dney rzetelney wzymionej intencye/ y rekolekcyey: z samego
 tylko wyrzutu czynia dobrze: modlo sie/ poszaj/ iz lubo przez
 to nie grzeja; iednak owe sprawy ich/ iako niektorzy z Bo- *S. Greg.*
 namentura S. y Grzegorzem nauzata Theologowie: Nie ma- *hom: 27.*
 io tey wagi/ żeby P. Bóg głowiekowi winien byl za nie-
 Tiebo. Obiecal Chrystus za aże ciępliwosci Tiebo: Qui *Ioan: 12.*
 perdidit animam suam; zaraz przydal intencyo y Poniec/
 propter me: a miłości ku mnie/ inveniē eam. Obiecal za
 wdostwo: Qui reliquit domum, vitam aeternā posside- *Matt: 13.*
 bit: ale przydal zaraz: propter me, dla Boga. Obiecal
 Tiebo za Jalmuzne: Quisquis dederit potum aquae, non *Marc: 9.*
 amitteret mercedem suam: ale przydal in nomine meo: na
 imie moje. Kiebi konkluduje: itaq; in his quae sunt neces-
 sitatis humanae, vel quibus infirmitati communi deservim⁹,

nihil sine intentione bona agamus. *Wiec y w tych rzeczach, które potrzebie ludzkiej służą, albo ktoremsi ułomności pospolitey wygadamy, nie bez intencyej dobrej nie czynimy. To zaś intencya nie powinna być Seruili, Niemowlacza, takaby byłaby gdyby to czynił dobrze/ matremil passyue/ bojąc się aby magay Syniac potępiony nie był: albo Mercenariorum, Nacemnicza; to jest/ gdyby to czynił głowie/ tylko dla samego otrzymania Niebá; ale raczej pulchra dilectionis: to jest/ że go dzień teg P. BÓG/ aby na chwale teg wespół z wzywał/ czy on chce/ albo zyczyby sobie po mnie; wiec dla wkontentowania serca Bóstego te modliwa/ ten wzynek miłosierney/ to wmieleniu/ (choćby żadne stworzenie o nim nie wiedziało/ choćby mi go Niebem BÓG nie miał płacić) chce ta teraz odprawić. Aco taka intencya w sprawach swoich by nappodleyse były/ ma; stać się taki Mater pulchra dilectionis; Matka piękney miłości; bo działość to jest/ sprawy te tego z miłości tu samemu BÓGU wzywane/ według serca Bóstego są wdzięczne/ y nader ważne przed P. BÓG JEŹ.*

II. PARS

Daleko doskonałym sposobem przynaj: Panna przy Zwiastowaniu swoim/ stać się Mater pulchra dilectionis: a to Naprzód ex parte DŁ z strony P. BÓG A. Powiedziałem wyżej/ że sławny człowiek nazywała się Synagzka tego: swoim także sposobem sprawy Bóstie mogą się nazywać Synagzkami Bożemi, gdyż jako po działkach Oycy poznać/ tak z dzieł y spraw Bóstych dochodziemy zachości/ doskonałości tego/ y tak widząc rozmaite stworzenia/ dochodziemy wszechmocności tego; widząc także swoim porządkiem Niebá się obracać/ Góry rozmaite nadośmięć po sobie następować/ dochodziemy nieskończony mądrości tego; widząc sławne grzesznych karania przez potopy/ ogień/ pejąćcia od ziemi/ dochodziemy sprawiedliwości teg; widząc że grzeszney pokutujący odpuszczają łaskiwość/ dochodziemy miłosierdzia tego; y tak daley. Jedną między temi Synagzkami/ to jest/ dziełami Bóstymi/ nazywamy to Synagzkę Bóstą/ nazywamy ją dziełami/ zwiastować się nad grzesznym: Magna est super Carlos misericordia tua. *Wielkie jest nad Nubisá miłosierdzie twoje. Trąca grzeszniejszy nam namulży nad inne dzieła Bóstie Synagzek/ dzieło miłosierdzia: Speciosa misericordia DŁ in die tribula.*

Pl: 107.

Eccl: 36.

bular
Jest
miłos
ktem
wysio
Syna
by Al
Us d
Tak
dat.
daley
wnaj
tak.
GA
hende
tem
Oycen
niepor
nim
homi
Kroś
człowi
nie n
mniej
jymy
mili
głowi
Ange
Syna
delce
Celen
inclin
nawro
Tego
Bożer
ter p
So pa

bulationis, Ozdobne jest miłosierdzie Boże w dzień utrapienia.
 Jesteż jednąż p. BÓG wrole takich Synagogowi to jest dzieł
 miłosierdzia swego ma/ między kcerami najpiętszym Synag-
 gitem na two ja alie miłosierdzia Bożego/ które raczył grzesznym
 wysławić dzis/ w żywocie Przenasw: Panny Wcielając
 Syna swiego. Sam Bógwiciel przyznaje że to najcennie-
 szy Alie miłosierdzia Bożego do Nikodemu mówiac: Sic DE. Ioani: 3.
 US dilexit mundum, vt Filium suum Unigenitum darec.
 Tak BÓG umiłował świat, że Syna swego jednorodzonego wy-
 dał. O niezrozumiane sic, tak: a czemuż nie tłumaczył go
 dalej Bógwiciel? czemu nie pokazuje do czego to sic ro-
 wna? czemu nie powiadał correlativum tego? sicut, to jest
 tak. Páwel S. rozumieć tego nie może/ choć goraco p. BÓG
 A prosi: Flecto genua ad Patrem, vt possitis compre- Eph: 3.
 hendere cum omnibus Sanctis: scire etiam supereminen-
 tem charitatem Christi. Upadam na kolana przed BOGIEM
 Oycem, żebyście mogli poznać ze myśłksemi Światłomi, y wiedzieć
 nieporównana miłość Chrystusa. Tła co S. Ambroży: Quis e-
 nim potest colligere mysterij huius rationem, vt DEUS
 hominis causā palceretur, & pro hominibus moreretur.
 Ktoś bożiem dotiec może tajemnice tej przyczyny, że BÓG dla
 człowieka się narodził, y za ludzkie śmierć padł. Zgadnąć tedy
 nie możemy wielkości miłosierdzia tego Bożego/ ale przyna-
 mniey domyślać się nie co możesz człowiecze. Naprzód dwa
 żywy podłóst natury twoiej: zgrzeszył raz Anioł/ człowiek
 millionami razow: BÓG nie wcielił się dla Anioła/ ale dla
 człowieka/ iako S. Páwel uważa: Nusquam apprehendit Hebr: 2.
 Angelos, sed semen Abraha. Dważ teścię z iako ochota
 Syna swego BÓG na świat posła. Inclinauit Calos &
 descendit. Naklonił Niebios y zstąpił. O czym Genebrard: Psal: 17.
 Celestatis studio non eos aperuit ad descendendum, sed
 inclinauit secum. Z czego obory domyślać się/ że to Alie był
 najwielkszy/ najpiętszy miłości Bożej ku Narodowi ludzkiemu.
 Tego to tedy najczniejszego/ najpiętszego Alcu miłości
 Bożej Przenasw: Panną/ dzis stać się Matką/ a ztym Ma-
 ter pulchra dilectionis; bo p. BÓG nie mógł DePreu swo-
 go Przedwiecznego o Bógwiciu światu przez Wcielenie Sy-

EXEMP.

na swego wypełnić / pokiby sie Przen: Panna do tego Akul
 so test / na Wcielenie Syna Bożego pozwalając / nie przyło-
 żyła była. Mechilda S. w dzień Zwiastowania Przenasw:
 Panny widziała / że od samego Nieba / aż do Domezku iey
 Swietego / wszystko powietrze pełne było Aniołow SS. oczę-
 tiwających wieszkliwie pozwolenia Przenasw: Panny na Wciel-
 lenie Syna Bożego: y owsem S. Bernat tunciem wyśkies-
 go swiata pokorna czyni supplicz do Przenasw: panny namy-
 ślającej sie. Verbum tuum provolutus mundus expectat
 o Domina? responde verbum, quod terra, quod inter, ex-
 pectant & Superi. *Słowa twego upadły świat oczekima o Pa-
 ni? day słowo którego ziemi, którego mieszkańcy w Oblubieniacz
 y Obywatele Niebiescy oczekiwają. Także Augustyn S. No-
 li morari Virgo, Nuntio testinancer responde Verbum, &
 suscipe Filium. Nie baw sie Panno, Postancomi pralko day słowo, &
 przymi Syna. A nie daj / że tak bardzo przykrzyli sie
 Przenasw: Pannie o pozwolenie oni Duchowie Niebiescy:
 wiedzieli bowiem / że to największej miłości Bożney dzieło
 stać sie nie mogło / pokiby Matczynstwem swoim Przenasw:
 Panna nie przyłożyła sie do tego. Pontore Mater pulchre
 dilectionis, ex parte sui. O żadney Matce oprócz Przenasw:
 Panny rzec sie nie może / żeby była Matka piękney miłości:
 bo niektóre stały sie Matka Synow zlych / niektóre choć były
 Matkami Synow potym dobrych y Swietych / iednak id
 z staradoscia / bo w grzechu rodzą / a przynamniej poczynają
 jako Elzbieta Matka Jana S. a nawet y sama Anna S.
 Ktora bez pierworodney skazy pozela Przenasw: panna / lubo
 celuje wzwyż pomienione Matki; przecie nie może doskonałe
 nazwać sie Mater pulchre dilectionis, Matka piękney miłości
 gdyś bez wtraty restydu y panienstwa nie pozela / ani poro-
 dziła Przenasw: panny. Dzis zaś eż Przenasw: Panna po-
 zna w żywocie swoim / plod Niebieski bez żadney pojadliwo-
 ści spetney / ale w samym prawie najgorętszym Akcie miłości
 naczystkiej tu BGGV. Dzis sie prawdzi Proiectwo Izalao-
 fa. Ecce Virgo concipiet & pariet filium. Oto Panna
 pocznie y porodzi Syna. Przyrownyma Oblubieniec Zymo-
 Przenasw: Panny Ktory dzis w sobie ogarnął tego / Ktorego
 Nieba*

Cap: 7.

FIG.

Nieb
 lili
 Co za
 lony
 num
 straż
 nowy
 sexag
 twiat
 Gran
 Przez
 nam
 Gey i
 podob
 gdzie
 nie oc
 Syn
 to po
 smole
 Prze
 Pann
 wiec
 zach
 tyka
 Virg
 lie.
 Prze
 dile
 mił
 cie w
 Ktora
 mił
 bogac
 twoie
 rzadn
 mien
 proz

Niebaś ciele ogarnąć nie mogą / do kupy psenice otoczoney
 liliami. Venter tuus sicut acervus tritici vallatus lilijs. Cant: 7.
 Co za tajemnica / jeżeli przez te psenice Syn Boży Wcielony
 znać się: tak samo się do tego przyznaje. Nisi gra- Ioan: 12.
 num frumenti mortuum fuerit: należało aby postawić na
 straż Mocarstwa Niebieskiego albo swych Rycerzów Salomona
 nowych około toja tego stojących. En lectulum Salomonis Cant: 3;
 sexaginta ex fortissimis Israel ambiunt, a nie słabe liliowe
 łwiątegi. Vallatus Lilijs. Na co odpowiada Bernat S.
 Grana tritici significant fecunditatem, lilia Virginitatem. Ser. 2. de
 Przez co dać się znać / tak ten Niebieski płod nie tylko by Concept:
 namniej nienaruszył Pannieństwa Przenasw: Panny / ale ra-
 zey ięszce go przyczytał / y zalecił. Co obiadnia S. Thomass
 podobieństwem. Jako prawi Słońce które widome jest /
 gdziekolwiek promienie swoje rzuci / żadney w sobie przez co SIMIL:
 nie otrzymuje szkazy; daleko lepiej Słońce sprawiedliwości.
 Syn Boży przyniosłac z Pannieńskiego Żywota Ciało / nie tyl-
 ko pokalany nie został / ale ięszce świetłszy / doskonałszy Miarke
 swoje wzynił. Theolog ieden pisać tego nie mogąc tak co Chron:
 Przenasw: Panna młoda / y rodząc Syna / mogła być oraz Minor.
 Panna nienaruszona / w wielkich wątpliwościach zostawał; EXEMP:
 więc Duchem Bożym oświecony B. Józef naszego Zakonu
 zachodzi mu droga / y kosztowniem swym wzięcie trzy razy w-
 trykając a mówiąc: Virgo ante partum: Virgo in partu:
 Virgo post partum: trzy cudownie z ziemię wyprowadził Li-
 lie. Cudowny zaś dowód Pannieństwa doskonałego Panny
 Przenasw: a ztym słusnie się nazywa dziś Mater pulchra
 dilectionis, ponieważ y w czystości / y w najgorętszym Aćcie
 miłości Bożej z DOŁA S. dziś się Miarke staie. Potrze-
 cie względem nas, staie się Mater pulchra dilectionis. A
 Ekoraz bydy może oieńniejsza miłość w sercu ludzkim / nad zaś
 miłowanie się P. BOGA? miłość która maś do rozkoszy / do
 bogactw / do godności / wszystko co carpis dilectio; bo duże
 twoie gestokrac grzechem maże / bo cie dla porużonych nie-
 rzadnych namietności bydlęciem czyni: Comparatus est ju- Psal: 48:
 mentis insipientibus: y owszem cokolwiek rzeczy Ekoraz o-
 proz BOGA / y nie dla BOGA / miłość ta szpetna jest / eś
 miłaca

miłaca duszy twojej sily tu Ciebie. Lecz aże miłości ku
 BOGU / który cie jednoczy z koncem twoim / dla którego
 stworzony jesteś; jest miłość najwyższa / najpiękniejsza / co-
 ta najwyższa wrode / wdacność / waga / sprawom twoim przy-
 tuzChar: nosi. O GYM Lábata mówi: Meritorum nostrorum men-
 sura, non est operum nostrorum difficultas, seu labor, sed
 potius charitas, & amor in DEUM. Zasług naszych miary
 nie jest uczynkom naszych trudność albo praca z ktoremi się wy-
 prawnia, ale raczej miłość ku P. BOGU. Tego tedy najwyż-
 szego Aktu miłości Bożej w sercach naszych dziś / Prezen-
 tanna staie się Lábata; bo g w nas nieśmiało rodzi / wzbudza nas
 do niego / prezentując nam lubo iestże zawarte w wna-
 tuznościach swoich Wcielonego BOGA dla zbawienia nasze-
 Ioan: 1. go / y takoby mówi do nas słowami Janá S. Nos ergo di-
 ligamus DEUM, quoniam ipse prior dilexit nos. My tedy
 kochamy BOGA, albowiem on pierwej umiłował nas. W Gre-
 cyi Monarcha jeden umiera / zostawiając żonę bizemienno-
 HIST: Senat / na miejsce zmarłego obiera innego / pod to iedną
 kondycya: iezeliby potomek pozostaty nie był Mieszczanin;
 Monarchini ona / chce sobie zjednać respekt w obranego pa-
 ną / posła do niego / że niewiedząc co nosi w żywocie / czyli
 niewiaście / czyli Mieszczanie / któryby mu mogli do państwa
 arzeńskodzić: gotowa była dla przysługi zabić w żywocie swo-
 im plod. przenasze: Panna dziś otrzymuje plod z DUCHA
 S. który Panem Ciebie y Ziemię będzie: powie da o nim
 w przyszłości światu / ale przeciwnym sposobem; bo nie na to
 aby miał na wagarde / na nienawiść w tego przysięć / ale ra-
 zę aby każdy Chrześcijański człowiek / do samilowania się
 BOGA / zawiadzieć iac to dobrodzieystwo pobudził. I za-
 isie lubo w przyszłości dobrodzieystwa Bożie wyświadczone glo-
 wietkowi / skutecznie serca nasze wzbudzić mogą / do Aktu
 miłości Bożej; do przyszłości ja / z szczerą miłości tu nam:
 najskuteczniejszą iedną jest w tym dobrodzieystwo / A ciele-
 nia Syna Bożego; Cześć dla tego / że iako Lábata wro-
 Si enim passus, si mortuus, &c: omnia principium habent ab
 Incarnatione. iezeli bóstwem ucierpiał, iezeli umarł, &c: n p s k o
 to początek ma od Wcielenia się iego. Cześć dla tego / że
 według

według
 ści / z
 go D
 vt sic
 um ex
 temnia
 bożni
 dy na
 CIALA
 tym /
 Syn
 tak jak
 serca
 jestes
 nie d
 Cogn
 ni sui
 Pię
 słow:
 20:
 to sta
 nie p
 mu p
 ljs g
 vos h
 DEU
 ram
 z inn
 was l
 był T
 cznie
 S. g
 wiek
 blaw
 to m
 Dve
 tedy

według tegoż *Authorá* dla wzbudzenia serc ludzkich ku miłos-
 ści / z miłości przychodzi na świat. Ut amore quidem di-
 gno DEO, nostrum accenderet amorem; voluit incarnari:
 ut sic amor eius in nos pateret, & amorem nostrum in e-
 um excitaret. Żad ci to jest / że Kościół S. nad inne ta-
 jemnice y dobrodzieystwa / wiekšie / osobliwie pokazuje Cia-
 bożenstwo / ku dobrodzieystwu Wcielienia Syna Bożego / kie-
 dy na same tylko słowa VERBUM CARO FACTUM EST. SŁOWO
 CIAŁEM Sie STALO. na kolana wpada. Człowiecze wiedz o
 tym / jeżeli dzisieyszą tajemnicą / to jest / wspomnienie iako
 Syn Boży dla zbawienia twego / dziś się stał człowiekiem /
 tak iako y ty śmiertelności / mizeryom podległym / nie poruśy
 serca twego do iakiego miłosnego ku BOGU Aktu / goś syn
 leśkes niżeli nierozumne bydłota / które tegoż Boga Wcieloneg
 nie dla siebie / ale dla ciebie / poznały / wspanowały kiedyś:
 Cognovit bos possessorem suum, & alius praecep Domi-
 ni sui. A owsem gorby nad samych przeklętych Czarcow.
 Pięsie Miecchou. Jeden Żakonnik / gdy inni na wspomnienie in Litan:
 słow: VERBUM CARO FACTUM EST. SŁOWO CIAŁEM Sie STA-
 LO: miłanie / y pokornie wpadali na kolana swore; on tyl-
 ko stał iad słup / żadnego znaku wżciwości y dzieł ku BOGU
 nie pokazuiać: przystąpił do niego Szatan / y cieplei wyćiał
 mu polizeć mówiac: O ingrate, quo hic stas? cur cum a-
 lijs gequa non inflectis? nonne audis quod DEUS propter
 vos homines, propter vestram salutem homo factus est? si
 DEUS id propter nos fecisset, ei perpetuo devincti in ter-
 ram caderemus. O niedzięczniku: iakoż tu stoisz? czemuś
 z innemi na kolana nie wpadnieś? izali nie słyszyś i że BOG dla
 was ludzi, dla waszego zbawienia stał się człowiekiem? gdyby to
 był BOG dla nas uczynił, tym dobrodzieystwem wieci, wstąpi-
 cznie przed nim na ziemiebysmy padali. Przecóż Miecchilida
 S. gdy w ten dzień rozmawiała sobie obligacya każdego czło-
 wieka do chwalenia y zamięłowania się BOGA / za tak oso-
 bliwą dziś wyswiadczoną miłość ku nam / y oraz vznaiac i-
 ko niezoolne jest do tego stworzenie proste: prosiła P. JE-
 ŻU-ŻA / aby sam sobie raczył stać się chwala y dzieła; zaraz
 tedy wstyskała głos samego P. JEŻU-ŻA taki: Chwale oo-
 daycie

II: 1.

EXEMP.

in vita
eius.

HIST:

daycie BOGV naszemu wszyscy Swieci: a potym wzbiala
tako przemasz: Panna obchodzoc wszystkie feregi Anytolow y
Swiatych / pobudzala ich misternym takimsi instrumentem
od P. JEZUSA sobie danym / do chwały y dziełowania
BOGV. Wiac poniewaz widziemy ze Przenasz: Panna
daie nam dzisieysza tajemnica / okazya do wyslkiego Abru-
milości Bożej / znać musimy / ze słusnie dla tego zowie sie dzis
Mater pulchra dilectionis. *Maska piekney milosci. Amen.*

Amicus in extrema necessitate.

Pro Pu-
rificat:
B. V. M.

STROFA 10.

Sed necesse, quod prodesse, Pijs constat mentibus.
Vt intendam, quod impendam, Me ipsius laudibus.

Rzecz potrzebna (to jest pewna V ludu nabożnego)
Wielbić pilnie y szlennie Matkę Syna Bożego.

Nunc dimittis servum tuum Domine. Luc. 2.

MAla ten zwyczaj ludzie rozstropnie w rzeczach swoich
rządzacy sie / że na ostatnia potrzeba / albo przygoda /
Proraby mogła na nich przypaść pamietać. y szu-
śnie: widziemy bowiem że w tej odmienności swiata praco
y najwyższe godności / respektu y swiata / a dopiero bogactwa
odmieniano sie / y nieha: nie ządugo z bogatego vbogi / z pa-
na pogardzony stał sie moze. Ciapaczyl sie tego swiat-
na onych Bellizaryuszach / Scianach / y innych wielu: a przy-
namniej starosc / choroba / ostatnia to potrzeba / Prora niktogo
nie mynte. Wiac pamietac na to ludzie / opatrzna sie dla
tego wziesnie / to w Miesie / to w Przyziaciele dobrego / powia-
tego: popolicie zowia to / co sobie nagotowa Ostatnia potrzeba
swiata: takze dobrego przyziaciele y sama Grammatyka nie tak
potrzeba nazywa: gdyż Amici, Necessary y Grammatyka sa
Synonima. Lecz wiem ja lepiej ciejsza ostatnia potrzeba przy-
zgonie życia naszego / to jest punkcie śmierci / Konania naszego:
ach gwałtowna to potrzeba / od tego punktu wszystka zawisła
wiezność / w tym punkcie do ostatniego każdy przychodzi wbo-
stwa / nie tylko że wszystka substancya odbierała Słowiekowi
Ale

ale nagość wszystkich dusze tego pokazuje się: *In fine hominis* Eccl: 11: denudatio operum illius. A kiedy to ięże na śarpawinę Cierpiotwo zleci się/ każdy swego grzechu do którego przyszedł w duszy szukać: O jaka mizerya ogarnie dusze ludzka: o błogośćby na ten czas owego Przyjaciela/ coby się ostatnia potrzeba mógł nazwać. Acz Kązmiarz S. wpatruje zdanie/ y pokazuje nam te ostatnia potrzeba/ albo raczej w ostatniej potrzebie Przyjaciela/ to jest/ Nabożeństwo ku Przenajsw: Pannie: Sed necesse, quod prodesset, pijs constat mentibus &c: ba y Ewangelia S. Oto Simeon stary w tej zostaje potrzebie/ a przecie nie narzeka na bieda/ ale wesoło śpiewa: Nunc dimittis. Czemuż? bo znalazł od tej ostatniej potrzeby Przyjaciela/ Patronkę/ Przenajsw: Pannę stawiającą dziś w Kościele Salomonowym. Escobar tak do niego mówi: Heus bone Simeon, venerande Senex, cupiens in pace obire diem tuum, ad MARIAM discessurus accurre. Wic ia już nazwa y pokazuje Przenajsw: Pannę Przyjaciółką od tej ostatniej potrzeby; wprzód powiedziały/ na tego cięża ta przychodzi ostatnia przygoda/ to jest cięższe nad inne stonanie.

Prawda jest/ że na wszystkich ta ostatnia przychodzi po- I. PARS
trzeba: ale nie jednako każdemu dotuży; wszyscy iednąś
do żyć przestaliśmy/ umieramy/ ale nie jednako konamy. Jes
dni wesoło śmiejąc się umierali/ iako Piotr S. Alkant: śpiewał
sobie: Lætatus sum in his. In iako psi wyli. Ale y Psal-
mista S. opisał te różnice. Pretiola in conspectu Domini mors
Sanctorum ejus. Droga jest przed obliczem Pańskim śmierć
Śmierci jego. Aż znówu: Mors peccatorum pessima: 2 Psal: 33.
Śmierć grzesznikom najgorsza. Domyslić się łatwo przyczyny
tej różnice z podobieństwa: Widzielibyśmy tego rozrute-
go/ pości ma taki gróś/ dula/ pie/ rozierania na lądaco/ gro-
śa nie zatrzyma: widzielibyśmy zaś drugiego/ który rowny
w substanczy bywszy tamtemu pierwszemu/ ostrożnie/ osze-
dnie/ ścisłe żyje/ na strone nie nie poydzie/ wszystko iak z re-
gistru: pozym nastąpi Nieprzyjaciel/ Wioffe spali/ zruinuje
obiem/ tak/ że obadwa do ostatniej biedy/ y ruiny przybędą
w cudzym łacie przytulac się muszą: Krotomuby też z tych dwu
doFu.

do kuzać ciężey miła ono wbostwo/ y nie szczęście? Odpowie
 każdy: iż tamtemu rozrzenie/ nieostrożnie żyjącemu: ten zaś
 drugi musi mieć taki groź/ opatrzył się on dobrze na te przy-
 gode. Tę jest S. N. przyczyna różnice/ że niektórym ostro-
 enia bieda/ to jest konanie cięższe niżeli innym: Mierzy się
 pędzia (iako owo mówią) za żywota/ to jest mierzy/ stosu-
 ię sprawy/ myśli/ słowa swoje/ według przykazania Bożego/
 wydatkow niepotrzebnych nie czyni/ to jest taki Bostey
 przez grzech nie traci często/ ściśle sumnienia swego rejestra-
 trzyma/ to jest; nie pozwala sobie nic nad sumnienie/ y o-
 wsem stara się/ aby substancyey przybywało duchowney; to
 jest/ o przymnożenie Cnot ss. y o zasługi przed P. BOG JEŃ
 przez umartwienia/ Trabożeństwa/ a ośobliwie wczynki miło-
 sierne: tak przydzie na cie opactwa przygoda/ to jest godzie
 na śmierci/ będziesz przecie miał do czego się udać/ na czyn-
 tołwiek/ przy miłosierdziu Bożym/ y zasługach JEZUSO-
 WYCH nadzieie zbawienia swego zakładać: a tak w wypo-
 izonym/ wesołym duchu/ z dzisiejszym Symeonem umierać ba-
 dzieś. Przeciwnym spojebem/ jeśli przez żywot twój hulaś/
 traciś *cum meretricibus*, to jest/ pasyom twym dogadzać/
 tak wiele razy lasse Bosta: otwarte Wrota sumnienia two-
 iego maś/ *quod lubet licet*, iada okazać szarpnie substancyey/
 to jest duszy twojej/ zgryść smiercielnie tak iagodka pokonać
 w ciebie: Trabożeństwa/ a dopieroś dobrych wczynków miło-
 siernych nie pyś/ raczej łupiestwa/ krzywdy ludzkie w tobie
 się nadyda: bądźże pewien/ że w oney ostatniej potrzebie: to
 jest; przy konaniu twym w ciążkim wboństwie/ miżerycy duszy
 twoja obaczy się/ gdy w mieście/ to jest w duszy twojej nie-
 nadydiesz nic takiego/ coby ci serce/ do iakieykolwiek nadzieie
 zbawienia twego wczynie mogło: zgola niefortunna czeka cie
 przygoda. Maś tego dowód y oraz przykład czyniś na-
 dwu sławnych Wodzach Izraelskich: pierwszy niech będzie
 on Waleczny y dzwoney odwagi/ ale oraz y śmiatobliwy loz-
 iego sprawom y życiu kto się dobrze przypatrzy/ przyznać
 musi/ że wielce ostrożny/ w każdej okazyey przestrzegający/
 chroniący się Obrazy Bostey/ pilny w wypełnieniu namnię-
 go roztazania Bożego: niewodzil się ten respektami: postany

EXEMP.

ob mto
 iego am
 elski/ ob
 ra habi
 pánicy
 pulu m
 sam iel
 iednem
 grzechu
 qui al
 quod
 lud co
 ba byt
 Woyze
 Bostalo
 sie kai
 stazu
 pretext
 Sama
 co? n
 nişcy
 mento
 respekt
 nio n
 slo/ r
 jensy
 na sie
 swoim
 tiego
 tiego
 do sn
 bus po
 Hieron
 grob
 Wiac
 porzyc
 ra/ na

od Mojżesza na rewizya Ziemi obiecanej / lubo Kompania
tego zmyślonemi racyami / y Kłamstwem chce mścić lud Izra-
elski / odwieść ich od dalszey drogi do obiecanej Ziemi: Ter- Num: 13.
ra habitatores suos devorat: on niedba że pada się w Kom-
panię na inwidy / kląć nie chce / nie wybiła sobie sku-
pulu mówiąc: na coś się to przyda / choć prawdę powiem -
sam jeden / bardziej beda wierzyć onym dwóm / niż mnie
jednemu / nie bede nic mówił: nie dyskuruję tak / ale...

gzechu się obawiać / Szera powiada prawda: Fratres mei Ios: 14.
qui ascenderant mecum dissolverunt cor populi, nuntiavi
quod mihi rectum videbatur. Rozkazuje mu p. BOG / aby
lud w głębości Iordana prowadził; y tu nie mały odwagi trze-
ba było / nie szemrze na p. BOGA / nie myśli sobie: Kazanoś
Mojżesowi lud prowadzić przez Morze / ale wrzód osuflone
zostało dno Morzkie / a mnie teraz wprzód w Wodę puszcząć
się każe: nie takowego nie mowi / ale zupełnie dojść czyni ro-
zkazu Bożemu. Iozue był Hetmanem; co podobno pod tym
pretextem pozwolił sobie co wiać / niż się godziło: podobno
Samaritom częst / wyzwa z substancyey / wypuścił za to / za
co: nieprzyjaźnych sobie partyami swoimi niby ciągnięciem
niżej y żołnierzom swoim pod pokrywka donatyw / trakta-
mentow etc: zaśluga obcina: komputy / rejestra fałszywe dla
respektu przyimie: podobno gdy wydzielał dwunastu pokole-
niom Ziemi obiecanej / gdy do tego pokolenia y familiei przy-
szło / kazal poćiągnąć dla siebie słuza mówiąc: jem ja zasłu-
żony nad inne / zdrowie / krew leżyłem na to / godzi mi się -
na się mieć respekt / pozwól sobie tego / coż też Działkom
swoim zostawie / gdy przy mały zaszczytce zostana tak wiel-
kiego Wodz dźwieć / śmiać się z nich beda ludzie! Tę cę
tego o Iozuem nie mamy / na swoim ten kawałek siedział
do śmierci: Mortuus est Josue, sepelieruntq; eum in fini- Ios: 24.
bus possessionis suae. Proza skrypta musiała być: bo tak S.
Hieronym pisze. że S. Paula nawiedzała Ziemi Świętą / y tam
grob Iozue obaczywszy bardzo się dziwowała skrypcy tego.
Wrac przychodzi też na tego bogobojnego Męża / ostatnia
potrzeba / śmierć: bynajmniej go to nie skręci / wesoło umie-
ra / nawet y Pogrzeb wesoły ma: Sepultusq; est in Tarnac-
lare.

- sare. z Żydowskiego tłumaczy się Solis quasi Sepulchrum. Słońce zaś wschodzące / jest *Symbolum* wesołości; dla tego Łyranus piše / że na Grobie tego Słońce wyrobione było: w in Iud: GYM Tęciemnica wpatruie Naxera y mówi: Ut noveris iustum mortem de vitæ actionibus illustrari, & Sepulchri tenebras in candidissimam lucem transire. Abyś wiedział że sprawiedliwych śmierć, z życia ich spraw zaciąga splendorowi. y Grobow ich ciemności w najświeższą przemieniająca się światłość. Terazże na drugiego Monarchę Izraelskiego to jest Saula obroćmy oczy / ten w życiu swoim takiego był rozgłoszono-go sumnienia: pełne tego Kziagi Rozlewności / nieposlušny BÓG / zaboyca Kapłanów / Proroków / Przestładownik za-pamiętał niewinnych / Świeciokradzca / figlami tylko wybił sobie skrupuły: mówił znać godzi mi się Dawida przesładować / bo mi podezrzany o Rozlewność / godzi Kziąży zabijać / bo przewody miał z Dawidem / godzi ofiarę zynić / bo chciałem
1. Reg: 13. nie Kziądz / ale Krol / do tego też gwałt był: Necessitate compulsus obtuli: godzi się do Czarnownicy udać / Kiedy P. BÓG do mnie gadać nie chce / ani mnie ratować. Wypyt po liberaliter, albo liberę, nie grzech to / niemaż to nic. Ale patrząc się też na taką mizeryę / y nie szczęście w ostatniej przygodzie / Zasu godzinny śmierci przychodzi; z jednej strony z dobyta bronia Geta Amalecites na dobiecie tego / z drugiej ściana w bok wciągnęła / z tyłu nadzieją Philistynowie; a dopieroś w takiej desperacyi / y ścśnieniu zle jego sumnienie! Dale
2. Reg: 1. znać / roztężuiac się dobieć: Sta super me & interfice me, quoniam tenent me angustia. Tę co piše Nax: Dęklada: Post perpetrata scelera, yndiq; angustijs afflicatur in morte qui lato adeo imperio utebatur in vita: Dobrze powiedział DVLCH S. Cor durum habebit malę in die novissimo. Serce zętmęrdzięte zle się mieć będzie w dzień ostatczy. S. Bernat. epistule to serce. Cor durum s. ingratum ad beneficia, invecundum ad culpa, impavidum ad pericula, fupta non providens. Serce zętmęrdzięte; to jest niewdzięczne dobrodziejstw, niewstydlive na łpofność, niewstrępane na niebezpieczeństwa, na przyszłe rzeczy nie pamiętające. A tę to jest / że Pismo S. przypatruie się śmierci sprawiedliwych / w x o l nym

nym vn
cieniem
miliast
moris:
cień im
ochrony
okrutna
cos. Z
go bytu
in extre
musitate.
Obiaśn
te jayw
Widzi
Mera i
tego tak
się na n
tego tak
pięzał
zedy c
wid: A
ka. Cz
rum ac
provec
peccata
rudine
damnat
sta, dla
przeciw
nawor/s
nia. A
stętnie
tego b
stania
Jona
potrzeb
ta bon

Nym umierających summentis: nie sama śmierć; ale tylko
 cieniem śmierci nazywa ją/ przywołując słowa Dawida: Hu- Pfal: 43.
 miliasti nos in loco afflictionis, & cooperuit nos umbra
 mortis: Upokorzył nas na miejscu udręczenia, & okrył nas
 cień śmierci: ale gdy śmierć grzesznika opłonie; nie tylko bez
 ochrony śmierć cała zowie/ ale teżże przydać; iż ta śmierć
 okrutna im będzie/ grzesić/ pożerać ich będzie: Mors depauper
 eos. Żyłymaliście Panowie za zdrowia/ za życia/ dobrze
 go bytu/ swymolnie/ wspaniałego pozwalaliście sobie/ ażeby teraz
 in extrema necessitate będzie/ głód cierpieć/ & oświecać
 musiacie. Fume n patientur vt canes. Mors depauper
 eos. Pfal: 48.
 Obrażnia się to widzeniem jednym S. Birgiera: iako to za
 te swymolnie/ & zyskujące życia/ oświecać będzie/ & głód głębi:
 Widzieliśmy raz ta S. Pani jednego Króla duszę w Czysta; EXEMP.
 Maza tego taka była za niektóre zbytki w życiu/ iż to ułta-
 tego iakoś rure włożywszy tak go nadymano/ aż skóra padała
 się na nim/ & znowu gwałtem wielkim & cchem owo nadeście
 tego tak wyciągano tak rure/ że wyciągniony był iako jedna
 przysłka. Coś podobnego wielu/ teżże przy konaniu głębi
 z tych co tu rozumiem/ swymolnie żyła: tak im Proroctwie Da-
 wida: Mors peccatorum pessima. Śmierć grzesznikom najgor- Pfal: 33.
 sza. Czemu tedy podziwiać mowi: Pessima inquit; quo-
 rum adolescentia est mala, propter peccatum lativiam;
 provector aetas peior. propter peccata contra iustitiam per-
 peccata; ac alia multiplicia: Mors pessima propter conlu-
 tudinem, & necessitatem peccandi, ac propter aeternam
 damnationem. Najgorza prawi śmierć: których młodzież jest
 dla, dla grzechu występniwości: dalszy wiek gorzy, dla grzechów
 przeciwko sprawniedliwości popełnianych, & innych wiele: śmierć
 najgorza dla zwrócenia, & nalogu przeżycia, & wiecznego potapie-
 nia. A z tym iasna/ iż to rozumie/ swymolnie żyła; w o-
 świeceniu oney potrzebie nie ma się spodziewać supplementu i-
 tego biedy swojej/ żadnego poufalego Przyjaciela/ ktorzyby o-
 świecenia tego potrzeba opiekali się & tego ratowali.
 Jedną je ia przecie obiecał pokazać Przyjaciela od tej oświecenia II. PARS
 potrzeby/ & biedy; za takiego stawię wam Przen: Panna:
 ta bowiem wspaniałych Ktorzy Nabożeństwa tu sobie starają
 się

sie y przy naycieższych zabawach nie opuścić / w oney ostat-
 niey potrzebie / to jest przy śmierci / nie tylko sprawiedliwych /
 ale też y grzesznych / byle z zupełną skruchą / y Nabożeństwem
 oney wzywali / nie odstępnie / y owszem wielkim ratunkiem
 bywa im / w oney ostatney przygodzie. Naprzód w polpoli-
 tości mówiąc: Ona jest wszystkich Konających Patronka.
 Gen: 2. Pokazuje to Figura Pisma S. Opowiada S. Historia Ray stwor-
 FIG: zony / powiada tam o iakieży Rzecz / która wychodząc z Krá-
 iu / na inne wielkie cztery Rzeki dzielila się. Fluvius egredi-
 ebatur de loco voluptatis, qui inde dividitur in quatuor
 capita, które Rzeki zowią się jedną Phison, druga Geon, trze-
 cia Tigris, czwarta Euphrates. Basilius Selen: Księżem nazywa
 Orat: 30. Przenasw: Panna: Ave gratiā piena, ave florentissime Pa-
 radysie! Z tego tedy Kráiu przez wypadające Rzeki / dobrze
 może się rozumieć Opieką Przenasw: Panny na wszystkie roz-
 ciągnięta się świat / albo ludzkie. Na co przypada Rupertus
 A gemus to są Rzeka nie płynie / nie oblewa w łupie całej
 Ziemi / iako czyni to dobrodziejstwo Nilus Rzeką / Egypcie
 mu Kráiu / który dla tego nader żyjnym staie się / zrozumiemy
 zaraz / tylko się spytamy Hebrejczyków o tłumaczenie imion
 nazwisk danych tamtym Rzekom; a oraz Doktorów o Seno-
 y coby znaczyły: Wtenc P. Beda tak tłumaczy litera: Phison
 lib: 10. Os pupillae: zaś w sens mistyczny Escobar tłumaczy o łaskawo-
 ści Przenasw: Panny nad grzesznikami / za któremi iak za zło-
 nica ośa otwarte piersi ma / y prosi Przenasw: Panną Bóg
 Wszechmogącego. Geon Rzeką / która Włazyniska bardzo go-
 raca dla tego okopciła oblewa Ziemię; tłumaczy: Pectus
 Piersi. to jest Miłosierdzie / które ma Przenasw: Panną nad
 ona okopciła Kráiu / to jest duszami w ogniu Czystowym.
 Tigris tłumaczy się: Velocitas. Która je oblewa Ziemią
 Asyryjczyków: znaczy miłość Przenasw: Panny / która do o-
 ney Niebieskiej szczęśliwey Kráiny rościaga się / na restaura-
 cya ruin niegdy Niebieskich / wiele dusz pod protekcya swoją
 wprowadzając w one Niebieską Krainę. Naostattek czwarta
 Rzeką zowią się Euphrates, a tłumaczy się Pulverulentus.
 Tu pyta się Escobar o mistyczna significance tego / y mówi:
 Quid MARIE cum pulvere? Co Przenasw: MARIET Pán-

nie do prochu? y odpowiada: że znaczy iako Przenasw: Panny
Opieką rościaga się nie tylko do żyjących, ale też do zbliżają-
cych się do prochu/ do grobu/ którym już na twarz prochu/ Zie-
mia pąda/ to jest do Konających ludzi. Profecto Delparae
misericordia specialissima circa moribundos, ad nativum pul-
verem decurrentes innuitur. Czego potwierdza S. Bernar.
Longitudo MARIE vsq; in diem novissimum, invocantib;
eam subvenit univertis. To w pospolitosci; Ale w osobliwo-
ści mówiac o Konaniu ludzi sprawiedliwych/ nabożnych tu
Przenasw: Pannie/ że tych Przenasw: Panna w ostatniej ra-
bowey potrzebie iako poufały Przyjaciel nie odstepuje. Po-
tazuje to wzwyż pomieniony Author, wważając że po owej
surowey sentencyey wydanej od p. BOSA za grzech Adas
mów: Pulvis es, & in pulverem reverteris. Co znaczyło
decret śmierci na każdego głowieka wydany: pręko zaraz
Adam/ myłoc iakieby też imie miał dać Sonie swojej/ naś
bwał ja Matka żyjących. Vocavit nomen Uxoris suae Evam,
eo quod esset Mater cunctorum viventium. Tego imienia
niegodna była na ten czas Ewa/ słusnieysza było nazwać ja
Mater mortuorum, gdyż ona wszystkie swoje pokolenie grzechem
umorzyła. Wiec S. Epiban. trzyma: że ten tytuł Mater viven-
tium nie Ewie/ ale raczej Przenasw: Pannie służy; y nie dają
mo dają iey w ten czas ten tytuł/ bo przez to pokazuje się/ iż
w oney potrzebie tak cięskiej sama ona jest/ Proza Rocha-
Pom swoim Przyacielskiego/ y owsem Matczyńskiego affe-
ktu dostrzymuje/ y ratuje. Escobar. Cum hominibus mor-
tia sententia inflicta est, quasi tantae calamitatis solatij loco,
morituris adhiberetur MARIE influxu esse sublevandos.
Gdy na ludzie śmierci skazn rzucona jest, iakoby ku pociesze tak
wielkiego nieszczęścia, umierającym przydano, że za staraniem
Przenasw: MARTEY Panny mieli być wspomagani. Dwiero
dza się ta prawda/ naprzód zdaniem Kościoła S. który
wszystkich ludzi osobliwie nabożnych tu Matce Bożej w ostat-
niej godzinie iako testamentem iakim oddać na racy/ y opie-
kę Tłaswiatkiej Panny medlać się codziennie do niej w po-
zdrawianiu Anielskim: Sancta MARIA ora pro nobis pec-
catoribus, nunc, & in hora mortis nostrae; y znawu: Tu

Ser: de
Assumpt.

Gen: 3:

FIG:
Orat: de
Deip.

sub Ann:
D. 1497.
EXEMP.

sub Anno
1598.

nos ab hoste protege, & horâ mortis suscipe. *Broń nas od przeciwney strony, przy śmierci doday obrony.* Wtwierdza się powtore toż tak wiele doznanych przykładom. O niektórych tylko namieniam / z których się daie znać: iż iako Czarci o státniey oney godziny / rozmaitych záżywaia y szukała sposobow ná zgube dusze ludzkiey; tak Przenasw: Pánná wśelich sposobow záżywa ná porátowanie / y obronę iey. *Wading: piše:* Ze gdy ná śmierć zachorował pobożny ieden Zakonník Zakonu Tłászego nazwany *Dominicus a Leoneffa* powiedział drugiemu Oycu sobie poufálemu / że mu się pokázala Przenasw: Pánná z Aniolámi: w krejce poym / aż ten drugi uslysy iakis zgiele / iakoby iakiego Woyská za drzwiami. Wyizrzy / y spyta: ody powiedziano mu: Oto my iesteśmy Szátani / przysliśmy że byśmy sprobowali się z konátacym Dominikiem; lecz nie możemy tam wnieść / czekamy póki z támtad nie wynidzie P. *MARKA.* Mamy y w Kronikách Tłászych Reformáčich; iako B. Morykowi wielce nabożnemu Laiczekowi sáma Przen: Pánná przy stonániu pilnie służyła / disponuac go; y gdy nie co lekáiaczego się widziála; sáma mu w vcho kładła *Imia JESVS* / kázac dla odpuszczenia grzechow gásto tego *Imia* nia wzywáć. Mamy w *Rzeczach Obiaw. Birgity S.* że tá gdy po śmierci Syná swego *Karola* / który mládosć swoie ná Woynie strawił; wielce się trapiła o zbawienie iego / aż ná Modlitwie obaczy Chrystusa Pána / y Pánnę *Maćterka* po prawicy iego ná *Sadowych Rzeszlách* siedzących: w sym przychodzi Szátan / który smiał przed Chrystusem P. stáżyć się ná Przenasw: pánnę: ále o co? oto że tá (*mówil Szátan*) spráwiedliwy Sedzia / czyni mi bezpráwie: Móia powinność iest przy śmierci ludzi kusić / oná dnis śmierci *Karola* zmártego / wśedşy do potow iego / siedziála przy nim / y mnie tam wnieść nie dopusćila. Znowu móia to iest / że iako Ceklarczy powinien przed twoy sad kázda prowadzić dusze / oná zaś dusze *Karolowa* tylko co z ciála wysła / ná swoich rekách do Sadu twego zaniósła / y pusćić mnie do sadu niechćiano. Ná co mu odpowiedziano: Nie masz Czarcie krzywdy; bo to sobie *Karol* zaslużył osobliwym Nábożenstwem tutey Pánnie. Wiele byli się nie pokazune z tad iáśnie / że

Przen:

Przena
trzebie
powies
est vira
śmierci
Mors
rzy T
sobie
ich ter
wşy p
wayje
to mo
iaca
ga.
mico
je Pr
wym
nych
lom
byle
vdál
nam
len/s
Str
now
Filij
zbán
bárd
byd
radn
stwa
sti o
Don
y zn
ad
zbr
sepi

Przenasw: panna Kochankow swoich w ostatniej życia po-
 trzebie/ iako przyjaciel osobliwy nie odstepuje. Była przy-
 powiesć v starych (iako Novar: piśe) Vita sine amico, non
 est vita, sed mors. Życie bez Przyjaciela nie jest życiem, lecz
 śmiercią. Ja przeciwnym sposobem większą prawdę powiem.
 Mors cum amico non est mors, sed vita. to jest/ o tych kto-
 rzy Nabożeństwem swoim osobliwym/ y statecznym zasłużyli
 sobie/ iż gdy do konania zbliżać się poczyna; stanie przy toż-
 ich ten pożądany Przyjaciel Przenasw: Panna/ Kiedy obaczy-
 wszy przychodzaca witac bada: *Veni amica mea: przyby-*
 wayże szczerliwie Przyjaciółko/ y owsem Miłko Dobrodzie-
 ko moja do flugi twojej/ Kiedy wtowierdzająca w nadziei/ pobudz-
 iaca do Accow miłości/ strachy/ odganiała Czarę oba-
 ga. O konaniu ich prawdzić się będzie: Mors cum a-
 mico non est mors, sed vita. Potrzebie, nie tak mi dziwno
 że Przenasw: Panna przyjaciółom swoim/ to jest/ sprawiedli-
 wym w tej ostatniej potrzebie Przyjaciółka pokazuje się/ y o-
 nych nieodstepuje: ale to rzecz osobliwszą/ że y Nieprzyjacio-
 lom Bożym/ to jest ludziom grzesznym ładaiako żyjącym/
 byle przy konaniu swoim w upokorzenym sercu/ y skruszonym
 wdali się do niej/ w ostatniej tej potrzebie/ratą zawołali: by-
 namniej y ratowym przyjacielskiej nie żaluje usługi. *Abu-*
len/s medycyniac nad onym miejscem Pisma S. O poimaniu
 Sierżenie Pańskiej od Philistynow/ przy której dwu Kapła-
 now Synow Helego zabito: Arca DEI capta est, duo quoq;
 Filij Heli mortui sunt Ophni & Phyncees. Pyta się iako też o
 zbawieniu tych dwu zabitych trzymać/ czy zle/ czy dobrze: y
 bardzo nachyla się na tę opinię/ że są zbawieni: a iakże to
 byds może mody Infułacje? czyli nie opisało Pismo S. sta-
 radnego życia tych Kapłanow: iakie pogorszenie z ich łakom-
 stwami/ swiatokradzkiej nieczystości/ wszystek Kościół Izrael-
 ski odnosił: *Erat peccatum puerorum grande nimis coram*
Domino, quia retrahabant homines à Sacrificio Domini:
 y znówu: *Dormiebant cum mulieribus*, quae observabant
 ad ostium tabernaculi: iakże tedy trzymać dobrze/ aby raty
 zbrodniowie zbawieni byds mogli: samol pogorszenie do po-
 ciepienia dosięby im było: *Vae per quem scandalum venit.*

APOPHJ

Cant: 2

J. Regi 4.

FIG:

Lecz *Abulensis* dając też swojej opiniei racya: Quia non su-
 gerunt relinquentes Arcam. iakoby rzekł: Ci *Asieja*/ wi-
 dząc niebezpieczeństwo od *Nieprzyjaciela*/ mogli byli życie-
 swoje *salwować* uciekając/ odbiegły *Arki* *Pánstwey*: przecie lubo
 byli zlag *zymorá*/ wielce sobie *ścącowali* *Arkę* *Bożą*: y nieiało *akt*
heroiczny dla niej/ y dla *BOGA*/ życiem *gárdzác* *wczynili*:
 przez który *zgrzechom* swoich przy śmierci *oczyszczeni*/ y *zbáw*
wieni zostali. Ale ja daley pytam sie: Ktoż im *sporzadził*/
 Kto w nich *wzbudził* tę *jarliwość*/ y *namrocenie* sie do *Páná*
BOGA oney *ostátney* *godziny* *ziednal*. *Arka* *Boża* *obecna*/
 Ktoey sie *puścić* z *Nabożeństwa* *tu* *nley* *nie* *chcieli*. To *so*
bie *pamiętay*/ *byś* *był* *nayswymolnieyszego* *życia* *człowiecze*/
 oney *ostátney* *godziny*/ *gdy* *nacierać* *na* *ciebie* *bada* *piekietni*
Philistynowie *Czarci*/ *potapieniem* *grozić*/ *do* *desperáciey* *przys*
wodzić/ *nie* *trać* *na* *ten* *čas* *nadzieie*: *tylko* *z* *za* *prze*
śły *żywot* *swoy* *ładaiaki* *przymknij* *sie* *do* *Ni* *istycznej* *Arki*/
 to *jest* *Przenasw*: *Pánny* *przez* *nabożne* *wzywianie* *ratunku*/ y
miłosierdzia *tey*: *przybedzie* *ona*/ y *opiekać* *sie* *bedzie* *ostátnią*
godzina *twoia*/ *zginać* *ci* *nie* *da*. *Escobar*. Ea est DEI par-
 pictas erga illos qui non recedunt, non fugiunt ab oble-
 quio ejus, sed ad obitum viq; Arcam arcanorum celestiu
 venerantur; ut impetrans à DEO penitentia occasione
 eos ab aeterno eripiat exitio. Czego ten *potwierdza* *przys*
kład/ Ktory *pisze* *Padag*: *Christ*: o *Heretyku* *pewnym*; *ten*-
26 *gdy* *raz* *na* *Bazánii* *styszał*/ *iz* *ten*/ Ktoryby *co* *dzien* *kilkoro*
EXEMP. *Pozdrowienia* *Przenasw*: *Pánny* *odmowił*; *nie* *mogli* *wiec*; *nie*
zginać: *Wiec* *on* *wmyślił* *co* *dzien* *siedm* *Pozdrowienia* *ma*
wiać: *we* *trzy* *lata* *potym* *w* *dzien* *Niepokalanego* *Poczucia*-
Przenasw: *Pánny* *śmiertelnie* *záchorował*; *potázur* *mu* *sie*
Przenasw: *Pánna*/ *do* *Wiary* y *Sakramentow* *Katholickich*
przymodzi/ *obiecuiac* *sie* *do* *niego* *na* *Boże* *Narodzenie* *przysłać*
Konającego *ratować*/ y *do* *Trieba* *zaprowadzić*/ *co* *sie* *tak*-
stało *gdy* *čas* *przyszedł*. *Wiec* *tak* *puszaley* *Przyiaciela*/ *w*
ostátney *potrzebie* *oddawaymy* *Konanie* *nasze* *z* *S. Bonaventura*
in Psalt, *mowiac*: In exitu animæ meæ de hoc mundo, occur-
Virg. re illi Domina & suscipe eam, consolare eam Vultu San-
 cto tuo, & aspectus demonis non conturbet illam. *W roc*
zła

złaczen
 ia Nas
 tym; a

Feli

STROFA II.
 Qu
 Ta
 Cho
 Wj

U

bożeńst
 lo sie
 bno do
 TRWA
 Pánny
 oraz
 naypie
 nie prz
 zna:
 nie roz
 se sie
 recan
 yoi G
 duchow
 Nabo
 dze co
 tem d
 supra
 ba, k
 Nieb

złączeniu się dużej mojej z tym światem, zabiegaj iey Páni me-
ia Naswietła, y przyjmij ja, poćieś ja Obliczem twoim Świe-
tym; a widziadła Czarnowskie niech iey nie turba. Amen.

Felix Navigatio, in Mari Mariano.

STROFA II.

Quāvis sciā quod MARIAM Nemo dignè prædicet: Pro An-
Tamen vanus & infanus Est, qui illam reticet. nuntiat:
B.V. M.

Choć wiem y ja, że MARIA Godnie się nie wystawi:
Wszak wśelaki, ladański, Co o iey czci nie mówi.

Et Nomen Virginis MARIA. Matth: 1.

UWażając dzisiejsze poselstwo Ciebieście/ poszepti/ y
Oracya Anyolá S. / wymyśliłem nie pospolita żądać
wam gadke S. N. a ta jest: Gdzie nayspierwey Tia-
bozeństwo albo raczej pozdrawianie przenasz: Panny zage-
to się: czy na Ziemi/ czy na Ciebie/ czy na Morzu: Podo-
bno dowcipniejszy odpowiedza: że nayspierwey w Ciebie/ kiedy
TRÓJCA przenaszwistka wyprawniac tego posła do przem:
Panny/ przy obciawieniu tajemnice Wcielenia Syna Bożego/
oraz (iako się rozumnie godzi domyślać) nauczyła sposobu też
nayspierwszego pozdrawiania przenasz: Panny. Ave MARIA:
nie przyje tey odpowiedzi; iednak lepiej nie jest dostate-
czna: bo co modo insensibile, co jest przez wewnętrzne oświecenie
nie rozumu Anielskiego stało się. Wiece drudzy odpowiedza/
że się to pozdrawienie na ziemi poczęło/ bo w Domku Lau-
reanistm/ w Mieście Nazareth/ ta nayspierwey Oracya An-
yol Gabryel odprawił: y co prawda; mówiac realnie. Ale
duchowna refleksya mając ja/ odowiadam: że nayspierwey to
Tiabozeństwo poczęło się na Morzu. Dział coś podobnego wi-
dze co widział w Obciawieniu Jan S. Vidi Angelum for-
tem descendentem de Cælo, posuit pedem suum dextrum
supra Mare. Widziałem Anyolá mocnego zstępującego z Nie-
ba, który położył nogę swoje prawa na Morzu. y dzisiejszy
Tiebieści posel/ stawa naprzód na Morzu/ albo przy Mro:
Ap: c. 10.

130. Nomen Virginis MARIA. według Hebrajskiego ięzyka / y polskiego tłumaczenia MARIA à Masi. iakoż nie ma-
to Doktorow SS. Morzem przenieś: Panna zowie: S. Chry-
Lib: 146. zolog. Maria Mare vocabatur, & quomodo non MARIA
Mare, &c: Wiele tego przyczyn dała Doktorowie SS. co
jest/ zowie się Morzem; dla niezgruntowanego Miłosierdzia
dla wielkich łask/ darow/ które Kęś Boska zgromadziła w
Lib: 3. niej. *Dyon: Carthus.* Sicut nullus valet guttas Maris dinu-
merare, sic Misericordiam, Gratia excellenciam, Gloriamq;
MARIAE nullus valet exprimere. na ten czas iednak biał-
dzo mi się podoba racya S. Epiphaniusa, który dla niezgrun-
towaney Chwały tej/ Morzem ta Chwały nazywa: MARIA
Orat: de est Mare spirituale, cui predicando, neq; hominum, neq;
lau: Vir. Angelorum lingua sufficit. Ledwie kto webrnie w to Mo-
rze / pokusi się cokolwiek tu Chwale Przenasw: Panny mo-
wić/ albo pisać/ zaraz głębokością chwały ogarnięny grażnie
y wstaje. Wiele przy tym mistycznym Morzu Chwały stawa-
dzis Anioł/ y przecie puszcza się w to Morze/ odwaja się chwa-
lić Przenasw: Panna: Ave MARIA gratia plena: y owsem
to Pozdrowienie chwały poczynając/ wszystkim ludziom na to
Morze puszczać się kaze. Ale iakoż Anieleś. na to tak głęboko-
my lichych rozumow/ oziabłego ducha ludzie/ mamy się puszczać
Morze: polspolity zwyczaj Żeglarzow / gdy na głębokości
Morstie puszczaia się/ dla serca y odwagi / od Modlitewy je-
glowanie swoje poczynać / ba y wnieścześnie / to ich iedyny
spolob. Z tad wrosto: Qui nescit orare, descendat in Ma-
re. przybedzie tam pewnie goracości ducha. Także y Augu-
Trac: 10. styn S. piše: że była v Starożytnych ludzi opinia, iż Modli-
in Ioan. twy na Morzu albo nad Morzem wczynione / iakos są skutecz-
niejszy / niż inne. Wiele y nas to niezbrodzone Morze-
chwały nie ma trwożyć / to jest / lubo wzniatemy że Przenasw:
Panny Chwały nigdy nie poymiemy / nie zgruntuemy / nie
przezo mamy zaniechować Nabożeństwa tu niej / y Modli-
tey: y owsem w naymniejszym bacisku Modlitwy S. mo-
żemy się puszczać odwajnie na to Morze / nie wronie / ale
raczej wdzięcznie przytęca będzie od przenasw: Panny. Do-
daje nam serca nie tylko ten Anioł / ale y Królwiez Niasz

Kazimierz S. gdy spiewa: Quamvis sciam, quod MARI-
AM, nemo digne predicet: Tamen vanus & insanus est,
qui illam retinet. Wic ia tego sposobu przez Modlitwe/
tey szczęśliwey Nawigaciei na tym Morzu nauczyć was chce.
Wprzód pokazawszy w pospolitości / iako naybezpieniejszy
sposob / przebycia tego Morza życia naszego iest / Trąbożen-
stwo y Modlitwa.

Dumiałego / y ztrwożonego widze Dawida S. stojacego
nad Morzem. S. P. Hoc Mare magnum & spatiosum. Żadumiałego nie tak bardzo wważam. Wielu bowiem
iest rozumienie / iż wielkie / cudnieysze / lichnieysze sa w Morzu
działa reki Bożej nizeli na ziemi. Historye piśa / iż w Hol-
landii; raz na Morzu wtowiono ryba postać na sobie mają-
ca Biskupa; rozmaitie probowano aby co przemowila ową-
ryba / ale darmo: wic gdy ia wiazad do Morza puszczano /
przy Biskupie cāmteżnym / rzekł ieden słowá Piśma S. Mi-
rabilis DEUS in operibus suis. Aż rybá sie owá odezwie:
Mirabilis in Caelo, in Terra, sed mirabilior in Mari. Cudo-
ny iest BOG na Niebie, na Ziemi: ale cudownieyszy w Morzu.
Wic bylo y Dawidowi S. nad czym sie zadziwował: lecz
gdy strwożonego / iako to bywa patrzącemu na Morze / albo
na nim będącemu / postrzegam; y wważam: przyznając / że na
Morzu iest sie czego strachac: lecz / o Dawidzie S. nie czyta-
łem aby kiedy miał po Morzu jęglować; do tego wolno by-
to iako Krolowi / zaniechać takiej przeiażdki. Aleć wpatru-
ie Hugo Cardin: in sensu allegorico, że sie to tu zamyslił Da-
wid nad innymi niebezpiecznieyszym Morzem / to iest / życiem
ludzkim na tym świecie: Mare magnum, & spatiosum est
praelens saculum. O iestże to tu czego na tym Morzu leżac
sie / niecytlo dla nawalności paśyli porodzonych / y do złego
stłonnosci / ktore często impetem swoim burza ciało nasze / ro-
zum zdrowy emia; rozbitaia łódka dusze naszej z łaski Bo-
żej; ale też: Illic reptilia quorum non est numerus, to iest/
tak wiele wstawicznych / prawie co moment / okazyi do złego:
iest sie tu czego leżac y nayswiatobliwsemu Duszelnikowi: a
dopieroż na świecie żyjacemu między marnościami świeckiego
mi. Był w Hiszpanii / wielkiej światobliwosci y cudami
sta.

I. PARS.

Pl: 103.

FIG:

HIST.

Blan: hic

HIST.

slawny Maj/ nasz Reformac B. Martinus de Valentia, teory
nawpierzwym z naszej Reformy/ byl Apostolem do Indii:
temu niekory Indyjski Biskup Zumaraga przykryl sie/ aby
przy iego zostawal Dworze/ iako Theolog/ y Różnosciami
dlugo sie wymawiajac/ dal slowo: wiec we śnie widzi nie
przezyrane Morze/ a siebie samego wiatkiesi łodze bez wio-
sła/ y Dąglow/ a iż ledwie nie tonal dla nawalności: Histo-
rya mowi: Revelatum est ei, perturbatum illud Mare esse

Chron:

Reform:

saeculum, eosq; qui in illo verlantur, esse in cymba remis
viduata, quo facilius pereat, unde Beatus resiliit à propo-
sico. *Obianiono mu że Morze onym wzburzenym był świat
a ci co na nim są, iakoby w Okręcie bez wiosel została, żeby prze-
dzy zgineli: dla tego Błogosławiony ten Maj wymowił się z obie-
canej rezydentey. Jeżeli to ludziom w łodce iakiejkolwiek
puszczającym się/ to jest/ ludziom światobliwym/ między
świeckimi okazyami/ y dla tak pobożney usługi/ a przecie
niebezpieczno: dopieroż onym/ którzy bez wszelkiej łodzi/ ale
iako by wpraw puszczając się na to Morze/ to jest/ z pochłanianiem
na tym świecie żyją/ bez sumnienia/ strupulu/ pływają po ro-
stosach świeckich/ cielesnych.* S. Augustyn mowi: Attendi-

Seri3.de

Ver2 Dō.

te saeculum quasi Mare; amas saeculum absorbebit te: a-
matorez suos vorare novit non portare. *Uważajcie sobie
świat iakoby Morze: kochał się w świecie zatopi cie: topić on
zwykło kochankom swoich, a nie nosić na sobie. Ale ja teraz
damy pokoy inaym niebezpieczeństwom Morza tego/ to jest
życia ludzkiego: owe uważam/ którego najbardziej lekał się
Dawid S. w tymże Psalmie: Smoka iakiegoś wtaił on w tym
Morzu: Draco iste quem formasti ad illudendum ei. Przez
tego Smoka znaczy się Czart przeklęty/ z rozmaitemi pokuśa-
mi: Diabolus est Draco magnus, & rufus Ecclesiae infi-
dians. Smoki wodne/ to jest Wieloryby na niektórych Mo-
rzach znaydują się tak straszney wielkości/ że iako Dżentyl pła-
wał/ całe Okręty ze wszystkimi/ nie tylko male baciki z ludźmi
pożerał: tak y Czart; o iak wiele nie tylko małych bareczek/
to jest ludzi świeckich/ ale y wielkie Galeony nalożowane
dregiem i starbami cnot Światek/ y zasług; to jest/ ludzi
światobliwych o ruiny przywodzi/ y innych przywiesić pilnie*

Blanchic

vallue.
Genfco
Qui a
molez
swiera
Uabaj
vdawa
kajdeg
wnych.
Gyftos
garaz/
Wiará
mocer
Genie
Bzou
tow/ y
iast ni
Bel y l
cari lu
raz D
Kas w
le fla
tym s
ratur
quod
quis
niech
cey c
glow
gltw
ny ob
& eg
piam
edmo
Defo
bron
cie c

Wszystko. Wtác przeciwno temu Smotowi y innym niebespie-
 Genstwom ná tym Morzu/ trzeba do Pacierzy/ doświadczyć:
 Qui nescit orare, descendat in Mare; nie trzeba się byna-
 mtey rych barzliwośći/ pokus/ y tego straszenia leżać; ale
 święta odwaga wznąć/ poufała tu p. BOG D Modliwa
 Trabajenstwem/ z gruntema nadzieia w pomocy tego S.
 wdawać się do niego. cá jedyna ma być obroná y wciezka
 każdego żyjącego w trudnościach y niebespieczeństwach duchow-
 nych. Poznaj się w sobie od Czartá poburzone ciało do nie-
 czystości/ do gniewu/ złości/ zazdrości etc: nie mieřay się
 zaraz/ serca nie trąć; ale naprzód wmaź sobie/ iż náucza się
 Wiara S. 30 p. BOG twój/ jest nieśtonienie mocny/ wtác
 moci jest tuż/ tuż/ tonącego w pokusie ratować: jest nieśtoni-
 enie mądry/ wtác potrafi ratować/ przeciw największym
 Szokom śatanśkim: jest nieśtonienie dobry/ wtác zámpe go-
 tow/ y chce nam w sprawie zbawienia nášego dać pomoc:
 jest nieśtonienie opátrzny/ wtác większych pokus nád siły ná-
 Źel y łaski swoje nie dopuřca: Qui non patietur vos ten-
 cari supra id quod potestis. S. Roża Limeńska widziałá
 raz p. JEZUŚ ná Thronie/ áż Aniołowie przynoszą ná-
 Źas wage; te Chrystus wzlawy wájet: to jest/ ná jedne pa-
 la kładł iáż wiele miał kro przeciwności/ pokus/ trudności ná
 tym świecie ponieść: ná drugiey zaś pałi/ do proporciey kładł
 ratunki y łaski swoje; y rzekł do S. Roży. Omnes sciunt;
 quod post tribulationem sequatur gratia; & quo plures
 quis sentit adversitates, plures recipiet gratias. Wřyřcy
 niech wiedzą; że zá utrapieniem nástępuje łaska, y im kto wie-
 cej czuje przeciwności, niecey też odbiera łaski. Wřař tedy
 głowiege w pokusách swoich z jedney strony wmażyć sobie ży-
 gliwość p. BOG tu zbawieniu twemu; á z drugiey stro-
 ny obietnice tego/ iż ná zawołanie gotow: Clamabit ad me; Plá; sa;
 & ego exaudiam eum, cum ipso sum in tribulatione, eri-
 piam eum. p. BOG zaś ślámać zawieść nie może; zátym
 edwajnie śmiało/ z wielką wřnośćá w nawálnościach pokus:
 Descende orare, do Modliwy wdaway się: tymć się raje
 bronie Chrystus: Orate ne intretis in temptationem: Tym
 się śięřy Chryzostom S. Unum ergo solacium hoc est, quod

1. Cor. 10.

HIST.

p.

Dom.

Hom: 14. Dominus prope est: ecce & aliud solatium, quod est pro-
in Epi: ad cari, & in omnibus gratias agere: *Tá tedy na počtechá iest,*
Philip. *že Pan nas blisko iest: oto zaraz y druga počtechá, to iest, mo-*

dlíc sie, y do dziekczynienia udawać. Wie dobrze Wieloryb
piektielny! Czart przeklady! iako to skuteczny sposob na zwoćcie-
zenie pokus tego! poučala do BOGA Modlitwa: dla tego!
albo niespodziewanie! aby nas nastrączył pokuša naglo! y do
zapomnienia o Modlitwie przynowid! napada z pokušami
swemi; albo gdy w pokušách do Modlitwy wdátemy sie! ro-
zmáitenní sposobami odwodzi; albo gdy odwiešć nie mož!
teštnico! rozerváním stára sie stáše Modlitwa náše. Po-
kázue sie tá skutá tego w Pišmie S. pod figura. Pobožná

Iud: 5. *Deborá Prorokini lámentuiac nad ruina Pánštwá Izráelškie-*
go; miedzy innemi nářetá! že drogi tákies y šćieški inž by-
ly pozarástaly. In diebus Samagar, in diebus Jael, quievec-
runt semita. Zá časow Samágar, zá dni láeli zginely šćie-

FIG.

ški. Tá co pišac Glosa náuča: že Philistynowie wšyšćie
te drogi! šćieški! křoremi on lud zchodzil sie do Domu Bo-
žego ná Modlitwe y inne Tlaboženštwá; Žolniersámi swemi
osádzili byli! aby ták přešćia bronili. Quievisse dicuntur
semita, quæ præoccupata erant ab hostibus, & non aude-
bant in Domum Domini ad Orationem ascendere. Zgi-
nely (mowia) šćiešks, křore, osiedli byli Nieprzyjátele, iz nik-
nie šmiał do Domu Božego pušćzáć sie ná Modlitwe. Co vřvác
žáiac Naxera dzivue sie! že ti Philistynowie zámysláiác o
zgubie ošćátney ludu Božego! nie ida w ich Žemie! ale byli
to tey skutá zážywaia! broniac Modlitwy ludowi Božemu!
y odpowíáda: že přez to pokázue sie! iako to Modlitwa!
Tlaboženštwó iest naypotážnieszá obrona přešćiw Nieprzy-
jácelowi; dla tego Philistynowie naypierwey přešćkoda tá-
ka do Tlaboženštwá czynia: co tym bárdžey wřglebem Třico
přyzjáciela dušnego! to iest Czartá! řužy. Mowí tenže:
Tanta est Dæmoni impediendi Orationem cura, tanta in-
omni præoccupando itinere ad Orationem solertia. Tá-
nielkie ma štaránie Czart y pilnošć přyktáda, žeby přešćkodził

EXEMP.

drogę do Modlitwy. Jáťže tey skutá zážyl y nia zářopit! što
žná Tlawa owa niewinností přewřezdny! w přez řyřch Bóžšćo
čáć

cach naszych / y owsem cały Narod ludzki. Historyk AN HIST:
 Wielki piše o Edgarcie Krolu Angielskim: że zprowadziwszy
 osmi Krolow Choldomnikow swoich / na iedne wspantalo.
 wsiadłszy Tawa / Krolom onym do Wiosel kazal / a sam ru-
 dlem pierował Tawa / plynac do Koscioła pewnego na Taw
 bożenstwo / y oraz w tym wspantalość Krolewstwa pokazuiac.
 Dosć to piękna Tawa / ale daleko zacnieysza była ona / Taw
 wa Rąyska: to jest w całej szizności / y porządku stworzona
 natura ludzka: gdzie iako przy rudla rozum siedział / y wszy-
 temi innemi potencjami iako Krolkami iakimi rządził /
 kierował wszystko do dobrego terminu Wieczności: ta tedy
 tak piękna Tawa / od Wielorybą Pielkielnego Czartá zató-
 piona została. Pytało się wżeni / co by też było przyczyna-
 tak strasznego wypadku pierwszych Rodziców w Raju: prawdai /
 wszyscy co na Diabla zwaliali / Serpens decepit me. y prę Gens 3:
 woda mówią: lecz ja co innego z strony samego Adama y
 Ewy upatrzyłem; to jest / nienabożenstwo ich. Pytam: -
 umiałe też Adam y Ewa Pacierz / y czy go też mówili choć
 raz w Raju: Nie byłoć wprowadzile ięże na ten czas tak
 tego Pacierza / iakiego nas sam P. JEZVS nauczył; ale
 pewnie rozumi ich wysokim światłem w stanie niewinności
 oświecone / rozmaite akty / affekta / ku P. BOGU porządku
 by były wymyślić: czy zaś tedy ten Pacierz / albo Nabożeń-
 stwo iakie / w Raju odprawili? Odpowiada Novar: że nie-
 miał o ich pacierzu nic w piśmie S. y owsem Simon de Cassia
 medytuiac nad modlącym się P. JEZUSEM w Ogroycu
 mówi: Orat inter arbores JESUS, quia inter arbores pec-
 cavit, & non oravit Adam. Modli się JEZVS między drze-
 nem, bo między drzewem zerzeszył, y nie modlił się Adam.
 Wiac Adam y Ewa nie mówili Pacierza w Raju. A dla
 BOGA coś jest: tak nieoszacowane przy stworzeniu swoim
 y światu otrzymawszy świeżo dobrodzieystwa / nie rusznali by
 to obowgu wklebać: y iakakolwiek do BOGA uczynić Mo-
 dlił: o ratunki przećwiczo posusom (wiedząc dobrze / że ie-
 żeż mogą zerzeszyć) prosić: Proś to sprawił / iż to y nich w
 zapomnienie pogło: podobno zabawy gospodarskie w Raju:
 musiał rozdać zwierzętom imiona Adam; podobno rozda-
 wa-

Vmb:
 Lib 14. n.
 1274.
 Lib: 132
 c. 30.

Novar:
ibid.

wanie myśli / nie mogąc się napatrzeć piękności stworzenia /
rozmaitości Bydła / Gwiazd / Drzew / y innych belicy / Rąk
stich. Wnie się zda / że to twora skutą Szatanie: & to aby
był mieysca / y czasu do Modlitwy nie dał / Lwie / w Pęsti
Waża pokazuje się / na rozmowy wyciąga: potym nawal-
ności pokus ambicyi / miłości nieporządnej śmiałych / siebie po-
burza / y tak niżej dla nieubojętności szatana / gubi on-
se ich / y cały Narod ludzki. Adam non tam facile peccas-
set, si Oratione se munivisset: Orationem prætermisit, &
lapis est. Nie tak łatwo zgrzeszyłby był Adam, gdyby się był
w Modlitwie opatrzył: opuścił Modlitwę, y w grzech upadł. Wied-
zący na tym światu tego Morzu zostający słowem / Pęstki
tego Wieloryba / Czł. a przekleśnego wchodzi / od pokus nawal-
ności / gdy na niego nastąpi nie zginął / przez zewolenie na
grzech. Descendat orare. Należy pierw w potulach swoich /
przeko choć wnetzami affektami / poufała o ratunek niech
czyni Modlitwę do P. B. G. A swego; wzna iż szczęśliwie wy-
trzyma / y zwycięży ducha tego z nawalnością.

II. PARS

Słyszeliście już z Doktorów SS. iż Przenasw: Panna dla
nigdy nie przeżerpaney godności / zacności swojej Morzem
niezgruntowanym Chwały nazywa się: po którym jeżeli chce-
my dopłynąć do Portu szczęśliwey wieczności / trzeba pażde-
mu z nas fłoty swoje wyprawić: przez co rozumieć się ma-
Modlitwa S. Nabożeństwo tu Pannie Przenasw: / wność
w przyczynie y Opiece jej. Powiada Piśmo S. iż Salomon
miał arcybogata swoje fłoty Morza / która z Indyj złota /
perły / Kości słoniowe / przywoziła Salomonowi / y prawie
nad wszystkie inne Role nabywaczysym go wozyniła. Claf-
sis Regis per Mare ibat in Tharsis, deferendo inde Aurum,
& Argentum, & dentes Elephantorum. Leż kto się do-
brze przypatrzy skutkom Nabożeństwa tu Przenasw: Pannie /
przyzna że to bardzo zacneyssa fłota: bo oraz y wesola / y
bogata: Wesola to fłota / bo Nabożeństwo / Modlitwa do
Przenasw: Panny ma to / że nietylko nie przytęży się / ale i
kós weselności ducha wraiona w sobie / wabi ięże do siebie.
Św. S. Anselm. powiedział: Servire huic Regina, re-
gnare est: & inter illius mancipia numerari, plusquam re-

3. Reg. 10
416:

Cap: 9.

gium.

gium.
Poddany
ściół
honor
Gosia
zprewa
nie tu
wazja
P. B. G.
miłości
flus mo
ad DE
nis.
Zprow
ktora
enoty
Zego
Matre
sissima
vobis
skier
skazyte
my ro
Cnota
Nasze
dušom
tym g
Jedna
Pani
co iſt
ſielny
wigac
ſkoda
ſe ieg
na pe
Modl
vt org

gium. Służyć tej Królowej, królować jest; y być w liczbie
 Poddanych jej, więcej niż Królowa godność jest. Stad y Ro-
 ściat S. iako drugiey Judyce piewa: Tu laetitia Israel: tu
 honorificentia populi nostri. Bogata jestże ta Głota; bo-
 gactwa nad Salomonowe; bo Miedziwa tu Przenas: Pannie
 sprowadza do dusze nabożnego wielkie Duchowne bogactwa/
 nie tuż z podziemney Indyei/ ale z Tichieft-ego Kráju: spro-
 wadza Dobre Miłości Bożey/ bo maoy affectu/ miłości tu
 P. 200V: dla tego y Ecclesiastyka nazywa sie Młoda
 miłości: Ego Mater pulchra dilectionis. Tā co pisac Bu- Eccl: 24.
 sus mowi: B. Virgo mentes puras sibi devotas inflammat P. 9. Ser.
 ad DEI dilectionem, vnde ipsa est Mater pulchra dilectio- 2.
 nis. B. Panna dusze do siebie nabożne zapala do miłości Bożey.
 Sprowadza dentes Elephantorum, Rosć niejako Słoniowat-
 tiora jest Symbolum czystości: bo nabożnym tu sobie/ tej
 enoty nie tylko jest pátronka/ ale iey też przyczynia. Dla-
 tego Chryzostom S. napewina. Quicunq; estis Virgines ad Serm: de
 Matrem DEI confugite; illa enim pulcherrimam, pratio- B. V.
 sissimam, & incorruptibilem possessionem; Patrocinio suo
 vobis conservabit. Ktore iściecie Pánienki, do Mátki Bo-
 skiej uciekaycie się; oná bowiem najsłodszyse, naydrożse, y nie-
 skazytelne dziedzictwo, Opieka swoia nam zachowa. Toś ma-
 my rozumieć y o innych bogactwach Duchownych/ co jest/
 Enotach SS. że nam ich przez Mabożeństwo tu Pannie-
 Młodzieckey przybywa. Wiec dobra jest/ pożyteczna jest
 dusiom naszym bawić się Miedycyami/ Paciorkami: to: ná
 tym głębokim wśelakich Chwał Morzu Przenas: Panny.
 Jednak że y tu przeszedz potrzeba/ y przypomnieć Psálmisty
 Pánstiego słowa: Hoc Mare magnum & spatiosum. Dra-
 co iste quem formasti ad illudendum ei. Ze Smoć pie-
 kielny Csarę przy tym Morzu wśala sie/ choć nam tej Mł-
 wigaciey/ co jest Mabożeństwa tu Przenas: Pannie przes-
 koda bydy/ od niego odstrąty; co naysmierśe/ naysilniey-
 se iego staranie. Opisuje Historia S. gdy Samuel Prorok
 ná pewne miejsce zgromadził wśystek lud/ aby zá niego
 Młodziewa synit: Congregate unversum Israel in Masphat,
 ut orem pro vobis Dominum. Wielce co pogali philisty.

nowie główni Tłepczyńscy ich apprehendować; więc wró-
dził między sobą/ żeby wszelkimi sposobami nie dopuścić/
albo przynajmniej przerwać owe Tłabożęstwo Samuelowi:
nagle tedy z Wojskiem ku samtemu miejscu nadsłoga: Au-
dierunt Philistini quod congregati essent filij Israel in Ma-
sphae, & ascenderunt Satraphae Philistinorum in Israel.
Czyliż to nowina była/ modlić się Samuelowi/ za lud Izra-
elski: pewnie żadnego dnia od tego czasu/ iako go tylko od-
dała Matka jego Helemu Kapłanowi do Kościelney posługi;
a dopiero gdy na Kapłanstwo po Helim nastąpił/ nie opu-
ścił bez Modlitwy: nigdy przecie tak się nie miało Tłepczy-
ńscy iako na ten czas. Uwajam ia sobie/ że gdy młodzień-
ci iefsej byt Samuel/ Arka pańska zawożowana była/ y wzie-
ta w niewola od Philistynow/ w poyródku Izraela nie było
ich; za tym y Modlitwy Samuelowe przed Arką bydy nie-
mogły. Dás w tymże Rozdziale czytamy/ że Arka Boża
iuz się była wróciła do ludu swego: Venerunt ergo Viri de
Cariathiarim, & reduxerunt Arcam Domini, & intulerunt
eam in Domum Aminadab. Wic Modlitwy Samuelowe
iuz nieiako przy Arce Bożej/ bo w poyródku ludu swego zo-
stającey/ iakoś skuteczny/ y przykryty Philistynom bydy
miały: dla tego także stáranie czynia/ aby mu te Modlitwy
przeszkodzić. Arka Boża figuruje Przen: Pánnę/ Philistyne-
wie znázo Czárta przekłeteego: prawda/ záwśo ten Zdrayca
boi się káżdey Modlitwy/ osóbliwie iednak boi się Modlitwy/
Tłabożęstwa ku Przenasw: Pánnie. Wic iako oni Philis-
tynowie przeszkadzali owego Tłabożęstwa; tak y Czárta prze-
kły różnych szuka sposobow/ aby odwoiódł od zwykłych Mo-
dlitew ku Przenasw: Pánnie/ albo przynajmniej wzmniejszyć
ich; sporządzá przeszkody/ trudności/ distrakcyę gospodarstew/
przyaciół/ Gości niespodziewanych/ że czasu na Koronę/ na
Godzinki niestanie; na czas sprawnie testnice oziębłość ducha.
Albo też náprzykład/ zámyśli: Kto co ku Cwale Przen: Pánni
nápiśáć/ aż mu záraz pokuśa serce psuie/ Morze niezgruntowa-
ne Chwały Przenasw: Pánni pokazuje; śpiewa/ ná coś się to
przyda/ iuz tego dosyć po Złęgách/ choćbyś ni wiedziáć co
powiedziáć/ nápiśáć/ nie doydzieś chwały tej Pánni; śmiech
iefsej

iefsej
zamyśli
zaraz
pacierz
wiele
Kiedy/
boiazliw
odwodzi
tu odw
iatego
na tak
sa. W
ti Wra
zwoloni
przykaz
slubu r
Kosciel
nie gra
bie ma
w tym
rady C
ku Pr
rzem
MAZ
Morze
zniesc
wiele
styczn
Kosci
try/
nie ty
one.
na C
leto
grześ
wa p
podro

leżęcej języki zazdrośnych Żółtów na sie obróci. Albo też/
zamyśli kto przyjąć Bractwo iakie Przenaśw: Panny: aż
żaraz ten *Draco* serce mu płuie / serce mu by już dobrze—
Pacierz znowit; tedyż ty wrobiecie zosiarczy / naydzieś tak
wiele czasu na odprawowanie Paciorków Bractw: opuściś
Kiedy / aż struput / aż miasto obrustu / grzech: y tak wiele
bojźliwych zastrąsamy na to Morze my, iacych sie ruszyć/
odwodzi od tak zbawiennej Nawigacy. Wierc Swietey
tu odwagi trzeba na to Morze / śmiało sie puszcz / iac sie
iakięgotolwiek Nabojeństwa tu Przenaśw: pannie; niedbać
na takie postrachy / y rady Czarcowskie; bo nie prawdziwe
są. Naprzód nie prawda to jest / żeby opuścić Pácior-
ki Bractw miales grzeszyć: prawda jest / że Odpustów po-
zwolonych są to nie dostępuiesz; ale ponieważ żadne tu—
przykazanie nie sąchodzi / ani też Obligacy żadney / albo
ślubu na sie nie zaciągasz; bo tego po tobie nie wyściaga—
Bosetot S. / ani Bractwo! Wierc opuszczając co takiego/
nie grzeszysz / chyba *per erroneam conscientiam*, są grzech so-
bie mając / opuściłbyś; co zastawia dla informacy / bo
w tym jesto błąd bywa. Niemasz też słuchać y drugiey
rady Czarcowskiej / która cie odwrócić chce od Nabojeństwa
tu Przenaśw: Pannie; iż ona jest niezgruntowanym Mo-
rzem zacności y chwaly / gmem dla tego / iż to Morze—
MARZA różne jest od materialnego Morza / materialne
Morze gdzie jest głębokość Wód wielka / małych barezeł
zniesć nie może / pręko ie Walami zalewa / zatapia / chyba
wielkie Okrety / y to nie zawsze bezpieczne. Morze; zaś mi-
styczne Przenaśw: Panna / lubo jest niezgruntowanej gło-
bokości w chwale / przecie y namniejszy łodzi / to jest Modli-
wy / Nabojeństwa / kretemi sie puszczasz tu Przen: Pannie /
nie tylko nie odrzuca od siebie / ale wdzięcznie przyjmie
one. Wyrzucania Morza umarłe ciała / y trupy / nawet y
na Okretach nie mogąc ich znosić / burza sie. Trąse dła-
lęko łaskawie / y spokojnie Morze / bo y naypodleyfym
grzesznego nie gardzi paciorkiem. Pięknie objaśnia to / o /
wła przeznacna w starym Zakonie Rebecka. Sluga Abrahama
podrojni / spragniony on / y Wielbiady tego / wdaje sie po
milu

Gen 24:

Fig.

miłosierdzie do Rebeke/ która postkał zerpściaca Woda. O
 chotna Rebeke napawa go z rąk swoich: Bibere Domine mi
 celeriterq; depotuit chydriam suam super vnam suam, &
 dedit ei potum: młko na tej ochocie/ y Wielbladom i
 go doć z praca niemiła toż świądzy: Quin & camelis
 tuis hauriam aquam, donec cuncti bibant. Co sługe po
 wrodzona słonność/ widząc grzecznego bą y z dostatkim
 iadacego/ mogła to sprawić; & podobno y serduśko poczu
 tego/ co ta potym zą te ochota postala: Protulit Vir inau
 res aureas, appendentes siclos duos, & armillas toridem
 pondo siclorum decem. Dobył złotych zawieszki wazacych
 syklow dwa, y maneli tyleż wazacych dziesięć syklow: ale
 bytye poi rąk ochotnie/ to ośoblawa: Rebekę z innego
 zykła tłumaczy sie Saginata. Coś podobnego przyznał An
 yol Pizenaśw: Panno: Gratiā plena. Przytęła Rebekę nie
 tylko bogatego sługe/ który złotem ochota nagrodził/ ale y
 bydlatką tego/ która tej chyba gnoy zostawiły. Mistryzna
 Rebekę Pizenaśw: Panna/ nie tylko ochotnie przy muie pa
 ciertki/ y co z Labożeństwa ofiarowanego sobie od bogatych
 w lasie Bosta Eliezrow/ to jest/ od sprawiedliwych; ale
 też y od bydlatek/ choćby co małego y podłego na chwale
 tej ofiarowali: przez te bydlatki rozumiem z Bernartem
 ludzi grzesznych; są teoremi tenże przyznali sie do Pizenaśw:
 Panny/ gdy wważając pomientone Pismo/ miłosnie mowa
 do Pizenaśw: Panny: Nunquid non etiam jumentis po
 tum tribues? Jaki o Panno y bydlatkom nie daś na
 potu? Przykładem potwierdzam. Schongart piše o redney
 bądzko skopey na wbojie białeyglowie: tej raz prosił dla
 miłości Panny Piznaśw: wboji o łaknużna/ zturbowana nie
 co/ aby go darmo nie puszcila/ rzuciła mu kilka ogorkow
 surowych: przeciw potym porwana na łód Chrystosa przez
 Jan/ już dla wielkich słaz na sie nie maiać sie czym bra
 mę/ blizko brła potępienia. W tym obaczy/ & oto Pizenaśw:
 Panna przychodzi na łód/ pokazuje owe kilka ogorkow
 które słowem danyh w bogiemu z Labożeństwem łaknużnic
 y tak tej przyznala miłosierdzie. Już tedy przypatrzmy
 sie/ takżo naszym niezgruntemowanym Alorzu chwale/ przez Piznaśw:
 bę

Ser. 6. de
 B. V.

Diser. de
 B. V. S. v.

EXEMP.

bojens
 lo jag
 Gyniay
 cum Na
 nemo
 dostatec
 powinie
 Quamv
 Tamen

STROPHAL.

AM

Z
 S. n.
 brabá
 Ducho
 ment
 ná R.
 Quon
 tware
 se inf
 Spán
 Bawo
 wwa
 dzo;
 w no
 z swi
 est in

bojaństwo szęśliwie zeglować możemy: rozpuszczaymy śmiało
 lo żagle. *Ubo* jaństwa naszego do przemasz: Panny / przys
 Syniaymy Rozancom / Koronek / Godzinek zc: ia *Conce*
cum Novar. Licet plene Virginem laudare nemo possit,
 nemo tamen ab ejus laude debet abstinere. *Lubo niki*
dostatecznie wychwalać nie może tej Panny, żaden jednak nie
powinien od tej chwały ustawać. y z Krolowicem S. nasz.
Quamvis sciam; quod MARIAM, nemo digne prædicet.
Tamen vanus & insanus est, qui illam resicet. Amen.

Academia Cælica.

Cujus vita erudita, Disciplina Cælica:
 Argumenta, & figmenta, Destruxit Hæretica.

Ktorey żywot, pelen czci, Cnot, y Niebieskiey Náuki.
 Wymysłone, y zmierzone, Heretyckie ztárl stuki.

Assumpta est MARIA in Cælum. Breviar: Rom:

Z Egnościacych się z tym światem / zwyczaj Stárodawny
 y chwalebny test / pozostałym potomkom / Przytácio
 lom / albo Stugom swoim / náuki pámietne zostáwiać.
 S. N. Peino tego w Piśmie S. Stárego Testamentu o A
 bráhamách / Izáákách / Jákobách / Thobiaśách / iákie przestrogi
 Duchowne działkom zostáwiali. Wiemy y w nowym Testá
 mentcie / o Testamentowych słowách Chrystusa *I E D V S A*
 ná Krzyżu: wiemy iáko Páwel S. powiedziawşy *Uznioł*
Quoniam faciem ejus amplius non essent visuri: iz *nioccy* *Act: 10:*
twarzy jego widzieć nie mieli. O iákie im ná pożegnaniu ós
 te informácy. Z historyi zaś bliższych *Philippa II.* Krolá *Hi*
spáńskiego: ten w ostatniey chorobie zroczony od robaków /
 záwola Syná swego / y odchyliwşy robáczym pierśi / rzecze:
 wóжай Synu ná co świata Pánstwa / y bogáctwa wycho
 dzo; *Oto* iá záczaszawşy *Europá / á* náwet y podziemny świat
 w noc swola podbiwşy / przećie vmieram. Odchodzi dzis
 z świata od nas działek swoich *Przenasz: Panná.* Assumpta
 est in Cælum: *Wziata iest do Niebá; á* coż nam zá *Náuki*

Pro Al
 sumptio.
 B. V. M.

zostawia/ Testamentem leguit: Wiedzieć potrzeba/ że Panna
 na Przenasw: ięże tu żyjąc / była iedna Akademia całego
 Kościoła Chrystusowego. Akademia z Greckiego tłumaczy
 się *Opacus, Umbrosus*, y z tad w Grekow dla lepszego pochoi
 Professorom w lasjach gęstych y ciemnych miejscach zakładan
 no Szkoły/ Akademie; to przypisuje pobożny *Geometra* Pann
 nie Przenasw: *Omnes Te appellant Montem, inaccessibilem, densum virtutibus & umbris. Wszyscy Cie nazywają*
Gora nieprzystępna, Cnotami SS. zagęszczona y adumbroniana.
 Z tey Akademiei Kościół S. y zebranie Apostolorw Nauka
 Szepali/ y odpor pogynającym już Heretykom dawali. *Ric:
 Laur: l. 2. p. 2. MARIA Apostolorum Magistra facta est,*
ascendente Domino docuit Apostolos novum Testamentum,
quod ad docendum nos iidem Apostoli conscripserunt.
MARTA stała się Mistrzynią Apostolorw, albowiem po Wniebo-
wstapieniu Pańskim nowego Testamentu Apostolorw uczyła, co
śa
mo Apostołowie SS. pilno śpisywali; aby nas tegoś nauczyli. To
 dniać widzimy dziś/ że ta/ tak potrzebna Kościołowi S. A
 kademia przenosi się z Ziemi do Nieba. A coż to będzie
 Oświecone już światłem Niebieskim Duch y uwielbione/ na
 uki nie potrzebuja/ bład żaden miejsca tam nie ma: raczej
 ci by to to z nami został Panno Przenas: Jesteś Akademia
 na postumencie bładw Heretyckich/ Kościół ci S. śpiewa:
Gaude MARIA Virgo, cunctas haereses sola interemisti
in universo mundo. Teraz ci to dopiero w Kościele S. a bła-
dziej w Oczyszczeniu Naszey/ przez niepotrzebnych Gości Cudzo-
ziemskich/ zagęściły się Heretyze bluzniące Osoba twoja prze-
naydosłowniejsza. Nie fraszymy się S. Ci. cieśy Nas Bła-
żimierz S/ y o zostawionej przećimko Heretyckim y innym
 bładom Akademiei/ opowiada nam. *Cujus vita erudita-*
disciplinā Calicā: Argumenta, & figmenta destruxit Hae-
retica. Biora dziś Aniołowie Duse y Ciała Przen: Panny
w Niebo: ale w czym zawisła naywyższa / naypotrzebniejszy
Nadrosć y Nauka/ to zostało: to jest Exemplar Naszey
śa
śego Życia tey/ Prory na pohaniwienie Heretykow/ y oras na
Nauka całego Kościoła S./ stałe za Akademią. To ia po-
taje: wpziod wymiodsy/ iako żywcia światobliwość y pisy-
 klad

klad do
 tyko n
 nie zły
 W J
 co
 nappze
 dziwny
 danyh
 stolica
 solicy
 cone o
 zam, p
 z pram
 życia l
 karach
 bo wy
 łowie
 iawne
 iamo
 iedna
 nard
 ścia n
 wwoi
 wielu
 wzyn
 nili
 kiey/
 ditan
 ich:
 ści p
 wo p
 ly:
 Wi
 cato
 pte
 niek
 wmi

Kład dobry! jest naystuczniejszy Szkoła y Akademia! nie-
tylko na przedyskutowanie Heretyków! ale też na namroce-
nie ztych Kacholikow.

Wiele ma Kościół S. Katoicki Rzymiski Akademii: I. PARS:

co jest Iposobow / Ktorem konfunduje błądy Heretykie:
nayprzedniejszy jest: iż Heretykom wymodzi się iako jest praw-
dziwym Kościołem Chrystusowym / po czterech znakach po-
danych od S. Conc: Nic: Unam, Sanctam, Catholicam, Apo-
stolicam. Naprzód pokazuje / że ma jedność / bo wszyscy Ka-
tolicy iednak Artykuły wierzą / iednak na trudności zarzu-
cone odpowiadają: Heretyk zaś każdy inaczey prawi. San-
ctam, pokazuje / że to co naucza / zgadza się z zdrowym rozumem /
z prawem Bożym / Pismem S. / pokazuje niemalo Świetego
życia ludzi. Catholicam powołują / polpolity po wszystkich
Którak świąt; y podziemnego rozciągający się. Apostolicam
bo wymodzi / iż nauka tego cā jest / Która nam podali Aposto-
lowie: S. S. przez potomków swoich / y Doktorow starych:
iawne na to ich świadectwa przywodzić: Nawet niektórych
sami: Originálne pisanía na Watykanie dochowując. Miedzy
iednak dwiema pierwşemi Akademiami albo domodami /
naydnie się wielce Kuczny / Sanctitas. Światobliwość; Ge-
sćia nauki / Gesćia też obyćiatow y życia: Która światobliwość
wzwierdza Wşechmocność Boska Wielkimi Ludami przez
wielu Świetych Meżow / w oczach nawet samych Heretykow
wzynnionemi. Niechżeby ieno Heretycy swoich Zborow wzy-
nili przyktośowanie do tej choć iedney Akademiei Kacholic-
kiej / albo wyvodu: Niech pożąia iaka v nich doctrina San-
ctitas, iak światobliwa Nauki / Artykuły: z samych Mistrzow
ich: O iaka Iprośność nauki ich pokazuje się! Na stan Zysto-
sći pochwaloney od Pawła S. o iak bezpiecznie następne Luter
w Pismach swoich; że y wżćiwe wşy nie rady by tego styka-
ły: y owşem zbrodniom wşelakim dāte pozwolenie; na same
Wiara Ipuşćiać się: pişe albowiem tak ad Melant: Esto pec-
cator, & pecca fortiter, blasphemias, parricidia, Contem-
ptum DEI, adulteria confidenter committe. Turczyn sami
niektorey ztych wştydzili by się nauki. Następnie na posty /
ymartwienia ciała: Ktore zaleca / y na Iobie pokazuje przy-
kła.

Conc:
Nic,

Epi 22.

Pladem / Paweł S. *Mortificate membra vestra: Castigo corpus meum.* Dopieroż gdy ich spyramy *de Sanctitate morum.* Stawia Kościół S. tak wiele tysięcy Świętych sławnych Cudami / tak wiele pánienek / Zakonników / Pustelników / ostre surowe życia; a możecieś co / choć Millionowa Gąstka do podobieństwa / Heretyckie Dbory pokazać co możecie / że w świątobliwości tej rzeczy dzieło się / Bóg na serce patrzy: tak że temu mamy wierzyć / gdy y nauka wasza inaczey rozkazuje / y Mistrzowie wasi opisali sami słomiana światobliwość życia swego / a prawie bestyalska. *Luther in Colleg: Nihil singulare in vita mea eminet: possum iocari, potare, frōtem exporrigere, ridere; cūm vnum cervisiae cantharum teneo, statim dolium ipsum concupisco: y daley: Voramus ad mortem, potamus ad egestatem, & ad infernum dormimus.* Sromota nie tylko tego po Polsku wykladać / ale y po Łacinie wstydze się ostać bityalskich słow mówić: a nie jest rzecz zmyślona; gdyż z łamych Luterstich w Fráncfortcie wysła Drukarni. Zazwyczaj podobno / że y u was Rákolskowie jest tak wiele bezbożnych obyczajów / złego życia / nawet między samemi / Proczy innych nauczają; nie przyje tego: gdyż nie jest y teraz Kościół S. Rákolski doskonały / ani byś powinien nad pierwiastki swoje / za CZYSTOŚĆ / za Apostolów / choć w małej liczbie / należeć się zli: to jednak światobliwości Kościoła S. jako przedrym tak y teraz nie żdzi: bo nie jest to pospolita rzecz / ani tego Kościoła S. naucza / albo pozwala; ale raczej gani / zabrania / y owsem karze. W Heretyckich Dborach zaś / ponieważ według Nauki zwyczaj potożney Mistrzów swoich dzieło się; nagany nie ma / albowy mieć nie powinno. Tak rozumiem ja tu samilnie Heretyk. Wierc słusnie ja w Propozycyi mojej powie działem / że światobliwość y przykład dobry / jest to Akademia / Szkoła / bardzo dobra na przedysputowanie Heretyków w błędach swoich. Ze też życie y przykład światobliwy / jest Akademia / Szkoła / na nauczanie / poprawienie złych obyczajów bliźniego: y to pokazuje / y owsem przydaje / że jest wielce sławna Akademia. Trzy rzeczy sławna Gynia Akademii: *Fundatio, Doctrina Solida, & Immunitas.* Naprzód Funda-

cya /

cya /
 mij.
 bożer
 pod
 wprz
 SUS
 czyd.
 modl
 sposo
 milis
 korne
 CHR
 CHR
 Drug
 Sept
 dowi
 inny
 bożn
 sie n
 ucył
 bie
 row
 mi /
 calu
 iego
 stru
 gda
 ciwo
 jeni
 P.
 rosp
 w of
 dora
 Tla
 dney
 rima
 wán

cya / Kiedy Monarchy takiego jest; wielka to sława Akade-
 mij. Sposob prowadzenia bliźnich naszych do Cnocy / Nas-
 bożeństwa / tć: przez przykład dobry / jest *fundationis Regia*, bo
 podany przez Króla nad Królem Chrystusa *IESVS*; ten
 wprzód pokazywał na sobie czego potym użył. *Capit J E. Act 11*
SUS facere, & docere. Poczał *IESVS* czynić, y potym u-
 czyć. Uczy *Mobilis* *Uznio* / ale wprzód iak wielkość
 modli się w nocy? *Et erat pernoctans in Oratione.* Tym *Luc: 6:*
 sposobem ucy potory: *Discite à me, quia mitis sum & hu.* *Matt: 11:*
milis corde. Uczy się od niego, gdyżem ja, iest cichy y po-
 kornego serca. Uczy cierpliwości także przykładem swoim.
CHRISTUS passus est pro nobis, vobis relinquens exemplū. *1. Petr: 2.*
CHRISTUS vult pati pro nobis, nam praeceptum ostendit. *Ec.*
 Drugie zalecenie Akademicy; Kiedy dobrze / skutecznie / z po-
 świętym dobrym / Uznio nauza: toż dopiero słuszny przykła-
 dowi dobremu; ten bowiem jest sposób / po którym iak w
 innych nankach y rzemieślach widzimy / tak y w enocie / w po-
 bożności bliźni nasz postąpić bardzo prędko może. Pytało
 się niekiedy / gdzie się też to ową grzesznicą *Magdaleną* na-
 uziła potory / y szodroty / iż odrzuciwszy wstyd / Pania so-
 bie na Kąstelli bywszy / odjałomawszy płody drogich Oleo-
 tow / przy tak wielu ludai zacnych / tłuże naczynia z Olejka-
 mi / do *Ulog IESVSOM* wpadły / one namasziwie /
 całuje: żałoby to że wielka sława o Chrystusie / y cudami
 jego wstruszone / albo też w nogi jego siedząc / *Mała* jego
 struszone / to uczyniła; Jedną *Toletus Card.* rozumie że *Ma-*
gdaleną w Szkole dobrego przykładu / który widziała w po-
 świętym nabożney Służbie swojej *Marcie* / tak sporo w *Ma-*
gdalenie postąpiła. Wstoby to podobno było *Marcie* przed
P. IESVS / niby przed Spowiednikiem / powiedzieć
 rozpustny żywot Siostry swojej / prosić aby ją napominał; &
 w ostatku y oney zawolałszy samotrzeć z Chrystusem wsi sey
 dobrane nauczyć: nie takowego nie czyni / ale w oczach Siostry
*Ma-*gdaleny swoje / ile może tu Chrystusowi pokazuje / ja-
 dney pracy / kosztu nie żaluje. *Satagebat Martha circa plu-*
rima. *Scarata* się *Martha* *Arony* wielą. *Aż* pęczcie zbudo-
 wana *Magdalena* z tego / y ona po co co najdroższego dla sie-
 bie

Ioan: 12.

bite miała/ to jest po drogie Olejki bieży/ na Nogi Chrystusa
 same wylewa. Maria ergo accepit libram unguenti nardi
 punitici, & unxit Pedes IESU. Maria wzięła maści bardzo
 drogiey, y namaściła Nogi JEZUSOWE. Na co Toletus:
 Particula Ergo indicat ex precedentibus illationem: ac si
 diceret: cum Martha ministraret, idcirco alia Soror Maria
 suo etiam obsequio interesse decrevit. To słowko więc po-
 kazuje iż iedno z drugiego idzie: iakoby rzeczone: ponieważ
 Martha usługowała, dla tego druga Siostra Maria poczuwa się w
 powinności swojej. Pokazał się ten skutek na B. Jakoponie

EXEMP.

Batonu naszego. Był to na świecie wielki ludyś, y złego
 życia: dostał iednak w Matjensktwo dobrej białegłowy/ ero-
 ra na pozor dla Męża w świetnych chodził Szarach/ ale
 pod niemi ostro Włosiennice nosił. Wierc bywszy z Mężem
 na pewnym Wesełu/ gdy z innemi białą iedną wpadłszy/ przy-
 ciukła to/ przypada Mąż mdlejące trzymając serce/ otwiera-
 Szary tey na Piersiach/ náyduie pod iedwabnemi strojami
 Włosiennice: zadumiały nad niespodziewaną rzeczą/ z przy-
 kładu dobrego struszone/ nie tylko nawraca się do P. BOGA
 ale Bratem Mnieyszym zostaje/ a potym wielce doskonałym
 cudownym Świątym. O dobraś to/ skuteknaś to Nauka
 dobry przykład. Trzecie zalecenie Akademiei Immunitas, że
 się nikt nie waży rzucić na professora ani mu gwałtu czynić:
 I toć powinno znaydować się w tym/ który chce albo powin-
 nien do dobrego prowadzić bliźniego/ albo od złego odwieść:
 to jest/ żeby się nikt na niego nie śmiał porwać do Miecza/
 o którym Psal: 50. Lingua eorum gladius acutus. język ich
 Miecz obosieczny. A toć to Paweł S. przestrzega wszystkich
 Professorow tey Akademiei/ Biskupow/ Pralatow/ Panow/
 Gospodarzow/ piśac ad Tit: In omnibus te ipsum praebe
 exemplum bonorum operum, in doctrina, in gravitate, in
 integritate, ut is qui ex adverso est; vereatur, nihil habere
 malum dicere de nobis. We wszystkich day z siebie przykład
 dobrych uczynkow, w nauce, w powadze, w niewinności: aby prze-
 ciwnik obawiał się nas, nie mając nic, o coby miał mówić prze-
 ciwnko nam. Dármot to darmo/ bydź w tey Akademiei Pro-
 fessorem/ to jest/ nauczać/ napominać innych do dobrego/ etc.

C. 1.

dy y
 pom
 culpa
 tego
 Ioan:
 lozni
 była
 Pi/sat
 wyp
 zego
 prze
 Mora
 wby
 ostr
 nad
 tem
 wz
 moc
 zue/
 wi g
 w c
 spo
 colik
 O
 S. l
 iest/
 At
 W
 prze
 zniac
 oney
 run
 Zere
 nazu
 Pan
 ze S
 tzy/
 dy

dy y to y cmo na sam ego fepco ludzie; bo taki taki na-
pomniony zezel/ albo pomylili siebie: Turpe est Doctori. cum
culpa redarguit ipsum: Kościel gacowi przygania: Ożogiem
tego rusa/ a sam w piecu lega. Dla tego y ona żarliwość
Joan: 4. Kąplánow/ Doktorow Żydowskich przeciwko Cudzo-
łożnicy/ ktora na Sad przyprowadzili przed Chrystusa/ nie-
była skutczna/ y chwalebna: Scribebat JESUS in terra:
Pisał JEZVS na ziemi. Wielkorzy rozumieia/ że to palcem
wypisował P. JEZVS każdego z onych Kąplánow grzechy/
tego postrzegły/ taki taki w swa z Kárhedry/ z Kościolá/
prześcić musieli nauce/ kárćie grzesznego. S. Cyrill: Apol: 1.
Moral: C. 10. Obiaśnia to Apologiem. Lew z Ofsem by-
wszy w drodze postrzegli Wilkow kape; więc Ofiel chce ich
odstrącić pogal ryżec/ ná co oni niedbali: Lew tylko co
nadgedł choć cicho/ wysłcy wcieli: pyta sie Ofiel Lwa o tá-
iemnice: Odpowie mu Lew: głupi Ofie/ fránt to Wile/
wzastu sie on nie boi/ ale raczej gdy poguśe silniejszy y
mocniejszy/ przed tym wcieli. Pielnie ten Apolog potá-
zuie/ że słaby w cnota Káznodzieia/ słowami swemi nie náprá-
wi grzesznego/ ale tylko ten ktory sam ważny/ gruncowny jest
w cnotie: zgoia światobliwe obyćia/ skutečný to náder-
spesob jest/ do nawrocenia tak Heretykow/ tak y złych Ká-
tolikow.

FIG:

APOLOG.

Obroćmyś tuż ezy náše ná nowa Akademia/ Kościolowi II. PARS.
S. przy Wniebowzięciu Przenasw: Panny zostawiona; to
jest/ ná Przenasw: Pánnę. Jako żadna Kázká/ tak y żadna
Akademia nie może być bez Zwiła, to jest/ przeciwniká:
Wiec y Tłáśá Mistyczna Akademia Przenasw: Pánná má
przeciwnikow swoich/ osobliwie Heretykow/ fromocnie blu-
żniacych Godność Jey: a iakoby te ich bluźnierstwa żalosne
oney były/ dála znáć Cant: 1. Filij Marris meae pugnave-
runt contra me. Synowie Mátki mojej bili przeciwnikow mnie.
Heretycy ponieważ Chrzest jednáki z námi máta/ mogą sie
názwáć Synami Kościolá Chrystusowego; a sázym Tłáśw:
Pánnę. Bluźni żyd/ Pogánin/ Przenas: Pánnę/ ale rozumia
je Syn iey nie był Synem Bożym: Heretyk zaś lubo wie-
rzył/ że Syn iey BÓG jest prawdziwy/ gdy włożył Honoru
Mátkę

Cant: 1.

FIG:

Psal: 86.

Matce tegoż z Syrey to stości / z iásnego glupstwa szyni; z
 zátym żalośńieyſz Przenaśw: Pannie bluźnierstwo od niego /
 nijeli ob żydów / albo Poganina. Philip: Abb: in Cant. Suos
 tantum Virgo commemorat, exterorum mentio non ha-
 betur: Filij ait Matris meæ: quia fecitis quod plus mole-
 stat, qui cum deferre debuit, dehonestat. O swoich tyłko
 Panna wspomina, a o obcych nie: Synowie (prawni) Matki mo-
 iej: wiecie bowiem, że bardziej boli od tego, który pomienien był
 sławiać, a on znieważa. Ponieważ tedy heretyckie bluźnier-
 stwa / dotąd nie ustała: mamy na skonsfundowanie ich ozi-
 osobliwie otwarto Mądrości Niebieskiej Akademii Panna-
 Przenas: ze trzech wzwyż pomienionych okoliczności / zacność
 Akademii pożądujących / sława / y zálecona. Naprzód z
 Fundacyi: bo Król nad Królmi BÓG Wszechmogący
 to najpierwszą fundacyą / żywo Przenas: Panny. Ec ipse
 fundavit eam Altissimus. Sam ja Najwyższy ufundował. Za-
 stawicie tę Akademię dla Obrony Kościoła swego ofieroci-
 tego Chrystus w Niebowstępujący / nieiało mówiac przy ośta-
 nim pożegnaniu do Przenasw: Panny co notuje Viger: Card:
 in Decach: Neq; diu o Mater durabit nostra secundum
 Carnem separatio: confortabis, instrues, diriges meos Di-
 scipulos post Ascensionem meam; pro gratiæ plenitudine
 & beneficentiæ exuberanti virtute, eris perpetuo in omnes
 mihi fide subiectos fluvius gratiolus, quo in principio na-
 scentis Ecclesiæ quasi plantulæ nutriantur animæ iustorū.
 Nie długo o Matko bez siebie według Ciąta będziemy; wzmier-
 szając, nauczając, rządząc moich Uczniów będzie po w Niebowstę-
 pieniu moim, według zupełności łaski, łaskawości, y Cnot obfio-
 ści: będzie Wiernym moim Rzeka przystępna, która na począt-
 ku Kościoła mego iako takie ławostki popłacać się będą Dusze prawie-
 dliwe. Ponieważ Ex parte Doctrina jest ta Akademia pełna-
 cystey / Swiatey / najprawdziwszey Nauki / wielce skuteczney
 na skonsfundowanie bluźnierstw heretyckich: Żądała nam
 heretycy nierozum / błąd / raczej bluźnierstwo / osobliwie / gdy
 słyſza / iako Doktorowie SS. w dzisiejszych Panegirykach /
 wielbić W wielbienia Przenasw: Panny wyrażając / iako by
 w BÓG przemieniona być rozumieła: Petri: Dam: Nun-
 quid

quid ita Deificata, ideo nostri colita. Izali że iest ubóstwia-
na, zapomni o nas. S. Nazianz: Damian: Bogiem niekto
nazywa Przen: Pannę. Lecz rozbija te potwarz Heretycką
Prześlawną Akademia Młodści / Przenas: Panną. Tę
czym się ona **BOSJEM** ale służebnica tego: Ecce ancilla
Domini: ani Kościół Katolicki / ma ją właśnie za **BOS-
JA** / albo iey Bożki oddać honor; y owsem gdy się pozeła
była iakas Heretka / za **BOSA** pozyciaca Przenas: Pannę /
zaraz ja potępił Kościół Katolicki: O czym Petrus Clarius:
Damnata Ecclesia Collyridianos **MARIAM** pro **DEO** colen-
tes, & quod illam loco Numinis adorandam esse putave-
runt. Th: Vir: hum: Lecz iako megdy Dawid / y owsem
sam p. **JEZUS** / sprawiedliwych dla piewnego w nich Obrás-
zu Cnot Swiętych / nazwał Bogami: Ego dixi Dij estis:
podobnym sposobem / y bardziey dla doskonałszych Cnot y dás-
row / Przenas: Pannie ten tytuł bezpiecznie może się przypie-
ścić: lubo Berlink prześtrzeżga: Cum sermo habetur cum in-
sipientibus & rusticis, melius est à Deæ appellatione absti-
nere, ne alicujus erroris illi anam sumant. Kiedy iest mo-
wa między niewiadomymi y prostymi: lepiej iest nie mianować
Pannę Przenatu: **BOGIEM**, albo Boginią: żeby kto błędu nie
miał okazyey. Należmiewać się ięzże Heretycy / gdy Tłasmięto
ją one zowiemy; kłaniamy się / y kłękamy przed Obrazami
iey; żaden zaś z nich nie rzeze Swięta / albo Pannę **MA-
RIJA** / ale tylko **MARJA**; włożyć Swiętobliwości y
honorowi iey: Ale słuchay niewstydniku / iako ci na to odo-
powiadała ztey Akademiei. Przeczyć nie możesz Ewänge-
lię S. / Słuchay że tam iako w Dieniu swóim spiewa ta **MAR-
TA** o swóiey Kanonizacyi tu ięzże na ziemi: Beatam me
dicene omnes generationes. Błogosławiona mie zwąć będą
wysokie Narody. Słuchay iako wielkim głosem Matrona
pobożna wola: Beatus Venter qui te portavit, & beata
Ubera, quæ suxisti. Należzeliwy Narodzie bluźniercki /
który się nie liżył między Narodami błogosławiacemi te-
Pannę: Wtec iezeli tu na ziemi już Swiętey tytuł służ /
dopieroż gdy już zasiadła Thron Chwały na Prawicy Syna
Izowego. Iezeli Syn Boży miał one w poślanowaniu tu ięzże
żyła

Hart79:
Virgo
MARIAE

in The-
Vic:

Luc: 2.

żyjąc: Et erat subditus illis. y owsem Rich: Laur: l. 4. de
 laud: Virg: piśe że gęstokroć z wielką potęgą wlekał Pan-
 JEZUS przed Panną Naszawieś. Multoties ut creditur
 genu flexit Filius coram Matre: á także niemamy się domy-
 ślać rozumnie/ że dopieroż bardziey/ gdy one Chwala już wko-
 ronował; wzięt. Salomon w Koronie Matka swoje o iak
 3.Reg:2. wspanował. Pete à me Mater. Proś u mnie Matko. Toby
 to w Pobożności/ tu Matce tak dośkonałey/ miał się dać
 Chrystus wposledzić Salomonowi. Wstydzisz się Heretycką
 gębo izeć. Ave MARIA: czego się Archanioł nie wstydział:
 wstydzisz się przydać słowo *Święta*, ale iako grubian prostym
 tylko Imieniem *MARIA*/ czego byś Matce twojey nie w-
 czynił. Mianuieś Matkę Bożo; á S. Augustyn, y innych wie-
 le Doktorów wołała codziennie: Sancta MARIA succurre
 miseris. Ależ maś y z tego dochodzi wiać/ że Akademicy
 Naszey Przenasw: Panny/ y Kościół S. Nauka Świateł/
 gysta od bledow/ skuteczna na zbicie bluźnierstw Heretyckich
 iest. Potrzebie tej Akademicy Immunitas, nieboi się niebo;
 bo naukę swoje/ á oraz/ gęst/ Chwale swoje gruntuie in
 Sanctitate morum, & exemplis virtutum: Odd odzac boniemi
 z tego światła/ zostawiła nam cudny Cnot Świateł/ y dośko-
 nałości Exemplarz/ y prawie otwarta Cnot SS. Szkoła:
 O czym w dzisieyszym Razaniu S. Idelphonsus tak powiada.
 Ser: 3. de Virginitas & Vita B. MARIE Speculum, & Species fuit
 Aslump: totius Castitatis, & integritas virtutum, decus pudicitiae
 & Magisterium valde eximium probitatis. Pamiensmo, y
 życie Błogosławionej MARTET Zwierciadłem y Obrazem było
 doskonałey Czystości, zupełność Cnot, ozdoba wstydu, y Szkoła bar-
 dzo zacna Pobożności. Macie się tu czego wzyć w tej Ak-
 demicy/ przypatrując się Cnotom/ Czystości/ Modlitwie/ W-
 mawianiu/ Miłości tu BOGU/ Potężne Przen: Panny 20.
 Naprzód Heretycy dziś przy w Niebowzięciu Przenas: Panny
 macie sobie oczy przetrzeć: Nauczacie wy/ że do otrzymania
 Nieba/ y zbawienia wiecznego/ dosyć na samey Wierze/ y
 zasługach Chrystusowych: Wczytacie iż za wstydu dobre żadney
 zapłaty niemają: tak naucza waś Calvin. l. 1. de lib: arb: à Lu-
 ther: in confun: Latom: Ten waś blad/ y Nauka pluje/ nie
 dy-

dystursem; ale sama rzęzo Academia Klasa Przenas: Panna pokazuje się wam przy w Niebowzięciu swoim w najwyższej chwale. Rozumieć podobno będziecie! że to tylko ta chwale otrzymuje zasług Syna swego! takto dziedzictwo jego! albo też respektem! że Matka Syna Bożego jest: bynajmniej: gdyby to tak byś miało! ponieważ jednako za wszystkich wciel-piat Chrystus dla otrzymania im Ciebie: aby wszyscy wies-dnaciey chwałę byś musieli; a przecie różność jest między chwałą wcielbionych. In domo Patris mei mansiones mul-
 te sunt. *Joan: 14.* Za y dzisiejszą Chwałą Przenasw: Panny nie by-labyś nad inne doskonała: a przecie Doktorowie SS. wszy-scy prawie przyznają! że błogosławieństwo! y chwała tej! wszystkich inne przechodzi. *S. Bernard:* Optimam partem elegit; alias creaturas superantem claritate visionis, & qua-litate fructuonis. Przyczynę tego między innemi dają! że-tako Przenasw: Panna w Cnotach! w uczynkach dobrych! w zasługach! wszystkich celowała Świętych; tak też celował-ma! wszystkich w zapłacie Niebieskiej. *S. Bernard.* Quia status gloriae B. Virgini honorabilior datus est, ideo ante illi collatum copiosissimum gratiae donum, vade hunc su-blimem statum mereri posset. Ponieważ stopień Chwały, Pán-nie Przenasw: znacznie dany jest, dla tego wprzód tej była da-na obfita łaska, przez którą tak wysokiego mogłaby dostąpić stopnia: Daje zapłacie Niebieskiej Sedzia Sprawiedliwy! za dobre w-
 czynki: Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vo-
 bis regnum: esurivi enim, & dedistis mihi manducare &c: toć pewnie znacznieym sposobem! to świadczyć musi tak za-
 słujoney Matce: mówi do niej przez Bernardyną S. Veni Benedicta Patris mei, posside paratum tibi Regnum: nud-eram & cooperuisti me. Przychodź Błogosławiona Ojciec me-go, onagniey Królestwo nagotowane tobie; nagi byłem a okryłaś mnie: y dalej! niektóre tylko wysokie zasługi tej wyliczając y stosując do innych! mówi: Inni okrywają nągich z metay Owie-czek, ona okryła Syna Bożego Krwią y Ciałem swoim: inni łak-nących karmią Chlebem, ona swego Boga mlekiem: inni w dom gości przymia, ona go do serca y żywota swego przysila: inni rannych, chorych, Wierżniow, namiędzają, cieśa, ona Syna swego

ſwego związanego, zranionego, umierającego nie odſłapiła, Wied
też oto/ że tak wieleſie zaſługi ſwoie/ naywyſze dziś w Ciebie
bie odbiera błogoſławieństwo/ wwiełbienie na Duſzy y na Cier
le: czym niecyłko poſtawi Heretykom bład ich/ ale też oraſ
y robie Katołiku/ zwiłaſzają teory wtopiony w świeckich rzet
gach/ niedbaſz o wzyntki dobre/ o umartwienie namiętnoſci
twoich/ o Cnoty Święte/ o życie dobre; a przecie Ciebie
chceſz: podać te nauki w Ciebie wziera Panna. że głupia
ieſt nadzieja twoja/ bo przeciwko Piſmu S./ dorosłym za
dobre tylko wzyntki Ciebie obteciacemu; chceſz ſzczelnie
bydź niż ſama Matka Boża/ która z zaſług ſwych otrzymała
taka Chwale: Nie tak ma bydź; oto ci Przenaſw: Panna
poſtawia otwartą Akademię: to ieſt/ przykład żywy Cnot
Światech/ y życia ſwego/ abyś podobnych cnot/ y poſtepkom
Światech wzył ſię/ y na nie zdobywał; a to eſtym wzają
niem życia iej Świętego: tak nabożna/ tak cierpliwa/ pokor
na/ y w Miłoſci Bożej goraca była Przenaſw: Panna wznaſi
że w tej Szkole pretko poſtopiſz w cnotie. S. Anſelm. Ni
hil uilius eſt poſt DEUM memoria Matris ejus, nihil ſalu
brius, meditatione pij amoris ejus quo fervebat. Niemals
nie po BOGU pożyteczniejszego, nad pamiętanie na Matka iej
nie przyſtojniejszego, nad rozpamiętywanie goracej Miłoſci iej
która gorzała. Do tej Akademiei dziś w Razaniu ſwoim
Hieronim S. radzi każdemu wdąć ſię: Si placet vobis talis
canta Virgo, placeat & opus virtutis, cujus vita omnium
eſt diſciplina. leżeli ſię nam podoba taka, y tak zacna Panna
niech ſię nam podoba y Cnota iej, której żywot wſtykich nauka.
Dobrześ tedy nam zaſpietwał Kazimierz S. Cujus vi
ta erudita, diſciplina Caelica: a my ingreſſ czyniac do
iej Świętej/ żywej Akademiei; metamy z pobożnym
Idiotą. Trahe me ignorantē, vt me reddas ſcien
tem, vt curram in fragrantia virtutum tua
rum. Pociągnij mnie nieumiejętnego, a
byś mnie wyświeczyła, iako mam bieżeć
za wonnoſcią Cnot twoich.

de exc:
O. 6.

Ser. 10.

AMET.

Para-

STROFA 13.

R

rych
nach
gdy
ſarza
też
ſwi
BE
wie
albo
lup
ſy.
Go
Cie
Ho
też
Ad
te
qu
dar
Dob
yoi
P
He
Fu

Paradisus Novi Adami.

STROPHA 13.

Cujus mores, tanquam flores Exornant Ecclesiam,
Actiones, & sermones Miram præstant gratiam.

Postępkami by Kwiatkami Wsystek Kościół przybrała,
Co czyniła, co mówiła, Nam to, na przykład dała.

Beatus Venter qui te portavit. Luc: 11.

R Al ten zwyczaj v niektórych wspaniałego animuszu lu-
dzi/ że zanego iakiego Gościa mając przyjąć/ Pałac
ce mu nie tylko bogate gotowali; ale też także w tro-
rychby niżę ięszę nie stał. S. p. Widzieć to był w Mo-
nachium Pałac sławny w Europie Książęcia Bawarskiego /
gdzie między innemi dla wsystkich Elektorow/ y samego Ces-
sarza z całym Dworem/ nawet y dla Papieża przyjęcia/ dostał
teżne / y oraz wyśmienite la gotowe Pokoje. Zaniecham-
świeckich Historyi/ w Piśmie S. iakwna to. Nowego Gościa
B O G Wszechmogący mając na świat prowadzić/ to jest Głow-
wiektą stworzyć; wprzód dla przyjęcia tego osobliwie mieścić
albo miejsce nagotował. Plantaverat Domin⁹ Paradilum vq. Gen: 2.
luptatis. Złożył B O G Wszechmogący Ray różel akich rosko-
sy. Już też czas przychodził przyscia na świat pożądanego
Gościa/ y owszem nowego Adama/ to jest Syna Bożego w
Ciele ludzkim. Nowy to Gość/ nowy Człowiek: Novus
Homo venit in mundum. Wic Opaczność Boska nowy
też y nigdy niewidany wprzód nagotowała temu Nowemu
Adamowi Pałaci y owszem Ray/ Przenayw: Panny Zymoc-
tóry dziś błogostawę Ewangelia Świata. Beatus Venter
qui te portavit. Richard: Laur: l: 12. S. Ephrem de lau: V.
dała tytuł Przenaw: Pannie zowiac ja Rąiem/ y owszem Jaa-
sob S. 1. Liturgia tak sie do niej modli: Tibi plena gratia,
yniverfa creatura gratulatur, quæ es Paradisus. Tobie o
Panno tak pełna, wszelkie stworzenie musiue, która Rąiem ie-
Ref. Wychwalaiać Przenaw: Pannę Seifeldr: l. 2. mówi.
Fuit ergo Paradilus Novi Adami: Paradilus iste honore,

Pro Im-
mac: Cō:
ception.
B. V. M.

Gen: 2.

culcu, ac veneratione dignissimus, in quo exultat Beata TRINITAS lætissima A tra jubilant matutina cum Angelis DEI. Byli tedy Ráiem Nowego Adámá, Ray ten Czci, poślanowizna nazywaniem, w którym wesele się TROJCA Przenasła y wysławiała sobie ranne Gwiazdy z Aniołami Bożemi. I nasz Krolewicz S. / nie posłednie opisał piękność rosfosy Ráiu tego: Cujus mores tanquam flores exornant Ecclesiam. Dzia tedy nieśako tego Ráiu nowego Fundacya odprawiła się przy stworzeniu Dusze / przy Poczęciu Pizenasro: Panny. Wic wziawszy podobieństwo od Fundacyy y stworzenia materalnego Ráiu / zechce dowodzić Niepokalanego Jey Poczęcia. A ponieważ Doktorowie SS. (iako wysłyszemy niżej) Dusze ludzka nazywają Ráiem / Ogrodem Bożym; powiem wprzód pod tymże podobieństwem / na czym fundacya y grunty rowny pocatek tego Ráiu / to jest pobożnego życia zawisła.

I. PARS

P. **B O G** na poczatku stworzył / do tych czas zostaje na ziemi: fundament warpliwosci jest; ponieważ generalny ow Potop poruinował był Wodami swemi wszystkie ziemie / zamilil wszelkie piękności iey / na ktorey też ziemi stworzony był Ray: na te trudność niemaż zgodliwej odpowiedzi. Taz maia niektórzy z Augustynem S. że jest jeszcze cały Ray / cudownie od Potopu zachowany w piękności swojej / iednak apud Cornel: à Lap: & Th: vita hum: pospolicie trzymają inni / że wszystka piękność Ráiu onego Potopem zepsowana jest: miejsce tylko musiało zostać gdzieś tam na Wschodzie Stoliczko około Mezopotanicy y Arabicy / każdemu już przystępne; bo już nie mające rosfosy y piękności oney / dla ktorey przedtym pilnował go Anioł. Wic o ten materalny Ray nie trzeba nam się tak dalece starać / iako już y od B O G A / y od ludzi zaniechany: ma P. B O G dla siebie inny Mistyczny Ray / to jest Dusze ludzka / iako wyklada in sensu tropologico Cornel: à Lap: Gen: 2. Ktore tłumaczenie potwierdza Prorok. Anima ejus quasi hortus irriguus: Dusza iego, iako Ogród fruktyfikujący: potwierdza y Doktor S. Grzegorz. na one słowa Cant: 1. Veniat dilectus meus in hortum suum: tak pisac: Hortus est Anima iusti, diversis stirpibus à Cielesti Sponso co-

Ier: 31:

ficus.

litus. Ogrodem jest Dusza sprawniejszego, rozmaitym drzewem
od Oblubienca Niebieskiego naszczepiona. Ozdoba / Kwiatki /
Owoce tego Raju są Cnoty Świate / pokora / cierpliwość / po-
słuszeństwo / nabożeństwo : Z tad Filozof Socrates widząc
Wzrost tak chętnego się w pięknym Ogrodzie / napominał go :
Obsecro ne Hortum habeas cultiorem quam animum : APOPH.
Prośba cie (prawi) abyś czystsze Ogrodu nie miał, y bardziey o-
zdobnego niż Dusza twoja. Wiece przyznaje ta / że takobyś na Raj
patrzył widząc głowiek ścieg / nabożnego / pokornego / po-
słusznego &c. R. P. B O G nim się wielce delectatur. Deli- Prov: 8.
cia mea esse cum filiis hominum. A ludzie napatrzeć się go
nie mogą. Aby jednak do takiej piękności przysię mogła Du-
sza ludzka / potrzeba fundamētā pobożności mądrze zakładać / y po-
dobnym nie jako sposobem do stworzenia Raju. Trzy okolic
Śności uważam przy fundacyey albo stworzeniu Raju Świe-
stego. Pierwsza : iż oraz że wszystko ozdoba Kwiatów /
drzew / Owoców stworzony jest / w którym tak buyna Ziemia
była / że ledwie nie we mgnieniu oka zarodziła : dla czego też
prawie jednym słowem Pismo S. opisuie stworzenie Raju :
Plantaverat DEUS Paradisum voluptatis : przez co się nauka Gen: 2.
daje : iż kto chce aby Dusza tego stała się Rajem / to jest / aby
na rozmaite Cnoty S. Chrześcijańskie zdobyła się / y Owoc-
ce zasług / dobrych uczynków wydała ; ma po nawroceniu się
szyrym do P. B O G A nie takkolwiek / nie oziębła / ale
sporo / goraco rzucić się do nabycia Cnoty / do przynaj-
nia sobie zasług. Dawna przypowieść. Dimidium facti qui
bene cepit habet. Siła bardzo należy y żywocie Ducho-
wnym / aby się wszystko z miejsca porwać / nie długo się
namyślać / Gdzie porzucić złe życie / świeckie zabawy / Gdzie teraz /
Gdzie poczym nabożeństwo / trzeźwość / umartwienia / postów /
dobrych uczynków tak się. Nescit tarda molimina SPIRITUS
Sancti gratia. Nie zna ociągania się y nierychłego porwania tak
Ducha S. A to trzeba wiedzieć / iż Cnota najbardziej wpa-
truie y pilnie pogodzić / to jest / gdy kto poczne żyć skromnie
nabożnie / rozmaitych szuka sposobów / y potus na stażenie po-
gody debrego ; o co przestrzega DVCH S. Fili accedeas Eccl: 2.
ad servitium DEI ita in iusticia, & timore, prępara animam
tuam

FIG:

Matth:

HIST.

animam tuam ad tentatione n. Synu przychodząc na służbę Boską, bój mocno w sprawiedliwości, y w bojaźni, gotuy duszę twoją na pokusy. Ledwie co pilny Gospodarz zasiadł do pracy nasieniem Kola/ aż P. JEZUS powiada/ że Nieprzymiślnik chce zrujnować Kola one/ ospalstwo na ludzi przepuszczał/ zaraz zaśiewa kłopot. Cum autem dormirent omnes, venit inimicus & supereminavit Zizania. Według tłumaczenia samego Chrystusa; Nieprzymiślnik ten był to Diabeł. Samyś już słowierze o uprawie Kola twojej/ to jest/ o poprawie życia; zaśnieś serce twoje dobrymi myślami/ postanowieniami; wymyśliś sobie już też na ten Rok inaczey żyć bede/ dalej to bede od swej kompaniey zley/ piłyte/ party/ zc. porzuci; Niszy/ Razania/ Koronki/ dla narwiekszego Przyziacielia żadnego dnia nie opuszcza; co dzień taka śmiała dama/ co Niesiac albo co Tydzień spowiadać się bede/ poprzeszane/ passyi/ bałajm w domu: bardzo to piękna sieyba/ przyznaje iż gdyby to wszystko zarodziło/ Dusza twoja byłaby iako Ray: ale coż! gęstokrac Czar zaraz na początku ospalstwo/ testniece wznica w sercu twoim/ raz albo dwa wypelnisz coś postanowił: aż dalej testno/ co raz to oziebley/ co raz to rzędzisz wyprawiesz postanowione sobie Atty: albo też Superseminat Zizania, to jest/ wynayduie na cie okazyki/ dystakcey/ abyś odwiódł od tego całej coś wymyślił. Drexel; in Palestyna piśe: gdy Ambionna Forteca Ferdinandus Antellus nie mógł do być; takiey zażył skutki: 40. swoich w chłopstwie poubierał party/ krycie dawszy im Niece/ y wory włożywszy na nich 3 Orzechami wyprawił/ niby na przeday: Wiac gdy iako prowiantomych ludzi puszczala w Brame/ ieden z nich wpuścił Wor z Orzechami; ktore gdy rozsypane/ żołnierze y Stróż Niasła z chłastem tapac pogzeli: Oni 40. żołnierzom okrytych barwa chłopstwa Wory porzuciwszy/ z Nieczami skoczywszy do Strazy/ one pozabiali/ y brame/ a zarym y Niasła wzięli. Podobny sposobem Czar zwykł opánowywać Bramy/ to jest/ początki życia enochowego; gdy nie może gwałtem/ wiac przynosi do Duszy ludzkiej Wor Orzechow/ to jest/ sprawieckich domowych/ gospodarskich/ albo interessá/ albo náo wiedziny Przyziaciol: żeby zaraz dla tych prześrod zepsować affekt/

affekt/ goracość do konczenia statecznego/ tego co się postanowiło. S. Chrysol: mowi: Diabolus semper primordia boni pulsat, tentat rudimenta virtutum Sancta, in ipso Ortufestinat extinguere: Czart zrazu zanie naslepuie, początkom Cnoty pokusa czyni, Swiate rzeczy zaraz tylko się wrodza, dusić chce. Wiec kto sobie życzy obaczyć Ray Cnot Swietych/ postępu Duchownego w Duszy swojej/ starać się powinien aby statecznie/ sporo/ goraco poczynal. Druga skoliczność przy stworzeniu Adama samego wważam/ że był stworzony ex terra intacta, to jest/ ani orał/ ani kopal na to żaden głowiek/ a przecie tak roztosnie zárodził: przez to padać się należy; że kto chce mieć ozdoba w Cnoty Swiate Dusze/ trzeba żeby była niedotykana/ to jest/ sumnienie swoje delikatko chować mu potrzebą/ Każdey rzeczy Ekoraby sumnienie poruć/ porużyć mogła/ y bydy okazy do pokus/ iak naybardziej chronić się y nie przypuszczać. W Paderwskim v pp. Miedytow Wirydarzu pokazują osobliwe Ziolkę/ albo Kwiatek; zowia go: Noli me tangere: Nie tykaj mie. Reore/ gdy APOPH: kto chce się go dotknąć/ wmyka się/ wchyla przed nim. W podobny Kwiat naybardziej powinien Mistyczny Ray/ co jest Duszą bogoboyna obfitować: to jest powinna ostrożność mieć/ przystępu okazy pokusie do siebie nie dawać/ bzydzić się wszelka postać zlego. Wczy tego DUCH Przenaswierszy Oblubienicy swojej/ kiedy sumnienie Dusze iey do Oka gołebicz przyrownywa: Oculi tui sicut Columba super rivos aquarum. Sa inne członki ludzkie zaenoscia przechodzace Oko: jest Serce iako Gospodarz życia/ Mózg iako Pálc rozumney siły; Zenuj co przecie do Oka przyromnywa Oblubienieć sumnienie Dusze. Wiecie że nad inne członki BÓG/ y przyrodzenie w dobrej opatrznosci zostawilo Oko: iako w Fortecy iakiey Łascianej siedzi w głowie/ Brzenica sama/ iako w Aprorach takich zostaje in humore aqueo, dziewiatcia corneis tunicis iako Záracenami vzbroyona: a przecie niemaś niedotkliwsey rzeczy nad Oko/ na iedne mgnienie palca zámyka się powieka/ dymu/ prošku/ naymnieyszego zcierpieć niemoże/ wypiera wszelka siła y liy coczy/ aby owá przeszkoda vstąpiła. Przez co wzy DUCH S. iako Dusza bogoboyna/ pragnaca Cnot

Światech/ niedotkliwego sumnienia/ iako Brzenta bydsz po-
winną: nietylko tramu ciężkiego grzechu/ ale y prośbu po-
wszechnego chronić się ma. Waza teżże S. Cyrill. że przy-
rowniania żyłte sumnienia/ do Wód Golebice/ nie iakobol-
wiel stojącey/ ale nad Wodami. Super rivos aquarum:
y powiada: że Goleb nietylko boi się samego Jastrzęba/ ale
nawet y cienia jego. Wier dla spozyciu pospolicie nad Wody przy-
lacie/ żeby mogli w nich iako w Zwierciadle nadiatniacego

Manli. Jastrzęba przedzy postrzedz/ y wcielać. Columba hac est
Tyle Vē. typus timoratae animae, quae non tantum ipsum peccatum
pecc: sed quaecumq; imaginem ejus, & remotam occasionem
fugit. O takie tedy delikatnie/ niedotykane sumnienie sta-
rać się zaraz na początku potrzeba: inaczey ani się spodzie-
way z tym Kátem/ to jest/ Cnotami Duszy swojej długo cie-
żyć/ y zaszycać: boć to trzeba wiedzieć/ iż ten Ray Młisty
żny/ to jest/ Dusza iakto Bożo/ cnotami/ zasługami ozdobio-
na; daleko jest delikatniejszy/ niż tamten był od B O G A
stworzony. Nie zginał tamten/ choć w nim Adam zgrze-
szył/ chyba potym (y to nie pewnie) potopem dla wielko-
ści grzechow. Omnis Caro corruerat viam suam: ten zaś

1.2. C. 30. dla iednego grzechu cała ozdoba traci. Cantpr: piśa że gdy
EXEMP. jeden Cieleśnie siedł po piękney łacie/ gdziekolwiek stopa jego
nastąpiła na trawę albo kwiatek/ wszystkie iak ogniem popalił.
Coś podobnego/ ba gorzkiego sprawnie w Duszy sprawiedliwej/
choć jeden grzech przypuszczony; psuie Kwiaty/ psuie wszelką
ozdobę tey. Qui in vno peccaverit factus est omnium reus.

Iac; 2. Potrzebie przy stworzeniu Kátu tamtego wważam: iż zaraz
nim stworzone było Drzewo żywota/ którego Owoc niesmiertel-
ność przynosił: Lignum etiam vitae in medio Paradisi.
Gen: 2. To Drzewo żywota może nam figurować Rzyż JEZUSOW/
Ioan: 14. który o sobie powiedział: Ego sum Via, Veritas, & Vita.
Káidy pozynający życie bogoboyne/ lubobys w sobie już oba-
żył nieco Duchowney ozdoby/ piękności Cnot Światech/ y
Nabożeństwa/ luboć by się zdáło dla uspokojenia sumnienia/
że iak w Káiu/ ducha masz wesolego/ teżże iestes śmiertelny/
to jest/ teżże podlegaś rozmaitym pokusom/ teżże możesz
zguszyć. Zguszył Adam/ choć doskonałszy w Káiu/ a do-
pieroż

pieroż ty. Wicet trzeba mieć *in medio sui Lignū Vita*: to jest zaś
 raz z początku przyuczać Dufę swoje do częstego i łatwego wspomina-
 nia sobie **Młeki JEZUSOWEY**. Wicet gdy na cie przyda pokusy
 ciębie/ a kościuie tylko dufę twoją Owocu tego przez wspomnie-
 nie/ rozmyślanie/ y wciekanie się do zasług **Młeki JEZUSOWEY**,
 nieśmiertelna stanie się/ bo śmierci/ to jest/ pokusie grzechowej.
 mejnie da odpor. *Augustyn S.* na sobie dobrze doświadczymy się też.
 świadczy: *In omnibus adversitatibus non inveni tam effi-*
eax remedium, quàm vulnera CHRISTI: in ipsis securus dor-
mio, & requiesco intrepidus. We wszystkich trudnościach,
nie znalazłem tak skutecznego lekarstwa, nads Rany P. JEZUSO-
WE, w nich bezpiecznie zasypiam, y imiele odpoczywam. Ino
Vita Rosa Lim: cytam: że ta S. Panna miała/ osobliwy ie-
 den Ogrodek/ a w nim erzy Rząski Rozmarynu/ cudnie ro-
 blozonego/ iako Rzyż właśnie reprezentującego. Zdobiała to
 też była Ogrodek tey/ y Ozy do siebie wabiła/ tak dalece
 że Vicetrolowej Indyjskiej musiała wstąpić jednego; który
 tylko co na Pałac zanieśiony był/ vsech/ y był odesłany S.
 Rzyż; Etorą go odbierając/ rzekła: *Cruces tales in Palatijs,*
inter pompas Mundi facillè arefcunt. Takie prawi Krzyż
na Pałacach Pańskich, między pompami, y preznościami świata
tego, presto y łatwo wysychają: aż wsadzony nazad do Ogroda
ta tey/ znówu odżywił się. Wicet y ty głowiecz/ pragnący
ogłodać Dufę twoją w Ráiu/ w piekności Cnot Swiętych/
starać się masz o podobną galanterya; to jest o Drzewo Ży-
woté/ pamiatke Młeki JEZUSOWEY: o to napomina-
 cie *Leo S. Cum quis observantia Christiana se limitem*
excedere advertit, & in cupiditates suas tendere, recurrit
ad Crucem, & ligno vitæ motus, noxia voluntatis affigat:
Gdy kto postrzeże, iż w czym przecim Chrześcijańskiemu Praniu wykro-
ził, y że do tego pozadliności swoje porzyna się: niech się udaje do
Krzyża, a do Drzewa Żywoté. zte woli swoje poruszenie niech przybicie.
Plantaverat autem Dominus Paradisum voluptatis. ZŁ. II. PARS
tożyt BOG Wszechmogący Ray wszelkich roskosy. Dla dowodu
niepożalane go stworzenia Dufę/ y Poczęcia Przenas: Panny
Ráiu Młestyżnego/ nagotowanego dla nowego Adama/ co
samo dolyćby był/ że dziś poczęta Przenas: Pannę Ráiem-
zowie (iako na początku Rozania pokazał:) Ci co rozu-
 mie-

Manual,
C. 20.

HIST:

Serm: 19.
de Pass.

młota: iż też ze ze wszystkich Ray stoi cały/ nauczało; że ta
 gąstka Ziemia na której jest Ray/ cudownie zachowana by-
 ła od Wód generalnego Potopu z tego Niepokalanego Pocze-
 cia dowodzi Escobar mówiąc: Concepta MARIA à comu-
 nitate hominum in diluvio peccati pereuntium longè sepa-
 rata. Poczęta Panna MARTA, daleko oddzielona była od pospo-
 litych ludzi w Potopie ginących. Pomienieni w zwyż na do-
 wod rozumienia swego/ że jest Ray nienaruszony jeszcze; przy-
 wodzą historya Doroty S.: ta była prośbą od Theosifila-
 żartem: aby mu wiece przysłała z Raju Oblubienica swego
 Rwiatów y Owocow: po ścieżku iey/ aż z Wietami Rąystie-
 mi staie przed Theosilem Anyel. A owsem / we Włoskich
 edycyách z Obrzązkom w Rzymie approbowanych / z których
 już po Czechach widać y wielkie Obrązy: mamy to. że nie
 bardo dawnych lat/ był ieden z Reformy Tłafey swiatobli-
 wy Brat/ który wprosił sobie y P. B O G A/ aby zanieśiony
 był do Raju; gdzie wszystko widział / a nawet spotkał Elia-
 śa y Enochá / którzy zdziwili się trzeciego tam w niezwy-
 czaynym habicie widząc / mieli go spytać / co sie tam dzieie na
 świecie: jeżeli już sie narodził Człowiek noszący na sobie blizny P.
 J E S U S O W E / gdy powiedział że ia sam jestem z Reguly /
 z Zakonu tego: rzekli do siebie / to też nas już tu nie bardo
 długo: y dawşy mu trzy Roże Rąystie na świadectwo ob-
 prawili go / y z temi rożami nazad przyniesiony był od Anyela.
 Wiece y ia na dowod tego/ że Przenasw: Panna jest Rajem
 nigdy nie skazyonym pierwotnym grzechem / mam z tego Raju
 iu Rwiaty cudowne Rąystie: Nam naprzód Roże / Spinellus
 o czym y innych wiele pişe: że Nicolaus Pratenfis Fundator
 Zakonu Celestin: na potwierdzenie / iako Pannie Przenasw:
 podobala sie Wrozystość Ołtawy Niepokalanego Poczęcia /
 znalazłszy w Ogrodzie sliżna Roża / one na Ołtarzu ofiarował
 Pizen: Pannie prośac aby na drugi Roż / raz swego czasu zao-
 bawia Roża; y tak sie stało w Ożach wszystkich. Nam y
 Lilia z tegoż Raju a świeżo bo naszych czasow w Hiszpaney
 1653. pewny Doktor Antonius de Guero Congr: S. Philippi, my-
 ślac o Razaniu na one słowa: Sicut Liliū inter Spinās;
 chodzący po Ogrodzie / Roząntes oraz mówiąc / postrzeżę aż

nieo

niezwyčajnym sposobem pokazała się Lilia młodym gestym
 Cierniem/ wklekawszy y Modlitwie o Niepokalanym Poze-
 ciu znowiwszy/ dobedzie Cebulki/ z której wyrastał Kwiat/ i
 aż w niej misternie odkonterfektowany Obraz Niepokalanego
 Pozećcia. Toż potem y drugi raz w Roku 1664. trąsiło się:
 to z pilnością wielką od Arcybiskupa Walencj było exami-
 nowano/ y poprzysejono/ od tych którzy na to patrzałi; y do-
 tad oprawno drogo ta Liliowa Cebulka y Krolow Hispán-
 skich zachowuia. *Conc. Hist.* Te same cudowne Kwiaty do-
 wodnie pokazuia że Niepokalanym Kátem Pozećcie Przenas-
 Panny było. Jednak iákom obiecal skosutac stworzenie Ká-
 tu z stworzeniem y Pozećciem Przenasw: Panny iestże iásniey
 pokazać się moze. *Naprzod Ray* iámten był stworzony in-
 plenitudine pulchritudinú: oraz ze wszystkie piaskości/ y ozdó-
 ba: á to daleko bardziey należało Przenasw: Pannie/ ktora
 nowego Adama przybyciem stać się miała; aby była stwo-
 rzona/ poczeta in plenitudine pulchritudinú: w pełności wsfel-
 kiej piaskości/ y łaski; sama daie znać/ iáko Duża iey przy
 stworzeniu swoim sliżnemt przyozdobiona była Kwiatami
 łaski/ y dárow Bożych/ tak do Oblubienicá swego mowiac:
Lectulus noster floridus. Petr. Galatin: powiáda: że przez
 to lożeczko rozumie się Pozećcie Przenasw: Panny: á czemuż
 to mowi Noster; *Nas;* á nie mowi meus, moy: podobno
 gdyby rzekła była: *Lectulus meus floridus. Moie lożeczko,*
 to iest Pozećcie w Kwiatkach łaski/ mogłby był kto pomyśleć
 że to iestże nie dostonaty dowód Niepokalanego Pozećcia iey;
 bo mogłoby się to rozumieć o drugim/ á nie o pierwszym pun-
 kcie Pozećcia iey. Wíac Panna Przenasw: mowi: *Noster*
lectulus floridus; skosutac Pozećcie swoje do Pozećcia Syná
 swego/ w pospolitości o obudwu mowiac; á tym samym dáiac
 znać/ że iáko Synagga iey Pozećcie w pierwszym oraz pun-
 kcie/ sliżne bez wsfelkiej maktuty było/ tak też y oney samey:
 o tym ten *Autor* w Osobie Przenasw: Panny tak mowi:
Quemadmodum ego abiq; Originali labe concepta sum,
ita tu quoq; Amicus meus, & idcirco pulcher es, & for-
mos. Iáko ja bez skazy pierworođney poczeta iestem, tak y ty Przy-
 iácielu moy, dla tego też piáknym vrodzonym iestes. *Lectul^o noster,*

Hist: 99.

Cant: 11

1.7.6.5.

apud
Navar.

FIG:

hoc est Conceptio nostra est florida & odorifera, absque
peccati corruptione. *Łojersko nasze, to jest Poczucie nasze.*
Kwieciſto, Wonne, bo bez Kazy pierworodney. Sluchay takim
to podobienstwem pokazuje S. Greg: Thaum: Sicut ignis
nunquam fuit sine calore, nec aqua fuit alipquando sine
humore, przymiſta: Paradisus sine Flore; ita DEI Geni-
trix nunquam fuit sine innocentia & puritate. *Liko ogień*
nigdy nie był bez ciepła, ani Woda bez wilgotności, Ray bez Kwie-
cia; tak Matka Boska nigdy nie była bez niewinności. Powtóre Ray
był *ex terra intacta*, 3 Ziemia nieczyſta nie tyłkany reka/oprocz Stwor-
ce swego: dla tego też byyno y nagle rodząyny: y to dowod
nie poſledni: że Káiu nášego to jest/ Przenaſw: Pánny Po-
częcie jest *ex terra intacta*, nie dotykanie od nikogo/ á zácym
od pierworodnego grzechu wolne. Wwazalem ſobie/ co to
jest że Pan JEZUS duſze ludzkie/ choć też y dobre/ w owey
Ewangelij o ſietacym Gospodarzu naſiente ſwoie/ nie przy-
rownal do Ogrodu/ ale do Roliz wſiał y tá pożyteczna/ á ná-
čas pożyteczniejszy niż Wloſkie Ogrody; o ktorych moze ſie
rzecz: Quod videatur adest, quod comedatur abest: *leſt ná*
co patrzyć, ale ieſt nie maſt co: iednak dobrze reflektuiac ſie wpátru-
ta wielka różnica między Ziemią Ogrodową/ á Ziemią ná Roliz wó-
prawioną. Ziemia ná Roliz nim zárdzi/ muſi nie raz ále o iak wie-
le rázy podeptána bydź kopytami bydłacemi/ y gnołami ich po-
ſpecona gdy okolo niey robia: Ogrodowa zás Ziemia nie ma tego/
bo pilny Ogrodnik przeſtrzege aby naymniejszy Zwierzak ná
noga nie poſtála w Wirydarzách tego: y owſem im delika-
tenieyſzy Ogród/ tym bardziey nikomu go niepowierza/ doſtanoſt
ſie niezego nieba/ ale raczej ſam właſna reka okolo niego pra-
cuie. Wſyſcy my ludzie wyławſzy C H R I S T U S A y
Pánne Przenaſw: ieſteſmy nieiáko role ná czas piękne/ y ro-
dzące wprowadzie/ rozmaitemi láſkami niektóre ieſteż w ży-
woſcie Mácieryńſkim ozdobiona/ ale cóż? poſtáremuſmy
w przód w cudzych rekách/ bo w mocy Czárcoſkiej byli/ zérato-
wane kopytami pierworodnego grzechu zoſtali. Sámá Pán-
ná Przenaſw: nazywa ſie Ogrodem/ Káiem/ bo do ſamego
Stworce ſwego rak Wſechnochnych naprzód ſie doſtála; tego
to nazywamyſte y naywſpániałſze dzieło Niepokaláne ieſt Po-

getie. Dominus possedit me in initio viarum suarum.
 Piśa Historie: że Cypru Krol miał pewny Ogród/ w którym
 sam był Ogródnikiem. Wic Gości orowadzac po nim zwoły
 był mowić: Hæ sive arbores, sive florum areolæ mea manu
 factæ, plantatæ, rigatæ, educatæ, ad maturitatem & fructum
 perductæ. *Te drzewa, y wszelkie Kwiecia rokami moimi są*
śadzone, scepione, podlewane, &c. To daleko prawdziwiey/
 może mowić Stworca tego Ráiu/ to jest Poczęcia Przenasw:
 Panny/ iż cokolwiek tu ozdoby w tej Pannie przy tym Poze
 ciu lub złości/ lub znatury náyduie się: samey to osobliwey
 reki Bóstney dzieło: nikomu etnać/ albo posiągnąć/ á daleko
 mnięj Czartu z pierworodnym grzechem nie godziło się: pie
 Enie ná to przyspięciwie Biezan: in Cant: 1. Qui me planta
 vit, primá fecitq; carere: Labe, meus custos conditor.
 ipse fuit. Potrzebie stworzony Ray/ miał oraz in medio lignum
 vite. Mnie się zda że szczelności oney Ráysticy to náywieks
 by fundament był/ mieć taki specyat/ życie ná wielki zachow
 wuiacy/ á tu się zaraz pokázuie fundament/ ná którym wśel
 ta ozdoba Przenasw: Panny przy Poczęciu swoim/ y zachowa
 nie od pierworodnego grzechu zawiśło. To jest/ Lignum vite
 sam náywilszy Syn iey Chrystus JEZVS: nie ia Drzewem
 żywota nazywam. CHXSTVSA ale S. Greg: Thaum. po
 kázuie go w tym Ráiu/ o którym mowiemy/ tak piśac. *Serm.*
de Annunt: Hæc Virgo semper vicens, Paradisus immorta
litas, in qua Lignum vitæ plantatum, cunctis immortali
tatis fructus subministrat. Tá Panná jest zánysse zielenacy się
Ray nieśmiertelności, w którym Drzewo żywota (scepione),
wszystkim Owocu nieśmiertelnego dodáie. Augustyn S. zá nayo
 pierwszy dowód Niepokalánego Poczęcia Przenas: Panny ma
 to samo/ że Syn Boży miał być iey Synem/ y oná temu
 Matką: tak albowiem przymodzi słowá nieiáko Chrystusowe
 przeciwko Manicheuszow. Ego Matrem de qua nascerer
 feci, ego viam meo itineri preparavi: hanc quam tu despi
 cis Manichæe Mater mea est, & de manu mea fabricata,
 si potui inquinari cum facerem, potui in illa inquinari cum
 nascerer. Jáko by chciał rzec: gdybym to stwarzáiac stwor
 zyt był skaláná grzechem/ sam potym rodzić się z niey/ mus
 iał.

HIST.

Epi: 20.

FIG.

Tract:
des. har:

stałbym był podobna wynieść z łoba stąże: Wicac że Młodo-
moła byś ma; niezmazana byś powinna. Owoc tego Dzia-
wa żywota so zaslugi / y Młoda tego gorzka / dat y dacie-
CHRASTVS Owoc zaslug swoich wszytkim nam / y la-
ste vsprawiedliwienia niektórym ięszce w żywocie Młode-
swoich: iżaliż nayołobliwszego fructu Młode swej zachować
nie miał: y zasłużyć dołonała nieśmiertelność; to ięst / co
by nigdy iadney nie podległa była grzechowey śmierci. Sa-
ma o tym dacie znać Przenasw: Panna. Cant: 2. Et fru-
ctus ejus dulcis gutturi meo: Tā kóre słowā / tāt spie-
wa ciemny Poetā: Ante venenatos fructus, me prima-
cibavit. O JESU meritis gratia parta tuis. Atoż niepo-
kalany nowego Adama macie Ray / y sliżnie zdołacy Ro-
ściol S. / iako nam zaśpiewał o nim Kazimierz S. Cu-
jus mores canquam flores, exornant Ecclesiam. Wicac
pozdrawmy ten Tłepokalan Ray / słowami Basilij Seleuci
Ave florentissime Paradisi Virginitatis, in quo lignum
vite satum, producit fructus omnibus Salutares. Wicac
Ratu Panielstwa, w którym Drzewo żywota wśadzone, nýd-
ie nam wszytkim Owoc zbawienia: a spraw przyczyna twoi-
ta / abyśmy wśyfelci Tiedykolwiek / mile one słowā / choć ci
Luc: 23. grześni y lotzykowic / tu cobie iednā nabośni: Hodie
mecum eris in Paradiso, Amen.

Porta parva Cæli.

Pro Pa-
rificati:
B. V. M.

STROFA 14

Evæ crimen, nobis limen Paradisi clauserat.
Hæc dum credit, & obedit, Cæli claustra reseat.
Nam Ewinā, pierwsza winā Ráyskie Wrotā zawnarłā.
Zinszey miary, lepszey wiary Tā nam Niebo orwnarłā.
Tulerunt IESVM in Ierusalem. Luc: 2.

Mat: 24.

S Tāie dziś Przenasw: Panna w Bramach Jerozolimskich /
y Róściolā Salomonowego / podobnym nieco sposobem /
iako one Panny przed Bramą Niebieską. Stānety one
ogrzewacemi lampami: stāie y dziś Przenasw: Panna w Ro-
ściolu

ściele Bożym z Gromnicami zapalonemi: y owsem coś wie-
 cey: bo niesie w retach swoich nayśliczneyšego JESUSA/
 Tulerunt JESUM in Jerusalem: ten zaś o sobie powiedział/
 Ego sum lux mundi. Pochodnia go zowie y Jan S. Lu-
 cerna ejus est Agnus. Tłosta y iasne śliznie gorące łama-
 py w Duży swojej/ to iest/ niezwyčajne Cnoty/ Nabożeństwa
 tu BOGVI/ powolności/ y posłuszeństwa ochotnego/ do wy-
 pełnienia/ (czysta badac Panna/) prawy tego przez Moyszesa
 podanego. Virginem supra legem fecerat gratia, sed sub
 lege humilitas. Laska była wyniosła nad prawo te Panna, ale
 pod prawo pokorą poddała. A owsem rzekę że Przenas: Panna
 z temi gorącemi Cnot SS. Pochodniami/ śtawa w łamych
 Bramach Niebieskich/ one nam otwarte pokazuiac; tak al-
 bowiem Kazimierz S. przypierczywszy się nabożeństwu/ posłu-
 żeństwu Przenasw: Panny spiewa: Hec dum credit, & o-
 bedit, Cali claustra referat. Pustelnik ieden potkał raz po
 pużę chodząc/ niewiašte bieżąc/ w iedney race Pochodnia
 zapalona/ a w drugiey naczynie Wody niosąc; spyta iey na
 co to y odpowie: Ogniem chce zapalić Niebo/ Woda zalać
 Pieńlo; żeby ludzie dla Niebá dostania/ albo dla vchro-
 nienia się Pieńla/ nie śluzyli P. BOGVI/ ale tylko dla samey
 Miłości iego. Przenasw: Panna nie palić chce dzisieyszymi
 Gromnicami Niebo/ ale raczej weście nam łatwe do niego
 pokazać: bo o weście do Niebá powiedział sam Chrystus/
 że bardzo małe y ciasne: Intrate per angustam Portam, quia
 lata Porta est quae ducit ad perditionem. Wchodźcie przez
 ścisła Fortka: albo śtem szeroka Brama, która prowadzi na potę-
 pienie: aby tedy do tak małej nieznajomey Furteczki trafić/
 nie tylko przyswieca nam przykładem nabożeństwa swego/
 Przenasw: Panna/ ale nad to ma ona swoje sposoby/ ktoremi
 tochantom swoim przyczynia nabożeństwa/ dodając serca/ o-
 choty na wypełnienie prawy Bożego: a tym samym wlatwia
 ciasne one weście do Niebá. Zgola iako w głównych Mi-
 śtach/ gdy już pozamykała bramy/ pzećia bywa iaka Furtecz-
 ka/ ktora moze się kto do Miasta wciśnać: tak y Przenasw:
 Panna ma swoja Furteczkę/ ktora bez wielkich trudności/
 przeprowadza tochantow swoich. Co potaje/ wprzód prze-
 10.

Lau, lukt.

HIST:]

Matt: 7:

Isywoſy: Jaki to y gemu do Piękła Braniy otwarte y Be-
rotie; a do Nieba ciąśna tylko Surrezka.

E. PARS

SAmego co iakośćie iuy ſyſſeli **CHRYSTUSA** nauka!
je przestroń do Piękła; a ciąśno do Nieba: zaiste cudot-
wna rzecz! do szupłego mieſzkania obſerwe Wrota! a do ob-
ſernego nader Pałacu / tylko ciąśna Surrezka. Niebo iest
Baruc: 3. co Pałac niewypowiedzianej wielkoſci: O Iſrael! quàm ma-
gna est Domus DEI, & ingens locus poſſeſſionis ejus!
magnus est, & non habet finem, excellus, & immenſus.
O Iſraelu! iak wielki iest Dom Boży! y obſerwe mieysce dzie-
dziſtwa iego, wielkie iest, y koſćca nie ma, wyſokie, niezmierzone.
Domyſlić ſie możemy z tego! co wiſdzimy; wiſdzimy tak wiel-
le Gwiazd! między niemi według Aſtologow! ſa niektore-
ſto y ſiedm razy wielkie niż cała ziemia; a przecie ieſze tak
wiele proinych mieysc wiſdać na Niebie: nad temi Gwia-
gdami Niebo Empeyreſkie! w teoryi ſa Błogoſławieni wyſi-
ſze iest na 60. Millionow mil! z tego Bernat S. dochodzi y
nauka! je gdyby P. BOG Swiatow Ziemiſkich ſtworzył ty-
ło ile iest piasku Morſkiego! ieſzeby tamych mieysc nie napel-
nił; a przecie do tak przestrońnego Pałacu Arcta est Porta. ma-
ła tylko Surrezka. Piękło zaś iest mieysce nader ciąśne: naprzy-
god dochodźmy z tad! iż iest według Doktorow SS. in Centro ter-
ra, w poſrodku Ziemi tak ziarnko w Jabłku: z tego Cornel
& Lap. rachuje mieysca onego nieſzczęſliwego mil Więſkich 2000
na naſze Polſkie wezyni okolo 40. Wraźmyż do tego! iak
taniez mnogość po ſadnym dniu bedzie ciał porepionych! poiać
tego nie można; o iak wiele tam co moment przybywa Per-
gánow! Turkow! Żybow! Heretykow! o iak gęſto y ſłych Ka-
tolikow. S. Chryzoſtom raz na Kazaniu w Antiochii wiel-
kim bardzo Mieſcie zawolał pytać: Ktoby zgadł! wieleby
tez było Duſz do zbawienia w tak wielkim Mieſcie! y odpow-
Chriſoff, wiedział ſam: Non poſſunt in tot millibus centum inveni-
ad pop. ri qui ſalventur, quin & de his dubito. Nie mogą ſie náleſć
między tak wielu tyſiecy, ſto ktorych zbawienie czeka; y onſem
y o tych wąpie. Wiece muſi tam bydź nieznośna ciąśno: a
przecie do tej ciąśney iakoſci Bramy wielka y otwarta są-
woſe. Lata Porta est quæ ducit ad perditionem. A to ie-
ſze

Boże dziwniejsza: samo to pełne niepojętego niebezpieczeństwa miewa-
 sce! wspomnienie tylko odraza od siebie. S. Damian. de S. Ser. 60.
 Nicol. Totus tremo, atq; horreo ad memoriam istius Re-
 gionis. & concussa sunt omnia ossa mea. Wzrostek drzew, y
 takam się na wspomnienie tej Krainy. Następnie CHRASTOZI
 następna Różnodość! Spowiednicy! odpychając od tej nie-
 bezpiecznej Bramy: Przeciwonym zaś sposobem Dłacie one ro-
 stki Niebieskich same do siebie wabia. Quam dilecta ta- Plal: 8.
 bernacula tua, concupiscit & deficit Anima mea, in atria
 Domini. O jak miłe przybytki twoje, pragnie y wstaje Dusza moja
 do podwoi twoich: y owsem samo Niebo za nami goni! zabier-
 ga nam niekiedy drogę! Furta do wescia otwiera: iako nau-
 ga Jan S. Appropinquavit Regnum Celorum. Zbliży-
 to się Królestwo Niebieskie. Tł. co Gł. tak pisze: Nisi ap-
 propinquaret nemo redire posset. Tak to nam nie smá-
 kuje Niebo; iż sami od Bram tego uciekamy. Coż tego za
 przyczyna? że gdzie ciśnie mieścić! to się tam cisniemy; &
 gdzie przestrono! y dobrze! to tam ociągamy się! y zda się
 nam nieznośna rzecz przecisnąć się przez ciśnie furtek do
 Nieba? Przyczyna ta nie może być z strony P. BOGA;
 bo ten dla ludzi stworzył Niebo! wszystkich do niego zaprasza.
 Venite ad me omnes qui laboratis. Przychodźcie do mnie
 wszyscy którzy pracujecie. y Paweł S. mówi: Omnes vult sal-
 vos fieri. Tł. Człowiek dąży do zbawienia! bo y on choć radzi do
 Piekła! nigdy jednak nikomu nie powiedział! że tam dobrze
 ale że wszystko w: którego y sam ystawnie doznał. Wier-
 o samego człowieka to być musi! iż spieszno pędzi do Piekła!
 a do Nieba oporem. Zaprzód pochodzi to dla złych skłon-
 ności zepsowanej natury: bo dla Nieba trzeba sobie gwał-
 cynie w namiętnościach. Violenti rapiunt illud: & co więcej
 to ciężko: ciężko odpuszczać nieprzyjacielowi! nie móc się
 gdy możesz! nie wpuścić się! wrócić stawa! wrócić substancją
 przeprosić zniemowanego! ciężko modlić się! często się spowia-
 dać! postić! iatmużne dawać miłkorne! wszystko to iak pob-
 gore: do Piekła zaś kto chce! inż wolno! przestrono życie! pozwo-
 li sobie wszystkiego: dla tego też churmem! padem ludzic bieje
 do niego. Piekne to objaśnienia ową odpowiedź Filozofa Sa-
 T. 1. 1. Tim: 24

l. 13.

Pratesá: a czym *Elia*: Sławna iedná y bogáta nierządnicá
Teodora rzekła raz temu *Filozofowi*: ia coś wtacey mam ná-
 ciebie; bo ty do twoiey Szkoły gdzie *Filozofiey* y *Cnoty* u-
 czył; nikogoś z moich *Wzniow*/ to iest *inamoraton*, nie potia-
 gnał; ia zaś kiedy chce/ to y wszystkich *Wzniow* swoich do
 siebie przeciągne: Odpowiedział iey: Non mirum quidem
 est: tu siquidem ad declivem tramitem omnes rapis, ego
 verò ad virtutem ducò, ad quam arduus plerisq; & insolita-
 tus est accessus. Stąd *Virgil*: Facilis descensus Averni.
 Do Pieklá iak ná leb z gory: zlego wzyć nie trzeba/ á dobrego
 iak przez gwałc rozum y wola ludzka chwytac sie nie chce.
 Gen: 4. Przykład ná *Káimie*. Ten pierworodnym *Synem* bywšy/
 nappierwey też powinien byl z gospodarstwá swego p. *BO*
GV ofiárę oddać; á przecie bardzo to nierychło wzynt/ y po-
 dobno dopiero postrzegšy/ że sie też iuż kolo tego nabożeń-
 stwa krzątał Brat iego *Abel*: bo *Pismo S.* opisuie obote w-
 kupie. Factumq; est post multos dies, ut offerret Cain
 de fructibus terræ munera Domino. Czemuz to tak nie-
 rychła. Post multos dies, bá y ładátá ta *Ofiára*. Ad
 Cain verò, & munera ejus non respexit: badzie sie podobno
 wymawiał *Káim*/ jem ia niewiedział/ że to trzeba bylo wzy-
 nieć/ *Plebanow*/ *Mistrzow* nie bylo iestże/ coby tego nabo-
 żeństwa mnie náuczyl/ á choć też *Adam* y *Ewa*/ coś mi-
 prawili o nabożeństwie y powinności ku p. *BOGV*/ lecz
 nie wiedziałem iako te *Ceremonia* czynić. Sluchaymyš dół-
 ley *Pisma S.* Consurrexit Cain adversus Fratrem suum
 Abel, & interfecit eum: Odpowiadayze teraz *Káimie*: wi-
 działjes ty kiedy zabitego *Czlowieka*: widziałjes ze takim-
 sposobem/ wderzeniem moje zabić: wśedzieć nie mogles; bo
 to nappierwszy trup zrak twoich: ktoj cie tego náuczyl. Mo-
 wia iedni/ że z mátych rzeczy/ to iest robaczki y inne drobniejs-
 ze zwierzątá dławiac/ zabíciac/ dośedł/ iž podobnym sposo-
 bem moje y *Czlowiek* bydž zabity: lecz to nie pewna: co pe-
 wna/ że ni od kogo nie náuczyl sie tego *Káim*: bo nástęp-
 Orat: 4. ie ná niego oto *Basil*: Seleu. Quid mortis viam doces, quàm
 nondum didicisti? Potrást zabíć/ choć go nikt nie náuczyl
 tego/ *Ofiary BOGV* oddać nie potrást: bo zabície do słó-
 sci!

ści / Ofiara do nabożeństwa należała. Taka odpowiedź na
 pomieniona trudność daie Nax: Mortem à nullo edoctus
 perfecit, sed Sacrificium, ut erat fas non absolvit, quia il-
 lud spectabat ad pravitatem: hoc ad Religionem: iakoby
 chciał rzec: bo Ofiara należała do pobożności / zabicie zaś
 do złości / y impeccu natury: nie trzeba zlego wzyć / zepłowa
 na naturą samą do niego podzi. Pięknie te niebezpieczność y
 słonność natury naszej do zlego / objaśnia pewny przypadek;
 który sie trafił w Rzymie. S. Philippo Nereo. O Gym Man-
 si. W Rzymie raz przyszła przystoyna jednal / oraz pobożna
 wrody nie posledniey Miatrona / do tego Swiatego; w rozmo-
 wach tedy duchownych / osobliwie o niebezpieczeństwie dusznym
 y nieumartwionych oczu rzekła: dajcie mi Oycze tego roku
 mieć w Rzymie bydz najswiatobliwszego; dotkaje tego zápa-
 wne / że go do zlego pobudze / byle tylko choć godzina oczu ze
 mnie nie spuścił. Pytam ia: a podiałzeby sie / by y sam-
 Franciszek S. z tego podobnego: rzekłzeby / niech na mnie mo-
 dlącego / poszającego / bieżącego sie / patrzy by największy grze-
 szyć / podeyma sie go zapewne do dobrego pobudzić: tak ro-
 zumiem żeby nie ośmielił sie na to: bo luboby byli niekto:zy
 tacy / ale nie wszyscy; gdyż tak wiele widziało Oycá S. Fránci-
 szka y innych doskonałych ludzi / a przecie złości swoich nie
 ruszyli sie. Ta zaś Miatrona każdego podeymowała sie pobu-
 rzyć do zlego. Potáznie sie z tad / że to przywara słazoney
 natury naszej: Facilis descensus Averni, do zlego iak zápas-
 li / do dobrego oporem. Jednal ia tu jeszcze niechce na sa-
 me słonność natury do zlego zwałać / że sie nam ciężko zda /
 y ciężko do Niebá. Wtec powtore z woli naszej / nienabo-
 żeństwa naszego to pochodzi; y sami sobie zaciężniamy / zátru-
 dniamy drogę zbawienia. Wiem ia bowiem że o pełnieniu przy-
 kazania Bożego powiedział Dawid. Latum Mandatum tuum ni-
 mis. Notas mihi fecisti vias vitæ, adimplebis me lætitiâ.
 Mowisz owo zapalczymy / gniewlimy; ciężko mi / duszno mi /
 ciężko serce / gdy Nieprzyjaciela obacza / gdy nie nalcie / nie
 wybite: cierpiat to Dawid y od własnych Synow / co bole-
 smieysza test; a przecie nie mowi ciężko na mnie / boli mnie
 serce / ale mowi Latum mandatum tuum nimis. Ciężko-
 310

HIST.
 Tractide
 Oculo.

Ps. 118;
 Psal. 15
 SCRIP

- Głowiecze pościć/ martwić się/ w wloścennicy chodzić/ biele-
pliny czyścić/ w nocy na modlitwie wstawać; czynił to Dawid
iako sam o sobie mówi: Genua mea infirmata sunt à jeju-
nio. Ego autem in flagella paratus sum. Mediâ noctis
surgebam ad confitendum Nomini Domini. Ego autem
induebar cilicio: a przecie choć to tak ściśle/ tak trudne rze-
czy/ onemu snadne/ przesłone zdaly się. Latum Mandatum
SIMIL: tuum nimis. Przyczyna tej różnicy niech będzie przez pod-
bięstwo. Kiedy owo ciasnym miejscem chcemy przeprowadzić
rzecz iako/ náprzykład przez wcho igielne przygrubszą nie/ co-
dy smarujemy one/ żeby tak wolnieysze przecie miała. Ciek-
śna fura do Ciebie powiedziałem/ cięskie/ przykre zachowa-
nie Mandatorow Boskich/ bo przeciwnie inclinaciom/ z tym-
Psal: 62. nalogom naszym; niechże będzie serce naše smarowane duchem
nabożeństwa/ ochoty/ powolności ku BOGU iako należy/
nie będzie nam tak cięsko/ tak ciśnie do Ciebie. Tymci co-
ciustym Dawid S. smarował/ y słodził sobie pełnienie Man-
datorow Boskich/ o krole suplikował do BOGA swiego: Sicut
adipe & pinguedine repleatur anima mea, aż ci mu wyszło
śladno/ iak ná ostieję otwarte do Mandatorow Boskich: La-
tum Mandatum tuum nimis. Nam zaś/ że w Duszy naszej
wymietrzało nabożeństwo/ ochota wstała/ dla tego ciśnie się
zda/ y trudna droga do Ciebie/ żyć według rozkazu Bożego.
Te trudność tak słowem Sylw: pisać ná to miejsce Ewange-
Sylv: S. Via Mandatorum DEI angusta & arcta, tamen Caritas
DEI facit ejus mandatum latum, & suave: Amor enim fa-
cit omnia levia, dulcia, omni difficultate evacuata. Droga
Przykazania Bożego ściśle y ciśnie, ale Miłość Boża Przykazanie
FIG: Boskie czyni szerokie, y słodkie: Miłość bowiem wszystko czyni lek-
ko, słodko, y bez wszelkiej trudności. Przyprowadzi ná to Jacek
Patriarcha/ który 14. lat służył cięsko ná wpale/ żmnie/ y
annych biedach pasterzkich/ a przecie nie przykre mu to było
Gen: 24. dla Racheli ponosić. Videbantur illi pauci dies prze amor-
ris magnitudine. S. August: in Gen. pisać ná to mówi:
Dictum est propter laborem servitutis, quem facilem, &
levem amor faciebat. Powiedziano to, gdyż mu praca, sta-
ła się one cięska, Miłość ku Racheli lekka, y mało czyniła. Rát
del

Chel sliżna znaczy Chwala Niebieſta: Lila z cielaćcami bezy-
mą znaczy świat y ciało: Odwroć ieno głowieczel choć na czo-
łku ob tey sprosney Licy: to iest vmarw zbyreczne paſſye
twoie/ obroć ſie ku zamięłowaniu BOGA twoiego. Wzbudź
pragnienie w ſobie ſęyrze robić na Niebo/ do ktorego ſtwo-
rzony ieſteſ/ ſam dobrowolnie miew ſia do pełnienia należyćie
kajdego Przykazania Bożego: vznaſz że ci ſia nie będzie zda-
ło ciężko; bo ci miłość y ochota vławia w ſyſtko; iako o tym
Chryzoſtom S. mowi. Fieri poteſt, vt quod ex natura eſt
intolerabile, ſit leve, ſi cum alacritate animi ſuſcipiamus.
Bydż to moze, iż co z przyrodzenia niecznoſnego ieſt, ſtanie ſie
lekkie, kiedy z ochota ducha chwyćiemy ſie tego.

Słyſzeliſcie Słuchacze Naymilſi/ że ciaſna Furka do Nieb. II. PARS
ba/ zwlaſzczą kż nie ſmárowno bez nabożeńſtwa przemknać
ſie nie chce: ale nie fráſuyćie ſie: ſtaie dżis przy tey Furcie.
Niebieſkiey Przenaſw: Pánna zgoráiacemi Gromnicami/ iá-
ko z lámpami maiaćcami doſć Oleiu drogiego; to ieſt/ ſprzy-
kładem powolnoſci y nabożeńſtwa ſwego kup. BCGV/ y práwu
iego ſwietemu. Quæ dum credit & obedit, Cali clauſtra
reſeruat & ſtaie na to/ żeby nam lárwiey y ſmárowniey przez
te ciaſna Furkę przemknać ſie do Niebá pomogla/ námáſci-
toſy ſuchel oziembel/ ſtrzypiacel/ to ieſt/ przykzace ſobie dro-
ge Niebieſta ſerca náſe/ z podobny rákże drogim Oleyktem ná-
bożeńſtwa/ ochoty/ goracoſci Duchá. Na var: piſe iż w Ro-
ſciolách Pogańſkich/ zwyczaj był Drzewá Oliwne ſádzić;
há co to? czyli ná ozdoba/ czyli dla Oliwy ná potrzebe owych
Roſciolow? nie wypisuię Wiem ia że S. Damaſc: de orth: fide
Przen: Pánne Oliwnym Drzewem zowie. In domo Domi-
ni plantata & inpinguata ſpiritu, veluti Oliva fructifera.
Te Opáćznóſć Boſta w Roſcielce ſwoim zoſtáwila/ nie ná-
co innego/ tylko żeby Roſciolowi S. pracuiacemu ná Niebo/
Oleiu dodawála; pracuiacych/ vſtáiacych w tey pracy y moy-
nie duchowney/ iáko by drogim Oleyktem námázywála/ puſzczá-
iſc do ſerca ich w tych trudnoſciách y pokuſách/ poſieche y
weſeloſć duchowná. Greg: Nicó: ták od nas mowi: Accipe Oleũ
frug. feram per quam ſcaturit Oleum exhilarans. Oto maſ
Oliwa byyna z ktorey phynie Oleiek vweſeláncy. Człowiecz-
teorys

APOPH:
Novar:
Vmb:

1.4.C.15.

Gr: Nic.

Kroryś na lubieśnościach/ piśniewach/ zbzierstwach/ y innych
 zbrodniach wielkŏ część żywota swego przepędził; y ciebie
 ſze BOG twoy y Przenas: Panna nie opuściła; ſka y bu-
 kta ſposobow jebyś y ty był w Ciebie z nimi na wielki:
 Nie opuścił cie BOG; bo pamiętaſz owego a owego dnia/
 na owym mieſcu/ na owym Kazaniu/ ruſzyło cie ſumienie:
 pomyſliłeś gdyby też to moſna iako w Ciebie bydy/ przecieć
 choćiem grzeſny/ y gorſzy niż zgnity pies/ ale mam Duſzę
 nie bydleca/ lecz rozumna/ Ktora mogłaby widzieć BOGA/
 y Kochać ſie w nim na wielki: Auzi Diabel ſepce/ Anguſta
 eſt porta: Ciężna brama: mowi nieiako do ciebie: Brama
 do Ciebie grzeſnemu/ ieſt doſkonala Potura/ Spowiedz do-
 ſtateczna: o iak to ciężna ſurteczka! o iak rzadko przecięnie
 ſie nia teo! Powiedział S. Thom: Villan: Ad pedes Confes-
 ſoris rarus eſt qui pœnitentiaſ ve oportet: trzeba co tu prawdziwego
 obzydzenia zlych ſpraw/ y roſtoſy namiętlych: a iak ty natożnio
 tu iak dawny zdobedzieſ ſie na to; Ktoromu y ſni ſie o zlym;
 a tam trzeba poſtánowienia/ żeby to już nigdy ani pomyſlić o cze-
 maſ iak wiele/ iako drugi Wielbiad ciejarow; co ieſt cudzeſ na-
 trzymowanego dobra/ co wſyſtko trzeba złozyć: bo powiedział
 CHERYSTVS. Facilius eſt Camelū intrare per foramen ac-
 quām divitem in Regnum Cœlorum: a ty przy tym zoſtā-
 nieſ y dziecku twoie: Tuz kiedy to ieſzce trzeba z rozmaite-
 ści/ y liczy grzechow doſkonale ſprawić ſie Spowiednikowi/
 ba iak wiele lat: a Kroz wie na iakiego Spowiednika trafiſ?
 trzeba by to tu na dyſcypliny/ na poſty gziębier wprzod nagozo-
 wać. Anguſta co Porta na ciebie. Day poſoy/ nieporowy-
 ſie/ żyj iak iako y drudzy. Ale Ktokolwiek taki ieſtes/ poprzyſia-
 gam cie na BOGA twiego/ nie ſłuchay Młaráżę tego/ nie
 odwracay oſu twoich od tey ſurrey zbawienney. Przyznaję/ że
 Potura S. Spowiedz nie lekka rzecz/ ale cie też vperwiani-
 że przy tey ſurteczce ſtoj tam Przenasw: Panna z Oleykiem
 nabożeſtwa zbawiennym. Jey co ieſt oſobliwe ſtánienie/
 aby okolo Potury S. zamyſłaiacym/ albo ia poczynaſcym/
 rozmaite do tego potrzebne vproſita laſti; oſobliwie przecięnie
 pomienionym trudnościom odwaga wielka/ y majne a weſole
 ſarce/ gotowość ducha na wſyſtko/ coby tylko trzeba było w-
 gynie

gynie
 gure
 była
 ta z
 ta el
 rozum
 mie
 iemi
 euit
 vari
 obch
 a o/
 Ma
 bow
 Spo
 Prze
 te h
 ſze
 po
 B
 pon
 do
 ſini
 prz
 trw
 ſno
 ſer
 z d
 pia
 z w
 cia
 do
 tan
 pr
 el
 bo
 y

Gynię dla uwolnienia się od grzechu. Piękna maś tego Sio-
gure Gen: 2. Powiada Pismo iż z Raju onego/ między innemi
była Rzeka iedną nazwana Phison: Ktora otaczała y oblewa-
ła Ziemię taką nazwaną Hevilath: Ktore słowo z innego ięzy-
ka tłumaczy się dolens wel parturiens: Richard: przez tę Rzeka
rozumie Przenas: Panna/ przez Krainę zaś bolejących/ rozu-
mie ludzi pokutujących/ lamentujących nad grzechami swoi-
mi: więc do moiey Materii tak mowi: Beata Virgo cir-
cuit dolētes per cōtritionē, ad cōsolandū eos, maximeq; par-
turiētes peccata tua per Confessionem. Panna Przenas
obchodzi bolejących na sercu przez skrucha, aby ich pocieszył,
a osobliwie brzemiennych, to jest gotujących się do Spowiedzi.
Maś na to y przykład: Pustelnik ieden haniebnie był zmu-
rowany y zamknięty w sumnieniu/ o dostateczna y zupełna
Spowiedz grzechow swoich: gdy się w tym modli do Panny
Przenas: aliz na pocieche swoje tuż przy sobie náyduie kár-
ta spuszczone: na Ktorey wypisany był grzech Ktorego się on ie-
szcze zupełnie nie spowiadał. Trąfia się owo ieszce; że kto tuż
po Potuście y Spowiedzi swojej/ nawróciwszy się całę do P.
B O G A/ poźnie skromnie żyć; aż ci zaraz pokusy na niego
powstają prześle sprośności na myśl idą; nalogi złe/ aby się
do złego wrócić pobudzała/ złe towarzystwo/ gdy się z chrońsi/
śmieta się z ciebie/ Posty/ Modlitwa naznaczona za grzechy
przykrezy się; zacym ochocą/ dobre postanowienia zlebnieja;
tworzyś sobą/ iakoż to tu daley będzie przecisnąć się przez tak cię-
śno Suroczę do Niebą; iako będzie wytrzymać. Ale nie trąć
serca; wiedz o tym że stoi przy tej Suroczę Przenas: Panna
z drogiem Oleikiem goracego nabożniśtwą/ namasći te strzy-
piace kółka/ wzwierdzi cię przeciwko tym pokusom/ sprawi że
z wesołością ducha przeminieś ten ciężny kar/ y wszelkie zwy-
czajy trudności. Czyni ci otucha Dawid Krol sam na sobie
doznawsy. Wspomina Pismo S. że Dawid Krol wielka
tam y osobliwa wżynił/ w Panach rzadko widana odwaga/
prowadzac tryumfalnie ze wszystkimi Panami/ y ludem Izra-
elskim Skryżynie Pańska: Tylko toż wielki na to był/
bo co siedm Krolow postapiono z Arką/ zabiciano na Ofiara Wolu
y Barana: ale co wiekśa/ że sam Krol w Komeście wbrawszy
siał

FIG

Richard

EXEMP

FIG

szel służył około oney Skrzynie: był to akt osobliwy/ y bardzo
 trudny: odwozili go od tego Krolewsta pomagali/ odwozili
 ją y Zonę Michol: bo niedarmo z Mejem na te Processio
 nie posłał/ tylko z otną wygłobiał: domyslał się że na syden
 stwo y Zonę przyidzie/ zwołał ją tak nie nabożney: iakoż ead
 sie potym stało: Michol filia Saul prospiciens per fenestram
 vidit Regem David tubsiliens & saltantem coram Do
 mino: & despexit eum. Michol Corca Saula Krola patrząc
 oknem, widziała Krola Dawida skaczącego, y tańcującego przed
 Panem, wzgardziła nim. Wiećcie zaś/ iakie wtrącenie Me
 ja w domu czekał/ kiedy to Michol despexit David: Zonę Me
 ja lekce sobie waż/ fukał/ brykał na niego. Zmógł cięskie stoły w
 bośtwą/ ślepoty/ wygnania Tobiasz; a przecie kiedy go Zon
 ta posukała/ polalała/ cięsko westchnął y zapłakał: Tunc To
 bias ingemuit & cepit orare cum lacrymis. Jakiem ten
 Akt Dawidow nie był bez wielu trudności: przecie Dawid
 niedba na to/ służył/ stał około Skrzynie Bożey: lecz y nie
 bardzo dziwnie się tej odwadze Dawidowey; nie bardzo cudo
 śko albo trudno to było na niego/ bo widze iż Duszą tego na
 maszyna była duchem nabożeństwa ku P. BGSV swojemu
 wesóły Dawid: Saltabat rotis viribus ante Dominum. Ze
 wszystkich sił skacze, tańcuje David: Co samemu nabożeństwu
 przypisuje Ambroży S. mówiąc: Docuit David contuitum
 regalis potentiae non habendum, ubi Religioni exhibetur
 officium; honestum est enim pro Religione facere, & si
 incongruum sit potestati. Nauczył Dawid, że nie trzeba
 mieć respektu na stan Krolowski, kiedy o Nabożeństwo chodzi:
 chwalebna bowiem uczynić to, choć się nie zda być przyzwoitą
 godności. Lecz ja dalej się pytam/ z kąd się zdobył Dawid/
 na tak wielkiego Duchą nabożeństwa: uważcie: była tam
 Skrzynia Boża/ Sigbra Przen: Panny według Ambrożego S.
 y owsem tenże pisać na to miejsce naucza: że na ten czas Da
 wid miał objawienie o Przenas: Pannie mającej się na świat
 narodzić z plemienia swego. Prævidebat enim in Spiritu MA
 RIAM ex germine suo: Przyczrzał w Ducku, że MARTA
 miała być z pokolenia tego. Wiac Przenas: Pannie ma się
 przypisać niepospolity ten duch nabożeństwa/ którym posilony
 Da-

2. Reg: 6. ja w domu czekał/ kiedy to Michol despexit David: Zonę Me
 ja lekce sobie waż/ fukał/ brykał na niego. Zmógł cięskie stoły w
 bośtwą/ ślepoty/ wygnania Tobiasz; a przecie kiedy go Zon
 ta posukała/ polalała/ cięsko westchnął y zapłakał: Tunc To
 bias ingemuit & cepit orare cum lacrymis. Jakiem ten
 Akt Dawidow nie był bez wielu trudności: przecie Dawid
 niedba na to/ służył/ stał około Skrzynie Bożey: lecz y nie
 bardzo dziwnie się tej odwadze Dawidowey; nie bardzo cudo
 śko albo trudno to było na niego/ bo widze iż Duszą tego na
 maszyna była duchem nabożeństwa ku P. BGSV swojemu
 wesóły Dawid: Saltabat rotis viribus ante Dominum. Ze
 wszystkich sił skacze, tańcuje David: Co samemu nabożeństwu
 przypisuje Ambroży S. mówiąc: Docuit David contuitum
 regalis potentiae non habendum, ubi Religioni exhibetur
 officium; honestum est enim pro Religione facere, & si
 incongruum sit potestati. Nauczył Dawid, że nie trzeba
 mieć respektu na stan Krolowski, kiedy o Nabożeństwo chodzi:
 chwalebna bowiem uczynić to, choć się nie zda być przyzwoitą
 godności. Lecz ja dalej się pytam/ z kąd się zdobył Dawid/
 na tak wielkiego Duchą nabożeństwa: uważcie: była tam
 Skrzynia Boża/ Sigbra Przen: Panny według Ambrożego S.
 y owsem tenże pisać na to miejsce naucza: że na ten czas Da
 wid miał objawienie o Przenas: Pannie mającej się na świat
 narodzić z plemienia swego. Prævidebat enim in Spiritu MA
 RIAM ex germine suo: Przyczrzał w Ducku, że MARTA
 miała być z pokolenia tego. Wiac Przenas: Pannie ma się
 przypisać niepospolity ten duch nabożeństwa/ którym posilony
 Da-

Dawid/ czt trudy Zlt cnoty / meynie y owsem wesolo obo-
 prawit. Mamy do tego wiele swiezych przykladow takto Pan-
 na Przenasw: slug swoich albo mordujacych sie z pokusami /
 albo siebnietacych w biegu cnoty / Wleykiem ducha nabozen-
 swa namaszczala/ posilala: *Theophil: pisze/ iz Przenasw: Pan-* EXEMP.
 na postrzegly / ze *B. Alanus* wielki tej Kochanek / pozal nie
 co ustawac na drodze cnoty / nawiedzila go raz/ y rzecze do
 niego. Dobrzez pozal/ ale nieca juz dla lenistwa siebnieteis:
 to mowiac pokazala mu Miesto iakies ze zloty / y Anytolow
 w nim spiewajacych: *Ave MARIA*, y rzecze: Sluga tego testes:
qui facit Ministros suos flammam ignis: Wiec staray sie
zawse ogniem nabozenstwa palac: za kretemi slowami/ y wo-
dzieniem/ nowego nabozenstwa y ochoty do goraczey sluzby Bo-
stiey byl Alanus. Stad iako cytamy w Revel: S. Birg: T. S. czt
 raz mowila do Przenasw: Panny. Pulchritudo tua aufert, *L. C. 30.*
onus durissimum accedit, dat cordi in aeternum fervorem
dilectionis. Pieknotc twoja znosi ciezar niedbalstwa, daie ser- C. 95:
cu goracosc milosci na wieki. A owsem tamze jest napisano:
 ze *P. JESVS S. Birgittie* powiedzial o iedney duszy/ ktora
 byla nieco oziembla w nabozenstwo: O to ia teraz te dusze
 poratowale/ dla modlitw Matki mojej: a lubo oziemlo pozala sie
 do mnie modlic/ iednak czt sie rozpalila/ ze y w zachwyceniu
 bywa. Takze innego czasu modlacey sie Pannie Przenasw:
 za pewna osoba powiedzial *P. JESVS: Matko moja/ oto*
 ta tobie zlecami/ abys synozkow swoich ogniem nabozenstwa
 sagrzewala: *Calefac filios tuos. Macie tedy wywod / iz*
 Panna Przenasw: Cali claustra referat. Wlaciwia nam wes-
 stie ciasne do Nieba/ gdy duchem nabozenstwa/ ochoty z kro-
 rym y ona dzis w Koscielo Jerozolimskim prezentuje sie; o-
 ziembie serca nasze namaszui/ posila na zwyciezanie wselekich
 w drodze zbawienia/ trudnosci: Wiec y my wzestnie zama-
 wiadac sobie te Surteczke do Nieba/ y dobroczynnosc v Pa-
 ny Przenasw: mowmy do niey z ldieta nabozyym. *Adjuva*
ergo me Clementissima Virgo, da mihi penitentiam de-
commisis, impetra veniam de praeteritis, tribue in prae-
sentibus cautionem, presta in futuris adversus omne malum
resistentiam. Ratujze mnie Panno najlaskawsza, day mi zal za
 popeł-

popelnione grzechy, wproś odpuszczenie za przestęki, w terażniejszy dzień ostrożności, a w przyszłych dodaj sił na danie odporu wszelkiemu złemu. Amen.

Via Sion restaurata.

Pro Visitatione
B. V. M.

Propter Evam, homo sexum Accepit sententiam.
Per MARIAM, habet viam Quæ ducit ad Patriam.
Ewy dziatki, wina Mátki Odniesły poręczenie:
Zá MARYA, Prosešsya Ida już na zbáwienie.

Abijt in Montana cum festinatione. Luc: 1.

W Tey podroży Przenas: Pánny wiele jest okoliczności podziwienia godnych. S. N. dwie prześię na ten czas osobliwie uwajam. Naprzód iż same cylla w cztyrodmowej drodze między gorami widze idaca; Zemu Efcob: dziwuje się nie pomálu; mówiac: Micor Virginem solam seie itineri non facili commisisse, Iosepho absente; Zacharia minimè comitante, nec ascensum ad montana, nec descensum in Nazareth. Dziwno że Pánná Przenas samá się w drogę puszcza, w niebytności Iozefá, nie mając ani Zácharyasá w towarzyštwie swoim, ani tam idac, ani wracając się nazad do Názaretu. Druga dziwno mi! Zemu dolinami nie obchodzi gor! ale przez przypre gory ciernie swoia drogę: Abije in montana. Gorami pospolicie albo niewiadome albo nieznázne ścieški bywáto. Coć do pierwszey trudności! wlaćwia mi to pomieniony Autor: bo Syn! Efcorego już pozetego w żywócie swoim miał! stat iey zá najlepszą ássistencya: Filius Virginis pro copiosissimo est ipsi comitatu: y owšem nie rządzá Przen: Pánná bez ássistencyy! bez towarzyštwá w drogę chodzi. Curremus in odorem vaguentorum tuorum. Hdeph: S. de Assump: mówi: Sequuntur illam omnia electorum animæ, quæ sunt ex parte illius. Puszcza się zá nią wšyskie wybráne dusze, które do niej należą. Z tego wielkiego jestże roenie trudność: Zemu przez gory bierze drogę: a Efcob: tam norydzies Przenas: Pánnó! w dzikim tym skalistym kraju

Cant: 1.
Serm: 1.

Królu do Kompaniey: albo nikogo nie naybliżej / albo co
 dzikiego. Przeciąż Przenasw: Panna idzie in Montana.
 Przez te Montana, duchownie rozumieć się mogą stany ludzi /
 których p. LUG na tym świecie do góry wyniosł nad innych /
 w bogactwa / w sławę świętą / w godności: do tych tedy bie-
 ży Przenasw: Panna zaprasza ich w Kompaniey w drogę /
 już nie do domu Elzbiety / ale do Nieba pokazuje / y coru-
 iac im drogę / Abije in Montana. Panno Przenas: wybacz:
 podobno tu z tych stanów znaczneysszych / ludzie ciężcy na tą
 drogę / ścieżki tu ledwie znają: Niedarmoć to CHXN. Luc: 19:
 STVS Panna świątęszkę szukającego Nieba / tylko troskiem mi-
 nule: Homo quidam nobilis abije in Regionem longinquā,
 accipere sibi Regnum: co wrażając Vega mówi: Rarus, & In Iud:
 singularis est Nobilis, qui Regni Caelestis vias currat. Rzad- C. 11.
 ki, y osobliwy to jest Pan, któryby miał iść w drogę ku Niebu.
 Niemogę przecie Przenasw: Pannie odradzić tej drogi: Abije
 in Montana; y owszem; ponieważ zaginęły te drogi do Nie-
 ba / w stanach zacneysszych; tedy ie sama odnowić y torować
 chce: osobliwie iednak coruie dziś drogę Pokory S. mówi Rar-
 szmierz S. że nas Ewa wyrugowała z Raju: Propter Evam,
 homo solum accepit sententiam: a to dla pychy swojej.
 Eritis sicut Dij. Wrac Przenasw: Panna na sad kieruje ten
 gościniec: Per MARIAM habet viam, quae ducit ad Patriam.
 Bardzośmy temu radzi Panno Przenasw: już albowiem w nas
 żałostka była ta droga Pokory / nad którą lamentuje Prorok:
 Via Sion lugent: coruieś ia dziś; Zrolowa Nieba y Ziemi Thren: 2.
 stawśy się / bieżyś na posługę grzesznice iedney: Acoż ia ze-
 chce za toba / pokazać wszystkim stanom wysokim / ta prze-
 torowana droga: wprzód im wywiodę / że y w naywyższym
 stanie żyjąc nie podobna bez Pokory S. trafić do Nieba.
 Żona to przypowieść: Rara Phœnix in Mundo. Fenix I. PARS.
 Rzadki ptasek: a czemuż: bo się z własnego popiołu ro-
 dzi: tak też y o pokornym mówić się może: Humilis rarus
 in Mundo: rzadko narodzi się na świecie pokornego. Czemuż:
 bo Pokora z popiołu się rodzi / to jest / z niskiego rozumienia o
 sobie / y poniżenia samego siebie / kiedy co zas w wyższego
 na świecie dostaje / jest rozum / jest sława / jest honor / jest sub-
 stan-

- stancy, test wczas; takoz to w glowie swieckiego smiescil sie moze/ ze to trzeba poczytac sie za proch/ ponizenia godnym/ nie niemajacym/ niegodnym sey slawy/ honoru/ substancyi: a przecie/ Pro chce do onego gornego Syonu mieszkania wrasc/ Koniecznie na ten Goscinniec trzeba. Niektore Enory na wola dano/ mozesz bez nich byc zbawion/ bez pokory nie. S. Bernat. super Missus: pisaci tak mowi: Sine Virginitate potes salvari, sine humilitate non potes. Wylis sie teo mowis/ Pokora/ nistie o sobie rozumienie/ w niznosc/ do zakonnikow co/ albo do podlych w bogich ludzi nalezy/ ich to droga do Nieba; w nas zas na swiecie w bogactwach/ godnosciami/ mieysca miec nie moze. Pokora nie ma mieysca w Dworu: chocys chcial to droga do Nieba/ to cie z niey zepchna/ z ciebiego/ z pokornego nasmiela sie/ natulu siego zasem. Wylis sie mowia/ co tak rozumiesz: Przyznacie ia/ ze stany swieckie z wysokiemi godnosciami/ z bogactwy zlagzone/ sa Montana, przykre/ y skaliste Gory do sey drogi Pokory/ to test/ ciastko sa takowym akty pokory; lecz sey drogi minac nie moga. Wszytkim tak wbo gum tako bogatym/ tak zakonnikom tako y swieckim ta-*
- Mat: 18. Droga Koniecznie kazal CHRYSTVS Pan. Nisi efficiat mini sicut parvuli non intrabitis in Regnum Celorum. Iezeli sie nie staniecie maluckimi, nie wnidziecie do Krolestwa Niebieskiego. X owsem tym samym/ na wierza pokore stan twoy nieialo obliquie cie. Sluchay co DVCH S. do ciebie
- Eccl: 3. bie mowi: Quanto magnus es, humilia te in omnibus, & coram DEO invenies gratiam. Im wiekszym testes, tym bardziey unizay sie we wszyskim, a tak znaydziesz laskę w BOGA. Tie wymowi cie to od obligacyi tego przykazania Bozego/ co mowis: Tie zdobilyby stanu mego akty wniznosc/ y pokory; bo DVCH S. powiedzial: Invenies gratiam: Pore slowa slumaczac Baldwin: tak mowi: Ac si diceret, secundum magnitudinem dignitatis, aqua sit mensura humilitatis, humilitas in honore, honor est ipsius honoris, & dignitas dignitatis: omnis dignitas, dignitas non est, si humilia dedignatur. Iakoby rzekl: wielkosc w przedu twego, niech bedzie miara ponizenia twego: pokora po-

niżanie się przy godności, jest ozdoba samej godności: szelka go-
 dności nie jest godnością, jeżeli gardzi pokorą. Ta dewot tego
 że y nayszybszych stanów nie speca / ale raczej zalecała a-
 kty pokory: przywodzi przykłady z Pisma S.: a ponieważ
 na świecie / dwóstrakie stany wysoki nabywa się: to jest al- EXEMP.
 bo świeckie albo Duchowne: Wier naprzód dla świeckich
 przywodzi Abrahama: nie był to chudy pachołek / ale bo-
 gacz: Erat autem dives valde in possessione auri & ar-
 genti: Ostątką domysławcie się z slug Czeladzi tego: Nec
 poterat eos capere terra, ut habitarent simul, erat quip- Gen: 13.
 pe substantia eorum multa. Był też głowiek wojenny /
 emigrowany w rzeczach rycerskich: Sławne zwycięstwo jego /
 tylko z nadwornymi ludźmi otrzymywane nad Filka Brolow /
 którzy natchkali byli pobliskich sąsiadów tego. Przypatrzcie się
 się niektórym aktom pokory tego Równalera / y Bogacza:
 Akt pokory jego tu p. BGVV; popiołem / prochem zowie Gen: 18.
 się / nie śmi y słowka wymówić: Loquar ad Dominum,
 cum sim cinis & pulvis. Akt pokory tu bliźniemu; kiedy
 onych trzech podrożnych postrzegł / nie krył się przed nie-
 mi / albo tylko slug swoich tu nim wysła / ale raczej sam
 bieży / taki Pan przed nieznanomi gośćmi wpada: Et a-
 doravit in terram. Opisuie dalej Pismo S. / iako sam na
 obore pobiegł po cielarko / zabił go / ugotował; swojej Saa-
 ze tak zaczęł / tak wielkiej Panny / która y za drzwi chro-
 niła się wynieść: Sara risit post ostium tabernaculi: także
 zaminąć się samey około piecywa; Dixit ei: accelera, tria
 saca simila commisce, & fac subcinericios panes: sami
 gotują / sami też wydaia / nie śmieia przy nich y siedć: Po-
 luit corā eis, iple verò stabat juxta eos sub arbore: zna-
 cze / wielkie / tego Państwa akty pokory. S. Chryzost: wwa-
 ża: że ten Abraham w innych okazyach choć poważniejszy
 (takie było ożenienie Syna swego) sążywał slug: w tej zaś
 okazy / która bardziey należała do czeladzi tego / (iako to
 było kuchni kucharz /) sam odprawia to: y stosując do
 Panów swego na ten czas wieku: mowi. Hi contra faci-
 unt; si enim cum artifice agere velint, nullo pudore pro-
 hibentur, sed per se exeunt. O iak przeciwnie ci czynia:
 60

bo kiedy im rzemieślnikiem rozmowie się ruczym potrzebą; by
 namniej się nie wstydzą, ale sami to, przez się odprawią. O
 gdybys teraz był Doktorze S. / podobno co więcej przyłożył
 byś; jeżelibys był z Żydem / Ardzarzem / Karczownikiem / Paś
 stucha własnym / nie wstydzą się sami / kiedy o płocie idzie
 rozmowie / sami strątnie / konie / bydło / gumną / turnik / o
 gladać / obchodzą; nie rądzi się w tym na flugi spuszczać;
 a kiedy wstawiony poddany na stąrgę / ubogi / podróżny
 po posilek / żakonnik po ialmuznę przyjdzie; to się wstydzą
 y obaczyć z nim; kaza klamać czeladzi / powieścić nie mają
 Páná / zabawny / chore; albo na flugi spuszczać się: dąć
 mu tam ialmuznę / niech się nie bawi: Pánie Podstarości
 zawieście tam do Kłafstora: choć dobrze wiedzą / że tam
 miasto zboża plewy bada; a drudzy są / co znowa mają z
 swoimi; dla ceremonii tylko / byle się zbyle / nie długo Kłaf
 dzu w oczy pątrzyć / kwieci dają co nie po nich. Cożby to
 spęciło stan wozy / gdybys z własnej ręki ubogiemu dał / sam
 go do domu przysiał / sam wyprawił / sam dążyć / y owsem
 w oczach Bóstich / y ludzkich iako drugiego Abrahama wiel
 ceby to zaleciło: to świecili Pánom flujy. Duchownym
 zaś pokazuje na owym Pralacie / Kapellanie bogatej paná
 Jude 17. Micheasa. Pomieniony Micheas w zamieszaniu y nierzo
 dzie długim bez Arola / bez Bimupa / Panstwa Izraelstie
 go / przechodzącego Lewita w gąstwinie matac: przysiał go lo
 bie za Kapellana; y choć w młodych latach go widział /
 sam tuż leżni bywał / za Dycą go sobie obrał. Eris mihi Pa
 tens ac Sacerdos: a przecie tego Pisimo S. dziećciem 30
 wie. Habuit puerum sacerdotem apud se, fuitq; illi quasi
 vnus ex filiis. Miał dziećcie u siebie za Kapłana, y prawie iako
 iednego z Synów własnych. Pyta się tu Naxera: iako się to
 zgodzi y iżali dziećcie może być na Kapłanstwo obrane
 gdyby to było w Polsce / co to Kanonie / Prelatury / Opácerwa
 na Syny Ktorzy ięże dziećmi są / wczesnie przewidują / w
 Rewerenda / choć o niey nie myśli chłopca wbióra; roby to
 łatwo wytłumaczyć: ale ten Levita, ubogi był głowiek / bo
 z domu nie mając co iść / musiał puść flutki dleba po świecie
 się szukać. Wierc to płacząc mowi tenże Naxera: Sacer
 dos

dos dignitate, puer modestiā, omnium sibi animos conciliavit: iakoby chciał rzecz: że to tu dziecięciem zowia tego Pralata/ dla tego/ iż w obyczajach był iako dziecie skromny/ potulny/ pokorny: a niebył to iakikolwiek Xiódz/ ale taki-który był w respektcie v Pána wielkiego/ Eris mihi Parens. Xiódz dobrze przybrány/ y ná dobrej zostaiacy fundacyey. Da-
bo tibi per singulos annos, decem argenteos, & vestem. q. 20.
duplicem: Abulen: powiada: że przez ten rok/ dzień sie to ie-
den rozumie: tak że ná każdy dzień dziesiac srebrników/ które
ceny wielkiej były v Żydow; iteratá tego Xiódz był: dość
bogata promizya: a tak pokorny. Puerum habuit Sacerdo-
tem. O iak piękna to rzecz: kiedy Pralat zaczy/ bogaty/ wy-
soki w godność; a przecie pokora/ skromność/ ná affektá
ludzkie zarabia sobie/ ni ná tego nie odyma sie/ nie furyat/
każdego wdzięcznie przyjmie/ rozmowi sie/ vsluży/ sam osoba
swoia chorego nawiedzi by nayuboższego; bynamniey to nie-
speći Pralactwá tego: y owšem zaleca go/ wdzięcznym B.O-
G v ludziom czyni/ Wycem/ Dobrodzieiem takiego wšyscy
zowia: mowi nie ieden vbogi: Eris mihi Parens & Sacerdos,
Ociec to nasz nie Pleban. Pontewaś tedy Akcy pokory nie-
tylko nie speca stanow bogatych y wysokich/ tak Świećkich iá-
to y Duchownych; ale raczy ozdoby wielkiej przydała im;
coć nieślusnie/ y bez fundamentu/ ludzie wysokich stanow wy-
mawiało sie/ iakoby oni nie powinni byli ná pomieniona cno-
ta Pokory S. y Akcy iey. Ale spyta sie kto: ná iako to po-
kora y ná iakie Akcy/ świeccy wysokiego stanu ludzie obligo-
wani są: Odpowiadam: Tráydwa sie niektóre Pokory S. A-
kcy/ co sie zowia Supererogationis, to jest do vpodobania/ y ná
wola dane każdemu/ dla wielkiej sobie zaślugi: iako to vmy-
ślnie contempru swatego szukać/ nogi vboгим vmywać/ pod-
danych chorych nawiedzać/ onym pokornie osoba swoia vslu-
gować/ dzieci/ vbogie sierotki rękami swoimi wychowywać;
y inne tym podobne: rzecz to pewna; że y to bynamniey nie-
speći by najwyższego stanu. Alfonso Krol Aragoniści/ sam
w drodze pomógł chłopcowi Osła z błotá wyćiągnąć. Bogacz
ow w naszych Kronikách/ dla podrożnych Braci sam ná rá-
mionách swoich przyniósł stomy/ która sie teyże nocy ná łobzie

- Bożym obronił. *Elzbieta S. ubogie sierotki myła. Biskup*
naywyższy dorocznie ubogim iawnie nogi myje. S. Karol Ar-
cybiskup w Mediolanie sam zapowietzonym służy: a przecie nie
szliżył tym stanu swego. Tłó to tédnãł Akcy pokory nie są sz-
wše obligowani ludzie stanom wysłich: tédnãł nayduńs sie
inne ná kóre są powinni: Naprzód względem P. BOGA:
 2. Petr: 5. *Humiliamini sub potenti manu DEI. Upokarzaycie się pod mo-*
żną ręką Boga: to jest powinni ná pokorne poddanie się pod
wolę y prawo tego swięte/ choćby się też naráżł ná iaki
śwąt sławy/ substancyj/ zdrowia/ stając przy prawie Bo-
żim/ przy sprawiedliwości. Znowu/ mieć w posłanowaniu
rzeczy swięte: iako są Kościoły Bożie/ stronić/ nabożnie
w nich się sprawować/ nie pyśno/ ale pokornie do nich przy-
chodzić: nie wstydzić się z łem z Dawidem Krolew całować.
 Ps: 43. *Humiliata est in pulvere anima mea. Upokorzyłem Duszę*
moją w prochu; Swiętych Obrazy/ Reliquie Swięte/ godnie
nabożnie chować/ słow Swiętych ná potoczne nie używać
rzeczy: słowa Bożiego/ Kazania słuchać: ná Imię JEZUS
MARIA/ reverentia czynić: Tłó ostatek względem Ojca
Duchownych/ Złotnych pamiętać ná przykładanie DUCHA
 Eccl: 4. *S. Humilia Presbytero animam tuam. Upokarzay przed*
Kapłanem Duszę swoją: Kościelnym inziatom nie włożyć.
Miejsca pierwszego wstąpić. Powtórę Akcy Pokory wzglę-
dem samego siebie/ ná kóreś powinien/ byś był nayzacney-
szy ná świecie są te. Znać się z grzesznego/ niegodnego dobro-
dziejstwa Bożich; mówiąc często z Krolew Izraelstwu. Ego
 Psal: 69. *verò sum egenus & pauper: Ego autem sum vermis & nõ*
 Psal: 21. *homo. Ja jestem nędzny y ubogi: Ja jestem robakiem a nie*
człowiekiem. Tłódbać o próżną chwale y ięzyki ludzkie. Po-
trzebie Akcy Pokory względem bliźniego swego: pamiętać
że swój naypodleyży poddany iedney natury z toba; gdybyś
się z twoich łac rozebrał/ y on/ a koby cie Panem poznał:
albo w łosnicy po śmierci/ czy rozegnać kóre Pánstie/ kóre
 Hõ: 26. *Chłopskie kóści? S. Chryzostom mówi: Attendis pauperem*
 in Marc. *& despicias, nec recogitas, quod homo est, sicut & tu. Wi-*
dzisz ubogiego, y pogardzasz nim, a nie uważasz, że to człowiek,
iako y ty: aby nikogo by naypodleyżego nie zniwazić/ nitim
 nie

niepog
 potaża
 ludzic/
 Uia S
 kto si
 przyzn
 Sion
 Akcor
 śniego
 stanu
 Zosć
 cnicy
 ścioty
 wrode
 niem
 pom
 cym
 w go
 bac
 cyn
 laca
 Zif
 ce
 Du
 dz
 Tł
 den
 bo
 ch
 ni
 ale
 hi
 to
 hi
 ie
 bo
 br

niepogarbzać; Każdemu przystępnym / powołnym / i sławnym
 pokazać się. Też to są Akty pokory / na które obowiązani są
 ludzie / by też byli tak w najwyższym stanie / y godności: że są
 Via Sion, drogi do otrzymania Niebieskiego Syonu. Leż
 kto się dobrze przypatrzy Montanis, to jest stanom wysokim;
 przyzna / że dopieroż tu trzeba by lamentacyi Jeremiaśa: Via
 Sion lugent, eo quod non est, qui veniat. bo pomienionych Trent: 27
 Aktow Pokory S. względem P. BÓG A / samych siebie / y bli-
 śniego / albo nic / albo mało co obaczyć w ludziach wyższego
 stanu. A i tak pokorą tu BÓG V / y prawu iego Świętemu /
 Bóstwom / Obrazom / Rzeczom / y Osobom Świętym; im są
 cnieyszy kto / tym pospolicieśmiej o P. BÓG A dbający: Bóg
 ścioly w nich prawie stały się teatrami nieczności; tam stroi / tam
 wrota / tam pompe pokazać święta: zapomnieli że to potapie-
 niem pachnie. Vx qui opulenti estis in Sion, ingredientes Amos 6:
 pompaticè domum Israel. Biada nam Bogaczom, wchodzą-
 cym z pompa do Domu Izraelskiego. Rzeczy Święte prawie...
 w gorszym poślanowaniu niż inne; Szkaplerze / Reliquie nos
 bac nie wystarczy się sprośnych myśli / słów / a bogday y nie v-
 synkow. Obrazom nie obaczysz pospolicieśmiej nabożnych w pa-
 łacach / chyba tylko po kątach. na czole samym Pogańskie-
 historye / spektakle / y cielesne; rozumiałbyś żeś do balwochwale-
 ci nie do Chrześcijaństwa przyszedł. Pokorna reverentia Stanu
 Duchownego znaczenie ustala: dłużej Kładz / niżeli dyd przed
 dzwoniami czekać musi / ten którego Ofiarą Niebo otwiera...
 Nie wspomnie iako y śladu nie znać aktow pokory / tak wzglę-
 dem siebie / iako y względem bliźniego: drudzy ledwie w łbie
 bo nie plują od wysokiego o sobie rozumienia. Dla próżney
 chwały y sławy między ludźmi / dla jednego słowa / iż rzeka o
 nim porym; Grzechy to był głowiek: nie tylko substancye /
 ale y dusze tyrało. Z tego śmieć się Bernard: S. mówi: Si
 hic finis est laborum tuorum, quid amplius habes jumen-
 to? siquidem & de tuo palestrido cum mortuus fuerit per-
 hibebitur quod bonus fuit. leżeli ten jest koniec prac two-
 ich; to jest, że cie pochwała, coż więcej masz nad skąpe twoje?
 bo y o twoim koniu gdy zdechnie mówić beda, chwalić go beda, do-
 bryż to był koń. Poślanowanie zaś bliźnich iako? nie to zna-
 waję!

Bern.

wążyć/ Plem/ Szamem/ Poganiinem nazwać/ nie tak bestya
pnać/ ba gorzej niż bestya kłóżyć równego sobie/ choć nie w
wrodzeniu/ ale co większa jest w przyrodzeniu głowiatka/ nad
którym podczas władzy niemáis. Zgola rzecz oczywista że Via
Sion lugent, iż w stanach wysołich zaginęła droga Potory S.
wiece to dziś przetorować koniecznie przez te Montana poerzeba.

II. PARS

Tu lamentuje już Proroku Via Sion lugent; bo iże
liście widze przemas: Panna dziś te droge Potory S. wysyła
kim godnym/ wielkim w świata ludzom/ przykładem swoim
torwie. W Kronikach naszych czytamy/ pewne objawienie.

HIST.

B. Piotr Teclana Zak Nas: Widział ten/ Kościół wielki
do którego przyśledszy Aniołowie drobniusienkim prochem po-
sypali pawiment: przed wielkim Ołtarzem/ dwie postawio-

1.5. P. 2.

STVS Pan z krawiem w nogach ranami/ ubogo przyrodzi-
ny/ idzie do Tronu swego ścieżka albo ślady nog swoich świę-
tych zostawiać po sobie: pocym wchodzi Przenasw: Panna
bardzo dośkonale w ślady stop Pana JEZUSOWAŁA no-
gi swoje kładac/ y prześledszy drugie osiada kieżło: pocym
Apostołowie/ tak z największą pilnością stosując się do przeto-
rowanych śladom ida: ale gdy coraz więcej ludzi przechodzi-
ło/ chybiając po troche śladu/ ledwie nie całe ślady P. JE-
ZUSOWAŁA zostały zasypane. Aż też z wielką kupa przycho-
dzi takie głowiatki wzgardzony y ubogi/ który smutno zasypa-
nym śladom przypatrując się/ odważyl się y z wielką pilnością
odmuchiwać/ odmiatując popiół/ doszedł prawdziwych stop
JEZUSOWAŁA/ y tak drugim stracono już ścieżka pota-
zał. Droga ta/ jeżeli co lepiej znaczyła/ iako droge Potory
S. której popiół jest piękne Symbolum. Droga ta jest/ któ-
ra Xrol Ciebie y Ziemię doszedł Ciebie: Humiliavit semet-
ipsum factus obediens usque ad mortem. Opportuit CHRIS-
TUM pati & sic intrare in gloriam suam. Przetorował ja-
na co/ żebyśmy wyszły bez wszelkiego braku/ co ścieżka po-
tory według stanu naszego puszczała się. Vobis relinquens e-
xemplum ut sequamini vestigia eius: ale pontemaj iakość
styski/ zaginęła in Montana, to jest w stanach wielkich ta
droga Potory/ wstydzo się potornych Aktow. Wiece Panna
przem:

Philip. 2.

Luc. 24.

1. Pet. 2.

Przenasw: Abijt in Montana, aby im przetorowala / pokazala / y naprzod przykladem swoim wlasnila ta droge do Ciebie. Wiele zaiste Azow pokazala / y zostawila przykladom Pokory S. w zywocie swoim Przenasw: Panna wyszklim ludzom: Jaki to naprzod / przy zwiastowaniu swoim / gdy sie niagodna sluzebnica Pana swego nazwala: Ecce Ancilla Domini. Pokazala sie pokora iey / y przy porodzeniu Syna swiego / gdy uboga Szopczka / asystencya bydlatek kontentowala sie. Przy Oczyszczeniu / gdy jako grzesznica stawa w Koscielnym z Ofiara. Quid huiusmodi humilitate praestanti? Jednak przy dzisiejszym Nawiadzeniu Elzbiety S. y Janá grzesznego Pokory iey Akty niasia celniejsze sie zdadza. Upokarza sie przy zwiastowaniu / ale przed B O G I E M Ecce Ancilla Domini: tu zas sluzac Elzbiecie y Janowi / upokarza sie przed ludzmi / a iezze grzesznemi: a do tego iuz tu byla Matka Boska. Upokarza sie przy porodzeniu Syna swego w ubogiej stajni / albo y w Koscielnym Jeruzolimskim / jako grzesznica stawiac; jednak na ten czas iezze utratona / niewiadoma iey zacnosć y macierzyństwo bylo: gdy zas dzis nawiadza Elzbieta y Janá / sluzi iey przez trzy Miesiace w domowych okazyach / wiadzano iuz o niej tam / ze to Matka Boska / bo ia wita Prorocim duchem Elzbieta. Unde hoc mihi, ut veniat ad me Mater Domini mei. Pozul ia y Jan iezze w zywocie Matki zostaiacy. Ut audivit salutationem. Maria Elisabeth, exultavit infans in utero ejus. caly Dom Zacharyasow / mial ia za Matka Boza / Pania y Krolewa Ciebie: a przecie takiej reputacyi bywaly w domu onym / pokornie jako poddana albo sluzebnica wysluguje sie. Intrat in domum Zachariae, non ut verbum Angeli Mulieris attestatione probaret, sed ut Mulieri provedat aetatis. Virgo juvenula ministerium sedula impenderet. Wchodzi do Domu Zacharyasowego, nie zeby stowu Anyelskiemu Niewiasta inwiadectwo dala, ale zeby starey oney Niewiastce, miodziuchna Panielka, pilna usluge czynila. mowi Ven: Beda: eo potwierdza Antoninus S. Virgo cum Elisabetha tribus mensibus ledit, ut in partu tunc futuro ei serviret. Panna Przenasw: z Elzbieta przez trzy Miesiace zostawala, aby iey w pologu sluzyla. Nad teorym

Elcob)

Altrem Potory zdumiály pomieniony Doktor S. mówi: *Ec quis vnquam audire talia, vt Regina gravida pergat ad servam suam, ad ministrandum ei in partu. T ktoż kiedy słyszał, aby Krolowa ciężarna, posłała do poddancy swojej, służyć iey przy rodzeniu. Powiedziałem wyżej/ że Potora stanu y najwyższego nie specił/ ale raczej jest wielka Oszdoba/ to ná dzisiey bym Alcie potory Przenas: Panny/ natasniey sie pokazuie.*

Cant. 4. Oblubientec Tiebieści/ włosy Oblubienice swojej/ które znały/ były myśli iey wnetrzne/ przyrównywa do kozek/ które wstępowwały z Gory Galaad. *Capilli tui sicut greges caprarum, quæ ascenderunt de Monte Galaad: pręciwne to tu zdadza sie rzeczy: z gory bowiem raczej zstepuia nie wstepuia; wiec y tu trzeba było nápisac: quæ descenderunt de Monte Galaad. á tu mówia ascenderunt: które wstepuia z Gory Galaad: á dokadze kto z wysokiey Gory ma wstepowac? raczej myślić trzeba/ iáto sie z wysokiey spuścić Gory. Vlatwia te trudność*

Novar: biegly **Navar:** mówiac: *Indicat phrasis vbi quis in suis oculis humili cogitatione descendit, ante oculos DEI ascendere. Słowá pokazuia że kto w oczach swoich nisko zstąpi, wysoko jest w oczach Boskich. Tá iednak Figura nayprzednieyszym sposobem służy Przenas: Pannie/ y pokazuie wyraźnie. Że Panna Przenas: przez to samo; iż bedac ná wysokich Gorách zacność/ godność/ nad inne stworzenia/ gdyż Matka wczyniona Syná Bożego; vdaie sie przecie do Altrow niewidaniey Potory/ wniżności/ y podiych vslug/ około Elzbiety: Ascendit, á tym pokazuie oczywiscie wywyższenie swoje y zacność w oczách Boskich. Rich: Laur: Humilitas MARIE fuit in cogitatu. Bene autem dicitur ascenderit licet descenderent, quia hic descensus in oculis suis, ante oculos Domini erat quidam magnus ascensus: iáto by chciał rzecz: to samo /zacność/ godność/ pokazywalo naywyższo Panny Przenas: iż w myslách/ słowách/ sprawách/ wielce pokorna była; z tego potornych vslug áktu/ Elzbieta poznać w niej godność Matki Boskiey. Unde est vt veniat ad me Mater Domini mei. Czego y sama dáie świadectwo/ odpowiadaiac S. Augustynowi: pytał tam pokornie ten S. Doktor Panny Matki: Dic mihi o Mater Sanctorum, quid quæso boni egisti? quid*

in C. 2.
Cant.

do.

donorum
ges am
Powiedz
dary ofi
Krolow
że n ży
Przenas
Humili
Salome
ge/ Krol
był w
bo tibi,
sus tuen
zajęć do
świećcie
Gory do
niem p
Pannow
Potory
cey Via
bez app
wolność
te drog
choćem
Tieba
podle v
Krolow
stwie/ r
nápisac
dem p
wystaw
vobis v
kładem
ludzion
dzili si
stwa tu
Krolu

donorum obtulisti? quos Patronos adhibuisti? per quos Reges ambisti? quā cogitatione, quo spiritu eō pervenisti? Powiedz mi o Mátko Smátych: cóś dobrego uczyniła? cóś zá dáry ofiarowála? ktoryches przyczyncom miała? przez ktorych Krolow starála sie? ktora mysla, ktorym duchem dostąpiła tego, że w żywot troy zstąpił Syn Boski? Odpowiada mu Pánná Przenasw: Ofiára moia jest Pokorá moia. Oblatio mea est Humilitas mea. Sławnemu ná wšytek świat Monárše / Salomonowi przyobiecáno tam pokazać iákoś osobliwa drogę / ktora mogł bezpiecznie biecć bez żadney trudności / choć był w wysokim stanie Krolewskim: Viam sapientiae monstrabo tibi, ducam te per semitas aequitatis: quas cum ingressus fueris, non ardebuntur gressus tui. Móga ia tych słow zająć do wšytek Krolow / Pánów / zacnych / bogatych ná świecie ludzi / pokazując im dziś kwapiąca sie przez przykre bory do pokornych vstug Krolowa Niebieśto / mówiąc imieniem Pánný Przenasw: Viam Sapientiae monstrabo tibi: Pánowie / Krolowie / wieley v świecie ludzie: Już teraz z áktow Pokory Chrzesciánskiej nie wymawiajcie sie / nie mówcie wiecey Viam eius ignoramus. Nieprzystoi stanowi nášemu żyć bez áppárencyey świećciey / nie zdobiliaby nas vnijonność / powolność / stronnosć / lástáwosć przeciwno každemu. Oto ia te droge wam dziś moim przykładem toruje: Tlic to mnie / choćiem z Krolewskiej linii / choćiem Mátka Boża / Krolowa Niebá y Ziemi / nie speći mnie / gdy pokornie biege / gynie podle vstugi Elzbiecie y Janowi. Iustinus piše że Semiramis Krolowa Egiptá wiele znacznych dzieł dokazawšy w Páństwie / wystawiła Kolumnę / ná ktorej między innemi dziełami nápisáć kazála: Vias, meis pecunijs stravi, quas nē ferā quidem prius ambulaverunt. Chwalebniejszyego cóś dziś wam wystawia Pánná Przenasw: oná daleko lepiej rzecz moze: Vias vobis vestigijs meis stravi. nie kóstem / ale słádem / ale przykładem dzisiejszey Pokory swojej / droge wam wšytkim zacnym ludzkom v świecie / pokazuje do Niebá: ábyście y wy nie wštyo dzili sie áktow pokory Chrzesciánskiej / z miłosć / y nabożeństwa ku Pánnie Przenasw: Kroniki świádczo o Władystawie Krolu Czeštim / że ten w cięsti mrozi / gdy bedł z Rosciolá

FIG:

Prov: 4.

APOPH.

HIST:

pożelowy tego bárdzo był wziabl; wiec gby pilnie w ślady y
 stopy Krolewskie stopal / niecyłko rozgrzany został / ale sie y
 rozpalil / tak to skuteczne ślady Krolow. Skutecznieysze dā
 leko bydz musza Krolowey Ciebiestrey / to jest / przykłady dzie
 sieyszey pokory / na wzbudzenie Dusz nabożnych ku naśladowa
 niu pokory Panny Przenas: Takze widze przez te Monachā
 otwarcia nieco droge w stanach zacnych Pāńskich / wlelu Kro
 low / Monarchow / Panow / Pāń / Biskupow / Pralatow / zā
 Panna Przenas: ta ścieška Pokory S. z nabożenstwā sā
 mego ku Pannie Przenas: biezacych. Nie wyliczam wie
 lu: Świeckim pokazue *Ludwika S. Krola Francuskiego* / Kto
 ry miedzy innymi altāmi pokory / miał zwyczaj / że na głō
 Panny Przenas: w każda Sobota w bogich nogi mył y cał
 wal. Duchownym Pralatom pokazue *S. Hugonā Biskupa*
Linkelienstiego; Ktory murnac Kościol Pannie Przenas:
 nie wstydził sie sam nudzy Mularzāmi robić / y w ręku
 nosić kāmienie: y owsem w Indyach w Krolestwie Perustim
 aby y zacnym ludziom pokazać te droge pokory na głō Pā
 ny Przen: / jest zwyczaj / że raz w Miesiac we Szrode Bractwo
 Naszō Panny z wielkō assystencyā Miasta idzie w proces
 syey do Szpitala / y tam naśladowac pokory Panny Przenas:
 nogi w bogim wymyć. Wiemci ja / że to tā m Mon
 tanā drogā nieco skalista / ba y ciernista / bo jest trudna w spā
 nialym animusom / y zda sie niepodobna / iednak że niech
 nie traca serca. Poetowie powiadā / *de origine Roży* / że
 ten wdzieczny kwiatek serce zapachem posilācy / wrodził sie
 ze krwi Bogini iedney; Ktora droga biezac / gdy sie zaklu
 ła / z kropki krwi co padła na ziemię Roża purpurowa (bia
 ła tylko przedym bywšy) stala sie. Bayta to jest /
 ale to rzecz prawdziwa; że Panna Przenas: na tey ob
 siebie przetorowaney drodze Pokory S. nieco ciernistej przy
 trudney / zostawila cos zacnieyszego na posilek y dodanie
 serca; gdyż przyobiecue wšystkim to droga puszczācym sie
 zā soba osobliwa protekcyā / y pomoc przez Bonāmenturę S.
Super humiles vultus eius, & Beati imitatores eius. Nā
 pokornemi twarz sey, y błogosławieni ktorzy naśladowa pokory sey.
 Wnawcieś teraz / że dzie prawdziwō sie słowā Piemia Bāzime
 126

EXEMP.

Hort,
Marian:

APOPH.

in Psal.

Z

stane:
 nie m
 nicati
 Pāwek
 ludzk
 hospi
 tich l
 cante
 y prz
 Hołp
 świād
 tim n
 ram
 Gości
 wiecz
 dzo w
 Mon
 wym
 sili
 inni
 porey
 ant n

Portio specialis Mariana.
134 S. Per MARIAM habet viam: quæ ducit ad Patriam;
A M E N.

169

Portio specialis Mariana.

STROPHALIC.

Hæc amanda, & laudanda Cunctis specialiter: Pro Visi-
Venerari, prædicari Eam decet jugiter. tatione
Te miłowac, y śanowac Słusna czym osobliwym: B. V. M.
Chwałę dawac, nieprzestawac. Iley sluzyc chetliwym.

Abijt in Montana cum festinatione. Luc: 1.

Zawse chwalebna byla y jest ochora / ludzkość tu po-
drożnym Gościom / a prawiś od przyrodzenia samego
wlana jest Cziowiekowi. S. N. Stary Orator La- l. 4. Inf.
tane: nauza / że nieludzki cziowiek / y cziowiekiem zwac się C. 11.
nie moze. Hominis se apellatione despoliat; quia huma-
nitatis Officium est, necessitati hominis subvenire: I tod y
Pawel S. miedzy celennymi powinnościami każdego Pralata /
ludzkość do Gościu kładzie: Oportet Episcopum esse sobrium, 1. Tim: 3
hospitalem, non vinolentum: y owsem do tey cnoty wysta-
tich ludzi napomina: Necessitatibus Sanctorum communi- Rom: 12.
cantes hospitalitatem sectantes. Udzielajcie Swietym potrzeb,
y przestrzegajcie ludzkości. Podobnaż dacie nauke Piotr S.
Hospitales invicem sine murmuracione. Ieden drugiemu 1. Petri: 13
świadcze ludzkość bez szemrania. A sam P. JESVS wysta-
tim nielaskawym na podroznego Piętkiem grozi. Holpes e- Mat: 23
ram & non collegistis me: Ite maledicti in ignem æternū.
Gościem byłem, a nie przyjałicie mnie: Idziecie przekleci w ogień
wieczny. Widziemy dziś Pannę Przenaw: podrożna: a bazu
dzo w niewczesney drodze: bo na wpale / bo gorzysko. Abijt in
Montana. Wiac trzeba by tey droge zabiec z iakimi osobli-
wym posilkim. Wiemci ja / że Panna Przenaw: swoje po-
silkę y specyaly miewala zawse z Nieba: bo Grzegorz S. y
inni pisa; że Anyotowie Swiacti z Nieba / codziennie tey
porcyki nosili. Wiem / że y w tey drodze niesie dobry Provi-
ant w żywocie swoim: Panem Angelorum. Chleb Anielski.
BO.

in Apoc.

BOGA Wcielonego; bą y słońcyła już dawno te podróże swoje w domu Elzbiety S. lecz odprawione ięsze y dziś / y będzie odprawować aż do sadnego dnia podróże swoje / dla nas wszystkich ludzi / pracując / zabiegając ożo zbawienia naszego / wszystkie łaciki światła / co iest każdego Głowięka / iako słońce iakie obiegając: dla czego Bernat S. o niey mówi: Ipsa est, quæ velut alterum solem induit sibi: Tā iest iakoby drugie słońce. Wieć namby należało / wrey podróży y kontentować iakim specyalem Pannie Przenasw: . Wielkim dziś specyalem vkontentował Pannie Przenasw: Jan Chryściel / kiedy nad sile y naturę zdobył sie na osobne nabożeństwo ku Pannie Przenasw: / ruszywszy sie w żywocie Marii na przywitanie oney. Exultavit infans in utero ejus. Wieć y nam o coś podobnego postarać sie porzeczba; o co? Daje nam pomnienie Kazimierz S. Hæc amanda, hæc laudanda cunctis specialiter: co iest: iezeli chcemy odbierać nawiedzenia / y opiekę mieć osoblifsa Panny Przen: / nie trzebą sie nam kontentować pospolitemi nabożeństwami ku niey / ale każdemu trzebą postanowić sobie / y obrać coś specyally naszego / osoblifszego / w paciorkach / postach / y innych dobrych uczynkach na cześć Panny Przenas: . Co ia pokazuje wprzód powiedziawszy / o iakie też co Głowięk na tym świecie żyć ma sie starać specyally.

I. PARS.

Iob: 14.

Prawdać co iest / że nie na to sie Głowięk rodzi / żeby żył specialiter, na specyalach: bo specyally iego raczy so mizerye: Homo brevi vivens tempore, repletur multis miseriis. Człowiek krótko żyć; napelniony iest różnemi mizeryami. A owsem / co powiedział Job: Militia: Żołniersztwo / to ia rzekł Miseria est vita hominis super terram. Życie ludzkie na ziemi / iest to iedyna mizerya: przecie z tym wszystkim może mieć Głowięk ięsze ku żyćo swoje specyally / osoblifsi; y owsem sam ich sobie szuka na czas: te mogą być dwoiakie; iedne do Ciała / drugie do Dusze należące. Te zbawienne / tamte potępienie przynoszące. Co sie tknie specyally do Ciała należących: iezeli o co ludzie światu służący / starają sie / iako o to / aby to wszystko v nich / było nich / było specialiter, nie pospolitego; gdyby można wszystko nad ludzi:

ludzi: Sława nad ludzi / nauka / wrota / stroj / Eleyoty /
 wżasy / godności / ić: nad ludzi: iuz to sobie za ochyde ma-
 ta; gdyby polpolicym żyć mieli trybem. Takich tam wy-
 stach w Rzymie za czasów swoich Seneca. Lucet, tempus
 est somni: quies est, nunc exerceamur, nunc gestemur,
 nunc prandeamus; jam lux propius accedit, tempus est ce-
 nae: Non oportet id facere quod populus; res sordida est,
 trita & vulgari via vivere. Widno, to iuz czas spć: iuz noc,
 to teraz na przeiazdki, rekreacye, teraz Obiad niech daia: iuz
 żniża, czas wieczera zaczynać. Nie trzeba tym trybem życie
 swoje prowadzić, iako żyła pospolici ludzie; nie zdołoby to nas
 tak żyć, iako drudzy. R owszem Dawid S. przypatrując się
 ludziom światowym opisał pięknie specyaly ich / tćoremi w
 rozkoszách / bezsilnościach żyjąc / kontentuić affekta swoje.
 Wielki to specyalt długo żyć / śmierci się nie lekć: ten spe-
 cyalt często otrzymuić ludzie światowi: mowi Dawid S. Non
 est respectus mortis eorum: tak wiele ubogich / młodych /
 szorstwych umiera / a wiele iest dziaćow / bogactw / co o
 nich śmierć iakoby zapomnić / iedza / pĩa dobrze / swymos-
 la iak młodzieńowie w Ekkunastu lat. S. Remigius tak stu-
 maczy pomienione miejsce: Mors illos non respicit, sed
 ad alios transit: Tćad czym dziwuiać się Ecclesiastes mowi: Ju-
 stus perit in iustitia tua, & impius multo tempore vivit in
 malitia sua. Sprawniedliwy umiera w sprawiedliwości swojej,
 złotnik zaś, długo żyje w złościach swoich. Non est respectus
 mortis eorum: bo według Hieronima S. Protosile / zabawy świec-
 cie / niedadza miejsca do pomyślenia o śmierci następuiacey:
 Tćad Expozytor pomieniony / konkluduić: Mors impijs obve-
 nire solet facilis, honorata, sera, & lubica. Śmierć niecho-
 tliwym trafia się lekka, nierychła, nagła, y z jakimśi uszanowaniem:
 honorata: bo iestże trupa bogato ubiora / świec wiecey / niż
 tolo Łasw: SARRANETIV nastawiać / Kazaniami
 ledwie nie wkanonizuić / choć byt niezbójnego żywota. Zoro-
 woi / komplexya dźbra / y to specyalt wielki. Plutarch: Zoro-
 wie dobre nazywał Bożkim naysmaczniejszym Specyalem: y
 ten specyalt wpatrzył w światowych ludzi życie Dawid S.
 Non est firmamentum in plaga eorum. Blanc: Quasi di-
 ceret:

Epl: 126.

Psal: 77.

apud Blā:
in Plā:
C. 7.

apud Blā.

Psal: 72.

ceret: plaga eorum non est gravis. Rana ich nie jest ciężka: mało bowiem w chorobie swoje wżasy/ sposoby poratowania sie/ wzięcia sobie: Medycy blegli pilnuia/ rądoza/ y często wyprowadzają Państwo z ciężkich paroxyzmow. Żyć na świecie tylko prożniąc/ stroić sie/ iedząc/ piąc/ przeizdrążyć konwersacyami/ kłótniami/ rancami/ bántkietami bawiąc sie: na to nie robiąc/ tylko kto inny/ co jest/ wchodzi poddani: Kto wielki specyal: y tego często P. BÓG pozwala światowym

Psal: 72. In laboribus hominum non sunt. Zdrugimi ludźmi nie praca. Ciężniejszy specyal/ kiedy to kto nikomu sie nie da/ bieda/ Nieprzyjaciół nie dotknie mu/ choć Zioleństwo/ Państwo/ Pospolstwo zrujnuie Nieprzyjaciół/ bogactwo z dobrym workiem najeździe gdzie sie wmknie/ y ochronie grzbieca od popolitey plagi: Et cum hominibus non flagellabantur. Takowym tedy ludziom/ co tylko w tych specyalach żyć swoje prowadzą/ przypatrując sie kto mniej ważny rzecz/

Pl: 143. podobno z owemi w Psalmisty: Beatum dixerunt populum cui haec sunt. Ża szczęśliwych mieć będzie? ale niech sie nie myli: niech wie/ że na tym świecie specyaly/ kiedy ich P. BÓG komu pozwala/ na zgubę/ na poraczenie często wychodzą: po tych przysmągłkach głód ich wieczny czeka. **Psal: 34.** mem patientur ut canes. Sluchajcie o tym na pomienione miejsce Tłumacza. In laboribus hominum non sunt; sed in labore demonum erunt; in flammis eorum ardendo.

SIMIL. S. Laur: iustin: tak to objaśnia; Gospodarz taki ma iedną Wolę/ Ktoremi orze/ pracuje około gospodarstwa/ trawa/ siosma/ tylko one karmi; inne zaś Woly ma na stajni/ Ktore nie nie robią/ y owsem ich dobrze ieczmianiem/ albo czym innym wkarmit/ wtuczył: Ktoreż z tych szczęśliwe? Odpowiada: że nieśczęśliwe te drugie; y przyczyna daie: bo te co ich karmia/ euzo/ już ich odstawił na zabicie: Ideo saginantur ut occidantur. Tak też y tym/ co to ich P. BÓG specyalami tuczy: to jest pozwala/ że nie nie robią/ o cudzey pracy/ szczęśliwie/ swobodno na tym świecie żyją/ ża bnych popolitey nieśczęśliwości nie doświadczą; bać sie perzeba/ by znać ich P. BÓG/ że to z Niebą nie wykwitował. Sluchajcie tłumaczenia pomienionego Pisma od Bernarda S.

Ktore

Reore lubo on/ do sámych Prálatow aplikowal/ ale pewnie
y innym/ swoim sposobem suzyć moze: Habent singula offi-
cia aliquid laboris, & aliquid quod delectet, sed adverte pru-
dentiam istorum, qui novo inter hæc artificio discurrentes,
solum quod delectat eligunt & amplectuntur, quod mole-
stum est fugiunt, & declinant. Cum militibus quidem fa-
stus superbiæ, amplam familiam, phaleras equorum, acci-
pitres & aleas, & hujusmodi frequentant: à mulieribus de-
pender ex collo murum pellis, ornatos thalamos, balnea,
& omnem mollitiem mutuuntur. Cavent omnino lorice
pondus, insomnes Castrorum noctes, incerta bellorum di-
scrimina, atq; muliebrem vercundiam & disciplinam: cū
ergo resurgere experint homines in ordine suo, ubi putas
generatio hæc collocabitur? si divertere voluerint ad Mi-
lites; exulabunt eos, cō quod secum minimè labores, &
pericula tolerarunt: si Agricolaræ, vinitores, & singuli ordi-
nes hominum, à suis eos similiter arcibunt finibus, ut potè
qui in labore hominum non fuerunt. Restat ergo, ut quos
omnis ordo expellit, pariter & accusat; illorum locum sor-
tiantur ubi nullus ordo sed sempiternus horror inhabitat:
sint enim necesse est in laboribus dæmonum, qui in labori-
bus hominum non fuerunt. *Káždy stan ma prace, y dolegli-
wości swoje: ma też y iákiekolwiek pociechy, roskoszy: lecz przy-
patrzeć się frątośtnu niektórych; którzy z káżdego stanu obierá-
ją sobie to co do pociechy, roskoszy należy: do tego zaś co pachnie
pracą; bráć się niechcą: iako Káwálerowie iácy piśno, czeládnó,
posłóno iezdzą, polońaniem, y innemi smutektemi zábiwámi ro-
zrywáją się: iako Nienwiásty w strojach, muskánkách, perfumách,
táznkách, y innych pieśozotách kochaia się: á z drugiej strony nie-
cierpią tego, co cierpiá Káwálerowie, nie biorą ná się cięśkiey Zbro-
ie, ná stráž, ná podśuch, ná wtarczki krwáwe nie idą: nie ponoszą
tego co ponoszą nuiydlíwe Nienwiásty. Wíec kiedy z mártwych
wstáń z ciátem, do ktorey wádzą się kupy? Zolnierze nie puszczá ich
miedzy siebie: bo z nimi fatyg obozowych nie kóśtowáli: Rolnicy
y inni prácowity żywot prowadzący, y ci zákich nie puszczá miedzy
siebie, bo z niemi nie robili. Wíec nie zostáie nít; poniewáz żá-
den stan do nich się przýznawáć nie bódzie, y nie zechce zá swa-
ich*

ich użnać, do stanu nieszczęśliwego musza się dostać, tam gdzie żadnego porządku nie maś y nie będzie na wieki: koniecznie bowiem potrzebą, aby na ręce przyszli diabelskie, którzy z drugimi prac, y roboty chronili się. Uchoway nas tedy Panie takich specyaltow.

- So inne do Duszy należące specyaly / o które starać się rzecz bogobojna / y chwalebna. To jest; nie kontentuiac się pospolitym prawem Bożego zachowaniem / pospolitym nabożeństwem / w słuchaniu codziennym Mszy Śś. pospolitemi postami w Kościele Bożym zwoyczajnemi / pospolitemi czynkami dobremi / w dawaniu iakmużny / ratowaniu chorych / więziow / wetrapiow nych; brać się do czego doskonałego / wieksze / osobliwsze nabożeństwo nad innych / posty / iakmużny / częste używanie Sakramentow Świtych postanawiać sobie / y one wypełniać. to jest specyalt zdrowy / y zbawienny. Cieszy się Dawid z iakichsi specyaltow swoich / y BOGU dziakuie za nie. Quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me. W tłumaczuw temi słowami dacie znać: iako w specialney osobliwey opiece y łasce był y P. BOGA Dawid: a za coś ten specyalt otrzymales od BOGA Dawidzie? mówi w Ps: 140. Singulariter ego sum, donec transeam. S. Hieron: Gyta: Singularis ego sum: y on też w nabożeństwie osobliwy był: nie kontent publicznie w Kościele z ludem modliwami / ale le siedmiokroć modlitwe odprawia na dzień / y iuznie nocne.
- Ps: 118. Septies in die laudem dixi. Media nocte surgebam ad confitendum Nomini tuo. Nie kontent pospolitym postem;
- Psal: 108. ale nad innych / dręzy ciało swoje. Genua mea infirmata sunt à jejunio, Caro mea immutata est propter Oleum. Nie kontent iakimkolwiek nad bliźniemi swoitemi poddaniem / ale y politywaniem / ale y życie swoje za nie ofiaruje: Oves sunt quid fecerunt? vertatur obsecro manus tua contra me. Wiec nie dziwować się / że za te specyaly / za osobliwe czynki dobre / odbiera od P. BOGA osobliwa łaska / y opieka nad sobą: Singulariter in spe constituisti me. Lotarius pisze: że młodzi Studentikowie / a prawie dziaćki; gdy w szkole pod Obrazem Panny Przenasw: śniadań swoich pożywali / P. JEZUSA którego na ręku Panna Przenasw: trzymała / zawsze też proszali na swoje śniadanie; y powie: Dzieci

Tr: 3.
EXEMP.

dzieli
Prwia.
DVS
profi
cat;
wbyś
je ci
wpzo
Nullu
Do
vnu:
liczbi
osobli
po sm
spolob
inbyd
gorac
iatmu
Dusze
specy
moje
mano
Napi
dzy
rzej
dale
iac:
mow
je się
Prze
ledny
y De
ne?
DEI
ateci
diciu

dzieli przed Mistrzem swoim/ że P. JEZUSA gęsto trą-
 kioia. Zrozumiałszy co Mistrz/ kazał im też prosić P. JE-
 ZUSA/ aby ich też kiedy na swoy bankiet/ oraz y z nim
 prosił: Wiece prosiły dzieci o to P. JEZUSA/ stało się
 tak; bo w dzień w Niebowstąpienia/ po Komunii S. /
 wszyscy pomarliży/ posli do Chwały Niebieskiej. Widzieli
 że ci wielki specyat odebrali od Pána JEZUSA/ ale też
 wprzód specyalkami traktowali go. *3. ad Bonav: S. mowi: in Spec.*
Nullus est specialis in Caelis, qui non fuit specialis in terris.
 Do tych specyalow piękne napomnienie zostawił *Młodziano-* *in Exere.*
vus: Noli esse inter vulgares servos DEI. Tute bądź w
 liczbie pospolitych slug Bożych: iakoby chciał rzeć: chceś co
 osobliwego otrzymać od P. BOGA/ y tu na świecie/ y tam
 po śmierci; służy mu niepospolitym ale osobliwym nad innych
 sposobem/ strąay się aby twoie sprawy/ były doskonałsze nad
 innych: modlitwy dłuższe; używanie Sakramentow gęstsze/
 gorętsze; umartwienia/ posty ścislersze; uczynki miłosierne/
 iatmużny hojnicysze. Te to tedy są zbawienne/ chwałebne
 Duse nasze specyaly.

Młodzytami chwałebnymi nabożeństwa Chrześcijańskiego II. PARS
 specyalkami/ zacnym Duse naszej specyalem nazwać się y być
 może/ osobliwe do Panny Przenasw: nabożeństwo. Hac a-
 manda & laudanda cunctis specialiter. dla trzech przyczyn.
 Naprzód że Panna Przenasw: jest to ieden naysacniejszy mie-
 dzy wszystkich by nayswieższymi stworzeniami Specyat:
 rzez naysobliwszą/ naysłodniejszą/ naygodniejszą. Ten też
 daje tytuł Kościoła S. w Hymnie. Ave Maris Stella spiewa-
 iac: Virgo singularis. Panno osobliwa. O sobie też sama
 mowi: Ab aeterno ordinata sum. *S. Thom: Villan: uważa:* *Prov: 8.*
 że się tu nie zda nic osobliwego powiadać o sobie/ Panną *Conc: 3.*
 Przenasw:; gdyż o wszystkich stworzeniach/ od wieków/ w *de Nar.*
 jednymże prawie punkcie/ BÓG w woli swej/ Ordynacye *B. M. V.*
 y Dekrecie poczynił. Quid ergo magnum dicitur de Virgi-
 ne? ab aeterno ordinata sum? breviter dico: quod licet in
 DEI electione non sit ordo temporis, quia omnia sunt ab
 aeterno electa: est tamen ordo dignitatis. Unde Virgo
 dicitur singulariter ordinata, & electa: non quia sola, non
 quia

SCRIP.

quia prius fuit electa, sed quia electa est ad maiorem gra-
dum, & dignitatem, quam alij. T coż wielkiego pamiadania
nam o Pannie Przenasw: je przed wieki wybrana? krotko odpo-
wiadam: iz lubo w Dekretach Boskich, pierwszego, pozniejszego
nie nie masz, bo wszystkie razem od wieku stanelo; jednak moglo
bydz niektore stworzenia pierwsze dla godności swej. T tak Panna
Przenasw: mowi Pismo, iest od wiekow wybrana, nie zeby sa-
ma, albo wprzod wybrana byla, ale iz naczyniona iest iey wyjsza
nad inne godność. Oprocz natury niema nic Panna Przenasw:
z ludźmi ba y z Aniolami pospolitego; wszystkie laski y dary
w niej specyalne/ osobliwe: iedno wiedzy niemi co iey wyjsza
godność nad wszystkim stworzeniem daie/ iest Matczyństwo
Syna Bozego. S. anselm: mowi: Hoc solum excedit omne
C. 1. de a. 1. de
excl: V. altitudinem, quæ post DEUM dici vel cogitari potest. To
prami samo, przechodzi wszelka wysokość, która po BOGV mo-
wie albo pomyslić sie może. Ta tedy specyalna/ osobliwa sacność
y godność Panny Przenasw: wyściaga od wszelkiego stworzenia
specyalnego / osobliwego nad wszystkie inne/ by nayswieciejsze
stworzenia/ pośanowania/ wżetwosci/ y nabozenstwa ku so-
bie. T rod Kościol S. prawowierny/ na potapienie bluźnierstw
heretyckich postanowil ku Pannie Przenasw: Cultum Hyperdu-
lia, co iest/ abyśmy nad wszystkie inne stworzenia/ naypietwiej
po BOGV y CHRZYSTVSJE/ honor oddawali Pannie
Przenasw: osobliwie dla tego/ ze Matka Bozo iest: y wie-
dziemy ze od początku Kościola CHRZYSTVSOMEGO/
wszyscy Doktorowie SS. wiecey ni o kim po BOGV nie po-
pisali/ tako o Pannie Przenasw: Niech sobie po to zayrza her-
etycy w Kregi Dyonizyusza wgnia Pawla S. Augustyna/
Grzegorza/ Ambrozego: y owsem wyrażnie miała w Ewan-
geliey S./ tako Panna Przenasw: w dzisieyszym piemu wspo-
miniawsy laski nayoobliwysze sobie dane: Fecit mihi magna
qui potens est: zaraz też nieiako ex consequenti, ed wszystkich
Narodow/ y wiekow upomina sie powinney cci y chwaly:
Ecce enim ex hoc, Bearam me dicent omnes generationes:
da Prozego osobliwego nabozenstwa/ napomina nas/ nieytleo
Rastmierz S. Hæc laudanda cunctis specialiter: ale też S.
Serm: 11. Petr: Dam: Exultate frates in Domino; quia de Domina
illa

illa sermo
vendicat
o tey Pan
przynalez
Przenasw:
ność y n
na specya
bie nad
Janach:
Janie C
BOGV
chem Pr
bo lte
swoini/
sam zb
Wielki
swiatca
nece Bo
cyal od
zenistw
wno z
cyal/ 2
Ga: t
fi swo
Hæc c
ideo i
tanqu
cula f
ie zna
nego
byl c
wi S
gim
SO
JESU
podo
kiego

illa sermo succedit, quæ singularem in cordibus nostris sibi
 vendicat principatum. *Raduyćie sie Bracia w Pánu, ponieważ*
o tej Pani mówię mamy, ktorey w sercach naszych nayośbliwſze
przynależą miejsce. Pomtore ośbliwie nabożeństwo do Panny
Przenas: nazwałem specyalem dla tego; bo ośbliwa ſton-
noſć y nabożeństwo ku Pannie Przenasw: zwykł P. BOG
na ſpecyal chować / y w tych tylko ſercá wlewać / ktorych ſo-
bie nad innych wmitował. Dowod iáſny tego ná obudwu **EXEMP!**
Janach: dziś oczywiſty ná pierwſzym w żywoćie Elzbiety S.
Janie Chrzęćcielu: Mąż to był ośbliwego reſpektu y Páná
BOGA / wielki ieſz w żywoćie / bo poſwiecony łáſk / Du-
chem Proroctim wdárowány: Wielki przy národzeniu ſwoim /
bo ilte Puer magnus coram Domino: wielki w żywoćie
ſwoim / y w Kazániu rownego ſobie niema: przyznáie mu co
ſam Zbáwićiel: Inter natos mulierum nōn ſurrexit maior.
Wielki Jan / bo godzien ſie ſtał / rekámi ſwemi Zbáwićielowi
ſwiátá Chrzęſt dáwać. Pytam tedy / ten ták wielki Kochá-
nek Boſki między ták wielá łáſk / co też od BOGA zá ſpe-
cyal odebrał: nie co innego tylko ośbliwa ſtonnoſć ku nabo-
żeńſtwu / gći oddawániu Pannie Przenas: te mu práwie ro-
wno zduſá wláda Dobroć Boſka. A nie ośbliwoſć to ſpe-
cyal / Alť nabożeńſtwá ku Pannie Przenasw: dziś wyſwiáda
Gá: kiedy nád bug przyrodzenia / porywa ſie w żywoćie Má-
tki ſwoiey / ná potórne przywítánie Mátki Boſkiej. S. Aug:
Hæc exultatio plane inuſitata, & nova extitit, ideo mira, Ep: 57.
ideo in magnis ſignis deputanda. Ideo hæc exultatio, &
tanquam Matri Domini reddita ſalutatio, ſicut ſolent mira-
cula fieri, facta eſt divinitus in infante. Ktoremi ſłowy dá-
ie znáć Doktor S. / że ten ośbliwy Alť nabożeńſtwá pokázá-
nego ku Pannie Przenasw: przez porwánie ſie ná iey przyſćiel
był cudownie ośbliwemu temu Kochánkowi Bożemu Jano-
wi S. wlány od BOGA. Podobnyż dowod mamy ná dru-
gim Janie Ewángeliſcie: y to wielki Kochánek P. JEZU-
SOW: ſam o ſobie nápiſał: Ille diſcipulus quem diligebat
JESUS. Coż też máſ zá ſpecyalit Janie od P. JEZUSAR
podobno jeſ vgniem tego: bo wiem / jeſ przez to ſedzia wſy-
kiego ſwiátá: Vos qui ſecuti eſtis me ſedebitis ſuper ſedes
duos

Brev: Rō.

duodecem, judicantes duodecem tribus Israel. Podobno je
na pierśiach JEZUSOWAŁEŚ spozaleś/ boś z nich wysłał
rośkleście Tłumnice: Fluente Evangelij de ipso Sacro Divi
ni pectoris fonte poravit: podobno je cie CHRZYSTVS
excepował od innych Dżniow: Sic cum volo manere, do-
nec veniam. Przyznaje je y to osobliwe ławory Bostie
leż ja rozumiem/ iż to y ciebie nawdrożył specyal/ gdy ci Pán-
ne Przenasw: CHRZYSTVS testamentem z Krzyżá oddał:
Ecce Mater tua: y pozwołił ci pobożney/ nayosobliwšey/

Ioan: 19.

Pánnie Przenasw: usługi. Ex illa hora accepit illam disci-
pulus in sua. O ząprawde niemożli P. JEZUS dla Eochánka
swęglepszeż wymyślić specyalu: o tym Guerr: Abbas. Petrus so-

Ser: 4. de

Assumpt.

titus est Ecclesiam, Joannes MARIAM, hęc plane conce-
nebat portio, non solum jure propinquitatis, sed etiam A-
moris privilegio. Piotrowi dostał się Kościół: łanowi M-
RTA: ta właśnie porcyka należała mu, nie tylko dla pokrewień-
stwa; ale dla przywileju osobliwej miłości y CHRZYSTUS A-

Każdy ty z nas niech pozrzyzy w serce swoje; a jeżeli postrzeżo
w sobie słoność/ ochota/ wesołość/ do służby Pánnie Przenasw:
je ochotny do Wigilyi chowania/ do Koronek/ Rozáncow/
Spowiedzi ná tej Świętá: domyslać się taki poniekąd może/
je jest między temi/ którzy sobie BÓG osobliwie wmiłowali
y upatrzyli. Potrzebie Specyalem zowie osobliwe nabożeń-
stwo ku Pánnie Przenasw: dla tego/ bo Pánná Przenasw: o-
sobliwšemi specyalami łaszt/ y dárov duchownych zwykła łasu-
mić/ y opátrować tych/ którzy też ku niej náś innych wielkš
y osobliwš maia nabożeństwo. O wielkáz to różnica dárov/
y łaszt tych/ które odbieráia przez Pánnę Przenasw: całow/
owych dárov/ y łaszt/ które odbieráia pospolitym tylko kontem-
tulacy się ku Pánnie Ślaskwieršey nabożeństwem. Oblubie-

Cant: 4.

niec Ciebieści/ dacie między innemi ten tytuł Oblubienicy
swojej/ zowiac to oraz y Dziodiem y Studniá. Fons horto-
rum: Puteus aquarum viventium. Richard: Laur: de laud:
różnice wważa między Dziodelna a Studzienna woda: to jest
iż Dziodło takoby to rzecz jest pospolita wszystkim/ każdemu
wolno czerpać z Dziodla/ y pospolicie miakkie/ nie głębokie by-
wa. Studnia zaś rzecz to osobliwa/ dla samych domowych y

FIG.

l. j. C. 4.

w zam-

W zamknięciu: do tego głęboko wody mańca: co stosować do Panny Przenasów: tak mówi: Ipsa est fons, quantum ad communia beneficia, quae exhibet omnibus; puteus autem quantum ad profundas & speciales devotiones, quas suis spiritualibus administrat. Zrzodem się zowie, względem pospolitych dobrodziejstw, które wszystkim wyświadcza, lecz studnią względem głębszych, y osobliwszych łaski, któremi nabożnych do siebie opatrować zwykła. Ztote tłumaczenie Doktora tego wważając Naxer: napominienie także dale: Ergo si vis in defecsum puteum experiri MARIAM; eam affectuosius cole, & uti Matri firmius adhaerece. Wierc jeżeli pragniesz, aby ci ta studnia dobrodziejstw MARTYET nigdy nie wstawiała; oney goracy służ, y jako własney Matki pełny uśmiej. Nowżem to przypada, że Panna Przenasów: tych co iey specyálnemi/ osobliwemi przyługuią się nabożeństwami; y za żywota/ y przy śmierci/ y po śmierci osobliwemi darami traktuje: co przykładami potwierdzam. Za żywota ięszce także osobliwe fawory także wi odbierała; tysiącami byloby na to przykładow: z iednego domysliły się. O tym Caſar. Do Pustelnika iednego przy. 1.7.C.50.
Błaż raz białagłowia/ radzac się/ że nigdy nie mogła zmowić pozdrowienia Panny Przenasów: bez osobliwej słodkości w wstach swoich; tak że zdalo się iey/ iż wsta pełne miała słodkiego miodu; co otrzymala była za to/ że każdego dnia zwykła była 50. pozdrowienia Panny Przenasów: odprawować/ co słysząc Pustelnik/ sam też tego chcac spróbować/ przez šest. Wiedziel to osobliwe odprawował nabożeństwo: aż zaraz wczul podobny specyal/ to iest słodkość w wstach swoich; Oney goż przykładem y drugi Pustelnik dostąpił był tegoż specyalu. Traktuje Panna Przenas: takowych specyálnami y przy śmierci. EXEMP.
Zarol Syn Virgiiety S. miał osobliwy Akt nabożeństwa swego ku Pannie Przenasów: często bowiem mawiał/ że gdyby to można było aby Panna Przenasów: od dostojności Matierzyństwa swego choć na ieden moment/ miała bydź oddalona/ a to samo byloby w mocy moiey: tedy wolalbym na wieki w piekle bydź: a niż tego dopuścić. Specyálny/ osobliwy to Akt nabożeństwa ku Pannie Przenasów: ale też od niey za ten specyal/ taki przy śmierci swojej otrzymat specyal. Wpisu
Hi.

Historya: że pokazałszy mu się Panna Przenasw: mieściłania/ y tożpą tego pilnowała/ Czartom przystąpić nie dała: y owę na ręce swoje wzięwszy Duszę tego/ bardzo bezpiecznie przez ciemności przeniosła/ y wiodła. Dopieroż po śmierci Panny Przenasw: specyaly dla takich gotwie/ y daie. *Procop: Capuc:* piše: że w Kolonii perony Mieszanin/ miał osobliwe nabożeństwo do Nasw: Panny lub siedl/ lub stal/ zawsze mówił: **EXEMP.** Ave MARIA. Wic po śmierci Przytacielowi swemu poraził się w piękney bialey/ y długiey ścieżce/ na ktorey wyszły były wyszły pozdrowienia Panny Przenasw: ktore on za żywota z nabożeństwa osobliwego ku niej zwykł był odprawować. Piše stare *Historie*/ o czym wspomina *Drexel: y Liberius*: że **APOPH.** Philip Arol Macedoniski z Panami swymi na zawołany od Rogos zaproszony bankiet/ przestrzeżony/ że na koncu/ miało przynieść osobliwy specyal/ to jest Kolacz: widząc iż inni smaczno inne podleży potrawy iedząc/ sątykali sobie żołądek/ zawołał: *Servate, servate locum placentæ*, aby dla Kolacza miejsce w żołądku zostawili. *Ierem:* Prorok wspomina eam Rogos/ co dla iakis Krolowej Niebieskiej specyaly/ Kolacza robił/ y one tey ofiarował. *Ut faciant placentas Reginae Cæli, & libent.* Prawda według litery/ przez te Krolowa Niebá/ rozumieia Tłumáże Planety Niebiesko/ to jest Miasiac; Ktoremu Żydzi pomienieniem Kolaczami po Pogánstwu ofiare oddawali. iednak *in sensu tropologico* może iá tego ná dobre záżyć/ z pewnym niegdy Ráznodzieia. *Regina Cæli*: jest w prawdzie samey Panna Przenasw: *ut faciant placentas Reginae Cæli.* **Pr:** Placastki/ Specyaliki/ ofiarujesz tey stworze- **Wolscius** ze/ gdy codziennie/ nieodmienienie/ iakie osobliwe do niej nabożeństwo odprawujesz/ Godzinki/ Rozáńce ic. Przyjdzie ná ciebie owo iaki dzień zabawny/ distrakcyi pełno/ ledwie ráz no Pacierz mogłes zmówić; niechże ci sumnienie twoie przypomina o specyaliu dla Panny Przenasw: *Serva locum placentæ.* Niech ci ná myśl często przychodzi/ mów sobie: iedźże mi koniecznie dziś trzeba Rozonka/ Godzinki zmówić. Swołowniczku/ co to ieszcie leżąc poczynasz swoje krotofile: czy ty dzień/ bankietujesz/ contentujesz affektá twoie; iesz/ pitesz/ táncujesz/ tárcujesz; iezeli ieszcie iaka isztierka w sercu twoim jest

jest na
mlodo
lumin
sie str
Pann
wkrad
koncu
Przen
wkon
Exult
opiek
lá w
Kaz
stwen

Sc
STROPHA 17.
M

R
dre
albo
tey n
Goś
żney
nie z
che
náz

Iest nabożeństwo tu Pánnie Przenas: zábránego przynamniej z
młodości/ y dawnego zwyczajú; wola ná cie kiedy niekiedy
luminienie: Serva locum placenta Regina Caeli: odzywaf
sie strupul/ że iesze dluzsi ieszes zwyczajnych Państorkow tu
Pánnie Przenas: Sluchayże głosow tych/ porymay sie zaraz/
wkraday sie od kompaniey/ abyś one tym specyalitiem choć ná
końcu zábraw twoich pozestował. Pracowała dzis Pánná
Przenas: okolo zbawienia y wstęgi Janowej/ zá posilek też y
wkontentowanie swoje/ osobliwe od Janá odebrała nabożeństwo.
Exultavit infans. Dlużej daleko y wiecey okolo twoiey Duszy
opieta swoia pracuie Pánná Przenas: Wiac aby nie wstawá-
lá w tej drodze/ y pieczolowaniu Polo ciebie; stáray sie też
Kazimierzem S. osobliwym takim kontentował ia nabożeń-
stwem. Hæc amanda & laudanda: cunctis specialiter. A.

Sceptrum Omnipotētiæ Divinæ.

STROFA 17. Ipsam posco, quam cognosco *Posse prorsus omnia.* Pro Affu.
Vt evellat, & repellat. Quæ nobis sunt noxia. ptione
B. V. M.
Tę czcić muszę, ktorey ruszę, Wszytko może przyczyná.
Niech oddali, niech odwáli, W czym iest škoda, y winá.

Martha autem satagebat circa frequens ministe-
rium. Luc: 10.

Rzadko kiedy/ albo nigdy białogłowskie rzady bez przy-
gány bywają. S.N. Mo albo dla goracości bár-
dzo rzędne/ albo dla oziębłości niedbale: albo ma-
dre nązbyt/ albo głupie/ y nieroztropne/ albo śłape bywają/
albo rozżutne. Rzadzi sie w Kástellu/ w Mądrości swo-
iey widzimy Martá/ ochotnie rzęca sie ná przylecie zácnego
Gościa CHRYSTUSA Páná: nie ganie ochoty iey nabo-
żney; lecz postáremu upátruje/ że to białogłowskie rzady; bo
nie ze wszytkim chwałebne/ łatwo o przygána/ á to zaraz tro-
che nieroztropność pokazuie sie: rozpoczęto w kuźni robota
nązbyt wielko/ nie poráchowawszy sie/ ieżeli iey wystarczy

szeladka swoja/ aż trzeba było wolać z Kazania siostry/ cula-
 bować p. JEZUSA o pomoc: Dio ergo illi vt me adju-
 ver: bā y stykować/ stać jedną nā drugą: Reliquit me
 solam ministrare: y sam p. JEZUS przymowił Mācie o
 te zbyteczne rzady. Marcha sollicita es, & turbaris circa
 plurima. Stad ēi to podobno iest/ że w całym Piśmie S.
 nie czytamy/ żeby p. BOG pozwolił rzadom/ y berła Krole-
 wskiego iakiey białogłowie by też nasławiały/ chyba nā Proti-
 ki bārdzo gās; iako owey Deborze. Przy Wniebowzięciu
 jednā chwalebny Panny Przenās: coś osobliwego nād po-
 spolity swoy proceder widze BOG Wszechmogacy Syni.
 3.Reg:2. Czytamy wprowadzić iako Salomon Mācie swojej pozwolił
 Krolewskiego przy sobie Māiestatu. Czytamy iako Asuerus
 Esther 2. Krolewska Korona wkoronował ulubiona sobie nād inne Es-
 tere: y tym wiele podobnych historyi: lecz aby Berło Kro-
 rey białogłowie dāno/ nie czytamy: y owsem tylko go poca-
 łować pozwolano mbleiocey Esterze; coż iest zā tajemnicā
 Koronā znāczy Cellitudinem. Znacōść, wysokość/ godność
 naywyżsā y pośānowāntę: Berło zās znāczy Jurisdictionē, Do-
 minium, Władzā y moc do rozkāzowania/ Koro sa różne rzeczy
 gdyż y wkoronowane Krolewe/ choć wysoka godność māia/
 jednā w porzadnych Krolestwach/ żadnych Uniwersalow/ a-
 ni rozkāzow nie wydała/ Przywileiow nie podpisuia/ tylko
 sām Krolowie. Wiec Berła ani Asuerus Esterze/ ani Sa-
 lomon/ choć Duchem Bożym cōwiecony/ nie pozwolił Mācie
 swojej. Dzis jednā widze/ iż przy Wniebowzięciu Panny
 Przen: BOG Wszechmogacy nie tylko iey Māiestatu po pā-
 wicy swojej pozwala iako Krolowey: Altit Regina ā dex-
 tris tuis: nietylko Korona Chwały y biogostawienstwa wle-
 cznego Koronuje; ale też Berło swoje oddate: Berło Boże/
 znāczy Omnipotentiam, Dominium DEI. Wszechmocne
 pānowanie/ iurisdykcyā nād wszytkim: te dzis odbiera Pān-
 nā Przenās: co iey przyznāło Krolowi nās w Pieniu swo-
 im: Ipsam posco quam cognosco: posse prorsus omnia.
 ā wyrażnēy Petr: Dam: Data est tibi potestas in Cālo & in
 Terra, quid tibi negabitur? Dānā iest władzā nā Niebie y
 1.4. nā Ziemi, y coż ēi zbronięnego będzie? Z czego Richard: do-
 chodzi;

chodzi
 oraz
 tris
 Sta
 od
 tedy
 Przen
 przy
 jednā
 dzian
 D
 m
 hier
 a
 tā
 zy
 Mulic
 dzi/
 y
 mine
 go
 ob
 Jedn
 stwie
 chwa
 des
 A
 cie
 prim
 zmie
 biat
 pod
 iuz
 t
 iako
 leglo
 nich
 przek
 ma
 be
 d
 Bert
 snā
 lue

chodzi; iż **BOG** Wszechmocności swojej udzielił tey: dając
 oraz przyczynę: Cum eadem sit potestas, & communis Ma- de laud:
 tris & Filij, quæ ab Omnipotente Filio, Omnipotens effe- Virg.
 cta est. Ponienaz jednę władzę ma Matka, która y Syn: wiec
 od Wszechmocnego Syna, ślata sie Matka Wszechmocna. To ta
 tedy Wszechmocności Bestiey Berlo oddawać chce Pannie.
 Przenasw: od **TRÓJCE** Przenasw: y o Iuridykcyey która dziś
 przy Wniebowzięciu swoim poczyna / powiedzieć: wprzod-
 jednak o rzadach niepotrzebnych białogłowskich nieco powie-
 dziamy.

Prawdą jest że porządźnia białogłowskiego ogółem nies **I. PARS**
 moge ganić: bo wiem co Salomon mówi: Sapiens Mu- Prov:14.
 lier ædificat domum suam: y tenże / od krain do krain świd-
 ta iżgyl sobie dostać / choćby y kupić pilney gospodyni: y
 Mulierem fortem quis inveniet. Wiem że jeżeli Filozof rā, Caro,
 dzi / y flugi dobrze radzacego vsłuchać: Utile consilium Do-
 mine, ne despice servi: daleko bardziey białogłowy od zle-
 go odwodzacey; do dobrego przywodzacey słuźna jest vsłuchać.
 Jednak aby białogłowie w domu / a daleko bardziey w Pań-
 stwie / w Królestwie dąć sie bardzo rzadzić / na zdaniu tey polegając;
 chwalić tego nie moge: bo o to Mędrzec praestrzega: Ne Eccl: 9.
 des Mulieri potestatem animæ tuæ. Nie dopuszczay Niemie-
 śćie pānować nad sobą: dācie tego niżej przyczynę: Mulier si C. 25:
 primatum habeat, contraria est viro suo: bo jeżeli gore me-
 żnie, przeciwna będzie Mężowi swemu. S. Ephrem: Żowie-
 białogłowe osobiwie zla / Berlem diabła. Sceptrum diaboli. ap: Vmb:
 podobno dla tego / że kiedy gdzie białogłową rzady prowadził / Novar:
 już to tam po diabelstwu; jednym słowem / tak Piśmo Świete /
 tak y Doktorowie SS. / nie radzi widza Berla w rękach biał-
 ogłowskich: a żemuz: bo pospolicie nieszczęśliwe: może sie o
 nich rzec / co niegdy Prorok mówił: Maledixisti Scepteris ejus: Habac: 7.
 przekleće Berla, rzady ich, kłopoty / nieszczęścia rozmaite / ostā-
 tnie ruiny substanczey / y Państwa przynoszące; a na czas y zgu-
 be duśna. Co sie tyje ruiny Państwa / y Królestwa / gdy sie
 Berlo / y rzady dęstana w ręce białogłowskie: iāna rzecz / Pis-
 śmā S. y z Światekch Historykow: w Piśmie S. Izaiasz opi-
 suie ostātnia ruina Królestwa Izraelskiego. Tā to tam a
 było

FIG:

było przyśło/ że ani Żołnierza/ ani Kiebsz/ ani Poradniká nie było znaleźć. Ecce dominator exercituum Dominus, auferet à Jerusalem & Juda, validum, & fortem, & Virum bellatorem, Judicem, & Prophetam. Coż zá okázá tak sławnego Kroléstwa tej nieszczęśliwości: Rzady białogłowskie. Odpowiadá Prorok: Effeminati dominabuntur eis. Naxera czyta:

In Iud:

C. 16.

Feminae dominabuntur eis. Tłáco Hugo pisać mowi: Mulieres, id est Uxores eorum dominatae sunt eis, habentes principatum: á kiedy to tesze cudzolożnice otrzymáia rzady/ gdy Pan/ Krol inámorewany onym nierządnicom/ ná ich próżby/ instancy/ Wáskansy/ Bziesá/ Bulawy/ Intrazy/ Przywileje rozdáie: dopieroż takiemu Kroléstwu/ nie tylko dla pomsty Bostkiej/ o tcora publiczne Krolow zbrodnie/ wstáwnie wotáia do Tliebá; ale też dla pomieszańych niesłusnych rzádow/ ruiny ośtátniey spodziewáć sie porzeczá. Było Adagium

APOPH.

o Grekow: Anus inconcinne saltans, magnum pulverem excitat: kiedy stára bábá w taniec idzie, to więcej kurzaný, niż rekreácyey. Kcora przypowieść tak tłumáczy Berland: Vetula se immiscens regimini, magnorum malorum causam excitare consuevit. Gdy sie białogłowa wda w rzady, wielkich nieszczęśliwych przypadkow początkiem bywa: A tenże Autor mowi: iż przeciwko przyrodzonemu prawu/ to test/ dáć Berlot rzady Państwa/ w moc białogłowską: Gynecocratiam legibus naturae esse adversariam, omnes omnium temporum historiae demonstrat. Przywodzi ná to z Pisma S. owoz Acolta/ Jezabelle/ Kcora Berta Izraelskiego dostawsy/ nie tylko Kroléstwo zruinowáły/ ale y Maje/ plemie Kroléskie zántá

HIST.

éily. Z Pogańskich Historii między wielá one Semirámidé/ Kcoréy gdy miłościá cielesná zwiázány Krol Assyryjski/ Berta y rzadowo doskonałych Kroléstwá swego/ choć tylko ná pięć dni pozwoili/ iuż y sam pod władzá tej poddawsy sie; potym przed iej Tron wezwány/ okowány/ á ná ośtátek z rozkazu iej zabity zostal. Wiádomo wielom świeższym/ o taká mine osóbliwie w Wierze S. przyśło/ one niegdy Świe-tych gntázdo Kroléstwo Angielskie/ przez rzady białogłowskie. Rzeczysz/ á czemuż to przecie ná restauracya upadłego Kroléstwa Izraelskiego P. BOW niektóre Prorokinie/ iáka była-
De;

Debora/ posyłał: a dobrze pod rządami ich było. Odpowia-
 dam: że to tylko do czasu było / y postaremu wszystkim rzady
 oddane były Barakowi Wodzowi: y owsem mowi Hieronim
 S. że to na pokaranie y Konfuzya Izraelskich Pánor uczynił.
 Był P. BOG: Reprehensio fuit populi Israel, quando in
 manu mulieris Debora fecit salutem Dominus. Co się tu
 powiedziało o rządach Królestw / też swoim sposobem pra-
 wda jest y o rządach prywatnych domowych. Szpernie to /
 y na złe potym wychodzi / gdy nie Maj / ale Żoná w domu —
 więcej rozkazuje y rządzi / solwarkami / intratami kázuie; o
 każda rzecz trzeba się Jeyłności poradzić / bez niej choć sprá-
 wiedliwość wyciąga niegodzi się nic uczynić: nim ja na swo-
 je woła náwiedzieć / trzeba podchlebować / prosić / obiecować /
 s daleka / y to skutki zachodzić; trzeba nie raz / ale kilkanaście
 razy / aby co dáno / przyniesiono / uczyniono / mowić: Takowe
 stadło / albo Gospodárstwo podobne jest Słońcu / kretemu roz-
 kazuiać Jozue aby stánelo / rozkazuje oraz y Miesiacowi: Sol
 contra Gabaon ne movearis, & Luna contra vallem Aja-
 lom. Różne są Sphery / Słońca y Miesiaca; a zátem mo-
 gła iedná biecć a druga stać / y dla zakończenia Woyny dość
 było Jozuemu ná swiátości soneczney: czemuż iednak oboymu
 stánać káze: o czym Abulen: Quæret aliquis hic, cur Josue ora-
 verit stare Lunam? quia morá eá, credebat movendum So-
 lem: y słońceby było nie stánelo, gdyby też był Miesiac nie stánel.
 A tu ieszcze tátemnice moralna wpátruie Vega. Carpuntur
 hic nimis Uxorij Viri, qui immota Uxore ipsi non moven-
 tur? iakoby chciał rzecć: Maj w domu jest iako Słońce ná
 Niebie / białogłowá iako Miesiac. Słońce widząc sobie ná-
 inne Planety Miesiac bydz nayspodobniejszy / oświeca go pro-
 mieniami swemi; y Miesiac też silá pomaga Słońcu influen-
 ciami swemi / w Ekonomicy y rodzaju Ziemi / iakoby w
 nocy zastępuje Słońce / miásto niego świecać: wtec niby bá-
 dzo korzystało w affekcie ku Miesiacowi / respektuie náń Słoń-
 ce / bez niego ani stánać / ani się ruszyć niechce. Quia morá
 eá movendum credebat Solem. Podobnym / lubo niechwalebny
 sposobem / w niektórych domach dzieie się; kiedy to albo zby-
 tegna miłość w Maju / albo chádóść / iádowitość w białó-
 glo-

[FIG]

Iosu: 10.

głowie/ zadowolule Mieża Donie/ że choć sie potrzeba ruszył-
 Stolicu/ to test Maljontkowi do czego dobrego; vchomay Bje
 bez Miesiaca/ radzić sie/ prosić sie trzeba JeyMności. Trzeba
 ruszyć sie/ do Kościola iachąć/ iesze Miesiac nie zaświtał/
 JeyMność nie kazala zaprzegać/ iesze sie nie vbrała/ ba po-
 dobno nie wstala; a ty Panie Słońce czekay do południa/ a
 czasem y bez Misy zostan. Prosi o ialmuzne Zakonnik/ albo
 przyczynia sie za kim/ przeprasa od tego; Słońce boiac sie
 Miesiaca mowi: Idź Waszeć pros JeyMści/ teźeli ona po-
 zwoli/ to y ja nie od tego. Trzeba sie ruszyć Stolicu na vsta-
 ge Rzeczyp: na Woynę iachąć/ teźeli nie pozwoli Miesiac/
 daimo: musiałbys bez grośa/ bez wyprawy iachąć. Trzeba
 na Seym: aż też zaraz Miesiac/ Maljontka; y mnie też tam
 potrzeba/ byle tylko przy cudzych słonecznych promieniach/ to
 test przy Mieżowych kościach y stratach/ Kleynotami/ Szata-
 mi/ Droda/ komu innemu zaświecić/ chardosć/ pyche pokazać.
 Trzeba Maierność iaka choć swoje własna sprzedac/ zaarene-
 dowac/ albo iakie kontrakty uczynić/ zaraz trzeba y na Mies-
 siac pamietac/ trzeba pozwolenia JeyMności: ba y wymowić
 dla JeyMności rekawiczne. Niemasz co chwalić/ gdzie sie to
 y w ktorym domu znayduie: nie moze tam bydź doskonałego
 oboyyu vpodobania/ ani dlugiego albo miedzy soba/ albo
 miedzy ludźmi pokoju/ y owsem ruiny substancyey w troce-
 bac sie potrzeba; bo ten sposob jest srodze psuacy dobre rzad-
 dy gospodarstie. Omnino adversatur bonæ Economix con-
 jugij, vt non mota Uxore ad aliquid agendum, non mo-
 veatur pariter Vir. Mawiał ieden: Tria D.D.D. sunt ru-
 ina Domorum, scilicet: Dæmon, Denarius, Domina. Ma-
 wiaćie owo: tym ludziom nie wiedzie sie gospodarstwo/ bo
 ich pożarowano. Dæmon, albo bo niemaita zym co pożaci/
 pieniadzy niemasz/ Denarius. albo też lupiescy/ gdziercy/ dla
 tego wśyſtko też im na dol/ Denarius. ale naygorſze ostanie
 D: Domina. Kiedy Gospodynia/ y sam Gospodarz Pania zo-
 wie/ y oney pánować nad soba dopuszcza. Tlic niemowi/ choć
 widzi co bydź zkrzywda ludzka/ nie trudno tam bedzie y o
 diabla/ y o czarv; bo poddani/ słudzy/ dla łakomstwa Pániey
 zkrzywdeni/ kłac muszą/ a na čas o zym zlym pomysla. Ba
 y Dey

Vegr.

Eng: Ep:
p. 2. 348.

APOPH.

y Den
 Páni/
 händl
 mi/ p
 now
 rius,
 ná za
 bo pe
 dicac.
 swoia
 zesto
 náby
 Desy
 rey 2
 wiód
 nárz
 disti
 gani
 táie
 zcas
 cie;
 spus
 swoi
 ze si
 tájn

wie
 przy
 leſt
 wie
 chn
 wſ
 dat
 Wy
 tak
 bna
 prz

y Denarius: Tlich teno poźnie sie rzadzić zrebna/ iakomá Páni/ synkami/ iazynami/ zbożami/ poddanych nárzucać/ hándlow sledziami/ słuckami/ forzentami/ plocnami/ Winami/ przećiwko stanowi swoemu słáhećkiemu/ z vblizeniem stanow niźszych/ tym tylko żyacych/ imie sie; bedzie y Denarius, beda y pieniadze; bedzie zá co Máierności kupować/ ná zastawy dawać: ále coż y ten Denarius ruina Domús: bo pospolicie zdzierstwem nábytych dobr/ certius non hareditat. á co naywieksza dla iakomego zbioru/ nieetylko Dúśe swoie/ ále y Malzonka swego je milczy y dozwała tego/ á Gesto y Dziarek swoich/ ktore dobrze wiedzac je z dzierstwa nábyta substancya sobie zostawiona/ ona iednak trzymálo. Dosyć dokumentu ná samey pierwszey Gospodyni Ewie/ ktorey Adam názyt rzadzić sie pozwoilit; do iakiey ruiny przyswiodla cały Dom swoy/ y owšem narod ludzki; ná iey rzady nárzeka Adam/ y skarzy sie wymawiając: Mulier, quam dedisti mihi sociam dedit mihi, & comedi: ktora wymowke Paniac Adamowi/ oraz je rzadow białogłowie nie zábronit/ ále Bernat: S. Verba maliciae sunt hæc, quibus magis augeas culpam, quàm excuses. Uwajcie to/ co owo mówiće; madra/ rostopna mam Żone/ czemuž ná nie nie mam sie spusćić; Ziemáś tak madrey iak była Ewa przy stworzeniu swoim; á przecie dla płochości poblodzila w rzadach; á przecie/ że sie ná nie spusćit Adam; poláiano go; bá y staráno. Wic iájna/ że nie dobre rzady bywaia pod Berlem białogłowstím.

EXEMP:

Hom: 2,
sup. mil.

Jednak ia widze/ że Pánná Przenas: iako naybłogosla; wienśa miadzy wśystkimi niewiastami zdolna/ y godna sie przy pici swoiey stála Berlá/ y rzadow/ iuž nie iednego Kro; lestwa Ziemskiego/ ále wśystkiey Ziemie/ y Niebá/ y cokoli; wiel sie ná nich náyduie. Widze przy Wniebowzięciu iey chwalebnyim/ nie ná čas iaki/ ále ná cała wieczność/ oneyże wśechmocne swoie Berlo/ Pánstwo/ rzady/ y dyspozycya oddaie wśystka TRWA Przenas: y lubo wśechmocność Wycá/ Syná/ y Duchá S. nierozdzielna iest/ ále ias/ y iedná/ iako y Bóstwo: przeciež obaczyć możemy/ iako każda z osobná TRWA Przenas: Osoba wstepuie/ ále przypusza Pánnę Przenas: Wniebowziętá/ do rzadow wśechmo-

II. PARS

chmóności swojej. A naprzód Ołciec Przedwieczny. Pyta
 de B. V. sie Escob: czemu to P. JEZVS wozac Półterzā Modlitwe
 f. vlt: de obraca nie do Duchā S. / albo Synā / ale do Oycā: Pater.
 Orat. Noster. Odpowiada mu stary Tertulian że Oycā wspominał
 C. 2. y do niego sie wdaiac tym samym wspominał y wdaiemy sie
 SCRIP. do Synā / y owsem oraz y do Mātki iego. In Patre Filius no-
 minatur nec Mater quidem prateritur: siquidem in Filio
 & Patre Mater recognoscitur. Tenże dalej pyta: a gdyby
 też tro Mātki nie wspomniał / czy nie dosyćby było modlić sie
 do Oycā / albo do Synā: nie dosyć po Wniebowzięciu Pāni
 ny Przenas: odpowiada Escobar. Certē DEUS postquam
 Regni partem Virgini administrandam commisit, licet sit
 Omnipotens, vult, vt à Virgine simul beneficia impetrare
 curemus, quasi potentia DEI jam à potentia Virginis pen-
 deret. Tāz czyni Mātce swojej Syn Bōstī: pāmiera dobrego
 CHRYSOSTVS że sukcesys Berłā Dawidowego otrzymał był
 nā ziemi przez Pānnę Przenasw: z niey idac po Linij Krolow
 Izraelskich od Dawidā rodzac sie nā świat. Wicē dziś w
 l. 4. del. 2. Wasbie oddacie też / y wstepie siey nieiako Berłā Wszechmo-
 cności / iuridykcyey swojej / o czym Richard: Ab Omnipotentē
 Filio Omnipotens effecta est, tamen excellenter potens est
 in Ecclesia triumphante. Od Wszechmogacego Synā, Wszechmo-
 cna wozyniona iest, iednak że ieszcze wszechmocniejszy iest w onym
 Kościele tryumfującym. Stad Escobar konkluduje: że nie przez
 podobienstwo takie tylzo / ale sama rzecza Pānnā Przenasw:
 Krolowa y Pānia stae sie. Non per similitudinem, sed
 q. d. 7. verē, ac propriē Regina est MARIA, ex eo quod veri Re-
 gis Mater. Czego pieknie dowodzi Arnold: Carnot: Nec à
 dominatione, vel potentia Filij Mater potest esse sejuncta:
 vna est MARIE, & CHRISTI Caro, vnus Spiritus: quid
 inde? & Filij gloriam cum Matre, non tam communem
 iudico, quā eandem. Ponieważ Ciało CHRYSOSTO-
 MŹ / iest Ciało MARYJY / Duch MARYJY / Duchem
 CHRYSOSTOŚA żyie / moc / y chwala MARYJY musi
 bydź tāż / y iedyna / Proza sam Syn siey CHRYSOSTO-
 wa. Nā ostatok y DVCZ Przenas: oddacie Berłā Wszechmo-
 cności / y iuridykcyey swojej nād Światem Pānnie Przenasw:
 iako Oblubienicy swojej naysacniejszyey. Oddał niegdy A/-

suerus
 DVC
 ne / t
 ridyke
 mor C
 amatu
 am, &
 um q
 że Pā
 ptum
 zacno
 Wład
 minij
 Pāne
 Pāni
 widze
 Crea
 mnia
 ati, c
 riola
 ma l
 n N
 dziek
 ne ie
 Pān
 nijel
 zwad
 Pān
 nego
 trolu
 iakol
 Divi
 hac
 tur,
 gno
 dyna
 lo: i
 Pro

fuertis ulubiony nād inne Ksterze Korone Pánstwa swego:
 DUE Przenas: oddać Oblubienicy swojej/ nietylko Koronę/
 to jest godność Krolowsta/ ale oraz y Berło/ to jest iu-
 ridykcyę, o tym pieknie *Anselm*: Ipse Spiritus DEI, ipse a-
 mor Omnipotentis Patris, & Filii, ipse per quem, & in quo
 amatur omne, quod bene amatur, ipse inquam venit in e-
 am, & Reginam, ac Imperatricem Caeli & terrę, & omnia
 um quę in eis sunt, fecit Sponsam suam. Obaczysz tedy
 że Panna Przenas: dzis od *TRONCE* Przenas: odbiera Sce-
 ptrum, Berło *iuridykcy* nād całym Swiatem: wraźmy iesze
 zacność tego. Dwie osobliwie okoliczności zalecāto Sceptrum.
 Wladza/ albo Pánstwo nād innem: *Uapzod* *Latitudo* *Do-*
minij; kiedy to nie nā kawałku/ nie nā zagonie (iako mowio)
 Pánem jest/ ale Berło/ daleko rozciągā sie wladza tego.
 Pánstwo/ rozkázowanie Krolowey *Uaszy* Panny Przenasw:
 widze żadnych grānic niema. Sluchaycie *Bernárdynā S.* Tot
 Creaturę serviunt Virgini, quot serviunt TRINITATI. o-
 mnia quę sunt in Caelo, & in terra, siue damnati, siue Be-
 ati, quę omnia Divino imperio sunt subjugata, eadem glo-
 riolę Virgini sunt subiecta. Tyle stworzenia poddanego sobie
 ma Panna Przenasw: ile y *TROICA* Przenasw: *u*szyscy co sę
 w Niebie, y na Ziemi, lub błogostāwisi, lub potępieni, y cokol-
 wiek pod mocą *Bo*żę *zostāie*, coż wielbiony Pannie podda-
 ne jest: y owsem wedlug pomienionego Swietego/ Pánstwo
 Panny Przenas: swoim sposobem mowiac; daley sie rozciągā/
 niżej sāmego P. *BOGA*: bo *BOS* *proprie* nie moze sie nā-
 zwāć poddanym siebie sāmego: ten zaś Swiety nāuczā/ że
 Panna Przenasw: nietylko tu żyiac/ miała *BOGA* *Wcieloe-*
 nego pod wladzā swoiā: Et erat subditus illis: ale iuż teraz
 Kroluicā/ dla skutecznych modlitw swoich/ sāmego P. *BOGA*
 iakoby pod wladzā swoiā ma: Hęc est vera propositio:
 Divino imperio omnia famulantur, etiam Virgo: & iterum
 hęc est vera propositio. Imperio Virginis omnia famulan-
 tur, etiam DEUS. Dosć obserne Sceptrum. Druga okoli-
 czność Berła/ *Efficacia*: aby to skuteczne kázde rozkázanie/ Or-
 dynāns Pánstwi byl/ nā iedno stinienie wšystko sie zāwše stā-
 lo: bo coż po Berle/ kiedy sie go nie boię/ nie sluchā. Smiecie sie tām
 Prorok z tákowego Berła: Sceptrum habet yt homo, sicut iudex re-
 gionis

C. II.
de laud.Ser: 61.
T. 1.

Luc, 2,

S. Bern:
hic

Baruc: 6. glonis qui in se peccantem non interficit. Nie takie jest Berło y Panna
 swo/ ktore dziś odbiera Panną Przen: ale wielce skuteczne: wyszło
 to/ co zechce/ co pomysli/ y na Ziemi/ y na Niebie/ koniecznie stać się
 musi; choćby się też Sphery Niebieskie miały/ trząsły/ y biegi przypo-
 dzione prować miały: Sic te Deus exaltavit, ut omnia secum possibilia esse
 donaverit. **Bia Poetowie:** że Meduza miała sceptum, albo Regimencie
Sen. takiej mocy/ iż dotknęwszy się nim ludzie w bestye obracali. Midas zaś
APOPH. Brol miał takie/ iż ktorekolwiek rzeczy nim się dotknął/ złotem się sta-
 wała. **Asuerusa** także Berło/ tego się dotknęło od Dekretu śmierci wwa-
Esther: 5. miało. Skuteczniejszy mocy jest Berło Brolowy Nąsę niż Asueru-
 sa; bo ona przyczyna swoja grzesznych od Dekretow śmierci wiecniey
 wypalnia; skuteczniejszy niż Midasowe/ bo gliniane/ nie nabożne/ ozie-
 ble serce w złoto Miłości Bostkiej odmienia; skuteczniejszy niż Me-
 dusz/ bo raczej bestye/ to jest ludzie grzeszne/ także im Pokuty S. w-
 praśając/ w ludzi albo raczej w Anyoly przemienia. Wyszło to wyro-
 zik Bernardyn S. morwig: Per Te MARIA solvantur debita, vincuntur vi-
 cia, solidantur contracta, purgatur cor. Przez Ciebie MARIA długi wyptaceni-
 zle natogi zwyciężone, wpadłe podzwignione, serce wyzyszczone. Lecz obfemny
 ieszce/ tak na Niebie iako y na Ziemi/ tak w nierozumnych iako y roz-
 umnych naturach/ przypatrzmy się skutko cudownym Berła/ Jurisdikcyey
 Brolowy Nąsę przy iey Wniebowzięciu. Naprzód w nierozumnym stwo-
 rzeniu/ na Niebie między innemi támeżnemi Planetami Słońce; to od-
 tak wiele tysięcy lat/ rozpedzona Sphera swoia dziś na Ordynans od Pá-
 ny Przenas: intymowany zaszłanowilo/ y owsem cofnęło się. *Vadingi*
sub anno 1475. piše/ że gdy Nąsęgo Jazonu Dziec Gryso/ do niewier-
EXEMP. nych Narodow Maronitow nazwanych posłany/ Wiara S. im opowia-
 dał; raz w dzień Wniebowzięcia Panny Przenas: Razáme o tym żar-
 liwie czynił tuż tu Zachodowi Słońc; gdy iednak bardzo wpornych
 widział/ cudem takim Wiary prawdziwey obiecał potwierdzić; iż mo-
 dlitwa swoia/ za przyczyną Panny Przenas: Wniebowziętey miał na
 zad Słońce cofnąć/ od Zachodu do Wschodu: co się tak stało w oczach
 onych niewiernych. Co się tyczy na ziemi/ nie rozumnego stworzenia;
 y te nader posłusne/ przeciw przyrodzeniu swemu rozkazom Przenas:
MARYJY. Siłaby wyliczać cudow/ iak wiele na Imie Maryey ogień
 nie palił/ woda nie topiła/ powietrze wcihało/ y łaskawe stawały się
 bestye dzikie. Wiec dosyć będzie na samey ziemi/ ktora wyszła
 z siebie dzwiga/ to pokazać. Jeżeli co bardziey przeciwko przy-
 rodzeniu ziemie/ iako co ona raz pozrze/ w proch obroci/ aby toż się
 wrocić miała/ żadnego umarłego znowu przyrodzonym sposobem
 wrocić na zad niemoże: a przecie na rozkazanie Panny Przenas: y
 po tym posłusna bydy tak wiele razy musiała/ osobliwie przy Świecie

to Nieb
 za prze
 rze na
 Serety
 piemen
 smarty
 Przena
 na Nie
 bożeń
 korum
 tnie na
 słown
 da wid
 to Pán
 wali S
 tow br
 wości
 trzymi
 gdy P
 dziano
 czto
 vniver
 milite
 Pannie
 guia.
 lub st
 albo r
 In om
 haboi
 Na co
 primo
 nitent
 cando
 vore
 kietni
 ztore
 trzecie
 ofiate
 iako s
 Eleci/
 Czyse

W Niebowzięcia icy: kiedy w Hibernicy (o czym Broude in Prop: ver:)
 za przesładowania Heretyckiego pod Elzbieta/ gdy niemiał kto w Cho-
 rze na ten dzień spiewać/ 40. Zakonnikom Cystersow pozabawianych od
 Heretykow wstrzeżonych zostało/ którzy chwalebne w Niebowzięcia icy **EXEMP.**
 piemem swoim przyozdobili. Tu należy tak wiele wmarłych po ro-
 bionych nieszczęściach/ y przy Obrządkach cudownych przyczyna Panny
 Przenosi do żywota wroconych. Co się zaś tychże rozumnych kreatur
 na Niebie zostających/ iacy są Anyelowie Świeci; y ci z wielkim na-
 bożnictwem witają za swoje Krolowice Panny Przenosi: Regina Ange-
 lorum, pod Berło y władzę icy na wszystko gotowi/ poddają się oho-
 łnie na wola icy świętej/ y podle okóło glinianego stworzenia/ to jest
 słowicką wstugi czyni/ osobliwie przy Wniebowzięciu icy. *S. Gertrud.* **1. 5. Rev.**
 da widziela iako w dzień Wniebowzięcia stali Anyelowie Świeci oko-
 ło Panny Przenosi: którzy ludzi co z przygotowaniem się to odprawo-
 wali Świeci/ przyprowadzali do Panny Przenosi mężnie ich od Czaro-
 tow broniąc. Y owsem na czas/ lubo już na eksekucya od sprawiedli-
 wości Boskiej zesłani/ रहे y miecz swoy na roztaz Panny Przenosi: za-
 trzymują. Piše bowiem Baron: że podczas wielkiego powietrza w Rzymie/ **EXEMP.**
 gdy Papież wroczyli Processya czyni z Obrządem Niew: Panny/ wi-
 dziano Anyel z dobytym Mieczem/ który ledwie co przybliżyć się po-
 czto z Obrządem/ włożył w pochwy: z kąd infernie Miecze: Colligitur
 in univ. Angelorum multitudinem B. M. V. velut Regina lux hu-
 militer obsequi. & reverenter famulari. Dochodzący iż wszyscy Anyelowie
 Pannie Przenosi iako Krolowicy swojej pokornie, y z wielką wziętością utu-
 gują. Jesze na niemi zostające stworzenie/ jest naprzód słowick/ teni
 lub sty/ lub dobry/ wierny/ y niewierny/ przeczinający na zbawienie/
 albo na potępienie/ wszyscy ci podpadają pod Berło Panny Przenosi:
 In omni terra steti, & in omni populo. & in omni gente primatum **Eccl: 24.**
 habui. Po całej ziemi, w każdym pospolstwie, y narodzie panowanie moje.
 Wła co tak piše S. Bernardin: Dominatur MARIA in regno mundi;
 primo dominatur malis & terrenis, qui terrena sapiunt, eos ad pe-
 nitentiam reduendo. 2do dominatur bonis, eos in gratia multipli-
 cando, & conservando. 3tio dominatur tepidis, eos in Charitatis fer-
 vore proficere faciendo. Pannice MARIA na świecie: naprzód nad ziem-
 skimi y grzesznymi, którym ziemia pachnie: do Pokuty ich nawracając. Po-
 wtore pannice nad dobrymi, ich w łasce Bożej pomnażając, y zatrzymując. Po-
 trzecie pannice nad oziębłymi, ognia miłości w sercach ich przyznajając. Wła
 ostatel do Obywatelów ziemie należy y ci/ którzy pod ziemią zostają;
 iako są Ducha w Czysta potępiające: duze potępionych/ y Człłci prze-
 kłci/ y ci pod Turzydycy MAXIMY zostają. O potępiających w
 Czystu Bernardin. S. tak mowi: Beata Virgo in Regno purgatorii do-
 mini.

S. 3. de
Nom.

MARIA.

de Con-
tem. V.

C. 5.

Gen: 29.

minium tenet. *Panna Przenas: w Krolestwie Czysconym Pania jest: ona ciebie/ ona posila/ ona wzywa/ wwalnia od onych makt. A piekielnicy w cym tez doznaja twoiey Jurisdikcyey Krolowa Milosierdzia? Nie mogac wprowadzie dla nieodwołanych Dekretow Boskich: In inferno nulla est redemptio: calce wolnemi bydz; iednak y tym milosiercowego swego Berla naklania panna przenas: przynamniemy dzis/ gdyz y wielu acceptowana jest sententya S. Odilona Opata/ ktory pisze; ze tego dnia znacna w piekle potepieni maja folge makt swoich/ przez to iz sakas maja Czarcia namniemy dotknac sie potepiencom swoich. Sami na ostatel Czarcia przekleci dzis lby swoje pygne pod wielowladne Berlo Krolowey tey/ radzi nie radzi/ zchylac musz. Mowi Bernard S. Merito Domina, quia manus domans, quia ipsa domat daemonum manus, & potestatem. Pania sie zowie, dla tego, ze niaze rece, y ukraca Czartom przeklętym mocy ich. Wyszlo to iakoby w Compendium zebral nabożny Idiota. Dedit tibi MARIA tota TRINITAS Nomen, quod est supra omne nomen, ut in nomine tuo omne genu flectatur; Caelitum, Terrestrium, & Infernorum. Dala ci o MARTA, sata TROJCA Przenimisz takie, ktore jest nad wszelkie imia aby na imia twoie wszelkie wpadalo kolano; Niebieskie, Ziemskie, y Piekielne. Przyimze tedy szasliwie Krolowa nasza/ dzis te Wschemocnosci Boskiej w rece twoie Berlo/ rzadz wladay/ wszystkim swiatem; Intende, prospere, procede, & regna. Poddaiemy ze wszystkim stworzeniem karci nase tobie/ ktora sie xpo- dobalo BOGD tak wywyszyt. A jezeli tu kto jest/ coby daleki byl/ albo przynamniemy nie ochotny do poddanistwa/ do nabozenstwa tu panna przenas; wolam na niego/ iako niegdy Anyol na Agar wiekajaco przed Pania swois: Revertere ad Dominam tuam, & humiliare sub manu ipsius: y owsem wszelka nadsieci obrone/ y dobro pod wielowladnem iey rzadami obiecuy sobie z Ianem Ierozolimskim. Insuperabilem Elpara spem tuam habens servabor; persequar inimicos meos, & in fugam vertam, solam habens, ut thoracem Protectionem tuam, & omnipotens auxilium tuum. Powtarzay to y z Rzymierzem S. Ipsam posco, quam cognosco, posse prorsus omnia: ut evellat, & repellat, quae sunt nobis noxia. Na ostatel/ abyś z pod Jurisdikcyey Berla iey na wszystkie wiecznosć nie byl oddalony/ z tymże supplikuy.*

Ipsa donet, ut quod monet. Natus ejus faciam.

Ut finita, Carnis vita. Lætus hanc aspiciam.

Niech ta sprawni, bym co prawni, Syn iey tego pilnowal: Potym z Ciála, tam gdzie chwat: I z BOGIEM sie radowal.

A M E N.

II. PARS

P A R S II.

Mundus Muliebris,

O cunctarum fœminarum Decus atq; gloria:

STROPHA Quam electam & Evectam Scimus super omnia: **ProSca:**
 I. (1) Wielebna y chwalebna Wszech białychgłow ozdobo: **fulariB.**
 Wyrzyżsona y wslawiona Na de wszystkich Krolowo. **M. V.**

Stabat autem juxta Crucem Mater IESV. Ioan 19.

O Jak wielka różnica stacyi Panny Przenasw:
 pod drzewem Rzyżowym/ktora tu opisuje Jan 3. od
 oney Stacyi ktora ach tak nieszczęśliwie! odprawi-
 ła Ewa pod drzewem Rzyśkim. Stanela Ewa
 pod drzewem mądrości; Przenasw: **PATRIA** Stabat juxta
 Crucem, Stanela pod drzewem na ten czas wzgardy y głupstwa.
 Judais scandalum gentibus stulticia. Stanela Ewa pod buye 1. Cor. 1.
 nym / w sliżne do pożywania owoc drzewem: Przenasw:
PATRIA Stanela pod takim / ktore nie tylko same suche / ale
 nawet do ostatniej krople Rwy / wysuszyło Ciało Najmilszego
 Syna ztę 1ey / mowi sam przez Dawida: & ossa mea sicut Ps. 101.
 cretium aruerunt. Stanela Ewa weszła / nieznająca budy
 leżze jądney y żalu. Przenasw: **PATRIA** stała w pośród
 tu lamenteujących: y sama wtopiony miaz boleści w sercu ma-
 lacz. Stanela Ewa / sama tylko o dobrym swoim / eris si
 cut Dij, myślar y traktując / na potomki y cały naród ludzki /
 nie respektując. P. **PATRIA** stała w tak ciężkim razie / o
 całym narodzie ludzkim myślar; Stabat ut hominum causam
 ageret, ut omnium Mediatrix & reconciliatrix. Stawa w
 nagosci swojej Ewa; Przenasw: **PATRIA** stawa Circumda-
 ta varietate rozlicznościami Cnot y łask Niebieskich przystro-
 iona. Stawa Ewa / ale na tey stacyi straciła wszelko repu-
 tacya płci białogłowskiej; bo odarla ja ze zci 1ey / na despekt
 A u wpy

Gen. 3.

Syla: in
 Ap. c. 4.

Pl. 44.

Amb.
Navar.

De laud.
Virg.

Chryst.
hom. 13.
ad Eph.

Pl. 21.

Pl. 44.

L. PARS

Epist 72.
ad Pollid

u wszystkich podala, vnus Mulieris lapsus totum fami- cum
genus infecerat & maculaverat, acuerunt in faminarum
contumeliam linguas calamosq; scriptores innumeri prze-
nawo: **PANNA** zas staie pod Krzyzem/ aby teyze plci swoy
przymocila honor: takze poniekad wyraza to/ w pieniu swo-
im Kazunierz S. tal. N. Pannie witaiac. O cunctarum fa-
minarum decus atq; gloria: Co potwierdza S. Epiphani: Facta
est MARIA restauratio faminarum/ a co nie tylko przenawo-
stoinieysza osoba swia/ godna sie staroszy z tey plci byt Mat-
ka Boska: Lc poniewaz ta plec z natury do stroicm sklonna:
iako S. Chryzost: mowi Genus mulierum uel uo quomo do ui-
ornandi studiosum. Na przyozdobienie tedy tey/ pod Krzy-
zem w dzisieyszy Ewangeliu stoiac/ podaje nowa moda albo
fate Szlapek S. z nieoszacowaney Materyi/ bo ze wnetzno-
sci Niebieskiego Robaczka. Ego autem sum uernis & non
homo: co iest z Arwawych zaslug Synagga swiego zrobio-
ney; y owsem calemu Narodowi ludzkemu daruie one. Wi-
le ma zalecenia ta moda y fara/ nie tylko od Raznodzi-
od Papiezow/ ale tey y od samey P. Panny. Ja sie tenien-
uac bade, zaleceniem tey od Dawida S. Szate Krolowey Nie-
bieskiej opisuacego/ owemi slowami: Myrrha & gutta & ca-
sia a vestimentis tuis a domibus eburneis, w ktorych slowach
z osbliwych takich wonnosci/ wychwala te fate/ y pod tym
ze podobienstwem przejacne Przywileie nowego tego stroiu
wyrazyc zechce. W przod troche zbytkuacym w staraniu
sie o stroie y moda/ naponnienie albo nauka Chrzesciansta
daway.

Nie chce ta w tey Materyey bydz ani zbyt scrupulancem/
ani pochlebnym Theologiem: y nie z swoiey glowy nauka
y rezolucya Chrzesciansta/ chce dac na pytanie owo. Jezeli
godzi sie osbliwie plci biatoglowstkiej stroic pieknie/ drogo y
y medno dla przydanie sobie udatnosci/ wrody/ y przytarnosci:
bo mam przestroge o to/ y oraz rezolucya wyrazna tey trud-
sci od starego y nymedrszego miedzy Doktorami Theolog-
Augustyna S. Nolo de ornamentis auri & vestis & prap-
peram habeas in prohibendo sententiam, nisi in eos, qui
neq; conjugati, neq; conjugari cupientes, cogitare debent
quomo

quomo
gich str
to/ Eto
tuis si
dztem/
wodze
cus, ce
tur, n
pracif
feram
dalum
comm
myka
samo/
gdyby
fiwem
chnosi
ment
substa
kowa
telnie
peron
ktory
infer
kolw
subst
pada
sy: d
wie
Pisn
low
tych/
capi
wiel
wy
wfy
lic

quomodo Deo placeant. W których słowach nie zakazuje bro-
 gich strojów/ ście modnych wſytkim w ogolności; ale tym ty-
 to / którzy w Małżeńſtwie nie ſo albo do Małżeńſtwa nie go-
 tują ſie; bo iuż takowych myſl być powinna iakoby nie lu-
 dźciem/ ale BOGU upodobać ſie do affektu przypaść. Przy-
 wodze y to co z innych Theologow nauca Vega: Licet fu-
 cus, ceruſſa, & alia huiusmodi Muliebri faciei applicaren-
 tur, neq; lethale peccatum contrahi, propter exceſſum,
 præciſe, niſi per accidens adiungatur aliquid quod morti-
 feram faciat noxam: Ut puta, ſi finis eſſet libido, ſi scan-
 dalum oriretur, vel ſi lex legitima Superioris ſub pana ex-
 communicationis prohiberet: W których ſłowach ta ſie za-
 myka nauka/ ſtrojenie/ bielienie/ malowanie/ pudrowanie ſie
 ſamio/ z ſiebie ieſzcze nie moze być grzechem ſmiertelnym; le-
 gdyby to kto czynił z lubieżnego affektu/ albo z niebeſpieczeń-
 ſtwem pogorſzenia/ pobudki pãrzcacych na ſie/ albo tego ſwierz-
 chnoſć ſurowie zakazała. Przydam ia ieſzcze nie bez fundas-
 mentu; gdyby nad ſtan ſwoy/ albo z ruina/ z zadłużeniem
 ſubſtancyi mezoowej/ albo dźiatek to ſie ſtalo y dźiatło; iuż ta-
 kowa (według wſytkich Theologow) ſtrojami ſwoimi ſmier-
 telnie P. BOGA obraża; a za tym bez pokuty y poprawy/
 pewna niech będzie potępienia wiecznego z owym bagażem
 który induebatur purpura & byſſo, a potym ſepultus eſt in
 inferno. A poniewaſ poſpolicie przy takowych ſtrojach co-
 towarzyszy ſie z pomienionych rzeczy wiąże; to ieſt/ albo ruina
 ſubſtancyi/ albo pogorſzenie pãrzcacych/ albo ſwoie właſne/
 podać ſie na upodobanie innym: a za tym okazywa do poku-
 sy: dla tego bãrdzo żarliwie tak Piſmo S. iako y Doktoro-
 wie SS. naſtepuia na ten ſbytek. Surowie zakazuje tego
 Piſmo S. nowego Teſtamentu. A naprzod Piotr S. wolo-
 ſow pokazywania/ (a dopierożby cudzych przyprawiania) zło-
 tych/ drogich ſcie zakazuje. Mulierum non ſic extrinſecus
 capillatura, aut circumdacio auri, aut veſtium cultus. Pã-
 weliſz S. znać ieżeli ktore dla mezoow ſwoich w domu glo-
 wy modno y drogo ſtroily/ do Koſciola przychoǳącym ze
 wſytkim ſtrojem/ głowy niewiaſtom nakrywać ſcał: Mu-
 lier velet caput ſuum. A teraz przeciwnie ſie dźiele; bo do

Vega in
 ludi c. 5.
 n. 1254.

Luc, 16!

1. Petr. 3.

1. Cor. 11.

SCRIPT

Isal. i.

Soph. i.

FIG.

Gen. 21.

Luc. 16.

FIG:

Leu. 11.

Vega

Apud

Sylu

Allegor

Kościół przyśbby pod pretezem goraco Chęci zwyciężić. A
 dopiero starego Testamentu Piśmo S. wiecie na to groźne
 jest groźi P. BOG chęciemi plagami / zguba / wstawnie /
 cokoim Jerozolimskim przez Proroka. A za co? Za mado
 za stroie wspaniałe: Pro eo quod elevarat sunt filie sua, &
 ambulaverunt excreto collo, & auribus oculorum ibant &
 plauderant & ambulabant pedibus suis, & Composito gra-
 du incedebant. Grozi y przez drugiego Proroka / owym Pro-
 rzy sie na cudzoziemskie drogi kupione zdobywającą być. Vi-
 sitabo super omnes qui induci sunt veste peregrinā. Po-
 kazuje przykład pod figurą na Łzawie Synu Jakobowym:
 O wielkie ten niebezpieczeństwo z całym potomstwem swoim przy-
 szedł / gdy pierworodne wrócił błogosławieństwo; Dyrta sie
 tłumaczy o przyczynę ruiny tego; iedni objawstwu tego / diu-
 dzy lekomyślność tego / inni nie lasce macierzyńskiej to przy-
 czyna: Sa iednak y tacy ktorzy niebezpieczeństwa tego przyczyna
 bydź rozumieją / iż Łzaw był gościem / stroisem modnym / w per-
 fumowanych nęścił sie y drogich bardzo szatach; ktore opijając
 na Jakobie w nie obranym Piśmo S. mówi: induit eum
 vestibus Esau valde bonis: y niżej / że perfumowane były / da-
 je znać. Vt ergo lenit fragrantiam vestimentorum ejus.
 Wielec mówi Vega funduiac sie in Petro Damiani. Esau ob
 vestes sua puosiores benedictione Paternā nudatur. Pro-
 wy zaś Testament pokazuje na przykład / owego bogacza stroj-
 nego / qui induchatur purpurā & bysso. Coż za koniec tego?
 mortuus est dives & sepultus est in inferno! Rzecz godna
 do uwagi / że P. BOG między innym prąstwem ktore wy-
 rzucił od ofiary swojej / liczy też y Łabacze; wśak to ptak
 piękny dla białości niezwyčajney; delikatki dla miękkości
 mchu y pierza swego / nie złego nie ładacy / w odchadzaniu
 kochający sie / wstawnie prawie mylacy sie pływając po wo-
 dach; ba y w pogaństwie był ofiarnie ofiarowany sławney
 Bogini Venerze: Do moiej rzeczy bardzo dobro applicacya
 tego Gni Stephanus Cantuar: naucejąc że ten ptak znaczy
 białogłowy w strojach sie kochający / co to iak Łabacze białe
 zamięną obnazają / wyciągają / delikatko sie stroją / pierze /
 musze / wstaje naprzyprowadzają / wbystko sie mylą / puszczają
 łabacze.

łabacze
 od Ole
 sprawo
 złego p
 staly.
 trzba
 szczy
 nie po
 weym
 ma ia
 kład
 lanie
 w pie
 odarł
 des n
 Anye
 brala
 sweg
 de C
 samy
 jact
 goia
 Reb
 nie p
 o ob
 tej s
 kied
 ma
 Me
 kład
 stow
 roff
 kaja
 Bo
 by
 na
 to

łabędzie albo raczej gęsi; obzucit BOG pomienionego ptaka
 od Wicarza swego: y onym Rusnie latać się potrzeba / żeby
 sprawiedliwym Dżetrem Bestim za te swywole / wymysły do
 złego pobudzające / na wieki od BOGA wzgardzone nie so-
 stały. Czego lubo wssytkim swywoolnicom obawiać się po-
 trzeba; tym jednak osobliwie / które już podobno w lata podob-
 ne na Dmowca albo nabożny żywot puściły się; a przecie
 nie poprzestała maglować y stroić się / albo innym młodszy-
 m rzemieślni magistrować. Nie lubi to tego / y bez karas-
 nia takiego ięże na tym świecie nie opuszcza p. BOG. przy. Cant. 7.
 kład tego na Oblubienicy: Vstroila się tam była nie polpo-
 licie w płasz iakis / o którym przed tym w niej nie czytaliśmy
 w Piśmie; aż wielka konfuzja dopuszcza na nie Oblubieniec;
 odarli ją z niego Strojowie: Tulerunt pallium meum custo-
 des murorum. S. Ambroży powiada / ci Strojowie byli to
 Anieli. A coż to zgrzyśla Oblubienicę / że w płasz się u-
 brzała; wstał y o Rebecę czytamy iż na przysięcie Oblubienicę
 swego / w płasz się ubrała / z śladu z Wielbiada Descendit. Gen. 24
 de Camelo & pallio se operuit: odpowiada Naxera że tym in lud. c.
 samym zastrzyła na to ukaranie bo S. Ambr: mówi że to Me- 7. n. 235.
 żakti był stroy Nuptialis vestis hac anima praeseferebat infi-
 gnia: Vpodi ten stroy poslubionej do cielesnego małżeństwa
 Rebecę / ale Oblubienicy Niebieskiej / na czysty żywot oddanej
 nie przystał. O szpetnast co / kiedy wdowka nie zamysławca
 o odmianie stanu / iak Panićka albo Meżactka się ubiera / albo
 też stara / iak Panićka szpetnierzka y większego karania godna
 kiedy to przy Rosciele się ryłko bawiac / ięże te marności trzy-
 maia się efektem iey. Poemierdziało tego y świeże historye.
 Messer piše o pewnym stable / które miało coreczkę tą przy-
 kładem Matki / nabożnie p. BOG Dżurła / y swoje Panić-
 kstwo oddać temu postanowiła sobie. Matka dla Meżowego
 rozkazania poczęła / drogo y y wymyślnie one stroić. Wiać po-
 taje się Anyot Matce y rzecze: Jesz się wiecey bała meżą niż
 Bogą. w stroieniu corti twoiej / y tymes to odwiódla od służ-
 by Bestiej; przeto we czterech Niedzielach vmiesz y porępo-
 na będziesz / iężeli pod ten czas pokutować nie będziesz / a nad-
 to wpyłcy synowie twoi pomro / a tobie za pokut / raco te tro-
 remia.

FIG.

 Gen. 24
 in lud. c.
 7. n. 235.

HIST:

remis stroffa Corke/ od dzisiey schnac pozna; co sie tak stalo
lubo ona wielce pokutniaca umarla. Niechze pomieniona na-
uka pamietna bedzie/ tym ktorzyby sey potrzebowali.

Wiec nie od tych stroiow/ plec bialoglowsta ozdoby sobie
II. PASS przybierac y przyczyniac ma: boe one bardziey speco niz zdo-
Lib: 2. de bia: wedlug S. Bernarda Eorma hac vestiam, deformitatis
confid. mentium, indicium est, ale raczy do duchownych stroiow/
co jest enot SS. nabozenstwa/ last Boskich/ brac sie potrzeba-
a osobliwie do stroiu facy Szkaplerza S. za ktora takieyby o-
zdoby z obfitosci last Niebieskich/ kazdey prawowierney duszy
przybawato pieknie ona rozliczna wonnosć ktora poczul od
facy Krolowej Niebieskiej Dawid/ wyraża. Myrrha, & gur-
ta, & casia, à vestimentis tuis. Cassiod. Arnob. S. Remig. S.
in Apoc. Thom. nauczata/ ze przez ten troiaki rodzaj wonnosć/ chcial
e. 22. v. 3 wyrażic Dawid iako z pomienionej facy/ wszelkich y roznych
rodzaiow wydawaly sie wonnosć/ przez ktore wonnosć ci
rozumieia dary rozmaite Niebieskie/ last/ enot/ y innych Duchu
S. Przywileiow. Co samo tenze Autho: tak do stroiu Szkaple-
rza S. applicuiac mowi/ Hac ergo vniversa bona celestia
manant à vestimentis tuis: Ab hoc nempè Sacro Scapulari
vnde tot & tantis augmentis augetur & repletur. Wiec co
wszystkie dary Niebieskie wydaja sie z facy twoich Przen: Pan-
no/ to jest z Szkaplerza S. dla tego tak wiele wstawicznie
niego przybywa last y darow: Co samo pod figurami niekot-
Gen. 27. remi Pisma S. obaczyć/ mozemy. Wstyskawszy Rebeka ze Jzab-
ak iuz stary y niewidomy/ chcial dac ostannie blogoslawnie-
FIG. stwo starstemu synowi Izauemu zycac tego raczy mlodzie-
mu Matka/ gdy na lowy poszedl starszy przebrala go w drogic
facy/ nad to pismowane. Induit eum vestimentis valde bonis
Sylu, Thom. Angelicus przydaie/ iz byly sey wlasney roboty: imazna
do tego nagorowasy potrawke/ z nia wyprawila Jakoba do
Oycy/ przystepuie do Oycy/ on go dlugo y rozmaicie exami-
nuie/ odwołcza dac blogoslawniestwa: az dopiero gdy wonia
go facy zaleciala/ zaraz blogoslawi: Ut sentit vestimentorum
ejus fragrantiam, benedicens ei, ait: Det tibi Deus de rore
Caeli & de pinguedine terræ, serviant tibi populi, adorent
te tribus esto Dominus Fratrum tuorum, qui maledixerit tibi,
sic ipse

sic ipse
współ
naucz
Pana
ktora
nasze
Jakob
Stoś
rusia
leicw
Prze
Brac
jest
stich
swow
stey
nie n
mied
wiel
dict
Jak
czek
chon
Det
Ktor
jest
ale
vian
nie
zle
zyc
kam
wop
y w
nar
pug
tied

sic ipse maledictus. W których słowach według tłumaczy
 wszelkie dobro y łaski odebrał od BÓG A Jakób. August. S. nauka iż Izzaak był figura nowego Izaka / to jest Chrystusa
 Pana. Ja zaś klade je nie zbłądze / rozumiejąc przez Rebekę /
 która się w innej wersji / tłumaczy / łaginata wypelniona / Prze-
 nasz: Panna która łaski pełna tytułuje Anyot / Gratiā plena.
 Jakób zaś niech nam znaczy synów Tłaczów: Panny / to jest
 Siostry y Bracia Szkaplerza S. Wystroila pięknie P. Ma-
 tusia / Jakób swego Kochanką czym przybrany dostał Przywis-
 lew błogosławieństwa; Tak y Maruchna nasza najmilsza
 Pżinas: Panna / synactow swoich / to jest Bracia y Siostry
 Bractwa tego wstroiła / na to / aby od Izaka Mistycznego to
 jest Chrystusa Pana / z zasług Młeki tego / tym łatwiej Niebie-
 śkich dostąpili darów. Cierzymane dary y dobra od Jakoba na
 sworo dzieli Cornelia Lap: Pierwsze jest: Dar rosy Niebie-
 śkiej: Det tibi Dominus de rore caeli. Drugie jest: pánová
 nie nad innemi. Serviant tibi populi. Trzecie / starzeństwo
 między Bracia. ksto Dñus fratrum tuorum. Czwarte respekt
 wielki na żygliwych Jakobowi: Qui tibi benedixerit, bene-
 dictionibus repleatur. Wielkie to zaiste dobra / y szczęśliwy
 Jakób / je mu się dostały / bo wielce potrzebne; ale daleko po-
 trzebniejszy / też dobra / głowiekowi każdemu / uważając ie du-
 chownie y szczęśliwa ta dusza / która ie od BÓG A otrzymać.
 Det tibi Dñus de rore Caeli. Rosyć nam rosy / potrzeba bez
 której Dawid usycha / Arvit tanquam testa virtus mea; to
 jest wstawniczej łaski Bóstey / nie tylko wsprawiedliwiałe /
 ale też y wzbudzałe / wspomagałe / y utwierdzałe. Ser-
 viant tibi populi. O ileż to / kiedy to poddani Pana słuchać
 niech cą. Miał głowiec y ty w duszy twojej populos / to jest
 złe słonności twoje / także zmysły zewnętrzne / oko / ucho / no-
 ży / którym iako poddanym wszelka przewidywać wygoda /
 karmić / ruszyć / a więc iako często ci rebelliznia / gdy ich chceś
 poprawić pod rząd należny przykazania Bózego / ożerać się
 y wojnę podnosić / słuzić ci niechcą. Narzeka na ten złý
 naród Paweł S. Sentio aliam legem in membris meis, re-
 pugnantem legi mentis meae: Wielka to tedy łaska Bósty /
 kiedy kto tych poddanych swoich należycie pod posłuszeństwem
 rozumu

in Gen,
 L. 1. q.
 75.

Pl. 21.

Rom. 7.

rozumu utrzymać może. *Esto Dñus fratrum tuorum.* Ża-
 ńże starszy musi być między Bracia; dwaj nieśako Bracia
 rodzeni z iedney Matki/ bo w iedney duszy naszej rezydowa-
 Rozum y wola/ y między temi prawdzi sie/ Rara concordia
 Fratrum: bo wola krnabrna/ iako drugi Ezau/ ktory tłumá-
 zy sie Operans/ przy starzeństwie swoim/ ktore iey niektorzy
 Filozofowie przyznają/ naużać że iest doskonałszy niż rozum
 utrzymać sie chce/ niechce słuchać zdrowego/ oświeconego
 prawem Bożym rozumu. A toż y to wielka szczęśliwość kie-
 dy starzeństwo/ to iest władza/ młodszy Brat/ to iest rozum
 utrzyma nad wola przez lasse Dosta. Et qui maledixerit
 tibi sic maledictus. To wielka łaska/ mieć protekcja Bo-
 Źka od nieprzyjaciół zwłasza dusznych. Miał wiedzieć o tym
 każdy Bracie y Siostró Szkaplerz S. Ktora przybrana ie-
 steś z rok Niebieskiej Rebecki Pzen: Panny w ta wonna Pa-
 te: je Niebieski Jzaak widząc te Pańce na tobie y zwiac won-
 ność/ zacność iey/ wŹytkiem pomienionemi ubłogostawia-
 łe/ w bogactwa darami/ Wyzga ci Naprzód Niebieskiej roły/
 rąunkow swoich Dostich do dobrego/ przez osobliwe wnetrzne
 oświecenia y natchnienia swoje. A wieŹże kiedy rosa naye-
 obŹieŹka pada: W ten czas/ kiedy słońce wschodzi. Każda Pa-
 ńca Pzen: panny iak Słońce; bo ta w takiej widziáno na-
 2 Apoc. 12 *Mulier amicta sole; a poniewaŹ twoy Szkaplerz iest*
Pańca MAXXA/ bądź je pewien tej roły Niebieskiej: po-
 1 Lib. 9. *Łaur: MARIA dicitur illuminatrix, & hoc suum Nomen in-*
terpretatur in nobis, precibus suis, meritis, & exemplis il-
luminans peccatores servant tibi populi: esto Dñus fratru
tuorum Ma y ten Przymiely Sukienka ta/ je dla niey dąie
 P. BOG noszącym ta nabeŹnie skuteczne lasę/ na przelamá-
 nie nie tylko rebellizującego ciała y zmysłow tego duchowu/
 ale też na zniewolenie krnabrney woli pod rozładek zdrowy
 rozumu. Kronika naša świadczy/ że ieden Brat wielce strá-
 piony pokuŹami rebellizującego ciała y lamentujący przed An-
 tonim S. padewŹkim/ gdy Habít Antoniego S. sobie od nie-
 go dany wdział/ od oney pokuŹy wolny został. Jeżeli tego
 Swiatec

Swiatec
 dostoj-
 ńnie
 Krol
 doŹci
 bydle
 wać
 dwo
 mien
 brzyd
 oŹtác
 ledi
 tekci
 Pańca
 dŹiał
 Pańca
 Pańca
 Haym
 Pańca
 mi p
 poteŹ
 bo o
 dneŹ
 zwad
 Pran
 sie o
 Any
 Gáto
 moc
 cych
 przy
 twor
 bo p
 ták
 lare
 swo
 for

Świętego sukna ten szutek miała / a iakoż go nie ma mieć
 doskonały białe tej / która jest Święta nad Świętymi. co ias-
 nie utwierdza historya która przywodzi Tongen / o pewney
 Królowie Czeskiej / imię jej Angela; przyrodzie / przy mło-
 dości / przy wczasach / bogactwach Królewskich / affekty jej
 bydlece chciały gore wstąpić nad duszę jej / bo srodze smako-
 wać sobie poczęła stroie / roztosy / y świeckie rzeczy : Lecz le-
 dwo co przytęla na się Szkaplerz S. na tychmiał tak się odo-
 mieniał / y zlamala passye / y cięta swego nieposłuszeństwo / iż
 brzydkością się jej zdały roztosy y apparencie światowej / na-
 ostatek Zakonnica została. Et qui maledixerit tibi, sit ma-
 ledictus. Według słow błogosławieństwa tego / znaczy się pro-
 tekcia przeciwko nieprzyjaciolom. A kćż nie zna / że y ta
 biała Szkaplerza S. przynosi y te szczęśliwość. Jan S. wi-
 dział Niebo otwarte z którego wychodziło Aniołom siedm / w
 białych lnianych y białych. vestiti lino mundo & candido.
Vatibus czyta vestiti lapide candido, vbrani w białe kamień
Haymo vestiti lapidibus : Cudowny to stroj / albo raczej materya
 białe Niebieskich / raczejciby to ten stroj nie białami ale murá-
 mi potężnymi / bo z kamieni nazwać / Jali to biała belluardem
 potężnym bydź może / z kćżby albo nieprzyjaciela bić mogli / ale
 bo oremu bronić się / Prawda to jest że białe świeckie / stroie mo-
 dne / swobodne / bezpieczne / osobliwie ome wieje / rogi / mogą się na-
 zwać belluardami diabli / mi nazmoiwanie dusz niewinnych.
 Prawda że wosłennica / gruba biała y to belluard na obronienie
 się od pokus cięlesnych; ale to podobieństwo iakoż będzie służyć
 Aniołom ss. vestiti lapidibus. Nie kćżby expozycyowicie náu-
 biała / że przez te białe murowane / iakoby dawalo się znać o
 mocy y męstwie Aniołom ss. na obrona z Nieba wychodzą-
 cych. Takie to zaiste takie / niebieskie białe wfsykie / ten
 przymiely maia / iż obrona są w niebezpieczeństwach. Szara
 twora Przen: Panno / biała Szkaplerza S. jest biała Niebieska /
 bo przez twoisie race z Nieba nam dana; coć bronić musi / y
 tak jest a nie inaczey / o cym Sylueira. Quamvis S. Scapu-
 lare Carmelitarum videatur contextum ex lana, tamen ad
 suos fideles & devotos custodiendos est tanquàm rupes
 fortissima ex multis lapidibus fabricata. *Lubo Szkaplerz*
 B *iego*

HIST:

Apoc. 15

FIG:

Sylu. in
Apoc.

HIST:

HIST:

Ex vita
S. Catha.
Senen.
apud
skarg.
Alex. ab
Alexan.

FIG:

widzi się być zrobiony z miękkiej materii, jednak na obronę ku
sobie nabożnych, stał się nieprzelamnym murem; bo dla mocy
jego ścieć muszę się diabelskich pokus, by też napaść nie być.
Czego dokument słowny trafił się w Padoi (tak świadczy lon-
gen) na jednym desperacie/ którego gdy od złego życia nie mo-
gli odwieść OO. Karmelici/ ledwie na przytępie Szkaplerza
S. onego namowili: bierze wnet takie oświecenie na duszy/
poznawał skaradne życie swoje; lecz diabeł na inna despera-
cyę zrad go wiedział/ aby się przeto zabił; bierze pugi-
nal w pierś/ ale na samym Szkaplerzu zwinie się żelazo raz
y drugi: którym cudem oświeconym y potym dośkonale po-
tutacym został. Abym więcej powiedział/ przypominam so-
bie że S. Katarzyna Seneńska/ miała taką ście od p. J. E.
VSA wprzymilewana iż w niej żadnego zimna/ nie było
na ciele/ ale y na duszy pocuć nie mogła: nie żyłaem ie-
dnak o takiej ście którą od ognia bronila: bo owo mam
za bakte/ albo za gary iż Alexander miał taką ście w której
mu ogień skodzić nie mógł. Jedyna tylko ście Szkaplerza
S. widzi/ która duszom nawet od ognia Czystowego obrona
się stała/ one według świadectwa Pawła V. w pierwo po we-
ściu do Czysta Soboru wyprowadzając zamtad. Też to te-
dy są wonności albo raczej dobra y przywileje przez wonno-
ści różliżne wyrażone/ które opisał Dawid S. w ście Kro-
lowy Niebieskiej. Myrrha & gutta & casia à vestimentis
tuis. Jeszcze jednak uspokoić się nie mogą. Czemu to Dawid
baraz wspomina o takim podobno na przechowanie tych
ście zachowaniu z Słoniowej kości: dać przyczynę Arnobio-
S. Thom: iż to przydała dla piękności/ czystości/ y światło-
bliwości. Dicitur à domibus eburneis, ob candorem pu-
ritatem, iustitiam, & sanctitatem: gdyż Słoń dla wstę-
żliwości osobliwej między zwierzętami/ u mądrych jest
symbolum czystości. Przez co dać tu przestrożę Braci y sio-
stram Szkaplerza S. że Przenas: Panna gniewa się o to/ y
nie zwykła pomienionych wdzielać Przywilejom tym którzy w
barłogu y ledaiako chowają się Sukienki/ to jest: nosząc Szka-
plerz S. Koronki odmarwiając/ plugawy w cielesnościach/ pro-
stactach/ prowadzą żywot. MARIA fugit omne lutum, omnes
cano.

cano
błota
Panna
legon
trey
mam
ci iey
zosta
same
sti/od
pogu
wosc
w ca
bożni

STROFA 2.
C
N
S
S

Lu
I
albo
prz
Det
wie
Bn

Mundus Muliebris.

11

canofas affectiones averfatur. *MARYA* wieka przed n. pelkim, 3, Damas
 błotem y cielesnemi affektami brzydki. P. 18 Nicephori: 13 Przen:
 Panna gdy umierac miała testamentem Sotientki swoje dwie L. 2. Hist.
 legowała dwiema białymgłom łosiądkom swoim / w wiel. c. 21.
 tley nad inne pobożności żywot swoy prowadzacym. Także Vmb. No
 mamy od Metaphraſta że gdy ście Przenas: Panny po śmier. var. n.
 ci iey dostały ſie były w rece Żydowskiſch ſtarſzych; w wielkim 372. c. 49
 zoſtawaly u nich poſzanowani / tak dalece że do pilnowania ich / HIST.
 ſame tylko czyſte naznaczo Pánienki. Człowiecze Chreſcían.
 ſti / oddać tak wprzywilejowana ſcacie ſwoie / Przenas: Panná /
 poſuwayze ſie w powinności ſwoiey; a o czyſtoſci / o ſwiatobli
 woſci / o cnotie ſtáray ſie / pokornie dziekuiac Przen: Pannie że cié
 w tak zacna / wonna / przybrała ſcacie Szkaplerzá S. ona ná
 bożnie niaco odmienioſzy Rytmu Kaſimierzá S. poſtawiaay.

O cunctarum fæminarum, decus atq; gloria

O Wielebna y chwalebna, wſſech nabożnych ozdobo,

Wywyżſzona y wiſławiona, ná de wſytkich Krolowo. Am.

Purgatorium.

Vel Balneum Igneum Sæculi.

STROFA 2. Clemens audi, tuæ laudi Quos constantes conſpicias
 Munda reos, & fac eos, Dignos donis Cælicis.
 Słyſz łaskawie ku twej ſławie, ſług ochotnych y zgodnych
 Sercá czyſzczac, w nich złe niſzczac. Łaski Bożej czyn go-
 (dnych).
 Lumen ad revelationem Gentium. Luc. 2.

Pro Pu-
 rific. B.
 M. V.

Dziſieyſze przyſcie do Koſciola Przenasw: Panny / po-
 dobne wiſze ieſt / przyſciu Chryſtuſa Pána oſtateczne-
 ma ná ſwiát / to ieſt: ná ſadny dzień. S. 11. Tol
 albowiem przyſcie opisuiać Pſalmiſtá mowi: Ignis ante ipſu ps. 96:
 præcedet, ogień poprzeczac go będzie; który to ogień według
 Doktorom n. 18 ſwieć wypalać y polerować ma; Spra-
 wiedliwym / których żywych zaſtanie / ſtanie zá Czyſcieć / grze-
 ſnym zá poſtawieniem będzie ognia wiecznego. Przenasw:
 Panná

Panna także dziś w Kościele S. dla ceremonii Kościoła S. stała z ogniem/ Ignis ante ipsam praeceat, to jest: z pochodniami/ z Gromnicami zapalonemi. Wiem ci ja dla czego siedzia ostateczny z ogniem na świat przychodzić będzie; bo tamże Psalmista mówi; że na pokaranie na zapalenie nieprzyjaciół swoich; & inflammabit in circuitu inimicos ejus. To też podobno y przemasz: Panna mając prętko po porodzeniu swoim/ wiele y potrzebnych nieprzyjaciół/ między tak wiele cy siecy niewinnych pobitych/ szukających Syna zła swego na zabicie; na zgube ich niesie ogień y pochodnie! bynamniej: y owsem na vblaganie sprawiedliwego gniewu Bożego/ i tak ta Miłostkierdzia/ przynosi BOGU na ofiarę niewinnego Błażanki/ Syna Jednorodzonego; więc bać się światu tych ognioy y pochodni nie trzeba. Niebieskie ognie/ nie tylko co mają moc do psowania albo palenia/ ale też mają moc y do wyczyszczenia; ogień nie tylko słone/ drzewo/ pali y psuje/ ale też złoto y inne metalle czyści/ y on ostatniego dnia ogień nie tylko grzesznych będzie palił/ ale oraz czyścić będzie y sprawiedliwych. Toż ma y dzisiejszy ogień/ który przynosi Panna Przen: do Kościoła S. y iako to święto zowie się Purificationis; a ten nie inny jest/ tylko miłość Boża; z tym ogniem przychodzi/ aby nim wyczyszczyć iak naydoskonalej serca sług swoich.

C. 3. Malach. Obiecał to podobno Prorok Purgabit filios Levi. Levi tłumaczy się *copulatus*, więc podobno znaczy *Copulatus*; to jest: dusze nabożne/ ośobliwemi affektami zjednoczone przեն: pannie; ludźi którzy rozniemi Bractwami obowiążali się N. Pannie. siła tedy nayduie się sług nabożnych do Przen: Panny/ co w nich iestże nie wygasi dobrze ogień pożyteczności y miłości do świata y świeckich rzeczy; O toż ogień ten/ o ogniem przեն: Panna/ chce gasić/ y nie iako w mistycznym Czystcu albo w łazni ognistej wypolerować z szkodliwej światła miłości/ serca ludzkie; one vposobić do służby Bożey y swojej. O co tedy supplicie Błazmierz S. Clemens audite laudi, quos instantes aspicias, Munda reos, & fac eos dignos donis Caelicis. Ten ja tedy nowy Czyścić miłości Bożey/ albo nowego ognista łaznia na wyczyszczenie serc ludzkich

dzkich o
y iako d
oczyszcza
mu swo
B Ar
o n
In malo
złym ogn
kim gor
do gnie
nayuma
stierka t
dział n
sne zay
ma ten
Naprzod
bardziej
dziemy
Latomy
stoywoli
swoie z
tym gor
osobliw
gasi ied
Jeden
dzi iako
smrod b
a ten z
ci w otr
lykał/ c
wiatr p
prożney
wtrwan
wiece si
dzacych
też y sp
y w ma

dzkich od ognia zlego/ to jest miłości od światła dziś pokazuje;
y iako dla tego Przenasw: Panna ten ogień miłości Boskiej
oczyszczaicy / dziś w sercach Kochankow swoich przy Oczyszcze-
niu swoim Gromnicami swemi nie iako zapala.

B Ardzo mądrze Apostoł przypatrując się światu / napisał
o nim: *Mundus in maligno positus. Lirani* tłumaczy
In malo concupiscentiae igne positus: świat zostający w
złym ogniu. nie darmo *S. Fursus* w dział wysztek świat wiel-
kim gorzacy ogniem/ to jest pożądliwościami nięgaszonemi
do gniewu wymośności / bogactwo / cielesności: A ktoż y z
narymatowienśkich cał szczeni / w ktoregoby duszy iako i-
stotka tego ognia na czas nie odżywała się; a dopiero w lu-
dziach na świecie y w okazyach do tego/ badacych o iako strą-
sne zajmować y panować musza pożary tego! Dwie wady
ma ten ogień/ to jest affekt do światła y świeckich poćiech.
Naprzód iże jest *Ignis accendens*; ustawicznie/ im daley tym
barożey wielka chćiwosc y miłość do światła zapalający: wi-
dziemy to/ iako pyśny dostąpiwszy iedney godności/ tytułu /
Łakomy/ dostawszy tyśiąca iednego/ sernego / albo y wiecey;
swywołnie dziś iuro/ ta y owa wkontentowawszy swywole-
swoie rozkośa/ nie uśtala ale záwse o wiecey zámyślaia/ y
tym gorzezy stáráta się. Pięknie to *Bernárdá S.* objaśnia
osobliwe widzenie (iako czytám *apud Selchomer*) widziałem
czáśu iednego (mowi ten *S. Opát*) piećiu Meżow iako kalonych:
Jeden cala gęba gryzł piasek morski na brzegu: a znázyl lu-
dzi łakomych na złoto/ pieniądze. Drugi siedzac nad kalużą
smród brzydki w sobie máiaia/ chćiwie plugaśtwo ono żarł;
a ten znázyl ludzi brzydotćia cielesna bawiacych się. Trze-
ci w ognie piećá stóiac/ płomienie ogniste uśtami łapał y po-
łykał/ ten znázyl zápalczywego. Czwarty na wieży stóiac/
wóiatr pomierwáiaicy uśtami chwytał/ a ten znázyl pyśnego/
proźney chwaly prágnaćego człowieka. Piąty surowe miewo
wkrwáwiona páśćka nie iadł/ ale polykał sztukami práwie da-
wioć się; a znázyl ludzi nienáwistnych / zazdrościwych / szto-
dzacych bliźnimi swoimi. Pomtore ogień nie tylko zápala/ ale
też y szpaci/ kópcí: to iest/ miłość/ zákochanie się w świećiel/
y w máimóściach tego spráwuje iż kto się zákocha w świećiel/
w kon-

I. PARS

1. Ioan. 4

Dom. 4.
Quod
HIST.

w konwersacyách/ stroiách/ rekreacyách/ y innych weselosciách
 choćci mu sie to zda że w tym Boga ciężko nie obraża/ niech
 jednak pewien będzie/ że przy tych światowościach/ ani zwie-
 iako duszy iego cystosć przedko sie okopci/ nie za długo w bla-
 ście grzechowym zaśarga sie duszą iego. *S. Ambr.* pilnie u-
 ważaj wielką różnicę między owemi kossami/ które lud Izra-
 elski pod niewolą Faraona zostaiac na grzbiecie swoim dzwio-
 gal/ o sym namieniona y Dawid; Manus ejus in cophino ser-
 vierunt. A między kossami Chrystusowemi/ których dwana-
 ście zostało z bankietu Chrystusowego. *Collegerunt ergo &*
ioan. 6. *impleverunt duodecem cophinos fragmentorum ex quin-*
c. 1. n. 611 *panibus hordeaceis, qui superfuerunt his qui manducave-*
runt. Vega in lud. z tegoż *Amb. S.* naucza/ że to różnicę po-
 kazuje między ludźmi BOWY służącemi/ y między ludźmi
 światu służącemi/ jydzi znają światowych/ inni zaś/ bogom
 boynych ludzi. A także to: rozumiećby to raczej przecięnie:
 bo kto bogobojnie y chroniac sie światą żyje/ żyje iak w nie-
 woli Egipskiej/ w pogardzie u ludzi/ wszystko ubogo/ skromno:
 kto zaś światu służy wszystko dostatnio/ staie wszystkiego. *Ani-*
Luc. 12. *ma mea habes multa bona, ede, bibe, epulare.* Ależ prze-
 cie dobrze pomieniony *Author* powiadał. Zobio pracując na
 tym świecie y Bogu y światu służyć ludzie/ sila podiac prac-
 kossow/ musza; ale w pracach ich/ y w skutku ich różnica: pra-
 cowali oni ludzie/ co za Chrystusem posli na pustynia/ ale dość
 lekko/ bo tylko pieśń na tej robotiznie byli/ y to im przy tej
 pracy/ dobre śniadanie p. *IEZVS* nagotował/ że im od go-
 by zostało dwanaście kossow/ a do tego żadnych ciężarów nie
 nosili na sobie. Tu służyć Bogu ludzie/ prawda iego *S. na-*
leżycie przestrzegający/ przy dobrych łaszi Bożiej posilkach/ y
Marthin. *Ducha S. pociechach* służy/ dość lekko/ bo iugum meū su-
 ve est; & onus meum leve. Iarżmo moje słodkie, y ciężar moy
 lekki mowi Chrystus: w kossach swoich/ w duszach swoich/ wy-
 nosza drogi y smagny Niebieski chleb/ w którym żyć na wszy-
 stkie wieczność beda: to jest wielkie zasługi przed P. BOWY
 GJEM. Ludzie zaś światu służyć/ służy już nie trzy dni
 ale dzień y noc/ we wszystkie godziny prawie służyć musza swia-
 tu/ świeckim zabawom y konwersacyom/ tak dalece/ że y Pa-
 tierz

tierzã
 naieć
 ia zaś
 putacy
 stancy
 pachot
 sobie
 nika S
 lament
 kupcon
 tych su
 brzyde
 ac perp
 rego v
 iaki w
 vestras
 do blo
 y cala
 sem v
 którym
 fundi.
 sum n
 dzie/ a
 sódziel
 przesle
 mund
 tem o
 vel pe
 go nie
 dostatk
 sumnie
 swoich
 wiedzi
 Patri
 a god
 drugi
 inimi

tierzã kiedy zmowić dobrze/ nie mają; á náwet wyspáć sie /
 náieść sie / dla konwersacyey/ wizyt/ táncow/ kárt/ nie mają
 ia Gálu; Ruja swiátu nie pieśń/ ále nie iáżo pośńo/ dla res
 putacyey świeckey/ dla emulacyey z drugimi z utrátą sub
 stancyey swóley leżyć musá wielkie *jumpta* ná pośńo / ná
 pacholki/ ná stroie/ ná wzátemne od gestowania ná iednáníe
 sobie affekow ludzkich: A cóż za posilek ich: iáż u niewola
 nika Sáraonskiego wnetrzne gryzienie sumnienia strófatácego
 lámenty dżiátek/ meżá / żony / ze ginie substancya; Geladzi /
 kúpcow/ o dlugi záciágniéne/ przeklectwá. Wíec cóż też w
 tych swoich kóśách / to iest dufách nayda? Nayda bloco
 brzydzie *Vega cit: Qui serviunt mundo in cophinis, lutum*
ac perpetuum laborem sibi reportant. bloco márności z kóś
rego wlepić sobie wiecznego przybytku trudno / chyba pieczyt
iáżi w piekle: vā vobis divites qui habetis consolationes Luc. 6
vestras: biáda nam bogacze którzy mają pociechy swoje: Náy
da bloco/ kórym ofpeca rozum y wola dufy swóley/ á potym
y cáła dufá swoje rozmáitými grzechámi záśargáta/ y owó
sem vlna z nią w skárádnóści y zlych nálogow bloćie/ w
kórym ná czas vlnat był: David infixus sum in limo pro- Pl. 68.
fundi. Zaplústa sie prakto w tych świeckich swobodách ro-
zum nie postrzeże góście obraża Bóża/ zá nic to wśytko baś
dzie/ albo zá mály grzeszek/ co sámí przed tym grzechem bydź
sádziteli/ wśytko równo bedzie sie zdáto/ te albowiem nie-
bezśliwa wáde przypisnie swiátowey miłości Apostól / Et
mundus cum non cognovit, S. Ambr: Nihil magis men- Ioan. 1.
tem onerat, quam istius mundi sollicitudo & cupiditas, Lib. 3.
vel pecunie aut potentie. Nic tak umysłu y rozumu dufne- Hexam.
go nie obciáża, iáko staranie o ten świat, y pieczólowanie sie o
dosłátkę albo gódnóść. A zátem co idzie? idzie rozgłóbieńie
sumnienia/ bezpieczeniśtwo ná grzech/ wyuzdáníe námiétności
swoich/ ná to/ do czego ciáto y diábel pobudza. dawno to po-
wiedziáł Iu S. Si quis diligit mundum, non est charitas 1. Ioan. 2
Pátris in eo. Kto miłuje świat, nie máś miłości Bóżej w nim
á góście miłości Bóżej nie máś/ táń bydź musi grzech. y
brági Apostól Quicunq; voluerit amicus esse huius sæculi,
inimicus Dei constituitur. Kto chce słuzyc światu, nieprzyja-
ciélem

cielem Bożym stać się. To wszystko wyraził S. Bernard Munc-
Iacob. 4. dus est, ubi malitiae plurimum, ubi sapientiae modicum, ubi
in term. omnia viscosa, omnia lubrica sunt, omnia operta tenebris

& obfessa laqueis, ubi periclitantur animae, & affliguntur corpora, ubi omnia vanitas, & afflictio spiritus. W tych

stowach wyraził Doktor S. co za złe prowadzi z sobą do duszy ludzkiej miłość światła / a osobliwie niebezpieczeństwo

y zguba duszy / dla wnikłania się rozmaitemi grzechami. O niebezpieczeństwie zaślepieni miłością światła ludzkie? Coś się

wam podobnego trąsiło / co niegdy trąsiło się Machabeuszom. Zachowali byli Kapłani uciekając przed Poganstwem ognia

2 Malac.

1.

FIG:

w pewnej studni; przychodzi po skonczony wojnie na coś

miejsce / aż błoto miało ognia nadużo: Non invenerunt ignem, sed aquam crassam. Płesćcie się / ciepłocie się z o-

gniem miłości świeckiej radzicie je wam świat przyswiedza darczy się wam na nim / affektu tego pożytkujecie / przechowuj-

ciecie go w duszy waszej / ale chciejcie wznąć / że raczej błoto y łaz / szpetność w duszy waszej od tego oczyszczenie ognia.

Dalby P. BOG taki sposób / którymby z tego ognia / z tych topłiw wyzyszczyć się mogły / to jest wolić z affektem ku światu / sercu waszemu / ale trzeba wiedzieć / że duszne ognie / o-

APOPH

gniem tylko czyszczyć się mogą / ognistej kłanie potrzebują. Tłumaczenie o Salamandrze pisze / że z wody tej światła / tak podobno Alexander wielki miał / inaczey z brudem swoich och-

dożona bywać nie może / tylko w ogień wzrucona. Czemu też Ja się domyślam / że Salamandra ogniem żyje / y woda też żyje

ogniem czyszczyć się musi / ognia na ogień potrzeba / a osobliwie duchownie mówiąc: Zapaliła się ogniem pożądliwość rozmaitych

duszy / żyć w ciele po pokucie na tym świecie / na wyzyszczenie tej ma P. BOG ogień na nie Czysto-

1. Cor. 2.

wy. Ipse autem saluus erit, sic tamen quasi per ignem. Wiec y na wyzyszczenie duszy ludzkiej z ognia miłości świat-

in term,

towej / trzeba tu ognia Bożiego; a ten nie inny jest / tylko ogień miłości ku P. BOGU; o czym Bernard: S. Cui Christus incipit dulcescere necesse est amarescere mundum.

Komu pocznie P. IEZUS / smakować, konieczne świat musi w gorznieć. Tym sposobem / tym ogniem czyszczyć serce swoje / w

czac

in P₁, 41.

HIST.

Sur. 15.

Nov.

De mūd.

cont.

IMPARS

Boierls'

ieželi

APOH.

Pl. 86

Thr. 4.

Ier. 13.

Escob.

SIMIL.

ieżeli iakie ognie niepzzylazne między Monarchami znaydowal
 ly sie/ nowy on ogień/ który był symbolum żygliwości y mi-
 łości one wgał. Dżis Przen: Panna sama naysłuzawiał
 iednak Murzynom Postem nie iako naysłuzawiał/ iakie przed
 Oycem przedwuznym/ to jest zatopconego grzesznego świat-
 ta breniac/ iako za swym ludem orenduiac/ & populus Achi-
 opum, hi fuerunt illic. Wic też staie oraz z nowym o-
 gniem/ aby nim wygysciła iakoby w Czyscu albo ognistey iak-
 żni/ zlopciu ognia światorego/ to jest/ z miłości światorey
 serca ludzkie/ ojobliwie tych którzy nabożenstwo swoje do-
 niey maia. Tenże Author piše/ że Murzynowie maia też iak-
 kieś laźnie. A na coży pewnie sie prawdzi y w ten czas/ w
 chiopem lavas: postaćemu czarny Murzyn y po laźni; tenże pi-
 še/ iż na to/ bo iakis olej na wodzie pływaiacy namaszczeniem
 swoim/ glonkom ich gasiwość y chysc iakas daie. S. Hier-
 rozumie przez Murzynow ludzi grzesnych/ o których Prorok
 Denigrata est super Carbones facies eorum. A ia rozumieć
 beda wyrażney/ ludzi których miłość do światła posmiciła/
 mowi o tych Prorok/ Si mutare potest Aethiops pellem su-
 am, ita & vos poteritis benefacere, cum didiceritis male-
 przez co rozumie/ iako trudne wiece takowych nawrocenie.
 S. Thom, Quasi dicat, difficulter potestis converti: Przycho-
 dzo na czas ci Murzynowie do rożnych laźni je krew Chry-
 stusowey nagotowanych/ do Sakramentow Pokuty S. do słu-
 chania kazani/ a coży postaćemu czarni/ bo iężze nie wygasi
 w nich ogień miłości do światła; a zaym słabe ich w chronie-
 niu sie grzechow postanowienia/ ani skutku swego słowo Bo-
 że me bierze/ ani krew Chrystusowa przez Sakramenta oży-
 sza ich/ y owšem/ dla złego używania Sakramentow/ zery-
 nteyśa duszą ich staie sie. Ognistey tu tedy laźnie trzeba/ y
 puki ogień żywy miłości ku Bogu/ me zaymie sie/ nie zgasi-
 nie ogień miłości świeckey w sercach ich. A toż Przena-
 Panna/ dżis na Gromnicach ten ogień miłości Bożey przyno-
 si. Nie darmoć to Kościół S. co Święto ustanowił pier-
 wszego dnia Lutego/ iako albowiem w Poganstwie/ w ten dzień
 zyniono y palono ognie/ Plutonowi/ aby go do miłości y po-
 litowania nad poddanymi swymi przywoieć; tak y Przena-
 Panna

Panna;
 miłości
 nich mi-
 Przykła-
 znatow
 nie mił-
 ba illu-
 ignis co-
 blowy
 iey prze-
 y nigdy
 to dżis
 Stawa
 pare Syn-
 dla ubo-
 pullos
 Panno/
 laucis
 Escob:
 Odpow-
 dżis p-
 w ubo-
 kore po-
 grzechu
 niewia-
 nie/ od-
 Teore-
 tory p-
 wo o W-
 za cyst-
 sa co
 w Pan-
 wchodz-
 na Bo-
 ani w-
 coż ci
 bydz p-

Panna; pali dziś/ podnieca ogień/ aby serca ludzkie ogniem
 miłości Bożej zapalić/ y tym ogniem wyczyścić/ wypalić w
 nich miłość do świata mogła. Co dwoiako czyni. Naprzód
 Przykładem swoim: Dobry przykład osobliwie w oddawaniu
 znaku miłości y przyjaźni/ co jest gorący ogień/ na zapale-
 nie miłości w drugiego sercu: Si elocierit inimicus tuus ci-
 ba illum, si sitit, potum da ei, hoc enim faciens, carbones
 ignis congeres super caput ejus. Miłości ku BOGU/ oso-
 blivy dziś przykład daie Przenasw: Panna/ y oraz skutek
 iey przeciwko miłości do świata na sobie pokazuje. Tute-
 y nigdy bardię/ ba nawet/ y tak nie pogardził światem/ iak
 to dziś Przenasw: Panna: A to naprzód aktem ubóstwa;
 Stawa dziś/ iako nappodleyśa/ nayubożśa/ bo par turturum
 para Synagagie, y to ięszce znát Ewangelistá wartiac/ żeby
 dla ubóstwa na Synagagie zdobyła sie/ przydaie aut duos
 pullos columbarum, podobno gotabkow para: á gdzieś Przen-
 Panno/ starzy świeżo ofiarowane od Krolow. Apertis the-
 sauris suis, obtulerunt ei aurum, thus, & Myrrham. Na co
 Escop: Thesauri vocabulú, magnam divitiarum vim innuit.
 Odpowiedza za Przenasw: Panno S. Bonau: że to zaraz wzgár-
 dzila Przenasw: Panna/ y na ubogich rozdala/ kochając sie/
 w ubóstwie. Drugi akt wzgárdy światá/ przez niepoiatą po-
 kore pokazała: gdy nayzysťśa/ y wolna bedac od wszelkiego
 grzechu/ nawet pierworodnego/ niby grzesznica/ iako y drugie
 niewiasty/ stawa za grzech z ofiarą/ przychodzi na Oczyszcze-
 nie/ od patrzących na sie za grzesznica osadzona. Niektory z
 Teoretykow zdumiały/ z całym światem nad tym aktem po-
 tory Przenasw: Panny/ tak mowi: Wiata pokora? gdy pra-
 wo o Oczyszczeniu wypelnia: A na coś Oczyszczenia chce? Ko-
 za zysťśa nad Anioły iestes y gwiazdy? O Panno nayzysťśa
 co czynisz? Tute na cie to prawo: z Duchá S. pozełás/ y
 w Pánienstwie porodziłaś? Czemu przez czterdzieści dni nie
 wchodziś do Kościoła? Ktoey żywot stał sie Kościołem Sy-
 na Bożego/ y Ktora porodziłaś samego Pána Kościoła tego:
 ani w Poześciu/ ani w porodziu/ nie nie było Kpenege/ á
 coś ci po Oczyszczeniu: Páciuch. Akt rzeci pogárdy światá/ in Cant;
 bydz Pania/ Krolowa/ práwa innym roztázy dáwać/ á w nie- B. M. V.
 wola ex 11.

Ser. 7.
ex par.
quall.

EXEM.

wola y pod prawo sie dat; a ktoś świeckich ludzi w świecie/ w reputacyiey swoiey delikacko kochających się/ na co sie zgodzicie? Zdobyla sie na to Złotowa Ułba y ziemie/ Ułba Naryzyskiego naysposobniejszego prawodawcy/ Przenasiewicz: Panna/ jako niwelnicą pod prawo podlegająca/ Ate posłał sensuwa Synu/ stawałac w Kościele/ węgług prawa oddać iac ofiare/ secundum legem Moysi, tulerunt illum in lerusalem, sicut scriptum est in lege, Widziawszy tedy/ cał niezwygajne akty wzgardy swiata; kiej może pomyslić/ aby w sercu przenas: Panny/ miała nie tylko iskierka/ ale y podobienstwo do miłości swiata/ y apparencyi tego/ naydowac sie. Wiekta to/ y nader heroiczna rzecz/ ale ia z Teoterykum przypisuje to ogniomu miłości ku BOGU/ gorzącemu dziś w sercu Przenas: Panny; Jako przed stoncem gwiazdy/ tak przed tym ognim musiały gasnac/ y takimi ani sie pokazać mogły naymnieysze iskierki ognia miłości/ stonności do swiata y respektu tego w sercu tej Panny. Pyta sie tenże z Bern: S. co jest/ je przen: Panna na Oczyszczenie przychodząc/ krotko odpowiada przez drugie pytanie: Czemuż też JEZUS dal sie na obrzezanie/ gdyż oboie nie potrzebowali tego: wiec na to odpowiada tenże Teoteryk. IESUS & MARIA lege Charitatis, & Circumcisioni, & Purificationi, paruerunt. Z miłości to wziął y IEZUS y MARTA, gdy on prawnu o Obrzezaniu, ona o Oczyszczeniu poddala sie. Vznayze teraz swiatawniczku. jako skuteczna to/ na uskromienie affektow do swiata/ BOGA sie szgerze rozmiłowac/ z tego przenas: Panny przykladu/ niech sie podpalacia/ zajmują w sercu twoim/ nowo ku P. BOGU twojemu akty miłości/ słumiace w sercu twoim/ miłość y affektu affektu/ krotkim gererz do swiata y apparencyi respektu tego/ przegysząy dusze twoje/ w tej ognistej oczyszczenia laźni/ a dziś/ dziś/ zaraz/ bez odwloki: Mała albowiem dni wroczyście Przenas: Panny oślobi/ wego coś w tym. Theoph: Mar: an: piše o S. Elżęym strasbi/ iż w Swieto Wniebowzięcia Nasz: Panny/ po Kommuńj przenas: iakis ognisty miłości duch rozpalat dusze tego/ a nawet y po południu/ je prawnie od onego ognia/ roztapiało sie serce tego. Tenże przydać iż owe zapaly wnetrzne/ do poznac

poznac
get Ju
ipicic
modo
na zap
Interce
cach n
ta/ Pro
go prz
sta tak
swieck
rytu B
swiata
wierz
biedu
ze/ y
centu
na/ z
go id
powie
zapal
Jezeł
dluwo
Pani
penn
Bian
konw
gnien
go sob
z Ala
je la p
niezn
wyda
now
nie d
tunk
ale n

Poznania y pogardy świeckich marności przywodziły dusze ies-
 be? In illo lucis radio, vidit, quam vile sic, quidquid su-
 spicit, & amat cæcus mundus; & instanter exquirebat: quo-
 modò soli DEO placere posset. *Powtore Przenasw: Panna*
na zapala w sercach światomych ludzi ognie miłości Boskiej
Intercessione przyczyna łaska: kiedy bowiem widzi/ że w ser-
 cach nabożnych tu sobie/ naydnie się ięszce miłość do swia-
 ta/ Która trudność im w dostąpieniu zbawienia czyni/ tak dłu-
 go przytrzy się dobroci Boskiej potł nie wprosi sposobu/ y tak
 sta/ takiej Boskiej na oświeccenie y odwrócenie ich od miłości
 świeckiej. Co przykładami pokazuje. Pięte *Ca/ar. o B. Heni* EXEM.
 tytu *Barons Cistercyen:* że ten sam o sobie napisał: iż gdy z
 swiatą świętą przyszedł do Zakonu/ tak mu ięszcejnie wy-
 wierzały świat y miłość samego siebie wprzykrzona była/ że
 biedując się z testnicą na chwale Bożej/ raz zemdlal w Cho-
 rze/ y wyniesiony z niego do infirmaryi; gdzie w zachwy-
 centu obaczył przenasw: Panna stroyno y wstrydlwo przybra-
 na/ z wiela Zakonnikow idaca ku Chorowi/ Która blisko nies-
 go idac/ otarła się trochę kramem szaty swojej o niego: Wielec
 powieda/ że zaraz ową testnicą wstała/ y takis nowy w sobie
 zapal poczuł/ y za iędyna miał restę nabożeństwa Zakonne.
 Jeżeliż *Bara Przenasw: Panny* tak skuteczna: o depieroz mo-
 dlutwa y przyczyna iey; *Specul exem.* takje to ma. Ze iędną
 Pannę była wielce nabożna do Przenasw: Panny/ co dzień
 pemnazajaca się w nim; y myślac o pogardzie światą; w tym
 światu pebudza iędnego Pannę moznego/ Którą podarunkami/
 Konwertacyami/ racyami zniecholona/ zapala się nowym o-
 gniem miłości do swiatą pozwalając odstąpić postancerione-
 go sobie żywota. Naznaczono dzień weselny/ Który oraz Pannę
 z *Alastorą*/ gdzie się chorowała wykrąść miało/ aż we śnie widzi
 że ia porwana y śaniešiono nad studnia ognistą/ głąboka/ smrod-
 nieznosny/ ciemności/ Niebo ciemne/ gadziny rozmaite z siebie
 wydawajaca y lamenty strógie potępiencow widzi y *Bara*
 now iako *Murzynow* z oncy studni wypadajacych na porwa-
 nie dusze swoje/ przestraszona pęglada na wśrekie strony rą-
 cunku od tego? aż baidzo daleko postrzeje Przenasw: Pannę/
 ale nieco odwrócona/ prosi iędną od niey miłosierdzia:

L. 7. ex
C. 36.

EXEM.

HIST.

Zwyliczona prośba Przenasw: Panna przybliża sie/ y zą za
 te ia weźmie. o niestępcęność strofowawşy ia/ z niebespiec
 zęstwa uwalnia. Ocknie sie/ aż zaráz w sobie wżula/ wy
 gaşone wółkie ognie y słonności/ do światła y służby tego.
 Wtec meżnie odpowiedziawşy Poślancom Oblubienca swego
 ogniem miłości Bożey zapalona/ wółkiem pogardziwşy świat
 tem doskonała zostaje Żakonnica. Dążym/ dość tawny dopu
 menci/ je Przenasw: Panna w ognistej łaźni miłości Bożey/
 według Kazimierza S. Mundat reos, facit eos, donis dignos
 calicis. Przeto przychodzaca Przenasw: Panna dziś do Ko
 ściola z tak zbawiennym ogniem/ witom naprzód nabożnie z
 S. Epiph. O Candelabrum Virgineum, quod ab altissimo
 throno accepit ter lucidum ignem inextinguibilem ac su
 persubstantialem, & ad illustrandam terram resplenduit;
 O Lichtarzu Pániński, któryś z Najwyższego tronu dostat ognia
 nigdy nie zgáşonego, náder iasnego y słotnego, ná oświecenie
 wszytkiego świata. A potym do was/ Eorzy sługami **MA**
AN liczyte sie bydź/ mowa obracam z Gwarrykiem Eja
 fratres mei, ecce ardet cereus; accendite & vos lucernas
 vestras q. d. Czuicie w sobie zapaly affektow ięszce do swie
 ctich rzeczy/ godności/ bogactw/ wżasow/ rostokşy/ Eorze
 przygaşais nieco ognia miłości Bożey w sercach waszych: Ec
 ce ardet cereus, oro w oczach waszych gore miłości Pa Bo
 gu Przenasw: Panna/ accendite lucernas vestras zapalay
 cie y wy serca wasze/ gestemi lákrami żywey miłości Bo
 ża waszego/ nieślanzenie godnego y dobrego/ á wznáćiel je
 z słodliwej miłości swieckley oczyszcicie serca wasze/ y zą
 ołobliwa Modliwa przenasw: Panny/ przykładem oneyże/
 dziś pókora/ wbośtwem/ pogardziácey światem/ y wy ma
 żnie/ do doskonałej pogardy światá przyjdziecie/ Do tego
 niech was pomoże Wielowładna cey **PATIA** przyczyna.
A M E N.

Ser. z. de
 Purif.

508 (C) 509

Virga

STROHA 3.

Vin
 Dec
 Tys
 Kr

P
 sie nie
 wany n
 Nie g
 BOG
 io-hac
 Przen
 tecum
 bedzie
 dzie st
 led no
 sentia
 qua v
 BOG
 Miepk
 tury.
 nádzie
 zwolaf
 cey 2
 Niy
 dzona
 nie po
 jey pr
 gous
 sce zo

Virga Iesse seu Salutifera.

STROFA 3.

*Virga Iesse, Spes oppressæ, Mentis & refugium:
Decus Mundi, lux profundæ. Domini Sacrarium.*

Tys Iessego, rożzká Cnego, Duś potiecha w tęskniy:

Krasa Siviata, y poświęta, Tys skarb Bożey Siviarnicy.

Pro Ant
nuncia
tione
B. V. M.

Ne timeas MARIA Luc. I. C.

Podobnoć już niepotrzebnie od Ciebie Anyele S. tej
potiechy albo wtępienia Przenasw: Panna: datur
podobno/ boć się też nie kładę / Ne timeas. Łatwo
się nie bać/ kto na dobrym fundame. cie/ na dobrej wfuno-
wany nadszei / a osobliwie z kim/ przy kim B O G zostaje.
Nie temu Anyel z tego samego serca Gedeonowi zym/ iż
B O G z nim. Dominus tecum Virorum fortissime, vade
in hac fortitudine tua, & liberabis Israel, de manu Madian.
Przenasw: pannie w przed po. udsiales Anyele S. Dominus
tecum: Pan z toba przez osobliwa łaska; Nad to: w krotce
będzie Pan z nią tak/ iako z żadnym nigdy nie był/ ani be-
dziej stworzeniem. S. Damian. Habitat in Angelis D E U S,
sed non cum Angelis, quia cum illis ejuldem non est es-
sentia. Habitat D E U S in Virgine, habitat cum illa, cum
qua vnus natura habet identitatem. Mieśka w Anyolich
B O G, ale nie jest z Anyolami, bo nie jednej Natury z niemi.
Mieśka zaś B O G z Przenas: P A N N A, bo z nią jednej jest na-
tury. Wtec przy takiej asystencyi y protekcyi/ łatwo się na
nadszeie na serce meżne zdobyć Przenasw: Pannie; Już też
złotażca teraz nie służy/ ne timeas. O gdyby to do nas ra-
czej Anyele S. z taką legacya odeszwał się. Noli timere?
Nisze to potrzebniejszy tego: Ona w Porcie szesliwym wtępi-
dona/ bo wypelniona łaską / gratia plena: Nij na morzu /
nie pewni żel: nawalności tego z całym towarem łaski Bo-
żej przepłynięny. Nescit homo utrum amore an odio di-
gous sit. Nie wie człowiek, czy w łasce Bożej, czy nie w łas-
sce zostać. żadna tu nawalność potęży o ten port nie uderzy;
my 896

Iud. 5.

Lib. II
de Nat.

Eccl. 9.

my zaś tak wiele razy skotani burzliwościami namiętności
 naszych; na Imię tey/ wszelkie ścążstwo pierzcha/ ale do nas
 łatwy przystęp miał/ także y najsławniejszy człowiek/ nie jest wol-
 len od narażen y niebezpieczeństwa ich: przyday do tego
 oschłości ducha/ wewnętrzne zamieszania/ y inne zatrudnienia
 duży bardzo wprytzone y doskonałym ludziom; prawie każ-
 dy z nas mógłby bezpiecznie iść z Pawłem S. Foris pugna-
 2. Cor. 7. intus timores. Wier imieniem Anyolá/ chciałbym ta zermor-
 żonych/ ścisnionych ludzi wszystkich pocieszyć dziś/ gruntowno
 y dobra nadszła. A ktorą? Kiedy Przek ścisnionego y om-
 sem zruinowanego Izraela chciał pocieszyć/ y od niego strach
 wszelki odegnąć/ rozszła mu tam Jessago/ w ktorej zbawienia
 swego nadszła by pokładał/ obiecuie. Egredietur Virga de
 1. Isai 11. radice Jesse, & flos de radice ejus ascendet. Wynidzie ro-
 czka z Pokolenia Jessego, y kwiat pokaze się z korzenia jego. Ta
 Roszka Jessago znaczy Przenaw: Pannie z tey idaca linij/
 Ktora Roszka dziś kwia: swoy wydaie/ pozynaiac w jym ocie
 Syna Boiego Teri: mowi: Virga de radice Jesse jest Ma-
 L. 1. de ria, flos ex Virga Filius Mariæ. Toć nam dziś stworzyć się
 Car. nie potrzeba/ y owsem należy serce bróć/ przeciw wszelkim
 Chr. pokusom y trudnościom/ nadszła nasze w Przenaw: Pannie
 pokładać: to tey bowiem przyznaię w Pieniu swoim Kási-
 mierz S. Virga Jesse, spes oppressæ, mentis & refugium.
 Wier je rozmaici w rozmaitych na tym świecie rzeczach/ na-
 dźiele swoje zakładają. Ja naprzod zganiwszy te głupie na-
 dźiele/ pokaze im mistyczna Roszka Jessago dziś zakwitać
 ca przez Pożęcie Syna Boiego/ y iako ta Roszka jest Salu-
 tiferą zbawienie/ przynosząca/ tym/ ktorzy nadszła swoje w
 niej pokładają.

I. PARS
 in expl
 nov. bibl
 ap Efc.
 L. 4. de
 B. V.

Z O flozko Jesse dwójkie tłumaczenie swoje ma. Naprzod
 tłumaczy się Jesse Ens existens, iakoby Jesse jest: Potem
 re Jesse tłumaczy się Incendium, iakoby ogień/ y zapalenie/
 według Hug: Kárd: Ponieważ tedy Roszka Jessago jest Sym-
 bolum nadszła; przez to znaczy niejako/ że nadszła dobra/
 powinno wpatrować w tym/ w kim/ albo w czym się grun-
 tuse dwóch rzeczy: jeżeli, jest existens, & incendium: to jest an-
 sit potens, & an bene velit, jeżeli naprzod może/ a potem jeżeli
 li zechce

li zechce
 niech E
 nie kon
 ganne e
 rych glu
 Jedni a
 nia sweg
 wie swo
 Qui cor
 fortune
 y iawni
 cudzey/
 dobrze c
 pradab
 iego nie
 liorum
 chleba t
 sie dusze
 wymoco
 strupuly
 dsi y ta
 to goro
 tnych o
 Dyzys
 tur per
 textem
 wac mi
 dla sieb
 mu fluz
 musi go
 res. pro
 wierno
 bo mar
 wielu l
 podwo
 go zbo
 lala/ na

ll sedce choćby mogł ratować/ mnie y mno sie opiekac: bo
niech kto chce/ a nie może/ albo niech może/ ale nie chce uży-
nić temu dobrze prożno w takim mieć nadzieie. Trzy ia na-
ganne konfidencye nayduie w Piśmie S. albo rzeczy/ w któ-
rych głupi niektorzy ludźie nadzieie swoje zwykli pokładać.
Jedni albowiś nadzieie szczęścia swiego/ a co gorzko zabawie-
nia swego/ fundują/ na przewrotney/ zmyślney/ wykrętarskiej glo-
wie swojej/ co o iey zdolności więcej nad innych rozumieć:
Qui confidit in corde suo stultus est. A przez to do szczęścia
fortuny przysć spodziewają sie: opuśćam owych ktorzy esle-
y iawnie przeciw sumnieniu cherchelami nabycy substancyi
cudzey/ na niey fundują szczęście swoje świeckie; bo wiem
dobrze co tym powiedziano: vix qui prædatis, nonne & ipse
prædaheris. nie długo to co na barpaninie przyjdzie/ y dżiatki
iego nie pożyia tego. Prædam pollicetur socijs & oculi fi-
liorum deficient. Wygladać/ zebrac/ czekać u tego innego
chleba kawałka dżiatki iego beda. Mówić tu tylko chce/ co
sie dusze czyta do onych polityczkow/ ktorzy w racyi swoje y
wymowki duszając/ przymuszają sobie sumnienia/ uspokoić
strupuly; co sie nie godzi/ to wydisputują na sobie że sie go-
dzi y tak spodziewają sie/ zbawić dusze swoje/ iż mają na wrys-
to gotowe rące. Godzi sie u nich wiazać do fakcyi prywa-
tnych ołob/ publiczne rady psować/ dla prywat/ choć ruiną
Wyżyny y Kościołom z tad idzie: Rąca na to y że to sequi-
tur per accidens, ia zaś mam lus vetandi: godzi sie pod pre-
textem Kommissyi/ sadow/ largicij pospolstwa podatki rozry-
wać między sie/ rąca; bo służy Woiewodztwu. Służy: ale
dla siebie y to kieliszkem/ traktamentami/ a ten co kawa-
mu służy/ zapłaty swojej nie ma/ ac/ krew z ubogich ludźi so-
musi godzi sie kontraktuy lichwarskie czynić; rąca: bo to inter-
res. promizya/ nie lichwa; godzi sie poprzysięgać cbiernice/
wierność/ żywliwy affekt/ choć w samym sercu zdrada; rąca:
bo mam na ten czas restrictionem mentis; ale te już od tak
wielu lat potępiono. Godzi sie poddanych swoich ciemiężyć/
podwodami/ bynkami swoich trunkow/ zarzucaniem siechle-
go zboża/ iaryzyny/ koledami/ smugurztami/ składkami na we-
lela/ na krzyny/ na poselstwo/ na nadworne Rącarze/ nowe

Prov: 28.

Isai: 33.

Iob. 17.

dźleścićiny z pszoł / rogatego bydła / nakażywać / dźlatek sy
 now do fłot dać poddanym nie dopuszcząć; racya; bom pan
 dźiedzićny; ale nie iure belli ani też ludźi Chrześcijańskich mo-
 gles kupić iako Mancipias; to tylko twoie u poddanego coć z
 keneratku / gdy on albo przodek iego ośiadał grunt twoy /
 powinien; to iest czynś albo robotizna; ale to / co zarobi sa-
 bie / co mu sie wrodzi w domu albo na polu / ani dźiatek iego
 nie twoie sa. A coś nie słuchaiatogo Politycy / dufaiia w swo-
 ie tylko racye; ale wiedźcie wślycy takowij; że marna iest y
 zginiona nadzieia wasza / nie iest *Virga lesse* naprzod bo non
 est *exilis* coś to tylko na pozor / bo nie ze racyki nie ważo
 ani ważyć beda przed Bogiem. S. Gregor: takowych przyzo-
 wnywa do Jezá; ten y głowa y nogi miał y ma; gdy go dźie
 na iablka zaprowadzi sie: nardzie go kio / aż ani głowy / ani
 nog nie widać / a przecie pogryzione iablka pokazuio / że nie
 tylko tu byly nogi iżowe / ale y głowa y zabki: choć tylko
 ości konczyste widać. takci y polityk swymolny; widomia
 rzecz że to źle uczynił / przecie on kryie głowa y nogi / powia-
 da że to tu nie maś grzechu / tylko ości / racyki y wymowki
 pokazuie. *Exculationibus impuramens introitus pedes col-
 ligit, quia cuncta iniquitatis lux studia & vestigia abicon-
 dit: caput subtrahit, quia meris defensionibus, nec incho-
 asse se malum aliquod ostendit.* Ale iako kiedy kto chce /
 aby Jez y głowa y nogi pokazał / na woda go pusza; tak też
 gdy sie taki francysek bogoboynemu y oraz madremu spowiel-
 dnikowi dostanie na *examen*, a dopieroś gdy przyidzie na *ex-
 amen* Bostki / pokaze sie y Jezowa głowka ukryta pod temi
 racyiezek łoktami / to iest grzech; nie obromia go ale raczej
 potepta te figle: według Chryzost: S. Hec est praecepta via
 interitus, quando anima quae peccavit, excusso timore ex-
 cogitat excusationes & praetextus. Przez co sie zaraz po-
 kazuię / że takowa nadzieia zbawienia / nie tylko nie funduię
 sie na czym stacęznym / ale też do tego y niezycliwym zba-
 wieniu, nasemu: iako albowiem znayduie sie ignis factus,
 który pieknie świeci w nocy / a przecie kto sie za nim pusci /
 na kaluże trafia / y zalem tam ginie: tak y figlowne wino-
 wanie sobie sumnienia przyswiecac nie co / nadzieie ci zyni /
 iż sobie

apud
 Blanc. in
 Pl. 140.
 FIG.

SIMIL.

iż sie ob-
 przecie
 wziął to
 źle: Din-
 in adinv-
 Spowie-
 mam pra-
 cie spow-
 cie daley
 sa takie
 (mowie)
 sta stro-
 żyły et-
 dwornyc-
 aqua, i-
 li ogień
 suazyam
 żali / pra-
 onego p-
 ono: ni-
 ob niey /
 propter
 tysiac
 to Mer-
 drapięz-
 domcip-
 tych / a
 ogień y
 oni wo-
 go Pan-
 mu po-
 pienien-
 & pla-
 drzy o-
 li sie d-
 ale da-
 sa w z-

Iż się obroniś niemi na lądzie Bożym / wydzieś piekła. a
przećie do zguby cie dco zaprowadzić; iakoż Dawid S.
wziął to od p. DOSTA / za znak rozuzdanego sumnienia na
zle: Dimisi eos secundum desideria cordis eorum, ibunt
in adinventionibus (vis. Rzezeż: ale mam Theologow / mam
Spowiednikow / co te alkya może wymawiać od grzechu:
mam praxim, iż tak wiele innych mądrych tak czyni / a prze-
cie spodziewała się byś w Ciebie? Odpow: na to: nie pytałaś
cie daley / jeżeli nie wymyślił głupich / głuchych / albo interes
śa takie mających / szukał Spowiednikow. Odpowiadam:
(mowa) na to / figura piśmna S. Widział Jan S. Babilon
sta stroyno bogata nierządnicą / siedząca na wodach / a te zna-
ły otaczających / assystujących / oney nierządnicy ludzi na,
dwornych według Naxer. aquae populi sunt. A czemuś to
aqua, iako woda? odpowiada / iż pochlebcy oni / lubo widzie-
li ogień y agubę nagorowaną oney nierządnicy / przećie per-
suazyami swemi czynili iey ocucha dobra / bać się ognia nieka-
żali / prawie całe morze na którym siedziała / na zalanie ognia
onego porażując: a pomagaj co ta nadsieć: y upewnienie
ono: nie: y nierządnicą zginieć / y oni pochlebny w nogi
obniey / Cum videriat fumum incendij eius longe stantes
propter timorem. Napatrzyć się będzie na ostatnim dniu
tysiącami tak żalosnych tragedij / siedzi drugi albo druga / iako
to Meretrix Babilon na wodach swowolnych z pogorszeniem /
drapieżny zc. żywoć prowadzi: ma swoich Consiliarzow albo
dowcipow własny / albo Kapellanow Theologow / sług poufa-
łych / ale pochlebnych / wznaia ci / że tego pana za życie tego /
ogień y piekło czeka: aquae multae populi multi. Wy maia
oni wode / maia dostatek racyi / interesśa świeckie / dla cze-
go Pánu strupulu nie czynia o zle życie / a tym gorzej / jeżeli
mu powiadają albo poświadczają / że to nie grzech / y potes-
pieniem dusze nie pachnie: pewnie na sadnym dniu flebunt
& plangent super eam; rzyć / wyć beda nad porapieniem
duszy oney / y oraz swoiey a longē stantes radsiby nie przyzna-
li się do niey / radsiby się zaparli usługi oney swoiey dworskiej /
ale darmo. Zaczynam taśna rzecz: że Confidentia in se nadsieć
ia w racykach swoich / w głowie swoiey / nie jest Virga Iesi,

Pl. 80:

FIG:

Apoc. 17

in Iud. 15

Virga leſſe, gruntuwna y beſpieczna nadſiecia zbawienia duſſo
 Inni nadſiecie ſzeſcia ſwego załtadała w złocie/ w bogactwach
 doſtaćkach. Ale y ta nadſiecia albo fundament iej nie ieſt
 ſtateczny/ bo Qui confidit in divitijs corrueť. nie ieſt *Virga*
 Prov. 11. *Jalle bo naprzad non eſt Eas exiſtens*, ale ieſt impotens; rzeź
 ieſt/ bynaſci ſtateczney nie maiać/ ſama ſie na iednym
 mieyſcu wtrzymać nie moze. Swiaďcy o tym Piſmo S. Kie
 Pl. 75. dy do iednego ſnu miłaiacego one przyrownywa. Dormie-
 runt ſomnum ſuum, & nihil invenerunt omnes viri divi-
 tiarum in manibus ſuis. Sni ſie drugiemu je lezy/ chowa
 ſierwone złote/ ocknie ſie/ aź nie maſz nic/ to tak y z bogat-
 ſtami gzeſto ſie trafia: tyſiacznych owych Panow/ ieden zolt/
 SCRIP. iedno prawko/ ieden nieprzyiaciel/ ogień 2c. wniwecz obrocić
 moze/ aź o bogactwach ich/ iakoby ſie to komuſ ſniło. Nihil
 invenerunt in manibus ſuis: wiaſnie iak na ſarynie/ albo o-
 wcy poſpolitey grzeſ dopiero wrzuca *Pone ſtawke/ ſwoiey ſub-*
 ſtancyi na ſzeſcie w kontrakt y iakie odważy kawałek; aź
 SIMIL. po tym *Accipe* iednym groſhem/ tyſiacem przy ſtrzeźnym go-
 ſpodarſtwie ſwoim/ zarobia tyſiace/ dalej aź po tym wiaćceſ/
 aź prawie *Omnia*, mała wſytkiego doſtaćkiem/ naydzie ſie
 groſz y kleynoſci/ y wioſka/ druga y dſieſiata: aź teź ku kom-
 cowi wrzućca *Nihil* invenerunt in manibus ſuis, ale
 bo z przypadku iakiego traca wſytko/ moźnieyſzy im wydzic/
 albo gdyby teź ku ſtaroſci zażyć tego w pokoju chćieli/ co z
 praca nabyćerali: nie moga/ lub dla złego zdrowia/ lub dla
 ſtraconego żywota. T z tad *pontore* w bogactwach nie do-
 bry fundament nadſieci; bo bogactwa/ choćby mogły iakokola
 wiele wtrzymać ſie przy kim ſtatecznie; iednak nie ſa nam ży-
 gliwe ani nas kochaiace/ a z tym trudno o nich wtrzymać/ zea-
 by nam chćiały dobrze wczynie. I ialiſz moglbym o żywlio-
 woſci owego trzymać dobrze/ y takiemu duſać/ ktoregobym
 Simil. widział wlećkaiacego/ ſtroniacego odemnie: takie zaſte ſa bo-
 gactwa/ iako rzeka impetem plynaca/ iako prak loenie leza-
 cy/ aby na mieyſcu ſtanały ieſt przeciwko ich przyrodozeniu:
 tak aby od iednego do drugiego bogactwa nie napierały ſie/
 nie pomykały/ ieſt co przeciwko naturze ich/ ktora długo na
 iednym mieyſcu wtrzymać ſie tego iednego/ nie dopuſzcza im.

The gen

The gen
 mowi: *The gen*
 Val: *The gen*
 co, null
 Diagle
 u jadneg
 one przy
 bagaczac
 volativa
 tedy na
 nadſiecie
 ſobie
 chaſt/
 Chryſtue
 Mundu
 Na coſ
 ſwoia
 ſi inan
 Deum
 pelny/
 iezeli
 ſirzeł
 nieia
 tym
 vens
 a nie
 ni nad
 aſſet
 cipibus
 ſtokroć
 wiedzi
 by y ſa
 ſaba/
 pomnia
 ſich i
 nach lu

Nie gnu do wody płynacey one Dawid przyrównywaiać
mowi: Divitiæ si affluant, nolite cor apponere. O czym Pl. 61.
Val. Max: affluunt subitò, repente dilabuntur, nullo in lo- Lib. 6.
co, nulla in persona, stabilibus nixa radicibus consistunt.
Nagle przypływaia/ nagle wciekaia/ na żadnym miejscu ani
u żadnego uspokoić się nie mogą. S. zaś Aug: do lotnego
one przyrównywa ptak/ na pomieniony Psalm pisac/ gdy o
bagaczach mowi: Exceperunt illos divitiæ, & vanæ pompæ
volativæ. *Dostały się im bogactwa y ulatujące próżności.* Jakoż
tedy na tak słaby y nam nieygzliwey rzeczy/ masz gruntować
nadszicie szczęścia twoiego? O dopieroż tak możesz nadszicie
sobie czynić/ że przy tak wielkim dostatku/ w którym się to-
chasz/ masz duszę twoję zbawić? Tłechci pamiętna będzie co
Chrystus powiedział: Quid prodest homini, si universum
Mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur.
Na coś ci się przyda/ choćbyś wszystko świat miał/ a duszę Luc. 9.
swoją zgubił. y Hieron: S. Quid prodest arca plena pecunijs,
si inanis sit conscientia, quid prodest diviti quod habet, si
Deum non habet, qui dedit omnia. Coś ci pomoże starbiec
pełny/ jeżeli próżna dusza twoja/ coś ci pomoże wszystko co masz/
jeżeli BÓG nie masz/ od którego to wszystko masz. Po-
słyszeliśmy tey oszukiwaczey nadszicie w bogactwach/ choć Poganin
nieiały Eucritus, tego gdy spytano co by wolat: Żyli bydź bog-
tym Krzesusem/ Żyli Sokratesem ubogim? odpowiedział: Vi-
vens mallem esse Cræsus, sed moriens Socrates: ubogim/
a nie bogaczem/ obierał sobie umierać. Potrzebie ieżże ma-
ni nadszicie szczęścia swojego zakładaić w ludzkich/ Páńskich
affektach; tego zakazuje P. BÓG. Nolite confidere in Prin-
cipibus, in quibus non est salus; y zawodzą się na nich zgo-
łotko. Tłech drugi ma niewiedzieć takie łaski páńskie/ nie
wiedzieć takie protekcy/ obietnice Promotorow swoich/ choć
by y samych Krolow/ ieżże nadszicia tego nie jest *Ens existens,*
słaba/ licha. wważy Blanc na ten Psalm pisac/ czemu to na-
pomniawoży Dawid/ aby nie fundować nadszici na łaskach Páń-
skich in Principibus, przydać zaraz in filijs hominum w sy-
nach ludzkich; na co tenże odpow: Quia sunt mortales tales
by są

HIST.

by zaráz przypomina niedolejność ich/ iż śmiertelni są. Wm
rze Pan/ Dobrodziey/ na ktorzym się fundujesz/ aż nadzieia two
ja upadła/ tylko ci nienawiść/ prześladowanie/ wymawianie/
wraganie/ od innych zostało; a co wielka/ dajmy to już do
stopit za żywota ięszce iego wysokich godności/ bogactw ię.
postaremu nadzieia twoja nie jest Virga levis, jest takoby nie
jest/ *non existens*, bo zbawienia duszy twojej/ktora Głotroć
dla łaski Pańskiej grzechom się dopuścza / dać ci ten mowy
Dobrodziey nie może: przydaie Dawid. In quibus non est
salus. S. Antonin piśe / że ieden wierny sługa w ciężkiej
chorobie/ gdy go Pan iego nawiedzał/ wiedząc o łasce Pań
skiej/ prosi go aby mu zdrowie dał/ aby nie umierał? Odpo
wie Pan: iż to samego p Boga mocy/ ktorey ja nie mam
Wiec sługa ow żalować ciężko pozal/ że takiemu Panu ko
ry w mocy swej/ nie miał dać mu choć ieden moment żywota
służył; a nie raczej Bogu/ Panu śmierci y żywota/ zaráz po
stanowił ozdrowiawszy Żakonnikiem zostać. A coż gdyby
go był prosił/ aby dusze tego zbawił/ dopierozby się był na
Panu swoim zawiódł. Niech to pamiętno będzie dworskim
ludziom/ktorzy Panom swoim sumnieniem służą w publicznych
okazyach/ choć grzeczność Rzeczyposp: y Wiary S. wtrzymują
praktyki y fałszywe Pańskie chociaż widzą że złe; w domowych
żas wymyślają dla przysługi Panow/ nie zwyczajne z krzyw
da poddanych Intraty/ podają sposoby Panu nabycia substan
cyi cudzey bez pieniędzy/ albo też choć widzą iż ordynansie
pańskie/ przeciwia się Prawu Bożemu/ Kościelnemu/ miłości
blizniego/ iednak aby ukontentować Pana swego/ iego łobie
nie narażić affektu/ podejmują się exekucyi onych. Niech mo
wie ci pamiętać na to/ iż ten Pan dla ktorego sumnienta
swoiego naruśzał/ oney ostateczney godziny/ poratować myba
wić/ nie będzie mógł nadzney dusze ich z rąk sprawiedliwe
go Boga/ niech w podobnych okazyach dworskich śpęce im
zawsze pamięć o Panach ich/ In quibus non est salus. A do tego/
choćby mogli ci/ w ktorych nadzieie kładziesz. pomoc sobie aż
do końca/ ale jeżeli zawsze bado chcesz/tego wiedzieć za pewne
SENT. nie możesz mowi *Blanc cie*: Cur non sit salus in Principibus inde
petitur, quia sapē nolunt illam dare, licet possint. Pan.

skie al-

skie al-
ktotroć
mi się
na Sę
nadziei
Prac
go pra
ktorey
zbawi
Boska
State
ktorzy
Boska
wo/ n
niu n
te ipe
rum e
fnych
w tob
Efien
ceris
blużn
jadny
takie
confi
Boc
napp
stwor
znie
samy
Zban
tego
prze
tatin
wpro
służa
Dize

kie albowiem łaski y affektu, z ładą okazyi pretko się mienia; Cze-
stokroć ciż sami Dobrodziecie naygotownieyszymi nieprzyjaciela-
mi się stali; Na co tysiąc mogłoby się przywieść przykładow
na Seliach/ na Bellizariuszach cz. A zacyz te wszystkie trzy
nadsieie/ nie są Virga Iesse/ nie są dobre/ ani stateczne.

Prawowierny Katoликu/ nie nadsieie nigdzie Koszki Iesse. **II. PAR**
go prawdziwey/ to jest: rzeczy żadney miedzy stworzeniem/ w
ktoreybyś mogli po Bogu twoim y po Chrystusie bezpiecznie
zbawienia twoiego nadsieie fundować/ iako dzisieysza Matka
Boska/ ktora dziś w domu J. Iessego swietym plodem zaktwita.
State albowiem na to nieprzeliczona liczba starych DD. SS.
ktorzy nadsieie ia w wszystkich zowia. Spiera od tak wielu lat
Kosciół S. Salve Regina, spes nostra Salve: Witay Krolo-
wo/ witay nadsieie naszą. Toż rozumie S. Augult. w Kaz-
niu na dzień Zwiast: Tu es spes vnica peccatorum, quia per
te speramus veniam omnium delictorum, & in te est nostro-
rum expectatio praeiorum. Ty jesteś jedyna nadsieie grze-
snych/ bo przez cie spodziewamy się odpuszczenia grzechow/ y
w tobie ufamy dostąpić nagrody wieczney. Potwierdza y S. De Laud
Epsem. Non nobis est alia, quam in te fiducia, o Virgo sin- VI
cerissima. Bzege tu brzydzi Luter/ ktory za przekleta bydz
bluźni owe Proze ccdzienna Salve Regina: że nie godzi się w
żadnym stworzeniu nadsieie pokładać zbawienia swolego; bo
takiego BCG przeklat przez proroka: Maledictus homo qui
confidit in homine. Na co odpow: z Tomasz: S. że lubo P. Ter. 17:
BCG przytaczał samiego siebie kochać ze wszystkiego serca ile
naypierwsze dobro/ lednak nie zakazał też kochać się w takim
stworzeniu w którym dobroć iaka od BCGA mu dana pot-
zula się/ y owsem przytaczał bliźniego miłość: tak/ lubo w
samym tylko sobie/ iako naypierwszym Dawcy y Sprawcy
zbawienia naszego/ kazał nadsieie pokładać; przecieś chce
tego żebyśmy y wrych nadsieie mieli/ ktorzy lubo nam d-
przez się y bez BCGA zbawienia nie mogą/ pomoc iednak
takimkolwiek sposobem/ na przykład/ nauka/ przyzywna swota/
wprośieniem łask Boskich/ do zbawienia nam mogą. Wic
słusznie ia z Kosciółem Katholicckim/ y z DD. Swiereni
Pizenasw: Matka Koszka Iessego/ fundament nadsieie
zbawie;

Zbawienia naszego/ nazwałem z Rąsimierzem S. Virga Iesse
 spes oppressæ, mentis & refugium. A obrębem w tey pano
 nie wpatruli dwie własności gruntowney nadszkiej; *posse & vele*
 le, moc y chcieć figurowane przez wytłumaczenie roszki Iesse
 wzwyż namienione. To oboje pięknie wyraża Oblubienica
 w osobie Przenasw: Panny mowiac. *Ordinavit in me cha*
 Cant. 2: ritatem. *Użykował we mnie miłość, Pagnin. Cyta: Vexillum*
 FIG. ejus super me amor; Vexillum znać Żołnierstwi/ znaczy/ że
 iako Chorągiew/ albo oboz wybornego Żołnierstwa: potęgą y
 moc iey. *Amor* wyraźnie daje znać/ iż ona oraz miłośna/ ży
 głowa y chetliwa/ do poratowania/ nadszkie w sobie pokłada
 łacych. Co się tycze *posse* iey/ to jest zdolności iey/ że dać
 może skuteczną protekcya każdemu w niey ufaiacemu; w tym
 przechodził wszystkich SS. Bożych. Dala o tym znać pod Fi
 gura w osobie Oblubienicy/ do muru y do wieży przyrowny
 waiać się/ *Ego murus, & vbera mea turris: Murus* znaczy
 Cant. 8: potężna bezpieczna obrona: Sławne Mury Egiptanckie wy
 FIG. stawione na znać potęgi swojej Afsarada Krola Medow/ dla
 Iudit. 1: szerokości y wysokości swoich. *Fecit muros ejus in laticudi*
 nem cubitorum 70. & in altitudinem cubitorum 30. Sław
 one dla długości swojej mury/ ktoremi na mil kilkátset Krol
 lowie Chynscy obmurowali się byli od Tatarskiego Państwa;
 ale to ladaco wszystko/ stosowane do Murów Przenasw: panny/
 to jest potężney iey obrony: zginęły Babilonckie mury rozwa
 lone Chynenckie/ moc y obrona przenasw: Panny/ nie zruin
 nowana/ na cały świat rozciąga się/ każdego przytułi / y ob
 naywiekszego nieprzyaciela zdula obronić; To przyznaje iey
 ap. Micch S. Greg: *Nicom: Habes vires insuperabiles; robur inexpu*
 SENT. gnabile: *Nihil tuæ resistit potentæ, nihil tuis repugnat*
viribus, omnia cadunt tuo jussu, omnia obediunt tuo im
perio. Masz siłę nieprzezwycięzoną, moc nieprzetłomaczoną; nie two
rey mocy oprzec się nie może, ani siłom odporu dać, nikt to wpa
da na rozkaz twój, twemu rozkazaniu wszystko posłuszne. Ale cze
muś to iestże do wieże się przyrównywa/ Vbera mea sicut
turris. Podobno dla tego/ Wiecie/ że lubo mury albo Basty
ty w fortecach bywają potężne/ y armaty dosyć miewają/ prze
cięż naytęlnieyszą Bastia/ wieża albo brama bywa w fortecy
 nad inne

nad in
 tronor
 mi/
 ie y g
 bo ra
 Onia
 pulo.
 iest na
 gamu
 całest
 apud
 Imagin
 rzecz
 b. li m
 Bogie
 praw
 Domi
 stogie
 soby
 nych
 poprzy
 dnal
 dam
 vnicu
 super
 wick
 czei
 dno
 rowan
 iakże
 Przen
 ge dr
 Quia
 tał w
 pnie
 ny ied
 Virgo

nad inne lepiej opatrzona y potężniejsza. Święci Bożi Pa-
tronowie nasi! są to niby młotkami belluardziami! biał-
mi! w których obronie nadziei tej naszą poześci się fundu-
je y gruntuje! bo y oni nam Modlitwami ss. dają swoje! al-
bo raczej jedyną Bożą obronę: iako przyznało samo Niebo
Oniaśowi Kapłanowi. Hic est qui multum orat pro po-
pulo. Jednak opieką obroną przemasz: Panny Scut turris,
jest nad nich potężniejsza: o czym tak dyktuje Suarez. Fin-
gamus Beatam Virginem aliquid postulare, totamq; curiam
caelestem illi resistere, potentior esset, & efficacior majoria
apud Deum Virginis quam reliquorum ss. ominus oratio.
Imaginujemy sobie, że Przenasw: Panną w Niebie prosi o taką
rzecz Panna BOGA dla nas, iże tej prośbie, przecie niby
b. li wszyscy Święci, tedy potężniejsza, skuteczniejsza przed
Bogiem ieyby była modlitwa, niżeli wszystkich Świętych. Która
prawda sam Bóg potwierdził cudownie Piśm: Miech: iż S.
Dominik wpoznego raz diabła wyganiając z opatánego! przez
srogie zaklinanie spytał! Któryby też Święty był w Niebie
co by się go Bóg nabył bierzeć bali! y ludzkie onego! nad in-
nych bierzeć się ić y milować powinni: długo czart rył! /
poprzyśiegał S. Dominik aby go do tego nie przynusił! ię-
dnął na ostatek zeznał! temi słowy: Neminem nobiscum
damnari, qui in MARIA cultu & obsequio perseverat: nam
unicum suspitum ab ea & per eam ss. TRINITATI oblatum
superat & excedit omnium Sanctorum preces. Zaden czło-
wiek znami potępiony być nie może, który w Przenasw: Panny
czci nabożeństwo y usługach iey aż do końca trwa, albowiem se-
dno wstąpienie do niej y przez nie TROJCI Przenasw: ofia-
rowane, zwycięża y przewyższa wszystkich Świętych Modlitwy:
iakoże approbując skutkiem powieść! na moc y rośkoż w Imię
Przenasw: Panny! wstąpić z opatánego musiał. Co się ty-
cze drugiego fundamentu nadziei naszej w Przenasw: Pannie
Quia vult, że chce! że żyłiwa nam! a czegoś łatwiej dowieść
tak wiele argumentow miałyśmy miłości iey ku nam. Dowie-
dnie wraza pobożny Miechou: że w Litani do Maryi: Pá-
ny iedno po drugim nie darmo się klądzie! Virgo potens,
Virgo clemens, Panno moza, Panno łaskawa, bo przez to
sama

FIG:
Mach 15.

2. t. 3. d.

2. 3.

D. 170.

HIST.

samo że łaskawa / nam też chce dobrze. Miedzy innymi ty
 tulami ktore sobie daie sama Przenasw: Panna / nazywa sie
 Eccl. 24: też jedna buyna oliwa. Quasi oliva speciosa in campis: cen
 tytul z wielu miaz sluzy Przenasw: Pannie / ale osobliwie / ale
 jest nadzieia nasza osobliwa; bo u starodawnych Oliwa sym
 bolum to bylo nadziei: z tad czasu jednego w Ath-nach za
 Poganstwa / osobliwie jedno drzewo Oliwne przypadkiem zgo
 rzalo / slychac bylo takies glosy wolatacych zatosnie Heu, heu
 FIG: recessit spes nostra. Biada, biada? zginela nadzieia nasza. o
 fol. 139: czym Vanh: Tlustosc tedy tej Oliwy mistycznej znaczy jyn
 zliwosc / ohoie do poratowania nas Przenasw: Panny
 wieksza niz ta ku nam inni swieci maia: innych ss. jyczliwosc
 y milosc ku nam nie iako ograniczona jest / w lampach cen
 oley ich / ktore niosly madre y milosierne Panny pomiescil sie
 lec Przenasw: Panny milosc ku nam iakoby nieograniczona;
 iako Oliwa sama dobrowolnie nigdy nie przestaje oleiu wy
 dawac / tak Przenasw: Panna wstac nigdy nie moze w swey
 milosci y chaci ku nam: Virgo nostra misericordiae oleo
 ita abundat, ut ipsa arbori olivae comparetur, quae uberta
 tem olei semper ex ea manantis indicat. Miech: Pieknie po
 in Laur. twierdza tego ap. com. Rich: de S. Vistna owe mieysce Cant.
 D. 265. 6. Duo ubera tua sicut duo hirculi, pisac gdy mowi B.
 SENT, Virgo habet duo ubera geminae dilectionis lac fundentia,
 quia rejs impetrat veniam; & iustis gratiam. Dwoie pier
 si: Przenasw: MARTA, wydajace z siebie dwoiakiey milosci
 mleko: bo grzesznym odpuszczenie, sprawnie dlugym tasko uprasa: o
 gym y nizcy BOG napelnit laskawoscia pierci twoie / aby do
 wiedzialow sy sie gdziekolwiek o naszym mizeryi / mleko mito
 sierdzia z siebie wydawaly / tak ze nie mozesz o naszych po
 trzebach wiedziec / a nie ratowac nas. Z tego tedy obojga
 iasnie sie pokazuje / ze nadzieia zbawienia naszego w Przenas
 pannie / jest gruncowna y pewna / y slusnie przez Kazimierza
 S. do Kroleki Jessego przyrownana: Virga Jesse, spes op
 pressae, mentis & refugium. A my konkluduiac / mowmy
 sup. Salv. do Przenasw: Panny z Bernard: S. Tu es spes nostra, spe
 rent ergo in te qui noverunt nomen tuum, quoniam non
 dereliquisti quarentes te Domina. Quis non sperabit in
 (c)

te, qua
 sperat,
 salutem
 & spes
 bie ktor
 iacych
 rowany
 vstaie,
 mogt pe
 nadzieia

STROFA 4.

N
 rozum
 pisac
 estis T
 mowi:
 gnifica
 fica Sa
 stendit
 w ktor
 kie taci
 owfen
 niß p
 rok t
 dificab
 ciet a

te, quæ etiam adjuvas desperatos? In te ergo speret qui desperat, pui deficit ad te currat. Quis de cætero nos à tuī salutatione poterit prohibere, ex quo sic es vita, dulcedo, & spes nostra. Ty jesteś nadzieią naszą, więc niech uśią w tobie ktorzy wiedza o Imieniu twoim poniewaś nie opuściszś udających się do ciebie? Ktoś dusić w tobie nie będzie która y zdesperowanych ratujeś, więc w tobie niech ma nadzieię kto desperuje, kto uśiaie, niech do ciebie bieży, ktoś po tym zabronić nam będzie, mogt pozdrowiać ciebie, poniewaś stałś się życiem, słodyczą, y nadzieią naszą. Amen.

Templum Novi Salomonis.

STROFA 4.
Vitæ forma, morum norma, Plenitudo gratiæ:
DEI Templum, & exemplum, Totius iustitiæ.
Tvoią Cnotą. wzor żywotą, Pelen łaski świątości:
Ziwać cię mozem, Domym Bożym, Tronę sprawiedliwości.
Fundamenta ejus in montibus Sanctis Ps. 86.

Pro Immac. Con
cept.

NJe wymysł to jest iaki dowcipnego rozumu Káznodzieystkiego/ gdy ná czas głowieká sprawiedliwego ná żywota/ Kościółem Bożym. S. VI. Tego albowiem rozumienia był Káznodzieiá Narodow páwel S. poniewaś piśac do Corinth: Kościółem ich Bożym nazywał vos enim estis Templum DEI vivi. Prore słowá tłumáczac Corn. á lap. 2. Q. 6i mówi: Tropologicę est anima Sancta, in qua Deus per magnificam gratiam, magnifica & honorifica opera, magnifica Sacramenta, magnificam gloriá, magnificentiá suam ostendit. Duchownie Kościółem Bożym, jest duszá sprawiedliwa, w ktorej Bog prez wielką łaskę, wielkie y znaczne dzieła wielkie tajemnice, wielką chwałę wspaniałość Boską pokázuse. A owšem miłszy to ná czas Bogu przybytek duszá sprawiedliwa/ niś pyśno wymurowane Bazyliki. Wzgárdził Bog u Proreka takowym Kościółem. Quæ est ista domus, quam edificabitis mihi. Coś to jest zá dom ktory mi stawiát chce. Ili 86: ciej áż záraz dáte znát w ktorymby to przybytku bádźciey s6-
bis u

bie ulubił. Ad quem respiciam, nisi ad pauperculum & contritum spiritu, & tremementem sermones meos. Na ko goś neyżre, tylko na ubogiego, y skruponego sercá, y drżacego ná słowá moie. Co uwagaiać: Hier: S. mowi Sublato Templo & altari terreno, quod humana construxerat manus, humilem & quietum & tremementem sermones suos hominē assumit in Templū. Zaprawda ten tytuł ieżeli służy sprawiedliwym dalec to doskonałey służy Przen: Pannie. Ten ież tytuł dacie S. Damasci:

Orat. 1.
de Nat.

L. 2. de
laud. v. 2
paral. 7.

Pl. 86.

I. PARS

3. Rog. 8.

Templum Domini Sanctum est Deipara. Ten tytuł dacie ież y nasz Brolewiez Kazimierz S. Dei Templū & exemplum totius iustitiae: y owsem / nie iakimkolwiek Kościołem Bożym / ale Kościołem nazywa ia Salomonowym. Rich. Laur: MARIA designata est per Templum Salomonis, de quo dicit Dñus: Oculi mei aperti erunt, & aures meae erectae ad oratorem eius, qui in loco isto oraverit. Dżis tedy tego mistycznego Salomonowego Kościoła zakładaić nieiać fundamēta / Kiedy Ducha przenasw: panny / pierwszy punkt stworzenia swego / y bytności ná świecie przy Niepokalanym Pojęciu swym bierze: Stawam ia tedy nad temi fundamēta mi / to iest: Pojęciem ież z Dawidem S. który powieida / że fundamēta Kościoła tego / na Gorách sś. Fundamenta eius in montibus Sanctis; y ná wychwalenie Niepokalanego ież Pojęcia / pokaza / że te fundamēta; to iest Pojęcie Przenas: Panny / założone są nie inaczey / tylko ná Wzor / fundamētow Kościoła Salomonowego: W przed iednak nauczyni / iako to y ná czym fundamēt / pojęcia / pobożnego Chrześciańskiego żywota / zakładaić potrzeba.

Wuch osobliwie oświeżności / w zakładaniu fundamētow Kościoła Salomonowego / niegdy sławnego / dożył tu sie: Jedney u Psalmisty S. to iest / że fundamēta tego były nie ná dolinie ale ná gorách / y to ieżże Swiętych Fundamenta eius in montibus Sanctis. Drugiey dowiadu a sie od starożytnych pisarzow / którzy pisa iż wspaniała ona fabryka stanać nie mogła bez krowie. Ponieważ bowiem Dłmo S. naucza / że zgietu / ani kolarania / instrumentow żadnych przy budowaniu onym nie słychać było. Non auditus est malleus, securis, aut sera: Wiac ponieważ rżnać / łupać polerać /

wat /

wał/ równań kamienie rozmaite rzeba było/ Gemuś tego nie
 dopuścił P. Bóg. So tedy tego rozumienia; iż mądry Salo.
 mon wolano sobie/ o wśech rzeczach oświecony Mądrością/ wy.
 nalazł pewnego robacza; którego krowia nasmarowane pod
 linia kamienie/ według woli Rzemieślników/ same się dzielity
 y padały według porzeby. Z tego piękna Chrześcijańska po-
 dać się nauka. Cnota/ pobożność/ światobliwe życie/ gory
 to wysoki/ gory na których BÓG rad przemieszkiwa. Omnes
 montes visitet Dominus. Gory to / z których samych iako
 niegdy Chrystus z gory Olivney/ wstąpić tylko moześ do
 Nieb; na sey to tedy Gorze/ na dobrym pobożnym życiu.
 fundamenta masz zakładać zbawienia twego: a nie innym
 sposobem tylko tak / iakom wzwyż powiedział o Salomonie;
 to jest we krowi/ iuż nie robaczka Młateczalnego/ ale naprzod
 we krowi owego/ który osobie powiedział. Ego autem sum
 vermis & non homo. to jest / naprzod mocna wznosć mieć
 w zasługach Krowi y Młeki JEZUSOWEJ/ y należytych
 ratunkow z Młeki tego/ na zwyciężenie wśelkich trudności po-
 wonie ożekiwac: a potym (na czym wiele bardzo do dostapie-
 nia Cnoty gruntowney należy) nie niedbale/ nie ospale/ ale
 otwaznie/ meżnie/ o cnotę się starać/ by też z naywiększym us-
 przyżyciem samemu sobie/ by też do ostatniey story/ do osta-
 tniey kropelki krowie śluc się y pnać pod gorę cnoty y świa-
 toblwość. Prawda powiedział lubo nieprzyjaciel prawdy śa-
 tan/ Pellem pro pelle, & cuncta quae habet homo.) dabit
 pro anima sua, przez co w Duchownym Senſie dać się znać/
 że dla duszy/ dla cnoty/ trzeba aż do ostatniey pracować sto-
 ry. Nie darmo powiedziano darmo: Virtus in arduo po-
 sita; Cnoty bez trudności/ nie dostanieś. Nie darmo y S.
 Grzegorz. Nanz o cnotę się starających Wodzami Pasowników
 palatcami słupami/ żywymi Nieczennikami nazwał. Virtu-
 tis aliprae, spirantes columnae vivi Martyres. Co lubo zawo-
 prawdził się o czym Orig. Cum anima verbo DEI se sociave-
 rit, dubitare non debet, se inimicos habituram, & eos quos
 antea habebat amicos, in aduersarios esse vertendos Ita
 fit, vt qui amicitias expetit lesu, multorum sibi sciat inimi-
 citias tollerandas. Gdy dusza poruży się słowem Bożym, niech
 nie wgi-

2. Roz. 1.

Ps. 111

Iob. 2:

FIG.

Or. de
Baf.

in Iosu
11.

nie wątpi, że będzie mieć przeciwników, y ci którzy przyiacielami
mi iey byli, obroca sie iey w przesladownikow. Takci to, kto przy-
iażni z P. IEZUSBM szuka, musi na wiele nieprzyiażni poddać
sie. Potwierdza tego/ naprzod przykład Pisma S. opisując
zabicie niewinnego Abela/ od zazdroznego nienawistnego brata
swego Kaina. pismo S. wyraża słowa wyzywającego za-
bojce: Egrediamur foras. Ktore wważając Naxer: dżiwu-
ie sie ponieważ ięże na ten czas/ żadnych nie tylko miast/
ale ani domow nie było na świecie/ w polu tylko pod ślasko-
ciem miekkali oni dwaj Bracia; a na coś Kain w pole nie-
iako wyzywa Abela. Egrediamur foras. Na co odpowiad-
tenże z Philom. że to samo wyzywanie w pole/ znaczyło di-
spucacye/ rozmowe/ sprzeciwiając sie jeden drugiemu: Ipsum
dogma erat certaminis Campus: gdy Abel nauczał/ iż wszy-
stkie rzeczy iako od P. BOGA ma głowiek/ tak też wszytkie
winien jest/ w pokorze y łezności serca one ofiarować BO-
GU. Kain nieczora/ nie nabożny/ przeciwna opinia trzymał/
y tak zaraz pobożność/ cnota/ przeciwnika znalazł. Wa-
żajmy dalej. Ten Abel/ był to iakoby fundament/ albo po-
czatek wszelkiej sprawiedliwości y cnoty/ ktora potym w sy-
nach Adamowych aż do Konczenia świata/ miała sie nabywa-
ć/ onemu naysprawiedliwemu dał sam Chrystus tytuł sprawie-
dliwego. A sanguine iusti Abel. A czy iakowż tey swia-
tobliwości dostąpił: samo imię tego dale znać/ ktore w in-
nym ięzyku tłumaczy sie Luctus, płacz/ że nie raz zapłakać/
żałować/ żałować sie musiał okolo cnoty. Warkotno nie
raz czyniło mu sie/ gdy widział brata/ Przymo na sie poglas-
dającego/ od siebie stroniącego/ o nabożeństwo przymawia-
jącego; ale ofuszał sie na to wszystko meźnie/ łamał w sobie
powstające pässe; namiętność: cnota tego y niewinność/ gdy
podobno y na groźby Braterskie/ nie chciał powinnnych ofiar
y nabożeństwo ku P. BOGU odstąpić/ krowia własna oblać sie
musiał. Czemu przypatrując sie Tertull: mowi; A primor-
dio iustitia vim patitur, statim ut Deus coli coepit, in-
diam Religio fortiter est. Od początku sprawiedliwość gnaw-
cierps, zaraz gdy BOGA czcić poczynano, nabożeństwo nienawi-
ści nabyło. Ten sprawiedliwy Abel/ wzor to y przykład/ kazu-
demu

Cent. 4.

FIG.

in 101.10

Math 23.

L. cont.
Gnost.
C. 8.

demu
żny C
żadne
ale n
tylko
Poc
re m
dym
w oś
mien
bieni
bieś
dalej
y pol
boty
niec
stoy
kady
ktora
jać
żara
ty/
żają
woi
wsy
non
gorz
wac
spie
Ipo
y na
mie
życ
Na
erut
sw
dli

demu

Templum Novi Salomonis.

39

demu zamyślaiacemu/ albo poczynaiacemu/ stárát sie o pobe-
żny Chrześciański / cnośliwy żywót: naucza/ iako takowy ma-
śladney trudności nie leżać sie/ wśátac w rátunkach Bóstkich/
ale meżnie odważyć sie ná wśyeko by tej naycięższego / byle
tylko cnoey dostąpić / y zle nalogi / passye w sobie przelamać.
Potwierdzam tegoż y nowę historyę albo obławieniem/ tro-
re miała S. Roza Limanen: Dominikántá / iako czytam w
Dymocie iey. Tey Pánience / pokazał sie raz P. JESVS / HIST.
w osobie śczonego Młodziana / śáry iednak miał / iatich Kac-
mieniarze okolo roboty zająwáta; y prosił iey aby iego Oblu-
bienica zostála; poczuła S. Pánienká je to Oblubieniec Ties-
bieści/ wiec ná to pozwała/ á P. JESVS iakoby odchodząc
daley/ zostawie iey ieden marmur / aby okolo niego robita/
y polerowała go. Wróca sie wtroce do niej/ ona ięże ro-
boty nie skonczyła/ ztego sie wstydziła; Kzeże iey Oblubie-
niec/ nie rozumiey Corco/ żem ci náznaczył robota mney przy-
stoyna pánience. Wiec xprowadza ia do iednego gniádu/
Eady widziála wiele Pánienek pracuiacych okolo marmurowi
troce/ áje łzami z oczu swych twárdość kámieni onych odmwi-
żać musiały/ wśyktie iednak w iásne śáry przybrane były
zaraz wnatrznyim oświeceniem/ náuczona była / że nić cno-
ty/ nabożenstwa ez. nábydż nie może/ żeby cięśkich nie miał
zająć trudności. Co chcec objaśnić ieden Symbolista / ná
woienney wtrwawionej tarczy/ namálował plastr miodu/ da-
wśy Lemma, Ex bello Pax; albo Dulcia non meruit, qui
non gustavit amara: Nie godziēń śłodkiego, kto nie lżnął SYMB.
gorzkiego. Zaprawda kazdey sprawiedliwej/ cnośliwej duży
wważáac iey trwáme prace/ y stáranie sie o cnoć / rzec be-
spiecznie moje Chrystus/ co niegdý Mójżesbowi Żona iego / Exod. 4:
Iponus sanguinum tu mihi es. A tuć godni nápomnienia
y nágány oni delicati Martyres, Pieśczośkowic; ktorzy to rozu EXHORT.
miela/ że cnoťy moje nábydż bez zatrudnienia y cięśkości/
życza sobie czuć rozkwitłone affekty ku P. BOGU / ochota do
Nabożenstwa / nie rozzerwána myśl ná modlitwie; á prześia
trudności troza máia w oddaleniu sie od zabaw/ konwersacyi
świeckich / albo w stawaniu porywaniu sie rannym ná mo-
dlitwe zwyciężyć/ iac sie nie chce; chce bydż cystemi/ wola-
nem

nemi od potus cielesnych/ a postow/ dyscyplin/ twardego sy-
 piania nie lubia; od smacznych kaskow/ od zapalających trun-
 kow/ od lubey konwersacyi martwić się nie chcą; radoszy
 byli cierpliwemi / spokojnemi na wszelkie przypadki / a nie
 radzi okazyom do turbacyi/ do cierpliwości / przez które na-
 bywa się cnota ta/ y owszem / wcielają przed niemi: chcieli
 by się widzieć pokornemi/ a przed podłemi wstugami ukrywać
 ją się. Bła y ci napomnienia godni/ którzy gdy im fundam-
 menta / początki cnoty z oporem idą / opuszczają ręce / wzdaw-
 się całają / serce trząca / chcą sobie biedzić się znaniecnosćmi
 mi. Tych wszystkich/ nie ja/ ale paweł S. napomina/ że to
 aż do ostatniej krwci stawać tu meźnie trzeba. Nondum re-
 stitistis usq; ad sanguinem aduersus peccatum repugnantes
 Wbie sobie te słowa Apostolskie trzeba każdemu w pamięć.
 ckieć się z myślami pokusami cielesnymi; mowże sobie.
 Nondum restiti usq; ad sanguinem. Wiem ja że Kłówey
 S. gdy we śnie fantazyja szpetna przytrzymała mu się/ tak się
 tej meźnie sprzeciwiał/ że mu się krew rzuciła. Ja teżże cho-
 na ławie tegom nie dokazał. Wre w tobie zapalona krew/ cho-
 lera do pomsty/ do niecierpliwego słowka/ raz y drugi odpo-
 dałeś/ mowisz niepodobna mi ius wytrzymać/ ozwe się/ ode-
 rze: mowże sobie. Nondum restiti usq; ad sanguinem. Pa-
 mietam że ieden pustelnik pomstającemu gniewu tak się sprze-
 ciwiał/ aż krew burzaca wstała/ cy nozdrzami/ puściła się;
 a przecie nie ustąpił cnoty. Biedujesz się nalożony do kusza-
 do wielkiego piasku/ gdy dzień y drugi umartwisz się/ nakazają
 no ci za pokute/ wiodzi cie pokusa / nie wytrwam / chorumi/
 kolkami moy. albo zepsowany żołądek/ bez gorzałki/ niepodobna
 abym się obfedi/ poyda/ tylko powacham/ zkośtuie / mowże
 sobie w ten czas: Nondum restiti usq; ad sanguinem. Wzdy-
 go tak wiele ludzi od wielkich postow/ umartwienia/ ledwie
 dusze w sobie trzymali/ ledwie która krople krwci ius w so-
 bie mieli/ byle dostąpić cnoty/ wstrzemięźliwości; a coż to są
 przeciwość temu moie cłiwosć na żołądku/ które nie tak z po-
 trzeby, iako z nalogu złego pochodzą; czemuż nie mam zwy-
 cieżyć tej trudności/ dla cnoty/ dla zbawienia mego. Wi-
 dziemy tedy ius/ gdzie y iako fundamenta in montibus San-

Hab. 12.

HIST.

In Vic.
PA

Cris,

Ques. początek cnoty y światobliwego żywota założył trzeba.
 Odp. Rozpatrzmy się tedy tuż fundamentom przybytku osobli-
 wego Boskiego/ to jest początku Dispozycyjnem. Przenasw.
 Panny. Wzrost zaraz je te fundamenta tak założył/ ten
 Kościół tak pozynać Boga budować/ iako niegdy Salo-
 mon Kościół on sławny. Naprzód widze że Fundamenta
 ejus in montibus Sanctis na gorach światobliwości. Prawda
 jest/ że życie całe Przenasw. Panny/ wważając y rozmyślając
 dane z Ciebie łaski y przywileje/ S. Greg: dacie tej tytuł wy-
 sokiej gory. Potest hujus montis Nomine B. V. MARIA, in Lib.
 DEI Genitrix designari. Mons quippe fuit, quæ omnem Reg.
 electæ Creaturæ altitudinem, electionis suæ dignitate tran-
 scendit. An non Mons MARIA, quæ ut ad Conceptionem
 VERBI DEI pertingeret, meritum verticem supra omnes
 Angelorum Choros, vltq: ad solium DEI erexit. Mons in
 vertice montium fuit, quia altitudo MARIE, supra omnes
 Sanctos refullit. W których słowach wyraża Doktor S. że
 Panna dla wysokiej godności Maties
 rzyńska Boskiego/ za zasługami y łaskami przepiękła wyso-
 kich Aniołów y SS. słusnie najwyższą nazwać się mo-
 że gora. W niej mieszkał moze/ z Dawidem S. Mons
 in quo beneplacitū est Deo habitare in eo: albo cum Laur.
 Iust. Mons coagulatus, mons nutrens parvulos, mons pin-
 guis fertilis, pane cibans perfectos. Gora jestes gruntema.
 na wychożanie młuszych, gora tłusta y rodząca, chlebem na-
 sycająca doskonałych. A z tymi znowe to prawda że MARIA
 in montibus Sanctis, na gorach światobliwości; iedną przy
 początku samym tylko rzecz się może Fundamenta ejus in mon-
 tibus Sanctis, y to jest rzecz osobliwa Przenasw. Panny. By-
 ty y ja wielkiej światobliwości dusze/ Ego światobliwość
 swoje z żywota Matierzyńskiego wyniosły/ iako prorok Jere-
 miasz/ Jan S. Arz. cielski ale o jednym rzecz się nie może. Fun-
 damenta ejus in Montibus Sanctis, bo fundament ich/ to
 jest początek życia/ punkt pierwow/ w którym dusza ich/ swo-
 rzoną/ nie na gorach światobliwości/ bo bez łaski poświęca-
 łocy był/ ale raczej in Valle Originalis peccati, na dolinie pier-
 worodnego grzechu. Samey to jest Przenasw. Panny że co
 pier-

Cant. 4.

FIG.
in Cant.

pięrym punkcie stworzenia swego / staće zdraż ná wysor
 Ery Swiatobliwosci; niewinności / lasi nader doskonałey
 Gorge. Som tey Oblubieniec Ciebieści lubo pod figura przypo
 znacie to. Kiedy niekto ia ná swiat zapraszaiac / czyli wie
 ratoc mowi: Veni de Libano Sponsa. Przychodz z Libanu O:
blubienico. Scherlag. dowodzi / że gora Libanus, bylo to miesy
 sce / na ktorym poczetk życia swego wzięła Oblubienica Sál
 lomenowa / co samio / wtelce ia zaleca: bo tá gora w palesty
 nie bardzo byla sławna. O Libani Privilegium? inde asse
 montur Regum quæ futura sunt vxores, puto quod & Ma
 tres etiam: to jest: Eniazdem prawie tá Gora była / wšyry
 Rich Krolowień / y Matet Krolenstich; ale samo Jmita tey
 gory / bardziey sluży da materzy moiey / ná dowod Timpetald
 nego Poczetia Naszwer: panny: Libanus bowiem w inny
 iezyku / elumaczy sie candidatio, iásność sama albo piekność.
 Wiec kiedy Oblubieniec Przenasz: Panna przychodzaco przez
 stworzenie dusze ná swiat / wtaiac: przyznacie tey / iż z Liba
 nu / to jest z samey iásności piekności przychodzi / tym samym
 przyznacie / że Poczetie tey / samo pieknością / słiznością / á z
 tym bez wšelkiey stázy pierworodney bylo: co pemienny
 Author, oraz że tey tá / á nie inaczey należało / przyznacie. Be
 nê de Libano, id est candidature, non enim decebat in
 Gñati Parentem eligi, nisi quæ dealbata esset, & quidem
 semper dealbata & pura: si enim vel ad instans noctem
 passa fuisset, Matrem Verbum incarnandum, non habuisset:
 pieknie ná to wšyeto przypadi ciemny poeta Biezan: ná to
 miesyce pišac:

Sponsa Creatorem Candida, nonne decet?

Sponsa tibi Mater, Libani Candor in illa.

Expers primævi, criminis Ortus erat.

ap. Ele. fol. 234. SENT. Nie inaczey vnznie y miódoplynnny Doktor Bern: S. fundat
 mentom Przena: panny / to jest: poczetin tey przypatruiac sie.
 Prius Altissimus eam sibi quasi mundū specialissimū creavit,
 quam in iustitia & Sanctitate coram ipso fundaret. Naprzod
 Na wyžszy Pan one sobie zá osobliwy Sniat Stworzył, aby ia ná
 sprawiedliwosci y swiatobliwosci vfundował. Nie inaczey y pobor
 jny

Temp'um Novi Salomonis.

43

iny Idola: Tota pulchra es in conceptione, ad hoc solum ef-
fecta, ut Templum DEI, esses altissimi. *Wszystka piękna sta-
ła się p. zy Pojęciu, dla tego żebyś się mogła stać przybytkiem*
Najwyższego. Wiemy z Pisma S. iż Kościół on Salomonow
lewo co ze wszystkim stanął / zaraz od p. BÓG a poświęs-
cony y najsławniejszy nad wszystkie inne Pały świata został :
Elegi & Sanctificavi locum istum; aby zaś p. BÓG wśy-
skim ludziom / w potomne wieki zestawil był widomy znak
poświęcenia tego; widome cudowne onemu Kościołowi dal
Przymilecie; między króćmi ten był / iako piśe Scherz: że lu-
bo w onym Kościele cyflicami bydel zabitych na ofiary mie-
ła nożono / żadney jednak musli nie widać było / y dymsy kro-
re z kadzenia wonnego szynły się / nigdy się nie kreśliły / albo
na dol opadały / ale prościusienko iako przec iaki do góry szły.
Płatny dowód / że ten nowego Salomona Kościół / dziś przez
Niepokalanę Pojęcie swe Piezen: Panna / iest nad inne obró-
ny y poświęcony / na najwyższym stopniu sławotliwości y
fundowany / gdy lubo z ciała y krwi zarażonych Rodziców
swoich rodzi się / jednak BÓG nie dopuścił / aby wiey duszy
namyślna musła / ani wrotnowego / ani pierworodnego /
miała się pokazać grzechu / śpiewa iey Kościół S. Hæc est
Virga, in qua nec nodus Originalis, nec cortex actualis cul-
pæ fuit. zaraz przy Pojęciu swoim / wdzięczne kadzenie pro-
sto ku Niebu / najsławniejszym aktem miłości / Dusza iey Świe-
ta wydała: iako iey przyznata dziś Ośłali Niebieskie Quæ
est ista quæ ascendit quasi virgula fumi ex aromaticis, *Kio-
reż ta jest, co w ślepuie iako rozcżka dymu Kadzidłowego.* To
iuj widzimy że tego Kościoła Fundamenta in montibus
Sanctis. *Pomoc obaczmy że fundacya tegoż Kościoła i-
to niegdy Salomonowego / in sanguinibus, ne krni: iakże
nie tylko to owe po całym świecie sławne Miasto Rzym / fun-
damenta swoje oblało krwią Braterską / gdy Rexus Romula
z b / ale y sam p. BÓG fabryki swoje / osłblimie mystry-
gnej / takimże sposobem zwył zakładać / iako Kościół Rzym-
ski przypatrując się fundacyi swojej przyznate. O Roma fe-
lix quæ duorum Principum, es consecrata glorioso Sangui-
ne. Wiec nie inaczej y ten Kościół Nowego Salomona /*

C. 3.

FIG:
Paral. 7.

in Vit:
Deipar:
v. 4.

Cant. 3.

in Festo
SS. Apl:

Przenasw: Pannie dziś stworzona p. XCG fundue / rylto
 itz in sanguinibus, we krwi robacza / to jest Darmilskiego
 Synegla iey; dajac iey według opiny Kościoła S. ex prae-
 visis meritis Christi, dla przeżranych zasług Mehi y Krwie Córy-
 susowej, przywoiley nie zwyčajny / Originalna iasna Ciupokat
 lane Poczucie. Coś podobnego / ale zacniejszygo uczynił dziś
 p. XCG Przenasw: Pannie / co był uczynił Rahab: mierz-
 dnicy Jezue z restazu Bostiego. Ten zaczął Wobz / gdy Or-
 dinans miał Bost / żeby wkręta w miaso Jerychońskie zbuc-
 rzył y wyćiał; chcac zardziejzyć Rahabie, która ich do go-
 spody swojej przytęła / y z murów Mieystich słuznie spuści-
 ła / aby w oney pospolitey ruinie / Dem iey y ona sama z ni bi-
 slancya swoia zachowana była / pnuł pewny Zarmazynowy /
 po którym iako iedni rozumienia spuszczeni był z icwarzyskami
 swemi / w oknie wymości iey Rajat. Signum funiculus ille
 coccineus, si ligaveris cum in fenestra per quam descendisti
 nos, prawdać jest że ta Rahab, przedtym grzesznica była / nie zda-
 sie byż gobna do iakiegokolwiek podobienstwa ku Przenas-
 Pannie; iednakże jeśli Chrystus do swojej Genealogii, przypu-
 ścił grzesznice Thamar y Beraabe iako uważa s. hier: Ut qui
 propter peccatores venerat, de peccatoribus natus, omni-
 um peccata deleret: rozumum je y Przenasw: Panna ktor-
 ra wciezła grzesznych mianuie sie / za złe mu mied niebadzior
 że nieialie podobienstwo na Rahabie / do niej stosować beda.
 S. Ambr: nauczał że ten Zarmazynowy pnuł / znaczył przytę-
 Mehi / y zasługi Krwie JEZUSOVA. Signa fidei
 atq; vexilla Passionis Dominica atrolens coccum in fene-
 stra ligavit, ut species cruoris mystici quae foret mundum
 redemptura vernaret, Ua co y August: S. przypada. A są-
 tym Rami to JEZUSOVA przypisac sie ma / Rahab ona
 z Demem swoim od pospolitey oney plagi zachowana zostala
 ale to pod Figura. Zeć w samey rzeczy to Przenasw: Pan-
 nie sluzi: przytęła ta w Dem daleko zacniejszy / bo w żywo-
 sweoy najczystszy / nie Jezuego / ale JEZUEA Syna Bostie-
 go / onego nieialo spusciła / wydała nam na smiat funiculo
 coccineo, gdy mu Krwie własney wżycyla na uformowanie
 Ciela z którym sie złączyło Bostwo: a toż też / gdy wkręcił
 Naro-

H.C.

Sol. 2.

L. s. de
 fid. ap.
 Corn.

n. Pl. 30.

Narob
 inte
 fley
 fley
 calosé
 mac
 nijeli
 do
 go
 me
 przy
 lubo
 Dora
 przy
 mady
 wiek
 tznal
 chciat
 lita
 smier
 chow
 JE
 go
 swo
 tat
 Chry
 wal;

21
 P
 now
 cie
 pon
 wu
 Wel
 Pan

Narod ludzki pod plaga pierworodnego grzechu ginał/ wze-
 sła Syn Boży ten karmazynowy Panu/ to jest/ zaśluga przy-
 stęży/ i swoiey wymieśa/ prezentue sprawiedliwości Bo-
 giej/ aby Młaska tego wolno była od tey plagi/ a rączy w-
 ciałości ze wszytkiemu darami wolanemu zostala. Inaczej rzy-
 moc nie możemy/ aż by dyktowney był Jozue na Rahabel
 niżej JEZUS na Młaska swo. Piśa niekrozy/ że zdamis
 w śbani/ gdy Karolik jeden z dziecni y jona do ostatnia
 go prawie wbeśwa przyśedby/ chciał od Jyda na lichwe pier-
 nieczy/ Jyd pozwoili pod ta kondycya/ aby mu swego czasu
 przy oddaniu pieniadzy/ dał vncya wprzemiętego ciała swotego
 lubo ciała była kondycya/ jednak aby pochował sie y pożywił
 Jona y dzieci/ pozwolli okrusnemu Jydowi: prawdać nie
 przyślo do skutku; bo gdy prawem Jyd sie wpminal tego/
 mady Sedzia przkazał Jydowi/ aby sam w ciele onego zlos-
 wiek vncya ani wlacey ani mney/ iako obiecano mu/ wy-
 rzał/ pod virata y summy/ y podobno gardła; czego Jyd nie
 chciał sie poddać/ iako rzeczy prawie nie podobney. Jezeli to Ka-
 lita tego wbogiego/ aby był Jona y dzieci swoie zachował ob-
 smierci dla głodu miłość przywiódla iż krwi y ciała swego nie za-
 chował dla tego. Jakoż nie poronnanym sposobem nie miała
 JEZUSOWA miłość tu Młasc swę przymusić go prawie do te-
 go/ aby nie vncya krwi/ ale y wszytkę krew/ wszytkie zaśluga
 swoie przyśle/ na to tożyl/ aby Młaska tego zachowana była
 iat naydoskonaley odpierworodney śmierci: y owsem na to
 Chrystus napełnił Jyda/ y cześć zaśluga Młaci swoiey ofiaro-
 wał/ iako przypisue ciemny Poeta Niepokalan: icy Poczęciu.

Nobiliori modo, fuerit cum Virgo redempta.

Divini succus, Sanguinis illa fuit.

A zacym iakna ius rzecz/ że Ksimerz S. Rusnie Przenas-
 Panna zowie Templum DEI, Kościołem Bozym, Kościołem
 nowego Salomona; ponieważ fundamenta tey to jest pocze-
 cie/ podobne jest fundamentom Kościoła Salomonowego. A
 ponieważ fundacye miłoś Światech bez wesołości nie odpra-
 wia sie; Fundatur exultatione vniuersa terra Mons Sion. Pl. 47.
 Wesołmy sie y my przy tey nowej fundacyi Poczęcia Przen-
 Panny/ Przywilem tey tego winiśmy; a oraz nowa wwa-
 ga bierz.

ge bierzmy. Wzwyż pomieniony *Author*, między innymi Przymi-
 wilami cudownemi/ które Kościół Salomonow otrzymałbył
 przy fundacyi albo poświęceniu swym y ten miał/ że lubo ty-
 siacami ze wszytkiej ziemi Izraelskiej ludzie się zchodzili/
 BOG tednak to sprawował/ iżby ich najwięcej zešlo się/ ni-
 gdy ciasno w Kościele nie było/ ale zawże dla tego/ gotowa-
 było ięże miejsce: co wielki cud: Ale dziś fundowany Ko-
 ściół/ to jest Przenas: Panna Pożęta/ y owsem Tajemnic-
 tej Pożęcia/ ma coś cudowniejszego/ bo gárnacy się do tego
 Kościoła/ co jest nabożni ku Pożęciu Przenas: Panny/ lubo
 niezmiernemi kupami gárna się: bo od samych Górow Xpo-
 stolskich do tych wieków/ tak wiele ksiąg wzonych o tym pi-
 śo/ tak wiele Państw/ Akademiy/ na Niepokalane Pożęcie iey
 przysięgają/ tak wiele Godzinek po Obozach/ po Warzędach
 po polach/ lasach/ śpiewają/ przećieś ięże zawże prośne miejsce
 dla tego/ zawże się nardzie nowy Zelanť o Niepokalane iey Po-
 żęcie/ nowe wynaydują się sposoby/ racye/ na dowód y obronę
 tej Tajemnice. A na ostatek/ Kościółowi Salomonowemu
 dał był P. BOG Przymiły/ iż żeby w nim o cokolwiek P.
 BOGA prosił/ to miał otrzymać: Otrzymała to y Tajemni-
 ca Niepokal: Pożęcia Przenas: Panny/ bo samo Frotkie wspo-
 mnienie tajemnice tej/ w trudnych y nagłych przypadkach sku-
 tecznym jest ratunkiem. Wyliczą niektóre przypadki Scher-
 v. 4. od których przez te tajemnice zachowani niektórzy cudo-
 wonie; między ktorými są też te. Myśliwiec jeden za Jele-
 niem rozpedzony na koniu spadłszy z stąły/ tylko się wdał y
 na pomoc wezwał Niepokal: Pożętey Przenas: Panny od
 niebezpieczeństwa wybawiony został. Matrona pewna nie ży-
 we dżiatki rodząc/ do tej Tajemnice nabożeństwo wśiawszy/
 żywy y piękny wydała płot. Żakonnę od Turkow poimani/
 gdy nazajutrz miał być z wieże na ścięcie wyprowadzony/
 w nocy ołnem wysokim polecimwszy się Niepokalan: Pożęciu
 Przenas: Panny skoczył/ ktorému Przenas: Panna płaciła
 swego/ że się nie rozbił nadstawia. W potulach też ciężkich
 melancholiach/ desperacjach/ wiele *Author*ow piśo/ że do-
 znany jest skutek owey Modlitewki. Per Sanctam & Immac-
 ulatam Conceptionem tuam, o Purissima Virgo munda cor
 & car-

EXEM.

& carnen
 ie y Niepo
 oczycie se
 porze bna
 la cishac
 mnt y na
 w arza
 stiaze.

C
 Virg
 Qua
 Win
 Cos

N
 smiere
 iey mu
 Snowu
 coć dal
 iakich
 swoim
 znaie
 z tam
 onego
 pialgr
 dji si
 Nieba
 wał a
 nyola
 niem
 sobie

& carnem meam. In Nomine Patris & Filij &c. Przez Świa-
te y Niepokalane twoie Poczęcie o Najczystsza P A N N O,
oczyść serce y ciało moje. W Imię Ojca &c. Wiele słusza y
potrzebna nam wszytek / do tego dziś fundowanego Kościoła
la ciśnac się gwałtem / zabierać się do większego tu tej Cie-
mni y nabożeństwa y żarliwości / one pokornie do niey po-
wazać słowa. Dei Templum & exemplum totius ju-
sticie.

Clavicularia Cælestis Portæ.

STROFA 5.
Virgo Salve, per quam valvæ. Cæli patent miseris: Pro Fe-
Quam non flexit, nec allexit. Fraus Serpentis veteris. sto Por-
Witay panno, ktorey dano, Klucze Ráiu y Niebá: ciunculi
Coś weźwem starla głowę. Iáko było potrzebá.

Diligit Dominus Portas Sion. Ps. 86.

N Je wiem / czy mi kto zgádnie z was S. N. iákie! też
biamy do Niebá / y z iákiej Miateryi. Podobno od-
powie kto / że ponieważ wszelka proporcya Míasto one
świeta ma / według nieograniczoney prawie ferokości swo-
iey musi też mieć Bramy wysokie / nádeż ferokie y wielkie.
Śnowu / ponieważ pawiment tego wszytek widziáno złoty /
toć daleko bardziej Bramy złote bydź musá / albo z drogich
iákich kámieni: iákoż to y Jan S. przyznáie w objawieniu
swoim; Singulæ portæ erant ex singulis Margaritis. przy- Ap. 21.
znáie iá / że to wszytko prawdzi się o Míeście Niebieſkim / ale
z iákiej strony / to jest / względem wblagosławionych Bráiu
onogo świętego Míeſzcánow. leć z tej strony od nas / krezy tu
pielgrzymujemy ná tym wygnaniu zá grzechy náſze / nie praw-
dzi się to; nie przestrona / ale raczej bardzo ciasna bramá do
Niebá. Arcza est via quæ ducit ad vitá; nie złota / nie perlo- Mar. 7.
wa / ale żelazna twárda y potężna / nie darmo z mieczem A-
nyola v tej Bramy postawiono: - A przez te iá brame rozu-
miem cum Berch: potuće y Sakrament Spowiedzi s. kreza
sobie grzeſny átrámi pokutnemi / iáko Kluczem iákim / otwó-
ca 9

42, 12.

ra! o czym Hugo na one słowa: Habeo claves mortis & inferni; pisze mowi: Hoc similiter est verbum penitentis, qui non solum habet clavem, quâ clauditur infernus, sed etiam quâ aperitur Paradysus, hæc est Penitentia. Ta jest bramą / ludo pewną / iedną dla nie mątych trudności / gwiażdza światowemu / delikatnemu głowiekowi bardzo przy-
 trych (o których niżej usłysimy) iakoby żelazna sie zda. Sły-
 felisiny dnia wzorzystego / iako Piotrowi S. wolnionemu o-
 otow / bramą żelazna Jeruzolimską / samą sie otworzyła. Ve-
 nerunt ad Portam ferream, quæ vltro aperta est eis. O da-
 by to B.D.S. / aby y nam kiedy bez naszey tak wielkiej pracy
 pomieniona Pokuty S. otworzyła sie brama? Czynie nam
 nieco nadzieie Różmierz S. w Pieniu swoim o Przenasw-
 Pannie. Virgo Salve, per quam valvæ, Cæli patent mi-
 seria. Wiem / że y Efreem S. powiada: że na samo Imię
 MARYJ / bramy Niebieskie otwierają sie; Nomen MARIE
 est retractorium portæ Cæli. Ale kiedyż to? Oto wiado-
 dźis prawdziwą sie prorockie słowa: Diligit Dominus Portas
 Sion, super omnia tabernacula Jacob: rozumiem przez to. Do-
 met Franciskow Porcyuntuli / iakoby a Porta nazwany: im-
 na verſys czytali Porta Auditorum; studentow; Studentci to
 byli / a prawie infimista / od potory / Francisk S. zawo-
 wil: Incipiamus Fratres, Oraz niestonzone miłosierdzia Bo-
 skie / przylyla Przenasw: Panna do tego Domku w bogiego Por-
 cyuntuli / iako Niebiesko Podkomorzyna z Klucami / aby in-
 tercessora swota / u Syna swego / na prozbe Francisk S. ce je-
 lizna / przybra grzesznym / nad zwozay serozo otworzyła Po-
 kuty S. Bramę; osobliwym sposobem / wskazyie trudności / przy-
 trzści / ktore w Pokucie S. náydomać sie mogą wławniwać.
 Czego ia dowodzić zechce; w przod niektore nauki daway o Po-
 kutie S. osobliwie tym / ktorzy to same tylko Spowiedzi / a
 czesto y nie doskonała dusia.

I. PARS

SW. ia wpacnie bledy miedzy ludźmi zagęszczone z strony
 rey grzesznych do Nieba Bramy / co jest o Pokucie albo
 Spowiedzi S. Jedni albowiem ia ludzie / ktorym ta Brama
 zda sie bydz niedabyta / co jest Spowiedz trudna y ciężka;
 dla tego takim / tak na śmierć do spowiedzi. Drudzy zaś prze-
 ciwnie;

ciwnie;
 lita y bo-
 wiedzi
 nalezyte
 obadwa
 Naprzod
 rozumie
 bo nie
 Proce
 truciaceg
 wskazyie
 stie / w
 kaze.
 y S. Ch
 via pro
 hac m
 ta tozyc
 tam bed
 tu iedne
 sa przy
 pacatiss
 Jesli z
 dzo rac
 rych / ze
 sie por
 rych be
 ci pod
 Bramie
 mienne
 ktorzy
 Potucie
 rych bo
 rze prze
 ba y on
 ga Bo
 co tu c
 dżiam

ciwnie; bo poyść do spowiedzi / maia to sobie za rzecz pospo-
lita y bardzo łatwa: dla tego iedni w nadziei przyśley spo-
wiedzi bezpieczniey grzeſo / inni ledaiało / bez przygotowania
nalezytego / do niay przystępuia. Leć wiedzieć trzeba / że te
obadwa błedy / są wielkie / y škodliwe zbawieniu dusznemu.
Naprzod, wielki to bład tych którzy stronią od spowiedzi S.
rozumiejąc że to na nich ciężka / żelazna Brama Spowiedz S.
bo nie tak jest: Tłech takowi słuchają Dawida S. choć w
Procekim tylko duchu temu podobno Sakramentowi przypa-
truiącego się: gdzie do niezwyčajney wielkości pobudzać
wszystkich ludzi. Jubilate Deo omnis terra, w Bramy pań-
skie / w wyznaniu / a według nas w spowiedzi wchodzić
kaje. Introite portas eius in Confessione. Tłech słuchają
y S. Chryz: Num opes aliquae sunt hic expendenda? num
via prolixa cunda est? num dolorem & cruciatus affert
haec medicina? Czyli na spowiedzi trzeba substancyo swo-
je tożyć / czyli długie ściegi ponosić / czyli nie to piec / mazać
tamtę bledę: y owszem S. Laur: Iustin: ten Sakrament do por-
tu iednego / w którym wesoło y bezpiecznie sobie przebywa dus-
za przyrownywa / Confessionis Sacramentum, velut sinus
pacatissimus est, in quo hominum conscientiae religantur.
Jeżeli zaś co okropnego na tey bramie / to jest Potucie s. wi-
dzą raczej to z nich samych się dzieie. Zwyczaj był u sta-
rych / że na Bramach postaći albo głowy bestyi stawiano: Co
się powierdza y w naszym Bratowie; gdy po niektórych sta-
rych bramach y bastiach / widziemy kamienne straszne postar-
ci podobne bestyom iakoż y Euseb. piſel iż Adrian Cesarz na
Bramie iedney Jerozolimskiej kazał snąć na złość Żydom ka-
miennego wyrobic wleprza. Blanc. Podobnym sposobem nie-
którzy ludzie na tey bramie / do Jeruzalem wiecznego / to jest
Potucie S. stawiaia sobie sami straszdyła / okazy / dla któ-
rych boia się spowiedzi / ieden boi się wstydu / wynurzyć szę-
rze przed Spowiednikiem sumnienie swoje: y to bład srogi /
ba y omomienie diabelskie. S. Bernardyn piſe; że ieden stu-
ga Boży / postrzegłszy diabła między spowiednicami / spytał go
co tu czynisz: odpowie: Wracam com wział. Wziatem lu-
dzim wstydu / gdy grzeſzyli / teraz im go wracam / aby się dla
wstydu

SCRIP.

Pl. 99.

Hom. 10

in 4: Gē.

APOPH

Lib. 4.

in Pl. 68.

T. 3. de

conf. a. 2.

HIST.

1. 3. de
Panit.

Eccl. 4.

HIST.

wstydu szerze nie spowiadali. Co potwierdza y S. Chryz:
Pudorem Deus dedit peccato, confessioni verò fiduciam,
invertit rem diabolus, & peccato fiduciam præbet, Confes-
sioni verò verecundiam. Wic w tym bledzie aby sie po-
strzedz/ przestrzega Niedzecz Non confundaris confiteri pec-
cata tua. Nie wstyday sie wyznac grzechow twoich: daie przy-
czyne Chryz: S. Confusio est peccare, non vero peccata con-
fiteri: Wstyd to iest grzeszyć/ ale nie wstyd pokutować/ spo-
wiadac sie. Inni boia sie żeby ich spowiednik nie przymu-
sit okazyi do zlego odstapic/ o soby nie pocziwne z Domu
wprzod wyprawić/ krzymdy/ skody z okazyi twoiey powracac/
zniemajonego przeprosic. Ta te boiazni niepotrzebna/ tak
sobie sam poradź: Mow sobie; przeciechymci ja chcial dusze
zbawic: albo ja moge zbawic nie porzuciwszy tych okazyi
do grzechu/ nie nadgrodzimysy cudzego/ nie przeprosimysy znie-
majonego; albo nie moge zbawion byc: rzecz pewna/ że y
zdrowy rozum/ Pismo S. y pospolite rozumienie iest/ że nie
moge byc inaczey zbawion; koniecznie to musze wypelnic/ w
ostacku kiedykolwiek/ wydrze mi to przez smierc reką Bożą
ale zpotepieniem moim: nadziete też mieć/ że to potym byc
moze/ nie roztropna iest: bo luboby to byc moglo/ jezeli ie-
dnak przydzie do tego/ to niepewna y osutana na wielu in-
nych/ czemuż tedy teraz a zaraz/ tej rezolucyi uczynic nie
mam na roztazanie Spowiednika? Inni boia sie aby na ta-
kiego skrupulantą nie trafil Niedza/ by im postow/discyplin/
y innego umartwienia nie naznaczyl. Pytam: Czy wolnosy
bylo p. BGDV Spowiednikami naszymi uczynic Anyolow/
a nie ludzi: pewnie tak! Czlowiek iako to swiadomysy wlomnop-
sci ludzkiey by naysuzowysy/ tedy sklonniysy do distracyi/ nie
zeli wolny od ciała Anyol? Nowe historye twierdza/ że Any-
yol/ wzilowysy na sie postac Xieni tedney wielce swiatecy/
gdy ona sama cudem Bozym bywała na czas przeniesiona w
Indyjskie kraie na opowiedanie Wiary S. bywał w Chorze
z innemi Zakonniceami; ten gdy do niego slabse Zakonnice/
iako do Xieni przychodzily/ o pozwolenie poyc z Jutrznie/ byt
w tym przyrzudniysy/ niż prawdziwa Xieni: Zego w duchu
postrzegysy pobożna iedna Aniska/ rzecze mu: gdybyś też był
czlowiek

czlowiek
mnoscia
chodzic
dilo wi
tsey to
ta. T
effabile
onustus
illum, &
na luto
go / adzi
stapi/ n
boi sie
mih qu
Spowie
Zego n
niektor
przygo
y bespie
bacych
y owse
to a to
tych/ k
mala/
ritum
in futu
a poty
An div
concen
tiam t
cor tu
na dobr
ze to d
twoy,
ladu.
iuz wy
kowi

Głowiekiem iako my / to byś też był dyfcrentieyſzy nad wło-
 mnością ludzką. Coż tedy rozumieſz? gdybyś był musiał
 chodzić do Anioła na ſpowiedź / z iakimćby to było przycho-
 dziło wiece ſtrachem? A coż BÓG nie Anioła / ale dla wie-
 kſzey konfidency / wioznego głowieka dał ci za ſpowiednio-
 ść. Thom: Villan. O mirabilem Commiſerationem? o in-
 effabilem dignationem! quòd veniat peccator peccatis
 onultus, ad alium peccatorem ſibi ſimilem, & ille iudicet
 illum, & abſolvat. O cudowna łaskawość, o niewypowiedzią-
 na lutość, grzeſznik do podobnego ſobie grzeſznika przychodzi, on
 go ſadzi, on go rozgrzeſza. A ieżeli na czas ſurowie na cie na-
 ſtąpi / nie dźmuy ſię / ba ma roſtkaż. Argue, obſecra, increpa. 1. Tim. 4
 11. 6,
 boi ſię aby y z toba na lament wieczny nie przyſzedł: Vx
 mihi quia tacui. Drugi bład ieſt przeciwny / owych ktorzy
 ſpowiedz s. maia ſobie za maia y bardzo łatwa rzecz / dla
 tego niektorzy w nadzieie ſpowiedzi beſpieczniej grzeſza /
 niektorzy ſpowiedz tylko raz w rok / y to na czas z małym
 przygoſowaniem odprawiwoſy / o wiecey niedbając / weſoł / y
 y beſpiecznie żyia. Pierwſzych to ieſt w nadzieie ſpowiedzi grze-
 ſzacych / ktoro napominam: że to ieſt ciężki bardzo grzech /
 y owſzem na ſpowiedziach wyraźnie to trzeba powiedzieć / że
 to a to w nadzieie ſpowiedzi czyniſz grzech to ieſt / ieden z
 tych / ktore y na tym / y na takim ſwiecie / odpuszczenia nie
 maia / weglug ſłow Chryſtuſa Pána: Qui peccaverit in Spi-
 ritum Sanctum non remittetur ei, neq; in hoc, neq;
 in futuro ſaeculo. Słuchaycie owi co mówicie / czynie to /
 a potym ſię wyſpowiadam / ſtraſſney ſentencyi Apoſtola S.
 An divitias bonitatis ejus, & patientiae, & longanimitatis
 contemnis? ignoras, quoniam benignitas Dei, ad peniten-
 tiam te adducit? ſecundum duritiam tuam & inpenitens
 cor tuum theſaurizas tibi iram in die iudicij. Czyli niezmierz
 na dobroć iego, cierpliwieć / y przebaczeniem gardziſz? niewieſz że
 że to dobroć Boſka do pokuty cie przywodzi? według twardeści
 twozey, y zikamiatego ſercá twego, ſkarbiſz ſobie gniew, na dzień
 ſadu. Ta owych zaś ktorzy w ſamie tylko ſpowiedz duſia /
 już wygiana że ſię wyſpowedat / ſurowiey nárzec chce. Ta
 ſłow niech wiedza / że to ta brama zbawienia / Sakrament
 Połu,

Dom. 31
 Quad.

SENT.

1. Tim. 4
 11. 6,

Marc. 3.

Rom. 2.

HIST:

Pokuty 4. postaremuß porta ferrea, bramą żelazną. Piße Iz-
 zeph Żydowin/ że Porta Ferrea Jerozolimsta miała trzy czę-
 ści swoje/ albo trzy bąsry: Podobnym sposobem/ y ta bram-
 ma pokutuiacych/ to iest spowiedź ma trzy części/ względem
 pokutuiacego: Wyznanie grzechow/ Żal ża nie z postanowie-
 niem/ y dosyc czynienie. A wszystko to trzeba żeby było i-
 ą żelazne/ to iest doskonałe. W czym nie mało trzeba ża-
 zyc trudności. Naprzód Wyznanie/wyliczenie iak może bydź
 naysilniejszy wśrych grzechow śmiertelnych/ y rązow popa-
 nionych: Żal/ obrzydzenie sobie grzechu/ y to powinno bydź
 iako ostre żelazo/ nie dla respektu iakiego/ ale szczyt iż iest
 obraza Sworce Dobrodzieia twego/ serce twoje przenikające.
 Dopieroż postanowienie wiecey tego nie dopuśćać sie/ prze-
 wie z Jobem żelaznym stylem/ to iest/ statecznie y mocno/ w
 sercu swym wyrysować go potrzeba; to wszystko niedbalcowi
 zwołasza przyuczonemu do grzeszenia/ nie łatwo przydzie: dla
 czego bardzo rzadko kto czyni ważną spowiedź/ iako wpatrzył
 S. Thom. Vill, Karus est, qui ad pedes Confessoris pœnitent,
 prout debet; zego przyczyna dacie; bo też rzadki/ koby miał
 nalezyte postanowienie poprawić sie. A daymy to: że kto y
 doskonałe wyliczy na spowiedzi swoje grzechy/ mieć do tego
 będzie szczyt żal ża grzechy y postanowienie gruntowne/ wie-
 sey tego nie dopuśćać sie; lecz ostatnią zapora/ wyborne żel-
 zo/ to iest/ trzećia część pokuty/ satistacko Dosyc czynienie.
 Ktore pokutuiacego zeta po spowiedzi S. nie miała trudności
 y ciężkość w sobie zamyka: tu albowiem nie podchybne zeta
 káa lubieznego/ dregienia ciała rozmaite/ dyscypliny/ posty:
 piataká poniekánie škodliwych trunkow/ zdzierce chojne iako
 mazy/ gniewliwego akty pokory; o czym S. Chryz: Aliena
 rapuisti? incipe donare iam propria, longo es tempore for-
 nicatus? à legitimo quoq; usu coniugij suspendere. In-
 iuriam vel opere cuiquam vel sermone fecisti: refer bene-
 dictionis verbá convitijs, & percutientem te. nunc officijs
 nunc etiam beneficijs placere contende. Wydarłeś cudze,
 nie tylko to nroć, ale y swoje własne rozdawał, Cudzołożyłeś,
 umartwić sie, winien iestes, y od tego coe sie godzi, obrażileś ko-
 go lub uczynkiem lub słowem, błogosławże tym, ktorzy cie skalu-
 ia y

ja, y prześladowających siebie, śluga się dobroczynnością ubłagać ;
 A trzeba to zapewne wiedzieć że żaden bezpiecznym byś nie
 może / iś mu doskonałe tego grzechy odpuszczone / iako prze-
 strzega Mędrzec: De propitiato peccato noli esse sine me. Eccel. 5.
 tu; pości tey ięszce żelazney forteki nie minie / to iest / nie wy-
 pełni pokuty należytey. Uwagi rzecz godna że Piotr S. lu- FIG.
 bo już był uwolniony z łańcuchá od Anioła / przecieś nie był
 bezpieczny doskonałe o uwolnieniu swoim: Existimabat se-
 visum videre. Prowadzi go Anioł z więzienia / widzi spias-
 cą wartę / idzie przez dziedziniec Herodowego Pałacu / przez
 ulicę Mieyskie / postaremu on existimabat se visum videre ;
 aż kiedy się im Brama żelazna sama otworzyła / y one miał
 dopiero się upewnić o uwolnieniu swoim. Nunc scio vere
 quia misit Dominus Angelum suum, & liberavit me de ma-
 nu Herodis. Vener. Beda przez tę bramę żelazną / rozumie
 pokutne Akty / dyscypliny / posty / vmartwienia. Dobrzeć to iest /
 że kto się z żalem / z przygotowaniem wyśpowiadał ; ale po-
 ści nie minie tey bramy / pości siebie samego / lub nąznázone-
 mi od spowiedniká / lub dobrowolnemi vmartwieniami nie
 wkarze / ięszce nie iest doskonałe wolnym. Żalował Dawid 2. Reg.
 serdecznie za swoy grzech. bá y absolucya už był wziął Do-
 minus transtulit peccatum tuum. á przecieś ná dosyćczynnie-
 nie / karánie mu zostawio. Non exhibit gladius de domo Luc. 15.
 tua, y sam gorow miał záwse grzbiet ná discipline. Quoni- Pl. 37.
 am ego in flagella paratus sum. A on ztrácony syn / znalazł
 nieśtycháná miłosierdzie u Oycá ; á przecieś ná wkaránie prze-
 stych grzechow swoich / sam się ná pokutę ostrá prosił / ná cięż-
 ko y podla nátemniczo robota : Fac me sicut vnum ex mer-
 cenarijs. z Kód Konkluduje S. August. Peccata sive magna
 sive parva sint, impunita esse non possunt, quia vel homi-
 ne penitente, vel Deo vindicante plectuntur. Grzechy lu-
 bo to wielkie lubo drobne y mále są, bez karánia jednak vcho-
 dzić nie mogą, bo álbo człowiek pokutujący, álbo BOG się mścá-
 cy karáć ie będzie powinien. March: między czterema przy-
 czynami które nąznáczá / czemu to P. B. G. do doskonałego
 uwolnienia od grzechu / wytiaga satisfakcy / od grzesznego.
 Pierwszą kládie że przy Sakramencie Pokuty, S. y miłosier-
 dzie y

dzisie y sprawiedliwość Bostka zasada na Sad: Miłosierdzie
odpuszcza y karanie; wieczne Maki/ odmieniając w doczesne i
kie vmartwienie. Sprawiedliwość zaś/ doczesnego lub na
tym świecie/ lub w Czystcu wspomina sie dosycuczynienia. Dla
tego/ głupi to każdy jest/ który tej żelaznej bramy nie mino
wszy/ pokut nie odprawiowszy/ rozumie że już wygrał: O żelaz
znaś to y trudna brama: minac iey trudno.

II-PARS Jednak miłosierdzie Bostkie/ ma też niektóre zasady/ kiedy
y te tak żelazna/ ciężka/ y trudna do przebycia Brama na
ścieża otwiera/ y bez tak wielkich trudności/ grzesznym one
przechodzić pozwala: Co sie na ten czas dzieje/ kiedy głowie
ta pokutniacego/ nie tylko od winy grzechowej/ ale też y od
pokuty/ od karania pozostałego po winie wwalnia/ Solgując
albowiem BOST miłosierny skroze grzesznego/ zostawit w Ko
ściele swoim/ ścib nieśkonczonych zaslug Maki y spraw Chry
stusowych/ Naysw: Panny/ y innych ss. dosyc czyniacych spra
wiedliwości Bostkiej/ za cudze przestępstwa: poniewaz bo
wiem y Chrystus/ y przenasw: Panna/ bez wszelkiego grze
chu bywszy/ nie mieli za co cierpieć: inni zaś Świeci/ lubo
niedoskonałości iakie mieli/ jednak vmartwienia ich/ Maki
ich/ te karanie y obligi przechodziły. A coż BOST dobro
cliw y/ tak Chrystusowe zaslugi/ dosycuczynienia/ Maki/ pracel
iako też y Naysw: Panny/ y innych ss. obrócił to na dosyc
uczynienie za grzechy innych ludzi/ z nich nieiako ścib w Ko
ściele s. zostawit/ do którego klucze dal Piotrowi s. y nastep
com tego. Quod unq; solveris super terram erit solutum
82 in calis, którego lubo nie zawisze/ ale na czas zázywali
Apostolowie ss. Odpusty y Jubileusze rozdając; to jest/ nie
tylko od winy, ale y od karania wwalniając: iako wyznacie
o sobie pamiel s. gdy doczesna ktora byl naznaczył iednemu
porobnikowi Pokuta odpuszczając/ mowi: Nam& ego donavi
vi, si quid donavi propter vos in Persona Christi; a iako
Hom. 4. S. Chryz. tłumaczy Christo hoc etiam imperante, zrestazu
Chrystusowego. A kiedy owo Jubileusz/ Odpusty zupełne
Rzymskie publikują/ nie co innego sie to dzieje/ tylko tego
ścibu Kościoła s. Nayszyjszy Biskup wdział/ y na ścieżę
Bramę tę żelazną grzesznym otwiera. Przy dzisiejszym ien
dnat

Math. 16.

2. Cor. 2.

Hom. 4.

dnat
ie/ kied
dzi do
Skarb
cya ie
żelaz
wisk d
tułacep
może
mu su
go sto
to. za
S. o
sie za
iaini
dzisie
Bakon
żelazn
bles
przyt
smie
w po
trony
nie v
szesl
scu/
tam.
bo ra
nalyo
stama
fruk
lach/
pertr
miej/
nych
troffe
duffe

dnak Świećcie Porcyunkuli/ *Extraordinaryna* rzecz się dzie-
 ie/ kiedy *Claywyższy Biskup Biskupow/ Chrystus pan/* przycho-
 dzi do Domku *Franciszkowego / y Pannie Przenasw: do tego*
Stambu/ do tej bramy *Bluze oddaie nciako. gdy na instan-*
cya iej/ zupełnego pozwala na wież: odpustu. Wszytkie te
żelazja / zapory/ wstępować musza: to jest Przen: panna/ cotel-
wiek cieplego/ przykrego/ innych czasow na grzesznika poku-
tułacego przy spowiedzi byto / dziś potrafi wławić / albo po-
może grzesznikowi meśnie przelamać. Ciepko/ nieznosna ko-
mu sumnienie swoje należycie spowiednikowi otworzyć/ wstryd-
go stogi odwoziti od spowiedzi przez długi czas: dziś łatwo
to. za przyczyna Nasw: Panny/ zwycięży/ powiada Psalmista
S. o tymś. iż tam gadsiać wiaćichsi bramach/ namniej
się zawstydać nie miał. Non confundetur cum loquetur Ps. 126.
inimicis suis in Porta. Przez te ta brame/ rozumieć moge/ SCRIPT
dzisieysza Porcyunkuli Wroczyść. Tis mogles się innych
czasow zdobyć na prawdziwe obrzydzenie złego życia swego
żelazney woli twoiey przyuczoney do złego przelamać nie mo-
gles/ ani odwieść od zakazanej miłości rzeczy stworzonych;
przystopże ieno do tej Bramy/ wżnaś/ iże się odmienisz. W pi-
smie s: w Księgach Ruth czytamy; iako sławny on Mój Booz
w pozadane Młajenstwo nie mógł dostać pomienionej Mł-
trony Ruth; pokiby kto inşy stary co do niej prawo miał/
nie wstąpił tego prawa: iakoż/ lubo trudney rzeczy/ a przecie
szczęśliwie dopaszał/ nie innym sposobem/ y nie na innym miey-
scu/ tylko w Bramie tedney. Ascendit ergo Booz ad Por- Ruth. 4.
tam. & sedit ibi. Ruth ta/ może znaczyć dusze grzeszną/ al-
bo raczej wola tej swymolna: Ruth tłumaczy się Saturata-
ná/ycona. Była uboga Ruth; choć tylko zbieranemi żyła kło-
stami/ a przecie wyla/ saturata: mizerna wola twoja grze-
szniku/ z ktora iako z Rutha wlozyles się po zniwie / po pol-
lach/ z owemi u Medrcá: Nullum paratum sit, quod non. Sap. 2.
pertranseat luxuria nostra. Niech nie będzie żadnego pola,
miejscá, ktoregoby nie nalaża lubieżność naša, różnych zakaza-
nych obiektow kłosti/ miłoścki/ Kochania/ do serca swego po-
troże zbierając/ ucyła/ ale wola miłość. Widzisz że przeto do
dusze twoiey/ kto inny ma prawo pierwsze co jest Czart/ niż
 Booz.

- 2003 Ciebieści to jest BCG. 2003 tłumaczy się in fortitudine, to zaś BCG służy/ bo Deus fortis: radbyś się też już wylamał z prąwa Czarnostkiego przez prawdziwo Pokuty/ ale twoja Ruth/ twoja wola/ niechce się dać przelamać/ wierzę gać/ bo saturata, dawno przyuczona do złego/ Incrassata, impinguata, recalcitravit. Wzynie ieno/ iako wzyni 2003 infertitudine mejnie/ alende ad Portā, do tej Xramy Odpustu Porcyunkuli/ a osobliwie do Przenasw: Panny Patronki tego Odpustu serdecznie się uday/ wznąś że przelamiesz ta trudność/ y wola twoja do obrzydzenia sobie przeszłego życia przywiedzie. Ciężkość ięszce bywa/ iako suchego serca słowikowi/ na szczytach/ y leśne iaka pokuty S. zdobydź się: a toż wspomina Ezeras o iakichsi Bramach wodnych: vsq; ad Portam aquarum. Tłazowie ia temi bramami/ dzisieysza Porcyunkuli brama/ a raczej Pizen: Panna. Uday ieno się oschła duszo teraz do pokuty/ pozuieś wnet tapniejące żalem serce/ nie są długo ztropiś się/ woda leż za grzechy twoje. to albowiem pospolite cie S. Bon. przyznaje Przenasw: Pannie skłusiac przenasw: Pannie do oney matrey Abigail; Ktoż prosila Dawida aby tylko mogła wode nosić na nogi slugom tego. Ecce famula tua, sic tibi in ancillam, ut lavet pedes servorum Domini tui. O GYM tak S. Doktor mowi: Ipsa enim tot servorum Domini pedibus aquam obtulit, quot paenitentibus lachrymas compunctionis obtinuit. Przenasw: MARTA, tak wielu slug Bozych nogi woda obmyła, iak wielu pokutującym, też (kruczy uprosila: Co że bardziey daleko wyswiadczać zwykla przy dzisieyszym Opuście Porcyunkuli/ potwierdza one cudowne widzenie w Kronikach naszych. Zaraz drugiego roku po pozwolonym Franciszkowi S. tym Opuście/ gdy się było bardo wiele ludzi na ten Odrust zeszło/ zagnal w nocy pozuł w sobie iakies poruszenie; z czego powstał wielki rozruch między nimi: przyczyny tego doeli zwożenia B. Konrada z Antonia swiatobliwego; Ktory powiedzial iednemu/ iako widzial Tłazw: panna w niewymowney iasności/ trzymająca w rękach Synagga swego/ a ona zstepowała z Ciebie/ y dawala w wszystkim swoje blagosławienstwo/ Ktore gdy dala/ gołobica piękna/ co byla żnia na Oltarzu siadla/ wzbita się wlot/ y na

Deut. 32

2. C. 12.

Spec.

Lea. 10.

FIG.

1. R. 23.

HIST.

znac

znad nawieżenia Bestrego/ obletiała ludzi pieć Prok. a tak ta
 nie porużenie było. Peronie ta gołębica Ducha s. z leżami te.
 go/ do pożary/ do żalu/ potrzebnym grzebnikom znaczyła/ Pro
 re Przen: Panna wprasa przy tym Odpuszc grzebnikom do po
 tury s. gárnacym sie *Nasłatek* podobno grzebniku zamysłający
 do tej bramy Porcyuntuli Odpustu/ zwac sie ta brama że
 lazna y trudna do otwarcia/ dla tego iż całość sumienie swo
 ie/ wiela bardzo ciężkich grzechow obciążone/ obawia się aby
 nie obciążono iaka ostrą poturą/ postami/ dyscyplinami/ *Rozancami/ Koronkami*. Ale y tu dziś narydzieś na ścięzo
 otwarcie te Brame; Przenasw: Panna przyczyna swota wprasa
 ielac te trudność/ przez wprośny Odpust zupełny/ przez tro
 ry doskonałe y wolntony zostajeś/ nie tylko od winy; ale y od
 karania/ co jest potur/ na koroze lub na cym/ lub na cimeym
 świetle/ obowiązany byłeś. Prawda jest/ co na przestraga
 powiadam; że dworaka może bydz poturą/ nąznaczona od
 spowiednika: albo Medicinalis, albo vindicativa. Naprzy
 klad/ nąnazay cięlesnemu Spowiednik posty/ Dyscypliny/ ale
 bo na to/ iż wiódz bódz to potrzebną na wroczenie rozwy
 wolowanego Ciata; albo na to/ żeby tym umartwieniem/ do
 sić Panu BGV wczynił za grzechy popelnione. Od pier
 wsey tedy Potury/ na poratowanie: na wleczenie duze nązná
 Goney żaden zupełny Jubileusz nie wwalnia/ ani wwalniać
 może: bo iure natura, winteri Razdy/ jeżeli węgiug ciata dą
 leko bardziej/ według duze/ przyzwoltemi ratować sie sposo
 bami: dla tego nie dżmurcie sie gdy spowiednicy y na Od
 pustach niekorzym/ zmiatając natog w grzechach małym po
 turą nąznaczamy. Lecz co sie tyje drugiey Potury/ co jest/
 należąc y tylko na ukaranie grzechu/ ktora po wiekszej części
 zstaje sie do Czysty po śmierci; od tej na Odpustach zu
 pełnych/ należycie poturaczy/ wolntony zostate/ y coć to jest
 co dziś Chyrtus y Przenasw: Panna za prośba Franciszka S.
 wywiadczala grzebnikom. Piśe Plm: że Krolowie Perscy/
 wyprawiac na Woyne iaka Hermanow swoich; dawal im
 iakies nączynię zamknięte/ ktore gdy otworzono pod iaka for
 teca/ zaraz dobrowolnie same Brame otwieraly sie. Rozu
 niem że to Czartowskie dzieło było; to iednak dziś daleko za
 H cniey

APOPH

entey maca Boska prowadzi sie. Forrecá to wielka spráwila
dliwosc Boska! lubo ile milosierny odpuszcza winy/ronac ile
Math. 5. spráwiedliwy! wpmina sie deszczuzymsenia a scisle: Non e-
xies inde, donec novissimum quadrantem reddas. A zasypa
Kamada. Forrecá to wielka spráwila

lit. Lau. Brama do Portocy to jest Potura s. zelazna, porozna. Przy
nasw: Panna zds Bosciot s. zowie naczyniem/ Vas hono
rabie, vas insigne devotionis. a naczyniem pelnym Ciebie
sich Spectalowo/ gratia plena, macacym w sobie obfiscie
zintezona zaslug swoich/ ktore naczynie przy ds siecym od
pastie otwiera sie/ to jest z prozba swoia ofiarne sie grzejni
kom: przyjmie na sie przy zaslugach Chrystusowych/ im na
leżace potuty/ a zacym niezwyoczynie wlastrzaj Spewiedz
na scieja otwiera Bramy Portocunkule s. Uzytam in Spec
Hist.

HIST. 2. na ścieżce otwiera Bramy Porcyunkule 6. Uszyam in Spec
Ex v. Dż. Gdy kapłan niekiedy zawołany do jednego cho-
rego bliskiego śmierci / zaształ go desperującego dla ciężko-
ści grzechow / rzekł do niego tak / Bracie; a ty ja chce tobie
dawać / wszystkie całego życia mego zasługi y dobre uczynki
a ty na mnie oddaj grzechy twoje / ja za nie p. Bogu odpow-
iadać / y pokutować będę / a niedesperuj / pozwolil na co on
chocia chore; Wier rzecze / spowiednie / ponieważ ja mam za
twoje grzechy pokutować / trzeba mi powiedzieć które y jakie
co grzechy były / abym wiedział na com powiniem; y tak wy-
powiedział mu wszystkie chore. Po tym spytany / czy żaluje za
co wszystko? gdy powiedział że tak; to skutko doskonałe spot-
wiedź odprawnoży; rozgrzeszony przedko umarł / y po śmierci
objawił się / iż zbawion. Wielki heroiczny Ale Spowiedni-
ka tego; który zastępował grzbiem swoim grzesznego / tak mu
śmierć otworzył wrot. Pokuty / y Miłosierdzia Boskiego. Ale
daleko wielko rzecz / dziś ci grzeszniku Chrystus y Przenaś-
nna Panna czynią / kiedy grzbiem swego / za ciebie oboje naofiar-
kują / Wielki bole / zasługi swoje za pokutę twoją / ofiarują.

Principale. *Virgo Salve, per quam valvæ, cæli patent miseris, Wian
in Pfal. Panno, ktorey dano, Klucze Raju y Niebã. A ta do ciebie grze
in Pfal. Snu obraca w slowa z Klosterykiem jednym. Summa hze
in Pfal. lic votorum tuorum o peccator, ut has Divinissimas Por
tas, quas Dominus diligit, tu quoq; summopere diligas, in*

Electio ab aeterno.

39

hanc curam totus incumbens, ut per ipsas ad aeternam vitam pertranhas. Niech to będzie grzeszniku osobliwie ^{trwa} staranie, abyś te Bramy Niebieskie tak najbardziej kochał, które BOG umiłowal, oto się właśnie starajac / abyś temi Bramami wszedł do wiecznego szczęśliwie żywota. Amen.

Electio ab aeterno.

STROFA 6. Generosa & formosa, David Regis Filia;
Quam elegit Rex qui regit, Et Creavit omnia.
Vrodziwa y prawdziwa, Córko Dawida Króla
Tyś wybrana, jest od Pana, Co mu wszechmocna wola.

Pro Im.
macul.
Concept
B. V. M.

J Beatus venter qui te portavit. Luc. 11. C.
Aties nam wesołe / niby Dvati / przez rsta tej Matrony /
przy Wzrostości Niepokal: poczęcia wykrzyknie Kościół
S. Beatus venter. N. S. Dziwno mi cotyżkoc to przy
Urodzeniach / przy Koronacyach / ale nie przy Poczęciu w ży-
wocie Matki / także applauzy czynia: wſtlyby żartym przy świe-
cie albo Urodzenia Tłumow: Panny / albo Koronacyi tej
przy Wniebowzięciu. Leć przypominam sobie / że to y przy
Elekcyach / zwłascz Krolewskich także applauzy czynia.
Dzień Poczęcia przyn: Panny / y owſam on punkt wieczności /
w którym stanął Dekret o Niepokal: Poczęciu tej / był to punkt Ele-
ctionis, w którym **TRÓJCA** przenaśw: obrała sobie Przyn:
Panne między wſytkim iſtym stworzeniem / za najzaczniey-
ſzą kreaturę: o czym w melodyi ſwey S. Kaſimiera: Quam Prov. 81
elegit Rex qui regit, & Creavit omnia; o teorey Elekcyi y ap. Corn.
lania date znać / naprzód przez Salomona: Ab aeterno ordi. in 2. Cate.
nata ſu: inna vtrſ: Electa ſum. od wiekow naznaczona,
wybrana teſtem. Także y przez Ruperta: Elegit me ante mun-
di conſtitutionem, ut eſſem Sancta, & im-maculata in con-
ſpectu eius in charitate. Obrat mnie ſobie przed ſtworzeniem.
ſwata, abym w oczach jego była ſwiała y nieſkazana w miłoſci
Przez co ſie dało znać / że Przenaśw: Panna na onę przed-
wieczney Elekcyi otrzymała przywilej Niepokalanego / to ieſt
bez wſpelki go y pierwotnego grzechu / Poczęcia ſwego. Już
H2 1ed9

P A R S II.

tedy nie powatpiwam nie/ o Niepokal: Pogodziu iey / ale przy
 parwie sie iey Elekcyi: y chciałbym doćiec / takim trybem
 stanęła ta Elekcyja / tak szczęśliwa / y niezwyżajna. Rozna
 u starych ludzi były y teraz niektóre ięszce twaia spoleby od
 prawowania Elekcyi: między niemi naydnie spoleb Electio-
 nis per lortcs, przez gie: kto naylepsza grał / kto naylepsza
 wrzucił / ten Elct: takim spolebem według zdania wielu /
 stał był Apostolem Maciey s. Cecioit fors super Machi-
 am. Sama zaś Przenasę: Panna / cāmje u Salomona wspo-
 mina / iż przed wieli gie takos miała wozach Dostich / Lo-
 dens coram eo omni tempo: e: domyslać mi sie tedy godził
 je to Przenasę: Panna grała przed wieli o ta Elekcyja stał
 o ten osęblivy Przyswily: Niepokal: Pogodziu swego; y remnie
 szczęśliwie grała / bo go wygrała / otrzymala: ale ięszce chce
 wiedzieć / Gemu tak szczęśliwie nad wszystkie stworzenia / grā
 ta iey powiodła sie / Dawna iest przypowieść: Dobrze szczę-
 śliwie grā / kto z Bogiem grā. A myć też miserni ludzie /
 tudys w rozumie Dostim / taka albo przynamnię podobna
 stawke mieli od BCGA / jęmy sie mieli poczynać y robjć
 bez pierworodnego grzechu / gdyby pierwsi Rodzice nasi / do-
 trzymali byli słowa BCGV: gralimy niekato o to / in pre-
 visionibus Dei, albo raczej Adam y Ewa / imieniem naszym /
 ale nie szczęśliwie bo nie z Bogiem / ale z Szattem / chcieliśmy
 nazbyć wrzucić. Erutis sicut Dij, a tak y samrośmy zrzęci /
 do czegośmy już prawo niekato mieli. Przenasę: Panna
 osobno enā / bo wygrała z pospolitych Detreerow grala / a grala
 na spol z Bogiem / bo cała EXCEA Przenasę: pomagła
 iey do tey wygrancy / do tey Elekcyi / iż obrana iest jedna iā
 mā / aby bez pierworodnego grzechu Pogiera była. To ia po-
 kaze: wprzod dawny nauke / iako też to głowicka Elekcyja
 wieczna / to iest przesnaczenia tego do chwały wieczney stane-
 ia / albo przynamnię / iako teraz starać sie ma / aby wygrał
 Niebo. to iest dostąpił go.

Act. 1.

Prov. 8.

PARS

Timot

2.

Wzestonżeney dobroci BCG nasi / tak iest vsilnie pragnos-
 cy zbawienia ludzkiego / je umysliwszy wszystkich ludzi zba-
 wić. Omnes vult salvos fieri: na ięto wszelkich zająwa sposo-
 bow. S. T. Ponieważ tedy na pierwszy Elekcyi / do stanu
 niewin-

niewin-
 Rodzic-
 tym str-
 sum po-
 stawle-
 ma na
 muad-
 habeat
 zafug-
 od pec-
 konku-
 rezum-
 dzacy-
 Gemu-
 Gnos-
 tej ty-
 sobie
 dio d-
 ci Ele-
 bo po-
 wnyd-
 samy-
 wraj-
 przez-
 rezum-
 zadan-
 lufet-
 lunc-
 etian
 ank-
 korsz-
 Wie-
 zlieg-
 Bog-
 wiel-
 San-
 gral-

niewinności / (Iako się mawia: pomiedziato) dla pierwszych
 Rodziców naszych przestępstwa / graliśmy nasze przegrali / a za-
 tym stracili Ciebie / pozwoli namu P: BÓG / restaurare lu-
 sum / poprząć gry tej / y konkurencyi o Ciebie. **Dal dobro**
 sławie za słowicki / bo Jedynego Syna swego dla zbawie-
 nia naszego zesłał. Misit Deus filium suum unigenitum in **Ioan. 3.**
 mundum, ut omnis qui credit in illum non pereat; sed
 habeat vitam aeternam: Przy tej tedy tak dobrey sławce /
 duszycz y Miace Syna B:żnego / tak wiele millionow ludzi
 ob pekatu swiatla / aż do końca grása y grác beda / o Ciebie
 konkuruiac / albo staraiac się / albo raczej niż przed wieki w
 rozumie B:żnym / wszytkie rzeczy przysię / iakoby obecne wi-
 dzącym grali / Ciebie B:żnego / albowiem albo Detet o przezná-
 Geniu każdego słowicki / albo nazła / albo na B:żesłowo wies-
 ność czyni. A silaś ich też / na ten czas wygrało: silaś
 też tych Elektow ślankto / y którzy? którzyby byli; B:ż to
 sobie ten sekret zachował. Nescit homo an amore, vel o-
 dio dignus sit. Silaby zaś ich: sam Chrystus powie: Pau- **Eccl. 9.**
 ci Electi. y strážna rzecz jest / co pisa o tym Doktorowie S:.
 bo pominamy wszytkich Pogan / Heretykow / Żydow / iuz pe-
 wnych o potępieniu. Qui non credit iam iudicatus est. O **in lud.**
 samych wiernych pytał: sie; tedy między 20 Doktorow iako **C. 7.**
 wważa *Vera* pięć ich tylko trzyma / że wiecey wiernych jest
 przeznaczonych do Ciebie niż do piekła / inni zaś piętnaście
 rozumieia / że wiecey do piekła. Chryz: S: raz na Kazaniu
 zadawał te Quesiya w ludnym barzo cięście Ameyoch: 13. Ek-
 lectum est. quod dicitur sum, dicam tamen; non pos-
 sunt inveniri in tot milibus, centum qui salventur, quin-
 etiam de his dubito: Zatośna jest, co mam powiedzieć, ie-
 dnok powiem, że nie mogę znaleźć, w tak wielu żyjących ludzi ślą,
 którzyby na zbawienie należeli. y onsem y o tych powatpiewam.
 Wiele także niezłesłowość narodu ludzkiego / że tak nie-
 złezone jestwo na wszytkie więzość czaru się d:stanie; a
 Boga swego miała tylko garzka ludzi obaczy. Czemuż to tak
 wiele ludzi na oney przedwieczny Elekcji przegialo? odpow-
 Sam tylko ten słowick na ow czas wygrał / co z B:żem
 grał: co jest / tego tylko B:ż przed wieki naznaczył do Tie-
 bat Eto.

P A R S II.

bá/teoręgo wpatrzył/ że żyłac zasu swego w cieło/ miał uczyn-
kami dobremi przyrzucić się do woli Bóstey: trocho/ do wy-
rozumienia mówiac: (zaniechawszy dyktosów y terminów Theo-
ologicznych o przysznaczeniu) ten teory jest z liczby przezná-
żonych do Uleba/ nie ma zbawienia swego fundować/ y spu-
ścić się na samego P. Bogá/ ale y on uczynkami/ zasługami
dobremi/ do zbawienia swego przyłożyć się powinien/ y na cás-
kiego cyles oná przedwieczna Eleccya dobru padła. Dowód
tego. Gdyż do Przysznaczenia/ albo przynamnię do obieca-
nia/ y dania chwały wieczney dwoskálte *Attributum* albo do-
skónalost Bóstka konkuruiel/ y niekato o zbawienie ludzkie grał
Milosierdzie y *Sprawniedliwość* Bóstka. Naprzód rzuca *Milo-*
sierdzie Bóstki/ kiedy każdemu BOG należycie pośredki do do-
skónienia zbawienia náznażył: to jest/ dostateczne lasti/ spo-
sobności/ okazyl/ do poznania Wiary S. do zwoleżenia po-
kus/ do czynienia uczynków dobrych: na tych albowiem fun-
dament y pogarszt zbawienia nášego: bez lasti Bożej/ y naye-
mniejszego uczynku dobrego/ y myśli dobrej mieć nie może-
my: sine me nihil potestis facere, ani słowozetá zbawienia
go wymowić. Nemo potest dicere IHSUS nisi in Spiritu
Sancto: tá jest náuka *Conc. Trid.* y Doktorá subtelnego/ nie-
wstydlipie od nielecezych powarzonego. Inconcuſſe tenea-
mus; liberum arbitrium sine gratia praeveniente & adiu-
vante non sufficere ad salutem & iustitiam obtinendam.
A zátym idzie/ że bez pomocy Bóstey lasti/ nie można byś
zbawionym; nie darmo ledno z drugim łozac mówi Dawid:
Gratiam & gloriam dabit Dominus. Jan S. w objaśnie-
niu swym widzi 24. starców okolo Tronu Bóstego siedzą-
cych w koronách/ aż po tym widzi/ iż korony swoje zdołowy/
rzuciłto przed Tron Bóst. Mittebant coronas suas ante Thro-
num. Coż to chcieli ci Starcowie to Ceremonia wyrażit/
Alex: ab Alex: dyktel ze u Rzymian/ ten który po zwycięstwie
wiedział tryumfujące do Rapiolium w Koronách/ powiniem
był w Kościele Jowisza one Korony zdołć/ y Bóstwoi ofiaro-
wać/ tym przyznając że za pomocą tego/ tych Koron dostoi-
pil? Co *Applievac* *Rupert:* do tłumaczenia pomienianego
miejsca Pisnia S. tak mówi. Mittebant ergo Coronas

S CRIP.

Ioan. 17.
1. Cor. 12
2. D. 28.

Pl. 103.

Fig:
Ap. 4.
L. 6.
C. 5.

L. 4.

ante T
led grat
ronas
zaiac,
utnierd
je bez tá
fralowa
náznaż
ze nie
nagotow
W rekac
S. Aug
mowi:
etate g
ad tun
dneý z
ofobliw
to fce
y na to
stimoi
electio
sti Bo
ma zb
náznaż
Bóstka
Uleba
zumu
myn
biecal
ciezon
nagro
hi cor
suiac
Datur
grat
rona
re/est

ante Thronum, considerantes quod non suis meritis, sed gratia praevenientis, & sublequentis misericordiae Coronas assecuti sunt. Rzucił Korony swoje przed Tron, wia-
żając, iż nie za swymi uczynkami, ale za łaską poprzedzającą y
wznieść Koron tych dostąpił: co dość jasnie pokazuje, że
jeżeli bez łaski Bóstwy nie można zbawienia dostąpić; oświeca
światłość się nie potrzeba / bo już wzrucona / to jest każdemu
należąca. A chociaż to wzięcia łaski: Nie twoją głowiesz
że nie: ale samą tylko Bóstwa miłosierdzie tego światła one
nagotowało. Orym David in manibus tuis fortes me.
W rekach twoich Panie kostki, gra moją albo szczęście moje: Co
S. Aug. aplikując do łaski powołania do prawdziwej wiary
mówi: Non video vllum mer tuum, quo de vniuersa impi-
etate generis humani, me potissimum elegisti ad salutem:
ad tunicam Domini forte perveni. Nie czuję do siebie ja-
dnej zasługi, dla którejby z nieprawości Narodu ludzkiego mnie
osobliwie obrałeś sobie do zbawienia: z Ciebie tylko Panie mam
to szczęście, że mam łaskę twoją [to jest wiary prawdziwej] dostał.
y na ten Psalm. pisze tak mówi: Sortes dixit quantum exi-
stimo gratiam, quā salvari lumus, Quia in forte nulla est
electio, sed voluntas Dei. g. d. że z łaski tylko szczęście łaski
Bóstwy to jest: że mamy pośredki / sącunki / do otrzymania
zbawienia. Ponure do wygranej naszej to jest do prze-
znaczenia naszego albo zbawienia / Ponure sprawiedliwość
Bóstwa: bo lubo dając nam prawem po Chrystusie po części
Lubo nam należy y lubo dając nam po Krzcie / nim do res-
tumu przyjdzie umierającym / tak go dając; jednak nam rozu-
mymy / roznającym co złego / co dobrego / inaczey go nie o-
biecał BÓG / tylko per modum iustitiae, jako Korone za swoje
cieżone pokusy. Qui vicerit dabo ei sedere in Throno: tāto
nagrodę y groźbę / zanny za prace. S. Paweł Reposita est mi-
hi corona iustitiae: quam reddet mihi iustus Iudex. Co sta-
nia do rozumy pomientonego dyskursu / mówi Syl: in Apoc: 4. G. 23
Datur gratis ratione primae gratiae, quae est radix meriti, &
gratia a Deo confertur, tamen ratione meritorum; est Co-
rona iustitiae. Darmo dając Niebo, wzleudem łaski Bóstwy, ko-
rona jest początkiem zasługi; y darmo im dając BÓG: jednak wzle-
dem

Pl. 301

SENTI

Apoc. 3.
2 Tom,
4. G. 23

dem zasług dąia Niebo iako Korona Sprawiedliwości: Jakiż pie-
 knie tego między inne ni racjami swemi Doktor subtelny mo-
 wiac o przeznaczaniu/ dowodzi. Ze iako naznaczenie nieko-
 rzych na potępienie/ jest Akt Sprawiedliwości Bostrey; tak y
 przeznaczanie innych do chwaly: Wiec iako Sprawiedliwość
 B. sta/ nikogo nie naznaczyła na potępienie, tylko tego/ Kto-
 go B. G. wprzód wpatrzył/ iż miał źle żyć/ y źle umierać: tak
 też B. G. nikogo nie przeznaczył na zbawienie/ tylko tego
 wprzód wpatrzył/ iż za łaską tego w dobrych uczynkach znieść
 miał z tego światła/ temu samemu szczęśliwa zapisał Ewangelia.
 Co potwierdza zdaniem S. Anselm. na one słowa: *Quos pre-*
scribit, illos & predestinavit: Non ante predestinavit, quam
 preceperit, sed quorum merita preceperit eorum premia pre-
 destinavit, Których przeznaczył na potępienie, tym też y nagrodę przeznaczył.
 A ztąd się zaraz pokazuje/ do tego tu należy grać/ co-
 ściśle nie iako rzucić: to jest/ że do ciebie/ do woli twojej ch-
 wieże. S. August: Creavi te sine te, salvare te non possum
 sine te. Stworzyłem cie bez ciebie, nie mogę cie zbawić
 bez ciebie. Wrzucił ci B. G. z strony swojej dobrze/ gdy cie
 należyte i racunkami łaski swojej wpatrzył do dobrego życia
 ale trzeba żeby y ty przywróciłeś się per Cooperationem: S-
 łaśta Bostka robił/ zwyciężał namiętności pokusy; Syni i-
 mużny/ brał się do nabożeństw/ umartwienia/ postow/ do-
 scyplin ex. Był pewien przeznaczenia swego Paweł s. Cer-
 tus sum, quia potens est servare depositum meum iustus
 Judex: a przecie tak sur wy na świat swojej: Castigo corpus
 meum, & in servitutem redigo. Był pewien y Dawid: La-
 ratus sum in his quae dicta sunt mihi, in Domum Domini
 ibimus; a przecie tak płacze/ i-
 adnie posty/ i-
 almużny/ nabo-
 żeństw iego. Wiec głupia to omych desperatów argumen-
 tacya. Jeżeli przeznaczone; lub zgrzeje zbawion bede; i-
 żeli nie przeznaczone do Nieba: choć dobrze żyć bede; zgine-
 bo nieodmienne są dekreta B. stie; głupia to argumentacya.
 Piękne głupstwo iey pokazał swymolnego życia Panu/ Lud-
 wickowi Szabi Hassa Medyk iego. Ten Pan bardzo raz za-
 chorował/ przywoływa swego Medyka/ lekarstwa ordynować
 Łaż: Medyk pamiatając/ że ten Pan wpoźnie pomienionej ar-
 gument

Rom. 8:
 SCRIP.

SCRIP.

Manfi
 de prad.

gument
 nie i-
 abyś n-
 ten z-
 kreca z-
 karst-
 by ży-
 śmier-
 w-
 trzeba
 nie in-
 w-
 z-
 wam
 jesie

po-
 maga
 topach
 kreco-
 narza-
 TAD
 w-
 flow-
 nuic
 Creat
 De u
 w-
 ter m
 w-
 se c-
 leman
 m-
 przyp
 P-
 trybu
 po-
 gument

gumentacyi otrzymał się nie raz w dyskursach z nim / rzecze: pán-
nie / jeżeli przypieś zis namiętny śmierci tobie od Boga /
abyś najkoczniejszy lekarstwo brał / umrześ: a jeżeli nie iest
ten zis / bez lekarstwa ozdrowieć musisz: bo nieodmienne des-
krete Bóstie. Odpowie Pan. prawda to: ale je BÓG le-
karstwa stworzył / iato środki do zachowania żywota / chce aby
by żywot konserwowany był przez nie / a bez nich / pewna mure
śmierci zeta: y prawie dobrowolna. Dopiero wtedy powzias-
wszy dyktus: pokazał mu: iato co kto chce zbawienia dostąpić
trzeba mu brać się do wyznaku dobrych / pamiętaj też Bóg
nie inaczey przeznaczą do Nieba / y Niebo obiecał: tylko za
wyrzki / y życie dobre. Graycież tedy S. N. oraz z Bogiem
stała Bóstie / robcie na Niebo / a miejcie nadzieję: że dobrze
wam gra wasza / Elekcyja wasza padła / przed wami / co iest /
jeszcze z inachy przeznaczonych do Nieba.

Nie wielości ale zaność Elektorow zaleca Elekcyja: bo
półpółcie wielość Elektorow / y więcej miłba niż po-
maga na Elekcyach: ubi multitudo ibi confusio; Co na Ele-
kcyach Politych prawdzi się nazywacie. Do Elekcyi do Des-
kreto o Niepokalanym Pojęciu przyn: panny / nie wiele / ale
nawracnięcych Konfirmie Elektorow; bo wszystkie trzy osoby
TRYNITY Przenas: zego dowcipnie dowodzi Escob: z E-
wangelij Biewiarza Zymistiego na dół: w dół: z orych
słow: Sadoe genuit Achim, Achim genuit Eliud, Eliud ge-
nuit Eleazar: według S. Aselma Eliud tłumaczy się: Deus
Creator: co znaczy BÓG A OLEA Eleazar tłumaczy się:
Deus meus adiutor: co znaczy BÓG A BRU / który na
wspomożenie nasze aspi z Nieba. Achim tłumaczy się Pra-
ter meus, co znaczy OLEA S. który Oblubienice swoje
zwozi Siostra nazywać. Soror mea Spon'a Widze tedy
że ta Elekcyja stancja per se res nietaka. Jeżeli tedy zis
lemon Władze Bóstie grataca wparzyt Ludens coram eo o-
mni tempore. Jeżeli o Wschodności Bóstie dawna
przypowieść. Ludic in humanis, Divina potentia rebus
Prwie nie tedy in dół: przystało TRYNITY Przena: z Ar-
trybutami swemi rzucić się do tej gry / iato przy Elekcyi Nio-
pokalan: Pojęcia Przenas: Panny. A iatoż ta gra pośła
przed

II PARS

L. I. T.
3. P. 4.

Cant 4:

Prov. 8.

in spec.
Bonav.
serm. 10

Prov. 10

Dan. 4.
FIG.

sa lud. 6.

przed wstąpił: Szczęśliwie bardzo y do ta Przenaśw: panna s
Bogiem: z Osobami TRÓJCE Przenaśw: grata. Stawia
ła Przen: Panna względem otrzymania niezwyčajnego Przy
wileju Niepokal: Pożecia swego; stawiała też y każda Osoba
Troyce Przenaśw: Co zaś tak zacnego stawila na to Przenaśw:
Panno? Naprzód Stawila Przenaśw: Panna CIEVPrzed
wtecz: Filiationem: co jest/ że Córka iego bydy miała/ a Cor
ka nie tym pospolitym sposobem/ iako my y Aniołowie przez
laste poświęcająco; ale osobliwym. Co tey przyznaie S.
Bonav: Ipsa singulariter Domini Filia, Domini Mater, Do
mini Sponsa. Ona osobliwym sposobem Pańska Córka, Matka
y Oblubienica. y daley Ipse est Dominus Pater, cujus MARIA
est Filia Nobilissima: Ten jest Ociec, ktorego Naysłachetniej
sza Córka jest MARIA. Dobrze to stawka ten tytuł/ iż Córka jest
Oycą Niebieskiego skuteczne motiwm, na co aby otrzymać
była konsens Oycowski na Przywilej Niepokal: Pożecia swego
go: bo jeżeli ozdoba iedyna Oycy/ Syn/ albo Córka mądria:
Filius sapiens latificat Patrem/ dalekoż bardziey/ kiedy to
oraz y piękna/ y zacnie wysoko wyniesiona. Niektorzy Ro
dźce y życia swego odstępowali/ byle tylko Korone na głow
wie Syna swego widzieli; iaka była ona Matka Hieronoma/
Occidat modo Imperet: A iakoz Ociec Niebieski mógłby co
był znieść/ żeby dla naysłachetniejzey Córki swey Przen: Pann
ny nie miał się być przyłożyć do Naysłachetniejzego/ naysłach
etniejzego Pożecia tey: Pontere Stawila Przenaśw: panna
drugiey Osobie Troyce Przenaśw: co jest Synowi Materni
tatem, że Matka iego bydy miała: a nie iakokolwiek/ ale nays
godniejza. S. Bonav: citr. Singulariter cum MARIA est
Dominus, cujus Mater dignissima est MARIA: y to pewnie
do przywileju Niepokal: pożecia skuteczne motiwm. Na o
wego rozłożystego drzewa wycięcie feruio z Nieba dekret: Suc
cidite arborem, & praecidite ramos eius, excutite folia e
ius, & dispergite truncus eius, ale przecie latoroſtki/ y korze
nia iego tykać nie kazano/ Verum tamen germen radicem
eius in terra sinite. Peter. ap. Nak. przez to byne drzewo/
rozumie copytek Narod ludzki/ zruinowany pierworodnym grze
chem; przez latoroſtki/ rozumie Chrystusa Pana/ przez korze
nie

nie Prze
szono
pierwo
Matka
interpr
non in
S. Bon
ga: se
ani ou
fimo es
tullimu
citt. B
lo Ane
eato C
eens, c
naśw:
tus S.
Ipse e
y co b
Niepok
Narod
wrych
be par
S. jest
coblum
zwyż
DVC
PAN
to mi
go gr
Zene/
była/
oport
sam s
re op
chu p
chorwi

nie Przenasw: Panna z ktorey ta latroſtka wyſłá: Nie dopuſzczono dotenc ſie rozenta dla latroſtki / nie dopuſzczono pierwotnemu grzechowi / ſic ſie **U A K X J**; iſz miała Matka bydź Chryſtuſowa. Per germen radicis Chriſtum interpretor per radicem B. V. MARIAM, peccato Adami Perer; non intectam, ut dicitur Egredietur Virga de radice Ieſſe. S. Bonav. *citt.* **U**łácieryſtwa **U**łáw: Panny **U**ważnac náu **U**łá: ſe ani Chryſtus przyſtoynieſſey **U**łácki nie mógł mieć / ani ona przyſtoynieſſego Syná. Ipſa eſt Mater, quæ tali filio eſt decentiſſi na, ipſa eſt Mater, cui talis filius, decentiſſimus fuit. Na ktore ſłowá **U**łáwá s. reflektuiac ſie **E/cob** *citt.* **K**onkluduje ſe z tytułu ſamego **U**łácieryſtwa / należało **U**łáwier: pannie **U**łápoſal: **P**ogęć. Quis aſſerat in peccato Originali Conceptam? certe haud eſſet tali filio decens, quid decentiſſima? **P**otrzenie **D**uchowi **S.** ſtáwia **P**rozenasw: Panna z ſtrony ſwoiey / ſe miała bydź Sponſa Spiritus S. Oblubienica tego nayálicznieſſo / według **B**onav: S. Ipſe eſt Dominus, cuius Sponſa venuſtiſſima eſt **M**ARIA: y to bádzo wájna ſłáwá / wáżne *motivum* dla przyznania. **U**łápoſal. pogęć **P**rozenasw: Pannie. **W**ſſytkich to práwie **N**arodem **P**ráwka / ile można Oblubienicow ſobie roównych dobierać: według ſtárego **A**xioma: Si vis nubere, nobis pari, **A** poniewáż Oblubieniec **P**rozenasw: Panny **D**UCH S. ieſt **D**uch nieſkonczonie piękny / nieſkonczonie ſwiety / ſwiatoſciwoſć ieſt **A**tributum appropriatum tego. **C**he mamy **z**wyſſáiu mówić: **D**UCH S. **S**wiety / **S**UŁ S. **S**wiety / ále **D**UCH S. **S**wiety; **W**iec z tego ſamego przyſto / áby **P**rozena **P**ANNA w takiey ſwiatoſciwoſci ſtworzona byla / iáka tylá to mieć moſe od **B**oga ſtworzenie / á zátym bez pierwotnego grzechu. **P**iſe **P**lutarch że **I**ulius **C**ezarz porzucił **P**ompeia **S**one / nie dla takiego exceſſu iey / ále tylko ſe **P**otwarzona byla / mówiac: **C**ezaris conjugem, etiam calumnia vacare oportet: **D**alekoſz iá ſtutezniey argumentowác moſe: **S**ponſam Spiritus S. etiam calumnia Originalis peccati, vacare oportet. y **w**niowiac w **P**rozena: Pannie nie przyſto grzechu pierwotnego z tad / ſe ieſt Oblubienica naznázona **D**uchowi S. **W**oſciemy tedy iáto **P**rozenasw: Panna gráta s

szczęśliwa Elekcyo Niepokal: Pożęcia/ y co na to świadczą: A
 że do tey wygranej przyłożyły się też Osoby **TRÓJCE** przę-
 nasów: przypatrzyc się y temu możemy. Czy rzeczy grzą-
 zaliczają; kiedy gra Potenter potężnie, Sapienter mądrze,
 Feruie gorąco, ochotnie nie melankoliczno. Widza że to też
 kondycye przy przedwieczney grze/ albo determinacyi o Nie-
 pokal: Pożęciu Przenasów: panny zachowały swym sposobem
 Osoby Trójce Przenasów: Naprzód Gra Potenter **OCZKO**
 przedwieczny: wysłucha przystawia stawki: to jest Omnipotent-
 tiam: iako rodząc ad intra. Syna swego iedynego nieśkon-
 zonego/ lożył omnem potentiam generandi, włożył moc swo-
 ie do rodzenia; tak też na to/ aby Przenasów: panna/ klamila
 ba Corka tego Niepokalanie pożera była, wpełka Wśchmo-
 cność swoje ofiarował y lożył/ stał S. Bonav. cit: Oniey mo-
 wi: Ipsa est, quā facere majorem Deus non potuit. Ta
 jest, nad która większy Bóg stworzyć nie mógł y S. B. gic:
 miała objawienie/ że przenasów: panna/ najbliża jest
 Trójce przenasów: aby tak stać się mogła uczestniczką w
 tego tego/ Zgokolwiek Bóg może wśchlić stworzeniu. Wy-
 tam się tedy. A może Wśchmocność Boga stworzyć co-
 go w stanie niewinności/ bez grzechu pierwotnego/ perwio-
 rati: bo tak stworzeni byli Aniołowie/ Adam y Ewa: wia-
 cą tym idzie/ że wśchmocność Boga przenasów: pannie w-
 dzieliła tego daru. pięknie o tym dacie znał Dawid S. Corka
 te Dycia Niesieńskiego opisując: Omnis gloria filia Regis ab-
 intus. Wpełka chwała Corki Krolewskiej nie inatrz. to jest
 w duszy/ najpiękniey wstronki te Córce swoje Wśchmo-
 cność Dycowstwa. Wielka pilność Wśchmocność Boga w-
 gniła ożło piękności Ciała przenasów: Panny. S. Brigit-
 piż: że Materya owe Ciała y Kwi/ i Trójce się pożela w
 wście Anny S. Przenasów: Panna/ wiecy Bóg umiłował/
 nieli wśchlić inne/ iakoż seroko Anioł opisał Brigitie S.
 Wśchmocności Bostrey pilność w temperowaniu Ciałeg-
 onego: iednak Dawid S. minie te waja/ ale daleko wię-
 śey piękności dusze tej przypatrując się wpełka tej doskona-
 łość przypisuje. Omnis gloria eius ab intus, co Escob: ma-
 za wielki argument Niepokal: Pożęcia Przenasów: Panny: An-
 non

Reu.
c 20.

Psal. 44.

Rev. 20.

non ci
ba TR
pokal:
na to
mon/ P
wystan
innemi
łości a
tim y 3
Panny
stus go
kier st
naryz
Salon
Dusze
moneg
zacy
ny/ tr
przy f
cierpie
zmie:
ba by
zaspug
pię na
ki hie
Cant.

Q
C
niegdy
Bogon
gry b
ni/ go
Gecia
Krew
ba gr

non cunctae particulae habent preservationem. Druga Osoba EXORRE Przenas: SAN Bost i. o. coj Macti swej Niepokal: Poczetie Gra Sapienter Madrac, bo wykryte stawa na to Madrosć nieskonzona. Wielka madrosć pokazał Salomon / kiedy cudowne sobie theatrum; albo noszenie alias Przesło wystawił. Ferulum fecit sibi Rex Salomon, które między Inemi / misterstwami miała co / i z rzeczy niepodległej ogniości albo zepsowaniu zbudowane było / iako to z drzewa Setim y ze złota. Rich: Laur: powiada; że to figura Przenas: Panny. MARIAM fecit ferulum Rex Salomon id est Christus gdzie z Materji ożarzy biorec / pokazanie iż wolno od wszelkiej skazytelności grzechowej była / y tak Ciało iako y dusze najwyższe miała / pokazał madrosć swoją wielką w tym Arze Salomon / pokazał daleko wielką Chrystus przy stworzeniu Dusze Przenas: Panny. Ale ja dalej uważam / że do pamiętaniego Tronu nieskazytelnego / był Alcentus purpureus: a zacył y na te ozdoby Tronu swego / to jest Dusze Przen: Panny / trzeba było Niebieskiemu Salomonowi Synowi Bożemu / przy stworzeniu tej zdobyć się. A gdzieś się w Bożowie niecierpliwym Purpura albo Arze przez purpura znaczone wezmie: Wier y tu madrosć Synowska wymyśliła sposób. Trzeba było dla wygranej to jest dla Niepokal: Poczetia Macti / zasług / Macti y Arze Syna Bożego; Wierzeżolowie się zstąpić na świat / iż ac Ciało na się / cierpieć dla zachowania Macti swej od pierwotnego grzechu. O czym Bieżanow: in Cant. 3.

Qui preservavit, meritò me Sanguinis hujus
Purpureos ad me, fecerat ille gressus.

Coś podobnego uczynił dla Macti swej SAN Bost i co niegdy Sylla: ten otrzymawszy zwycięstwo nad Mitydatem / Bogom ofiarował naczynie pełne krwi własnej / które wyroczyl był z rany otrzymanej na wojnie. Wiercey Chrystus czynił gdy aby Macta jego doskonałe zwyciężyła w punkcie Poczetia swego grzech / y Ciała / ofiarował najprzedniejszy Arze / to jest przeżrane zasługi Macti swej Trzecia Osoba gra ferventer, to jest DUCH S. który się ogniem paląc

Efc. citr

ad C. 1.
Cant.c. 7. l.
de Nat. &
grat.T. 2.
Ep. 174.

lacy m nazywa/ dla miłości ognistej: y ten wszystkie prawa
ile można było wolał w Dusze Przenasw: Panny/ miłość swa
y sam miłością bywszy Przen: Panna iako Oblubienica swa
miłość swa / y owsem w samego siebie przemienił. MARIA tam
similis Sponso Spiritui, ut iam MARIA Spiritus S. possit appella-
ri. Tak jest podobna MARTA Duchowi S. że sie ona może nazywać
Duchem S. a nawet Rupert. iako pise tenże author owe mi-
sce Act. 15. Vitum est spiritui S. & nobis, rozumie / iakoby
to miało sie tłumaczyć Vitum est MARIE & nobis. MARTA
na miejsce Ducha S. tładac A na coż to tak obficie wy-
wa sie Duch Przenasw: na Dusze Przenasw: Panny / y tak
sie ściśle łączy z nią w pierwszym punkcie / taka to łaska na-
pełniać: nie na co innego / tylko aby wygrał ten Przywi-
ley. Niepokal: Poczęcia: to teżeli według zdania wielu / ja-
dnyx sposobem grzech zmieszczyć sie nie może z łaską Bóstwa: a
także iż tak zeta z całym Duchem S. w onym punkcie Pocze-
cia tey/ pomieszczyć sie miał grzech pierworodny: Co znać w-
rażając mowi Aug. S. Ipsa sola est de omnibus quæ potuit
dicere vere: Non reprehendit me eorum in omni vi-
ta. Ta sama jest, między wszystkimi, która prawdziwie rzecz
może, że w całym życiu moim, nie strasze mnie sumienie moie.
y S. Bernar: Wzrostek tey w żywocie M. kł. przypisuje świat-
słość: Fuit Domini Mater ante sancta quam nata & pu-
to, quod tanta gratia sanctificationis in eam descenderit:
ut Ieremiam, Joannem Bapt. & omnes sanctificatos in ven-
tre precesserit, quia nulli vnquam peccato fuit obnoxia-
ta. A toż mamy szesliwa wygrana/ szesliwa Elekcyja przedwie-
czna/ Przenasw: Panny / aby była Niepokal: Poczęcia. Quam
elegit Rex, qui regit; & creavit omnia. Dajże nam Boże
po tey Elekcyi / y Koronacyi samey dojechać to jest / kiedy Bo-
ściot S. utoronuje / ustanowuje finaliter Dekretum swaim
to Niepokalane tey Poczęcia; a teraz prosimy BÓG A przez
szesliwa tey Panny Elekcyja / aby też godnemilimy sie stałi
poczętani bydi między Elektom Bożich / na wszystkie wie-
kość: Amen.

Lectur.

STROPHA.

K

wybor-
ba ro-
Wspan-
W hifi-
Beroto-
poia-
tożka-
& arg-
tum l-
ment-
płazi-
Niebie-
napoi-
um.
faciem
grob-
osobli-
Forid-
Mack-
ochoci-
przyia-
ie/ Co-
Drocz

Lectulus Floridus.

STROFA 7.

Gemma decens, Rosa recens, Castitatis Liliū.
 Castum chorum, ad Polorū, Quæ perducis gaudium
 Perło droga, Rożo Nowa. T Lilia Czystości: (ści
 Chor Pánienski, won Niebieski, Wiedzieś wpáłac wieczno

Pro Fe
 sto SS.
 Rosarij.

Lectulus Noster floridus: Cant. 3.

K To chce miłego przyjaciela należyćie utrząćować / na-
 leży mu nie tylko żołądek y smak iego smácznemi po-
 trawami / napoiámi wkontentować / oczy widzeniem
 wybornych galanteryi / wesółych ogrodów wleśyć / ale też trze-
 ba wczas mu ná spoczynek iák náylepśy opáćzyć. S. A.
 Wspaniałego traktamentu Przyjaciół / y gości nienaydziemy
 W historyách náw ow bántier Assuera Krola Perskiego / gđśie
 Beroto opisuia porzadek slug / przepyszność w potrawách y na-
 poiách: oraz też opisuia / że złote / y srebrne z drogich kamieni
 łożka dla gości rozporządzone były. Lectuli quoq; aurei,
 & argentei, super pavimentum Smaragdino, & pario stratum
 lapide, dispositi erant. Ale y o duchownych traktá-
 mentách między przyjaciółami / Oblubienicami mówiac / toż sie
 pokazuje. Traktuia sie oboie y Oblubieniec / y Obubien'ca
 Niebieska w pieniách Salomonowych / aś nie tylko o smácznych
 napoiách wzmianka. Dabo tibi poculum ex vino condi-
 um. Nie tylko o drogich galanteriach / Murenulas aureas
 faciemus tibi, vermiculatas argento, nie tylko o cudnych o-
 gradách / Veniat dilectus meus in hortum suum, ale też o
 osobliwym miáćkim / bo kwiećistym toju: Lectulus Noster
 Floridus. Nie da sie widze Oblubienicá Niebieska / y oraz
 Mactá / Krolowa náśa Przenasw: Pánná w cey wposledzić
 ochotie; y oná nie ináczey / ale y owśem doskonałey / nie uż
 przyjaciół / ale slug swoich osobliwie Braći Rozáncá S. traktu-
 ie / Co miała náylepśy specyal / to iest Ciało y Krew / które przy
 Wrozystościách iey bierzemy w Przenas: Sakramencie ná tym
 bántie.

Eker. 1

Cant. 8.

Cant. 1.

Cant. 5.

Cant. 3.

bánklecie wystawia. o czym Petr: *Damian: Cibum comedite*
 Eva, per quem nos aeterni jejunii fame multavit: cibum
 MARIA edidit, qui nobis Caelestis convivij aditum patefecit
 Była Pałacem Duchą przemasz: pełnym drogich Kleynostow
 przywilejom Boskich Sacrarium Spiritus S. y oraz ogrodem
 Hortus Concluius: w którym ile zasług! ile! cnót! tyle sli-
 cznych łwiatow. O czym pięknie nasz Arlewin: *Gemma*
deceus, rosa recens, Castitatis Liliū. Wiec nie ho-
 rych skarbow/ rych delicji swoich/ dla siebie samcy iako nie
 którzy ludzie niemilosierzni na bliźnich syna; ale iako niegdy
 Kleopatra Antoniuszowi radą bedac/ perły swoje drogocne
 nawet y kwiecie cnot rozlicznych swoich/ na wżs y wygo-
 de slug swoich Braci y Siostr Rozanć S. obraca loze im/
 a loze Salomonowe/ *Lectulus noster Floridus/ kwiecieście ście-
 le; statatoc sie aby przy Bractwie Rozanć S. wżs/ y du-
 chowno wygode swoje osoblwa mieli za żywota/ przy śmier-
 ci/ y po śmierci co potrzeba: Wszak nauce Chrześcijańskiej da-
 wają ludziona na innych bliźnich niemilosierdnym; iako co po-
 bie trzeba za żywota posłać/ żeby im osoblwie przy śmierci
 y po śmierci twardo nie było.*

I. PARS

S Amno to powieściano: iak sobie Ego posciela tak sie wy-
 pl. S. R. Rozmąci/ roznaćcie ono: loze na którym
 na wżsle wieczność przyczynać im będzie potrzeba; życie swo-
 ie prowadzac/ ścieła: Jedni bowiem ścieła sobie/ niby z o-
 wym rozpustnym *Helozabalem* z samych łwiatow/ to jest: ego-
 rzy prześladować życia swego zakładają w rozpustach y rozpustie
 ciata; ale niech widzą/ iż to na pozor tylko miekcie loze/ a w
 samey rzeż bardzo twarde: twardo. cielesnikowi in vita: bo
 gryzienie nieznosze sumienia/ niebezpieczeństwa/ wręcz pla-
 wy/ ciężkie niebezpieczne choroby/ y żmężne skrocenie życia
 trapią go. Twardo ma in morte: zego doznali omi *Salom*
 ty/ o których *Medusec.* *Coronemus nos rosis, nullum li-*
pradū m quid non pertranseat luxuria nostra: a3 prae-
na samych złych y znych niebezpieczeństwach/ & in puncto
ad inferna descendunt. Tani dopiero post mortem arcymie-
 wżs/ bo ogiście zalegają na wżsle wieczności. Sub-
 ter te sternatur cinis & vermis. Podściela ci mola y rabas
 cwo.

APOPH.

Sap. 2.

Mat. 14.

cwo.
 lozu R
 pewne
 mało s
 nogach
 w/ sm
 którzy
 stancy
 mu sub
 mata/
 nielud
 wysli/
 nie ma
 wi: Av
 gdy nie
 boi sie/
 sam/ d
 go same
 dicitur
 & desic
 rest. I
 mi nasy
 ile mis
 pleroz
 ich na
 myśleli
 stamie
 to co s
 tomca/
 tajaw
 chcac n
 dodaw
 gorze
 gem ta
 dives,
 tego. Z
 spolob

ciwo. Inni zaś sobie ściela / gotują tożę podobne nieśako
 lożu Arelow Perstich / które opisał Athen: Było to (prawo)
 pewne tożę / które miasto podusłi Arelow sticy / w głowach
 miało stąrbieży piąćdziesiąt millionow talentow złota / a w
 nogach z piąćmi millionow / aby tak bogaro oparzonemu Arelow
 w / smaczno zasnoc było. To tożę znaczy życie ludzi łakomych /
 którzy na tym tylko są / żeby tak nawięcey nagromadzić sub
 stancyi / nawięceyßey błedy wyć / o niłogo nie dbać / niłos
 mu substancyo swoio wygodzić nie chcąc / zapierać się / kła
 mata / przysięgać / że nie mam / że nie mogę / ale y takiemu /
 nieludzkiemu twarzo. Twarzo in vica. dla wstąmiznych
 myśli / starania / zabiegow / nie wyści się / nie wywczasie się /
 nie ma czasu do odpoczynku. Nie darmo Drog. Otiem: mo
 wi: Avaritia pervigiles oculos habet. Łakomego oczy / ni
 gdy nie spia: patrzy / myśli / żłob ięßę wiecey przyczynić /
 bo: się / lęka przypadku / ognia / nieprzyiaciela / złodzieja / Row
 sem / chcąc niewczasly łakome wyrazić August: S. do piekła
 go samego przyrownał: Avarus, & cupidus similis inferno.
 dicitur: quippè, Infernus quò plus devorat, cò magis cupit,
 & desiderat. Non aliter avarus, expleri aut satiari non po
 test. Iako piekło nigdy się potępieniem, tak y łakomy bogactw
 mi nasyćć nie może: pospolićie widziemy / że takowych ży
 ęle mizerne / nie tylko ludzom / ale y samym sobie żalnia. Do
 pteroz twarżię im in Morce: O iakie żalo? obeymnia serce
 ich na ten czas / gdy tych nagromadzonych dobr sążyć sobie
 myśleli w pokoju / duży na inny świat brąc się musi / y zo
 stawic to komu inßemu / który to rozmárnuie: dochodząc / iak
 to to sam w ten czas takowemu nie smaczno / z jednego łak
 tomca / który widząc że już żyć nie może y zajmować swego ; EXEMP
 ławowy sobie wzor z Germanami złotemi pedać one polykał /
 chcąc nakarmić duży swoie / ale prawie zdech niłczemnił / y
 dodał się temi specyalami. Tłóścatek nawięceyßey / nawię
 cę takiemu po śmierci: bo z onym niemiłościernym boga
 ęm iakiego tożę Gęka / opowiada P. Chrystus Mortuus est
 dives, & sepultus est in inferno, w piekle odpoczynek / grob
 iego. Żatym źle to sobie sący za żywota ściela. Jest inny
 spósob iakto to sobie postać dobrze na zawse: to jest postać

L. 12.

APOPH

Serm. de
Pass.Serm. 62.
ad FF.

EXEMP

Luc. 16.

- blizniemu twemu dobrze y mielko/ tym samym sobie dobrze
 postales; to jest: miłosierdnemu nad blizniemi/ z dobr swoich
 potrzebom ich wygadziacemu/ mielko/ lekko/ y za żywota/
 y przy śmierci/ y po śmierci. *Mielko za Żywota*: bo takowi
 pospolicie żywot swoy prowadzi wejść. *Iucundus homo, qui*
miseretur & commodat. *Mowi Dawid*: *Wesoly to człowiek*
co jest miłosierdny y uczynny blizniemu; y owsem tacy często ob-
 fitować zwykli w rzeczy doczesne/ iako jest zdrowie dobre
 życie długie/ przynajmniej, substancyi/ rozkiszewienie fami-
 lyi/ co wielka w rzeczy zbawienne/ co jest; laska Boska/
 Pl 38 bo oślabiwszy fawory miłosierdnym BOG zapewne obiecał
 Obiecał zdrowie dobre/ *Iustus miseretur & tribuet, cum ce-*
ciderit non collidetur, quia Dñus, supponit manum suam.
Sprawiedliwy lituje się y rozdaie, gdy upadnie, nie roztraci się, bo
 Pl 40 BOG raka swoje podkłada mu. y na innym miejscu. *Dom-*
 EXEMP *nus opem ferat illi, super lectum doloris ejus. Niech BOG*
go pocieszy na tożu w boleściach jego. *Lyran.* przymodzi na to
 przykład Joba wnioz y na substancyi/ y na zdrowiu obroco-
 nego/ Tobiasza oślepionego: a przecie z tych wszystkich bied
 wysłi szczęśliwie. Przez co! odpowiada tenże: *Job atq;* *To-*
bias, etiam à corporali infirmitate curati sunt, merito mi-
sericordiarum suarum. Ze ci Meżowie uwolnieni zostali od ka-
liktwa swego, dla zasług miłosierdnych uczynków. Piśm o Baro-
 niuśu Bazylikańskim/ że ten przez lat kilka dziełami/ zwykł był
 sam szpitala namiedzać/ ubogich y chorych: często się tedy er-
 fiał/ że to y w gorące czynił od której gdy się z onego mi-
 losierdnego uczynku wracał/ tym samym wolnym zostawał.
 Daje P. BOG ięszce miłosierdnym przynajmniej znaczne sub-
 Pro. 3 stancyi to wyraźnie obiecał. *Honora Deum de tua sub-*
stantia; & de primitijs frugum da ei, & implebuntur hor-
rea tua saturitate. Uczci BOGA z drob twoich, y
oddaj mu pierwsiok z wrodzajów twoich, a napełnione będą do-
 3. R. 123 *statkiem gumná twoie.* Tey obietnicy swey potwierdził BOG
 EXEMP *wielu cudow: iako to na owey Woowce Sareptańskiej; kco*
za wstąpiwszy ubogiemu Prorokowi swey y dziecięcia swego
ostátney garzki Maki/ y kąpi Oleiu/ cudem Boskim przez
wszystek czas głodu; pożywienie swoje miała. Hec dicit Do-
minus, hydria farinae tuae non deficiet, nec lecythus olei
prae-

minuere
 przykład
 gość w
 przedy
 tym gd
 tego
 ubóstwo
 z tad w
 dobrze;
 no nam
 tajemni
 pierwsz
 nych są
 miseret
 Casy dzi
 dzie: y
 men ciu
 puszczon
 Ktora na
 le Taro
 stusá Pa
 rze wiel
 est ci a
 czynny:
 nym vo
 wolnia
 iuj zve
 ści trzec
 Naofate
 tuie w
 Boga d
 przyro
 tuum, &
 si hortu
 se Ar
 ściwego
 jna/ y n

minuetur. Nāco ieſze wiele innych z nowego Teſtamentu przykładow / y historyi przywieſeby ſie mogło. Dobrze owo goſć w Kłaſtorze iednym powieſdział: (oczym Caſar.) gdoſie przedym z wielką miłoſcią y choyne przyjmowano goſci / po tym gdy nieco ſtapie goſciom / y ubogim poczeto / aż też wſy- etkiego omale: owo tedy goſć / gdy mu ſie Surtyan ſkarży na uboſtwo Kłaſtorá / rzeze: Przyczyna tego niedoſtarku / żeſcie z tad wygnali dwuch Bráci / poſi ſie ci nie wroca nie będzie dobrze; iednego zowia Date daycie, á drugiego Dabitur dá- no nam będzie. Domieſiono to Opatowi / który domyſlił ſie tajemnice / y na ubogich choynoſć nakażał / á tak znówu do pierwſzey obſcióſci wrócił ſie Kłaſtor. Potrzebie Miłoſcier- nych Familie P. BOG rozkrzewiał y konſerwuje. Totá die miſeretur & commodat: ſemen eius in benedictione erit. Cāt, dzień czyni miłoſierdzie, potomſtwo jego, błogoſławione be- dzie: y niżej tájze. Non vidi iuſtum dereliſtum, nec ſe- men eius quarens panem. Nie widziałem ſprawnieſzłego o- puſzczonego, ani dziatek jego zebrzących chleba. Jeżeli BOG ktora na ſwiecie ubogacił Familia náw Abrahámore / tat wie- le Narodow / zacnych ludzi y owſem ſámego Meſſyaſá Chry- ſtuſá Paná wyprowadziwſzy z niey: Jedni to przyſiſia wie- rze wielkiey Abrahámorey / Credidit Abrahā Deo & reputatū eſt ei ad iuſticiam. Jani poſtuſeńſtwu w opuſzczeniu Wy- czyſny: podobno nie zbladze / gdy też to przyczytani miłoſcier- nym wzyńtom tego / w ten czas albowiem począték rozkrze- wiał ſia Domu ſwego wſiał Abrahám / gdy o Potomku z Sary iui zdeſperowávſzy / otrzymał potomka Iſaáka przez onych go- ſci trzech / których miłoſciernie w Domu ſwoim veraktował. Náſtatek co naypoſrzebniſzy / miłoſcierny náw bliźnim obſi- tuię w taſte Doſta / w zaſługi wielkie / y nie zwyčajnych od Boga doſtaie ſaworow. Tſie darmo / ai. Pr: miłoſciernego przyzwonął duſę do żyźnego ogrodu / Frange eluriēti panem tuum, & egenos, vagosq; induc in domū tuam, & eris qua- ſi hortus irriguus. Hiſteria tego oſoblirto potwierdzam. Pr: ſe Arnold. in Mátyrol. O iedney Hrabiney / ktora nieluto- ſciwego ná ubogie Meſzá miarwſzy / ſamá była wielce nabo- żną / y miłoſcierną / gdy tedy caſu iednego według zwyčajniſwe- go 19.

Lib: 4.
C. 68.

Pl. 36.

Rom. 4.

ll. 58.

HIST.

go; łowami się zabawiał; aż ubogi miżerny żebrak pokaje się przy wzrocie Jamkowych; który dla miłości Boskiej gospody szukał; dowiedziała się o tym Hrabina; iednak obawiając się Malzonka swego nieśmiała go przyjac; ale że on żebrak wro-
dami olipany wsiłnie prosił; nie tylko go do Jamku; ale też y do własnego łóża; (iako żadał) kazała na spoczynek puścić. Tym czasem niepodżanie przyedzie Maż z łowow; a że się polowaniem zżęcygował; chce zaraz iść do potoku; aby tam sobie spozak. Tiedy każdy wważy; co za botażń one Pania opánowała; która nie tylko sobie, ale y onemu żebrakowi; po-
wona śmierć prorokowała. Gdy go bawi; y zaraz otworzyć nie chce; wderzy kolanem we drzwi Maż otworza się; a ona już prawie od strachu obumiera. Ale BOS / y niecierpiąca
Nadrosć tego wariata wto potrafić; gdy bowiem wchodzi do potoku; aż wżuma tała wonia; iakoby Ray ziemski wśpykio
swe kwiecie tam złożył; y gdy utrapiona Hrabina śmierć so-
bie pewna obiecuje; rozumiejąc; że znalazł onego żebraká w
łożu; aż on wychodzi z wielkim podżwieniem do swey Ma-
zonki mówiac; iż nie mogłem dłużej w potoku wycwać; ponie-
waś mi się zdalo jam w posrodku Raju był; tak mi się zdalo
wódsieczne ono łóże; na którym ani spać; ani leżeć mogiem.
Co ona ze wśpykiami oroliznościami temu powiedziała; że
żebrak do mnie przyśedł; y cieniem go złożył; poniewaś na-
legal; y prosił wsiłnie o to; tiedy tedy znielal; coć musiał
bydź Chrystus w postaci tego; Co zaraz onego niezycznego; y
niemiłosiernego Grafa zmierczyło; że na potym był łaskawý;
y miłostniemy; y w dobrych wżynkach ćwiczyl się z Ma-
zonką swą. Z tego widomego cudu y łaski; domyslay ny siel
iako choynte niewidomemi łaskami BOS musi darować du-
żel; nad mizerya bliźniego miłostierna. *Posture Mażka mi-
łostiernemu in morte przy śmierci; o nim powiedżiano. In-
die mala liberabit eum Dñus: W dzeń ćiepkę wólań go Pan-
Co Petr: Dam: potwierdza historya: W Niemzech między
wielkimi gorami; myśliwy ieden Pan pora wśpy; iakże z Cor-
ka; botać się aby w śniegach nie poginęł; abo od bestyi po-
zarte; wziął oboje na kontá swego; uwióził z owego niebelpie-
genstwa; a nawet plażizias łowy dla siemá dal; zoskato po-
tym*

Pl. 40.

Lib. 6.

Ep. 21.

HIST.

tym Żak
poznier/
ia na
ktory
sie: Czy
tonia
wygani
dmart.
te mile
le mor
umrzeć
ci. Ma
ktorym
cubilib
gnin.
des in
la w
ści w
zy: ni
ładzie
cum
ei tur
BOS
wiecz
L
ca S,
owfer
wonn
osobie
na p
dem
iphus
Trow
lenu
Czast
y W
Tale

tym Zakonnikiem / aż przy Konaniu swoim wielce leżał się
 pożnie / dla wielkiej liczby Gierm. modła się Bracia / wola-
 ja na niego / nie nie pomaga; przystąpi tedy towarzysze jego /
 który z nim na onym kiedyś polowaniu był / y rzecze: Tę boy
 się: Czy nie widziś owej białogłowy / która wzięta był na
 konia swego / o co teraz płaszem od ciebie danym płasą y
 wygania Giermy. Wic chory powziomłszy nadzieję wesole-
 umarł. Zaczynam słusnie August. S. napomina: Fratres ama- Serm. 61
 te misericordiam, quia nunquam vidi plium hominem ma- ad FF.
 le mori. Nigdy nie widział aby miłośnierzy człowiek miał złe
 umrzeć. Naostatek miękko / y dobrze miłośnieremu po śmier-
 ci. Chaydzie bowiem przedko miękko tożę swoje w Ciebie / o
 którym Dawid. Exultabunt Sancti in gloria, latrabuntur in Ps. 149.
 cubilibus suis. Świątę cieszyć się, beda na tożach swoich. Pa-
 gzin. czyta miasto Sancti in gloria. Exultabunt misericor-
 des in gloria, miłośnierzych to tożę / y osobliwa częka chwa-
 la w Ciebie: a jeżeli ich sprawiedliwość Boża na tożu boles-
 ści w przod to jest w Miekaw Czystych na czas taki polow-
 ży: niech nadzieję mają / że iako niegdy owej miłośnierney Dor. Act. 9.
 Ładzie Piotr S. na płaz ubogich wdomeł życie dał: Cir-
 cumsteterunt eum omnes. Viduae flentes, & ostendentes
 ei tunicas, velles, quas faciebat eis Dorcas: tak y onychie
 BGS miłośnierzy / za miłośnierne uczynki ich do tożnice żywota
 wiecznego / prętko z ogniew Czystych wyprowadzi.

Lectulus noster Floridus. Słusnie Nabożenstwo Rozja-
 cá S. nazwać się może tożem Salomonowym / kwieciwym / y
 owsem samym Rozjany. Tajemnice Radosne / czyli to nie
 wonnietacy duszy rozpamiętywającego Kwiaty Co niegdy w
 osobie Przenaś: Panny do Chrystusa rzekł Vulber: Abb.
 na pomienione słowa. Lectulus noster Floridus: Tuus qui-
 dem Christus per Incarnationis electionem, meus autem per
 ipsius Incarnationis fidem. Nasze [prawi] tożeczko kwieciśte:
 Twoje Chryste dla Wcielania twórego, moje zaś dla Wiary o Wcie-
 leniu twym. To y ta o każdej duszy rozważający pierwoś
 Częste Rozjancá S. osobliwie przy Wcielaniu Syna Bożego /
 y Wiare owej Tajemnicy odmawiający rzecz mogą. Bolesne Dom.
 Tajemnice y ta Bernat. S. wonna Roja zowie: Vide totum Pał.
 Corpus

II. PARS

Corpus Christi, & ubiq; rosæ Sanguineæ florem invenies
Pátrz ná wšytko Cíáto Chrystusové á wředzie Rozy krmáney
kwiát znaydzieš; y daley tenze: Numera guttas effusi San-
guinis, & habebis folia enumerata; singulae guttae Sangu-
nis. rosæ folia sunt. q. d. eo kropła/ to liść/ co rana/ co
Roza w cieie Zbawiciela: Toż y o innych tajemnicach Rożán-
ca S. rzecz sie moze. Z tych tedy Roż Przenasw: Pánna nie
ráto wstála ci głowiecze lectulum floridum, dla wśelkiej
wygody twojej/ wśelkiego wczasu/ kiedy ci podała Spósob
nabożeństwo Rożánca S. Trojacie apud Rotam hic navedit
sie tłumaczenie tych słow Lectulus floridus. Aquila Gyra Le-
ctulus Viridis, toż Zielone. Septuag. Umbrosus Cieniste.
Habrea decorus Ozdobne. Pomientony Rota, do trojaciego sta-
nu ludzi to stosuje: to test. Trzy stany ja w których Rożán-
nica S. stáie sie smácznym/ wygodnym tożem głowieczeni.
Ante mortem, in morte, post mortem. Lectulus viridis.
znázy czas życia ludzkiego przed śmiercią: Zielona bowiem
bárwá test Symbolum nádziei/ a zá tym życia ludzkiego/ ná-
dzieia iężeże dobr wiecznych cieszącego sie. Regeneravit nos
 1. Petr. 1. in spem vivam. Tym tedy naprzód stáie sie Rożáncom nabo-
 żeństwo smácznym spożytkiem: ná tym ci to tożętku ná prá-
 co całego dnia wprzód duszá twojá ma sie wywczasować y
 sił nábyć; to test odprawieniem rannym Częstki Rożánca S.
 Gyrye zjemut Dominu: S z Zakonem swoim/ ná Gole nos
 si głazde iásna ráto turzenta? Odpow: że on z Zakonem
 swoim/ test Promotorem Rożánca S. pokázuje ná Gole swo-
 im Turzenta/ nie ráto cie nápominaoc z Medrcem: Opor-
 tet, ad ortum lucis adorare te: to test/ do rannego przed wśy-
 tkiem sprawami twemi nabożeństwa ku Przenasw: Pánne.
 Roza ma to; że ráno/ wielky ma zápach/ niż w południe/ rá-
 bo w Wiezor; tak y nabożeństwo rázde naysmáczniejszy dus-
 sy z rana. Wieś gospodarzu/ kupiecki głowiecze ez. że ię-
 żeli prác całego dnia P. WGV razem nie oddaś/ y w pod-
 niesieniu serca intencya dobra nie przykrasíš/ nie poydac w
 zasługę: wśytko tak ná wiatr: wieś że siła spram/ zachodow/
 trudu tego dnia masz okolo gospodarstwa/ wáżrasu/ kupie-
 ctwá rz. ponieś/ wieś że ná czas Dom twoy Piętkiem sie stá;
 ie dla

FIG:

Sap. 16.7

ie/ dla
 per/ S
 pfe: d
 Duchá
 to odp
 rana d
 iemnic
 snemi
 całego
 tu ch
 podfyci
 negen
 odmoc
 nia. 1
 Syniś
 halogi
 est, fet
 bie si
 biody
 dicina
 żętku
 žanca
 Piśe
 byi w
 to to
 szedł
 wiwś
 cwiac
 przye
 lus:
 to ná
 niy w
 to m
 mála
 portá
 lobie
 žania

ie/ dla niſzerekania/ przeſelecto; Pan Goſpodars ſly iſt Lucya
per/ Goſpodyni ſiadała iſt Diablica/ zeladka/ dſieci nie le.
pſe: chceſz tedy tego wyſt dſiſiay/ trzeba ná te prace/ ſil/ láſtſt
Ducha S. tych ſiſ ſil duſſa twoia lepiey nábyć nie moſe/ tyl.
to odpocząwſzy ſobie ná roſanym łozeczku/ co ieſt/ záraz s
tana do Czafki iakiey Roſancá S. y rozpámietywania Tá
iemnie tego wdać ſie; tu ſie duſſa twoia Ciemnicami rádo-
ſnemí rozweleli/ tu boleſnemí myſli ſwoie zákrwawí/ y prace
cálego dnia lażyć/ oſiárować będą ſe z Mleka JEZUſOW
tu chwalebne/ nadſieia chwaly wieczney/ do prac wpoſobíſ
podſyci ſie. Przy tym éi to łozeczku/ albo raſey ná tym wio-
neſku Roſanym po pracách mile ſobie odpocząć/ wieczornym
odmówtentem iakiey Czafki tego/ przy porachowaniu ſumnie-
nia. Ná tym w ſiáboſci/ w chorobie twoiey wſzák ſobie w
ſyniſ/ ſiáboſć twoia ſa to pokuſy do grzechu/ zle ſkonnóſci/
nalogi/ chorobá/ ſa grzechy. S. Ambr. Febris noſtra avaritia
eſt, febris noſtra libido eſt, ambitio, invidia. &c. Zyczyſſe ſo-
bie ſi nábyć/ myſlić ſie z tych chorob: wſwolnić ſie od tey
biedy y mieyſe ſia do Przenáſw: Pánny/ Proſa ſie zowie Me-
dicina Chriſtiana, Lekarſtuo Chreſciánſkie, porzuć ſie ná łoz-
eczku ſey Roſanym/ to ieſt/ wday ſie do Naboſeńſtwa Ro-
ſancá S. vſnaſz prakcie polepſzenie w duſſy twoiey ſkuſſoney
Piſe Roſa o Mleju názwánym Apuleius, że ten odmienił ſie
był w Oſiá (ia rozumiem że w apprehenſyi ſamey u ſiebie/ iá-
to to ná Gás bywa u Melankolikow) iednak z tey choroby
ſzedliwie wyſſedł/ kílka ſnopkow Rozy ſamey ziadſzy/ y zra-
wioſſy. Co rzecz prawdiſiwa/ że naboſeńſtuo Roſane Ná-
ſwiec: Pánny/ wiele grzeſniſkom/ ktorých do oſlow/ mulow/ Plal; za
przyrownyma Dawid S. Nolite fieri, ſicut equus & mu-
lus: przywráca poſtác ludzka/ bo láſka Boſka; Co ſie pokazá-
ło ná iedney ſlacketney/ y bogárey/ ale ſwymolnego życia pá-
nij w Anglietey názwáney Helenie: idſie tá raz z Kazania tro-
ro miał Dominikan; zálecatac Roſaniec S. Aſſiſtencya nie
mála ſwymolney młodzi/ witátoćych/ prowadzacych/ zártuiacych
portá Krámárzá przebáiacego Paciorki/ co naydroſſe kupuſe
ſobie/ záwieſia w paſá/ y troche cóſ wſpomniamſzy ſobie z Ka-
zania/ poſgnie kiedy niekiedy ná onych Paciorkách mówić Ro-
ſaniec

HIST.

Janiec/ co gdy przez piętnaście dni czyni; aż oto mieścić się
 w duchu poeznie/ strach Kary Bożej obeymuie ią/ tak/ że y spać
 nie mogła poki doskonałe się nie wypowiedała. Po spowie-
 dzi iuż z plazem Rozaniec mówiac przed Obrazem Niewie-
 Panny/ usłysy głos od niej. O Helena Helena, dura filio
 meo, & mihi fuisti Lexia. O Heleno, y mnie, y Synowi me-
 mu bylas okrutna Lwica, staray że się abys iuż była tuskawa O-
 wieczka, czynie cię wieczniczka łaski Bożej. Uwajcie/ iato są
 grzešnica/ pretko wyzbrowiała na tym łojczku Pójarym
 Fortore. Lectulus floridus, vmbrosus. Cienisty; znaczy stan
 ludzi w ciemnościach zostaiących: to iest: in vmbra mortis
 ludzi vmieraiących: y tym Przenasw: Panna dla Nabożeni-
 stwa Rozaneć S. Lectulum floridum, wczesne/ wygodne na
 one cieško Konania godzinie gotuje. O iak wielam oney ostra-
 tney godzinie/ twarzo badzie: osoblizte tym/ Ktorzy tu żyjąc
 twarzo sobie stali. Twarzo sobie scieleš żyjąc/ kiedy ciernie
 bogactw/ czy zle/ czy dobrze zbierasz/ twarzo scieleš/ bo ká-
 mienie/ kiedy w złych nalogách/ w zatwardziałości sercá/ aż do
 dni starości żyieš: Coż są tym? twarzo też/ niešgesliwieł
 desperacko/ wypić ci przyidzie ostatnim snem/ to iest vmie-
 rać. Cor durum in novissimo male habebit. mowi Duch
 Swięty Zátwardzialemu sercu, ostatniego dnia, cieško będzie.
 Stieleš sobie drudzy/ na one ostatnia godzinie Pápiry/ to iest
 Testamentá czynia/ Ordynacie na pobożne vczynki/ ale y tym
 nie záwsze wielko bywa y lekko vmierać: wiele ich wspo-
 mnia sobie/ co się też z innych testamentami stało/ bá podob-
 no co y sami machleštwá na Eksekutoryách bywšy/ porobi-
 li innym; tegoż y onym obawiać się potrzeba; á przynamniej-
 nie máły czas czekać Eksekucyi/ przyidzie w ogniu: wiele ich
 żalować będzie w on czas/ że sami są żywota swego/ Ekse-
 torami swemi nie byli. Są iestże niektorzy/ á na czas y do-
 brego życia ludzie/ Ktorzy gdy własnle śmiertelna choroba/
 iuż bliŹki sen śmierci pokázuje/ oni ociągają się dobrze sobie
 postać: to iest/ do Spowiedzi do Sakramentow SS. opiera-
 ła się/ tácy gesto bez Spowiedzi S. vmieráto; tego bywa-
 ła przyczyna na czas Molzonki nie przywołuace Kapłanow/
 aby chorego nie zurbować/ aby go do dispozycyi y do testamentu
 tu nie

Eccl. 3.

tu nie
 albo in
 o mieb
 co S. B
 Błogost
 sie war
 wam p
 la mieł
 wa swo
 wania
 Bractw
 jda got
 nacyez
 duŹa p
 cie mo
 operac
 leowyr
 cie; o
 przyna
 mi sw
 S. zán
 zwolil
 Szode
 dal p
 cowey
 dla pa
 S. ni
 cwo;
 ledynt
 lu i ry
 wrzuc
 ry z t
 aż gl
 Wyse
 cey g
 dŹi/ y
 lo/ gl

tu nie przywieść; żeby Jey Mści od dożywoćia nie oddalono
 albo innym respektem; na czas też y Panowie Lekarze/ chorego
 o niebezpieczeństwie nie ostrzegający; a trzeba pamiętać wam
 co S. Bonav: napisał, Beatus qui in lecto paenitentia moritur:
Blagosławiony który na łóżku Pokuty S. umiera. Nie trzeba
 sie wam o to frasować Bracia y Siostry Rozjancá S. sama
 wam Przenasw: panna/ na one ostatnia godzinę / nagotowa-
 ła miękcie/ y wygodne łozeczko/ to jest/ Obiecuje wam osobli-
 wa swoje assystencyat y racunek swoy do nabożnego przygo-
 wania sie przez Sakramentow SS. przyiecie; ponieważ w
 Bractwie swoim osobliwie za Konasacych przewidowała na ka-
 żda godzinę przez rok Odpusty. A co największa/ y na one
 nocyżsa noc/ od ktorey wieczność swoia wybedszy z Ciała/
 dusza poczynać będzie/ gdy prawie śni y ruszyć sie nie będzie-
 cie mogli ani poratować. Venit nox, quando nemo potest
 operari, gdy sprawiedliwa zeta Besta/ na ognistym łozu Czy-
 scowym/ za niewypłacone grzechow twoich dlugi/ rozciągnie-
 cie; obiecałać przenasw: panna y tam Lectulum floridum
 przynamniey rojami przestąć; to jest/ modlitwami/ zasługami
 swemi/ y innych modlacych sie Braci y Siotr Rozjancá
 S. ratować cie/ y uwolnić: wśak na to w tym Bractwie po-
 zwolit Leo X. y Pius V. stacycie przez ktore w Tiedziele/ we
 Grode Bracia mogą uwolnić dusze z Czysca. Alexand: VI.
 dal Przywilej/ że kto odprawi/ albo naymie Misa s. o Rozja-
 ncowey Nasw: Pannie/ uwalnia nia także dusze z Czysca: Co
 dla pamięci potwierdzom Hist: ex Rota: Za czasow Dominika
 S. nieślaka Aleksandra w Aragonij wpisana byla w to Bra-
 ctwo; dwu Młodzianow zakochawszy sie w niej/ y o nie po-
 ledynkując/ razem od siebie zabici są. Rodzice zabitych z za-
 lu stryćcie o porwanie Alexandre glowe iey wcieli/ y w studnia
 wrzucili: Nasławier: panna obławia to Dominikowi S. kto-
 ry z tupa ludzi idzie nad tamte studnia; zawola Alexandro:
 aż głowa iey świeżo wcieta wypłynawszy na wierzch/ rzecze:
 Wyse s. Spowiedzi prosze: wstepnie nie co lud/ wsta mówiac
 cey głowy tylko wważa Dominik s. po wysłuchaney Spowie-
 dsi/ y rozgrzeszeniu/ pyta iey przy wszystkich: Co sie znia dzia-
 ło/ gdy ja ściera: odpowie: jem odmawiała Rozjancac/ wiele

Ioan. 9.

HIST.

HIST.

FIG.

Apoc. 21.

Pl. 148

mi do tego pomogło / iż mi BDB dlatego dał struch za grzechy / a gdy czarci obkoczyli mnie / Przenasw: panna na pomoc moją przybyła : jednężem była okazyja śmierci onych dwu Kochanków / y żem wielu stroniami memi zgorzyla / piac set lat w Czyściu naznaczono mi / mam przecie nadzieję za modlitwami Bractwami / że presto uwolniona bede ; także po dni piętnaście pokazuje się S. Dominikowi / y oznajmuje o uwolnieniu swoim ; y umianiem wielu dusz z Czyścią prosiła Świętego / aby ie wpisał do Bractwa / a to dla otrzymania racunków ; obiecując że tak ich do Nieba puszga / y one modlić się też będą za żyjących . podobnego coś stało się święte 1641. roku / o czym Scheifler in vit. Desp. verit. 99. W Niemzech / niecała Anna Margia wielka czarownica / o to pragnęła / w wiezieniu garło sobie poderzwała ; Wiec do ognia trup na spalenie wracony / poczęte w ogniu wołać we : a potem JEZUS MARIA / wyratowana / otrzymana / o spowiedz prosi ; przyznawszy że dla Bractwa Kojancowego / zginac iej nie dala Niew: Panna / powrocenie się na świat dla Spowiedzi ; y innych Sakramentów wprosiła ; Co wszystko wypełniwszy / tego dnia dekretem śmierci młde przyawszy ślacz iest. Patrzcie Lectulus floridus Decorus. Ozdobny / znaczy stan ludzi w Chwale Niebieskiej zostających. Ozdobe tego opisując Jan S. nie daramo do Miasta nowego / Świętego / y owsem do stroyney przyrównywa Oblubienice Vidi Civitatem Sanctam Jerusalem novam , descendentem de caelo , paratam sicut Sponsam ornata viro suo. Miał też to y tam Święci Boży toż / y spoczynki swoje : tak Daniel S. o nich mówi : Exultabunt Sancti in gloria , letabuntur in cubilibus suis : Weselić się będą Święci w Chwale , y cieszyć się na łóżach swoich. Na co pisze Blane. mówi : Cubilia Sanctorum sunt caelestes Paradisi , illius sedes & Throni : Nie darmo to Przen: Panna pokazywała się raz młodey Eufrazji Pánience / tożey bogate w Niebie prezentowała. Ależ y tam Przenas: Panna swoim Braci y Siostram Kojancowym / Maska się pokazuje / gdy oprocz pospolitey chwały Niebieskiej / respektiem Kojanców S. osobliwa chwale y wielbienie duszom BB. y Siostr u P. BDBA iedną : ozym Rota. Audacter dico , & libere confir-

confirm
militant
rancur
tiant.
Dominis
Anyelon
gdy to B
Kornie p
stawa n
godne n
dzaymy
w nim
losierdzi
nie dem

STROFA 8.

Act
Vt
Rat
Byn

Jako
rodz
na
nier
gdy pla
to wes
sica in
ka nie
Muzyt
tancen
drowie
dniu :
Dugi

Melodia Cælestis.

83

confirmo, quod non solum fideles, qui sunt in Ecclesia militanti, & animæ Purgatorij, sed etiam Beatorum, experiantur virtutem Rosarii, & quotidie utilitatem eius sentiant. Jakże y wzwyż pomieniona Aleksandra wstrzeżona od Dominika s. między innymi rzeczami powiedziała/ że y samym Aniołom ss. takieys chwaly y wesela przybyło na ten czas/ gdy to Bractwo Rozjancá S. postanowione było. Wiec po kornie podziękowawszy Przenasw: pannie/ że raczyła tak łaskawa Matka z zasług y modlitw swoich/ tak wdzięczne/ wygodne na wszelką potrzebę duszom naszym opatrzyć loże/ wwierdzamy się w Nabożeństwo Rozjancá S: y w świątyniach naszych w nim odpoczynku szukamy / poiki do onego wiecznego / miłosierdzia Boga naszego/ y przyczyna Matki przenasw: nas nie demieści. Amen.

EXEMP

Melodia Cælestis.

STROFA 8.

Actionis & Sermonis. Facultatem tribue:

Vt tuorum meritorum. Laudes promam strenue.

Racz Sprawami y ustami, memi zawsze kierować:

Bym z ochoty twojej Cnoty Chwałę mógł oaprawować.

Exultavit infans in utero eius. Luc. 1. C.

Pro Vi-
sitatione B. V.
M.

Jakós widzę dnia dzisiejszego / mieszkała się pospolite przyrodzenia biagi S. Ti. Wła tylko bowiem Przenasw: Panna w całości Panieństwa/ plod Wniebności w żywocie nosi/ nieplodna y zgrzybiata Elzbieta brzemienna zostaje/ ale gdy płakać było potrzeba nad więzieniem Janem / aż ta niecierpić wesełny takiś Akt widzę: choć to powiedział Duch S. Mu-
fica in lectu importuna narratio. W smutku, wesoła muzyka nie do rzeczy. A tu słyhać/ tak na wesele/ na dwa Chory Muzykarszyna jeden chorysta Elzbieta/ poczęła nam spiewać koncert/ którego wspaniał Bóstwo Boży nie dokonczy w podobieństwach codziennych Naboże: Panny/ chyba na sadnym dniu: Benedicta tu. Błogosławionaś ty między mieniaszami. Drugi Chór poczyła sama Wniebności Kapelli Mistrzynie przemasw: naśw:

Ecc. 23

Ser. 1.
Vilic:

Musurg.
L. 9. C. 3.

nasw: Panna/ nie tylko ow niesłychany pień Magnificat: Wiel-
bi dusza moja Pannę: ale oraz i takoby przy Melodyjnych Orga-
nach; tak ja bowiem zowie witać S. Andr: Ieros: Salve
laticiae Organum. Ktorey to nader wdzięczney Melodyi nad-
stawiać vch: słuchycie co nam o wdzięczności tej powiada
Bern: Buil: Percipe quantæ melodix est Canticum quod in-
strumentaliter Virginis Sanctæ Anima Cantat: in isto au-
tem Cantico Cytharada est, ipse Spiritus S. Nad słuch-
may iakiey Melodyi to pienie, które wygrana Dusza Przenas-
Panny, sam Duch Przenas: tej Muzyki Instrumentaliska był.
A ja tej z tego te dzisieysza zalece Kapelle: Muzyke to zale-
ca naybardziej/ gdy nie tylko po vśach lekce/ ale tej tak w-
wnatrz/ i tak y zewnatrz rozrucha; dlatego chwala history-
owego Muzyka, ktory melodia swia do słasństwa prawie
przywodził Alexandra Wielkiego: Także drugiego ktory na-
towego zagrałszy Dunskiego Rola Gryka choć wielce łask-
wego/ tak bardzo rozszarzył że kilku ludzi zabił. Kircher:
Lec ja widze że dzisieysza Melodya Niebieska skuteczniejsza:
Spiewa vstami Elzbiecie/ ale oraz we wnacznosciach tej sta-
cze dzieciatko: Exulcavit infans in utero eius. Spiewa
Przenas: Panna/ Magnificat; Spiewa: respexit humilitatem
Ancillæ suæ, ale oraz z modlitwa lozy pokorne vstugi swie
Ec ministrabat ei: służy Elzbiecie. Należysz do tej Kapelli Ka-
jdy Katołiku/ gdyz codziennie w pozdrowieniu Nasw: Pann-
ny spiewasz Przenasw: Pannie Benedicte tu in mulieribus.
Wrac chęślis aby ten twoy koncent y nabożenstwo/ Przen-
Pannie wdzięczne bylo: trzeba aby z vstami z modlitwa two-
ia/ y sprawy życia twego zgadzaly sie; inaczey ta melodia/
Modlitwa twoia/ nie należałaby do Kapelli Noyw: Panny/
nie będzie iey wdzięczna: O czym masz przestrożę Kazimierz
S. Actionis & sermonis facultatem tribue: Ut tuorum
meritorum laudes promam strenue. Owey ja Melodyi Nie-
bieskiej/ to jest/ i tak ma bydź Modlitwa do Przenas: Pann-
ny/ mowić bade: wprzod nauke dawsz/ i tak to p. BOGD nie
śmieszno słuchać owego głowieka modlitwy/ ktorego życia spra-
wy/ melodyi nie maia/ to jest/ niezgadzaia sie z prawem
Bożym.

Nie miała to rzecz znaleźć muzykę albo y muzykę iako na-
 jezy do P. nalego; jezeli w ktorey iako w tey nauce iakow
 defekt popełnić/ ieden punkt opuszczony albo przydany/ wśy-
 tle harmonia zepsuie y znieśa: dlatego piżę Sueton: że Nero
 Cesarz wśytekich prawie w tey nauce prześedłszy/ na Tryumfal-
 nym Augusta wożem/ tak iakoby był ze wśytkiego świata os-
 trzymat zwycięstwo/ do Krzewu wiezdzat. Podobnym spo-
 bem mówiac o Muzyce duchowney/ to jest o Modlitwie/ nie
 miała zbez jest zdobyć się na doskonałą modlitwę; pewno
 żeby ia doskonałe porządk; nie tylko nad wśytkim światem/
 ale y nad samym BOG JEŃ/ tryumfowaćby mógł bo mo-
 wi S. Anton: Valet oratio; multum est enim fortis & ef-
 ficax, ut omnia vincat, omnibus dominetur, etiam DEO. in summ
 y nad samym P. BOG JEŃ panuie. Jedną iako w mate-
 ryalney Bapelli/ naybardziej się melodya psuie/ gdy głosy z
 taktiem się nie zgadzają: toż się dzieie y w duchowney/ głos
 dający modlitwę ktora czyni do P. BOGA/ tak zśas zná-
 cy porużenia serca/ sprawy życia twaiego: Jezeli nabożnym
 jestes/ odprawiajesz Rozanie/ Koronę/ Godzinki/ a serce two-
 je nie rusza się wcale/ to jest/ według przykazania Bżego nie
 żyjesz: raczy za takim porużeniem bydlęcych pojadliwość
 twoich/ żytas w pijaństwie/ nieczystości/ ez. idziesz. Jezeli
 o tobie się prawdzi/ co ktoś kiedyś o niektórych Demoniach
 powiedział: wracaj Patiarekci / w ośtach IESVS MA-
 RIA / a diabełek w sercu: wieidze o tym/ że Melodya mo-
 dliwy twojej/ nieprzyjemna jest wśom Bżim. Upewnia
 się o to sam BOG przez Proroká: Cum multiplicaveritis or-
 rationem non exaudiam vos, manus enim vestrae Sangui-
 ne plenae sunt. Gdy wiele modlić się będziecie, nie w słucham
 was, bo ręce wasze pełne są Krwie S. Bonau: słuchajcy przez
 krew/ cielesne rozkoszy. In Sanguine carnalem delectatio-
 nem intellige. A náwet iako gdy się instrument odstroi/
 nie tylko słuchającym/ ale y samemu Muzykowi ona muzy-
 ká nie smacna: tak y samemu głowiecowi/ ktory duszy swo-
 jey popuścił stron/ to jest affektowi/ swymoli dopuszcza; modli-
 twá choc ia pozná/ dla strasznego sumnienia/ prakto się
 naprzykrzy. Skarża się załośnie Żydzi/ że badac w niewoli
 Babil

I. PARS

APOST.

in summ

Ila i.

Ser. de
Conf.

SCRIP.

Pl. 136.

ap. Blanc

L. 16.
Q. 26,

APOPH

Babilonstley/ lubo ich gwałtem prawię do tego przymuszani
 żeby byli Babilonczykom Piosnka iako Jerolimsta zaśpiewali.
 Quia illic interrogaverunt nos, qui captivos duxerunt nos,
 verba Canticum: & qui abduxerunt nos, Hymnum can-
 tare nobis, deCanticis Sion; iednak żaden z Żydów nie mogli
 czy nie śmiał y ledney zanuścić. Quomodo Cantabimus
 Canticum Domini in terra aliena. Wiem ta że wiele Ży-
 dów w Babilonyi z niewoli zaparto się BÓG/ y Wiary ię-
 go zmusu niektorzy y Pogańskim bawianom pokłonili się: a
 przecie żeby byli na rozkaz Pogaństwa onego/ choć raz zanu-
 ćili/ nie mogli na sobie tego przewieść: śmiało odpowiedziać:
 Quomodo cantabimus; y owšem muzyczne instrumenta
 swoje zargucia/ wieśać na wierzbach. In salicibus in me-
 dio eius, suspendimus organa nostra. Coż to za tajemnica:
 czyli to w Babilonyi nie było innego drzewa tylko wierzb?
 czemuż też żaden na innym nie zawiesił muzyki swojej.
 Hier: do morey materji to aplikuje. Wierzbą znaczy głow-
 wiek grzesznego; bo iako to drzewo nierodzajne/ tak y grze-
 szał bez łaski Bożey/ nie nie rodzi/ wzynkow debrych zasłu-
 guacych: iako według Plin: Salix cito proijcit semen: cap-
 y grzeszne serce/ albo nie rado nasienia słowa Bożiego przy-
 mule/ albo przywarosy rostkami rozzerwane przedko od siebie
 wyrzuca; a najbardziej wierzbą znaczy głowiek cielesnego
 Tę czemu Poetowie biał/ że iedna Begini Panny swoje flu-
 żebne/ dośedły że przez swymola całosc Panienstka zeracily/ na
 ukaranie/ w Wierzby ie nie rodzajne przemienila. O iak wie-
 le jest między Chryścijany/ ktorzy mogą lamentować Suspendimus
 organa nostra; żadna nam modlitwa/ nabożeństwo
 nie świątynie/ niezmiernie się nam w Kościele przykrzy/ każda
 msta/ każde Bazaranie/ długie nam się zda/ nie możemy się
 zdobyć na bezera płaczliwa modlitwe/ y wność ku P. BÓGU
 Ale nie dżiwuy się: In salicibus suspendisti organa: serce mo-
 ie/ ktore jest instrumentem modlitwy/ zawiesiles/ zostawiles/
 wtopiles/ w oney zakazaney restosy/ w oney osobie/ albo wos-
 flu/ albo w worku: Quomodo cantabis Canticum Domini
 in terra aliena. A iakże mozesz śpiewać w tej cudzey/ bo czar-
 cownstley ziemi postaćiac/ pisan Panst/ to jest Pacierz/ śpiewać
 mówić

mówić:
 twoje da
 twoim.
 ci w 17 d
 gant.
 bnoy 2
 żyć. M
 Bożey
 ba nasze
 wżel za
 du h w
 winy iak
 nienawo
 na paku
 potula
 a ty de
 chceś.
 modlit
 ochote
 mini.
 mus d
 Ergo
 num.
 modlit
 ead p.
 strume
 żalu z
 sobie;
 niman
 Przed
 onem
 oras,
 dent,
 twierd
 ten al
 bney
 bieral

mówić: *U*ż twoje zęba *O*czye nisz, a także inſy ſumnienie
 twoje dacie/ przeciwko tobie *S*wiad. *3*o/ że raczy *C*zart *O*ycem
 twoim. *M*ówiſz *S*nieć ſie imie twoie. a ſerce twoje także prze-
 ciw *1*7 dacie/ to ieſt/ że bluźniſz imie Boże *F*actis autem *In-* ad Tit.
 gant. *M*ówiſz. *P*rzydź *K*roleſtwo twoie. a ſerce twoje podo-
 bnoby *B*OGA z *N*ieba kwirowało/ byle na ſwiecie ſwobodno
 żyć. *N*iech ſie *S*łanie mola twoja. a ty iakoby na złość woli
 Boſkiej zymieſz/ wola czarcowſka/ y ciała twego pełniac: *C*hle-
 ba naſzego daj nam *d*ziſz: a ty ledwie raz albo dwa w rok
 wzeſz zaſ do *C*hleba *K*omunyi *P*rzemaſz: chlebem także
 du chownym/ to ieſt *K*azaniem gárdziſz. *O*dpuść nam naſze
 winy iako y my odpuszczamy: a ſerce twoje odbija także/ gniew/
 nienawiść odnawia przeciw nieprzyjacielowi. *N*ie wozd nas
 na pokuſy: a ty ſam po tak wielu obietnicach na *S*powiedziach
 potuſa/ niecznoſa/ w domu trzymaeſz. *W*yban nas ode złego:
 a ty dobrowolnie przez potuſe złego ſumnienia pozbyć nie
 chceſz. *A* zaſ nie widziſz iawnie/ że w złym ſumnieniu głoſ/
 modlitwy/ nie ieſt do także/ ztym trudno maſz mieć ſmać/
 ochotę do modlitwy. *Q*uomodo cantabimus canticum *D*o-
 mini. *O*czym. *H*ier: *S*. *I*n peccato conſtituti, qui cecidi-
 mus de *I*erusalem in *B*abylonem, quomodo cantabimus?
*E*rgo non poteſt aliquis ſi non ſit *S*anctus, laudare *D*omi-
 num. *S*aczym ta ieſt nauka *C*hrzeſcianaſka/ że kto chce aby
 modlitwa tego *M*ieleodyna była/ to ieſt wazna y wdzięczna/
 tak *P*. *B*OGE/ iako też y ſobie ſamemu/ trzeba naprzod in-
 ſtrumenta ſwoje odſeroſione naſtroić/ to ieſt/ od prawdziwego
 żalu za grzechy ſwoie/ modlitwa ſwoje poczynąć/ y duſze ſpo-
 ſobić: tego cie wzy *D*uch *S*. *A*nte orationem praepara a-
 nimam tuam, & noli eſſe quaſi homo qui tentat *D*EUM. *E*col. 18.
*P*zed modlitwa przypoſabiay duſze twoje, a nie bądź podobny
 omemultery *B*OGA kurt. co *S*. *A*mbro: tłumaczy: *U*t id quod *exh. ad*
 oras, mores tui loquantur, fides adiuver, opera commep- *Virg.*
 dent, aby to o co proſiſz, obyczaje twoje pokazywały, nadsznią u-
 twierdzają, wezynie zalecały. *T*hi: vit. *P*iſſe o *H*ieroniz *C*esarzu/ *ex Suet.*
 ten aby miał dla wyſpiewania *K*unſtów muzycznych ſpoſo- *HIST.*
 bnieyſze pierſi/ czeſte na to lekarſtwa oſobliwie purguace
 bierał/ iakoż y innych rzeczy pſuiacych głoſ/ nie iadał; a pra-
 wie uſtą.

wie uſtawnie nagołych pierſiach dla odwilżenia / ochłodzenia
 goracoſci pierſi / ołowiana blacha noſiſt. Ten ſalony Pan
 tak pilnie ſtarał ſie aby był przyjemnie / melodyjnie ſpiewał:
 choć na mało ta melodya tego ſwiātu ſie przydała / bo nie
 według głoſu ſprawy tego byty / tyranſtwa tego którym wſy-
 tki przeſzedł / na wſyctie wieki obmierzytym go ludſiom wy-
 nito. Jednak tobie Katołiku / z tad podać ſie ſpolob. Chceſz
 aby twoja modlitwa melodyjna była / y wdziedzna Ciebie:
 pożytyje w ſumnienie twoje; ieżeli tam nązbierało ſie humo-
 row złych; maſz ich w przod lekarſtwaem ierdecnym / co
 ieſt aktem ſkruchy / albo Sakramentalna Spowiedzia z duszy
 twoy wyprowadzić / maſz poſtawić od ſzkodliwych ſkutkow
 to ieſt reſtoſy / ſmacznych Paſtow podniecaacych do ziego /
 marwić ſie. Maſz na ſercu twoim blachę noſić / co ieſt po-
 ſtawienie wſelko pilnoſć na potym przeciwko pokuſom; Maſz
 chłodzić duſzę twoją rozpaloną pożadliwoſciami / one wſobie
 bojaſnia Boſka wprzod wygaſaiac / niſzei poſgnieſz ſie modlić.
 SubA. 57 *Baron. piſe; że pod czas piewiaſiek Koſciola Chryſtusewego /*
 przy Koſciolach / oprócz naczynia z ſwieconą wodą / bywało
 drugie naczynie z inſzą wodą; w ktorey wchodzący na modli-
 twa do Koſciola / rece ſwoje umywali: Jakże y S. Paulin.
 namienia / iż zaſow tego widzieć to ieſt że było przed Koſciol-
 em Watykańskim w Rzymie. Ta Ceremonia [iako wwaſa
 APOPH *Manſi in Bibl.] Koſciol S. nauzał / iako każdy przycho-
 cy na modlitwę / ma duſzę ſwoją wprzod w wodzie ſkruchy
 żalu leż / za grzechy ſwoje obmywać / aby wdziedzna modli-
 twa tego Ciebie była. Przyczyny tego łączno ſie domyſlić.
 Li. 5. Ge- *Alex. ab Alex. piſe / iż u Rzymian nikogo niepuſzczano /*
 nial. 6. 24 *tać Ceſarza / albo o co proſić / poſt go dobrze nie opatrzone /*
 ieżeli iſkiego oręża przy ſobie ni ma. Czowiecz / który gu-
 iac ſie bydy w grzechu / iſiaſz na modlitwę / Mſz. S. ſłuchaſz
 HIST. *coż innego czyniſz / tylko ſtawiaſz ſie z proſbą twoją przed Ce-
 ſarza Ciebie y Ziemi BOGA Wſzechmogacego; a oraz poſt-
 guieſz mu miecz / którym Kochanego Syna tego zamordowa-
 to ieſt / onegdąyſe pianaſtwa / nieczyſtoſć / obmowisko. Rur-
 Hebr. 6. *ſus crucifigentes Filium DEI: Moſtże kiedy Ociec albo Ma-
 tka weſtolo ſłuchać zaboycy ſyną ſwego / ieſtże miecz ſkrwa-
 wiony***

wſony n
 mienien
 Przy
 Melody
 ſinki /
 wienie
 ruſa ſie
 Całi rid
 tremiſci
 da kom
 le Boſey
 to do p
 lach / pr
 brzmie
 naſw: w
 ſey Ma
 naſw: P
 to na p
 ci drugi
 drugie
 lono iſ
 tak Ge
 naboſer
 ia do v
 ſe; iż
 muzyce
 podobn
 Rojana
 wata /
 By ſwe
 miały
 na? W
 naſw:
 Przena
 na. Ry
 tem A
 ac; po

włony nioścacegoz toż trzymay o BOGU/ gdy sgrzeßnym su-
mieniem idzieß z modlitwo swoia przed Młaiętar tego.

Przyznaię ia/ że Muzykã to sacna/ y Niebu wdziecznã
Melodya/ nabożeństwo do Przenasw: Panny/ Kojance/ Go-
dżinki/ Koronki etc. Muzykã to taka/ że na iedno pozdro-
wienie klasw: Panny/ wßytko prãwie Niebo/ raduie się / po-
rußa się; powiada Wcięć S. Frãnciszek: Cũm dico Ave MARIA,
Celi rident, Angeli gaudent, Mundus exultat, Infernus con-
tremiscit, daemones fugiunt. Muzykã to y koncenc nie lã-
dã Kompozycury/ bo Anyelstkey. Przyznaię y to/ że po chwa-
le Bójey/ wiecey modlitwo/ chwał/ nabożeństwa nie mãß/ iã-
to do Przenasw: Panny/ po polãch/ po wãrzãcãch/ po ßko-
lãch/ prãwie na kãzdo godzinę / że nie rzekę bez przestãtku /
brzmie tã Muzykã/ odzywa się przez gęsto pozdrowienia prze-
nasw: panny. A nãwet y sãmemu głowiętkowi wdziecznię-
ßey Muzyki/ modlitwy nie mãß/ iãko choć raz pozdrowië Prze-
nasw: Pannę. *Lirau de B. V. piße.* Że ieden Żakonnik cięß
to na podãgrę leżãc trzy lãtã/ umiera/ y pokãzuie się po śmier-
ci drugiemu/ miedzy innemi rzeczãmi rzekł: gotowem prãwi
drugie trzy lãtã podãgrę onę cierpieć / byle mi tylko pozwo-
lono iedno Ave MARIA zmowië. Tym iednã wßytkim/ lub
tã gęsto/ y gęsto wygrawamy na Kojãncãch/ na Koronkãch
nabożeństwa do klaswiet: Panny / nie zãwße przećie bywã-
ia do wßencentowãnia Przen: Pannie. *Sueton. o Neronte pi-*
ße; iż ten mãiac umierãc / á wiedzac że naycelniejszyym w
muzyce byl/ rzekł: O quantus artifex ego morior. Wiele
podobno przy śmierci bẽdzie tãkich/ ktorzy choć sãte Korone
Kojãncow/ nabożeństwa ku Przenas: Pannie odprãwili zã ży-
wota/ postãremu przy śmierci obãzã niebespieczeństwã du-
ßy swey: á zamużby to sã muzykã nabożeństwa te ich / nie
mãly byë skuteczne/ przyiemne/ wãzne przed klaswiet: Pan-
nã? Odpowiãdam: bo gęsto bywãta nie według kapelli Prze-
nasw: Panny/ nie do tãtku / nie według koncencu/ ktorzy dżis
Przenasw: Pannã w Domu Elżbiety poczyna Przenas: Pã-
nã. Rzyßcie spiewã wßtami o pokorze: *Respexit humilita-*
tem Ancillae suæ/ áż zãraz tej przyzwolity dãie tãkt in actio-
ne; pokornie służy Elżbiecie, spiewã wßtami Magnificat, ále

II. PARS

fol. 343

APOPM

in 1. Luc.

FIG.

L. 2. de
Lau,
Virg.

APOPH

teraz y Duch iey takte daie. *Exultavit Spiritus meus, Prae-*
donat se Duch moy. Wiec kto chce aby modlitwy / naboi-
 fenstwa iego / wdzieczne / godne / przed Tlascw: Panna byty /
 trzeba atkomodowac sie do Kapelli do spiewania dzisieyszego
 Przenasw: Panny / trzeba w takte / trzeba zeby z wstami iego
 sumnienie / sprawy iego zgadzaly sie / co iest / sumnienie iego /
 sprawy zycia iego / wolne byly od grzechu. *Hug: Card: Si vis*
ad Virginem ingredi, & eam salutare, oportet te esse An-
gelum, Angelum autem faciunt potissime puritas, & charite-
tas. Chcefli pozdrowiac Przenas: Panna, trzeba zeby byl Anyotem:
 Anyot za, te dwie rzeczy osobliwie ma czystosc, y miłosć. *Richi-*
à S. Laur: pyta sie o tajemnice: Gemu pod Figura Oblubia-
nice Tlascw: Panna przyrownał Duch S. do Ogroda zamknię-
tego / y do zrodla zapieczetowanego? na co Odpor: Debeat
esse mundi, & immaculati servi ac laudatores MARIA: nec
intrandum est in hortum floridum & deliciosum pedibus
lutulentis, nec aqua purissima fontis, sordidis manibus est
haurienda. Ad agendum enim de B. Virgine non est nisi
mundo corde, & purificaris cogitationibus accedendū. q. p.
 Ogród nayslicznieyszy, zrodło naczystse *MARIA*; zrodła czystego,
 błotnista reka nie biała, ani wstarganemi nogami depca po deli-
 kackim Ogrodzie: y ty skalane sumnienie mając, nie mozeft przy-
 sponać do Przenasw: Panny z modlitwa. Miedzy innemi
 naukami *Pythagoras*, wznioł swoim zostawil / aby nie wmy-
 waly raf Lutnie sie nie tykali. *Lyram illotis manibus non*
attinge: itaque y teraz / u muzykow / nie godzi sie tustem iakto
mi strony tykat: bo zaraz glucho gra instrument. *Mund:*
Symb: przyrownywa Tlascw: Panna do Lutnie Apolinowej /
nad ktora namalowana dawaly Lemma; Nunquam dissona
tak mowi: Hac imago convenit B. V. quae adeo nunquam
fuit dissona, ut nec minimum actuale, vel originale culpe
delictum commiserit. Obraz ten, wyraża Naswier: Panna,
ktora tak dobrze nastroiona zamsze byla, że najmnieyszego, ani w-
czynkowego, ani pierworodnego grzechu nie miała. Lyram il-
lotis manibus non attinge. Tey Lutnie w ten Gas Katoła
tu dotykał sie / kiedy Rozānce / modlitwy swoje poczynal do
nicy: patrzaj zeby rece twoie / dusza twoja / nie byly postu-
 szone

szona /
 ejus ini-
 nym.
 zyla gl-
 modlit-
 ra mea
 cat sie
 masz od
 dzy Ba-
 ronet / y
 sturezn-
 cu od g-
 wiecey
 nieczyft-
 nasw: p-
 iey prz-
 na tak-
 wie in-
 kapro-
 Mady
 elscy n-
 nienki
 sposobe
 niezna-
 sob be-
 Takze
 ney / i-
 doza s-
 dydon-
 wna i-
 gem v-
 jeft / i-
 ratola
 sposob
 Dickn-
 do St-
 ra tyli

Bogona / ciuścicia owa o Koroey Dawid. Prodijs ex adipe. Iob: 21
 ejus iniquitas, to jest zarażone grzechem / zwlaſzczą śmierci-
 nym. Non attinge; inagzey / przedko poſtrzeżeſz / żeć cā Mus-
 zyka gluch / nie przyiemno będzie grać; to jest cā twoia
 modlitwa / nie będzie ſmāgna / y rzezeſz z Jobem : Cytha-
 ra mea verla est in luſtum, gdy przenaſw: Pānnā odwra-
 cāc ſie / y gārdzić twoia Modlitwa będzie. Z czego ſamego
 maſz odpowiedz / nā wzwyſz pomienione pyćanie : Czemu mie-
 dzy Kacolikami / lub cāc wiele odprāwuiſe ſie Rożāncow / Ro-
 ronet / y innych modlitw do przenaſ: Pānny / mālō ich iednāc
 ſtueżnych? Bo też rzadko kto jest / żeby kto w czyſtym ſeru
 cu od grzechu / to nabożeńſtwā oddawał przenaſw: Pānnie ;
 więcej jest tych Korozy zā nic ſobie mālō w grzechu piānſtwā /
 nieczyſtoſci / gniewu zoſtāci / nabożeńſtwā oddawać prze-
 naſw: Pānnie ; ā onā cākowem i luboć cāle nie gārdzi / iednāc
 tey przykro ſłuchāc cākiej Muzyki / modlitwy / y owoſem częſto
 nā cākowych ſurowa bywa: *Abul. Corn: ā lap.* Dwie oſobli-
 wie inquizycye w Piſmie S. ſtārego Teſtāmentu wważāia.
 Naprzod Num: 31. Kiedy Moyżeſz widzac ſrogi gmin niewiaſt
 Madyānicich / Koro w niewola byli zabrali Synowie Izrā.
 elscy meſzaryżne poſābiawſzy / Kazał ſame tylko nieczyſtāe Pā-
 nienki zoſtāwić / niewiaſty zāś mieczem zgubić / tākimże cām
 ſpoſobem roſnice tey / między tākim gminem ſobie zwlaſzczā
 nieznātomym dochodzono : ā rzecz pāwna / że muſiał być ſpo-
 ſob bez wſelkiej nieprzyſtoynoſci ; bo to ſprawa Boſka była.
 Tākże Joſue wpemniony o trādziejy w Obozie ſwym popełnio-
 nej / tākim też ſpoſobem / nie omylnie ſłozynce doſedł. Iofu. 7.
in L. 4.
Reg.
 Men-
 doza ſpoſob tego podāie y āpprobuie ; czego z trādycyi ſtārych
 Żydowinow doſedł. Ze ſtrzyniā onā Pāniſta / miālā cudot-
 wna idēas moc / iż żaden nieczyſty / i grzeſzny / przed tey obli-
 gēm wytrwāć nie mogli : y cāc gdy przed ſtrzyniā onā Moy-
 żeſz / Madyānſkim cāmtym niewiaſtom ſtānāc Kazał ; Koro
 rākolwiek iuſz nārūſona byłā / zāraz padālā nā ziemię ; Tymże
 ſpoſobem y onego ſłozynce Abāmā doſedł Joſue Heeman.
 Piękna to Figura przenaſw: Pānny ; Koro Doktorowie SS.
 do Serzynie Boſey przyrownywāia: Jeżeli tedy cāmtā Arkā / Koro
 ta tylko byłā Figura ſwiatoſłownoſci / doſtoynoſci Naſw: Pānny
3 ciet;

HIST.
Nova.
Vmb. n.
998.

Flot. E.
xempl.
HIST.

in Lit.
di 351.

HIST.

złierpieć nie mogła ludźi złych/ludzi nieczystych/ y owsem nie-
których odpychała od siebie; tak na onym Kapłanie nieczystym
Oświe wiadomo: daleko więcej sama Przenasw: Panna/ nie-
porównaney czystości/ światobliwości badac/ gdy głowiec i-
ki nie ogryściwszy dusze swojej/ przynamniej aktem struchy/
zblizać się do niej chce/ przez podniesienie wewnętrzne serca/
dotykać się iey przez odprawowanie Koronki/ Rozjancą/ z ciera-
pieć ona tego nie może; raczej odwraca się od iego patior-
kow; co objaśniam historya: Pokazala się raz Niasw: Pán-
na iednemu Młodzianowi/ który zwyki był codziennie paciorki
mawiać do Niasw: Panny/ żył iednak nieczystie. Wtacz mu
Niasw: Panna pokazuje iakis rostruchan/ łodkie wprawdzie
y drogi w sobie mairacy tranek y napoy/ sam iednak pluga-
stwem był ospecany/ y bzydkosć czyniacemu; żeby chciał
był zkosztować napoiu: zemu gdy się on młodzian dźwignie/
rzuca Niasw: Panna. Páterz prawi synu: Rozjance twoie są
mi wdzięczne/ ale coż/ naczynie na którym mi ie ofiarujesz/
jest duszą twoią/ dla życia nieczystego/ bzydkosć mi czyni/
że patrzyć na nie/ nie mogę. Tote albo gorzej stało z Na-
nacioliusem niektórym Pánem/ który o Excessa swoje pozwał
ny przed Cesarzją/ a postzegłszy gódies Obrazu Niasw: Panny/
wpadnie przed nią/ prosi o ratunek/ widomie Niasw: Pan-
na odepchnęła go od siebie/ y owsem nacyelnieyszemu Alesso-
rowi/ sadowi który go bronił/ pokazawszy się rzekła: J pueis
bronić będziesz Anacoliusa/ który y mnie/ y Syna mego/ ca-
wielekroć znieważyl. J nasz Polak Miechow: piše/ tako wte-
lekoć coś podobnego trafiło się/ przed Obrazami Cudowne-
mi w Polšce; osobliwie w Gidlach/ gdy nieczysty ieden ka-
plan ze Młsa wyszedłszy przed Obraz cudowny/ drzeć/ lekać się
moleć pozał/ tak dalece/ że musiał od Oltarza poysć; tak
to jest nie miła Niasw: Pannie/ grzešney dusze modliw-
Dla tego S. Damascen: mowi MARIA fugit omne luctum, o-
mnes canolae cogitationes averfat. Wieka przed blo-
tem MARTA, y wszelkimi skalonemi myslami brzydzi się. Nie
darmać to y Rásimierz S. jyzgac sobie/ aby godne modlitwy
tego/ Przenasw: Pannie były; Ut tuorum meritorum lau-
des promam strenue: w przed o czyste sumnienie/ swiate sprá-
wy!

wy/ zgadzające się z ustami/ pilno też prosił. Actionis &c
 sermonis, facultatem tribue. Wrac tu/ naukę sobie porze-
 bna biera Chrześcijański Głowieczko owo na czas duszając we-
 że nigdy Koronki/ Rozjanka/ Godzinek Nasw: Panny nie opu-
 ściś Sobora/ Szroda/ Wigilie ostro pościś/ a przecie swy-
 wolnie żyteś: albo też który bez uwagi/ gulasz na sumnie-
 nia swoim grzech popelniony; mowiś sobie: Poyde na Piaset/
 do Loretu/ na drożki ewangelii/ poyde Wsley s. słuchac/ Rozj-
 nica mowić; nie ganieć ia tobie całej słonności tej/ która
 też na czas bardziej zzwyczajenia się/ niż z ducha pochodzi?
 lecz jeżeli chcesz aby skuteczna/ wdzięczna ta rzecz była Ciś:
 Pannie/ naprzód na serce twoie porzuc powinności/ jeżeli do-
 taktu jest/ spsobne jest do tej muzyki/ jeżeli nie dotknięto od
 Garta. to jest/ jeżeli nie gucie grzechu iakiego na się/ a po-
 strzeżesz tego/ wprowadz do Konfessionalu niż do Oltarza/
 a przód do jału strachy przynamniej/ niż do Koronki/ Rozjanka.
 Słyszałem że Czartownice/ gułarki/ przy swoich gęstach ma-
 riała pacierz na wspak; zła to rzecz jest/ y owsem bluźnier-
 sta/ ale ia to biore na sumnienie swoje/ radze ia tobie grze-
 szniku/ obroć ty na wspak Pozdrowienie Anielskie/ uważając
 jesnie Godzien dla zesmocenia sumnienia twego/ porzuc
 wozy Przenasw: Pannie/ y one pozdrowić z cystym Anyo-
 lem Ave Maria, wprowadz od konca poznay/ o strachu prze-
 boc mow: Ora pro nobis peccatoribus; vznaś porużone ser-
 ce do obrzydzenia grzechu/ dopieroż potym rzecześ/ Ave Ma-
 ria, wdzięczna już Melodya tym łanym stanie się modlitwa
 twoja Przenas: Pannie. Theoph: Marian: pise: Ze Krol Dun-
 sti zwyciężywszy Saxonow/ niesłychany nigdy nakazał podać Art. 10.
 też: to jest/ tyle tysięcy głow ludzkich/ tyle rąk/ tyle nog/ Hist.
 tyle serc. Tyranski to/ nie ludzki był podarek z zguba tak
 wielu tysięcy ludzi. Lecz Karoliku/ ponieważ zawołanym
 znaś się bydź od Przenasw: Panny/ pizez osobliwego sło-
 nosć y nabożeństwo tu niey/ co oni ludzie z musu/ ty z do-
 brego woli wczyn to. Nie kamentuy się ijes na dwole Tia-
 swiet: Panny oddaś wsta swoje/ przyjmując na się Rozjankę/
 Koronki/ modlitwy/ etc. mało to jest/ odday y serce twoie/
 broniąc go od flazy grzechowej/ odday y wpyrcie czonki two-
 je/ ale

APOPH

te/ albo raczy sprawy glonkow twoich/ aby ona niemi kło-
rowata/ zgodnie do Kapelle chwały swojej; mow Gesto nabo-
żnie z Kąsimierzem S. Actionis & sermonis, facultatē tribue.
Racz sprawami y uśłami, memi zansse kierować. Amen.

Sigillum Cancellariæ Cælestis.

Pro An-
nuntiat.
B. V.M.

STROPHA 9.

Opto nimis, vt inprimis, Des mihi memoriám:
Vt decenter, & ferventer, Tuam cantem gloriam.
Bardzo proszę, niech odnośse, Dar pamięci takowey
Bym cię choynie, y przystoynie, Sławil sercem y słowy

Missus est Gabriel Angelus. Luc: 1. C.

Ser. 1. de
Conc.

Sup: Mis-
sus est

in Luc,

SIMIL.

Wielka godność: niewypowiedziane szczęście/ przy na-
wiedzeniu tym Anielskim otrzymuie Przen: Panna:
ale y Anyolá nie poslední honor y szczęśliwość dłu-
gotyka S. N. Szczęście y wielka/ y owšem najwyższą
godność otrzymuie dziś Przenasw: Panna/ Matka sia Boska
staćci bo mowi B. Dion: Carth: Ratione huiusmodi Mater-
na fecunditatis, Maternitatisq; DEI, Beatissima Virgo MA-
RIA, est dignitatis infinita: je dla Macierzyństwa Boskiego ma-
nieskonczona godność. Potyka też y Anyolá dziś osobliwy ho-
nor/ y respekt prawie y od Nieba y od Ziemi: bo naprzód Przen:
Panna/ iako Posa Niebieskiego/ pokornym uklonem witca: Albi:
Mag: powiada je Przenasw: Panna w ten czas klegaca na
modlitwie była/ z ktorey porwawszy się/ pokornie Anyolá przy-
witała. Angelo venienti reverenter affurrexisse. Coż ro-
zumiecie/ iako Anyolá tego ztey Legacyi Niebo/ y Duchowie-
ni ztesznica czekali: aby uslyszeli pożądana sobie nowina/
o ktorey S. Bonav: Hæc est vox dulcissima Angelis, & ipsi
Sponso: a ztym wraciacęg/ z iako witali wczelności: a przez
coz to! Podobienstwem objaśniam. Wiecie kiedy owo zacny
iaki Posel/ niesie iakie Krolewskie pilne z wielkimi Pieczęciami
mi listy/ iakowego zwyczaj jest/ z niezwyčajnym przyjmować
Ceremonią. Przenasw: Panna była nistało karta/ na ktorey

BOG
za du
Podpi
w jym
wo iey
Chara
to iest/
przyra
wfyk
wfyk
mieli
repara
ściach
dy/ y
yli on
wiedzi
iuz w
ktory
rowan
lowi
ktoreg
ktory
wspom
szczęś
des m
tem g
Panna
wypis
o niek
aney
Za
Dnan
ności/
gnus
yli te
glinie
ba: a

BOG wypisał/ naprzód niezwyčajne charaktery: to jest: PŁO-
 ra dusze wdziomwał łaskami nader celnemi: Gratiā plena.
 Podpisał y Słowo swoje przedwieczne/ przez Wcielenie iego
 w żywocie iey. na tey kartie dziś przyćśniona Pieczęć na Słowa
 wo iey Fiat. Naypierwszy tedy był Anioł Gabryel/ który tych
 Charakterow/ tego Przywileju Copia nieślaka wynioś z sobą:
 to jest/ że wśytkich rozumow Anielskich/ naypierwszy widział/
 przypatrzył sie dobrze Przenaydosłownieyszey Pannie/ zrozumiał
 wśytkie *extraordinaryne* dane iey łaski/ y godność iey nad
 wśytkie inne kreatury. Prawda jest/ że Aniołowie wśyscy
 mieli *speculativam noticiam*, wiadomość iakas o przyszley
 reparacyi narodu ludzkiego/ *in substantia*; ale o okoliczno-
 ściach Wcielenia Syna Bożego/ to jest z ktorey Maci/ Pies-
 dy/ y iako/ rodzić sie miał/ zakryta to tajemnica była: słu-
 żyli oni orszakami zaraz od narodzenia Nasw: Pannie/ ale nie
 wiedzieli ięszce/ czy Maci Boża bydy miała. Wiec gdy
 już w Gabryela wracającego rozumie widza/ cytala/ te chara-
 ktery Wcielenia Syna Bożego/ widza pamięć iego nąpieczes-
 towana obrazem naydosłownieyszey Ołoby/ wielki honor Anyo-
 łowi temu oddała. O śzesliwaś to duszą/ śzesliwy rozum/
 ktorego pamięć Przenasw: Panna nąpieczetnie sobie; to jest/
 ktory przyrzyzy sie gęsto/ y na każdym miejscu pamiętać/ y
 wspominać sobie Przenas: Pannę: tey sobie iako naypierwszey
 śzesliwosci żyzył Kazimierz S. *Opto nimis, ut inprimis,*
des mihi memoriam. Ut decenter & frequenter, tuam can-
tem gloriam. Wicze ja powiem/ iż pamiętać o Przenas:
 Pannie gęsto/ jest to Pieczęć Kancellaryi Tłebieśkiej/ to jest
 wpisaney dusze w liźbe przeznaczonych do Tłeba. Wprzod
 o niektórych znakach ludzi przeznaczonych do chwały wiec-
 chney nauke podawśy.

Zawsze to nabożnieyszym ludziom tkwi w głowie/ a przy-
 namniej gęsto natraca sie/ bā na czas y melankolia przy-
 nośi/ co napisano *Nescit homo, vtrum odio, vel amore di-*
gnus sit: to jest/ nie wie/ teźeli go w takimym żywocie dobrze/
 żyli teź zle gęta. Wierzy on/ że dusza nieśmiertelna; lubo
 bginie ciato/ cna umierać nie może/ ale żyć tey dluzey potrze-
 ba: a dlugos: tak dlugo/ tak dlugo **BOG** żyć badzie; a ten
 dlugos

I. PARS
 Prov. 9:

in Exod.

15.

SIMIL.

Ps. 76.

FIG.

L. 3. Elect

APOPH

L. 1. O. 1.

dlugość żyć będzie: puki wieczność trwać będzie: A długość
 tej wieczności. Corn. à Lap. Cogita centum Annorū mil-
 lia, nihil cogitasti respectu æternitatis, i nō cogita decies
 millies millia Annorum, necdum inchoasti æternitatem. Po-
 myśl o stu tyścy lat; nie nie pomyślisz o wieczności, y omśsem
 pomyśl po dziesiętkroć tyścy tyścy lat, a nie począłeś wie-
 czności. Drex: obciążenia podobieństwem. Gdyby po sedney
 tylko kropelce we sto lat wbywało wody z morza; gdyby
 z takiej kupy tak cały świat mału / we sto lat prażał po ie-
 dnym ziarnku przenosił na inny świat; lubo tak małe rzeczy
 tak zadro czynione; w takiej mnogości / przecieś takakole
 wiel nadształaby była / że to kiedykolwiek koniec swor weźmie /
 a wieczność teżżeby się nie pozęta. Albo też gdyby była
 tak długa karta / żeby mogła wśytek okrag świata opasać, a
 na niej rozdłuj cyprami miliony kro pisal / y gdyby cała ona
 tak sroga liczba kro z summował na dni; tedy ona summa dni
 y lat / sedney minucie wieczności niewystarczyłaby. Takowe
 zamyślenia się o wieczności / wielce do zbawienia są pozer-
 bne; Miewał ich y Krol Dawid; Cogitavi dies antiquos:
 & annos æternos in mente habui. Jednak że niektórzy by-
 wają / co zbyczynie trwożliwi są w tych myślach / nie wiedząc
 co ich wśak długiej wieczności czeka / czyli też imioną ich
 zapisane są do Chwały wieczney. Niechże wiedza dla pocie-
 chy swey / że Kancellaria Niebieska / tego w Regestr przezná-
 szonych napisała / co mu też y Pieczęć przycisnęła; co jest / są
 według Doktorow ss. niektóre znaki / po których głowiek mo-
 że domyslać się przeznázenia swego do Nieba. Co dość wy-
 raźnie objaśnia Jan S. który przypatrując się duřom názná-
 szonym do Nieba / każda zapieczętowána widział / & vidi nu-
 merum signatorum: A coż toż y takie Pieczęci / albo znaki
 tego? Miedzy wiela o niektórych przednieyřych mówić chcę.
 Wprzód jednak powiem / co piře Novar. że sposób pieczęto-
 wania ludzi był rozmaity w Poganřtwá / osobliwie trojáti;
 Pieczętowáno albo ná vřách / albo ná rekách / albo ná sercu.
 Pieczętowáno ná vřách: tak czynił jeden Filozof (o Gymplá-
 ře S. Irenæus) który przypinując do řtoly swojej vřniá / ná
 vřách tego pisał / albo pieczęć swoją wybił / niektórzy tedy

Drex.

Doktor
 znázone
 co jest /
 duchow
 w Nieb
 řowách
 Dei aud
 qui aud
 niemi k
 Oves m
 głosu m
 wi: Da
 inter ea
 illud m
 nullos c
 eos per
 wienia,
 kto z B
 którzy
 Pyra si
 Chy
 żadnego
 Ogroy
 iemnic
 zy Re
 głowie
 desticu
 vator
 audien
 żadnego
 był och
 iemnic
 řwá i
 sedney
 inaure
 Symbol
 uřnica

Doktorowie wpatrujcie! Ktoreby też pietna y znaki były prze-
 znaczony do Chwały wieczney? wpatruia ieden ná vřách:
 to jest / kiedy to kto rad bardo slucha słowá Bożego / náu-
 duchownych / zá cieřki sobie ma grzech opuřcić we Swięto /
 w Niebiesie tájdo Kazanie: á to swoie zdanie funduo ná
 słowách samego Chrystusa mowiacego. Qui ex Deo est, verba
 Dei audit. Kto z Boga jest, słowá Boskiego slucha. Także Beati
 qui audiunt Verbum DEI, & custodiunt illud. Błogosła-
 nieni ktorzy słucháia słowá Bożego, y strzeżá go. Xu Jáná S.
 Oves meæ vocem meam audient; Owieczki moje, słuchá-
 głosu moiego beda: Ktore słowá wważáiac S. Bernard tak mo-
 wi: Data sunt signa quædam, & indicia manifesta solutis:
 inter ea quæ fiduciam præstant & materiam spei, unum
 illud maximum est. Qui ex Deo est verba Dei audit: non
 nullos enim sic audientes invenies, acsi nihil omnino ad
 eos pertineat quæ dicuntur. Sa niektore pietna, y znaki zbá-
 wienia, miedzy niemi, wielka nam vřnořć czyni uno naywiekře:
 kto z Boga jest, słowá Bożego slucha: naydźieř bowiem wielu,
 ktorzy tak o Kazanie dbáia, iákoby to nic do nich nie należało.
 Pyta sie Mansu. Co zá cáiemnica / że od pojmania swego
 CHRYSOSTVS / áż do zawieřenia ná Krzyżu / widomego
 żadnego cudu nie vřzynil przy mece swoiey / oprocz że w
 Ogroycu vřciere vcho przywrócił Malchusowi? Wlec cá-
 iemnice dochodzi z August: S. Ktory co słowo Malchus tłumá-
 cy Regnaturus cum Christo: nieiáto ten Malchus, znáczył
 głowieká przeznaczony do Kroleřtwá Niebieskiego. Iplum
 destitutum auriculá esse non conveniebat, siquidem Sal-
 vator noster aperte alias dixerit, oves meæ, vřcem meam
 audient, quod sine auriculá facere non potest. iákoby rzekł:
 żadnego z przeznaczonych do Niebá nie mář / Ktoryby nie
 był ochotny y pilny w słuchaniu słowá Bożego. Podobnoř cá-
 iemnice wpatruie w historyi Jobá; gdy ná zarátowanie vbo-
 řwá tego / Przyiáciele zrućili mu sie po iedney Owieczce y
 iedney nausznicy. Dederunt ei unusquisq; ovem unam, &
 inaurem vnam: Co zá proporcya Owieczki do nausznicy?
 Symbolum duře náznázoney do Niebá jest Owieczká. Ta-
 iemnica zář / Ktora jest ózoboba ugu / znáczy słuchánie słowá Bo-
 że-
 N

Luc. 11

Ioan. 10.

ser. 1. in
Sept.D. 15. de
Præd.
FIG.
Ioan. 18.FIG.
Iob. 42.

- tego: Postrzeżesz że to ma nausznice tel/ vsu nadsławia pła-
no na Rajanie/ domyslayże się / że też jest Wniezko wybła-
na do Niebā. Ovi s. animæ prædestinatæ, adiungitur in-
auris, ad denotandum, quod audiendo & adimplendo vo-
cem Dei, æterna prædestinatio compareretur. *Mans.* Dru-
gie bywało pietro u starych/ na Rakach. Pięte Elec: Novar:
iż było Cesarzkie prawo/ ktorym nakazywano / aby tych co-
rzy wody dogladali / imieniem takawości Cesarzkiej pietro-
wano na obudwu rakach. Ta Pieczęć może znaczyć/ cnota
hoynego miłosierdzia/ ktora niektorzy DD. mało za znāt prze-
znāżenia do Niebā/ w tym się ona nawiązuje. Pieczęć ma
naprzod na sobie Konterfekt Cesarzki; tak y miłosierdzie nād-
bliznim/ Konterfekt Bostki wyraża na duszy miłosierdnego. Eto-
te misericordes, sicut & Pater vester misericors est. Pie-
częć ma ięszce miętkość; bo pospolicie z wostu miętkiego ro-
bione bywaia: tak y miłosierdnego ducha/ tak wost/ nie mo-
że chorego/ nāgiego/ uboiego/ bez porużenia wnetrzności swoj-
minać/ a nawet y słuchać o utrapieniu ludzkim bez policowa-
nia. I dusza taka/ że zapisane; imię swoje ma w Kancellā-
ryi Niebieskiej/ może się domyslać z tej pieczęci/ mieć to so-
bie za znāt dobry. Tā opinia funduje się na słowach Zbā-
wiciela/ błogosławionemi nāzywającogo miłosierdných. Beati
misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur.
o czym przedtem Dawid. Beatus qui intelligit super egen-
num & pauperem. Błogosławiony to ten, który wyrozumie nād-
potrzebnym y ubogim; gdzie wiele dobrego ktore spływa z mi-
łosierdných czynkow/ na głowieka wyliczymy; na ostātek /
za osobliwy to sobie pozycia znāt zbawienia wiecznego: Ja
hoc cognovi, quoniam voluisti me & confirmasti me in
conspectu tuo in æternum. O trzecim zaś piamie Sytam
nie w Poganstich ksiągach; ale w Piśmie S. ktore Oblubie-
niec Niebieski/ za naysłępszy znāt obrāney sobie na wieki Oblubie-
nienice Kładzie / to jest / na samym sercu. POCIEC VI SI-
gnaculum super cor tuum: Tā Pieczęć serdeczna/ figuruje
naysłępszy znāt zbawienia: o ktorym nos Dobro: in Myśl:
Signum infallibile prædestinationis, est voluntas æterna
odio contra peccatum flagrans, & amore perpetuo ardens

Divina

Divina
znaczeni
przecho
Tā opin
volunta
Regnum
dzie do k
Firmum
Cognov
tate om
hoc Co
menti
Ten jest
mierzi
to Piśm
smo S
widzial
swioley
sny roz
drugieg
raz wo
Bedi J
latwo
od rzec
wofy i
lagodn
anizeli
obroni
laciui
sadno
nim i
ny: cy
ie byl
swoln
smier
quoru
znific

Divinae legis observandae. Znak nieomylny doskonałego prze-
znaczenia, iest wola wieczna, mienawist mająca przecinko
przechodzi, i mająca goraca chuć, do wypełnienia praw Bożego.
Ta opinia funduje się na słowach Chrystusowych. Qui facit
voluntatem Patris mei, qui in Caelis est; ipse intrabit in
Regnum Caelorum. Kto czyni wola Ojca mego Nieb; ten wni-
dzie do Królestwa Niebieskiego. Także na słowach Pawła S.
Firmum fundamentum Dei stat, habens signaculum hoc:
Cognovit Dominus qui sunt eius, & discedat ab iniqui-
tate omnis qui invocat Nomen Domini, ktore słowa tłumá-
Soc Corn: à Lap: mowi. Hoc est secundum firmi funda-
menti signaculum, quod est in nobis s. fuga iniquitatis.
Ten iest znak i gruntowny fundament przeznaczenia naszego, ob-
mierzić sobie grzech, wciekąc przed nim. Objaśniam to Figu-
rą Pisma S. y historyą. W księgach Rodzaju wspomina pi-
smo S. że dwiema więznom u Faraona śniło się; Jeden
widział łatworól winno: a drugiemu się zdáło/ że na głowie
swóley niósł trzy kłosy maki/ y specjalow ciastcianych: te dwa
sny rozne/ iefszce rozniey wyjaśnily się: bo iednego na śmierć
drugiego na godność dworsta wyprowadzono; iako im to zaś
raz wrożył ze snu Jozef współwiezien. A po czymż to do-
bedł Jozefie takowey różnice: Prawdác Duchem Prorockim
łatwo było dotięć tego Jozefowi; iednak Nosteryt ieden nie
od rzeczy domysla się: podobno Jozef wważał sobie/ że ten pier-
wszy iakis Guyny / podobniey było/ aby pracy obaczywszy
łagodki winne/ raczy do nich stubać ie przylatowali /
aniżeli do pastetow drugiego/ ktore iefszce na głowie nosil/ y
obronić ich łatwo mu było: ten drugi stąrzy się/ że pracy za-
łatuiący dsiubali one pastety iego / tamten zaś pierwszy na
śadno napaść od pastwa/ choć nie na głowie; ale tylko przed
nim łagody one byly/ niestąrzy się: znáć co był bąrdzo Guyn-
ny: Guły pastki/ iż gdyby był postrzeżł zalatuiace/ ploszyłby
ie był/ dla tego też Prorok ostrożność iego mógł mieć zą znáć
zwolnienia iego z więzienia/ a nie Gułóst tamtego/ zą znáć
śmierci. Rupert. & Prosper. ap. Corn. hic. Hi duo Eunuchi
quorum alter suo statui restitutus, alter suspensus est, signi-
ificant duos Ordines hominum, puta Electorum ex gra-

Math. 7

1. Tom 8

Gen. 40

FIG.

cia, & damnandorum ex iustitia q. d. Siedzą dusze nasze w tym ciełe iako w więzieniu / Quis me liberabit de corpore mortis huius / Sni się nam zaszem o Niebie / Kiedy nam zasznoście powiadała o nim / Gwiemy wrodzona chęć do niego: iednak że niewiemy iako się nam wysni / Komu na dobry / Temu na zły tonieć / gdy z więzienia ciała dusza naszą wychodzić będzie. Proroka na to nie trzeba / sam sobie wozycie możesz: Dważ sobie / jeżeli z naczynia twego / pracy piekielni / zaszci nie miała pożywienia swego / to jest / nie pożyrała dusze twojej / do grzechu ia przywodzić / jeżeli kolo głowy twojej piasztwu temu / to jest myślom o grzechu zaszatować nie dopuścisz / ale meżnie ona odganiaasz: a tym bardziej / gdy kolo groneczek twoich / to jest / okolo spraw twoich dobrych / y mytylom grzechow powszechnych / iako to niedbalstwa / prozney chwaly / opuszczenia intencji / zaszatować nie dasz: zgotą ciałe powszednim iako smiertelnym grzechem y najmniejszy okazywa do niego brzydzisz się: możesz mieć sobie za osobliwy znak / że gdy z więzienia ciała wychodzić będzie / to jest / przy smierci ci; przed oblicze požądane Pana y BOGA twotego dusza twoja zaprowadzona będzie. Pewny Krol Cymersti / umierając zoskawał trzech synow: wotpliwosć nie iako miał Senatorowie / Ktoryby z nich był własny tego syn / a z tym do Krolestwa należał; z luku im do trupa strzelać kazali; dwa białe nie zgerzy tu sercu / żyjąc sobie Krolestwa: trzeci tego okrutieństwa nie chciał nad Kochanym uczynić Oycem. Zaszym Senatorowie za znak to wzięli / iż ten nawniewotpliwym był synem tego / y wzięli go na Krolestwo. Ociec twoy głosi wiecie / jest BOG twoy namierenosć / popedliwosć twoie do zemsty / lakomstwa / nieczystosć / so to iako luk napięty. Concupiscentia est impetus sensualitatis sollicitans literum arbitrium ad malum tak ia nasz Mistrz opisuje. Trącić się owo okazywa wystrelić z tego luku / okazywa do zemsty / do nieposłusznego zarobku / sposobnosć do spietnych żartow / do złego uczynku, wspomnijże sobie / że to te strzałki w serce Oycy twego mierzają / bo Boga obrażają: aż zaraz wola twoja porzuca ten luk / opuszcza ręce / affekty porywające się do tego wstrzymuje / y ona okazywa do grzechu brzydzi się / zaraz na początku odryw

Dobros.
Med. de
Miser.

odryw
swoin
cellary
lestwo

W
Przezn
y znak
tu prz
w pam
bie ży
Opro
ter &
je nass
ny trz
owych
Beatus
tidie,
inveni
stowac
tu nie
obietu
tissim
to prz
przez
ta mo
że in
naboz
obias
sobie
też po
ie wzd
bany.
nieia
ny / v
twoie
by się
sobie

odrywa się od niego / protestuje się / że na wieki przy BOGU
swoim stać chce. Mnież to sobie za nieomylny znać Kan-
cellaryi Ciebieściey / że naznaczył Cię BOG sobie na ono Kro-
lestwo Ciebieście.

Widzieliśmy niektóre pieczęci z Kancellaryi Ciebie: to jest II. PARS
Przeznaczenia do Ciebie. Są teżże niektorzy / co za pieczęć
y znać przeznaczenia Klada / kiedy kto z wielkiego nabożeństwa
tu Przenas: Pannie / pranie to zawiesz / y na każdym miejscu
w pamięci swojej noś / y na nie często wspomina: Jego so-
bie żyzył Kazimierz S. w pomienionych wzwyż słowach
Opto nimis, ut imprimis, des mihi memoriam, ut decen-
ter & ferventer tuam cantem gloriam. Prawda to jest /
że nasz Dobrosiel: w ogólnosć o nabożeństwie do Ciebie: Pann
ny trzymał iż: znakiem takimśi jest przeznaczenia / a to dla in Mystj
owych słow / które tłumaczy o Przenas: Pannie rozumieja:
Beatus homo qui audit me, & vigilat ad fores meas quo-
tidie, & observat ad postas ostij mei; qui me invenerit,
inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino; w których
słowach / wyrażnie Ciebie: Pann / pilnego w nabożeństwie
tu niego / błogosławionym zowie / y zapewne żywot wieczny
obietuje mu. Co y August. S. przyznał iey. In te o Bea-
tissima nostrorum est expectatio premiorum. A owšem
to przepowiedziałą dobrze przed przyscieniem swoim na świat / II. 48;
przez Proroka: Laude mea infranabo te ne intercas. Chma-
ta moia ochetnam cie, abyś nie zginał. Rich: Laur: naucza-
je in sensu Allegorico, rozumieć się przez to wedzioło może /
nabożeństwo do Ciebie: Panny. A to iako: Podobieństwem
obiasniam: kiedy owo mądry iezdziec pzyjdzie gdzie konia
sobie obierać / w całym stadzie dzielnego wpatrując: po czym
też poznać którego sobie zhubi: A to po tym / na którego swo-
je vздежke złożyć kaze / nie pochybnie ten tego jest upodo-
bany. Laude mea infranabo te, ne intercas. Podobnym
nieiako sposobem / iezeli gdzieś wedzioło na sobie Ciebie: Pan-
ny / wsta swoje rądy moria Roziance / Gdzinki / Koronki / wsty-
twoie rądy słuchaia Kazania y chwaly iey / serce twoie cie-
bi się z chwaly y dośtoynosći iey: Już to Cię znać wpatrzyła
sobie Przenas: Pann / na wieczny żywot. Miecz: przy-
wodzi

in Mystj

Prov. 9.

II. 48;

FIG.

L. 2. de

Laud.

P. 5.

SIMIL.

Isa. 48.

D. 152 in

Lit.

EXEMP.

in Cant.

Cant. 6.

FIG.

Cant. 4.

wobści ná to dwie rewelacye: Jedna o S. Katarzynie Seneci:
 druga zaś od samey Przenas: Panny Błogosł: Alanowi wzy-
 niona: tak temu słudze swemu raz powiedziała. Synu bądź
 pewien y drugim to opowiedz/ iż znák jest błiski potępienia/ *swego*
 wiecznego/ iestnić sobie y niedbale mówić Pozdrowienie An- *włosen*
 yelskie/ ktorym się świat naprawił: tym zaś ktorzy mają na- *głowi*
 bożeństwo do niego/ iest znakiem wielkim przeznaczenia do *się oby*
 Chwały. Dobrze powiedział Ignatius Mart: Nonquam ma- *bez ni*
 le peribit, qui Genitrici Virgini devotus sedulusq; extite- *mieia*
 rit. Nigdy zginać nie może, który pilnie nabożny do Bogi Rodzice *nasz:*
 Panny. Także S. Bonav: Si hanc dimittis non est amicus *jeńst*
 summi Caesaris; quoniam ipse sine ea non salvabit te. Je- *twila*
 żeli ją porzuciś, nie iestś przyjacielem Najwyższego Pána; po- *del w*
 niewaś przez niey, on ci zbawienia nie da. Lubo to tedy/ w *prawn*
 ogolności mówiac/ dobry znák przeznaczenia/ nabożeństwa *to/ o*
 do Przenas: Panny: Jednak pewniejszy znakiem tego sda *ciki d*
 się być/ osobliwe nabożeństwo ku Przenas: Pannie/ ktora *piekni*
 zawisła w przyuczeniu pamięci y affectow swoich do obecno- *naboż*
 ści Przenas: Panny/ żeby zawsze była w myśli naszej/ ná *przya*
 każdym miejscu/ w każdej sprawie zdáło się nam/ że takó *do T*
 w oczach Boskich/ tak y w oczach Przenas: Panny wszystko *jest ta*
 czyniemy/ myślimy; wszystko ona widzi y uważa; takó tak *miem*
 iest/ ponieważ najwyższym stopniem widzenia Istoty Bo- *Panna*
 ściey/ w błogosławiona/ w onym nieograniczonym zwierciadle/ *(*
 wszystko widzieć musi: żeby tedy miał w tey obecno- *H*
 ści Przenas: Panny ćwiczona dusze/ y przyuczona/ miałby to *De*
 osobliwy znák przeznaczenia swotego. Oblubieniec Trebieś *dzi it*
 ści swey Oblubienice/ to iest Nasz: Panny włosy przyrówny- *staw*
 na do rozet pewnych. Capilli tui, sicut grex caprarum. *w na*
 Znowu żeby tey opisywać/ także przyrównywa do rozet Den- *pacior*
 tes tui sicut greges caprarum, omnes gemellis fatibus. *two a*
 z słow postaćmi znaczna pokazuje się różnica. Włosy do *grun*
 iedney tizody y to bez tagniatek podobne sicut grex capra- *bya p*
 rum. Żeby zaś potrzebne do wielu tizod/ y oraz po dwore pro- *dzie:*
 wadzacych tagniatek Greges caprarum omnes gemellis fa- *znac*
 tibus. Nazera funduac się ná S. Anzelmie: przez te włosy *to i*
 y żeby Oblubienice roznie ludzi/ ktorzy, dla nabożeństwa *y affe*
swego

swego ku Przenas: Pannie! mato do niej taka relacya: bez
 włosów / bez zębów głowiek żyć może / ale zab / włos / bez
 głowiek martwy. tak Przenas: Panna! ile z niej / mogłaby
 się obyć bez ludzkiego nabojeństwa ku sobie; ale głowiek
 bez niego nie obśedłby się. Przez włosy tedy naprzód rozsu-
 mieia się oni nabożni / którzy nabojeństwem swoim sioła przez
 nas: Panna! ale właśnie tak w przyprowadzane włosy / nabo-
 jeństwo ich piękne / okazy / przyprowadzane / wpląca się / w
 twila się nad Rozancami / Godzinkami / wymierza się we Szo-
 de / w Sobota lechotani / iednak to nabojeństwo ich tak przy-
 prawne włosy dla niesłatycznego ducha. Prawdzi się o nich
 to / o co tam komus przymowił Dawid: sicut novacula fe-
 ciki dolum, iako brzytwa uczyniła zdrade, dopiero porośnie
 pięknie / dopiero nie maś nic; to jest / na trocki czas to ich
 nabojeństwo / przyjdzie lada okazy / zabawka / nadejdzie
 przyjaciel / gość / łatwo opuszcza / odstapia zwyczajnego swego
 do Nasz: Panny nabojeństwa: albo też to nabojeństwo ich /
 jest iako z trupą takiego peruka / dla zmazanego grzechem su-
 mienia: luboć y takimi włosami / nie gardzi całe Przenas:
 Panna. ozym Biezan: Epig: in Cant: 261.

Pl. 57.

Grex peccatorum, quamvis abiectione tota

Caprarumq; licet, sit male sana cohors:

Hos amat, hos gestat purissima, Virgo Capillos

Hoc decus ex illis, hoc diadema putat.

Dentes tui sicut greges caprarum. Zeby zaś znacza lu-
 dzi statecznych w nabojeństwie ku Przenas: Pannie / co to
 są w im siedzi w myśli / w affectach Matka Boska / y
 w największej nawale / nie zapomina o zwykłych do niej
 paciorkach / putara / wtrada do sobie czasu na nie: Włos i-
 two wywać / ale zab zwalczają erzonowy / bardzo trudno: nie
 gruntownemu w nabojeństwie ku Przenas: Pannie / lada okazy
 bya przeszkodzi / ale tego y wielka potrzeba nie łatwo odwie-
 dzie: iaby go zab erzonowy zabolat / gdy dądo mu o gościach
 znać / dla których musi Koronka / Rozaniec / opuścić / smedzi
 go iako zab boleciacy / cieżno go / gdy długi taki czas myśla
 y affectami do Nasz: Panny / nie podniósł się. Coż też są
 tym

tym idzie: Omnes gemellis fatibus: Czego / takimym piersi
 wſzym nie przypisano: To wważając *Naxer*: mówi do Przen
 nasz: Panny Qui caput tuum ut capilli ornant. virtutum
 agilitate, imitantur capras. q. d. Rozkłada podstoczy chęć
 y wysoko / y spadnie; a czasem y zginie: tak y niektórych
 gorące nabożeństwo / naprzyimta / Bractwo / kasiażel / modli
 cewek nązbierają / coś się pokazuje / aż pocym wstanie; nie tak się
 zaś dźwie z owymi kłorzy pamiętać y affekty swoje ugruntować
 w nabożeństwie tym: Mówi tenże o pierwoſzych Non tamen
 tot fructibus ornantur, ut illi qui instar dentium fortius in
 harent & incimius. Do czego ja przydam / iż tak potężnie
 w kłorzeniony jak znaczy / iż nigdy wyrwany y oddzielony by
 nie może od głowicki: tak też ten / kłorigo duszą pamięć
 swoją / affektami głęboko / y prawie nierozdzielnie w kłor
 nita się w Nabożeństwo ku Nasz: Pannie; znać jest / iż na
 wſzystką wieczność / zjednoczona z nią będzie; a za tym prze
 znacona jest. *S. Anselm.* Cui concessum est, sape dulci
 studio posse cogitare de MARIA; magnum promerenda la
 lucis habet indicium. Komu pozwolono, że często sobie o
 środkim nabożeństwem wspomina na Przenasz: Panna, wielki ma
 znak zbawienia swego. Dotękl tego znaku z samych skutków
 szart / y dla tego postrzegł go w takiej duszy / kłodze się tu
 buie / y wſelkich sposobów zająwa na to / aby z pamięci tego
 wymazał to pismo. Pyta się *Nax*: na co to Babilonczy
 domie kłorzy prowadzili Żydów w niewola / prawie przymu
 śali Żydów / aby woney biedzie albo sobie zagrali / albo za
 śpiewali. o czym *Pſalm.* Cantate de canticis Sion, pewnie
 tego nie czynili z takiego politowania / albo posłogowania im
 w biedzie. Domyśla się *Naxera* przyczyny z owych słow
 Dūm recordaremur tui Sion: Pożeli sobie Żydzi przypomi
 nąć o Syonie Świętym mieſcu / pożeli coś między sobą gao
 dać: zaczęli Babilonczycowie sobie dyſkurula tak: już to
 znać / że ci Żydzi pomysła o ucieczce / albo wybić się z niewo
 li naszey; pewnie ich przypominanie sobie tego swego Syonu
 przywiedzie do tego / trzeba im to z głowy wybić / dla tego ka
 ża im sobie grać / śpiewać. Iniquā compassionē ad gaudi
 um proritabant, & memoriā vtilissimā auferebant ve
 riti re-

L. de Ex.
 cel. v. c. 4

in Iud.
 c. 15.
 FIG.
 Pl. 136.

riti reco
 Panna z
 kielny st
 Przenas
 mi / kłor
 pości nosi
 śemy / bo
 na co in
 kłazdym
 poſpolitey
 sta się o
 staniona
 co inneg
 dzielne
 cieſzył z
 świat: p
 ius Non
 ſiſtitis,
 y naſz
 go o pa
 bac po
 Op
 Uc

QU
 Pra
 Ac
 W
 Co
 N
 żuś / e

STROFA 10

riti recordationem Sion fore captivitatis excidium. Przen:
 Panna żowie sie Sion, albo Cerk Syonsta/ Babilonczyt pier-
 tielny stara sie o to/ aby z pamieci wyflo nam to Sion, to jest/
 Przenas: Panna; roznemi niepotrzebnemi myslami, staranias-
 mi/ Protosilami rozrywajac pamiec nasza: bo dobrze wie/ że
 pozi nosiemy w pamieci one/ niewolnikami tego bydz nie mo-
 zemyl bo nosiemy piatno y znal przeznaczenia naszego. Tis
 na co innego to/ jest starodawny zwyczaj Kacoltow/ za-
 kazdym wybitiem godziny pozdrawiac Przenas: Pannel albo
 pospolitym Ave Maria, albo tez krotko modlitewka. Benedi-
 cta sie omnis hora vitae Jesu, & MARIAE. Niech bedzie blogo-
 slawiona nieszka godzina żywota IESUSOWE GO, & MARY: nie na
 co innego y Rosiot S. postanowil dzwonienia nocne/ y Ser. 1.
 dzienne na Angelus Domini: dla tego y S. Damasc: wielce sta-
 cie byl z tego/ że Bracia tego wstawienie w pamieci mieli Tia-
 swier: Panna. Fratres exultate in Domino, haec est, ad cu-
 ius Nomen humiliter inclinatis, cuius horis reverenter as-
 sistitis, cuius memoriam iugiter frequentatis. Dla tego
 y nasz Krolewicz/ tako o naysprawy znal zbawienia swo-
 go o pamiec vsilnie prosil; z ktorym y my o tenze dar pro-
 bac poternie mowmy:

Opro nimis, ut inprimis, des mihi memoriam.

Ut decenter & frequenter, tuam cantem gloriam. Am.

Calculus Ignitus.

Quamvis muta, & polluta, Mea sciam labia

Præsumendum, nec silendum, Est de tua gloria.

Acz zmazane, y związane, Widzę bydz wsta moie:

Wszak silenta, nie milczenia, Na chwale trzeba rwoię.

Cogitabat, qualis esset ista salutatio. Luc: 1. C.

N Je dopiero widze wielka ostrożność nastala w wita-
 niu sie z gościami N. S. Gosciami przychodzi S. a-
 muel do Bethleem/ aż mu wprzod zachodzi starby,
 żna/ examiniac go: Pacificus ne est, ingressus tuus. bywa, i. R. 10
 16 y

Pro An-
 nuntiat.
 B. V. M.

ła y tą ostrożność u Pogaństwa. *Lamprid:* piśe że *Severus*
Cesarz / wielka pilność na to miał / aby *Zonie* tego żadna *Tier*
wiaśta / *koraby* nie była *flawy* *dobrey* / *nawiedzi* / ani *poro*
tania nie oddawała. Coś podobnego widze *Przenas*: *Panna*
 przy *Zwiastowaniu* swoim zachowuje. *Nowego* w *ubogim*
Domezku swoim odbiera gości / bo *Anyol* jednego z *prze*
dnich. *Missus est Gabriel Angelus* ; słyśy *pozdrawiającego*
 siebie *Ave MARIA* : *Ważajcieś* co *Evangelista S.* mowi:
Cogitabat qualis esset ista salutatio. *Mysleć*, *ważać* *sobie*
poczetą, *coby* to było za *pozdrawienie*. *Novar:* in *Umbr:* *przy*
 L. 4. E- *zyne* *dać* *myśli* *tych* w *Nasw:* *Pannie* że *podeyżane* *też*
 xcxc. 150 *zdalo* się *Nasw:* *Pannie* to *pozdrawienie* z *niektorych* *ośoli*
czności / z *czego* *zaráz* *reflexya* *wzięwśy* / *pomieniony* *Autor*
 mowi: *Vereor*, ne & a *nobis* *salutata* *cogitet* *qualis* *sic*
salutatio *nostra*. *Obawiam* się *żeby* y *nad* *naszemi* / *saluta*
cyami / *modlitwami* / nie *zamyślała* się *Nasw:* *Panna* : *Co*
gitabat *qualis* *esset* *ista* *salutatio*. *Pewnie* *tak* / a *nie* *inac*
zej. *Władzie* się *bowiem* *wiele* *Katolikow* / *ktorzy* *nabo*
żeństwo *swoie* do *Nasw:* *Panny* *zakładają* w *tych* / *żeby* to *tak*
naywiecey *Koronek* / *Kojancow* / *Godzinek* *namowić* / nie *wma*
żając / *czy* *dobrze* *czy* *śle* *odprawia* *te* *nabożeństwa* / z *rozet*
waniem *myśli* / *przerwywaniem* *sobie* / *sporządzaniem* *domo*
wym / *gadaniem* / a *na* *čas* / *ślaniem* *śladzi* ; *badzie* y w
puł *pozdrawienia* po *JEZVS* ; *bogdayś* *ziadł* *złego* *cz*
otoż *nad* *takimi* *modlitwami* ; *złakowych* *vst* *wychodzącami*
zamyśla się *Nasw:* *Panna*. *Czyliś* *ma* *za* *ważne* *przyt* , *czyli*
 II. 6. *nie* : *Oczyścił* *niegdy* *Anyol* *ognistym* z *Altarz* *Pánstiego*
woglem *vsta* *Prorockie* ; a *nasze* *vsta* *ślające* do *modlitw* / *ośie*
ble / *któ* *też* *oczyszc* / y *gym* *nie* *któ* *inśy* / *tylko* *ty* *ślam*
Przenaydostojniejszy *Mácko* / *ktoro* *Altarzem* *Bożym* *zom*
 L. 2. p. 5. *Rich*, *Laur*. *Maria* *dicitur* *Altare* *placationis* *Domini* : *nie*
gym *innym* / *tylko* *ogniem* *gorącego* *nabożeństwa* : *Nie* *dać*
moć to *łochaniek* *twoy* *Rasimierz* *S.* po to *oczyszczenie* *vst*
swoich z *połora* do *ciebie* *przypada* : *Quamvis* *mura* & *pol*
luta, *mea* *sciam* *labia*, *Prasumendum* *nec* *silendum* *est*, *de*
tua *gloria*. *Pokaże* *śa* *tedy* / *tako* *Przenasw:* *Panna* *pragnie*
żeby *pacierki* *nasze* / do *nicy* / *nie* *były* *ośieble* / *ale* *gorace* / *o*
gniem

gniem
 y sercu
 potrzeba
 Pila
 BO
 Dawida
 na był
 modlit
 lite Dec
 lite capi
 die Krol
 ci rozm
 S. Rem
 waycie
 niewie.
 to flow
 odpraw
 cić por
 kiedy n
 S. Edm
 quod l
 Corpu
 foro : c
 Ten M
 to two
 mizern
 wem /
 tako o
 y gebr
 cem
 mieys
 w Tco
 y swo
 hame
 Prosi
 Tonie
 mowa

gniem goracego? Duchá wyczyszczone od wszelkiego ná myśli
y sercu rozzerwánia; Wprzód náuke dawšy / iáko to pilność
potrzebá zachować przy modleniu sie do Pána BOGA.

G Pilności ktorey przestrzegáć potrzebá w modlitwach do **I. PARS**

BOGA / nie moge wam lepszey náuki podać / iáko s słow
Dawida S. Ten pobożny Krol / sam zá Biskupá / zá Plebá
ná byl poddánym swoim / bo ich y Pacierzá wzył mowić /
modlic się; osobliwie w tym zostawił im nápomnienie. Psal-

Pf. 46;

lite Deo nostro, psallite, psallite Regi nostro psallite, psal-
lite sapienter. *Spienaycie Bogu nášemu, Spienaycie, spienay-*
cie Krolowi nášemu spienaycie, spienaycie mądrze. Rozmá-

Blanc
hicz

ci rozmáite w tych słowách tátemnice y náuki wpatruia.
S. Remig. powiáda; że trzy rázy powtorzone słowa spie-

waycie: iáko by do trzech Osób Troyce Przenáśw: modlitwa
tzwie. Hugo Card: wważáiac że pięć rázy jest powtorzone

to słowo w całym Psalmie / mowí że znáczy / iáko modlitwa
odpráwuiaci / wszystkie práwie pieć zmysłów do BOGA obro-

cić potrzebá / oddaliwšy się od innych zabaw / y rzeczy. A
tiedy ná łoncu przydáie Dawid: sapienter spienaycie mądrze

S. Edmund. Cantuar. ná to ták piše: Sapienter cantare est,
quod homo dicat ore, prudenter cogitare. Nam si tuum,

Corpus est in choro, labia tua in psalterio, & cor tuum in
foro: miserrimè divisus es: & in teipso ne exaudiaris á Deo.

Ten Mądrze spiewa, który wnaża co usta mowia: bo ieżeli Ciá;
to twoie w Kościele, usta, język ná książkách, serce zá ná rynku,

mizernie rozdzielony jesteś, Bog cię nie wysłucha. Jednym sło-
wem / według tych Doktorów / náuke tu podáie Dawid S.

iáko oddáiac paciorki náše P. BOGU / nie słowami tylko
y geba / powinnišmy ie oddawáć / ale oraz cála myślá / y ser-

cem obrocić się do niego. Naprzód wpatrzywšy spokojne
mieysce / táń kłękawšy wystáwić sobie w myśli P. BOGA

w Troycy S. Jedyne / wważyć nieśtonżony Mąiestat tego /
y swoje też niegodność / robaczká iednego ziemišiega z Abrá-

hámem: Loquar ad Dominum, cum sim pulvis & cinis. Gen. 18;
Prošić go záraz o pomoc lásti tego do modlitwy / postánawic

łonie y intencyo o co BOGA máš prošić: á pozwólšy już
mowić Paciórki / wważáć dobrze słowa co znáczą / y do iákie-

- go pobudza do affektu/ który w sobie wzbudzić wółować ma/ a co największa/ wszelkich okazy/ do rozzerwania ducha: całe powierzchownych/ to jest rozporządzania/ rozstraszania/ iako też y wewnętrznych/ to jest myślenia o czym innym; choćby zło rzeczy nie było strzedz się/ y napadającym myślom odpor dawać powinienes. Same Pogaństwo choć wiedzieli że przed niememi baktwaniami modły swoje czynili; a przecież chcąc nauczyć z iako goracością ducha y pilnością modliwá ich ona powinna się była odprawować; iako Pier: Hierogl. pisse. Małowáli za symbolum Modlitwy/ serce ludzkie na kadzielnicy pełnej zarzysztego węgla/ dając przez to znać/ że gorące pilnie ma być modlitwy; a iako na ogniu/ albo rozpalonej rzeczy muska nie pądnie: Olla ferventi Muscae non insident. Tak y od modlitwy dalekie máta być owe muchy/ to jest latające po innych rzeczach potocznych myśli. Ale y sam P. BOG pod figura tegoż naucza. Rozstrazuje P. BOG Gedeonowi czynić osobliwa ofiara: to jest/ kaze mu zabić kozła/ y mięso tego/ z chlebem prąsnym na takich ofiarować skałe: Tráscátel y polewka kazał na ofiara wylać. Tolle Carnes & Azymos panes, & pone super petram illam, & jus desuper infunde. Nie dziwneć mi dwie pierwsze rzeczy/ mięso y chleb; że ich na ofiara naznaczają; boć to nie nowina w Pismie S. ale że y polewka z mięsa do tej ofiary należy/ rzecz to osobliwa. Uwaga co y Rupert. gdzie zaraz y tajemnice tego do materji mojej aplikuje/ mówiąc: Occidi hędum, praecepit s. omnem appetitum nostrae carnis immolari; jus carniū supra petram effundit, qui in conversatione CHRISTI, ipsas etiam carnales cogitationes exinanit. Wyrażniey troche ja powiem/ co to znaczy; Ofiara znaczy modlitwe twoje która maś ofiarować Pánu BOGU; Roziel znaczy grzechy/ według owego: Statuer hędos a sinitris. Chleb prąsny niech znaczy Przen: SARRAMENT do którego Rosciot Rzymiści/ prąsnego ząjwa chlebá/ polewka zaś znaczyć może myśli świeckie/ myśli nie potrzebne/ pozostałe po grzechu. Tak to niebezpieczliwa polewka/ cenci co rosół/ w którym mięso/ zostało twoje wrzóło y rozzerwóło się; co jest/ z których wszystkich ale/ nieczyste sprawy twoje posły: gdyby

SYMB.

L. 34.

c. 3.

Iud. 6.

FIG.

in Iud.

C. 9.

Math. IX.

pobyby nie ową pierwszą myśl do serca przypuszczoną; ulubio-
 na/ nie znalazby było ciała twoje ognia lubieżności. De cor.
 de enim exeunt cogitationes malae, homicidia, adulteria,
 fornicationes, furta, falsa testimonia, blasphemiae, haec sunt
 quae coquinaunt hominem. Chceśże tedy aby wdzięczna
 ofiara modlitwy twojej była Bogu? Mało jest na tym że
 zola swego/ to jest grzechy/ o które sumnienie cie wstydyło /
 niezem pokuty S. zabrawszy na Ołtarzu spowiedzi na opo-
 ce mocnego postanowienia/ Bzyrey poprawy ofiarowales Bo-
 gu twojemu/ mało że y chleb prąsny/ to jest/ że Przen: SA
 ARANGET ofiarowales przez przytęcie tego nabożne.
 Nie mow iężę/ że teraz już mogą poufać modlitwa moie
 pogynąć do BOGA; bo czeka do tego czegoś więcej. Jus
 carnum effunde. Polewka ci została/ to jest: myśli świe-
 ckie niepotrzebne/ które y po pokucie napastuia głowięka;
 przypominając mu dawne trązaki/ albo też y przyszłe. Tę
 co sie żalił y skarżył S. Hieron. in vita sua choć już stary: że
 miewając na puści/ cierpiał pobudkę do grzechow/ która aż
 chciał gęstym postem/ y różnym ciętą swego umartwieniem
 przelamać/ serce iednak myślami gorzało; y który sie był na
 takie wieszenie/ bojąc sie piekła/ potępił/ a tylko niedzwia-
 ki y bestye za towarzysze miał; gęsto mu sie iednak zdawało być
 przy tancach paniemskich: twarz od postom zbladła miała /
 myśl sie iednak tego zley jadzy / w ciele zimnym zapalała o-
 gniem; a w głowieku już na swym ciele umiałym / sama
 cielesna chęć wrzała. Jeżeli tedy y tej polewki nie wylejesz/
 to jest tych myśli od siebie pod Gas modlitwy oddać nie
 będziesz/ albo takich innych niepotrzebnych; a tym bardziej /
 gdy sam sobie dobrowolnie będziesz do nich okazywać dawak/
 naprzytykad: dwornym poglądaniem po ludziach/ albo też chę-
 nie niemi będziesz sie zabawiał/ już nie będzie ofiarą modli-
 twy twojej BOGU miła y wdzięczna. Co podobieństwem
 iednym objaśnia pewny Pułcelnik / in Vir. PP. Gdybyś był
 sługa u takiego możnego Pana/ przyszłaby godzina obiadu/ a
 ty zostawiając Pana w stołu posiedibys dla niego po potrawy
 postawys na drodze tego y owego / miasto nożenia/ rozprós-
 wałbys/ albo czym innym zabawiałbys sie z niemi: czyli plag
 Ruśnych

EXEMP

Lib. 9.
C. 22.

SIMIL.

Ruśnych niepięrzebicie się bać od groznego Pána; albo też
 przyśpiesz / przed sedzią w sprawie twojej / poczawsz mo-
 we do niego przerwalbys ta / y z kim innym gadałbys; a po-
 tym znówu wróciłbys się do niego: czylibys nie zasłużył na
 Contempt od niego? BOG twój / jest Pan twój / Sedzia
 twój / ale nie równy tobie w naturze / bo nieśtonżenie go-
 dny: Modlitwa jest co osobliwa służba Boska / jest co Oracya
 w interessach twoich do niego: pocznieś te służbę; te oracya
 do niego / aż ci zabiega Kompania / to jest myśl rozmaitel-
 o czym S. Ambr: Plerumq; mercator veniens ad orationem
 aut avarus, de pecunia cogitat, alter de lucro, alter de
 honore, alter de cupiditate, & putat quod Deus possit e-
 um audire. Albo też te Oracya porzuciwszy / do innych prze-
 rec się nadasza obrociś się spraw / a potym znówu idzieś
 pacierze odbieżane konczyć; a także spodziewać się możesz / że-
 by twoja modlitwa BOGV wdzięczna była: Wymawiacie
 się niektorzy y narzekacie: Biedaś nam ludziorz gospodarz
 takim; przed dziećmi / zeladzia / y innym rozporządzeniem
 rzeczy / zaśem y s pełną pacierza rano nie masz tak domowić /
 ba y w Rosęciele siłać rzeczy potrzebnych / domowych na myśl
 przyjdzie; musi się człowiek odzwalać / musi zawolać zeladnika /
 spytać się; sprawiles to / mówiles temu o to / zamknales tam: bo
 to o szkoda idzie. O mizerne starania wasze! siłać tym obro-
 niś / przygyniś gospodarstwa twego? Vinc. piśe O Zakonniku
 Godefrydzie / ten w nocy na modlitwie zostając postrzege-
 je złodziey kradnie Klastornego Osta y uprowadza; iednak
 nie chce sobie czynić rozzerwania na modlitwie / namniey
 yst swoich nie ruszył / nie zawolał. Leć BOG nie zapomniat
 o potrzebie tego; bo zaraz rano na tymże miejscu cudownia
 złodziey y z Ostem znaleziony zostal. a czyli nie tenże BOG
 jest / do którego y ty się modliś: czyli nie mocen jest / takim
 albo podobnym sposobem obronić škody twojej: a kiedy ty
 dla rzeczy ziemskich rozzerwana dobrowolnie modlitwa odra-
 żaś go / bać ci się trzeba / żeby ci na teyże rzeczy nie škarał
 albo czym innym goršym: Wiele jest przykładow na to / iak
 to P. BOGV nie mile są modlitwy takowe / niektóre wspo-
 mnie: Lockn: piśe: Ze iednemu modlacemu się przed Krucio
 fixem

L. 6. de
 Sacri. G.
 4.

L. 24.
 G. 60.

EXEMP

EXEMP

HIST.

fixem
 drugie
 także
 woli:
 takim
 nowi
 te obp
 ryb / d
 to P.
 drzymi
 Synion
 rozerm
 owe / t
 stracy
 tezyam
 rozerm
 wanen
 SAR
 ny ode
 gesto
 lich za
 tibi vi
 Koście
 S. pa
 Inter
 bas in
 ris: p
 samych
 między
 a iakie
 fiarach
 zeta r
 nianor
 takich
 ale Ch
 obraz
 kazani

fixem a brzymiacemu / cylem sie p. JESVS obrocił; a drugiemu policzek wyćiał / który też y zaraz umiał. Gdy Spec. ex
 także niekterzy Duchowni leżac na łóżku Jutrznia z soba mo-
 wili: stanał diabeł / y srodze brzydki wczyniwszy smrod / rzekł:
 takim pacierzom / takie przyzwote kadzenie. Także Kapłan, Drex
 nowi iednemu / który kazawszy ryby gotować / poszedł do Miśy;
 że obprawuiac / gdy zamyślać sie począł o zaprawie onych
 ryb / diabeł mu ie z pańwa postawił na Oltarzu. Wszystko
 to p. BOG wczynił / aby nam pokazał / iako modlimy w
 brzymiaczki / bez wzięwości / zamyślaiac sie o czym innym
 Synione / kargę / y karac badźcie. A jeżeli karac badźcie—
 rozzerwane modlimy / daleko bardziej karac badźcie owych / y
 owe / które nie po co innego do Kościoła chodzą / tylko na dis-
 trakcyę ludzka / gadkami / bezpiecnyim obsieraniem sie / koro-
 tezyami / Kapłanem / Bzmodzicielom / y innym modlocym sie
 rozzerwanię czynia. A co gorza / wysmutkiem stroiem / mało-
 waniem pstrocinami / czy swymolney miedzi od Przenasow:
 SARRANIENTV / od Krucifixu / od Obrazu Nias: Pany
 ny odwróciwszy / na sie iak na rożegę iakiego / obracając: y
 gesto dusze ich myślami nieczystymi / zania / zabużając. Na: ca-
 lich są czasow swoich wołał bezpiecznie S. Chryzost: Ecclesia
 tibi videtur lupanar, vel forum. Zda sie to podobno tobie że
 Kościół ten jest rynkiem, albo nieczystym domem. Także y Hier: Contra
 S. prawie martwił / to opisuiać y wymawiać tomus. Sabin,
 Inter Offia praecepit Domini, amatorias literas solvebas, sta-
 bas in choro psallentium, & impudicis nutibus loqueba-
 ris: proh nefas: non possum ultra progredi! States przy
 samych lasteczkach Pánstkich, nieuczciwie listki wartyuac, States
 miedzy spiewającemi Psalmi, a mruganiem nieczystym godać:
 a iakie zbrodnie? Seneká opisuiać pilność Pogansta przy o-
 fiarach / piśe: że y obraży / choć iak nie ludzi / ale tylko zwier- Ep. 97.
 zeta reprezentuace / w Bużnicach pad czas modlitwy zaslá-
 niáno / aby kto y z owych obrazow nie wziął był okazu do
 takich myśli slych. Toż przeciwko temu Poganistwu rzeczenie HIST.
 ale Chrzesciánki y które żywe ięszce na distrakcyę ludzka—
 obrazki modzicie / co rzeczenie niewstydlive Polityczki / na po-
 kazanie sie tylo z swoia vroda / Eleynotami / strojami / do Ko-
 ściola

Amos. 6.

ściolą przychodzące? Co rzeczenie niebagne Matki/ na Prose
wola S. Bernard: Contra Matres irascetur severitas Dei,
quæ tanquam meretriculas exornatas, prostituunt puellas
coram oculis peccatorum in templis Sacris. Pamiętać
matie/ na pogroźke Bożka przez Proroka. Væ qui opulenti es-
tis in Sion, ingredientes pompaticè Templum Dñi. *Bię-
da nam bogatym w Syonie, którzy strojno wchodzą do Kościo-
ła Bożego. Z tego wszystkiego/ nauka się wzwyż pomieniona w-
twierdza; że człowiek ma przychodzić na modlitwa/ iakoby on
wagiel oczyszczający wsta Prorockie; to jest z nabożeństwem
gorącym / doskonałym / y w pełni oblatujące się myśli odgła-
niającym.*

II. PARS

SYMB.

Co się powiedziało o każdym w pospolitości nabożeństwie;
toż się ma rozumieć y o Modlitwach/ które do Nasw: Pana
ny czyniemy: y owsem to iasniey pokazać mi wam potrzeba.
Wiele bowiem jest ludzi / którzy wpisawszy się w rozmaite
Bractwa / paćiorki brackie / bardzo ledażko odprawiają:
częścią dla prześłod rozmaitych: częścią że chcą wystarczyć
wszystkim Bractwom / spleśno / nieważnie byle tylko ob-
mówić/ te nabożeństwa/ swoje odmawiają. Prawdziż się o
takich ow u Egipcyanow Hieroglifit. Ci wymalowali ludzi
nie na tablicy serce y wsta spoione kłamra złota / z napisem.
Utrumq; y se tablice na znak prawdziwey przy-
jaźni a nie chytrey/ posyłałi sobie: za Galem przez wsta wi-
czne zażywanie / zakałaty się/ czyli zakałaty one Figury y pi-
smá: przeciąż z wielką trudnością/ chcą obaczyć / co to tam
takiego namalowano y napisano było/ do carkli się / y obaczy-
li serce spoione/ z wstami; napisu zaś dobrze doczytać się
nie mogli / co tylko wyczytali/ młasto / vtrumq; vtrumq;
iakkolwiek: y tak teraz zawse/ tak vtrumq; , tak vtrumq;
tylko na pozor w słowach/ przyjaźni. Tenże Hieroglifit/ ma-
że do moiey materyi służyć: serce z wstami. kłamra spoione/
znaczy modlitwa/ na której to oboje zgadzać się powinno: o
tym serce myśleć/ co wsta gadać. Także bywa ow o/ że
kto z razu w pisałwszy się w Rozjanieć/ w Szkaplerz/ pilno/ na-
bożnie paćiorki swe odprawia/ przestrzega aby w kupie było
vtrumq;: y wsta y myśli/ nie latała gdzie indziej/ lecz iá cza-
sem

sem zatez
Koronka
nat/ bá
pocytai
swoie/ z
nieboże
Pannie/
test/ gor
tego ro
trzeba d
Pisma S
náyduis
ow ogn
bowiem
incomb
Virgin
niezgor
swo B
owa d
li/ wid
scala C
vt per
MARYA
aby lu
żnicy
Gen.
my/ á
na ob
Przaku
bus c
myśli/
le ac
ficare
Słowi
Spoda
Pann
Spoda

sem zátzje sie / zpowrobedniete naboženstwo; wjobli Rożaniec/
 Koronka/ byle geba latała/ y sam nie wie ná čas gdieśtaś
 na/ bá y czyli skończył; utrumq; byle byto; á przecie tacy
 poczytają sie bydź slugami Nlaśw: Panny/ y w owe Paciorki
 swoje/ je ich nigdy nieopuszają/ bárdzo dufaia. Wyliś sie
 nieboże bo aby modlitwy twoie skuteczne/ y mile byly Pizen:
 Pánnie/ trzeba wárgi swoje wagleń ognistym oczyścić: co
 jest/ goracym wśitowaniem/ modlitwa swoje oczyścić od wśel
 kiego rozewania myśli zlych albo niepotrzebnych; ná ten čas
 trzeba duśe swoje wśpokoic dośtonale. Na co jest dowod z FIG:
 Pismá S. Dwie osobliwie w Pismie S. Stárego Testamentu
 nájdúia sie Figury Pizenáśw: Pánni. Naprzód jest krzák Exod. 3:
 ow ognisty Moysesow ktory gorzał/ á zgorzeć nie mógł: tak
 bowiem o tym Bościot S. Rubum quem viderat Moyses Brevi
 incombustum, conservatam agnovimus tuam laudabilem Rom.
 Virginitatem Dei Genitrix: Krzakiem ktory Moyses widział
 niegorzátym, wyznáiemy bydź twoie nychwalebniejsze Pánień-
 stwo Boże Rodzicielko. Druga Figura Nlaśw: Pánni była/ Gen. 28:
 owá drabina ná Niebie wśpárta/ po ktorej Aniołowie chodzio
 li/ widziána ws śnie od Jákobá/ według Bonav: S. MARIA in Lit:
 scala Caelestis, quia per ipsam Deus descendit ad terras,
 ut per ipsum homines ascendere mereantur ad Caelum.
 MARYA drabina jest Niebieska, bo po niej Bog z ślapit z Niebá,
 aby ludzie przez niego mogli wślepowác do Niebá. A wyrá-
 źniey Rich. Laur: MARIA est Scala iacob, de qua legitur L. 10:
 Gen. 28. Obie okoliczności tych figur / dobrze roztrząsnij-
 my/ á náuczemy sie/ iák dośtonalego naboženstwa Nlaśw: Pan-
 ná od nas prágne. Chce Moyses przystápić do ognistego
 krzákú/ áż wótala ná niego. Solve calcemébra de pedi-
 bus tuis: zśtucic mu káza rzewitki/ przez ktore znáją sie
 myśli/ pieśzotowanie sie o rzeczy Śiemskie: Ut nihil morta-
 le ac prateritorium quæreretur, quod per calcementa signi-
 ficaretur. iákto tłumácy: Umbr: Novar: Moyses ten/ iákto n. 994:
 głowiet ná ten čas gospodarstwi/ znáczyć może głowieká go-
 spodarnego/ do tego krzákú mistycznego/ co jest/ do Nlaśw:
 Pánni/ ná modlitwa przychodzącego: O mily Moysesu/ Go-
 spodarzu/ chodząc okolo owiec/ to jest. okolo gospodarstwa
 twego

in Pl. 62.

EXEMP.

twego / trzewiki twoje / to jest affekty myśli twoje nakalać
 się musza / nabije się w pamięć twoją / co wiecieś czego / przy
 pomniś sobie / że to teżże tego trzeba / o to tam błoda będzie
 trzeba teżże na to y na owo miejsce doysć / opatrzyć &c. &c.
 z tym idzieś do Kościoła / albo Rozaniec pozynaś do Klasz.
 Panny : Wola na cie klasz : Panna / przestrzegaj Dobroci
 wie SS. Solve calceamentum. Zwiąż te trzewiczyś / po
 rzuc na czas te myśli ; BOGŹ klasz : Pannie dom twój /
 bydelko &c. oddaj / a wstąpi y sercem całym / myśla całą
 modlitwie one odprawy / inaczey nie dając przystępu do te
 go krzaku / to jest / nie będzie miła Przen : Pannie modlitwa
 twoja. Znowu wważmy drabinę Jakobową / że ten Panny
 archa nie widział na ławie / ale tylko we śnie. Co za taie
 mnicą : S. August. nauca / że dwoiaki jest sen : jeden Ciele
 sny / drugi Duszny. Duszny zawiś w uspokojeniu ducha dośko
 nalszym y uwolnieniu się od wszelkich doczesnych myśli. Wiad
 ciał. Rich: wyjawia te tajemnice mówiąc : Nota , quod di
 gnitas Mariæ, quæ signatur per hanc scalam, non ostendi
 tur nisi in somnis : quia oportet animam sopitam esse à
 curis secularibus. & occupationibus exterioribus , quæ vi
 dere appetit, id est, intelligere, dignitatem & altitudinem
 eius. q. d. Wiem ja / że Przenas : Panny godność / y, za
 cność / drabiną to wysoka tykająca Wiebą ; Wiem że y na
 bożeństwo ku Przenas : Pannie / jest drabina / po której lu
 dzie jako S. Franciszek widział / łatwo wstępuia do Wiebą ;
 wiem że po tej drabinie do nas schodzą z Wiebą Aniołowie
 SS. to jest : na modlitwie do klasz : Panny zostających /
 nawiedzaia nie tylko niewidomie / ale na czas y widomie / co
 sie często trafiało B. Susenowi Zakon : Dom : S. do którego
 z rana na paciorki klasz : Panny / przychodzili Aniołowie
 pomagać mu ich ; Widze teżże Dominum innixum scali
 to jest / iż w osobliwym respektie u BOGA została wstępy
 nabożni ku Przenas : Pannie. Jednak ta drabina tylko in so
 mnis : to jest / to wszystko służy tylko nabożeństwu / modli
 twom owym które kto oddaie klasz : Pannie dobrze wprzod
 uspiwszy / uspokoiwszy w duszy swojej / w pamięci swojej wstę
 pie intereśsa / myśli świeckie : jako kto we śnie zostaje / nie pa
 miera

miera / c
 żone / alt
 zy ma
 wstępin
 w śnie
 torki do
 by modl
 & oper
 sponder
 rum lo
 niaymy
 kiem :
 daleki o
 Panna /
 stwie /
 dale te
 gne sa
 ospale
 niace
 wderzy
 anc ne
 tu mod
 my / iż
 domie
 dnak
 wala s
 odwro
 ta sobi
 la sie
 je S.
 mila
 żenie
 jest /
 pozyc
 soblin
 tu w
 zastu
 nanie

mieta/ czy on Krol/ czy on rzemieślnik/ czy Senator/ czy ma-
 żona/ albo dzieci/ szlachy/ o ktoreby mu sie starać potrzeba/
 czy ma iakie kłopotliwe sprawy na głowie/ pospolicie o tym
 wśytek zapomina/ albo jezeli co mu sie przyśni/ potaże sie
 w śnączczy/ prętko go to omiia. Tak też odprawuiacemu pa-
 ciorki do Niasw: Panny tego wśyckiego zapomnieć trzeba/ a
 by modlitwa tego upodobala sie Niasw: Pannie. Corde, ore,
 & opere saluetur, ne merito possit Beata Virgo illud re. Paciuch.]
 spondere: Populus hic labijs me honorat, cor autem eo-
 rum longè est à me. *Sercem, uśłami, y uczynkiem pozdra-*
niamy ja: aby słusnie nie mogła rzec Nasw: Panną z Proro-
kiem: Lud ten uśłami mnie chwali, sercem zaś, to jest myślą,
daleki odemnie. I owsem trzeba wiedzieć/ że Przenaswiet:
Panną/ iako ma wielkie upodobanie w paciorkach/ nabożeń-
stwie/ gdy ie iej z pilnością/ y bez rozrywki dobrowolney od-
dale tco/ tak też przeciwnym sposobem bārdzo iej niewiedzie-
zne sa paciorki z rozzerwaniem myśli/ y bez użyciwości/ albo
ośpale odprawione. I tak czytamy in Casar. iako do drzy-
niacego Żakonnika na modlitwie/ przysła Niasw: Panną/ a
wderzywszy go krāiem śācy swoiey/ sutaiać rzekłā: Christi-
ane non est hic locus dormiendi sed orandi. Miejsce to
tu modlitwy ā nie śānsa. W żywocie S. Roży Limen: czyta-
my/ iż miała zwyżay Przenasw: Pannā/ ta świata budzić/ w-
domie na Jutrznia/ y twarzą swoia ona/ wweślać: gdy ie-
dnāć gāsu pewnego/ S. Roża na pierwośe budzenie nie por-
wala sie/ drugi raz ta budzi Niasw: Pannā/ ale iuż twarz swoia
odwróciwszy od niey/ tylem sie obrociła do Roży: co świata miā-
ła sobie za cieśkie wśaranie/ iż z ośpālstwa iakiegos nie porwa-
ła sie chyżo na przywitanie Niasw: Panny. Piśe także Miech:
je S. Katarzyna Seneniska lurowie Niasw: Pannā raz zgro-
miła żā to/ iż gdy była na kontemplacyi/ iednym tylko poy-
śreniem ośā rozzerwanie sobie uczyniła. A tāk to przyczynā
uśt/ je niektorzy świeci modlitwy swoie do Przenasw: Panny
pożynaiac/ z niewypowiedziāna to czynili pilnością. Co o-
śobliwie czytā Ap. Thesph: Mariān: W iednym wśłodzieniāś,
tu wielce nabożnym tu Przenasw: Pannie; ktory też przez to
zastużył sobie byt/ że go Niasw: Pannā siedm dni przed śko-
paniem nāwiedziła/ y miśle obłapiwszy/ wperoniła o zbawie-
niu:

16. 29.

HIST.

L. 4. C. 10.

in Vit.
cius

EXEMPLI

art. 10.

niu: Orym zaś piśe cit: Aut: De hoc illud observatum est, quod inter orandum attentus, velut apicula in flosculis, non nihil immoraretur, non solum singulis versibus, sed singulis verbis. Ze z taka uwaga odprawiał do Nasz: Panny nabożeństwa swoje / iż takto przelata / bawiac y zamyślając sie prawie nad każdziusientim słowkiem. Umb: Nov: 1737. piśe o Błogost: Jde w Lewantium / iako ta dla wielkiej siłkości / y oraz pilności / przez dwa dni / ledwie mogła zmówić jedno Pozdrowienie Przenasw: Panny / nad czym czyta reflexya pomieniony Autor mowiać: Illorum oscitantiam arguit, qui nec cogitantes salutationem Angelicam recitant, precarios globulos, jejune, & sine villo devotionis succo percurrentes. Ta S. konfundue ofalsstwo onych, którzy bez rozmysłu, pozdrowienie Nasz: Pannie oddają, przeliczając paciorki sucho, y bez wszelkiego nabożeństwa. O iak wiele będzie takich / ktorzych swego czasu zawstydy Przen: Pannę słowami Proroka: Seminastis multum, & intulistis parum: Goście namowili Koronet / Rozjancow &c. Coż po tym / pomniwasz bez nabożeństwa / uwagi / czyniliście co. Intulistis parum, bardzo mało przez co zasłużyliście sobie u mnie. Owszem z tedney strony / że na te paciorki osobne / żadney nie masz obligacyi pod grzechem / wielu duchownych meżow jest co uwazaiacych / iż nie grzeszy na ten czas czy ie opuścił / albo ich też umnieyşyl. Jednak z drugiey strony uwazaiac y mowia: że każda modlitwa / z dobrowolnym rozzerwaniem / y ledaiako odprawiona / grzechem jest / choćiaşci powşecnym: Dala te duchowna rada / że lepiej onych paciorkow / gdy na wszystkie przynalezyczego czasu nie staie umnieyşyć / co z nich opuścić / niżeli wiele na kłapać bez uwagi / niedostonale / y obrażać przez to P. B. D. S. A. Sama Przen: Panna wzwierdżila te pomieniona porade duchownych meżow. Swiadczy Spec: Ex: Jz zwykla byla pewna nabożna Panientka na każdy dzien 150 Pozdrowienia Nasz: Pannie z pewnymi poklonami / przyklada niem ofiarować / leć gdy za czasem dla wielości nabożeństwa onego / nie mogła go z nalezyca odprawiać pilnością / napomniała ia Nasz: Panna / żeby trzećia tylko część z tego odprawiała / byle pilnie / y wżeciwie / przydać: że milka mi ta gośta

EXEMP.

ta gośta
stwa.
bardzo
Panny
wie na
nego
rachon
onych
benew
u Nasz
stwa
nie y
wşy /
bdrow
esset
nie na
sie sta
duchen
od wş
żance
aby m
ly sie
toren

Ex

V
Q
C
Z

I
2 tab

ta goſtka będzie: niżej wiele innych bez pilnoſci y nabożeń-
ſtwa. Pierwa Małrona (o czym piſe Conc: Hiſtor:) zwykła
bardzo wiele przez dzień namowić Pozdrowienia Małwie:
Panny/ gdy też raż chciała polizyć/ wiele też może ich zmo-
wić na dzień/ kamyżki takieſ do naczynia na to naznaczo-
nego za każdym kładła; w wieczor gdy otworzy- naczynie y
rachować chce/ przyjdzie do niej Anioł/ y opowie tey: że z
onych tak wielu pozdrowienia jedno tylko/ które białe repres-
zentuje kamyk ieſt wdzięczne/ przyjemne/ y zaſługujące takte
u Małw: Panny. Skąd ſie pokazuje że nie wielość nabożeń-
ſtwa/ ale pilnoſć y goracoſć tego przyjemne ieſt Przen: Pán-
nie y oney wielce podobające ſie. To tedy wſzystko wważy-
wſzy/ oraz też/ iako Przen: Panna/ nie tylko Anielskiemu Po-
zdrowieniu przypatrzyć ſie dobrze dżiſiaj. Cogitabat qualis
eſſet iſta ſalutatio. Ale daleko bardziej naſym oſieblym/
nie nabożnym Koronkom/ Rozáncom/ y Godzinkom; mamy
ſie ſtarać z Bázimierzem S. żebyſmy goracego nabożeńſtwa
duchem/ iako ognistym z Ołtarza Bożego węglem/ oczyſzali
od wſelkich diſtrakcyi myſli niepotrzebnych/ modlitwy/ Ro-
żance/ Koronki/ Godzinki/ do Przen: Panny/ ieżeli chcemy
aby modlitwy naſe były godne Ołtarza tego/ to ieſt/ podobaa-
ły ſie tak Przenaſw: Pannie/ iako y Maieſtarowi Boſkiemu/
ktoremu niech będzie cześć y Chwała na wieki. Amen.

Hiſt. 136

EXEMP.

Extraordinaria Occaſio Cæleſtis.

Virgo gaude, omni laude, Digna & præconio.
Quæ damnatis libertatis. Facta es occaſio.
Cieſz ſię Panno, ktorey dano, Wſelkiey chwały bydź godna
Z potępienia, do zbawienia, Okazyja ſwobodna.

Pro Viſi.
tat. B V.
M. Crae.
in Aren.
ſub Cõit.
Lublinē.

Abijt in Montana cum feſtinatione, Luc. 1.

I Ak w ſmutnych/ iako y w wesołych zezach/ wielko ieſt
wygoda/ mieć prakto y pewna/ lud do oznáymienia/
lub do dowiedzenia ſie okazyja albo Poſce. S. II.
A tak widzimy że Polityczny ſtan/ pod czas wojen albo in-
nych

Calius

L. 18.

O. 8.

Erasmi.

L. 8.

Apoph.

Pl. 103.

Habr. I.

ných publicznych transakcyi. tejżeli o co/ iako y pewne y pre-
 kie stara sie Posety. *Beierl:* pišel ze Krol Perski wojnowac
 w Grecyi/ cāk rozłożone ludźie miał z *Sury* do *Athen*, iż ie-
 den drugiego wstyszec mógł/ a cāk nowiny we 48. godzinach
 w Persyi z Grecyi miewał. W czym niemniej ciekawo byli
 y *Lacedemonczytowie*: bo jeden z nich dając o otrzymányym
 zwycięstwie znać/ pultora tysiacą stątan iednego dnia wbieg-
 sy/ w posrodku Senatu rzekł: Multum valet vicimus:
 padł od śatygi y umarł. A owšem widza/ że y sam P. B. O.
 zachowuje te praktyke/ zaraz od stworzenia świata/ dla wy-
 gody y spraw zbawienia nāszego/ postanowił iakoby Ordina-
 riam Postam to jest: dał nam Anysolom SS. Qui facit
 Angelos suos spiritus, ktorzy nieiako listy od nas/ to jest
 prozby/ do B. O. A. odnośa/ y vprośone lāsti z Niebā przys-
 nośa. Omnes sunt administratorij Spiritus, S. N. przy
 publicznych/ niezwyżaynych aktach/ mało jest spuszczać sie na
 zwyżayne Posety: bo starāta sie pospolicie o Extraordynaryj-
 ne. W cięśkich y my teraz zostāemy transakcyach/ cāk Du-
 chownie/ iako y Dogesnie mowiac: Duchownie: bo aggrava-
 te sunt iniquitates nostrae, przybyło nam ciężaru/ nieprawo-
 ści grzechow nāszych: dochodze tego gdy widza/ iż choc iuż
 dobrze prześloroczniemi plagami wychlustāni przez nieprzy-
 iaciela/ zbytkow/ swywoł nie przestāemy: iednakoz a bogda-
 nie gorzey piāństwa/ zazdrości/ nieszczerosci/ niesprawiedli-
 wosci w nas sie nāyduia. Dogesnie zaś/ y to widoma rzecz/
 że Oyczyznā nāśā/ znaczna y nā sławie ochyde/ y nā substā-
 cyi ruine poniosła / y do tego gālu z tey biedy wwołnić sie
 nie moze/ albo nie chce. A do tego/ wiadomo każdemu o ce-
 rāżnieyszym publicznym akcie Seymu Lubelskiego/ w ktorym
 ostāenia zerapionej Oyczyzny nādzieia. Wic aby tam dobrze by-
 ło trzeba nam korespondencyi częstej y pewney z Niebem: y ow-
 śem przy Extraordynaryjnym Akcie/ Posety Extraordynaryj-
 ney trzeba. A komuś powierzyć sie Posety nāśey/ to jest
 prośb nāszych/ y supplikacyi? Oto dziś/ iako niegdy Rafał
 Anyel Tobiaszowi/ cāk nam Przenasw: Panna w drodze/ a w
 drodze Niebista/ bo w gory/ bardzo ochotnie y pretko gorowa/
 ofiaruje sie na te usluge. Exurgens Maria abiit in Monta-
 na cum festinatione: podcymie isie kochajaca zbawienia
 nāśe-

naszego Młocka/ y oraz Krolowa Polsta/ tey od grzesznych ludzi y od Polsti utrapionej Extraordynaryiney Posety. Czyni mi nadjcieie Kazimierz S. w swoim siodkim Pieniu/ one okazy zbawienia naszego tytułowac; Quæ damnatis, libertatis, facta est occasio. Wiece że ia zokolizności Tajemnice Naszego edzenia Naszmi: Panny te okazy nowo do Nieba/ to iest przyczyne Naszmi: Panny zalecie chce. Wprzod nautę dąwby/ iako mamy sobie postepować/ gdy sie nam czasem trafi Poseta zbawienna/ to iest/ okazy do dobrego.

HA to ni skoneczona dobroć/ P. BOSZ naszego/ że na czas grzesznemu y okazy do niego szukać nie potrzeba/ ale sam P. BOS one do dobrego/ do cnoty/ do zaslugi/ do potuty/ zwyki ofiarować. Iako przyznaie przez Proroka. Inventus sum à non quærentibus me, palàm apparui ijs qui me non interrogabant. Znalezli mnie ci, którzy mnie nie szukali, y iawnie pokazałem sie tym, którzy sie o mnie nie pytali. Co sie na tak wielu pokazalo: iako na onej Samarytance/ na Pao wle/ na Młacku/ ktorem zbawienia sam P. JESVS okazy podal/ w ten czas/ gdy namniey sami o tym nie myśleli. A co wieksza mądrość Bosza niektórym y z samych malych rzeczy/ albo przypadkow potrafiła okazy do zbawienia/ y potuty. Tak sie stalo w Walencyi z Konstantinem; ten gdy plynął po Niescie na koniu halal/ y z niego zracony w bloto zostal z wielkim posmiiewistwem patrzących/ rzekl sobie: Sic cinè amatores tuos tractas munde? ex ludo, ludum te faciam, & quas n ih i aspersisti sordes, eas ego in melioris Domini servitio abstergam. Takze to śmiesznie śmiecie slug twoich? żart za żart oddam ci, y to bloto ktorem pokalales mnie, na lepszego Pana wstydze obmywać bede; y tak Zakonnikiem Dominika S. zostal. Piekna y owá okazy. Potka raz S. Bernarda ieden Kosterá/ ktory na kostkach wstydze przegradowy; wymyslił y dusze swoje stawic/ ten tedy baczynowy S. Opaca na koniu rzeze. Dyże Opacie/ rzucmy kostki/ ty o moie dusze/ a ia o twego konia/ kto wiecey wrzuci/ swoje wiesmie. pozwala Swietey pragnacy zbawienia onej dusze. Wrzuci naprzod Kosterá Si/ to iest naylepsza/ wesoty iuz sie bierze do konia/ ale wrzuci tez y Bernat S: aś cudownie jedná ze trzech

I. PARS

Isai. 65.

EXEMP

Peren.

Rom. 19.

HIST.

trzech koscia na dworo rozpadły sie/ na sedney części Syfy/ a
 na drugiey jedna przyczynia/ y brydź wygrana S. Opata po-
 kaje. Co obaczywszy kosterá/ wpadnie do nag S. Opata/ za
 niewolniká dusze swoje dáie: y za dyrektora tego Zakonnikiem
 doskonałym zostaje. Czyliż tedy nie widoma/ że BÓG na-
 wrocenia naszego okázyi nie czeka/ ale sam to nastreza y po-
 dáie. Inventus sum à non quarentibus me, Sami nay-
 twarżsi grzešnicy przyznaycie. Czlowieze powikłanego lu-
 mnienia rozmaitemi interessami/ takcyami/ restytucyami/ na-
 logami; gryzie cie owo sumnienie nie raz/ strach cie obeymu-
 ie potępienia/ y nagley śmierci/ nie moześ wywikłać sie z te-
 go; dla czego rok/ drugi/ trzeci/ albo sie nie spowiaდაшь/ ale
 do tylko dla ceremonij przed wpátrzonym/ y nie przenikajacym
 sumnienia twego kaćikow/ spowiednikiem; aż albo z dyktu
 nápadnieš na takiego Káplána/ lub Zakonnika/ rozumieja-
 cego sie dobrze na tych rzeczách/ albo wstąpyš o dobrym iá-
 kim Spowiedniku/ Ráznodzieł. Wiedźże o tym / że to Po-
 psta tá od BÓGÁ/ dáiać ci okázya do pokuty prawdziwey/
 abyś sie po dobra poráde wdał. Świátu/ kuflowi/ nieczysto-
 ści słuzacy/ widzisz/ iako z kompanij twoiey wielu już sie po-
 prawilo/ widzisz że spowiedziámi częstemi/ używaniem Sá-
 kramentow/ postámi wymyslnemi/ ochelználi chuci swoje cie-
 lesne/ albo też już na Zakonny bezpiecny púścili sie żywot:
 Wwazaš to sobie na czas. Wiedź że o tym/ że tá myśl/ Po-
 psta to od P. BÓGÁ/ do pokuty/ do innego stanu dáiać
 ci okázya: prośa woláia na cie bogazę/ wboǳy/ náǳy o
 miłosierdzie/ poddani zruinowani o posolgowanie/ dluźnicy o
 porzekanie. Popsta to/ okázya to; od samego BÓGÁ tobie podá-
 na/ do zaśluzgi sobie. Patrż że tego pilnie Chrześcianašci glo-
 wieze/ abyś tey Pokuty nieopuscił; bo to zbawienia/ y dro-
 ga Pokstá. Histozye niektóre piša/ gdy raz Cázowi Turckiel-
 mu Solimanowi/ Poksta albo Listy cytatácemu miał por-
 wał za okno/ tworzenie inni przeko pobiegli/ obbiegáiac na
 Ogrod po owe listy/ ieden z nich/ wšytkich chcąc vbieć/ tym-
 że oknem zdrowia swego nie záluiać stóczył po one listy. Dla
 Pokuty twoiey grzešniku/ wielka odwaga Syn Pokstá wzywa
 bo aby cie tá Poksta Niebiašta to jest iásta wzbudzáiać do
 poku-

pokuty
 listy
 Gracia
 listy
 mas
 od
 tych
 od
 des
 wro
 iem
 cum
 mow
 cessari
 chow
 nalo
 atenda
 ży
 tna
 lony
 przy
 pulus
 boia
 wone
 gonia
 obaw
 prad
 glo;
 wone
 ra da
 stina
 DEI
 dum
 snik
 stieg
 pobo
 do

pokuty doświada / z Nieba / stoczył / zstąpił. Wysłkcie albowiem
 listy teore nam data / ja z zaśluga Marii P. JEZUSOWA.
 Gratia per Christum: y tak każde natchnienie dobre / jest to Rom. 7.
 list / Arwia P. JEZUSOWA napisany. Wiedzieć tedy
 masz o tym / że zgodna jest nauka / od Pisma S. y owsem
 od Nasw: Panny dziś podana / także y Doktorow SS. iż
 tych Post Niebieskich / okazyi zbawiennych opuszczać / ba y
 odkładać nie trzeba. Tego cie naucza Pismo S. Non tar. Eccl: 5.
 des converti ad Dominum. Nie odkładaj ani omieszkiwaj na-
 wrocić się do P. BOGA. Nauka też podać dzisiejsza Tę-
 iemnicą Nawiędzenia Przenas: Panny. Abijt in Montana
 cum festinatione. z / kwapliwością. Co wważać S. Bonav: in 1. Luc
 mowit: Spiritualiter datur nobis intelligi, quod est ei ne-
 cessaria festinatio, qui vult ad perfectionem attingere. Du-
 chowna tu nauka, że / kwapliwości trzeba temu, który chce dośko-
 nalsci dośłać: Czego daie przyczynę stary Tertull: Ample-
 ctenda est occasio, fugit enim ac primum se ostendit. Za-
 żyć trzeba okazyi, bo ledwo co pokaże się, wćieka y ginie. Pies-
 tna Figura tego. Opisuć Pismo S. iako lud Izraelski rozdzie-
 lony Jordán / cudownie na wesćie Arki Bożej przechodził: 100: 31
 przydaie / że go z wielką / kwapliwością przesli. Festinavit po-
 pulus & transijt. Co za tajemnica? zda się to być znać-
 boiażni y niedowiarstwa. Gdyby to byli Żydzi Morze Gers-
 wone przechodząc spieśno sli / nie dziwowałbym się był: to
 goniecego za soba Faraóna z Woyskiem widzieli / żyli to
 obawiali się / żeby rozdrożone Jordanowe Wody / znówu się
 prądło nie ześły / y onych nie potopily / ale to być nie mo-
 gło; bo doznali od BOGA podobnego cudu gdy Morze Gers-
 wone przechodzili. Inną tedy jest racya ale duchowna teo-
 ra daie Origen. Non otiose additum est à SPIRITU S. fe-
 stinavit populus transire: suscipientibus Sacramenta Verbi
 DEI, non otiosè, non legniter res gerenda est, sed festinan-
 dum est, & pergendum, usquequo omnia transeamus. Gzeo
 bniku / w ten čas to rozstepuieć się Jordan miłosierdzia Bo-
 skiego / kiedy ci lub wonetznym natchnieniem / lub rozmowa z kim
 pobożnym / lub czytaniem / daie okazyi / pobudki do pokuty
 do odmiany stanu: Wic iako on lud Izraelski obaczywszy
 otwarty

otwarty Jordan, nie namysla sie dlugo / nie mowi sobie : po-
czekamy / zmordowani jesteśmy / iutro albo potym przyjdzie-
my te Rzeka / wstąpi jako tey / tak y inney godziny mocerz jest
P. BOG ten cud pokazać y wzynić : już nam to nie nowi-
na / ponieważ y pierwej / takżemy przeszli Morze : nie mówią
tego / ale festinavit populus, zaraz á zaraz tey zażywania oká-
zyi : tak y ty nie odkładay / nie opuszczay / ale chwytay się tey
okázyi / tego náchnienia Ktoré BOG do serca dáie ; ináczey
niebezpieczeń zbawienia swego będziesz. Plinius ma Axioma.

1.7.hist.6.

APOPH.

Hen:Ab:

Caier.

Ioan: 7.

EXEMP.

Oscitatio in enixu, lethalis est. Kiedy rodzaca Matka ziewa,
śmierć tey znaczy. Takci kiedy owo głowieć gdy ma okázya
rodzić syna zki duchowne / to jest do takich wzynków dobrych /
do pokuty ; á on ná ten czas poziewuie / to jest ośroga się / odkła-
da / lethalis est, zguba to dusza pachnie. Przyczyna zaś te-
go tá : bo według niektórych Theologów / każdemu P. BOG
pewna liczba łast / náchnienia / osobliwego náznaczył / Ktoré-
gdy przebiera się / wiecey innych spodziewać się nie trzeba.
Masz głowieć wiedzieć y pamiętać ná to / że w ten czas
gdyć się okázya iaka do dobrego odzyna ; że jeżeli to już oká-
zenia zrych có ci BOG náznaczył jest okázya / opuścił ją /
jużes zginitony ; bo bez łastki Bożey / trudno się masz porwać /
y sam sobie zbawienie znaleźć : szukać będziesz potym oká-
zyi sposobu nawrocenia się do BOGA / już nie naydziesz tey.
Co sam Chrystus powiedział w Kazaniu swoim / do owych
Ktorzy mają okázya z cudowney náuki Chrystusowej do ná-
wrocenia się / zażyć tey nie chcieli : Quæretis me & non in-
venietis, & in peccatis vestris moriemini. Szukać mnie ba-
dziecie á nie naydziecie, y pomrzecie w grzechách waszych. Co
potwierdzam świeżym przykładem. R. P. 1644. we Frán-
cyi Szlachcic jeden wielec swywoinego żywota / ná porędynku
śmiertelnie zraniony został / Doná dla Spowiedzi Zakonnika
przyprowadza : leć on bluzni BOGA y prawie wypchnął Kie-
dza Kaje ; wstąpił ten do drugiego pokoju / modlać się za on-
dusze : w Ktorce zamola Chory / Oyeze / Oyeze ! przybłaga Kie-
dza Chory / że mi iakás Karta pokazuje się : Kaje mu to
sobie Spowiednik przeczytać ; przeczyta. Dum tempus ha-
bemus, operemur bonum. Wic go nápomina Zakonnik /
aby

aby tey
Aż po
chodzą
ale da
Grea:
mnie b
dnie n
iż mi
mnie
do S
to ná
dzi na
Kaná
y ow
3 ciat
je y
tym
pecc:
wne/
potym
rzy n
inny
Kre
zaży
y go
3 ci
mice
poyd
ná
wese
vian
sieb
tury
libe
inco
ind

aby tey okazyi záżył do pokuty. ale darmo / znowu wstępuje.
 Aż powtore zawola chory *Miserere*, zmiluj sie Oycze: przy-
 chodzi / zastaie piány tożacego; napomina do Spowiedzi /
 ale darmo; powiada chory / że znowu drugi list z Niebá-
 Syca: napisáno. *Quæretis me & non invenietis.* Szukáć
 mnie będziecie á nie náydziecie: dopieroż bárdziej Spowie-
 dnik nácięża ná niego o Spowiedz: niechce chory / mowi /
 iż mi ielże nie będzie nic od tego rázu; śmiałaby sie ze-
 mnie kompania moia iáko z boiaźliwego / gdybym sie miał
 do Spowiedzi. Odchodzi potrzećie Spowiednik / leć prę-
 żo ná srogi háłas wraca sie do chorego / ielże do Spowie-
 dzi náprawia. Odpowie chory: iuż minot czas pokuty / iuż
 stánel Czart zinná Pošta / to iest z kárta grzechow moich /
 y owšem wdoly želázne wtopiwszy we mnie / gwałtem duře
 z ciáta wyćiaga; y tak mizernie skóńczył. Historia piše /
 że y ciáło Komunem porwane od Czartow iest / á w rok po-
 tym piorun wšystek on Zamek obálił. To piše *Labat: de*
pecc: Tieszaśliwy cen; miał Pošty zbáwienne / Listy lá-
wne / przestrogi od BÓGÁ / opuŝzał ich; radby im byl-
potym / ale darmo. To ná wstáanie swych przywodze / Eco-
rzy wiele dobrych okazyi opuŝciwszy / náwrocenie swoje ná
inny čas odkłádáia.

f. 174:

Niech niht nie rozumie / że gdy Pizenás: Pánný ná- IL.PARS
 Extraordynáryina Pošta w potrzebách nášych do Niebá-
 záżył chcemy / aby mialo to byď co przeciwko doŝtoynóŝci
 y godnoŝci Osoby iey. Szuka Pizenás: *TRONCA* Pošty
 z Niebá o zbáwieniu narodu ludzkiego zámyslaíac. *Quem*
mittam, & quis ibit nobis. A kogož wyslemy, kto nam
poydzie? áž Syn Boŝti wedlug niektórych Tlumáczow sam
ná te ofiárnie sie wŝluge. Ecce ego mitte me. Spiesno If: 6.
wesolo z Niebá sie ruŝa. Exultavit ut gigas ad currendam Plal: 18:
viam. Przynosi pojedány List z Niebá / to iest sámego
 siebie / Slovo Przedwieczne napisáne ná kárcie ludzkiej ná-
 tury. O *Gym Conc: Ephes. O venter in quo communis* S. 6. c. 7:
libertatis Syngrapha confecta est: &c. Verbum antea
incorporeum, corpus chartaceum, elementorumq; figuras
induit. Quod cernebatur, charta quidem erat, quod ve-

ro in charta latebat, verbum erat Regium, non lingua, sed naturá productivum. Jeżeli nie było to przeciwko Młaię starowi Syna Bożego/ podiać się Poſty dla zbawienia ludzkiego. Toć y Panna Przenas: nie poczyna bydyć przeciw doſtoyności ſwoiey/ podiać się Narodowi ludzkiemu Poſty/ albo Liſtow z ſupplikami do Nieba. Jákże pewna to Poſta/ o Pazyja dobra/ nad ktora lepiſey trudno. Trzy rzeczy dobro o Pazyja zalecaia. Je ieſt Pewna/ przez pewnego kogo y wiadaomego: je ieſt Prekta; y je ieſt Gotowa. Te ia trzy rzeczy/ naydoſkonaley wpaćnie w Przenas: Pannie. Naprzod przeto nie ieſt okazyja Pewna: bo Panna Przenas: prawie wſyſtych drog/ Krai/ kator ſwiata/ wiadoma wielce. Ioann:

Elucid: Poza, z innych Autorow dowodzi/ że Panna Przenas: cula **MARIA.** ieſzce żyła bardzo wiele drog odprawiła; y prawie trzy części ſwiata/ Europa/ Azya/ Afryka obecnie nawiedziła; tak dalece/ że pomienionego Autora komput wynoſi na mil 561. z ktorych ſedna/ godzina chodu; czego je wyrażnie nie mamy w Ewangelij domyſlam ſię przyczyny: to ieſt/ iż dla pokory/ y wzięomości ſtanu Pánięſkiego/ ktorego ochyda ieſt po drogach między ludźmi pokazywać ſię/ miała ten dar Przenas: Panna/ że ludzie częſto przechodzacey widzieć nie mogli; ktorego rozumienia ieſt *Novarin:* Neq; improbable videtur nobis, vt Virgo non ſemel incederet praſentibus inviſibilis. Wſyſtkie tedy te podroze Nas: Panny/ nazwać ſię mogły Poſta zbawienna: bo lub niektore były z nabożeńſtwia/ tak to po śmierci Chryſtuſowej/ gdy wielokroć obchodziła w Paieſtynie Kalkaryo/ albo mieyſca Młeki Syna ſwego; iednak poſpolicie były dla zbawienia ludzkiego. Obiegała

HIST. Kraie y Kroleſtwa/ przykładem oſobliwie y rada pomagając Apoſtolom rozſzerzenia Ewangelij S. Zacytym wiadoma muſi bydyć wielce Panna Przenas: wſelkiey drogi; y owſem daleko bardziey teraz/ kiedy goſtaie w lekkiem wcielbionym cie-le/ kiedy w BOGU każda Kraie/ każdego ſłowieka/ y potrzeby tego widzi. Zacytym ieſt *Occaſo Certa.* Poncore ieſt co okazyja *Velox* náder prekta. Tłumacze Piſma S. wważając dzisieyſza podroze Przenas: Panny/ rachuiſia na mil Niemiec-kich 32. Wiec niektórzy rozumieia/ że Panna Przenas: ta droge

drogę jednego dnia odprawiła; a co iż wstęga Anielska prze-
 niesiona z miejsca na miejsce została. Drugi zaś który
 zdanie jest bardziej zgadzające się z litera Ewangelij S. iż
 piechota właśnie Panna Przenas: tę drogę odprawiła we trzech
 dniach. Oboje dosyć presto: jeżeli tu żyjąc tak presto by-
 ła; o dopieroż teraz Panna Przenas: już w Ciebie krolu-
 ca / lotniejszy! presto do wstęgi ludzkiej być musi. Wiele
 przywodzi Autorowie pięknych figur z Pisma S. na pokazanie
 nie zwyczajnej ochoty y presteści Panny Przenas: do po-
 ratowania wtękaących się przez nią do P. BOGA. Jedni
 na to przywodzi słowia Oblubienca Niebieskiego / który rece
 tej dobroczynne do toczonych przyrównał. Manus ejus tor-
 natiles. S. Laur: l. 5. de laud: V. na to mówi tak: Sicut
 ars tornandi, promptior est alijs artibus; sic MARIA ad
 beneficiendum promptior omnibus Sanctis. Iako rzemieślo
 tokarskie, prędzej w robotę jest niż inne: tak P. MARIA, do do-
 brze czynienia prędza jest niż inne SS. Dobra to figura /
 ale teszem ją nie kontent z tego doskonałe: bardziejby było
 रुझ्यło do mojej Materij / gdyby takowa presteść nogom Nas:
 Panny przypisując rzeczone było Pedes ejus tornatiles. Wiele
 innych cytam Doktorow / którzy wyrażając presteść Nas:
 Panny / czynią to pod podobieństwem skrzydeł lotnych / przy-
 rownywając ją do owej białogłowej Apokaliptycznej skrzydła-
 nej. Datae sunt Mulieri alae. Lecz ja abym tym lepiej obja-
 śnił presteść Nas: Panny / złącze to oboje / y rece / y skrzy-
 dła / znaydując bowiem w Pismie S. cudowne rece bo skrzy-
 dła: to jest w owych cudownych Zwierzoce Ezechielowych /
 y których każde skrzydło / miało swoje ręce / albo każda ręka /
 swoje skrzydło. Et manus hominis sub pennis eorum. O
 cudownej to / y rzasko widziane rece: będzie w drugiego re-
 kę młotem w górszczy wiele dobrego / y owsem zbytkiem; ale
 coż potym / kiedy bez skrzydeł miłosierdzia / wzynności; a ie-
 żeli co wzynia / to bardzo nierychło / y z oporem. W drugich
 zaś będą skrzydła / ale bez rąk; offerow / ochoty / światłozes-
 nia się dosyć / byle mieścić nie रुझ्यć. Panny Przenas: rece
 sa oraz y tornatiles, toczone / y skrzydła: to samo wyraża /
 Iako Panna Przenas: niezwyczajnie lotna y preste jest w y-
 stęgu

FIG: 11

Cant: 5.

Apoc: 11.

FIG: 2.

Ezech: 1.

studze zbawienia naszego; y owsem wielka przetość tey/ niż
 ścieśno śrzydlaśnym Serafinom przypisuje/ y lotniejszy nad Ser
 hom: 8. rafinow nazywa B. Amand: Motu celerrimo Seraphim alas
 delau: V. excedens, vbiq; suis vt Mater iucundissima, & munificentissi-
 ma occurrit: y owsem wiedzieć trzeba/ że czasem na pokazanie
 nie sprawiedliwości swojej Chrystus / nieco oślaga się z mi-
 losierdziem swoim. O cży pięknie Rich: Laur: Christus Iudex &
 C. 5. Redemptor est misericors & iustus, ideo aliquando dicitur,
 nondum venit hora mea. At Beata Virgo, tota elemeas,
 tota misericors, ait, semper est hora mea miserendi peccato-
 ribus. Chrystus Sedzisa y Odkupiciel, miłosierny jest y sprawie-
 dliwy; dla tego czasokrac mówi, ieszcze nie przysła godzina mo-
 ja. Lec Panna Przenas: wśystka dobra, takawa, y miłosierna;
 mówi zausse jest godzina moja do zmiłowania się nad grzesznika-
 mi. Zaczynam koncludować S. Anselm. Velocior est nonnun-
 quam salus invocato nomine MARIE, quam invocato no-
 mine IESU. Przedzy czasem pomocy dostaiemy wezwany i-
 mienia MARTI, nizeli imienia IEZUS. Dostę tedy Przena-
 Pošta przez Nasz: Panna. Potrzebie. Pošta/ okazy/ przez
 Panny Przenas: przyczyna/ jest taka/ o ktora starać się nie-
 potrzeb/ ale raczej Przenas: Panna sama co moment goto-
 wa/ y owsem sama się ofiaruje/ y nieiało za powinność sobie
 ma służyć grzesznym. Czego proba iawna przy dzisiejszym
 Nawiędzeniu Elzbiety. Pewnie tey Pošty/ tey podrozy/ te-
 go poselstwa Jan iesze wzywocie Marti/ ani vpominat się
 ani o nie prosić nie mogł: pewnie y Elzbieta/ nie spodziewa-
 la się tego: dla tego wita; Unde mihi quod veniat Mater
 Domini mei ad me. Ale sama Panna Przenas: nie profo-
 na/ nie spodziewana/ takoby z powinności zto Pošta/ z list-
 mi zbawienie przynosiacemi przychodzi: O czym pięknie lu-
 elucid: f. an: Poza. Virginei muneris erat, has sibi prius commissa-
 271. literas exhibere, easq; & iustis Elizabeth & Zacharia osten-
 dere, & iniusto tunc Joana propalare. Stad grzesny glo-
 wieże bież nauka y vśność/ że Przenas: Panna y w ten čas
 gdy ty o zbawieniu swoim nie myśliš/ ona sama o tobie my-
 śli/ sama okazy/ szuka/ czeka abyś ia choć z naymniejszyym weśta-
 chnieniem do P. BOGA o miłosierdzie/ o łasce do nawroce-
 nia

nia wy
 si Prze
 Duo y
 twarte
 iako y
 cordia
 ribus
 gratia
 wnyw
 tenze
 Prati
 sie inn
 tylko
 trzeba
 młode
 Ga/ y
 lute d
 ginis
 curra
 rorum
 Kozko
 nprzo
 wczes
 żnie p
 bla w
 re ston
 sca ni
 le tial
 iedne
 nieco
 choć
 Pann
 do cie
 wie d
 iako
 w poe
 Wyg

nia wyprawił w poselstwie; a na czas y tego nie zela. *Pier Cant. 4.*
 si Przenas: Panny Oblubieniec przyrównywa do dwu Rozek.
 Duo vbera tua sicut duo hinnuli. Przez te dwote pierśi / o. FIG: 3.
 twarde / miłosierdzie rozumie się Panny Przenas: / tak grzebnym /
 iako y sprawnym. *Novar: mowi.* Per vbera, misericordiam Virginia intelligimus quæ duo sunt, quia peccato-
 ribus simul lac præbent; reis veniam, justis augmentum,
 gratia, & gloria. Coż za tajemnica? je do Rozek przyro-
 wnywata miłosierdzie tej Panny: jeżeli dla przekości / iako
 tenże *Autor* tłumaczy; znalazłoby się iakie inne Zwierze / albo
 Prak lotniejszy niż Rozka? Wważam sobie / że lubo nądywia
 się inne lotniejszy Zwierzęta niżeli Rozki / jednak w ten czas
 tylko przekości swoje potaża / gdy ich albo postrąży / albo po-
 trzeba y chęć wrodzona do tego pobudzi. Rozki zaś zwłaszczą
 mlode / choć im żadney medaś okazył same dobrowolnie sta-
 ga / y lotnie biegata. Co znać uważając *Rich: Vich:* tak to appli-
 kuje do Przenas: Panny / mowiac: Merito misericordia Vir-
 ginis curui hinnulorum comparatur, cum per mundum
 currat, velocius occurrat, quam invocetur, & causas mila-
 rorum anticipet. *Stuknie miłosierdzie MARTY,* biegającym
 Rozkom przyrównane jest, ponieważ ona po świecie zabiega,
 wprzód drogi sama zachodzi niż wezwana będzie, y potrzeby nasze
 wczesnie vbiega. *Vinc: pisze* iż ieden vbogil gdy się nie ostra-
 żnie po drodze idac obraził w noge o kamień / z gniewem Dia-
 bla wspomniat. mowiac: Diabel ci to nie kamień. Na pro-
 re słowa iakby go woda polat / poćić się począł / ruszyć się z mie-
 sca niemogi / wzrok stracił / a prawie wszystko zdrowie: do ca-
 le ciało skurzone / niby w kłabeł ieden zostało; wiać czasu
 iednego w dzień Wielkonocny wstydawszy dzwony na iurznia /
 nieco prosić począł o miłosierdzie P. JEZUSA. Aż oto
 choć ielże nie wezwana / naprzód przychodzi do niego *Uas:*
 Panna w postaci słuczney Matrony / która napomniawszy go
 do cierpliwości / na drożki do Obrazu swego kazata mu / zoro-
 wie deskonale obiecuiac: co się też tak stało. To już mamy /
 iako Przen: Panna jest dobra / prakta y zámie gosowa okazy-
 w potrzebach naszych. Leć abym o rubliżnych też potrz- bach
 Wyczyzny naszej / nie zdał się zapomnieć / y one abym Przen:
 Pannie

c. 98.

EXEMP:

ap. Poza
in Elec,
S. II. L. I.

in 1. Luc.
ānot: 116.

Dan: 11.

FIG: 4.

Num: 24.

Pánnie ná Pošte Niebieśta odda: refleksja sie ná to tż mieścy
DD. iest dyskurs. Jakoby sie to miejsce zwalo/ gdzie mieś-
tal Zacharyasz/ y ktore terminem bylo dzisieyszey Peregryna-
cyi Przenasw: Pánnie? Tolet. rozumie że to miejsce bylo
Hebron. Inni pospolicie rozumieła Emmaus inázey sie zwá-
ło Nicopolis albo też Apadno, ná którym miejscu Obozy y
Woyska swoje rozkładać będzie Antychryst/ według S. Hier-
onima y Proroctwa y Daniela. Figet tabernaculum tuum Apa-
dno inter Maria, gdzie też y oraz 'zginać ma. Przen: Pánnie
FIG: 4. Kwapiąca w podróży swojej! gdy ja pokorna suplika do cie-
bie zamyślam wnosić/ abys/ iakos sie w prywatnych nászych
zbawiennych potrzebach/ ochotnie do Niebá podziela Pošte/ y
tak też też funkcji w terażnieyszych potrzebach Wyższyny ná-
szej raczyła sie podzielić/ y pospieszyć ná Seym Lubelski/ z do-
bremit Awizami z Niebá. Ale niewiem iako też tam zasta-
nieś/ y ná co trąsiś: podobno tam zastanieś iako ná Emmaus:
czyli Paschalia bántietey/ tańce/ albo też ex Anagrammaty-
Emmaus, Emamus: to iest naydzieś podobno kupczacych/
przedatacych/ całosć Wiary/ Wyższyny/ zá piniadze y korupcyę
Cudzoziemskie/ á bogday nie zá spoliatly z dobr Kościelnych/
srebrá/ z których odarte zostaly Obrázy twoie. Albo też zasta-
nieś Polakow in Apadno: Jezeli poyrzyż ná Obozy założone
nie daleko pospolitego ruszenia/ niewiem badzieśli moglá rzec:
Castra DEI hæc sunt. Ocoż też moi Polacy poruśeni blu-
żnictwami przeciwko mnie Heretyckiemu/ sprośanowaniem
moich Kościolow/ Obrázow/ wychodzą/ wylewać krew swo-
ją zá Królwa swoje! podobno im błogosławić badzieś
Num: 24. Quam pulcha tabernacula tua Jacob, & tentoria tua Itra-
el, ut tabernacula quæ fixit Dominus. Day BOŻE! ale
beie sie aby nie byly między niemi tabernacula Antichristi,
przyiaciół wielu/ bluźniacych Heretykow/ albo raczej Ateuszow/
których głowá iest Antychryst. Zycze ia tedy raczy/ abys Sey-
my/ Obozy Polskie/ zastała z Pošte Niebieśta in Hebron.
Hebron elumázy sie Societas to iest zjednoczonych ánimuszow/
Hebron bylo to grobem zacnych wielu Gámiyli/ Adámá/ A-
brahámá/ Izááká/ Jákobá. Widoma rzecz/ że ruina Wyż-
szyny terażnieysza iest/ dla porożnionych między soba niektórych
Gá-

Gámi-
twoja
plán-
dzien
iakiel-
miejs-
ka prz-
bdzie
ście/
Daw-
Izboze
pokoi-
toiu
ro po-
doze
Hebr-
Má-
Daw-
kaia:
bron-
Siód-
sweg
fufion
szes
sola
bus:
to ie
P

Sámilyi. Niechże teraz te wszystkie dissensye za przyczyną
twoją swoy pogrzeb weźma. Hebron było to dziedzictwo Rás-
plánskie. Niech duchowne stany / na których ruiny naybár-
dziej skierowali złi Synowie Wygryzny terażnieysza nieprzy-
jacielska nawałność / Folge / y obróde swoie nayda. Hebron,
mieysce to było Immunitatis vciezki: y náśa nádzieia wszy-
stka przy Opiece twoiey Marko Boska / á w terażnieyszym dzie-
dzie Synów Koronnych. Náostatek Hebron, co miało szes-
ście / je gdy Królestwo Izraelskie / miało iednego Koronatá
Dawida / dla niektórych málkontentow, którzy ná drugieś to jest
Izbozetá Korona przerobić chcieli; dla czego przez siedm lat w nie-
pokoiu zostawało Królestwo. Dawid tylko w Hebron / w po-
koju królował. In Hebron regnavit septem annis. Dopie-
ro po siódmym roku / tamże pokoiu y królowania spokojnego
dozekał sie. Venerunt vniversæ tribus Israel ad David in
Hebron dicentes: ecce nos os tuum, & caro tua sumus.
Máło to / że wszystkie Woiewodztwa przystaia / poddaia sie
Dawidowi / ále y Senatorowie wszyscy zgoda z Królem zámy-
kaia: Venerunt quoq; & Seniores Israel ad Regem in He-
bron, & percussit cum eis Rex David fædus in Hebron.
Siódmy to iuz rok Koronat náś pozynać ma pánowania
swego / ktore przez te czasy Izbozetowie co tłumaczy sie Filij Con-
fusions, zamiešane / niespokoyne vzynili. Przyniešje nam-
szeslwa Pošta z Niebá Páanno Przenas: / niech wslyšemy was-
sola nowine z Seymu Lubelskiego. Venerunt vniversæ tri-
bus; venerunt seniores Israel: percussit cum eis fædus Rex
to jest / niech wslyšemy o zupełney Confidencyi poddanych ku
Pánu / za ktora wszelkiego dobra wszystkie stany spodzie-
waia sie. A my cobie zá te zbawienna Pošta stáro-
żynym Rytem Rásimierzá S. spiewać be-
dziemy. Destitutus, spe salutis,
facta es occasio.

2. Reg. 58

2.
m. 2.
n.

R

Palma

Palma florens & fructifera.

Pro An-
nuntiat:
B. V. M.

STROPHA 12.

Semper munda, & facunda, Virgo tu puerpera
Mater alma, velut Palma, Florens & fructifera.
Cna Dziewico, y Rodzico Panno Syná rodząca:
Mátko godna, Palmo płodna, Choćtaś rodziś, kwitnaca.

Missus est Angelus Gabriel. Luc: 1.

KJedy ia dzisiejszym konferencyom o zbawieniu Taro-
du ludzkiego w Domku Panny Przenasw: przypatrnie
sie/ y oraz wspominam sobie ná one niesfajliwe w
Raju konferencye o zgubie naszey/ wielka bardzo wznate miao
dzy niemi roznice. S. N. Coś widze trocha podobienstwa/
ale wiecey daleko roznice: y tu/ y tam Anyol traktuje z biao-
logłowa: ale tam z niewojna Ewa Anyol zły: tu z Panna
pełna łaski Bostley Anyol swiety: w ogrodzie obadwa traktua-
ty: ale tamte w sfajzycelnym/ te nie w sfajzycelnym/ teorym jest

Cant: 4.

sama Panna Przenasw: Hortus conclusus (ponia mea: bá
y samo miece Názareth, ktore elumaczy sie floridus: kwieci-
ste/ do tego sluzi. Traktuje Ewa z Anyolem złym/ o rebeli-
ley przeciw BOGU; traktuje MARIA o naygłebszym
stopniu pokory/ á w ten czas iesze/ gdy już Pania Liebá y
Ziemie mianowana była. MARIA, Domina: á ona ná to:
sluzebnica chce bydź: Ecce ancilla Domini. Ná ostatek iá-
to on zły Anyol traktaty swoje miał z Ewa pod drzewem/

Gen: 2.

ktore nam owoc śmierci zrodziło. In quocunq; die come-
deris, morte morieris. Tak y Anyol Gabriel staie przy
Drzewie Swietym/ Drzewie ktore wrodzić miało owoc/ ży-
wot nam wraciaczy/ przez ktore według Richarda: Laur: 100
zumie sie sama Panna Przenasw: Arbor est MARIA propter
virorem Virginitatis, humorem gratia, medullam pietatis:
przydaje ku końcowi: fructum Unigeniti DEI. co jest: Dze-
wem jest dla owocu/ ktory wrodziła Syná Bożego/ ktory ry-
tul lubo záwse sluzi Pannie Przenasw: osobliwie iednak przy-
wlastkowaniu/ kiedy zaradza/ pocyna w żywocie swoim Sy-
na Bożego. Pytała sie Doktorowie takiegeby gaurntu bylo
tamte

lib: 12. de
laud. Vir.

támte
zumie
toniel
Gacie
rozma
gowy
Leg
Przen
in ca
Kazi
wiele
Owo
fera.
waj
y ora
Wpr
dza
Z
n
cyh
sa y
poka
wied
pobo
stuc
wiel
liaci
stus
abo
wyp
o ni
deci
ze p
lwo
stac
la p
dzil

támte drzewo w Ratu: y rozne zdania w tym máia; ledni ro-
zumieia/ że Jąblonowe/ inni że Figowe/ a to dla rozmaitych
Koniektur. Tak też chce iakokolwiek objaśnić dzisieysze po-
jęcie Syna Bożego w żywocie Panny Przenasw: DD. pod
rozmaitym podobieństwem to czynia; tuż to Lilia; tuż to Fi-
gowym/ tuż Cedrowym drzewem nazywając Panna Przenasw:
Lecz ja stane przy tym drzewie/ do którego sama się Panna
Przenasw: naprzód przyrównała: Quasi Palma exaltata sum Eccl: 24.
in cades: to jest przy Palmie; ponieważ też y nasz Królewic
Kazimierz S. tak ja plodem Niebieskim obciążono wita- /
wielce się dziwuiac / gdy oraz na tym Drzewie y Kwiat / y
Owoc iey widzi: Mater alma velut Palma florens & fructi-
fera. Wiec y my dziś tej cudney Palmie przypatrzmy się /
wzajmy iako dziś oraz y Kwiatu Pánińskiego dotrzymuie /
y oraz Owoc swoy Syna Bożego w żywocie swoim rodzi.
Wprzód powiedziałyśmy czemu to rzadko kiedy nasze ro-
dza doskonałe owoce wzynków dobrych/ y o lekarstwie na to.
Godna jest nauka y Tłumazow Pisma S. że Palmowe drze- I. PARS
wo znaczy ludzi sprawiedliwych/ do cnoty/ do dobrego máia /
cych skłonosc: Just^o vt Palma florebit. Jezeli iednak rodząyne Psal: 91
sa y tak doskonałe owoce rodza/ iakie się w Kwiatku y liściach
pokazuie. Prawda jest że Dawid S. Palma nazywa sprá-
wiedliwego: Justus vt Palma florebit. Liście / Kwiatki / są
pobożne intencye/ postanowienia; owoce zaś / sama rzecz w-
skutku. Ale o iak rzadko naleść taka Palma/ takiego sprá-
wiedliwego / co by to było tyle owocow ile Kwiatkow/ albo
liścia tyle wzynków/ ile dobrych myśli y postanowienia: Ju-
stus vt Palma florebit: dopiero coś załkwinie / wymyśli ten/
abo ow ákt pokory / nabożeństwa / cierpliwości / trzeźwości
wyprawić / aż wnet w samym skutku z tego nic / prawda się
o nim słowa Dawida S. Mane floreat & transeat, vespere Psal: 89.
decidat, & arelsat. Coż tego za przyczyna. Plinius pise/
że Palma / na samym wierzchołku liścia albo gąlezi owoc-
swoy rodzi / y to też przydaje / iż liścia iey / tak są mocne y
stateczne w sobie/ że im więcej ciężaru na nie kładzieś / tym
la stateczniejse. Coś temu podobnego: Wiele jest/ ktorzy rá-
dzyby w duży swej owoce Cnot SS. obaczyli; ale coż/ kiedy

Ezec: 41. liście ich / postanowienia dobre / skutku nie mają ; czego potrzebą do czego / a czemuż ? Prorok Ezechiel przy patrząc się Kościołowi Bożemu / widział po ścianach wyrzeźbione palmy / między kłębami były głowy Aniołów / były też y

FIG.

lwie / były też y ludzkie. Palma inter Cherub & Cherub : faciem hominis juxta palmam ex hac parte, & faciem leonis juxta palmam ex alia parte expressam, per omnem domum in circuito. Kościół ten / może figurować Kościół Boży wojowniczy / w którym tyle palm rozłożonych / ile ludzi sprawiedliwych. Jesteś palma / wiesz że iż nietylko przy sobie na obronę twoją masz pewnie Aniołów Świętych / ale też masz faciem leonis juxta palmam ; po jednej stronie masz gotowego lwa piekielnego / który gdy postrzeże / że zakwitłaś / samyślaś o czym dobrym ; to albo ospałością chce ci te kwiaty rzęki otrącić / żeby się z nich nie nie zawiązało / żeby do skutku nie przyszło ; albo owoc twego dobrego uczynku zabraknie zły intencji zarażać. A te zaś głowy ludzkie między palmami / co znaczą & faciem hominis juxta palmam. Zauważ że ta wielka na czas szkoda duchowna palma / sprawiedliwy człowiek ponosi w owocach dobrych spraw swoich od Czarta y pokusa tego / tak od głów ludzkich. Sam Chrystus powiedział :

Mat: 10.

Inimici hominis domestici ejus: to jest dla respektu ludzkich kiedy obawiając się albo zawstyżenia / nasmięwa / przypominając od ludzi / albo utracenia lasti y respektu y tego / choć już co dobrego uczynić zamysli / do skutku tego nie przymodzi : y tak te palmy zakwitnowszy pięknie / wyrzymarowsy tak wiele pokus diabła / nim się zdołają na owe intencje / bez owocu y skutku stać : Wszak się pożał głupstwa ich. Nie wstydz się drugi choć prawie wszyscy o nim gadają / że fałszywie / zbierca / tyrana nad ludźmi / nie uważa tego / byle on w skarbie miał : a kiedy mu Spowiednik rzecze : wróć cudze / straciłś to / swój imię własnym nadstaw / marności na to przedał / slug / ap-parencyi wminął / a długi płac. On na to : nie mogę tego uczynić dla wstydu / śmiać się będą ci / co mnie przedym Pánem znali. Nie wstydz się drugi / choć go taknie po mieście za pitaką mają / przymawia / że z gęba od gospody do gospody chodzi ; a gdy mu zakazuje Spowiednik cunkow / mówi :

mówi: wyśmiałaby mnie kompania/ wczynie tego nie mogą.
 Nie wstydzisz się choć o nieczystym iego żywocie pospolicie wie-
 dza/ gadają ludzie; a gdy mu nakazuje post iaki/ Spowiedź/
 Komunia częsta/ to śmie mówić; wstydz mnie będzie mia-
 dzy ludzmi/ albo w dworze/ domyslać się drudzy z tego na mnie
 baba/ Minichem zwać baba/ swiaraśkiem. Nie wstydzisz się
 młócąciami/ pochlebstwami/ radami głemi/ machiawelskio-
 mi/ pomóc przyjacielowi do czego złego/ choć wie że ludzie na
 niego dobrze żywi/ mówią: iego to sprawka; a gdy lumnie-
 nie/ Spowiednik/ kaza tego przestać/ to wymówka/ że strace w
 niego respekt/ konfidencya/ Dobrodziecia/ Przyjaciela pozbede.
 Takim często się trafia co się trafiało żebrakowi jednemu. Jest
 Byli Gisterra/ czyli Apolog. Pod Pałacem jednego Aziaje-
 cia/ dwu żebraków d. sputowało się/ kto lepszy czy Pan BOG/
 Czyli Aziaje ich? jeden bardzo bronił p. BOGA/ a drugi
 Aziajcia/ przenosząc łaskawość iego nad Boga. wysłuchał
 ich iakos Aziaje/ do siebie zawoła; kazawszy upiec dwa chle-
 by/ w poródek jednego sto czerwonych złotych włożył: wiec
 ten chleb dał owemu/ co go tak bardzo chwalił/ a drugiemu...
 prosty chleb: żebracy podziękowawszy za ialmużnę/ ciekawie-
 ce nie wiedząc/ poszli pod Pałac iść ow chleb: Ow który
 miał chleb ze złotem po cznie go nie było widać na ręku/ y mo-
 wi: ciężki to chleb/ niewypieczony/ a mój iaki? widzi że w
 tamtego drugiego/ chleb nie tak bardzo ciężał rozumieć że
 lepiej wypieczony wymienia się z nim. gdy przyszło krącić/ aż
 tamten napadnie złoto/ wspomina się go pierwszy/ swar między
 nimi; co gdy się Aziajcia doniosła/ rzecz poznawszy; uznał
 że lepszy p. BOG/ za którego sprawa to się stało: y przysła-
 duił one złoto temu drugiemu/ a tamten co mniej sobie Pana
 BOGA niż Aziaje wazył; na posu zestał. Też albo co
 gorzkiego czeka owych/ co dla respektu ludzkich dusz swoia
 służą drugiemu; baba y ci małego serca swego przeciwko tej
 tentacyi iatować/ ale nierychło już: iako żałował nieakti Vo-
 luseus Konsiliarz Króla Angielskiego Henryka IV. / Ktoremu
 w złych imprezach iego/ a nawet y w nieślusznym rozwodzie-
 b Dona swoia/ służył rada y konceptami swemi; ten pocym
 w ciężki gniew Królewski wpadłszy/ niecierpał ciężko/ mówiąc:

Apolon

Ego quia magis Regis quàm DEI favorem curavi, & gratiam DEI perdiidi & Regis non acquisivi. *Ja ktorym sie nie-
cey o Krolowską niż Boską łaskę stracił, y łaskę Boską straciłem,
y Krolowskiej nie nabyłem.* Wierc przeciwko tey tak szkodliwej
zbawieniu naszemu pokusie! trzeba odwagi y resolućciey użyć.
Naprzykład sąmyla kto porzucił swymwolne życie! pokutował
nabożeństw osobliwych! y czynkow zbawiennych iac sie; chce-
li to do skutku przywieść! trzeba mu pogardzić by naysposob-
niejszyemi respektami! przytężnia ludźko! gdy ja na przebie-
dział! zawstydzienia żadnego! ani ięzykow ludzkich nie uważać.

Luc: 9.

Nauka ta mamy naprzód od samego Chrystusa! Ktory cyh
tylko obiecał sie na sadnym dniu nie wstydzic! ale do nich
sie przyznać! Ktorzy też żyjąc nie wstydzili sie P. JEZUS
y Tęci jego. Qui me confessus fuerit coram hominibus,
confitebor & ego cum coram Patre meo. Qui me erubu-
erit, erubescet cum filius hominis cum venerit in Majesta-
te sua. *Tę nauka dał każdey duszy w osobie oney Oblubie-*

Cant: 2.

nice: Ostende mihi faciem tuam. *Wiem że Paweł S. są-
krywać kaze twarzy swoje białymgiłowom! Gęmusz tu kaze-
FIG. Oblubienicy z odkryta pokazać sie twarz: mogła sie tu ta
duszą wymawiać: że wroda moia troche podczerniała; Nigra
sum od vmartwienia postu! płacz za niedoskonałości moie-
zapadła! śmiać sie ze mnie dworzanie twoi beda! Mnie
mnie nazwa! wstydz mnie! odkryć twarz swoje. Przeciż Oblubieniec
mowi: Ostende faciem tuam. Tęci ta to chce-
abyś ten wstydz! y respekt niepotrzebny przekonała w sobie.*

Disc: 5.

de Magd.

*Mansi: Quando anima à peccatis pristinis resipiscens veram
vult agere penitentiam, sponsus nequaquam permittit ut
verecunderetur & diffugia quærat, quin potius revelatam
peccatricis animæ faciem videre desiderat, ita ut virtuosè
operando non erubescat. Gdy dusza chce z grzechow pow-
stać pokutować, oblubieniec nie kaze sie iey wstydzic, y ukrywać
sie po kątach, ale pragnie odsłonięcia dusze oney twarz widzieć, aby
akty pobożne wyprawiać nie wstydzila sie. Piękny tego przy-
kład mamy na Dawidzie. Wiele ten Krol w pokucie swej
prywatnego nabożeństwa! pulnocnych iurzeń! postow! płac-*

EXEMP.

*łania! modlitew poprawiać: mało na tym miałac! wmyślił w
oczach*

ośach wszystkich ludu ogłosić coś ośobliwego: Vota mea, Psal. 117.
 Domino reddam in conspectu omnis populi ejus, in atrijs
 domus Domini in medio tu Jerusalem. *Przodu/ ale wszyscy*
scy na cie ludzie oczy obroca takto na taroga/ nie rad sie ty modliś
bez wzdychania/ bez płaczu: iedni rzeka że ten Dawid zmyś
ła nabożeństwo / inni że nie do rzeczy *Arto* *słocha takto nie*
wiasta: będzie inonował z muzykami; rzeka: Kantorá/ nie
Arto *mamy: pamiętaś na taki cie śmiech v Żony przymio*
blo/ owe niezwyżayne nabożeństwo przed Arką Boga: De- 2. Regi. 6.
spexit cum Michol in corde suo. A dopieroż teraz w takiej
Epie ludzi: Synamney tego sie nie wstydá Dawid S./ to
wszystkie respektá mney sobie wazy dla cnoty/ dla BOGA.
 Vota mea reddam in conspectu omnis populi ejus. *Me-*
nie on y Żonie odpowiedział: Ludam & vilior fiam, plus-
quā factus sū. Tle posledniemy przyklad ná Abrahamie wwoja
Zeno Veronen: gdy Syná ofiarował. Myślał znát sobie ten EXEMP.
Mój Świety: zabił Syna mego/ v Żony przyde^a ná gniew
y nienawisć; ludzie beda mówić/ że Abraham ofiará/ zabił
iedynaká; iednakże chodziło mu wiecey o takte Boga/ odwa-
żył sie ná wszystkie te despekty v ludzi: Non contristat fron- Zen.Ver.
tem devotissimus Abraham, nec timuit ne parricidium ei
imputaretur, sed magis vt devotioni pareret lætabatur hoc
iusse DEUM. Wiec ná te nauke y przyklad / owi ktorzy
dla respektu ludzkiego co dobrego wymysliwszy czynić/ ośiągá
ia sie/ albo wstydza sie do pokuty wdać/ postroić sie w oby-
gach by sie z nich nie śmiali inśi: niech mówie tácy pamięe
táta ná to: że takto Palmá aby w owoce zarodziła/ potężnie
głoskami wszelkiemu ciejarowi opiera sie: tak y oni meżne
mi máta bydź przeciwko pomienionym rzadnościom odwodzą-
cym od dobrego. Jednym słowem/ niech ten wstyd zbyteczny/
y škodliwy ciumia w sobie/ pamiętając ná przerażenie ná
pamięcie Petr: Cella. Sanguinem pro sanguine repono.
Scilicet pro furo in ara Crucis, effusum in rubore confes-
sionis. Krew za krew odday; zárumienit, zakrwávit sie Chry-
stus dla ciebie ná Krzyżu, ty sie przynamney nie ośiągay zá-
krwáwić, záwstydzić gdy tego potrzeba ná Spowiedzi, albo sto-
jąc przy cnotie.

II. PARS

Mater alma velut Palma; florens & fructifera. Żadne tego drzewo rodzącyne albo Kwiat nie ma / co ma Pálmmowa drzewo / że oraz y owoc doskonały ma / y w całości zieloności swej zostaje / nigdy iey nie odrzuca. Pięknie kwitnie Lilia / ale gdy nasienie y plód już dojrzały / ona więdnienie; o trzymacie wprowadzie laur / y oliwne drzewo zieloności liści twoich / choć już y owoce ich doziera / ale nie długo tego / bo postaremu za czasem iedne liści ich zółknie / gina / a inne wyrasta: sama co ma Pálma / że gata iey y liści choć już nie raz w baktyle obrodza / w zieloności swej piękności nie odmienia sie / ale tenże liść który raz wydała z siebie pálma / zawsze rośnie / y pory trwa / poży y Pálma. Ten przywili ma sama Pánna Przenas: że oraz floret, viret, & fructificat. O co dnia dzisiejszego w żywocie swym fructificat, owoc rodzi / Syna Boskiego w wnętrzościach swych pocyna. O zacnyś to owoc! błogosławionyś to owoc! benedictus fructus ventris tui, tak go Elzbieta S. wita w domu swym. O zacnyś to owoc! do Korony / ozdoba Thronu Królewskiego.

Isai: 131. De fructu ventris tui ponam super sedem tuam. O cudownyś to tej Niebieskiej Pálmy owoc! bo namniej kwiatu iey / to jest piękności / całości Pánienstwa Pánny Przenas: nienaruszający. O czym Richar: Laur: tak mowi: Congruatur, vel ex arbore, aut à terra, ipsam non violans, ita & Christus de Virgine. Stusnie prawi Chrystus owocem sie zowie: bo iako owoc z ziółka albo drzewa rodzić sie, niekazi onego; tak y Chrystus z Przenas: Pánny rodzący sie. Wnienaruszonego dziewictwa Pánny Przenas: przy dzisiejszym macierzyństwie / do wodzi Kościół S. przeciwko Żydom niewiernym; naprzód słowami Proroctwami. Ecce Virgo concipiet & pariet Filium. Oto Pánna pocznie y porodzi Syna. Agelyppus apud Cornelium hic pisse: że Błogosł: Symeon / on Starusze / bo dac Rabinem przednim / na wiele lat przed Narodzeniem P. JEZUSOWA / w školach Żydowskich uczac / a pomienione słowa Proroka tłumaczac / y znać poiać niemogac / iako co Pánna rodzicby miała / to słowo Virgo po Żydowsku Haalma, & znaczy doskonała zawsze Pánienka / na inne słowo

Isai: 7.

Syl: t
teora
Waco
leg g
duiel
ażeb
Panie
calosc
bil; o
Phrig
V

Ip
M

á nán
tylko
niu S
takim
półtor
stwa
Pann
stwa
je gn
znac
buyn
stros
my.
opro
plodu
stwa
cierzy
Pani
je g
wfy
Syl
Grze
ritus

Syl

Palma florens & fructifera.

137

Syl: to jest *alma*: ktora z żydenskiego znaczy rodzaca / ktora tylko przed poześciem albo rodzeniem pánienta była: Wic przekryślat kłtá rázy w Biblii swojej *haalma, Virgo*: lez gdy co raz znowu cále y dobrze napisáne to słowo náyduie/ cud vznéie / y wiáre písmu dátae/ prosił p. BOGA / áżeby mogli doczełáe / y ogladae ten cudowny Owoc żywota Pánienstiego; iákoż vprosił. Dowodzi powtore Róściol S. całosci Pánienstwa Náswiersey Mátki y z Poganstich Sybil; osobliwie z owych wierşów dość wyraźnych Sybille Phryg.ey.

Virginis in corpus voluit demittere Caelo

Ipsa DEVS prolem, cum nuntiat Angelus almæ

Matri quæ míseros contracta forde levabit.

A náwet S. Dorotheus pişe: że Poganstwo Egipskie / iákoż tylko informácyá powziąłşy od Jeremiaşá Proroá o národzeniu Syná z cýstey Pánny / zwyczaj ten mieli / iż sadzali ná iákimśi Rzeşle Pánientę / á dzieciátę w zlobie polożywşy / pokłon im oddawált. Ale oprocz tych wywodów / z podobieństwa od Pálmy wziętego / dowód byđż moze / iáko Przenasw: Pánna dziś Mátká stála sie / bez namnieryşey şkody Pánienstwa floret, & fructificat. Plinius pişe o Pálmie / naprzód że gnoiu żadnego nie przyimwie / iáko inne drzewá; y owšem znać y nágnáionej ziemié nie lubi; bo iáko tenże pişe / aby buyno Pálma rodziła / sola (ktora zgnióść / ciuść ziemié o ştrościa swoia traw) posypowác zwykli ogrodnicy okolo Pálmy. Dłeżny dowód Pánienstiego rodzátu. Żadna inna Mátká oprocz Pánny Przenasw: rodzić / poczynáć / w żywocie swym plodu nie moze iáko Pálma; bo bez gnoiu / bez şkazy Pánienstwa swego / Mátkami byđż nie mogą. Pánny Przenas: Máś cieryżniśwo nie zna tego; y owšem Novar: stego sámeego że Pánna Przenas: plod w sobie Syná Boşkiego nosi / dochodzi / że cýstosc Ciáta iey Świétego / nie tylko przechodziła cýstosc wşyřkich nienáruřonych nigdy Pánientek / ale też przechodziła cýstosc duř náydostónálşych; funduiac sie ná słowách S. Grzegorzá Niséná. In alijs omnibus, vix anima pura S. Spiritus adventum accipit, hic autem fit caro Spiritus ree-

apud
Vmbrae
100.
HIST.

ap: Pier:

SIMIL:

n. 142

peaculum. Jakoby chciał rzec: Ledwie Gysła taką duszą
może znać przyscie Ducha S.; tu zaś w Pannie Przenas;
nie tylko duszą/ ale y ciało staie się przybytkiem godnym Du-
cha S./ y owsem y Syna Boskiego Mátka. Piśe powe-
Pliniu, że Gestoć Pálma nieurodzayna / gdy od inney ro-
dzayney Pálmy Gesto ná nie wlatr wiecie/ á przynamniey pía-
sek/ albo drobne kámyzki niesie/ z nieplodney plodna się stawa-
ją/ owoc takis̃ łatwo y támtá wydaie. A to zaiste piękne
obiasnia dzisieysza tajemnica. Pálma náša sama/ to jest Pá-
nienstwo Pánni Przenas:/ vrodzić nam Syna zwlaszcza Bos-
skiego nie mogło: Wiec była w Ciebie druga Pálma/ to jest
Wszczepność Boska dosyć plodna/ bo nayspierw pozątel
rodzaju; tá tedy spuszczá Ciebieści wietrzyk Ducha Przenas:
Spiritus S. superveniet in te. Zánosi ow drobny kámyzek/
o którym Dániel Prorok: Abscissus est lapis sine manibus,
który według S. Augustyná, Hieronymá, y innych znáczył Chry-
stusa; zánosi mowie do tej Pálmy/ w żywot Przenas: Pánni/
áz zaráz tá Pálma/ Pánienstwo tey nienaruszone Mátka się
staie. Nád cym zdumiały Ildesofus S. mowi: In vna per-
sona, in vna aetate, in vno corpore alternat honor Matris
& Virginis; alternat in generante Virginitas; in Virginitate
generandi facultas, & neutrum cedit vlli, & vtrumq; in alter-
utrum derivatur. O cuda! w iedney Osobie, w iednym czasie, w
iednym cieie, pokázuie się zacność Mátki y Pánni, pokázuie się ró-
dzacey Pánienstwo, pokázuie się y w Pánienstwie rodząy, iedno dru-
giemu nie wstepuie, y oboie do iednego ściaga się. Zátym iasna/ je
dzis tá Pálma florés, & fructifera. Dosć ci to rzecz cudowna wó-
dziemy/ ále cóś ieszcze ledwie nie cudownieyszego powiem o tey
Niebieskiej Pálmie ná počiechu náše. Pier: Hierog: piśe: gdy
która palmá nie jest rodząyna/ wziąć tylko kwiat z drugiey ro-
dzayney Pálmy / y ná wierzchołku támtéy nierodzayney polo-
żyć go/ tedy owoc nalezyty wyda/ y ná potym plodna będzie.
Powiedziatem tá w pierwszey Gasci/ że głowieká zwlaszcza szóst-
wiedliwego/ Dawid Pálma nazywa: mnie niech się godzi nazwać
każdego skłonność ku Przenas: Pánnie młodego: trąfia się co-
dy Gasto/ że te Pálmy nierodzayne bywáta; to jest/ lubo Gys-
ta w sobie iakás skłonność ku Przenas: Pánnie/ lubo ná Gys-
ná

Dan: 2.

Ser: 2. de
Virg.

l. 50. c.

10.

APOPH.

na kwiaty i takie zdobyta sie; to jest zamysla o takim naboi
 jensztwie ku Przenas; Pannie/ na przykład poscić Soboty/ Sro-
 dy/ spowiadać sie na kazde iey Swieto/ na imie iey Swie-
 to prosiacemu nigdy nie odmówić/ iaki siub miał *Alexan-*
der Alen/s; iednak te kwiaty / postanowienia ich nie
 dochodza owocu/ to jest do skutku; a to czestokroć bywa dla
 tego; ze iako okolo Palmy jab szeregach/ gądzin/ y inzego
 robactwa naywiecey bywa. Co zym *Plinius,*) ktore Palme
 pod czas psnia: tak też postrzegły ludzie w tym iakiego oso-
 bnego nabojeństwa niektorzy semrzo/ przymawiaia/ Confus-
 dula/ y tak wiele ich dla pomienionego respektu poprzeszta
 tego/ co zbawiennie byli zaczęli: Wic Przenas: Panna nie-
 konfentuiac sie tak zacnym owocem swoim/ Synem Bozym:
 pragnac też y inne owoce na Palmach/ to jest w duszach nas-
 bożnych ku sobie/ obaczyć; a widzac ze czestokroć dla ludzkich
 respektow kwiatki/to jest postanowienia w nich opadaja/przyno-
 si do duze ich swoy kwiaty/ to jest iakie męstwa/ y nieobba-
 nia na ięzyki/ na respekt ludzkie. Dawid odwazne serce swoje
 przeciwo wszelkim despektom opisuiac: oczy swoje przyro-
 wnal do oczu sluzebnice w rekach Panny swotey: Sicut oculi
 ancillae in manibus dominae suae. *Blanc. hic:* tłumaczac da-
 ie przyzyna tego: vt sine timore aggrediantur & penetrēt.
 iakoby chciał rzec: Oczy Panny obrocone na robote sluzebni-
 ce maia to/ is im iakies śmiałości dodaia przy robocie. A kto-
 rey jeto Panny tak skuteczne sa oczy y pokazuie mi ia *S. Bo-*
namventura gdy mowi: Ad te levavi oculos meos o Regina
 nostra. to jest Przenas: Panna jest Pani nasza/ w iey oczach
 tatumet nasz przeciwo respektom ludzkim odwozacyms od
 sluzby iey. Tak o tym *Theophil. Marian.* Sicut oculi ancillae
 in manibus Dominae suae, ita oculi amantis Deum & Matrem
 Dei sunt in manibus DEI, & Matris ejus, non autē in manu
 linguae alienae. iako oczy sluzebnice w rekach Pani swotey, tak
 oczy kochajacego *BOGA,* y Matke *Bozka,* w rekach *Bozkiej* y
 Matki tego; a nie w rekach ięzykow ludzkich. Pier: wspom-
 na: Gdy *Iulius Cezarz* miał wygrać sławno one *Jarsalska* po-
 tygla/ na znak tego w *Roscielu Victoria* nagle przy nogach
Walwani Cezarskiego na kamiennym pawimencie/ Palma wys-
 rosla.

Pl 122

FIG:

in Plalt
 Plalt 2,

l. 50. Hic
 c. 2.

roślą. Białwinem może się nazwać głowie! Ktory do dobre-
go! do chwały Bosticy! dla respektu ludzkich ruszyć się boi:
niechże teno Palma wyrosnie w duszy tego / żarliwość ku czci
Przenasw: Panny ozwie się / y tey protekcyi przystąpi: me-
stwa wnet nabędzie! pogardzi respektami / ięzykami ludzkie-
mi / zwycięży te pokusę. Mamy wiele na to przykładów.
Nie wstydzil się S. Hugo Biskup ramięmi swemi dzwigać
kamienia na muiowanie Kościoła Nasz: Panny. Oibrycht
II. Cesarz między spiewakami w Kościele Godzinki Panny
Naszwierżey spiewował. Ferdynand IV. Krol Rzymu goście
go! y przy hym dzwonięcie na paćierze zapadło / wpytło po-
rzuciwszy kłek. Ludwik S. Krol Francuzi co Sabota no-
gi ubogim wmywał / a pewnie byli tacy na ten czas ktorzy na
to szemrali; iednak nie dbali ci na respektu ludzkie! bo na
bożeństwo żarliwe ku Przen: Pannie mestwa im dodawa-
ło. Theophil. Marian: piśe. O B. Francisze Witerb: gdy co
podobney pokusie mordowała się / pokazała się tey Przen: Pán-
ná / y wstałszy z pierśi swoich garść iszter ognistych / rzuciła
ná nie mówiac: Nie trap się Córko ięzykami ludzkiemi! / y
orzęm znos / a w miłości ku BOGU y ku mnie pomóżaj
się. Tego tedy y ty Kátóliku sposobu w podobnych pokusach
żajmyw / a przyznawşy Przenasw: Pannie że dziś stała się
Mater alma velut palma, proś tey przeciwko pokusom odwo-
dzacym cie od nabożeństwa ku niej! z Bonaventura S. Quo-
ries exasperaverunt me peccatores inferni quia à charita-
te tua declinare nolui, ego autem speravi in te Domine
custodi me à negligentibus iudicia iusticie tuæ. Amen.

Bellaria Mariana.

ProFesto
S. M. An-
gel: teu
Port. nu
culx:

STROPHA 13.

Eius flore; & odore, Recreari cupimus:
Cuius fructu, nos á luctu; Liberari credimus.
Twa ślicznośćia, y wonnośćia Vcieşyć się pragniemy:
Twym owocem, że nie płaszem Dano nam iest, wierzymy.

Ecce

Ecce dimidium bonorum meorum do pauperibus.

Luc. 19.

MA to zbytkulaca w konceptach swoich polityka świec
ta / że nie kontentuiac się wielorakim rozmaitych po
traw nośnieniem / bankiery swoje wymyslnemi zwykła
zatkongzać wetami. S. A. Ta ceremonia czy chwalebna /
czy nąganna jest? na to teraz nie odpowiadam. Wiem ie
dnak że y w Piśmie S. nie co podobne nayduśe ceremonie.
Oblubienica Niebieśka mała mieć na tym / że śmężna y słod
ta nieiało swigo Kochanka wżestowała potrawa; po wár
gach iś znać Oblubienica: Fauus distillans labia eius. że y Cant. 4.
drogim / bo prawie od samego serca wkontentowała z pierśi
swoych napoiem. Dabo tibi vbera mea. Tłóścátet wetá
mi fruktami Gęstwie go. Omnia poma nova & vetera ser. Cant. 7.
vavi tibi. Coś podobnego w duchownym / sensie vpátuiśe ná
bankiecie Zachębowym; dość było ná Zachęśá duchownie
mowiac / wrótkować Chrystusa Pána pospolita potrawa: wy
pełnieniem przykazania Bożego: to jest / dla vsprawiedliwie
nia swego przy potucie swey / wrócić to co było cudzego / á
já potute iakakolwiek dáć iálmuzne; lecz on widze nie iáko
y o wery / to jest / o coś oślubnego stára się dla Chrystusa:
polowe dobre dáć / we czwornasob dłużnikom nágradza. Red
do quadruplú. Aleć iá ná dzisieyszym bankiecie Porcyunkuli
ktory nam Przenasw: Pánná / lubo z małuckiey porceyey / go
steżki / w Domku swoim / przy ochęcie Franciska S. sprawi
lá / coś zacniejszego widze: Nie kontentowała się pierwszą
nászą Mátká Lwá dość dostacnim od BOGA sobie w Ráin
nágotowanym bankietem. De omni ligno Paradisi comede, Gen: 2.
Wetow się iey też zachęćáło / to jest / zakażáne iábko vřatá /
biadlá; á tym samym siebie / y nas pláczu nábáwila. Ráżnietř
zás S. przyznáte Przenasw: Pánnie / że oná má iákieś we
ty / fruktá swoje / ktoremi plácz ná nas od Lwy záciognony
oddala. Cuius fructu, nos á luctu, liberari credimus.
Wiec Przenasw: Pánná przy tey Drozysztóci / nie tytko trá
ktuje nas zwyżáynemi potrawámi duchownemi / to jest Sá
krámentámi SS. Spowiedzia y Kommunia S. ále. oraz dla
biedná;

śledzania *Opusku zupełnego* / na oddalenie płaczu zaciągno-
nego od *Łwy* dla wetów *Rzykich* / to jest wszelkich oblig ob-
grzeżnych ludzi; trochę *Waty* albo owoce swoje stawia-
a trochę *całte* / powiem: Wprzód sobie wważwszy nieśkon-
czone miłosierdzie *Boskie* / iako y w ten czas gdy głowiek napy-
gorsem wetami *P. BÓG* / traktuję / to jest naybardziej go
obraz / *BÓG* go przecie sam z wetami swemi / z miłosierdziem
swoim *obliwym* *fuła*.

I. PARS

W Je mogłem sie ta w żadnym *Wokabularzu* doczytać / *Je*
ma to owe *specjaliki* / które po skończonym bankiecie do
stolu dała / zowia wetami / iednak w duchownym rozumieniu
domyślam sie: czemu to grzechy ludzkie wetami sie mogą na-
zwać. *Wety* nie iako imie maia od łacińskiego słowa *ve-*
to, *zakazanie*; bo ja przeciwko *zakazaniu*; y owszem coś *cu-*
downego ma zepsowana natura *nasza* / że im czego bardziej
zakazano / tym bardziej do tego pobudza. Czytałem w *Pola-*
skim *Świerćciele* *Przykładow* / że *Pani* iedną *czesto* (iako nie-
które zwykły) zbyt wysokie wtroczać *distursy* / raz na *Łwa*
narzekala; że do *cał* *małej* rzeczy *zakazaney* / to jest / do *iabla*
ka nie mogła mieć wielkiej *połusy* / a przecie w tym nie u-
marzyła sie; przez co y siebie / y potomstwa swego *lichą* *na-*
bawila *ciepłego*. Nie mógł *tey* *maż* *przedyspuować* w tym /
ale *chcac* *tey* *połazę* / iako to im czego bardziej *zakazano* /
do tego wielkja *połazę* *rośnie*; niepodziwianie *prosił* *Jonu* /
y owszem *przykazał* *tey* / aby do *domowej* *idac* *łaźnie* / w *ka-*
luźze *iedney* *przy* *drodze* *bedacey* nie *brodziła* / nie *kalala* *sie*;
z *śmiechem* *rzekła* *na* *to*; coż by mi *potym* *było* *kalac* *sia* /
balona *hym* *była*; gdy iednak *ona* *Pani* *idzie* *czasu* *swego* *do*
łaźnie / *mitajac* *kaluje* *ona* / *wspomni* *na* *zakaz* *sobie* *dany* / *my-*
ślić *pożnie*; *na* *co* *mi* *to* *zakazał* *maż*; *wolno* *mi* *zynie* *co*
chce / *Śc.* *nakoniec* nie *mogac* *sie* *vmarewic* / *rozumiec* *że*
niekt nie *widzi* / *po* *onym* *blocie* *brodziła* *sobie* / *na* *co* *maż* *tey*
z *kała* *vmyslnie* *pierzac* / *zawolał* *na* *nie*; y *połazał* *że* *nieślu-*
śnie *grzech* *Łwy* *obciążala*; a *zatem* *prawdzi* *sie* *stare* *przys-*
lowie: *Nitimus in veritum semper, cupimusq, negata.*
Tec *to* *sa* *nieślesliwie* *wety* / *prześcempstwa* *przykazania* *Bog*
jego; *ktoremi* *czestuiemy* / a *raczej* *despekuiemy* *mizerni* *lu-*
dzie *Wła*

HIST.

dzie
czy /
leffen
OV
mi /
wáne
BOG
& con
y paw
Senten
niezw
finkor
rigat
congr
lia, u
videa
Wiek
kazan
tezej
ale je
dobne
ce y
laskan
y prze
se do
Nie
dio p
tuā c
defici
nym
ny zo
prze
klade
Roz
Wła
nego
ale y

dzie Młatestat Bostli/ zarażanych od niego dopuszczając sierze
 sy/ iednak BOST tāt iest miłosierdny/ że zā te przykre wery/
 lepszymi nas opatruić/ y w ten czas gdy prāwie nā złość BOST
 GY czyniemy/ zbawienia naszego sposobami niezwyżaynes
 mi szuka. Dawid S. zdā sie reprezentować wielce rozgnie-
 wānego y nā ostatnia zguba grzesznikow gotuiącego sie P.
 BOSTA/ w osobie iego mowiac: Persequar inimicos meos,
 & comprehendam illos, & non convertar donec deficiant. Psal. 17.
 y pewnie trudno by sie zego innego domyslać ze tāt groźney
 Sentenciey/ iednak wżony Vega w tych słowach domysla sie
 niezwyżaynego aktu miłosierdzia Bostiego przeciwko grze-
 sznikom. Quasi insequitur peccatores & quodammodo fa-
 tigat cursu concitato, ut eos comprehendat vocationibus
 congruis, illustrationibus opportunis, ita disponens auxi-
 lia, ut non tam necessitate coactionis, quā amore cogi
 videantur ad accipiendum beneficium iakoby chciał rzec:
 Wcielasz od BOSTA głowieze; gdy dobrowolnie przeciw zā-
 kazaniu iego synis. peccatum est aversio ā Deo; im ty
 tejey wcielasz/ BOST cie tejey goni; nie żeby cie zgubił/
 ale żeby cie złapał. Comprehendam illos: ā nā coż: po-
 dobno abył tāt wżynie kazai iako owemu: Związawszy res-
 ce y nogi iego wrzucił go w ciemności? Nie: ale goni cie
 łaskami swojemi/ dāie natchnienia/ okazye rozmaite/ nā cze-
 y przeciwne dopuszczā przypadki; króre bydy widzi skuteczniey-
 sze do przelamania woli twozey/ y namiętności krnabnych.
 Nie darmo Hieronym S. o te laste prosił P. BOSTA. Au-
 dio pellicientem; ut qui ante fugiebam & inimicus eram,
 tuā comprehendar manu; nē cesses ā persequendo donec
 deficiam ā via pessima. Stysze nabijącego; izem przed-
 tym uchodził, y nieprzyjacielem byłem, niech twoia reka poimā-
 ny zostāne; nie ustāwaj prosie od przesł-dowania, dokad nie po-
 przestane drog moich złośliwych. Wiele dokumentow y przy-
 kładow maś nā to w piśmnie S. Naprzod nā pierwszych
 Rodzicach naszych; ci nāypierwsi postārali sie nā wżardę
 Młatestatu Bostiego o wery; kiedy veritum pomum zakażā-
 nego pozyl iablić. O niesmāżneś co nie tylko BOST/
 ale y całemu Narodowi ludzkiemu wery: Nārzeka S. Bernat
 Offert

SCRIPT

 Vega in
 lud. c. 17.
 7. 10.

 Ep. ad
 Rust.

EXEMP

de grad.
hum.

Lib. de
Parad.
C. 14.

C. 31.

Corn. hic

T. de
Pass.

Offert prohibitum, & aufert concessum; porrigit pomum, & surripit paradysum. *Czeszcie tym co zakazano, a odbiera to co pozwolono: podaje jablko, a Ray wydziera.* Pytam sie: pomysleli cię na ten czas Rodzice nasi o pokucie/ o przeproszeniu P. BOGA swego: dalby to byl P. BOG: ale bynajmniej: Czytamy / że poznawali już mizerya swoje; bo się wstydzieli nagosci/ kryli się między drzewami. O pokucie nie czytamy/ y owsem takieysj zakamiatosci grzechu domyślamy się na nich; bo strofowani od BOGA/ żalu nie pokazują/ ale tylko wymawiają się/ iedno na drugie grzech swój gwałtając / przez co winy sobie przyczyniają; a przecie gdy tak źle w Ernabrności swej zostając traktują Młodziarz Boga BOG miłosierny sam ich szuka z wetami / to jest osobliewem łaskami swoimi; bo po Raiu pyta się o nich/ Vocavitq; Dominus Deus Adam; nieiako do upamiętania daie im okazy gdy im przypomnia grzech: Adam ubi es? co tak tłumaczy Ambrozy S. Non in quo loco, sed in quo statu? quo te deduxerunt peccata tua. Nie o mieysce, ale o nieszczęśliwej kondycyi pyta cie, do ktorey przyszedł dla grzechu twoiego, y owsem pod ten czas lekarstwo im na grzech/ to jest pokute S. choć pod figura obmysla/ gdy im dał natchnienie aby nie innym liściem nagość swoje pokryli tylko figowym/ iedne liście dla ostrości swej według pomienionego Ambrozego S. było figura pokuty: a co nacydownteyśa; na ten czas BOG na náprawe upadku ich osiadował im nacydownteyśy owoc swoy/ to jest Messyasa prawdziwego Syna swego Jednorodzonego/ już to w owych słowach do wejśa: Ipla conteret caput tuum. Ta zetrze głowe twoja. według tłumaczow: już y w ten czas gdy ich w tozyski wyganiając z Raiu przybrał; bo te były figura CHRYSTUSA: Adan vestitus typus fuit Christi. już y w ten czas/ gdy się przechodził BOG po Raiu. *Musi rozumieć że na ten czas P. BOG upatrzył y naznaczył drzewo/ z ktorego potym był czyniony Krzyż na ktorym CHRYSTUS umarł: to zdanie potwierdza Proi za Kościelną: De Parentis protoplasti fraude Factor condolens quando pomi noxialis in necem; mortu ruit. Ipse lignum tunc notavit, damna ligni ut solveret.* Drugi co: goś przy:

goś przy:
nit na
przez
low or
semra
zy; ten
li/ go
li: a
sterd
wprom
ti oply
tuus.
dobnie
wfy r
selsmy
sprąg
rey slo
Dwaj
tur fe
quem
cator
erinc
sknap
iako n
czas d
Trzeci
bylo p
wzicie
prawy
ale sa
cudow
byl d
y tu
gard
sic n
ie/ a
losie

goſz przykład mamy. Naywiekſzy grzech lud Izraełſki popeł-
nił na ten czas/ gdy niememu Cielcowi pokłon Boſki oddali. Exod. 32.
przez czterdzieſci lat co wiedzieć iak wiele przykrych ſpecya-
low otrzymał P. BOG od onego ſwymownego ludu/ *rebellies* EXEMP
ſemrątyki/ niedowiarſtwa/ obżarſtwa/ nieczystości/ kradzie-
ży; ten teſz naſtatek naygorſzy ſpecyal P. BOGU wyrzadzi-
li/ gdy wyprzysięgſzy ſie BOGA/ Ciele ſobie za Boga obrá-
li: a P. BOG co na ten czas czyni? w ten ſam czas co przez
czterdzieſci lat odkładał/ nagle/ bez odwołki roſtazuje on lud
wprowadzić do ſiemi obiecanej w rozmaite fruktá/ y doſtá-
ki opływającej: *Vade ascende de loco isto, tu & populus*
tuus, in terram quam iuravi: Rzecę dſiwna? czyli nie po-
dobnieyſza było wyſwiadczyć te laſta ludowi onemu/ gdy pier-
wſzy raz zgrzeſzywſzy zámował do Ciebie: Peccavimus. Zgrze-
ſielſmy. albo y potym/ gdy z wſtomności zgrzeſzyli/ zgłodu/
ſprágnienia ſemrzać na P. BOGA: a nie teraz gdy z ſze-
rey złoſci/ bo máiac wſytkiego doſyć záparli ſie BOGA.

Uwaga to Oleaſter y mowi: *Nunquam hucusq; Deus legi-* in Vega
tur feſtinaſſe & vſiſſe Iudæos ſic ad terram promiſſam, Iud. 18.
quemadmodum nunc poſt peccatum; ut intelligamus pec-
catores ſapius ad maiora dona quám ante peccatum habu-
erint relurgere. Nigdy dotad nie czytamy, aby P. Bog tak
ſknapliwie nálegał o wprowadzenie Zydów do ſiemi obiecanej
iako w ten czas gdy zgrzeſzyli, abyſmy wiedzieli, że y grzeſznicy ná,
czas doſtepuia wiekſzych laſk niżeli ie przed upadkiem ſwaim mieli.

Trzeci przykład ná Acháſie Krolu Izraełſkim: náw tego nie EXEMP.
było prawie żadnego Krolá Izraełſkiego tak złego/ tak nie-
wſdziecznego tu P. BOGU; a przecie go P. BOG / gdy
prawie po wſy w zbrodniach ſwoich brodził/ nie opuſzczał/
ale ſam ſie mu z miłóſierdziem ſwoim nátrocał; a náwet y
cudow iakichkolwiek nápariby ſie był od P. BOGA/ gotow
był dla niego czynić. *Pete tibi ſignum á Domino Deo tuo.* Iſai. 7.
y tu ieſſe niewſdziecznik/ złym za dobre traktuiſe P. BOGA/
nárdzi tak wielko laſta. *Et dixit Achaz non petam. y pro-*
ſić nie chciał; a P. BOG co ná to? wet za wet nie odda-
ie/ ale nie iako za te nie ſmágne wety od Acháza/ za te mi-
łóſierdzia ſwego pogárdy/ nayoſoblwiſzy wet/ frukt/ owoc w

Bóstwie swoim to jest Jednorodzonego Syna swego pod ten
 że czas Narodowi ludzkiemu ofiaruje/ prorokować Izaiaszowi
 o Wcieleniu tego Łaje: Propter hoc dabit Dominus ipse
 vobis signum: Ecce Virgo concipiet & pariet Filium &c.
*Dla tego, da nam sam Bóg znak: Oto Panna pocznie y po-
 rodzi Syna. Dla tego miejsce pisze Cornel. à Lap. mowi:*
 Vide indolem Dei, aliam esse quàm hominum, qui cum
 incidunt in homines difficiles & averlos, inimicos, impios,
 contrahunt, & retrahunt se, concipiunt odia & iras, spi-
 rant vindictam. Deus verò qui magnifico & liberalissimo
 est animo, sua pietate certat cum impietate hominum,
 quocirca tunc maximè se beneficium ostendit, cum videt
 homines pessimos esse & miserrimos: uti hic Achaz ingra-
 to & pessimo vltro promittit Incarnationem Verbi. *Jakoby rzekł:*
*Ny ludzie/ pospolicie affektami naszymi od-
 wracamy sie od ludzi nam nierodzących/ nieprzyjacielskich/*
*BÓG zaś jest tak miłosiernego serca/ że w ten czas naywie-
 kszę dobrodziejstwa wyświadcza/ gdy głowiek naybardziej*
grzechami z nim walczy: iako to widzicie na Achazie/ krole-
mu lub naygorzszemu/ BÓG przyobiecał Wcielenie Syna swo-
iego. Naostatek y nowszą potwierdzam to historya. W To-
losie Szlachetny Młodzian swymolnie żyłac/ przytył na sta-
trastwość kompania/ Acheusem został/ nie wierzył że BÓG
jest/ y owym do głupstwa takiego przyśedł/ że w pole wy-
szedł sam/ płaszc zrućwół/ puynatu dobywół/ wyzywał p.
BÓGA na pojedynkę/ mowiac: gdziekolwiek jesteś lubo
*na ziemi/ lubo na Niebie staw się/ pokaż co umieś/ co mo-
 żeś/ dopiero w cie wierzę: Coż za respo na to? podobno*
pioruny białe/ ziemia się pod bluznierca otwiera: bynamniej:
Wojnie z nim BÓG ale miłosierdziem: bo gdy niby cry-
umfutać wraca do domu z płacem/ bluzniac bardziej: aż zna-
glą otworzy się Niebo/ światło ogarnie go: rozumie że to Bóg
chce mu się stawić z Niebą na pojedynkę/ aż postrzeże le-
caca karkę z Niebą/ stozy/ porwie/ rozwinie; napisano na
nicy: Miserere mei Deus. Zaraz iakoby mieczem przebiec
plakać/ iezęć/ za grzechy swoje poznie; noc na tym jęz-
wiwość/ na spowiedź rano idzie/ y potym pobożny żywot pro-
 wadzi

Ex Pexef.
 Hist. 60.

HIST.

wadzi. Vznayje teraz grzešny słowieczel/ nieświeżona do
broć BÓG twójego; ty go żołćio karmisz/ a on cie stodo-
kiem łaski swojej wetami gęstwie; ty go odpychasz/ on cie
obłapia/ ty go bluźnisz/ on w błogosławie cie sąmyśla: a ty
nie byles godzić/ aby cie był zaraz po pierwszym grzechu
(iako uczynił Aniołem złym) BÓG na wieki odrzucił: ty
mes lepšym nad Aniołem tamtych? coš BÓG na to dał,
je tak vporczywie zbawienia twego szuka? a długoš z Młacie-
statu iego sydzić badšieš? długoš gwałc miłosierdnemu iego
sercu gynieć badšieš? boy sie nadošćeł słow Pawła S. Se- Rom.
cundum impatientes cor tuum, thesaurizas tibi iram in
die irae. Według niepokutniacego serca twego skarbisz sobie
gniew, nadziei gniewu.

Jeżeli kiedy prawdzi sie/ że P. BÓG y w ten čas wetas
mi łask swoich gęstwie grzešnego/ gdy go grzešnik gęstwie II. PARS
grzechami; iako przy Wroczyšćości Porcyuntuli. Widza bo-
wem/ że Przenasz: Panną przy dšisieyšym bántiecie/ kros-
zy spráwila instancya swoia dušom grzešnym/ gošćawšy sá-
má Człnizka/ nayosobliwšemi wetami/ fruktami/ a swem
do tego gęstwie. Naypiernšy frukt Przenasz: Panny názo-
wie sámeo CZŁWSTVSA Pána; Wšak go tak názwá-
la witátaca Przenasz: Pannę Elzbieta S. Et benedictus Luc. 1.
fructus ventris tui. O zacnyš to owoc/ y owšem poznáe za-
raz z niego iako zacne drzewo taki owoc rodzace: bo z owo-
cu drzewo poznáe. a fructibus eorum cognoscetis eos. Matth. 7.
To vvažáiac Richard, Laurent: Congrué appellatur Chri- Lib. 1.
stus fructus, quia sicut fructus bonus arborem vel terram C. 7.
de qua nascitur, commendabilem reddit, sic & Christus
Virginem gloriosam, de qua tota benedicta, totus est ná-
tus benedictus. Státnie názywa sie Chrystus Owocem bo iá-
ko owoc, drzewo, albo zemia ná ktorej sie rodzi záleca: tak
y Chrystus Pannę chwalebna; z ktorej nšytkiey błogosławieniey,
nšytek Błogosławiony vrodził sie: Smáczny to iefše owoc:
Onim ti to powiedžiała Oblubienicá. Et fructus eius dul- Cant. 2.
cis gutturi meo. Sámí błogosławieni Duchowie/ choć došć
nášyceni widzeniem tášnym BÓGA/ nášmákováć go sobte de 7. do
nie mogą. S. Bonavent: Isto fructu cives superni delectan- nis c. 5,
tur,

lib. 1. in
Cant.

Cant. 2.

Cant. 2.

FIG.

Lib. 2.

tur, isto fructu satiantur. Ten ci to jest owoc wwalniający nas od plągu wiecznego: Cuius fructu nos à luctu liberari credimus. Wzym y *Rupert*: Quis vestrum nescit quod sit fructus eius dulcis? expulit enim à nobis amaritudinem mortis, & vitæ æternæ dulcedinem induit. *Kroś* nie wie, że to owoc słodki? gdyś odegnął od nas gorzkość śmierci, a żywota wiecznego słodkość przyniósł nam. Wic tedy Przenasw: Panna p. zy bankietie dśisieyszym / to jest Odpuszczenia Porcyunkuli / wſzytkim grzeſnikom ná wety ten owoc ſwoy ofiaruje. á to iáko: *Cornelius à Lap.* tłumáczac pomieniony text. Fructus eius dulcis &c. pokázuie iáko / y kiedy Chryſtus owocem ſmágnym ſtáie ſie nam: y powieda / że wódlug *S. Ambroży*: owoc Chryſtusow / znáczył od wſzycy nie grzechow: według *Theodoreta* znáczy ſiedm dárow Ducha Świegogo. według *S. Bernata* znáczy Przena: **S A K R A M E N T A** / ktorým **C H R Y S T U S** karmi duſze náſe. Z tego tłumáczenia Doktorow / pokázuie ſie / że przez to **C H R Y S T U S** ſtáł ſia nam owocem / gdy z zaſlug iego Sakramentá **S S.** wſiały moc ná odpuszczenie grzechow / y danie laſt Boſkich. Prawda tedy ieſt / że káżdego cháſu wolno grzeſnieniu głowiekowi zájyt tych owocow / przez wywánie Sakramentow **S S.** y ná ten cháſ / Poſciwie duſá náſá ſłodkoſci owocow tych / ſkutkow Sakramentow: przecieſz práwie zámpſe w duſy pokutniacey cokolwiek zoſtáie goryczy; bo y po odpuszczeniu winy / zoſtáie obligácy ná doſyć wzynienie / przez ákcy pokutne zá grzechy popełniáne. Dśis tedná postárála ſie Przen: Panna / áby te owoce Syná iey / dáne byly grzeſnikom bez wſelkiey gorzkoſci; to ieſt áby dśis po przycieciu Sakramentow **S S.** doſkonale wwołnteni zoſtawáli; nie tylko od winy / ale y od karánia. Wwázam ſobie / że to tey Oblubienicy / nie nowiná bylo z ogrodu Oblubienicá ſwego pożywáć ſukrowi á przecie nigdy ich tak z ſłodyczy nie wychwalála / iáko teraz gdy pod cieniem poſadánym wſiádlá: Sub vmbra illius quem deſideraveram ſedi; & fructus eius dulcis gurguri meo. Ktoryſz to tak ſzczęſliwy cień: przyczyne y opieka Przenasw: Panny *Richard. Laur.* názywa cieniem náſzym Protegit nos alis, de quibus dicitur. Sub vmbra alarum

cuorum
Panny
iacego
go / że
ty S.
dyzy
Sakram
nego
wwołn
ſwoicy
Krole
mſza
to ni
ozdob
mo / o
nteni
ſtula
cur n
iáko
Przen
ále n
ále n
ty / m
nale
Chry
Gnia
námi
chy t
ruie
záſtu
prze
ſimil
Palm
A co
no?
wied
naſa

tuarum protege me. Pod tym ci to cieniem opieki Przen:
 Panny dziś osobliwie spożywa sobie duszą grzesznika pokutę
 tego/ gdy Przen: Panna wymogła to prosba od Syna swe-
 go/ że owocem Młeki swojej gorzkiej/ Sakramentem Poku-
 ty S. y Nasywieszego Ciała y Krwie swojej/ nowej sto-
 dyzy przydał/ kiedy przy dziśieyszym używaniu pomienionych
 Sakramentow/ y nawięzaniu Porcyunkuli/ Odpustu zupeł-
 nego pozwala na oddalenie wszelkiej gorzkości/ to jest/ na
 uwolnienie od wszelkiej pokuty za ich grzechy/ załugi Młeki
 swojej na to osiarniac. Cardan. pisse. Jz nie iaka Fenella
 Krolewskiego rodu/ Krolowi Szockiemu Kemet nazwanemu
 mężać się kzywody swojej/ iako za wety osobliwe posłała Jabł-
 ko nie tylko śliczne ale y drogie/ bo kamieniami/ perłami
 ozdobione/ lecz skute w sobie maiące; bo na dochnienie sa-
 mo/ ognie/ kule z siebie wyrzucało/ y zabijał. od czego y po-
 mieniony Krol zginął. S. Ambrezy tablikiem nazyma Chry-
 stusa Pána Utrzywanego: Christus affixus ad lignum si-
 cut malum pendens in arbore: toć to grzeszniku tabluśko/
 iakoby niepiłkowane żelazami; instrumentami Młeki tego/
 Przenasw: Panna osiarnie na wety: nie tuż na zemście iako/
 ale na znak miłości zbawienia twoi go/ nie na zgube twojej/
 ale na żywot. Wypadła nieiako dziś z tabluśką tego gro-
 ty/ miecze/ włożnie na zabicie/ to jest na zglądzenie dosko-
 nale grzechow twoich; goy ublagany prosba Młeki swojej
 Chrystus/ i sprawiedliwości Boskiej prezentuje nieiako wło-
 gnia/ gwóźdźie/ y inne instrumenta Młeki swojej/ aby cie ra-
 niami y śmiercią swoją/ zastąpił od przynależytego za grze-
 chy twoje skarcenia. Drugi skute/ który dziś za wety osi-
 arnie Przenasw: Panna/ niech beda najwyższe nad innych SS.
 załugi tey. W osobie Oblubienicy Niebieskiej/ Oblubieniec
 przyrownywa Przenasw: Pannie do Palmy. Statura tua as-
 similata est Palmæ. powiada zaraz o buynych owocach tey
 Palmy ascendam in palmam & apprehendam fructus eius. FIG:
 A coż to za owoce twoje Niebieska Palmo Przenasw: Pán-
 no: teżeli według Chrysof. Ambroz. S. cnoty/ załugi sprá-
 wiedliwych ludzi/ zowia się owocem palmowym; toć y Prze-
 nasw: Panny heroiczne Cnoty/ & superabundancia merita,
 iakoby

lib. 12.
devanic.

HIST.

apud Cor-
nel. in
Cant. 12.

Cant: 7.

FIG:

apud
Cornel.

- Sabyby naber ligne zaslugi/ na ktore zdobywala sie ob pier
 wszego punktu rozumu wzietia/ az do konca żywota na tym
 swiecie, owoce to sa tey Palmy: te iak buyne iak ligne by
 ly/ to iest zacne/ y doskonale zaslugi Przenasw: Panny/ opi
 suia Doktorowie Swieci przywodzac owe slowa: Nec com
 paravi illi lapidem pretiosum, quoniam omne aurum in
 comparatione illius, arena est. exigua. gdzie zlotem wybor
 nym zowiac wszystkich Aniolow y swietych Bozych/ roznia
 iac zaslugi ich do zaslug Przenasw: Panny piastkiem drobnym
 one zowia. Richard. Laur. Omnis Sanctus respectu MARIAE
 est sicut arena respectu auri. A S. Hieronym. Sicut in
 comparatione Domini nemo bonus est: ita in comparati
 one Matris Domini nulla invenitur perfecta quamvis exi
 mia probetur. Jako w porownaniu do P. BOGA. Zadnego nie
 miasz dobrego; tak w porownaniu do Matki Panksey zadna nie nay
 dzie sie doskonalość chochy tez nawzrokta byla. Co zas do obfi
 tości ligzy zaslug Przenasw: Panny/ ta tylko sama miodrość
 Boga zgadnac moze. S. Bernardyn Senenski. mowi: Tan
 ta fuit perfectio Virginis, ut soli Deo cognoscenda reserve
 tur. Taka byla doskonalość Przenasw: Panny, ze samemu BO
 GV do poznania zachowana. Gdziez tedy tych owocow/ tak
 ta mnogość zaslug Przenasw: Panny podzieste sie y fructus
 satisfactorius (poniewaz ona wolna bedac od wszelkiego grze
 chu/ niemi sie BOGV nie wyplacala) w co sie obroci: W
 wazam takze w Pieniach/ ze nam entowfy o owocu/ zaraz też
 pierśi Oblubienice do doskonalych gron winnych przyrowny
 walo. Ubra tua sicut botri vineæ. tak pelne mleka pi
 si/ iako y doyrzale grono; Symbolum to dobroczynnego wy
 czenia samego siebie komu infemu. Takie zaiste sa owoce
 Mistycznej Palmy/ to iest zaslugi Przenasw: Panny; naber
 one obfite sa ale na to/ jeby innym udzielone byly: S. Be
 nawentura mowi: De plenitudine eius omnis creatura vie
 rescit. Z zupełności iey wszelkie stworzenie odnawia sie: A
 toż Przenasw: Panna przy dżięciwym Odpuszcio mowi nieo
 aby doskonaly Odpust ziednala grzesnikom/ na doslyczynie
 nie za nich/ obraca wszystkie swoje nie przeczerpane zaslugi.

Sap. 7.

2. P. 3.

S. Hier.
de Allup.

T. 2; P. 51.

Spec.
lect. 7.

Cant. 7.

Pier

Pier. H
 bylo
 gans
 flo ro
 dobre
 sianen
 co o
 les sie
 sie po
 tey of
 iuz p
 nazna
 S. i
 tablu
 GJ
 dla z
 to te
 ranie
 nasza
 potoz
 tiego
 w A
 moiz
 jaw
 down
 go z
 mi d
 stich
 ma z
 chom
 O. e
 Met
 wyje
 serbe
 przy
 iego
 Wie

Pier. Hierog. piśel/ że gdy na ofiäre Herkulesowi przyprowadzono było wolu dla zabicia/ a on wyrwawszy się z rąk Popom Pogąńskich/ uciekł/ iabłko mu ofiarowano; y już na potym poszło w zwyczaj na ofiäre dawać iabłko młasto wolu. Coś podobnego sobie wważam dziś: grzeszniku/ o tobie się to/ teory sianem ziemskich/ cielesnych rostkach żyłes/ do ciał prawdziło: co o Nabuchodonozze: *Ernum ut bos comedes.* Upamiętasz się dziś; wiesz gotujesz się na Spowiedź/ boż się/ leżysz się podobno/ żeby twemu wołkowi/ twemu ciálu boków na tej ofierze nie przypieczono/ żebyś na Spowiedzi/ iakoć się to już podobno trafiało/ ciężkiej pokuty/ postom/ dyscyplin/ nieznagano; masz pokusę uciekać/ opuścić dzisiejszą Spowiedź S. już się nie boj: oto Przenasw: Panna za wołku twego/ iabłusko ofiaruje; to jest owoc zasług swoich przed p. B. G. J. E. M. niemi cie dziś zastępuje; gdy Chrystus/ nie tylko dla zasług Marii swej/ ale też dla zasług Marii swojej/ (iako też ma zwyczaj y Kościół S.) Odpustu zupełnego y karanie odpuszczając/ pozwala. Trzecie Wety, albo frukty Przenasw: Panna ofiaruje nam/ pokornego Franciszka S. który pokorna prosba swoja/ przyczynił się do wprośzenia tak wielkiego Odpustu. Ma też y O. S. Franciszek iabłuska swoje. w Kronikach naszych czytamy/ iako niektorej Matronie/ co za morderzonego synaczka swego w strzynie jednej zakryła była/ takżakże iey O. S. Franciszek do owej strzynki po iabłka/ cudownie z niewidanemi nigdy iabłkami żywego synaczka swego znalazła. y owsem samże O. S. Franciszek z cnotami swoimi doskonałymi/ jest to osobliwy frukt/ owoc Palmi Niebieskich/ to jest Krzyża Chrystusowego/ y Przen: Panny. Palma zowią Krzyż Jesuśw Doktorowie SS. na tej Palmie wychował się ten frukt/ to jest/ wysokię światobliwości swej O. S. Franciszek przez wstawiężne y żywe rozpamiętywanie Marii J. E. S. U. S. O. W. E. Y. dostąpił. Palma także iako się wyżej pokazało jest Przenasw: MARIA; tedy to Palmy serdecznym nabożeństwem trzymać się/ do takiej perfekciey przyśła dusza O. S. Franciszka, że prawie co cnota w duszy jego/ to delikatki nader y smaczny ośtom Bostim specyal. Wiesz dziś Przenasw: Panna dla wprośzenia zupełnego grzesznikom

lib. 54.
c. 10.
HIST.

Apud
Corn. in
Cant. 7.

HIST.

Pl. 50.

Gen. 2.

Isai. 66

gnikom/Obpustu; Prezentuie Synowi swemu/ naprzod serdecz-
 gna pokore Frąciſtkowa/ iako iabluſtko iaki / Sławne ſa owe
 iablka Acalanty/ które rzucone po ziemi/ wygrana rzucające
 mu przynioſły. A choć przedzy wygrawa/ wymaga na Pána
 BÓG/ tylko porzucone/ pokorne ſerce: Cor contritum
 & humiliatum Deus non despicias. Prezentuie powtorze
 wdzięczne oczom Chryſtuſowym iabluſtko/ głąbokie wboſtwo
 Frąciſtkowe: Dość zalecone owo Jąbłko Rayſkie/ o którym
 Piſmo S. Erat pulchrum viſu & ad velcendum ſua ve-
 ale nie rownie wdzięcznieyſze y przyiemnieyſze oczom Chryſtu-
 ſowym wboſtwo Ewangelickie. Ad quem respiciam mor-
 wt ſam BÓG niſi ad pauperculum & contritum ſpiritu.
 Prezentuie trzęcie iabluſtko Frąciſtkowe/ to ieſt oſtry żywot
 tego. Lucian. apud Pier. Że to oſobliwy bywał wtę/ albo
 ſnak ſerdeczney miłości/ gdy nakaſone od ſiebie iablko/ iedno
 drugiemu poſylalo: taki ogryzek gdy przy Mátce/ coreczce/ z
 zanadrza raz wypadł/ potym ſamym Mátka ſkręych aſſer-
 etow doćiekła. O czym Catullus Et miſſum ſponſi furtiva
 munere malum. Coś podobnego widze. O. N. Frąciſ-
 ka S. Ciało/ było to iako iabluſtko nie dogryzione/ bo dla po-
 ſtow/ płazow/ dyscyplin/ ledwie już duſzą zoſtawiała w ciele
 poſtrzeżo Przenaſw: Panna że y teraz ſwieżo nakaſone to iak
 blupſtko; bo Aniołowie poſłani po Świetego/ zaſtali go na
 aktie niezwyżaynego vmartwienia: to ieſt obnażonego car-
 iącego ſie po ciemiu; wiec zawołanego prezentuie Synowi
 ſwemu/ aby y reſpektem teyże oſtrej pokuty Frąciſtkowej/
 miłoſterdzie ſwoie raczył pokazać grzeſnikom. Prezentuie
 ieſzcze gwarcy frukt Frąciſtkow. S. Ambrozy miłość/ palma
 zowie: Ipſa charitas palma eſt. Wiec tey Palmy frukt
 ſa teſz akty miłości zbawienia bliźniego. A kiedyſ mogł
 O. S. Frąciſka wielka żarliwość o duſze ludzkie pokazać
 iako pokaiat dziś? Pyta ſie Chryſtus Frąciſka S. O co
 mnie proſiſ; proſ o co chceſ! Nie proſi o pożywienie wbo-
 giej Bráci ſwoiej po ſwiecie rozmnożonej: nie proſi y ſobie
 ſamemu aby do Nieba (czego on iak nayprzedzy prągnął)
 ſaraz ponieſiony był/ ale o ſamych grzeſnikach pamięta y
 proſi/ mówiac: Proſię cie naymilſzy Pánie moy/ wzyń te
 grzeſ-

Przeſ
 dzi ce
 Tak
 cule p
 tego p
 mizer
 ny O
 naprz
 Pánn
 dziek
 wyzn
 ius fr

STROFA 14.

R
 we n
 Nie
 omn
 dác
 kie l
 rozu
 W
 ney
 zám
 nay
 wiec
 rati

Grzesznym łaski aby tróćkolwiek wyśpiewadawszy sie/ namięt-
dzi ten Kościele/ ciele mu odpuszczone grzechy tego były.
Tak wielka tedy tego miłość ku zbawieniu ludzkiemu przema-
nie Panna Przenasw: Synowi swemu/ y swoje poważna do
tego przyłożymy instancya duszom grzesznym na oddalenie.
mizeryi ich/ to jest grzechom/ niestychany bankiet/ niezwyższo-
ny Odpust sporządza. Wierzeż że tak osobliwe wety/ y dary/
naprzód nieśmieszonemu miłosierdziu Bożiemu; a potem
Pannie Przenasw: y z O. S. Gráciściem za przyczynę po-
dzietkowawszy/ tym bardziey z Kazimierzem S. chwalać one.
wyznawamy: Ejus flore, & odore recreari cupimus: Cu-
jus fructu nos à luctu liberari credimus. Amen.

Baptismus præservativus.

STROFA 14. Pulchra tota, sine nota Cujuscunque maculæ: Pro Im-
Fac nos mundos, & jucundos Te laudare sedulè. mac: Cõ-
Cudna słiczność, ani ia złość Namnieysza nie skaziła: ceptione
Oczyść duszę, o to proszę By cię pilnie chwaliła, B. M. V.

Beatus Venter qui te portavit. Luc: 11.

Rad nie rad każdy rozum stworzony jeżeli dobrze rze-
zyżwazy. znać musi/ iż nigdy nie doścignie Cudow
Młodości y Wszechmocności Bożkiej/ ktorymi wzcił
we wszytkim Przenadosteynieysza Młoda Syna swego. S. N.
Nie darmoż to Młodopłynny Doktor nazywa ja: Negotium Sert 22
omnium seculorum. Sprawa wszytkich wiekow. Czym chciał Pent.
dąć znać (iako tłumaczy Umbra Virg: n. 1.) że choćby wszytkie
cie lata wieczności wdaly sie na to; wszytkie dni/ wszytkie
rozumy/ wszytkie języki/ y pióra wstań/ a nie wyraża cudow
Wszechmocności Bożkiej/ na tey Pannie nader Błogosławio-
ney pokazanych. Przyznając ja/ że to służy Pannie Przenasw:
zawoż/ ale osobliwie przy Niepokalanym tey Poczęciu; cu to
nawpierwsze niedoścignite cudo: y co niegdy o poczęciu przed-
wiecznym Syna Bożego z Oycą/ powiedział Prorok: Gene- Iſaj: 33
rationem ejus quis enarrabit? toż ja mówić mogę uważając
przy.

PRZYMILKOWANE NAD INNE ŚWIĘTE POJĘCIE PRZENAS: PANNY:
 A W SZYMJE TAKIM: ODPOWIADAM: JE PIĘKNOŚĆ / WRODĄ ICH
 PRZY POJĘCIU WSYSTKIE PIĘKNOŚCI / WRODY INNYCH ŚWIĘTYCH BO
 ŻYCH PRZECHODZI. O ŻADNEY DUSZY / CHOĆ OCZYSZCZONEY W ŻYWOŚCIE
 MĄTKI / RZEC SIE NIE MOŻE / GDY JA BOG STWARZA NA ŚWIĄT.
 ECCE PULCHRA ES: BO WSYSTKIE OPIĘKARZONE GRZEHEM ADAMA.
 SAMEY PRZENAS: PANNIE TE CUDNA PRZYSNAĆE WRODĘ DUCH S.

Cant: 1. Ecce tu pulchra es amica mea: ecce tu pulchra es. *Pell.*

g. Galat: ná to dáte wvage. Duplicat sermonem, vt ostend-
deret iplam pulchram, id est puram, & in Conceptione
& in vita futuram fuisse. Ná to pomtarzáia te słoná: Pi-
kna, piękna iesteś aby pokazáno, że czysta jest, y przy poczęciu
y w życiu swoim. Co y Krolewicz náš Zsímierz S. przy-
znáte tey: Pulchra tota, sine nota. Cujuscunq; macula.
Już ja tedy nie wotpie / że náder sliżna w punkcie poczęcia-
swego pokazała sie Przenas: Panna. Lecz niech mi sie godzi
pokornie spytać: w ktorey lázni tak sliżnie wyblechowała się
ná ten gás duśa tey! Wiem či ja że duśe naše brudu pier-
worodneg grzechu pozbywáia / y dopiero potym piękności wroby
swey nabýwáia w lázni Chrtu S.; wiem y to że w niektórych
osobliwie upodobánym duśom debroć Bostá iestże w żywocie
Mácierynistim będącym / Chrtiny sprawila / iáko Janowi
Jeremiaśowi / osobliwa láśta swoia oczyścáiac ich z pierworo-
dnego grzechu; ále twoiey Páнно Przenas: piękności / niezná-
iacey pierworodney stázy / tych Chrtin nie trzeba było. Je-
dnáć przecie widze / że nieśtorżona Bostá mądrość / opátzność
y miłość tu Przenas: Pánnie / wymysliła y sporzadziła cudów
wne / nikomu innemu nie pozwolone w pierwszym záraz punk-
cie poczęcia / duśy Páanny Przenas: iákies Mistyczne Chrtiny /
iuz nie ná obmycie / ále raczej ná záchowanie y obrone prze-
ciwko pierworodnemu grzechowi. Baptisma preservativum.
Wiec ja tych cudownych Chrtin duśe Przenas: Páanny / przy
punkcie poczęcia tey / wywode Metryke / pod podobieństwem
troiákiego Chrtu / popieráiac pobożney sentencyey / o Niepo-
kalánym Poczęciu Przenas: Páanny. Wprzód náuczmy się trzech
sposobow / kteremi przynamntey od dalszych przyszlych grzechow
záchować się / y chronić powinniśmy.

Czemuby tak wiele ludzi rozumnego żywota na wszelkie zbrodnie nąydowało się na świecie? między wielo innych przyczyn/ jest też ta/ że po niebezpiecznym takim wypadku w grzech/ nie starają się de preservativis remediis: to jest nie czynią tego/ coby na vchronienie się dalszych grzechow na ten czas żyć przynależało. To albowiem ma każdy grzech osobliwie śmiertelny/ że nigdy pośredynkiem nie chodzi/ ale para: Ap. Plal: 686 pone iniquitatem super iniquitatem. Przyłoż nieprawość do nieprawości; y owsem nie para ale kupa chodzą grzechy/ jeden za drugim/ iako w łańcuchu ogniwo za ogniwo ciągnie się. Itait c. 5. Vx qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis, & quasi vinculum plaustris peccatum. Biada nam (mowi Prorok) którzy nieprawość ciągniecie powrozami próżności, y iako worek worek grzech. Pięknie to pokazuje Augustyn S. Dopuścił się in Pl: 57. kto na przykład kradzieży/ aż grzech: postrzeżono go/ więc by go nie wydanio/ myśli o zaboystwie/ aż drugi grzech: odważa się/ zabija/ posłałował go kto/ aż y na drugiego by go nie wydat odważa się/ sadem mu grozi/ więc aby się nie przyznał na mełach/ y żywota nie stracił/ do Czarownic się wdaje/ Przywoprzysięga &c: nakoniec z podziwieniem mowi Augustyn S. Et quis omnia possit enumerare, quæ connectuntur peccata peccatis? A ktoś może wyszyskie wyliczyć grzechy, które z drugimi grzechami łączą się. Dla tego S. Dorotheus przez apud Pac: 1.9. n. 10. stroge daie żeby z wlochności wpadłszy w taki grzech/ zaraz a... 1.9. n. 10. zaraz starac się o przeterminatywa przeciwno dalszym wypadkom/ przydatac: Alias hic, statum nisi revocet & resipiscat, sensim labitur in secundam superbiam, ita vt in DEUM etiam incipiat insolescere. Inaczey jeżeli się nie postrzeże, nie cosnie, pomoli przyjdzie do takiej pychy, że y BOGA pogardzi. Abyś się tedy głowieże goyc się trafi zgrzeszyć/ od takiego niebezpieczeństwa y dalszych grzechow zachowal/ maś na to baptisum preservativum. Według Theologow przeciwno pierwotnemu osobliwie grzechowi/ troiaki jest Baptismus Fluminis, Flaminis, Sangvinis. Chrześ w Wodzie, w Ogniu miłości, y we Krwi Meczenskiej: co troie swoim sposobem może znaczyć trzy osobliwe sposoby skuteczne przeciwno dalszym grzechom. Naprzod Baptismus flaminis. Znaczy Spowiedz S. Ktora do wody/ FIG: DO

Apocys. do Morza ma podobieństwo swoje. Widział Jan S. także płane Morze. Et vidi tanquam Mare vitreum, mixtum igne, & eos qui vicerunt bestiam. *Umbr:* *Novar:* przez to Morze płane tłumaczy Sakrament Chrztu S. / którego także

Novar: jako płana / bo ia łatwo ludzie przez grzech tłuka. Mare

n. 723. baptisimi figuram praefert, sed vitreum dicitur, ut quam facile in nobis periclitetur, innuatur. Jednak *Mansi* przez to Morze rozumie Sakrament Spowiedzi S. Magna velut Mare contritio tua. Mare vitreum, bo powinna być jako szkło przezroczysta / szczerza Spowiedź. Igne mixtum, bo ognia miłości Bożej / zał za grzechy ząymować się ma. *Widział Jan S.* w tamym Morzu duchy także / które w tym zostając / y płocząc się Morzu / bestya zwyciężyły. Et eos qui vicerunt bestiam. *Tł.* co *Mansi:* Totum hoc ordinatum est ad reportandam victoriam de infernali illa bestia, iako by rzeki: Miało ma na tym piekielna bestya / że cie oskarżając grzechem jednym / przez to samo wkaluży wszelkich grzechom wnarzać cie tym bardziej stając się będziesz; rozmaite pokusy / okazy / albo do powtórzenia tegoż grzechu / albo do innych podobiac ci / chceszli wysć tej tego zdrady / zwyciężyć go doskonał / y opatrzyć się przeciwko dalszym pokusom; *ad Mare vitreum.* Tł. *Gełay* Odpuśc / Swiat / ale zaraz po pierwszym wpadku / vday się do Spowiedzi S.: bo naucza *Augustyn S.* Neque demoni acriores dolores infligimus, quam cum plagas peccatorum nostrorum confitendo & penitendo sanamus. *Gełay* nie możemy utrapić Człł, iako kiedy rany grzechom naszym spowiedając się y pokutując leczemy. **l. 35. c. 47.** Pier. piśel że w potęgą sił była takas Woda Stygu nazwana / w ktorej gdy kto ciało swoje oplukał / żadne orężie skodzić mu nie mogło na potym; co się na *Achillesie* pokazało. **APOPH.** Peronicyśka to / co ma Woda Potury S. / bo kiedy skalana grzechem dusze swoje w niej ochynieś / prętko dusza twoja hartuje się niezako / przeciwko pokusom dalszym: nie tylko przez to / że już swoje Człł prawo traci / które miał do niej dla popelnionego grzechu: nie tylko że w zbroie lasti poświęcającej przybiera się / ale też przy przyściu Sakramentu Potury S. nowe Ducha S. także y r.

y ratunki przeciwko grzechowi / y potusom do niego / odbiera.
 Drugi Chrzest jest Flaminis, Ognisty, kiedy kto żadna miła
 ta nie może przyść do Krzewu prawdziwego / dosyć mu na
 ten czas do zbawienia / wyprawić akt miłości Bóstey / z
 gotowa wola sposobnego czasu przyiać zwyčajny Chrzest :
 a przez to może się znaczyć drugi sposób / do którego cło-
 wiekowi gdy zgrzeszy / potrzebą się potrzeba : to jest Akt
 prawdziwey skruchy za grzech ; albo miłości p. B O G A
 nadewszystko / z gotowoscia do uczynienia należytey Spowie-
 dzi czasu sposobnego. Taki sposób słusnie Ognistym Chrztem
 nazywać się może : bo zawisi na miłości Bóstey / która o-
 gniem pospolicie zowie Pismo S. / y owsem sam Chrystus :
 Ignem veni mittere, & quid volo nisi ut accendatur. Me-
 dzieć Pański wspomina o takim cudownym ogniu / który
 z woda pomieszany tym wielką moc brał / y bardzicy się
 zarzył. Mirabile erat in aqua, quæ omnia extinguit, plus
 ignis valebat. Prawdać jest że to Medzieć mówił o onych
 Egypskich rzekach ; które na ukaranie zatwardziałego Pha-
 raona / cudownym gorzały ogniem : lecz służyć to może o-
 gniowi miłości Bóstey. W niej albowiem powiedziano :
 Aqua multa non potuerunt extinguere charitatem. We-
 brnales nieiało głowieze w błotnisto Rzeka / gdyś się raz
 dopuścił grzechu / náprzyklad pijaństwa / nieczystości : Ignieś
 już zaraz w tym błocie z Dawidem : Infixus sum in limo
 profundi, & tempestas demersit me. bo rośnie w tobie za-
 raz chęć / drugi raz toś popelnić : bądź pewien : że co mo-
 ment wielkie wody / náwałności potus do wiecey rózow / do
 cięższych grzechow bić na cie beda / jeżeli tu postoiś / porzy-
 masz taki czas to błoto na duszy twoiey. Tráfia się zaś po-
 spolicie że dla trudności o Spowiednik / nie moześ tego bło-
 ta grzechowć pretko po dopużeniu się w Morzu Spowiedzi S.
 obmyć / coś masz czynić : do ognistego Krzewu / do ognia / do
 aktu miłości Bóstey micy się szczyt / żałuy jes śmiał B O
 G A nieśkonżenie dobrego rozgniewać : postanow mocno nie
 brodzić daley w tym błocie ; a tak to będzie skuteczny akt / że
 nieetylko B O G miłosierny wtrácona przez grzech wróci ci łá-
 ska / ale wiecey Czart do ciebie przystąpić nie będzie mogł ;
 pisa

FIG)
 Sap: 16.

Psal. 68.

HIST: Piśa o Alexandrze Wielkim/ że gdy ten z Wyszkiem swoim przyciągnął w pewne Króie/ gdzie drapieżnych bestyi/ Lwow/ Tiedzwiedziow siła bardzo było/ śnaczy obronić się nie mogąc/ Ogień kazał palić około Obozu/ do którego nie śmiały przystąpić bestye. Ten ci skutek ma y ogień miłości Boskiej/ albo prawdziwey struchy: bo nie śmie lew piekielny już na-

S. 4. sup Kochająca BOGA nąćżeć dużej. **S. Bernat** mówi: Amor
SalveRe: DEI ferventes facit, audaces contra adversa, fortes à carnis mundo, & dæmonibus invincibiles. *Miłość Boska gorące- mi czyni, śmiałości w przeciwnościach, przeciw światu, ciału, y Czartu niezwyciężonemi.* Jest tedy nauka wielu godnych Theo-

Manfi.
de Pass.
1.3. d. 1.

ologow y Dycow S.3. / że pod cieplem nowym grzechem głowiek powinien/ postrzegłszy się iż zgrzeszył śmiertelnie/ zaraz bez od- wrotu brać się do Aktu miłości Bożej/ y struchy za grzechy/ y owsem pospolite zdanie jest: gdy głowiek widzi/ że po pier- wszym grzechu niebezpiecznym jest aby wiecey się z tego nie dopuścić/ powinien co przedzy albo do Spowiedzi/ albo do struchy dla zglądzenia pierwszego grzechu wdawać się/ z tego wiele racyi dowodzą/ które tu opuszczam. *Trzeci Chrzest* jest Sangvinis. Jest wielka część Theologow nauczających/ iż gdy- by kto nie mógł przysć ani do prawdziwego Chrztu/ ani się zdobyć na prawdziwy akt miłości albo struchy/ żal tylko nie doskonały mać za grzechy swoje/ a przytem zabieć by był o Wiare; Krew tego stanęłaby mu za Chrztę według słow Chry- stusowych: Qui perdiderit animam suam propter me, inveniet eam. Trąfia się y to/ że gdy zgrzeszył a nie może przysć do Spowiedzi/ ani nawet zdobyć się może wola twola na prawdziwy żal za grzechy / to na ten czas mać się brać do trzeciego sposobu poratowania duszy swojej/ co jest a.1. *Sanguinem*, niekiedy do Mczenstwa mistycznego. Boiażn w duszy jest co iako drugie męczeństwo. Pan JEZUS/ B. Margot rzec z Kottony lekająca się o grzechy swoje widząc/ rzekł do niej: Quid à me petis Margarita Martyr? Czego chcesz ode- mnie Młgorzato Męczenniczko? rzecze ona: a zemusz, co pła- nie zowieś mnie Męczenniczka? Odpowie Pan JEZUS: Martyrium tuum timor est. *boiażn w sercu twoim jest męczeń- stwo.* Wiele radą jest Mistrzom duchownych/ aby gdy owo

Mastr. 4.
Senten.

Guie

Gdzie Bóg serce swoje trudne / twarde do Spowiedzi / do aktów
 doskonałych struży; przynamniej do tych aktów męczennych
 wdawał się; to jest przynamniej wważając sobie / kiedy nie-
 kiedy sprawiedliwość Boga nad sobą widać / leżał się tary
 Bostey / nagłej śmierci: takos y Dawid S. od tego poczy-
 nał nawrocie swoje. Meditatus sum in nocte cum corde Plal: 76;
 meo, exercebam & scopebam spiritum meum. Medytowałem
 w nocy w sercu moim, chędożyłem, wymiatałem (Hieronim S.
 Gyta) Virgis cedebam, flagellabam, biczowałem duchą mojego.
 Do tych dyscyplin ducha / to jest do bojaźni wewnętrznej / radze
 ięże przydać y męczennictwo na ciebie; to jest takiekolwiek v-
 martwienie jego; zaraz po pierwszym wpadku / gdy cie już sum-
 nienie on gryzie / nie wiele myśl / ale wzyń sobie dla miłości
 BOGA y zbawienia twego gwałt: idź gdzie wkat wzyń dys-
 cipline bez odwłoki / nie maśli na to mieysca / to ten albo
 drugi dzień Srode albo Sobote odpraw na poście twárdym /
 na goley ziemi noc odkoczuy. Prawda jest że ta niedoskona-
 ła struch powzięta z bojaźni potępienia / sama przez się bez
 Spowiedzi vsprawiedliwić nie może: według nauki S. Con-
 cilium Tridentyskiego; ani też by naywiększe vmartwienia-
 ciała / według Pawła S. Si tradidero corpus meum, ita
 vt ardeam charitatem autem non habuero, nihil mihi
 prodest. Choćbym wydał ciało moje tak żebym w ogniu go- 1. Cor. 13.
 rzał, a miłości nie miał, na nic mi się to nie przyda. to cie
 ledną do doskonałego / wewnętrznego nawrocenia vsposobić-
 może. Mansi mówi: Non desunt qui aliqualem peccato- Mansi de
 ri promittunt fiduciam, quod à DEO convertendus sit; rem. pee.
 ad penitentiam, dum modo in actibus devotionum exter- D. 2.
 narum se exercere non desinat, dummodo non vtatur
 illis eo fine, vt tanto animosius peccata multiplicet. Nie-
 ktorzy obiecują nadzieie grzesznikom, że go BOG do pokuty na-
 wroci, byle tylko w pobożnych uczynkach trwał, a tego nie-
 czynił tym końcem, aby grzechom co raz przymnażał. Tym
 sposobem przyśledł do prawdziwey pokuty y uznania B O apud Cē.
 GA / y owszem zbawienie według niektórych otrzymał Nabu- Dā: Aēt.
 chodonozor, tym y on Seemę Cornelius; tym y ty grzeszniku
 moję nie tylko z grzechu twego wywindować się / ale y od dal-
 szych ochronić duszę swojej. Prawda

II. PARS

in Litan.
d. 131.

Prawda jest że Przenasw: Panna/ postanowiony przez
 Chrystusa Pana Chrześt przyjaciół zroć Piotra S. iako dawno
 dzi Miechow: lecz wiem że to cyko czyniła dla wypełnienia
 prawa od Syna swego wszytkim danego / y na samym sobie
 praktykowanego; a oraz aby Charakterem albo piętnym Chrześ-
 ściańskim duszą iey naznaczona była. Temu iednak Chrześ-
 ci przypisać się nie może zachowanie duszy Przenasw: Pann-
 ny od pierworodnego grzechu / bo ieszże na ten czas / gdy się
 żywoicie S. Anny poczyniła / postanowiony nie był / ani też
 żywoicie Matczyńskim zostaiący Przenasw: Pannie nie-
 mogli bydź aplikowany: a co więcej; ten pospolity Chrześ-
 lubo ma moc gładzacy grzech pierworodny / iednak vim pre-
 servativam aby tego miał zachować / obronić od niego nie ma.
 Inny tedy náyduie się Baptismus Preservativus, to iest troi-
 ki sposób / albo fundament / dla którego zachowana iest
 Przenasw: Panna od pierworodney skazy. Naprzód Baptis-
 mus Fluminis Chrześt wodny: ale mistyczny. Pospolita iest
 w Piśmie S. łaska poświęcająca nazywać woda. Effundam
 super vos aquam mundam. Wyleis na was wodę czystą.
 Także Janowi S. pokazano coś podobnego. Ostendit mihi
 fluvium aquae vivae iplendidum. Joach. Richard. rozumie-
 is przez tę wodę łaskę Duchá S. poświęcająca; y fluśnie:
 iako albowiem woda opletka plugaństwa ciała / tak łaska
 poświęcająca obmywa od grzechu; iako woda z ogniem zgo-
 dzić się nie może; tak łaska Boża z grzechem / y co niegdy
 Duch S. powiedział o iálmuznie / iż iako woda gási grzech
 Ignem ardentem extinguit aqua & eleemolyna resistit pec-
 catis: to ia rzeka / y tym bardziej gratia extinguit peccatum
 łaską wygasa grzech. Wszytkiego iednak Narodu ludzkiego /
 ta nieśzczesliwość iest / że dusze nasze nie wprzód ochyńa się
 w tej ślicbiściej wodzie potł się nie opala / to iest wprzód
 pierworodnym zamáźane bywaia grzechem / a dopiero potem
 przez Sakramenta SS. łaskę poświęcająca przyimuta. Coś się
 z niemi podobnego dzieie / co niegdy w pewney Bráinie po-
 gánistey / gdzie desz nie upadał potł wprzód Pántientki dla-
 bloni na ofiarę nie oddano; tak y dusza nasza wprzód ofiara
 szatowsta na świat przychodzi / niż desz / albo rosa niebie-
 ska na

sta na
 ny va
 stama
 wa
 swio
 ne M
 sunt
 ten g
 Gatu
 men
 taje
 wemu
 wa:
 dwa
 gno
 tem
 mi e
 nasz
 widz
 quasi
 je m
 niew
 sta t
 mia
 łaska
 woi
 tate
 grze
 Jere
 bo
 Prz
 pier
 byd
 ktor
 sey
 tia:
 veir

sta na nie zstąpi. Kiedy tedy na Poczęcie Przenasów: Panny
 ny uważam/ aż mi dwa zaci Prorocy stárego / y nowego Tes-
 tamentu pokazują/ iż Poczęcie Przenasów: Panny prawie pły-
 wa w rzece tej / to jest / pływa właśnie naydosłonalšey po-
 święcaiącey: á to naprzód Dawid S. nazywa Przenas: Pán-
 ne Miałstem Bożym / bardzo chwalebny: Gloriosa dicta-
 sunt de te Civitas DEI, według Doktorów SS. właśnie na
 ten czas musiał mieć oko na Poczęcie tej Panny / bo o po-
 częciu / o fundamentach Miałsta tego mówi tamże: Funda-
 menta ejus in montibus Sanctis. Drugi Prorok Jan S.
 także pokazuiacemu się dopiero z Niebá miastu iakiemuś no-
 wemu / znać początek Poczęcia Panny Przenasów: przyrowny-
 wa: Vidi Civitatem Sanctam Jerusalem descendentem, Obá-
 dwa ci Prorocy około tego Miałsta widza wody / á wody rze-
 czo powiada pierwszy: Fluminis impetus laticat Civita-
 tem DEI. á drugi: Ostendit mihi fluvium aquae vivae: Ale
 mi tu znowu trudność: przypátruje się potym Jan S. Prze-
 nasów: Pannie pod podobieństwem Thronu ; aż około niej
 widzi nie już rzekę / ále morze: In conspectu Throni mare
 quasi vitreum: tej różnice co zá przyczyná? Bedá powiada:
 że morze to znaczyło gratiam Baptismi Chrześť S. który po-
 niemaß / *supponit peccatum Originale*; wprzód grzech / niżeli łá-
 ska tá znayduje się w duszy / nie służyła woda tá morſta do
 Miałsta Boſkiego / to jest do Poczęcia Przen: Panny. Wiac
 łaska tej dana ná ten czas do rzeki á ieſze z impetem spły-
 woiacey / przyrownána jest: Fluminis impetus laticat Civi-
 tatem DEI: Opóźnia to rzeká ná dusze náſe / bo ia wprzód
 grzech pierworodny ubiega. Ubiegł ia y ná duszy Janowej /
 Jeremiaſzowej / choć nieco nádz zwyczaj do nich łaska Boſta
 bo ieſze w żywocie mátek / pospieszyła: tedy ná same dusze
 Przenasów: Panny wſytkim impetem obrociwſzy się / ubiegła
 pierworodny grzech / y od niego zachowała ia: co nie ma-
 bydſz dziwna: bo z wyſokiey gory tá woda leci / to jest łaska
 która naypierwſza otrzymała była Przenas: Panná znaywſzy-
 ſey gory / bo z Niebá. Zowie ia *Augustyn S.* Caeleſtis gra-
 tia: Niebieſka łaska: to jest iáko tłumácy *Augustyná S.* Syl-
 veira: Fuit ergo Caeleſtis gratia, nullo enim praerexistente

FIGI

Pl. 55

apud
Corn. in
Apoc.

Apoc. 21

Pl. 45

Apoc. 22

Apoc. 22
apud Cor
nel. hic

in Apoc
12:

peccato, gratia data est MARIAE, cum ipsismet principijs naturæ: ne inferior esset Angelis, quæ eorum Regina creabatur. Jakoby rzekł: Łaska poświęcająca Niebieśka / to jest która w Niebie stworzonym Aniołom dana była / prawie oraz z duchami onemi stworzona była / żaden iey grzech w onych duchach na ten czas nie poprzedził: takż łaska sążas nastąpić na świat Ducha Przenasw: Panny odebrała / by śnads nie była podobniejsza od Aniołom / których Królowa była stworzona. Ponieważ tedy z iedney strony widzimy / że w pierwszym punkcie Poczęcia Przenasw: Panny ducha iey miała łaska poświęcająca na najwyższym stopniu; a z drugiey strony Doktora Anielskiego szkół trzymamy / broniąc rzecz niepodobną / żeby choć na moment łaska Bostka zgodzić się miała w iedney duszy: coż w onym punkcie / Przenas: Pannie łaska poświęcająca łaską rzekła Niebieśka / stała się Baptismus Fluminis preservativus. Drugi Chrzest. jest Fluminis Ognisty. pisze Theatrum vite hum. iż byli niektórzy Heretycy / którzy grubo rozumiejąc one słowa Zbawicielowie: Baptizabit vos Spiritu S. & igne. ogniem się piekac Sakrament Chrztu S. admistrrowali. bład to był; ale to rzecz według Wiary s. y Theologij nieomylna / że akt ognisty / miłości Bostkiej w potrzebie nagłej stoi za Chrzest; bo Chrystus powiedział: Qui diligit me, diligetur à Patre meo. Kto mnie miłuje, umiłowany będzie od Ojca mego. a to stad: gdyż żadna miara zgodzić się y na moment nie może lub rezynktowy lub pierworodny grzech z aktem miłości Bostkiej. Ten ognisty akt / miłości Bostkiej / náydomał się w duszy Przenasw: Panny przy punkcie pierwszym stworzenia iey. Czego naprzód dowodzą figura Pisma S. Izaiasz prorokując o przyszciu na świat Przenasw: Panny / do Kółki Jessego przyrównywa ją: Egredietur Virga de radice Jesse. a zemuś to / de radice Jesse. iezeli z linii Abrahama / Izaiasz / Jakoba / y innych zacnych płaci; zemuś Prorok nie mówi: de radice Abraham, Isaac, Jacob, ale tylko náypodobniejszego Ziemiánina Jessego wspomina. Odpow: Jesse tłumaczy się Incendium ex Habreo, iakoby ogień som: z czego samego dochodzi przyczyny Sylveira y mówi: in Ap. 12. Hæc Virga Sanctissima MARIA prodijt ex vchementi amoris

lit. B
HIST.

Luc. 3.

FIG.

Itai. 11.

in Ap. 12.

mor
RIA
a z
sara
co m
a S.
zrob
niac
lumb
colu
Wie
lob
est i
lebie
to i
Pcis
dye
iako
Prze
ley
wan
le p
nie
nieb
Pán
Rán
G2
nie
ny
cz
nie
selt
B a
pon
nát
sici
tu

moris incendio Divini Patris. Ta roszka Nawięsta MA-
 RIA, wynikła z wielkiego zapalu miłości, BOGA OTC A;
 a zątym z ognia zrodzona / ogniem też miłości Bostney paląc
 żaraz musiała. Tle dżmo S. Methodius zowie to Skarbni-
 co miłości Oycowskiej: Salve amoris Dei Patris thelaure:
 a S. Gregorz Nissen. nazywa to samego Ducha S. (ktory jest
 zrodlem miłości Bostney) Córko; wważając one słowa w Pie-
 niach Salomonowych o Przenasw: Pánnte. Unica est co. Cant. 6.
 lumba mea ledyna jest gotembica moia, pyta sie: Cuiusnam
 columbx filia? Ktoryś to jest gotabek, co to gotebica zrodził?
 Wtęc refleksując się na Hieroglifik Ducha S. w postaci go-
 labki zstempulacego; odpowiada: Mater huius columbx Math. 3.
 est illa, quæ de Cælo ad Iordanem volavit. Matka tej go-
 labice była ona gotebica, która nad Iordanem z Niebá zstąpiła,
 to jest Duch S. W ogniu tedy poczęta / to jest w gorczym a-
 kcie miłości Bostney bydz musiała Przenasw: Pánná. Dacho- D.Th. 3.
 bze tego y z fundamentow nauki samego Doktorá Anyelskiego P. 2. 27.
 iako też y S. Bernardyna Senenskiego; ktorzy nauceja że D. 4.
 Przenasw: Pánná w pierwszym punkcie stworzenia dusze swo- scet. 7.
 ley miała perfectum vltim rationis, doskonały rozum, y zazy-
 wanie woli (swey). A do ktoregoś też obietum to tak doskona-
 le potencie ley; rozum y wola naprzód porwały się: pewnie Vide
 nie do czego innego! tylko do samego P. BOGA; y owsem Miech:
 niektorzy Doktorowie trzymają / że w punkcie poczęcia Przen: d. 38. n.
 Pánný / rozum ley widział iásnie BOGA / tak iako Błogos- 11.
 ławieni widzo go; a ponieważ nigdy rozum widzieć BO-
 GA iásnie nie może / żeby oraz wola błogosławiona miłością
 nie miała go kochać; idzie zątym że y wola Przenasw: Pán-
 ny ognista ona najwyższa miłością Bostá / przy punkcie po-
 częcia swego na ten czas palála; a to samo Przenasw: Pán-
 nie / było nieiako praeservativus Baptismus flaminis: bo ie-
 żelt według rozumienia wszystkich; żaden grzech razem / ani
 z aktem miłości Bostney / ani z aktem miłości błogosławionej
 pomieścić się nie może; iakoż tu gdzie to obote doskonałszym
 nad inne znayduie się sposobem; grzech pierworodny pomie-
 ścić się mogli. Trzeci Chrzest Sangvinis krwány: y ten ia-
 tu widze. Ze dwu miar / Arę y Ciało Przenasw: Pánný
 3 ktore:

z ktorými się bżis łączy dusza iey / godne było aby dla nich
do dusze przystępu żadnego nie miał grzech pierworodny. Na-
przed, że ta Krew już była naznaczona / y nie iako od Przen:
Panny ofiarowana na Wcielenie Syna Bożego. W Wiel-
kim u B D S A respektie jest Krew za Chrystusa wylana
Mazennikom S S. w wielkym iesze respektie u Chrystusa
Pana jest / Krew y Ciało Przen: Panny Matki iego. Wic-
tezeli Krew Mazensta B D S tak vprzywileiował / iż z grze-
chem zgodzić się nie może wylana dla niego; bo tym sa-
mym bez Sakramentow innych / wvolnia od niego: iżaliż
Krew Przenasw: Panny Synowi Bożiemu ofiarowana nie
miała mieć czego wiecey; to jest aby od żadnego nigdy du-
śa iey nie skalana była grzechu. Jesze y ziad godna była
Krew Przenasw: Panny / aby była Dusza iey zachowana od
pierworodney skaży. Był u pierwszego Narodu zwyczaj żyli
prawo / że gdy Krol z cudzey Winnicy iągód skosztował / tym
sąmym / winnica ona cała y wino / już Krolewskie było. Coś
podobnego zec się ma o Przenasw: Pannie: onać się to na-
zywa Winnica Syna Bożego: Vineae fui pacifico. Honor.
Cant: 8. ap. Corn. Vineae est Deipara: w tey Winnicy jest cām iągoda
ta Syna Bożego / we Krwi y Ciele Przenasw: Panny; jest
tām ta gęstezła y kropelka z ktorey vformowane bydź ma
Ciało dla Syna Bożego; a zątym Krew M A R I A E już
lib. 2. Re. wszytka musi bydź Krew J E Z U S O W A. S. Birgite
vel. C. 6. obiawiła Przenasw: Panna / iż gdy rodziła Syna Bożego:
de Assup to S. Augustyn mowi: Caro CHRJSTI, est Caro MARIÆ.
Ciało CHRISTVSOMÆ, jest Ciało MARTET. Jezeli cāć
jest: czemuż by dla oney kropelki iedney / wszytka Krew y Cia-
ło / albo razey Dusza Panny Przenasw: iednogoca się z nim /
nie miała bydź zachowana od pierworodnego grzechu. Już
tedy to troiaki cudowne praelervativum baptisma. y cā ię-
go Metryka / to jest troiaki fundament / zachowania Przen:
Panny od skaży pierworodney obaczywszy / przyznaymy iey z
Raszmierzem S. że Pulchra tota sine nota cuiuscunq; ma-
culæ. Osobliwy stroy przy Chrzćcinach sara biała: iey już
Przenasw: Panna ponieważ czyta jest: że nie potrzebuie / zwoy
Flā ia

Flā ia
mnicy
iedne
zala
Wied
bys
y my
toncz
dos

STROPHA 15.

J
zuie
ny.
Prze
nym
do 2
wch
gno
Flā
ingr
in c
chn
flug
Pān

Kłó ia przy dżiślojśkej Wroczyśności nabożnym ku tey cacie-
mniczy rozdawaci iako Lohner piśe że w Telecte Biskupowi
jednemu / gdy sie w to Swieto do Nfsey S. gotował pokas-
zał sie Przenasw: Panná/ Ornat mu biały dáiac mowila:
Wiedz to synu / żem iest niepokalanie poczeza / roztázuieć á-
bys to Swieto moie / chwalebniesty starał sie wzynić. Wic-
y my o te báte biala / to iest: Gystości sumnienia / prośac;
konzmy wierś Bazimierzá S. Fac nos mundos, & incun-
dos te laudare sedule. Amen.

Lon, T. 14

Magnum Cæli Iubileum.

O Beata! per quam data, Nova mundo gaudia:
Et aperta, fidē certa, Regna sunt cælestia.

Pro Assu-
ptio: B. V.
M. habi-
ta Crac.
sub Iubi-
leo 1700.

Swiat przez ciebie, radość w Niebie. I ná ziemi odbiera:
Bramy tamte wprzód záwarte, Nam przestroño otwiera.

Optimam partem elegit sibi MARIA. Luc. 10.

JWidze ná wytłumáczenie pomienionych słow nie po-
trzeba mi wiele ksiąg/ani Expozitorow wártowác; kiedy
dzień Wniebowzięcia Przen: Panny z wielkim zchodzi
sie Jubileuszem. S. N. Ten bowiem sam Jubileusz poká-
zuie iż wielce bogata y naylepsza iest gástka Przenasw: Pá-
ny. Różni pod różnemi figurami opisują Wniebowzięcie
Przenasw: Panny: chcąc pokazać z iak bogata gástka w o-
nym Niebieskim kráju pokáże sie. S. Thomas przyrownywa
do Krolowej Sábby / z wielkimi bogactwami do Jeruzalem
wchodzącej; O czym Pismo S. Ingressa Ierusalem cum ma-
gno comitatu & divitijs, & camelis portantibus aromata.
Ná co tak piśe: In his verbis gloriam MARIE considera
ingredientis in cælum, MARIE opulentiam meritorum
in camelis portantibus aromata. W tych słowách uważay y
chwale MARYE wstępującej do Niebá, y obfitor, á dostátek za-
ług iej. Lecz inni zdámto lepiej Wniebowzięcie Przenas-
Panny przypodobywaia Wniebowstąpieniu samego Chrystus
já Pá-

3. Reg. 10

Ja Panna; co naybardziej służy/ gdy to Święto przypada oraz z Jubileuszem. Wielkie zaście idą do drugiego podobieństwa. Jubileusz to był wielki Ziemi/ ale osobliwie Niebá/ Chrystusowe Wniebowzięcie/ przy którym Króby zasług swoich Niebu y Ziemi pokazał: kiedy naprzód ludzom zasługami swemi Portam Sanctam Bramy Niebieskie otworzył y wszystkim ludzom generalna dał nie iako absolucya/ wolał ante w ten czas zostawiać Apostołom y następcom ich/ moc do rozgrzeżenia. Accipite Spiritum S. quorum remissionem peccata, remittentur eis. A Wniebowzięciu Przen: Panny też służy. Wielki to bowiem całego świata Jubileusz: co też przysłał Bazylarz S. O Beata, per quam data, nova mundo gaudia. przy którym Przenasw: Panna pokazała że Optimam partem elegit: co jest wielkie Króby y bogactwa zasług swoich; gdy nam grzesznym niejako Bramy Jubileuszu ja otwarte: Et aperta fide certa, regna sunt caelestia. y tak takowe generalne rozgrzeżenie pozwolone jest: ponieważ do tego Króbu Kościoła S. z którego Scolici Apostolska pozwala Jubileuszow/ po zasługach Chrystusowych/ naprzód należa obficie zasługi Przenasw: Panny/ iako samá Bolla lubilei pokazuje. Ale napokazanie tego; że Optimam partem elegit MARIA, mało bym to powiedział że z tego grzesznemu światu ziemskiemu dostało się Jubileuszu: widząc ja w otwierającym się na przyszłość Przenasw: Panny Niebieski/ y dobrze z Pieniw Anielskich dochodząc: że y tam dół Jubileusz wesół obprawia. Assumpta est MARIA in Caelum. gaudet exercitus Angelorum. S. Petrus Damian. mówi: Hæc est illa dies, quæ celorum Officinas sublimiori gaudio cumulavit. Ten to jest dzień, który Niebieskie gmachy naywyższym weselem napełnił. Zostawia ja tedy Jubileusz na ziemi: idę ja Przenasw: Panna na tamten Niebieski/ y dół że Panna nazowia/ y pokazuje Magnum Caeli Jubileum. Wielkim całego Niebá jubileuszem: wprzód nie co światowych ludzi niektórym Jubileuszom/ przypaść zwykły się.

6 PARS

¶ Jak wielka różnica Jubileuszow/ wesołości światowych ludzi/ od dzisiejszego Jubileuszu Niebieskiego; bo ten widząc zgodził się z ziemskim: y my wboży ziemianie swoi

oni g
zas te
v Pa
muz
smu
prze
to op
per,
wies
Bzy:
pobd
Offie
lewst
kolor
to ze
by si
lor n
hwoy
zyl:
iesta
weso
owst
kora
twie
bran
Kor
co o
vesti
crud
ple
Jak
tego
maia
pota
wies
beba
gag

oni gorni mieſtkańcy ſwoy teſz odprawia Jubileuſz: Świąc
 zaś tego dokazać nie może/ gdyſz poſpolicie/ gdy w gorze to teſz
 v Pánow/ we Dworách/ Pałacách jubileum, weſolo/ bántiečno/
 muzyczne; w ten zaś ná dole/ to teſz v vbogich poddánych
 ſmučno/ głod/ mizerya/ płacz: y owoſem Pánſkie Jubileuſz/
 przyczyńno bywaia ſmutku y utrapienia vbogich. Wyráźnie
 to opiſał Dawid S. *Dam ſuperbit impius, incendiet pau-*
per, po Polſku wytladać ſie może/ ná owe poſpolito przypo-
 wieſć: Kiedy ſie Pánowie wádba/ poddánym czupryná trze-
 ſzy: może ia przyłozyć: Kiedy ſie Pánowie geſtuta/ weſela/
 poddáni tch płacá/ y głody cierpieć muſia. Pyta ſie Drogo
Oſien: Co to teſt/ że do ozdoby oſobliwej Máieſtawo Kro-
 lewſkich/ nie innego tylko purpurewego/ krowawego/ zázywáia
 koloru y ieżelt dla pompy y doſtátek ſwych pokazania: ná
 to że złocá/ álbo z perel/ y drogich kámieni kárá przyzwoieſia
 by ſie zdála: ieżelt teſz dla wſpániałoſci Máieſtatu; tedy ko-
 lor niebieſti/którym ſam BÓG Sfery Niebieſkie iáko Thron
 ſwoy: *Cælum mihi ſedes eſt:* przyozdobil/ bárdziejby ſu-
 żył? Odpowiada tenże Drogo: że ten krowawy kolor ná Má-
 ieſtawách/ ná kárách Pánſkich dáte znać/ iáko wſpániałoſci/
 weſeloſci/ eryumſy/ bántiecy Pánſkie bez jalu/ bez płázu/ y
 owoſem krwáe wſtawdzonych poddánych/ krowy ná to podá-
 kowál/ ſtladać ſie Pánſtwu muſia/ bydź nie mogą. Ná po-
 twierdzenie tego/ pyta ſie ieſzże tenże: czemu to Zydzi przy-
 brawſzy Chryſtuſa Pána w purpure/ záraz teſz w cierniowá-
 Korone wſtroili Glowe S. iego/ y przed nim kłakáli. Ná
 co odpowiadáiac mowi: *Chlamidem ei coccineam, hoc eſt*
veſtimentum mixtum ſanguine circumdant, cum propter
crudelē ſanguinolentiam à plerisq; honoratur; vnde &
plectentes coronam de ſpinis, ponunt ſuper caput ejus.
 Jáko by zeſt: máia poſánowaníe ſwoje Koronáci/ Pánowie
 tego ſwiátá/ dla mágnificencyey/ doſtátek ſwoich/ ále te
 máia z prace/ że krwí poddánych ſwoich. Wyráźnie ſie to
 pokazáło ná Dawidzie/ choćci tylko ná początku pod przypo-
 wieſćia/ álbo raczy przyimowa Nátaná Proroká: *Dives ha-*
bebat boves, & oves &c: Doſtáctiem wſyſtkiego v tego bo-
 gactwa/ weſolo/ bántiečno; bo ná przyſcie iednego tylko geſtá/
 á ieſzże

Pſalm 9.

SCRIP.
in Matt.
22.2. Regum.
FIG.

a ięsze iakiegoś Pielgrzyma/ nie proſty obiad Paſał bawół/
 ale bántiet ſprawić roſporządza: Vc exhiberet convivium
 peregrino illi, qui venerat ad ſe: a odprawił je ſie ten bánt-
 tiet bez krwi/ bez płázu poddánnych iego? bynamniej: płá-
 zę vbogi Ocieć/ w głodzie oſtánnim z dziaćkami zoſtawſzy: bo
 mu ná ten bántiet Pańſki/ wzięto owieczke ktora tylko iedno
 miał/ znáć ná pożywienie/ y odzieża dziatek ſwoich: Pauper
 habebat vnam ovem parvulam, quam emerat, nutrierat,
 & quæ creverat apud eum cum filijs eius ſimul: tulit ovem
 Vici pauperis, & præparavit Viro qui venerat ad ſe. Do-
 brze tá przypowieſć popiera máterij moiej/ ale lepiey ięſze
 ſáme ſignificatum przypowieſci: kontentnie namierenoſci ſwo-
 ie Dawid/ wzięwſzy do domu Beſábea/ weſoł je ma ta ná pá-
 łácu ſwoim/ wſyſteł Dwór in júbilo, rádzi je weſołego wódza
 Pána: ale poddánemu iego Dyráſowi piſkozy/ płácz/ zgubá/
 y owſem śmierć; bá y całemu Królestwu iego/ ktore dla
 grzechu Pańſkiego/powietrze/Woyny cierpieć muſiało. Tá coſ
 nam dáleko przykładow ſukáć/ wozách náſzych/ w domu ie-
 mamy a ſwieże. Czyli teraz w Oczyszćnie náſzey nie wſtá-
 wiezne Jubileuſe/ y Świata wroczyſte: iuż nie w Koſciólách/
 ale po Dworách/ po Pałacách Pańſkich/ oſobliwie ná ziązdách/
 Seymách/ Seymiákách/ záwſe jubilate, Vivat Geſte/ záwſe
 ſtrojno/ gromádnó/ bántietno/ tak ſobie drugi bużno poſte-
 puie/ iákoby to był Pánem całego ſwiata. Tádſtawje ieno-
 vchá ku Domowi/ ku Wioſtom/ ku poddánym iego; pewnie
 táń nie Jubileuſe/ nie weſóło: W iednym káćie płáze/ náſze-
 ka/ ſáma Jeyknoſć/ gdy widzi/ iż ná zbyrkách onych ginie
 ſubſtáncyja iey/ bo muſi niebogá/ ná wypráwe dla Jegotnoſci
 ná Seym záſtáwić nie raz Kleynoćiki ſwoie; albo tej dlużni-
 kom piſać ſie ná kárty; ſtekáia w drugim káćie dziatek/ dla
 dlugow ná dobrá záciágnionych: mówia ſobie Synagógowie:
 a ktoſ nam ná Szkoły/ ná Preceptory dobre náložý: Córę-
 ki lamentuia mówiac: Tá czym poſagi náſze beda/ kto o náſ
 pokłoni ſie Rodzicom/ wiedzac o tak zádłużoney ſubáncyi
 a dopieroſ ięzeli záyrzemy do chátek poddánnych/ práwie kwiá-
 we tzy leia/ ci ktoży przećiwko ſłuſnoſci/ nowe ſłádkie ná wy-
 práwe Pánów ná Seym/ ná poſpoliteuſzenie cynić/ Tádwo-
 ne

ne D
 ktorzy
 podw
 máta
 do R
 vbog
 muſie
 dány
 dzier
 braca
 Augu
 ris,
 & ali
 alius
 ięſ, a
 drug
 a dru
 náſi
 ten z
 ono/
 bych
 woln
 weſe
 ſow/
 iedn
 odda
 záraz
 zez
 ale c
 ná c
 drug
 litey
 piia
 wy
 iede
 wá
 zni

ne Drągonie idź jedni żimować / drugi wyprawić musieli /
 którzy tak daleko / w tak drogi czas swym kościem / o głodzie
 podwodowali. Wiem jednego kłosa kluczo swoich intratnych
 mającego / ale obrzydłego łakomcą / ktoremu gdy na Jubileus
 do Krakowa iechał na *expensā* a podobno y na ialmużne dla
 ubogich / poddani / nie tylko kury / gasi / ale y pieniądze składać
 musieli: O dopieroż taki Jubileus Pański nie bez smutku pod-
 danych! Jeżeli co obrzydliwszego jest w naszej Polsce / iako te
 zdzierstwa! które potym ięszce na obrazie Bosta / na zbytki o-
 bracają sie / właśnie do terazniejszych Polaków służy słowa S.
Augustyna. Tu bibis, & alius diffundit lachrymis; tu epula-
 ris, & alios cibo tuo strangulas; tu symphonia delectaris,
 & alius miserabili deplorat ejulatu; tu poma degustas, &
 alius spinam vorat. Ty piiesz, a drugi łzami sie oblewa; ty
 iesz, a potrawę twoją drugiego; ty sie muzyka delectujesz, a
 drugi żalonym wyciem oplakuie; ty smacznych fruktów żądniesz,
 a drugi ciernie potyka. Pr. Marian: piśe: że gdy Reformaci
 nasi Indow nawracając przyszli do Krolestwa Texuci, zastali
 ten zwyczaj: że ostatnie dni każdego miesiąca diablo pogąstwo
 ono / sto niewolników na ofiarę zabijało / kilku zaś znaczney-
 szych Panów / a nawet y sam Krol Kazawszy znaczneyse nie-
 wolniki z który oblupić / skatali w one stony ubrani w posrodku
 weselacych sie. Wiasny konterfekt naszych Polskich Jubileus
 bow / to jest Pańskich bankietów / y tryumfów. Oblupia nie
 jednego prawie z który / naziściągają długów na wieczne nie-
 oddanie / nabiora trunków / materyi / y innych rzeczy w kupcow /
 zaraz obiecuiac płacić / napożyczają rozmaitych w przyjaćioł
 rzeczy / kleynotów / argentezy / wszystko sie to obroci na ofiarę
 ale sątu przeklatemu: bo na zbytki / na piątyki / a częstoć
 na co gorzszego / bo na czas temi traktamentami łowia sobie
 drugich / aby im w złych praktykach / skodliwych Rzeczypo-
 litey / albo bliźniemu służyli / a nimi trzymali: trawia / grata /
 pija / tancuia / wesolo / *lubilemus*, ale patrzącie w skorach Erwa-
 szych ludzkich. Ann: Ang: ma: iż w Wiedniu Kapucyn Lib: 17:
 jeden / chcąc nawrócić do pokuty niesprawiedliwego Juryste /
 wziawszy w rękę kray obrusu / ktorym nakryty był stół / kre- EXEMP.
 z niego wyćisnął; na pokazanie iż substancya Jurysty onego /
 trwia

Tob: in.
c. 14.Chr. Ref.
lib: 3.

Lib: 17:

EXEMP.

Krwio ludzka była. O gdyby na wszystkich bankietach Pán-
wie Polsey mniej bogoboyni/ przyšlo prásować śąty wóseł/
w których pyśno chodząc/ cąćcuiać/ weselićie się z podobno po-
tazaloby się/ że to nie śąty ale śtóry ludzkie/ pewnie nie tedn-
kropła krwi ludzkiej wypłynęaby z nich/ á podobno wóseł/
kie porráwy/ trunki wóseł/ Krwio ludzka sárumięniałyby się.
Już tedy rzecz iásna/ że razem ná gorze y ná dole/ to jest y v
Pánstwa y v poddanych bydsz nie moze wóseł; ale gdy Jubi-
leus/ wóseł v Pánstwa/ v poddánstwa smucno/ płacziwo bydsz
musi.

II. PARS

Nie cąć się dziele przy dzisieyszym Jubileus/ Który Tę-
bo ná przysięcie Panny Przenas: odprawuie: bo y my ná zi-
mi swoy odprawuie my Jubileus/ y Niebo też swoy. Gó-
ny on Jubileus/ naminteysey kzywdy/ ani smutku/ nie przy-
nosi nam ná dole zostájącym Ziemiáninom: y owšem ten-
Nieba Jubileus/ nie tylko nam nie psuje Jubileusu ná zi-
mi/ ale nád to we wszystkich átkommoduie się/ zgadzając
dzo dobrze z Jubileusem wielkim teráznieyszym/ Scac tym
Wniebowzięcie Panny Przenas. Trzy kondycye ma ó-
bliwse teráznieyszy náš wielki Jubileus: Kościół/ Spo-
wiedź/ y Komunia S. To iá troie widze swoim sposobem
ná támtym Niebieskim dzisieyszym przy Wniebowzięciu Pán-
ny Przenas: Jubileusu; toż troie wielce objaśnia y wychwa-
la Wniebowzięcie tey. Naprzód widze dziś nowy Kościół
áto iękoże wielozaki: stáć álbowltem dziś w ógach millionow
Aniolow SS. y innych Obywatelow Niebieskich/ nigdy
w támtym Králu nie widána Bázylíká: to jest łzyry Gło-
wiek/ wielbiony ná Dufy y Ciele Pánna Przenas: / cąć iá
tytułie Greg: Thaum. Ave animatum DEI Templum, ave
Caeli; & terrę æquivalens dignumq; domicilium. Witay
żywy Kościele Boski: witay Niebu y Ziemi w óbserwacji rowne
y godne mieszkánie. S. Prod: O Templum, in quo factus
est iple DEUS Sacerdos! naturam non demutans, sed eum,
qui est secundum Ordinem Melchisedech, per misericordi-
am inducens. O Kościele! w którym sam BOG śląc się Kapłá-
nem! Natury nie odmieniając; ale tego przyjmując ná się, kto-
ry jest według porzadku Melchisedechá. Rzetelniey zete: że
w-
widza
ściół
przeć
sienc
mille
ten V
w Kto
wyżs
Spiri
náste
ściół
poten
sua n
lám
sibi
ściół
leż
Pán
telno
zdam
Circu
ma,
bien
de h
rat,
Wn
wó
nie
wieł
S. t
inv
bie,
pio
bo
eluc
spo
Ma

In laud.
Virg.

widząc Pannę Przenas: wielbiona! widzę nieiało trzy Ko-
ścioly. Naprzód widzę niby Kościół Zamkowy: bo pełny
przeciwko Nieprzyjaciółom dusznym obrony. Collum tuum Cant. 4:
sicut turris David, quæ edificata est cum propugnaculis,
mille Clypei pendent ex ea; omnis armatura fortium. A
ten Kościół jest Katedrą: bo widzę te Ducha i Ciało/
w którym sobie osobiwa rezydencya / Katedra / założył nay-
wyższy Biskup BOG nasz. Templum Domini, Sacrarium,
Spiritus Sancti. Wład którym to Katedrą BOG A
naszego Kościołem medyniuc S. Damián. oraz stęsiac do Ko- de Nativ.
ścioła Salomonowego / tak mówi: Illi templo DEUS Omni-
potens gloriam sui adventus contulit, sed nihil ex eo in-
sua natura suscepit; in Beatissimæ autem Virginis non so-
lum dignatus est descendere: Sed ex eo etiam perfectam
sibi substantiam nostræ mortalitatis vnire. Tancem Ko-
ściołowi BOG Wschmogocy dał chwałę przyszcia swego;
leż z niego nic nie przyiał na Naturę swoie; w żywot zaś
Panny Przenas: nie tylko wstąpić raczył / ale też z niego smiero-
telności naszej substancya z sobą doskonałe złączył. Pomore
zdami się iako bym widział Kościół Panny MARYJ in
Circulo, Cześć dla tego / że iako Cyklus test figura perfectissi-
ma, ani końca / ani początku niemająca; tak y chwałę wiel-
bienia Panny Przenas: S. Petr: Damian: Gloria quæ eam
de hoc mundo transeuntem comitata est, principium igno-
rat, nescit finem. Cześć dla tego że Panna Przenas: przy-
Wniebowzięciu swoim / stanęła iak w Cyklu / na wszystkie-
wokolo strony gotowa badac toczyć się prawie na potatomas
nie wciekających się do siebie. W tey to osobie Eccles: ps: Eccl: 24.
wiedział: Gyrum Caeli circuivi sola. Na co pisze Bonav:
S. tak mówi. Gyrum, terræ sola circuiv', vt subyenias
invocantibus te. Sama krążył ziemie, abyś wzynającym cie-
bie, była ratunkiem. Potrzebie iakobym widział Kościół S.
Piotra. Naypryncypalniey Piotr S. Przymiły. Tibi da-
bo claves &c: Quidquid ligaveris &c. Zgola zawiadować
kluczami Miłosierdzia Bożego; isaliś co nader osobliwym-
sposobem nie służy Pannie Przenas: Sluchaycie Bernarda S. Serm. de
Mater est misericordix, eo quod Divinæ pietatis abyssum. Salve.
cui

cui vult, & quando vult, & quomodo vult creditur aperire, ut quisquis enormis peccator non pereat, cui Sancta Sanctorum patrocinijs suis suffragia præstat. *Matka miłosierdzia jest, dla tego, że łaskę Boską komu chce, y kiedy chce, y iako chce łatwo iedna, aby żaden grzesznik nie zginął; za którym się Świeta nād Świetem ślawnia: y owszem nie nā co iniesz Wniebowzięta Panna! sława nā prawicy: Ascitit Regina ā dextris &c: tylko aby zagniewanego BÓGŃ nā grzesznym / podniesiona zatrzymowała rękę / ā cō osobliwa / y onym zgnębnym duszom / o których powiedziano: In inferno nulla est redemptio. Którym już nie można nā wleczność wszystkie orworyć wrót Miłosierdzia Bożego / przecież y tym iakozkolwiek*

Serm. de milosierna Panna dzisiaj wyświadcza folge. S. Odilo. Non
Assump: audent hodie Ministri tartarei attingere suos captivos, quos recolunt redemptos illius sanguine, qui pro mundi salute dignatus est nati de Virgine. Tego tedy tróistkiego Jubileusowego Mistycznego Kościół! dziś napiermsia odprawnie się w Ciebie Wzięta od Duchom onych y Obywatelom Ciebieśkich; kiedy wnieśionej w Ciebie Pannie! z wielkim zdumieniem nād chwała tej y wielbieniem / należyła Matce Bożej / Królowej Ciebie y Ziemi! cały Dux Ciebieśki oddać weneracya. Druga kondycya Jubileus Confessio: vgnanie! wyznanie wszelkich excessom: Wiemci że w tej Pannie! nietylko excessa złe żadne! ale y podobieństwa do grzechu znajądować się nie mogą. Hæc est virga, in qua nec nodus originalis, nec cortex actualis culpæ fuit. Ale wiem też y to! że y Chrystus choć ze wszystkich naczystszy od grzechu! ā przecież Spowiedź czyni. Confiteor tibi Pater Domine Celi & terræ. Wiem że y S. Augustyn mowi: Non solius est confiteri peccatoris, sed aliquando laudatoris: takac to Spowiedź y wyznania chwały / słysze / czynia Orszak Ciebieśki! przy Wniebowzięciu Panny Przenas: Wyznania naprzód y o raz przyznania Pannie Przenas: że przy Wniebowzięciu tej Ciebie odbiera nowa ozdoba / bez której Ciebie / nie byłoby Ciebie! ale dzika ledna pustynia. Pyta się Novar: co to jest że przypatrując się Aniołowie wstępujący w Ciebie Pannie! tak mówią; Quæ est ista quæ ascendit per desertum: po Ciebie.

Matt. II.
Ser: 8. de
V. B.

FIG.
Cant; 3.

Dieb
Dieb
nia / y
styn: a
dofce
nym
chow
tego
toby
Calu
daie
glo. i
albon
bione
ale n
sum
y chr
ogol
paw
24.
Dkl
bant
GJ
pod
rone
fa
to
Thr
Ade
sam
iz
Chu
stuz
go
Lun
pos
illa

Niebie to już prowadzacy sie Pannie przypierowali sie /
 Niebo zaś jest raczy Ray rostkowy; wszelkiego wkontentowa-
 nia / y obfidości: Genuj sie Anyotom to Niebo dzika zda pus-
 tyna: Odp: Lubo rostkowe ono m.yske każda Dusze swieta
 doskonałe błogosławieństwem swoim zasługom proporcjonal-
 nym kontentowało; peti iednak do onych Niebieskich gma-
 chow pożądana Panny Przenasw: Osoba nie samociała / post
 tego komplementu uwielbienia swego nie ogladali / restno iac
 toby onych Duchow SS. bylo / pustynia Niebo sie im zdalo.
 Calum Virgine destitutum deserto comparatum legimus: Vmbre
 dacie przyzyne *Anselm S.* Quia omnia quæ in Cælo sunt, per Navar.
 glorificationem tuam inæstimabiliter decorantur. *Cokolwiek* de Excel.
albomnem n Niebie jest, niżysko to przez uwielbienie twoie ozd- Virge
bione zostaje. Wyznania iestże Obywatele Niebiescy / wielki
 ale nader chwalebny excessna Panna Przenasw: to jest *Exces-*
sum gloria, iako uwielbienie iey przy Wniebowzięciu swoim /
y chwala / wszelkie uwielbienia y chwaly / ktore zgromadzone
ogolnie mieć moze szereg stworzenie / przewyżsa / samym to
powierzchnowym świadoga postępiem. Widzi Jan S. iako
 24. Starcow: Mittebant Coronas suas ante Thronum, FIG:
 DEL. Nie dzwunie sie / gdy widze tych Starcow: Procede- Apoc: 4
 bant ante sedentem in Throno: bo ten siedzacy byl BO-
 GUM / ktoremu od stworzenia zelobienosc nalezy / ale je
 pod Tron swoje rzucala Korony: to misternieysza? rzucic Ko-
 rone pod nogi: iest to znać / ktorym kco swoje godnosc podley-
 fa vznais wzgledem godności / zacności tego przed ktorym
 to gni. Tron ten figurawal Panna Przenasw: S. Alb: M. S. in de
 Thronus gratiae est Sacratissima Virgo. Unde Apostolus. dic.
 Adeamus cum fiducia thronum gratiae DEI. Wiece tym Habr. 4
 samym / gdy Korony swoje pod ten Tron rzucala / wyznai-
 iz Korony ich / chwala / uwielbienie / ganie przed Korona
 Chwaly y uwielbienie dzis Wniebowzietey Panny / do zego
 sluzy dowcipny disturs S. Damiána, od podobienstwa sloneczne-
 go powziety: Sol lucidus, incalescens, ita sibi Syderum & SIMIL:
 Lunæ rapit positionem, ut sint quasi non sint, & videri non
 possint: similiter & Virga Jesse veri prævia luminis, in-
 illa inaccessiblei luce perlucens, sic verorumq; spirituum he-
 betat

- betat dignitatē; ut in comparatione Virginis, nec possint, nec debeant apparere. *Słońce iśnieiaca, tak dalece wśyśkich Gwiazd, y Xieżyca świątłość tłumi, że są iakoby nie byty, y świątłość ich widziána bydy nie może.* Podobnie y Rozgá leśego w oney niedostępney świątłości iśnieiaca, tak obygdá Duchow 36-enośe ponuża, że w porównaniu Panny, nie mogą, y nie powinny bydy widziáne. Trzedia Kondycya Jubileuszu SS. Communio Eucharistica. Coś osobliwego powiem: Przenasw: Komunią **SACRAMENT** ten! nie rozumieyćcie! żeby to tylko miał bydy śmnych ludzi żyłacych ná świećcie pokarm: iest to Chleb y pokarm! oraz dla Obywátelom Niebieskich! iest nieiśko pokarm! y wjezá Krośa śama **TROJCA** Przenas: wtráctowána bywa. S. Elig: Im nolata pro redemptione nostrá Caro CHRISTI, totus TRINITATIS est lacticia. *Ośárowane dla zbanienia nášego Ciáto CHRTSTVSOWE, iest weselem TRO-*
- Hom. 9. **CT** Przenas: Niebieskiey to Kráiny specyat: Hic est Panis qui de Caelo descendit: porczy dla Anyolow! y Duchow wcielbionych nágotowána: Panem Angelorum manducavit homo. *Nád tym bántierem Obywátelom Niebieskich prz-*
- Apoc: 19. *śáiacych sobie wysłuchał Jan S. Gaudeamus omnes & exultemus quia venerunt Nuptiae Agni. Wedding Aug: S. Theodoret: Apponin: S. Laurent: Iustin: Nuptiae Agni znágo ziednoczenie się z CHRTSTVSEN przez Komunią Przenas: Wiec że ja teraz pytam: á kiedyż to te Komuniá swoim sposobem odpráwili Anyolowie SS. y Duśe w wcielbione onych śárych Oycom SS. & to iest kiedy to z presencyi Przenaswíetśego SACRAMENTV! osobliwe w Contentowánie odnieśli w oney Kráinie Niebieskiey: Odpow: że dopiero przytym Jubileuszu! Wesełu Wniebowziętey Pány*
- de Ven: *ny. Słuchayćie co osobliwego piśe Engelq: ex Hautino & SACR: Servio. Mystici quidam tradunt quod B. Virgo ab accepto Viatico Venerabilis SACRAMENTI, vi amoris in præscentem Filium, animam exhalavit, atq; adeo incorruptis specibus Eucharistiae cum Corpore Virginis translata, hodieq; manere in Corpore Virginis perspicuo, ut à Beatis cum summa voluptate, & gratulatione, tota eternitate adoretur. Niektorzy Miślycy twierdzą że Pánná Przenas: po prz-*

ieciu Przenajświętszego **SARRAMENTU**, z wielkiej miłości prze-
 ciwno Obecnemu Synowi swemu, Ducha wypuścił; y tak prze-
 nieśiona jest z Ciałem młodym w sobie nie naruszone, species
 Eucharisticas - tak tedy y po dziesięć zostaje tenże Przenasw:
SARRAMENT w przezroczyłym Ciele Pánięskim, aby od Błogo-
 sławionych, z wielką wciechą, y poniesowaniem, był na całą wie-
 czność czczony, y sławiany. Wierc według tej pobożney y nie
 w sobie zdrożney nie mającey opinij / gdy w kraju onym
 Ciebieściem Anielowie SS. / y starożytności Pątryar-
 chowie nigdy przedtym niewidano rzeczy co jest Św. świat:
 go Hostya / iako w Monstrancyi Należyteściowej / w Wnie-
 sznościach Panny Przenasw: obaczyli: iżali rozumiecie / że
 gorącemi serc w wielbionych affektami / nie jednoczyli Dusz
 swoich / y te Wielkiego Jubileuszu otrzymali cudowno Rom-
 mian / co jest / pociecha z Przenasw. Św. Sarramentu.
 Bona ten Jubileusz Ciebieści / modlitwa: Wprzód wspo-
 mniawszy co się stało w Guberny w dzień Wniebowzięcia
 Panny Przenasw: gdy słownica Heretycka Elizabeta panowa-
 ła. W pewnym Cysterstym Zakonie Heretycy 40. Zakoni HIST.
 nikow zamordowali w Wigilię Wniebowzięcia Panny / oprocz
 staruszkę jednego; ten tedy gdy czas był Ciebieściu płakał ser-
 decznie z miłości ku Pannie Przenasw: że nie miał kto spie- Broude
 wać / chwalić Pannę Przenasw: idzie potym sam do Cho- in Prop:
 ru / alijet zażalenie pełne stało Zakonników śpiewających Ciebie-
 por.: O których na świątyniach wokoło prażki czerwone były /
 na znak że tam tedy miesz Heretycki prześledi: Ci tedy
 wszyscy na głowach swoich korony / a w ręku palmy mieli.
 Teraz reflexya czynie: Kiedy Ciebie Ciebieści odprawia Jubi-
 leus / y my z szczerobliwośći **CLEMENSA XI.** odprawiamy
 na świątyni: a wieluz nas test / cośmy go dostąpili: albo co by
 się gotowali szczerze go dostąpić: Czy nie test / albo nie be-
 dzie tak / iako było w Rzymie za S. Gregorzem / ktorzym obe-
 sławiono / że Jubileuszu tylko Papież / y babać jedna dostąpili:
 ta rokować niechce; jednak mam argumenta, że mało którzy
 by zupełnie szczerze dostąpili go / a iest że wiecie takich /
 którzy dla natężow / dla rozróżnego iest / nie myśla szczerze
 się dysponować: dochodzą tego ex effectibus. Wymy je Jubi-
 leus

bileuſz ma wwalniać y ob winy/ y ob Karania/ nawet boge-
snego; o odpuſzczeniu winy wieſzcie nie możemy. Neſcit ho-
mo an odio an amore dignus ſit: ale co do Karania wiadomo/
że nam bogeſnego na ſwiecie/ nie kondonowano; a to podob-
no dla grzechow publicznych w ſtánach Pánſkich: o co y
pod czas Jubileuſu/ nie zwozaynie burzy ſie Niebo/ graby
chleb odeymuia: &c. teſt ſáym nie mało między wami w
mártlych; pozabitych na duſy: Vdaymy ſie po podobne ch
do do Pánny Przenaſw: niech przy Wniebowſięciu ſwoim
wſtrzeſza pozabitych grzechem duſe / ſtuczna nam taſta do
doſkonalej ſtruchy/ do poprawy żywota wpraſiaac; aby tak
potym pod obieka tey/ do oney Wiebieſciey Kráiny/ na wieczny
Jubileuſz z Swietomi Wojemi wprowadzeni / przy naypie-
wſzym powitaniu Przenaydoſtoynieyſzey Tej oſoby/ z Baſi-
mierzem S. mogliſmy weſolo záſpiewac tey:

O Beata; per quam data, Novo mundo gaudia
Et aperta, fide certâ, Regna ſunt Cæleſtia. Amen.

Cunabula renaſcentis Mundi.

Pro Na-
tivity. B
V. M:

STROFA 16.

Per te Mundus, lætabundus. Novo fulget lumine:
Antiquarum, tenebrarum, Exutus caligine.

Vmorzony, odrodzony. Świat twym światłem jaśniej-
sz. Starych złości, y ciemności. Zámieniem nie truchleje.

Liber Generationis IESV CHRISTI Matth. 1.

KJedy ta czytam zdania Doktorow SS. w Sermoná-
rach ktore czynia przy Drożyſtoſci Narodzenia Pán-
ny Przenaſw: pomieſzány nie co w mym rozumie zo-
ſtać. S. N. Nie moge bowiem ſobie zgadnać kto ſie co
dziſ rodzi/ y czy to narodzenie: Poſpolitec wprowadzić ro-
zumienie/ że ſie to dziſ Naſwiet: Pánna rodzi / y tak teſt:
ale mnie Doktorowie niektorzy ipowiedała / że ſie ktoś drugi
z Pánno Przenaſw: rodzi/ a przynamniey ſwoje poczyta odro-
dzenie. *Guerr: abb: mowi: Hodie Natalem B. Virginis Ma-*
ris ce:

Serm. 1.

his celebramus, de qua omnium vita natalem accepit:
 Dział opiewamy Narodzenie Najbłogosławiejszej Mátki y Pan-
 ny, z której wyszły nas żyją Narodzenie nżiał: Andr:
 Ierolol: O Narodzoney Pannie mów! Senio quasi confe-
 ctus mundus, per Mariam senectam exiit, quæ sola præ-
 ter naturam fuit electa ad naturæ renovationem. Iuz zstá-
 rzáły świat przez MARIÁ stárości swojej pozbyła, która já-
 mi wybrána była, nád przyrodzenie dla odnowienia natury. S. Sermon de
 German: Constant: nazywa to odnowieniem zaślatałości; lum.
 Renovatio rerum antiquarum. Coś podobnego y Kazimierz
 S. przypiewuje Pannie Przenasw: Per te mundus latibundus, de Exc.
 dus, novo fulget lumine: Antiquarum tenebrarum, exutus
 caligine. Jakoby chciał rzec DD. SS. że przez Pannę Przes-
 nasw: dziś się rodzą następuje zaraz Narodzenie/ albo od-
 rodzenie się cudowne światá wszystkiego. Złód mnie rośnię-
 trudności/ gdy o odrodzeniu światá słysze: trzeba by mi dziś
 być Tłokodemem: ten wysłyszawszy od Chrystusa/ iż każde-
 mu by najstarszemu/ znów się rodzić trzeba: Amen dico
 tibi, nisi quis renatus fuerit denuo, non potest videre Re-
 gnū DEI: zdumiał rzekł do Mistrza. Quomodo homo po-
 test renasci, cum sit senex. Iakóž to może człowiek odrodzić
 się, gdy już stary. Toż y ja słysząc/ że, przez Pannę Przenas:
 zaślatały świat ma się odradzać/ mogę rzec: Quomodo
 mundus potest renasci cum sit senex. Wlądził y wyelu-
 mował tam te trudności Zbawiciel Tłokodemowi: Wier y
 ja/ z Doktorami y Pismem S. powąże się władzić y te druga;
 y owszem pokaza/ iż w tej kolibeczce/ w tych powoyniczkach/
 w których nowo Narodzona Panna Przenasw: Narodzenie
 swoje odprawia/ grzeszny/ zgrzybiały świat początki odrodze-
 nia swego bierze/ y do nich od Panny Przenas: ná wychowa-
 nie przyietny jest. Powiem tedy takim co sposobem Panna
 Przenasw: odrodziła/ odchowala świat. Wprzód powiedzia-
 ły; iako to/ y zemu/ rzecz jest ciężka człowiekowi zaślata-
 lemu w nieciotach odmłodnić ná stárość/ to jest odchowac
 się w cnotliwym obycaie.

Pler. Hier. piše: że u Poganstwa zły to był zná/ y pro. 1: PARS
 gnostyk; gdy sobie iáki stary głowiek odnował w głowie 13a. C. 47.
 Y że od

- je odmłodził / y zbał się sobie bydy dziecięciem; albo młodością / y nie dźwi; bo niewierny on lud / tylko opowierchawnych rzeczach sadził; y za rzecz niepodobna taką odmianę miał: U nas zaś Wiara S. oświeconych / zwłazając duchownie mówiac / nie jest wprawdzie rzecz niepodobna / ale by stary odmłodzić miał / co jest / zle swoje życie odmienić w cnotliwe; jednak rzecz to bardzo rzadka / y prawie cud ośobliwe Bostie: a nawet nie tylko ta rzecz głowietowi ciężka / ale y sam P. BÓG / gdy to czyni / z oporem nie tak to czyni. Jasnio pokazał P. JEZUS. (nauca Euseb. S. miss:) iż oni w Ewangeliey S. trzey umarli od P. JEZUSA wstrzeżeni / wyrażają trojakić grzeszników. Naprzód Cerką Arcykapłana Żydowskiego / Ktora P. JEZUS teżże domu Oycowskiego nie wyniesiona / pretko po skonaniu wstrzeżenił: znaczy dusze Ktora zezwoliwszy w sercu na grzech / zamyśla o wypełnieniu tego. Owa zaś Młodzieniec / Ktorego P. JEZUS / już za miasto wyniesionego do pogrzebu / wstrzeżenił: znaczy owego Ktory zła myśl samym uczynkiem wypełnił. Łazarz zaś Ktory nie tylko umarli / y pogrzebiony był; ale y w grobie zaśmierdział się. znaczył tych: Ktorzy długo zostają w grzechu; y owsem w rozmaitych złych nalogach zaśmierdział się. Uwajcież teraz rożnice cudów. Wstrzeżenił P. JEZUS Pánienkę / Młodzieniastka / prawie iednym słowem dożnieniem. Tetigit loculum, & dixit Adolescens tibi dico surge: a kiedy przyšlo wstrzeżać Łazarza / takies zatrudnienie po sobie pokazuje P. JEZUS / miewa się / y turbuie. Infrémuie spiritu, & turbavit semetipsum: y znówu drugi raz toż czyni: Rursus fremens in semetipso venit ad monumentum. co uwajając S. Anton. mówi: In resurrectione Lazari quadruidani quæ designat conversionem peccatoris inveterati in malis, Christus ostendit se laborare. Chciał tym postępkim pokazać P. JEZUS / takto co jest rzecz ciężka zaśtárszatego grzesznika w złym życiu wstrzeżać / to jest / odmienić zle obyczajie tego. A dopieroż ex parte peccatoris względem samego grzesznika: jest rzecz wielce ciężka / a prawie nie przepelamiana: bo zły nalog w przyprowadzenie obraca się / y nie takto gwałt czyni. Cogitatio prava delectationem parit, delectatio contentionem, consensus actionem, actio contentu-

S. de La-
zar:

Matth. 9

FIG.

Luc. 7

Ioan. 11.

q. d.

S. Ildor.

svetudinem, consuetudo necessitatem, sicq; his vinculis ho-
mo implicatus catena vitiatorum tenetur adstrictus. Mysł
zła rodzi roskoś, roskoś zezwolenie, zezwolenie zły uczynek, u-
czynek rodzi nalog, nalog czyni potrzebe, y tak iako by tancuchai
mi związany człowiek w grzechach rad nie rad zostate. To
wszystko pokazuje/ iako jest rzecz bardzo ciężka staremu/ zā-
starzałemu w grzechach odmłodnić/ odrodzić się w obyczaje
Czemuby to zās y zkeś pochodzilo/ deydziemy wnet przez po-
dobienstwo. Wiećie że do tego aby się kto dobrze/ y pie- SIMIL:
tnie wychował/ albo odchowal/ trzech osobliwie rzeczy trzeba
mu: Zaraz na początku trzeba aby głonki iego z pilnością po-
wilano: inaczey kosiawcem/ takiego by był: potym trzeba
mu także pokarmu / to jest mleka Matczynskiego: potym
gdy podrasła/ trzeba dobrych Nauczycielow/ Dyrektorow oby-
czajow iego. Podobnym sposobem / aby się kto mógł (du-
chowonie mówiąc:) wchowac dobrze w cnoszach Swietych; w
obyczajach dobrych/ tego troygā koniecznie potrzebuie. trze-
ba na dusze iego powoynikow/ trzeba mleka/ trzeba y dobrych
Dyrektorow: czego troygā zāstarzaly w grzechach człowiek nie
przyimie/ zcierpieć nie może. Naprzod nie zcierpi powoy-
nikow: Powoynikami zowie wszystkie prawa Bożkiego przy-
kazania: bo natura naša z trzymemi nogami/ rekami/ to
jest affektami do złego sklonnemi/ rodzi się. Sensus & co-
gitatio humani cordis prona sunt in malum ab adolescen-
tia sua, że na czas y przeciwko wstydomi wrodzonemu/ zbro-
dni się dopuszcza. Sporzadził tedy P. B O G człowie-
kow Prawa swego przykazania / dla náprostowania zlych
chuci/ iakoby powoyniki/ tak ie zowie sam u Proroka: Liga
testimonium signa legem in discipulis meis: y kto z mlodu
zaraz ściśta mlode głonki swoje temi powoynikami/ to jest/
kto w mlodości z razu/ námierności swoje przyucza kierować
według przykazania Bożego/ mawiac one od zápalczywości/
od swywoli/ od pychy/ y innych zlych postępkow/ takowy
swego času pieknych obyczajow pokaze się/ proste beda affe-
kta iego. A daś się tey zāstarzaly w nalogach swoich gło-
wiek wiazac temi powoynikami? to jest námierności iego
dadaś się ochelznać Prawem Bożym: bynamniey: albo bā-

Gen. 8.

Iai. 8.

bzo rzadko y trudno. Zwiąże go nie raz P. B D S albo przez
 wewnętrzne oświecenie/ albo przez Rządzącego/ albo przez Spół-
 wiednika/ albo z dyskursu mądrego Przyjaciela/ że się to nie go-
 dzi/ nie pożytkuje żyć/ ludźmi tak widomie przynosić/ pokaje
 mu iasnie że tak żyć/ jest pewnego poręczenia czekać: Tę-
 czas też P. B D S zowią go choroba/ nież złościem i takim; w-
 znaie on złe życie swoje/ Wiaże y on wola swoje obicucie i-
 żeli pożyte/ albo się z Kłopotu wolni/ żyć według prawa B-
 jego: ale nie długo tego/ bo nie mogąc rozszkanych namię-
 eności swych utrzymać/ wyciąga z tych powoynałkow głowa
 do złych myśli/ wspominać sobie z lubością na przeszłe roz-
 kłaki; potym wyciąga rąki do swywoły/ do drapiestwa/ a
 potym y nożki; y owšem całego siebie wywleczuje; goy i-
 wnie znowu na wszystko złe rozpusta się: iako tam Comus
 wymawia P. B D S u Proroka. Ropisti vincula mea, & di-
 xisti non seruiam, Tęgo zaś wskazywa przyczyna są zasto-
 rzale tego nalogi. Poti w dylektacji miękkie zlonki/ kłaki
 zły/ utrzymać go powoyniki; ale kiedy to już kłaki stary
 ewarde/ darmo/ nie naprostałeś ich/ choćbyś ich w prasa wle-
 żył. Wspomina Job 3. o takimsi grzesznym człowieku/ Pro-
 rego nie tylko dusza/ ciało/ ale też y same kłaki/ już y w sta-
 rości napełnione były grzechem. Ossa eius implebuntur vi-
 tijs adolescentiae eius, a nawet y po śmierci pozbyć złości
 onych nie mogli: Et cum eo in pulvere dormient. Grze-
 garz S. przez tego starego/ tłumaczy zastarzałego w nieczno-
 sach grzesznika: Ktorego to kłaki/ to jest potencie duszne/ i
 rozum, y wola/ co raz bardziej przez dopuszczanie się
 grzechu w twarzenie. Hoc enim quod male cepit, peius
 quotidie per consuetudinem roboratur. Patrząci co
 Job przydaie/ że y w starości/ y przy śmierci/ te kłaki/ co
 jest affekta duszne naprostać się/ y zterować od złego do
 P. B D S A nie dąda: Prava consuetudines, quae semel
 ceperunt, atq; quotidie duriores existunt, & cum eo in
 pulvere dormiunt, non nisi cum eius vita finiuntur. Zte-
 nalogi które się raz zistły, y co dzień twarzą czynia się;
 z grzesznikiem y w grabie zstają, bo chyba przy samej śmierci
 koniec woy biorą; a jacyś iasno rzeczy iż zastarzały w nie-
 prawy

Jerem. 2.

FIG.

Job. 20,

lib. 15.

Mor. 1

C. 5.

Idem.

praw
 na so
 mlek
 bracie
 przyt
 nosci
 pugn
 erubn
 w wy
 bego/
 okazy
 dla p
 przez
 go. C
 meo:
 starz
 ka:
 conc
 Evan
 Ewan
 gem
 stary
 nie s
 przyt
 ich c
 agul
 sie i
 Cor
 Zpr
 te.
 w za
 mlek
 mie
 nazy
 grze
 mia
 Raba

prawościach/ nie przyjmie pomocy/ zcierpieć nie może
na sobie oblig prawa Bożego. Powtórę nie może przyjmować
mleka/ pokarmu Duchownego/ to jest nie może smaku przy-
brać do prawa Bożego: P: B O S albowiem / ponieważ
przykazania tego światła są przeciwne słyn wrodzonym skłon-
nościom naszym; Sento aliam legem in membris meis re-
pugnantem legi CHRISTI; a ztym maia iakas gorycz/ albo
trudność/ one nieistko przyszedł głowickowi/ gdy zgestroć
w wypełnieniu przykazania swego/ choć na czas przytrudniey-
tego/ daie iakas słodkość duchowna; że gdy maiać sposobności/
obłączy do zemsty/ piciństwa/ nieczystości/ umarłowi się w tym
dla P. B O S A / potym wielce z tego iakos kontent/ y wesoł.
Pierzo smakujcie sobie Dawid wypełnienie przykazania Bożego.
Quam dulcia faucibus meis eloquia tua. super mel ori
meo: A przyjmieś ten pokarm tak potrzebny/ grzeźnik za-
starczył: bymniey. Wabi sam Piotr S. do iakiego mle-
ka: Sicut modo geniti infantes, rationabile sine dolo lac
concupiscite: przez które mleko rozumie Cornel. Doctrinam
Evangelicam, ob suavitatem, & dulcedinem. Nauka Boska
Ewangeliczna, dla smaku y słodyczy, która w sobie zamyka: a
czemuś to do tego mleka Infantes, dzieci tylko zapraszają o
starych/ to jest/ o zastarzających w grzechu nie: bo całowym
nie smażne/ ale gorstkie/ przykre/ nie znośne zdadza się bydz
przykazania Bożego/ zaciwiarzające serce w nalogach/ słodycz
ich obraca sobie w kwas/ albo w kwaszby jeden kwasog: Co-
agulatum est sicut lac cor eorum: mowi Dawid. Zpiekło
się iako mleko serce ich. Tłā co pisać Petr. Lojex mowi:
Cor coagulatum est, cor obstinatum, & peccatis induratum:
Zpieczone serce, test to serce zakamiałe, y w złym zaciwardzi-
te. Nie lubi ich dusza tego słod ego mleka/ nie ma smaku
w zachowaniu Prawa Bożego; raczy tacy wolać pić pierś
mleka/ Jedz piekielnych/ na które lamentuje Jeremiaś: La-
miae nudaverunt mammas, lactaverunt catulos suos. Ob-
nędzyły ledze pierśi swoje, karmiły szczenięta swoje. Rostkoś w
grzechu słusnie piekielna Jedza nazywać się może: bo iako La-
mia jest co bestya. postać tylko ludzka po pas maiać/ o czym
Raban) tak rostkoś postać tylko ludzka na grzeźnym postać
wia

Rom. 7;

Pl. 118;

hic
FIG,

1. Pet. 2.

Pl. 118;

Thren. 4.

Dom.
Sept.

HIST.

wia: w samej iednak rzeczy bestya go czyni. Comparatur
est iumentis insipientibus. Wiece wola zastarzali grzesni-
cy/ z tego piekielnego Młamzystka pierśi złość sąci/ choć sta-
rzy roztosy służyć; y tak w tychże samych lubieżnościach
mierać/ y ginać zwykli. S. Anton: Padu: Misera anima
quæ quasi à mamilla diaboli, Mundi lugie voluptatema-
Mizerna dusza, która iakoby z pierśi diabelskich smiatowa sie ro-
skos. Potrzebie tacy nie przyimua znieść nie moga dyzeto-
row dobrych/ bo pospolicie starzy sli/ gdy ich napomni-
mlodye Waszność na grzechy moie/ stary ia: stary! stary
y diabel/ a przecie sly: a co wieksha gniewała sie/ na tych/
co im oczy otworzyć chca/ wlekała przed niemi. Takie niech
tona/ niech piekło otwarte widzi/ niech y sam P. JEZVS
przyidzie/ napomina/ namawia go aby wyrzekł sie ztego ży-
cia swego/ one obzydził; nie przyimie tego: Co przykładem
pokazuje. Za czasow S. Borgiasa. w hiszpányi na śmierć
zachorował ieden możny Pan/ który wpytke życie y substanc-
cya na roztosach cielesnych strawiwszy/ gdy go na Spowiedzi
namawiano/ każdego prawie wypchnąć kazal; dowiadując się
o cym Borgiasz/ padnie na modlitwe przed Krucyfikem/ pro-
si o nawrocenie oney dusze: ożywa się CHRYSTVS z
Krzyżem/ obiecuje sam w osobie Medyka tam posć ięże przed
Borgiaszem/ y tak sie istalo: poczał on Niebieski Medyk y
Borgiasz o chorobie/ o lekarstwach mówić; wdzięcznie tego
słuchał chory: aż gdy o Spowiedzi/ odwrócił sie od nich/ zni-
czyn od niego odchodza: znouu gdy sie Borgiasz modli/ ka-
zał P. JEZVS ow Krucifix wziąć/ zeby na wyzrzenie ię-
go mogli sie on grzesnik nawrócić/ y niezginać: czyni to wpyt-
kto Borgiasz/ ognistemi słowami aby sie do ran JEZVS-
WŁCZ/ do pokuty miał napomina/ ale darmo/ puści sie na
ostatek Bzew z ran Krucyfisa/ pokazuje Borgiasz choremu/
y oraz iako CHRYSTVS nie żaliwie świętey Krwie/ na-
obmycie duszy ięgo; y to nic niepomogło: aż na ostatek ober-
wawszy Krucifix rękę/ rzucił między oczy niewdzięcznikowi
Krwia/ na znak zemsty; wczym nieśczęśliwy stonał/ y agła-
nał. Z czego iasna/ że ponieważ zastarzali w złościach grze-
snię nieprzyimua trzech pomienionych rzeczy/ potrzebnych do
zbawie-

zbawie-
rzecz i
obygaj
2
rzálem
znac/
niu Pa
Damia
Bze m
mus
delect
liquar
o/oblin
gdz
iniaz
samym
wie
genou
line
creata
const
BOG
wpytk
napra
ka
RTA
sie Pa
nie po
czyna
dwoic
Maty
rzon
cych:
wio.
Poleb
przod
stim.
y ci

zbawienia/ do odnowienia sie/ dla tego też ciepła y rzadka
rzecz jest/ aby Etery taki mogli sie odrodzić/ odmienić w złych
obywajach swoich.

Lubo widzieliśmy iako to rzadka y trudna rzecz/ ząsta/ II. PARS.
rzalemu w złościach odmłodnieć; przecieś musi każdy przy-
znać/ że ząstazwały w złościach swoich świat/ przy Narodze-
niu Panny Przenasw: zą iey pomocą cudownie odradza sie. S.
Damian: w swoim dziś Bazaniu/ rodzący sie Pannie/ choć ie- Ierem. 31

że nie zwiastowanej daie tytuł Matki Bostiey: Exulte-
mus in hac die precipua. & totis visceribus in Domino
delectemur: inqua dum Redemptoris recolimus Matrem, re-
liquarum festivitatum celebramus originem. *Weselmy sie*
o/obliwie dziś. y ze wśtykich nnetrzności cieśmy sie n Panie;
gdz nspominając sobie n Matke Odkupiciela naszego, wśtykich in Allog.
iniaz początek odprawniemy: Anzelm zaś S: nauczał że tym N. 27.

śamiym Matka sie nazywać ma wśtykiego świata/ gdy sie 30-
wie Matka Bostka: DEVS omnia creavit, & MARIA DEUM
genuit: qui potuit omnia ex nihilo facere, noluit ea violata,
sine MARIA reficere. DEVS igitur est Pater omniū rerum
creatarum, & MARIA est Mater rerū creatarū, Deus est Pater
constitutionis omniū & Maria est Mater restitutionis omniū.

BOG wśtyko stworzył. MARIA zrodziła BOGA, ten ktory mógł
wśtyko z niczego stworzyć, niechciał zepsowanego bez MARIET
naprawić: BOG jest Oycem nśtelkiego stworzenia, MARIA jest MAT-
KA stworzenia: BOG jest Oycem istności wśtykich rzeczy, MA-
RIA jest Matką odrodzenia wśtykich. Zączym dziś rodząca

sie Panna/ moge nazwać Matką wśtykiego świata/ dziś przez
nie poczynającego sie odradzać. A iakim że to sposobem po-
czyna sie odradzać świat przez NIARXA: według wżonych
dwoiaki jest Świat. Magnus, & Parvus Mundus. Wielki, y

Mały Świat. przez pierwszy rozumie sie wśtyko zebranie stwo-
rzonych rzeczy n Niebie y n ziemi/ lub żyjących lub nieżyja-
cych: przez drugi rozumie sie człowiek/ trozego z Grecká so-
wio. Microcosmos, Parvus Mundus. Oboie to/ prawie w

bolebęce Panny Przenasw: dziś pocyna sie odradzać. Na-
przod Świat; ze wśtykim stworzeniem Niebieskim/ y ziemi-
skim. Najcenniejsze stworzenie n Niebie sa Aniołowie SS.
y ci gascia z upadku ludzkiego/ gascia z ruiny między soba dla

Lucy

2. de
Sl. 10.

Rom. 8.
Alloq. 9.
n. 27.

Lucyferowego gżedhu wczyniony nie pomadu zśmroceni/ dżiś
widzac rodząca się Panna y Młaka Odkupiciela/ y Napraw
ce ruin swoich; weseli nader/ iakoby się dżiś odrodźli. O Sym
S. Vinc: Ferr: MARIA bona Angelis, quia per eam reparat
tur Cathedra. Dobra, wdzięczna, Anyelom MARIA, bo przy
nie ruiny ich naprawione bywają. J Rich: Angelis data est in
reparationem. Dana est Anyelom na odnowienie. Co się za
tycze innego nierozumnego/ tak na Ciebie/ iako y na ziemi
stworzenia: powiada Paweł S. o iakimsi lamentie/ y cięży
kim smutku każdego stworzenia. Scimus, quod omnis crea
tura ingemiscit, & parturit vlq; adhuc: A iakosż to Anyel
S. wąża się przed przysięciem Nasw: Panny wżycie stworze
nia nie tylko smutne/ zgrzybiałe były/ ale też iakoby umarły
a to od żalu wielkiego/ który nie wymowny pewnie miałoby
były; gdyby ich przyrodzenie do tego sposobne było; a to dla
tego/ że ludzkiemu białochwałstwu służyć musiały/ gdy słoń
cu/ gwiazdom, bestyom/ tamiętom iako Bogu się klaniały.
Quasi omnia mortua erant, cum obtinebantur oppressio
ne, & decolorabantur abulu idolis servientium. Wier
dy już żuto nte iako/ że przez narodzenie się Młaki Bosty
ius BOG obiawiać się iasney pocyna/ y białochwałstwu
następuje ruina/ iakoby odradzała się. Caelum, Sydera, ter
ra, flumina, dies, nox, quaecunq; humana potestati vel ve
tilitati sunt obnoxia, in amissum decus se se gratulantur.
Domino per se quodammodo resuscitata. Niebo, gwiazdy,
ziemia, rzeki, dzień, noc, y cokolwiek służy potrzebie ludzkiej,
winświa sobie, że utracona ich ozdoba, znemu im przywrócona
jest: y tenże S. Doktor konkluduje/ że stworzenia nierozumne
go odnowienie/ przypisać się powinno Pannie Pżenaw: dla
Światego Owocu/ żywota tej. Hęc tanta bona, per bene
dictum fructum, benedicti ventris, benedictæ MARIE pro
venerunt: Zego popiera y S. Cyrill: Alex: iako Syramy w Bze
wolarzu in Ożau: Nativ: Per te omnis creatura Idolorum
errore detenta, conversa est ad agnitionem veritatis. Do
pieroż na samym słowieku/ dla którego zbawienia y od
nowienia dżiś Pżen: MARIA rodzi się/ ięszce lepiej po
kazuje się to cudowne odrodzenie światła: prawieć to w te
dney

bney Polibezce wychowało się zbawienie nasze z Panna Pize-
 nasz: nie tylko dla tego iż ta Panna rodząca się dziś/ Matka
 naznaczona jest Sprawce zbawienia naszego: przez co mediatę
 jest Matka zbawienia/ odtupienia/ odrodzenia z pierworodnes-
 go grzechu Dusz naszych; ale też dla tego; że każdego zlos-
 wiek Dusz/ tak sprawiedliwego/ iako y grzesznego/ dziś nie
 iako do Polibezki swojej bierze/ y one dobrze odchowac po-
 deymy sie. Dla czego S. Bonav. nazywa ja Nutricem San-
 ctitatis. Wychowawicielka wszelkiej świątobliwości. Ma ona
 widze ma/ dla wychowania Dusz naszych/ miłkie powoyniczki/
 ma smaczny y czuły pokarm/ ma y dobre Nauczyciele. Ma
 naprzod powoyniczki swoje/ ktorými kosiawe/ krzywe affektu na-
 miętności nasze/ co gwałtownie wywierzowały się/ albo nie daly
 się wiazać prawu Bożiemu/ potrafi naprostować: to jest/ ma
 sposoby swoje/ ktorými ostrzemi w nas złe skłonności/ y krzywa/
 to jest/ odwrócona od BOGA wola grzesznego człowieka zno-
 wu może naprostować: bo tego ona sobie na wychowanie—
 weźmie/ albo kto się jej sam przez osobliwe nabożeństwo od-
 da kaliczki/ niedoskonałości duchowney/ długo w takim zcier-
 pieć nie może. Wzajam ja sobie/ że tam na początku Pie-
 niow Salomonowych/ iakież Dusz nazwano niedoroszlami/
 młodzieźnemi. Adolescentula dilexerunt te nimis: aż nie
 długo potym/ gdy te niedorosłki wziat kros na swoje—
 wychowanie/ y prawie do pierś ich swoich przysadził; tuż ich
 pismo nie niedoroszlami/ ale dorosłemi/ meznemi/ mocnemi/
 ba y Melchizna nazywa. Memores vberum tuorum, recti
 diligunt te. Rich: na to pisać/ nauza; że to o nabożeństwie
 tu Pannie Przenasz: ma się rozumieć. Hoc de electione
 MARIAE dicitur. Czemu by zaś powtórnie doskonałemi/ me-
 żnemi one nazwano? odpowiada: Eisdem animas quas vo-
 caverunt adolescentulas, rectos vocant; quasi viriles, non
 effeminatos, rectos non senectute curvatos & dicunt, re-
 cti diligunt te, memores vberum tuorum. W ktorých slo-
 wach przyczyne doskonałości/ y meśtwá ich dacie te: że one
 Dusz już zaktoczyły się w Nasz: Pannie/ y przytacz były przez
 osobliwe nabożeństwo na rece jej. Wic Novar: każdego/
 ktory widzi/ albo niedorośla Dusz swoje w enoty/ albo też v-
 lomno

apud
 Vmbri
 n. 424.

FIG:
 Cant: 1.

l. 2. da
 laud.

II. 414.

Baron.
2. 102.

7. 14 5.

FIG:
Bicz. ep.
2017

lominą w affektach swoich / w potusach nieścacieczna / bojaźli-
wa / albo pokaligona częstemi wypadkami w grzechy ; napomnia-
na / aby przez osobliwe nabożeństwo oddał ja na wychowanie
Pannie Przenas ; ; ktora pewnie łaskami wproszonemi w Syna
swoego powie / zwiąże Duszę jego bojaźnia Boga / podchor-
w w cnotach / y dobrze wyprostuie / vgruncuie namietności ie-
go. O Syn mowitak : *Tantum diligamus hanc Virginem :*
quæ vbera factori suo præbuit, sic fiet ut muliebrem ani-
munum exuti, induamus virilem fortes effecti. *Ma powtor-*
dia nas iako Kochająca Mátka y smaczny pokarm / nie żalu-
je na odchowanie Duszy ludzkiej / Pánterstich Piersi swoich /
y Mleka : Wiem ja że Panna Przenasw : niektórych Świę-
tych / iako to Miłodoplynnego Bernarda / Fulberta Biskupa
pá / y tych piersi swoich wychowała dobrze / gdy nawet y w
domie / cudownie wsta ich mleko swoje nayszystsze / pusz-
ła. A pómieszasz sie też y piersi twoich nayszystszych / grze-
sne Dusze nasze Panno Przenas : y zyni nam nadzieie S. Gre-
MARIA quanto sanctior est omni Matre, tanto clementior
et dulcior est, circa peccatores conversos. *MARIA imo*
światła jest Mátka, tym sie łaskawsza, łodba pokazuje, pokutowa-
cym grzesznikom. O iak często bywa nam grzesznym : że lubo
nas iuz tá łaskawa Mátka dobrze powie / to jest wprosiwszy
łaskę pokuty S. / struchy zá grzechy / zwiąże bojaźnia Boga
Dusze nasze / aby do nieczego złego nie porwały sie wiecey / y
trzymuie náchcniéniami / sposobami rojnemi : przecie to Duszą
naszą bywa iakos márkato ; ciepło / nie smaczno ; passye-
martwić. Wolalby koziół / to jest namietność naszą skakać
biegać / po gorach / lasach / po rożnych obiektach : Coż zyni Ko-
chająca Mátka / aby w tym powieciu ciepło nie było Duszy /
dale mu piersi swoich / to jest / iedna mu y BOSA / że ná to
go Dusze zstąpi łodkość Niebiesta / wbytko mu to smaczno
y wdzieczno wzyni / y cał wryzma go piersiami swoimi / je-
nte odbieży od BOSA / od postanowionego sobie cnotliwego
żyła. Pięknie to objaśnit ciemny Akademicki Arát : Poeta
wvazaiac słowa Cant: 7. że przy Naswiatkiej Oblubienicy
piersiach iakoby dwote koziółek wianuie Pismo. Duo vbe-
ra tua sunt sicut duo hinnuli. : gdale przy iednych piersiach
zasiaw-

zastawę Syna tego samego p. JESUSA; pyta się co to są
drugi kociołek w drugiej pierś? y odpowiada/ że to te słodkości
swoje Panna Przenas: dla kociołkow co się swymoli nawzyl/ i
to jest/ dla grzeszników zachowała. O czym tak mowi.

... ast vnde gemelli

Sunt Capreae? quibus haec vbera scatent?

Vt tibi peccator, fieret velut hinnulus alter.

Vbera propter eum, lac capreaeque geris.

Skuteczne to mleko / y słodkość **MARKIJA** na wstrzymanie
przynosi grzesznikom / y w pokusach ich posilające. Co ten cud
pożądacie. *Belua*: piśe o jednym duchownym / który lubo się **L. 1. C. 21.**
w świecie kochał / nigdy jednak by w największej nawaie nie
miał kocioła / żeby z Trąbożnictwem nie miał posprowić **EXEMP.**
Panny Przenas: y znowu kłękawszy mawiał. *Blogosławiony*
żywot który nośił, y pierśi które karmiły **CHRTYSTUSA** Páná:
ten właśnie choroba zapadłszy; z desperacyi iżył / wargi / ze-
bami swoimi targał / coż chcąc żyć y innym członkom:
gdy już bardzo osłabiony leży / postarzeje w głowach siedząc
tego słabego młodzianá / był to Anioł: á cen wplacując
mowi: O Páni Miłosierdzia / y także ten iżył który cie chwa-
lił ná to przyśled / jeżeli ty Páni opuszczasz swoich / także my
pilnować będziemy swoich y wpadnie sąsiad nadszied zbawie-
nia ludzom. W tych słowach widzi że Przen: Panna przy-
chodzi do chorego / y najwyższe pierśi swoje odkrywszy w usta
tego Mleka Pánińskiego wpuści: czym nie tylko doskonałe
onego wzdrowia / ale też także słodkością Ducha jego napelnia
że zaraz odmienną się / żywot światobliwy pozak. O cen
ci to pokarm nabożnie prosi *S. Bonav.*: Scilla nobis Domina
gratiam vberum, & manante lacte dulcedinis tuae refice
viscera puerorum tuorum. *Nasłatek* Panna Przenas: opas-
eruje swemu wychowancowi dobro *Directory* / *Nauczyciele.*
Cant. 4. Przywrotnywa to Oblubieniec / do takis Akademij:
bo gdzie Biblia nasá żyta: Sicut curris David collum tu-
um, quae edificata est eum propugnaculis: tam *Hebr.* 37
ta: Constructa ad disciplinam. *Pagnin.* edificata ad do-
cendum, y słusnie; gdyż Panna Przenas: dla *directory* oby-

FIGI

- czaiow ludzich / nie tylko zostawiła przykład żywota swego
wśelkich cnót pełnego / ale też na czas y Mistrzynia sama sta
stała: co lubo gęstokroć czyni niewidomie / wnetrzne wpraszając
natchnienia / oświecenia / okazyje do zlego oddalając / sporząd
dzając dobrych Inspektorow / towarzyszew; iednak pokazala
Arta 20. to y widomie niektórym. O czym *Theoph: Marian:* ten piś
tako niektórych Panna Przenas: sama wzyła nabożeństwa:
tako Nowicyuszą Zakonu Naszego Koronti mówic nauczyla:
tako z S. Celestynem Papieżem / przychodząc z Janem S. Pa
1. m. tierze Kaptłanście odprawiała. *Berlinc: in Th: Vit. ma id*
ko *CHRISTVS P.* pokazawszy sie pobożney Mactronie
Gersendzie, która miała dozorze młodego Komesa S.
Elzearego, frąlowala sie o niego / rzekł do niej: Młodzianko
wi temu: za którego tak sie bardzo modliś / dalem za Mistrzyn
nia Matkę moie. Ażebyście stąrzy zaścąrzali w złościach
nie rzekli / że to tylko młodym Panna Przenas: podeymwie sie
inspektorować / onych do dobrego kierować: Sluchaycieś Da
wida S. który opisując Pannę Przenas: w duchu pod po
bienstwem Miasta / nauczył sie wżacych: *Diligite Dominus*
Psal: 36. *portas Sion:* gdzie inną *versia* czyta *Portas studentium:* dale
sąraz znać / że ona odrey skoly nie odpycha Murzynow / & po
pulus *æthiopum*, hi fuerunt illic, co jest / ludzi zaścąrzających
Mat: 23. w złościach: tak ich zowie Duch S. Si mutare potest *æthi*
ops pellem suam, & vos poteritis *benefacere*, cum didice
ritis male: y tych Panna Przenas: nie odpycha od siebie / y
ym / byle pokusować chcieli / gęstokroć podaje natchnienia /
sposoby / okazyje sporządza / których gdy sie chwycą / mogą są
stąrzających nalogow / y gdzieś om pozbyć / y niekto odrodzić si
na Macierzynskich rekach Opieki Panny Przenas: Wyma
Baruc. 2. wia tam Komus Prorok / że nie tylko o *EGYPTO* ale y o *MAME*
ce / o karmicielce swóiey zapominał: *Obliuisti DFUM*, &
contristastis nutrice vestram. Na co piśac *Richard:* Karm
1. 2. micielka ta byds rozumie Pannę Przenas: *Peccatoribus dici*
tur: cōtristastis nutrice vestrā, id est Ecclesiā, vel MARIAM.
Wiec aby nam ta przymierka nie służyła; wznaw sly jako
Panna Przenas: rodząca sie dziś prawie w swóiey Poliboczce /
to jest / w Opiece swej zaścąrzają owiat / osobliwie *Erzse*
Dusze

Duże nąże odradza/ y odchowuje; spiwamy iey z Kásiimio-
rzem S. Per te mundus lacerabundus, novo fulget lumi-
ne &c. Umrzony, odrodzony, imiat twym światłem iánnieie.
A M E N.

Egenorum triplex Portio.

Nunc potentes, sunt egentes. Sicut olim dixerat:

Et egeni, sunt pleni, Vt tu prophetaveras.

Teraz możni, są dobr prozni Iákoś obiecowála;

A wbostwo, wśsego mnostwo Ma coś prorokowála.

Diviserunt equam Portionem debilibus, pupillis,
& viduis. 2. Mach: 8.

NJe Pánstki to bántkie/ z korego ánt Wdowce/ áni
sierotce/ áni vbogiemu nie sie nie dostanie. S. N.

Otrabiono w Ewángelji S. sławne bántkiety bogaczá

owego: Homo erat dives, qui epulabatur quotidie splendide: Luc: 16.

coż po nim/ kiedy nie Pánstki/ bo y okruszyny z niego kálce glo-

dnemu Łazarzowi niedostało sie: Et nemo illi dabat: psi náđ

nim miłosierneyssemi pokazali sie/ liżąc rány iego: Lingebát

vulnera ejus. Przeciwnym zaś sposobem chwali Pismo S.

bántkiety/ ná korych sie to y vbogi/ potrzebny pozwył. Bár: Esth: 1.

do sie znać Pismu S. wpodobat ow bántkie Aššuerusa Bro,

lá; bo go seroko opiliute: á z czegoż: Wiele tam godnych byo

to do zalecenia rzeczy/ bo niecyłko niezmiernie bogaty/ y z o-

sobliwym przadkiem byl/ ále też oraz pobożny/ á prawie za-

konny obiad: piásiyt/ przynuti tam nie bylo. Nec erat,

qui nolētes cogeret ad bibendum: ále mnie ztego bardziey

sie wpodobal/ że ná tym bántkiecie porcyá swoje mieli nie tyl-

ko Senatorem/ y bogaci/ ále też y vbogie pospolstwo. In- Esth: 9.

vitavit omnem populum, qui inventus est. Takánie tak

że Mardocheusz/ aby wśystek lud Żydowski Swięto wvolnie-

nia od Miega Amanowego odprawuiac bánt ery sobiz sprá-

wiali/ vt essent dies isti epularum, & latitax: áż też zaraz

obmyśla y vbogim porcyá: Et mitterent sibi invicem ciború 2. Mac: 8.

partes

ProFesto
Portiun:
culx.

STROFA 17.

partes, & pauperibus munuscula largiretur. Wesoło tryumfować / lupami się nieprzyjacielskiemi dzielać Jubaś Machabejczyk: & y ten pamięta o porcy dla Wdowek / dla sierot / dla Kalików. Diviserunt equam Portionem debilibus, pupillis, & viduis. W ubogim Domku powierzechawnie / ale w świątyni rzeczy w szacnym / bo w Pałacu / w Kościółku Panny **MARII** Anielskiej / bankiet się działo oraz z Jubileuszem obprawuie / na którym zacięli studzy / bo Anysławie / zacięty sił / go Goście / bo **P. JESUS** / Matka tego / y Franciszek S. / bogate Porcy / bo nayspodleyšymu Gościowi Franciszkowi S. co się mu podoba / to sobie obierać kajo: & nam ubogim ludzkom y potrzebnym / dostanieś się też taka Porcytka: dostanie S. N. Bankiet to bowiem Panny Przenas: & ta takby świątka była na potrzebne y przyznacie Błogosławieństwa. Egeni sunt pleni, sicut prophetaveras. Wiece panienom wyklacie zwaśzają nabożniejszy / pozostałe porcy z bankietom do szpitalow / do klasztorow zasylać: ia też z tego Panny Przenas Bankietu / trzy Porcytki od tych trzech bankietuacych się Gości / trzem nayspodleyšym / iako to Kalikom / sierotom / y Wdowkom / duchowne rozniósł Porcytki; wprzód przeciętło zbytkom bankietow świeckich / y resztom na niepotrzebne ludzkie: naukę duchowną dawasz.

I. PARS **M**łodsza Polityka Dworska / wiele bardo ztego / y obrządku Boskiej wprowadziła na bankiety Państwa; osobliwie wnaśey Polityce: które mi się bardo niepodobają. Ciapzod dyskursy w stołach Pańskich / o artykułach Wiary: bo to nie z piątymi / obżarstwa / ale z Ducha S. / nie przy zbytku ale przy modlitwie / przy poście takie materye / S. Oycowie traktowali / pisałi. Nie podobają mi się hominania / włoctwa / sławie ludzkiej: bo na swoim stole kazał wiece pisać *August. S.*

Quisquis amas dictis, absentum rodere vitam.

Hanc mensam vititam, noveris esse sibi.

Dopieroż nie podobają mi się dyskursy Polityczne / plugawe / piosnki / y żarciki gorzkie: bo wiem / że to **CARLUS** **Martus**. Pięknem grozi. Vae homini illi per quem scandalum venit. Nie podobają mi się piątych bestyaliści; bo wiem / że **Paweł**

Paweł S. powiedział: Neq; ebrjosi Regnum DEI posside- 1. Cor. 6:
bunt: *Titacy Krolestwa Boskiego nie osagną, a zątym y ci!*
Ktorzy gwałtownie do takiego grzechu innych przywodzą. Nie
podobna mi się y to w terazniejszy modzie nienabożeństwu
nawdzie się to zarażać do stolu / a żeby pobłogosławił na
zawsze go niemał; albo też rzeka: niech Xiódz Kapelan błogo-
sławi / niech dzieci Pasterz do stolu mówią; a same Państwo
nie: albo jeszcze śmiećki / gadki / (BOG wie takie) zynią;
takby to miał sam Xiódz Kapelan / albo same dzieci onych
portaw pozyswać. Młoda ta bardzo specy katolickie obiady;
bo y same Luterstwo / choć gebe w gapka włożymy / przecie
Pasterz mówi przed stolem. My zaś zegoś się wstydzimy:
Mefret pise: Niedaleko Hali Miasta w Niemczech / gdy Kás
plan jeden kazał na obiad dla gości łowić ryby / złowiono HIST
cos cudownego / Kosmatego / na tśrale głowicką; zanieśiono
do domu / posądzono na łominie; co żywo na dzwiy biegło: a
gdy Goście inni już sedli / nądchodzi Kapłan do drugich go-
ści / ktorzy opuścili pobłogosławienie stolu / śmiećkami się
bawili: y zaczęli benedyktę: *Benedicite.* aż owo cudo po-
znie się śmiać / a potym rzecze: *biada, biada ostatniemu:* za-
tlnie złe owo Kapłan / y pyta co jest: odpowie: Ja jestem
Diabel / y zwiela innych przyśedtem tu: naprzód przywieśli-
śmy tych / że stół nie błogosławili / potym mieliśmy ich przy-
wieść do swarów / do birwy; ale gdy ten nielżeśliwy przy-
sedł / y przemawiał / wlekać poczeli towarzysze moi / dla tego
musiałem się rozśmiać: a na ostatek y sam zniknął. Pater-
cież Politycy / tak bardzo potrzebna rzecz przy stolach waszych
Młoda nowa zagubiła: z tych wszystkich iednak / na bankie-
tach polskich naybardziej mi się niepodobają zbytki / tożey
wielkie; a pospolicie dla ludzi niepotrzebnych. Wielce za-
łośnie lamentuiac nąd Rzeczap: *Rzymśko Zacharyas osobliwa*
lamentacya zyni nąd takiemis Debami: *Ululate quareus?* Zach
Balas. *Zaryknicie Doby Bafanowe.* Cornel: *zyta.* Ululate
Satrapa Provinciarum: to jest / nie mąteryalnym Debom / ale
le raczy Panom / Rzadcom ryżet ta tu kaja. A coż za ro-
dobienstwo prośe Debą do stanu Pańskiego: raczy zdaloby
się lepiej ich nązwac *Palmami, Cedrami, Laurami:* ale dat-
mo

FIG.
Zacharyas
hicet
Chald.

- in Pl. 143. mo: v p. **BOGA** proste to drzewo: *S. August:* mowi: Non sic DEUS æstimat hominem, quomodo homo æstimat hominem. Zdami sie fundament to nappierwszy podobieristwo tego: że buynosc Drzewa pomienionego w ferokie galezie... gesto y mocne liście/ wyraża możność/ dostatek/ okazalosc...
 Col: Hie: stanow Pánstich/ bá y co wiecey: *Pier:* piše: że Dab nappierwszy lep rodzi: toż sie znayduie y w stanach Pánstich: Ktoż taki jest / Ktoregoby nie wlglo serce w rostkach; o Których powiedzial Doktor S. Amor terrenorum vilcus est...
 l. 10. Hie: spiritualium pennarum. Tenże piše: gdy Wlości Orzech posadzi przy Debie / Dab wysychać musi; á przeciwnie gdy Dab posadzi przy Oliwie / Oliwa ginac musi. O pewnie niech ieno sie Pan chwyli Wlości / Fráncuskiey / Cudzoziemskiey mody w strojach / bankierach / vschnie nie dlugo / zwinule sie substancya iego: á przeciwnie / gdy sie ná sioy stan sadzić bedzie / Kofra wielkie y niepotrzebne zyniac / niech bedzie pewien / że Oliwki iego / to jest wedlug Dami...
 Pl: 127. dá S. dziatek iego (Filij tui sicut novellæ Olivarum) vschna o vbostwo / mizerya dla dlugow Oycowstich / y ná posámiech ludzki przyida: Dobre y to fundamentá / Zemu to Pánoswieckich Debami Prorok názwał. Ale inna przyczyna de...
 de Pass: moley Máteryi słužaca dáie Mancin: Quercus frugitera quidem arbor est, sed suis, apris alendis: non hominibus, ita pariter divites Provinciarum, adinstar quercus canibus, brutisq; alendis plus student, quàm pauperibus. Dab rodząyne pranda drzewo, ale dla nieprzow, nie dla ludzi: tak Pánowie imieccy náskate deba, bárdziej sie stáraiá o nákarmienie bestyi, p/ow &c: nizeli vhogich. Co tak moraliter, iáko y physicé wozájatoc: teźeli tedy / iáko v nas w Polsce prawdzi sie: á coż sa owi glowni piacy / Ktorzy prawie co dzień / á dwudy y kilka rázy przespawšy sie / albo co goršego / wspomnienia niegodnego / wczyniwszy sobie / iák bestye rozum zalewáia; iákie ich postępti ná ten czas? że wolatby pocziwy głowic y w karmniku miedzy wieprzami być / nizeli miedzy nami siedzieć: Coż mowie całowi sar tylko bzydkie wieprze. Coż sa owi: Ktorzy przy stole swoim niepoczciwościami cielesnemi / mowami / jartami / serce / zmyšly swoje karmia / y bzydy...

Tim rżegotaniem słow/ Imrodem pąszęki swojej niewyparzą-
 ney/ przyrzęsa sie innym tylko Wieprze. Wiec kiedy owo
 Synicie dla takich ludzi bankietu kosztowne/ coż Synicie
 tylko brzydkie karmicie Wieprze. Rzekł kiedyś *Augustus Imp:*
 o Herodzie. *Melius est Herodis esse porcum, quam filium.*
 Coś podobnego trąfia sie na ten czas/ gdy sie ty gestuieś;
 tak wiele ubogich poddanych zdartych składaniem tur/ ge-
 sić: na takowe bankiety/ ruinowanych podwobami dalekie-
 mi/ tak wiele dłużników/ tak wiele wygody żakonney nie-
 mających żakonników dla zatrzymanych wyderkaśow. W so-
 bie mówia/ albo mówić słusnie mogą: *Melius est esse por-*
cum. to jest: o tak wiele bezecników/ dłużnicow/ piałow/
 prozniakow/ od nas teraz szczęśliwśch! gdy tak zaenych zbyt-
 kiem maia potraw; a my mizerne Owieczki Boże/ co praca-
 iemy na nich/ co sie za Fundatorow we dnie y w nocy mo-
 dlemy/ potrzebney odzieży/ porcy/ pożywienia nie mamy. O
 tak wiele ubogich z dziaćkami wdowek/ wstydzących sie je-
 brać z głodu/ grubych/ iatowych pożywających potraw/ gdy
 słyśa traby bankietujących sie Panow/ a nawet y slug Dwora-
 stich z zbytku rzucających/ kłóciących na sie potrawami/ pie-
 seniami widza; mówia sobie *melius est esse porcum.* O
 gdybyż kto na mnie/ albo na moie dziaćki tym kawałkiem-
 rzucił/ miałbyśmy sobie za hoyna iatmużne. O gdybym choć
 otraby/ młota/ dla siebie y dzieci moich miał. a dzieci sie to
 gesto/ lubo pokryiomu. Piše *Engelg.* W *Bruxelli* Maż wiele in Fello
 ce światobliwy *Theodoretus* zaproszony na bankiet od jednego S.Nicol.
 swojego Pána/ siedząc y stole/ rzęca do Pána. O gdybyś
 Panie/ jeden y drugi pulmisek w takiej obfitości potraw ka-
 bał zanieść do domu takiego ubogiego: co gdy raz y drugi-
 powtarza/ pozwala Pan ow na to: Takrywśy serweta jeden
 pulmisek/ kazał go nieść po rynku słudze/ a doładby wiatr-
 serweta z pulmistą porwana zaniósł; żeby tamże one iatmużne
 zostawił: idzie sluga/ aż serweta porwana wiatr zrzucił przed
 kamienicą jedną/ na pozor ozdobną: zatył niechciał tam zo-
 wa iatmużna ożywać sie; bo rozumiał/ że tam dostąpi ludzta
 mieścił. Wraca sie do Pána: lecz wrócić mu sie kaza/
 idzie taki iato y przedtem wiatr porwany serweta przed są-
 panosi

głośni Kamienice: Wiec ow suga wchodzi tam / y nabywa
 Wdowa z wielo dzieci / ktore z głodu mlodo iadly. Teraz
 tey osoblwey porcy w browarze Pánskim nikomu podobno
 darmo by nie dano: bo dla Pánskich Wieprzow / Krow / Wo-
 low trzeba to chować / y ścisze sie z tego rachować: dopiero
 śacy mogą mówić: Melius est nasci porcum. Ululate quercus
 Balan; Satrapæ Provinciarum. to jest wszyscy / co w tych
 traktamentach na niepotrzebne / niegłodne / y owsem niecz-
 eliwie ludzie koszty czynicie / y to dla nich psucie / co by za-
 wielki specyat w bogiemu stało; mieycie oro sumnienie / gdy
 przez co ledwie ktory bankiet twoy / bez śmiertelnego mo-
 bydż grzechu: bo ile ludzi zbyszcznie upoił / tyle grzechow
 popełniał / bo grzeszył / gdy dla tych expens nie możesz przy-
 do wypłacenia sie kupcom / dłużnikom / ie: albo gdy przez dlu-
 gi substancya żony y dziatek swoich tracił: a choćby y tego
 nie było: samo to / że złe / niepożądane ludzie opaił / otykał
 nad potrzeba / czymś mógł tak wiele w bogich potrzebom wy-
 godzić; niewiem iako to kiedy bez grzechu cieśkiego mo-
 bydż: jezeli S. Hieroni powiedział: Paria sunt dare histri-
 onibus, ac sacrificare demonibus. Co kuglarzom dajesz, i-
 1. 9. d. 1. kobyl to diablom ofiarował. A co by żekł o tym; ktory go-
 szym niż kuglarze / piliatom / nieczystym / drapieżcom / dajesz
 to co Synom Bożym mógł dać! bardzo sie to P. BOG
 HIST. nie podoba: co cudem pokazał. A. 1620. gdy w Paryżu Bro-
 Manc: Ludwik / 15 tysięcy Czerwonych Szlorych naznaczył był na Wła-
 ibid. śtarecy / Nieśopustne; nagle P. BOG sama Brołowa / zaraz śmier-
 telna prawie złożył choroba / y pości owych tysięcy nie wyda-
 na w bogie / y inne pobożne czynki / poty nie ozdrowiała Bro-
 łowa: to w Brołu tak bogatym nie wšlo; a iakoż wydzie-
 przed BOGEM niektórym naszym Páńkom w Polsce /
 którzy składki po kilka tysięcy w Krakowie / w Warszawie na
 takie próżności czynili pod czas głodnych czasow; ba y nieko-
 rzy do Wenecyi / iako na Swiate Miejsce / na karmowały do-
 rocznie tezdziłi / znaczne mi kosztami. Tłech sie boia śacy /
 aby im Czarć nie zatrabił przy śmierci. Ululate quercus
 Balan. Nie zawadzi ieżże y owym dać napomnienie / którzy
 Physice to jest w samey rzeczy Porcos pascunt. to jest / wiek-
 mała

málo stáranie o bestyách/ niž o vbogich ludzách: myslaťe
 by pšom/ pářzá dobrze okrášona byla/ o špitalu/ albo chlo-
 pu ná strojy o głodzie bedacym/ áni wspominta. Zachoruje
 Szkapá/ o iáka turbácyá/ szuka Konowatow bieglych/ bá
 gdyby y z samey Pádwie Doktorá/ gotowiby ná to lożyć. s.
 Petrar: piše o iednym/ że škápie chorey tožko y wezglowie. L. 1. diali
 31.
 szorogtowowe sprawil/ y choć podagryt trzy rázy ná dzień ná-
 wiedzał go: niechje zachornie slugá/ bedzie ležat w stáyni/
 w gnoiu/ w głodzie/ w zimnie/ ledwie wie Pan že chory/ šče-
 słwy je go do špitalá zanieść ráze/ niť zá ním nie dawšy.
 A ša drudzy tak šli Pánowie/ gdy slugá slugac mu zachornie/
 je nie tylko o nim wiedzieć/ ále y zasług mu zá ow čas plá-
 tiť niechca: albo mu kořtá ná niego wzyntone wyeraca: co
 Synia przeciwo sprawiedliwosći/ iáke náucza Laym: špeena to/ L. 1. Tr. 4
 C. 8.
 y nagánna wielce między Kátolikámi. A owo nie chwale-
 bna/ co z błogosławionego Stolu psy karmia/ onym po stole
 między potráwami chodzieć dádzá/ przy Božym darze z niemř
 sie pieřze; špetna to/ y nášym ná čas ozom šakonnym/
 choť nie nie mowiemy/ á dopieráz Bostim/ obzybdá. Porwał
 sie raz S. Corbinianus Biskup Frizengi od stolu cářiego v Xias
 řecia/ rzekřy: nie godni ři Błogosławieństwá Bostiego/ kó-
 rzy z stolu świeconego psy karmia; y nigdy ná potym nie
 chciał przyść ná Obiad Xiajacy. Potrzebny dla obaženia
 sie w podobnych defektách przytože przykład. W Tyrolu A. idem L. 2.
 d. 2:
 2267. Norburga nieiáka wielce poćřtwa y miłosierna/ slugac
 v moźnego iednego do kuchnie/ zwyczay miała/ ři cokolwieř
 postawáło podleyřych ostátkow z stolu/ rozdawála vbogim.
 přez kámiénica: co Otřia Páni řey nie rádá widzac/ řazála
 řey raczey to Wieprzom dáwać/ niželi vbogim: gdy iedná
 miłosierna kucháreřka sobie wymuiac/ nie vřtawála o stárá-
 niu vbogich/ nářtopila Páni/ áby řa nagle odpráwiť: leč w
 tym Páni oná zachoruje/ vmiera/ po řmierći ozywáć sie po-
 řnie w chlewie między wieprzami/ niepořkoře řrogie řyni: nie-
 rychlo přez Exorcyzmy zátłeta/ powie o sobie/ že řu ná pokute
 dána řeřt między wieprze/ zá to/ ři co vbogim dostać sie mo-
 ģlo/ wieprzom dáwać řazála. Pomyřćieř sobie řzego řie wam
 bać potřeba/ řcorzy z stolu wářego předzey bestyi řzuććie/
 niž potřebnemu vbogiemu. Aa 2 Dá.

y chuci do niej, obumieram. En morior. Za blagim tedy
 targiem/dał nie tylko gostka ale y cala one porcyo Jakób Ezau
 wemu; ktora posilony / wiecey na słabość one nie starzy sie
 Ezau. Perennis nauca że Ezau jest figura grzesznych lu- ap. Cor.
 dzi / y słusnie; wopiony Ezau w gospodarstwie / w myśli nel hic.
 stwie. Ezau Vir gnarus venandi, & homo agricola. Ties
 dżiw że sily / zdrowie / stracił. Oppido lassus sum: zgłodniał:
 En morior. tak y grzesznik po światowych stworzonych rze- Sap. 5.
 zach affektami / iako pieściami iaktami / godności / roztępy /
 bogactwami goniąc / szukać: przez rozmaite grzechy traci sily /
 traci łaskę Bożą. Do tego sie przyznał owi. Lassati sumus
 in via iniquitatis. Gracisłk z as S. moze przyrownać do
 Jakoba; Jakób Brat młodszy / Gracisłk Brat mnięszy: Ja-
 kób Vir simplex; Gracisłk z as w rozumieniu o sobie po-
 torny prostaczek; Temu tedy Misyżnemu Jakobowi Gracis-
 łkowi / dostała sie na Bantickie Porcyunkuli Porcyika las-
 ki wsprawiedliwiciacy; widzi Braci swoich / to jest / ludzi
 grzesznych zchorzających / słabych / y owsem obumarłych / dla
 tego / że głodni są łaski Bóstwy y miłosierdzia tego; acz gdy
 mu sie w dyspensie dostało dziś z osobliwego affektu Chrystu-
 sowego to miłosierdzie Bostie tu grzesznym / na odżywienie
 dusz grzesznych / nie gostka iako miłosierdzia Bostiego / ale cala
 Porcyo ofiaruje wam gdy uprosia u P. J E Z U S A. Wszy-
 tim by najmilszym grzesznikom pokutuiacym / y nawiedzają-
 cym dziś Domek Porcyunkuli dostenale odpuszczenie / nie tyl-
 ko winy / ale też od należytych za grzechy pokuty albo karania.
 Surowo Syni inwektywne Dawid imieniem Bostim na kogos FIG:
 oto / że z ledney misti z cudzolożnikami iadał / czyli cudzolo-
 żnikom sam gestował. Et cum adulteris portionem tuam Pl. 49:
 ponebas. Albo też to Dawidzie grzech / y godno gniewu Bo-
 stiego / grzesznego / cudzolożnika gestować: w domu swoim
 bydż mu rad? wzdyc to u nas rzecz zwykayna w Polsce;
 a co wiekśa / że nie to iuz maia sobie zakazy Kościelne / że
 by sie chronić wykłecz od władzy kościelney / z nimi nie-
 iadać / nie konwersować / mowia: Wymysły to Kieże: Ties
 wymysły! ale samego C E R K W I A rozkaj: Si autem Matth. 8
 Ecclesiam non audierit: sic tibi sicut Ethnicus, & publi-
 canus.

canus. *Kto nie będzie posłuszną Kościołowi, miew go za Poganina, y iawnogrzebniką: Jednak, przecie Dawid wyrzuca to na ogy*
1. Cor. 5. iako ciężki grzech. Et cum adulteris portionem tuam ponebas: y dobrze mówi: bo tego y Paweł S. zakazywał. Si is, qui frater nominatur inter vos est fornicator, aut avarus, aut idolis serviens, aut maledicus, aut ebriolus, aut rapax: cum eiusmodi nec cibum sumite. *Jeżeli kto z braci, między nami jest nieczysty, albo takomca, albo białochwalca, albo przeklinający, albo pijanica, albo zdzierca, z takim w kupie nie iadajcie. Nie maś tu miejsca powstędzieć: kiedy by to był grzech takich traktować y z niemi konwersować; iednak swym sposobem moge ja dziś Franciszkowi S. to słowá przypisać: Et cum adulteris portionem tuam ponebas; gdy widział, że dostawszy w dyspense swoje Porcyki miłosierdzia Boskiego / Odpuštu Porcyunkali; bez braku wszelkiego / by najwięcej grzesznikom / wgestnikami czyni. Druga Porcy, diviserunt equam portionem pupillis: dla sierot: która przynosiła o samego Gospodarszą / co jest P. JEZUSA. Pamiętał dobrze przy bankierach swoich Job na sierotki: Si comedi bucellam meam solus, & non comedit pupillus ex ea. Pamięta y P. JEZUS dziś o sierotkach: Sierotkami duchownemi zowią ludzi / którzy w sprawiedliwości sumnienia / grzechu żadnego ciężkiego winy / a bydy może w niektórych / y obligacy do Parania nie miałac / wiernie / goraco służy P. BOGU. a do dzisiejszego Jubileuszu przez zasywania Sakramentow Swiatych wdają się. Sierotkami takich służnie nazywam: bo lubo dziedzicami są łaski Boskiej / a z tym maia prawo do Niebá / iednak częstoć ich tu żyjących nieroznać od łag / co jest od grzesznych / według Pawła S. Quanto tempore hares parvulus est, nihil differt à servo, sed sub tutoribus est: y owsem częstoć iako sieroty takie w biedzie / oścarpa / no / iada kto potraci / zniemają / wkrzywodzi. S. Greg: Sæpe contingit, ut Electus quisq; qui ad æternam felicitatē ducitur, continuū hinc adversitate deprimatur. Non humerum abundantia fulciat, non dignitatis gloria honorabilem reddat, Nulla ei obsequentium frequentia suppetat, nulla hunc humanis oculis vestium pompa componat, a*

Job. 31.

Galat. 4.

Moral.

20. C. 16.

cunctis

cunctis
 indignu
 przyn
 sieroty
 ktor S.
 mial d
 row; al
 zapomn
 sobliwo
 puszeni
 odpuśc
 bo akca
 tacyam
 jest rze
 ciśet n
 nie last
 suntu
 duchow
 dy kto
 Dusy p
 przysten
 ny / y m
 przymn
 BOGU
 y dziś
 tego / C
 sprawie
 tose stu
 wytrwa
 as dost
 droge /
 tem De
 nowych
 nych / n
 Chwały
 tieroy i
 cia Por

cunctis vero despicabilis cernitur, & huius mundi gratia
 indignus estimatur. W których słowach bieda / wzgarda /
 przywody / ktore sprawiedliwie żyjący na tym świecie / iako
 sieroty iako nikomu się nie odeymułow / ponoszą / opisał ten Do-
 ktor S. Jda się że O. S. Franciszek o tych sierotkach zapo-
 mniał dziś / bo tylko *principaliter* prosi o odpust dla grzesz-
 kow / ale pospolitey Opiekun sierot CHRYSTVS Pan / nie
 zapominał: polyla y tym sierotom / co jest sprawiedliwym / o-
 sobliwa Porcy z Bąkteru Porcyantoli: wprowadzić nie ode-
 puszczenia winy / bo już przedtem vsprawiedliwieni byli / nie
 odpuszczenia dożelnego Karania / przynamniej tym którzy albo
 bo aktami goracemi miłości Bosticy / albo ostremit mortifi-
 kacyami / dosyć już uczynili są prześle grzechy swoje; co nie
 jest rzecz niepodobna / ale *ex superabundanti* (lubo o to S. Fran-
 cisek nie prosił). dać im CHRYSTVS Pan przymnożeń
 nie łaski poświęcający / y náb to Porcy osobliwych łask / zá-
 runtow Bostich / do dobrego życia / albo przestędkich pociech
 duchownych. Trąga bowiem Karolicka Theologia / że kie-
 dy kto przyjmuie Sakramenta święte / ktore łaska pierwsza
 Duszy przynosi / (iako jest Chrzest / Pokuta) temu ktory do nich
 przystępuje / już przedtem innym sposobem vsprawiedliwio-
 ny / y mający łaskę Bostą / już tedy nie przynosi / ale tylko
 przymnając łaski poświęcający / y inne ratunki nowe od P.
 BOGA iednają. Wic z tego słusnie inferować mogą / że
 y dziś wskielim sprawiedliwym przystępującym do Jubileuszu
 tego / CHRYSTVS Pan / ponieważ już pierwszey łaski vs-
 prawiedliwiający nie potrzebowali / musiał dać inna obfi-
 tość skutecznych ratunkow swoich / potrzebnych do dalszego
 wytrwania w zasady sprawiedliwości: a iako niegdy Eli-
 as dostawał z Nieba Porcyki / meżnym się stał na daleka 3. Reg. 10
 tem Dei: tak y ci nadszicie mogą mieć / że przy tej Porcyce-
 nowych ratunkow Bostich / dziś sobie dany / albo naznaczor-
 nych / na poym wskielie pokusy zwycięża / y doyda do Gory
 Chwały Niebieskiej / na lepsza widzenia Bostiego Porcy; o
 ktorey Dawid mówi: Pars mea Deus in eternum. Trze-
 cja Porcy dla wdowek / debilibus, popillis, & uiduis. Wdow-
 kami

Ioan. 9. **FIG.** **Ecc. 24.** **HIST.** **ap. Man. fidePurg**

Łami zowie Dufę/ które od ciała iako od małżonki swego odda-
 łozone/w Czyscu zostają. Wdowki to które nie mogą same
 sobie nic radzić. **Venit nox quando nemo potest operari.** **Smie**
Wiac wdowki te bardzo głodne wolają: Miseremini. **Smie**
lucie sie smilucie/ przyna naley przysiaciele moi. **Ładno**
Łiedys Dawid/ lub syt **Krolewskich** potraw: **Portio mea in**
terra viventium: **Porcyli z Ciebie:** wszyscy wprawdzie
 głod/ łaknienie wielkie do tey Porcy cierpiemy/ prosimy o
 nie **Adveniat Regnum tuum.** **Przydz Krolestwo twoie.** nie
 jadną tak tego nie głodzić/ iako wdowiate Dufę/ to jest
 bez ciała zostające: zostająca Dufa w ciełe rozewie sie inną
 mi **Obiektami/** czego odłożona od ciała nie ma; z cod głod
 nieznośny cierpi. **S. Bonav:** **Affectus quo desideratur sum-**
um bonum post hanc vitam ab omnibus Sanctis, inco-
 sior est, quàm aliquis affectus rei temporalis in vita, ma-
 ximè cum iam tempus habendi advenerit: ideo carentia e-
 ius molestius toleratur. **Pragnienie** najwyższego dobra po
 śmierci, które mają **Święci,** większe jest niż pragnienie iakie ży-
 czy doczesney, osobliwie gdy już czas przyjdzie do strzymania
 jego: dla czego wielce ciężka jest Dufy bydz bez niego. **Wiel**
wielka poliecha tych wdowek. gdy im kto te Porcyki wy-
 jedna. **Wiedzieć** trzeba że **Panna Przenasw:** w osobliwym
respekcie ma wdowki ubogie: **Palbertus** piše: że wiedney
Plebányi do dwoch chorych/ to jest do **Pána/** y do **ubogiej.**
Wdowki dano znát. **Sam X. Pleban** poszedł do **Pána/** Wi-
łáryi tego do **Wdowki.** **Wielka** różnica obudwu: gdy się
 wróca **Witáryi** po skonaniu chorey/ widzi na **Pálacu Pána**
onego/ kupe **czárstwa** gotowego na porwanie **Dufę** **konáti**
cego Pána/ y **murzyná** oszepem **siogim** **zabírájacego** **onego:**
 a gdy przychodzi do **Wdowki** **zástal** tam **Pánne Przenasw:**
 z **wielá** **Śwíetych Pánienek** **flujaca** **oney Wdowce/** y **pot z roz**
nátácej **ócierátaca/** a do **sámego** **skónáti** **oney pilnujaca.** **po-**
wnie nie **mníeyše** **stáránie** **ma** **oná** **y o** **Wdowlátých** **Dufách/**
 to jest w **Czyscu** **zostátacych/** **peronie** **ni** **od** **tego** **tak** **gesto**
porcyká **rácunkow** **ich** **nie** **dochodzi/** **iako** **od** **Pánny** **Przenasw:**
Chwali **sie** **tam** **ktos** **u** **Eklezyáskyh/** że po **wálách** **Morskich**
bespiecznie **sobie** **chodzil.** **Et in fluctibus Maris ambulavi.**
S. Bern.

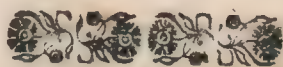
S. Bern.
Purgat
Maris.
maximè
net, **id**
scowa
zai
naśw:
ney
dziám.
raz
wszystk
dziny
ym
Panny
nasw:
STO
lacy
efiaron
to
cy
bachor
niadze
gdy
raje:
pułtow
do
y

S. Bern: Senen: te słowa rozumie o Pannie Przenasw: Panna Purgatorij dicitur fluitans, quia transitoria est; sed additur Maris, quia est amara: ab his tormentis liberat B. Virgo, maxime devotos suos: in Regno Purgatorii dominium tenet, ideo dicitur: In fluctibus Maris ambulavi. *Maka Czysewa nazywa sie walami, bo iak wala na wodzie mija: zowie sie za namem Morskim, bo gorzka jest: od tych mak Panna Przenasw: uwalnia Dusze, osobliwie nabożne ku sobie: W krainie oney Pania jest, dla tego mowi: Po namatnościach Morskich chodzilam.* Sama toż potwierdziła przed S. Birgitta/ mowiac raz do niej: Jam jest Maska dusz zostających w Czyseu/ bo wszystkie meki ich przez cierpię są grzechy swoje/ każdy go- dziny dla modlitw moich zfolgowanie nieaktwie miała: a za- tym ratunek Dusz w Czyseu/ codzienna/ pospolita Porcy od Panny Przenasw: Dżis jednak tym Wdowkom Panna Prze- nasw: osobliwa sporzadziła Porcy/ gdy wprosiła u CHRY- STUSA Pana całej Odpust Porcyunkuli/ teory nie tylko sy- lacym/ ale y umarłym pomoc może/ y prosto z Czyseu za nich efiarowany do Chwały Niebieskiej wprowadzić. Wiele na- to jest historyi/ w Kronikach naszych. O jednym w Weno- cyi wspomnie Kapłanie; ten wybierając się na ten Odpust/ Bächerzał y umarł/ prosić jednak przyjaciela pewnego y pie- niadze mu na drogę dać/ aby za niego drogę one odprawił. A gdy tam ten odchodzi/ smutno mu się umarły we śnie po- fażę: Wiec puszcza się w one drogę/ y gdy dosyć uczynił Od- pustomi/ umarł dziękuiac pokazuje się/ y rzecze: gdyś ty wśedł do Kościoła/ tam też wprowadzony do Nieba. A toż y trzećcia porcy z Bankietu Odpustu Panny Przenasw: dla trzech naysposobniejszych. Wiec nie dżis po- sileni śpiewamy naszej Gospodyni vivat z Rás- śmierzem S. Ec egeni sunt pleni, ut tu prophetaveras. Amen.

Revel. L1
4. O. 138.

EXEMP

Exorcismus Mundi.

Pro Pu-
rificat. B
M. V.

STROPHA 18.

Per te morum, nunc pravorum. Delinquentur de via.
Doctrinarum perversarum. Pulsa sunt praestigia.

Przez cię plonne, y skążone. Zleczone obyczaje:
A fałszywych, y błędliwych. Nauk brzydkość wstaie.

Tulerunt IESUM, in Ierusalem, vt sisterent eum
Domino. Luc. 2.

L. 17.
C. 18.
t. 6.

Acad. 23

Serm. 3.
de Coll.

cit,

NJe bez osobliwej tajemnicy przy Świećcie Oczyszczenia Panny Przenasw: Ceremonia/ y Processya z Gromnicami postanowiona bydz musi od Kościoła Świętego. S. N. Co do postanowienia Świętą samego: co w Kościołach Wschodnich postanowione było R. P. 142. przy święto bardsz zaraźliwemu powietrzu w Konstantynopolu. O czym Niceph: W zachodnim zaś Kościele/ postanowione jest/ od Gelazyusza Pap: R. P. 496. O czym Baron: a to iak to sie domysla Zerda na znieśienie Garów/ albo Gąrow. Ilich ofiar/ ktore na początku tego Miesiąca Plutonowi Bożowi piekielnemu/ Poganstwo zwykło było oddawać: Na co albowiem zaraz od początku/ miał oko Kościół S. żeby Na bożeństwami swemi sągubiać pogaństwo/ Gąrowskie zabobony. S. Leo: Quoties caecitas Paganorum in superstitionibus suis est intensior, tunc praecipue populus Dei Oracionibus, & operibus pietatis instabat. A wiec domyslam sie przyczyny tey Ceremoniey Gromnic. Zwyzay jest Kościół Rkolicickiego/ ze do Exorcyzmow/ wyklinania Gąrow/ Gromnice zapalaia/ y wzywaa Exorcystow. Staie dzis Panna Przenasw: w posrodku nas/ nie na co innego/ tylko na Exorcyzmy; Wiec nie darmo z Gromnica. Staie (mowie) na Exorcyzmy/ na rozpedzenie wszelkich zababonow/ y spraw Gąrowskich/ przyznacie Jey Kazimierz S: Per te &c. doctrinarum perversarum pulsa sunt praestigia: a wyraźnicy Zerda. Nil aptius Marianae Purificationis solemnitate, quae supersti-

supersti-
znoisze
szczenie
na te
Naywy
Aaron,
sa: a
twoich
wielkie
stany r
rowane
przez c
lich lud
tym sa
to jest
im oso
Zad
S
sie dob
sym/
inna v
ogniu:
nij w
gnus c
ieden
wiemy
sie m
a ktor
kow
ca? k
stanac
Gąrow
maity
re prz
na sa
Klappz
queos

superstitiosam lustrationem lustret, & purget. Nie przy-
zwotsego nie było, iako Oczyszczenie Panny Przenasw: na oczy-
szenie świata od zabobonnych plugawstw czarownic. Stawa
na te Exorcyzmy Panną Przenasw: ozdobniey przybrana/ niż
Naywyższy Káplán Aaron: bo ia S. Esrem: zowie: Decus
Aaron, Moysis splendor. Ozdoba Aaroná, światłościá Moysze-
sa: á kogós to będzieś Panno Przenaswierśá przy tych
twoich Gromnicách Exorcyzmować? Mamy/ mamy S. T.
wielkiego Energumena, á ten nie inşy iest tylko Świat/ to iest
stany rozmaite świeckich ludzi/ które ia widze siódze poża-
rowane/ omomione/ powiedziawşy tedy wprzód/ iako to y
przez co pożarowane/ zarózne sa wszystkie práwie stany świec-
kich ludzi/ pokaze iako wszystko to złe exorcyzmuie/ odgánia/ á
tym samym poświęca Gromnicami swemi Panná Przenasw:
to iest cnot światych przykładem/ które przy Oczyszczeniu swo-
im osobliwie pokazała.

de Laud.

¶ Adnego ia w tym nie mam strupulu/ gdyb powiedział/ że
Świat/ albo wszystkie stany świeckie pożarowane. Kto
się dobrze przypárzy stanom tak możniayşym/ iako y podley-
şym/ práwie tak w piekle: Mundus in maligno positus.
inna versya cyta. In malo igne positus; W złym zostájący
ogniu: á ledwie bym nie mógł rzec/ że wiecey tu diabelstwa
niż w piekle; poniewaş według S. Basl: Peccatum est ma-
gnus daemon, á záym co grzech/ to wielki czar; czar zá-
leden do wielu może przywieść grzechow. Czary pospolicie zo-
wiemy złym uczynkiem/ mowiemy owo: złe mi uczyniono/
á któryś Grań świecki/ od tych czarów/ to iest od złych uczyn-
kow wolen? w każdym tego dosyc: Ktoż te złe/ czary podrzu-
ca? Kto tych złych uczynkow tak zágeszonech w świeckich
stanách niektórych przyczyna? Dwuch pospolicie Mistrzyni
czarowniczych sztuk zázywáia sposobow: Naprzód znákow rozo-
mátych: podrzucáia şnurki/ wozelki/ siatki rozmaite: powto-
re przykładáia şepey diabelskie. Podobnym sposobem widze y
naprzód diabel podrzuca siatki swoje. O czym S. Aug: La-
queos posuit in deliciis, laqueos in paupertate, laqueos in

I. PARS

hom. 13.

Soliloq.

G. 5.

cibo, potu, & in voluptate, in somno, in vigilia, laqueos
 posuit in verbo, & in opere, & in omni vita nostra: *Wspadzie*
siedet diabelskich, zdraższych pełno &c. Sidla są w bogactwach/
 bo ich ludzie na pycha/ na obręcie Boga/ na wciśnięcie bli-
 żniego/ na lubieżności sążymała. Sidła w ubóstwie/ bo do
 kradzieży/ klamstwa/ przywoprzyśięstwa/ a na czas y do po-
 dania Cnoty przywodzi. Sidła w iedzeniu/ pićiu/ bo do zbytu
 ku/ do roztrofy w tym pobudza. Sidła w roztrofy nie sążyma-
 łaney/ bo do rozpuszczenia tey cuglow iako nie rozumnemu by-
 dleciu pozwala. Sidła we śnie/ snami ziemi/ śpietnem na-
 pastuiac dusze. Sidła na iawie/ różne okazy spatrzenia/ Ro-
 szenia dawać do myśli/ y żadź słych; przyznaje iż że te są-
 rowstie sidła wielka są przyczyna/ iż tak wiele złych czyni
 to w náyduie się w rozmaitych stanach/ on pokusami sążyma-
 łay tych okazach sam magistruie. *S. August:* o nim mowi:
Acutus inspector est omnium peccatorum. Oprocz tych ie-
 dnak podzuconych od sążymała sideł/ to jest/ oprocz poku-
 sę do złego; widza ięszce drugie podzucone sideła/ a prze-
 wie głębożo sążymała w naturze nasy przez pierworodny
 grzech: o których to p. BOG mowi: In funiculis Adama
 traham eos: przez co się rozumieia sążymała na naturę
 nasy od Adama mizerye/ między teoremi jest Concupiscen-
 tia *pożądliwość.* Chęć do złego; y to ciężkie sążymała. a ledwie
 nie gorższe niż pierwoższe/ to jest/ niż pokusy sążymała. Przy-
 znam się że mi sążymała przykre słuchać/ kiedy owo ludźie wzy-
 ko złe na sążymała sążymała. Niezgoda iakie sążymała nie sążymała
 z sobą/ to sążymała mowi sążymała to: owa to a owa/ o teora się
 wprzod sążymała/ teora sążymała w przyiaźni tego/ postużyła im:
 to sążymała po Exorcystow/ kurzyć/ kładzić/ kopać/ szukać sążymała
 po domach: Nie kop ziemi darmo/ sążymała ieno w sumnie/
 nie obożgą/ że to oboż pacyonaci/ oboż sążymała/ iedno
 drugiemu nie żmily: te to sążymała/ ta to pacya sążymała nie
 zgodnego pomieszkania. Widza/ że teo sążymała y ślepo iak-
 ko osoba przeciwko stanowi swoiemu sążymała/ bez niey byż
 nie może. bez roztrofu/ z wtrata substancyy/ sławy/ zdrowia
 nawet/ puścić się ież niechce/ choruje/ omdlewa gdy ież nie
 widzi: to mowi ludźie/ wzynek to/ sążymała to/ sążymała mu coś?
 Nylis

in Ps. 40.

Olex 9.

ap. Cor-
nel.

Wylieci
 nie och
 przyzy
 sie lepi
 mowia
 iaka ta
 zwala
 gation
 stus, &
 czarek
 sney ut
 ry: a t
 sążymała/
 belstch
 wzynek
 wi: m
 Tlic u
 ntore
 oprocz
 ptow/
 bly w
 sążymała:
 gdy by
 podob
 mowy/
 sążymała z
 to y z
 teżnie
 sążymała.
 sążymała
 nita n
 przez
 te prin
 iako c
 Bule/
 wzynek
 menci

Włócie sie moi najmilszy w tym bardzo często / sta to raczej
 nie ochelznana / z tym nalogiem rozuzdana pożyteczność tego /
 przyczyna tego / ktorey je z razu odporu niedawał / teraz gdy
 sie łapiey zamogła / co raz to trudniej / y ledwie moraliter
 mówiac nie niepodobna odiać sie temu / chybaby cudowna
 iaka taśka Bosta przystąpiła: darmo na czary / na diabla to
 zwalacie. Mowi S. Thom: Non omne peccatum ex insti-
 gatione demonis provenit, sed interdum ex pravitate affe-
 ctus, & carnis corruptione. Nie każdy grzech ma / swoy po-
 czatek od diabla, ale na czas pochodzi z pożądliwości, y cie-
 sney wstymności: Sążymy pożądliwość / zły nalog / stoi za czá-
 ry: a kiedy to ięże do tych czarów / przystąpią czarki / albo
 Czary / puchary / trunkow piąnych: o dopieroż czarów / dia-
 belskich potuo / nie trzeba bkać: iak diabel nieczysty / na
 wśycko sie odważa sie pić; nie darmo S. Bern: Senen: mo-
 wi: Non est aliud ebrietas, quàm manifestissimus demon
 Tłó innego nie jest piąnistwo / tylko oczywisty diabel. Po-
 wtore iakom wzwyż powiedział / iż czarownicy czarować kogo /
 oprócz podżuconych znaków sążyma nie zwyżających se-
 ptów / przymawiania diabelskiego / w ktorym nie iako na ow-
 by czynił przymawiają czara / y owsem to jest rzecz naya-
 borsza: bez tego diabel do żadney robotki nie ruszył by sie /
 gdy by owe seprania, znakami iakiemi nie były oziunione.
 Podobnym sposobem náyduia sie też niektóre prastigia septy /
 mowy / nauki / ktore bardziesz płodzą obyczaiom ludzkim / niż
 czare z pokusami swemi / albo niżeli własne pożądliwości. Prze-
 to y Kazimierz S. chce pokazać iako Panna Przenas: sku-
 tecznie wśelkie czynki diabelskie to jest grzechy z swiata wy-
 gania. Per te morum nunc pravorum delinquantur devias-
 dazaz przydać / iż ona iakies czarownicze płodliwe wykoze-
 niła nauki. Doctrinarum perveriarum, pulsa sunt prastigia:
 przez ktore Prastigia nie innego nie rozumiem / tylko nieko-
 te principia, nauki / opinie / ktoremi ludzie sobie momia / y nie
 iako sążyma sumnienta swoje: gdy to co Prawo Boże zaká-
 buła: a sążym y przyrodzone / mądrzy / wiadomi Xiąg zgodnie
 wśyscy powiadają ze sie to nie godzi / oni sobie ładą fundá-
 mentó w głowie wprzeanawsy / miała to za nie / bezpiecznie
 to są

 I. P.
 Q. 114

FIG.

Ezec. 24.

C. 22.

Ibidem.

C. 13.

ap. Corn.
hic.

to czynia. A moim rozumieniem/ naysposobniejsze to Góry:
to jest naywiększa sepsowania obyczajow ludzkich/ tak w wy-
sokich/ iako y w niższych stanach/ przyczyna. Księgi Proroctwa
Ezechiela prawie wszystkie napelnione są lamentami/ nad se-
psowaniem obyczajami Izraelczykow: a zład je poczyna to
lamenty P. BOG: Nárzeka wprawdzie na zdsierstwa/ na
niesprawiedliwość/ wciemienienia poddanych/ Vx Civitati
sanguinum. Principes eius in medio illius, quasi lupi ca-
pices praedam: Nárzeka na falkye Pánow Izraelskich; Prin-
cipes Israel singuli in brachio suo fuerunt. *Każdy tylko na
swoje reke, na swoje strone galit.* Nárzeka obfernie na zgwa-
lenie Swiat / y swiatnice swojej/ na zkorumpowane sady/
na rozmaite grzechy nieczyste/ cudzołóstwa/ porubstwa. Wó-
żam ja iednak/ że to nárzekanie swoje/ zaczął od nárzekania
nad takimiś Górownicami/ y owszem nayspierwsze Vx nad
nimi wydal. Vx quae consuunt pulvillos sub omni cubi-
to manus, & faciunt cervicalia sub capite univ[er]sa acatis.
*Biada onym, ktore sitya poduszki pod łokcie wszystkich ludzi, y ro-
bia wozgłówká pod głowy każdego wieku.* Według litery od-
tłumaczac niektorzy piszą: że Górownice/ ktore rozdawały i-
cieś obfytia na křtate poduszczek/ w ktorych byly Góry wysy-
tko dobre zlym onym ludziom prorokuiac/ osukiwały ich: i-
dnak w duchownym sensie Cornel. to tłumaczy o pochlebcach:
byli znać y na ten czas tacy Theologowie/ co to Pánom Izra-
elskim pochlebiac; skutecznemi rácykami sumnienia i-
twiac / pozwalali obrazy Bóstey: mówili że godzi sie wam
rospuścić żyć/ bóstie Pánowie. a choć swymola jest grzech/
macie sie zym z niego okupić przez iatmużny. Mówili go-
dzi sie poddanych/ niższej kondycyi ludzi obciążać/ nad pra-
wo podatki z ruina ich stanowią: bo sie nazbyt Mieszkanie
stroia/ poddani upiata/na obraze Bostka zająwają tego. A po-
niemaś to Proroctwo działo sie w niewoli Babilonstkey (i-
to notuje Cornel:) byli tam pewnie tacy/ ktorzy dla respo-
ktow v Pánow swoich P. BOGA choć powierzchownie za-
przeli sie/ Babilonstkim Bożkom ofiary czynili; więc o to skru-
pulu nie mieli: mówili sobie/ albo im mówiono: P. BOG
na serce patrzy/ w takim razie musiało to bydź: byli y tacy/
ktorzy

ktorzy
jami/ w
zy/ albo
Kiedzu
od tych
consuunt
pheti
illosq;
Biada
ich y ro-
solo w
obyczaj
eius lin
divina
biens
maria
sepsow
nażey
połi b
ti figl
lanow
pusć/
niu w
kolwie
dlivos
pul sie
subtel
na/ A
telnoś
albo p
saczar
osadzi
swych
to też
sbożne
iako c
dzi/ 13

którzy w obstawie będąc krzywdzili panów swoich kradzie-
żami/ wskhodzeniem potajemnym/ mazać w siebie/ mazać to rze-
czy/ albo też mówili iako u nas pospolicie prostactwo rozumie:
Kiedzu/ panu ukrasć nie masz grzechu. Od tych tedy czarow
od tych Theologow lamentey swoje poczyyna P. BOG. Væ quæ
consuunt pulvillos: a iako tłumaczy Cornel. Væ falsis Pro-
phetis, quæ Judæis in suis vitiis & rebellione adulantur,
illosq; fovent, ut in eis securè, & molliter quietantur.
Błąda fałszywym Prorokiniom, które Izraelszykom w złościach
ich y rozpuszczeniu pochlebiaia, y onym radzą. żeby bezpiecznie y we-
szo w nich żyli. a co wiekſza też lamenta nad zepsowaniami
obyczajami Izraela konczy podobnymże stylem, Propheta C. 22.
eius linebant eos absq; temperamento, videntes vana. &
divinantes eis mendacium. W których słowach pod podo-
bięństwem/ na przemętne nauki/ na pochlebne Theologi przy-
mawia; a tym samym dacie znać/ że to naywiekſza przyczyna
zepsowanych obyczajow w Izraelu było. Jasna to rzecz y w
naszey Polsce/ po ki Polacy w prostych Kazaniach Kochali się/
po ki bardziej o Katechizm niż o Owestya dworna dbali/ po-
ki siglowanych Kiazek nie czytali/ po ki Spowiednikow Kapela-
lanow dworskich: takich co się to s nim y upić / y w karte-
pusę/ nie chowali; po ki po prostu o P. BOGU / o sumnie-
niu wierzac / w dysputy się nie wdawali; poty też było iako.
kolwiek: boć to przecie choć y pokusa do zlego jest/ y po-
dliwość zapala/ teżeli rozum y sumnienie zdrowe/ zaraz stru-
pił się zyni/ odwodzi od grzechu. Lecz iako skoro w Polsce
subtelna Polityka (nastala/ Kiozecki Machiawela/ Eformio-
na/ Atheistyczne/ mało co albo nic o BOGU / o nieśmiertelności Duse trzymające/ zágesćili się/ a do tego subtelnych/
albo pochlebnych Theologow narodzilo się nie mało; tak zaraz
saczarowali Polacy tym swoy rozum/ wiele rzeczy zakazanych
osadzili u siebie/ że to nie grzech/ aby tak łatwiey w złościach
swych brodzac/ żadnego w sumnieniu nie mieli gryzienia: przez
to też teraz widzimy/ że co dzień w Polsce przybywa nie-
abożności. Pięknie to ieden dowcipna objaśnil inwencya/
iako co nauka y Theologia prakto uczyni z tego co się nie go-
dzi/ iż się godzi/ y oraś iaki też swoy koniec miewa. Wy-
stawił

stawił na Dialogu Osoba Króla / y Cesarza / y oraz chłopca
dzwigającego wor z tym napisem: Ego hos duos sustento
la tych dwóch dzwigam żywie; potym wychodzi iakoby żoł-
nierz y mówi: Ego hos tres defendo, sed Ipolio: la tych
trzech bronie, ale też łupie: Wychodzi po nim Kupiec: y mo-
wi: Ego hos quatuor decipio. la tych czterech oszukiwam.
Daley wychodzi Medyk mówiąc: Ego hos quinque occido.
la tych pięci zabijam. Wic też wychodzi Spowiednik / albo
Theolog y mówi: Ego hos sex absolvo. la tych sześciu roz-
grzeszam, albo uwalniam. Naostatet wyszedł y diabeł / mo-
wiac: Ego hos omnes rapio. la tych wszystkich porwam do pie-
kła. Widzicie iako to u zlego Theologa / y Żołnierza / y pod
przetextem obrony Rzeczypospolitey / Młatestatu Królewskiego
godzi się drzeć z ubogich ludzi: Król Panna swego wziętych
swoje żołdy w wierności zawodzić: godzi się y Kupcowi dru-
gich oszukiwać: Medykowi dla niewiarygodności / albo nie-
balsztwa swego zabijać: godzi się y Theologowi nie widząc
rozgrzeszenia sposobnych / cudzego nie oddających / rozgrze-
szyć ale na iaki koniec to wyszło pokazywało się gdy z Theologiem / y
samtych porwał diabeł / y poleciał do piekła. Ego hos om-
nes rapio.

II, PARS

Trzeba wiedzieć / że między innemi instancyami / dla pro-
rych światu dana Panna Przenaw: jest też y ta / aby wszy-
stek świat / y stany ludzi żyjących poświęcić / y od nich wszy-
kie skutki czystości odegnać. Długo by było o każdym w-
szczegulności mówić / ale w ogólności / mogą sobie stany świe-
ckie rozdzielić na dworo. Naprzod jest stan ludzi bogatych /
możnych / zacnych u świata; drugi stan ludzi w ubóstwie / ale
bo w cięstym wyrobku / w poddaństwie żywot swoy nadzanie
prowadzających; iako w stanach wyższych pełno pychy / zbytkow-
swywoli / wciemnienia podleżey Fundycy ludzi; tak y w sta-
nach uboższych / przeklęstw / bradzieży / pijanstwa / zdradziec-
obmowiska / nianabożeństwa dostatkem: zgoła zarażone /
zżarowane są te stany; a czymże. Doctrinarum perversa-
rū prastigiis. Wkrowali sobie w głowie ludzie / że to w ich
stanach bez tego obać się nie można. Rzeczęś możnięszemu:
Semu takowey rozpuszty pozwala sobie / z kżywda ludzka / strona
no /

no/ szeladno/ bántietno/ światu sie zaktazuje: Odpowie; nie
 moge inaczey żyć/ w Pańskim wrodziwszy sie domu. Morwiß
 vboßsemu/ o Przywoprzysięstwá/ o przellectwá/ o skode-
 wanie Panow swoich/ odpowiada polpolicie: Niemożna bez
 tego w domu sie obyć/ wszystko to z biedy/ z vboßtwá czynie.
 Wiac Panna Przenasw: dziś Exorcyzmuiać stany obadwa /
 tak bogatych/ zacnych: iako y vbogich przy zapalonych Gro-
 mnicách swoich/ te czary albo fundamenta zlych obycajow/
 to iest pomienione glupie rozumienia/ wyrzuca/ konfunduie.
Exemplo vite przykładem Cnot SS. pokory/ y vboßtwá/ z kro-
 temi iako iasnieiacemi pochodniámi wchodzi do Kościoła Sás-
 lomonoowego/ y oraz poswieca/ błogostawi one/ we wszyst-
 kich trudnościách/ tak ludziom bogatym/ zacnym/ iako też
 podłym/ y vbogim/ swoje pocieche/ łaskę/ opiekę obiecuiac.
 Naprzod tedy ludziom wyniosłym/ zacnym u światá/ y dla
 tego w stanách swoich silá sobie pozwalaiacym/ pokazuje po-
 kora swota/ iako fałszywa iest opinia ich: iż bez tych zbyte-
 tow niemożna iest w ich stanie obyć sie/ albo na iaki átk
 pokory zdobyć. Wszystko Ciebie/ wszystká ziemiá/ ná dáktem
 Pokory Dánný Przenasw: przy Oczyszczeniu swoim wypráwio-
 nym/ práwie dumieia sie: przeciwno krotemu y nayglabßey
 átky pokory/ krote kiedy/ albo nayzacnieysí u światá ludzie/
 albo nayświecisi przed P. BOGJEKIN wypráwili; práwie
 nie nie sa; gdyż im zacnieysza/ albo swiatobliwsza iest Oś-
 ba/ átk też ley pokory zacnieyszy. Ze dwu okoliczności/ cu-
 domna dzisieysza Pokora Pánný Przenas: Naprzod że Pánný
 Przenasw: byla prawdziwa Mátká Bóstá/ á zarym Sw e.
 ta nád wszystkie inne Swiete: teraz zaś iakoby grzesznica
 pokazuje sie z ofiara blagáiacá za grzech; byla niewinna Pá-
 nienka/ w calosci/ cystosci rodzaca/ á ona przychodzi ná
 Oczyszczenie/ iako y drugie Mezarki. Rzeczysz: tájne to/ y
 zakryte od oczu ludzkich rzeczy byly/ je Przenas: **MARZA**
 ná ten czas wchodzaca do Kościoła/ byla y Mátká Bóstá/ y
 Pánná/ látwo ná to odważyć sie bylo Pánnie Przenasw: ale
 ia o krotogo wrodzeniu/ familey/ godności/ ludzie wiedza/ w-
 nizać sie przed podleyßemi/ pokornie bez polityki/ bez wstrá-
 nia w Kościele zachowac sie nie moge. Na to odpowia-
 Ce dan:

Luc. 11.

Luc. 2.

dám: że myśliś się w tym: Tęciel BOG cudownie przed światem/ że Panna Przenasw: y Matka Boska jest/ oraz y Panna: Nie była wprowadzić wiadoma dobrze wszystkim na ten czas w Izraelu ta godność Panny Przenasw: ale celniejszy/ zacniejszy/ osobliwie Kapłanśkie domy/ o tym oboymu już na ten czas wiedzieć musiały. Pewnie gdy ięże ciężarna Panna Przenasw: Elzbieta przywitała Matka Boska. Unde est mihi, ut veniat ad me Mater Domini mei. gdy błogosławionym/ a zątym Pánienstwu/ Owoc żywota ię nazwał w domu Zacharyaszowym/ wszystkim to nie tajno było/ że Przenasw: MARIA Matka Boża y Panna jest: y rozumieć je ten głos po wszystkich krewnych/ y sąsiadach musiał się roznieść: Oraz z ona nowina/ iako dzieciatko podkoczło w żywocie Elzbiety: bo się pytać musiano zaraz/ o wszystkie okoliczności historyi/ iako pospolicie żyła sąsiadki z sobą/ się z sąsiadkami. Pewnie potym y przy Narodzeniu Jánowym/ tym bardziey ta sława z takieyże okazyey rozchodzić musiała; pewnie nie jeden przypomniał: że to ten Ján iest/ który w żywocie Matki ięże/ Cnota nabożeństwa na piśmie ście MARIA Przenasw: pokazał. A dźsieyś Ewangelia co mówi: Jżeliś stary Simeon/ iako Biskup Naysyby; y Prorok: bą y Anna Prorokini/ niewiedzieli przynajmniej/ żeżeli nie od ludzi/ to z Ciebie/ co to była za godność Osoby wchodzący z Ofiary: Wiedzieli to dobrze/ że Matka Boska/ bo Matka Messyasa/ którego wita Simeon: Viderunt oculi mei salutare tuum. Wiedzieli że y Naysybska Panna była: bo pamiętał Simeon; co o Narodzeniu Messyasa napisał Prorok: Ecce Virgo concipiet, & pariet. Oto Panna pocznie, y porodzi. Zątym dźsieyśy Ale Potym Panny Przenasw: nader heroiczny test/ y tym samym konfunduje głupia twoja opinia świecki/ pyśny/ głowieczny/ sławie ci pokazuje/ iż z najwyższą godnością/ zacnością stanem/ wniżoność/ skromność/ pokorna nabożeństwo zgodzić się może. Stanom zaś podleżym/ wbożym/ którzy wbożstwo swoje mają sobie za karę/ za plagę Boską/ w nim niecierpić wie/ w przekleństwach/ w przysięgach żyć/ albo też dla niego łotrów iakiego/ Trudziey/ nieczystości dopuszczają się/ a wszystkim

wszystko mówią/ z biedy to/ z ubóstwa to być musiało: Na
 zkonfundowanie ich głupstwa/ pokazuje im przy Oczyszczeniu
 swoim Panna Przenas: przykład Enoy ubóstwa/ kiedy idąc
 o samej rzeczy z Familij Krolow Izraelstich: y owsem
 nayslawniejszych Patriarchow/ bedac do tego Pania/ y Kro-
 lowa swiatą/ niesoc na rekach tego/ który wszystkie starby
 stworzył/ nie stale stroyno/ ani z asystencya/ ale takto wdoga
 z wyrobku z Jozefem S. żyłaca; nie niesie na ofiara za Sy-
 na swego baranka/ ktora była Ofiara bogactw/ ale ofiara w
 bogich: Par turturum, aut duos pullos columbarum; Pare
 golebiat. Albo rozumieś/ że to Panna Przenas: z gwałtem
 wney biedy uczyniła/ że y Rzemieslnikowi iednemu Oblus-
 bienica sie stala/ y tak uboga Ofiara przyniosła: podobno
 to Rodzice Jey wojna/ wygnaniem/ albo innym nieszczęściem
 substancya straciwszy/ w takim ubóstwie Corta zostawili:
 Mylisz sie w tym: Rodzice Panny Przenas: nie byli w ciebie
 tym takim ubóstwie/ y owsem znaczna mieli substancya/
 ktora (takto S. Hieron: piše:) na troje dzielili: Na Ko-
 ściol/ na ubogie/ y na domowe potrzeby: Euslat: powiada
 że bogactwe/ nad wszystkich Panow Izraelstich Ofiary Jachy-
 mowe bywały w Kościele/ y że gdy już był upewniony od
 Anyela o plodzie sobie danym: na dzień czynienie p. 30.
 30. 10. Baranow na ofiara oddat: Kapłanom 12. Ciel-
 com: a na Senatorow y pospolstwo rozdal 100. kozłow. Do
 tego Nalazłaby była Panna Przenas: jeżeli nie w Domu Ko-
 ściow/ to u tak wielu znacznych potrzebnych/ zapomnienie
 na onego baranka: ba y owi na których nie dawno wszyst-
 kie starby od trzech Krolow ofiarowane/ rozdała/ ochotnie
 zapomogliby byli Panne Przenas: Wiec gdy Panna Prze-
 nas: tak uboga/ y z tak uboga ofiara przychodzi/ dobrowola-
 nego to ubóstwa heroiczny wyprawnie Akt/ na to/ aby cie
 nauczyła/ takto y ty ubóstwo swoje nie masz mieć za rzecz
 zła/ nie masz w nim narzekać/ a daleko mniej z okazy tego/
 ztego tego pozwalać sobie: y owsem naucza cie/ że w ubo-
 stwie masz bogaboynie/ nabożnie/ weselo żyć: o co tak do ciebie
 mówi S. Bon: Vide paupertatis MARIE magnitudinem, &
 quicumq; pauper est accipiat consolationem: quicumq; pau-

deNat.v.
 ap. Vmb.
 Nov. n.
 1106.

S. Bonav
 Spec. l. 4.

per est, multum consolari potest de paupertate MARIE
& de paupere JESU. Przypatrz się wielkości ubóstwa
MARTEY, y ktokolwiek ubogi jest niech bierze pociechę; kija
dy ubogi pocieszyć się może, poyrzawszy na ubogą Przen: MA-
RTA, y na ubogiego P. JEZUSA. Już tedy widzimy iako
Panna Przenasła: przy dzisiejszym Exorcyzmie światła w po-
mienionych stanach świeckich rozpedza praestigia doctrinarum,
gle y škodliwe rozumienia: a to przykładem Cnot SS. Po-
kory y ubóstwa. Obaczmy nad to iako wszystkie stany świeci-
cie posłuszać błogosławi onym suā Protectione. to jest w sym-
bolicznym (byle żyli według powinności stanu swego) tak bog-
tym / zacnym / iako też y ubogim / opiekę swoje obiecuie / prze-
tawia w wielkim trudnościom / pokusom / niebezpieczeństwom /
które się w tych stanach często trafiają. Błogosławi Nawzrost
y opiekę swoje obiecuie ludźtom zacnym / y bogatym u świat-
ta. S. Bonav: Nolo desperare divites, quia non solum pau-
peres Pastores, sed etiam Reges, pauperem Mariam, & pau-
perem eius Filium invenerunt. Niech nie desperują bogact-
bo nie tylko ubodzy Pasterze, ale też y bogaci Królowie, ubogą
MARIĄ z ubogim Syniekiem znaleźli. Dacie im trzyzłoty jeby
im żary nie škodziły; a ktoreś to? bogactwa żary to / a pra-
wie wagle same żartowście. tak Boas: o nich: Sed levior
ignibus aethæ. Feruens amor ardet habendi. Panna Prze-
nasła: sprawuje to przyczyna swoia / że tym którzy nabosnią
się Jey polecacia / ani bogactwa / ani wysokie u światła wzra-
dy / nie zaszkodzą. Umbr Novari: Dives David excidit, divi-
tes plerique alij in veteri Testamento, qui tamen ab avari-
tia flamma se illatos servarunt, quod in Virginē referen-
dum est &c. Bogatym był Dawid, bogaci byli w starym Te-
stamentie niektorzy; a przecie ich upał takomstwa nie naruszył
co się stało dla Panny Przenasła: która z pokolenia ich wrodziła
się miała: a nawet bez czego byś nie może na światłość go-
iatle od złych ludzi przeciwności / niebezpieczeństwa / prześladowa-
nia / osobliwie o prawdę / o sprawiedliwość / o część Boż-
ną takich przyida / y to trzyzłotem swym / obrona swoia o-
begnać od nich obiecuie. Oboygą tego proba na Jezesie-
z Alrymachy / ktorego Pismo S. bogactwem zowie. Venit
quidam

Spec. l. 4

de Conf.

l. 2.

Met. 5.

N. 672.

quidam
gdyne
tym be
DVS
dół si
jowana
tę by
go gro
masz
Myrch
wa w
sta do
DVS
Petr
piecz
leż te
ci zm
bo Al
nia or
sce s
ca Pa
pogze
nasz
la na
& co
depo
men
Nova
le lib
ostat
stwo
stwo
strzeg
pucz
biecu
ie. G
choc

quidam homo dives ab Arimathia. Dwie rzeczy niezwy-
 gayne wpatrnie w tym Mleju. Naprzed że zacnym/ bogą. *Matth. 27*
 tym bedac/ nie wstydził sie pokazać/ że był Wznieciem JE-
 ŽVŠOWYM. Et ipse erat discipulus eius. Nie wsty-
 dził sie sam zachodzić okolo pogrzebu/ spuszczenia Ciała Wkrzy-
 żowanego/ gdyż iefżeże na ten czas Krzyż hánba to naywie-
 tbsa był. Niewstydził sie/ wstąpić mu swego Marmurowe-
 go grobu/ nawet nie zalował znácznych pieniedzy ná drogę
 masci: bo ná sto funtow ráchuie Ján S. Ferens mixturam
 Myrrha & aloes quasi libras centum. Drugo rzecz osobli-
 wa w tym Mleju wpatrnie Grzeg: Tur: że stáskyzná Żydow-
 sta dowiedziawszy sie iáko bogaty pogrzeb spráwił p. JE-
 ŽVŠOWY/ poimali go y do więzienia pewnego wsádziłi.
Petr: de Nat: przydáił/ że Biskupi Żydowscy y Kiożerá por-
 pieczetowali to więzienie/ iáko y Grob p. JEŽVŠOW-
 lez tej godziny/ Kiedy p. JEŽVŠ nie nárušywšy piecze-
 ti zmartwychwstát/ y Jozef z więzienia cudownie wyszedł:
 bo Aniol Pański podniósł do góry ściány wszytkie więzie-
 nia onego/ wolno wynieść mu kázał/ y znówu ná swoje miey-
 sce ściány spuścił: to zás wszytko Autorowie przypisúta Opie-
 ca Panny Przenasw: *Naprzod* odwage one/ y hoynosć ná *ap. Sur?*
 pogrzeb p. JEŽVŠA. bo *Metaphr:* piše: iáko Pánná Prze- *15. Aug.*
 nasw: sáma nie mogac pogrzebu Synowi uczynić/ nánowi-
 lá ná to pomtentionego Mlejá. mówiac: Da mihi gratiam,
 & communi huic Magistro, audacter pete illius corpus, ut
 deponatur, & mandetur sepultura. Ow zás cud w wól-
 meniu z więzienia/ modliwem *Tłásmiet:* Pánný przypisúte
Novar: Facile crediderim MARIAE maxime precibus fuis-
 se liberatum, quá suadente discrimini se obiecerat. Ná
 ostátek Pánná Przenasw: dáte swoy przyżył/ błogosłáwień-
 stwo stanóm niższym y wboššym/ tym osabliwie Krozzy wbo-
 stwo swoje cierpliwie znosá/ y w nim bóiašni Bostiey prze-
 strzegaia. by tej w naywiększey potrzebie obrázy Bostiey do-
 pulczác sie niechca/ takim Pánná Przenasw: opiera swoje o-
 btecuie/ y owšem ná rece/ ná lono swoje bierze ich y piástu-
 ie. *Guerr:* Widzac wbożiego Lázárzáná łonie Abrahánowym/
 chcac tej y wieku nášego wbożim cóś podobnego obmyšlić/
 wpátryl

G. 19.

ap. Nou.
n. 333.

L. 4. C. 22

ap. Sur?
15. Aug.

cit.

de Aff.
S. 1.

wpierzył dla nich daleko zaczęłyse tonos / co jest Opiekę Panny
 ny Przenasw: o czym tak mówi / Nullatenus credideris ma-
 ioris esse felicitatis & gloriae, habitare in sinu Abrahae,
 quam in sinu MARIE, cum thronum suum in ea posuerit
 Rex gloriae. Niemierzje, aby szczęśliwsza rzecz była spo-
 czywać na łonie Abrahama, niż na łonie MARTY, ponieważ
 mieszkając swoje Krol Chwały tu niey założył: do tego tedy to-
 na / co jest Opiekę. *M A R T Y* / aby z wzniescia w potęg-
 bach swoich y uciskach / wszyscy ludzie niedźni wdawali się
 napomina *Novali*: Omnium melior sinus Virginis, hic se-
 se pauperes recipiant, feliciores in hoc Lazaro, futuri.
 Wiele już obaczywszy / iako Panny Przenasw: przy tych Gro-
 minicach Świate y skuteczne Exorcizmy: wśelkie zte od sta-
 now świeckich oddalające: pokornie na błogosławieństwo
 Jey / zchylamy się y wpadamy; o tenże krzyżek prosimy
 Bonaventura S. Recordare Domina pauperum miseratione
 & sustenta eos opo refrigerij Sancti tui. Pamiętaj Panno na
 ubogich, mizernych, y ratuj ich ratunku twego Światego ochro-
 da; o to cie prosimy przez miłość Syna twego Krzyżem
 go / Eoremu z Dycem y z Duchem S. / niech będzie wieczna
 chwała y chwala. *Amen.*

Aquila provocans pullos.

Pro Al.
 fump. B.
 M, Vj

STROFA 19.

Mundi fluxus, atq; luxus. Docuisti spernere:
 DEVM queri, carnem teri Vitijs resistere.
 Świataś złości, y prożności, Wzgąrdzać nas nauczyla:
 BOGA bukać: ciało bukać; By go złość niecepiła.

Sicut Aquila provocans ad volandum pullos
 suos. Deur: 32.

MA co nasz słaby rozum / że rzeczy duchowne / y do
 pojęcia trudne / aby je iakokolwiek poznał / trzeba mu
 je podobieństwami wstawiać. S. N. Sam P. BOG
 ponieważ jest Duch naydosłowniejszy / nam niewiadomy / y nie-
 rozumny

rozumny
 iako op
 Paweł
 Wniebo
 poiera
 Petri: D
 exceptit
 Panna
 Wiele
 tej Pan
 mu pot
 Senixe
 lnia: i
 my: C
 Sol.
 iako M
 rowna
 Oniey
 smo S
 dobie
 Wnieb
 landu
 Pisma
 cego /
 Wabi
 recte,
 Domi
 da ha
 nie o
 z nim
 nasz
 stemie
 xus,
 podob
 Wnie
 naym

Stonczony! aby iakożkolwiek wiadomości o sobie wwiado-
 rozumy nasze; pod podobieństwem rozmaitego stworzenia /
 iako ognia: stupa / obłoku / pokazywał się; o czym namienia
 Paweł S. vi ex invisibilibus visibilia fierent. Chwalebne Hab. ii.
 Wniebowzięcie Panny Przenasw: rzecz to jest osobliwa; nie-
 poietą rozumowi naszemu: bo nieciężko nieograniczona; mowi
 Petri: Dom: Gloria, quæ eam de hoc mundo transeuntem Serm. i.
 excepit, principium ignorat, finem nescit. Chwała, z która
 Panną Przenasw: wzięta jest do Nieb, początku ani końca niema
 Wiec rozmaici Różnoscie starają się chwale Wniebowzię-
 tej Panny pod rozmaitym podobieństwem Słuchaczowi swo-
 mu pokazywać. tak w Wniebowstąpieniu dziś Pannę / tedni
 Sępiem / drudzy Słońcem / inni Miesiacem / Jutrzenką tytu-
 lują: iakoż y od samych Aniołów dziś coś podobnego sły-
 my: Quæ est ista quæ ascendit quasi Aurora, - vt Luna, - vt Canti. 6.
 Sol? Któraż to jest, co wstępuje iako Jutrzenka, - iako Słońce, -
 iako Miesiąc? Myślałem y ja! do czego by naygodniejszego przy-
 rownać Wniebowzięcie Panny Przenasw: y nie mogłem go-
 dnieszego znaleźć! iako też podobieństwo; pod którym Pi-
 sma S. opisało Wniebowstąpienie Syna Jey: to jest pod po-
 podobieństwem Orła wzlatującego / pod którym Mojżesz opisał
 Wniebowstąpienie Pánstia. Sicut Aquila provocans ad vo-
 landum pullos suos. o tym albowiem tłumaczy to miejsce ap. Corn.
 Pisma S. S. Ambrosi: Anstasius Ktorego iako Orła wzlatują-
 cego / wabiącego za sobą dżurki swoje rwożąc August. S.
 Wabi nas za nim iako orletą za Orłem swoim / mówiac: Si Serm. 23.
 rectè, si fideliter, si devotè, si Sanctè, si piè Ascensionem de Asc.
 Domini celebramus, ascendamus cum illo, & sursum cor-
 da habeantur. Jezeli należycie, wiernie, światobliwie, pobo-
 żnie odprawniemy dzień Wniebowstąpienia Pánstiego, wstępujemy
 z nim, y podnosimy serca nasze ku gorze. Tłumaczy Krolewicz
 nasz że Panną Przenasw: jest osobliwa Mistrzyni / Która od
 ziemie do Nieb podlatować wzy; Mundi luxus, atq; lu-
 xus, docuisti spernere, Dum quæri &c. A też y ja tego
 podobieństwa użyję na objaśnienie iakożkolwiek Chwały
 Wniebowzięcia Jey; y zechce ja pokazać Orłem lotnym na
 naywyższą górę / albo stopień Wniebiania dziś wlatującym /
 y Orłaz.

y oraz Orłotła swoje od ziemi do Niebieskich rzeczy wabio-
cym: Wprzód tym/ ktorych P. BOG na tym świecie wynio-
siał Orłow/ to jest zostającym na godnościach y urzędach/
duchowna y potrzebna dawoſy nauka.

I. PARS

in Ezech.
C, 18.

Ps. 112.

ap. Nori-
berg. P. 2
L. 1. C. 10

NJe tylko u Pogaństwa/ ale y w Piśmie S. pewna jest/ że
Orzel znaczy ludzi wyniesionych na godność iako wyso-
ta/ albo ludzi zwierzchność nad innymi mających: y tak wie-
dług Cornel: Proreke zowie Nabuchodonozora Król Orłem
wielkim. Aquila grandis. Jeremiaſz także o Cyriusie Arolupen-
skim mówi. Ecce quali Aquila ascendet, & volabit. przy-
czynę tego podobieństwa daia/ że Orzel jest ptak najwyższo-
ſzy/ naymożniejszy/ ktoręgo ſię wſykie inne ptactwa boja-
ą z tym dobrze wyraża Stanu Aroluſkiego/ Pańskiego/ pa-
ność/ y moc: ktorey nie tylko na panowanie nad poddane-
mi ſwemi / ale też y na obronę onychże/ od nieprzyjaciół
powinni ſiężywać: y przyznając/ że też z ludźmi otrzymać
P. BOGA za goſci/ kogo BOG na taki nad drugiemu
rzad wyśłał/ wiele powinni P. BOGU: bo to dſiło
miej tego Boſkiey reki. De ſtercore erigens pauperem,
collocet eū cum principibus populi ſui: bo tym ſamym
le ſię miał ſam do tego/ ſerce/ dufie/ tego bierze P: BOG
na racę ſwoię. Cor Regis in manu DEI: y wſeem
TRONA Przenaſm: nieſpuſzczając ſię na Aniołow/ rako-
wych ſtroſem ſtając ſię. Euseb: Doryleus. Sanctissima TRI-
NITAS eſt custos Principum. A doſyć że wam na tym
Orłotwie ſtemiſcy: że was BOG nad drugich tu na
mi wynioſł/ rzad taki nad innymi dał: nie doſyć: jedyny
to pomogło do zbawienia/ innym zaś do poręczenia: powi-
bowiem tacy/ nie tylko w tym jednym Orle na ſobie wyrażają
ale y w czym innym. Poſpolicie tak ſtąrodawni iako y ſwlezi
Autorowie: wpatruia w Orle oſobliwa nad inne ptactwa ſłono-
ność do Nieb: Nie obaczyſz wiele Orła po ziemi chodzą-
cego/ a daleko mniey na błotach ſiedzącego: nad inne ptaki
wyżej ku Niebu podlatujące/ beſpieczniej/ bo nie zmrużonym
okiem w Niebieſkie ſwiateł/ to jest w Słońce patrzą: poży-
wienie tego po powietrzu za ptactwami: a ieżeli kiedy gniaz-
dom oſiedzi/ to poſpolicie na wyſokich gorach/ albo Cedrach

Liban.

Liban
gladai
Panach
piſe: 3
bierali
wano i
Bojego
niono /
bydſ p
Alii Re
pro cr
ſciyc
remoni
według
bydſ
wante
wie pu
tramer
ktory
poſi n
piſa:
now n
anſti/
re / n
Regib
ly Boj
zey / n
dow c
non i
put ſ
eraria
quot
res.
aby r
leſnoſ
albo
ladne

Zibánstich. Cornel. a lap. powiada: że Orzel do góry po-
gladający dawne było *Symbolum* pobożności w Królach y
Pánach: stanu ich osobliwa to powinność pobożność. *Philo* in Ezech
piše: że Królowie Izraelscy przy Koronácii swojej nie od-
bierali herla / iako jest zwyczaj u innych Narodow / ale da-
wano im Księga *Deuteronomij*, w ktorey jest zebranie praw
Bożego: y to wprzód własna reka tego Krórego Królem cy-
niono / dla lepszego sobie wbitcia w pamięć / powinno było
bydź przepisane: *Ktora Księga wstawił / mowił wiać Król*
Alii Reges sceptro utantur pro gestamine, mihi pro sce-
ptro erit hoc legum compendium. Inni Królowie niech się
scieyca berłem, mnie zaś berło stać będzie to prawo; Ktora Ce-
remonia dawano znát / że własna powinność Królowi jest / żyć
według praw Bożego / żyć pobożnie. Ta pobożność ma
bydź Naprzód względem P.BOGA: Starać się o zach-
wanie Prawa tego Świętego / modlitw / nabożeństwa osobi-
ście publicznego / Kazari nieopuszczać: nabożnie y często Sá
ramenta święta przyjmować; iako czynił Henryk II. Cesarz Mancin.
Ktory nigdy się w Purpurze Cesarstwiey ludzkom nie pokazał / L.4. D.5.
połci wprzód dyscypliny / y Spowiedzi nie uczynił. O Orle
piše: że gdy Jowił z Młóczykami wotował: Orzel pioru AROPH
now mu dodawał. Na to powinień y każdy Pan Chryście-
ński aby o BOGA / Kościół / Ołtarze / y sługi jego / o Wia-
re / meśnie zastawał / się y czynił. Nazian: mowi: Pietas
Regibus, velut est Sacramentalis. Kiedy się kto ckie Chwa- Orat. 27
ty Boży / wkrzywodzi Kościół / gniewać się o to powinni: iná-
czy / niedbatego w tym Króla przyrównywa Mancin: do dy- loco citj
bow trzcinu biłacych w głowę CHRYSTUSA. Ex DEO
non regnant, & arundine, scilicet sceptro percutiunt Ca-
put JESU Reges, sive Principes, quotquot pluris habent
araria sua, quàm altaria, plus palatia quàm templa: quot-
quot immunitatum Ecclesiasticarum ocores sunt, ac everlo-
res. Pontore Pobożność maia mieć względem siebie / to jest:
aby w sobie sta chwał do gniewu / obżarstwa / a osobliwie cie-
lesności mawieł. Pier: piše o Orle / że czt ná čas dżłubi
albo nos tego zakonczy mu się / y czt od głodu, zdychac musi. Tia-
ładnego potarmu wiać / y czt od głodu, zdychac musi. Tia-
D d dąrmg

in Ezech
G. 18,
deCreat
Princ.

FIG.

Mancin.
L.4. D.5.

AROPH

Orat. 27

loco citj

Hier. l. 19
G. 14.

apud Ve-
g. lud. 3
v. 21.

Lib. 9:
Contr. 2.

śármo ówó/ brapieżno praki widutemy/ że sobie nos o co twardo/
dego/ my mowiemy ostrza/ a podobno to przytępiła/ żeby
im bárdzo nie wrost; tegoż y wam Orłowie Ziemiscy/ Pánowie
świeccy potrzebá/ abyście swymolnym namietnością wá-
szym/ rostkow przyćierali/ przez wstrzymywanie się od rostkow
zakożanych/ iezeli ná wieczną śmierć/ złączona zgłodnem
wiecznym/ famen patientur vt canes przyć niechcecie. Tę
páiste ná świecie wdzięczniejszyego/ y BÓG y ludziami;
ná Pána/ bezecnym namietnością/ przeciwiatacego się.
Przyznáie to Plinius choć Poganin. Quid praeutilius est,
aut pulchrius munus DEI, quàm castus Penaceps: a zaś nie
obrzydlivšego/ ná utopionego w rostkow ciała: tak dale-
ce że Poganin Seneká za obelgę Maještatu Pánšiego miał/
wolno poyrzec choć przypadkiem ná niepoćciwa osoba. Ma-
ieštatem lałam dixissem, si tibi exeunti, licetor è conspectu
non submovisset meretricem. O tak zámtydzo Poganie či
swymolnych Pánow Chrzęścianšich! Potrzebie či Orłowie
Ziemiscy máis mieć pobożność Orła/ wzgledem bliźnich/pod-
danych swoich. Orzeł ma to, że młode orłeta swoje/ wy-
latać mieć się od ziemi ku Niebu. Sicut Aquila provocans ad
volandum/pullos suos. Tá wáśá iest powinność Orłowie
Ziemiscy. abyście poddanych wáśych wzyli latać/ prowadzić
li ku Niebu. Stáraiac się wszelkim sposobem/ o wykorzanie-
nie złości w poddanych wáśych/ o nabożeńštwo; y cnoty Chrze-
ścianškie; a iákoż tego dotájeście y podobno Ráznodóciami
zostać wam potrzebá: coć wprawdzie nie bárdzo by wam
przystáło/ ale y nie zámwádziło by/ dostyśławšy o czym nie
przystoynym/ w takim Senatorškim domu/ uczynić tak/ iáko nie-
gdy Krol Dawid: Venite filii audite me, timorem Domi-
ni docebo vos. Kżel confidenter: podz ieno ze mno syna-
ku ná vstronie; a czemuś to tak bez bóiaźni Bozey w cudzo-
kostwie żyćš/ BÓG y wštydu w oczach nie máš &c. Ale y
temu dawšy pokoy/ mácie ná co Krolowie/ Pánowie/ inny
škutezny sposób. a Któryś: Orzeł orłeta wzy latać/ pawa-
nie gada do nich/ bo nie umie; ale latuiac przed niemi; przy-
kładem swoim wymodzi ich z śmierdzacego gniazda. Przy-
kładne życie Pánow/ ná wyprowadzenie poddanych swoich

z blo-
sta/ a
se ief
wšy
Cnoc
y go-
coru-
bowi-
las si
stata/
tam
godny
veršio
i-
sta/
Syn-
šnego
y co-
mow-
anod-
boni-
wtele-
mili-
prac-
nim-
Pied-
Kro-
lud-
ści/
wy-
Kro-
mie-
dne-
cie
S.
Jaki
y ta-
z blo-
sta/ a
se ief
wšy
Cnoc
y go-
coru-
bowi-
las si
stata/
tam
godny
veršio
i-
sta/
Syn-
šnego
y co-
mow-
anod-
boni-
wtele-
mili-
prac-
nim-
Pied-
Kro-
lud-
ści/
wy-
Kro-
mie-
dne-
cie
S.
Jaki
y ta-
z blo-

z bloka nieprawości / na naprowadzenie na drogę Ciebie-
sta / Cnot Swietych / nad wszystkich Rządzących skuteczniej-
sz jest. Opisute Salomon iako Ciebiesta Mądrość wymyślił
wzywać do gornej onay Akademicy / to jest / do szkoły
Cnot Swietych ludzi / zająwa na to takichsi ludzi zacnych
y godnych u świata: mowi Niremburg: Procerum & Prae-
torum operibus potius, quam voce compellavit. Uwaga
bowiem ten / że gdzie pospolica Biblia czyta. Misit ancil-
las suas ut vocarent ad arcem, & ad munitia Civitatis: Wy-
stała służebnice swoje, aby do Zamku zwoływały, y do Miasta:
tam 701 czyta: Cum excelsa praedicatione convocavit.
godnym Rządzeniem zwołała, które tłumaczenie lepiej objaśnia
wersjo Caietana: Vocavit super humeros excellorum Civita-
tis: iakoby to na ramięch zacniejszych Rządców onego Mi-
sta / niby na katedrze / albo na Ambonie stanowią Rządzenie
synonim wabiąc do szkoły Ciebiestkiej / do cnotliwego / pobo-
żnego życia. Coż to y czyta ramię / które są Ambone stoja?
y co są tak niezwyčajni Ciebiescy Rządzący? S. Hieron:
mowi: In humeris opera sunt. Ramię znacza uczynki R-
ządzący zaś znacza cnoty święte. O! Kiedy to iako na Am-
bonie stać / to jest w uczynkach dobrych pożytecznych pokazać sie /
wiele to skuteczny Rządzący: mowi Caietan. Virtutes
missae à Divina Sapientia Officium vocandi exerceant, non
praedicata nec scripta, sed portata super humeros homi-
num: hoc est sustentata factis, viribus, & laboribus: a
Kiedy to ięże. Super humeros excellorum. to jest / gdy
Krol / Pan / zacny Człowiek w świecie / stanie w oczach złych
ludzi / zondra pokory / nabożeństwa / trzeźwości / sprawiedliwo-
ści / przedzy patrzącego na sie / zbuduje / pobudzi do popr-
awy życia / rzeczy nie jeden: ten Pan / Krol / tak nabożny w
Rządzie / tak gęsto do Sakramentów przystępujący / tak rozt-
rządlivy &c. a ta podły / ubogi / niższy kondycyi Człowiek / za-
dany tej Cnoty w sobie niewidze / bieda kolo mnie / a prze-
cie mi sie z tego chce. Potwierdza tej prawdy sam Duch
Ś. Qualis rector Civitatis, tales & inhabitantes in ea.
Jaki jest Rządca Miasta, tacy y mieszkańcy jego. Potwierdza
y tak wiele przykładom. w Piśmie Ś. Abimelec Wódz / gdy

Prov. 9:
FIG.

in Teo.
polit.
C. 5.

Ep. ad
Fabiol.

Ecd. 10.

jud. 9i

EXEMP

g. 1. in
Gen.

G. 27.

EXHOR

co żywo był się natarzał pod fortece/ sam naprzód: nie z iakkim
 taranem potężnym/ ale zgalał tylko drzewa wcieta śmie-
 le następował/ aż zaraż wszyscy za nim. Igur certatim ra-
 mos de arboribus praecedentes, sequebantur Ducem. Opie-
 ra się lud Izraelski w Gernone morze puszcę/ lub owar-
 widzi/ aż nappierwsze Kłosa pokolenia Judy. (dla czego też
 y było Krolewskie do domu tego dostało się) wzięwszy swo-
 ie Chorągiew śmiecie się puszcza (o GYM Abulen.) prakto por-
 cym za pokoleniem Judy/ iako za przysłym Krolew swoim.
 inne dwanaście pokolenia puszczało się. Opuściam podobne hi-
 storye o odwagach Alexandrów/ Juliuszów/ wzyntonych przed
 woyskiem/ dla zachęcenia ich/ iako wielce skuteczne były: Co
 się tycze duchowney okazyi: Zapomniał peronie był lud Izra-
 elski za niezbożnego Saula o nabożeństwie/ o Arce Pánkiej:
 Samą prawie wysła z niewoli Filistynskiej/ a przecie cudze
 łaty potierać musiała: nie czytamy/ aby kto przez tak długie
 czas na seymach Izraelskich wspominał: trzeba nam Chwały
 Bożę restaurować/ z prowadzić do Jeruzalems Arkę Pánską
 dopiero gdy nastał Dawid/ ledwie co z nabożeństwem swo-
 im ozwał się/ że chce nabożeństwo pojąć: aż czytamy iż co
 żywo za nim. Surrexitq; David, & abiit universos popu-
 lus. qui erat cum eo, de viris Juda, ut adducerent Arcam
 DEI. Widzicie przykład Nabożeństwa co sprawił. Pán-
 cieś co wstrzemięźliwości przykład sprawił wtymże Krolu.
 Spragnione woysko całe tego/ będąc bez wody/ dostało się
 przecie kubek dla Krola/ lecz w oczach ich wylał to na zie-
 mie: Tłó co Angelonus odpowieda: Ut tuo exemplo co-
 tus exercitus disceret sitim tolerare: dla wstrzymánia wo-
 ska swego. Bierście tu sobie przestrzegaj/ wszyscy ktorzych P-
 BOG na godności/ lub duchowne/ lub świeckie wyniosł; y
 wy proszcie Gospodarze ktorzy pod sobą zeladke macie. Wmó-
 ćcie/ na cósście powinni: bo jeżeli wasza władza według Pi-
 smá S. Omnis potestas à DEO, od BOGA dana wam
 nad innemi/ idzie za tym/ że też BOG obligował was/ aby-
 ście o zbawienie / y o dobro obyciaie poddanych waszych
 starali się / nie tylko karząc złe/ prawá dobre stano-
 wiac; ale abyście iako Orłowie łacy przed Orłakami swemi
 latali

latali
 Sakt
 a co
 Pán-
 wasz
 cie/
 wstug
 enoc
 go ci
 sprac
 na e
 intey
 mam
 mien
 ob i
 prze
 bier
 wyso
 da si
 stey
 y on
 rum
 trzeb
 Ver
 ani
 Nie
 calo
 scu:
 Cz
 Pro
 ni d
 Lib
 Prze
 bard
 dam
 nie /

latali dobrym przykładem / pierwsi do Kościoła / gestsi do
 Sakramentów Świętych / pilniejszy w chowaniu świat / postom;
 a coż rzeczenie na sędzie Bożym drapieżni Orłowie / co jest
 Pánowie / teorzy władzy waszey / tylko na hárpianie poddanych
 waszych záżywacie / teorzy niepocciwym życiem onych goršy
 cie / łami ná zle / po poddane swoje posylacie / slug do zley
 vslugi / do pomsty / do vpoienia drugich / y do innych nie
 enot záżywacie / Co rzeczenie / gdy wam z tájżego poddane
 go cieški rachunek BOGU przydzie dáwać / a co sie o was
 sprowadzi : Potentes potenter tormenta patientur : im tu
 ná świecie potężniejszy byliście / a źle żyli / tym też pot
 ężniejszy Maki was czekaia / raczej będziecie z owemi Olbrzy
 mami / iuż nie pod wodami głębokimi / ale raczej pod pło
 mieniami wiecznemi : Ecce gygantes gemunt sub aquis.

Iob. 26.

Wielce przynależyćie powzięte *Symbolum* podlátującego
 ob ziemie do Nieba Orła / opisuje Wniebowzięćie Panny
 Przenasw : *Anapzod* pokazuje naywyższą Chwałę / y wieli
 biente Panny Przenasw : Piśa Naturalistowie : że Orzeł ná
 wysokich skalách / albo ná Cedrách wysokich siedliśká / gniaz
 dá swoje zákláda ; dla czego wielce sie Eocha w gorze Libá
 skiej / y okolo niey naywiecey sie bawi Orłow co zacnieyszych
 y ow nayzacnieyszy Orzeł u Proroka. *Aquila grandis magna*
rum alarum ; nie gdzie indziej szukał tylko ná Libanie po
 trzebney sobie gálasti : *Tulit medullam Cedri. Habr: Gyta /*
Verticem Cedri. Duchownie mówiac : áni wyższej gory /
 áni pierńieyszego Libánu ná świecie nie znáydzie náđigorne
 Niebo / do którego Orzeł nayzacnieyszy Pánná Przen : dziś ná
 cála wieczność mieysce ośiada / a ośiada ná naywyższym miey
 scu : bo otrzymuje chwałę naywyższą po Chwale Cziowieczeństwa
CHRISTUS REGO : dziś o niey sie prawdzić moze
 Proroctwo : *Exultabit iatabunda, & laudans gloria Liba*
ni data est ei. Ciešyc sie będzie nie solo y śpiewać : chwale
 Libánu jest iey dána. Jan S. ofobliwa owe *Figure* Panny
 Przenasw : co jest / cudowno widzac Bialogłowe / opisawszy
 bárdzo / pilno tey stroy wszyte / takó w Stolicy vbrána / gwiaz
 dami vkoronována / ná Miesiacu stojaca / zákonczáiac widze
 nie / vpatrzyć w niey takies podobieństwo do Orła : *Data*
sunt

II. PARS

Ezech. 17

Isai. 35.

Apoc. 12.

FIG.

sunt Mulieri alæ duæ Aquilæ magnæ: *Dane tey ja dwie skrzydła Orła wielkiego.* S. Bern: Sens: nauce/ że to Figura Panny Przenasw: a Sylveira teżże przydaje / że to Figura Wniebowzięcia tey. Hoc maxime refertur potest ad diem in Apoc. gloriosissimæ Assumptionis B. V. M. iż to opisane zacność
 12. Wniebowzięcia tryumfu y oraz pokazuje wysokość / zacność chwały Panny Przenasw: Dac sunt Mulieri alæ duæ. cenje Autor wważa / że tu Jan S. zda się opisywać ceremonia Wniebowzięcia Panny Przenasw: iakoby okazał / niż Wniebowstąpienia P. JESUSOWEGO: to albowiem opisuia / krotko mowi: Raptus est Filius eius ad DEUM, & ad eternum, co S. Ambr: tłumaczy o Wniebowstąpieniu P. JESUSOWYM. Tu zaś Wniebowzięciey Panny / nie tyle srozy opisał / ale też nad to y lotne tey skrzydła: Dac sunt ei alæ Aquilæ. Na co teżże tak mowi: Per Aquilam Christum possumus intelligere: tam magnifico apparatu Assumpta est MARIA in Cælum: ut ipsemet Filios DEI veluti alis expansis gloriosissimam ei apparatus præstiterit. Przez Orła rozumie się CHRISTUS: z taką chwałą wzięta jest Panną MARIĄ do Nieb: / że sam Syn tey iakoby wyścignione mi skrzydłami chwalebne tey węście przewodził. Ze zaś na Dłaywyższej gorze to jest Chwale Wniebienia / mleyse swoia zakiada Panną Przenasw: pokazuje co pomieniona Figura: powiada bowiem Jan S. że widziana ta Materona / aż na takas zaleciała pustynia: ut volaret in desertum. Krotko nie rozumie nikt żeby ta pustynia do opisanego Chwały Wniebowzięciey Panny mney służyła; bo przez te pustynia Origenes rozumie Orszak y mieszkanie dżewioć u Chorow Aniołom Świtych ktore opuścivszy Syn Boży / jedney owiczki przyśedł na świat stać. volavit in desertum; do tych tedy Pałacow / to jest między samych Aniołom SS. w biału się dzis Panną Przen: Ale y to mała chwała dla Panny Przenasw: przydaje Jan S. że teżże y na oney Pustyni mieszka swego osobnego sukala. Volavit in desertum, in locum suum: bo Jey wielka niż samych Aniołom należy chwala. Sami to dzis przyznają Aniołowie. Quæ est ista quæ alcedit de deserto: Na co Escobar: z Origenesem / przez pustynię ro:

in Luc.
15.

Cap. 7.

Aquila provocans pullos.

225

nia rozumieć Chwałę Anielską mowi: Ex hoc deserto
 delictis affluens Virgo, post primum è terra ascensum, rur-
 sum extollitur à Dilecto ad eam augustum fastigium, ut
 nec cogitatione assequi possimus. Z tej pustyńi w rozkośy
 optywiała Panna, po piernym z ziemi wstapieniu wyrzyśko-
 na jest od Najmilszego swego, na tak wysoka godność, że y my-
 śla iey docieć niepodobna: Sámego to rozumu Bożiego dzie-
 lo/ dotrzeć miejsca tego w Niebie/ na którym Tron chwały
 swojej Panna Przenasw: założyła. S. Bonavent: Dwójzłac
 owe słowa Joba: Nunquid ostendisti auroræ locum suum
 et lumen eius o chwałę Panny Przenasw: mowi. Quasi di-
 cat non tu, sed ego, non ad te pertinet auroræ MARIE
 locum suum ostendere in Cælo, sed ad me. Nie twóid to
 oznaczysz, pokazając lutrzenki MARTET miejsce w Niebie, ale
 do mnie to sámego BOGA należy. Dóść zaście Orzeł cen nasz
 mistyczny to jest Panna Przenas: przy Wniebowzięciu swo-
 im wysoka wylacuje: a ktoronys spycacie skrzydłami z Data
 sunt Mulieri duæ alæ. Jedno skrzydło niech bedzie Mater.
 nitas B. V. M. to jest/ dla tego po CHRYSTUSIE Pánu
 najwyższemu otrzymuje chwałę/ że jest Matką Bożą/ S. Iudepho.
 mowi: Sicut est incomparabile quod Virgo gessit, ita
 inestimabile, atq; incomprehensibile præmium ac gloria,
 quam promeruit. Jako rzecz jest ta nieporównana, która w
 sobie Panna nośiła, tak nieoszacowana nie poista lez nagroda, y
 chwala, która sobie zaśluzyla. Drugie skrzydło, ktorym na tã
 wysoki stopień Chwały wzbila sie Panna Przenasw: sa najs-
 wyjsze zasługi iey. S. Bonaven: tãc o tym mowi. MARIA
 sicut fuit grandis in merito, ita etiam grandis in præmio.
 Przenasw: MARTA iako była nader wielka w zasługách, tak też
 wielka y w chwale. Nad trzema rzeczami głowę swoją sużył
 mody Salomon. Tria mihi sunt difficilia, & quartum per-
 nitus ignoro: viam Aquilæ in Cælo: gdsie między nie zro-
 sumianemi rzeczami/ lizy droge/ albo lot Orła po powietrzu
 locącego/ a to podobno dla bystrego y wysokiego lotu tego:
 coż y daleko bardziej o wysokości umiembienia Panny Przeni-
 sãzo niedostigley rozumowi ludzkiemu mowić y rozumieć po-
 zebã. A na coż Niebieski. Ode/ Panno Przenasw: tãc wy-
 so

L. 12. in
 Luc. 12.
 n. 21.

Spec. O.
 9. O. 39.

FIG

Serm. 2.
 de Ascup

Prov. 30

C. 39.

Spec.

C. 8.

PL 44.

L. 10. de
laud. B.
V. M.

Fig.

solo mieysce) y Tron chwaly swojej zaszładał: Powiadała
 naturalistowie/ że Orzel choć naywyżey w obłoki podleciałszy /
 y naymnieysza rzecz na ziemi / y owsem rybke w głębokim
 morzu obaczyć może: co nátraca lab. Aquila de nubibus
 contemplatur. Wtác pobobno y Panna Przenasw: dla tego
 tak wysoko w Niebie osiada / aby tym lepiey y naymnieysze
 naše potrzeby na ziemi widziála / w nich ratowała: bo S. Ba-
 naven: mowi: Maiorem per beneficia innumerabilia ostendit
 hominibus misericordiam, quia magis nunc videri in-
 numerabilem hominum miseriam. *Wiekse dobrodziejstw
 mi wyswiadcza ludzom miłosierdzie, bo też lepiey widzi nie-
 przeliczone mizerye ludzkie.* Podobno ná to osiada przy
 mey prawicy Boskiej / takó to w duchu widzi Dawid: Altiss.
 Regina à dextris tuis. aby takó niegdy Orzel (według am-
 pliatywnych Poetow) Jowiślowi przeciw nieprzyjaciółom
 ba pioronow dodawał: tak y ona przeciwko nieprzyjaciółom
 zbawienia našego / tym bardzieszy obrona nam była: Prawda
 y to: ale teſzce y co wiecey. Aquila provocans ad uolant-
 dum pullos suos. Jako Orzel przed orłatkami swemi / wzor-
 tch latać / wysoko się ku Niebu wzbił / tak y Panna Prze-
 nasw wysoko w krócie Niebieſkie leci / drogę do Cnot / do Nie-
 ba pokazuiac Orłatom swoim. Wiedzieć maſz Głowieſz
 Chrzeſćciański: że duſza twoja odchowana teſt w gniazdeczku
 Panny Przenasw: bo w gniazdeczku Syna tey / gdyſz wmo-
 rzone od wejſia piekielnego **CHRYSTVS JESVS** (co
 według Naturaliſtow czynia Orłowie / orłatom swoim wmo-
 rzoneym:) ożywił krewia swoia: Wſzytko cokolwiec maſz
 zaſług / laſti / uczynkow dobrych / maſz z tego gniazdeczka **MAR-
 TIA**. Rich. Laur: In nido ponit, & fovet avis ova sua
 & pullos: sic & vir iustus opera, & actus bonos in MA-
 RIA. Jako ptak owoc y dziatki ſwoie w gniazdzie ſkłada, tak
 ſprawnieſziny zaſługi, y uczynki dobre w **MARTE**. A coſ
 Panna Przenasw: wſtepuiaca w Niebo / duſze ludzkie odwa-
 bia od ziemi / od miłoſci ſiemskich rzeczy / wabi do Niebia-
 ſkich / od niedoſkonalego życia / do doſkonaleſzey cnoty. Oblu-
 bionica Salomonowa powiadałac o wielkim ſzczęſciu ſwo-
 im / że znalazła tego / którego naybardzieszy Kochała: zaraz teſz
 poprzy:

poprzy
 gnie
 Mac
 go po
 dimie
 & in
 S. B
 raiace
 ludzi
 bo te
 laven
 wſciec
 Rocha
 nie y
 przez
 przy
 opuſz
 dilige
 że Du
 tym
 pierk
 albo
 nala
 kowi
 to ſi
 nauce
 twoi
 ſoluc
 culu
 ſwen
 la / y
 Som
 bieſt
 ſtara
 przy
 la na
 teſt

poprzybiega prawie/ że go już nie puszcza ladaidko/ ale Ponie-
 nie starać się będzie/ wprowadzić go/ nie tylko do domu
 Marti swej/ ale teżże głębiej/ co jest do ostatniego tajemne-
 go pokoju. Inveni quem diligit anima mea : tenui nec Cant. 3
 dimittam, donec introducam illum in domum Matris meae,
 & in cubiculum genitricis meae. Naxera, funduiac się na
 S. Bernardzie nauca/ że to figura była duszy pobożney sta-
 rałacej się o zbawienie/ y doskonałość innych niedoskonałszych In lud:
 ludzi. Tym bardziej ja/ moge to mieć za figurę PannyPrzen- O. 4.
 bo choć z ludzi goracej miluje zbawienie ludzkie/ nad nie-
 Inveni quem diligit anima mea. Ulażła przy Wniebo-
 wstąpiu swoim Panną Przenasw: co/ w czym się najbardziej
 tochała/ to jest BÓG. swiego/ przez zupełne odsiedzenie
 nie wmielbienia swego/ ale y siebie Duszę ludzką/ ktorasraz
 przez osobliwe nabożeństwo ku Pannie Przenasw: albo przez
 przyzięcie Bractwa tej takiej/ oddała się w opiekę iey. nie
 opuścza/ y w tobie ona tocha się/ y o tobie mówi: quem
 diligit anima mea. Dzis tedy odlacuiac do Nieba/ waja
 że Duszę swoją w gniazdeczku P. JEZUSOWY/ a za-
 tym y w iey zostaje/ to jest w łasce Bostkiej; iakiekolwiek
 pierka/ to jest Cnoty SS. w niej się pokazują: teżże jednak
 albo latać nie umie/ albo tylko nisko lata/ to jest niedosko-
 nala w modlitwie/ w cierpliwości/ pokorze: przedzy praś-
 kowi temu nosze/pazurki wrośna; to jest prakto dziubnie/ praś-
 to się namiatnościami poruży/ niżeli się doskonałej iakiej
 nauczy Cnoty. Wiac niekontentuje się iakokolwiek cnota
 swoją/ ale chcecie do wyższej doskonałości pobudzić. Non
 solum exoptat in domum introducere, sed etiam in cubi-
 culum, scilicet eximiam perfectionem. Lotno cnotami-
 swemi wynosi się dziś Panną Przenasw: abyć droge torowa-
 la/ y sama rzecz pokazala/ że Orłotom MARRER Dwo-
 som tu niey nabożnym/ nie o iakokolwiek nagrode/ y nie-
 biesta Chwale/ nie o iakiekolwiek strzydełka/ Cnoty świecie
 starać się potrzeba/ ale o lotne/ o tak naydoskonalsze. Jest
 przypowieść: sly co praś co gniazdo swoje speći. Otak wieś
 la nas ma Panną Przenasw: Orłatek w gniazdzie swoim; co
 jest wśaiacych w opiece Jey/ co spećiemy gniazdo Jey: to jest
 Ec liczy;

Nax. cit:

tit. 10.

sup. Miss.

liczymy się być dziećmi Panny Przenas: a życie nasze jest
 ładacizną / albo niedostojną / nie masz prawdziwej potory /
 czystości / cierpliwości dostojnej. Skrzydełka nasze / to jest
 affekty do Nabożeństwa / obwisły / albo oblepy: Amor terre-
 norum viscus est spiritualium pennarum: a przecie tak Or-
 laćka do Orlice głowki nasze wyciągamy / to jest pragniemy
 do chwały wiecznej / przez przyczynę Panny Przenas: spie-
 wając: Ec JESUM benedictum fructus ventris tui, nobis
 post hoc exilium ostende. T JEZUSA, błogosławiony owoc
 żywota twego, pokaż nam potym wygnaniu. A podobno nam
 odpowie Panna Przenas: tak tak niegdy Henrico de Castro
 zakon: Dominik: (o tym Lobner:) temu modlaczemu się w
 nocy / zgąsła świeca; więc inne takne pokaze się światło / y
 usłysy głos: ja jestem MARIJA Matka JEZUSOWA:
 aż on zawoła: Ach Tłazawiet: Panno / ponieważ ty jesteś /
 pokaż ziemi najmiłszą twarz twoją / Odpowiedziano mu: Fili
 Henrice adhuc infans es, cresce, & postea me videbis.
 Synu jeszcze dziećciem: wrośniesz wprzód, a dopiero obaczysz
 mnie. Jeżeli tak światobliwemu Mężowi powiedziano / co
 doptero nam niedostojnym / niedbalym rzeczono by: Ego sum
 litzyś Orlaćkiem / Synem MARIJY / za nią lotem erzo-
 ba iść naśladować iey Świętych Cnot. Oto napominá cie
 Bernat: S. Ut impetres Orationis eius suffragium, non
 deleras conversationis exemplum. Abyś otrzymał skutek mo-
 dlistwy iey, nie opuścay naśladowania iey. Ambr: S. Quicunq;
 sibi optat MARIE pręmium, imitetur exemplum. Kto se-
 bie życzy mieć nagrodę w Niebie z MARIJĄ, niechay za iey
 przykładem idzie. Idźże już Wiebieści Orle Panno Przenas:
 szczęśliwie w najwyższe one Wiebieście góry / nie zapominaj
 o nas słabych przy ziemi się trzymających Orlaćkach swoich.
 Sabell. piśe; że gdy jeszcze Aurelianus w pieluchach dziećcia-
 ciem był / Orzeł nadleciałszy / y pazurami ostrożnie wzięw-
 go na Otcarzu położył. Wiebieści Orle nasz widzisz Ducha naszego
 nie dorosłe jeszcze / widzisz że się jeszcze trzymało ziemi affe-
 kćmi swemi; tobie Kazimierz S. przypisuje. Mundi fluxus
 atq; luxus, docuisti spernere. Wesze ie w opiekę twoją
 wproś skuteczne łaski / na oderwanie affektów naszych od rze-
 cy doc

cy do
 ius ci
 wielk
 tley / y
 do ost
 lotkie
 Przen
 Po on
 jezeli
 Bosku
 iako
 nient
 wyda
 ty pr
 nami
 biedn

STROPH 20.
 Sta

B
 te; r
 Przen
 ta S
 rey /
 Gorz
 racy
 nago

Gdy doczesnych. Nie zapominać y o drugim Orleku twoim: już ci to Orzeł Polski nie cały Orzeł / bo podskubany / z tak wielu Prowincyi / y teraz świeżo (gdy to piśze:) od Szwedzkiej / y złych synów Koronnych ręki. WGS wie czy Pruskiej bo ostątką nie straci Prowincyi: zaczął ledwie go już Orlekiem nie Orłem nazwać możemy: aleć to przecie Panno Przenas: Orleko twoie / wola do ciebie Polska: Regina Poloniae, Ora pro nobis. Krolowa Polska, modl się za nami: jeśli widzisz Młotko nayłaskawia / że już nagotował gniew Bosty / ostątni miecz sprawiedliwości na nas; wzyńże tak iako niegdy trąfiło się u Lacedemonczyków; gdy Helena Panna nie miała na ofiarę ścinać Kapłan / Orzeł nadleciałszy wydarł mu miecz / y Panna uwolniła od śmierci. Pospieś y ty Przebłogosławiona Młotko / a ublagaj gniew Bosty nad nami / y pożądaną pod strzydłami Świecey opieki twojej biednay nam pokoy. Amen.

Vestis Orationis Myrrhata.

Mentis cursum, tendi sursum, Pietatis studio:
Corpus angi, motus frangi Pro caelesti praemio.
Mysł ku gurze, wieść po śnurze. Rozmyślania Boskiego:
Ciało morzyć. chuci korzyć. Dla Krolestwa wiecznego.

Pro Scapulari B;
V, M.

Stabat autem iuxta Crucem Mater IESV. Ioan. 19.

Bardzo mi to dżiwno / że Kościół S. Pannie Przenas: przy dżisieyſzey Wroczyſtości podająca nam Sukientę Szkaplerz S. / one na gorze Kalwaryyſkiej prezentu: se; kiedy nam we Mszy czyta Ewangelia o stojacey Pannie Przenas: pod Krzyżem na gorze Kalwaryyſkiej S. N. Szczęść Szkaplerz S. Szczęść to godowa / w której / albo dla krórey / tak wiele stąnło Dusz na onym bąklicie Niebieſkim. Gorą zaś Kalwaryyſka nie ieſt mieysce god / albo weſela / ale raży żalu / y smutku; Szczęść ta / ieſt to obſiężą Niebieſka / nągości / niedoſtkonoſci nąſze pokrywająca / a tu nągi wiſi

- na Krzyżu **CHRISTVS**. Góra ona Kalwaryjska / luboż
 potym iako y Krzyż dla wonności kwiatu Nazareńskiego won-
 na / zacno sie stala : na ten czas iednak gdy cierpiał na niego
 P. **IESVS** / ponieważ była miejscem na którym trącono
 złoczyńców / trudno miała być wonna. Szata zaś Panny
 Pl. 44. Przenaśw: pełna wonności / tak ja opisał Damiś S. Myr-
 rha, & gutta, & cassia à vestimentis tuis : coś sie tedy zdo-
 było być nie do rzeczy. Aleć gładziej wważywszy to / wielko w-
 tym widze tajemnice. Słyże ia / że Panna Przenaśw: w O-
 bie Oblubienicy wybiera sie tam na takas gore Myrrhowa.
 Vadam ad Montem Myrrhæ, & collem thuris. Myrrha
 Cant. 4. według Hugona Kárdynala: znaczy vmartwienie ciała. Ad
 montem Myrrhæ vadunt, qui carnem suam mortificant.
 A ktoraż Góra może sie nazywać słusniey Myrrhowa / iako o-
 na Kalwaryjska: nie tylko dla gorzkiey myrrhy / ktora pić do-
 wano P. **IESVSOM**. Dabant ei vinum myrrharum
 ale też y dla gorzkiey Jego śmierci. Przy dżisiey tedy D-
 roczyłości / stawa na tej Myrrhowey gorzkiey Kalwaryjskiej
 Gorze / ktora oraz y miejscem modlitwy była : bo przydała
 Et ad collem thuris. Kądzielo zaś znaczy modlitwa swoja
 Pl. 140. to. według Dawida : Oratio mea, sicut incensum in con-
 spectu tuo. Stała oraz y z świąt swoia nieiako Myrrhowa:
 Myrrha, & gutta à vestimentis tuis. na to / aby dać nam
 te sukientę Szkąplerszą S. nauczać nowego Nabożeństwa
 ku sobie / oraz pokazywać / że przy kądzieli / przy nabożeństwie
 Szkąplerszą S. trzeba także y vmartwienia takiego ciała.
 Przeto Kąsimierz S. prosił Panny Przenaśw: o dar mo-
 dlitwy : Mentis cursum, tendi fursum, pietatis studio: pro-
 raz też prosi y o vmartwienie ciała. Corpus ang, morus
 frangi. Co ia łatwiey przy oddaniu wam Sukienty Szką-
 plerszą S. objaśnić zechce: dawłszy wprzód naukę omyw: pro-
 rzy pielczono ciała swoje chować / w same tylko patioja.
 nabożeństwa / Bractwa rozmaite / w ktore są wpisani / dusza.
 I. PARS **N**Je ia ale Dawid S. vmartwienie ciała nazwał świątą / pro-
 Pl. 60. in ieiunio animam meam. Odzianem posłem dusze mojej: że
 tedy y nam wiec świąt vmartwienia wbić się / na modlit-
 172

two potrzebą/ aby taki skutek swoy wzięła: tje modlitwą po-
winna byś złączona z takimkolwiek umiarkowaniem/ y oprzy-
żeniem się cięlu swojemu: pokazała naprzód Oblubienica
Niebieska. Aż nad te mogli skuteczniejsze/ gorętsze/ y bła-
dziej z Bogiem tednozace mieć modlitwy swoje nad nie-
prawe co chciała/ to wymodliła na Oblubienicu swoim. Nie
tylko y pogánstwą/ ale tak w starozakonnym/ iako y w no-
wym Kościele/ wonne kadzenia przy modlitwie/ przy ofiarach
Bogobojnych/ czegoś osobliwego dodawały/ y dodają/ modlitwom
albo ofiarom. Jakichże też prosza wonności przy ofiarach/
przy modlitwach swoich używała ta Oblubienica? Wiem ta
że wonność modlitwy swej do wonnego przyrównała kadzi-
dła. Vadam -- ad collem thuris. Co Grzeg: S. tłumaczac
mowi: Quid per collem Thuris intelligimus: nisi altam
humilitatem in Orationes. Ale przecie wważam/ że ledwie
nie na wszystkich miejscach w Pieniach Salomonowych/ gdzie
tylko o wonnościach tej Oblubienicy wzmianka jest/ nayspier-
wej wonność Myrrhy wspominała. Chwaląc one Oblubie-
nicę z rozmaitey wonności nayspierwej między wonnościami
Myrrhy kładzie. Cum Myrrha & aloe, cum prius vnguen-
tis. Odprawnie znimo z Oblubienicę swoim/ nayspierwej
tej Inopek Myrrha. Messui Myrrham meam cum aromati-
bus. Nayskoczniejsza galanterya u tej Oblubienicy z Myrrhy.
Fasciculus Myrrhæ dilectus meus, inter vbera mea commo-
rabitur: y onsem wszystkie glonki tej Oblubienicy wonno-
ści Myrrhy przeniły/ bo y rece/ y pacer. Manus meæ stil-
laverunt Myrrham -- digiti mei, pleni sunt myrrhâ proba-
tissimâ; Nayskoczniej wważam/ że już nie ona sama; ale tro-
inży/ co jest Duchowie Niebiescy/ oney się pilnie przypatru-
jąc/ mówią: Quæ est ista quæ ascendit sicut virgula fumus,
ex aromatis Myrrhæ, & Thuris. Dochodzi Mansus że to
na ten sposób przypatrowali się Oblubienicy na modlitwie be-
dacey; gdyż dym jest Symbolum modlitwy. Ascendit fumus
aromatum in conspectu Domini: y tu tedy/ za nayskoczniej-
szą wonność przy tej modlitwie Oblubienica Niebieska/ wy-
daje wonność Myrrhy. Naprzód Myrrhy poguli od niej Du-
chowie SS. y mówią: ex aromatis Myrrhæ & Thuris:
a na

FIG:

Cant. 4.

Cant. 5.

C. 1.

C. 5.

C. 7.

de Orat.
d. 29.

A ná takoj to tajemnice? powiedziałem wyżej / że Wyrzbi
 znaczy umartwienie ciała swego. Ten je odpowiada ná trw
 dność: Ut anima sit benè disposita ad orandum, ad voi
 endum se Deo, dignaq; sit quæ gratias petitas obtineat; nec
 cessum est, ut prius sit fundata in exercitio mortificatio
 nis. Do tego aby usposobić się mogła Dusza do modlitwy, do
 zjednoczenia się z Bogiem, y godna się stać tego o co prosi, po
 trzeba żeby dobrze ćwiczona była w cnotie umartwienia: Wi
 raźniej teżże to objaśnia owá Ceremonia/ albo przygotowa
 nie w stroiu Kápłana do ofiary stározaconney. Acora wo
 dług Dawida S. znaczyła ofiarę modlitwy: Immola Deo
 Sacrificium laudis. Szata tego / nie tylko powinna być
 bydy z szarego Biskoru/ ale y z kraczonego Ex bysso recortat
 co znaczy/ że przed modlitwą trzeba się przyczyszczyć/ iako w Bi
 siorze/ w sumnieniu swoim/ y owsem zaktęci/ przeprząć/ roz
 strzasnać dobrze sprawy/ myśli/ słowa swoje/ iezeli w nich
 nie nayduie się iakiego brudu grzechowego: stringesq; eam
 bysso. Nie dosyć je opasiesz Dusze twoiey potencie/ zmyśl/
 atencya należyta do modlitwy; ale náóstatek przykazał P.
 BOG/aby szata Kápłáńska krwio ofiary oney pokropioná była:
 Cumq; tuleris de sanguine . . asperges Aaron, & vestes eius:
 A to zaś co: ná twoie to skóre przymowa głowiecze. Dusza ná
 modlitwie zostająca/ Kápłanem/ Biskupem nazywa Chryzost.
 S. wważając bowiem/ owe słowa Páwła S. Exhibeatis cor
 Rom. 12. pora vestra hostiam viventem, Sanctam, Deo placentem:
 iak ná co piśe. O! inauditum Christiani Pontificatus offi
 cium, quando homo sibi ipsi est & hostia, & Sacerdos.
 Szata Dusze twoiey iest ciało twoie/ ktorym odziana iest:
 chcebli tedy/ aby duszy twoiey ofiarą/ to iest modlitwa sta
 reczniejszy była: Asperges. Sanguine Aaron, & vestes eius
 trzeba się w niej krwio przez umartwienie iakiel domaćć/
 ktora kropelka iey przez post przyostrzeyszy wysuszyć, albo goy
 mieysce / y stan twoy znosi / czym ostrym skory twoiey/ iez
 zeli nie zaktwawić / przynamiey zaruszenie. Chryzost. S.
 Post/ dusza Modlitwy nazywa. Ieiunium, est orationis ani
 ma: A coż umarły zrobić może? coż modlitwa bez umartwie
 nia sprawić sobie u BOGA może? Nie dajmo Pawel S.
 ná káj:

FIG.

Pl. 49.

C. 19.

S. 103.

Rom. 12.

ná ká
 mied
 vestro
 mym
 dsi M
 P. J
 mna;
 ná to
 vnum
 virtuc
 umar
 dzi pr
 wiaja
 powia
 pokut
 dnie
 wani
 gnyd
 od ka
 pelni
 kładz
 gny
 de sy
 gdy
 dług
 iest
 iest
 post
 tied
 żyć
 rązy
 spow
 oflon
 roz
 sie g
 grze
 żyć/

na każdym miejscu / o tym przykrościu się Ciału swemu pę-
 mierać kaze. Semper mortificationem JESU in Corpore
 vestro circumferentes. Alzeby zaś tu kto nie rzekł / że to są-
 nym Zakonnym ludziom te vmartwienia przykazali: przywo-
 dź *Manfius* historya Ewangelij S. iako zwolawszy klusze de mortif
 P. JESUS z Wzniąmi swemi / rzekł im: Kto chce pość za Marc. 8.
 mna: niech się zarczezie siebie, y swoy Krzyż weźmie; przydaje
 na to reflexya pomieniony Autor Ut exinde intelligamus,
 vnumquemq; cuiuscunq; sit status & conditionis, in hac
 virtute se exercere debere. Abyśmy ztego wyrozumieli, że
 vmartwiać ciało swoje, onemu się przykrzyć, do każdego stanu lu-
 dzi przynależy. Spyta kto: a kiedyż to my świeccy ludźie oboi-
 wiazani jesteśmy na vmartwienie / náprzykład na post. Od-
 powiadam: Naprzód w ten czas / gdy wam Spowiednik za
 pokute náznaczy post / albo takie vmartwienie: bo spowie-
 dnik ma moc od samego CHRYSTUSA / y do rozwiązy-
 wania / y do wiazania: rozgrzeszając cie / rozwiązuie cie z wie-
 snych káydan / to jest / wwalnia cie nie tylko od winy / ale y
 od karania wiecznego / na ktore powinienes był za grzech po-
 pełniony. Wiaże cie zaś / gdy na zamiáne za wieczne maki /
 kładzie na cie nowa / lubo daleko mnieysza pokuta / za wie-
 sny post náznacza Tłowenne; za ogniste na wielki łóz / twóro
 de sypianie; za czartowskie osłki / dyscypliny: zátym idźie
 gdy náznaczone sobie za pokute vmartwienie opuszczasz / we-
 dług Moralnych Theologow śmiertelnie grzeszysz / y winien
 jesteś to; innego czasu odprawić. Powtore powinienes pod
 ciężkim grzechem / na vmartwienie ciała / náprzykład przez
 post przytry / ostry / wstrzymanie się od goracych trunkow /
 kiedy widzisz y doznajesz / że cielesnych pokus inaczey zwycie-
 żyć nie moiesz: tużes się modlił / tużes się y spowiadał kilka
 razy / a przećie śle w duszy twojej; w ten czas nieczekając y
 spowiedniká / powinienes wymować obroku wierzgającemu
 oflowi ewemu / dyscyplinami swywoli tego utracac: a dopie-
 roż kiedy to wieś do siebie / że podsyćiwysz ciało / innych
 się grzechow łatwo dopuszczasz. Jezeli głowiecz / grzeszył byś
 grzechem mejoboystwa / gdybyś mogac dobrze lekarstwazá-
 żyć / y śmierci się ochronić z niedbalstwá samego / albo zby-
 regne:

Basseus
 V. satis
 fact.

Ser. 47.
ad FF.

Bass.
suppl.

Matth. 9.

Can. 13.

Dom. 1.
Quadr.

tecznego pieszczenia sie/ niedbał o nie: a iakoż nie masz grze-
szyć; gdy na zachowanie dusze swojej od śmierci wiecznej /
w cieślach potusach nie masz sie do umartwienia ciała cwo-
iego. *S. August.* tym delikatom stawia przed oczyma Tępe-
Rzymianka: cā długo cieleśnie żyjąc / chciała też w zyskości
zakonczyć. Quid fecit. (mowi tenże) coż uczyniła? Razda-
ła sobie oczy wylupić / wżycie porzuciwszy roztosy / pod miarę
chleba tylko z wodą pożywała / zyni zaraz żarliwo *exclamando*
S. Doktor. O Frater mirabilis conditio mulieris, mirabi-
lis fortitudo, propter quid fecit, ignoramus, quia Paganam
eam practicamus. Vnum scio, quod si consilium ab Augu-
stino petisset, ego tanquam fidelis, nil aliud dicerem, nisi
quod panem tantum, & aquam sumpsisset determinato
pondere, Castiras cum abundantia stare non potest. W
których słowach wyrażił Doktor S. że y som Pogańce ony
tak ostrego nieśmiały był naznaczyć umartwienia / na Eror-
onā sie zdobyła / byle tylko mogła była wyuzdane na zle cia-
ło swoje wżycie. O iak wiele was cā pogańska bialogłowa
zawstydyła na sadzie Bożym / Młodsikowie swywolni / choć miał
to Chrześcijańska oświecenie / Erorzy od postu na czas kile-
dniowego / albo innego udarczenia ciała / y na spowiedziach cā-
czesto / wporczywie wylamniacie sie. Potrzebie powinienes na
post / Erorzy Kościół S: nakazuje pewnych czasow / albo Erorzy
przez dlugi y utwierdzony zwyczaj między ludźmi wprowa-
dzony jest: ten przestępować grzeszysz cieżko według Kato-
lickich Theologow; Rzeczek nie masz o tym w Piśmie / ani w
Bożym przykazaniu. A zaś nie masz w Piśmie o nakazanym
poście w Ciniwie: Erorze nakazanie P. B D S pochwalit / i
mym uczynkiem: a zaś nieprzepowiedział wcześniej o tych Er-
orach w Kościele swoim / *CHRYSTUS* Pan. Cum au-
retur sponsus ab eis, tunc jeiunabunt? a zaś to (osobliwie
mówiac o Poście wielkim) nie Apostołowie od *CHRYSTU*
SA Pána wyćwiczeni postanowili co prawo; o tym in Ca-
non: *Apost.* A do tego pytam cie: gdzie też to napisano w Pi-
śmie / abys chorymi bywszy słuchał Doktora co káže / a na czas
y pod grzechem powinienes na to? Wierze mowi *Engelgrave*
Si praeceptum Medici, ad pellendos morbos corporis in agro
locum

locum
animi,
na du-
cego si-
nie zna-
je / ma-
testi ter-
rya że
y ow-
chā S-
cordis
lie. q.
dowac
rzecz:
salutan-
tes, q
gnitio-
brare
ducun-
nie sto-
wāia p-
poście,
robrzu-
ście?
Polac
nabiał
takas
nie ru-
pospol-
go / bo
S. y
śnier-
powie-
D
bożen
MARI
sobie

locum habeat; præceptum Ecclesiæ ad pellendos morbos animi, alienum à ratione vocabitur? Wierze że Kościół S. na duszne choroby twoje lekarstwo. Postu S. tobie ordynując cego słuchać niepowinieneś; Rzekłże: Kiedy to zdrowie moje nie znosi! spać nie mogę! żołądek / głowa boli! Doktor nie każe / mam na to dispense. Nie potępiam / gdy to prawdziwa jest! lednak że w tym często pieczęty zawzięta się; dale reflexy że żadne umiarkowanie nie może być bez ciężkości ciała! y owym na to jest ordynowane: przypominam y słowa Ducha S. Si dixeris vires non suppetunt, qui inspector est cordis ipse intelligit, & servatorem animæ tuæ nihil fallit. q. d. Trudno BOGA oszukać: bardzo się w tym fundować na medykach / osobliwie niewiernych / niebezpieczna rzecz: wzy Amb: S. Multi suam magis salutem, quam salutare DEI quærunt, Medicis magis sunt obediētes, quam scripturis: Contraria autem sunt Divina cognitioni, præcepta Medicinæ: à ieiunio avocant, lucubrare non sinunt, ab omni intentione meditationis abducunt. Wiele jest którzy bardziej o zdrowie, niż o zbawienie słowa, bardziej Medyka niż Piśmą słuchają; bardzo zaś bywają przedlinne recepty Medyckie, Boskiemu rozumowi: niekaza pościć, pracować, myśleć, modlić się. Coż tu na to rzeczenie żółtodrzuchowie! delirakti! co to tyko z swywoli o Dyspensy prosicie? a drudzy y o nie nędbacie. Co rzeczenie niektorzy PP. Polacy! którzy od tak wielu set lat Post Piotrowy! iedzac z nabiałem iako w Niemczech / zagubić chęć: niewiedzieć iakoś nowa / jeżeli nie zmyślona / to przynamniey należyćie nie rubl-powana składać się Rzymu dyspensy; a do tego od polpolsztwa nieprzyjate. Nie zawoźdźcie w tym sumnienią swego / bo ciężko grzeszyć! y innym pogorszenie daciecie: Post S. y umiarkowanie ciała! jest ci to śaća y stroy! ktorzym teraśnietych śalow! iako wnetrze nie wiara y nabożeństwem / tak powierzechowienie Katoлик od Poganińa! albo heretyka rożni się.

Nie nowina to u Doktorow SS. Pannie Przenas: y Nas bożeństwo do niej śaća nazywać; tak ja nazywa Bonav: S. MARIAM induite, quotquot diligitis eam. Bierźcie za śaća sobie Przenas: MARTA, wszyscy ktorzy się w niej kochacie:

Prov. 24.

II. PARS

in Prov.
31.

L. 2 de
Laud,

FIG.

Exod. 26.

in O. 2.
Matth.
Serm. in
Nat.

to bez tej ściany jest / to jest; bez nabożeństwa ku Pannie.
Przenasw: takiego niedzielną ofiarąncem zowie. Rich: Laur:
Negligentes servire MARIA, vestiuntur sicut diploude con-
fusione suā. Ta jednak ściana / ma być podobna [iakom
powiedział:] ściana Panny Przenas: Myrrha, & gutta a
vestimentis tuis: to jest nabożeństwo ku niej / złączone ma
być z Myrrha / z umartwieniem ciała. Wzy nas tego Pan-
na Przenasw: Naprzód w pospolitości / osobliwie przez przy-
kład nabożeństwa swego. Rich: Laur: MARIA confert ve-
stem fulgidam per vitae exemplum. A chcieć wiedzieć /
na czym też Panna Przenasw: całe życie strawiła? Odpowia-
dam / na samym prawie nabożeństwie / y umartwieniu ciała.
Onabożeństwie iey wiem / że wszyscy wierzyć / y łatwo się
domyślać; ale o umartwieniach Jey ktorymi nanykiem
nieyś Pannieśkie ciało swoje trapiła / nie wszyscy podobno
wieć; powiem tedy cokolwiek z Pisma y Doktorow S.
Miedzy innemi ozdobami szczytu Pannieśkiej / ktora według
Doktorow była Figura Panny Przenasw: nie tylko P. B. O.
kazał Moyżesowi / złotem ją obić; ale też na ostatek suknie
iey sprawić bardzo gruba bo kazał ją nie wdziąć sedenastu
Cilicia, albo włosienic. Facies & saga Cilicina vndecenu
ad operiendum tectum tabernaculi. Złoto na tej nasy
Mistycznej Arcy / znaczy palające serce Panny Przenasw: a
krami nabożeństwa / myśli miłości najwyższej / jednozaczę
z B. O. G. J. E. M. Cilicia zaś / ktora u duchownych ja znakiem
y ściana oświeczonego umartwienia; znacza wielką surowość /
ostrość umartwienia / w którym Panna Przenasw: trzyma-
ła Pannieśkie ciało swoje. Umartwienia ciała / y ducht-
wonych pospolicie zawisły w ostrym odzieniu / w nieśpaniu / w
poście. Słuchajcież iako to wszystko opisuia Doktorowie a.
Odzieniu Panny Przenasw: Ant: Imp: piśe; że ja wie-
dne tylko sukienice w bogiej znaleźli trzy Krolowie / iako wbo-
giego Kzemielnika Oblubienica S. Ferrer: dochodzi / że y pod-
ziemny czas / żadnego podwyższenia nie miała: a to zrad / iż dla
ogrzania Dzieciactwa / nie do pierśi go przytula / ani sukienic
obwija / ale bydlcom parę zagrzewać daie. Non legitur
quod portasset vestes foderatas, propter hoc posuit Filium
suum

suum in praesepio, ut animalia calefacerent eum anhelitu.
 Miało na tym ale S. Grzegorz Turon: miał obciążenie; że też
 y ostro na sobie wystawicznie nigdy niezdeymuiac/ nosił wło-
 siennicę bardzo koloca: ydźcie tenże sen iey/ y postanie opijus
 ie/ mówiac: Somnus ipsius super humo nuda, vel duris ca-
 bulis adhærebat, nullo instructis lecto. Sen iey na goley
 śnemi, albo na twárdych deszczkach, bez wkełkiego pośłania. Do-
 pieroż o postach iey cudowne prawie rzeczy piśa: iako ięszc-
 u pierśi Macierzynstich bywssy / pośty swoje miała Panna
 Przenasw: obciążła [co Novar: piśe] pustelnikowi iednemu;
 że raz tylko w tydzień pierśi Macierzynstich pożywała. O po-
 stach iey/ w dalszym wieku tenże przywodzi Grzegorz S. mo-
 wiacego. Nullo vaquam tempore non ieiunavit, famem,
 calidus allato pane fugabat: quæ vero à ministris templi
 in alimentum accipiebat, ea quotidie pauperibus erogabat.
 Każdego prawie czasu pościła, głód od siebie chlebem samym z
 Nieba przyniesionym odganiała: a to co iey studzy Kościelni da-
 wała, ubogim rozdawała. A na coż to Panno Przenasw: przy-
 swiatobliwości twoiey w tak ostrym vmartwieniu ciało two-
 ie trzymasz: wśak ty iestś/ ktora śadnemu grzechowi nie po-
 dlegasz/ za ktory byś powinna była dośyc czynić sprawiedli-
 wości Bośtiey: ani pokus sie boisz przeciwko ktorym/ to dra-
 żenie ciała bronić by cie miało! nam to na nauka y przy-
 kład: Spondan: piśe gdy Rudolphus Cesarz chárdego wielce HIST.
 Krola Czeskiego zwoiował Ottokara z rozkazu iego/ musiał
 przyiachać na oddanie poddánstwa swego; przyiezdza tedy
 bogato/ y stroyno wielce przybrány: dádza znać Cesarzowi/
 że iuż blisko test/ y żeby ozdobnieysze śaty wziął na sie rá-
 dza/ bo na ten czas/ w śarey tylko sukience był/ odpowie-
 dział na to Cesarz. Rex Bohemorum gryseam meam vestem
 derisit. Nunc autem vestis mea grysea deridebit eum..
 Śmiał sie nie raz Krol Czeski z moiey śarey sukienki, teraz ona
 śmiać sie z niego będzie: y tak było/ bo na Elegzłach musiał
 posłuszeństwo oddawać. Coś podobnego czyni Panna Przen:
 widzi tak wielu ktorzy śczyca sie/ że wiele Bractw mają/
 wiele paciorkow/ Rozáncow/ &c. odprawuią. iednak Kochała
 sie w sobie/ nie wiedzo co to test vmartwieniem ciała Páno
 nie

Iob. 23.
L. 4,

EXEMP

art. 16,

FIG.
Exod. 15.

nie Przen: przysłuszyć się: ocoż ostre *Cilicium*, ostre życie Panny Przen: *confundit* ich wrym. Dla samych tylko powierzeni chowanych pańców/ nie wielkiej *confidencii* y opieki w sobie nadsziesz Gyni: mowi albowiem *Richard*: na one słowa *Job*: *Non invenitur in terra suaviter viventium*, tak. *MARIA non invenitur in terra suaviter viventium*, id est voluptuose, & delicate viventium. Nie nardziessz *MARIE*, y opieki iey rokosznie, y pieczęcono żyjąc. Wiedzieli to dobrze światobliwi ludzie/ dla tego choć w paniecznych stanach nadsziesz Panny Przen: przy pańcówkach swoich/ zwykli byli także towarzyszyć ofiarować umartwienie/ tak Gyni (iako piśe *Theoph*: *Marian*): *Cesarz Ferdynand*: II. który ściśle z całym Dworem swoim *Wigilie Panny Przen*: postem odpraxia: Tak y nasz *Krol Zygmunt III*. który w *Wigilie* nie warzonego nie postował: *Tiberius* Kioze *Bizinske*/ o samym chlebie y wodzie te dni odprawiał/ y przez ten dzień na znak poddaństwa Pannie Przen: żelaznym łańcuchem okreciwszy byle swoia chodził. *S. Elzeary* *Grabiá Aryanu*/ *Cilicium* na sie brał/ y łańcuchami ciało swoje siełł. To to takowych nabożeństwu Pannie Przen: prawdziwe było *Vestis Myrrhata*. W osobliwości jednak o śacie/ o nabożeństwie *Szkaplerza S*, ma się to rozumieć; iż powinna być *Vestis Myrrhata*, z wonna *Myrrha* umartwienia ciała zagona. Opisuie *Pismo S*. iako Gyni po zatopionym *Saracenie* lud *Izraeliti* tryumf Gyni/ *Maryja* Siostra *Moyzeshowa*/ osobliwa iako sporzadzila *Processya* ze wszystkimi białogłowami: ale wraimy dobrze iako te *Ceremonia* opisuie *Pismo S*. Ja klade/ że tam bardzo pięknie y bogato wystroić się miała ta *Processya*: bo też było o Gyni/ dość złotych/ srebrą pomynosily były pożyczanym sposobem od *Egypcyanow*. Peronie y śpiewać nabożnie pomogly *Moyzefowi*. *Cecinit Moyles*, & *Filii Israel carmen Domino*: ale naybardziej opisuie *Pismo S*. że z babenkami wysila ta *Processya*. *Sumpsit MARIA Prophetissa soror Aaron tympanum in manu sua*, egressae sunt mulieres post eam, cum tympanis, & choris. Ta *Prorokini Maria* według *Novaryn*: figuruje nam Pannę *Przenasz*: ta zaś za nią idąca *Processya* niech nam znaży ludzie nabożne do Panny *Przenasz*: osobliwie

wie Bracia / y Siostry Szkaplerza S. Pewnie je was Panna
 na Przenasw: na te Processya pieknie wystroila / bo wasza
 lutienta Szkaplerza S. Pewnie je y wdsieczna rzecz jest Pannia
 Przenas: sluchac pieniom waszych / Koronet / Godzinek: ale
 to tu iesze kaze Panna Przenas: na bebenek zdobyds sie / a
 na iatysz ty / y z cyley skory i wnet sie nauzemy od Dawida
 S. Ten wozal lud swoy chwalic P.BOGA: Kaze go chwa-
 lic im na chorze / y na bebnich. Laudate eum in tympano,
 & choro. Ktore slowa wmasiatac S. Isidor: Pelus. mowi ze ten
 bebenek do chwały Bozey sluzacy / z skory ciata naszego ma-
 bydz Nos admonens, vt ex carne nostra tympanum effi-
 ciamus: przez co sie znaczy / ze do modlitwy / do nabozenstwa
 trzeba lagryz posty / dyscypliny / albo inne vprzykzenia sie ciata
 swoiemu: tegoz co bebenka Bracia y Siostry Szkaplerza
 S. napiera sie od was Panna Przenasw: abyście wasze na-
 bozenstwo przynamniety co tygodniowym we strode trafilis
 macerowaniem / postem / wstrzymaniem sie od nabialu ledwiec
 to niewyraźnie powiedzial o was / nasz S. Bernar: Senen: In
 cuius mysterium sumpto tympano, scilicet mortificatione
 carnis a MARIA, egressae sunt omnes mulieres post eam
 cum tympanis. Richardus o toz napomina kazdego nabożne-
 go tu Pannie Przenasw: Ad honorem eius (Virginis) debe-
 mus de his, quae apponuntur in mensa, aliquid quod
 pro ipsa pauperi tribuatur, ventri subtrahere. Na czesc
 Panny Przenasw: powinniemy sobie od nagotowanych potraw co
 wymowac, y dawac ubogim. Ale y sama Panna Przenas: cudo-
 wnie pokazala to wielekroć / iako sobie w Braci Szkaplerza S.
 zyczy widziec nabozenstwo zlagzone z vmacerowaniem ciata / y
 iako oraz te vmacerowania by naysurowisze Szkaplerz S. Gyi-
 ni wdsieczne y siodkie: ieden tylko wspomnie ex Trifado Ma-
 riano: B. Franciscus Sen: byl to z mlodu chaniebnie swymoli-
 nego zycia / y lubo potym kaska Bozo oswiecony / nawrotil sie
 do P.BOGA: wiele iednak trudnosci / uprzykzenia w ostrym
 pokuty S. zywocie gul: Wiecew samey starosci bedac / przyis-
 mule Szkaplerz: rzecz dzimna: zaraz on szczybiaty starzec.
 wielkiej ostrosci zycia iat sie / dyscyplinami / postami / lancu-
 stami / okrucienstwa nad soba tak wielec czynil / iz na wipo-
 mnienie

Pl. 150.

c. 1. S. 52
art. 1. C. 2

Conc. 14.
EXEMP

L. 4. C. 24
HIST.

Ephes. 5.

Iob. 2.

mnienie ich wzdrygac by sie trzeba. Jasná tedy zjez je Su-
tenta Panny Przenaw: Szkaplerz S. ktora nam na gorze
Myrrhy / bo Zalwarysticy stolic / podate: iest y ma byc
dla vmartwienia. *Vellus Myrrkata*: y ze dobrze o niey po-
wiedzial Prorok: Myrrha & gutta à vestimentis tuis. *Pi-*
se: *Pet: Natal*: o dwu swiatobliwych Panienkach: gdy znie-
napasc iakas miaty / na ochrone wstydu ich Panienstiego / cu-
downie to P. BGS uczynil / ze staty ich tak wrosty w ciata /
stora przenikly; iz nigdy ani one z siebie / ani kto inzy z nich
stat onych zbiac nie mogli. Panno Przen: wiez ty ze ciata
nasze / stora nasza piechzona / lada vmartwienia laka sie. Ne-
mo enim carnem suam odio habuit: drugi drogoby sie od-
dyscypliny / albo czego podobnego wykupil. Pellem pro pel-
le, & cuncta quae habet homo dabit pro anima sua: cho-
pogniemy na chwala twoja iaki post / iaki vmartwienie / nie
dlugo tego. Sprawze to przyrzyna twoja / niech ta ostra su-
tenta wrośnie w ciata nasze / niech mile smaczna bedzie po-
nizenie / vmartwienie ciata naszego: O to cie prosimy słow
Kasimierz S. Corpus angi, motus frangi, pro caelesti
przmio. Amen.

Ascensus Purpureus.

Pro Fe-
sto SS.
Rosarii,

STROFA 21.

Tu portasti, inter casti. Ventrís claustra Dominum
Redemptoré: ad honoré, Nos reformans pristinu.
Tys w Czystości swych wnetrznosci Chrysta Pana nosila:
Zbawiciela: bys wesela. T czci nas nabawila.

Ferculum fecit sibi Rex Salomon. Cant. 8

W Lasnie dobrze do dzisiejszey Processyi / ktora za po-
zwoleniem Stolicy Apostolskiej / z wielkimi Odpu-
stami Bractwo Rosarica S. zwyklo odprawowac / y
Salomon Krol Izraelsti swoia misterna feula / y nasz Krol
lewicz Kasimierz S. melodia swoia przykladala sie. T. S.
Tak w starym / iako y w nowym testamencie / Solenne pro-
cessy /

cessy /
Processi
nia on
stamen
Sym.
rzy est
gora O
y w na
SAR
monce
zwoyze
y nabo
Rosari
stine
Rex S
Panni
znale
claus
de Po
fercul
ille r
mon,
or na
wi p
as, i
char
okoli
Przen
sto /
dzo i
pnie
Asce
flian
stien
S.
lowe
sie n

cessya / misternego co zwyżły były prezentować. Solemna
 Processya David Syni / aż prowadzi na niey z wielką ceremo- 2.Reg.6.
 nia ona Arka Testamentu pełna tajemnic. W nowym też te-
 stamencie ktorą była nappierwsza Solemna Processya / y z
 Sym. Odpowiadam że Apostolska / gdy po skończoney wiecz-
 rzy ostatniey / od stołu sie porwawszy / z śpiewaniem posli / na
 Gora Oliwną; y nie tylko P. JEZUSA prowadzili / ale też
 y w natrznościach swoich nieustrawione ięszce species Przenas:
 SAKRAMENTU nieśli. Et Hymno dicto exierunt in Mach.26
 montem Oliveti. Także też y na Processyach Kojancowych
 zwyżay iest / sporządzac mysternie Theatra / nożenia / obrązy /
 y nabożne tajemnice. Wiece tedy y na dzisieysza Processya
 Kojancowa Krol Izraelski wystawia misterna opere / albo
 biude: nożenie iedno / krzesło iedno: Ferculum fecit sibi
 Rex Salomon: ktore u tłumaczow Pisma s. znaczy Przenas:
 Pannie; iakoż y sam Kojmierz S. w samey rzeczy to iey przy-
 znaje / gdy iey tak śpiewa. Tu portasti, inter casti, ventris
 claustra Domibum. Co do pomienionej Figury stołuiac Ludos:
 de Ponte mowi: Certè JESUS, plusquam Salomon elegit in Cant.
 ferculum MARIAM. quæ eundem portabat in terris, quam
 ille regebat in Calis. Záprawda P. JEZVS, wiecey niż Salo-
 mon, obrat sobie za krzesło MARYA, która go nosiła na ziemi: a
 on nią rzadził w Niebie. O tym Salomonowym krzesle mo-
 wi Pismo. De lignis Libani: fecit columnas eius argente- Cant. 3.
 as, reclinatorium aureum, ascensum Purpureum, media
 charitate constravit propter filias Jerusalem. Wszakie to
 okoliczności / bardo dowcipnie niektorzy tłumacze stołuiac do
 Przenasw: Panny: iednak ja naybardziej wważam; że to krze-
 ślo / y maiestat Syna Bożiego to iest Przenas: Panna / bar-
 dzo iest każdemu przystępne; y owsem widze gościniec y sto-
 pnie do niego: Purpura złotem miłości przerabiana / y stane.
 Ascensum Purpureum mediâ charitate constravit, propter
 filias Jerusalem. Tłukogo przyzwoliciey Cortami Jerozolimo
 skimi nazwać nie moze: iako Bracia y Siostry Kojanc
 S. Ierusalem tłumaczy sie Visio pacis: Ktoż y Krola y Kro-
 lowey pokciu / to iest Chrystusa Dána / y Matki iego wiecey
 sie napatrzy: iako ci / ktorzy codziennie tajemnice życia / śmier-
 ci / y

ci/ y chwały JEZUSA y MARIA/ przy odnawianiu Ko-
 zianca S. rozpamiętywania: Ascensus Purpureos. Gościncem
 purpurowym/ niech mi się godzi nazywać Trąbożeństwo purpu-
 rowe/ bo Kozane/ to jest Kozaniec S. po którym osobliwy
 przystęp maia/ pobożne dusze do Młocestatu JEZUSOWE-
 GO/ to jest Przenasw: Panny/ y owsem do samego Chry-
 stusa. Pokazuje ia to na terażnieyszym kazaniu. A ponieważ
 według Cornet. a lap. Perculum Salomonis znaczy Analo-
 gicę, chwale ona Ciebieśta; z tey okazyi dam Chrzęścianstwu
 naukę o gościncu purpurowym do Ciebie; to jest/ o Cierpli-
 wości.

I. PARS

matth. 19

NJe ubogo widze/ ale po Pánstwu/ po Złotem/ do-
 tych Młocestarow chwały Ciebieśkiej prowadzi nas Duch
 S. przed Oblubienicę; kiedy nam gościniec prezentuje/ pur-
 pura złotem miłości przetrabiana posłany. Ascensum purpu-
 reum, mediā charitate constravit propter filias Jerusalem.
 Przez co pieknie naucza nas Duch Przenasw: iako do dostę-
 pienia chwały wieczney/ lubo trzeba złotą; to jest/ wznio-
 dobrych/ własce Boskiej/ y dla BOGA wzniośnych; Si vis
 ad vitam ingredi serva mandata: iednak iako w purpurowym
 złotym/ y drogo przetrabianym Dymanie/ wiecey purpury niż
 złotą; tak y w życiu ludzkim/ wiecey okazyi jest do cierpli-
 nia/ a ztym nawiecey trzeba cierpliwości: y to się to wia-
 śnie znaczy przez purpurowy gościniec według S. Grzegorza
 Ad hoc reclinatorium, multis laboribus pervenitur; mol-
 tis tribulationibus ascenditur, ita ut si necesse fuerit etiam
 sanguis effundi permittatur, ideo ascensus purpureus recte
 esse dicitur. Zaisze rzecz jest pewna/ a prawie w Pisinie 6.
 y u DD. SS. poprzyśiężona/ że nie można jest dostać się
 zwłascz do doroslemu rozumnemu głowiekowi do Ciebie/ bez
 cierpliwego wciępienia czego na świecie/ albo od P. BOGA
 iako są pożury/ choroby/ ślanki/ dopuszczenia rozmaite: albo
 od siebie samego/ iako są wnatwienia dobrowolne/ posty/ dy-
 scypliny/ nieśpania/ albo od ludzi/ iako są przesławowania/
 potwarz/ wydarcie substancyi. Poprzyśięż te prawdę Do-
 ktor Narodow. Fidelis sermo -- si sustinebimus & con-
 gnabimus. *Prawdziwie mówię, iż jeżeli cierpieć będziemy, y*

2. Tim. 2.

współ

Współ krolować będziemy. Wraża te słowa wżony Manfi: Val-
de considerabilis est illa Apostoli protestatio, qua dicit. Fi-
delis sermo; per hanc enim insinuat se in subsequentibus
verbis, nos nequaquam decipere, sed veridice loqui, tan-
quam æternæ & infallibilis veritatis, testem. Wrażać po-
trzeba te słowia protestującego się Apostola: bo przez to dać znać,
że w dalszej mowie swojej, nie chce nas zawaodzić; ale szczerą prawdę
chce powiedzieć, i nigdy nieodmienniej prawdzie dać świadectwo.
Potwierdza też przysięgi Apostolskiej i ona cudowna Dra-
bina Jakobowi Patryarcho we śnie pokazana i na otwartym
wspierająca się Niebie. Powiada Piśmo 6. że z tego snu ode-
cenał się Jakob w takimśi przeleknieniu; gdyś zaraz zawa-
żał: Quam terribilis est locus iste. O iak straszne to miej-
sce. Cożes tak straszne widział Jakobie? Zgłosz się prze-
latk: Widziałes B O G A a leś tamie wspartego & Dñum
innixum scalas; iakoby cie wabiącego do Niebá; Widziałes
Aniołowi nie z mieczami ale z chlebem; Który ci na posiłek
zostawili: a jeżeli cie wysokość drabiny strąsyła; oni iako
strzydłasci poratować cie byli gotowi. Wzwyż pomieniony Au-
tor naucza; że ta drabina od Jakoba widziana; znać była chwale
wieczna: Głównie mi ięszce przyczynia trudności: iżaliż to chwata
Niebieska (a ięszce otwarta) tak straszna; wpał to rzecz wpyt-
klim iedyntie pożądana. Quam dilecta tabernacula tua Dñe. Ps. 83.
cōcupiscit & deficit anima mea. O iak wkocharne mieszkania two-
ie Panie, pożada i wstaie dusza moja. Leć dochodze przyczyny te-
go zaleknienia Jakobowego; Przyznaje się; że to ten sen o drabi-
nie i otwartym Niebie; znać była chwata wieczna; ale to wwa-
żać; iż zaraz w tej drabinie pokazano Jakobowi ascensum
purpureum; to jest Erwany gościniec do Niebá. bo S. Au-
gust: przez widzianego Pana nad drabiną; rozumie Chrystusa
Pana na Krzyżu. y S. Bern: przez samą drabinę rozumie
Krzyż. Quid per scalam. vbi multi gradus sunt, nisi my-
sterium Crucis: do czego słusz y ow sen który miała S. Per-
petua Mezennitka w więzieniu; to jest; widziana plota dra-
bine do Niebá; Ktora po obu stronach pełna była nożow /
mieczow ostrych; a po niej Mezennitka S. Sacyra wsiaru-
jącego; y innych za sobą wabiącego. Łatwo tedy teraz znać

de Beat.
d. 25.

FIG.

Gen. 28.

Ps. 83.

T. 1. c. 26

a. 2.

Bar. ad

a. 25.

HIST.

dnąć zemu się nie co zalał w śnie Jakób: bo w ten czas po-
znał/ tak mu stawać się o Niebo siła trzeba będzie wciąć prze-
ciwnych rzeczy na tym świecie/ trzeba będzie pełniać wola
Boża/ służyć kłopotom lat w cudzym kraju/ zność wstrzą-
szenia w pracy swojej od Labana/ nuż potym w wychowaniu
niektórych kłopotliwych/ y niewolnych dzieci swoich/ w ob-
myśleniu o pozyskaniu ich pod czas głodu/ których przeciwno-
ści pełne było życie Jakóbowe. Podobnym sposobem każ-
demu Chrześcijaństwu głowieszowi/ który w Niebie zamysła
bydź/ na podobny purpurowy gościniec gotować się trzeba
y pewnie nie minie go to: bo każdemu matrosi/ y opaczności
Bożka/ podobna w Dekretach przedwiecznych da Niebą/ przys-
tałość diabła/ policzyła szęble; naznaczył P. B. O. S. wie-
le to pokus/ zatrudnienia w duchu ma zwyciężyć/ wiele to
z gospodarzowi ma się nie wrodzić/ albo grad wybić/ wiele
ma kupiecki głowiek w handlu swoim zrazić/ y podupać
w substancji/ wiele to w szypłach/ potwarzy/ zniewać/ ma
odnieść: wiele w domu ma być ponieść nieukontentowa-
nia z niezgodnego przyjaciela/ złych słów/ błąd y guzów od
furyaty Meja/ nieposłuszeństwa/ nieuszanowania od kłopot-
nych dzieci/ ślad od złej zelazki/ wiele dni/ lat/ wciąć/ po-
włóżyć się ma po cudzych krajach/ z dziećmi y substancjami
swoimi/ y tym podobne przypadki; wszędy to P. B. O. S. pol-
czył iako szęble iakie, po których by się też spukać/ by się po-
kulić/ trzeba koniecznie poyść: nie minie nikogo y jeden
szębel/ by wszystkiego świata ruszył/ by się niewiedzieć czym
odkupował/ by się nawet y od iadu pułka/ nie minie go to/ na
to wszystko w cierpliwości ducha/ w oddaniu doskonałym wor-
li swojej pod wola Bożka odważyć się potrzeba dla otrzyma-
nia Niebą. Pieknie to objaśnił jeden Symbolista namalo-
wany perłowa macica leżąca na morskiej skałce: przydałby
Lemma Divitem fecerunt procellas. Bogata nie nawiała
ści wezrynia. W posrodku morza stoiąca skała/ o tak wiele
siurmow/ nawalności/ wytrzymać musi; ale często też to do-
brze się nagradza/ bo się trafia/ że one wiaty wyrzucają/ y na-
miej zostawiają drogie perły: tak y przeciwności na tym świecie
cie/ choć przykry się nam często/ ale droga perła/ to też
chwale

SYMB.

chwale
pię; i
tę się
sacuna
co pro
teczny,
niem,
dza się
Bożyd
rozaneg
im kro
orzym
okazyi
SS. i
przed
S. Chr
niu w
z niem
Ut qu
scitatu
natus,
nit Me
mogł, y
przybr
SS.
inny p
prosta
ta bia
Wtec
oodat
prosi
dlugo
się r
sprzeg
teorey
zgoł
tey ni

chwale niebieſta / Buſy naſzey ſprawnia. *W owſem Novar:*
 piſe; iſ im wiekſze grzmoty / deſiſze pánula / tym perły wie- *in Adag.*
 kſze ſie rodza. Co do moſey rzeczy applicuac mowi: *n. 567.*
ſecundus eſt tribulationum imber, quo copioſior decidit,
eo pretioſiores virtutum generantur vniones. Wielce poży-
teczny, buyny y żyzny ieſt, vtrapienia y przeciwnoſci deſzcz, albo-
niem, im gęſſzy y doſtatecznieyſzy ſpada, tym drożſze Cnot SS. ro-
dzia ſie po nim perły. Potwierdzaia tey prawdy tak wiele SS.
Bożyeh; ktorzy dobrze wiedzaia / że nie można nikomu tego
rożanego / chwalewego minac goſćinca do Niebá; y owſem /
im kto tu wiecey cierpi, tym teſz wiekſza chwale w Niebie
otrzymuie; Sámí vbiegali ſie do niego / ſukátac rozmaitych
okazyi do cierpienia. Opuſzcze wiele tyſiacy Meczenników
SS. dobrowolnie ná chwalewa śmierć oſiawiaacych ſie. Na-
przed ná iednym pokázuie Meczenniku S. Bázylis; o ktorym
S. Chryzoſt: piſe; że gdy okowyány od Tyránna w wieſie,
niu umierał; nie kazał z ciała ſwego okow zdeymować / ale
z niemi chciał bydź pogrzebiony. Ná coſ to? Odpow: Vega.
Ut quaſi vincſtus, quantum ex ſe erat reſurgeret, & reſu-
ſcitatus ea poſſet aſſumere, & ſic quaſi aureis catenis exor-
natus, coram Deo & Angelis ſiſteretur. Dla tego to vczy-
nił Meczennik S. aby wiec z onemiſz káydánami z martwych ſtád
moł, y iako że zlotemi mannelami BOGV y Anyołom chwalebnie
przybrány, moł ſie ná ſadny dzień ſláwić. Pokázuie teſz / y ná
SS. Wyznawcáh. Caſſian: piſe o iedney ſacney / y pobo-
żney Páni w Alexandryey tá przyſzedſzy do S. Ambroſzego;
proſiła go aby tey náznaczył dla kompanij w domu / iáko dru-
ga białogłowa / Ktora oná obiecowála żywić ſwoim Poſtem-
Wotec S. vpatrzywſzy pobożna / y ſtronna takáſ Mátrone /
odał tey ta: leć oná widzac ſtramieſć tey / znomu Biſkupa
proſi o inſa / bo tá prawi nie ieſt według moſey ſántczyi
dlugo myſli Biſkup / coby to w tym było / nádoniec domyſlił
ſie cátemnice. Vpatrzył tey coby inſa białogłowa / ale zło /
ſprzeczna / nieſpokoyna / piáſzka / ja náđ nia nie było gorſzey;
ktorzy / lubo oná Páni w eſſykim wygadzała / xługowała /
ſogokolwież náparła ſia / ná to ochotnie Poſty tożyła / iedná
tey nigdy dogodzić nie mołá / láiała zleſnica / przeklinála /
y one

EXEMP.

in Eph. 9

in Iud. 3

n. 709.

Coll. 18:

c. 14.

HIST.

EXHOR

Luc. 24.

Hom. 47

L. 28.

C. 71.

y one y Biskupá/ że ia w raka niemola oddał; przyšlo do tego
 że swoła Pania y dobrodziejke biłała: z tego ona zacna pa-
 ni wielce kontenta/ iakoby naydroższy starb znalazła/ z wiel-
 kim podziękowaniem za tako towarzysze przyšla do S. Bi-
 skupá. Ponieważ tedy iasna rzecz/ iest y z Pisma S. y z Do-
 kretow SS./ y przykladow/ że tego purpurowego gościnea/
 to iest cierpienia przeciwności do Tronu Chwały wiecznej/
 nikomu minac nie można/ niechże sie tu rekolliguis owo/ Eol-
 rzy przed nieszczęściem/ utrapieniem/ nie tylko wciekaia/ ale ces-
 w podobnych przypadkach/ bardzo niecierpliwemi sa/ gniewa-
 ia sie/ narzekaa/ smierci sobie zycza/ przeklinaa y siebie/ y ni-
 przyaciol; na czas y bluźnia P. BOGA/ a iako tacy maa sie
 spodziemac Niebá: Pytam ich naprzód/ czym lepsi sa od SS. Bo-
 zych/ od SS. Męczenników/ od Pustelników/ náwet od samego
 CHRYSTUSA paná/ y od Márki iego Swiętey? przez
 co niezwyčajnego nád inne ludzic respektu spodziemaa sie?
 to iest/ aby bez utrapienia/ sami tylko mieli otrzymac chwa-
 le wieczną; gdyż y wszyscy Swięci Bożi/ y sam Krol chwały/
 bez utrapienia nie weszli do Niebá. Oportuit pati Chri-
 stum, & ita intrare in gloriam suam. Pytam powtorze tego
 co to w nieszczęściu gniewa sie przeklina/ bluźni BOGA: O-
 on przez to uchroni sie/ albo umniejszy sobie tego nieszczęścia
 Odpow: S. Chrysoſt: Sive velis, sive nolis, illa tunc patieris:
 Sed si gratè quidem maxima lucraberis, si vero agrè te-
 res, neq; calamitatem minorem facies, & graviorem red-
 des procellam. Lub rad, lub nierad cierpieć będziesz, nie mi-
 nie cie to: leć jeżeli cierpliwie zniesieś, bardzo siła sobie zafu-
 żyś. Jeżeli zaś z turbacya znosić to będziesz utrapienia nie u-
 mniejszysz, y onsem przyczynisz, bo niecierpliwosc wieksza ro-
 śnie w tobie/ przez ktora na potapienie sobie zarabiaś. Pierws-
 piśe o rybce nazwanej Purpurze/ ktorey krwi ná farbowa-
 nie Purpur zázywaa: że w ten czas tylko piękny kolor z niej
 bywa/ kiedy ia nagle/ y iednym uderzeniem zabita; leć gdyby
 drugi raz uderzona y dobita no se/ iuż owa czerwoność krwi
 dla bolu wielkiego z pierwszego uderzenia/ zmienila by sie y
 szinela. Podobnym sposobem/ za krwawi ci sie serce przy-
 padkiem iakim nieszczęśliwym/ alboć go też nierodziejny/
 nieprzy-

nieprzy-
 leteſt
 sercá
 les sob
 dluſzey
 przyp
 w ty
 ewoia
 dacz
 opor
 Chw
 um;
 ná t

XX
 jnym
 duſy
 wan
 we
 Co
 Pan
 bo
 Boż
 rzec
 ſow
 że
 pur
 kry
 ne
 kry
 wcz
 lo/
 ile
 BG
 de
 am
 tym

nieprzyjawną ciałowię zatrzymać; jeżeli zaś na półgębku wy-
leciś krew tę z serca twórego/ to jest/ mężnie/ w cierpliwość
serca Pánu BOGV owa dolegliwość ofiarujesz; wfarbowas-
tes sobie drogę purpura do Niebá gościniec / leć jeżeli w sercu
dłużey trzymasz wrzaski swoje/ sam w sobie boleieś/ erapiś sie/
przypominaś sobie słowá wsczypliwé iego/ inż krew twoją
w tynkturę czarną bo meláncoliczną obraca sie / bá y duszą
twoją śmoli sie / gdyś obraża niecierpliwością P. BOGA.
Zaczym konkluduię z Apostolem: Per multas tribulationes
oportet nos intrare in Regnum DEI, to jest/ do Máiestatu
Chwały wieczney/ trzeba koniecznie per ascensum purpure-
um; przez drogę cierpliwości/ y ponoszenie wielá utrapienia
na tym świecie.

Ag. 14.

Nie prywatnie to widzę Máiestaty JEZUSA y MIA. II. PARS
BŁEJ/ kiedy nie tylko Cerkom Jeruzolimskim/ duszom nabo-
żnym/ przystępu do siebie nie bronia/ ale im też drogę y gra-
duś do niego purpurowym nie iako/ y drogę przerabianym Dy-
wanem ściela; podając przez Jákona Dominiká S. Rozáncę
we nabożeństwo: Purpurowe to/ bo Rozáne nabożeństwo y
Co tajemnica życia P. JEZUSOWEGO/ y Najświat-
Panny/ to droga perla; nadyśiesz tu y złoto miłości Bóstey/
bo ten jest najsobliwşy skutek rozpamiętywania Táiemnic
Rozáncowych/ serca rozpalać ogniem miłości Bóstey. Trzy
rzeczy ja uważam w purpurowym páwimencie albo gradu-
sów iákich pokryciu. Co wszystko bázdzo pięknie służy nabo-
żeństwu Rozáncá S. dla czego/ nazwałem go Ascensum Pur-
pureum. Naprzód Ascensus purpureus ma to/ że regit. Po-
kręma: podle ná zes drewniane/ albo kámiennie/ wychodzi
ne bázdó graduś, Purpurowy Dywan wszystko te defekty po-
kryje/ piękny/ ozdobny / do Máiestatu Królewskiego przystęp
uczyni. Duszą ludzka z potencyámi swoiem/ rozumem y wol-
lo/ jest co iako graduś po którym do P. BOGA wstępujemy:
ile cnót, ile áktów/ ile przez modlitwne podniesienia serca tu
BOGV/ tyle stopniów mówi Dawid: Ascensiones in cor- Pl. 83;
de suo disposuit. Ná co S. August: piśe tak Quanto plus FIG,
amaveris, tanto plus ascendes. Im więcej będziesz kochać,
tym wyżej postąpisz. Blaz zaś rozumie przez stopnie wszelkie
cnoty

Cant. 7.

FIG:

L. 6. in
Cant.in Iud. c.
6. n. 1291L. 55.
C. 8.

cnoty/ Ktożem! podobosi się duszą tu Ciebie: crafia się to le-
 dnat / że gdy lada tego pulsa na te gradusy dusza / co jest /
 do woli swojej y rozumu/ przypuszcza marności świata/ affe-
 kty bydlece; potłuka pospeca te bydlatka / rozmaitemi grze-
 chami dusze nasze/ a choć potym przez potute obmielemy te
 plugaństwa duszne/ ponáprawuie my / potacamy sumnienie; po-
 stáremuś *mánet cicatrix peccati* iáko by wstydył się dusza (pá-
 mietáiac ná niewdzięczność swoie) pokazać przed P. BOGA /
 aby tedy wlatowała sobie ten przystęp do P. BOGA; trzeba
 te gradusy/ te wlewności swoie przykryć / a czymże: Purpura:
 Oblubieniec Niebieski głowa Oblubienice swojej wielce wy-
 chwala/ że purpura przybrána. *Comae capitis eius sicut pur-*
pura Regis. S. Gregor: y Theodor: ap. Cor. przez włosy ro-
 zumieia wewnętrzne dusze myśli/ przez purpurę zaś *Rup.* roz-
 mie Mleka y żywot P. JEZUSOW. *Recte Passio Regis*
dicitur Purpura Regis: w ten czas dusza ludzka w purpurę
 gdy myśli iey sa o żywocie / o Mlece P. JEZUSOWA /
 albo boleściach Młeki tego/ co nayobliwiey gynia Bracia
 y Siostry Rozjancá S. Vega náuza/ że tá Oblubienica zná-
 czyła/ nie iáka kolwiek dusze/ ale dusza pokutująca za grzechy;
 a zá tym/ iáko Oblubienica oná pokryta purpura / nie wsty-
 dźiła się przed Oblubienca pokazać / tak y dusza grzesznego
 pokutniacego/ gdy pokryte wlewności swoie purpura Rozjancá
 S. / rozmyśláníem żywota/ bolewo / P. JEZUSOWA / y
 sławo: MATKJ. *Pier. piśel* iż w Indyi Pogańscy Rá-
 pláni rabiáli pewny oleiele z roży/ ale z rozmáitemi guślárskie-
 mi ceremoniami/ przymáwianiami/ poprzyśiegániami bogow
 swoich; Ktory to oleiele miał táko moc / że kto námáśzony
 nim stánot przed Místátem Monárchow y Krolow/ wielce
 ich sobie láskawych znáydomał. Czézownicze to máráctwa
 były; ale to rzecz doznána / że kto dla grzechow swoich/ leka
 się Místátu spráwiedliwego Sedzitego / a dusze swoie ná-
 máści Rozowym/ Rozjancowym / to iest przyozdobi nabożeń-
 stwem/ pewnie wnet go láskawego/ do miłosierdzia skłonne-
 go/ naydzie/ *Tenże piśe;* że gdy *Ulysses* rozbíwšy się ná Mro-
 zzu/ ná wyspie iedney/ środze znedzniany zostawał/ *Woginia*
Pallas przyniosła mu iáko *Homer.* rozumie / rożowy oleiele /
 Którym

Którym namaszczone / wślektę oney słabości / y biedy pozbyt.
 Daleko ci sturecznięske Pallus Wiebieśka / Przenasw: Panną
 sporządziła leżantwo / zstarała grzechami duszę to jest Ro-
 żane nabożeństwo / byles się nim tylko namaszcil / byles serce
 do niego przybrał / wznas / iako zmizeryi tej / to jest z grze-
 chów twych doskonałe uwolniony zostanieś. Czego masz iako
 śny dowód na onych grzesznicach wielkich Benedyktach / Ale-
 xandrach czyż wyżej w innym Kazaniu / do których ten przy-
 dale. W Łużytanij Szlachcic jeden miał Turczyną niewolni-
 ką; chorym bywszy / kazał Poganinowi owemu Obraz Nasw:
 Panny Ktory w domowym Olearyku miał / w ręce świeże u-
 bierać: ochotnie to Poganin uczynił: Patrząc na co mu to
 choć niedoskonałe nabożeństwo wyszło / ten Ktory ani namo-
 wami / ani grzechami od Natchemianstkiej wiary nie dał się
 odwieść / za owe rożane usługi / w nocy oświecony łaską Bostka /
 przez przyczynę Nasw: Panny otrzymawszy / obacz się w ble-
 dzie y grzechach swoich / doskonałe się nawraca / y o chrzest
 natchemianz prosi. Jeżeli temu grzesznemu niewiernemu / ma-
 teryalne ręce do miłosierdzia Bostkiego / y Miłki Jego / droge
 otworzyły daleko w tym same Rożance S. nabożeństwo stu-
 recznięske być musi. Pontore Purpurowy Wywian nie tyle
 to podle pokrywa gradusy / ale też accendit: Sama owa pur-
 purowa farba / dodaje iakoś śantazyi y serca. To właśnie
 ma nabożeństwo Rożance S. Pija Naturalistowie że kolor
 purpurowy / albo czerwony / ma iakoś w sobie stryca moc / iż
 patrzeniem na się / leniwe / bołazliwe bestye / meżne y odwa-
 żne czyni. Jakż w księgach Machab. czytamy / że Pogań-
 stwo / do potyczki walney gotując się / przed besty / to jest przed
 Ronie armatnych ludzi na sobie niosące; krew albo liquor
 czerwony wylewali; co czynili dla rozpuszczenia bestyi do woj-
 ny. Et Elephantis ostenderunt sanguinem vuae & mori, ad
 accendendos eos in praeliū. Podobny skutek ma nabożeństwo
 Rożance S. zapala bowiem serca dusz Chrześcianstkich me-
 stwa im dodaje przeciwko nieprzyjaciolom / tak dusznym iako
 y ciętą. Doznało tego skutku Rożance S. przeciwko nieprzy-
 jaciolom Wiary S. tak wiele razy Chrześcianstwo całe: o-
 bliwie gdy za Piusa V. Papię / pod protekcją Przenas: Pan-
 ny sta-

Vid.
 Scrop. 7;
 P. Bar.
 c. 9, Ex 4

L. r. G. 6
 FIG.

HIST.

Manc. L.
7. d. 2.

L. 2.
Narr. C.

L. 2. ap.
C. 29.
EXEMP.

Vic. B. V.
v. 37.

ny sławne na morzu nad Turecką flotą/ bardzo potrzebna y li-
czna otrzymać zwycięstwo/ na którego dobrodziejstwa pa-
miątka dzisiaj Rożancowa Niedziela/ y triumfalna Proce-
sja postanowiona. Doznania y prywatne Krolestwa/ do-
znania y wielcy nlektorzy świeżo w Indyach nawroceni Ro-
lowie. Japonickie historye piśa/ że Krol tamteżny Sumi-
tanda Cmutanus w Obozie badac/ taki stroj nosił: Na głó-
cie Krolewskiej s tyłu nakładał Szkaplerza miał zielonym i-
dwabiem wyszyte Imię Naśladcy JEZVS/ na pierśiach
Krzyż złoty/ a na szyi zawieszone miał Pańtorz albo Roż-
niec Niasw: Panny. Dopieroś przeciwko nieprzyjaciółom du-
żnym y pokusom jego/ dodać sił y męstwa/ nabożeństwu
Rożancowe. Plin: Piśe iż Scipio Cornelius y drugi Scipio
Emilianus, Kawalerow woyska swego/ na pokazanie ich mę-
stwa y odwag/ tym kontentowali/ gdy im na tarczach/ rożo
malować kazali; takż y sam Scipio/ gdy z pokonanego An-
nibala tryumf czynił/ swoy woz w roże prawie same przybrał
rozkazal; Żatym Rożo jest męstwa/ takż osobliwe Symbo-
lum. Żacnieyffemi ia Kawalerami nazwać moge/ wшыckich
Braci y Siostry Rożancá S. bo widze iż przeciwko czartu/
przez to nabożeństwo w pokusach tryumfują. Cantip: piśe/ że
Młodzian jeden / w opiece Strycia swego bywşy/ piśaństwo
kosterswa sie chwycił; leć przecia za ostrożnością strycia/ nie
mógł przysć do żeraty czystości: a gdy znać ożenienia sie na-
pierał; namowil go stryci/ żeby przynamniej przez cały rok
Czastkę Rożancá odmawiał/ na drugi rok wzmowil w niego/
wiecey; na trzeci już mu po tym żone obieciuać/ wzmowil w
niego cały Rożaniec/ żmowiono potym Oblubienica za niego/
wesele sprawiono; przy ohoćie przypomina sobie/ że dziś Ro-
żancá nie żmowil: Prosi sie u strycia do pokoiu; a gdy Ro-
żaniec konczy/ pokazuje sie mu Niasw: Panna/ nad Słońce
śaśnieyşa/ w śacie rośedzie mającey złotem literami napisá-
ne Ave Maria: gdsie mu opowieda śześliwa w całosci Pa-
nieństwa śmierć jego/ za trzy dni; co sam skutek pokazał.
Scheiff. takż piśe/ o pewnym Archidyakonie/ bardzo zkušo-
nym miłościá jedney Grábionki/ za co od iey Wycá ośtarżony/
wyklęty był od Biskupa/ y trzy lata w cieśkim zostawał wię-
zieniu

śieniu/
namon
tát;
cieşy/
wóſtli
pocato
pſtwo.
obiema
Potryc
ſamym
rowa
ożdoba
we Or
ly; a
mu:
cas in
nybiel
S. ro
iednak
ci y
Orſak
eorum
Agno
Rożan
y nay
ne; p
nie ſa
nie T
też z
za co
ſeſa-
przy
Maria
pożaz
piſan
nu p
nauz

żeniu/ prawie desperuiac: Nawiadza go Dominik S. cieśac/
namowil go/ aby sie nabożeństwą Rozāncā S. iak/ wzynil
tak; w krotce Nawiad: Panna/ nie tylko go sama nawiadza/
cieśy/ ale też regimentkiem swoim dotknawşy sie go/ ob
wselkich cielesnych pokus/ y nā potym/ wolnym czyni: a mile go
pocatowawşy o przyszlym prorokowala podwyższeniu nā Bisku-
pstwo. Patrzącieş/ iakie zwycięstwo/ nād pokusami cielesnemi/
obiema tym przyniosło/ nabożeństwo Rozāncā S. Potrzebie.
Dotrycie Purpurowe ma to/ iż iest osobliwa ozdoba; dla tego
samym tylko Monarchom ten kolor sluży. Ma y to Purpu-
rowa Rożā/ to iest Rozāncā S. nabożeństwo/ że iedyno iest
ozdoba duş. Pokazano raz Janowi w Niebie/ iakieś osobli-
we Orşaki Duş SS. ktore nād inne ozdobię przybrane by-
ły; a gdy nie wiedział/ coby to były zā duşe/ odpowiedziano
mu: Hi sunt - qui laverunt, stolas suas, & dealbaverunt
cas in sanguine Agni, Ci to są ktorzy wymyli śaty swoie, y
wybielili je we Krwi Bārānkā. Wiemeli iak/ że tłumacze Pisma
S. rozumieia przez te duşe tak stroyne Mieczennikow SS.
iednak niech mi sie godzi zāżyć tego mieysca Pisma S. do Brā-
ci y Stofr Rozāncā S./ gdyż wotelece quadruis: Miały one
Orşaki miedzy sobą Bārānkā/ quoniam Agnus in medio
eorum; pozdrawiali go/ śpiewali mu. Salus Dno nostro, &
Agnos fārbowali we Krwi tego śaty swoie: Ma y Brācwo
Rozāncā S. w poyśrodku siebie Bārānkā to iest Chrystusa P.
y naylāstawsza Owieczka ktora go nam poredziła/ Nawiad: Pān-
na; pozdrawiała go Rozāncami swemi codziennie/ nieustān-
nie fārbuila sie we Krwi tego/ przez nabożne rozpamiętywā-
nie Tāiemnic życia Chrystusowego/ y Nawiad: Pānny. Wiec
też z tego inferowāc potrzeba/ że ich w chwale oney wieczney/
zā to ich nabożeństwo/ osobliwa iakās ozdoba/ y nagrodā
gęta. Wiewierdzam was w tey opinii moiey/ rozumātemi
przykladami. Miał ieden w zwyczajū/ że y chodząc mowil Ave
Maria nā Gęś Nawiad: Pānny; po śmierci iasno przybrany
pokaznie sie/ nā ebuniu swoim/ mātac ślicznemi literami po-
pisane Ave Maria. Także u nas w Polsce/ do pārnego żak-
nu prostaczek ieden wślapiwşy/ nie mogli sie ani Pācierzā
nāuczyć/ iāmego tylko pozdrowienia Anielskiego nāuczawşy
sie

FIG;

Apoc. 7

EXEM

Hh

ſie

Ap Vmb
Novar.
n. 1339.

in Fello
Vilit: B.
M. V.

EXEMP

Hab. 4.

inDedic.

sie/ prawie wstawnie go mowil; wmsiera: aż nad grobem
tego/ pokazalo sie drzewo/ na ktorego listkach napisane
Maria: odkopano ziemię; znaleźli je korzenie drzewa onego
z samego serca umarłego Brata wyrosło. O tym Cesarz
Jest y innych wiele podobnych cudow u historykow/ Pro-
mi o osobliwej chwale dusz Kochających sie w zcistym pospo-
wianiu/ (iako zymia Bracia Rozancowi/) dala znać Przen-
Panna/ ale ten naywyraźniejszy/ który piśe Bzovius Jeden
Waż pobożny z Zakonu Karczyskiego/ który codziennie ob-
mawiał Rozaniec/ był raz w zachwycentu iakoby w Niebia-
tedy slychal/ że Duchowie Niebiescy przed P. JEZUSZEM
Wstaw: Panna tak/ iako on sam miał zwyczaj Rozaniec ob-
prawowali/ y iako na Imie JEZUS; na kolana upadali/ a
na Imie MARIJA / niżsienko głowe swoje schylali. Wi-
dział po tym/ iako dla tych/ którzy ielze na ziemi zostac/
codziennie to nabożenstwo odprawia / robiono y gerowano
osobliwe Korony. Jasna tedy je do Tronu/ to jest do Przen-
Panny/ y Syna iey/ nayświeższy przystep jest purpurowy
gościnniec/ to jest nabożenstwo Rozancá Świętego. Wac-
sązysie słow Páwła S. nie có ich odmienioſy. Accedamus
ergo cum fiducia ad thronum gratiae, ut misericordiam
consequamur, & gratiam inveniamus in auxilio oportu-
no. Tym tedy gościncem/ to jest/ przez to nabożenstwo Ro-
zancá S. wwierdzając sie w nim/ przystępujemy do Tronu ś-
ści/ to jest do Przenasw: MARIJ / ponieważ ia cāc swoje
miłosierdzia u tego Tronu Bżego dostapili/ y w potrzebny
czas laste/ a potym chwale wieczna znaleźli. Amen.

Obiectum pulcherrimū DEI parens

Pro Per-
tu B. M.
V, seu
Pro Nat.
D.N. IE-
SV Chr.

STROPHA 22.

Mater facta, sed intacta, Genuisti Filium.
Regem Regum, atq; rerum, Creatorem omnium.
Máská ista, iednak czysta, Zrodziłaś Święte plemię:
Krolá tego, co zniszczezo. Stworzył Niebo y Ziemię.
Inve-

Invenietis Infantem Luc. 2.

M Jąły to/ y teraz miała w zwyczajn światobliwe dusze/
z osobliwym staraniem ducha gotować się do tak nay-
godniey fego powitania Nowonarodzonego Dzieciąt-
ka. **S. N.** Wbierali niektórzy Jasieczka **P. JEZUSO-**
W J jako nasz **S. O. Franciszek**, inni miłością rzewności/pla-
kali u Jasieczek/ jako **Bernard: S.** inni śpiewaniem swoich
łaczyli się do Choro w Anielskich; Miedzy innemi o osobliwym
przygotowaniu Rozy **S. Limen:** Gytam w żywocie iey: Nale-
żono po iey śmierci rejestrzyt/ ktory sobie była napisała **R.**
P. 1616. raki. Pogynam [prawi] robić sukienkę Pannu
JEZUSOWJ/ narodzić się mającemu: Odkładam
mu na kosztka 50. Litani: 9000. Roząncow 5. dni postu
Znowu 9. Stącyi przed Przenasw: **SARAJENIEM**
9. Roząncow. 9. dni Postu/ na pamiatke 9. Miesiacow/
przez ktore był w żywocie Przenasw: Panny/ na kolderta
5. dni postu/ ośm Stącyi/ y Roząncow/ na pieluski 5. Ro-
zonek Stącyi/ y dni postu. Na specyaliści dla Dzieciątka ofia-
wie iży/ wzdychania/ y akty miłości. To tak **SS. Duże/**
Nowonarodzone Dziecie starały się wkontentować. A ty
też mizerny świecie! GYM wkontentujesz to Dzieciątko? Miał
to Nowo narodzone Dzieci/ że takoby napierać się światu nie
mogac zdumiać ogarka/ y zego pilno wpatrujące pokazuje.
W żywocie **S:** Jozafata Gytamy/ jako Ociec iego starał się
aby Jozafat/ nigdy nie widział żadney mizeryi na świecie/
ani starego/ ani chorego/ ani umarłego; aby tak nie skępnil
sobie był światu/ dla zego wbytko piękemu/ wesolemi obie-
kami zabawiano go. Poglada zego pilnie okolo siebie
Nowonarodzone Dzieci/ A zdobedzieś że się mizerny grzesny
świecie! na co/ cobys mogli tak piękego/ y wdzięcznego ozom-
tego Dzieciątka naprzod prezentować? Tego to sa ozy/ k-
ry w piękności swej stworzywszy cie niegdy sobie/ przypatros-
wali się/ y rzekli: Viditq; Deus cuncta quae fecerat, & erant
valde bona. Wbytku ta piękność twota/ iuz powarowana:
nierozumne stworzenia/ iakokolwiek verzymały się/ ale rozu-
mny świat y natura ludzka prawie w bydla się przemie-
nia

HIST.
Skarga.

Gen. I.

nisk; gdyś ledwie nie wšytek świat/ pod czas Narodzenia
Chrystusowego bawinom/ Bosta oddawał czas; teraznię
zas czas pełn rozmarłych słoſt; żaczym/ kryć ſie raz
trzeba z ſtaraćnościami twemi/ niżeli przed oczy dziecięcia
tego pokazać. Wpatrzyłi ſednak Krolewicz S. tuż przy
bie/ y w łamych oczach dziecięcia/ iedno naywodzięznieyſze
obiectum oczu JEZUSOWIEH/ to ieſt/ dziś rodząca Syn
na nigdy nienaruszona Panna y Matka: Mater facta, & in-
tacta, genuisti Filium. Wic ponieważ widze/ że nie cyle
na/ ſas: Panna y Jozefa S. ale też y na ubogie Paſtucha
poglada P. JEZUS; powiem naprzod o reſpectie ubogich/
ktory maia u P. JEZUSA; a potym pokaze/ iako dziś ro-
dzaca Syna ſwego Przenas: Panna/ oczy tego/ ogladaniem
ſwoy naydoſtoynieyſzey Oſoby/ za wšytek świat wſonten-
wala.

- I. PARS **P**ospolicie na ſwiecie trafia ſie / że na co świat nie rób
patrzy/ y co wzgardzone ieſt u niego / to u P. BOGA
ſwoy reſpect ma/ y tym przed oczyma Boſtemu czeſto ſie
I. Cor. I. świat zaſtania. Ignobilia mundi & contemptibilia elegit
DEUS, & ea quae non ſunt, ut ea quae ſunt destrueret.
mowi *Paſci S.* Poſpolita to rzecz/ u światu/ podlego/ ubo-
giego/ mizerneho/ nie widzieć/ a czasem choć pokrewnego/ po-
bie/ albo zaſluzonego. Cech oſobliwego Dawid S. choc po-
SCRIP. wiedzieć o ubogich/ oglaſza: że maia na ſie obrocione oczy Bo-
ſkie. Oculi eius in pauperem respiciunt. Alboż to rzecz o-
Ps. 19. ſobliwa/ że BOG ubogiego widzi? wſak też powiedział
Dawidſie wyſzy/ że y ludzie światowi obracata oczy ſwoie na
Ps. 9. ubogiego. gdy także mowiſz: Oculi eius in pauperem respici-
unt. Ale wważcie/ iak wielka roznica oczu/ y pożyrenia Bo-
ſkiego na ubogie/ od oczu y pożyrenia światowych ludzi.
Czy głowieka światowego/ ktorem poglada na ubogiego/
podlego/ poddanego ſwego/ powiada Dawid S. ſa iakoby Lwie:
bo tamże przydaie inſidiatur quasi leo in spelunca sua. Za-
sadza ſie (prawi) iako lew w ſajknie ſwozey. Obraca oczy ſwoie
lewo/ na rzode owieczek/ ale ſkodzi im to pożyrenie; tak y
latomicz ſwieckich/ a moſzny/ ma oko na Rzemieſlnikow/ na
ludzi mieſtyckich/ przypatruie ſie ich ſtatom/ ich łożeniom/ pl-
ciui/ ało

(tu) ale ut rapiat pauperem; ale aby ich z tego zbawił / na
 nich / czy słusne / czy niesłusne podarki wymyślił. Ma oko
 Dziecię na chłopka poddanego swego / rachuje intracti / wro-
 dzaje / sposoby jego pożywienia / zarobki / ma oko na pastkę /
 na obora / na sprzeżanie jego / ale na coż? ut rapiat paupe-
 rem wymyśla składki / donacywy / kolendy / smigurzy / pols-
 gowe / seymowe &c. Dzieścićiny na Pana / rogowe / suchepis-
 wo &c. rapere pauperem, dum attrahit eum, sula na nie-
 go kulki / za co by go do siedow swoich pociągać: bo na czas
 daje mu y przyczynę dać: że by za tako okazy / winami / grzy-
 winami go dobrze nakryć / rozubalec zedrzeć. In laqueo suo
 humi habit eum. Wiechce się dać dobremi sposobami wzięć
 chłopca / pieniądze Panu pożyć: to wstać chłopca w kładany.
 S. Augustyn: miasto in laqueo suo, czyta in musculis: iakoby
 w łapce myśli wykorzysta go. w czym wyraża się [iako nauza
 "Blanc"] że za ledne podła myślenie takowi maia sobie w bogie
 go. Dives pro nihilo reputat pauperes, ut viles mures
 despiciat, irridet, aggreditur, capit, occidit. Oculi eius in pau-
 perem respiciunt. Nadto pomieniony *Expozitor* wroza: że
 ozy iakomych Panow / są gorze niż Lwie; przyczynę dają /
 że lew tylko po lasach swe łupiestwa czyni / ich zaś drapieżstwo /
 y w własnym domu / y w Mieście dostaje: Lew na czas da się
 albo prośba wzięć / osobliwie białymglowom które w Maurys-
 tanij / (iako pisze *Alian*;) lwy od włosów swych samemi slo-
 wami odganiaia / albo też słowom / napomnieniu / ludzi duchow-
 nych posłusne zostają / iako o S. Marciym czytamy / który
 miał dwu Lwow przy sobie / a gdy do niego przyszło trzech Brá-
 ci ze swiatą / a bójac się / aby im czego złego nie czynili / gdy
 w wieczar według zwyczajui / do niego przyszli Lwi oni / on klá-
 dac na nich rące / y po kartu ich muszając / rzeczy do nich / sy-
 nażkowie moi / dobrzy trzech bráćia ze swiatą przyszli do nas /
 nie czynieś im źle / y zawoławszy ich do siebie / mile przy o-
 nych bestyach obcował y niemi. Paná zaś iakomego / osobl-
 wie u nas w Polisz / ani żoná prośba swia / ani Osoby du-
 chowne Zatonne / poterna persnazya / nie mogą przywieść / a-
 by to co nakazał poddanemu czestować niesłusznie / odpuszcil.
 Tis moru mu: wpaść maia rzecz to tyle złotych / nie subo-
 żę

in Vie
 PP. f. 164
 n. 17.

HIST:

Jeś się tym? Odpowiedź on/ że bez kilku złotych stać ani tysiąca
 mieć nie może: odpowiedź? trzeba chłopą włożyć/ mieszkanie
 podskubać: Przydam ja y trzećcia przyczyna/ dla tego obru-
 nięysią są tacy nad Lwow: bo Lew lubo śarpie/ przecięć y
 na podła zwierzątko pamięta: o nim pisał, iż nigdy zabitego
 bydlecta sam nie ście/ ale dla innych słabszych/ na posłitek sta-
 stawia. Łaskomy zaś Pán/ nie na to nie dba/ byle on śła-
 cule naładował/ y pożyteć nie chce/ ba y puszczyć nie może do
 siebie ubogiego zkrzywionego/ na wjalenie się/ aby co mi-
 losierdzia/ folgi u niego sobie wprosił. Patrzyć też P. BÓG
 na ubogie/ ale oczyma ślzącizny/ nie Lwami; przez co-
 re Dyon: Carth: rozumie miłosierdzie/ y opatrność Boga:
 patrzyć na nich/ ale aby ich potrzebami tak duszemi/ iako
 cieleśnemi opatrował: aby od opresyjsk możnięyszych bronil/
 aby im cierpliwości/ y rady dodawał/ aby się mogli przymo-
 dy ich/ y owsem kiedy takowi przy ubóstwie/ y wciężniejs-
 niu swoim/ botażni Bożej przestrzegają/ cierpliwie bez prze-
 klectw/ przynudy one y mizeryę znosić/ nabożeństwa y cnosy
 pilniti; wielkie wkontentowanie P. BÓG w nich nayduje
 sobie. Psalmista Pański powiada: że Prawda Przedwieczna
 to jest BÓG/ w obłokach sobie wpodobala rezydencya. Ver-
 itas DEI VLQ; ad nubes. Które słowo wważać Vega mówi:
 Quasi veritas, & iusticia, multum gaudet in nubibus seu
 dem habere: Na innym miejscu tenże Dawid powiada:
 że Pałace swoje Prawda/ to jest BÓG/ ma w samym Niebie.
 In aeternum misericordia edificabitur in celis, pręparabi-
 tur veritas tua in eis. Czemu się nie dziwuje/ bo nad Egi-
 ptyjskie Niebo/ Pałacu pieknięyszego byś nie może. Ale
 obłoki/ rzecz to podła y ślaba/ pozor tylko czegoś ma/ w sa-
 mey rzeczy wiatr/ powietrze jest/ y owsem z naypodleybszego
 żywioła/ bo/ z ziemi/ y to iępsze z samych remanentow ziemi
 stich: iako Dawid przyznaje. Educens nubes ab extremo
 terræ. Origen: przez te obłoki/ rozumie ludzi na świecie po-
 dłych/ ubogich/ wzgardzonych/ ale oraz takich/ którzy nie tyle
 do obłokom są podobni/ dla swey podłości/ ale też którzy i-
 do obłoków ku Niebu się podnożą; im więcej im dołują ubo-
 stwo/ bieda/ tym nabożnięysią/ lepsi/ częstsi w wzywaniu
 Sakramentow SS. w słuchaniu Słowa Bożego: W takich oblo-

FIG. 2

pf. 356

Includ:

C. 19. n.

397.

Pl. 88.

Orig.
hom. 5.
in Ierem

obłokach wtakich duśach/ p. BÓG mieszkanie swoje rad
załłada/ takich rad widzi. Si quis ergo Sanctus custodie-
rit praecepta Salvatoris, & factus fuerit in hac vita novis-
simus fiat nubes -- Propterea si volumus nubes fieri, ad
quas perveniat veritas DEI, novissimi omniū sumus. Flay
widomſy dokument tego/ przy narodzeniu p. JEZUSO
WJ N/ kiedy p. JEZUS pierwey oczy swoje obrocił na
wbożych/ y oraz nabożnych/ bo wiele głosm Anielskim postu-
ſnych Paſtuſkow/ niżej na moźnych od Królu Świata trzech
Krolow. Wzgardził Herodem Krolom/ Kozety Żydowſkie-
mi w Jeruzolimie/ y wiele innych bogaczow tego świata;
ſamemi naprzod Paſtuſkami/ oczy swoje deſteucie. tak mo-
wi Alvarez. Non ſapientes huius mundi ſuperbos, non di-
vites, avaros, non nobiles otioſos, & in lectis eburneis ſter-
tentes, ſed paſtores humiles, pauperes, proprium munus
obeuntes. Nie mądrych pyſnych, nie bogaczow takomych, nie
ſłachetnych ludzi prożniacych, y na tożich ſwych roſkoſnuacych
ale Paſtuſkow pokornych, wbożych, wyrobkiem, y pracą zaba-
wiających ſie, do najpierwſzego powitania; obrat ſobie P. JEZUS.
Pieknie o tym y Bernard. S. na pościechu wbożſzych ſtánow/ Ser. 5.
mowi: Non conſolatur Chriſti infantia garrulos, non con- de Nár.
ſolatur cachinnantes, non conſolantur panni Chriſti ambi-
tioſe ambulantes in ſtolis, non conſolantur praſepe & ſta-
bulum amantes primas Cathedras: ſed æquanimiter, vni-
verſam hanc conſolationem, expectantibus in ſilentio Do-
minum, lugentibus, pannofis pauperibus cedere videbun-
tur. Wſtydźcie ſie tedy pyſni bogaze/ ſe na oczy p. JE-
ZUSO WJ/ nie mogliſcie ſie pokazać naprzod/ a wboży
cieſcie ſie; ſe co od was świat oczy odwraca/ teraz wami
w oczach p. JEZUSO WJ zſtonił ſie. A tuć rekole
ligować ſie mogą owi/ ktorzy wyſoko wrodzeni/ wychowani/
albo też ktorzy przez dowcip/ wielkimi u świata poroſli/
innymi ſednak podleyſzymi ſtánami pogardzają: znieważę/
zbić podleyſzego/ ktorzy mu ſie odiać nie może/ za nie nie ma-
ją. Lecz y wboży niektorzy w to ſwoie uboſtwo y pogarde
bſać bárdzo nie mają: bo ci tylko/ ktorzy iako ci Paſtuſ-
kowie w uboſtwo cnotliwi/ trzeźwi/ cterpliwi/ pobożni/ do
S. A

EXHOR

EXEMP.

SAXXANMENTOW SS. Gesto wgeszálacy sa/ ci byli
to mówią wdzięczni w ożach P. JEZUSOWIE; ale
prozniacy/ na zabranie z lenistwá sie puszczacy/ z iakimż
s: zbytkacy/ choroby zmyślacy/ obzryliwi sa w ożach JE
ZUSOWIE; y owšem łary Bożey niech sie boia.
Gregor: piśe o dwu ślepych/ ktorzy oddzieliłi się od siebie
bo nie mało spieniedzy nązbierali/ ci gdy uslyšeli/ że tamte
dy misano prowadzić Reliquie S: Marciná ktore cudá cży
niły/ obawiaiac się aby y ich ślepym ożom/ tamte dy misa
fac Reliquie wzrosku nie przywróciły/ wcieli z tamtego misa
scá/ y skryli się: jedná na pokaranie ich takomstwa/ dla Bo
rego woleli ślepiemi być: wzrosł im P. BOG wrócił/ z wiel
kim nieukontentowaniem ich/ bo musieli pruzniacki żywo
táki porzucić. Tenze piśe o białeygłowie: ktora Gesto pielo
gryzmuiac do śmieie S. pod pretextem wylupowania wia
śniow/ ślía nązbierawšy pieniedzy; vmiera: Biskup z tru
pem pieniadze one zakopac kazal: leć w nocy z grobu łamena
cy slychac/ wola: vrit me aurum. pali mnie złoto; odkopial
nayda/ że owo złoto iako ogniem rozpuszczone w paszeczke owy
złocénica lalo się. Jest wiele podobnych łar Bożych/ nad zmy
ślaiacemi sobie choroby vbogiem/ v tegoż. Grzegorz. Tawr:
Trzeba tedy na to pámietać vbogim/ aby przy vboſtwia bo
łáśni Bożey przestrzegali; ináczey/ nie należa do ligby tych
ktorzy z vbogiem/ nabożnem pástuszkami/ dziś ożom JE
ZUSOWI prezentua się.

II, PARS

T. 2.
Medit. 2.

Wdziężne to Obiectum ożom JEZUSA Narobzonego vbo
dzy Pástuszkowie; ale nie nappierwo. Nappierwo bowiem
jest/ y była samá rodzaca tego Syná Pánná Przen: MARIA.
Alvar: pyta się pokornie Namónarobzonego P. JEZUSA.
Quid primum fecisti, cum istum communem aerem & lu
cem, corporali tuá prasentia, nobilitare inchoasti: eo iest
co też P. JEZUS nappierwey czynil gdy się na ten świat
narodził? y odpowiada: że nappierwey na Przenas: Pánná
poyrzał P. JEZUS. Ego quidem puto te in illam Vir
ginem Puerperam oculos coniecisse. Nie mogli asista nigdy
świat ani w Niebie/ ani na ziemi/ dla ożu P. JEZUSOW
WIE/ piękniejszego/ miłszego Obiectum znaleźć iako by
ła Przenaydosłowniejsza Osoba Przen: Pánni/ osobliwie gdy
rodzi.

rodziła Syna tego. Ogółem Przen: Pannie uważać *S. Germ. Cent. 1.*
 nazywa ją pięknoscią nad pięknosćmi/y w świątym pięknosć d. 8. Nic-
 ozdoba. O pulcherrima pulchritudo pulchritudinum DEI szpork.
 Genitrix, pulchrorum omnium summum ornamentum. FIG:
 Uwaga! potrzeba tajemnice! że Oblubieniec Niebieski swo-
 iey Oblubienice opisywał wrode: trzy razy pięknosć iey y u-
 rode wychwala. Naprzód dwa razy. Ecce tu pulchra es Cant. 1:
 amica mea, ecce tu pulchra es: trzeci raz Quam pul. Cant. 7:
 chra es, & quam decora charissima, Zwyczaj jest u mo-
 drych/ że chcą ktorey rzeczy/ najwyższy stopień wyrazić dośko-
 nalszością iakiey/ albo też przypisać; tego sposobu mówienia są-
 żywaia: y tak chcą nieśkończone Atrybuta Boże wyrazić mo-
 wiemy. DEUS Ter Optimus, ter Maximus, ter Potens. Wic-
 nie bez tajemnice! y Oblubieniec swoia Oblubienice/ to jest
 Przen. Pannie/ trzy razy z pięknosćmi wychwala: tylko aby tym
 sposobem pokazał/ iż pięknosć iey jest najwyższą nad wszystkie
 pięknosćmi. Non otiosum Marianę pulchritudini nume. Niezpo-
 rum affigimus ter pulchram appellando: hoc enim addito
 terni numeri supplemento, consummatissimam & absolutissi-
 mam eius pulchritudinem declaramus. mówi ieden Neot:
 Pięknosćmi. Przenaśw: Panny Osoby tylko według Ciąta/ przez
 ktora wytknięta nieiało na wierzch pięknosć wnetrzna/ y prę-
 wie coś wosławionego bydy w oczach patrzących na sie po-
 kazywała Nasw: Pannie, tak pisze *S. Dionis: Arcop.* w
 liście swoim do Pawła S. Testor, qui aderat, in Virgine
 DEUM, si tua Divina mente concepta non me docuissent
 hanc verum DEUM esse credidissem, quoniam nulla vi-
 deri posset Maior gloria Beatorum, quam felicitas illa s
 quā ego infelix nunc, tunc vero felicissimus degustavi. Przy-
 siegam na tego BOGA który w Pannie był, gdybym był od cie-
 bie nie nauczony, one zaprawdę Boga miałbym być po-
 niemaj nie zda się bydy większą chwałą Błogosławionych, iako
 szczęśliwość ona, ktorey ja nieśczęśliwy teraz, a na ten czas naj-
 szczęśliwszy kosztowałem. A owsem samego CXXVSA
 wychwalającego pięknosć Nasw: Panny świątą Birgitta S.
 w te słowa. Aniołowie (prąci) przypatrnia sie ieden drugiego
 pięknosćmi, y dusz ludzkich, y innym rzeczom stworzonym dżmu.

is sie: ale piekności duży, twoicy przypatrując się, uznają że le-
 nad wszystkie stworzone rzeczy: y urodzi Ciała twoje, jest nad
 wszystkie ludzkie. A z tym y Anyołów, y wszystko stworzenie przecho-
 dzi piekność twoją. Dżis iednak gdy Przenasw: Panna ro-
 dzi Syna Bożego/ więcej nad inne rasy/ piekność tak Ciała
 iako y Dusze Wasz: Panny/ iasniejsze y wydacie się. Co się
 tyczy urody: y piekności według Ciała; te wszystkie inne Wła-
 ści rodząc swoje dzieci/ y trąca y mienia; trąca/ bo rodzą y
 wtrata Pánienstwa; mienia/ bo bez bładości/ y bolu rodzić
 nie mogą; według dekretu Bożiego. In dolore paries Przen:
 Panna Matka się stała gdy rodzi/ ale nic naruszone: Mo-
 ter facta, sed intacta, genuisti Filium. Płod tedy, nie był
 urody Pánienstwiey namniemy nie wymiela/ ale iako promień wy-
 chodzący z słońca/ kwiat z łaciorosli wynikający/ nie tedy nie
 škodzi/ y owsem ozdoby tedy przydaje: tak y ten płod Mat-
 bieści/ przydał ięszce urody/ piekności Matce Bożiey. Me-
 tris integritatem non violavit sed sacravit. mówi Gvar:
 Abb: Niektorzy DD. owo miejsce Ewáng: S. uważają/ gdu-
 SCRIp. Jozef S. obaczywszy brzemienna Przenasw: Pánne opuścić to
 chciał. voluit occulte dimittere eam: pytało się o przyczynę?
 Różni różne nadywa. Jedną niektorzy przypisują co zacho-
 ści/ piekności/ dostojności/ Osoby Przenasw: Panny/ która
 tedy przybyła/ co ten czas/ gdy w żywocie swoim ogarnęła Sy-
 na Bożego; tedy bowiem przytomnym bydzi/ niegodnym się z
 wielkiey pokory znając Jozef S. chciał opuścić Przen: Pannę
 L. r. de Jakoż też Dymis: Carth: powiada: że zawsze iakas iasność
 Laud. v. z tworzy Przen: Panny widome wydawała promienie. Ince-
 a. 36. rior illa, ac Divina sinceritas luminosa, evidentius in eius
 facie apparebat, atq; ut quidam etiam Magni DD. dicunt
 visibiliter radiabat. Wac Rich: Laur: rozumie że S. Jo-
 L. 5. zef od tego czasu iako rozumiał/ iż Przenasw: Panna z Duchu
 S. pojęty płod w sobie nosiła/ nigdy nie śmiał pożywać na
 przenaydostojniey twarz Przenas: Panny. Ex quo Ioseph
 cognovit, & creditur MARIAM de Spiritu S. concepisse, in
 tanta eam habebat reverentia, quod nunquam audebat
 contemplari faciem eius. Jezeli tedy ięszce w żywocie nosi-
 łac takowy płod/ tak znając piekności tedy y ozdoby na Cio-
 le prze-

le prze-
 na tw-
 2. 2. 2.
 piek-
 J. 2. 3.
 bie 1.
 tniey-
 dokon-
 trzno-
 iata.
 ne w-
 wata
 wierz-
 ta ca-
 tego/
 iż go-
 ca si-
 wala
 zef S.
 trzeb-
 wsty
 na b-
 gore-
 na t-
 doct-
 2. 2. 2.
 na co-
 tnos-
 dzen-
 Duf-
 olob-
 prz-
 sam-
 nui-
 zna-
 niei-
 le a-

le przybyło: dopieroż w ten czas/ gdy na świat wydała Syna swego. S. Vinc. Ferrer: przyrównywa Tłaszc: Pannę do Łatarnie krzyształowej/ y tym podobieństwem pokazuje/ takę piękności Przenaszw: Pannie przydało Począcie/ y rodzenie P. JEZUSA. Jako krzyształowa latarnia bardzo piękna, y z siebie trnacza się iest, gdy jednak w nie światło włożyli: daleko jaśnieysza będzie: tak lubo Przenaszw: Panny piękność, dość siebie doskonała była, gdy jednak światło Niebieskie Syn Boski w wnętrzości iey zstąpiło, daleko bardziey piękność iey zaiasnił. Przydam ja do tego podobieństwa: że nosząca Przen: Pannę w żywocie Syna swego/ nieiało iestże to światło wzięta kiedy/ po troche tylko wydawać się musiała na wieżach promienie tego: lecz gdy już odstoniona nieiało została ta latarnia/ co iest/ gdy szczęśliwie dżia porodziła Syna tego/ iestże tym bardziey zaiasnił musiała. Baron. piše/ iż gdy białogłowa iedną usługę rodzacych Młotkom barwia/ ca się/ błyska widząc Przenaszw: Pannę porodzenia; ofiarowała się Jozefowi S. usługę w tymże Młotkonce tego; Jozef S. odpowiedział; iż Panna rodzaca żadney takiey nie potrzebuie usługi; co usłyszawszy ona białogłowa/ wyciągnęła rękę ku Niebu rzetła; iż to bydl nie może/ aby ta Panna będąc rodzić miała: cudowna rzecz; sąraz ona ręką iey goręć poczęła/ z niezmiernym bolem; dopiero Przenaszw: Panna razala się iey ona ręką Nowonarodzonego Dzieciatka dotknąć/ a tak y na ciele/ y na duszy zdrowiona została. A oraz tym cudem P. BOG pokazał y objaśnił/ nienaruszoną całosć Pamięstwa Przenas: Panny. Co się zaś tyczy piękności wnetrzney; to iest Dusze Panny Przen: pod czas porodu Syna swego Najmilszego; y tey w ten czas przybyło; bo Dusza iey Swietła/ prawie na najwyższ alty cnot wosłatich/ ośobliwie miłości ku BOGU zdobywała się. Opisując Ociec Przedwieczny/rodzenie Syna swego w Bostwie/mowi: że go w łamych łasnościach Swiatych porodził. Ante Luciferum genui te, in splendoribus Sanctorum. w których słowach daję się znać/ że gdy w Bostwie Ociec Syna rodził/ rozum tego kreary nieiało Młotka iest Syna Bożego/ w naydoskonalszych zostając altrach wnetrznych; to iest/ naydoskonalsze poznaway y poymie

in Virg. Nat.

SIMIL.

T. i. ex S. Zenon

HIST.

FIG:

Pl. 1091

mule obiekta/iaka jest Istota Bosta z wszelkimi doskonałosciami
 mi swemi. Tak co tłumaczy *Blanc.* na te słowa pisac. *Adi-*
verte quod Deus Pater, non gignit tantum Filium ex cogi-
tione suae essentiae praecise, sed ornatae etiam omnibus suis
attributis. Przedwieczne rodzenie w Bostwie od Oycal jest
 nie iako Figura rodzenia Syna Bozego w Goscie z Marii Prze-
 y owsem wedlug *Cypriana y Toleta.* sam text Pisma s. jest o
 Narodzeniu p. **JEZUSOWA.** Jakoż miasto, tego ex
 tera ante luciferum genui te. *Orig:* *Gyta Ex vtero aurora*
Co Doktorowie wykladaja Ex vtero MARIAE; to jest/ o zyciu
cie Przenas: Panny. Jacym rodzi dzis Przen: Panna/ Syna
swego podobnym nieco sposobem In splendoribus Sancto-
rum. Mocno ja trzymam. ze Dusza Przenasw: Panny/ w
punkcie rodzenia Syna Bozego/ wzbila sie byla/ na naywys-
szy stopien bogomyslności/ pokory/ poslusznictwa &c. a obo-
blowie na naydoskonalszy akt miłości ku p. BOGU swote-
mu. Fundament tego mam/ Naprzod ze wiele jest Doktorow
ktorzy trzymaja/ ze Przen: Panna/ od punktu stworzenia duszy
swotey/ nigdy nie nakowala od aktow miłości Bostney/ Eco-
re prawie bez miary ustawicznie roslly w doskonalości/ drudzy
zda iako Guilel: nauca; ze gdy Nasw: Panna na zwiastu-
wanie Anyelskie poczynala Syna Bostiego; dusza tey/ w nap-
goretzym akcie miłości Bozey zostawala. Cum Virgo Deus
corporaliter concepit, tantam in seipsa de calore super-
venientis Spiritus Sancti flammam pij amoris concepit,
quantam capere poterat puri hominis modus. Co y Rupert.
potwierdza: Tu sola de amore DEI, id est de Spiritu S.
concepisti. A poniewaz rodzenie z pozećiem ma relacya: y
owsem rodzenie jest komplementem pozećia: a za tym cos
osobliwszego. moze bezpiecznie inferowac/ ze gdy Przenasw:
Panny porodzenie nadchodzilo/ dusza tey Swieta na przywi-
tanie Syna Bozego/ na naydoskonalsza/ y iaka tylko w sercu
stworzonym pomiesćcie sie mogla/ zdobyła sie miłość. Z sie-
bie gziezni bierzmy miare; jezeli ludzkie zwlaszcza nabożni-
si/ gdy im chć pod osłabami Chleba y wina przyjdzie witac
p. JEZUSA; przecie starala sie dusze swoiena cen gao-
talz naydoskonalszymi aktami Cnot SS. prezentowac/ obo-
blowie

ap Efc. 1.

2. l. 50

in Cant.

de 'glor.
fili.

SIMIL.

bliwie
 bywa
 leon
 Pann
 daneg
 Naro
 w pos
 Pann
 Naro
 mile
 tznos
 Mon
 Virg
 illo
 fusor
 ches
 nie t
 Syn
 y du
 ze G
 grze
 nap
 talis
 Pann
 przy
 a Vi
 ram
 stup
 am
 kiej
 mien
 BO
 Wi
 Jud
 Qui
 ber
 deb

blawie na aley miłości ile można naygoratse starala sie zbo-
 bywać/ według napomnienia *Tom. S. Accedamus -- tanquam*
leoac. ignem spirantes. O iakoz tak doskonała Dusza Przen:
 Panny/ na powitanie Syna y BOGA swoięgo/ nigdy niewi-
 danego Gościa na ziemi/ przygotować sie musiała. W dzień
 Narodzenia Pánstiego widziela Geruda S. iako p. JEZUS
 w postaci mátego Dzieciatka/ nie mogli sie napiścić z Przenas:
 Panna/ y owsem zdal sie p. JEZUS gdy szat pierśi Nasw:
 Matki/ z taka to chęćością czynić/ iakoby niekontentuiac sie
 mlekiem/ y pierśiami iey; chciał przemięknąć do sámych iey wne-
 tznosci/ y sáмого serca iey goraca nakarmić sie miłością.
 Mowi. *Corn: a lap: Sicut humanitas eius palcebatur lacte*
Virginis. sic Divinitas eius, mire delectabatur frui corde
illo innocētissimo, & purissimo. Iako Człowieczeństwo Chry-
 stusowe karmilo sie mlekiem Przenas: Panny tak Bosstwo ięgo,
 cieszylo sie sercem iey nagniewinnieyszym, nayczystszy. Z tego
 nie tyle sie pokazuiel/ iako Przenasw: Panna/ przy rodzeniu
 Syna Bózego/ w naycudnieyszey/ tak wyglądem Ciála iako
 y dusze swey pokazala sie piakności/ przyiemności; ale też oraz/
 że Gościowi temu dla wkontentowania oczu ięgo/ mizerney
 grzeszney/ zaspianiac ob oczu tego Swiat/ z piaknością swoia
 naprzod stanela/ y onęgo naydoskonaley wkontentowala. Na-
 talis Comes piše; iż Jowiś takiey piakności/ y wrody stworzył
 Pandore/ że sámych nawet Bogow piakność iey o zdumienie
 przywiodla. Bayka to/ ale iey do Materyi moiey záżywa. *S. Th.*
a Vill. Nov: gdy mowi Ja Poetarū figmentis legimus, Pando-
ram quandam mirā sui pulchritudine, etiam suis factoribus
stupori fuisse. Hæc nostra Pandora, Deo suo stupori, sed
 amoris magis fuit. Czytamy w baykach Pogánskich, że nie iá-
 kiej Pandory wrodla sámych Bogow, ktorzy ja stworzyli, o zdu-
 mienie przywiodla. Nasza zaś Pandora, to iest Przenas: Panna,
 BOGA swoięgo do zdumienia, y owsem do miłości wzbudziła.
 Wspomina Piśmo S. Eredy Asyryczykowie wrodzima obaczyli
 Judie do obozu swęgo przychodzaca; ieden do drugiey mowił.
 Quis contemnat populum, Hæbreum, qui tam decoras ha-
 bet mulieres, ut non meritò pro his contra eos pugnare
 debeamus. Ktosz lekce nazyć sobie będzie naród Żydowski, kto-
 ry tak

HIST.

Rev. Lj

4. C. 3.

in Prov:

8. v. 32.

G. 6. My.

thol.

Scr. 2. de

Annun.

FIG.

Iud. 10.

ry tak urodziwe ma niemiaszy, że dla nich samych skutna jest
 iować przeciwko nim. Coś podobnego mogli pomyśleć P. J.
 DVS / obaczywszy służniewo nad Judyha Przenas: Panu
 na stojąca nad iasieczkami: nie żal / nie żal mu było / że dla
 okupu narodu ludzkiego / w którym tak służna / piękna / nala
 zła się choć jedna osoba / na ten świat przychodzi / narodził się
 y wojne / przeciw śatanowi podiał. Wrażymy tedy iako
 Przenas: Panna najsłuzniejszy / przy narodzeniu Syna
 swego stawia się obietcom naprzód się ozon iego między
 wszystkich ludźmi prezentuje: Ma sobie wszystko plemię lu
 dzkie tego winować: iż choć jedne Pannie tak dostojna
 między sobą znalazło / wmontowanie Swojczy Swojego / o
 czym Alvarez. O Felix humana natura, quae talem veluti
 primam ostensionem tui, huic caelesti Mercatori obtulisti:
 A na koniec z pokornym podziękowaniem / miłosnie tak Słowa
 narodzonego Pana / iako y najsłuzniejszy Maska iego wieść
 przy ubogich Państwach z Kazimierzem S. Mater facta
 sed intacta genuisti Filium: Regem Regum, atq; rerum
 Creatorem omnium. Amen.

Punctum Canonizatum.

Pro Im-
 mac. Cō.
 cept. B.
 V. M.

STROFA 23.

Benedicta, per quam victa, Mortis est astutia:
 Destitutis, Spe salutis. Datur indulgentia.

Błogosławna, przez cie dawna, Zdrada śmierci zgładzona
 A w zwatpieniu, o zbawieniu, Nadzieia przywrocona

Beatus Venter qui te portavit. Luc. 11.

Dawna to przypowieść / S. A. Nemo in vita bea-
 rus, A po naszym / żadnego ięże za żywota nie
 Kanonizowano: y po wiekšej części to prawda; bo
 puł głowie żyć / by najsłotobliwój / zgrześć może / y
 zbawienie wleczne ztracić. A nawet / y po samej śmierci /
 nie zwykła Stoica Apostolska zaraz nagle przystępować do
 Kanonizacyi by najsłotobliwój / najsłotobliwój /
 tych: dla czego do Kanonizacyi S. Antoniego Pader Słogon
 lubo

lubo prawie świat już napełniony był sława o cudach tego /
 przekładzali niektórzy Kardyнали / z tej przyczyny / że ięszce
 rok po śmierci tego nie minot był. To iednak rozumieć się
 ma / nie względem wszechmocności Bóstey: boć ona iako
 może głowietka wwierdzić w łascie swojej / żeby już nigdy z
 niej nie wypadł / tak go też ukanonizować / to iest / o tego blo-
 gosławienstwie opowić może / iako się to pokazało na nie-
 których SS. / na Jeremiażu Proroku / na Janie S. Chrzcicielu /
 na W. S. Franciszku / których pewne Zbawienie / ięszce za
 żywota obiawali BÓG / nie tylko onym samym / ale y innym.
 Nadto może wszechmocność Bóstka / w pierwszym punkcie ży-
 cia / a prawie / ledwie nie rzeka ięszce nie żyłcego głowietka
 ukanonizować / y tak ukanonizował przy Poczęciu swoim
 Przenas: Pannę / która Kanonizacya zy Beatyfikacya / dziś
 publicznie przez ofstę Ewangelicznej Matrony. Beatus ven-
 ter qui te portavit. *Błogosławiony żywot ktoy cie nośił: Sylves.*
 Dwaj / zemu ta niewiasta wprzod wspomina błogosławień-
 stwo niż żywot / zemu nie mowi żywot błogosławiony / iako
 toby się polpolicie miało mowić według Grammatyków / ale
 iakoś na wspak. Beatus venter y odpowiada tenże: iż tym
 samym pokazuje się / że wprzod nieiało w duszy Przen: Pan-
 ny poświęcająca łaską pokazyła się / niżeli byność swoje do-
 stonała ciasto tej Świata wzięło. Adeo B. Virgini sunt in-
 genita dona gratia, & beatitudinis, ut in ea prius eluxer-
 int, quam moles corporea existerit. *zład Damasc: S. Na-*
tura gratia ferum antevertere minimè ausa est: Tej tej
beatyfikacya / nie iako obwołuje światu / y Bazimierz S. Be-
nedikta, per quam victa, mortis est aslucia. Tak to zdra-
da / ta pusta najwyższa / naydawniejsza śmierci w pierwszym
punkcie poczęcia ludzkiego / zabijać dusze pierworodnym gzie-
chem: ten punkt wśpełnim dzieciom Adamowym / stał się the-
atrum śmierci; samey tylko Przena: Pannie / stał się Theatrum
Kanonizacyi: bo ten punkt poczęcia tej iest Świata / iest bło-
gosławiony / ukanonizowany. Tej ia tedy niezwyżayney /
pierwszego punktu poczęcia Przenasw: Panny Kanonizacyi /
na ugruncowanie serc nabeżnych ku tej Tajemnicy / wywo-
da Proces. Wprzod powiedziaw był iako to / y kiedy starac
się

T. 3. E.
vang.

sie człowiekowi potrzeba/aby nayıpierszy punkt tego wstano-
nizowany y szesliwy był: to jest/ o zwyciężeniu pokusy nayı-
pierszey do popelnienia grzechu takiego.

I. PARS

Dzisiaj rzecz jest punktów czasu/ ale przecie w wielkiej y ma-
orych/ zwlaszcza duchownych zostaje wstawie: Dawne jest
adagium y nich: *a puncto pender aternitas*. Ze wieczność
od iednego zawisła punktu/ a od ktoregoż? poniewaz wiel-
kie jest punktem życia ludzkiego? pospolicie to rozumieia o ostat-
nim punkcie życia naszego/ w ktory/ jeżeli Dusza w lasce Bo-
skiej nayıdzie sie/ szczęśliwa odziedziczy wieczność; jeżeli ia za-
stanie ten ostatni punkt w grzechu/ na wielki ginie. Je-
dnak ia wprawdzie jeszcze *punctum*, inşy pierszy punkt/ od ktore-
go wielu zbawienie/ y szczęśliwa wieczność *pender*; to jest/
punctum prima tentationis, kiedy to człowiek przyşedşy do do-
brego rozumu/ y rozeznania co jest dobrego/ co jest złego/ czy
go prawo Boże zakazuje/ a czego pozwala/ potym napadnie
na taką okazyę/ albo pokusę/ lub to od Człorta/ lub od ludzi
lub od skłonności wrodzoney/ aby sie odważył pierszy raz na
dopuszczenie takiego grzechu; nayı przykład/ piciństwa/ kradzie-
ży/ aby sroştował roştosy cielesney; punkt to jest: *a quo pender
aternitas*, na ktorym zbawienie wiela zawisło. Prayznaje ia
ze wiele ludzi pierszy raz zgrzeszywszy/ y owszem wielokrot
powtorzywszy on/ przecie dotknięci łaską Bożą przez prawdy-
wa pokuta zbawieni są; iednak ze to nie dzieie sie pospolicie/
przeştzegam/ y dowodze/ ze rzecz wielce niebezpieczna jest/ pier-
wszy raz rozmyślnie osmielić sie na taki grzech śmiertelny/ y
pierszą łaskę Bożą dobrowolnie wrócić. Naprzód ze odwa-
żywszy sie raz zgrzeszyć/ łatwo już bedzie drugi raz/ y trzeci/ y
daley powtorzyć. Ma to albowiem grzech/ ze Duszą/ osobi-
wie nie przyzwyczajoną bardzo do grzeszenia/ choć też od ci-
łá taka pobudka do niego gwie/ tedy iakos na początku wzdy-
ga sie go: wspomniy wstydlivey Pátiencie/ Młodzieniastwe-
wi/ o czym śpietnym/ zaraz iakby go we krwi zmagali/ y po-
policie/ kto sie na taki grzech pierszy raz odważył/ taki nie gwi-
tego nagle/ ale przez niemáły čas waży sie/ y na te/ y na
owe strona/ to y owo wważa; a nawet y popelnivşy grzech/
tedy sam sie go wstyda. Dokument na pierszych Rodzicach
nayım

naśbych; iako sie tylko dopuścili grzechu/ aź mowi Pismo S. że z
 liscia figowego zastony nagości swojej szukali. Cumq; cognos-
 vissent se esse nudos; confuerunt folia ficus & fecerunt sibi peri-
 zomata. Wszak dobrze wiedzieli/ że ciała ich/ y przedrym ani
 pokrycia/ ani hac żadnych nie miały/ a ztym nagie były: na
 coż to mowi Pismo/ że dopiero po grzechu poznali nagość swoją
 odpowiada Aug: S. Antea nudi erant, & non confundeban- Ser. 37
 tur, non enim erat, unde erubescerent, quando peccatum. de Verb.
 non praecesserat. W których słowach Doktor S. daie znać/ że Domini.
 popelniony pierwszy grzech/ ciała y dusze ich wstydem swym
 ogarnął; ztąd pyta sie Hier. S. Co to jest/ że wstydliwego grze-
 chu/ albo sie go wstydzimy/ albo sie go boimy/ y gdy go po-
 pelniamy/ to albo sie zacierwienimy/ albo zbledniemy/ albo
 trwożne sąs w sobie czujemy. Na co odpowiada Quia anima
 bonis actibus faver, sinistra opera condemnat. Bo duszy do-
 bre sprawy podobają sie, a złemi brzydą sie prawie z samego przy-
 rodzenia. Ztąd przez doświadczenie wiemy/ iako y najwięksi
 łotrzy/ nie można/ szukać karow strasyd dla zbrodni swoich/
 y choć niektórzy zaciudzołostwa swoje/ y zainne zbrodnie na tym
 świecie/ żadnego głowieka dla wysokiego stanu swego nie mo-
 ga sie bać; przeciś zapieraia sie niecnos swoich/ tać one kaja/
 y rodze sie turbiu/ gdy o nich drudzy wiedza: dla czego powie-
 dźiał Tertull: Omne malum, aut timore, aut pudore natura
 perfudit. Wskelkiemu grzechowi przyrodzenie przydało, albo boiaźn
 albo wstyd. Ten zaś wstyd w grzechu ma co/ iż nayeściej go
 tylko raz z ciałą zerzeć. co jest przełamac w duszy swojej co
 wzdrygania sie na pokasy/ do grzechu raz odważyć sie nań: co
 raz/ to go mniej w duszy będzie sie obzywać: a ztym głowie-
 ta śmielszym/ odważniejszym do popelnienia innych grzechow
 wżyni: y owsem z iednego do drugiego grzechu droge wstawie;
 albo inne powabi do siebie. Miedzy mizeryami grzesney dusze/
 Prore Prorok wypisuje pod podobienstwem Jerozolimy/ powia-
 da; iako sam dżicy iacyś Meżowie kosiłaci/ straszydło iakies/
 do oney grzesney dusze/ wabić sie ieden za drugim miaty. Ec. 34:
 pilosus clamabit, alter ad alterum. Coż co te straszydło kosi-
 te znają: Odpow: Gloza. Ze grzechy znacząceniu nigdy/ co
 co jest rozstos ciała/ co to jest pitaństwo/ kosterstwo/ straszydło
 K k sie co

Gen. 3:

Ser. 37:

de Verb. Domini.

Epl. ad Demetr.

Apologi
C. 13

FIG:

Ec. 34:

L. 7. Mo.
sal. c. 12.

HIST.

sie to jednym zda/ wzdryga sie na wspomnienie tego/ niech
leno/ ostracha sie tego strąsydła/ niech choć jednego puści do ser-
ca swego; to jest/ choć jedne dobrowolna/ szpetna myśl przypaści
pozna sie z tym strąsydłem choć tylko w sercu/ przez wściecha-
szpetney myśli: rzecz pewna/ iż na tym n. o. stanie/ ale clamabit
pilosus ad alterum; beda jeżeli do tego myśli; cięższe potul-
lawniey już potym odważyc mu sie będzie na sam czynet/ y co
wiecey. Tak to tłumaczy S. Greg: Pilosus alter ad alterum
clamat, cum perpetrata nequitia ad aliam perpetranda pro-
vocat, & quasi quadā cogitationis voce, commissā iam cul-
pā, culpam adhuc quæ committatur invitat. Pięknie to obja-
śnia jedną historya. Syzalem odeych/ krózy w Turczach
nie maly zas młodzi/ i jeden Cár Turcki/ po zmarley żonie
swoyey/ do Corli własney affekt przybrał/ y one za żona chciała
wziąć/ a gdy ona została dla wstydu wrodzonego/ została dla
językow ludzkich/ pozwolić nie chciała; na pokazanie iey/ że co
z razu tylko wstydy/ y na pogarku ludzkie gadania; a potym wsty-
ska to wstanie/ kazal Włec przed Pałacem swoim w Włec
wozowa droga pokryć drogim Aksamitnym Dywanem: osie-
dził: kto nadchodził/ to sie wrócił/ bojąc sie odważyc iść/ choć prze-
one aksamitne posłanie; aż gdy sie też jednemu wieśniakowi ob-
jeżdżać co dzieł/ po wlicach przykrzyło/ postzegłszy że też biał-
dzo tego nie pchniano/ (co wymyślnie było czyniono) prze-
z wustiem swoim przejechał po aksamicie; na którego ludzkie biał-
dzo pogzeli wołać/ drugi także za nim podchwilił/ wołano y na
tego/ ale nie tak bardzo/ na trzeciego już mniej/ aż po tym wsty-
kie wozy obrociły sie tąmż drogą na ow aksamitny gościnniec
y tak wołać przestano. Tym postępektem/ (prawdać na złe) pokat
zał ten Poganin/ że co najciężey osmielić sie/ z razu wstydy prze-
lamać/ już po tym lawniey. Ale to na dobre/ y na przestro-
gę/ osobliwie w ten zas; gdy masz okazy/ albo pokusa odważyc
sie na taki pierwszy grzech. Wstał BOG dusze twoje szlignym
Purpurowym wstydu dywanem/ iż cie wstydy/ y erwoga w su-
mnieciu odwodzi/ abyś sie nie odważył na co/ na co cie ciało
pobudza/ albo do czego cie zła kompania ciągnie/ abyś tam a tam
poszedł/ z ta albo owa osoba poznał sie; puści ten wstydy/ y odwró-
cenie

cente woli twojej od zlego zwa w duszy twojej/ zbawiony je-
 steś: leć jezeli ten wstydu twego gościniec/ choć raz przejdzie
 zary/ raz mu na grzech seszwalisz: nie przeży / że y w ten czas
 leżęce wstydnąć się som w sobie tworbować / gryzienie sumnie-
 sia cierpieć będziesz; ale tuż nie takie/ iakie przedym/ tuż two-
 ie wola skłonnieysza do zezwolenia obaczysz/ y co raz to bardziey/
 mniey się turbuac/ wstydnąć/ śmielşym się stantę na wszelka
 obraze Bosto: przyjdzie do tego / że y namniey/ tak BOGA
 iako y ludzi/ wstydnąć się nie będziesz/ śle/ niepożyciwie żyjac. Toć
 prorokuie Duch S: Impius, cum in profundū peccatorum ve-
 nerit, contemnit. Grzeszny, gdy na dno grzechom przyjdzie, lekce-
 to sobie maży. Szeroko opisyw Aug: S. takim sposobem o niebe-
 spieczestwo dusze swey przypiechl/ y w rozmaite zabrnat był grze-
 chy: iako także nie raz/ ale powolt/ co raz to śmielşym się sta-
 wał do grzeszenia. Naprzod odważył się na różne tęgłarskie/
 śmierzne gry/ przeciwko zażazaniu Rodzicom/ y Nauczycie-
 lom/ po tym na kłamstwa przed Rodzicami/ których często osu-
 wał/ po tym na cytanie kłószek lubieżnych/ na konwersacye z
 ludźmi nie nabożnymi/ ładaniemi / na przyjaźni nie potrze-
 bne z osobami: po tym do Rodzicom przyiechawşy z szkol/ iak
 się prośnowania; nastąpiła po tym pogarda Rodzicom y napo-
 minania ich/ a po tym w srogia zabrnat złości/ gdzie też prosto
 wyrażil/ co to z tego idzie/ gdy się na co zlego wola odważy.
 Ex voluntate perversa; facta est libido, & dum servitur libi-
 dini; facta est consuetudo, & dum consuetudini non resistitur
 facta est necessitas. Ze zley woli, weszła się lubieżność, z lubie-
 żności zwyczaj wrost, a gdy zwyczajowi odporu się nie dało, zwyczaj
 w potrzeba się obrócił: tak że iako lancuchami iakimi zło wola
 swoia związany lamentował: Suspirabam ego ligatus non
 ferro alieno, sed mea ferrea voluntate. Z czego się pokazuje;
 iako niebezpieczna jest/ w pierwszym punkcie/ to jest w pierwszey
 pokusie na grzech iaki odważyć się; ponieważ są popelnieniem
 pierwszego grzechu/ iakne jest niebezpieczeństwo popelnienia
 wielu drugich. A dajmy co/ żeby nie przyşlo po tym do dal-
 szych/ y wiecey popelnienia grzechom oprocz jednego/ na przy-
 kład/ oprocz przypuszczenia dobrowolnego myśli szpetney do ser-
 cca/ y wżententowania się w niey: postaramuş y to niebezpiec-
 zna

Provisi

in Lib.
Conf.

EXEM

Conc.
hist. h.
100.

Lib. 8:
Conf.

in Exor-
cit.

EXEMP

Iacobi.2.

l. 31.

T. 1. in
Pent.

HIST.

Gna wielce. S. Ignat: osobliwa ma reflexya nad tym/ że gdy
było takich/ którzy dla jednego grzechu potępieni zostali. S.
Gregor. także piše/ iako Panienka iedną/ w łasni na spętny
Obraz japaćzmyśły sie y myśl pojadliwa/ pierwśy raz przypu-
ściwszy do serca/ umiała w tym/ więcej na duszy nie miała/ a
potępiona została/ według onego. Qui in vno offenderit, sa-
ctus est omnium reus. Kaul. in Iren. piše także o zacney po-
bożney/ y za swięta od Biskupa swego Spowiednika/ miłney
Ziśtronie/ która za pojadliwa myśl do slugi swojego/ y w
dobanie w nicy/ choć woli na wypetnienie z tego nie miała/ gdy
w tym umiała/ że jest potępiona Biskup. w obawie y modlił
się za nią nie raz. A co byś obawiał/ że przypuściwszy ta
myśl nieczysto/ ten wzynek zły/ nad którym namyślał się/ czy
się nań odważyć/ czyli nie/ popętniwszy ięc dalej będziesz/ y jęc
do pokuty przyjdzie. Huber. in Dom. piše/ że gdy B. Bartola-
Salutius, naszego Zakonu w Rzymie/ w Kościele wielkim Ana-
Celi nazwanym/ przed wielką liczbą ludzi/ góście byli y Kar-
dynali/ Biskupi/ Zakonnicy/ miał Kazanie/ na którym zajął
maca Bostka w operanym ścianie/ aby mu powiedział/ wiele
też między tylą cyflicy słuchaczom/ było ludzi w łasce Bożej/
to jest/ bez grzechu. Opierał się ścianie/ lecz za trzecia raza/ po-
niósł trzy palce operanego/ rzekł: Tych tylko są tu dusze/
małce łasce Bożej/ inne wśykie w mocy mojej są/ co wielce
nie tylko zastędyś/ osobliwie duchownych/ ale oraz zasto-
żo/ do tej/ y igrey pobudziło pokuty. S. T. Mniey nas tu jest
w tym Kościele/ a możemy być pewni/ że jest między nami/
je trzech w łasce Bożej? dość mała rzecz/ a tak rzadka? a do-
pierzo gdybyśmy spytali/ ile jest tak szczęśliwa która w tym
Kościele dusza/ ba y w całym Mieście/ z ludzi dorosłych/ pro-
ych to jestże punctum primum Canonizarum, to jest/ którzy
pierwśy łaski Bostkiej na chęcie wśiercey dostrzymują/ i
że się y razu na żaden śmiertelny nieodwajyli grzech. Je-
li jestes choć iedna/ tak szczęśliwa dusza/ niechże ta łaska Bostka
y Krew JEZUSOWA wśierdza wstąpi/ y broni cwo-
tey niewinności. A my którzyśmy ten punkt/ to Kanonizacy-
łaski Bostka najpierwśy/ odważając się na grzech pierwśy raz/
zacięli/ w żalosci serca móway. Maledicta hora, in qua primo
peccavi. Przeklęta ta godzina, w której pierwśy raz zgrzeszyłem.

Biedy
którym
sobem
powied
tur, pun
albowie
śalane
żom/ mi
Pánstw
li/ y w
to tedy
Trzy na
nomizac
Naprod
woc B
go nale
artykul
S. im
rozumi
Świete
S.3 Bo
Świete
Wisc p
nędzi
nomizo
wając
wzjęc
łasce s
am, &
Także
Simul
duszy/
bem po
tego: &
choć
ne in
Creten
Incon
German
tak pi

Biedy ta sobie wważam Punctum Canonizatum to jest/ Punkt ow/ w
 którym Pogrzeb była Przenas: panna Niepokalanie/ moge swoim spo-
 sobem o nim rzecz/ co niegdy Seneca o iakimsi punkcie/ to jest/ o ziemi/
 powiedział: Punctum est quod inter tot gentes ferro & igne dividi-
 tur, punctum in quo navigamus, bellamus, regna disponimus. Czytam
 albowiem/ iako wiele o ten niepokalany punkt/ to jest bronie Niepo-
 kalanego Pogrzeba Wsiewiet Panny pracowalo/ nie tylko wzonych me-
 żow/ nie tylko świętobliwośćią sławnych/ ale też y Monarchow/ którzy
 Państwa swoje/ na obrone Niepok: Pogrzeba przenas: panny osławia-
 li/ y w tej Tajemnicy Państw swoich obrony nądzien zakładali. Jā-
 ko tedy sławia Kanonizacja tego Punktu/ takim wywodze processum/
 Erzy nayspryncypalniejszy rzeczy mądryować się powinni przy każdej Kan-
 onizacy. Potestas Canonizantis, merita Canonizandi, & miracula.
 Naprzod co do władzy; przynależa to iako doby Katołik/ że władza y
 moc Kanonizowania SS. Kozych/ do Nayszyjszego Biskupa Rzymskie-
 go należy/ y że w Kanonizowaniu SS. (pamięć część im od dawna/ i
 artykuł jest wiary) pobrać nie może/ według obietnicy w Płotrze
 S. im od Chrystusa zostawionej. Non deficiat fides tua. To iednak
 rozumieć się ma de Canonizatione declaratoria to jest/ nie czyni papież
 Świętym nikogo/ ale tylko opowiada Bosćiotowi całemu/ że ten a ten
 S. z Bogiem trwał jest. Ale Canonizatio effectiva to jest/ czynić tego
 Świętym y poleśorem Chwały Niebieskiej/ samego to BOGA władza.
 Wszak pyta się wczem/ oraz y nabożni ku Przenas: pannie; jeżeli też
 nądzien się w p. BOGU moc taka/ w ktoraby mógł duży iako wła-
 donizować/ Święta czynić/ w pierwszym punkcie stworzenia iey/ wle-
 wając iey iako poświęcając. Jākoż tej władzy p. BOGU nie
 wzięć nie może/ y pokazał iż BGS gdy stworzył Adama y Ewę/ w
 iasce swojej: o czym Anasl. Pap. Homo in sui Creatione habuit grati-
 am, & ceteras virtutes. O tymże znaczenie namienia Concil. Trid. ff 5.
 Także Anyston stworzył oraz iasce poświęcając; mowi S. Aug. omich. L. 12. de
 Simul in eis condens naturam, & largiens gratiam. A na ktoreyże
 duszy/ y kiedy mógł p. BGS, te władza swoje naysobliwszym sposo-
 bem pokazać/ iako stworząc dusze przenas: panny/ Matki Syna swo-
 tego: gdyż Przenas: panna jest dzieło/ nad którym prawie Wszechmo-
 cność Boska wyślisła się. O czym sama dawe znać: Dominus possedit
 me in initio viarum suarum. Corn: czyta Operum suorum. 346 Andri
 Creten: de aff. tāt mowi: Hae est declaratio, profundorum Divinae
 inconprehensibilitatis: hic est scopus excogitatus ante saecula. y S.
 German. na owe słowa: pienia iey. Fecit mihi magna qui potens est,
 tāt piśe: Omnia in Virgine sunt admirabilia, & natura vires exco-
 dentia

II. PARS

L. I.

Luc. 28

Epl. 1.

L. 12. de
Ciu. c. 92

Prov. 8.

SCRIP.

SCRIP.

Bren.
Ord.

dentia, in qua DEVS suam exercuit potentiam W ktorych słowach/D
 pomieniem/ dając znacie że przy stworzeniu Duszy przemi: Panny/ Wszech
 mocność Boga/wszystkie swoje pokazała moc: a ztym y ten Kunst napeł
 niemy na duszy tej pokazac stworzenia ie nie tylko bez wszelkiej siły
 ale oraz w łasce doskonałej/co mieli Anyołowie/co pierwsi Rodzice naci
 a nad to oraz ia wzmierdzając w niej na wszystkie wieczność / zaga
 tamci niemeli. Sama Ewangelia S. tej Consequencyi popiera/ opij
 ige poselsstwo Anyelskie do przemi: panny. mowi do niej Anyoł Dnus ce
 cum, pan z toba: ponieważ wzwyż Ewang: S. nauce/ że sam An
 yoł był od BOGA posłany. Missus est a DEO Angelus. Zemus to
 Anyoł me mowi: Deus tecum BÓG z toba/ ale pan z toba: Pray
 dając jest/ że wszechmocność służy obiemą terminom/ to jest BÓG/ y pa
 nu; iednak to słowo Dominus, pan/ wyraża coś więcej/bo dając zna
 o niepospolitym działie wszechmocności Bostney. Ile BÓG. stworzy
 te wszystkie rzeczy na świecie. In principio creavit Deus. Ordynował
 Niebu/ aby co dzień/ świat okrażało bezprześlanku/ ale ile Dominus
 dzień on Jozuego/ kiedy stanoło Słońce/ dla siebie zachował; ile BÓG
 dał ognowi moc do palenia/ ale ile Dominus, wyjął sobie pieczę
 lonstki; ile Deus, wydał dekret/ iż raz umierać ma każdy człowiek. il
 tutum est homini semel mori. ile Dominus, wyjął sobie Łazarza pio
 trówną/ y innych od umarłych wskrzeszonych! ktory dwa razy umi
 rali. Tak ile Deus, wydał dekret. Omnes moriemini, quia in Adam
 peccavistis ale ile Pan/ od dekretu tego/ zachował sobie Narkę Syna
 swego; nie ia to tłumacze/ ale wżony Labara Dominus tecum id est.
 Quamvis secundum quod filia Adæ in peccatum Originale incidere de
 buisset; tamen inquantum ipse Dominus est; eam a peccato Origina
 li preservavit. Co potwierdzam słowami s. Thom: a Vill. Nor. Dominus se
 cum, non sicut mecum, sed sicut nullibi. Mowi Anyoł Pan z toba, nie
 tak iak zemna, ale tak iako z sadnym innym stworzeniem nie jest. Powora
 do Kanonizacyi Swiatych/ należą Merita Canonizandi, zasługi tego
 ktorego Kanonizują; a te nie mają być pospolite/ ale heroiczne nad in
 ne osobliwsze. Miałaz y moglieli mieć przenaśw: panną/ w punkcie
 poczęcia swego/ iakie zasługi/ ktoremby zasłużyła sobie Kanonizacya/
 to jest/ poświęcenie dusze swojej w punkcie poczęcia swego? Dwoi
 kie jest u Theologow meritum. Pierwsze zowie sibi de condigno: za kto
 re pan BÓG płaci z słusności/ iż obiecał. przysuwas ia że takie me
 ritum względem otrzymania łaski Bostney zwłaszcza w punkcie poczęcia
 swego/ nikomu służyć nie może/ ale samemu Zbawicielowi służy/ ktory
 przez nabydźcia Narkę / y Breno swoje/ wszelką łaskę poświęcającą i
 służył człowiekowi: a ztym y tą łaską ktora BÓG kanonizował po
 częcia

Głowa Pr
 ie. s. An
 sione, na
 iplemet
 do tej z
 lożyła d
 filozof
 Mściw
 jme/ y
 potest
 nonqua
 Odone
 & Verb
 Ciele s
 ny wy
 Christi
 Ezech: B
 Matris
 swotey
 nie mo
 gi Syn
 do con
 miast
 Trulu
 ita był
 bierzą
 cie Ma
 różnem
 Ministr
 cynie
 ita by
 przy
 do Ba
 Jani
 Gracia
 fia.
 liczy
 Niebi
 m tu
 Virgin

Ścicia Przena: Panny/ iest zasługą Niek Chrystusowej. Co przyznaje. s. Anselm. L. Cur DEVS. Indignit B.V. redemptione, & Christi passionem, non propter peccatum quod interfuit, sed quod infuisset, nisi implemet eam præservallet. Jednakże moge rzec / iż y Przena: Panna do tey zasługi Chrystusowej/swoim sposobem przyłożyła się/bo się przyłożyła do Niek tego ś. A to iako: każdy syn w ciele swoim/ według filozofow/ pułki żyć/ musi mieć w sobie owe cięciwki Ciągły i trwie Niekierzynstey/ z ktorey w żywocie iej uformowany był: Co wyrażnie/ y osobliwie przypisuje P. JESUSOWI/ Szwarcz Facile credi potest illam substantiam Carnis, quam Christus assumpsit ex Virgine, nunquam fuisse omnino dimissam, aut continuā caloris naturalis actione resolutam; sed eandem omnino fuisse semper conservatam, & Verbo DEI unitam. A ztym kiedy cierpiał Chrystus/ na całym Ciele swoim bole y rany/ y ora też cięciwka z żywota Niek: Panny wyniesiona/ cierpieć musiała/ przeto powiedział s. Aug: de ass. Caro homi: Christi est Caro MARIÆ. Ciało CHRYSUSOWE, iest Ciało MARTEY, y de Nat. Euseb: Emiss. Sanguinem, quem etiam pro Matre obtulit, de sanguine Matris accepit. Brewo ktorey za Nieką ofiarował/ ze kwi iż Niek swejey miał. A ztym swoim sposobem przyczytać się Przena: Pannie może/ że do otrzymania łaski Niepokalanego Poczęcia/ przez zasługę Syna swego konfurrowała. Drugie Meritum u Theologow iest/ do congruo: z przyzwoitości y to służy swoim sposobem Przen: Pannie miała ona to/ dla czego przyzwoite było iej Poczęcie Niepokalane; to iest Titulum Maternitatis, iż Nieką Boga być miała. Jeżeli przyzwoite byłą/ aby Bóg obdarzył był mocą czynienia cudow Mojżesza/ obdarząc go Wodzem ludu swiego/ obdarzył poświęceniem w żywocie Nieką Jáną/ obdarząc go swym Marszałkiem/ także Apostolow różnemi łaskami uosposobiąc/ iako mowi Páwel s. Idoneos nos fecit Ministros: daleko bardziey przynależało/ coś osobliwego nad Jáną y czynić Przen: Pannie obramysł ię sobie za Nieką/ inaczey nieprzyzwoite by byłá esłac się iej Nieką Syna Bżego. iako sam s. Thom: Aquil. przyznaje. Non esset idonea Mater si peccasset aliquando. Trzecia do Kanonizacyi należą Miracula Cuda domadne. Ktore a posteriori dowodzą Sanctitatem Canonizandi. Nie policzylbym w Processie Kanonizacyi Pościcia Przen: Panny cudow/ Ktore dowodzą Niepokalanego iej Poczęcia. Brotko zbierając mowie / że dosyć tego z poważnych Autorow liczy się na Niebie w ogniu/ na morzu/ na ziemi/ y pod ziemią. Na Niebie: bo s. Anselm. naucza/ że Niebo się napełnia/ duszami nabożnymi tu tey Ciężnicy Huius Solemnitatis celebratoribus, datur à Filio Virginis D, N, I, C, pax, & longa salus, & post transitum huius vitæ requi-

T. 2. 31
p. Q. 273

2. Cor. 31

3. P. Q. 17
a. 4

EXEMP.

R. P. 1553

s. p. T.

19. c. 1.

requies æterna. W ogniu. *Engelz.* świadczy; iáko gdy chłopie iedno
z płochości wrzuciło w ogień Obrazek Niepok: Pogrzebia / cudownie
cały jest należon / y oddan Biskupowi. Tátże w Duaku / gdy wyszł
Kościół we wnetrz sgorzał / sam Obraz Niepokál: Pogrzebia cały został.
s. antonin. piše ó S. Dominiku / iż kápił był nápisal, o Przen: S. anto-
menie / y oraz o Niepok: Pogrzebiu / ktora trzy razy w ogień wrzuco-
na / samá z ognia wyskókowała. Na Morzu zaś mamy; iáko listy pa-
pieście potwierdzające Żakon pod Tytułem Niepok: Pogrzebia zátopione
w Morzu / cudownie potym menaruszone należone. Na Ziemi mamy
tákwiele cudownego wrolmema / iż to od chorob cielesnych / inż od
dušnych / to jest pośus zwłaszcza cielesnych / przez nabožne wspomina-
nia Niepokalanego Pogrzebia / przen: Panny. Mamy y z pod Ziemi cud /
bo od umártych. Tenże *Engelz.* piše; iáko w Mandreżie Nieściel /
den Professor zábitý od wżniá swego wskrzeszony był / ná to samo aby
był odwołał przeciwną opiniá o Niepokalanym Pogrzebiu Nászroci
Panny. *Sagaint* znornu piše; iáko w Nortmány / umártego meczy-
go Bápłana / ktorego inż miáno ná potepienie szazáć / do żywota dla
połuty / przen: Panná przywrocila / náznaczącemu áby inż wiecey Nász-
S. me miewał; á Święto Niepok: tej Pogrzebia odpráwował s. Decem-
Nálázłoby się y wiecey / w tej Máteryi cudow / ále niech będzie dost-
ná tym. A zátym wymiodlá się / tym ták iáśnym / y dowodnym pro-
cessum Przen: Panná / że Punctum Conceptionis suz było Canoniza-
rum: to jest / że w pierwošym Punkcie stworzenia duše swoiey / zádnego
nie znájąc grzechu / otrzymała od BOSA iáśke poświęcająca / y w
niej záraz ná wšytké wieczność wtwierdzoną została. Wiec śláśnie
ta Bázimierz S. záwše blogosławioná śmierci nieznájącá zowie / gdy
śpiewa. Benedicta, per quam victa, mortis est astutia. A ponieważ
przy Kanonizácii Odpusty zwyżay jest rozdawáć; prosimy Kápi-
Bego Biskupa JEZUSA / áby y ón przez Niepokál: Pogrzebie Máti
swey doskonałe odpuścił grzechy náše. á oraz zá ták wielki Przywilej
Niepok: Pogrzebia dány przenas: Pánnie / iáko niegodni synac / owiel y
słudzy tej dziełny Pánu nášemu; koncząc te Część Melodyi Bro-
lewiczá S. z nim mu nabožnie śpiewamy.

STROFA 24.

Benedictus, Rex invictus, Cujus Mater crederis.
Qui Creatus, ex te natus. Nostri salus Generis.
Błogosławmy, wychwalaymy, Królá chwały sławnego.
Marká iego. powiła go. Dla zbawienia ludzkiego. Amen.

PARS

P A R S III.

Suave respirium desperantium.

STROFA I.

Reparatrix Consolatrix, Desperantis anima.
A pressura, quæ ventura Est, malis nos redime.
Nápráwienie, pocieszenie, Dusze rozpáczájącey:
Zbaw ciężkości, nam zá złości, Vpadek gotuiącey.

Pro Na-
tivity. B.
V. Ms]

De qua natus est IESVS. Math: 1.

Taka jest złość śmiertelnego grzechu/ że zábitoſſy bu-
se secundum esse supernaturale, to jest/ zágnubioſſy
w niej láſſa Boſſa poſwóciáca/ nád to/ lubo iey
iſtory nie zágnubia/ bo nieśmiertelna jest: ále ta niſiáto gry-
ſieniem ſumnienia mezy/ duſi/ á ná záś/ y odechnać iey
nie da. To náppierwſſemu grzeſnikowi/ to jest Ráimowi.
przepowiedział P. BÓG/ á w oſobie iego wſſyſtłim innym
grzeſſacym. Nonne ſi bene egeris recipies, ſi autem ma-
le, ſtatim in foribus peccatum aderit. Id eſt pna pecca-
ti tlomany Corn: quæ quaſi canis aut cerberus cubans, fo-
res peccati obſidet: hic mox, vt male egeris, tibi aderit,
tibi allacrabit, te mordebit, te lancinabit. Tá jest pomá-
grzechu, która iáko pies iaki v drzwi pilnuie: y ledwo co zle-
uczyniſ, tuż záraz ſtánie, ſczekáć ná cie będzie, kaſáć, y ſáro-
páć. Aleć to ieſſe znoſnierſá/ pnti duſi odechnać dádzá.
Odechnięcie grzeſnego/ ztrápionego ſumnieniem złym/ ieſt
nádziera w miłóſierdziu Bożym/ záſługách Máti JESVSÓ-
WY/ o odpúſzczeniu grzechów ſwoich: tu bowiem duſſá
obumárla nieiáto trzept ſie/ rozum przypomina poprzyſiężone
ſłowa Boſkie: Nolo mortem impij, ſed vt converſatur.
Niechey ſmierci grzeſnika, ále raczey nawrócenia: wola zábie-
lá ſie do obrzydzenia ſobie grzechu. Leć nárdwia ſie nie tró-
139

Gen: 4

Ezech: 37

ARS

P A R S III.

hom. 27.

33y grzesznicy/ ktorzym grzechy ich y odechnać nie dąbza / to
 jest/ ktorzy zabijomysy w skradane grzechy / widzac nieprze-
 lomane namietności y nalogi swoje/ o poprawie życia/ o od-
 puszczeniu grzechow/ nadzieie żadney nie mają/ z nieszczesliwym
 Káimem mówią. Major est iniquitas mea, quam ut ve-
 niam merear: tacy/ nie tylko dusze swoje trapią/ ale iey do-
 dusić chcą. **O** tym *Aug. S.* Quomodo qui sibi collum
 ligant, inde se occidunt; quod non ad eos intrat Spiritus
 aëris hujus: sic illi qui desperant de indulgentia DEI, ipsa
 desperatione intus se suffocant, ut eos SPIRITUS S. visitare
 non possit. *Iako ten który sobie gardło zawiąże, siebie samego*
zabija, że w niego wiatr wnieść nie może: tak y ten co rozpaca
o miłosierdziu Bożym, sama rozpaca siebie z adusa, iż DUCH S.
nie wiedzieć go nie może. A także iuż tym nieszczesliwym lu-
 dziom ginąć przyjdzie/ **O** krotby dał tym mizernym / y iuż
 iuż doduszącym się ludziom/ choć gwałt odechnać/ to iest/
 wspomnieć na miłosiernego BÓGĄ / y iakokolwiek nadzie-
 ia do niego się podnieść. Oto dziś rodzi się Panna Przena-
 sá/ ktora się zowie *Mátka Światej Nadziei*, Mater Sanctæ Spei.
 tá/ ktora *Krolewicz Polski* zowie *osobliwa Opiekunka despe-*
rujących: Reparatrix, Consolatrix, desperantis amma. A
 owsem tá/ ktora iednym odechnięciem grzesznego nazywa-
 nabójny *Idiota*: Est MARIA spiraculum hominis; peccator
 per MARIAM respirat in spe veniæ, & gratiæ. **W**iac á-
 by wšyscy rozpaczający/ o zbawieniu spódm y pośucie/ mogli
 szczerliwie odechnać: pożąja że Panna Przenasá: iest suaver
 respirium desperantium: miłym odechnięciem / to iest w-
 ciężka y nadzieia w rozpácy. Wprzód przecimko desperacyi
 potrzebna Chrzesciánstko podawšy náuka.

I. PARS

Le Vboć záwše osobliwie iednak tych czasow nieszczesliwych/
 gdy to piše / potrzebna wielce iest náuka / y informacya
 przecimko grzechowi desperacyi. Nájdzie się bowiem tacy
 w Oczyszczeniu násey/ ktorzy pod zasłona dobra pospeluczego / y
 wolności/ w samej iednak rzeczy dla respektu świeckich/ to
 iest/ aby swoich primas dołazáć/ fakcyi dopłáć/ Dom z pomie-
 nowácony wtrzymáć/ cák wielkie zamieszanie czynia w Oczys-
 żnie/ albo przynamieniy/ wznájac to/ że według przedu swego/
 lub

lub wo
 y owse
 cyi wo
 runc co
 ná co
 biera fi
 rzonym
 niebels
 Wiazy
 scianst
 roman
 scianst
 sa pla
 o paga
 ewego
 sm tr
 syli z
 li. 2
 tadán
 tych fi
 nager
 to gry
 niekto
 moga
 zápon
 ná pr
 ba/ i
 ta na
 wien
 śacyi
 li q
 wym
 tá.
 spiec
 lich
 záda
 kosci

Suave respirium deservantium.

lub wolnego głosu na radach publicznych temu nie zabiegali
y ośsem/ dla konserwacyi Domu swego/ albo swej substanc-
cyi wiozali sie do drugich. Teraz postrzegają że Cogitave-
runt consilia quae non potuerunt stabilire, że rady ich nie
ná co wychodzą co wymyśli/ co raz do innych/ a coraz goršych
biera sie sposobow/ przeciwko strasnym/ tak wiele razy powro-
szonym przysięgom/ widzą oczywiście/ iako iatone/ y bliskie
niebezpieczeństwo iest zgubienia/ nie tylko Wyżyny/ ale y
Wiatry/ y Kościołowi SS. w ciał dawnym y sławnym Chrze-
ściánstwu Królestwie/ częścią od Heretykow/ częścią od Or-
tománstwy Porey/ ktora inż zaostreła śable swoje ná Chrze-
ściánstwie Państwa/ tak chaniebnie widząc zamieszane. Sły-
śa pląże w bogich ludzi całe zruinowane/ vznają że y sami
o pogardę/ y pośmiejch y swoichże Protektorow przysli/ według
swego: Proditionem amo, proditorem odi. y działem swo-
im krwia przodkow swoich nabyta Wolność/ czyli zetrątili/
czyli zaprzędali/ czyli w wielkistkach Winá ná Seymiku zatopie-
li. A co naybardziej trapi ich/ y trapić powinno; ponieważ
tadami albo kooperacyami swemi/ przyczyna byli wszystkich
tych škod: zaczęmy obowiazani sa/ aby z własney substancyi (to
názey nie można) nagrodę tego wszystkiego uczynili. Przez
to gryzie ich o to wstawnie sumnienie własne/ tak/ że wiem o
niektórych/ co strofującego o to sumnienia dluzey znieść nie
mogąc w hipokondrye nieulizone/ a prawie śalenie/ albo
zapominania sie wstawnie wpadli/ a niektorzy codziennie
ná przepaść złości swoich/ y nieśczęście ostateczne tak nad so-
ba/ iako y Wyżyna wsiadając patrząc/ zaciłumili w sobie wszel-
ką nadzieję odpuśczenia grzechow swoich/ zdesperowali o zbaw-
nienie swoim/ y Spowiedzi/ Kazania/ Modlitwy/ Konwer-
sacyi z duchownemi ludźmi zaniechali/ ale tylko w melanco-
lię czekała godziny śmierci/ a drudzy iey y pragna. Takie
wym tedy/ albo innym podobnym/ potrzebna cā będzie nau-
ka. Naprzód wiedzieć maia/ iako to iest ciężki/ y niebe-
spieczny grzech desperacya. Ciężki nauka Mans: że ze wszyst-
kich grzechow cierpiacemu p. JEZUSOWI/ naycięższy bol
zadala desperacya Judašowa: z czego łatwo dochodzić cięż-
kości tego grzechu. Niebezpieczny także walec/ bo S. Thom-

Psal. 201

Axiom

2.3.q.11. Dowodzi/ że lubo desperacya jest mnieyszy grzech/ niżeli grzech

2.3. odij nienawiści przeciw BOGU/ przecież jest niebezpieczney-
 szy/ ponieważ sprawuje niepodobieństwo iakies do potury/ y
 iakoby desperacya/ sam na sie dekret porzucenia wydaie/ dla
 tego o nawroceniu swoim nie myśli. Ponieważ wiedziec ma-
 ia/ iakimi sposobami w tej rozpácy ratować sie im trzeba.
 Żyjąc wprawdzie światowi ludzie w takowych okazyach
 sposobow politycznych/ to jest/ aby melankolij/ apprehenij/
 myśli desperackich/ gryzienia summienia pozbyć rozrywając sie
 to konwersacyami/ to polowaniem/ to kárami/ tańcem/ miu-
 syka: a w ostatku codzienna piątka/ aby tak głowa wsta-
 nie zabawna/ czasu nie miała do reflexyi nad złym stanem
 Dusze swojej. A są to skuteczne sposoby na to/ aby dusza ści-
 śniona desperacya/ nieco oderchnęła sobie y wzięła w miarę y
 bynajmniej: y owsem niektóre z nich/ iako to piątka/ swo-
 woie lubieżne/ grzechu przyczyniać/ przyczyniała y despera-
 cyi/ bo takie bestyalstie życie/ wszelka zagradza drogę nawróce-
 niu Ducha Ś. bez którego lasti najmnieyszym aktem nadsz-
 oderchnąć sobie Duszę nie może: a postaraniu melankolij po-
 mienionemi sposobami nie pozbedą/ y przy bántkach/ y przy
 rozkoszach/ gwałtem sie drzeć będzie do serca. O czym S. Ambro-
 L. Off. Vides convivium peccatoris, interroga conscientiam eius,
 6. 12. nonne gravius facit omnibus sepulchris? intueris læticiam
 in lud. stitutiem. A wyraźney iestże Vega. Peccator adhuc doc-
 6.1. y.8. licijs immeritus, flagellatur à mala conscientia, ita, vt nec
 in medio Paradysi, quid voluptatis degustet. Grześny, y
 w smych utopiony rozkoszach trafił bywa od złego summienia, tak je-
 choćby był w potrodku Raju, żadneyby poliechy nie zkosztował.
 Wiele innych na to Chrześciańskich sposobow potrzeba.
 Ten nayspierwszy jest/ brnąć sie znowu do BOGA/ y Siewerco
 swego/ przed którym nigdzie sie skryć nie możesz: bo tak o ży-
 Cen, 2. cie tuś tywoicy albo istota od BOGA jest. Et inspiravit
 in eum spiraculum vitæ: tak ieżeli chceś duszocy sie tuś ty
 swojej oderchnąć/ po tego ducha do BOGA wdać sie potrze-
 ba/ y w nim samym oderchnąć/ a to przez wśneć/ y nadzieie
 w niezbrodzonym miłosierdziu tego, W cieplem zamieszaniu
 30sta

Joſten
ne by
la do
bulan
A w
tak de
& no
solwo
parac
cieſt
non
trorzy
cyi y
iako
tim
tylko
meus
ſat
wil
3 oka
cudzo
lato
DEO
nie n
tem
ſnity
ty cu
wſpo
tuus
zy v
quin
Adv
maſ
wyer
picie
chce
rede

Suave respirium desperantium.

5

Postawaś tam niegdy dusza Dawidowa! y tak dalece obrozowa
na była nieprzyjaciela mi! że też prawie śnuc sobie z nimi wo-
la do P. BOGA. Domine quid multiplicati sunt qui tri-
bulant me. Pánies czemu tak wiele ich jest, co mnie trapią?
A wśakże Dawidzie mójny bywał przeciwko nieprzyjacielowi
tak duchnym iako y cielesnym. Persequar inimicos meos,
& non convertar donec deficient: wśak ná wśystko re-
solwowales się przed BOGEM/ Paratum cor meum DEUS,
paratum cor meum, a teraz się przykazy iakoś? Coż to są
ciepkości ná duszę twoją przysły? Multi dicunt animam meam,
non est salus ipsi in DEO ejus: to jest/ wiele było takich/
którzy niebezpieczne przypadki Dawidowe widząc/ do despera-
cyi y strácenia wśności w BOGU chcieli przymiesić Dawida/
iako tłumaczy Blanc. A gdzieś/ y iako w tym wraapieniu cieś-
kim odepchnęła dusza twoja Dawidzie? Tę gdzie indziej/
tylko w BOGU przez wśność: Tu autē Domine susceptor
meus es. Ty zaś Pante iesseś, który mnie przyjmujesz. Zámie-
śal Dawid y o ruiny w ludziach przez plagę morowa przy-
wił Królestwo swoje; ba y ona Woyna domowa z Ablalonem
zokazył iego była/ bo kara są grzech iego. Niezaborsstwo/
cudzołóstwo/ z takim pogorszeniem ludu swego. Zaczyn wo-
lało ná niego sumnienie stróśujące. Non est salus ipsi in
DEO ejus. Dawidzie/ już zginął/ już są to dołyć wżynieć
nie możesz/ a Dawid do BOGA Opiekuna swego. Tu au-
tem Domine susceptor meus es. Podobnego sposobu grze-
śniku/ choćby wśystkiego swiata miał ná sobie grzechy/ gdy
w turbacyi desperacyi zostaniesz/ masz zajmować/ masz sobie
wspominać ná BOGA swego/ wważać że to jest Susceptor
tuus: iakoby wyciągający ręce do ciebie. Co pięknie tłumá-
cy wzwyż pomieniony Expositor. DEUS est susceptor
quinq; modis. sc. ut Redemptor, ut Protector, ut Adjutor, ut
Advocatus, ut Pater. iakoby rzekł: Głowierze desperacyi/
masz sobie wważyc dobrze/ że ten BOG który nie zęka/ y
wyciąga do ciebie ręce ná przyięcie ciebie/ jest naprzód Odku-
pietel twój/ co samo ma ci wielką wśność wżynieć/ żeć możesz y
chce grzechy odpuszcic. S. August. Qui nos tanto pretio
redemit, non vult perire quos emit. Który tak drogo nas od-
kupił,

Psal: 30

FIG:

Psal: 17.

Pl: 107.

Psal: 3.

Ser: 109.

de temp.

Serm: 3. *kupit, nie chce aby zginelo to co kupit. Co z S. Bern: pobobienio de Nat. swem obiasniam. Gdyby chory juz desperowany widzial /*

SIMIL. *wolnie z Apteki swojej ordynowal / y dal choremu lekarstwo / izali ow chory nie powinienby vznac ze ten Medyk chce zrodo-
wia iego. Tymedrzy BOS / naydrozba rzecz / bo Syna
swego Krew / dal dla odpuszczenia grzechow twoich: izalif
rozumiec o nim bedziesz / ze nie bedziec chcial grzechow two-
ich odpustic. Powtore iest Susceptor vc Protector, lekarz sie
desperacie wlatfych pokus / boif sie / abyś y po Spowiedzi
od pokus od natogow do zlego albo gorszego zego nie wro-
cil sie / y dla tego zaniedhales rok / y drugi Spowiedzi: wwa-
zaj ze to BOS Protector tuus: Obronicá twoy / ten ktory*

Phil: 90. *zawiesc nie moze / obiecal cie bronit w pokusach. Cum ipso
lum in tribulatione, eripiam eum. Potrzebie Susceptor vc
Adjutor. Strafna ci Spowiedz dla wielkoscifly rozmarcosest
grzechow / dla zawiklania sie restytucyami / nie wiesz srod
pozac; Wiac wwasz sobie / ze masz BOSA gotowego do po-
ratowania ciebie wnetrznemi illuminacyami: odwasz ieno sie
pajyi porady madrego Spowiednika / a BOS / y onez / y ciebie na-
uczyl co czynic masz dla zbawienia swego. Poczwarte Susce-
ptor vc Advocatus. Dwasz ze y w ten czas / gdy zgrzeszyl /
masz Poreznika sa sobo samego BOSA / bo Syna Bozego.*

1. Ioā. 2. *Advocatum habemus JESUM Christum iustum. Wspomnij
Reu. P. 3.* *ialo raz Gestruda S. w widzeniu / przyculona do serca Chry-
s. 51.* *stusowego / wzula w nim dwa pulsy bardzo mile / ktorey pan*

*rzekl: kazdy z tych pulsw - zbawienie ciowieka wyprawuie.
Pierwszy puls sprawuie zbawienie grzesnym - bo bez przestanku
mowie do BOSA Dycá / godnie go grzesny blagaiac / y do mi-
losierozia naklanaiac: izalif co / nie wzyni ci nadziele o zbaw-
Epi 111. *wieniu twoim? Pobożny Avila, daiac rozpaczaiacy remedium;
do duszy swojej tak mowic kaze: wpzied mnie p. JEZUS
vmitowal nizeli ia iego. Wiac kiedy go juz pozne rochat /
peronie mnie on nie opustil / nie opustil: to czesto powtarzaj /
a vlge w sercu wzuiet. Na ostatek Susceptor tuus vc Pater:**

T. 94. in *ze to Otec twoy ktory cie stworzyl. S. August. Miror quid
Iohā. dubitas, dedignabitur te salvare, qui dignatus est cre-*

are?

are: Dziwiasz się że wstąpił; iżali nie będzie cie chciał zbawić
ten, który cie raczył stworzyć. A do tego słuchaj Aug: S. ias
to BÓG jest Duce młochajacych dusz twoich. Pater dicit, accipe
Unigenitum filium meum, & da pro te; & ipse Filius dicit, tol-
le me, & redime te. Ociec mówi: dajcie Syna mego jedno-
rodzonego, weś go, a daj za sie. Syn mówi: weś mię, a mna od-
kup siebie. To uwajajac! wzbudź sie do nadziei odpuścze-
nia grzechom duszy twojej / tak sobie argumentujac z pobo-
żnym Awila. Wielka to jest rzecz widzieć BOGA na Rzy-
ju / nieli mnie grzebnego albo na pokucie / albo w Ciebie: nam
nadziele w dobroci BOGA mego! je poniewaz uczynil dla
mojej duszy co wielka jest / uczyni y to co mnieysza. Wic
ktokolwiek zostajesz w rozpacz / albo biedujesz sie z desperacii-
mi pokusami / przypominay sobie / albo gdy mozesz z pilnoscia
co raz zytay sobie te odemnie podana nauka / pilnie ja wa-
zajac; mow z Dawidem S. Quare tristis es anima mea, Psal: 41.
& quare conturbas me. Czemu smucisz sie duszo moja, y mnie
trapiasz? Spera in DEO. miej raczy nadzieie w BOGU
twoim tak dobrym / tak milosierdnym / tak zbawienia twoego
pragnacym / Tu niemu sie nawracay / a tak szczerliwie dusza-
twoja w ciestosci swej odechnie / y do pokuty miec sie bedzie.
Przyznate ta! je to wielce skuteczny sposob w desperacyi ILPARS
odechnac sobie / przez gruntowna nadzieie y wfnosc w milo-
sierdziu Bostim; iednak bywaja na zias tak desperowane-
dusze / i choć slysa / zytaja / wiezdo o milosierdziu Bostim /
dobroci tego / przeciez nie porusza sie nic / ducha prawdzi-
wey nadziei w sobie nie znia. A goziez y ci po tego ozywias-
laczego ducha wdadza sie! Nie do tego innego / tylko do cie-
bie Panno Pizenasw: Eora testes Spiraculum hominis, odes-
chnieniem Glowiesza / y reparatrix desperantis animae; po-
ciecha desperantych; do ciebie Pro desperantych westchniel
prawdo w BOGU odechnie / na nadzieie sie dobra zdobedzie.
Jeremiaś Prorok nazywa CHRYSTUSA P. odechnieniem SCRIP. Thrt 4.
wst nasych Spiritus oris nostri CHRISTUS Dominus. Pro. Serm: de
te słowa S. German. stosuje y do samey Matki Chrystusowej / Serm: de
eraz przyzywa dajac / gdy do niej mowi: Neq; enim tantum dormi V.
Celi haultu animae nostrae respirant, quantum nominis tui
pro:

ap. Miec
1. 2.

Psal: 41.

ILPARS

SCRIP.

Thrt 4.

Serm: de

dormi V.

Suave refirium defferantium.

Jeństwa przyczyn/ prze/ płacz/ a vnaś/ że nie za długo ode-
chnieś; bo zraz iey weźn. ie cie **CHXSTVS**/ iako en-
Prozot/ na wyjśie pietro zanioś z soba vmarłego: cāt y Chry-
stus taśta swoia naprzod rozum twoy ani zwieś iako wynieśia
na gore vragi/ y postrzeżen. a sie w twoiey glupiey apprehen-
si. Expandit atq; mentis eit super puerum: będziec sie
CHXSTVS w myli twoiey prezentował rozciągniony na
Rzyju/ y reflexy a cynie; takie co glupstwo twoie/ gdy ro-
zumieś o nim żeć grzechow twoich nie odpusć/ Procy cāt-
choynie za nie iuż zapłacił/ byles cy tylko żalem swoim do te-
go sie przytożył: co duśa twel. a widzac/ oddychaē zbawiennto
pegnie/ nādzieie w miłosierdziu Bożim co raz to roieśsa bierac/
do żalu za grzechy/ do pokuty/ do Spowiedzi w wesolości ducha/
brać sie będzieś/ zgegobys był nie miał/ gdyby cie wprzod Panna
Przenaś: na rzece Opieki swoier nie wzela była. O czym-
piern. e *Novarin*: Hoc idem verus noster Elias, Dominus
JESUS przelat vitz spiraculo eos mortuos afflat, qui in
Matris gremio iacent, qui **MARIÆ** precibus, & meritis ju-
vantur. Dla czego przestrzega w tym *Gilb: citt*: Non expe-
dit tibi extra Materni sinus ambitum reperiri, nē forte te
non tollat verus Elias, trzeba abyś na rekach Mācieryńskich
był/ bo inaczey/ moglby cie zaniechać prawdziwy Eliasz/ co
ieśt **CHXSTVS**. Tchnienie albo duchnienie na twarz
drugiego/ miewalo v starodawnych swie ojobliwe cāiemnice.
O Rzymian był zwozay/ że gdy Żony do domu sie wracaly/
powinny były duchnac na Meż. aby z tad Mōj poznac-
mogl/ ieżeli w gościnie win. a nie pił. co im zakazano bylo
prawem. iako *Valer: Max*: piśe. *Rhamus* piśe: że v Indii. L. 3.
now/ et co nāwiedzāia chorego/ duchāia na niego; guśt. a w-
L. 3. hist.
cym iakties mālac. Czytamy że y **CHXSTVS** wygania-
lac Czart. a duchnał na operanego. Czytamy y w Kronikach
nābych/ iako Antoni S. echnowsly ducha swego na lednego
strapionego pokusām/ od nich go vvolnit. Przyczyne Panny
Przenaś/ pobożny *Novar*: nāzywa zbawiennym tchnieniem/
albo duchem ożywiaiacym. Nos sanctiorem afflatum -- ja-
centibus indicamus; Virginem scilicet: a co nie bez cāiemnic
et bo nie bez ojobliwego skutu/ goyż przez nie cāiemnic
chem

n. 235
Vmb.

APOPH.

L. 3.
L. 3. hist.

Vmbre
n. 736.

chem dobrej nadziei ożywiony/ uwolniony od cięskney do po-
 de Zona racy bywa. S. zaś German. Sám imię Panny Przen: gdy
 Virg: ie to wspomina w trwogach/ w zamieszaniu duszy / ma
 za argument pewny/ że w krótko w dobrej nadziei/ w wielole-
 ści ducha ożyje. Quomodo corpus nostrum vitalis signum
 operationis habet respirationem; ita & SS. Nomen tuum
 quod in ore servorum tuorum veratur assidue, in omni
 tempore, loco, modo; vitæ, lætitiæ, & auxilij, non modò
 signum est, sed eam procurat, & auxiliat. Czego wstyk-
 tiego *Nazpiernusy* przykład niech będzie na tymże S. Biskupie.
 Ten o sobie tamże piše/ iako duszą iego w wielkim smutku
 była/ y myślami o zbawieniu swoim stuśona/ albo zerapiona:

EXEMP. tak że raz do Tław: Panny/ tak się modlił. Quid autem
 de nobis fiet o SS. DEI para, Spiritus & Vita Christiano-
 rum? Pertimesco, ô quot flagitijs nos inquinamus? quam
 Sortem miseri inveniemus, vitæ, vel mortis? salutis, an pe-
 tius condemnationis? A z nami co się stanie Nām: Bożar-
 dzico, Duchu y życie nas Chrześcian? Lekam się, o iak wielka
 zbrodai mājemy się? co też za koniec nas czeka, czyli życie, czy-
 li śmierć, czyli zbawienia, czyli potępienia. Wiele w tym
 utrapieniu dusze swojej chcąc odetchnąć y ducha nadziei na-
 być/ do teyże Panny/ Etera Duchem Chrześcian wzayść na-
 zwal: naprzód oczy y serce swoje obraca/ y początek nadziei
 zbawienia swego w iey opiesce/ y przyczynie do BOGA
 kladąc/ mowi: Optima nobis sors continget, si tibi o Ma-
 ter DEI simus fideliter obsequentes. Dobrze z nami stanie
 się, ieżeli tobie o Matko Boska szczerze służyć budziemy. Drugi

EXEMP.

A. D.

1610.

przykład świeższy apud Manc: w Niemczech na śmierć zacho-
 rował isden Młodzian Drukarczyk/ przywołani zakonnicy
 by go do Sakramentow SS. namowili/ ale zły głowiek y
 patrzyć na nich nie chciał/ y mowił że wole w piekle być/ niż
 na wąż namowy w Ciebie: wielka trudność była onym
 Wycom/ bo głowiek to był młody wżony/ a zacył młody
 mu Tław: Panno/ ale y te strasznie bluźnić począł/ że przy-
 somni odbiegać go musieli: gdy to on widzi/ pocznie nieco
 latać się y reflektować sam/ a w tym Xiódz napomina go/ by

by prze-
 ry czay
 Przen-
 sperać
 niż co
 odcho-
 nieko-
 mu: c
 bie ta
 furecz
 wstyk-
 inne c
 JZ
 przyt-
 ści gr
 gac z
 smier-
 wzyre
 dzie
 a wy
 zna z
 wyba-
 Bern
 te, q
 dzie,
 zwat
 iacy
 my z
 ma.

Sig

STROPH 3.

Suave respirium desperantium.

21

by przeprosił Panna Pizenas: za one bluźnierstwa: w tym cho-
ty trzy razy wezwał imienia y ratunku tey; przynosi przed
Pizenas: **SARAKANETI** który on obaczywszy/ znowu de-
speracko bluźni/ mówiąc wołając/ że wole do piekła pójść/
niż co uczynić co Rajecie. Radzić z nim nie mogaci/ wysłcy
odchodzą; tylko Spowiednik gospodarzowi zlecił aby przecie
niektóre słowa y modlitewki do Nasw: Panny przypomniał
mu: co przed niektórym ewarda duszę poznało; wrócić do sie-
bie Raje Spowiednika/ y rzecze: teraz już wznieś iak wielce
skuteczna pomoc Nasw: Panny/ proś o modlitwy do niej
wszystkich przytomnych: y tak Spowiedz S. y Sakramenta
inne przyawszy/ z wielkim nabożeństwem wzywając Imienia
JEZUS y **MARJA**/ zalecając w dobrej nadziei. Trzeci
przykład który piše *Herolt* o iedney białogłowie/ która wielko-
ści grzechow/ do których sie co raz wracała: znieść nie mo-
gąc z desperacyi/ robiła truciźne mającego polknąć/ bliska
śmierci bywszy/ z żaloscią pożala ratunku Matki miłosierdzia
wzywać: aż wstąpy głos/ zawołał sobie B. Jordana Różno-
dziele/ powiedź mu jem cie do niego odesłać/ spowiaday sie/
a wybawiona będziesz. Stało sie tak: po Spowiedzi truci-
źna przuciła/ zym od śmierci/ tak na ciebie/ iako y na duszy
wybawiona została za opieką Nasw: Panny. Słuchnie S.
Bernard: do Panny Pizenas: mówi: *Quis non sperabit in*
te, quæ etiam adjuvas desperatos. Ktoż w tobie ufac nie be-
dzie, która y zdesperowanych ratujesz. Wiele y ta dobrem iak na-
zwał *Suave respirium desperatorum*, miłym odetchnieniem rozpacz-
ających. A za tym poufale wszyscy oddać sie opiece tey spiewa-
my z Różniarzem S. *Reparatrix, Cōsolatrix desperantis ani-*
mæ. A pressura, quæ ventura, malis est nos redime. Amen.

Prompt
EXEMP

subsalve
Regina

Signum contra profundum Inferni.

Pro me pete, vt quiete, Sempiternâ perfruar:
Ne tormentis, comburentis, Stagni miser obruar.
Modi se proſe, niech odnoſe Odpoczynek ſwoy wiecznie.
Bym ſrogiego, piekielnego, Ognia, mogl wyſc koniecznie.

Pro AL
ſumpt:
B. M. V.

Signum

B 2

Signum magnum apparuit in Caelo, Mulier amicta Sole. Apoc. 12.

Iest co pospolita v Tlumaczow Pisma S. przez te cudotwona Tłewiaste widziana od Janá S. ná Třebie rozumiéć Pánna Przenasw. S. N. Ktora Sigura osobliwie iey słuzy przy Wniebowzięciu chwalebny; kiedy eżymuie naydoskonalszey chwale sáte / y Korone: jedná tylko rzecz trudná / że sámże widze Smoká / co jest iáko sam Jan S. tłumaczy / Czárta. Visum est aliud signum in Caelo, & ecce draco magnus. Prawda że predko z támeád stracony / ale coż y kiedy do nas ná ziemié. Projectus est in terram, & ro samym iey Centrum zasiadł Piekło; pospolite wšyście potapionych cák Anyotow / iáko y ludzi mieszkánie / wšyście sily ná to obrociwszy / aby ták naywiecey ludzi do niego nágrzmádzić. Panno Przenasw. / dzień Wniebowzięcia twego / dzień to bydy powinien osobliwego wesela; a my iáko bez smutku / bez bóázi bydy mozewy / kiedy widziemy iáko Piekło ná nas swoje pászczeké orwerzylo / kiedy slyšemy przy zephyntieniu ná ziemié tego Smoká glosy Třebieście / biádaniam nam grozace. Vz terra & Mari, quia descendit Diabolus ad vos. Jednak nie trwojmy sie bárdzo / y abyteczná miákuemy bóázi. Przyznáte iá že nic stráśniejšego ná Piekło: strášná Smert / strášny Sad Boży; ale to wšytko mié / Piekło nigdy sie nie stonczy. Lecz przeštko tey bóázi / y mocy Piekla / cenže sam znát ktory dás pokázanie sie ná Třebie / wielce skutečný widze / to jest Wniebowzięta Pánna. **MARJA** / ten ci to jest przeciw Piekłu zbawienny znát wódlug *Novar*: o ktory niegdy kázal profet. Prorok Achášowidum inferni: y o niey swoim sposobem rozumieć sie mogá. *Luc. 21.* słowá Symeonowe / Ktoré o Synu iey prorokowát. Ecce pacificus est hic in ruinam & in signum cui contradicebat. Gdyž Pánna Przenasw. Wniebowzięta státe sie ruina Piekla / & náboženstwo prawdziwe ku niey / znátiem broniácy Dufá od pácepienia. Dla tego ztrwojona znát wważaniem Piekla nábožná Dufá S. Krolewiczá nášego / pod ten znát zbawienny.

ny wdáte sie/ y prosi Tław: Panny. Pro me pete, vt quie-
te, Sempiternā perfruar, Nē tormentis, comburentis, Sta-
gni miser obruar. Czego ja obferniey dowodzić chce: Tław
przod nieco powiedziały o boiaźni Pieklā: to jest/ jeżeli do-
tyc jest do zbawienia czynić dobrze/ chronić się złego/ pokuto-
wać/ dla boiaźni pocieszenia wiecznego.

Bardzo to terażnieyszych wieków (takto wpstruie jeden I. PARS

Theoteryk.) potrzebna Młocery do Kazania: gdy dochod-
zić możemy/ że wiele między ludźmi/ zwłascz prostemi/ jest
tego rozumienia/ iż zbawieni beda/ gdy się grzechom cieślch
nie dopuszczają dla boiaźni Pieklā: acz gotowiby na grzech
odwazyć się/ gdyby Pieklā nie było/ co jest stogi blad y ofu-
tanie. Wiedzieć tedy potrzeba/ że dwoiaka jest boiaźni Pá-
ni BOGA: Servilis & Filialis: to jest/ albo się boiś zgrze-
szyć/ że wieś/ iż Pieklō zā to BOG nagorował; albo dla

tego/ że wieś/ iż grzech p. BOGV nie podoba się/ abyś tedy
łaskawego Oycā nie zasmucił/ BOGA nieposłuszeństwem
swoym nie zelżył/ wstrzymuieś się od grzechu. Znowu/ kiedy
się wstrzymuieś od grzechu/ boiać się Pieklā: albo tylko to

czyniś dla samego Pieklā/ myśl iednak y wola twoią gotowa-
jąc do grzechu/ gdyby Pieklā nie było: albo to czyniś po pro-
stu tylko/ Pieklā się (którym BOG grzech karać obiecał)
boiać. Te tedy nauke bierz sobie/ y pamiętaj. Naprzod

ow który od grzechu się wstrzymuje/ albo dopuściwszy się go
żałuje zāń/ czyni Spowiedź/ pokutuje/ dla tego tylko samego/
że się boi Pieklā/ tnaczej gotow jest na grzech/ gdyby Pieklā
nie było/ ten niech y tysiąc razy spowiada się z takim tylko

żalem: nie może bydz wprawiedliwionym/ a zacym zbawio-
nym. Tā jest nauka Theol. apud Pasq. Przyczyna zaś tego
jest/ bo taki żal nie ma początku od Ducha S. od którego
wprawiedliwienie idzie/ ale od ducha własney miłości; chce

bowiem/ aby mu nie na wielki było zle/ y w tym ostatni swoy
koniec zakłada. Dobrze o takim żalu powiedział Bern: Sen:
Qui non expavescit ad vulcus hominum, sed ad memoriam
gehennalium tormentorum; hic quidem peccare non metu-
it, sed ardere. On co się nie boi ludzi, ale tylko mak piekiel-
nych, nie boi się ten grzeszyć, ale tylko boi się goreć. A na to

- nie zgrabiała pominieci Autorowie/ że taka bojaźń/ albo jał
 z bojaźni samego Piekła pochodzący/ nie tylko do zbawienia
 nie nie pomaga/ ale samje w sobie złym/ y grzechem iest. *Mat.*
 T. de *Timore.* *Timor* purē servilis, qui nullum aliud ha-
 bet obiectum, nisi penam, & inibi sistit, malus est & victio-
 hom: 5. sus. *Ua* co przywodzi *S. Chrylost:* Si nullam ob aliam cau-
 in Rom. sam, certē ob hanc vnam, gehennā digni sumus, quod vi-
 delicet plūs gehennam, quā ipsū CHRISTUM timemus.
Chocbyśmy inney niny nie mieli; za to samo godniemy piekła; że
barazey piekła niż CHRISTUSA boiemy się. Ponieważ to grze-
chu je chroń/ albo jałuje zań z bojaźni Piekła/ to iest dla ci
go/ że BÓG potępieniem grzech karze/ y Piekła bać się rozka-
Mat. 10. zał. Timece eum, qui potest & animam & corpus porde-
re in gehennam. Taka iuz bojaźń/ a zaty m zaty bojaźni
Sel. 14. BÓG. Ta iest nauka wyrażna S. Conc: Trid: Illam vero
5. 4. contritionem imperfectam quae Attritio dicitur, quoniam
vel ex turpitudinis peccati consideratione, vel ex gehennae
& penarum metu concipitur; si voluntatem peccandi ex-
cludat cum spe veniae: declarat, non solum non facere ho-
minem hypocritam & magis peccatorem, verū etiam do-
num DEI esse, & SPIRITUS S. impulsū. Jakiż y wiedz
Pański/ to bojaźnia radził kierować sáwse do dobrego spó-
Recl. 7. wy náse. In omnibus operibus tuis, memorare novissima
tua, & in aeternum non peccabis. W kádey sprowie pámie-
tay ná ostateczne rzeczy twoie, (między ktoremi liczy się piekło)
a ná wieki nie zgrzeszys; y som Páwel S. lubo w rzećim Tuo-
bie bywał/ a przecie impety ciała swego/ nie tylko wmarwie-
Corin. 9. niem/ ale y bojaźnia potępienia chętnał. Castigo corpus
meum, & in servitutem redigo, ne fortē eum alijs predi-
caverim, ipse reprobis efficiar. Ktore słowa wważaiac S.
Chrys: mowi. Jezeli Páwel tak wielkich zasług/ y Ráznos-
dzicta całego świata bał się/ a my takó bać się nie mamy.
Sáty m iaiua/ że takowa bojaźń nie iest złá/ ale z Duchá S.
Przydate iednak S. Conc: Trid: o tym jału za grzechy poch-
dzącym z bojaźni Piekła; że nie iest lepszé sam dostateczny
przez się ná vsprawiedliwienie głowieka grzesznego/ a zaty m
 do

Signum contra profundum Inferni.

15

do zbawienia nie dosyć na nim samym/ ale tylko drze otwie-
ra do usprawiedliwienia / wspotabia do aktu miłości Bożej
prawdziwej / albo do Sakramentu Spowiedzi Świętej y
gdyby głowieć żalując tak za grzech dla bojaźni Piekła / y
miał bez Spowiedzi albo innego Sakramentu / postrępnym
by postaremu został. Et quamvis sine Sacramento Penitentie
tunc per se ad justificationem perducere peccatorem neque-
at, tamen cum ad DEI gratiam in Sacramento Penitentie
impetrandam disponit. Potrzebie boi się kto odważyć na
grzechy albo za popełnione żaluje / nie tylko dla tego że wie /
iako BOG sprawiedliwy grzech Piekłem karze / ale że grzech
przeciwi się BOGOWI; tak właśnie / iako kiedy kochający Syn
miał Oycę surowego / kocha / śmięć go: boi się przestąpić
przykazania tego / nie tak dla chęci / iako żeby nie zasnuć /
nie poturbował miłego Oycę / a żowie się timor filialis, bojaźń
Synowska. Taka tedy bojaźń jest najsłodsza / a prawie
sam akt miłości Bożej; na tej do zbawienia dosyć. Z tej
pochodzące akty inne / bardzo doskonałe y ważne są / y kto z ta-
kiej bojaźni żaluje za grzechy popełnione / a wola ma uczynić
Spowiedź / już tym samym usprawiedliwionym jest; y gdyby
przed Spowiedzią umarł / zbawionymby został. Ta jest na-
uka tegoż S. Conc: Trid: Contritionem hanc aliquando cha-
ritatem perfectam esse contingit, hominemq; DEO recon-
ciliare prius, quam hoc Sacramentum (S. Penitentie) actu
sulcipiatur. Dowód na to z Pisma S. Beatus Vir qui ci-
met Dominum. Błogosławiony mąż, który się BOGA boi. A
sam P. JEZUS powiedział. Qui diligit me, diligetur a
Patre meo. Kto mnie kocha, y Ojciec mój kochać go będzie.
Dla tego dają rade Mistrzowie duchowni taka: ponieważ żal
za grzechy pochodzący z bojaźni Piekła nie łatwo rozemnać / ię-
żeli jest z Ducha Bożego / czyli z własnej miłości; a choćby też
był pewnie z Ducha Bożego / postaremu ięże wwalnia od grze-
chu: aby się nim samym nie kontentować / ale postąpić daley
to jest / że służebnika miłość przeformować na Synowską
z samej słonności / uczciwości / miłości / tu niekonczenie do-
bremu BOGOWI żalować za grzechy / y tym końcem wystę-
powie sprawcy / tak w chramieniu się z tego / iako w syntentiu do-
brego

PL III

Ioan. 14

- bręgo/ Kierowść. Piękna ta rzecz objaśnienia Figura Piśm³
 L. 5. P. 2. S. wielki Mistrz Duch³ S. Salesius. Czytamy w Affegach
 c. 17. Rodzą u/ iako Abraham chce Sona swego Izaaka postano-
 wić/ posłał w daleka Krainę sluge swego Eliezera/ aby mu
 godna iaka w Malżeństwi zwiazeł wzięty/ y przyprowadził
 Pánienkę: ten Eliezer/ pokawszy Rebekę/ za mało rzeczy bo
 tylko je poczęstowała go trocha wody/ y do gospody Wycy-
 swego prosiła/ wpodobal to sobie/ drogiemi kłopotami wdo-
 rowal: porym przywiol y Rodziców y Pánnę/ je affekt przy-
 brali do niego/ na Malżeństwo z Izaakiem uzwolili/ y z do-
 mu z nim Rebekę wyprawili; trzymala sie Rebeká pilnie on-
 Gen. 24. go slugi/ choć spieszno podził/ y ona za nim spieszyla Secure
 sunt Virum, qui festinus revertebatur. Nadieżdziała blisko
 już domu/ postępuje Rebeká Melczyjne drogi zachodzącego do-
 wie sie ze to Izaak przyšty Malżonek tey/ wiec już nie nie
 mówiac do slugi owego Eliezera/ iakoby już o niego nie ob-
 rac/ zsiada przedko z Wielbłąd³ dla powitania sie z Wlubien-
 cem swoim. Rebeká (co sie tłumaczy S³aginátá) niech som-
 Deut. 32. znaczy dusze grzeszną/ bo też o grzesznym powiedziano Incrassatus,
 impinguatus, dilatatus, recalcitravit. Izaak niech zna-
 czy/ albo samego CHRYSTUSA/ albo łaskę poświęcająca
 z Ktoremi przez grzech rozwód Duszą czynila. Eliezer sluga
 (co sie tłumaczy DEL adjutorium) niech znaży boiaźni Boż-
 ebniczo/ albo žal za grzechy dla boiaźni Piekla/ bo y ta jest-
 według S. Conc: Trid: Donum, impulsus SPIRITUS S. Wieb-
 ści Abraham BOGNAŚ/ Który niczego bardzicy nie pragnie iako
 żeby wyštył Rebekę/ to jest dusze grzeszne w domu swoim miał
 siedzące przez łaskę poświęcająca z CHRYSTUSEM.
 Prov. 8. Deliciae mæ esse cum filiis hominum.: pospolicie wpraw-
 wysła do Dusze grzeszney iakoby Eliezera sluge/ to jest boiaźni
 potępienia: gdy z iakiey otazyi ta Rebeká stante mysla swoia
 c. 19. nad studnia owa ognista/ o Ktorey Apocal: Et ascendit fumus
 putei, sicut fumus putei magnæ, pozrzy w nie/ to jest po-
 myśli ze to jest spráwiedliwego BOGA Kará/ y za grzechy o-
 ne getaćca/ aż zaraz Eliezer co jest boiaźni lepiej sie z nią-
 poznawa/ bardzicy przenita/ miękcy serce tey/ iż żalować po-
 czyna złego wzyntu swego: porym iako Eliezer protulic nau-
 ces

res aureas, nausznice tey dąte/ gdy owa boiażni/ y žal ad Au-
 ricularum Confessionem do Spowiedzi przed Kapłanem pobudza
 y disponuje. Wybierając się Rebekę do Oblubieńca swego/
 wzięła z sobą y Mámkę: Dimiserunt eam & nutrice ejus,
 słuźebnemi swoiemi/ y z Wielbladami wybrała się do niego
 ochotnie Rebekę/ Et puellæ ejus ascensis Camelis secutæ
 sunt Virum. Tak y grzeszna dusza przerażona żalem y boia-
 żnią Piekiła/ gotując się pilno na Spowiedzi/ nąduje w sumnie-
 niu swoim Mámki/ to jest złe swoje natogi/ nąduje żeladzi
 namietności swymolnych/ nąduje Wielblady/ z garbami/ z
 łomokami rozmaitych grzechow: wszystko to prowadzi z sobą
 na Spowiedzi przy tym Eliezerze/ bo z boiażni potępienia.
 Widzi że tey ochotce CHRYSOS/ aż zachodzi tey drogę/
 nowemi natchnieniami od sługi/ to jest od affektow boiażni
 wabi do siebie/ wzbudza reflexyę lepszą/ że się postrzegać ba-
 dzie/ iako to ona grzechami swemi Oblubieńca tak dobrego
 obrażała/ zturbowała; Conspedo Isaac, descendit de Cameli-
 lo, y tak już nie z boiażni Piekiła/ ale z szczerę miłości ku nie-
 mu odrzekła się grzechow swoich/ y za nie żaluie. Dobrze po-
 wiedział S. Bernard. In corde hominis primo venit timor, Serm: 4.
 & quare venit? ut locum charitati præparet. de mod.
 ludzkiego, naprzód przychodzi boiażni, aby miłości mieysce prze- Viu.
 torowała. Zaczynam po tych stopniach Dusza przyśledży do tey
 boiażni Synowskiej z miłości pochodzącej/ ma tey przestrze-
 gać/ mocno pilnować/ y cokolwiek czyni/ z teyże boiażni czy-
 ni/ to jest/ nie dla uchronienia się Piekiła/ nie dla otrzymać
 nia Nieba/ ale choćby tego nie było/ dla samey słonności ku
 BOGU/ który tego chce/ albo za wdzięczne ma/ y godzien tego
 jest. Dwaj Pustelnicy żyli w wielkiej konfidencyi/ chcąc ich Drexel.
 żart rozzerwać/ pokazał się w Angielskiej postaci staryemu z
 nich oznajmując/ że tego Towarzystwa tak miły nie jest z liczby
 przeznaczonych/ ale raczej na wieczne Męki skazany. Prze-
 lakt się tego stary/ serdecznie żalując swego Towarzystwa/ nad
 nim wszystko płakał/ czego on postrzegł/ przyczynę zrozumiał
 wśy meśnie starym odpowiedział. Mój Ojciec ani się oto-
 turbuy/ ani trapi/ do tego czasu słuźebem BOGU nie iako na-
 temnie dla Nieba/ albo boiażni Piekiła/ Ale iako Syn spo-
 wino

winności/ iż BÓG mój jest najwyższe Dobro/ Eoremus sam
memu służyć powinien: Wierze ponieważ poczępionym mam-
bydź/ y już w Ciebie mi go chwalić nie przyjdzie/ tym bardziej
teraz onego chwalić/ Kochać/ służyć mu beda. S. August: do
bojaźni Synowskiej chce pobudzić oświebla duże; pobobien-
stwa zażywa. Gdybyś (prawi) miał iako ulubiona sobie o-
sobę z obopólnie się kochająca/ gdybyś rzekła: ten twój strój
nie podobą mi się/ nie radą cię widze w dobrej sukni: pewno
abyś iey nie zasmucił/ zarazbyś się przestroił/ choćby y w mro-
zobys się w zła przebrał suknia. Eligis magis tremere quam
displicere, numquid illa cui displicet damnatura est? num-
quid in carcerem missura? numquid tortores adhibitura?
Czyli ci ona potępieniem, więzieniem, kátowaniem pogroziła?
tylko to rzekła, że cię nie radą widze, nie podobasz mi się, przy-
kupu do mnie mieć nie będziesz. Si hoc impudica dicit, &
terret, DEUS dicit, & non terret? sanè plurimum, si eum
amamus. Tenże S. Doktor: teżeli zła/ cielesna skłonność/
kiedy choć nie káydaniami/ nie więzieniem/ ale sama tylko
niełaska pogroźono/ taka bojaźń/ y ostrożność w wykonaniu-
wszystkiego według myśli iey sprawuje; a czemuż gdy BÓG
mowi y strąsy niełaska swoja/ choćby żadnego karania nie by-
ło/ ostrożnym/ bojaźliwym/ we wszystkich sprawach swoich nie
masz bydź.

II. PARS

Lec rzadka to rzecz jest/ tak doskonałego w bojaźni po-
mienionej znaleźć człowieka: pospolicie bardziej/ prądzej/ y
częściey ludzie/ teżeli co dobrze czynią/ albo od złego się wstrzą-
mują/ z bojaźni Piekiła to czynią; a náyduja się niektorzy co
zbyrecznie się Piekiła bojać/ ledwie w desperacya nie wpadną/
otoż dziś máia Signum contra profundum Inferni, Wnie-
bowstępująca Pánna/ która przeciwko bojaźni potępienia/ oświ-
bliwa jest nabożnym tu sobie Opiekunka: a to dwoiako.
Naprzód kto szczerze y prawdziwie/ to jest złączony z dobremi o-
byczajami ma nabożenstwo tu niey/ ten ma znać który go bez-
spiecznym czyni od potępienia/ y od ognia wiecznych broni.
Pokażnie się to pod figurą Pisma S. Kiedy oświadczył Król Sal-
omon Tron Dycowski/ sálcya Adoniašowa brata iego prze-
ciwna Salomonowi/ która pogodziła się ięszc za żywcá Dycá
ich

FIG:

ich Dawida/ y po śmierci iego nie wspokoila sie: gdyż Adoniaś/
miał ięże po sobie Claywyszego Káplana w Krolestwie
Izraelstwu Abiathára/ y wielkiego Hermaná Joába/ zátym
gdy inaczey Salomon zdrady iakiey y niezbożności Adoniaśa
przez konkurrencya o Sunamitida po Wycu ich omdowiala
obawiał sie/ koniec chcec wśystkiemu uczynić/ zabić rozkazal/
y samego Adoniaśa Brata swego/ y Joába Hermaná: sam
tylko Káplan Abiathár/ choć był nayspierzszym Consiliarem
wtey sákcyi/ á pospolicie Consilium malum Consultori per-
simum, śmierci ušpedl/ tylko go degradowáno z Káplánstwa.
Ejecit ergo Salomon Abiathar, ut non esset Sacerdos Do-
mini. A także to mniey sobie ważył Salomon zabicie Kro-
lewicá Brata swego/ y Hermaná Moyś Izraelstich/ niż zaa-
bicie Káplana iednego: czyli to y w ten czas już Krolowie
žadney iuryadykei nie mieli ná duchowieństwie. Ale wiens
że y ná ten czas w takiey okázyi miał respekt Salomon
ná to: bo y ná Swietym mieyscu przy Ołtarzu kazal Joába
zabić: y ná samego Abiathára dekret śmierci ferował/ Equi-
dem Vir mortis es: exekucya tylko zátrzymal y odtóžel/ dla
tey rácy/ że on Káplan nosil ná sobie przed Wycem iego
Arke Pánsta: Hodie te non interficiam, quia portasti Ar-
cam Domini coram Patre meo David. Pospolite iest DD.
tlumázenie/ że Arka Testámentu iest Figura Panny Przen:/
ten zaś Abiathár nosacy Arka/ niech znázy głowiek á grze-
šnego nosacego ná sobie albo raczy w sercu swoim/ iáki znáć
nabożeństwa osobliwego ku Pánnie Przenasw: O iák wiele grze-
šnym godnym potapienia/ ognia wieczneš wchodzi/ ktorych iákoś
by nie śmie dochnac sie spráwiedliwość Bóstka/ dla samego
nabożeństwa ku Pánnie Przenasw: O zym tak dowócipny
ieden Author Multi in inferno jam essent tristi, nisi hanc
portassent Arcam in corde suo, nisi in hunc locum Sacrum se
recepissent, qui eis est immunitatis causa, ut olim Civitas
refugij. Jeżeli to grzešnych nabożeństwo ku Pánnie Przenas:
choć to niedoskonałe ná czas od Piekká broni: á iákoś gdy Pro-
wzystości serca służy Pánnie Przenasw: nabożeństwa ku
niey nie ma mieć zá znáć/ że go obroni od ognia wiecznego.

3. Reg. 2.

apud No-
var: in
Vmbr.
Virg. l.
4. num:
796.

- W Zwierzyńcu Cesarzow Rzymskich zgoniono raz pięknego Ju-
 lenia/ Stozę na złotym tancerku miał złota tablice z napisem.
 Caesaris sum, noli me tangere: a to był znak od dawnego
 Cesarza dany mu aby go nikt nie śmiał zabijać/ co go też
 bronilo. Rzucano nie raz myślnicy piekielni na Duszę ludzka
 Ezech:19. sieć/ a sieć śmierci/ sieć piekielne. Expanderunt super eum
 rete suum. Wypuszczano psy swoje/ Canes multi circumde-
 derunt me, nie tylko rentacyi do złego/ ale y strupoty rzapa-
 ce/ mieśaiące Duszę bojaźń zbyteczna potępienia/ orabula/
 Psal: 70. wołania. Persequimini, & comprehendite eum. Wciąż
 cięskim zamieśaniu coż ma Duszę zynieć: niech poyrzy na
 pierś/ raczej na serce swoje/ jeżeli tam jest tabliczka złota/ to
 jest/ jeżeli nie czuje na się grzechu śmiertelnego/ y rozumie/ to
 jest własce Bożej; do tego/ jeżeli jest na tej sercu napisano
 MARIE sum, czuje słonność/ nabożeństwo ku służbie Niew-
 Panny: niech się tego wszystkich nie boi/ bo tam zaraz na-
 pisano: Noli tangere, to jest/ pewny ma znak broniący od
 Ezech:19. potępienia/ y od ognia wiecznego. Discip: piśe. W Bito-
 HIST. ryce Krainie trafiło się/ że dziecko Żydowskie między innemi
 komunikuiacemi dziećmi (iako był zwyczaj na ten czas) po-
 śedzą do Ołtarza przyiło przenas: SARRAMENT; co
 gdy z prostocy w domu powiedziało/ porwawszy je Ociec/ wzię-
 ło w piec ognisty. Lec Niew: Panna/ iako to dziecko po-
 wiadalo/ przystąpiwszy do niego; bronila od ognia płaszcem
 Idem ex swoim/ że zdrowo wyprowadzone było z ognia. Podobnego
 17. coś stało się z drugim dziećciem/ ktore Matka tego wbo-
 ga/ w pole niesła Majowi teść/ samo zostawiając/ Niew:
 Pannie oddala: bo gdy cały dom zgorzał/ dziecko zdrowe
 -120. hist. znalezione jest. Także wspomina Conc: hist: Sławno one
 Francuska Amazonka Joanna na imię/ ktora prostego sta-
 nu wiejskiego bywszy/ y tylko z kradziei żywić się/ a wiel-
 ce do Niew: Panny będąc nabożną/ za obławieniem Bo-
 żym/ postana była za Wodzą Wojsk Karolowi VII. Bro-
 lowi Francuskiemu przeciwko Anglikom Roku 1429. Ta
 po wielu Kawalerskich dziełach y zwycięstwach otrzymánych/
 nakoniec od nieprzyjaciół poimána/ w ogień wrzucona/ y
 spalona: wszystko ciało w popioł poszło/ samo tylko serce/ w
 tro-

Signum contra profundum Inferni.

31

którym mieściła miłość / y nabożeństwo tu Pannie Przenas:
 całe / zdrowe / takoby żywe znalezione. Jeżeli tedy taka moc
 miała nabożeństwo do Panny Przenas: przeciwko ogniewi siem-
 ściemu / tym bardziej mieć to musi przeciwko ogniewi piekiel-
 nemu : Jako co przyznacie S. Germ: eak sie do Panny Przen: de Zona.
 modlac. Tu cum habeas Maternam apud Filium fiduciam
 & potentiam, nos qui sumus condemnati, & non audem⁹
 intueri celi altitudinem, tuis interpellationibus, & inter-
 cessionibus, DEO nos efficiis familiares, das salutem, & ab
 aeterno liberas supplicio. Ty (prani) ponieważ masz Matie-
 rzyńska do Syna poufalsz y powaga, nas, którzy potepieni iestę-
 my, y nie śmiemy podnieść oczu do Nieb, twoimi modlitwami
 y przyczyną, przyjaciółmi Bożemi czynisz, zbawienie nam dajesz,
 y od wiecznego uwalniaś karania. Zatem srey przyczyny flu-
 idnie Panna Przenas: może sie nazwać Signum contra pro-
 fundum Inferni. Poncore dla tego Panna Przenas: może sie
 nazwać znakiem przeciwnym Pieku / a osobliwie dziś wzięta
 w Niebo: że przy Wniebowzięciu swoim / ruinuje / nieiako
 zwyciężaj / y utracą moc tyranstwa piekielnego. Powiedzia-
 lem rozwyż / że ow w obławieniu Jana S. znak niewiasty Apoc. 12.
 widziany na Niebie / figura jest Panny Przenasw: Wniebo, FIG:
 wziętey: Patrzymy co v tey Niewiasty pod nogami; Et Lu-
 na sub pedibus ejus. Miesiac pod nogami: a Miesiac w Pis-
 smie znaczy głupiego. Stultus vt Luna mutatur: Kroż zaś Eccl: 77.
 mógł bydz głupsy nad Tyrana piekielnego Czara / który wko-
 wał sobie był w rozumie / że mógł BOGU zrownać. Ero si-
 milis Altissimo. Ocz go widzié / a z nim całe Piekło pod
 nogami Panny Przenas: / takoby w niewoli. O czym S. Ber:
 Stultitiae Princeps, qui verè mutatus vt Luna, sapientiam
 perdidit in decore suo, sub pedibus MARIE conculcatus,
 & contritus, miseram patitur servitutem. Zatem ruiną-
 kijaćcia piekielnego / iest ruiną Piektá / y skrocenie mocy ies-
 go. Jakiemiby zaś sposobami Panna Przen: moc piekielna
 ruinowała / albo skracala / te wpátruie. Naprzód (iako ro-
 zumienie iest powaźnych Autorow) że niektore Dusze już po ap. Vmb.
 śmierci do Piektá osadzone / wprosiwszy im ieszce powrot do n. 798.
 ciála dla Spowiedzi Panna Przenas: od Piektá wwołnili.
 C3 Tia

- exép: 61. *Tłā co Discipul: przywodzi między innych wiele przykład o ie-
dnym grzeszniku/któremu Czarz pokazywŏsy ŏie w osobie Spowia-
dnika/ nie kaŏal mu ŏie ŏpowiadać owego grzechu/ którego ŏia-
wŏstydził/ y tak umarł/ osadzony/ y prowadzony do Piekła.
W tym zaŏstepnie Panna Przenaŏw: Czartostwu/ o ofuŏkanie
konfunduje / do ciała Dufy dla Spowiedzi wrócić ŏie kaŏe/
y tak od Piekła uwalnia. Jakimby ŏie to zaŏ sposobem /
tak niezwyŏzayna rzecz dziać miała : o tym tak Richard:
Quā autem iustitiā, vel quo jure ipsa salvet damnabiles,
L. 4. de Laud, & sine pēnitentia defunctos, quis sufficiat enarrare? con-
stat quōd ita facit, & quōd salvā iustitiā facit; fluunt mi-
serationes ejus, integro tamen, & illibato sigillo iustitię.
Doŏyć nā tym/ ŏe tak czyni y bez naruŏenia ŏprawiedliwo-
ści to czyni: plynie miłosierdzie iej / bynamniej pieczęci-
ŏprawiedliwości nie zepsuwaŏsy. *Pontore* ŏkraca moc pie-
kielno: bo y tym potępiencom/ którzy pierwszego przymie-
tu nie godni byli/ to iest aby duŏe ich dla potęty wróciły
ŏie do ciała / y w ŏamych mekach ognistych wliywa łaci-
nia surowość Boŏka dla respectu Panny Przenaŏw: . *A* to
wielorako dowodze. *Naprzod* ŏe ma Panna Przenaŏ: przy-
mily od BOŏA ten / iż dla niey perwonych dni w roŏ / w
mekach ŏwoich potępieni/ nie miała ulgi miała: a to ŏie dzie-
ie przy dzisieyŏym ŏeście Wniebowzięcia iej : którego ro-
Serm: de sumienia iest. *S. Odilo Abb.* Non audent hodie carceri
Assump. ministri attingere suos captivos, quos recolunt redemptos
illius sanguine, qui pro mundi salute est dignatus nasci de
Virgine, od której opinij nie odŏstepia inni *Autorowie.* *Po-
wtore*, ŏe potępieni meki cierpia nie tak wielkie iak zaŏ
żyli/ za obraŏzenie nieŏkończonogo BOŏA: naleŏało bowiem
im cierpieć meki / nie tylko *extensivē* względem czasu albo
wieczności nieŏkończonog/ ale też *intensivē* to iest / w cieŏŏści
nieznoŏnego bolu: przecież nie cierpia ich iako mowa *Theo-
ologowie* de condigno: to iest / nie ŏa pod ścisła *expro-
cya*: Co lubo łaskawości Boŏey naprzod ma ŏie przypisat
C. 32. iednak *Benzonin*: zŏfolgowanie to/ przypisuje przyczynie Pā-
ny Przenaŏ: Quāctas pēnā damnatorum ex DEI miseri-
cordia & intercessione B. M. Virginis citra condignum ca-
xatur.*

racur
potęp
im p
przed
wied
ŏaŏu
prze
iest
maŏ
zoŏa
czyni
Pān
owy
li do
ni /
aliqu
rune
seve
esse
lexe
iest
gnio
w p
quie
gni
nā
wie
wen
tuiz

Signum contra profundum Inferni.

23

zatur. *Potrzedie*, że Panna Przenasw: / tym ktorych wie/ że
porępieni będą / aby im wymieyść potępienia y mał; albo
im przyczyna swoia wymie Karania dożesnego / co jest / ktore
przed porępieniem / tu na żyjących ieżze miał P. BOG sprá-
wiedliwie przepuścić; albo też przedko im śmierć wprasa / żeby
śasu nie mieli do popelnienia wiecy grzechow / á zátym do
przyczynienia sobie mał wiecznych. Co wyraźnie obíawiono
jest Birgit: S. *Poczwarde* dowodzi Pacuch. in Salve. 3 S. Th^{re} Reu.c. 29.
małem że ponieważ żadnego wżynku dobrego P. BOG nie Excit. 1.
zostawia bez nagrody / wiele zaś jest takich / ktorzy dobre w-
żynki miały (między ktoremi liczy sie nabożeństwo do
Panny Przenasw:) umierała / y na potępienie ida / respektem
owych dobrych wżynkow / náprzykład / nabożeństwa ktore mie-
li do Nasw: Panny / mniejse małi ćierpia / niż inni potępie-
ni / ktorzy tego nie mieli. Colligitur eos, qui in hac vita
aliquam devotionem & affectum ad Virginem SS. habue-
runt, & ejus ergo aliqua bona patrarunt, etiamsi non per-
severent in bono, & mortali vitá fungantur, multò minus
esse in inferno puniendos, quàm qui Virginem SS. non di-
lexerunt. Z czego wśystkiego iásna rzecz / że Panna Przenas:
jest Signum contra profundum Inferni, obrona przeciw o-
gnowi piekielnemu / y że dobrze Kazimierz S. po te obrona
w Pieniu swoim do niej sie wdał / mówiac: Pro me pete, vt
quiete sempiterna perfruar. Nè tormentis comburentis, sta-
gni miser obruar. Wiac poufale pod ten zbawienny znał
ná Ciebie / to jest do Panny Przenasw. abyśiny od ognio-
wiecznych protekcyi y niej znaleźli. Modlmy sie z Boná-
wentura S. do niej. De porta inferi, & de ventre abyssi,
tuis SS. precibus, libera nos Domina. Amen.

Pfalt.
B. V. M.

Pharmacopæa Cælestis.

STROFA 3.

Quod requiro, quod suspiro, Mea sana vulnera:
Et da menti, te poscenti, Gratiarum munera.
Czego żadam, niech ogladam, Zlecze me rany MARTA.
W mym żądaniu, w mym wołaniu, Niech cie głos moy nie
miał.

Exul,

Pro Visi-
tatione
B. V. M.

Exultavit infans in vtero eius. *Luc: 1.*

Ilko widze na tym padole plązu y mizery / to jest na
 świecie w tym żywocie nie trudno o Spital / bo też nie
 trudno o chorego S. 17. W goracu łatwo o gorączki /
 1. Ioa: 5. ięsze y maligne. O świecie zaś powiedział Jan S. Mun-
 dus in maligno positus, a iako inna wersja czyta. In malo
 igne positus. Świat w ogniu / całym też zapala w duszach
 ludzich ciepłocie gorączki / maligny nie wlezione / to jest według
 L. 4. inc. tłumaczenia Ambr: S. różne zle / pąsły / y namietności. Febris
 4. Luc. nostra avaritia est, febris nostra luxuria est, febris nostra
 ambitio est, febris nostra invidia est. Zgola co grzech / to
 choroba. Nie trzeba na to daleko szukać wywodów: Oto
 ięsze Jan światą nie obaczył w żywocie Elzbiety zamknię-
 ty / a już slepota pierworodnego grzechu zarażony / ięsze
 nie spostrzegł światą / a już grzechem zruiny / ięsze pier-
 1. Ioa: 5. Macierzyńskich nie zkusił / a już isabtkiem Raystium dawi-
 sie. Ale o iak szczęśliwys Janie? gdy ci Boga opatrzone-
 tak przedko niezwyčajnego Medyka / to jest Panna Przem: Lekar-
 ka Niebieska sporządziła / która ledwie sie o zdrowie zpytała /
 Luc: 1. zaraz zdrowie oierzymuleś. Ut audivit Salutationem MA-
 RIAE Elizabeth, exultavit infans in vtero eius. W ię-
 Luc: 10. dzis daleko potkało szczęście Dom Zachariaszowy / niż owego
 pod Jerychem poranionego: minął tamtego Kapłan / y An-
 witą / sam tylko Samarytan / wziął go na kuracya swoie-
 Dzis zaś widze Niebieska Samarytanka (je tak zyka) przy-
 chodzi do słabej według ciała / bo do pogoju sie gotowcey /
 zbiercy / y oraz do chorego albo raczej obumarłego według du-
 še Janą / a przychodzi zcila Apтека / iako sie nazywała sama
 de dorm: v S. Damaſci. Ego evasi officina medicinae agrotantibus
 V. ego fons perennis curationum: do której to Lekarki Nie-
 bieſkiej w chorobach swoich Kazimierz S. nabożnie zwykł sie
 był wlekać / modlac sie tak. Quod requiro, quod suspiro,
 mea sana vulnera. Nie kwapij sie proſe Niebieska Lekar-
 ko zta twoja Apтека z domu Zacharyaszowego / będzie nas tu-
 wiecey chorych / słabych / tak według ciała / iako y według du-
 ſe / potrzebujących ratunku / y lekarstwa od ciebie. A ia je-
 bym

bym
 testes
 to ciel
 niekro
 lich
 ścian
 1. Ioa
 le
 robach
 wora
 vdaio
 fach
 set bal
 jest g
 Medy
 mow
 interfe
 Medic
 Copia
 to ma
 toryo
 consil
 Gera
 curan
 moni
 nario
 tium
 ani g
 wiem
 necel
 ale ty
 Gniex
 mysl
 mujn
 kurny
 y do
 do oc

bym do tey twoley Ciebieſkiej Apieki záchéci/ poſáže iáto
ieſtes pilna y cudowna Lekárka w chorobach náſzych/ nie tyl-
ko cielesnych/ ale tym bardziej duſſnych. Wprzód zgániwſzy
niektóre ſpoloby/ do ktorych ludzic ná czás wdáia ſie w cieſ-
kich ſwych chorobách/ a w tym potrzebno ſłowiekowi Chrze-
ſciáñſtiemu podam informácy.

NJe tylko v Pogańſtwa nieznátacego BOGA práwego/ á-
le y między Chrzeſciánami náydáia ſie tácy/ ktorzy w cho-
robách/ w kálictwie ſwoim/ opuſciwſzy BOGA/ Pána ży-
wota y ſmierci/ do innych/ albo zlych/ albo mniej ſtucznych
wdáia ſie ſpolobow: to ieſt/ albo wſytké nádziecie w Medy-
kách/ w Lekárſtwách/ poloja/ albo gdy to nie pomaga/ do gu-
ſet babich/ zártowſkich wdáia ſie. *Teraz* tedy ſpſob/ to
ieſt gdy kto pod czás choroby wſytké nádziecie ſwoie polozy w
Medykách/ can nie ieſt záwſe ſtuczny á czéſto bywa náganny.
Mówił niegdy umierátac Adryan Cezarz: Turba Medicorum
interfecit Regem: y Alexander Papiej raz powiedziát: Si
Medici non eſſent, Roma, & totus Orbis, tantâ hominum
Copiâ refertus eſſet, vt vnus alterum devoraret: iedná ſie
to ma rozumieć o Medykách niedoſtonalych/ albo o owych
ktorych Teoteryk teden opiſał. Quando convocantur ad
conſilium, tunc de novis agitur quid in Gallijs, Hiſpanijs,
Germania, Constantinopoli, ſucceſſerit, de infirmo autem
curando, nec minima cogitatio, vel mentio; deniq; cere-
monijs, & Urbanis verbis reſolvunt & concludunt, ordi-
nario Medico nullam legem præſcribendam, totum nego-
tium, tuto ipſi eſſe committendum. Ja iedná nie gánie
áni gánie moge Medyków/ rákje wdawánia ſie do nich/ bo
wiem że ich ſcíté táje piſmo S. Honora Medicum propter Eccl: 38.
neceſſitatem, y do nich wdawáć ſie táje/ Da locum Medico. ibidem.
Ale tylko gánie/ kiedy kto w gorączce albo inna choroba zná,
znieyſe západſzy/ gdy go iuż dobrze o toſtko vderzy/ nie po-
myſliwſzy wprzód o ſumieniu ſwoim/ nie wdawſzy ſie do iák-
muż/ náymowánia *Myſy* SS./ do modlitwy/ do Pſalmow po-
kutnych/ wdáie ſie naprzód ze wſytko vſnoſcía do Medyków/
y do Lekárſtw. To ieſt rzecz bardzo nieChrzeſciánſka/ á náwet
do otrzymánia zdrowia, nie ſtuczna; goyż iáto, Lekárſtwá

I. PARS

Bart A.
114.Páciuch:
Lib. 16.
n. 9.

od BOGA miała dana moc do leżenia. Altissimus enim creavit de terra medicamenta, tak tej skutku swego. Gynię w chorym nie mogą/ jeżeli BOG nie przyłoży się do tego. 236 Hugo Card: nauczał/ że P. BOG nikogo nie wzdrawiał/ puki nie będzie miał postanowienia wiecey nie grzeszyć: DE-

SORIP.

US neminem curat, nisi propositum non peccandi habeat. Dla tego Eccles: chorego napominając mowi: Fili in tua infirmitate .. averte te à delicto & dirige manus, & ab omni delicto munda cor tuum. Synu pod czas choroby odwróć się od grzechu, podnieś ręce, y od wszelkiej złości, oczyść serce twoje: Sam Chrystus Pan potwierdził to/ gdy wzdrawiając w

Math. 9.

łomnego w przód mu grzechy odpuszcł. Confide fili, remittuntur tibi peccata tua, a dopiero potym rzekł: Surge & ambula. Piękna figura y oraz przykład błahcy nadsieci w tym byłach gdy sumnienie zle: na Krolu Jeruzolimskim Asa nazwanym; ten ciężko bardzo na nogi zachorował/ y wzywał nadsieci w Medykach położymy/ bedac z tego sumnienia dney sednął pomocy nie wznając od lekarstw/ mizernie wma-

2. Paral:

16,

o Gyn tak Pismo S. Egrotavit Asa dolore pedum vehementissimo, & nec in infirmitate sua quæsitavit Dominum, sed magis in Medicorum arte confusus est. Ta Krolewsa choroba/ powiada S. Chryzost: była przepuszczona za grzechy tego/ veniunt & morbi propter peccata, sicut in Libris Regum quendam videmus propterea podagrâ laborasse. Wiać pyta się Lyrar: za taki to grzech podagra starano tego Krola? y odpowiada że ten Krol kazal był Proroka/ napominając tego siebie wladzić w Kłode za nogi: ut sic puniretur, in quo peccaverat ponendo Prophetam in cyppo per pedes.

Hom: 37

in Ioan:

Gym należało temu Krolowi nad tym się rekoligować/ za to żalować/ pokutować/ z wiazieniami/ z Kłody/ Proroka niewinnego wypuścić. Ale on nie uczynił tego wprzód/ tylko nadsieci swoje položyl w Medykach/ o BOGU/ o sumnieniu zapomniał/ przeto y zdrowia nie otrzymał/ y dusze swojej nie zgubil. Jak wiele y w nas jest/ osobliwie wyśsey komu bocy ludzi/ ktorych podagra lupi/ a poddani ich/ słudzy/ pod starościowile/ kądzanami brzościa/ w Kłodach/ Kłach/ kurmach/ leżar/ tak wiele Państwa w cięśkich zostaje puchlinach/ ani

pie / a
myślnie
Barna
Bogda
na wss
mienie
dzozien
albo l
tylo
czyw
nie:
pobda
gi da
ponie
Medy
nedan
gina
Krol
je tey
go r
seran
cy 3d
odpra
Med
la.
niekt
alias
Kie
na d
Bacia
cie
& fo
cam
ktory
znar
środ
y 3d
pie

pić / ani jeść / ani spać mogą / a poddani zdarci od nich wy-
 myślnemi podatkami schła od głodu / od biedy: iak wielu—
 Karnalistow meza Bubones Aulici, a po Wiosłach / Mia-
 Rezkach ich pocziwowych Rodzicow lubo poddanych Corezki /
 na wstyd sobie gwałtownie odiety krwawo płaczą. Lajo po-
 mienieni chorzy na Doktory / na dekokty / dalekie do Wod Cui-
 dzioziemskich z kofstem odprawia drogi: a postarému boli / nie /
 albo ledwie coś na czas wliwa. A czemuż: bo nadzieia ich
 tyle w lekarsztwie / nie w BOGU: wprzodci to trzeba wde-
 rzywszy się w piersi / z kąd / z turm / choćby y winnych wwo-
 nić: to też nogom swoim zfolguie podągra; wprzod płody
 poddanym poczynione powracać / zgwalcenym od siebie posa-
 gi dąć: to dopiero o poprawie w zdrowiu nadzieia wziać. A
 ponieważ światowi ludzie tego nie przestrzegają / starania też
 Medyków około nich skutkow swoich nie biorą: na ostatek /
 niedanie / desperacko / widząc że się zawiedli w nadziei swojej
 gina y na ciełe / a często oraz y na duszy. Co się pokazało na
 Arolowej Austregildzie iako piśe S. Greg. Turon: iak widząc EXEMP
 że iey Medycy w których wszyscy iey nadzieia była / nie mo-
 ga ratować / już umierać konieczne trzeba; zawoławszy Guni-
 teranną Meza swego / rzecze: Ja już umierać muszę / Medy-
 cy zdrowie mi biora / słusna aby y oni oraz zemna pogrzeb swoy
 odprawili: jeżeli mnie Mezu Kochasz / przysiąż mi / że zaraz tych
 Medyków pozabijasz: to wyrzekłszy nadznicą bez pokuty umar-
 ła. A drugi także sposob / do którego się w chorobach swoich /
 niektórzy wdawać zwykli / to jest do guseł / zabobonow babskich /
 alias Czarcowskich / ięszce jest godniejszy nagany: bo iawnie
 kłami / śmiertelny grzech / który nietylko na porapienie nieomył-
 na dusze prowadzi / ale y gniew Boży straszny w tym żywocie
 zaciąga. Gárdlem takich BOG kazał w starym Testamencie
 nie karać. Anima que declinaverit ad Magos & Ariolos, Leu: 20.
 & fornicata cum eis fuerit, ponam faciem meam contra
 eam, & interficiam eam de medio populi sui. Człowiek—
 który uda się do Czaronników y Wrożek, y zezwoli im, obroca-
 twarz swoje (to jest gniew) przeciwko niemu, y zglądze go z po-
 środką ludu. Potwierdziły przykazania tego Bożiego prawda
 y zafazy iak wielu Papieżow / nawet y prawda świeckich Cesar-
 2300;

L. 8. de
Civ DEI
c. 19.

L. de
doctr:
Christ.

4. Reg. 1.

Pac: in
Ioā: L. 16.

Id: citr.

rzow; a co naysobliwſza / y ſamo Poganiſtwo / lubo ſie Dia-
blom klaniało / jednak tak *Auguſt: S.* wwaſza Gierownicz-
ſpraw zakazywało: poniewaſz eſt wiele Chrzeſćcian / pod tym
pretextem mordowali / iż dla cudow / ktore moca Boſka czyni-
li / za Gierownikow ich miało. Miedzy ktorem zakazanemi
ſprawami Carcowſtewi / wylicza *Aug: S.* wſyſtkie leżenia
chorob z guſtami / ſęprami / z niezwyčajnemi piſmami / kar-
kami / y z innemi okolicznoſciami / żadney konnexyi przyrodzo-
ney do choroby nie mającemi ſłazone. Ad quod genus per-
tineat omnes ligaturæ, atq; remedia, quæ Medicorum quod-
disciplina condemnat. Sive in præcantationibus, ſive in
quibusdam noris, quas characteres vocant, ſive in quibus-
dam rebus ſuſpendendis atq; ligandis: a ledwie nie poſpoli-
cie bywa że P. BOG co miał dać choremu zdrowie / dla tego
ſamego przyczynia mu choroby / y śmierć dopuſzcza. *Figura*
y przykład na Ochoziaſu Krolu Samaryſkim / ktory z poſtu-
żenia ſie gdy był bliſkim śmierci / udał ſie do Beelzebub-
Czarci / y do niego o porađę wypraſił Poſtow / ktorym zaſe-
dy droge Eliſ / rzece: iżali BOG A niemaſz w Izraelu
je na porađę idziecie do Beelzebub Bogu Aſſaronitow: Wia-
przydaie Proroek: za ten grzech kara Boſka / co teſt / nie omyle-
no Krolewſka śmierć opowiada. De lectulo quem aſcendi-
ſti, non deſcendes, ſed morieris. Co wwaſzać *Neother:*
mowi: Recuperaſſet proculdubio ſanitatem Ochozias, ſi
DEO ſupplices porrexiffet preces, DEO inquam Creatori
& Angelorum & hominum, ac rerum omnium Domino.
Nie pochybnie otrzymałbył Krol zdrowie, gdyby był o nie pro-
ſił BOGA, ktory ſtworzył y Aniołom, y ludzi, y wſyſkich rzeczy
ieſt Panem. y dalej tenże mowi: Recurrunt illi ad Beelze-
bub, qui Magorum, & Maleficorum opem implorant, qui
ſuperſtitionibus, & vanis obſervantijs, aut ſimilibus utun-
tur. Tci uđacia ſie do Beelzebub, ktorzy uđacia ſie do Gierowni-
kow o pomoc, zabobonnych ſpoſobow, albo Ceremonij, zająm-
Rzece Krol: ale co rzecz doſwiadczona / aby umarło dziecie
gorby baba nie odczyniła wrokow / nocnice / lucher. Pyram-
ta ciebie: wierzyſcie / iż BOG ma meć nad Czarciem / tak
nad ſtworzeniem ſwoim: muſiſz wierzyć / bog Katoлик / a za-
cym

tym musi wierzyć / że gdy BÓG nie będzie chciał pozwolić
 choremu zdrowia / rewnie mu go na minucie Ciaru nie przy-
 szni: a jeżeli P. BÓG kiedy dopuści Czartu / że na owe gu-
 śia wstąpi choroba: bądź jednak pewien / że też baba tanna cięż-
 ła na reszta Czarta / albo w tegoż chorego / albo w Rodziców
 tego wprowadzi przez swoje Gazy / choroba: inaczey onaż sa-
 ma / wieleby z tego musiała wciąć od Czarta; dla czego nie-
 które twoli temu musiałby dziać własne swoje pozabiać / i-
 to noemie Brognol. Zatem zle się to do takich Apri / do ta-
 lich Doktorow / w chorobach swoich wdawać: ale raczy do
 potorney modlitwy naprzód / do wprawnienia sumnienia /
 do iakmujny wdawać się potrzeba / iako DUCH S. wcy: na-
 ostatek do Medyka. Da locum Medico.

Alexic.

n. 381.

Eccl. 38.

II. PARS

Miedzy duchownemi / chwalebniemi / y oraz skutecznemi
 sposobami / ktoremi Chryściński głowiek w chorobach / nie
 tylko cielesnych / ale też y dusznych ratować się może / osobli-
 wy jest / Opieka Panny Przenasw: y wdanie się nabożne do
 przyczyny iey: ona bowiem jest naysprawneyssa Apri na wśel-
 cie choroby. O czym Miecchov: MARIA sola plures in quo
 liber genere morborum, sive animum spectes, sive corpus
 sanitati restituit, quam omnes Medici olim, & nunc cele-
 bratissimi restituerunt. Przenasw: MARTA, wiscey na rozma-
 ite choroby, lub cielesne, lub duszne, wzdrowiła ludzi, niżeli wśy-
 scy Medicy, przeszłych y terażniejszych czasow. Co do chorob
 według ciała: widze że Pannie Przenasw: daleko przyzwol-
 ciey służyć może nazwisko / ktore nie pospolite dal był Philon
 Medicus Pogański swojej inwencyi lekarstwu. O czym Pier:
 ten bowiem osobliwe iakies / bo pospolite na wszystkie choroby
 wymyśliwszy lekarstwo / nazwał go z Grecká Manu Deorum
 reko Bosta / a to dla cudownych skutkow / ktore w chorych spra-
 wować miało. Chlubá to była marna Pogańskiego Medy-
 ka; ale to rzecz pewna / że Przenasw: Pannie ten concept dale-
 ko prawdziwiey służy / ponieważ tak wiele chorych zdesperowa-
 nych / na przyczynie iey / Wśchmocno reko Bosta wzdrowionych
 zostáło. Piękna tego podanie się figura na onym Hetmánie
 Spryiskim Námánie tradowatym / ten dowiedziawośy się od
 Niewolnice Żydowskiej / że w ziemi Żydowskiej jest Prorok /

in Lic. d.

338.

Hierog:

l. 27. c. 13.

FIG.

Ktory samymi dotknięciem erad s ciała ludzkiego zgnania y le-
czy/ bogato wybrał sie do niego z instancja Pána swego do
Krola Izraelskiego/ aby mu te laste sprawił v Proroka: *as*
Prorok Elizeus y nie wychodzi do niego/ tylko mu powiedzieć
kazał: Vade lavare septies in Jordane, & recipies sanitatem

4.Reg.15. caro tua, & mundaberis. Idź, myi sie siedm razy w Jordanie,
vzdrowione twoie ciało będzie, y oczyszczony zostaniesz. iakoż sta-
ło sie tak z podziwienię wielkim wyszedł. Pytam: Czyli nie
mógł Prorok/ samymi dotknięciem vzdrowić tego głowiciela/
le. 4. pontaważ nie dawno dotykanie samymi/ umarł Dobrodziej-
y mbr: ei swojej ożywił dzieciarko: Odpowiada *Novarin*: że mógł
n. 738. Poterat hoc Propheta, sed noluit, ad Jordanem mitti.
A w tym samym co za tajemnicą: Zemu nie chciał: ten
odpowiada/ iż Jordan figura był Panny Przenasw: według

L. 9.
de laud.

Rich: Laur: MARIA fluvius Jordanis in quo ad praeceptum
Elisaei restituitur caro Naaman leprosi, sicut caro parvuli
pueris: Krol Nymyisy Prorokow B O G Wszechmogący
jest Pánem y żywota/ y śmierci/ gestokroć gdy sie ludzie do
niego w chorobách swoich o zmiłowanie wdają/ lub przez sie-
lub przez ludzi nabożnych/ mogłby w jednym punkcie ich do-
skonalie vzdrowić; iednak ná Gás nie chce tego zynić/ ale
raczej do Mistycznego Jordanu/ to jest/ do Panny Przenasw
odsyła ich. Lavare septies in Jordane. A coż to za tajem-
nica w tym Septies, siedm razy: Nie zbłądza gdy rozumiesz
będę osobliwe/ a pospolite w Zakońcie naszym nabożeństwa
Borontki do Nasw: Panny/ która s siedmiu złożona jest dzie-
ciatko: Lavare septies in Jordane; podaje B O G chorom
do serca/ albo przez wewnętrzne natchnienia/ albo przez przyja-
ciot dobrych/ aby sie udał takim osobliwym nabożeństwem do
przyczyny Panny Przenasw: ioy ratunku wzywał/ y mocna zdro-
wia swego w niej nadzieie miał; bywa to tedy gesto y ledwie
nie pospolicie (chyba że inaczey bydy potrzebno do zbawienia
choremu widzi Młodość Boska) że przez ten Mistyczny Jor-
dan/ to jest przez opiekę Panny Przenasw: vvolnieni bywają
z chorzy od cieśkich/ y śmiertelnych pároyznow. Pisse Pier-
ci: że v Pogaństwie/ gdy sie do Káplánów swoich chorzy
wdawali dla wroźki o zdrowiu swoim/ Eady im Kápláni ná-
dziera

APOPH.

działa
wano
Sym
Zak
matery
CZA
nad o
perony
Unica
Pann
tu sw
wiedzi
przez
de, at
ley v
wielu
liczby
Woo
wata
ma p
rzem
Woo
ley z
pise/
teych
to ia
Pann
vobie
wiece
Wio
zdesp
vzore
niem
beds
mu
Sur
sic w

dzieła zbrovia wznieć chcieli / zwykli byli dawać im mało
 wana golebica wściech laurawantofaca galasze. Właśnie to
 Symbolum golebice / służy do naszego Mistycznego Jordanu.
 Tak / iako pod czas Chrztu **CHRYSTUSOMUS** nad
 materialny Jordanem / widziana była golebica figurująca **DV.**
CHA Przenas: tak y nad tym mistycznym Jordanem / to jest
 nad opieką Panny Przenas: ku wszelkim chorym / widze iako
 pewny znak zdrowia chorych lozna golebica o której Cant:
 Unica est Columba mea; widze / iako ochotna predka jest Cant: 6;
 Panna Przenas: do poratowania chorych wzywających ratun-
 ku swego. Ochota ta Panny Przenas: dziś osobliwie przy na-
 wiedzeniu Elzbiety iasnie sie pokazała / kiedy y nie prosona /
 przez skaliste gory / bieży do domu iey: Abije cum festinatio-
 ne, aby ia w następnicey przy pologu ratowała słabości / aby
 iey usługi wszelkie czyniła / y one cieszyła. Pokazuia sie y na
 wielu innych tak iey miłość ku chorym / na co przykładow bez
 liczby prawie znalazłoby sie: dość namienić *ex Surio* o owey **EXEMP.**
 Wdowie / która w boiaźni **BOGV** służyła / y Corezki wycho-
 wała; gdy chorowała / widziała **B. MARIA** Ogniac: iako sa-
 ma Panna Przenas: w cieśklej gorączce ochładzała ja / wachla-
 rzem na nie powierając. Także y drugiey choć wbozuchney
 Wdowie zastał Kapłan Panna Przenas: droga tuwałnia pot-
 ley z goła otierałaca / y oney służaca. O **S.** Ludwinie tenże
 piśe / iako Panna Przenas: w onych cieśkich / długich / y rozma-
 itych chorobach iey / przysłała do niey Anyelą / który nie tyle
 to ia cieszył / ale też na czas przywoził Ludwine do Przenas:
 Panny / od której nauki / pociechy w chorobie swey osobliwe
 odbierała. Co sie zaś tyje dośkonale vleczoney / tych ieśze
 więcej: naysacnieyszy cud / y pamiatka iego w Lorecie wo-
 Włoszech; gdy Panna Przenas: bogatego Bafie Tureckiego
 desperowanego o życie / a tam sie ofiarującego / nagle prawie
 zdrowiła / który y Vocum bogate na pamiatke tego / (choć
 niewierny) tamże zostawił. Czytamy / iako y widomie przy-
 bedzy do sążonego truciźna **S. Theodora** Biskupa / pewne
 mu fruktą za lekárstwo dawşy / dośkonale zdrowiła: O czym
Surig: Także / iako nabożney ku sobie Zakonnicy pokazawşy
 sie we śnie / a tany iey masćia wonna nasmarowawşy / na
 ryche

tychmiast one wleczylą/ o czym *Casarius*. Co sie sąs tyż
chorob y ran dużnych/ o których powiadał *Novarin*. *Maiores sunt morbi animi, quam corporis*. Ciożse są rany na duszy, niżeli na ciele, y na te w Aptecce tej *Mistycznej*/ co jest u Panny *Przenas*: wielce skuteczne nayduia sie lekarstwa; co dziś iasnie sie pokazało na drugim chorym/ a razey na *Dużym* umarłym *Janie*/ a to dla pierworodnego grzechu/ który na sam głos Panny *Przenas*: uzdrowiony/ skaze na znak doskonałego zdrowia. *Exultavit infans*. A owsem wważam/ iż Panna *Przenas* okoto chorob/ y ran dużnych grzesznego *Głowi*etka/ tak sie nieiało zachodzi/ iako niegdy on miłosterny *Samarytan* z poranionym pod *Jerychem*. Dwieć on *izozna*mi opatrzyl rany poranionego *Winem*, y *Oleiem*. *Alligavit vulnera ejus, fundens Vinum, & Oleum*. Podobnym sposobem *Lekarz* *Nasza* *Niebieska* *Panna* *Przenas*: leczy grzechy w duszach naszych: ma na to *Wino*, ma y *Oley*. *Wino* moze nam znaczyć łaski *Boskie*/ natchnienia/ oświecenia wnetrznego/ bo te występie są ex vice: co jest z zasług *Naszej* *Chwały* *STYBOWEJ*/ który sie do winney łatoroski przyrownał. *Ego sum vitis*: a iako *Wino*/ wiecey ma ostrości niż *stodczy*/ y dla ostrości swojej pożyteczne jest na rany; tak łaski oświecające/ y do pokuty prowadzące/ zwożająnie od ostrości myśli pozyniają/ od gryzienia/ od erwogi sumnienia: niechby tego *Wina* *DVCH* *S.* na serce grzeszne nie przyłoży/ choćby sam *S. Paweł* *Bazanie* do grzesznego miał/ nie wleży rany tego/ do pokuty nie przywiedzie. *S. Bonav: in Pent: Frustratione ad modum Sagitte vulneraret*: a przez tegoż od *BOGA* tego zbawionego *Wina*/ to jest łask pobudzających do pokuty/ do nabożeństwa dostać łatwiey: iako przez *Przenas*: *Pannę*/ ta jest rada *Berni*: *S. Queramus gratiam, & per Mariam* *quæramus*: quia quod querit invenit, & frustrari non potest. Szukamy łaski, a przez *MARIA* iey szukamy: bo czego ona szuka, to naydzie: y zanieść sie nie może. A cenoże wważać owe instancya Panny *Przenas*: na godach *Gali*leyfich o *Wino*/ *Vinum* non habent, przez to *Wino* rozumielić łaski wnetrzne/ iako to nabożeństwa: tak sie do niej modli:

Luc: 10.

in Nat: Virg.

Joan. 2.

modli:
tua Vin
nobis F
nabożeń
ich jest k
nowi tr
grzechon
potuty/
tego:
gdyż R
rytan u
MARIA
nus, id
ris hum
wprośbo
sierdzie
a zacy
na Pr
gotowa
ściot E
osobliw
ktore c
smie S
v BO
kności
Nia pl
niego/
luz by
pueri:
pochod
pierwe
raz po
Tolle
jest zb
łaski v
da oży
wprośb

modi: Defecit vinum in cadis nostris --- calix in manu tua Vini meri amoris Divini, die Domina rerum, die pro nobis Filio tuo: Vinum non habent. Nie stało Winą, to jest nabożeństwa Duchą, w naczyniach serc naszych: w rekach twoich jest kielich Winą miłości Bożej: powiedzże Páni, powiedz Sy: nowi twojemu, że Winą nie maia. Trzeba ięże na rany grzechowe/ oprócz Winą są oświecających/ y zapalających do pokuty/ trzeba (mówie) ięże Oleiu, to jest miłosierdzia Bożiego: y to się naydzie w Aptece Lekarki tej Niebieskiej: gdyż Rich: Laur: Panna Przenas: do owego Oleiu/ktory Samarytan w rany poranionego wlat/ przyrównywa/ tak mówiac: MARIA illud Oleum misericordiae est, quod verus Samaritanus, id est, CHRISTUS infudit vulneribus sauciati, s. generis humani. Wposobiwszy albowiem Panna Przenas: przez wprośne łaski wnażne grzesznika do pokuty/ obficie mu miłosierdzie Bożie/ y doskonałe zbrodni jego odpuśczenie iedna; a zacy/ rany dusze jego tym sposobem leczy. Co lubo Panna Przenas: takó wszystkich grzesznych Opiekunka/ świadczyc gotowa/ y świadczy wszystkim/ bo za wszystkie grzeszne Rodziciel S. do niej się modli. Ora pro nobis peccatoribus; osobliwym iednak sposobem ma staranie o vleczeniu dusz tych/ ktore tej osobliwe do niej maia nabożeństwo. Czytamy w Pismie S. takó ow Synagze/ ktorego Prorok Elizeusz wprosił do BOGA/ gospodyni y Dobrodzieyce swojej/ dla nieostrożności Rodziców/ od upalu słonecznego zachorował/ y umarł. Na płacz Matki/ przychodzi sam Prorok/ prącnie siła kolo niego/ glonkami swemi zagrzewa zimne glonki ciała tego; już były takie anaki zdrowia y życia/ bo calefacta est caro pueri: ięże Prorok nie pewien że zdrowe/ żywe dziecko/ ale pochodzwszy po izbie/ znowu ogrzewa ciało tego/ tak takó pierwey: aż kiedy postrzegł że siedm razy ziewnelo dziecko/ za raz potym całe zdrowe/ żywe/ obaczył/ y oddał ie Matce tego. Tolle filium tuum. Podobnym sposobem okolo zdrowia/ to jest zbawienia ludzi/ ktorzy od upalu namierności w grzechy takó wpadli/ prącnie Panna Przenas: wszystkichby prawie rade ożywiła/ zagrzewając ich przez łaskę pobudzającą do pokuty wprośną przez siebie: o kimże iednak prądza nadzieia zdrowia!

FIG:

+ Reg. 41.

Engel. P.
1. in An-
nunc.

EXEMP.

wia! y życia? Oſcitavit puer lepties: wzwyż powiedziałem!
je to *Septies*, może nam znaczyć nabożeństwo! Koronki *Tras*
Panny. Wiać która grzeſzna duſa! ieſzce do tego ſiedm
razy ziewnie! to ieſt przez pomieniony ſpoſob nabożeſtwa!
albo iemu podobny! wda ſie do Panny Przenaſ: tym pewnieſel
y przedſe wzdrowienie iey! to ieſt! tym przedſe! doſkonałſel
grzechom ſwoich odpuſzczenie otrzyma w *BOGA*! przez przy-
szyna Panny Przenaſw: . Przykładem objaſniam ſwieżym.
Student ieden w Niemczech! od zley kompanij przywiedzio-
ny był do tego! że do Garton ſkiego regeſtru wpisał ſia! czego
wkrótce żalując! do Kartuzyanow wſtepuie: o GYM zla do-
wiedziawſzy ſie kompania! przez GARY okrucie trapiacego dia-
bla! zeſtali na niego; rozmaitych Zakonnicy na oddalenie tego
zlego! zażywali ſpoſobow: aż ſam na oſtatek ratunku *Tras*:
Panny wzywając! zwykła forma w Kongregacyach! piſe karto-
te: Sancta MARIA &c: ego te hodie in Dominam, Patro-
nam, & Advocatam eligo, ſuſcipe me in ſervum &c. *Schlu-*
ta MARTA, ia ciebie dziś za Pania, Dobrodziejke y Opiekun-
ke obieram, przjmiy mnie za ſlugę: rozmaicie mu przeſteadzał
Czart w piſaniu! łamiac! Przywołac pälce! ale dopisał przecia;
y gdy nabożnie przy obecnoſci drugich czytał to! przybyła wi-
domie Panna Przenaſ: y rzekła Fier, ſtanie ſie tak. A gdy
daley czytał. Adſis mihi in omnibus actionibus meis, nec
deſeras me in hora mortis. *Wſpomagay mnie, we wſyſkich*
ſprawnach moich, y nie opuſzczay w godzinie śmierci. także głoſno
przyobiecała mu to wſyſtko! a näd to! zupełne zdrowie! tak
na duſy! iako y na ciełe! co ſie też ſtalo. Vznaycieſz tedy
wſyſcy! iako ta Ciebieſta Apłeta Panna Przenaſ! ktora wſiä
w Domu Zacharyasowym! tak na duſne! iako y na ciełne!
choroby otmorzyła dobroć Boſta! zchorzałemu dla grzechow
ſwiätu wielce ſłutezna ieſt; zätym nie emylił ſie Zäſimiers
S. gdy z ranami ſwemi do niej ſie wdarwał! z którym y my
w cieſkich pärozymach nälſych! oney Opiece oddając ſie!
miowmy. Quod requiro, quod ſuſpiro, mea ſana vulneta.

A M E N.

Ma-

STROFA 4.

I V
ut
te
dzis dz
wkrót
na Sy
uczyl ſ
Exulta
piękny
je w ſ
Offici
tego v
milian
profes
Acad
bycz
Ut ſi
rectus
doſci
ie w
Swie
Pann
bney
obycz
noſci

Magistra morum Iuventutis.

STROFA 4.

Vt sim castus, & modestus, Dulcis, blandus, sobrius. Pro Vig-
Pius, rectus, circumspectus, Simultatis nescius. ratione
B, M, V.
Bym w czystości, y skromności, Ludzkość, trzeźwość, za-
chował.

Zyl wważnie, y nabożnie, A szczerościem milował.

Exultavit infans in vtero ejus. Luc: 1.

IWż teraz nierozumne Matki/ ośiagając się do szkoły/ na na-
uki z dziećmi waszemi/ nie mówcie wiecety: młode/ mało
jeszcze/ dość po tym czasie będzie. Oto bowiem macie-
dzis dziecko Janą; jeszcze się nie wrodził/ a już w szkole jest/
w której nie tylko mądrości nabył/ gdy Mądrość Niesztworzo-
na Syna Bożego poznał; ale y skromności w obyczajach na-
uczył się: gdy unijono/ nabożnie/ wesolo wita Syna Bożego:
Exultavit infans. A w którejże to szkole tej skromności/ y
pięknych obyczajów nauczyłeś się Janie S: odpowiada Escob:
że w szkole Panny Przenas: Priusquam nasceretur, MARIE L. 8: P. 2.
Officinam ingressus est: Sama Panna Przenas: młodości n. 27.
tego Mistrzynia była: według S. Ambr. Non enim solā fa- Lib: 2.
miliaritatis causa fuit, quod diu mansit, sed etiam tanti vatis Com:
profectus. Nie bez fundamentu y nasz Królewicz S. do tej
Akademij/ y pod te Mistrzynia dla nauczania się dobrych ob-
yczajów/ codziennie oddawał sobie/ tak do niej się modłać:
Ut sim castus, & modestus, dulcis, blandus, sobrius: Pius/
rectus, circumspectus, simultatis nescius. O szczęśliwa młodo-
ści! Eterno albo przez Rodziców nabożeństwo/ albo przez swo-
je własne ku Pannie Przenas: dostając się na ewigienię tej
Świętej Mistrzyni: bądź pewna! że młodość swoją zalecąc
Pannie Przenas: codziennie takim Pańciorkiem/ nie tylko potrze-
bney nauki nabędzieś/ ale co wielką/ w pięknych/ skromnych
obyczajach/ z dzisiejszym Janem S./ postapiś znacznie. Pila-
mości tej Mistrzyni/ tak około ewigienię dzisiejszego dziecięcia
E2 Janá!

Janá/ iáko też y około innych rzeczy sie wdáia do niey przez osobl-
we nabożeństwo swoje/ albo też Rodzicow swoich zá sie/ ta dół
przypátrować sie bade. Ale wprzód o skromności w obyczá-
iách/ osobliwie ludziom młodym przyzwólisy/ nieco powiem.

I. PARS

S kromność/ y pościwość obyczáiom we dwu należy rze-
czách. Naprzód wnetrzenie/ áby wszystkie namiatności

L. 3. Rh.

dzić/ iáko to/ gniew/ pycha/ chęć do zakázanych rzeczy/ trzymać ná wodzy rozumu zdrowego; iáko náucza Cicero. *Moderestia est continens moderatio cupiditatum.* Powstrze-
wieszchownie/ áby wszystkie zmysły/ ziółki/ oczy/ ięzyk/ racil
chodzenie/ twarz wstydem miarkować/ nie tylko im nie pozwa-
lać co przeciwnego práwu Bożemu/ y rozumowi ale też y
lekkości niepotrzebney: o czym obowgu eáť S. Bern. mowi:

Ep. 113.

*Disciplina, mentem & corpus componit, cervicem submi-
tit, ponit supercilia, componit vultum, ligat oculos, ca-
chinnos cohibet, moderatur linguam, gulam frénat, iram
sedat, format incessum.* Skromność, y myśl y ciáło w ukládno-
ści trzyma, kárku náchyla, pochmurnego pozrenia oducza, twarz
skromną pokázuie, oczy spuszcza, śmiechowi wielkich brani, ięzyk
miarkuie, obzárstwo marni, gniew wsmierza, y poważnie rzecz
chodzie. Takowa tedy ukládność w obyczáiach/ iest to iedyna
ozdoba głowiek/ miłym y BOGU y ludziom czyniaca: y o-
wszem iest znák/ albo iákis ślad/ po którym Chryśćianin/ y
Dusze BOGA w sercu máiaca poznáć. Tá iest náuka D.

Ezech. 19.

*ChA S. Amictus corporis, & rilus dentium, & ingressus
hominis, enuntiabunt de illo.* Szatá, y śmiech, y stápania ciału

SCRIP.

wieká, da o nim świadectwo. Psalmista Pánstki z wielko w-
słotnością ducha/ dziakuie p. BOGU/ że tam w nas postřzegł

Psal: 4.

iákiegó śladu twarzy Bożey: *Signatum est super nos lumen
vultus tui Domine, dedisti latitiam in corde meo.* Znáć/
ná to iest/ ázby po nim iedne rzecz od drugiej rozoznáć/ á
zácym musiał ten znák wpiérzony od Dawida być osobliwym/
dla iákiegó różnice między ludzmi/ którzy sami przez sie żadney
nie máia różnice; bo eáť zli/ iáť y dobrzy/ według przyrodzo-
nia są wyobrażeniem Bożim. Coż to tedy zá osobliwy znák
ten Dawidow? Różni różnie o tym: ale do moiey náuczy

wnet

Apoc. 17.
c. 65. in
Apoc. ap.
Sylv. hic

wnet odpowiedź mieć będziemy/ tylko się reflektujemy/ że Jan
S. w obławieniu piśe/ iako bestya oná/ to test/ Antychryst/
będzie też miał swoy znak/ po którym ludzi tego będzie roze-
znać/ od ludzi prawowiernych. Faciet omnes pusillos, &
magnos, & divites, & pauperes, & liberos, & servos habe-
re characterem, in dextra manu sua, & in fronte. *Atet:*
moraliter, ten znak Antychrystow tłumaczyć/ rozumie bydy
nieśromność/ y bezpieczeństwo. S. Proffer: śmiałość w grze-
szeniu: którym Expozitorow słowá wważając Blanc: tak-
żemys pomienione Dawidowe słowá tłumaczy. Signatum
est super nos lumen &c. Signatum illud lumen vultus DEI
super iustos, est eorum notabilis modestia, quo dignoscan-
tur ab impijs, quorum in frontibus imprimitur impuden-
tia. Jakoby chciał rzec/ onych ostánich dni slege Antychry-
stowego/ będzie poznać od prawdziwego slegi Chrystusowe-
go/ po samych obyczajách bezpiecznych/ po nieśromnych/ y ná
wszystkich passyi wypelnienie/ gorowych postępách: sleg zaś
Chrystusowych/ ná samo pozrenie poznać będzie/ bo lub w
ciężkiej będzie ná ten czas beda/ nie jedná nikt po nich nie
obaczy nieśromnego/ bezpiecznego/ niecierpliwego. Jaksz pod
czas pierwiastek Króciotá S. nie po czym innym Chrzestian
poznawáno/ tylko po samych sromnych obyczajách/ y postę-
pách/ gdy widziano w biedzie cierpliwych/ w bogactwach nie
wyniosłych/ w gadaniu/ w chodzie/ pozreniu umiarkowanych/
zaráz mówili: Chrzestianin to/ prawdziwego ten B O G A
slegá: y tácy choć v Pogánstvá/ powage swoje miewali. Pá-
chomius S. ná ten czas ięże Pogánin/ gdy wiezion był do
slegi żołnierkiej zá Konstantego Wielkiego/ do Míastá ie-
dnego przychawsy/ ludzic rámezni nigdy im nie znáiom/
bez wśelkiej nagrody/ sromnie/ miłosnie/ onym gościom słu-
żyli/ z podziwieniem spytał sie/ co to są za ludzie/ a gdy sie do-
wiedział ze to są Chrzestianie/ począł z owych ich obyczajow
dochodzić/ że to ci ludzie tak dobrych obyczajow/ musá bydy
práwego B O G A slegzy/ y Wiará ich musá bydy dobra/ y zaráz
postánovil sobie Chrzestianinem zostac/ iakoz zostal/ a potym
wielkim Dycem Pustelnikow. Takze kiedy ow wielki Mácho-
metánom Wotárná/ y oraz S. Król Ludwik/ po wielu wy-
granych

EXEMP.

EXEMP. granych bitwach/ o odebraniu Ziemi S. dla powietrza moro-
wego straciwszy Woysko w niewola MACHOMETANISKA przybedł;
Soltran widząc go namniej nie melankoliznego/ ale skromno
bez wszelakiego znaku na twarzy/ albo w mowie znoszącego
owo niešťżeście y niewola/ zaraz się domyślił/ iż Ludwik był
dobrym Chryścianinem/ gdy do niego rzekł: Dziwno mi-
wprawdzie/ że cie widzę tak skromno znoszącego to twoje nie-
šťżeście: lec wtém ja że was CHRYSTVS nauczył/ żebyście
zawzię w przeciwnych rzeczach wszelili się. *Origen:* wspomie-
niać S. Lucjana M. nadzwyczajne tego obyczaje/ skromność
w chodzeniu/ w patrzeniu/ y innych postępkach/ opisać:

A. 311. *Baron:* w żywocie tego S. Lucjana/ to też ma: że samym po-
zreniem na niego/ wiele Poganstwa do Wiary S. nawraca-

EXEMP. to się; tak dalece/ że MAXIMIAN. Tyran słysząc od innych/
iż gdyby go obaczył/ podobnoby Chryścianinem został/ oba-
wiając się tego/ gdy go stawiono do Sadu/ zastonić się zaczął
y zdaleką głosu tego chroniąc się/ przez Tłumacza tylko z nim
gadał. Jasną tedy rzecz/ że skromność/ wmiarkowanie oby-
czajów/ jest znak Chryścianistego człowieka naysławniejszy.
Ale nad to/ tenże znak jest/ osobliwa ozdoba człowieka y wszy-
stkich cnót tego. *S. Aug:* przywodzi iakiegoś Medrca Adagium.

*L. de vi-
ta Beata.*

Quid est rosa? est purpura veris. Quid est modestia? est
purpura virtutum. iakoby rzekł: iako Roza jest ozdoba Wio-
sny/ tak skromne obyczaje są ozdoba wszytkich cnót. *Eu-
rope* iak donum pulcherrimum Deorum. naysławniejszym
darem Boskim. przydaje *Corn:* a lap: Nulla purpura Cardi-
nalem aut Regem ita decorat, vti modestia exornat
virtute præditum. Żadna purpura Kárdynałska, albo Krolowska,
tak nie zdobi ich, iako skromność zdobi inne cnoty mającego.
Miał swoje cnoty przynamniej Moralnei *Alexander Wielki*,
iako Mestwoł miał przy tym Purpury Krolowskiej. Miał po-
HIST. dobne ozdoby swoje *Xerxes* Krol Perski, ale Basy skromności
pomiarowania affektów nie mieli: bo *Alexander* w piątym
stwie/ w którym wiele majoboystwa popełnił nie nasycony.
Xerxes zaś w zapalczywości: ktora wwieziony/ Morze bieżo-
wał/ kaydany w nie rzucić zaczął/ mścić się/ iż mu na Mro-
żu Okraty poconely. *MACHOMET* Cesarz Turecki, gdy Wo-
jsko

tu te-
rece
nie pr-
vniei-
wszyst-
ozdoby-
mniej-
tów s-
se o
ie nie-
wedlu-
prawa-
mieli
nie/ y
byczaj-
miark-
zof po-
teft/ g-
kowan-
bi/ te-
illa q-
sed pr-
splena
przed-
ale o/ o-
ozdoba-
wie/ i-
ważne-
ne/ oc-
Rowa-
ka nie-
niepoc-
niego
chyba
po ob-
mniem-
minib-
do str-

Tu tego obleżenie Konstantynopola nie nadawało się/ iako pie-
 rece sobie gryzi. *Marcus Corvinus* *Arol Węgierski*/ że się
 nie przyniesiono/ czyli nie dostało do stołu/ gniewu swego nie
 umieć miarkować/ w apoplexya z tego wpadł/ y umiał. Tym
 wstyżkim/ y innym podobnym *Purpura*/ *Korona* *Akrewska*
 ozdoby nie dędała/ gdyż postaremu y potomnym ludzi roz-
 mnieybych/ dla nieochetznanych/ dzikich namiętności obycz-
 aiow swoich/ na posmiech/ y na pogardę zarobili. *Laert*: pis-
 że o *Drogenie*, że ten widząc rozmaitych *Muzykow* obycz-
 aiow niestronnie/ passyę rozpuszczoną na swywele/ na piśatyki/
 według owego: *Cantores amant humores*: pozwala ich do
 prawa/ starząc na nich/ że ponieważ powinni byli/ iakoż y u-
 mieli dobrze na instrumentach swoich strony wyciągać mier-
 nie/ y zfolgować nieco/ co raz poprawiać: czemuż raczej o-
 byczaiow swoich/ passy wnetrznych wyciągniętych/ to jest w-
 miarkowanych/ nie starali się trzymać. Stęgnie ten *Filo-
 sof* pokazał/ że wszelka ozdoba/ umiećtność/ cnota/ nie nie
 jest/ gdy ozdoby y zalecenia tego niema/ z skromnych/ pomiars-
 kowanych obyczaiow; która skromność/ lubo wstyżkich zdo-
 bił/ iednak najbardziej młodocć ludzka. O czym *Blanc*: *Lux*
illa quae primò juvenibus affulget, ad omnes virtutes ducit,
sed precipuè modestiae radios effundit, hi sunt maximus
splendor iuventutis. Światło owo, którym nasza młodocć na-
 przed od *BOGA* oświecona bywa do wszelkich prowadzi cnot,
 ale osobliwie promienie wydaje skromności, która jest największą
 ozdobą młodocć. A coż tu na to rzeczenie *Młodzieniaszko-*
wie! bą y starzy owi/ w których dzikie tylko popędliwe/ nieu-
 ważne pokazywa się obyczaje/ poyzrenie pyśne/ albo pochmu-
 ne/ czy *Wenusowe*/ iazyk iako strzaly zabijający dusze/ przez
 słowa gorzkie/ jazyki y inne pestki/ właśnie iakoby głowie-
 ra niewierzącego/ że *BÓG* na Ciebie jest/ nie przelamany/
 niepochamowany gniew/ że ledwie na czas nie umierać od
 niego: po czymże was z wierzchu poznać jeszcze *Chrześcianie* z
 chyba tylko po tym/ że czasem w Rosęcie będziecie/ ale nie
 po obyczaiach. Wstydaycie się tego/ a pamiętając na nąpo-
 minienie *Pawła S.* *Modestia vestra nota sit omnibus ho-*
minibus; y wnetrzne poruszenia/ y powierzchowne wasze atcy-
 do skromności *Chrześcianskiej* przyuczaycie.

L. 6.

APOPH.

adPhil.

II. PARS

Do nabyćia cnoty skromności/ y przystoynych obyczajów
 sbebiacych młodość/ osobliwie Chrześcijańskiego głowicki/
 nie naydziemy sposobniejszy szkoły/ mistrzyni lepszej/ nad tą
 me Przenas: Panna. S. N. Dacie nam dobra otucha tego S.

L. delnst.

Virg. c. 7.

Ambr: Który Pannie Przenas: wychwalając/ tak mowi: MA-
 RIA forma disciplinae, norma virtutum, & totius figurae
 probitatis fuit. Przenas: MARTA, była jedynym sposobem

Cant. 1.

ansta na ćwiczenie tej mistrzyni oddano. Tak albowiem do
 niej Oblubieniec Ułubieści CHRYSOSTOS pod figurą O-
 blubienice Salomonowey mowi: O pulcherrima inter mu-
 lieres, egredere, & abi post vestigia gregum, & palce ha-

FIG:

ap: Cōc:

Hist. h. 16

dos tuos. O naysłodszy miedzy niewiastami, wyjdź, a paś
 za trzodą twoją, paś koziołki twoje. Przez trzodę Tłach: Panny
 rozumieć się mogą/ wszyscy ktorzy pod Opieką/ y dyrekcją tej
 sprawy życia swego oddali: ale przez koziołki/ rozumie się wo-
 dług Ekspozycora pewnego/ młodszy Chrześcijański: Per hanc
 intelligitur petulca, petulans, rudisq; puerorum aetas. Tak
 to koziołek każdej erarck/ galości/ chciałby skubnąć/ dostoczyć
 po drodze rzadko kiedy skromno idzie/ albo postoczyć/ albo cze-
 ynie tego; tak y młody/ ieższe nie ćwiczony głowicki/ radby
 każdej rzeczy skostował/ każdą rzecz obaczył/ radby wszędzie
 był/ skromnie cicho nie posiedzi/ takiemu takiemu/ nieścierczna
 mi obyczajami naprzykrzy się. Jednak trzeba wiedzieć/ że y
 koziołki/ choć to swymolne bydłacko/ przećie na ofiarę Pannu
 BOGV w starym Testamencie przydały się/ tak też P. BOG
 y ze swymolney młodzi/ niektóre sobie wpatrzył Dufie na stu-
 jba swoje: aby tedy dziełach obyczajów pozbyli/ a raczej przy-
 stoyney nabyli skromności/ y innych cnót Młodzieniastkowi
 Chrześcijańskiemu przyzwolnych/ mistrzyni im naznaczył sa-
 me Pannie Przenas: Palce hancos tuos: za tej bowiem sta-
 waniem/ y opieką duchowną te koziołki lekomyślnie/ swymole-
 ne/ wścierczne/ pokorne baranki/ odmienić się mogą: tak to
 przyznacie Pannie Przenas: Bieżan:

In Cant:

Ep. 34.

Illos palce tamen; nam tu pietatis abyss.

Agnos ex hancis, reddere sola potes.

Tie.

Tie p
 Salom
 na Ga
 go na
 Etoron
 Panny
 Kiego
 Rozio
 tam n
 a prze
 trzeba
 nie na
 A tak
 Dufie
 twięz
 S. O
 modli
 Młod
 Mistrz
 w trn
 strzyn
 Sator
 potusi
 chach
 dosę
 de To
 Srod
 de Ag
 pisan
 ta gra
 polkn
 Mistr
 śność
 wieki
 Dzeni
 Dzieci
 fu.

Nie przeze ta/ że Kochający Rodzice/ dla ustanowienia oby-
 Saiow Dziełek starają się o dobrych Dyrektorow/ luboć y w tych
 na Gás sie zawodzą: trafia się bowiem/ że ięszce niektórzy zle-
 go nauczają: ale dajmy/ żeby byli dobzy y bogoboyni ci Dyre-
 ktorowie/ trzeba tu ięszce działem waszy Liebieściey Mistrzyni
 Panny Przenas: Wważaycie słowa dalsze Oblubienca Liebie-
 śtego: Pasce hędos tuos, juxta tabernacula pastorum. Pás
 Koziołki wasze/ okolo śtalaśkow pasterstich. Widziéie! był
 tam nad temi trzodami Pasterze/ juxta tabernacula Pastorum,
 a przečia tey Oblubienicy zlecáto stárání nad to trzoda. Nie
 trzeba się spuszczać ná same Preceptory/ ale nappierwsze stárá-
 nie nad mlodosćia Dziełek/ polecac trzeba opiece Przen: Panny.
 A tak cytamy/ że sam P. JEZVS/ niektóre sobie ulubione
 Duse/ w mlodosci ich oddawał tey Liebieściey Mistrzyni ná
 ewigienie: takó pisa o S. Elzeárym Hrábi Zakonu trzećtego
 S. O. Fránciska: gdy się bowiem zá tego Młodzieniastka
 modliła Śtiacherna Mátrońa Gerlenda/ wstychála głos: Temu
 Młodziencowi/ zá ktorego tak się modliś bądzo/ wiedzi/ że zá
 Mistrzynia dalem Mátke moie. Niektorym też Panná Przen:
 w trudnościach mlodosci/ sama się pokázuiac widomie/ zá M-
 strzynia się im opiarowała; takó to S. Woyciechowi Wielke
 Zakonnikowi 7. iznódz: w mlodosci swey náukami y innemi
 pokusami záruwnionemu. Niektorzy záś sami ięszce w pielu-
 chách/ iákimkolwiek áktem osobliwym Pannie Przenas: mlo-
 dosć swoie oddawali/ taki był Mikołay S. ieden Biskup/ drugi
 de Tolentino ktorzy w pieluchách ná Gás Nasw: Panny wo-
 Srode pierśi Mátrozynstich pozynwać nie chcieli. S. Thom.
 de Aqu. dzieciatkiem ięszce postrzegłszy kárteczke/ ná ktorey ná-
 pisáno bylo pozdrowienie Anyelstie w rekách piástunki/ práwie
 ta gwałtem wyplátawšy/ z naboženstwá tu Pannie Przenas:
 poklnał. Jákoż wszyscy ci nie záwiedli się ná tey Liebieściey
 Mistrzyni; bo taki pod opieká tey postepał wzili w pobo-
 żności/ obyčajách/ a náwet w Świety Mladrosći: w dalszym
 wieku iáwnie się pokázáło. Ale nayożywistiey przy Náswie-
 dzeniu Panny Przenasw: w Domu Zacháryasowym ná Janie
 Dzieciecién. Tego obyčajie y postepki w dalszym porzym wie-
 tu. Záleca Ewángelia S. osobliwie gdy opisuje/ takó się Ja-

EXEMP.
 Sur. 27,
 7bs.

EXEMP.

na

- EXEMP. ná S. ludzie nápatrzyć niemogli. Tunc exhibat ad eum Ierex script. rosolyma, & omnis Judaea, & omnis Regio circa Jordanem.
- Matt. 3. bá y násluchác sie go nie mogli choé sly Rrol Herod libenter.
- S. 127. cum audiebat. Zalecáto go y DD. SS. S. Chrysol: zowie go škola cnót/ Mistrzem obyczáto/ Obrazem swiatabliwósti.
- n. 622. á Novar. rozumie go bydi wšyſtſch Zakonníkow pozattiem y Oycem: Omnium Religiorum Pater, & quasi antebulo Joannes Baptista exitit: z kad sie záš/ y od tego tych obyczáto/ y sposobu życia pobožnego náuczyl: pewnie nie od Preceptorow/ bo ná pušczy/ na ktorey go Mátka iego wšitáiac z nim pod gáš przesładowania Herodowego/ samego bylá odumárlá (iáko niektore historye twierdza) z žádnym ziemištim głowiekiem przez wšyſtké láta nie konwersowal. Wicé odpowídam: je tego wšyſtkiego Mistrzyni Tiebi: sta Pánná Przenas: przy dzisiešym Táviedzeniu náuczylá Janá: zgyó dne albowiem jest rozumienie / ledwie nie wšyſtſch DD. 13
- Escob. 1. Jan S. w żywocie Elzbiety S. miał Usum rationis, co iest
- g. S. 2. rák dobrze / iáko dorosły głowiek mogli poymowác / zrozumieć wáérzeczy. S. Ambr. Habebat intelligendi sensum, qui exultandi habebat affectum. Pyta sie tedy Caiet: ieželi ten rozum albo rozeznánie/ bylo tylko ná ow punkt gásu/ gdy perwátšy sie w żywocie przywítal CHXSTVSA Pánná/ Gylt teš iúš ná záwše trwál w Janie on powziety rozum: Lubo tedy pizešy temu pomieniony Caiet. Lec Escob: trzyma: je cále od owego punktu/ choé iežsze w żywocie byl Jan S. / wolny iednát y doštonály miał rozum: á ná což tego rozumu zážyl w ten gáš Jan S. bárdzo ná dobre/ bo znácznie postopil pod ta Mistrzynia Tiebiešta/ v ktorey przez cále trzy Miesiace ná wychowániu y twiczeniu zostawal. P. Damian. twierdził: 30 przez owe trzy Miesiace z Janem Pánná Przenas: bawilá siá/ gásto go ná rece swote biorac y miłóšnie z nim rozmawíáiac: Nunc dulciori colloquio, nunc amplexu feliciori Joannem puerum conſecrat, & insignit. Z tego samego dochodzi škáhom. 9. zy Orig: iš przy rozumie dobrym iúš bedac Jan/ musíal aná in Luc. gnie postopíc w duchu. In vna hora tantos profectus habuit: nostrá conjecturá relinquitur, quid in tribus mensibus Joannes profecerit, assistente MARIA Elizabeth: Ieželi w

iedney

iedney
przez
Pánn
máto
low n
miał
Pánn
wšem
Dilcy
Jan
iey /
byczá
gdy
wiedz
wierz
ná P
od T
dzido
podob
choé
Alph
Magi
scipli
sie 20
plekn
mnoš
wism
rezn
Wonn
niow
iáto
ždego
šci.
rák
wšty
y wi
šmie

iedney godzinie tak wysoko postąpił, domyslać się możemy, iako
przez trzy Miesiące musiał ian postąpić, przy obecności Przenas:
Panny. Sława to bywa Mistrzowi gdy zacnych Discypulow
miał / y pospoliście tacy innych podleybey kondycyi Discypu-
low nie przetrwa. Wielka sława Arystotelesa je Discypulami
miał Alexandrá Wielk: ale samego prawie tego tylko pilnował.
Panna Przenas: iako Mistrzyni pokory nie jest taka; y o-
wszem przeciwnym sposobem z tego sławna / że y podleybem
Discypulami nie gardzi / nie tylko dziś Wielkiemu Prorokowi
Janowi Mistrzynia się staie / ale y każdemu w młodości swo-
iej / wlektającemu się do siebie / gotową bydy Mistrzynią / o-
byczajow młodości iego / z każdym oná by naytapszym potrafi /
gdy ma ná to osobliwe swoje sposoby. Acorcz: oto niewypo-
wiedziana we wszystkich zmysłach / tak wnetrznych / iako po-
wierzchownych wkladność. Przypomniemy sobie / iako Pán-
ná Przenas: przy powitaniu Nowonarodzonego Dzieciątka
od Trzech Krolow odebrała w dárach / nietylko złoto y Ka-
dźidło / ale y Mirrhę: złoto rozdala ná ubogie / Kadźidło /
podobno do Kościota Jerozolimskiego / ale Mirrhę zdamiś /
choć w Mistycznym sensie zostawiła: á ná coż tá Mirrhá?
Alph: Salmir: powiada że dla dzieci. Per oblatam à cribus ap. Mác.
Magis Myrrham discamus pueritiam, mortificatione & di- S. 277.
scipliną indigere: y owszem iama Panna Przenas: do Mirrhy
się równa. Quasi Myrrha electa: w tej Mirrze pokazuje się
piękne dwa sposoby ktoremi Panna Przenas: wzy Młodzi stro-
mności / y prowadzi do obyczajow dobrych. Dwie rzeczy bo-
wiem ma Mirrhá: wonność / y gorzkość; oboie bardzo poży-
teczne zdrowiu ludzkiemu. A Panna Przenas: ma iwoła-
Wonnoś, curremus in odorem vnguentorum tuorum, to jest / Cant. 1.
niewypowiedziana we wszystkich zmysłach / tak wnetrznych
iako powierzchownych / wkladność / ktora pobudza Młodzi / y ka-
żdego słowetka ku naśladowaniu siebie w podobney stromno-
ści. Wkladność zaś y stromność opisuiac S. Epiph: ap. Nicep: L.8.c.23.
tak mowi: Była Przenas: MARJA we wszystkich rzeczach
wstydliva / y poważna / mało co mowiaca / do słuchania łatwa /
y wielce przysiemna / wszystkim oddająca wziętość / osobliwie
śmiejchu / pomieśania / rozgniewania / nigdy w niej nie widać
było

FIG.

ap. Mác.
S. 277.

Cant. 1.

L.8.c.23.

Hort.
MARIA.
all. 23.

Dialic. 17.

I. 4.

EXEMP.

było: dosyć na tym że S. Dion: Arcop: wyznaje: iako pier-
wszy raz obaczywszy tak słiznie włożona Osobe przenajdosz-
nieyszą tey/ ledwie ją Bogiem bydsz nie rozumiął/ gdyby go
była inaczey Wiara S. nie wzyła. Żaczę pomieniona skromność
Panny Przenas: kiedy sobie głowiek niestromny/ w passwach/
w obyczajach/ wważy: jeżeli jest Dzięciem/ Synem/ Przenas:
Panny/ pewnie się sam siebie zawstydzony będzie brał do na-
śladowania tey/ y narowom swoich szych odurzać się będzie: iako
się to pokazało na dwu Młodzianach. Pierwszy był we Wło-
sch; który policzku skromnie sobie zadanego chciał się zemu-
ścić: tediak wspomniawszy na Pannę Przenas: w której
Bracwie był/ złamał gniew/ y przypadłszy do Konfessionała/
na znać tego/ pułna na zabicie nagotowany oddał Spowiedź
dnikowi. Drugi Kongregatista w Hiszpanii ciężki także o-
trzymawszy policzek; w skromności wzruszuiac passy swoja
rzekł: Inter Sodales Marianos numeror; unde hanc inju-
riam, & alia multa torbenda mihi esse iudico. Miedzy Ma-
RII sługi policzony jestem: wiec te krzywdy, y wiele innego prze-
cinnego, mile mi przyjąć trzeba. Taki to byłalem/ że pobor-
znieyszą Młodszy w Congregacjach, gdy drugiego w czym ledział
po sobie postępującego postreze; konfunduiac go mowia. Ta-
lianè decet Sodalēm Marianum. ? jeżeli przystoi ta lek-
myślność, ta nieskromność, w słowach, myśli, uczynkach, na tego
który się liczy bydsz sługa Przenajdosznieyszej MARII Panny.
Pomtare ma iestże Panna Przenas: Mistyczna Mirra Gory-
kość, albo drugi sposoby/ który do skromności/ do stoiku w o-
byczajach prowadzi sługi swoich: to jest/ albo przez Dyrektorow/
albo sama przez się wnetrznemi natchnieniami/ konfunduiac
niedoskonałych obyczajów/ y do skromności napominając. Jakiż
czytamy/ że niektórym widomie co wyświadczyła: na jedynym
będzie dosyć. S. Greg: pisze o pewney w Rzymie Pannie do-
brych obyczajów/ y nabożney do Panny Przenas: tey raz w
nocy z orszakem strojnych Paniek pokazała się Przenas:
Panna w wielkiej swiactości: przeto y ona chciała w pozna-
onych Pankach wnieść: lec Tłasw: Panna surowo na nie-
pozrawszy rzeczy: chceśli bydsz ze mną w Ciebie między nami
Pankami/ zaniechajże śmiechów/ żartów/ igraszt/ y innych
dzieci

dziecin
flowy
nia lek
dlug o
żaczyn
jest ba
torem
szczęt
miał
datur
Młodo
oddal
Magis
bladno
ktora
gi/ na
swoich
wielu
gracia
Rajm
GA/
lym y
je last

STROMA S.

B
B

C
bowie

dziesięciny lekkosci/ inaczey z tego nie bedzie nic: Eterem.
 słowy zkonfundowana ona Panienka/ do lepszego umiarkowa-
 nia lekkich/ niebezpiecznych swych obyczajow/ wdala sie/ y wes-
 dług obciennice Niasw: Panny/ 30. dnia wzięta do Nieba.
 Dajmy tuż widziemy iasnie/ iako niecytko Panna Przenasw:
 jest bardzo dobra mlodosci ludzkiej Mistrzynia/ ale oraz y
 Eterem sposobami wzgdy dobrych/ y skromnych obyczajow. Prze-
 szegi tam Salomon kogos aby na nauka Matki swojej pa-
 mietal zage: fili mi, ne dimittas legem Matris tuae, vt ad- Prov. 1.
 datur gratia Capiti tuo. Odmienis ia troche/ y do kazdego
 Mlodzieniaszka/ Eterego mlodosci/ albo Rodzice/ albo on sam
 oddal pod dyktando Panny Przen: izeka: Fili, ne dimittas legem
 Magistrae tuae. Synu przypatruj sie dobrze skromnosci/ y
 Kladnosci/ Swietey powadze Mistrzyni swojej Panny Przen:
 Etera ci zostawila w zywocie swoim/ przytmuy nauki/ przestro-
 gi/ napomnienie/ lub od niej wnetrzne/ lub od Nauczycielow
 swoich/ ne dimittas, nie zapominaay/ nie porzucay y w dalszym
 wieku/ tych obyczajow/ Eterych cis ona teraz wzgdy vt addatur
 gratia Capiti tuo: a vnasz/ ze iako dzisieyszy Jan S. y nasz
 Kazimierz S. pod ta Mistrzynia pestapimszy/ wieley y v BO-
 GA/ y v ludzi stali sie/ tak y ty dla pieknych obyczajow/ mo-
 lym y BOGA/ y ludziom bedziesz: do czego ci nlech pomo-
 ze lasta Boga/ y Opieką Panny Przenas. Amen.

Sacrarium Timoris Divini.

Eruditus, & munitus, Divinis eloquiis:
 Timoratus, & ornatus, Sacris exercitiis.
 Bym cwiżzony, opatrżony, Pańskich słow mandataimi,
 Bogoboynie, y przystoynie, Szedł świętemi ścieżkami.

Pro An-
 nantiac:
 B. V. M.

Nè timeas MARIA. Luc: 1.

Odpusc pokornie prosze Panno Przenas: smialosci mo-
 iej/ ze sie niegodny spytam/ czego sie to boisz? Zwiedz
 to naszey lerac sie bylo trzeba/ nie tobie: do ciebie
 bowiem Anysy/ do Kroy Waz/ a raczy Czart mowil: iey os-
 biccy

biecycwano Bostwo: Eritis sicut Dij, a tobie zwiastula / i
 iuz pełna łaski / pełna BOGA. Gratia plena, Dominus co-
 cum. Zaczynam czegoż sie lekac masz / namci by to raczej
 sznym ludziom / o ktorych powiedziano: Nescit homo, an-
 more, vel odio dignus sit. Niewie głowiek / czy miłosci
 czyli gniewu godzien / ta boiazni przynależata / w ktorych
 grzech / y wlochnosc panuje / przeciaz im grzesznieyszy testam-
 tym mntey boiazni mamy / y mnteyesmy ostrozni w sprawach
 naszych. Lec ia odpowiadam na pierwsze pytanie / ze cnota
 boiazni Bozey / test to tak wysoka / tak potrzebna / ze y w
 doskonalszych ludziach powinna sie znaydowac / wedlug
 Psal. 32: widza. Time-te Dominum omnes Sancti eius. Swiaty
 Swietem byl / y test CHRYSTUS JEZUS / a przeciaz
 miedzy darami Duszy tego Swietey / y ten dar cnoty boiazni
 II. 11. liczy Piorok: Et replebit eum Spiritu Timoris Domini. Ja
 tym y w Pannie Przenas: naydowac sie byla powinna boiazni
 Boza; y dzis tey cnoty osobliwy Akt wyprawila wyslanszy
 pozdrowienie Anielskie. Turbara est in sermone ejus. W
 wsem osobliwa boiazni Boskiej cnota w sercu Panny Przen-
 iakoby Sacrarium Swiatnica / Swieta rezydencia zalozyta /
 bie: A nam nie gdzie indziej tey tak potrzebney do zbawienia
 cnoty szukac / y starac sie o nie potrzeba z Kazimierzem &
 Timoratus & ornatus Sacris exercitijs, tylko w Panny Przen-
 Wiec abyśmy upewnieni w nadziei naszej byli: pokazze iako
 Panna Przenas: test Sacrarium Timoris D.vini, Swiatnica
 Boiazni Boskiej, y iako oney udzielic nam gotowa. Wprzod
 na zalecenie tey cnoty / niektore o nley przelozywshy nauki.
 I. PARS Wprzod / wytumaczyc mi trzeba / co to test boiazni Boz-
 na co odpowiadam trocko: ze to test cnota / albo stlono-
 owia ku P. BOGU / dla ktorej głowiek boi sie / y schrania-
 obrazic / rozgniewac sobie P. BOGA iakim grzechem. Cy-
 tamy w starym Testamencie / ze w sławnym onym Kosciolu
 Salomonowym bylo Sanctuarium albo Sacrarium, to test / po-
 wna czesc Kosciola odozielona / y w osobliwshy obserwowany
 gdzie byla Skrzynia Panska w schowaniu / maitaca Tablice &
 prawem Bozym / Manne, y Rozga owe cudowna: y to naywie-
 kpa powage wspanialemu onemu Kosciolowi synilo. Za-
 30go

Lochn.
 Bibl.

EIG.

30go e
 plum e
 wiera
 sta: bo
 fazania
 Vir qu
 mowi i
 dzie bo
 meum,
 mor I
 iest iak
 aronow
 Duffa
 mor I
 stamen
 w ktore
 bylo co
 atorium
 cynic
 sno g
 berna
 Propi
 sie bo
 zny te
 trudni
 potazi
 albo
 trzyw
 dzie a
 podan
 ie, nie
 co do
 ogu /
 siemi
 cedan
 rozun
 naci /

Jdego Głowiek S. Paweł Kościołem Bożym nazywał/ Tem-
 plum enim Domini, quod estis vos. Serce/ albo Dusze cło- 2. Cor. 6.
 wteką boiażni Boża walcącego/ moge nazwać Świątynia Bo-
 ża: bo gdzie boiażni Boża jest/ tam naydzieś tablice przy-
 kazania Bożego/ przez doskonałe wypełnienie iego. Beatus' pl. III.
 Vir qui timeat Dominum in mandatis ejus cupit nimis'.
 mówi Dawid. Naydzieś y Mianie słodka/ bo pospolicie lu-
 dzie bogoboyni zawsze weseli/ o tym tenże. Jucundetur cor-
 meum, ut timeat nomen tuum. Tu dokłada S. August: Ti-
 mor Domini, sicut Paradysus Benedictionis. Boiażni Boża
 jest iako Ray błogosławiony. Naydzieś tu teżże y Rosszka A-
 aronowa cudownie zakwitła: bo przy boiażni Bożej/ przedko
 Dufą w cnoty SS. zakwitnąć może. Initium sapientiae Ti-
 mor Domini. Tiekore ia rzeczy około Sacrarium starego Tes-
 tamentu y siebie wważam/ a te służa/ y służyć powinny Duszy/
 w ktorey boiażni Boża znayduie się. Naprzod Sanctuarium
 było to miejsce/ na którym rezydowało owo cudowne Propiti-
 atorium, do ktorego niegdy Mojżesz/ kiedy miał co trudnego
 czynić/ wdawał się y radził p. BOGA/ z kąd p. BOG glo- Num. 7.
 sno gadał/ y nauczał go. Cumq; ingrederetur Moyses ta-
 bernaculum federis, audiebat vocem loquentis ad se de
 Propitiatorio: a to znaczy/ iako ten w ktorego sercu nayduie
 się boiażni Boża/ we wszystkich sprawach swoich wielce ostro-
 żny jest/ y być powinien: to jest/ nigdy nie/ (zwłaszcza w
 trudniejszych rzeczach w których iakie podobieństwo grzechu
 pokazuje się) oslep/ bez uwagi nie czynić: ale dobrze zważyć/
 albo się tego poradzić/ jeżeli w tym iakiey obrązy Bożey/
 przyczyny bliźniego nie ma/ albo jeżeli co złego pocym nie be-
 dzie ztego. Ta jest nauka DVCH A S. przez Salomoná
 podana. Palpebrae tuae praecedant gressus tuos. Oday two- Prout 4:
 ie, niech uprzedzają stąpanie, kroki twoje. S. Basil: y Corn:
 co do litery/ rozumieia/ że tu naucza Salomon umartwienia
 ogu/ od dalekiego/ albo wysokiego pogładania/ ale raczej w
 ziemie pátzając/ prawie tak daleko tylko/ tak stąpić ma. Pra-
 cedant gressus tuos: tediak in sensu morali S. Greg: y Beda,
 rozumieia/ że tu Salomon naucza/ iako nie nie trzeba pozys-
 nąć/ aż naprzod dobrze rzeczy zważywszy/ namyslić się/ albo ná-
 radzić

- 3.p. Paſt.** rądyſz bobrze/ by w czym nie naruſzyć ſumienia. *S. Gregor.* Palpebrae praeſeunt greſſus, cū n operationem noſtram, conſilia recta praeveniunt. Prorok Izaiſz opiszuiac Świątę go bogobojnego Meſja; tak mowi: Replebit eum ſpiritu timoris Domini. *Napelaſi go Duchem boiaźni Bożej.* *Hebraiſt.* Iſta weſſya to odmiennote Gya: Faciet eum ſpirare timorem Domini, *Tęgać będzie boiaźnią Bożą.* *Ua co Comment:* Quia ſi diceret: nec halitus, nec verbum ex ejus ore prodibit ſine ſocio timore DEI: nec greſſus faciet, nec leviter oculi aperiet, niſi praeunte timore Domini. *Ani thnie, ani wſłami, ani oczyma, ani krokami nie ruſzy, tylko wprzod boiaźni Bożej.*
- EXEMP.** *Boikiey ſumienia ſie poradzinyſy.* Tak czytamy o iednym *Pu.* **VII. PP.** ſelnieku/ ktory gdy miał co/ choć ſpytany powieſdzieć/ albo też Gynić/ wprzod długo tak wryty ſtanoſyſy/ myſlił o Gyni-
ſi/ aż do wprzyszenia patrzącym: a gdy go o przyſzynie ſpyta-
no/ odpowiedział: iako ſtrzelec/ ktory ſie boi/ żeby nie chybił
celu/ oſtrojnie ſtrzela/ długo cel wważa/ y do niego mierzy:
tak y ta moja oſtrojnoſć / co długie namyſłanie ſie podobie-
żad/ że ſie obawiam/ abym celu nie chybił/ to ieſt ſumienia
ym/ co mam rądyſz / a zątem P. BOGA nie obraził. *Te-*
more, miało to Sanctuacium, że niſkomu obcemu nie godziło
FIG: ſie tam wchodzić/ oproz ſamego Naywryſſzego Kąplána/ y to
 raz tylko w rok: a trzeba było w drogi ſtroj Kąplánſi ſie
 wbrać; ktory ſtroj opiszuiac **P. BOG** Mojeſzowi/ między in-
 nemi nakażał/ aby ſukienka Kąplánſka/ ściſſe miała opalanie
Ex: 28. y to biſtoru: Stringens tunicam byſſo. Ten Biſtor/ by-
 ła to Matesya nad tunc ſubtelna zprządze lniány/ nie wy-
 in **Ex:** powieſdzanie biała/ iáſna/ co piſe **Corn:** przez co figura była
 c. 25. pieknoſci wolnego ſumienia. Wiec Kora duſza ieſt Świą-
 tnic boiaźni Bożej/ ściſſe opalanie ſumienie ſwoie/ y ma-
 podobnyſz przywilej/ że do ſercá ſwego nie przypuſcił niſi/ tyl-
 ko to/ coby ſumieniu iej/ y boiaźni Bożej nie było przeſu-
 wne: a ieżeli coſolwiek ſpernego/ ztego zbliżyłoby ſie do ſer-
 cá iej/ w mgnieniu prawie oká/ odgania od ſiebie/ y pozyreć-
 plemu ná ſie nie da/ by też oſtátnich ſil dobyć ná to/ według
Prov: 8. *Proverb:* Timor Domini odit malum, *Boiaźń Boża nie na-*
Eccle: 1. *pidzi grzechy. y Eccle:* Timor Domini expellit peccatum. *Taka*

Taka
 niſta
 nie ſa
 balak
 Káwie
 ſiom/
 wey S
 ſey ná
 marác
 miało
 wtecz
 nie m
 rza ſi
 nie w
 tam z
 wány
 ie zád
 fader
 Podo
 vgrun
 pojad
 ſtwán
 grzech
 tnice
 żeby
 odnor
 te ná
 dziny
 mocn
 wnia
 W bo
 Roku
 pláno
 nie n
 w po
 y oby
 dla

Taka Świątelnica bojaźni Bożey była Duszą owego Młodzień-
 niastka/ którego/ gdy Páni jedná nieczysta zeszła niespodziewa-
 nie samego/ y do złego pobudzała/ tak się ná to Młodzieniec
 bałak/ że aż potem Erwawym zplynał: Taka była y Duszą
 Kawiara S. który przez sen tak się opierał nieczystym fant-
 ziom/ aż się z niego krew izucila. Taka Duszą Błanki Krola
 wey Francuskiej/ Krola raz Syna swego Ludwika/ do bojaźni Bo-
 żej napominał: rzekł do niego: wolalabym cie widzieć ná
 marach/ gdybym wiedział/ że masz kiedy zgrzeszyć. Potrzebie
 miało to starego Testamentu Sanctuarium, że było miejsce
 wciekły y obrony: iakoż nie darmo y Joab/ choc się zcho-
 nił mieczá Salomonowego wcielił był ná to miejsce/ y Oltar-
 zą się trzymał; luboć mu to/ (iako proditorio homicidæ) 3.Reg.2:
 nie wstó; to zaś wszystko działo się respektém Arki Páńskiej
 tam zostającej/ przy której nigdy ná puścić/ przed zbuntowa-
 nym pospolstwem wchodząc Mojżesz y Aáron/ zdrowie swo-
 ie zachowali: Moyses & Aaron fugerunt ad tabernaculum.
 federis, quod postquam ingressi sunt operuit eos nubes.
 Podobnym sposobem/ kiedy Duszą ma bojaźń Boża dobrze
 ugruntowana w sercu swoim; niech się w ciebie tego wszystkie
 pożądliwości zayma/ niech wysocy ludzie/ z groźbami/ pochleb-
 stwami/ niech Piekło z pokusami/ wda się ná to/ żeby go do
 grzechu przyniesić/ nie uczynia mu nic; bo się wstoczy do Świa-
 tniei swojej/ to test/ do bojaźni Bożej: wspomni sobie taki
 żeby tu rzekł BOGA obrazić/ CHRYSTUSOWJ zány
 odnowić/ zaśnuć Dobrodziecia swego/ podać zbawienie swo-
 je ná los wiecznego potępienia/ zwłaszcza nie wiedziawszy go-
 dziny śmierci: który wważaniem przeciw wszelkim pokusom/ w
 moćni się przy cności/ nie zezwoli ná grzech. O czym wpe-
 wnia Salomon. In timore Domini, fiducia fortitudinis. Prov.14:
 W bojaźni Bożej nadszedła starczność. Piękny tego przykład
 Roku 1545. pokazał się w Hiszpanij. Zostawało dwu Ká-
 plánów Soc: JESU ná Dworze Krolá Hiszpańskiego/ dworzá-
 nie mieli co sobie zá wielki cud/ że po onych Káplánách choć
 w posrodku prawie ognia pokus/ między ludźmi rozmaitey plci
 y obyczajów/ zostawali; nic się nie pokazało nieprzyzwoitego:
 dla tego znaczny jeden Dworzánin mawiał. Je li Oycowie
 maia

EXEMP:

3.Reg.2:

FIG:
Ex 16:

Prov.14:

miała także stołko przy sobie/ co ich od pokus cielesnych bro-
 ni: tak właśnie/ iako niektórzy mniej uważni/ gdy nas Re-
 formatow bośo zimie widza/ mawiać zwykli/ że ci Oycow
 miała iakieś olejek/ co nim smarują nogi na mroz. Dowiedzieli
 się o tym Król/ przeto posłał poufatego swego spytać Oycow
 o to: Odpowiedzieli: prawda jest/ że mamy takie stołko/ le-
 re nie tylko przeciw cielesnym pokusom/ ale przeciwko wszelki-
 m grzechom obronić może/ to jest/ botażni Boża; która od-
 powiedz Król otrzymawszy/ z całym Dworem swym uznał/ że
 to prawda. *Poczwarte*, uznawam y to/ że Kościół Salomo-
 now/ dotąd tylko miał powagę swą y ozdobę/ póki w nim ca-
 le Sacrarium było/ to jest/ póki Arkę Pańską Jeremiaś Proro-
 cę wchodząc z nią przed Babilonczytami/ nie wyniósł/ y nie sch-
 wał na gorze Synaj; z kad się nie pokaje/ aż na Sadny dzień
 iako piśe Corn: bo lubo porym ten Kościół był restaurowa-
 ny; iednak y w swoich/ y w obcych nie miał takiej powagi.
 Czemuż: bo już Arkę Pańską niebyło in Sacratio, iako on
sephir: piśe: że Rzymianie burząc Jeruzolime/ prożne tylko
 miejsce w Świątnicy Pańskiej znaleźli. Coś się podobnego/
 albo gorszego działo z duszą/ która z sercą swego wypadł bo-
 tażni Boża/ która to za nie ma śmiertelnie. P. BOGA obra-
 ził: bo tym samym/ nie tylko w pogardzie w BOGA ale y An-
 yołow jest. A iako niegdy Prorok z płaczem widział Świe-
 tnicę Boga nieprzystępną pełną Pogaństwa. Vidit gentes
 ingressas Sanctuarium suum, de quibus praeceperat Domi-
 nus: tunc y na te dusze wszelkie pokusy obala się/ stając się pu-
 łem tożyskiem/ y centrum rozmaitych grzechow: iako nauce-
 perony *Neoter*: Ex absentia timoris Divini, sic homo abyssus
 omnium malorum, ac centrum. Na ostatek, iako on Kościół
 y z Świątnicą prożną Arkę Pańską/ całe od Babilonczytami
 y powrotnie od Rzymian/ na ostatek przypieł ruiny; tak y
 dusze prożne botażni Bożej/ śmiały na grzech/ ostatek/ bo
 wieczna czeka zgubą. Czemuż taki przykład przywodzi Beda.
 Znał ten lednego człowieka w którym najmniej botażni Bo-
 żkiej nie pokazywało się/ wydrzeć/ zabić/ zczudzożyć/ za jake
 to w niego było; z napominania/ z Kazania śmiał się/ y co
 wsem napominających się prześladował/ Spowiedź raz w rok/

in Ex. c.
25.

FIG.
L. 6. de
Bell. Iud.

Thren. 1.

Veg. in
Iud. c. 2.

hist. Ecc.
1.5. c. 15.

y to E
 tem
 la rego
 dydow
 Racho
 siaby
 enia g
 dzial/
 ostatek
 zboncz
 ge/ je
 tości i
 gdzie
 grunc
 grzech
 miec r
 on Eto
 rium
 T
 w Su
 Pann
 Propi
 se deb
 moro
 pitiat
 która
 dywo
 jego
 chem
 Swi
 Dwie
 solim
 była
 SanC
 Ros
 sy st
 pilno

Sacrarium Timoris Divini.

34

y to kruciusienko przed prostackiem/ y co gluchym Spowiedni-
 tem synil/ y gęsto mawiał/ a razey bluźnil. Pewniem-
 ia tego/ że w Ciebie bede: gorz ma dość p. BOG Turkow/
 dydow/ Heretykow/ co niemi Piekło napelni; wszystkich zaś
 Zacholikow/ choć grzesznych do Ciebie puści/ inaczey/ mus-
 siałby sam bez ludzi w Ciebie mieszkac. Przysła też osta-
 tnia godzina na tego bluźnierce/ który ozy tylo wyracał/
 dział/ y owsem wyl tak bestya/ Spowiednikow odganiał/ na
 ostatku o pewnym swoim potapieniu opowiadając/ mizerne-
 ztonczył. Bierzmy z tego niebezpiecznego głowieka przestro-
 ga/ że bojaźni Bożej/ ktorey kro zmlodu nabadzie/ iako świat-
 tości takiey przestrzegac potrzeba/ y owsem w dalszych leciech/
 gdzie wiecey/ y wielkych pokus/ tym bardziey Duse swoie-
 grunować w niey potrzeba/ y na naymnieysze wspomnienie-
 grzechu lezac sie obrząy p. BOGA: a prawie ustawicznie
 miec w pamięci y sercu/ oświecający Duse ake bojaźni Bożej/
 on który jest v Proroka: Quis non timebit te, o Rex Gen-
 tium! Jer. 10.]

Nie ta dopiero/ ale dawnieysy odemnie y dowcipnieysy; II. PARS
 w Swiatnicy Kościola Jerozolimskiego/ wpatrzyli Figure-
 Panny Przen: iako świadczy Novar: Solet MARIA per illud Vmbr. n.
 Propitiatorium significari, quod DEI jussu super Arcam el- 264.
 se debebat. Na co przywodzi Andri Cret: tak do Panny Przen:
 mowiacego: Te vniversus mundus continet commune Pro-
 pitatorium. Ciebie cały świat ma sobie za pospolitą blagalnice:
 ktora Figura lubo principaliter sluży Pannie Przenasw: ile w
 dywoicie swoim Swietego nad Swiatemi/ co jest Syna Bo-
 zego ogarnęła: tédnák rozumiem/ że ile jest napelniona du-
 chem naydoskonalszey bojaźni Bożiey/ slusnie moze sie nazwac
 Swiatnica bojaźni Bożej/ Sanctuarium Timoris Divini-
 Dwie okolicznosci w pomienionej Swiatnicy Kościola Jero-
 zolimskiego wważam. Naprzód, że ta część Kościola/ ktora
 była oddzielona na Sanctuarium, albo iako inaczey zwano
 Sancta Sanctorum, lubo w dobrze opatrzonym y zamkniętym
 Kościele zostawała/ przecieś/ im drozśe y zacnieysze w niey rze-
 cy starego Testamentu naydowały sie/ cym też wielka rola niey
 pilność/ y ostrożność była. Ustawicznie Kapłani przed Swia-
 cenicą

de bell.
Iud.

T. 2, S. 51.

Lib. 2.
in Luc.

enica Pánsta ogień palił / onego pilnowali. Ignis in Altari meo ardebit: zewszad dobrze opatrzone było / blachami drogiemi / y mocnymi obite ono miejsce: Tład to niezwyčajney wielkości / dwu dziesięciolokietnych Cherubinow postawiono w sameyże Świątnicy. Fecit in oraculo duos Cherubin de lignis Olivarum, decem cubitorum altitudinis. Przydaje się jeszcze *Joseph*, iż ta część Kościoła / która się zwala Sancta Sanctorum zawsze wśzystka zapona zastoniona była / że y obaczyc nie dano pomienionego miejsca. Piękna to figura Ładźby bogoboyney Duse / ale nayosobliwiej służy Pannie Przenajbardziej lubo była Sancta Sanctorum, Świąta nad Świątami, lub miała straż / nie już dwu / ale wielu Anyołow SS. nad sobą / iako *S. Bern: Senen*: mowi: Affidebant illi innumerabiles multitudines Angelorum, in ejus protectionem. Lubo zewszad opatrzona w złoto miłości Bożej / y w łasce tego w twierdzona: przecie Dusza tej S. od wzięcia rozumu / w alchamboli Bożej twoczyła się zawsze. Obiawił to Anyoł w objawieniu *Birgitt: S.* iż gdy Panna Przenas: przyszła do tych lat / w których mogła poznać co to jest BÓG / pojechała nie tylko go kochać / ale się go też y bać / wyszedłszy zaś z miłości nayıpierwey bojaźni przerażila tej Duse / bo nie tylko z pilności wszelka chroniła się grzechu / ale też z bojaźnią wpatrowała / aby doskonałe wśzystkie tej sprawy były: y chociaż w wszelkiej pilności y straży trzymała słowa / myśli y sprawy swoje / bała się jednak / by w nich nie znalazła się iaka niedoskonałość. Ale osobliwie przy Świątowaniu pokazała Panna Przenas: ostrożność swoją / z bojaźnią Bożej pochodząca. Naprzod, że Anyoł przychodzący / zastał ją iako Sancta Sanctorum za zastonioną bo oddaloną od ludzi / sama tylko w domczku swoim w bogim Sola in penetralibus, quam nemo virorum viderit, solus Angelus repererit, sola sine comite, sola sine teste. *S. Ambrosius*: Tuż gdy wstydła Anyelskie poselstwo / iaka ostrożność w oczach S. w mowie / y w affektach wewnętrznych. Naprzod w oczach *S. Eucher*: wważa słowa Ewangelisty. Turbata est in sermone ejus. Wysłuchłszy Anyoła zturbowana jest / nie mowi in vultu ejus co jest obaczwszy Anyoła. Tład co odpowiada tenże. Non enim Angelum, sed verbum Angeli attendebat.

bat.
ne. no
ebat,
flew ty
ta to s
od sam
mala
ca swo
mowie
dow b
togo /
dość z
plena
nie ni
kich z
sie prz
odpow
iako S
wa /
przypt
Panny
O g
dum
spond
W affe
ostro
na po
dział
stropn
wajai
niey /
warpl
wlad
zeby
swiat
mości
Pan z

bat. O czym wyraźniej *Novar.* Signatè dicitur in sermo-
 ne. non in vultu, quia prae verecundia Angeli, verba audi-
 ebat, in ejus vultu non fugebat lumina. Bo wstydząc się /
 słow tylko Anielskich słuchala / na osobę jego nie patrząc: wiel-
 ka to skromność / y ostrożność w oczach: a przydać S. Anton: iż ap. Nov.
 od samej młodości Panna Przenas: w takiej ostrożności trzy-
 mała oczy swoje / że w domu iężej Rodzicem będąc / na Oyo-
 cą swego S. Joachyma twarz nigdy nie pożywała. Tuż n-
 mowie y tu wielka ostrożność. Zwyczaj to wszystkich Staro-
 dow by nagrubszych / pozdrowionym / powitanym / bywşy od
 kogo / wzajemnie go z podziękowaniem pozdrowić / przywitać;
 dość zacnie Anyol Panna Przenas: pozdrowia / Ave gratia
 plena: Radz pozdronioną łaski pełną: Tę co Panna Przenas:
 nie nie odpowiadał y nie dziękui / ale tylko w myślach wiel-
 kich zостаie: Cogitabat qualis esset ista salutatio: co nie ma-
 sie przypisać żadney niepolityce Tłum: Panny / gdyż lubo nie
 odpowiedziała nie Anyolowi / jednak wczciwość temu czyniac
 tak S. Alb: M. twierdzi / powstała z modlitwy / pokornie glo-
 wa / y oczy spuszcwszy poselstwa jego stoiac słuchala: ale to
 przypisać sie ma wielkiej roztropności / y ostrożności Przenas:
 Panny / dobrze uważającej wprzód / co miała rzecz do Anyola:
 O czym *Novar.* Potius ad Virginis prudentiam hoc referē-
 dum est, nam verborum sensu nondum plenè percepto, re-
 spondere imprudentiæ erat, quæ à B. Virgine longè aberat.
 W affektach zaś wewnętrznych / dopiero wielka bojaźń Boża / y
 ostrożność / najciśniej się pokazała z owej wewnętrzney turbacy-
 na poselstwo Anielskie Turbata est in sermone ejus. Wie-
 dział ten Anyol do tego siedl w poselstwie / do tak matrey / ro-
 ztropney / ostrożney / y wszystko co z czego tak może / dobrze u-
 ważającej Panny; Wierze tak sobie wygotował oracya do-
 niesz / aby była tak nęskrośca / aby w samych słowach okazać do-
 wrażliwość / jeżeli to od BOGA jest poselstwo / nie dał był;
 składał słowa te gdy pozdrowił ją Ave gratia plena. Wierze
 żeby Panna Przenas: nie rozumiała / iż to o takiej świętey /
 światłowej łasce mowa była / zaraz na oddalenie tej wrażli-
 wości / bez odczeka prawie kończy swoy period Domin' tecum,
 Pan z tobą: miało xperonić / że to rzecz o łasce Bożey;
 pizy

przydał potym: *Nè timeas: Nie bój się: aby się domyślić*
mogła/ iż to był od B O G A posel/ gdy y poruśnienia iey wni-
trzne już wiedział/ iako nowie *Caret:* a przecie uważmy: w-
zum Anielski tak doskonały/ nie wpatrzył nic w słowa/ swo-
ich/ czego by się bał *Uasw: Pannie:* ale przejozna ostrożność
Panny *Przenasw:* wpatrzyła znać/ gdy zmieszana została/ i
świeta bojaźnia przerażona *Dusą iey.* *Turbata est in ter-*
monc ejus. Uważała bowiem co to jest: *Syná mi obiec-*
ia/ a ia w Pániestwie żyje/ y żyć sľubowałam B O G U.
Quoniam Virum non cognosco. Uważała okoliczność
sul/ że to w nocy nadedniem/ na ranney modlitwie/ nie wa-
dnie gość przychodzi: uważała że niezwyčajnym trybem/ ten
Anioł pożąwie się. O *sym Luc: Burg: Quamvis con-*
visset apparitionibus, & colloquijs Angelicis quæ spirita-
fient: non tamen hujusmodi, quæ fierent formá humaná
specie virili, eá deniq; Majestate & fulgore. *Lubo* zwycię-
na to była konwersacya Panny *Przenas:* z Aniołami duchownymi
nieznanym sposobem, ale nie w postaci ludzkiej albo męskiej/ y
nie w takiej *światłości.* Te tedy wysłkcia/ y inne okoliczno-
ści dobrze uważmy/ y na nie odpowiedz/ y resoluacya Anieli-
ska otrzymawoy/ y tak uznawoy/ że to nie tyka iey sumie-
nia/ ani całosci Pániestwa/ dopiero odpowiedz z pozwolen-
niem na Wcielenie Syná Bożego w życie swoim/ *dáie-*
Tuż tedy iásna/ że Panna *Przenas:* słusnie się nazwać może
Sacrarium Timoris Divini, *Świątnica bojaźni Bożey.* Za-
pas z tey *Świątnicy* y nam z *Rázimierzem S.* zaciągá po-
trebá cnoty bojaźni Bożey: y że Panna *Przenasw:* ochotnie
wdziela nam tey cnoty/ tak dowodze. *Maiolus* piše o *Żydach.*
Ci nie wiedząc co odpowiedzieć *Chrześcíanom/* gdy im na dwo-
wod prawdziwego *Messyáša* przywozili/ iako na *Imie-*
CHRISTUSA Pána/ *Czárci* wcieli/ choroby rozmaite
wstępowały/ a nawet y sama śmierć/ chcąc tak cięskiego wyc-
argumentu/ wymyśli/ iakoby w *Świątnicy Pánstey/* było
od *Salomóná* na kamieniu napisane *Imie* Bożkie stráśne: y
choć go kto wkładby się tam przeczytał/ to na wysćiu z oney
Świątnicy było dwu stráśnych *Lwow/* na których ryknienie/ ten
ktory pamiatając przeczytane imie wychodził/ cało wysłktego
36

Canic. f.
816.

36penn
enice/
lubo na
wby sie
da sym
ny o c
od Sal
gdy E
rozolim
słuzby
bliżej
wstia
godna
dzis na
venter
est: p
ty/ ko
wy był
ris Do
Chzes
bez gr
iási
wáiac
moris.
jeś ten
przytla
pokaza
reflexi
munic
aut vi
Nie m
trzona
tzyła/
ludzkie
cenie
B O G
Bartu

Zapomniał. Wasz zaś JEZUS (oni mówią) wszedłszy w Świąt-
 enicę/ nie tylko co imię przeczytał/ ale go sobie przepisał/ y tak
 lubo na rył Lwi zapomniał go/ z pisma zostawionego nauczy-
 wszy się y straszne Czarty/ y choroby nim odganiał/ y inne cur-
 dą czynił. Głupie co baie Żydowskie/ bo któryś Historyk ino-
 ny o tych Lwach napisał: y iako ci dway Lwi postawieni
 od Salomona zostać się żywi y na miejscu mogli: w ten czas
 gdy Egipcianie/ y Babilonczanie prawie zgruntu Kościół Je-
 rozolimski obalili. To iednak Pannie Pżenasz: prawdziwie
 służy swym sposobem. Przypuszczona ona była nad innych
 bliżej in Sancta Sanctorum, gdy prawie w powinnowaćstwo
 wešla z BOG JEZUS/ Matka się Boża stawia: stała się
 godna/ że naysławniejsze słowo/ to jest Słowo Przedwieczne
 dziś napisane jest w żywocie jej. O tym Conc: Ephes. O T. 6. c. 7.
 venter! in quo communis libertatis Syngrapha confecta-
 est: Przeto wynosi to Imię z sobą/ wynosi oraz wszystkie cno-
 ty/ które wolane były Duszy Syna jej/ między którymi osobi-
 wy był dar bojaźni Bożej. Et replebit eum Spiritu Timo-
 ris Domini. Zaczynam/ w teyże cności chcąc zaprawić każdą
 Chżeściąską Duszę/ prezentuję naprzód Syna swego/ który
 bez grzechu bywał/ y zgrzeszyć nie mogąc/ a przecie cnota bo-
 jaźni Bożkiej zażywa się. Prezentuję y samą siebie/ nazy-
 wając się Matką bojaźni/ Mater pulchrae dilectionis; & ti-
 moris. A iakoż Święta Matka rodzić w sercach naszych mo-
 że ten Święty płod bojaźni Bożkiej? Dwojako. Naprzód
 przykładem dzisiejszey swojej bojaźni y ostrożności/ która
 pokazała przy Świątowaniu swoim/ w czym czyni każdemu
 reflexio Novar: Labi non potuit Virgo, quae ab omni parte
 munica & tuta, adeo tamen cauta fuit, ne temere videret,
 aut videretur: & qui hac firmitate destituitur, non pavebit?
 Nie mogła zgrzeszyć Panna Pżenasz:/ która zewsząd była opá-
 trzona y bezpieczna/ iednak tak ostrożna/ że nieważnie nie pá-
 trzyła/ y pátrzyć na się nie dala. Ponwore rodzi w duszach
 ludzkich/ bojaźń Bożą/ wnetrznemi łaskami/ wstyd/ y odmro-
 cenie od obrazu Bożkiej sprząwicieli/ które wprasa w Pannę
 BOGA. A tak S. Ignacy Fundator Soci: JESU, na po-
 cztku nawrocenia swego/ nie quia iestze dostronaley w sercu
 swoim.

Eccl: 24.

n. 216.

EXEMP.

swoim bojaźni Bożej/ nienawiści grzechu / obrzydzenie roztępił/ wdał się przed Obraz Nasz: Panny Dzieciatko piastując/ y tak w nie się wpatrzywszy/ nabył tego zgo sobie żył/ to jest bojaźni Bożej/ y obrzydzenia sobie grzechu. A owsem czytam/ że sam Obraz Panny Przenas: tak bojaźni/ y zawstyżenie duszy przynosi/ że przy obecności tego/ by najgrzeszniejszy/ boi się/ y niemoże zbredni popełnić. We Włoszech jedna nieczora w nieczystości żyjąca/ dom sobie jeden naciła/ lecz gdy się wprowadziła do niego / żalować tego poczęła: postrzegła bowiem z przysięcia zaraz namalowany Obraz Panny Przenas: Który pozrentem swoim/ nie tylko na same nieczora / ale i na przychodzących/ bojaźni iakoś odwodząca od grzechu wypuściła/ dla zgo zapamiętała zbawienia swego/ opuścić musiała/ choć już zapłacone mieszkanie. Upadniemy tedy na twarz naszą przed ta Świątnica bojaźni Bożej/ a o tak potężna zbawieniu naszemu cnota/ żebrzmy u niej miłosierdzia/ y przyczyny z Książmierzem S. mówiac: *ut sim: Eruditus & mundus, Divinis eloquijs, Timoratus & ornatus Sacris exercitijs.*

A M E N.

Cythara Mæsti Cordis.

Pro Visitatione
B. M. V.

STROFA 6.

Constans, gravis, & suavis, Benignus, amabilis.
Simplex, purus, & maturus, Patiens & humilis.
Wesol zawsze, skromny także, Łaskawy, wstrzemięzliwy.
Prosty, stały, doskonały, Pokorny, y cierpliwy.

Magnificat anima mea Dominum. Luc: 1.

Ecel. 30.

Paciuci
in Ioan:
L. 15. §. 6.

de Purif.

Iako Pan Bóg/ tak widze y Przenas: Panna nie lubi nęsużbie swojej Melancholika. S. N. Nie lubi Bóg smutnego/ bo przestrzega o to: Tristitiam ne des animæ tuæ, & ne affligas temetipsum. Nie przypuszczaj smutku do duszy twojej, y nie trap siebie samego, y owsem Neoter: jeden dowodzi/ iako wiele ludzi przez niepomiarłowany smutek o potępienie wieczne przyszło. Toż ma y Panna Przenas: Która przez weselostcia zowis/ S. Method: Salve in æternum inde:

sinens

linens nostra laticia. Witay ná wieki nieustáiacá náša radości.
 Nie lubi slug swoich widzieć smutnych: dla czego Kásimierz
 S. vsilnie ia prosi o wesolego ducha: vt sim: Constan, gra-
 vis, & suavis, benignus amabilis. Dowiáduie sie od Anyo-
 la o bliżsim potogu Elzbiety / Ktora lubo cieżyła sie z przyszle-
 go potomka / lec wiedzac co powiedziáno Lwie. In dolore pa-
 rics, zwołaszá w podeślych lećiech bać sie musiała. Wiedziá-
 la wiatim smutku Duśá Janová bo w niemoli grzechu zostá-
 ie: Nie moze zcierpieć Nias: Pánná tego / ale predko przyby-
 wa / y nád swyżay swoy wesole pienie poczyna Magnificat:
 Piśá o Gilimerze Krolu Wándalstím / że zwyćiażony od Bel-
 lizaryusa / wciékt do iedney ná gorze Fortecy / y tam w smutku
 cieśkim zostáiec / prosit / aby mu ná wjenje iakiekolwiek bies-
 dy oney pozwolono / Chleba dla głodu / Gebki dla otárcia lez /
 Lutny dla odagnánia smutku. O iák wiele iest oprosz cey
 Elzbiety / y Janá / ná swiecie ludzi / w cieśkich zostáiacych
 smutkach / turbuia sie cieśko / iedni dla wielkich grzechow / dla
 strupulow o odpuszczeniu ich / o swoim przeznáczeniu: inni o vi-
 trácona láste Pánsta: inni o Mleżá / o Zone / o dziatki / o
 sławę / o substáncya / osobliwie tych časow utrapionych / nie
 wiedzac dokád sie zchronić z ostátkiem / bá y z zdrowiem /
 z dziatkami swemi. Oroż dzis ná oddalenie wszelkich smute-
 kow / nie tylko w domu Zacharyasowym / ale w każdym oso-
 bliwie nabożnym ku sobie sercu / stawa w posrodku Kościola
 S. wesolo wygrawáiacá Pienie Niebieskie / Mistyczna Lu-
 tnia Pánná Przenasw. / iáko ia zowie pobożny Bern: Busta.
 Sami to uznacie S. N. gdy lepiey wważycie. A ia pókażé
 iáko w każdym smutku / wciéktáacy sie głowiek do Pánný Przen-
 wielka y pewna pociecha odnosi. Wprzod niektóre pod čas
 cieśkiego smutku wielce potrzebne / ná pozbyćie iego / przelo-
 żywszy sposoby.

Ako wzwyż pomieniony Krol / trzema rzeczami / to iest / I. PARS
 Chlebem, Gebka, albo pláczem / y Lutnia, cieśyt swoje bies-
 de: tak y Chrzestáński głowiek podobnemí nieco trzema spo-
 sobami / w cieśkim iákim zostáiec smutku / wliżwać sobie ma-
 se swoiey mizeryi. Naprzod w smutku swoim / ma sie vda-
 wać dla posilku wonatiznych sil Duśe swoiey / nádmordowá-
 nych

Procop:
L.4.Vád.

S. 2. de
Vist.

nych myślami frąsobliveni / turbacyami: Do Chleba, a do Chleba nie ziemskiego / ale Anielskiego: to jest dożywiania cęstego Niasw: **SARRAMENTU**; Który między innymi cudownymi skutkami / ma też ten / że osobliwa w wyrażeniu y w smutku pociecha Duszy przynosi / ona uspokaja / do zgadzania się swola Boża / y sit tey przeciwko dalszym wyrażeniom oddaje. Jasno bardzo / lubo ięże pod Figura / podał nam **DUCZ** S. tego naukę przez Salomona: ten w melancolicznych zaśedy myśli / osobliwie o niestateczności świata / bogactw / rostkossy / także tam apostrophe do Bogos / a podobno w osłab drugiego / do siebie samego czyni. Vade ergo, & comede in læticia panem tuum, & bibe cum gaudio vinum tuum. Idźże tedy, ażywaj w wesoloci Chleba twego, y pij w radoci wino twoie, gdzie S. Cyrill; Ierosol. przez Chleb woselający rozumie Chleb poświęcony / Chleb Anielski / to jest przynależ **SARRAMENTU** / y przydaje zaraz co ten Chleb Święty w Duszy przyjmującego sprawuje. Ubi sumitur cum gaudio --- tunc anima impinguatur, tunc spirituales vires reficiuntur, & charitas singulariter fervescit. Gdy kto tego Chleba wesolo żywja, w ten czas dusza sytniejsza, siły duchowne wzmacnia się, y miłość zapala się gorętsza. Zaczynam z tego idzie / że też y rezum / przeciwko melancolicznym myślom / y wola / iako y inne wewnętrzne affekty / przeciwko turbactom / y žalom / dla osłab poru im dania / majnieysze się staia. Psalmista Pański głosi: ei sie tam zwielka resolutya swoia / iż y w posrodku największego nieszczęścia / nie miał się smuć / ani żwójżć. Nam ergo si ambulavero in medio umbræ mortis non timebo malum: przydaje zaraz fundament nadziei swojej / że **DUCZ** z nim był. Psal. 22. Quoniam tu mecum es: ale to ięże zdawis cos więcej niż Dawid / czyni sobie fercą dodawał: Miał iakis stol / z ktorogo posilona iego Dusza / przeciwko wszelkim nieszczęściom / mężno się stawiała / mowi bowiem także: Parasti in conspectu meo Mensam, adversus eos qui tribulant me. Prawie po **Alac**: hic spolite jest rozumienie **DD. SS.** że ten stol znaczył Mensam Eucharisticam, to jest Pizen: **SARRAMENTU**. Sama ta go Figura y Obraz / w duchu obławiony Dawidowi / cał go wzmierdził; że w posrodku nieszczęścia / nie zalał się / nie żał

Imucl /
Pizen:
niu pa
pociechy
SARRA
ści zro
stole / o
praela
illud p
induca
mortis
ch, ka
ści duc
bacy y
liczony
nach S
Aloisy
naszym
kotatu
lym z
zachw
fo / je
był /
tego z
wielke
ściele
Pania
porzo
w nie
ME
S. C
porcy
dze o
Pizen
Strab
cyach
dziem

Cythara Masti Cordis.

39

Imucl! Non timebo mala: a iakoż sama rzecz / to jest sam
Przen: SARRAMENT / gdy go Pro nabożnie w utrapie-
niu przymiut / sił mu dusznych nie ma dodać y oraz wwelelić /
poćieżyć Dusze tego. Dla tego Cle: Alex: nazywał Przen: SA-
RRAMENT Sanctum laticiae fluentum. Światym weso-
łoci źródłem. Dla tego tenże Dawid S. wspomina na tym-
stole / o Winie wwelelającym. Et calix meus inebrians, quam
præclar⁹ est: do którego zapraszać S. Ambr: mówi: Venias ad
illud poculum, quo fidelium inebriatur affectus, ut laticiam
inducat de remissione peccati, curas sæculi huius, metum
mortis, sollicitudinemq; deponat. Przysap do owego kiel-
icha, którym wernych wpoione bywają affekty, abyś nabył weso-
łoci ducha, dla odpuszczonego grzechu y frasunkom świeckich, tur-
bacy y bojaźni śmierci od siebie pozbył. Ta probe tego nieprze-
liczonych prawde byłoby dowodow y przykładow / na Batazys-
nach Senenstich y Bononstich / na S. Ludwinie / Kolecie /
Alotzym / Stanisławie Kostce; ale przestąpmy na jednym-
naszym Reformackim / pod Rokiem 1583. czytamy o B. Mi-
koluś Sackorze / o którym przydaie historyk / że ledwie w cás-
nym Zakonie S. Franciszka / znalazłby którego S. w gwałtownych
zachwyceniach bywającego / iako ten bywał. O nim tedy pi-
śe / że po przyściu Przen: SARRAMENTU / pospolita to
była / zachwycenie w duchu / w którym wielkich poćiech Duszy
tego kosztowała: nad to kilka razy trąciło się / że nie mogąc
wielkości wesela wnetznego znieść / zaciwży płaszcz po Ko-
ściele stał / y innych przytomnych / osobliwie dzieci do sta-
tania pobudzał. Tadei ten zwyczaj był prawie od samego
początku Kościoła Chrystusowego / że Chryścianie w smutku
w niebezpieczeństwie takim bywży / po poćiechu do Przen: SARRA-
MENTU wdawali się: dla tego Megennicy SS. (iako
S. Cyprjan piśe) przy sobie go nosili / aby do ostátniey oney
porzuci / mieli się zym posilić / y poćieżyć. S. Alara wermos-
dze od Saracenow bywży / z całym Klastorem do obrony
Przenas: SARRAMENTU wdala się / y poćiechona jest.
Strabo także piśe o Leonie III. Papiezu / że w wielkich turbá-
cyach y trudnościach będąc / w każdy dzień albo siedm / albo
dziewięć razy / Miśa SS. odprawował. Ta to pamiętać-
má! /

Cl. Alex:
L. 2.
Padag.

in Psal
118. S. 15.

Chr. Ref.
P. Maria
L. 5.

EXEMPE

de reb:
Ec. c. 18

máta/ osobliwie owi/ ktorzy w utrapieniu/ w smutku/ gryzą się
tylko sie sobą sami w sobie/ ale o Spowiedzi/ o Komunii/ ani
wspomina: mówia/ nie chce sie w biedzie y pacierza mówić
żał ciężki na sercu/ do Spowiedzi/ do Nasz: SAKRAMENTU
nie dopuścić: bá y owsemci by to w ten czas/ i
to owo dziećci zgłodniałe do Macierzyńskich pierśi dra się/ i
y oni mieliby się garnać do Nasz: SAKRAMENTU/ do
hom. 60. czego S. Chrys: napomina każdego. Nonne videmus, quan-
tā promptitudine parvuli papillas capiunt, & quanto impetu
labia vberibus affigunt. Accedamus cum tanta nos quousque
alacritate ad hanc Mensam, & ad vbera poculi Spiritualis.
Drugi sposób wzwyż pomieniony Krol miał na wzięcie wody
swojej/ Spongiam. Gebke, która znaczyła obficie łzy. To co
tuż podobno/ owe płaczliwe Mągdaleny/ które w smutku nie
nie umiecia/ tylko płakać/ lamentować/ wstarczać się/ rozumieć
bada/ że im podobnym sposobem za lekarstwo na smutek/ po-
zwole napłakać się/ albo im to słuchanie pochwały: Prawda
jest/ że płakania/ zwierzenia się smutku drugiemu swojemu/ nie
może ogółem ganić: bo wiem/ że sam Pan CHRZYSTUS
zwierzył się smutku swojego Ojczym. Tristis est anima mea
usque ad mortem: ale zdrayce Judasza nie wydając. Wiem
Moral: że y Grzeg: S. napisał. Tristitia vlcus silentium: boli bāt-
in Job. dzo wrzód puki go nie otworzą/ tak żal bardzo trapi/ puki o
nim nie powieś innemu. Ale ganić chce owe płacze/ żale w
skarżania się na tych/ ktorzy z tego żalu przyczyna są/ przez
drugiemu złączone z niecierpliwością/ z pragnieniem zemsty/ z
aggrawowaniem krzywdy sobie uczynionej/ z posadzeniem
wzwoływaniem na drugiego rozmaitych rzeczy: a choćby nie
nie było/ choćby same prawdę przed drugim powiedział/ y to
niebezpieczna jest/ dla oślawienia bliźniego twego; gdyż ledwie
niektorzy Rzyśkowie mogą wymówić od ciężkiego grzechu o-
wego/ który choć iednemu takiemu/ co nikomu nie powie dla
wzięcia żalu na sercu wyświ ośobe/ która go nie słusnie tak
ciężko żałowała. Zły to taki płacz/ y nie może być skuteczny
dla uspokojenia smutney Dusze. Zaczynamy raczej tak Gebke/ na
ścieranie/ na znieślenie tego smutku: Chcećli w smutku prawdzi-
wo znaleźć pociechę/ wmarć w sobie y iżyć od nieszczę-
nia!

nia! wstarczania sie! y oczy ile mozna od płaczu: bo to są nie-
 doffenalosc poczyta S. Thom. Quod aliquis sic planctivus 2.2.Q.129
 ad defectum pertinet. Razey tedy w smutku twoim/ obroć a.4.
 Dusze swoje do BOGA Szworce y Potieszyciela twego/ przed
 nim samym wyley jal Dusze twoiey/ pokornie mu są on Bzyż
 dzietulac/ na wola tego S. oddać sie o miłosierdzie y poće-
 che prosiac: temu tylko samemu krzywdy swoje opowiaday:
 a bądź pewien/ że tym samym/ w krócie otrzymasz izy z oczu two-
 ich/ albo cie BOG nowa siła wzmierdzi przeciwko tym wra-
 pieniom/ albo cie wzwolni od nich. Miał tego przykład w SORIP.
 Piśmie S. naprzód na Jobie/ nąd którego pewnie ty/ nie zo-
 stałeś w wiekłym nieszczęściu. Przychodza do Joba przyja-
 ciela/ wzię mu chca smutku/ aż mu co leższe smutku więcej
 dodać: Consolutores onerosi estis vos omnes: A czemuż Job. 16.
 to? bo już pociechy w smutku swoim gdzie indziej/ to jest/
 sam w sobie/ w skrytości serca swego szukał/ y ona znalazł. Con- c. 7.
 solabitur me lectulus meus, & relevabor, loquens mecum
 in strato meo. Toż czynił y Dawid/ w cięskim zostając
 smutku/ nie już o doczesne rzeczy/ ale o duchowne/ znąc skrupu-
 lami strapiony o stanie dusze swojej/ Dum dicitur mihi quo- psal: 41.
 tidie, ubi est DEUS tuus? aż on do Pałki własnego serca
 wdać sie/ nikomu nie powiadać/ sam w swojej duszy płacze.
 Hæc recordatus sum, & effudi in me animam meam. Wy-
 latem w sobie Dusze moie: Z tego napomnienie takie czyni Mané: loc: cit.
 do niecierpliwego teżył ludzi: Audis? in suam non in alte-
 rius animam, suas querendo miseras effudit David? Cur
 tu &c: Słybyś że Dawid mizerye swojej/ w własna Dusze
 nie w cudzo/ wstarczając sie wylał? Czemuż y ty niemaś w so-
 bie tego ztrawić? czemu już nie przed jednym/ ale y przed tak
 wiela wstarczał sie. Pięknie takiego y S. August: napomina:
 Audisti ab irato verbum, à dolente, à succensente, moria- S.237.de:
 tur in te. Quare proditur? quare profertur? Non enim si in Temp.
 te fuerit, disrumpet te. Wstąpił od zagniewanego, od zturbo-
 wanego, od namiętnego sie słowo, a wmorze go w sobie? Cze-
 mu go wydał? obawiał innym? Czyliby to słowo, gdybyś go przed
 drugim nie powiedział, rozsadzić miało. Mógłś sie w tym w-
 twierdzać y innymi świeższymi przykładami. Joan: Taul: ps Inst.c.31.
 H 3 fe

Se o jedney Pánience bardzo światobliwej; Peora/ gdy tey spytano przed śmiercią iakiemby sposobami tey światobliwości dośkapita/ między innymi powiedziała: nayspierwey. *Afflictio meas, nulli, nisi DEO conquesta sum.* Nikomu sie wtrapienia mego nigdy nie zwierzała, tylko samemu Panu B O G U. *Vinc: Carafa;* często sobie sam mawiała/ *DEUS, & ego, ego, & DEUS,* / . cum hoc vno & solo cordis arcana communicanda esse: iakoby rzekł: w smutku myśleć sobie mam/ że nie mam na świecie tyleo B O G U/ a ja; komu innemu zwierzyć sie biedy mojej nie mam. Włec to tyleo samemu B O G U mojemu powiem. Piśło S. Grzeg: *Nanz: o Mārce swoiey/ że w wtrapieniu/ gdy ogrom na płacz sie zbierało dla żalu serca/ majnie odpor temu dācie/ Klādła znać Rzyżā S. na ogadach/ y tym sposobem tyj samowała. Day B O G U/ żebyście wszystkie niecierpliwe w smutkach waszych/ nie tyleo ogady swoie od zbytecznego płaczu/ ale tej y iezyki/ od złorzeczeństwa/ wskazywania sie/ ostawiania innych/ wzwyż pomienionym sposobem odzegnaly/ y postromily w sobie.*

II. PARS

Trzeci sposób na wsmierzenie smutku swego miał Król pomieniony Cytharam, *Lucia;* a ta niechay nam znaży/ nader pomocny sposób w wszelkich smutkach/ to test sama Panna Przenas:/ albo wdawanie sie nabożne do nley. Jużem wzwyż powiedział Doktorā/ Peory Panna Przenas: Młystyczna Lucia nāzwał; teraz drugiego przywodzi z Teoterykow/ Peory co twierdzi/ y zaraz rācyo dācie: *Omnium promptissime in Mund. Symb. L. 22. c. 4. MARIAM Virginem hęc imago (Cythara) convenit,* quā adeo nunquā fuit dissona, ut nec minimum actualis vel originarię culpę, delictum commiserit. Je wszystkich naylepiej to pobowienstwo Lucie przystoi Pannie Przenasow:/ Peora nigdy nie była odstroiōna/ gdyż naymnieyszemu/ lub wzynekowemu/ lub pierworodnemu/ nie podlegała gzechowi: Tā tedy Młystyczna Lucia/ nie tyleo B O G U/ ale y ludziom/ osobliwie w smutku zostaiacym/ dzis przy Nāwiedzeniu Elzbiety weselo przygawa: ma albowiem Panna Przenas: skuteczne sposoby dla oddalenia albo wsmierzenia smutku wszelkiego w sercach wtrapiionych ludzi. Kiegi Sedziow wspominał/ idę do Apsa Corka Taleb/ odiezdaiac z Młajem z domu Oycā swego

FIG.

go/ Pro
znac n
profi
mi/ al
Da mi
da & i
Tlumā
rozśade
Figura
tezyka
ciemi
bie/ y
progre
sta vt
bada l
pleklo
niem
sti/ ce
dobrze
Irrigu
aquis
spolob
dostan
cham
Sistor
tācieg
ba pr
ste /
gniey
Pann
na su
dosc
w jyn
dia 2
wara
Ra o
wie

gor/ Prory w polagu dat tey iuz byl pewne polat albo rolet/ ale
 anac na gorze/ y dla tego suche: z zaloscia tedy westhnowszy/
 prost Oycu aby to wczynil Pania/ nie tylko nad temi suchy-
 mi/ ale tez y nad wilgotniejszyemi gruntami/ gdy tak mowi.
 Da mihi benedictionem, quia terram arentem dedisti mihi, lud. 1.
 da & irriguam. Nie mogtem na to miejsce Pisma S. miec
 tłumaczę: ale in sensu allegorico poddawszy rozsadek swoy pod
 rozsadek Rozsada S. niech mi sie godzi to miejsce Pisma S. pod
 figura stosować do Panny Przenas: Aza tłumaczy sie z innego
 tezyka *adornata* ozdobiona. Rozj mogli miedzy ludzmi wby-
 tiami ozdobniejszy byc nad Panna Przenaswo: Prory ozdo-
 bic y Niebo samo wydzivic sie nie moze. Quae est ista quae
 progreditur quasi aurora consurgens, pulchra ut Luna, ele-
 sta ut Sol. Per terram arentem, przez role suchy/ rozumieć Cant. 4
 beda ludzi/ Prorych smutek/ utrapienie prawie wysuszylo/ wy-
 pieklo. Per irriguam inferius, albo ziemia wilgotna/ rozu-
 niem poietchy w smutku/ wżenie w zalu: Ociec tedy Niebie-
 sti/ ze Corke swoje naymilsha co jest Panna Przenas: wyposazyl
 dobrze/ bo widze ze w poss swoie dostala Panna Przenas
 Irriguam superius & inferius, terram arentem & irriguam
 aquis. Riedy z darcu Bozego otrzymala Przywili/ y takie
 spoloby/ ktorzy terram arentem, to jest w smutku cieprym
 dostajacych ludzi moze skrapiac/ odwilzac rozmaitemi pocie-
 chami duchownemi/ y enych w utrapieniu posilac/ y vmacniac.
 Historye albo bayki Poganistie pisa/ ze Luthia Orfeuszowa/
 takiego skutku byla/ iz Melodya swoia/ gory/ karmienie za so-
 ba prowadzila/ ale nie pisa zeby miata kiedy za soba Mro-
 ste/ a tym mntey Niebieskie powabic Wody: Daleko stures-
 zniejszy jest Melodya/ mistyczny naszy Lutni Przenaswo:
 Panny/ bo y Wody a iesze Niebieskie/ to jest/ last y poietchy/
 na suchy/ smutne serca zprowadzic moze. Czego czymwist-
 dost dokument na Janis/ wzywocie Elzbiety. Coz byl Jan
 wzywocie/ tylko terra arens, ziemia wshla w lasce Bozey
 dla Adamowego grzechu; Getal na Panna Przenas: powinno-
 waca swoje/ aby na tey slowa skropilo Niebo Dusze tego/ las-
 ka ozywialoca. Da mihi irriguam, ledwie co ta Luthia o-
 zwie sie. Ut audivie salutationem MARIE, sz na wshla-
 Dusze.

Duże Janowa/ rosa łaski Bożej zstępuje/ y onego ożywia:
 owsem widze coś podobnego/ dziś sie prawdzi na Janie/ co
 ap. Pier. Strabo napisał. *Ji dwu sławnych Lutnistow o lepsza postać*
 L. 24. c. 46 gdy jednemu z nich na samym dograwaniu bardzo potrzebna
 zerwała sie strona. Cicada (to jest konik/ albo świerzeł pol-
 ny) na miejsce tey przyleciawszy/ w należnych głosach on-
 zastąpił/ y tak koncertu dokonał: co podobno bayka. *Lec*
 coż prosi Jan w żywocie Matki był/ tyleś iakoby Lutenia do-
 stroiona dla grzechu Adamiowego; miała ta Lutenia czasu sw-
 go na pustyni głosać zabrzmić. *Ego vox clamantis in de-*
serto, ale strona zerwana/ Duśa tego prozna łaski Bożej
 w smutku ciężkim na ten czas zostająca: mogła z Jobem *Job: 30.*
 mentować: *Conversa est in luctum cithara mea.* Przyl-
 cule tedy/ a raczej przybiega Panna Przenas: z swois ciałem Lu-
 tnia na peratowanie tego/ aż wnet przy Melodij tey na głos
 tey/ już y Lutenia Janowa napełniona łaską Bożą/ nie tylko
 wesolo sie odzywa/ ale też y śpaje. *Exultavit infans in vi-*
ro ejus. Co wyświadczyła w tym razie Janowi Panna Przena-
 to gotowa zawsze wyświadczyć y każdemu w smutku by naj-
 większym zostającemu: gdyż y samo tey imie wspomniane w
 smutku/ w utrapieniu by najcięższym/ wsmierzać zwykło smu-
 tek/ y weselosć duchowna przynosić. *Acz mogł bydz/ iest/*
 albo będzie/ w cięższym smutku/ utrapieniu/ y bólach/ iako P.
 JEZVS na Rzyju/ zbliżający sie już ku Stonaniu; a prze-
 cie nauza Veg: iż gdyby był P. JEZVS/ choć wstami woy-
 mowit to Janie MARYJA/ tedyby ow smutek w weselosć/ a ból
 w wcieche obrocił sie CHRYSTUSOWJ. Pyta sie bowiem
 ten Author, czemu to P. JEZVS z Rzyja do Nas: Panny
 mowiac/ nie wspomniat imienia tey? nie rzekł MARYJA/ ale
 Mulier ecce Filius tuus. *Niemiało oto Syn twoy. S. Chryste*
daśe wprowadzisz przyczynę/ to iest/ żeby wspomnieniem wyra-
żnym Imienia tey/ żalu większego w sercu Matczyniśkim
nie pobudził był. Lec pomieniony Autor inna przyczynę dał
se: to iest/ chciał CHRYSTVS Pan/ aby za grzechy nasze
tak naywiększe bole wciérpiat/ bez walki iey folgi/ y pociechy
ktorey nie miał y od samego Oycy Przedwiecznego. DEUS
DEUS meus, ut quid dereliquisti me. Niechciał tey tedy/
 y od

FIG.

In Iud.
c. 5.

y od Matki swojej mieć / dla tego nie wspomina Imienia
 MARIJA / bo wiedział dobrze / że samo to Imię / wielka po-
 ciecha y ulga w mękach przyniosłoby mu było. Noluic MA-
 RIÆ nomen sumere: nè s. dolores & cruciamenta dulcesce-
 rent, tanta enim est hujus nominis suavitas, ac delicia in-
 illo, omnis amaritudo in CHRISTO, in miram dulcedinem
 converteretur. Solo MARIÆ nomine, Oceanus, & amari-
 tudo Passionis CHRISTI, Saccaro dulcior reddi posset.
 W cięskim także zostate smutku Jozef S. brzemienno widział
 wsty Nas: Pánne / tajemnice nie wiedząc z myślami sie mor-
 dui / zego ná ostátet nie mogac znieść / wymyślił opuścić ja tá-
 semnt / voluit occultè dimittere eam. Czymże Jozef S. tes Matt. 1.
 go smutku y wąpliwych myśli pozbyt? Odpowiadam: samym
 Imieniem MARIJ / które wstyłat przez sen od Anyoła. Noli
 timere, accipere MARIAM Cōjugem tuam. Co wpátruie do.
 wciłpny Novar. Dulci hoc nomine trepidantem, tranquillum, n. 1184
 reddere voluit ac sedatum. Co y ná Rodzicu pierwszym /
 dobrze przed przystięm Naswietłey Pánny pokazało sie. O-
 łobliwa rzec Anyol Pánstí obíawil raz *Swietey Birgittie* o Reu. Ser.
 Adamie: to iest / iż on / lubo w Raiu zgrzezył / potym iednak Ang. c. 7.
 gdy ná mizeria wygnány zostal / aby miał zgrzezyć / nie ma tes
 go pismo: albowiem od tego času / przypominając sobie iż
 swiedziony od Żony / cięsko tak dobrego Stworca swego roznies-
 wal / w smutku serdecznym y potucie zostawał: á przecie co ná
 kwe poyzral / albo sobie wspomnial / niezmiernie bolal: gdy tedy
 w takim zostawał smutku / miłosierny nád potutuiacemi BOGI
 wymyślił go pocieszyć: przeto obíawil mu / że z plemienia tego
 miała sie narodzić Przenas: MARIJA; y owsem same tey
 słowa / które ná Wcielenie Syná Bożego pozwolíc miała /
 obíawione mu były: z czego w onym tak cięskim smutku Adam /
 choć to iestże nie ná ławie / tá nádzieła tego była / y bárdzo
 dlugo tego czekać było potrzebá: átol iednak niewypowiedziá-
 na z tego odnośt pociecha / co tám obfernio Anyol *Birgittie*
 S. opowiedzial / á potym zátónczył mowa do Pánny Przenas:
 Sicut Angeli in celo ex hoc latabantur, quod Te o Mater
 DEI, ante mundi constitutionem, nascituram pravelebant:
 ita & Adam, ex præscentia tuæ natiuitatis, magnum gau-
 dium,

dium, & exultationem habebat. Iako Aniołowie w Niebie z tego się radowali, że wiedzieli iż Narodzenie twoje, przetrwało było przed stworzeniem świata; tak y Adam, dowiedziawszy się iż sięś narodzić miał, niezdolnie wesele, y pociecha odniósł. Tak wielu innych w cieśkim razie/ wdawszy się do Panny Przenas: osobliwej pociechy/ y racunku tey doznali. Jako czytamy w

EXEMP. Historyách o Arclu iednym Brytonow/ który wewnątrz na tarczy swojej miał Obraz Nias: Panny namalowany. Wielekroć na Woynách w cieśkim razie był/ a pozurat na cym Obraz nabożnie/ záraz pocieszony poratowany bywał cudownie: Ztego też doznał y Heraklius przeciwko Persom. Jakoż dawny to jest w Litaniách Lorezańskich tytuł Nias: Panny. Consolatrix afflictorum. Poćiechyielko utrapionych. Elian.

L. 14.

c. 22.

HIST.

pisze o iednym Tyrannie Tyrus nazwanym/ że ten bojąc się rebellij w poddanych swoich. Naprzód w Królestwie onym zakazał pod gardłem/ swoim gadać iednemu do drugiego/ cieśkie to rzecz była/ ale poddani należeli na to sposob/ bo gestami znakami tak/ ieden drugiemu wyiawiał myśli swoje: a gdy y tego zakazano/ oni postaręmu twarzy marżeniem/ oczu mrużeniem swoje odprawowali korespondencye/ a gdy y tego broniłono/ nąścierali zshedfy się do tupy/ żalosc swoje wzajemnym rzewnym płaczem pokazywali: iuż tu Tyran nie mogąc zaburzyć płazu/ wyiachał z Woyskiem aby ich mieczem zgubił/ ale zdesperowane pospolstwo/ rzuciwszy się na niego/ chaniebnie go mordowali Tyranná. Nie taka jest/ S. N. Arłowa nąska Maska miłosierdzia Panna Przenas: / zabraniać ona płazu/ bá y nieda płakać dlugo/ ani w smutku zostawać/ ale przycyna zaraz oddala płazu/ y smutnemu sercu przynosi rozwelewanie. Jážym wшыscy smutni/ ztrapieni/ macie oto wdzięczno brzmiaca y w smutkách wveselaiaca Lutnia / to jest Panna Przenas:; do niey iako dziś Jan S. przyniósł po pociechu postać wdawać się macie według kieb: Tristatur aliquis? contrivó ad Nomen MARIE cedit omne nubilam, lercum redit. Uleżeli kto smutny jest, nąstychmiasz na Imie MARTI wstepuje w pesel kie zamieskanie, a wesoła wraca się pogodá. Novar: z stárych Kościelnych Pisarzow to ma/ że w Kráiu w którym Przenas: Panna mieszkała z Dzieciotkiem P. JEZUSZEM/ ludzie wies

L. 1, c. 2.

dzaci
brch
mylnie
dzieci
sobie
ad Filiu
niamus
y imier
senia
quomo
& exte
& trib

Stroph
C
M
By
Gr

Z
waia
to tes
być;
wiec;
mne
gadán
iako
lucru
auter
Pi/ lu
siega
quid

dzaci je tylko kto obaczył Świąta one pare/ sąraz by naycież
 brch smutekow pozbywał/ przeto bardzo często smutni ludzie
 mylnie na miejsce y Domku Niasw: Panny przychodzili/ wo
 dziec Matki Niasw: y p. JEZUSA/ y pospolicie mawiało
 sobie ztapieni ludzie. Veniamus ad MARIAM, veniamus
 ad Filium MARIÆ. Podobnych ta słow sążys do was: Ve
 niamus ad MARIAM: y owsem tak imieniem naszym/ iako
 y imieniem wszystkich ztapiionych ludzi/ do tey Matki pocies
 senia pokornie modlmy się z Berni S. Tu Domina vider,
 quomodo sumus amaritudine pleni, intus sumus gementes,
 & exterius flentes --- converte luctum nostrum in gaudium,
 & tribulationem nostram in jubilationem. Amen.

Schola Linguarum.

STROFA
 Corde prudens, ore studens, Veritatem dicere.
 Malum nolens, DEVM colens, Pio semper opere.
 Bym bez zdrady, w vsćiech prawdy, Nauczył się zachować,
 Grzech porzucił, siebie zucił, BOGA z sercá milować.

Pro An
 nuntiat:
 B. V. M.

Cogitabat, qualis esset ista Salutatio. Luc: 1.

Z Dawna to jest rzecz między ludźmi piękna/ y pożyteczna/
 w rozmaitych językach być ćwiczoną. S. M. Dla
 tego/ w porzomnych Państwach/ pospolite na to by
 waia fundowane szkoły. Lec duchownie mówiac/ łatwieysza
 to jest/ y we wszystkich Cudzoziemskich językach biegłości na
 być; niżeli język swoy nauczyć dobrze po Chrześcijaństwu mo
 wić: y owsem naydzień szkoły/ w których y bestye nie rozumie
 mne nauczyć czego/ a nawet y po ludzku gadać/ iako słyszymy
 gadające niektóre praki; na sam nasz język o škole naytrudniejszy
 iako Apostoł S. przyznaje. Omnis natura bestiarum, & vo-
 luerum, & serpentum, & ceterorum, domantur --- linguam
 autem nullus hominum domare potest. Język bowiem ludzki/
 ki/ lubo często złe gada/ to jest/ gdy bluźni/ przeklina/ przy
 siega/ znieważa; naygorzej iednak/ gdy iak Cudzoziemiec ---
 quid pro quo, powie: to jest/ naygorsze viciu języka ludzkiego

tego! Kłamstwo! nieprawda! bo prawie pospolicie ludzie / są
nie co sobie mają. A do którejżeby też szkoły oddać ten nie-
czwiczony nasz język / aby się prawdy nauczył mówić / y do
Chrześcijańsku gadać? Oto dziś gdy pierwszy raz mówiąca
Panna Przenas: słyże / tak mi się zda / że się nam Akademia
do nauczania się wszelkiej prawdy otwiera: bo uważam / że y
Angielski język / musiał tu bydź wprzód na egzaminie. Delibor
rnie widze Panną Przenas: Cogitabat qualis esset ista saluta-
tio? Sprawiać się z słow swoich Anyotowi kaze. Quo-
do fiet istud? Tę to aby iak najlepiej szczerę prawdy do-
wspominając sobie na niegdy oszukana w Ksiu Lwa. *Rebi*
In animo secum volvens deceptionis primæ calum. *Wid*
iako niegdy Krolewicz nasz do tej szkoły dla nauczania się
prawdy / oddał język swój / modlać się do Panny Przenas: *Rebi*
sim: Malum nolens, DEUM colens, pio semper opere. Cor-
de prudens, ora studens, veritatem dicere: y my tak wyzna-
my. A ia pokaze / iako y Panny Przenas: cnoty szczerosci w
słowach / y powiadańia prawdy użyć się mamy. Wprzód prze-
ciwko pospolitemu grzechowi Kłamstwa potrzebna przelożymy
nauka.

I. PARS.
L. 4. L. deméd.

Wprzód powiedzieć mi potrzeba: co to jest Kłamstwo / y
pozi jest grzechem? Kłamstwo tedy według Aug: S. jest
gdy kto powiada o czym / nie tak / iako w samej rzeczy jest / albo iak
to on wie / aby oszukał bliźniego swego. Wiecej tedy żartem
albo z nagley potrzeby / iako to ochraniać drugiego / kłopot
wchodząc swojej / byle zrad nie miał iakiej kłopoty bliźni-
albo też w małych rzeczach nieprawdę powieść / albo zaprzeczyć
prawdy / grześć grzechem powśednim: lec gdyby z Kłamstwa
swego miał kłopot znaczna / albo kłopot bliźni swego / iako się to
trafia / w przedawaniu / w skargach na drugiego; w ten czas kłopot
mając grześć grzechem śmiertelnym: przydaje / że choćby w małym rzecz
czy albo żartem okłamał; jeżeli przy tym rozmyślnie rzekł:
przysięgam BOGU / dali BOG re: grześć iuz śmiertelnym:
bo grzech nowy kłopotoprzysięstwa popełniać. Tę jest 390
ona nauka Theologów Moralnych. Takowy tedy język Kłama-
liwy / nie ma miejsca nie tyle w szkole CHRYSTUSOWE-
WEL / ale nawet y w szkołach Pogańskich rozumniey być.
Tę

Nie miał naprzód miejsca w Pogaństwie rozumniejszyego; bo
 y tam kłamstwa surowie zakazowano/ y one karano. Zakazo-
 wano: bo w Atenizykow prawo na to było. W Rzymian zaś
 iako pisał Drex: za największa imienia swego miano obelge
 kłamstwo papelnici/ y wprzód życie woleli tracić/ niż kłamać.
 W Persow dwa rodzaje ludzi najwyższoniesze byli/ to jest, dlu-
 żnicy/ y klamecy. Tład to karano kłamstwo y w Pogaństwie:
 bo August Cesarz/ nieślężnego Pampila/ który wbystro życie
 strawił na kłamstwie/ nie kazał grześć w Rzymie/ ale psom/ y
 psakom ciało tego wyrzucono: przeciwnym sposobem/ cenze-
 Cesarz zawotowawszy Egipt/ Kapłana samecznego Epamir-
 nunda wolnością darował/ y niezwyčajnie wziął/ tym tylko
 respektem/ że się dowiedział/ iako nigdy na niego nie pokazo-
 wało się kłamstwo. Dopieroż w szkole CHRYSTUSOWEJ
 kłamliwy ięzyk miejsca mieć nie może. Czemuż: bo się z nim
 P. JEZVS nie potrafi rozmówić/ nie umie klamek gadać ię-
 zykem Chrystusowym: któryż jest ięzyk Chrystusow/ y mowa
 Chryścianańska: nie inby tylko szera prawda/ bo się sam P.
 JEZVS tak nazywał: Ego sum via, veritas & vita. Ia ie.
 tem droga, prawda, y żywotem. A Apostoł w tego szkole wy-
 kazany/ tego Chrystusowego ięzyka drugich wzać/ tak mo-
 wi: Sic autem sermo vester, est, est, non, non. Niech będzie
 mowa wasza iest, iest, albo niemasz. Jakoż było to za pierwia-
 szeń Chryścianaństwa/ gdy co Chryścianin powiedział/ powin-
 no było bydż miáne za poprzysiężona prawda: co notuje Clem:
 Alex: Sur: pisał o S. Antimiusie Biskupie Tricom:/ że gdy Jole-
 nierze postali na poimanie tego o Wiadze/ ludzkośćią tego znie-
 woleni rzekli: powiemy przed Tyrannem jesteśmy cie nie nale-
 śli. Odpowiedział im/ nie dopuszczając tego. Fas non est
 Christiano pro vita cuiusq; mentiri. Nie zdołi Chryścian-
 skiego członka, aby miał dla czyiegokolwiek życia kłamać. Tak
 że y S. Anselm/ gdy go przestrzegano aby niektórym nie do-
 wierzał/ rzekł na to: Numquid non sunt Christiani? quomo-
 do ergo mentiri possunt. Czyli nie są Chryścianie? a iakoż
 kłamaćby mieli. Dla czego S. Chryzost. confunduiac iednego
 Chryścianina/ który miał zwyczaj/ gdy co powiedział przy-
 sięgami potwierdzać/ przyzyne tego dając/ że mu ludzie nie

Laert. 1.

1. c. 9.

HIST.

Ioan. 14.

Iact 1.

c. 7. Strōi.

h. 26. ad

pog.

wierzyli: tak mówi; Tu es horum causa, qui facile iuras: quia si id non faceres ... crede mihi, quod illis, qui mille devorant iuramenta, maiorem fidem solo nutu invenires. Tyś sam przyczyna tego, ponieważ łatwy jesteś do przysięgi, czego gdybyś nie czynił, wierz mi, że większa niżeli oni co y tyś raz przysięga, znalazłbyś wiara na jedno skinienie swoje.

XIG.

zaczynamy/ czyż był prawdy nie umieł albo nie rad powiadał/ czyż nie umie język Chrystusowego/ do szkoły jego nie zniż się iść y owym Chrześcianinem zwać się nie może. Bardo się ci byli Dawidowi/ iacyś niezwyčajni Nieprzyjaciele naprzykrzyli/ a jeszcze domowi/ nie żył takiey trudności z ludźmi pofronnemi/ sobie nieznatomemi; wszyscy albowiem ci posłusznemu byli/ y owym/ ledwoco roztaz ich dośedł choć Septem woli Krolewstey/ wszyscy ia ochotnie pełnili. Populus quem non cognovi servivit mihi, in auditu auris obedivit mihi. Na domowych jednak/ narzędzi bardo Dawid/ iż kłamstwem swoim naprzykrzyli mu się bardo. Filij alieni, Hebr: Syni:

Psalm: 17. Adulterini mentiti sunt mihi. Synowie z cudzołóstwa wro-
dzeni/ zklamali przedemną. A czemuż to Prorok kłamce Synami nieprawnego łozą zowie? Filij adulterini: dacie przysięgę in Iud: Vega. Probrosa mentiendi forma propria est illorum, quibus pudor non est mentiri; nothorum s. non verò nobilium & ingenuorum. Nieśmiałe kłamstwo własne jest owym ludziom,

którzy nie wstydzą się zklamąć, tacy są złego łozą dzieci, ale nie ludzie słachetni y porządni. Jeszcze ia y inno wpatruia przysięgi/ czemu kłamcom zowie złego łozą Synami: bo lubo bardo się bydy Synami Chrystusowemi dla Wiary Chrześcianstey/ w samey jednak rzeczy są podburkami/ Synami owego Oycy/ którego byli y owi/ co im rzekł CHRYSTVS: Vos ex Patre Diabolo estis. Wy jesteście młacy Oycy Diabła.

Ioan: 8. mowił to CHRYSTVS do kłamcom prawde nie nawidzących/ y o prawde CHRYSTVSA przesładowiących: kłamstwem albowiem/ najpierwszy co plod Czartowstki mowi Aug: S. Quomodo DEUS Pater genuit Filium, Veritatem, sic Diabolus lapsus, genuit quasi Filium, mendacium. Iako BOG Ojciec zrodził Syna Przedwieczną prawdę, tak Diabeł zgrzeszwszy, zrodził Syna, to jest, kłamstwo. Każdy tedy kłamca/ nie może się swać

swać słusnie Synem/ Uczniem Chrystusowym/ ani Chrześci-
 aninem prawym. Piekna czyni reflexia dowcipny Engel: że
 lubo rozmaitym grzesznikom łaskawym sie stawał niewiernych/
 ławnogrześnikow/ cudzołoznic/ celnikow/ lichwiarzow nawra-
 cał/ y nawróciwszy/ do swojej szkoły przyjmował: jednak w
 całej Ewangelij nie czytamy/ aby tegoż kłamca nawrócił;
 a nie trudno o takich było za czasow tego/ ktorzy y na same-
 niewinność tego/ ni wiedzieć czego nie kłamali: z tego pomie-
 niemy Autor dochodzi/ iako sa obrzydliwi **CHRYSTVS**.
 WJ/ ludzie kłamliwi: y oraz przyzyne daie. Quia cum ipse
 sit summa Veritas, decebat, ut tale erga mendacium, odiū
 ostenderet. Bo ponieważ, **CHRISTVS** jest sama Prawda, przy-
 zwoita była, aby tym samym pokazał być, iako nienawidzi kła-
 mstwa. Aże w każdej porzanej szkole/ nie tylko wza/ y zaka-
 zuje/ ale y karze. Tak też y **CHRYSTVS** wzać w szkole
 swojej prawdy iako kochających sie w prawdzie/ zwykł osobi-
 wie premiować/ tak też surowo kłamcow umie karać: Na co
 oboje przykłady przywodzi. Na pierwie przywodzi z Hier. S.
 Matrone jedne/ która pomowiono o cudzołóstwo z jednym
 młodzianem/ oboje srodze męczono/ młodzian w mełach choć
 nie był winien/ przyznał na sie: po tym wywiedziony na plac
 y ściety/ ona zaś niechciała tego uczynić/ nie dla bojaźni śmier-
 ci/ ale tylko dla tego/ że wiedziała iako y w ostatnim nieba-
 spiecheniostwie zklamąć sie nie godzi; na plac wywiedziona
 siedm razy cieta/ nie mogła byś zcieta/ y tak cudownie uwol-
 niona jest. Jako zaś kłamcow **BOG** karze/ oprocz tego co
 przez Prowerbiałiste powiedział. Qui loquitur mendacia, Prov. 19.
 peribit. Kto kłamstwo mówi, zginie. Sabell. piśe/ iż przedko
 po śmierci S. Hier. nieiały Sabiniánus Heretyk/ kłamliwie
 pod imieniem S. Hier. wydal Xiegi/ aby nie łatwiej ludzi
 zwodził: nastąpił na niego o to Syluan. Biskup Theocz: y
 obiecał/ że jeżeli S. Hier. iutro cudownego, takiego znaku nie
 da zapierając sie oney Xiegi/ tedy gotow będzie pod Xiegi/
 jeżeli zaś pokaze/ to Heretyk ginać musi: przyzwolity obie- EXEMP.
 ny. Należniwz gdy nic sie nowego nie pokazało Biskup idzie
 pod Xiegi: lec S. Hier. widomie sie pokazałszy/ zatrzymał
 Xiegi Xatu/ y Heretyka o kłamstwo potącił: w Proce gdy
 win.

SCRIP.

Dō. Pass.

EXEMP.

Prov. 19.

L. S. C. 4.

EXEMP.

widzenie zniknęło / Klamcy owemu Heretykowi bez wszelkiego
 uderzenia / cudownie głowa z ramion spadła / y całe zginęło.
 Bierz to do wagi sobie Chrześcijański Głowieze / który co
 żył swoy wolno na wszelkie Kłamstwa nie tylko zartowne / ale
 y skodliwe rospuściles; nic to u ciebie niebezpieczeństwo z blizniami
 poyść / ofukać / omamić frantowstwiemi sztukami / sławkami
 Nie dobywają na ciebie Mieczow / nie mezo ciebie Kaci / idź
 wzwyż pomieniona Matrona / a ty z dobrej woli / dla wciechy
 dla uchronienia się małego kłopotu / Kłamaś / zapieraś się / a
 czasem przysięgasz. Mowicie owo na przykład Kupieccy ludz
 zrażilibym na towarze / gdybym prawdę powiedział co mnie
 kosztuje? czego się stoi? O mizerny wasz takowy zarobek? nie
 długo y to / y co wieciey ci BÓG sprawiedliwy wydrze. Czy
 ci się w tym / podś prawda zawse / a prądzej zarobisz. Cz
 go doznali oni dwaj Kolonscy Kupcy (o których Cesarius)
 ci za rada mądrego Spowiednika Klamstw ktorzych w Kupiec
 twie zajmowali całe poprzestawszy / z wielkim pożytkiem swoim
 prawie wszystkich dla kupowania towarow do siebie obrócili.
 Mowicie insi. Gdybym nie Kłamał / inaczey nie powiedział
 miałbym srogi niepokoy przesładowanie / a na czas Przytacz
 la mego zdrowia / substancy / sławy nie moglbym ochronić.
 Na to odpowiada S. August: z owych słow S. Pawła. Non
 sunt facienda mala, ut eveniant bona. Nie przych / iż to
 dobra rzecz jest / ochronić takiego niebezpieczeństwa bliźniego / ale
 złym sposobem nie godzi się. Klamstwo zaś z przyrodzenia
 swego takie ma złość w sobie / iż y dobra intencya / choćby dla
 nawrocenia się wszystkich niewiernych / zKłamać się nie godzi.
 Dacie zaraz przyczynę. Si propterea iusta sunt mendacia, quia
 hoc animo fiunt, ut haeretici occulti detegantur, poterunt
 isto modo, si eodem animo fiant, casta esse adulteria. W
 Dolos. 9. Loby rzekł: BÓG zakazał Klamstwa przez Apostoła. Noli
 te mentiri invicem, y za nie Piętkiem pogroził / gdy jest wznaj
 Apoc. 21. Gnych rzeczach. Omnibus mendacibus pars erit in stagno
 arden. Tenże też P. BÓG zakazał / zaboystwa / cudzołos
 twa: Non occides, non machaberis. Pytam / gdyby ci
 wspomniono / że Katolicka zostanie ca / która zraniona jest miłością
 twą / jeżeli ty woli doyle uczynisz: albo że całe Heretykie
 Páni

Páni
 Kanci
 lości
 cha / m
 saka
 towe
 teraz
 kiedy
 wsem
 Polisy
 Bazy
 Chrzes
 lepiey
 pod
 zyc
 y ro
 maga
 Tego
 od
 Ewar
 raz ga
 prawo
 zy Pa
 test /
 ne lud
 rości
 Nieb
 rown
 rna.
 Danni
 sie by
 Stok
 Cukr
 Opo
 nie i
 in ve

Pánstwu do Wławy nawróciß: albo je zdrowia/ sławy/ sub-
 stancyi Przyaciela twego obroniß/ z to kondicyo/ iezeli cudzo-
 lostwa/ zaboystwa iakiego dopuściß sie/ pewniebyß rzekł: nie
 chcę/ nie moge tego/ y nie godzi mi sie wzynić; bo BÓG
 zakazał. A zemuż/ choć tenże BÓG zakazał y klamać/ go-
 towas w pomienionych okazyach ná klamstwo? Ta náuka iest
 teraz tak pewna v Doktorow; że żaden iuż nie trzyma/ aby
 kiedy/ choć w naywiekszey potrzebie godzilo sie zklamać; y o-
 wsem/ y omoych figlownych/ obojtnych mow/ ktore świecła
 Polityka wymysliła ná zwiędzenie drugiego/ cále zakazały
 bázynwać Dekreta Papiestie. Inn: XII

Obaczmyß tedy/ iakiego to ćwiczenia ięzykowi głowiecá ILPARS
 Chrześciańskiego potrzebá/ aby sie tych swych powinności
 lepiej nauczył; nie możemy go do lepszey szkoły oddać/ iako
 pod ćwiczenie/ y opiekę Panny Przenasw: Dwie osobliwie ie-
 zyka łozkiego chwalebne powinności są; roztropnie milzieć/
 y roztropnie mówić: według S. Valer: Magnum est tacere,
 magnum est loqui, sed sapientis est, utrumq; moderari.
 Tego oboygá moglby sie bárdzo dobrze y ięzyk náš nauczyć
 od ięzyka Panny Przenas: Lec poniewaz dziś pierwszy raz w
 Ewang: S. gadaiaca Ulasw: Panna słyszymy/ wzmyż sie te-
 raz gadać z Kazimierzem S. Veritatem dicere: to iest zaś
 prawować ięzyki nášę/ w szczerość/ y prawde. Tego nas w-
 zy Panna Przenasw: Naprzód przykładem swoim/ gdyż ona
 iest/ ktora prawde Przedwieczna zrodziwyß/ nád wszystkie in-
 ne ludzkie naybárdziej w prawdzie sie Kochála/ y wszelkiey szco-
 rości wizerunkiem była/ osobliwie w słowach. Oblubieniec
 Ciebieß/ opisuiac pod Figura wsta Panny Przenasw: przy-
 rownał ie do plastru słodkiego miodu/ Favus distillans labia
 tua. Ktorem podobieństwem chciał wyrazić/ iako Przenas:
 Panna bárdzo wdzięczna była w słowach. Ale znalazłoby
 sie było ná wyrażenie tego co inßego/ wielka y przyjemniysza
 słodkość máiacego/ nizeli iest plastr miodu/ náprzykład słodkość
 Cukru: coż w plastrze miodu osobliwego Oblubieniec wpátrzył
 Odpowiada Rich: Laur: Quia sicut in favo est cera, lumi-
 nis instrumentum, & dulcedo mellis reficiens gustum, sic
 in verbis ejus, est veritas illuminans intellectum, & omni-
 moda

hom: 5.
de ling.

FIG.
Gaut. 46

L. 4. de
laud.

moda bonitas, reficiens affectum. takoby chciał rzec: *Tęba*
 bá byto Oblubienicowi wyrazić/ że słowa Panny Przenas:/ nie
 tylko były wdzięczne/ ale też y prawda objaśniająca rozum...
 mądrze. Wierc ponieważ w plastrze Miodu/ nąyduis sie nie
 tylko Miod/ ale y Wosk/ mąterya światłości; dla tego wsta
 Panny Przenas: do plastru miodu przyrownane sa. S. Basil: M.
 nie moze sie wychwalic ięzykow Męzennikow S.S. Proreml
 40. M.M. przed Tyrannami prawda Wiary S. wyznawali/ y owsem
 powiada/ że słowa od nich wymowione/ tak swiete byly/ że...
 samo powietrze od nich sie poświęcało. O beata lingua;
 quae beatam illam vocem emisit, à qua suscepta aer san-
 ctificatus est. Co daleko doskonaley naydoskonalszey bo Pann
 Vmb: n. nie Przenas: przypisać sie moze według Novar: nabożnego tak
 1676. mówiącego. Adde pura, & Sancta verba emittebat virginea
 lingua; ut & aërem ipsum sanctificaret. Tak szczere y swiet
 te słowa z Panieńskich ust wychodziły, że też samo powietrze od
 nich sie poświęcało. A tym samym przykładem ięzyk swego/
 wzy nasze ięzyki/ iako w szerości/ w prawdzie/ sąprawić sie
 máia/ iakoż pewnie skuteczny to sposob. Pytam/ czemu ná-
 drugim mieyscu opisuiac wsta Dław: Panny/ Oblubieniec/
 Cant: 1. do sznurá Karmázynowego se przyrownał: Sicut vitra coccie
 FIG. nea Septuag: cytáia/ funiculus coccineus labia tua. Corn:
 domysla sie/ że to tu alluduiá/ nieco do owego sznurá Karmá-
 zynowego wywieśonego z domu Rahaby/ ktory byl znát praw-
 dy przypiężoney/ y obietnice od spiegow Izraelskich; á zát
 tym ná wargách Przen: Panny znaczyć ten sznur musiał do-
 skonála szerość y wierność w wstách icy. Ale czemuż to fu-
 niculus, sznurek takis ná wstách Panny Przenas: nieco subiel-
 nieyszego? czemu nie vitra, wstegá według Vulgary? doydziat
 my wnet przyczyny/ wzlawşy nieco impet od historyi Pogani-
 Pier: 1.3. stich. Ci chcąc wyrazić iako skuteczney wymowy byl Herem-
 c. 39. les; malowali go pospolicie mądrze y swego ięzyká lancuch
 APOPH. zloty/ ktory ná drobnieysze lancuski dzielic sie/ kájdego z lu-
 dzi suchających Gerkulesa mowy/ ciągnat zá wşy. Funicu-
 lus coccineus labia tua. Nie darmo y Oblubieniec Ciebieś
 stl wpatrzył Karmázynowy sznur w wstách/ to test/ w mowie
 Panny Przenas:/ gdyś swiety przykład szerości y prawdy iac
 zylá

była tey błogosławienego/ daleko skuteczniey niż białeżny Zera-
 tules/ inż nie wſy / ale ięzyki ludzkie pociągą do zacho-
 ścia ſie w ſzerokoſci/ y prawdzie. S. Bonau: o Pannie Przenas: Mend. de
 piſe/ że kiedy oddana była od Rodzicom/ w pojez owych Pa-
 nienek Erre pilnowały Roſciola Pańſkiego/ tedy/ iako Mł-
 ſtrzyń drugich naybárdziej ſtrzegła ięzyka towarzyſek ſwo-
 ich/ y prawie gadać ich wzięła. Erat ſollicita erga ſocias
 ſuas, nè aliqua ex eis in villo ſermone peccaret. Jakoż to
 ſas: Panna mogła wzyć gadać dobze/ ſzerze/ y prawdzie
 wie towarzyſek ſwoich: kiedy nie czyamy/ aby kiedy gada-
 ła; dopiero ia dziś pierwy raz/ y to Erroko gadać widzie-
 my/ y ſłyſemy. Także B. Dyon: Carth: piſe/ iako S. Bir-
 gitta miała obławienie/ iż lubo Panna Przenas: wymowna by-
 ła/ rzadko iednak kiedy/ y to bárdzo Erroko co wymowiła/
 wſyſtka w ſwietych myſłach zabawiona będąc. Przeto nie
 możemy na to odpowiedzieć lepiey/ tylko tak/ że nie inny ſpo-
 ſob do nauczania towarzyſek ſwoich oſtrożnoſci/ ſzerokoſci w
 mowie Panna Przenas: miała/ tylko żywy przykład na ſamey
 że ſobie; gdy kiedy niekiedy z wſt tey ſłowo wſyſłano/ y to pe-
 ne ſkromnoſci/ ſzerokoſci/ y prawdy. Powtore Panna Przenas:
 wprawiła ięzyki naſze w ſzerokoſć y prawdę/ kiedy wpraſa w
 p. BOGA natchnienia y iáſki wnetrzne do obrzydzenia ſo-
 bie kłamſtwa/ nieſzerokoſci/ á raczy zacho-
 ścia ſie w ſamey prawdzie/ y oraz wwierdza/ że by w nayciejſzey potrzebie oſwie-
 lić ſie nie może głowiek dobrowolnie zklamąć/ co oſobliwie
 zwykła ſwładczyć tym/ Erorzy ſnabożeńſtwem w ciekiey ok-
 aſy/ wdała ſie do przyczyyny tey. Plin: piſe/ że Atenzykowie/ 1.7. c.36.
 ſawodziłaiac prace/ iednemu ſławnemu Oratorowi Beroſus
 nazwanemu/ wyſtawił mu ſtatue kamienna/ czyli drewnia-
 na/ czyli z metallu innego/ ſam iednak ięzyk z ſzerego zło-
 tawprawił tey. Rájdęgo codziennie nabożnego do Przenas:
 Panny moge ia nazwać Ordinarium Oratorem Marianum.
 Rájomowca Panny Przenas:/ oracyi/ modlitewki/ choć Erro-
 kie y proſte do niey/ przechodza wſyſtkie Oracye Tulliufow.
 Dáczym będzie na gáſ ten Orator miał ięzyk kamienny/ z-
 mny/ to ieſt/ co niechce choć potrzeba prawdy powiedzieć/ á-
 bo tej drewniany/ do zápalenia ſie iáſwy/ to ieſt/ zápalony
 páſio

półsta ięta/ zblama/ zmyśli na drugiego; teźeli lednā / po
 strzegły sie żalnie za to/ Nāstw: Panny prosz/ aby sie tego zle
 go oduczył zmyślan: w krotce vzna/ teźeli tylko sam sie
 do tego przyłoży/ je mu Nāstw: Panna da linguam auream;
 złoty ięzyk/ to iest/ przyuczy sie bżerym/ prawdziwym bż
 Prompt. w mowie swoley. Discip: piśe/ iż za hāstw heretzy e
 ex. 31. *gensum* bluzniacey Panna Przenas: Heretycy/ dwu podróżnych
 Kāplānow zaścawży w Soborze odprawiających o Nāstwie
 Pannie Mże SS. w polu w Kāpligce maley/ iednemu z nich
 ięzyk vznali/ y tāt Kāligony/ zostal v Kātonnikow blis d
 z miłosierdzia od nich przyiety: lec w dzień trzech Krolow w
 nocy/ prosił znākami aby go zaprowadzono przed Oltarz: g
 choyne iży przed Nāstw: Panna wylewał. W cym potaje
 mu sie Panna Przenas: siuka mięsa nakłatale ięzyk w rękach
 trzymāiac: y rzeze: ponieważ dla prawdy/ y Wiary Syna
 mego/ y cżci moiey/ ięzyk ci twoy vztanieto/ teraz ci oto no
 wy przywracam/ otmowzywszy vsta iego spoila oboie cżści i
 zykā/ y dośkonale mowiacego zostawila. Co widomie v
 nita Panna Przenas: temu Kāplānowi/ z defektem ięzykā m
 teryalnego vdaiacemu sie do siebie: to pewnie gotowa v
 nic/ wśyſtkim vdaiacym sie do siebie z defektaimi duchown
 mi ięzykā swego nie ochetżnānego. Co sie oczywiście pokaz
 to na Pācholeciu iednym rodu nie podlego/ teźe tylko w dzie
 Bib. edir
 ztia mēd. wiaćiu lat bedacego: o czym ma Lechn. Szkoła tam iakob
 podobno niechcac vczyniwszy Oycu swemu/ bārdzo sie bala
 plag iakich od Oycā/ nād Którym Pācholeciem sūdzy māiac
 polstowanie/ rādzili mu/ żeby sie owey robotki albo bżody za
 przal; aby rzekł: iż to nie ja vczyni: Sluchaycież na iak
 rezolucya nābożna tā tu Pannie Przenas: a dość przedk
 była sie duśā/ rzeze bowiem na to. Quomodo auderem
 B. Virginem quidpiam orare, si veritatem violarem. e
 iakobym ja na potym mogł pokazać sie na oczy Nasz: Pannie,
 prosić iey o co, gādybym sie miał z prawda minąć. Prāktat cżd
 quān n entiri, neque si morichdum est, mentiar. Lepiej
 je mnie Wćiec wybić/ niżelibym miał zblāmāć/ y chęby mi
 vmrzeć przyślo/ nigdy przećie nie sblāmam. O bogoboyna
 tego Pācholecia Duśo! o blagosławiony ięzyku! Który w cey
 Krole

Skole nabożeństwa tu Pannie Przenas: / tak dobrześ postąpił
 y prawdziwie się nauczył: O iako wielu dorosłych potonfundus
 też na Sądzie Bożym! Których wsta wstawicznie pełne są nies
 szczerości / fałszu / y kłamstwa / a co gorzej przysięg kłamli
 wych. *Pada: Chryst. taka rzecz piśe.* Był w Konstantynie. *P.1. c.4*
 polu zacny y bogaty jeden Młodzian Falso nazwany / ten z
 wielkiego nabożeństwa tu Aniołowi Serożowi ślub uczynił /
 na część tego nigdy nie zklamać dobrowolnie; trafiło się że
 na osobnym miejscu od ludzi z równym sobie Młodzianem
 swadzawszy się / onego zabił: na sam domysł / żadnych nie ma
 łac na niego świadków / Krewi poimanego stawia do So
 du / spytany o zabiciu. Widzi że gdyby zklamał / y zaparł się
 mógłby śmierci wyéć / jednak wspomniawszy na swój ślub /
 nie chciał zklamać / przyznał się dobrowolnie / zaczęły idzie
 pod Miecz / zalecał się Aniołowi S. dla którego życia nie
 żałował; aż oto Bóg zciać go nie może / bo pokazuje się w
 domu Anioł / zabijać Młodzianą nie dopuszcza / a z tym w
 walnia go od śmierci. Jeżeli ten Młodzian tu zci An
 yola Świętego ślubem się obowiązował na prawdę / co mu też
 swego czasu / na dobre wyszło. Czy nie godnieysza jest klas
 święta Młaka / abyśmy z nabożeństw / z miłości tu niey
 jeżeli nie ślub / to przynamniej mocne postanowienie uczyni
 li sobie dziś / że na część tej / nigdy rozmyślnie / do
 browolnie / umyślnie / kłamstwa; tak w małych / iako y w
 wielkich rzeczach / nie dopuszczeni się; bardzoby nam ten
 ślub na dobre swego czasu wyszedł. Wierc jeżeli byśmy sw
 tegniej te postanowienia nasze / albo śluby w chronieniu się
 kłamstwa wypełnili / y iazył nasz w szczerość / y prawdę wprós
 wili / powrócimy do Panny Przenas: modlitwa Kázimie
 rza S. Pro me pete, vt quiete sempiterna per
 fruar. Ut sim, malum nolens, DEUM colens,
 Pro semper opere Corde prudens, ore
 studens, Veritatem dicere.

A M E N.

K3

Re.

Regina Pacis.

Pro Af.
sumpt. B.
M. V. Cra
cov: sub
bello Sue
tico 1703

STROPHA 8.

Esto tutrix, & adiutrix, Christiani populi.
Pacem presta, nē molesta, Nos perturbent Sæculi.
Bądź obrona, y ochrona, Panno, ludu wiernego:
Życz pokoiu bron od boiu. Zámieśńania Świeckiego.

Facta sum coram eo quasi Pacem reperiens. Cant. 8.

NJe mała trudność/ y rzecz wielce rzadka iest/ znaleźć
prawdziwy doskonały pokoy. S. N. Oblubienica
Salomona dość mądrego Męża miała/ dość bogatą
go/ dość spokojnego/ ten mu sama dała tytuł. Vinca fuit pa-
cifico: a pokoy to był od samego P. BOGA/ Oycu tego pra-
wie przypisany: Pacem & otium dabo in Israel, omni-
bus diebus eius. A przecie też Oblubienica/ nie zowie go
doskonałym pokotem / ale tylko ci-niem podobieństwem po-
koju. Facta sum coram eo, quasi pacem reperiens: y sta-
ła się; bo dla niezadnych affektów Salomonowych / Adami-
tae autem Salomon Mulieres alienigenas. P. BOG odmie-
nił chęć przyobiecany być pokoy on. W tymże rozdziale zya-
my/ tak Jomneyczyki/ y poddane sługi tego na Salomona
pobudził / iż pokoy on/ sława tak wielka Salomona/ bogat-
stwa niezliczone/ prawie to znikło: bo cięskła dśięciom swo-
im zostawił wsostwo/ tak że Jeroboam syn tego/ na potrzeby
swoje drzeć poddanych swoich musiał. A to rzecz pewna /
iż kiedy w Monarchách nieszczesne adamavit znayduie się/ pokoy
Zrolestwa ich / nigdy się niech niepodziwowało doskonałego
pokoiu: Quasi pacem reperiens. Jakoż y teraz w tym
Chrześcianstwo zámieśńane wojnami/ od tak wielu lat szuka
pokoiu: znalazło / ztraktowało przed kilku lat z Turczy-
nem pokoy/ ale quasi pacem: pozor tylko pokoiu; bo daleko wie-
ksze/ podobieństwo między Katolickimi Pánami nastąpiły woj-
ny/ ktorými nie tylko Państwa swoje ruinuią: ale Pogan-
nowi zwycięstwa nad Chrześcianstwem nadzieia synia/ a to
szczęście dla osłabienia słu swoich/ częścią, iż Poganin/ czas ma
gocoy

Cant. 8.

1. Parap.
22.

3. Reg. II.

gocoy
nie m
bá y
miejsc
jone/
Bożi/
narod
tá wo
Niepr
co Sa
tor, &
zynie
leby
voca
Mack
coram
ściąg
chwal
dy su
ani p
sacul
basiad
rozda
Gemu
pokoy
S
ramy
rze st
sie ia
nie m
Polwi
tác si
perle
żółty
dofko
Snyd

głosować się na nowa poręcze. A dopieroż mówiac o Wyzy-
 żnie naszej / jeżeli tedy iako u nas cięć tylko pokoiu zawo-
 ba y nie znamy pokoiu. Zprofanowane zostały na wielu
 miejscach od Heretykom Kościoły / Duchowieństwo zniem-
 żone / Sądzone osoby z Cell swych wypędzone / BOS y SS.
 Bożi / nasłuchali się bluźnierstw heretyckich / miłam ochyde
 narodu u postronnych / miłam ruine w bogich ludzi / a przecie
 ta wojna zda się nie którym pokoiem: mówią / bronia / że ten
 Nieprzywilec jest potrzebny Wyższni: sprawdziło się o nich /
 co Salomon napisał. In magno viventes inscientia bello, Sapi 14
 tor, & tam mala magna, pacem appellant. Coż tedy mamy
 czynić? Oto Przen: Panna przy Wniebowzięciu swym chwa-
 lebnym / stawa na iakoś Komisyja, na traktaty, S. Bern: Ad Scr. 1. de
 vocatam praeiussit peregrinatio nostra: O czymże tam Przen: Ali
 Mako traktujesz: Sama powie da że o pokoiu. Facta sum
 coram eo quasi pacem reprens. O pokoiu całego Chrze-
 ścijaństwa / o pokoiu Wyższni naszej: ta też jest w Wiebistkiej
 chwale zabawa osobliwa: O teoy suplikuje do niej wielo-
 dyi swojej Krolewicz nasz. Esto tutrix, & adiutrix Christi-
 ani populi: Pacem praesta, ne molesta, nos perturbent
 saeculi. Nowsem dziś / iako Krolowa wielkiego pokoiu / tron
 zasiada pokoiu / oraz Niebu y Ziemi całemu Chrzestianstwu
 rozdaje przywileje pokoiu. Co pokazuje / wprzód spytały się /
 czemu to Polska naszą / tak długo u P. BOGA starając się o
 pokoiu / do tych czas nie może go otrzymać.

Sama to u Duchownych przypowieść. Sic nos tu visitas, I. PARS
 sicut te colimus: to jest / iako się u P. BOGA o co sta-
 ramy / tak też od niego mamy: y tak też się na przykład sze-
 rze stara o pokoiu / ma też doskonały pokoiu / kto zaś on stara
 się iakoby nie starał / to też nie ma pacem, ale quasi pacem,
 nie ma doskonałego pokoiu, ale raczej posłać pokoiu. O nie iakoby
 Polwiec ci to / ale wielkimi sposobami o doskonały pokoiu star-
 rąc się potrzeba / przestrzega Dawid S. Inquire pacem, & pl. 120
 persequere eam. Obaczmyż tedy te sposoby y iako do tad
 używaliśmy ich / a dojdziemy / czemu tak długo Polska naszą
 doskonałego nie ma pokoiu. Niechca ja tu mówić o Polity-
 cnych / o świeckich sposobach / ale o Duchownych / przez
 Chrze-
 Chrze-

- Chrześcijański głowiek pod zis wojny / szukał ma / y zebrać
 u P. BOGA podobnego poświ. *Pierwszy sposób* podanie ten
 je David S. to jest udanie się do publicznych Supplikacy, do
 modliw: opłakany albowiem stan Państwa swego są pa-
 comów swoich w Proroctim duchu widząc / y on należycie
 opłakawszy; DEUS venerunt gentes in hereditate tuam &c.
BOŻE, o to zgromadź się narody obce na dziedzictwo twoje
 &c. zaraz lud swój informuje / y wzywa Supplikacy, modliw
 publicznych / wola także imieniem ludu swego. Adjuva nos
 Deus salutaris noster, ratuj nas **BOZE** Zbawicielu nasz, Bo-
 zego y Kościoła S. w podobnych trwogach pomienionego za-
 żywa Psalmu / y sposobu / nazywając *Supplikacye, postępy, Pro-*
cessę; także przynajmniej to je co wielce skuteczny sposób. Dłu-
 żona rzecz / że y samo Pogaństwo do tego sposobu pod zis
 wojen wdawali się. także *Aul. Gell.* pisał że *Scipio Africanus*
 nim walczył na publiczne rady do Capitolu poszedł / wprze-
 pierć godzin przed dniem w Kościele Jowisza modlił się. także
 je y *Numma Pompil.* Król Rzymski / gdy mu dano znać o
 woysku Nieprzyjaciela / rzekł: At ego sacrifico. q. d. Sta-
 bożęństwo / co mora na wypierwszą obronę y zbroję. A staramy się
 tym sposobem szereg o pokoy / Powiada Pismo S. że w Ziemi
 Samarykańskiej był lud pomy / który je się nie bał P. BOGA /
 przepuścił na nich Lwy: Non timebant Dominum, & im-
 misit in eos Dominus Leones. Coś się podobnego y znami-
 stało / wyszorowały się Lwy septemtrionalne na Polskę naszą.
 A może się mówić Immisit Dominus Leones: może y tak
 jest: Myli się to z prawda / co owo nazywanie mówić na
 niektórych / że wam Szweda wprowadzili: ja zaś mówię: Im-
 misit Dominus Leones; że to P. BOG tych Lewów spu-
 ścił na nas / y owsem rozkazał im nie tak: Dominus pre-
 cepit militiae belli, venientibus de terra procul. mówi Pro-
 rok. Których to słow / tłumaczenie u jednego Expozytora
 tak / prawtem się zdumiał; bo właśnie takby na teraznie-
 że nieszczęście Polski patrzył / co mieysce Pisma S. tłumaczy
 gdy mówi: Praecipit populus, qui è remotissimis plagis
 addunt, quales sunt Succi. We Włoszech ten Author pisał /
 1020, gdzie ten Nieprzyjaciół zaszew jego nie dosięgił; znać tedy
 pismo

pismo
 minus
 rze na
 twóro
 Dostá
 szesści
 go go
 per, li
 Tertu
 vmar
 non si
 Czuli
 znacza
 ob ta
 sobie
 a pro
 pomi
 tam p
 sciele
 stupki
 nowa
 dzy z
 wotele
 facy
 teorzy
 beda
 dziey
 dobr
 taki
 Nlad
 negn
 Okc
 przy
 ryba
 teraz
 ale t
 jem

piero tego Duch S. skierował na nasze Polskę: Immisit Do-
 minus in eos Leones. Coż czyniła w tym nieszczęściu Paster-
 tze nasi? wdąta się z Dawidem do supplikacyi: y owsem prze-
 ciwko tym Lwom postępowała sobie tak/ iako Krol Daryusz. — Dan. 6.
 Dostate się Daniel między Lwy/ sam Krol zburzony nie-
 szczęściem wiernego sługi swego/ czyni do Boga Danielowe-
 go gorące za nim westchnienia. Deus tuus quem colis sem-
 per, liberabit te. A owsem wybawienie to od pożarcia Lwów.
 Tertull: przypisał nabożeństwu Krolewskiemu/ nawet posty/ FIG.
 umartwienia odprawia Krol. Dormivit incarnatus, cibiq; adu.
 non sunt allati eoram eo, insuper & somnus recessit ab eo. Gaoft.
 Czuli Pasterze nasi podobnego sposobu żążyli. Naznaczali y na-
 znaczała publiczne modlitwy/ supplikacye/ posty/ umartwienia
 od tańców/ od muzyk &c. abyśmy tym sposobem/ wyprośili
 sobie u Pana Boga pokoy y potłumienie nieprzyjaciela;
 a prośimyż Boga tym sposobem o pokoy: z żalnością przy-
 pominam sobie/ że tak rok przez Lwów przechodząc/ niektóre
 tam Państwo zastatam/ które nie tylko pokornie/ ale y w Ko-
 ściółce nie wstydyli się szemrać na postanowione w Arcyb-
 stwowie supplikacye, ale y Kieży/ Różnodzieliow/ gdy Koro-
 nowanego Pana/ do modlitw/ zalecali/ konfundowali. Dru-
 dzy zaś; lubo tych supplikacyi o pokoy nie gania/ przecieś
 wiele ich jest; osobliwie z stanów Pańskich/ choć to dla zbytkow-
 skości/ y swymoli ich/ naywięcej ta bieda na nas przyszła/
 którzy mało o to nabożeństwo dbali; a teżeli kiedy na nim
 beda to w Kościółce niestronnością swola P. Boga bari-
 dziey obrażają: Tłoczyli się y niektóre Postulce/ co to rady z
 dobrej woli Towenny posła/ a kiedy E. Biskup naznaczy-
 ła posty pod jego twog/ co nań szemra/ y pościć go niechca:
 Tład to/ przyznam się/ jem się y turbował/ nie tak na ca-
 nożników/ iako na urzędy nie doglądające tego/ gdyż cała
 Okręga Nawiedzenia Nasz: Panny na Prastu/ tuś prawie
 przy Kościółce pod jego nabożeństwem/ cały/ muzyki/ piątyr/
 rybał/ z przeszkoda nabożeństwa/ y pogorszeniem; ponieważś
 teraz zakazano tego. Nie dziw tedy/ że nie mamy pacem
 ale tylko quasi pacem; wprawić sobie u P. Boga nie me-
 śemy dostojnego pokoyu: bo się też modlemy/ pościemy/ ias-
 tobyśmy

Pobywszy się nie modlili / nie posłali. &c. Drugi spo-
 stępianie się o prawdziwy pokój / jest poprawiających obyczajów
 S. Greg. uważając pomienione wyżej słowa Oblubienice.
 Quasi pacem reperiens. pyta się: Quid est, quod non ait
 pacem, sed quasi pacem? y Odpow: Quia quamdiu cum pec-
 cato vivimus, pacem perfectam cum illo qui sine peccato
 in carne vixit, non habemus. Bo puki tu w grzechu żyjemy,
 doskonałego pokoju, z tym który bez grzechu w ciebie żył, mieć
 nie możemy. Też dacie naukę y sposob / stępiania się o praw-
 dziwy pokój Dawid S. ale trochę z różnicą bo to stępianie
 się o pokój przez poprawę obyczajów / principaliter stępia-
 ją stany pańskie: Suscipiant montes pacem populo, & col-
 les iustitiam. Co tłumacząc Blanc mówi: Pax à montibus
 id est Regibus, Principibus, Magistratibus, decurrat in val-
 les, id est, in populum humilem: W których słowach dacie
 się znać / że iako niżynom góry wilgoćności dodają; tak o po-
 koj niższym stanom / wyśpie / pańskie stany / stępiać się powin-
 ny Suscipiant montes pacem populo: y słuszenie: Pytam bo-
 wiem / za co to same tylko Stany Duchowne / miejskie / wie-
 szkie / tak często / y tak ciężko podatkunia y za co chłopcy pa-
 nu swemu w tak ciężkie poddaństwo się dostali / że w niektó-
 rych niedośćkretnych / y jednego dnia nie ma swotego / że mu
 nie nie wolno / nie godzi się bez pana jeździć / dźwieć tak dale-
 obrocić / wrodzić mu się cielatko / prosiatko / może to wydać /
 zprzedać / zbyć z domu / albo dawać; a kiedy syn / córka / nie
 godzi się / y pod ziemią szukać go będzie dziedzic: Za co
 tedy / tak ciężkie obligacje na nich / wśiał ten kawałek zie-
 mie / którego emiotek żączywa / nie tak drogi / aby wśięto po-
 comstwo za używanie tego w niewola miało poyść / wśiał też
 co nie zakupiony / nie zawołowany niewolnik: bo według
 Moralnych Theologów: Inter Christianos, non dantur man-
 cipia. Wiac ta fundamentu żadnego innego wpaćrzyć tego
 nie może / tylko ten / że państwo / Stan Rycerski / pociągają
 wolni są od podatkowania: Innym stanom niższym / albo po-
 danyim swoim reciprocę ex contractu implicito, obligowani
 są providere securitatem, radami swotemi / piersiami swote-
 mi / przy kosztach z podatków prowidywanych / obmyślać bez-
 pieczeństwo y pokój. Dobrze tedy Dawid mówi: Suscipi-

piane montes pacem populo. Párzcież! Kterzy albo zády
publiczne dla prywat twieć / albo Kterzy ex stipendio eblis
gowani bywşy / wchraniać się obozu / vmykacie bokow / wos
twieć nie wojuiac / przez co y teraz ná dírepcya nieprzyja-
cielſta / Kościoly / Míaſta / poddane ſwie podaliſcie / také przed
P. ROGJEM z pomínností waſzey wyráchnieć ſie. Aby
záś to ſtaranie o publiczny pokoy / nadáwalo ſie Monarchom /
Senatorom / Wodzom / y innym do Kterych to ſtaranie nale-
ży; záraz przeſtręga ich Dawid o poprawie obyćzaiow : &
colles iuſticiam; Záſte dla otrzymánia pożądanego pokoiu /
potrzebna wielce poprawa obyćzaiow / we wſytkich ſtánách /
ale nappierwey w Pánſkich. S. Laur: Iuſtinian: Regis iu-
ſtitia, eſt pax populorum, tutamen Patriæ, immunitas ple-
bis : Krolá żywot ſpráwiedliwy, ieſt pokoy Narodu, obrona Oy-
czyzny, ſwoboda poſpolſtwá. Widziemyſz teſz poprawe obyćzai-
ow w ſtánách pomienionych : ia w Zákonney Celli wycho-
wany / Dworow niewiadomy / ná to ſtrić nie odpowiadam /
ale to tylko co wozách wſytkich ſie / wważaiac . iako y pod
čas wojny / ſwieřku ludzkiego / dla cięſkich podarkow / pá-
nia ſwymole / piátęty / tany / zgorſzenia w domach niektórych
Pánſkich / beſpiecznie mowie / że non eſt in collibus iuſtitia :
y to ſama pokázuie / że nie trzeba ſie nam pokoiu ſpodziemáć /
ale tylko quaſi pacem bo te nieuſtáioce pod czas wojny zby-
tki / znágo záczey ruine Oyczyzny. Zdumiáły Prorok ná-
Babilonia lámentuie : Babylon dilecta mea poſita eſt mihi
in miraculum : przyczyne żalu dáſe / iſ Senatorowie Baby-
lonſcy / gdy ſie bić było potrzeba / oni bankietery / gallopery
ſpráwowáli. Pone menſam, contemplare in ſpecula come-
dentes & bibentes, ſurgite Principes, arripite clypeum, in Iud.
Ktore ſłowá wważaiac Vega mowi: Fædiſſima, & dedecoro-
ſa res, quod delitijs & voluptatibus ſe dedant, quo tem-
pore Regno imminet clades. Claybrzydſza to rzecz / w ten
čas ſie bankietowáć / reſtkowáć / gdy ruina náſtępuje Kro-
leſtwu. Plutarch. piſe / że gdy Pompeius pod čas wielkich
woien Rzymſki Conſulat obierał. y oraz żenił ſie z Pompeia;
miano to zá bárdzo zły znáć. Honeti Viri Pompeium exi-
ſtimabant Rempubl: depoſuiſſe in jaſtatam fortunis . . .
cum

ap. Blanc

Iſai. 27.

FIG:

in Iud.
c. 12.

HIST.

L. 6.

APOPH

II. PARS

Paciuc,
in Pl. 85.
exc. 21.

cum ille coronatus sacra nuptialia ageret. O gdyby ci po-
ganie pozyskali na Pałace Katolickich Panow! a zwołaliby w
Polsce naszey/ podobnoby tam cos nagannieyszego obaczysz
bardziejby o zgubie całego Chrześcijaństwa wrozyli. *Salute*
Gub: żalostnie Młasta swego ruiny opisuiac/ bardzo sie ja-
luzie/ że Panowie Młeyscy/ gdy iuz w bramach byl Nieprzy-
iaciel/ pialytk/ konwersacyi z damami porzucic niechcieli. Ad
hoc postremum rabida vini aviditate & facinearum blan-
ditiarum libidine peruentum est, ut Principes urbis ipsius,
nec tum quidem de conviviiis surgerent, cum iam hostis
Urbem intraret. Cos żalostnieyszego u nas/ bo iuz nie w bra-
mach/ ale w samych wnetrznosciach Oyczyzny nieprzyiaciel.
Poniewaz tedy nie postraniamy sie w tych swywołach/ dacz-
mo nam sobie o pokoiu/ o zwycięstwie nad nieprzyiacielem
wrozyc: Dawke nam tak bedzie/ iako niegdz Rzymianom wo-
lusiacy z Sabinzykami. Rzymianie w domu wzyli koni
swoie tancowac w taki przy muzyce/ wyiada po tym na rydo-
ze koniach w pole na wojne/ zagrac im Piazal Nieprzyiaciel
aż konie do boiu niechca/ ale tylko w plasy/ y tak Rzymian
woysto porazone zostalo. Skazja/ plasy stola pod czas woj-
ny nasi Kycerze/ co tez wyszedly po tym w pole/ kiedy Ma-
la zatriabia/ serduшке/ wspomniawszy sobie na swywolne
ie życie w plasy/ lakać/ smieret sie bac bedzie/ aż po tym po-
stozja y nogi/ w nogi z konfuzya przed nieprzyiacielem. Zgo-
la iasnie widzimy/ że temi sposobami/ ktore nam P. BOW
podal przez Pismo s. nie staramy sie o pokoy prawdziwy/ dla
tego tez nie mamy pokoiu.

Poniewaz tedy sami nie umiemy/ czy nie chcemy praw-
dziwego szukac pokoiu/ daymyś kommissy alecmy to komu
lepszemu/ madszemu/ co test/ Drzen: Panniel Ta test rada
dowcipnego iednego Teoteryla/ ktory wmozyl/ że na swiet
cie tylko malowany pokoy/ quasi pacem tak mowi: Ideo o-
pere pretium est, ut B. V. Mater Dei, & Mater rei, inter
Deum & reum se immittat, simultates abdicet, & rursus
pacem omni momento restituat. Wtec trzeba żeby Błogosł
Panna, ktora jest Matka BOGA y człowieka grzesznego, wie-
dzy BOGIEM y grzesznym mlozyla sie, strony uspokoiła, y zna-
mie siar

Regina Pacis.

85

na ślęczy przywodził pokoy. A rzedzj lepiej/ po to sie do
 Nasz: Panny wzburzone wojnami Chrzestianstwo/ y nasz
 Polska/ ma wdawac: tak dżis/ gdy Przenas: Panna stano-
 wby w onych gmachach Niebieskich/ sama obwolac sie rosta:
 wie Krolowa/ Pania/ pokoju. Facta lum coram eo quasi
 pacem reperiens: y owsem Tron Pokoju szesliwie zasiada:
 Tronem pokoju zowie naywyża iey po Chrystusie chwale; zaś
 prawde chwala iey/ Tron to naydoskonalszego pokoju. Zwolnie
 tam/ tako na cuda wielkie Dawid S. wpyrkiego swiatá/ á
 by ogladal ziemie takas/ Ktoza od kráju pełna byla pokoju.
 Venite & videte opera quæ poluit prodigia super terram,
 auferens bella, vñq; ad finem terræ. A Ktoryś to tak szes-
 liwy Kray: S. Hieron: rozumie przez ten Kray/ chwala Nie-
 bieśta: przeto Niebá komu żyćac/ mowiemy pospolicie; Day
 mu Panie wieczny pokoy: Kto iest spokojniejszy na duszy/ w
 miastowach y w passych swiec/ ten też doskonalszy pokoy
 wieczny/ doskonalsza otrzymuje chwale w Niebie: á Ktoryś
 duch stworzony/ po Duszy Chrystusowej/ mogl bydz spokoj-
 niey/ nad Dusze Przen: Panny: Same Duchy Anielskie/ á
 przecie podlegle byiy wojnie wnetrzney/ to iest pokosie oney
 generalney/ polki nie byli wtwierdzeni w lasce Boskiej: samey
 to Dusze Przenas: Panny osobliwy Przywólj/ że tako pierw-
 rodnemu grzechowi nie byla podlegla/ tak też jadney wojny
 wnetrzney/ to iest przeciwnia sie woli zdrowemu rozumowi
 znać nie mogla. A zátym idzie is też wieczny iey Po-
 koy/ Chwala iey naydoskonalsza iest: y tá to iest Ziemia peł-
 na wpełnego pokoju/ o Kterey Dawid wzwyż powiedzial Au-
 ferens bella vñq; ad finem terræ, tako tłumaczy Rich: Vich:
 Quæ est ista terra, de qua bella omnia auferuntur, nisi illa
 de qua Propheta. Veritas de terra orta est. De hac terra
 omnis pugna tollitur, in hac terra, pax plena reperitur.
 Jakiż y sama Przen: Panna wtiełbienie swoje/ naydoskonals-
 bym nazwa pokojem. Facta lum coram eo, quasi pacem
 reperiens. *factuch.* to slowko Quasi wrażając/ mowi: że
 tako Pismo S. wielkosć chwaly Syná Bożego opisuiąc/ tegoż
 słowa używa. Gloriam quasi vnigeniti: tak to slowko o
 pokoju/ y wtiełbieniu Nasz: Panny/ nie umniejszył ale ra-
 L 3

FIG.

Pl. 45

L. 2. de

Emati:

c. 29

in Pl. 86

Ioan. 17

sey

Soy wyraża/ wielkość/ nieograniczoną Chwały iey. Nod
 diminutivum, sed expressivum magnitudinis pacis, quae
 reperijt: przyznaje y na drugim mieyscu. Mecum sunt divi
 tia, & gloria, & iustitia, Aquila cyta pro iustitia, Subli
 tia pacis. Tła tym tedy chwalebny Tronie Pokoju zasie
 by Krolowa pokoju Przence: Panna/ chynie y Tłeb
 Diemi kasuje pokojem. Niebenstacie iey/ przynosi nam
 pozadany pokoy/ Naprzod Chynatелеm Tłebiestim/ B
 GV y Duchem Tłebiestim/ per accidentalē gloriam. B
 prąpa Dawid P. BGA na latīs odpoczynę. Surge Domi
 ne in requiem tuam. Wiem ta to je P. BGV jadny
 woynamu/ pracami/ zmordować sie nie może/ a zaym
 Gynku niepotrzebuje: iednak po naszymu mówiac/ po dziełach
 osobliwych tego/ tak to przy stworzeniu świata było/ zwoy
 Pismo S. przypisować P. BGV spoczynę. Requievit
 septimo ab omni opere, quod patrārat. Przenas: Panna
 iest dzieło nayosobliwsze rati Bosticy/ ktore dopiero przy
 miśbieniu Duse y Ciała iey załongone zostalo/ iuz wic
 Matka Przenas: ani miec może od BGA/ ani BGV
 cey iey dać. Jazym dziś requievit Dominus. TXOXA
 Przenasw: widzac wzupelnosci swojej tak slagne dzieło/ o
 blime wkontentowane swoje odbiera: tak tłumaczac po
 nione słowa mowi Chrys/p, Surge Domine in requiem tuam.
 Tu & Arca - Tua enim requies est Virgo. Nuz inni Chy
 watele Tłebiestey/ Duchowie SS. y ci dziś odbieraja od B
 lowey Pokoju/ Pokoy: Wresztione bowiem nieiadu byty Duch
 one SS. y lubo cos slyfeli od innych Anwolow ktorzy sly
 li Przenasw: Pannie/ o slagnosci/ Ciała Duse y iey. aby
 iednak kiedykolwiek wyraznie ogladaty/ pragneli wiele
 Wiec dziś przy Wntrobwstaciu dostanalo iuz resztice ich uspu
 koione/ dziś wkontentowani/ dziś accidentalis gloriae; nieia
 to odbieralo Complementum. Sluchaycie witaiacych w Tłeb
 bie Krolowa pokoju Duchow SS. Revertete, revertete.
 Sunamicis. Aquila ex Habr: Gytā Pacifica, vt intueamur te.
 Tła co pisac Corn. a lap. mowi: iż s wielkiego pragnienia
 do ogladania osoby Przenas: Panny/ Duchowie oni światli co
 mówia/ y przez to dais znać/ iako wielka radość y wkonten
 towanie

Prov. 8.

Efcob. f.
548.

FIG.

Pl. 171.

Gen. 2.

SCRIP.

Cant. 6.

towanie
 Pofyta i
 dwoiaci
 y BGD
 lot sie/
 tal tam
 obiemā
 valeat
 dnika
 Durum
 znaleś
 ludzi r
 strąfna
 dzie na
 STD
 stus ja
 enie n
 Bostie
 mowi
 ter &
 le zdel
 Opus
 bis v
 średnik
 nad Pr
 galew
 Gonet
 rąfkie
 bny g
 Mater
 & Ma
 ter cu
 rra, t
 Sedzie
 ka iest
 oftarek
 stronā

Regina Pacis.

87

rowanie swoje otrzymuj! na Wniebowzięta paterzoc Pannie.
 Posyła jeszcze Pokoy swoy Krolowa Pokoju y na ziemie: a co
 dwoiaci. Naprzod zmi pokoy między głowickiem grzesznym/
 y **BOSJEN** rozgniewanym. Rzecz to bardsz cieżka/pod-
 lat sie/ zgodz między **BOSJEN** a głowickiem. Kárze-
 tal tam Job że nie mogł takiego pośrednika znaleźć/ Ktoryby
 ebiemá stromu prawde powiedzial. Non est qui utrumq;
 valeat arguere. S. Thom: mowi / że co Job pragnął posre-
 dnika między **BOSJEN** y Joba. A S. Grzeg: przydaie:
 Durum sonat, ut queratur, qui Deum arguat. Tudyń co
 znaleźć takiego/ Ktoryby sie wspominal P. **BOSV**: A Ktoż
 ludzi mogliby sie na co osmielić/ gdyż mu y w oczy porzreć
 strąsna. Quis stabit ad videndum eum. Mamyć wpraw-
 dzie nappierwszego Pośrednika naszego do **BOGA**/ **CHXZ**.
STVSA paná/ Mediator Dei & hominum, Homo **CHRI**-
 stus Jesus, Ale y ten ná czas/ gdy mu páctow pokoiu/ obie-
 tnic nie dotrzymuismy/ trudny nam bywa/ sprawiedliwość
 Boskiej niełatko wprzylżyć sie nie chce. iako o nim S. Bern:
 mowi: Non sola illi cantatur misericordia, cantatur pari-
 ter & iudicium. Wic nam tenże Doktor/ sedyna tylko/ a-
 le szelna ná co Pośredniczka Wniebowzięta Panna pokazuje;
 Opus est Mediatore, ad Mediatorem istum, nec alter no-
 bis utilior quam MARIA. Potrzeba nam Pośredniczki, do Po-
 średnika naszego **CHRISTUSA**, a insha lepsza znaleźć sie nie moze,
 nádz Przená: **MARYA**: oná albowiem potrafi y samemu zá-
 gniewanemu **BOSV**/ przypomnieć miłosierdzie tego niešťo-
 gona/ cięta/ rany/ Syna swego/ ulomność ludzka/ zdrády há-
 rąstke exagerować/ aby tym vblagać/ y vspokoić mogła stu-
 bny gniew Boski. O felix MARIA, Tu Mater Regis, tu
 Mater exulis, tu Mater reis, & Mater iudicis, tu Mater Dei
 & Mater hominis: Cum sis Mater utriusq; discordias, in-
 ter tuos filios sustinere nequis. S. Bern: O szczęśliwa Ma-
 ry, tyś Matka Krola, y Matka wygnáncá, Matka grzesznego y
 Sedziego, Matka **BOGA** y Celo-wieka: a ponie- náš Matka obo-
 gá iest, nie dopuściš synom twym żyć w nieprzyjaźni. Ná-
 ostatek posyła ludziom y spráwucie pokoy między rozroznionymi
 stronami/ oná albowiem sama iest ná Niebie/ przez Ktorey
 przyzy!

FIG:

Job 9:

malach. 3

i. Thi. 2:

Ser. de
Verb. A:
post.

de pre:
cell. v:

FIG.
Apec. 7.
Pl. 149.

Cant. 3.
L. 12.

Sub a.
1466.

EXEMP.

przygryne całe Chrześcijaństwo spodziewać się ma uwolnienia od wojen/ polednania sąwasnionych na się stron/ zwycięstwa nad nieprzyjaciółkami Wsady S. zgola dostojnego pokoju. Wiem ta/ iż w chwale wieczney SS. Bożi. nie stoja z przeciwnymi rękami. Jedni iako zwycięzcy trzymają Palmę/ & Palmy in manibus eorum: inni iako Pánienki / trzymają Lilie: in manibus eorum. A Nasw: Panna co też tam rzyma w raku z Należa iey; y zwyciężkie Palmę z podeptanego smoka/ y Lilie czystości &c: iedną nayszczerniejsze Przenas: Panny in signet y nayukochánšy na rękach sułtana al jest Dzieciatko Syn iey; ale ten iuj na Młóścacie siedzi coż tedy miasto niego na swoje ręce wzięła Nasw: Panna: wzięła na swoje ręce Pokoy/ oney co w Niebie zabawa; śląc się o pokoy wśrytkiemu ludowi Chrześcijańskiemu/ Pánstwowi Károlickim/ wśrytku obrone przeciwko nieprzyjaciółkom dawać: sama przyznaje. Ubra mea sicut curris, ex quo facta sum, eram eo quasi pacem reprens. Co & sc. do moiej rzeczy tak tłumaczy. Cúm Throno Celesti sicutur MARIA a DEO sponsa. aspiciunt non tanquam de diabolo triumphans, non tanquam exercitu virtutum ornata, non tanquam DEI Parens, sed tanquam pacem inveniens. Ac si ad illud precipue sit in Cælum assumpta, ut pacatam Ecclesiam pacifico colligaret Sponsio. W słowach dacie znać/ że Nasw: Panna na to w Niebo wzięta aby o pokoy szczęściu Kościół Chrystusowego/ Pánstwu Károlickich/ zawiadowała: patrzyć na pokoy Kościół Boży/ zwycięstwo nad Poganstwem y Heretykami / iedną co potiecha/ tedyna ozdoba Wniebowziętej Panny. Co potwierdziła sama cudami niekłórent. Vadings: piśel / że B. Amadeus nášego Zákonu/ widząc Medialánskie Pánstwu winowcz dla niepokoiow y Wojen zruinowane; wystawił nowy Obraz Nas: Panny modlającej się do Syna swego/ al. w misterney ściele bo po wśrytku popisano było: Pax, Pokoy, pokoy; wlec znać bádzo ulubila sobie Panna Przenas: ona śląc; bo nie tylko pokoy się wręcił Pánstwu onemu/ ale do tad w Włedycłanie wielkimi cudami ten Obraz słynie.

Theoph.

Theoph.
y Rayn
Panna
przez n
pišem.
dy kory
to Wo
cha sie
sum q
Woyne
ta Pá
tomy
ci serc
Woyne
Młóśc
pewne
te syn
Pann
pedza
dzieci
tak n
by to
Woyne
niacel
sami/
śacieł
wána
troy
winc
w Pr
nawie
li/ ro
zagin
wypr
wie c
Pann
stwa

Theoph: Marian: piśe; że gdy między Królem Aragonijskim /
y Raymundem Hrabia niepokoię wielkie zachodziły / Przenas:
Panna pokazałszy się jednemu Kzemiesznikowi / postąpiła im
przez niego misterny swoy Obraz / dzieciactwo czymiający z nas
piśem. Agnus DEI &c: dona nobis pacem. *Báránku Bo-*
ży który głódziś &c: dárny nam pokoy: z czego się pokázuie / iá-
to Wniebowzięta Pánná w pospolitym Chrzesciánstwie for-
da się pokoiu / y on się y Máiestatu Bóskiego stára. Facta-
sum quasi paccem reperiens. Máz tedy cále Chrzesciánstwo
Woynámi zámieszáne / osóbliwie Wygryzno náś / Wniebowzię-
ta Pánná Królowa pokoiu / ná Tronie pokoiu piástuiaca go-
toy dla ciebie pokoy. Do niej z wśnościa po pokoy; niech
ci sercá doda osóblivy cud w Niemzech pod gás Szwecckey
Woyny / przez nie wżyniony (o czym Scheyffer de B.V.) Jest a. 1634
Miásto Oberling / ktore pod gás obleżenia Szwecckiego / do Veriu 7
pewnego Pánný Przenas: Obrázu / nabożeństwą / y sluby swo-
te czyni / pokazuje się o południu nád ztrapienym Miástem
Pánná Przenas: wielki strách Nieprzyiacielowi czyni / y ode-
pedza go: á osóbliwie gdy bomba ściána wielka / pod ktora
dzieciactwo w powiciu leżało wywálitá / cudownie skuła ściány
ták ná dwóie Pánná Przenas: rozdzieliłá / że obie skutki pad-
ły kolo niego namnicy mu nie szkodzily. Niechżeć to samo
wżyni nádzleie ztrapióna Wygryzno / práwieć to iák niewi-
niactwo stalaś się bez rozumu; bo rády twoie zámulóna prywas-
támi / bez sercá: bo bez odwagi / ná tak mála garzke Nieprzy-
iaciela: wála się ściány twoie / to jest Prowincye / przepladros-
wána Liwá / y Málá Polś / á czy nie goršego co zeka Wiel-
koy Polśi dla niezgod: nayniebezpiecznieysza ściána Pro-
wincyi Pruskiej. Czytalem w Kronikách Zakonnych / iák
w Pruskiej blisko Toruniá / gdy jednego nášego Zakonnika
náwiedzála Pánná Przenas: z Pánem JEZUSZEM w Cel-
li / rozplákal się P. JEZUS / dla tego / że sám kiedyś miała
záginać Bórolická Wiara. bać się trzeba żeby się to teraz nie
wyprorokowála. Niey przecie nádzleie Polś / przy poprá-
wie obyčajow twoich; dokáże tego modlitwa swoia Przenas:
Pánná Królowa Polś / że lešże sława twoia / cálość Pá-
ństwa / y między nami ruinámi zachowa. A iák to niegdy w
dzieli

art. 10.

a. 1634

Veriu 7

Vadinge

sub a. 1272

Reu. P. 4.
C. 49.

dzień Wniebowzięcia widziała Gertruda S. iż wziąłszy Pannę na Przenas: rękę Syna swego/ zgromadzenie nią żegnając; i tak y teraz na Nieprzyjaciela Panu naszemu/ Rądom/ y Wojskom tego da Żyżył swoy y błogosławieństwo; doda y skutecznych rad/ y meśtw na uspokojenie Wyżyny. O co przyszedł sie do Panny Przenas: dziś Wniebowziętey/ Świeci Polacy/ SS. Patronowie nasi: mów do niej Kazimierz S. za Królestwem swoim. Pacem pręsta, ne molestia Nos perturbet saeculi. Amen.

Luminare Luminarium.

Pro Im-
mac: Cō-
ceptione
B. V. M.

STROFA 9.

Salutaris, Stella Maris, Summis digna laudibus
Quæ præcellis, Cunctis Stellis. Atq; luminaribus.
Morska Gwiazdo, poćiech gniazdo. Mąrestacie zacności
Gwiazdy wszelkie, światło wielkie. Gásna przy tuię
iásności.

Quasi stella matutina in medio nebulae. Eccle: 50.

Starobawny wszystkich zwyczaj jest/ gdy iakie na Niebie nowe światło/ albo Gwiazda pokazuje sie/ do biegłych w dawac sie Astrologow. P. S. Pod Gás Narodzenia Chrystusowego/ niewidana gwiazda pokazuje sie na Niebie/ aż zaraz nacylnieyszy wschodnich Państw Astrologowie/ co jest oni trzy Królowie/ pilne o niej czynia obserwacye/ y rozmaite formula prognostyki. Hoc signum Magni Regis est, venire adoremus eum. Przy dzisieyszey Wroczystosci Niepokalanej go Poczęcia Nasz: Panny/ pokazuje mi nieiako Ecclezyjskiy nowy Gwiazda/ lubo iestże w obłoku/ to jest/ sama Panna Przenas: w żywocie Anny S. poczęta. Quasi stella matutina in medio nebulae: ba y sami Duchowie Niebiescy/ przychodzący na świat/ podobny tytuł dają: Quæ est, quasi aurora conlurgens. Wiec iako niegdy Terrull: prędi przychodzącego na świat CHRYSTUSA wważając/ w Zosćciele Bozym zawołał. Hodie est de CHRISTO Machetis, hodie Ecclesia Stellam CHRISTI, non Saturni aut Martis,

de Nat:
B. V. M.

&

& cuiuseunq; ex ordine mortuorum, observat, & prædicat. Dziś jest o **CHRTYSTVSIE** Mátematyká, dziś Kościół **S. Gwia-**
zde CHRTYSTOWE, nie Sáturná, álbo Mársá, álbo kogo in-
 nego nie żyjącego, uważa, y opowiada: toby y mnie trzeba zlec!
 Hodie est Machelis de MARIA, Dziś o **Pánnie Przenas:**
 nowa Mátematyká, bo przy Pożeciú swoim / iáko nowy / nie
 widány ięszce Luminarz pokázuie sie. A kedyż zdolnego ná
 to znaydziemy Mátematyká: mamy go w domu / á takie
 go / który od młodości swojej / tej Gwiazdzie codziennie w swo-
 im **Omni die** pilno sie przypátrował. Sluchayćieś co o niey
 mówi: Salutaris Stella Maris. Summis digna laudibus, Quæ
 præcellis cunctis Stellis, Atq; luminaribus. **Morska Gwia-**
zdo, póciech gniazdo, Máięstácie zaności. Gwiazdy wśelkie,
 Świátło wielkie, gáśna przy twey iáśności. Rozumiem ia że tu
 nie stosuie Pánnie Przenas: do Máteryálneho / nierozumnego
 swiátła **Tiebieściego / Sioncá / Miesiacá / álbo Gwiazd /** bo
 by co máło było: ale do onych rozumnych Luminarzów **Tie-**
bieścieh / to jest **Anyółów SS.** Zaczyn y my zábawmy sie
 to pobożna Mátematyka / á ia trzymáiąc sie wżynioney obser-
 wáncyi przez **Jáśmierzá S.** pokáże że Pánná Przenas: / przy
 punkcie Pożecia swego / Luminárzem iásnieyszym nád sama
 Luminárze **Tiebieście /** to jest **Anyółów SS.** pokázala sie:
 Wprzód spyram / iezeli też godzi sie Chrzestáńskiemu Gło-
 wielowi wdawác do Mátematykow po wrozenie. **Tá co y**
odpowiem.
Taka jest nieuwagá niektórych ludzi / że zbyteczna wwie: **I. PARS**
 dzielni ciekáwością / álbo nieumiártwowánemi affektámi do
 rzeczy iakiey chcac iey dostąpić / álbo dowiedzieć sie czego nie
 wiedza / lubo sie w tym nie wdáta do Czártow / do Czárownic /
 iednak wdáta sie do Mátematykow: tej opinij badac / że przez
 nich z Gwiazd moga sie tego dowiedzieć / czego sobie prágna.
 Náprzyklad / chcac wiedzieć / co też z ich dziełi bedzie / iáko
 długo żyć / iakie szczęście / iaka náuka / przyiaśń y ludzi mieć
 beda: álbo gdy sie im škoda iaka stánie / aby sie dowiedzieć
 o złodzieiu; káza sobie **Astrologom** **Figury** erygowác / co le-
 dwie inż nie pospolita w Polšce / náwet między mądremi ludź-
 mi. **Tiechże tedy wiedza wśyscy / iż co iaka Mátematyká**
jest

Sporer.

Ierz. 106.

Ibidem.

jest Czartowski! bo Czartowski duchem podszty. Nadziej
pokazuje; bo przez ten sposób/ choć nie wyraźnie/ jednak im-
plici, to jest domniemanie wdaje się słowem do Czarta
do porady tego/ według pospolitej nauki Katoickich Theo-
logow; Zegoc tak iasnie dowodze z Teoter: iednym. Presu-
mie/ a bardziey ciebie Astrologu nieuczyny co sie tego podsz-
mujesz; po czym dochodzisz/ że ten/ który tej godziny wrad-
takley komplexyt/ Stryognomij jest/ albo że ten Syn/ co się
w takim punkcie wrodził/ taki a taki/ mody albo głupi/ do-
bry albo zły/ szczęśliwy albo niešťęśliwy będzie: Odpowiesz
że mam znać tego na Gwiazdach/ pod ten czas pánuracych.
Wiec daley cie pytam/ y mówię: Wszak Gwiazdy Niebieskie
z przyrodzenia swego ponieważ są nierozumna rzecz/ y nie
duchowna; dusza rozumna/ y wola iey kierować/ zacym ani
dobrym/ ani złym uczynić/ nie mogą: Nie możesz też mówić
żeby Gwiazdy mogły to mieć z postanowienia Boskiego; bo
wyraźnie zakazał P. BOG według Gwiazd y znakov Nie-
bieskich/ sprawy życia swego y wolney woli kierować: A si-
gnis Caeli nolite metuerē, quæ timeant gentes; quia leges
populorum vana sunt. Nie lekaycie się znakov Niebieskich
ktorych lekato się Narody: bo prawda ich próżność jest. Smie-
cie y z Izraelczykow w ruinie ich ostatniey widzac/ ktoryz w ich
nich kochali się Matematykach. Stent, & salvent te augu-
res Caeli, qui contemplabantur Sydera, & supputabant Mem-
ses, vt tibi vera prädicerent. Czegoby pewnie P. BOG
nie ganił/ nie zakazował/ gdyby Gwiazdy/ albo z przyrodzenia
swego/ albo z woli Bozey sprawowały taki skutek w woli ludz-
kiej. Zacym już nie zostacie nic/ tylko żebyś przyznał/ że po-
mientone skutki Gwiazdy mają od Czarta/ to jest/ z woli
dawney/ ktora przodkowia twoi wynalascy tego złego z nich
uczynili/ a ty to tym samym accepuiesz/ potwierdzasz/ biedy
widzac że tego Gwiazdy/ ani z przyrodzenia/ ani od Boskiej
woli nie mają/ przećie po te rzeczy do Gwiazd się wdajesz: y
tym samym chcesz/ aby Czart według woli y z kimśi dawno
uczynionej/ skutki te opowiadał/ ktorych albo już sam był przy-
czyna/ náprzykład do śledziystwa tego przywiodsz/ albo prze-
śle obiaował/ do ktorych wypełnienia sam skutkami swemi in-
tencja

tencja
spolite
tu. I
wsta y
sameg
przyt
me.
zakaz
zakazu
grol. y
cie pa
wie S
wywo
Alex.
ktory
strola
doyac
tak je
ty był
gani
kich
wyga
moro
wrozy
inacz
gynie
pum
ten c
bie/ y
na w
dzon
slamy
gynie
te w
stlon
iciele
stlon

tencja ma przyłożyć się i jeżeli BOG nie przeszkodzi: Który po-
 spolicie na wstrzymanie lekkomyślności ludzkiej dopuszcza tego Czár-
 tu. Powtórę także Matematyką / pokazując się bydy Czárco-
 wsta y zła Praktyka; bo nie może bydy bez grzechu / y owsem
 z samego przyrodzenia ciężki grzech jest / przeciwko pierwowemu
 przykazaniu Bożemu. Non habebis deos alienos coram
 me. Nie będziesz miał bogów cudzych przedemną. A opro-
 żązani Bóstwego w pomienionych słowach zestawionego /
 żązanie tego surowo Prawo Kościelne / które przywodzi Bro- Alexie.
 grol. y Sperer. Żązania y prawa świeckie / które y Księgi są D. 3. c. 12
 kie palic kaja / a słomych na garle karać. Dopieroż Doktoro- T. 2. in 4
 wie SS. jeżeli na co / tak na to w Księgach swoich / rojnemi prac.
 wywodami następowali / osobliwie S. Aug: S. Chrys. S. Basil. L. 2. c. de
 Alex. III. iako mamy. Cap: Ex tuarum Kapłana jednego / Malef. &
 który z prostey żarliwości ducha o gróde Kościelno / przez A- Mathc.
 strolabium albo Instrument Matematyki / chciał zlodzieić L. 5. de
 dożyć / cały rok za to do Nisy S. nie dopuścić. S. Epiph: Civ. hō.
 także piśel / iż Atticus nieiały wżony tłumacz Pisma S. wykle- sin Mar.
 ty był z Kościolą / o takżej praktyki. A nawet choć sam Pa- Th: Vici
 gánin / Tyran Dyoklejan. Heretyk Valentinianus, a przecie są L. 2.
 lich Matematykow nie chcieli w Rzymie cierpieć / y onych S. 161.
 wyganiali. Bada się tu podobno ci Astrologowie wymawiać
 mówiac: że to tylko prawa pomienione żązania z Gwiazd
 wozyc o obyczajach ludzkich / twierdzac zapewne że tak / a nie
 inaczey będzie / albo że się już stało / opowiedać; my tego nie-
 gniemy / ale eriguiac na przykład Figure / znalazzy Horosco-
 pum; przyrodzenia Gwiazd opowiadamy / iakie ten co się w-
 ten czas wrodził / albo kto w ten czas wtrącił co ma mieć w so-
 bie / y do tego skłonności / co są komplexy: nie przeżemy / że
 na wolney woli tego jest przelamać swoje skłonności przyro-
 dzone: lec że pospoliciey ludzie są skłonnościami idą / domy-
 ślamy się / y twierdziemy probaliter, że to on wżynił / albo w-
 żynił / taki albo owaki w obyczajach będzie. Ja jednak na-
 te wąse wymawka tak odpowiadam. Naprzód że y o słomych
 skłonnościach komplexy wperniać tego / komu Figure erigu-
 ić / nie możecie: Pierwsza przyczyna tego niech będzie: bo
 skłonności komplexy dziełek bywaia / nie tylko od Gwiazd /

ale też y z kąd inąd; iako náprzyklad z Komplexy i Rodzicom;
 z gniwoliwych / gniwoliwi / z chorych / chorzy sie też często ro-
 dzą: Druga przyczyna jest z Aug: S. Ktory dla przecieści nie-
 dościgley obrotow Niebieskich / za rzecz niepodobna prawie
 22. ma znaleźć punkte doskonały czasu / w Którym sie vrodził głow-
 wiel / albo to albo owo uczynił. Trzecia przyczyna: Daymy
 to jes doskonała doszedł tego punktu / a zacyz iż możesz wie-
 dzieć iakich skłonności / iakiey Komplexy ten jest / Ktory się
 pod ta konstellacya vrodził / albo Ktory pod ta konstellacya-
 23. kradzież popełnił. Pytam czy żyłz sam ten tylko człowiek
 jest na świecie / Ktory się pod ta konstellacya vrodził / ponie-
 waż po wszystkich świecie / każdego momentu tak wiele wysi-
 cy ludzi rodzi się; czemuż nie o innym / tylko o tym iednym
 wroźke czynisz: a kiedy (co nie jest niepodobna) y przy iednym
 że Dworze kiedy się kradzież stała / będzie drugi pod tą kon-
 stellacya vrodzony; na Ktoregoś ta twoja Praktyka Kierować
 o szkodliwstwo będzie: patrzyz iakich klarni / niewinnych pota-
 pienta / posadzania / karania / ta twoja Praktyka / a raczej Czło-
 towsta nauka przez cie uczyniona nárobi. Ná ostatek daymy to
 wszystko jes nieomylnie trąfił na punkte / że skłonności tylko
 opisyłeś / że nie obiecyłeś / nie twierdziłz zapewne / ale tylko
 sub probabilitate pod niepewnością iakos / postaremu gdy ty
 czynisz; grzeszyłz przeciwko zapasaniu Roscielnemu: Ktore ca-
 kie jest od Sixta V. *Motu proprio contra Astrol.* Saneimus
 vt contra facientes indicia & nativitates hominum; quibus
 de futuris contingentibus, successibus, fortuitisq; casibus
 aut actionibus; ex humana voluntate pendentibus aliquid e-
 venturum affirmare audent, etiamsi id se non certo affir-
 mare asserant, & protestentur &c: inquirant & procedant
 & in eos severius pœnis canonicis, & alijs eorum arbitrio
 animadvertant. A ponieważ Klatwami Rosciol grozi / w
 tym samym pomienione zakazanie / obliguje pod grzechem
 śmiertelnym. Zakazu zaś tak surowego Rosciol S. miał
 przyczynę: że ten sposób dowiadowania się rzeczy wprowadzić
 by mógł z lekka do zabobonow / y wielu zatrudnić / powściąć
 Ktorzyby temu wiäre nad to niż potrzeba / dawali: iako pospo-
 licie między ludzmi nieważnemi wiele złego z tego się trąfi-
 24.

Sporer.
 T. 2. c. 9.
 de 1. prz.

10. P
 po tak
 loc sie
 pieste
 wazyli
 pod to
 D
 na Prz
 to lepi
 okolo
 swota/
 rze roz
 dosc t
 zdami
 cum c
 ranne
 przypa
 tia, &
 tiolus
 jest p
 porazu
 Niebi
 gasna
 snosci
 proste
 bierst
 ista q
 pietne
 albo
 mieba
 inzyd
 SS.
 nie ty
 blonfi
 toblin
 ista &
 cie D
 dzie/

10. Przydaje *Sporer*, że tych/ co się wdają do *Matematyki* w loc: ciż po takie rzeczy z lekkomyślności iakis/ albo z bojaźni zchraniać loc sie tego czyn im *Matematyk* pogroził/ pomieniony *Papięsti* zakaz nie obliguje: jednak sami *Matematycy*/ którzyby wazyli się y takimym wroźli pomienione czynić/ podpadać pod to prawo/ y klawy. Zła to tedy ta *Matematyka*.

Dzisiaj tedy nowe światło/ nowa *Gwiazda*/ to jest/ *Panna* na *Przenas*: przy *Niepokalanym* *Pożęciu* pokazuje się/ dale to lepsza/ chwalebniejszy/ oświetla się nam *Matematyka*/ bo około najwyższego obiektu, około *Luminarza* zacności światła/ wszystkie stworzone *Niebieskie* przechodzącego *Luminarza* rozumne/ to jest/ wszystkich *Aniołów SS.* Dost piękne/ dost to ozdobne *Luminarze Aniołowie SS.* których *Gwiazd*ami nazywał sam *P. Bóg* mówiąc do *Jobá.* *Ubi eras?* Job: 38.

cum me laudarent *Astra matutina.* Gdzieś był, gdy mnie zaranne *Gwiazdy* wychwalały. Jednemu z tych w duchu *Proroka* przypatrując się mówi/ *Tu signaculum similitudinis, plenus lapidum,* & decore, in delicijs *Paradyjsu* fui: omnis lapis pretiosus operimentum tuum. Lec tedy nowy *Luminarz*/ to jest *Panna* *Przenas*: przez *Pożęcie* swoje/ w żywocie *Anny S.* pokazuje się na świat/ już wszystkie pomienione *Luminarze* *Niebieskie*/ to jest/ y najwyższymi *Aniołowie SS.* nieświecą/ y owsem sami przygasają jasności swojej/ przed jasnością/ światłością *Pożętej Panny Przenas*: wważmy proste/ tedy *Aniołowie SS.* *Pożęcie* *Panny Przenas*: pod podobieństwem wschodzącej *Jutrzenki* przypatrują się: *Quæ est ista quæ progreditur quasi aurora confurgens, hæc est jasność* FIG.

piękność jej opisać/ prawie nie mogli na to wynaleść *Figury*/ albo podobieństwa żadnego: ale iako pospolicie bywa w zamieszaniu/ gdy takiej rzeczy zgadnąć nie możemy/ coraz to innych sposobów w odpowiedziach szukamy: tak y *Aniołowie SS.* czynią/ niewidana *Panny Przenas*: pięknością/ jasnością/ nie tylko natury swojej/ ale y rozumu ich przechodząca niby *konfundowani*, raz do *Stonicy*/ drugi raz do *Nieścacy*/ światłości *Pożęcia* jej/ przyrównywają/ gdy mówią: *Quæ est ista &c: pulchra ut Luna, electa ut Sol.* A w tymże to *przebiegu* *Duchowie SS.* ten *Luminarz Niebieski*/ zaraz przy *wschodzie* przy *Pożęciu* *supra* przechodzi was? *Quæ præcellit cunctis*

eunctis luminaribus! Jezeli o światłość / o niewinność pier-
worodną idzie / w ktorey Panna Przen: pojecha jest / y wy-
stępie w światłości łaski Bożej stworzeni / iako zgodnie nawi-
zają Theologowie: Nie pro sie tego Anyołowie SS. iednak
wyznają / że światło pierworodney niewinności y łaski / ktora
przy Pojęciu swoim zaiasniała Panną Przenas: światłość
y zacność łaski / ktora oni przy stworzeniu swoim oddarzeni
byli od BÓG A / daleko / a ledwie nie niekoniecznym sposo-
bem przechodzi. *Marris DEI, & servorum DEI, infinitum*
est discrimen. S. Damas. Luminarzow Niebieskich różność
może bydy / albo ratione Creationis, co jest z czego wznika
sa: albo ratione Radiationis, względem promieniow swych
inności / albo ratione Motus, względem obrotow własnych. Gdy
ja wważam / y stosuje iasność łaski / w ktorey dziś stworzona
była Ducha Panny Przenas: do łaski / w ktorey stworzeni byli
Anyołowie z pomienionych miaz / zacnieysza sie pokazuje nad
Anyoły Przenas: Panną. Naprzod ratione *Creationis*. Job
S. powiedział / że y Gwiazdy nie są zyste / y bez stazy w ognach
Boskich. *Stellæ non sunt munda in conspectu ejus. S. Hiero-*
allegorice przez Gwiazdy rozumie Duchy Niebieskie / Anyo-
ły. Przeto pyta sie Tłumacze Pisma S. iako sie co ma
rozumieć / czy o Anyołach w pospolicości / czy tylko o Anyo-
łach zlych / ktorzy pretek po stworzeniu swoim / światłość łaski
Bożej stracili według tegoż Joba. *Et in Angelis reperitur*
pravitatem. Wielka wprawdzie część Tłumaczow Pisma S.
o zlych to tylko Anyołach rozumie / iednak są niektorzy
Pinedam co naużają: że sie rozumiecia te słowa y o Anyołach
dobrych: a to ratione *Creationis*, wważając stworzenie ich.
Pytam ja / z czego BÓG Anyołow stworzył? Kricie mówią:
z iadney materji ich BÓG nie stworzył: iako pospoliejsza jest
opinia / bo ratio creativa tego nie potrzebuie: przecieś mowa
sie rzec / y mówić sie ma / że creati sunt *Ex nihilo*, z niczego
y nieiako w niezym stworzeni są: bo lubo w doskonałej istocie
Boskiej / iednak ponieważ nie byli w pierwszym punkcie stwo-
rzenia wciwiedzeni w niey / mogli są iestże stracić / y podlegli
stać się grzechowi: iako sie pokazało na Lucyperze / y adherens
sach tego. Dajym y w tak słiznie stworzoney Naturze Any-
yelskiej

yelstey nie pokazała sie przy stworzeniu doskonała piękność /
 y jasność pomienionych Luminariorum Wiebieszczich: Stellæ non
 sunt mundæ in conspectu ejus. Nie może to być wytłuma-
 Genie / ale Hier: Si. tak piszącego: Sub nomine Stellarum. ap. Nax.
 Angelos intelligere possumus: immundi, & tenebræ po- in Iosue
 sunt vocari, ex eo vtiq; quoniam naturâ conditæ creatura, app. SS. 2.
 licet non peccent, capaces tamen peccati sunt, vt appa-
 ruir in alijs Angelis. Widzieliśmy stworzenie Luminariorum
 Wiebieszczich Anyetow SS. porzyrmy też na stworzenie Lu-
 minaria nowego / to jest Poczęcie Pizen: Panny. O tym Pismo
 S. pod figura powiada / że jest niepospolite / niezwyčajne. Pá-
 nels. tak w liście swoim piše o CHRYSTVSJE P. CHRI-
 STUS assistens Pontifex futurorum bonorum, per amplius, Habr. 9.
 & perfectius tabernaculum non manu factum, id est, non
 hujus creationis, introiuit semel in Sancta, æterna redem-
 ptione inventâ. CHRYSTVS będący Biskupem przyśtych dobr,
 przez zacniejszy, y doskonałszy przybytek, nie raka uczyniony, ani
 terażniejszego stworzenia, wśedł raz w przybytki święte, wieczne
 odkupienie wynalazłszy. Dion: Alex: przez ten przybytek CHRY-
 STVS nowego stworzenia / rozumie Pizen: Pannę. ap. Esc.
 in iervo suo habitat Dominus, sed in Sancto suo tabernaculo L. 4. n. 205
 non manufacto, id est, non hujus creationis, quod est DEI
 para. Acore tłumaczenie lepiej objaśniając y stosując do
 Niepokalanego Poczęcia Pizenas: Panny. Escob: tak mowi:
 Quem quidem thalamum, quod tabernaculum, ita præpa-
 ravit (CHRISTUS) à primo instanti Conceptionis, vt non
 esset hujus creationis: w których słowach wyraża Expozytor,
 że stworzenie / Poczęcie Pizenas: Panny / było niezwyčajne / y
 różne od stworzenia innych rzeczy / a ztym y od stworzenia
 Anyetow. A w symje ta różnica: Pokazałem / że / y genus
 Anyetow SS. stworzenie jest ex nihilo, z niczego, y iakoby
 in nihilo, z niczym: bo w iasce ktora wrócić mogli. Ale
 gdy wważam stworzenie Panny Pizenas: widze / że non hujus
 Creationis: lubo Duszą iey jest ex nihilo, względem przyro-
 dzenia / lubo według Ciała poczęta jest pospolitym trybem /
 iako głowiek z Dycy y z Młaki; iednak wedle iasły / ktora os-
 trzymała przy Poczęciu swoim / nie jest ex nihilo, gdyż iasła

wolana Pannie Przenas: przy początku tey / stracona nigdy
bydź nie mogła: bo doskonałe wtwierdzona w niey była / cze-
go Aniołowie nie mieli: y owym moge rzec / co sie cyze ta-
ski / że Panny Przenas: stworzenie / nie iest ex nihilo, in nihi-
lo, ale ex Spiritu, in Spiritu S. iako wyraźnie przyznacie

ap. Efc. to S. *Ansel.* Matrem te fecit suam ille rerum Conditor
cit. n. 99. & ut ita esses, in utero Matris tuæ, à primordijs Conceptionis

S. 4. onis, operante Spiritu S. creatoris. *Matka cie sweta stworzyła*
rzeczy wzniósł y dla tego iestce w żywocie Matki twoiej, na po-
czatku Poczęcia swego, za sprawą Duchą S. stworzona iesteś.
A z tego samego iasnie sie pokazuje / iako Panna Przenas: przy
Poczęciu swoim / nie tylko od pierwotnego gzechu wolna
ale iasniata iasnością / zacnością iasni / w ktorey wtwierdzona
zaraz była: *Præcellit cunctis luminaribus, wspaniałych Anio-*
łom SS. przewyższyla. Poncore Panna Przenas: przy Poczęciu
swoim *Præcellit cunctis Luminaribus, przewyższa Naturę*
Anielską Radiation, Promieniami swoimi / a to dwoiako. Na-

Miec. in przod z rad. w według Astrologow Swiazdy swiatłość swoja ma
Lit. f. 353. ta od Slonca / według bliskosci / albo odleglosci od niego wnicy

albo wielko: cokolwiek iasni / darrow / y przywilejom duchu
wnych pokazuje sie tak w ludziach / iako y w Aniołach / wspani-
to to sa promienie od Slonca / sprawiedliwosci CHRYSTU
SA Pana; bo z zaslug Matki tego kazdemu dane / iako na-
mienia Pawel S. Proposuit in eo instaurare omnia in-

Eph. 1. CHRISTO, quæ in cælis, & quæ in terra sunt, à S. Berni.

P. 1. de wyrażniey. Idem quippe Salvator hominis, & Angeli.

Circum. tegoż pierwey / y iasniey mogło to Slonice / sprawiedliwosci

CHRYSTUS IESUS z zaslug Matki swoiej oświecić /

APOPH. iako Matka swoje przeynadstojnieysza. Piśko historye / że

Cyrusowi raz sie śniło / iakoby Slonice trzy razy go oblapilo /

co bylo znakiem / że miał Krolew zostac: wiedzial Syn Bo-

ski Slonice / sprawiedliwosci / że dziś poczyniaca sie w żywocie

Panna Przenas: / nie tylko Krolewna Nieba y Ziemi / ale or-

raz y Matka tego przeznaczona iest; iżalij nie naypierwey na-

iasnieysze promienie swoje / na dusze tey skierować miał / y or-

ne wyzłemi przywilejami iasni / niż Aniołom SS. przyozdo-

bić. Poncore przewyższa Poczęcie Nasz: Panny Aniołom

Radi;

Radiatione z toż: że lubo tak Panny Przenas: / iako y Anyolow
 sacnosć iasći w ktorey stworzeni sa / test (iako sie powiedziać
 lo) od **CHRYSTUSA** Pána: przecież Panna Przenasw:
 do pomienionych przywileiow ma swoje prawo / y nie mało tey
 własne sa: czego nie mało ani mieli Anyolowie przy stwo-
 rzeniu swoim. Obiecowat tam Prorok w *Asiegach* Ligi by /
 że przedys cudowna iakas Gwiazda miała sie pokazać między
 ludźmi: *Orietur Stella ex Jacob, & consurget Virga ex I-*
srael. *Ven:* Beda, przez te Gwiazde / rozumie dziś pocyna-
 ła sie Przenas: Panna. *Stella ex Jacob, id est DElpara.*
 Wiec pociemaj Gwiazda bez promienia bydź nie może / py-
 tała sie inni / ktoryby był promień tey mistycznej Gwiazdy /
 to test Panny Przenasw: na co odpowiada *Petr: Damian:* że
 Słowo **Przedwieczne CHRYSTVS JE SVS** / ktorego
 nam porodziła Przenaswiatła Panna / tak iako Gwiazda
 rodzi promień / bez wszelkiego naruszenia swego. *Ipsa ex se*
radium illam emisit, qui penetrat vltq; ad cordis secreta.
 z ktorego podobieństwo ia tak argumentuje. Wszak kie-
 dy widzimy iż Gwiazda taka iasna oświeci rzecz iaka / oświe-
 cente ono / nie tylko sie przypisać ma promieniowi wychodzą-
 cemu z Gwiazdy / ale też y samey Gwiazdzie. Toć kiedy
 Dusza Panny Przenas: od promienia swego / co jest z zasług
 przeżytych Syna swego oświecona zostaje / wdaremiana-
 Przywilejem niewinności pierworodney / swoim sposobem /
 ma prawo nie tylko do tego / czego Anyolowie mieć nie mogli.
 A owszem pociemaj *S. Bern: Sen:* o Przenas: Pannie mowi:
 iż wydała z siebie promień wszystkich oświecaciacy. *Emisit*
per Nativitatem Filij DEI radium, mentis nostrae irradiati-
vum. y *S. Damian:* przyznaie ieyże / iako nie tylko ludzi / ale
 y Anyolow oświeca. *Hæc sola solidiore lumine, & Ange-*
los, & homines illustrat: bespiecznie konkluduje: że z samych
 tego Luminarza promieni pokazuje sie / iż przy Poczęciu swo-
 im piękność iey / piękność *Natury* Anyelstkiej przechodzi. Po-
 trzebie Przenas: Panna przy Poczęciu swoim / przewyższa *Nat-*
urę Anyelstka Motu. to jest w obrotach potencji swoich du-
 chownych. Między Sferami Niebieskimi / y Gwiazdami /
 ktore loćniejszy w obrocie sa / te też sa y zacniejszy: nie może

FIG

Num. 24.

S. 1. Epip.
C. 3.tr. 1. S. 32.
S. de ass.
col. 4.

zawsz bydsz loenteysego obrotu/ nad motum instantaneum, tak
 Poby we mgnieniu oka. Każdey natury rozumney/ termin jest
 BÓG w chwale swojej widzialny/ y nigdy w obrótach swoich
 potencie rozum y wola vspokoic sie nie mogą/ póki w epu
 terminie nie stana/ o czym S. August: Fecisti nos Domine
 ad te, & inquietum est cor nostrum, donec requiescat in
 te. Żadne jednak inne stworzenie/ ani Anyelkie/ ani ludz
 kie/ nie było tak szczerze/ aby motu instantaneo stanało w
 tym terminie; bo ani Rodzice pierwsi/ ani Anyelowie/ lub
 wlasce Bóżej stworzeni/ nie mieli udzielonego sobie widzo
 nia błogosławionego P. BÓG: po tym dopiero Anyel
 wie po zwyciężonej pokusie Lucypera/ po wzwierżeniu wola
 sce/ dotarli tego terminu. Sama tylko Dusza Przenas: Pán
 ny dziś stworzona/ tak lotna była/ że motu instantaneo stanała
 w tym terminie/ gdy w pierwszym punkcie stworzenia swoja
 y rozum y wola iey błogosławiona została; tako wielu po
 bożnych/ y mądrych jest opinia. A sącym z tego sie położyć
 ie/ Gemu y Kazimierz S. zowie Przenas: Pánne Gwiazdo
 inne wsiſtkie przechodzaca. Quæ præcellis cunctis luminari
 bus. Dla czego y ta zaraz przy Pojęciu nazwatem ja Lu
 minare Luminarium. Wrac przypatrzysz sie temu Lumi
 narzowi tak iasno wschodzącemu na świat/ p. Pórnio pod ja
 konstellacya pod Opiekę Przenas: Pánny wdajmy sie/ mo
 d. 354. wiac z nabożnym Miechow. Disperde ô eximium Cæli lumen
 atram caliginem errorum, & peccatorum, fulgore tui lu
 minis, vt tuâ Sanctâ prece, lucis perpetuæ, mereamur esse
 confortes. Amen.

Centrum Mirabile.

Pro Vifi
 tatione
 B. M. V.

STROPHA IO.

Tuâ dulci, prece fulci, Supplices & refove,
 Quidquid gravat, vel depravat, Mentis nostras
 remove.
 Modły swemi goracemi, Cieś y wspieray proſbace,
 Znieś ciężary, z kaźdey miary, Duszy naſſey ſzkodząc.

Abijt

Abijt in Montana cum festinatione. Luc: 1.

Dziwno bydy może komu / że Przen: Pánná przećiw
 zwozaiom w ciażey zostaiacych Mátce/ nápełniona
 Swietym, brzemieniem, nie tylko w drodze/ y to spies
 kno/ ale ielże pod gore sie puścza: Abijt in Montana S. N.
 Leć minie to nie dziwno: bo wiem/ że iako ogniami/ do gory /
 bo do swego Centrum nie cieśko / tak z Niebieskim brze
 mieniem ku gorze/ bo ku Niebu/ nie było przytko Przenas:
 Pánnie: wtelce doxcipnis o tym nápisal Iuglars Sursum,
 gravitar CHRISTUS, to iest/ iż Chrystusa pozeretego w dy, in Elogi
 woćie Tłaso: Pánni / y sameyże Macti/ Centrum nie ná do B. V.
 le/ nie ná ziemi/ ale w gorze / ale w Niebieskich rzeczach y
 dla tego nie dźwio że ku gorze iako do Centrum swego spieśno
 idzie/ Abijt in Montana cum festinatione, Ale/ to mi bäre
 dźiey dziwno/ że w te droge gotzysto imieniem naszym y nas
 też obiecano. Trahe me post te, curremus in odorem vn
 guentorum tuorum. Czego potwierdza Escob. powiadaiaac
 że do tey kemitowy y my należemy. Quia Filium Dei vte
 ro claudens, simul cunctorum filiorum catu coronata in
 cedit. Ponieważ w Zynocie Syna Boskiego ma, dla tego z wiel
 ką kupa nyszych swoych synow idzie. A iakoz to nam ocie
 żalym bedzie/ za roba pod gore puśczać sie Przen: Pánni. S.
 Ant: Kadu: ná owe słowa Psalmisty pisac: Filij hominum
 viquequo gravi corde: tak mowi. Duplex est gravitas;
 bona, & mala: bona trahit sursum, mala deorsum. Vtraq;
 contingit secundum pondus animæ, pondus animæ est a
 mor eius. Si amas æterna: trahit sursum, si terrena de
 orsum. W teorych słowach wyraża/ że w teorey duszy iest
 miłość swieckich/ ziemskich rzeczy/ takiey do gory/ do rzeczy
 Niebieskich cieśko: bo taka raczey do Centrum swego do sie
 mie ciągnie. Wiece ponieważ serca ludzi żyacych/ pospolis
 cie nápełniane bywata miłością swiatą y rzeczy ziemskich cieśko
 toby im było/ a prawię przećiw naturze do gory sie piosć
 34 Przenas: Pánni. Prawda to że przyrodzonym sposobem
 Centrum gorne/ lekkie tylko rzeczy do gory ciągnie/ dolne zaś
 łame cieśkie rzeczy ná dol potiąga: aleć ia dźis wpatruie iá
 N3
 ties

in Elogi
B. V.Leet 8.
leet. 1.

Pl. 3)

Pieś nad przyrodzone cudowne Centrum Niebieskie! Proś
y ciębie rzeczy/ to jest serca ludzkie obciążone miłością
tą/ bardzo skutecznie za sobą do górnego Centrum ciągnie
to nie inne jest/ tylko sama Przenas: Panna dziś w gory
szataca się. Słysze bowiem Kazimierza S. modlącego się
do niej. Quidquid gravat, vel depravat, mentes nostras
remove. Co ją wywioda. Wprzód powiedziawszy Proś
to Centrum ma być dusze ludzkiej/ y iaka ruina jej/ gdy
przyrodzonym swoim Centrum nie zstanie.

I, PARS

Godne jest zdania nie tylko Pisma S: Doktorów Rząd
skich/ale nawet y wielu z Pogańskich Mędrców/ że
rozumney Centrum albo koniec/ do którego zmierzać ma
na dole; ale w gorze/ to jest sam p. BÓG który to stworzył
iakoś to Centrum to jest BÓG względem rozumney
jest wszelce proportionacum. Naprzód że jest szarym
chem/ iako y sama dusza. Druga że ponieważ jest nieświe-
czonie dobrym/ y godnym wszelkiej miłości/ iako Centrum
do siebie prawie gwałtownie/ miłość serca ludzkiego ciągnie
Trzecia że iako rzecz każda w swoim Centrum uspokojenia
doskonale znayduie/ tak y dusza nigdzie uspokojenia
nalego mieć nie będzie/ tylko w ten czas/ gdy miłość
se obroci do BÓG. Aby zaś za nieszczęście popadała
ś/ gdy miłość swoje oddali od tego Centrum, to jest od
BÓG/ a obroci się na dół ku Ziemi/ to jest/ załocha
w świecie y marnościach jego/ w rozkośach/ godnościach/ bo-
gactwach/ &c. przez podobienstwo zrozumiemy. Gdyby
przykład Centrum Świąt/ które jest ziemią/ zosfer/ y obro-
tow Niebieskich/ namniej się wniknęło z tego miejsca/ na
rym go raka Boga sfondowała/ tym samym żadna rzecz/ tak
na Ciebie/ iako y na Ziemi/ na swoim miejscu nie zostaje
by się/ Sfery Niebieskie/ musiałby obroty swoje odmienić
y mylić/ wszystkie struktury na ziemi/ wałaby się dla cię-
row swych/ za Centrum swoim (które w środku ziemi in-
giniuś sobie Matematyczny) pociągając się: a ztym postaby
ruina całego świata. Podobnym sposobem gdy świat
Centrum swoje BÓG opuścił/ miłości swojej Centrum
zatoży w świecie/ tego marnościąmi kontentuiąc duszę swoją
żaraz miłość ona świat/ duszę tego ciębie do dobrego/ i

Taby ta ołowiem nalat / Gyni: mieśa obroty tey / co jest po-
 stepti / rozmaitemi pozadliwościami: Przygynia tey ciężaru
 co jest grzechow / iako na sobie wyznaje Dawid: Iniquitates
 supergressæ sunt caput meum, & sicut onus grave, grava-
 te sunt super me. a tym samym coraz od przyrodzonego Cen-
 trum, co jest od BOWA oddala dusze. Cudowne widzenie
 miał Prorok Zacharyasz: widział bowiem Niewiastę iakoś na
 dzbanie siedzącą. Ecce Mulier una sedens in medio am-
 phoræ. A coż tam w tym dzbanie? czy nie taki liquor smas-
 gny? nie o tym Pismo nie wspomina / ale tylko o struce oło-
 wu nagorowanym do tego dzbana powiada Prorok: Ecce
 talentum plumbi portabatur: Ta Niewiasta / iako tamże
 Anyot tłumaczy Prorokowi znaczyła nieprawość. Hæc est
 iniquitas. A ponieważ ta Niewiasta bardzo iakoś bezpiecna /
 światowa / że w oczach Anyelstich / Prorockich / nie wstydzi
 się siedzieć. a ięże na dzbanie / wzynte iá ta Figura mi-
 łosci światowej: Wszak też to Mundus in maligno positus
 a całym lumina iniquitas; a czemuż to ta Niewiasta / co jest
 miłość światowa przysiadła / nakryła ten dzban? pewnie nie
 darmo: bo to miłość y chwala światá / coś na pozor poká-
 zuje / a co się wewnątrz anayduie / w roztoskach / w marnościach
 świeckich zakrywa / y zataić chce / że to tam próżny dzban /
 albo tylko brzydkości pełen; iako sama jednemu Światowiczo-
 twi / luboć zmusu pokazała to. Był ieden Pan w Austryi
 bardzo światowy / temu raz w nocy po Ogrodzie przechodząc
 czemu się stanela stroyná / y piękna Niewiasta / mówiąc iá
 jestem tá / w której się ty naybardziej Kochasz / napótrz się
 mnie do woli: Wiele gdy już napóast ogy swoje piękności
 tey / obrociła się do niego tyłem / gdzie brzydka / zgnila / roba-
 kami zezgona pokazała się bydy / tak dalece / że patrzacy ná
 to / y przešla tey wrode obrzydził sobie: zaleknie się przeto
 ow światowy głowiek / leć oná rzecze: Ego lum gloria mun-
 di, & hi sunt fructus mei. Ja jestem chwala światowa, y
 ze przytki w sobie zadržam: Jącym słusnie / y samá Niewi-
 asta u Proroka figurująca miłość światá / przysiadła / przy-
 kryła dzban aby nie postrzeżono / próżności / BEKARNOŚCI tego:
 ludnak widzi Prorok przy tym dzbanie zaraz struce ołowiu cięż-
 kiego

Pl. 37.

Zach. 5

FIG.

Disc. ex
68.

EXEMP.

Ioa. 2.

Lon. 3.
edit.

APOPH.

tego / Ecce talentum plumbi. bo za miłością światłą nie idzie tylko ciepłota duszy. Omne quod in mundo est concupiscentia carnis est, & concupiscentia oculorum, & superbia vitæ. Cokolwiek jest na świecie, albo jest pożądliwość ciała, albo oczu, albo wyniosłość: a z tym duszy rozumnej pewnie nie lekko / a kiedy to jeszcze przybedzie ciężaru ze złych nałogów / y z mnogości popełnionych grzechów / których się kto dopuścił dla usługi światła / dla respektów tego / ob- pieroż. Powiada naostatku Prorok / o nieszczęśliwym cey w- wiasty koncu / że wrzuciwszy tey w gebe dwa sztuka otworzył wepchano ją w tenże dzban / y zaśpuntowano. Et proiecit eam in medio Amphoræ, & misit massam plumbi in os eius. To pewnie y pospolicie przychodzi na ludzi świat- cych dusza światła światu y interessom tego / że zawiodszy swoje sumnienie / zraziwszy substancya / albo respekt y także Pánsta / zatkala mu gebe konfuzja także / zaśpuntuia goście w- tat zarzucą: a takim w ten czas / y u BOGA / y u Świata- lasze zraziwszy nie wiedzieć gdzie się będzie podzić. Co podobnego z niemi świat zrobi o wemu / co wyrzadził Hi- pan jeden Austryarzowi Włoskiemu: v tego gdy podróżny gościł / a nie miał czym od stołu zapłacić / ofiarował się go- spodarzowi nauczyć go pewney sztuki / to jest / żeby mogli z- jedney beczki trojaćnie mieć wino / Zemu rad łakomy Włoch / przyobiecał mu darować obiad / zarym zaprowadziłszy się do- piwnice / u beczki wielkiej winą on Hispan byłdem wzywi- dziure / y także ja palcem jedney ręki zatkac gospodarzo- wi / co on ochotnie wzywił / dobrze wważając sztukę: wzywił go- gorze druga dziure / także ja zatkac druga raka także: naostat- tek konjac sztukę: trzecia czyni dziure / wino najlepsze z niej obiecał na sprostowanie / dla czego geby także nadstawić go- spodarzowi zatrudnione już obie ręce mającemu / a w tym sam z piwnice wsiadł / y w swoje droge poszedł / gospodarz zaś nie wiedział co czynić dla szkody nie tylko ręce / ale y geby zaprzatnione mając / ba y zalana zawolac pretko nie mógł / y tak ofukany w posmiwisku został. To też tak obłudny świat czyni na ostatku miłośnikom swoim: odeymie im wszyst- ko / zatkac

to / 3
smie
spraw
w ni
stwor
cey /
takie
sie s
wie
gory
znac
ich.
lato
& p
y zgu
trum
wid
lat 2
Agu
cor
wiek
pede
vola
leg:
fany
nego
dow
sty /
roste
Za
sam
koll
vto
co r
wzio
ci si
pusc

To/ zátka gebe Konfuzya iáko wielka/ náostatek poba ná po-
 smiech y vrogánie ludzkie. Ten či to niešťzestliwy skutek
 spráwnie miłość swiátá/ w dušy tey/ kóra swoie Centrum
 w nim záložyla/ oddalimšy sie od Centrum swego/ do kórego
 stworzona iest/ to iest od P. Bogá. Záčym idšie ieszce co wie-
 cey/ to iest nie poiete/ nie zrozumiane zámieššanie w dušy
 tákley/ wlaśnie iákoby pod čas ruiny polpolitey walacego
 sie swiátá/ bo námiatnošči tey w impetách swoich/ vstáno-
 wie sie nigdy nie dádzá/ iákowý človiek/ co sie troche do
 gory od šiemie perwie/ to iest/ od stego vczynku vmazewi/ to
 znovu ná dol/ ná leb vpada/ dla wielkiego čiežaru zlošči swo-
 ich. Vyražnie o tym dáte znáe *Psalmista*, powiedšiawšy/
 iáko pobožney duše Centrum iest **DEUS**. **DEUS** cordis mei, Pl. 72:
 & pars mea Deus in æternum: záraz przydaje o iáko ruine
 y zgube przychodza či/ co oderwali serce swoie od tego Cen-
 trum od **DEUS** swego. Ecce qui elongant se à te peribunt.
 Widšiat raz Prorok/ cudowna iedna bestya/ co częšćia byla
 iáko Lwica/ częšćia iáko Orzel: Quasi leona, & alas habebat Dan. 7:
 Aquilæ, á náwet/ choć iey sercá ludzkiego výczono: &
 cor hominis datum est ei, przećia áni chodšie iáko člo-
 wiek/ áni škrzydłami latae nie moglá/ ále tylko stála/ super
 pedes quasi homo stetit: iáko wwaža Richar: Jam non
 volat, vt Angelus, nec ambulat, vt homo sed stat. *Tilm: in Al-*
 leg: Figura vpátruie w tey bestyi zložoney z rozmaitych pomie-
 šanych bestyi/ Človieká ná swiátowe požadlimošči rozpúšče-
 nego/ kózy dla rozmaitych y vstáwicznych pášsyi swoich/ cu-
 downym iákimšim mieššancem iest: dopiero iáko Lwica dla zem-
 šty/ nienawošči/ gniemu: dopiero iáko Orzel/ álbo rázey Sep/
 roššosa čláta vněššiony/ šuka sobie ščierwu; oblátue Pátace/
 Zámienice/ domy: datum est ei cor hominis: tráfi sie že
 zámysly tego/ nayda iáka přeššoda/ záčym przyidšie mu re-
 kollekcyá/ ále ná gorše ieszce zámieššanie duše tego/ bo dla
 vřontentování požadlimošči swoich/ šuka innych špošobow/
 co raz to goršych. Jakim byl ow šalony Mlodštan/ kóry
 wšiawšy dwa obrázy vřubioney sobie osoby/ nie mogac ch-
 či swoiey ináčey vřontentováč/ pošedi z řugami šwoiemí ná
 pušče/ y táim šamým páčzeniem ná one obrázy/ páššye šwo-
 ie řon.

Pl. 72:

Dan. 7:

FIG:

 ap. Nar.
 in lud. 17
 y. 1.

Engel. 17:

T. Dom:

17.

EXEM

le Kontentował onym sie kłaniał/ dzień dobry/ noc dobra po-
 wiadał: o śalony/ diabelski pustelniku! A nardnia sie ci-
 cy którym kiedy BÓG miłosierny/ o ich bestyalstym żywo-
 cie nie zapomina/ y daie na czas cor hominis, doctnie na
 sercu/ skrupul wzyni/ że to złe: choć czasem sie porwa trod-
 ku Niebu/ zamyśla o pokucie/ to znouu wpadna/ woroca
 do złego/ albo postąpić nie moga ku pokucie prawdziwej/ ci-
 żarem miłości świeckiej przyćśnieni. A druzzy sa podobni
 owemu Lombardowi in Belgio: ten po drabinie wysoko id-
 gdy dla ciężaru szebel sie zlamal pod nim/ leci na dol: w tym
 drugi co pod nim drabinę trzymal/ zawola: Lombarde quid
 facis, co czynisz? on nie wważając niebezpieczeństwa, zają-
 rowal y rzekł: videbimus inferius, na dol spadysz obaczemy
 ale za żart/ dobrze kartku nabili/ y nogi polamali. Coś podob-
 nego bywa: z świecowniczym który z gory od Centrum
 swego/ z ciężarem grzechow rozmaitych leci: wola BÓG prze-
 nathnienia/ wolala Przyjaciele dobrzy/ Kaznodzieje/ wola
 na czas y samo sumnienie: Quid facis? wzdyc to już jest
 jedna noga w piekle/ zginięś na wieki/ sejeł Dworu/ sejeł
 takiego sposobu życia nie przestanieś/ A on co na to? videbi-
 mus inferius. Po tym o tym obaczemy/ namyslemy sie
 Prawda? obaczysz: ale inferius, obaczysz w ten czas/ kiedy
 zginięś/ w padnięś w dol piekielny/ kiedy sprawdzi sie na to-
 bie słowa Proroctkie: Et cum venerit quod predicatum est
 tunc scient, quod Prophetes Dñi fuerit inter ipsos. To wi-
 dziemy o iako ruina duszą przychodzi ta/ Ktora przez miłość
 światła/ oddalita serce swoje od gornego Centrum swego/ co
 jest od BÓGIA.

Ezech. 33

II. PARS

Vmb. n.

514.

21. 22.

Tuie nowa rzecz: ale dawna u Doktorow Kościelnych po-
 wiadziałem/ gdym Przenas: Pannie Centrum jednym nazwał
 Dowcipny Novar: zowie to Centrum samego BÓGIA. MA-
 RIA illius Centrum est, qui rerum omnium est centrum.
 y dowodzi tego/ iż iako rzecz w Centrum swoim badaca chyba
 gwałtownie od niego oddalona bywa/ tak y Syn Bęgi/ wy-
 nisc z żywota Przenas: Panny/ w którym Ciało ludzkie by-
 wiał; miał to sobie za wielki gwałt/ co przez Proroka wy-
 znaie. Tu es, qui extraxisti me de ventre: albo tak Tertull:

Gyta

Głowa / Skosuiac to do Wcielienia Syna Bożego; Avulsisti me
 de ventre: Oderwałeś mnie od żywota; Rich: zaś Laur: zowie
 Przen: Panna Centrum wszystkich ludzi na świecie: MARIA
 Centrum mundi, quia ex omni parte mundi, omnes ha-
 bent ad eam recurrere in omnibus suis necessitatibus. Prze-
 nain: MARIA, jest Centrum światła, gdyż ze wszystkich stron
 światła, wszyscy mają się do niej, w wszelkich swych potrzebach
 udawać. Ja do tego przydałem / że to jest Centrum Mirabi-
 le, Cudowne: Przyrodzona bowiem rzecz jest / że Centrum
 góry / ciągnie do siebie lekkie tylko y subtelne rzeczy / tak do
 góry idzie do góry: dolne zaś Centrum; same tylko ciężkie / y
 grube rzeczy za sobą pociąga: y z tad ani kamień do góry / ani
 ogień na dół z przyrodzenia nie idzie / chyba gwałtem. Jednak
 Przenas: Panna jest także Centrum łrore nie tylko Levia; to
 jest dusze wolne od ciężarów grzechowych / lekkie y prędkie
 w bogomysłności / ogniste w aktach miłości Bożey y innych
 cnótach / pociąga za sobą do P. BOGA; ale też y ciężary
 wszelkie / to jest ludzi / ciężarami grzechów; osobliwie miłości
 światła obciążone / winuie tu gorze / tu zamilowaniu BO-
 GA / tu otrzymaniu łask tego. Czego najpierwszy dokument
 przy Nawiędzeniu Elzbiety S. na Janie. Reflektujemy się
 nad owemi słowami Chrystusowemi / w których powiada: że
 do piero od dni przyscia Janowego na świat / gwałt takis Ciebie
 bo cierpi. A diebus Ioannis Baptista, vsq; nunc Regnum
 Coelorum vim patitur, & violenti rapiunt illud. A to iakor
 Gwałt to jest Ciebie / ciężary / to jest grzesznych do góry wini-
 dować / bo lubo cięży się Ciebie nad pokutniacym grzeszni-
 kiem / Gaudium est Angelis, super vno peccatore paniten-
 tiam agente, jednak nim go wly / nim grzesznik poratowa-
 ny łaską Bożą tych ciężarów przez pokute pozbedzie / nim się
 zdoledzie na akt goracey miłości Bożej / który S. Bonaven: L. de 7.
 zowie violentum, a zarym gwałtem otwierającym bramy
 Niebieskie; wiele trudności z grzesznikiem zająć trzeba. A di-
 ebus Ioannis Regnum Coelorum vim patitur. Pierwszy pra-
 wie był Jan S. który tego dokazał: leżał w prawdzie w żywo-
 cie Elzbiety iako kamień obciążony pierworodnym grzechem /
 który nań miłością światła / bo pycha wziędzienią Rodzice pier-
 wa

L. 8. de
 Laud.
 Virg

SCRIP.

Luc. 15.

Matt. 11.

L. de 7.
 111.

wół zaciągnął; aż oto przeciwko przyrodzeniu / y z gwałtem
 praw biegu pospolitego Exaltavit infans; porywa się do go-
 ry / ku Thebu / wita BÓG A swojego / y prawie najwyższy o-
 trzymuje stopień między S. S. Inter natos Mulierum. non
 surrexit maior Joanne Baptista. A coż go tak przed / y tak
 wysoko wywindowało z dołu / z ciężaru tego uwolniło? Franc.
 Mayron: przypisuje to violento actui amoris gwałtownemu /
 ktowi miłości Bożej; który na ten czas Jan S. wyprawił /
 od którego aż się porwał w żywocie Marii swojej. Ale idź
 dalej pytam. Ponieważ Ducha Janowa / a za tym y wola
 jego / sama przez się bo grzeszna / nie zdolna była do tego akt
 gwałtownej miłości porwać się / choć to wspomógł y potę-
 gował? odpowiadamy / że Przenas: Panną / a to przez łaskę Bo-
 żą wzbudziącą / zidebną od siebie / y dana Janowi. Dla
 czego Ewáng. S. ogłasza: Ut audivit Salutationem MARIE
 Elizabeth. exultavit infans in utero eius, Jak skoro wstąpił
 Vir. Chr. pozdrowienie Panny Przenas: Elżbieta S. rozradowała się dzie-
 cią w żywocie jej. Tł. co S. Bonav: Vide quanta sit virtus
 in verbis Domine, quia ad eorum prolationem conterritus
 Spiritus S. Obacz y uznaj człowiecze iaka jest moc w słowach
 Przenas: Panny, że na ich wymówienie dąte się Duch Przenas:
 A diebus Ioannis Regnum Celorum vim patitur, y tak
 Przenas: Panna pokazawszy to pierwszy raz na Janie / że jest
 Centrum ciągnącym grzesznych ku BÓGU / y teraz nieprze-
 stając / temż albo podobnymi sposobami / ludzi / których serce
 ciężary grzechów / albo miłość światowa na dół pogrążyła y
 od Centrum swego / to jest / od BÓGA oderwała / znów do
 góry / do BÓGA pociągając. Co objaśniam Figuro Pisma S.
 w którym czytamy historyę o sławnym poiedynku Jakoba Pa-
 tryarchy z Aniołem: Ecce Vir luctabatur cum eo vlg; ma-
 ne, w którym poiedynku uśpiał P. BÓG żył iedney bio-
 dry / albo nogi tego. Tetigit nervum femoris eius, & emar-
 10 Gloss. cuit. S. Greg: Duchownie to tłumaczyć / nieprzyznając / żeby
 Jakob przez to takiego dostał kalicstwa; ale raczej doskona-
 łym go w duchu P. BÓG uczynił: ięszce bowiem w Jakob-
 bie na ten czas nie umiała była doskonałe miłość światła /
 asse: do świeckiego mienia / wspierał się / dźwigał się tak
 by na

Vir. Chr.
C. 3.

FIG. 5

Gen. 32.

10 Gloss.

by na
laci o
BOE
affect
luptat
nitem
agnit
net, &
ie ten
Dkl
samar
ry / do
znac
spode
Nia
vlg; c
naw
cho
chodz
o zel
bywa
dzie
y tam
de ob
laci
oleye
sgor
cie
w re
lucta
nie
Pani
squ
Pani
niem
spran
chac

by na dwu nogách/ to jest y o BOGA/ y o świat sie stárá
 laci/ obleżony żonami/ dziećmi/ czeladzi: lec oto wlużył P.
 BOG Jakobowi udne noge: przez co sie znaczy wygaśnięcie
 affektu y miłości ku świeckim rzeczom/ y marności światá. Vo-
 lupratem carnis aretecit, ut qui prius quasi duobus pedibus
 nitentes eum videbamur quærere, & sæculum tenere, post
 agnitionem suavitatis DEI, vnus in nobis pes sanus perma-
 net, & alter claudicat. S. Greg: citat: czego záraz przyczyna dá-
 ie tenje S. Doktor. Quia debilitato amore sæculi, solus amor
 DEI conualefcit: bo gdy w sercu ludzkim zniebiele miłość światá,
 samá miłość Boska sie bierze, á zátym podnosi serce ludzkie do gor-
 ry/ do Centrum swego/ do zámilowania sie BOGA. Jakob ten
 znaczyć moze/ ludzi sprawami świeckimi/ dworstwiemi/ albo gos-
 spodarstwami zabawnych. Luctabatur eum eo vsq; mane.
 Wiać ci Jakobowie s tim sie vstáwicznie pášować/ osobliwie
 vsq; mane: z rana w rozporządzeniu czeladzi dworu swego/
 naywiecey kłopotu/ turbácii/ poydzieli ná modlitwe do kató-
 choś Pacierz zmówić/ y tam iak zá pály z P. BOGJEM
 chodzi/ dla przypadających myśli o gospodarstwie/ o dziećtach/
 o czeladzi/ powtarza kilka razy modlitwe á co raz to gorzej/
 bywa cząsem/ co przez cały dzień/ ledwie ná słabány zdeba-
 dzie sie Pacierz: wynidzieli z domu w pole/ albo do gumná rz.
 y tam Lucha, porykać sie musi z pássrami swoimi/ gdy sko-
 da obaczy/ wróci sie do domu/ zastanie Lio płaczaca/ albo ló-
 laca/ narzekająca o škole/ albo że sobie oczy sadymila żytnym
 oleykiem: y tu Lucha: żal/ turbacja/ że gospodyni ładaco/
 sgorzeniem czeladzi/ dzieckom. A gdybyśmy pozreli ná ży-
 cie Jakobow Dworem sie bawiacych/ y światá szukaiacych/
 w respektach iego korzystuacych: dopieroż tam prawdzi sie/
 luctabatur vsq; mane: całe życie ich porycza iedną á cieśka/
 nie trudno tam o pášowniká szadześciwego/ który własc-
 państwiey ruinować badzie/ który przed ludźmi teżykiem/ pá-
 squłami sławie kárpac badzie/ á co naygorża/ żeby światá/
 pána/ nie wrazić/ trzeba nie raz zá leb/ zá pály/ s sumnie-
 niem swoim puyść/ co jest/ ná grzech sie odważyć. A coż to
 sprawuie? co? że gora wziała w tobie zbytęzna miłość/ y
 chać do świeckich rzeczy. Wiedzieć záiste maś/ że reżeli wy-
 grát

grát chceſz/ trzeba aby iako Jakobowi/ nim zwytyczył Pań-
 wonka/ odjąłować mu trzeba było drugiey nogi/ co ieſt mi-
 ſci do ſwiata; tak y tobie/ trzeba w ſobie wyſuſzyć miłość do
 ſwiata/ ktora cie przy ziemi trzyma/ a do zamilowania Boga
 GA przyrodzonego Centrum twego/ przeſzkoda ci ieſt. Rezy-
 do też lepiej pomoc może! iako opieka y przyczyńa Przen: Panny.
 Dważ kiedy co Jakobowi ta taſte B O G uczynił: że przy-
 znał wſuſzoney nogi/ wyſuſzył w ſercu iego miłość ſwiecła/ a
 miłości Boga ku Ciebie wytkierował: W ten czas co ſie ſta-
 lo gdy na horyzoncie Jutrzenka wſchodząc pojecha/ ktora
 bazyliſz Anyo/ proſi ſie Jakobowi. Dimitte me, jam enim
 aſcendit aurora. Przez te Jutrzenka nie tylko Doktorowi
 SS. rozumieła poſpolicie Przenaſ: Panna/ ale y ſam Sio-
 Cent: 6. mon w duchu Jutrzenka ia nazywał: Quae est ista quae pro-
 greditur quasi aurora conſurgens. Ma ten zaſiſte Przenaſ:
 Panna ſtulek/ że gdy pod promienie iey wciąka ſie ten/ ktora
 go miłość ſwiata przy ziemi trzyma/ ktory z ſwiecłami/ zia-
 mi poſadliwoſciami paſuje ſie/ y poſzybſz ſie ich nie może/ a
 radby ſie też inż porwał do Centrum ſwego/ co ieſt po-
 prawa żywota ſwego/ takiemu Jutrzenka Ciebieſka Przenaſ:
 Panna wpraſa w P. B O G A ſtuleczne taſti/ ſapaly miłości
 ku B O G U/ ktoremi wſpary zwytyczy to wſyſtko/ y miłość
 zia ſwiecła wyſuſzywſzy w ſercu ſwoim/ zreſto ku B O G U
 cności/ poſtocy. Dwie ſa poſadliwoſci z miłości ſwiata/ albo
 z miłości ſameg ſiebie pochodzące/ ktore najbardziej Duſza przy
 ziemi trzymała/ y od Centrum, od B O G A ſwego nayzeſciey od-
 dała; to ieſt poſadliwoſć Ciata y poſadliwoſć albo namierzoſć
 gnienu: Obaczmy z przykła-
 gna ieſt opieka Przen: Panny. Co do pierweſzego: mamy naprzy-
 ieżnego Alłodziana w Rzymie/ ktory iako kamień ciążęci
 jał w nieczyſtoſci/ wliżywał ſie coraz przez Spowiedź S. ale
 anowu wpadał. Wiec w dzień Tiepok: Pojechał Tiaſ: Pá-
 ny/ wſyſkawſzy na Kazaniu/ iako w podobnych pokuſach
 doſwiadczoney ſpolob poſtanowić ſobie/ aby pod czas pokuſy na-
 częć Przenaſw: Panny/ zawiolać: SS. Virgo, ſum tentatus
 ſuccu. re Domina. Przenaſ: Panno zkuſony teſtem, ratuy mnie
 Páni moja: pojechał tego ſpolobu zażywać ow Alłodzian y ſam
 w Proſe

Nadaſſin
 Annunt/
 1615.
 EXAMP.

w Proce po tym przed Spowiednikiem wyznał / że już dostoj-
 nale wgaśone w sobie zapaty cielesne wzuwał. Zaczyn ow
 Spowiednik w podobnych potulach zostającego / trafiwszy na
 Penitenta Żołnierza iednego / radził mu tegoż używać sposo-
 bu / trafiło sie tedy iż ow Żołnierz / dawşy sie zley kompanij
 namowić / z intencya zła iedzie do domu nierządneho / wspot-
 mniawşy iednak na postanowienie swoje: zawola: Succurre
 Domina, tentatus sum. *Ratuy Páni, zkušony iestem:* dziwna
 rzecz / ow głowiek / iako kamień lecacy na dol / na zgube Du-
 şy swoiey / stał sie nagle lekusientki: bo niewidoma reka iako
 iedną plewą / z impetem odzrucony był ode drzwi domu nie-
 rzadnego / y zaprowadzony do swey gospody / już poządliwość
 żywćiznywy. *Piekny y ow przykład o iedney Niewieście /* Discip
ktora z żalu wielkiego posłała płakać do Kościoła Nas: Panny / ex. 49.
Nas: Panną / y rzecze: Jakoż iey mam co złego wżynić / po-
nieważ codzień 100. razy na część moie przykleta. Rzecz
Niewiasta: ponieważ nie chcesz sie pomścić krzywdy moiey /
wiec ja poyde skrzyć do Syna twego. gdy wychodzi z Ko-
ścioła / aż potkawşy ta nalożnica ona smutna / spyta co sie iey
dzieie / y powiedziała / jem na cie chodzila skrzyć / y pomsty
prosić do Nas: Panny / tak a tak mi odpowiedziano: co wşy-
stawşy nalożnicą / y zdziwioşy sie / nierządna ona miłość za-
raz w sobie wgaśono wżula / y porzuciła on żywot. Nie do-
puszcilo iey nabożeństwo ku Przenas: Pannie pod onemi cie-
żarami sprośności dluzey zostawać. Co sie tycze zapalczywo-
ści gniewliwej, iako y zley Przenas: Panna nawet y na modlit-
wie innych wnie wwalniać / ten pokazuje przykład. W Lu: Pex. hist.
zprantj był ieden Jurysta bogaty / ale chaniebnie zły / gnie- 137.
wl. wy / Tyrant osobliwie na żone swoie / ktora pobożna wiel-
ce była / y często w Kaplicy Nas: Panny prosiła iey / aby os-
na odmienila: dzięki namietności Meja iey: a gdy raz dla-
deżu ku nocy nie mogła zdayć do domu / w Kaplicy oney przez-
nocowała: rano tedy miało wracać do domu iakoby na pewna
śmierć od okrutnego Meja / wyśpiewadała sie samje y SA-
RAMENT S. przyela / czyniac swoje śluby / iezeliby w
tey okazy zapalczywości Meja swego / y śmierci od niego w-
sta:

błą: śmiało tedy przychodzi do domu rano / Mężowi przy
 ne opowiada / Gemu na noc nie była w domu / y przydała
 raz: Wierż teści dceś Mężu / Gya co dceś zemna / w
 ia sie już Sakram: SS. opatrzyła na śmierć. Rzege /
 w duchu odmieniony on dziki Mąż: przestani wiecey
 wiec Jono naymilśa / Inżes mnie inak tego znalazła / bo
 dzis w nocy Tias: Panna odmiensła za modlitwami twemi
 strasne na mnie przepuściwszy myśli: zarzekam sie pasci
 ich nierozumnych / y już wiecey bogoboynie dca żyć / y
 ciebie; takoz po tym swiatobliwie żył y żywot swoy zakon
 A zacym już iasnie widziemy / tak Pzenas: Panna / w
 niatoc modlitwa swoia z serc ludzkich / miłosć swiatą / y
 bliwości škodliwe / duże do gory / do cnory / do BOGA /
 to do Centrum swego ostatniego Kieruje / y pociąga. Zacy
 wszyscy obciążone serca mający / miłosćią swiatą / y po
 ściami / do tego Centrum cudownego podnosmy serca nasze
 prośac Pzenas: Panny / wolaiac za nia w Gory polpie
 ca: Trahe nos post te, curremus in odorem vaguentorum
 suorum, y z Kziwierzem S. modlac sie do nicy: Quidquid
 gravat vel depravat, mentes nostras, remove. Amen.

Terra Benedicta.

Pro Par.
 tu BVM.
 Seu Na.
 wic: D.
 M. I. C.

STROPH. II.

Virgo gaude, quod de fraude, Criminū nos liberat,
 Dum in vera, & sincera, DEVM carne generas.
 Bądź wesola, ktoraś zgoła, Od Czartā nas zbawiła,
 Gdyś prawdziwie, nie wątpliwie LOGA w Ciele zrodziła.

In terra pax hominibus. Luc. 2.

D Ośyć nierychto / ale widze bardzo šťastliwie doze
 ta sie ziemia naszą błogosławienstwā od P. BOGA
 S. N. In terra pax. Tā ziemi pokoy dzis An
 yelowie SS. ogłasia. O rzech cytko benedykciach przy
 stworzeniu swiatā / Ktore P. BOG niektórym rzeczom dal
 ten Gā / Gytamy: błogosławił naprzod Zwierzetom wodnym
 y ptom. Benedixitq; eis, dic: Crescite, & multiplica
 mini:

mini: po
 na ostate
 Syl. Ec
 Gytamy
 wienstw
 Syl: Ma
 dla grze
 ala za so
 tednā i
 Pax in t
 stwie po
 nostra d
 ... a sie
 klaty z
 ley BO
 iest prz
 dem T
 lich zdr
 mie. C
 de frau
 DEVM
 ta nas z
 le zrodz
 tolikam
 wiem i
 wiode i
 ta sie z
 G. B.
 3 d
 żniemu
 ntefca
 ognia /
 samego
 przyno
 bagem
 Krol/
 & incc

mini: podobnym stylem błogosławił Adamowi y Ewie: a
 na ostatek siódmemu dniowi / w którym robota swoja zakończył.
 Et benedixit diei septimo, & sanctificavit illum: Tę
 gramy jednak aby ziemi samej dał swoje święte błogosławieństwo / y owszem przeciwko po tym przekleństwu na nie wolał
 być: Maledicta terra in opere tuo: y tak przeklęta ziemia
 dla grzechu ludzkiego / nie tylko pełno na niej ciernia y ostrow /
 ale za gorąca Szatanista pełno złego / pełno przekleństwa. Dział
 jednak już Aniołowie Święci ogłaszają tej pociechy nowa.
 Pax in terra. A Dawid S. w duchu o nowym błogosławieństwie
 powiada: Benedixisti Domine terram tuam --- terra
 nostra dedit fructum suum. *Błogosławiłeś Panie ziemię twoją*
... a ziemia nasza wydała swój owoc. Znalazła się w całej prze-
 kłętej ziemi brylęzka jedna / która w rekach opatrzości swojej
 tej BOG zachował od przekleństwa Adamowego grzechu / co
 jest Przenas: Panna. Która w błogosławiona zostawszy pło-
 dem Niebieskim / dziś owoc swój rodzi / na oddalenie wszel-
 kich zdrad Szatanistich y przekleństwa wszelkiego od całej zio-
 mie. Co tej przyznaje Kazimierz S. Virgo gaude, quod
 de fraude criminum nos liberas, dum in vera & sincera
 DEUM carne generas. *Radz wesola, któraś zgoła, od Czár-
 ta nas zbawiła gdyś prawdziwie, nie natpliwie, BOGA w cie-
 le zrodziła.* A ponieważ y terażniejszy czas między Ká-
 tolikami / bardzo zagażone są przekleństwami: wprzód po-
 wiem jako ten grzech bardzo jest ludziom škodliwy / nim do-
 wiode że Przenas: Panna przy rodzeniu Syna swego / pokaza-
 ła się ziemia błogosławiona opisana od Dawida S.

O grzech przekleństwa / w ten czas jest śmiertelny / kiedy kto
 z dobrym rozmysłem / to jest wiedząc co mówi / życzy bli-
 żniemu swemu / lub samym sercem / lub oraz ustami mówiaci
 niebezpieczeństwa takiego wielkiego: na przykład / diabła / śmierci /
 ognia / albo pomysł od P. BOGA: a gorzko gdy siebie
 samego przeklina. Ten grzech tak wiele złego na świecie
 przynosi / pod Figura która nam podał Psalmista Pánstwi o-
 baczemy. Opisując głowieł przekleństwami się bawiącego
 Król / tak mówi: Induit maledictionem sicut vestimentum,
 & intravit sicut aqua in interiora ejus, & sicut Oleum in-
 ossi.

Gent. 1.

Psal. 84
c. 3.

I. PAR.

Pl. 108
FIG.

ossibus ejus, fiat ei sicut vestimentum quo operitur, & sicut zona, quâ semper praeingitur. *Odzial siê przekleſtnem iako fátá, wespół iako modá na wnetrznosci iego, y iako olej w kôſci iego: niech mu siê ſtanie iako fátá, co iey zámſe zájyma, albo iako pás, ktorým ſie zámſe opáſuie.* Uwazmy pierwſſe ſłowo. Induit maledictionem sicut vestimentum: w ktorých przeſelectwo do ſukni iakiſ przyrownywa. Coj zá podobienſtwa przeſlectwa do ſukni przychodzi mi tu reflexya nad ſtarym zwyczajem w Krakowie/ ktory tych záſow iakos záginat/ ale iem ia w młodoſci moiey widział go nie raz: to ieſt/ ná Xawſu Krakowſkim była ſuknia albo ſpodnica drewniana/ zwaſno ia Gordygat ná to zporzadzona/ że kiedy ná Ryńku przepuſt ſie ſwárzyły/ przeklinály/ zniwózály/ zá pokute Sad Paſzał Cerkazom taka przeſlectnica vbrať w one ſpodnice/ ktorzy gwolawſzy ſwowne dzieci co w owe pudło pálcami bili/ raz albo dwa kolo Ratuſá y po tretách oprowadzili. Przewdziwie obaczywſzy tak vſtroiona mogło ſie zec o niey. Induit maledictionem sicut vestimentum: bárdzoby dobrze było/ gdyby ten zwyczaj y teraz chowano ná poſtromienie przepuſtłych iezyków. *Genebrar: záſ wwaia/ że to podobienſtwa fátá/ pięknie opisuie głowieká przeklinájacego.* Sicut vestimentum ait: id est firmiter, arcte, & ex omni parte maledictione se armavit. Zdobedzie ſie owo kto (co nigdy w dobrey ſukni nie chodził) ná nowy taki kontuſ/ vbiere ſie/ od dyma ſie w nim/ zda mu ſie w głowie/ że ſie go wſyſcy boia/ y ſhanować go powinni. To ſie też tak dzieie z przeſlectnicą/ w ktorej to Diabel z vſt nie wynidzia/ taki taki chroni ſie iey/ miia ia/ żegna ſie przed nią iako przed Diabłem/ a ona ſie iak Szatan odyma: cieſy ſie/ że z nią nikt wſkoráć nie może/ każdego przegada. Induit maledictionem sicut vestimentum. Jednak Alph: Martin: náucza: że in vestimentum to denotatur privatio bonorum fortuna: to ieſt/ dáie ſie znać o pierwſzey ſłodzie/ ktora przeſlectwo ſanemu przeſlectu náſacemu przynoſi/ to ieſt w rzeczách doſeſnych domowych/ námiſienia o tym táńże Psalmiſtá. Dilexit maledictionem & veniet ei. Zápochal ſie w przeſlectwie/ y przydzie ná niea

ap. Blac.
hic.

Blac. cit,

80.

mówi ná to *Expozitor: Maledictio praefertim veniet ad eos,*

eos, qu
chodzi,
ſłowo/ E
Czárz
le do do
wodzi t
ia do ſ
Diabla
Nuche
zyl. 2
dla zd/
wiecie/
ſłowo/ E
iecie d
od Ro
Apoſtol
dla odo
wydał
los ...
podey
cas. te
bowán
nie lud
tepióny
uſá II
lá teor
wiele
máta
poprá
predko
sobie z
trzeba
nie.
dni w
ieſe ſo
nie ch
niwa

eos, qui sibi imprecantur. Przekleństwo na tych śmich przy-
chodzi, którzy się przeklinają. Oważ co owo masz nalogi co
słowo/ co Diabeł/ tysiącami wyndzie z ust twoich na cały dzień
Czartow: wiedz o tym/ że tak wiele ich wspomniś/ ciek wie-
le do domu twojego/ na škodę swoje ścianaństwa zprowadzasz. Przy-
wodzi ten *Expozitor* przykład o pewney Panience/ która gdy
do stołu wolano/ z turbacymi rzekła siadać/ bodatem już
Diabła siadła: aż z pierwszym kawalku Chleba/ połknęła
Muche a w niej Diabła/ który ją zaraz operat/ y stródze dres-
zył. Należakcie owo/ gdy się wam w domu niebezpieczeń/ by-
dło zdycha/ pożytku nie dacie/ odbytu w synku niemacie/ mo-
wiecie/ że albo owa pożarowała mi/ to po Kieja/ po Exorcys-
sów/ troję/ kądzie/ czytać. Nie ganie ja tego/ że się wda-
cie do Kaptanow/ bo że na to od CHRYSTUSA P. y
od Kościoła S. moc miała/ jest artykuł Wiary: bo rzeczone
Apostołom Dæmonia eijcient; ale ganie/ kiedy owo do bab/
dla odzyskania żarow wdaciecie się/ bo srogi na takich BOG
wydal dekret. Anima quæ declinaverit ad Magos & Aro-
los ... interficiam eam de medio populi: ganie suspicje y
podeyzrenia na bliźniego: bo napisano. In quo alium judi-
cas. te ipsum condemnas. ganie owe inwestygacye albo pro-
bowania/ która jest Czárownicą/ a która nie/ przez pławie-
nie ludzi/ bo jest to kusieć P. BOGA/ y srogi zabobon po-
tepiiony od Kościoła S. przez Alex II. Honorjusza III. Lucja-
usza III. Janoc: III. Nie szukay Czárownicę/ Nieprzyiacie-
la teoryc to uczynił: masz go iawnie/ a tego któregoś sam ciek
wiele razy zaprosił/ albo zeladka ciosa w ustach go gęsto
młóci/ to jest Czarta: czyż pomaga Exorcyzmy Kaptanów/
poprawi się czasem trochę po pokropieniu w domostwie/ ale
prędzo znowu ale: bo wróciwszy się do przekleństw/ znowuście
sobie zprowadzili Czartow. O nie pyśny co gość Diabeł/ nie
trzeba go długo/ y bardzo do domu prosić; dosyć mu namie-
nić. Majol: piśe taka histor. Jan Noleus srogi piłat/ piłka
dni w gospodzie na piłatce zrawiwszy do domu przychodzi/ y
ieść sobie kaja dawać/ ale żona tego z dziećmi żalosa z tego/
nie chciała z nim siadć do stołu/ który rozgniewany rzecze: po-
niemaj kiedy ani żona/ ani dzieci/ nie chcą ze mną ieść/ wy-

EXEMP.

Marc: 6.

Luc. 10.

AdR6.2.

in Canic;
Goll. de
fort.
HIST.

Czárci siadają te zemna do stołu / na które słowa w strasnym
 postaciach Czárci stawiała zaraz / mówiąc / jesteśmy zaproszeni
 zmieścić się on pisał / nie koniecznie z takich gości; y aby się
 takto zbył / kazał im wprzód wmyć ręce; a gdy to uczynili
 że: nie będzie ze mną nikt iadł / pości się wprzód modlić
 będzie; takto nas P. JESVS nauczył; i jeżeli tego nie
 niecie / podzielić przez. Żądamy na Jmie JESVS / ieden po
 gim z domu wyhodować musieli / tylko ieden najsrożniejszy
 został za piecem / lubo y ten potym gdy Zoná z dziećmi
 dół się pojechał / wstąpić musiał. Co się tu stało widzieć
 się często niewidomie dzieło: to jest / dla częstego przeklinania
 wzywania Diabłów w domu przybysza szatanistwa / którzy
 gnającymi siłami szkody w rzeczach domowych czynią. W
 które: mówi święty Dawid o przekleństwie / że takto woda po
 niknie wnetrzności grzesznego. Et intravit sicut aqua in in-
 teriora ejus. Ta woda znaczy grzech / w który kto wpada
 tym samym / że siebie / albo bliźniego przeklinasz według
 sprawiedliwego Joba / do wody każdy grzech przyrównywa-
 jącego: Bibit quasi aquam iniquitatem. Je to zaś jest grzech
 taki / który pewne y wieczne poceptenie zasługuje / tak iako
 6. dziesięć / wydzierstwo / wyraźnie dać znać o tym S. Paweł
 jednak o tych trzech grzechach mówiąc: Neq; adulceri, neq;
 raptores, neq; maledici Regnum DEI possidebunt. Ani
 cudzołężnicy, ani wydziercy, ani przekletnicy Królestwa Bożego
 nie dostapia. Dawid S. opisując język człowieka przeklinają-
 cego / powiada; że pod językiem jego znayduie się żal iadł
 y ciężka praca. Cujus maledictione os plenum est, sub lin-
 gua eius labor, & dolor. A iakoz to r. raczejci to ci co klną
 czynia na to / aby tamtego co mu zle życza / co złego postać /
 a nie ich / y ewsem dla pozbycia żalu na sercu to oni czynią.
 A przecie Dawid nie mówi / żeby tamtych co im zle życza /
 miało co złego postać / ale raczej / że samym przeklinającym
 owe przekleństwo / żal / ciężkość y szkoda przynosi / sub lin-
 gua labor & dolor, a szkoda duchowna / bo ciężki grzech nie-
 narodzi bliźniego. S. Hier. bowiem czyta / sub lingua ejus
 dolor & iniquitas. Pod językiem jego żal y nieprawnosc, a tam-
 temu co dla niego Dupa twoja nadawil grzechu / cale nie /
 adom

szbro w
 snico/ p
 bary co z
 to przyp
 izali p.
 dac pa
 sz: sz i
 smiejsze
 ze ze Pe
 dliwy/
 my to/
 dlug w
 chu tob
 przez E
 Kio prz
 tu/ ze t
 y inne/
 Gospod
 przetle
 dnego z
 Matce
 iak: o
 sybalor
 nali. m
 mu: m
 Wic
 Trzafir
 nie dan
 starze
 Diabla
 na to s
 dziemy
 blych/
 innych
 zlych p
 macie/
 giego
 to przy

zdrow wyszł / y ma co przed tym miał: Atoż zysł maś zło-
 snico/ przekleństwo. Rzeczysz: ale moge wola godzinie wymówić
 daj co złego moje go porać. O bluźnierco! y także rozumiesz/ że
 to przypadek nie ja dyspozycja Boga dzieło się rzeczy na świecie
 wali P. BOG nie wysłłł Gasy/ godziny stworzył/ że miałby
 dać Państwo Szatanowi nad niektórymi godzinami? Rzeczysz
 jeszcze: ale mnie może P. BOG wysłuchać. O głupcze! a
 smiesz czynić P. BOGA grzechu twego pomagaczem; nie wiesz
 że je Peccatores DEUS non exaudit. BOG grzesznego mo- Ioan: 9
 dliwy/ daleko bardziej przekleństwa/ nie wysłuchawa. A daj-
 my to/ żeby dla stryich swoich sadow BOG w ten czas wes-
 dług woli swojej co przepuścić; to jednak dla ciastkiego grze-
 chu tobie bardziej/ bo na duszy/ szkodzi. Powiedział BOG Eccl: 27
 przez Ekklezjaś. Qui maledicere Diabolum, maledicere sibi.
 Kto przeklina Diabłem, samego siebie przeklina. Przydam ia-
 tu/ że ten grzech przekleństwa prawie pospolicie za sobą pociąga
 y inne/ iako ta pogorszenie demowych/ szeladzi/ dziatek/ które
 Gospodarze/ Gospodynie także/ złym przykładem takich
 przekleństw nauczają. Engel: pisze. in Leodium spytał gość iel Lux Evr
 dnego dziecienia/ iak twemu Ocyu imię? odpowiedz/ Diabel! a Dom: 5-
 Matce/ także Diabel! a bratu/ siostrze Diabel. A tobie Pascha
 iak? odpowiedziało Diabel. Widzicie? nie raz to dziecie-
 sykało/ że starsi poczynając mówić do siebie od Diabła pozyna-
 nali. mówiła Żona na Męża/ Diabel ci go już niesie do do-
 mu: mówił Mąż/ Diabła zjadła ta Żona moja/ y tak dalej:
 Wiec chłopie rozumiało/ że to już w szłłłch także imiona.
 Należym także Wycom po przedmieszc. w Bratku siem idacym/
 nie dawno się trafiło/ iż nadszli dwójce dzieci/ z których jedno
 starsze wzyło gadać drugiego/ y kazało mu mówić. bogdaś
 Diabła zjadł; a gdy owo malutkie zle wymawiało/ dęć się-
 na to siko/ starsze go poprawiało. Widzicie/ że z tym nie ro-
 dziemy się/ gdybyście od tego innego nie slykali byli słow-
 blych/ sambyści podobno nie pokusili ich byli: zły przykład
 innych tego nas nauczyl. Trzaskajmy Rodzice/ którzy sly-
 zlych słow przy dziatek naszych nie chronicie/ y wiedzieć-
 macie/ że kiedy się spowiadacie przekleństw/ powinniście y dru-
 giego grzechu spowiadac się zaraz/ to jest pogorszenia/ jeżeliście
 to przy szeladzi/ przy dziatek/ także słowa bluźnili. Potrze-
 cie

Nie David S. grzech przeklectwo i opisuiac przybacie; ze przekle-
 ctwo takto oley/ przeniknie kosci przeklinajacego. Et sicut o-
 leum in ossibus eius. według Theodoretá znaczy sie przez ni-
 duratio & perseverantia in peccato: to jest/ że ten grzech u-
 braca sie w nalog: y to jest trzećcie zle/ ktore na Dusze swo-
 zaciaga ten co przeklina; ten zaś nalog nazywa David S. po-
 sem Czarcowstkim/ ktorym raz Szatan zwiazawszy/ przyuczy-
 wszy do zlych słow tego/ takto niewolniká/ dotrzymuje sobie.
 Et sicut zona qua semper praeingitur, eo tãk elumaczy Błazna.
 Zona notat peccati adhaesionem, quae dissolvi non possit.
 ita ut peccator maledictus, ab hoste captivus teneatur. Kto
 Geß: a kiedy to nie można sie wymawiać/ wstrzymać sie dla
 nalogu niebezpiecznego. Odpowiadając na to przywodze
 HIST. W Obozie Rátolickim/ pod Ostendą Miastem Niemieckim
 byl ieden Żołnierz bardzo przyuczony do bluźnierstw/przeklectw
 y łatania/ ktorogo gby napominano o to/ wymawiał sie/ i
 Engel: 3. sie nie mógł w tym zwyciężyć. Wic gdy mu cieſki głód
 Quad. Obozie dołączyl/ prosi iednego Kapellana Soc: JESU o ied-
 mujne/ obiecal mu ta Xiandz/ ale z ta kondycya/ aby przez
 dzine za nim po Obozie chodzil/ od pomienionych słow wstrzy-
 muiać sie. Przyial te kondycya: srodkiem Obozu idac/ spo-
 gie miał napasćci od drugich/ turbuie sie/ zarzy/ iednak Xiandz
 pokazuię mu czerwony steryl/ gwałtem tedy wstrzymuje ięzić/
 y tak przeszedłszy Oboz cały/ przelomal nalog dla czerwonego
 złotego. To ten miżerak/ dla piniadzi iednego mógł przela-
 mać zly nalog/ a ty dla BOGA/ dla duszy twoiej/ dla Ewie-
 bá/ czemużys go nie mogli przelamać/ gdybys chiał. Kado-
 tu Mistrzowie ducha/ żeby sobie postanowić taką pokucę: na
 przykład/ wiele razy wymowie przeklectwo takie/ albo blu-
 źnierstwo/ tyle zaś to Pacierzy smowie/ albo taka ialmuist-
 dam. Jako wżynł był wielow naszych wielki ieden Pan Bóg
 EXEMP. tewski/ nalog zly miałac w mowieniu: przysięgam BOGOM/ Bóg
 mu Spowiednik rozgrzeſzenie zatrudnił o to/ postanowił y ślóg
 powiedział przy Dworze swoim/ żeby mu przypomniat z ślóg
 gdy to słowo wyrzeze/ za każda rãza z sárbu tego miał wiec-
 tynsã. Przeto zaś iedno zaraz rãno/ worek czy drugi wydal
 Podstãrbil/ powie Pãnn. Pan co raz ostrozniejſzy byl/ a po-
 tym

tym y o-
 sposobem
 może p-
 Przy-
 nie wſ-
 to jest
 swego.
 mia blo-
 electwo
 to jest e-
 rozmaite
 dnac na-
 chcac u-
 Naprze-
 fructum
 wać ch-
 Syna
 dzil/ m-
 ti jest s-
 Pannie
 umi.
 ſki owo-
 sie naz-
 Reſlect-
 orana/
 owoce
 to zien-
 za cym-
 lynach
 dga sie
 wyraźn-
 rodzace
 reſtris.
 Andr: C-
 owoc s-
 samã n-
 lã y B-

tym y owego złego nalogu całę zaniechał. Tym albo podobnym sposobem / kto ma nalog przeklinąć / byle stateczny w tym był / może przy pomocy Bożej / zły ten nalog z siebie wykorzenić.

Przy Narodzeniu Chrystusowym / widze że na wykorzenienie wśkaliego przekleństwa na ziemi / błogosławiona ziemia / to jest Przenasw: Panna / wydała swoy Owoc / rodzi Syna swego. Wielu miar DD. SS. Przen: Panna nazywała Ziemię błogosławioną / iako też / że nigdy nie podpadała pod przekleństwo pierworodne / że we wnetrznościach swych / drogi skarbi / to jest Syna Boskiego / zachowany miał / że zároveň byno w rozmaite kwiaty / y owoce najwyższych Cnoc SS. była. Jednak na opisanie tej / trzymam się ia słow *Davidowych*; który chcąc wychwalić tak naygodniey te błogosławioną Ziemię to Naprzód o niej porząda / że owoc swoy wydała Terra dedit fructum suum. Tę pozor / nie wiele zdadza się te słowa podać. *Pl. 66.*

Wać chwały y zalecenia Przenasw: Pannie dziś Owoc swoy Syna rodzący; gdyż każdy ziemię owoc: z której się rodzi / może się nazwać owocem tej / każdy syn / Synem Matki jest swojej. Kie tedy osobliwego nie powiada *David* o Matce Pannie / gdy mówi / iż owoc / swoy wydała. Dedit fructum suum. Trzeba wiedzieć / że żadney inney ziemię oprócz Króla / nie owoc / żadney Matki syn / oprócz Matki Boskiej / nie może się nazwać *triste* / iście mówiąc owocem ich / przyczyna tego: Reflektuemy się iako też ziemię w Raju zarodziła / wśak nie orana / nie posiana / sama przez się na rozkaj Boski / pierwsze owoce wydała: teraz zaś kiedy z Ziemię się co rodzi / nie było ziemi / ale y wrzucone na to ziarno do tego konkuruje / a z tym / nie samey ziemi owoc jest: coż się ma rozumieć y o synach ludzkich / bo nie z samey Matki / ale oraz y z Oycą rodzą się. Króla ona Ziemi / sama z siebie owoce rodząca / wyrażna. *Figura* była Przen: Matki / dziś owoc / Syna swego rodzący według *Expozitora*. Deipara erat terra Paradisi terreftris. quae fructus protulit sine semine, & ipsa arborē vitae. *Blanca. Pl. 84.*

Andr: Cret: zowie ia Terram Virgineam, Ziemię Pannieńską; bo owoc swoy w całosci Pannieńską poczęła / y on dziś wodziła: sama mu (że tak rzekę) Oycem y Matką / z tej samey Cieli y Krwie uformowanego Ciała tego za sprawą Ducha Przen: oney

II. PARS

Pl. 66.

FIG.

Blanca.

Pl. 84.

- oney samey fluzy iż dedit fructum suum; *swoy własny Owoc* nę dala na świat. A za tym / to iey chwale / to iey naywielki między nayświeższemi *Wielkimi* przynosi błogosławienię Benedixisti Domine terram tuam. - terra nostra dedit fructum suum. Czego wyrażnie potwierdziła *Elżbieta* przy witańiu iey / y błogosławieństwo iey naywyżel / y oraz *owoc* Żywota iey wspominać: Benedicta tu in Mulieribus, & benedictus fructus ventris tui. *Błogosławiona ty między niewiastami, y błogosławion owoc Żywota twego.* Tę co pisał *Roc Laur:* tak mowi: Ideo dicta est benedicta in Mulieribus quia concepit Salvo flore, portavit sine labore, peperit sine labore, peperit sine dolore, quod nulla alia. *Dla tego zwano ją błogosławioną między Niewiastami, bo poczęta w czystości kwiata Panienskiego, nośta bez ciężaru, porodziła bez bólu; to żadney inney nie fluzy.* Pontore *David S.* błogosławieństwo iey ziemi dacie przyczynę / że wrodziwszy swoy owoc oddalita od Narodu ludzkiego niewola czarcowskiego. Aweccia captivitate plebis tuę; iako tłumaczy *Expositor,* na to miast sce / wwierdzając to zdaniem *S. Germana, Irenęusa, Eusebia* y innych. *Idiota* tak wyrażnie mowi o Przenas: Pannie. *Re creat fessas, vocat agonistas, & jugum diaboli excludit,* ma cui Sanctissimi Nominis, clarissima Virgo *MARIA* Počila zmordowanych, umacnia wotujących, y z niewoli diabolskiej wyrzyma sława *Naywyższego Imienia twego, Najświętszego P. MARIA.* To iednak oszolitwym sposobem prowadzi się przy porodzeniu iey many w księgach *Sedziow / iako go Abimelech,* który dla Królestwa zabił tegoż dnia 70. *Dla* ei swoich / gdy wparczywie iedney wieży z ludzmi dobywał / ry na głowę tego / okrutnie go zabił / y od obleżenia tego wszystkiego z sobą uwolnił. *B. Andr: Cret:* w tej niewieście upatruie *Figure* Przenas: Panny / przez te zaś słowa kamienia rozumieć się może. Syn iey *Nowonarodzony;* bo go też y Prorok pod postacią kamienia cudownego widział. *Abieissus* est lapis sine manibus: y *David* kamieniem go nazwał *od rzuconym* Lapidem quem reprobaverunt edificantes. *Apoll* naywyraźniey. *Petra* autem erat *CHRISTUS.* Tym też

SCRIP.

Luc. 8.

Idiota,

Q. 5.

FIG.

Iud. 9.

ap. Vmb.

n. 274.

Dan. 2:

Pl. 117.

Apoll.

by Pami
manibu
bsi z Ży
nego A
li woli
nienego
eum tra
lari Ch
dzeniu
Sny wz
stusowe
wan G
Cedere
lamente
eius est
dyistim
narodzo
mo one
cka / ale
z Nowe
blejeniu
Habem
tatem l
blejenia
nego S
swego
wymied
ych.
przyda
grzech
mogło
samego
na przy
wieda
causa
salutis,
lucem,

dy Pamięciem Niebieskim/ który abscissus est de terra sine
 manibus, bez wszelkiej kooperacyi ludzkiej cudownie wycho-
 dzi z żywota Pamiętnego na świat/ zarty został też piekiel-
 nego Abimelecha; to jest Garta/ y narod ludzki z tego niewo-
 li uwolniony. Avertisti captivitatem Jacobi słowá ja pomies-
 nionego Autora Mulier quædam Thæbea impium Abimelech
 eum fragmine molæ interemit. Tu Virgo cum lapide angu-
 lari Christo, diabolum occidisti. Pierwszy raz przy Narod-
 zeniu Chrystusowym Garte tym Pamięciem w swoy lew pę-
 sny wziął. gdyś piśe Arnob: że pod czas Narodzenia Chry-
 stusowego ná zawse zamilił najstarszy w Delphis Bál-
 wan Gartowski/ ostatnie słowá rzekłszy Me puer Hebreus -
 Cedere sede jubet. y z peronych morskich Insul slychac było
 łamney ná smierć Bożką ziemskiego. Magnus Pan mor-
 tuus est. o tym Euseb: Piśe Herodot: o pierwszym Królu Sár-
 dyjskim Melo nazwanym/ że gdy mu sie syn wrodził/ Tłom-
 narodzonego okolo murów Miasta obnosć kazał/ przez co sa-
 mo one mury niedobyte uczynił: Luboć to jest bajka Poety-
 cka/ ale coś podobnego Przema: Panna prawdziwie dziś czyni/
 z Tłomonarodzonym Synagziem. Widzi Narod ludzki w o-
 bleżeniu od Garta/ y od grzechu/ iako S. Pawel przyznaje.
 Habemus circumdatus nos peccatum: vt avertat captivi-
 tatem iacob; aby uwolniony został Narod ludzki od tego o-
 bleżenia y niewoli/ przynosi y prezentuje dziś Tłomonarodzo-
 nego Syna swego/ który ponizeniem tak głębokim Mięstarcu
 swego Bożkiego zwolnie pycha/ y też Gartowski zerze/ a nas
 wyzwiedzie in libertatem filiorum Dei, ná wolność Synów Bo-
 żych. Potrzebie, ná wychwalenie ziemie tej błogosławionej
 przydać Dawid S. że stała sie ludowi swemu odpuszczeniem
 grzechow. Remisisti iniquitatem plebis tuæ. Co iakoby sie
 mogło prawdzić o Przemas: Pannie/ ponieś wedlug Pisma/
 samego to BOGA jest/ odpuszcć grzech/ iako y iasne veraco-
 na przywozić/ Gratiám & gloriam dabit Dominus. odpo-
 wieda Blanc: Adverte B. Virginem, non fuisse per modum
 cause efficientis propriam, aut principalem causam nostræ
 salutis, tamen aliquomodo, cooperabatur ad nostram sa-
 lutem, impetrando, merendo de congruo, & suo modo
 coope.

L. 3i

L. 4i

APOPH.

Hebr. 12

Ps. 58i

Ser. de
Zona.

cooperando ad Incarnationem: w ktorych słowach trzy spo-
soby pokazuje/ Eterem Przenas: Panna dopomogła grzesz-
mu światu do usprawiedliwienia sie z grzechow swoich Na-
przed przyczyniając sie za niemi/ iako ten przyznaje B. Ger-
Nullus est, qui salvus fiat, nisi per te Virgo Sanctissima
Nemo est, qui liberetur a malis, nisi per te o purissima
nemo est, cui donum concedatur, nisi per te o castissima
nemo est, cui misceatur gratia, nisi per te o honestissima
Zadnego nie masz, któryby był zbawion, tylko przez cie o Nays-
sza? nie masz, ktoby był uwolniony od złego, tylko przez cie o naj-
piękniejszy! nie masz, ktoby łaskę otrzymał, tylko przez cie o naj-
czystsza? nie masz, ktoby zmiłowanie odniósł, tylko przez cie o
przenajdosłowniejsza. Powtore Przenas: Panna pomaga do u-
sprawiedliwienia/ merendo de congruo: bo ponieważ w
tich SS. zasługami swoimi przechodził/ y w nie nabył obfi-
tuie/ one za grzechy nasze/ przy satysfakcyi Syna swego/ sp-
wiedliwości Bożey prezentuje/ ofiaruje/ ktore stwor u B-
L. 1. GA náyduia respekt. dla tego Richar: Laur: przyrównywa-
ia do owego Ołtarza w przybytku Pańskim/ ktory sie zwie
Błagálny: Altare Placationis, na ktorym za grzechy ofiary od-
dawano P BGDV. a S. Banav: żowie ia owym Obłobem
Spec. C. 3. zasłaniającym lud Izraelski od upadkow słonecznych/ ona al-
bowiem zasłania nas od upadku gniewu Bożego. Traci-
iednak sposób naysłabliwszy: cooperando ad Incarnationem
przez Wcielenie Syna Bożego: dziś osobliwie/ i gdy go za
świat w ciełe ludzkie wrodził: dziś albowiem BGDV nap-
tastawęgo wśytkim grzesznym uczynił; niełatko sirowość
FIG. iego mityguie. Obiecowala tam sobie z wielkim pragnie-
niem w Ojbie Nasz: Panny Oblubienica/ iż na rzecz mi-
dzy pierśiami swoimi/ miała sie z wlochanym swoim pieścić
iako by z snopczkiem Miry. Fasciculus myrrha dilectus co-
Cant. 1. us, inter vbera mea commorabitur. Snopczek/ albo ro-
wniatęzka z ziela Myrrowego/ raczej do wochania do nos-
drza/ nie do pierśi należy: a do tego choć pachnie/ ale prze-
cie ostro pachnie/ y niełatko o gorzkości swojej przypomina.
Coż tedy w tym za delicye sobie upierzyła Oblubienica/ a
raczej Nasz: Panna/ piastując ten mistyczny Snopczek
po Nar-

po Nar-
milke
BDS
kiemu
gorze
Panna
stie z
od B
lus My
vbera
Sangv
dulce
go era
do do
Chryst
iomeg
Panna
wyćin
naboże
Geniu
to/ ab
narod
w tym
grzesn
Ten n
trowa
nugo
wając
wolab
rad g
go p
krzcie
brze c
wiono
tego s
od na
my z

po Narodzeniu Jego na pierściach swoich / to jest / Syna naj-
 milszego. Tajemnica w tym / przed Narodzeniem P. JE-
 ŚUSOWAN / BOG lubo pożądany był Narodowi ludz-
 kiemu / ale dla sprawiedliwości swojej był na czas tak Miral /
 gorzki / straszny nie przystępny. Bieże go tedy dziś Przenaś-
 Panna do pierśi swoich / z których płynie przestodkie Pániens-
 kie z Nieba dane Mleko / aby gorzkość / surowość / piezwo-
 od BOGA oddaliła. Tak pięknie o tym Rich: Laur: Falcicu-
 lus Myrrhæ, tuit CHRISTUS in lege veteri, sed inter MARIÆ
 vbera factus est dilectus, ac suavis, & miris: Sicut enim
 Sangvis in se horribilis, in vberibus efficitur lac, quod
 dulce est ac delectabile ad videndum; Sic Filius, qui in le-
 ge erat terribilis, inter vbera MARIÆ, factus est mitis. Bär-
 dao do tego służy / co S: Bonav: o tej tajemnicy Narodzenia
 Chrystusowego pisze / twierdzi z pewney takis rewelacyi zna-
 iomego sobie y światobliwego Zakonnika naszego; iż Przen-
 Panną / porodziwszy P. JEŚUSIA / Swięte Ciało Jego / HIST,
 wyścisnąwszy z pierśi Pánienskiego swego Mleka / z wielkim
 nabożeństwem obmyła. To wważając a stojąc przy tłumie
 Geniu wzwyż pomienionym może się rzec / że to uczyniła na-
 to / aby pokazała tak łaski / miły, łaskawy miał być Nowo-
 narodzony JEŚUS na grzeszne ludzkie. Jasnienie się wydała
 w tymże Nowonarodzonym JEŚUSIE ta łaskawość ku
 grzesznym / nad iednym Turczyńcem w Neapolim, Roku 1641.
 Ten niewolnikiem bywszy pośedł się też Jaszczkom przypa-
 trować / z daleka postrzeże / iż Dzieciatko że złość poćnie na
 niego poglądać / a potym rączki wyściagnawszy / palcem ki-
 wać na niego / wabić go poćnie do siebie: nastątku y są-
 wołało na niego tak / iż przytomni ludzie inni słyseli / co do-
 rad czyniło / potki bliżej / prawie zapomnieli nieprzystąpił: gdzie
 go P. JEŚUS mile przytawszy / Katechizmu nauczył / y o-
 krzcić mu się kazał; bo prawi przedko zemna będziesz. Do-
 brze tedy Dawid S. Przen: Panna nazwał ziemia błogosła-
 wiona. Wier y my / winiśmy tej Swiętej Ziemi tak swię-
 tego zniwa / albo Owocu na świecie wydanego / na oddalenie
 od nas wśelkiego przekleciwa / a nabożnie do niej powroz-
 my z Książmierzem S. Virgo gaude, quod de fraude,
 Crimis

L. 8.

in Vir.
Chr.

HIST,

Eng.
Emp.

Criminum nos liberas, Dum in vera & sincera, DEUM
carne generas. Amen.

Concha, Cælesti rore fæta.

Pro Vifi-
ratione
B, M, V.

STROFA 12.

Illibata, & dotata, Cælesti progenie:

Gravidata, nec privata, Flore pudicitiae.

Nie wzruszona, a wzczczona, Niebieskim pokoleniem
W płodeś zaśła, a nie zgąsła, Czystość tym porodziem

Exurgens MARIA, abijt in Montana. Luc. 2.

NJe zwyczajna to rzecz / z drogiemi Skarbami po-
dze prezentować sie / albo z bogato nalaadowanym
tretem na Morze sie puszczać. S. N. Dla tego sam

CHRYSTUS JEZUS, nie otwarty / ale zamknięty /

owsem zakopany w ziemi swoim prezentuje Skarb: Simile

est Regnum Calorum thesauro abcondito in agro: na-

ktorem słowami reflexya czyniąc Doktor S. mówi: De pre-

dari desiderat, qui publicè thesaurum portat in via: co-

ten skarb ztracić; kto go iawnie w drodze niesi. Czemu

przećie Przen: Panna / bywşy jedna skarbica tak Boskich

Gratia plena, iako tey przyznaje S. Greg: Tamm: na pomienio-

ne słowa pişac. Cum ipsa totius gratiae thesaurus abscon-

ditus erat. W niey zamýkał sie wşytek skarb łaski. A o

tego ledwie co na Zwiastowanie Anielskie Klejnot naydro-
ższy Syn Boski Wcielony / w żywocie tey iako w skarbicy o-

poziwowany zostal / Czemuż mowie zaraz w drodze sie puszcza /

Exurgens, abijt. Ta jest między ziemskimi skarbami a Nie-

bieskimi / rozniça: że ziemskie / poniewaş z ziemi są / w ziemi

sie kryja / iako złoto / srebro: Niebieskie zaś / co jest / z Niebie-

skiej rosy rodzace sie / iako są perły drogic w Konchach mae-

skich zostające / te sie nie rądy kryja: ale bezpiecznie iako na-

turalistowie pişą / po morzu sobie samym wierzchem pływają

is. Przena: Panna jest skarbica / ale skarbów Niebieskich /

a raczy jest Koncha droga nieofacowana perle w całosci pła-

nienstwa swego z rosy Duchá Przenas: począt / Syná Boskie.

Mart. 13.

Greg.

Hom. 11.

in Evang

go w żywocie swoim zamykająca iako ja zowie S. Epiph. & Dama/c: Concha, quæ cælicus Divinitatis fulgetra in utero concepit, ac peperit Christum, ingentis prærij vnionem. Co iey w samey rzeczy przyznacie Kazimierz S. Jllibata & dorata, cælesti progenie. Wicet tym Swietym Niebieskim obdarzona plodem/ nie kryje sie z nim/ ale z ta perla lubo lepsze zamieniona w sobie/ puszca sie w droge/ nie tylko do Elzbiety y Jana/ leć na wšytek świat niezbrodzonym miłosierdzia swego ku Narodowi ludzkiemu Morzem. Jasnicy ta tedy chce pokazać/ iako/ y gemu Przen: Panna jest Mistyczna Koncha Niebieska/ perle w żywocie swoim zamykająca/ ktora na ozdrowienie Jana/ y całego Narodu ludzkiego/ do domu Zacharyasowego niesie. A poniewaś Paweł S. o kazdym z nas powiedział/ że w Ciele swoim nosimy iakis starb/ Habemus thesaurum in vasis fictilibus: powiem co 2. Cor. 4. to za Starb/ iak zący/ y iakiey ostrożności potrzebuacy: to iest/ o zachości dusze rozumney.

NJe tylko to wzwyż pomieniony Paweł S. o starbie w Ciele naszym powiedział: ale y Placo/ choć Poganin wpał/ trzyl go rozumem przyrodzonym: gdy ciało ludzkie schował/ albo naczyniem dusze zamykającym/ nazwał. Corpus est vas animæ: a poniewaś dusza w głowieku iest rozumna/ y nie ma nic ziemskiego materjalnego/ raczy iest iakas portio Cælestis goscika Niebieska/ y owsem wedlug Granat. iest uczestniczka Bosstwa. In anima nostra sublimè aliquid, ac Divinum esse colligitur: dla tego nie może być przyrodzona do starbu ziemskiego by naybogatszego: chyba do starbu Niebieskiego/ iako z Niebem correspondencya mającego: a takim starbem sama tylko perłowa Koncha może sie nazwać/ nad ktora ktos napisał. Ab athere dives: z Niebá iey bogactwa: bo drogá perly ktore sie w niej znayduia/ nie z ziemi/ nie z wody/ ale z Niebieskiej rosy/ w niej sie rodza: iakoj y sam P. Chrystus/ lubo pod przypowieścią/ perla droga nazwał dusze ludzka. Simile est Regnum Cælorum homini quærenti bonas margaritas. Wiedź że o tym głowiecze/ że w tym Ciele glinianym stajycelnym nosiś zamieniona dusze/ iako nieoszacowana perle/ nigdy nie stajycelna; bo nieśmier-
celna

Orat. 15
de Nat]I. PARS
ap. miech

loc. cum

Matth. 13

relna. Trzy rzeczy znaczą: drogiej iakiej perły zalecają: Pierwsza jest vna, to jest/ kiedy tylko jedna się znajdzie w Konsekwency/ bo tym samym niezwykłej bywa wielkości/ dla czego zowie się perła taka vna ab vnitate. Druga/ kiedy jest Kłakna, święta. Trzecia/ kiedy jest Droga. To wszystko o duszy ludzkiej rozumnej mówić się może. Przypadek jest vni/ albo vna/ to jest Jedna. Wymyśli to są starzy Filozofowie/ iakoby trzy dusze w głowie miały być. Jedna vegetativa/ iaka jest w drzewach/ ziołach rosnących: Druga, sensitiva/ iaka jest w zwierzętach/ rybách: Trzecia dopiero rozumna/ bo ta nauka jest przeciw decyzyi generalnego Concilium VIII. ináczey/ ślaby z tad poszło rzeczy/ które z Pismem S: niezgodzilyby się. Tia co mała pamiętać niektórzy wieku naszego PP. Medycy/ którzy dostawili książek od Heretyckich Medycyn pisanych/ bardzo ślaba bledliwych starzy Filozofów opinij ruszają/ y niby co nowego/ między ludźmi siera. Jedną tedy w głowie/ a ta rozumna nieśmiertelna/ rozum poznawający/ y wolna wola mająca/ najduje się dusza. Tia tajemnica Dawid S. iedynaczo ia zowie w Psalmach swoich/ tak się za zbawienie iey modlać do P. BOGA. Domine, quando respicies restitue animam meam a malignis eorum, a leonibus unicam meam. Panie, kiedyś użyjesz siły twojej, wybaw od złosci ich dusze moje, ode lwoni iedynaczko moją. Tia słowa uważać Comment: z tego samego dochodzi znacności dusze ludzkiej/ y w takim poślanowaniu mieć ją potrzeba; gdy tak mówi: Anima nostra magnificianda est, quia unica est; illa perditā, nil nobis superest. Wielce sobie mamy potrzebą dusze nasze; bo tylko jedna jest; ta ztraćmy, już nam nic nie zostaje. Bardzo piękna/ a do tego służąca cyni refleksya S. Chryzost: Czemu to P. BÓG dawł głowiekowi po dwa oczy/ vsu/ rati y nogi/ tylko jedne dał dusze? Tia co tak odpowiada. Omnia duplicia naturae nostrae dedit Deus: binos oculos, binas aures, binas manus, binos pedes: Si alterutra pars est laesa ē duobus, necessitati per alteram servimus. Animam vero vnam dedit nobis, hanc si perderimus; quid superest cum quo in vita maneamus. Tia co w orgu przyrodzeniu naszem pozwolił Bóg, dał dwie oczy, dwa uszy,

C. 10.

ap. Blanc
in Pl. 21.

SCRIP.

Pl. 34.

Blanc.
hic.Hom. 19:
ad pop.

ie vsu,
Dusze za
Ponitore
Chae Po
choe tyl
chaycie.
instruxi
confurg
US aut
est. Far
licet m
rum le
tentifi
beatun
tem. C
W ko
ani sta
moga/
se/ te
Par D
wie
SS.
pietno
goc zn
ris al
abyflu
ty dżm
pater
co va
jest/ z
iacy
ma p
stey o
ry/ ty
ntesim
dne m
wielce

ie wśu, rak, y nogi: ieżeli iedno wśanie aby do drugiego wśk sie.
 Duśe zaś Bog iedne dał, te ztraciwśy, przy czymże zośłaniemy.
 Poitore duśa ludzka ieś Pulchra iako naysłiznieyśa perta.
 Choć Pogański Seneka! co o duśy według przyroźenia! albo Epist. 3:
 Choć tylko według obyźaiow! dobrze wioźoney! mowi: su-
 chaycie. Tutum iter, & iucundum est, ad quod natura te
 instruxit; dedit tibi illa, quæ si non deseris, par DEO
 confurges. Parem autem te DEO pecunia non facit. DE-
 US autem nihil habet: Prætexa non facit, DEUS, nudus
 est. Fama non facit, vel ostentatio; nemo novit DEUM,
 licet multi de illo existiment, & impunè. Non turba servo-
 rum lecticam tuam portantium: DEUS ille Maximus, po-
 tentissimusq; ipse omnia vehit. Nec forma quidem & vires,
 beatum te facere possunt, nil horum non patitur vetusta-
 tem. Quid ergo? animus, sed hic rector, bonus, magnus.
 W ktorych słowach wyraża! że ani bogactwa! ani piniadze!
 ani sława! ani vroda! ani męstwo! ozdoba głowieka bydś
 moga! ale sama pieknoś! wnośoney w affektach swoich du-
 ſe! tóra prawie podobna ta czyni samey piekności Bożey.
 Par DeO confurges. To tak crzymat choć Pogański gło-
 wiek o piekności duśe rozumney. A dopieroż Doktorowie
 SS. z tych iednego przywoźe. S. Isid: Ten podobienśtwā
 piekności duśe ludzkiey! ani na Niebie! ani na ziemi! nie mo-
 gąc znałeś! cał mowi do głowieka: O homo quid mira-
 ris altitudinem Syderum, profunditatem Maris, animi cui
 abyssum intra, & mirare si potes. O człowiecze! czemu sie
 ty dziwisz wysokości gwiazd, głębokości morza: wniđ do prze-
 pãci duśe twoiey, & dziwuy sieciey, ieżeli moźeś. Jakiż ieś
 co wiaźy! byleśny chęleli. Piekny ieś BOG! że Duchem
 ieś! że nieśmiertelnym ieś! rozum poymniacy! wolna wola ma-
 iacy! Piekny ieś Anioł! ktory od B O G A wioźelonych
 ma porośe cehis dośkonalości! dla tego piekności Anieli
 ściey obo ludzkie nie zmośtobę. Duśa ludzka według nãru-
 ry! tychże wlasnie rzeczy wześnitęta ieś! bo duchem ieś!
 nieśmiertelna ieś! rozumna! wolna sobie ieś &c. Czego ża-
 dne inne stworzenia nie ma: & iakoż przeżył ieś mamy! że
 wielce z przyroźenia samego piekna ieś. S. Katarzyna Sen-
 obia:

de sum;
 bon. l. r.

HIST.

obiawiona mieć piekność dusze rozumney / tych / którzy pro-
cowali około pożytkania dusz ludzkich / gdzie tylko mogli
przyć do tego / z wielkim nabożeństwem stopy całowała. Po-
trzecie dusza ludzka jest *Pretiosa* jest / perła droga / oświe-
wając to według łaski Bóstwiey poświęcającej / od krow-
dusze ludzkiej wypełni jest ścannem. Droga jest perła / bo i
drugiej materii / to jest z Niebieskiej rosy. Łaska poświę-
cająca zstępująca na dusze / rosa to Niebieska / bo świę-
dobroci BÓG A dana. Przeto *S. Pachomiusz* pierwszy na-
L. i. c. 5. po *Rzucie S.* widział taką rosę zstępującą z Nieb /
oraz głos taki słyszał. *Pachomi*, agnosc in rore isto accep-
it à DEO gratia argumentum & pignus. *Vzaay Pachomi*,
za rosą, jest znak łaski Bóżej w Dusze twojej wlanej. Ta
rosa Niebieska tak droga / tak droga jest. *Artem Chrystian*
w / tak jest drogi Syn Bóży: bo na dostanie jej / dla du-
szy ludzkiej / Ociec Niebieski Syna swego wydał / Syn B-
ski obficie / za nie *Artem* przelał: zgola rosę łaski Bóżej
jest takoby wydystylowaną *Artem P. JESUSOM A* /
ra kiedy zstępuje na dusze nieporównanym sposobem
ga i czyni. *S. Aug*: tak o tym mówi: *Nec pro parvo*
piens magna dedisset, multo minus omnia impendisset.
nisi exacte mercis pretium novisset. Pewnie tak mądry, by-
leby był nie leżył, a tym bardziej wszytkiego swego, nie dałby
na to, gdyby był dobrze nie wiedział, jakiej Ceny ten towar był.
in Pl. 48. a *Hugo Card*: z podziwieniem mówi: *Quanti pretij anima*
est, cuius redemptio est ipse Filius DEI. Wszakże sobie
Chrześcijański człowiecze / tak zacna / piękna / y droga rzecz w
Ciele swoim nosisz; a wważając wż się zaraz od materialnej
Konczy / tak się z tą perłą nieoskalaną obchodzisz. *Tu*
tualistowie pisa / że *Koncha* morska droga w sobie zamiesz-
iaca perle / lubo wstawnie w stoney *Morskiej* pływa wodzie /
nigdy tępna / wewnątrz / gdzie jest ową kropelką rosy / z pro-
rey się droga perła rodzi. namniej wody nie puszcza morskiej.
Z tego *S. Sales*: dacie przestroge sprawiedliwego duszy: że lu-
bo y ową zostacie na morzu światła tego w rozmaitych oku-
zyach do grzechu / pilnie tępna przestzegać powinni / aby nie
do serca swego nieprzypuszczała / coby škodzić y ruinować w-
niey

Vit. PP.

L. i. c. 5.

in Pl. 101

in Pl. 48.

nley m
stum ac
de calo
wypow
nie um
jey śac
sobie m
grzechu
a teden
nte des
ziemi
bys ten
tedna /
gley ni
bacowa
Wiac
ny / y
tak nie
wielki
cie / y
Pellem
anima
se swoi
wszytki
waney.
pluet
calicis
groza
mu nie
swoie
te pini
Przeto
ca. Mi
JESU
zmiłuy
stey b
pise i

nley miało biega rzeka łęsti Bostiey. Cor mundum, & ca-
 lum ad instar Conche margaritofera est, nullam nisi quæ
 de celo venit, aquæ guttulam recipientis. A tuc zaraz nies
 wypowiedziane kalensio ludzi świeckich pokazuje sie / ktorzy
 nie umieia tey drogicy perły dusze swoiey y w niey lasti Bo-
 zey śacować / y szedz: kiedy namniey o dusze dbać / za nie
 sobie mieć / dla respektu świeckiego / dla miłoiacey rozkoszi /
 grzechu sie dopuścić. Gdybys człowiecze miał taki piniadz
 a jeden tylko / który stracił / pewienbys był / że drugiego
 nie desianiesz / teorego piękności / zacności wszystko Niebo y
 ziemia dźwirowałoby sie: a za jedne banki na wodzie dale
 bys ten piniadz / czylibys nie śalony był: Dusza twoia jest
 ledna / te diablu / pieklu oddawśy przez grzech / wieś / że dru-
 gicy nie mają / jest piękna nad inne stworzenie / jest droga
 śacowana / bo sama śmierć Boga twego zatkupiona:
 Wiec gdy ia za marna rozkosz traciś / czylis nie nader śalo-
 ny / y owsem nader samego śartą gorśy: Ten bowiem / choć
 tak nieprzyiązny duszy ludzkiej jest / a przecie tey śacuncie
 wiekśy dat niż bogactwom / y wszystkim rzeczom na świe-
 cie / y owsem niż życiu samemu / kiedy do P. Boga rzekł:
 Pellem pro pelle, & cuncta quæ habet homo, dabit pro
 anima sua. Skoro za skórę, y cokolwiek ma człowiek da za du-
 szę swoię. Obawiaj że sie co moment surowey sentencyi na
 wszystkich ledaiak sobie śacujących dusze / przez Dawida fero-
 waney. Qui diligit iniquitatem, odit animam suam ---
 pluet super eos laqueus, ignis & spiritus procellarum, pars
 calicis eorum. W ktorych słowach wiecznym nieśczęściem
 grozi: Doznał tego na sobie / nieśczęśliwy ow piał / który gdy
 mu nie stało grośa na kosterstwo / zawołał / że gotow y duszę
 swoię za takie piniadze przedać / Ścacie kupiec piekielny / da-
 te piniadze / ale drąz y duszę y ciało do piekła z soba porywa.
 Przeto mowie do ciebie kękolwiek taki testes słowami Medr-
 cą. Miserere animæ tuæ placens DEO: Przez Krew JE-
 ŹUSOWA za kora kuptona jest dusza twoia / prosz cie
 śmiłuy sie nad duszą twoią: śtaray sie aby zawśe w łasce Bo-
 ziej była / oney dla marności świata nie traci. S. Xavier: L. 2, Ep. 5
 piśe iż Janowi III. Rozłowi Łuzycanśkiemu / że był zostawił
 nau.

SIMIL

Iob. 21

Pl. 103

Discip. S.
22.

EXEMPL

Eccl. 28

L. 2, Ep. 5

nauka/ żeby co dzień/ choć kwadrans godzin/ miedycowal
 we słowa Chrystusowe: Quid prodest homini, si mundum
 universum lucretur, animæ vero suæ detrimentum patiar?
 Na coż się przyda, choćby miał człowiek y wszytek świat, k
 dusze swoia na wieki utraci, oraz prosiac p. BOGA/ o zro
 mienie iako najlepsze tych słow: Niechże y ia ciebie
 towarzysku wprośa. abyś choć raz na dzień/ by też y tro
 na przykład przy Nissey S. nad pomienionemi zamyslał się
 wami: Quid prodest homini &c. vnaż/ że dojdzieś
 droga jest ta iedyna perła twoia; to jest dusza: y nauczy
 iako iey masz strzedz.

II. PARS

Trzy rzeczy ia w Przen: Pannie dziś nawiedzającey
 Zacharyasow wważam/ ktore ia podobna czynia Konse
 sticy/ droga w sobie mającey perle. S. N. Naprzod, że
 cha Perłowa nigdy drogiey perły wrodzić nie może/ pot
 sy Niebieskiej w się nie dostanie: a im większa kropla
 w nie będzie wpuszczona/ tym też większa/ a za tym dr
 nicy się perła wrodzi; Tiesie Niebieska Koncha Przen:
 na unione iedyna nieoskaczana w żywocie swoim naya
 sym perle/ Jednorodzonego Syna Bożego/ leć aby była
 sobna y godna się stała Matka Synowi Bożemu/ wprzod
 ba było/ aby nad inne światie napełniona była Rosa z
 ba/ to jest łaskami/ darami Niebieskimi. Wważmy pilnie
 wa y styl błogosławieństwa/ ktore niegdy dawał Izak
 kowski: Dec tibi Dominus de rore calii, & de pinguedi
 terra. Niechci Bog wycza z rosy Niebieskiej, y z tłusto
 mie. Novar: Wpatruie w tym Figure Przen: Panny/ y
 1403. suie to do niej: iakoż y ia nie jestem od tego/ poniewa
 Panna sta z pokolenia Abrahama/ Izakka; Wic
 Święty Patriarcha/ w duchu/ mieć reflexy na Przena
 Niezpo: Pannie (iako wważa Neoter:) ktora zasu od BOGA
 n, 949. przeżyłanego/ miała porodzić Owoc pożądany całej
 to jest prawego Messyasa. A zemuś przed zaro
 ściem/ wspomina o rosie Niebieskiej. De rore Calii:
 SCRIP. downe to zarożenie bydy miało/ zaym mogł też p. BOGA
 bez wszelkiej wilgotności/ samey ściem suchey dać
 dnoś:

Gen, 27.

Vmb. n.
1403.Niezpo:
n, 949.

SCRIP.

dnosć
 biesta
 Dec tibi
 Laur:
 nie: A
 si/ k
 niona b
 sy wpe
 wach p
 laste/ e
 napisan
 cu S.
 Szepa
 vsta sa
 Swier
 yelstich
 na Bo
 ogym
 statur
 ia ple
 Chryso
 moze t
 Panny
 purze/
 walc
 niewa
 poyro
 samym
 Niebi
 choe s
 dzi w
 nieprz
 equor
 Panni
 z Rod
 tym
 dzona

dności; a przebie Pátryarcha wspomina/ że wprzód rosła Tłie-
 bieśta / ná te ziemie / to jest ná Przen: Pánná zstąpić miała.
 Dec tibi Dominus de rore Caeli. Przez te rose rozumie. Rich:
 Laur: Cnota osobliwa y łaska Pánienstwa dána Nás: Pá-
 nie: A ia bezpiecznie rozumieć bade / wszelka zupełność łás-
 ki/ która przed pojęciem Syna Bożego Przen: Pánná nápeł-
 niona była: iako ia Anioł wita. Ave gratia plena; Przez
 sy wprowadzie bezecny Upóstata Erasmus: żeby w tych slo-
 wach przyznawał Przen: Pánnie/ Anioł iako niezwyčajna
 łaska/ ktoraby przewyższyła inne światie: gdyż też y o Janie
 napisáno/ że badzie pełnym Duchá Bożego: Replebitur Spiri-
 tu S. także y o S. Elżbiecie/ Repleta est Spiritu S. y o
 Szeplanie/ Stephanus plenus gratiâ: Ale niech bluźnierkie
 dśta swoje zámknie ten bluźnierca/ ná świadectwo starych y
 Swietych Doktorow: Ambr: Hier: y innych/ ktorzy z tych An-
 yelskich słow dochodza że Przen: Pánná/ przed pojęciem Sy-
 ná Bożego/ zupełnością łaski/ wszystkie światie przewyższyła.
 ozym S. Hier: Bene gratiâ plena, quia gratia ceteris præ-
 statur per partes, MARIE verò simul se tota infundit gra-
 tia plenitudo: też dáta interpretacya pomienionych słow S.
 Chrysol. Rupert. Bern. Alban. Greg. Thaum. Co objaśnić
 może tá historya. Był ieden Káptan wielce nabożny do Prze-
 Pánni/ temu raz pokazała sie Nász: Pánná w ozdobney pur-
 purze/ około siebie miała stojących dwu Swietych Janow /
 iako w poważnych osobách. Przydaie ten/ co to pisze; iż po-
 nieważ Joannes tłumaczy sie/ gratia znaczy łaska. Wiec w
 poyródku tych dwu Janow pokazuiac sie Przen: Pánná tym
 samym dáta znać/ iako jest zewszad obtożona y nápełniona
 z łobiestkami łaskami. Powtore Konchá morska ma to / że
 choć sama z wody morskiej początek swoy wzięta/ iednak ro-
 dzi w sobie perle/ namnieyszy kropelki wody morskiej w sie
 nieprzypuszcziac: zrad náń nápisat ktos Lemma: Nil ab
 æquore lugit. To sie osobliwym sposobem verifikuie ná Prze-
 Pánnie: Sama wprowadzie z wody morskiej nieiako test/ bo
 z Rodzicow grzechem pierworodnym zarażonych/ y pospolis-
 tym innym ludziom trybem z verata Pánienstwa ich/ vro-
 dzona; iednak gdy sama w żywocie swoim pozela Syna Bo-
 żiego

L. i. de
laud.Anot. in
Luc. 1.Ser. de
Ass.

HIST.

Nieszpa
n. 412.

niego/ poczetą go sine faldine maris; bez wszelkiej stąży po-
 nienstwa swiego: co jest Artykuł Wiary między innymi
 przedniey: Qui conceptus est de Spiritu S. Natus
 FIG: MARIA Virgine, & Homo Factus. Przysćcie na świat pra-
 Pl. 17 dżiwego Messyasa opisuac Psalmistą przyrownywa do
 z ustepniacego na Kuno. Descender sicut pluvia in vellu-
 a lepsza iestże Figura poprzedzila tego w onym Kunie Gede-
 nowym/ na Ktore rosa Niebieska cudownie byla zstapila
 z tłumaczenia S. Hieron: August: Efreim: S. Laur: Iust: talem
 ap. Cor. ce w tym wpatruie/ co iest/ że przez to znaczy sie iako przez
 hic. Panną/ bez naruszenia namnieyszego Panienstwa/ ten w lo-
 plod/ ce droga perla/ co iest Zdawiciela naszego w Zymota
 swoim poczetą/ y po tym porodzila. Tiedch na sueno albo
 ploeno padnie rosa/ czestokrot blaknie/ albo wytrecaniem
 niego wody slabiec w lobie/ y psowac sie porozsemusi. Zu-
 no iednak wetny/ pelne wody/ albo rosy/ na iedno slabo-
 scienienie raka/ pusci z siebie wode albo rosa/ bez wszelkiej
 naruszenia swego/ albo gwałtownego wyściania/ y owym
 pieknieysze y bielše sie stae. Tak y z Przen: Panny mo-
 trznosci/ za sprawa Duchą S. wylicionona iest rosa Nie-
 bieska/ z Ktorey sie wrodzila iedyna Perla Syn Bozki/ nie bi-
 wszelkiego gwałtu wstydu iey Panienstkiego; tak pomienion
 Laur: o tym Dana bibendo, & reddendo aquam, non rui-
 pitur, sic & Virgo, cum concepit, & peperit, integra per-
 mansit: y owšem iako Roncha perlowa/ maoica w sobie per-
 le/ albo ia iuz wrodziwszy/ pieknieysza y iasnieysza sie stae:
 SYM. dla czego Ktos iey napisal. Exuviis debetur honos. Cae y
 Przenas: Panny Panienstwo plodem tym Swietym wzgono-
 y nie iako poswiecone/ zostalo. O tym do Przen: Panny
 Lib. 13: tak mowi: Guarrie: Abb: Integritatem tuam nec concep-
 c. 6. nec partus violavit, sed sacravit. Plin: pisze o Cerebrucal
 że iako tylko drzewo/ Ktore w rodzaju swoim zowie sie sam-
 na; owoc z siebie wydacie. Czego y S. Bonav: powierza y
 tym podobienstwem nie naruszonego Panienstwa Przenas
 Panny dawodzi mowiac. Sic certe fructum vitae IESUM
 CHRISTUM, non masculus, sed femina: non vir, sed Virgo
 protulit. Tak zaisle owoc Zymota JEZUSA CHRISTVS A.

Moscyz

Męczyzna, ale niewiaſta, nie Maś, ale Panna urodziła. Potrę-
cie, Koncha Perłowa! ma co! że przeznaczony ſwoy plod/ nie tak
dla ſiebie noſi w wnetrznościach ſwoich/ iako dla tego innego
to ieſt dla ludzi/ żeſcia tu ozdobi ich / żeſcia dla wielce
ſtucznych lekarſtw/ teore dowcipni Medycy z pereł zwykł
ordynować; dla czego ſporzadziła natura/ iż Koncha nie kryje
ſie tak dalece przed ludźmi/ ale wiecey na wierzchu morza
plywa/ niżeli na dnie tego oſiada. Wiebieſta naſza Koncha
Przen: Panna nieſie w Dom Zacharyasza w ſobie drogę
pereł Syna Boſkiego/ kora iey ſamey naprzód iedyna ozdo-
ba/ y oraz od pierworodnego grzechu w przeżyreniu Boſkim
przerzuwacym/ ſtala ſie lekarſtwem: Nie kryje ſie tedy by-
namniej z nią/ y owſem zaraz po Zwiąſtowaniu z prywatne-
go ſwego mieſkania wychodzi w drogę/ wſytkiemu nieiało
ſwiātu dać znać/ że ta pereł w iey wnetrznościach zamy-
knieta iſt na poſpolite dobro/ dla wleżenia Narodu ludzkiego/
y oraz na ozdobę tego. Uwajam ia tu ſłowa Elzbiety S.
Dziś witaiacey Przen: Panno. Benedictus fructus ventris tui
Czemu nie mowi Elzbieta. Błogoſławiony owoc twoy; ale
tylko mowi; błogoſławiony owoc żywota twego: iakoby zda-
miś chciała dać znać; tym ſpoſobem mowienia; że lubo Syn
Boſki w żywocie Przen: Panny był owoc żywota iey iednak
nie przywołaſza go tylko ſamey ſobie/ nie chce żeby ten fru-
ctus ejus tylko był/ ale wſytkim go na zbawienie nieſie/ y
wzielać gorowa. Tey moiey interpretacyi popieram zdaniem
S. Bern: Singulariter quidem fructus ventris tui eſt, ſed
ad omnium quidem mentes te mediante pervenit: --- vñ
omnes ejus paupertate locupletemur, ejus humilitate suble-
vemur, ejus minoratione magnificemur, ejus incarnatione
adhaerentes DEO, incipiamus eſſe vnus Spiritus cum eo.
Oſobliwym ſpoſobem owocem ieſt żywota twego, ale przez cie
wſytkim ſie doſtać, aby wſyſcy wboſtwem iego byliśmy wbożę-
ni, iego po ora w wywyżbeni, iego poniżeniem w wielbieni, iego w wiel-
leniem złączymy ſie z Bogiem, poczelimy żyć z nim w iedności
ducha. Jawnie dziś Przen: Panna wzmierdza te prawdę/
kiedy ta droga pereł przynoſiac w Dom Zacharyasza/ nie tyl-
ko ſauna Elzbieta cieſzy/ ale zamięmiata Zacharyasza o-
twiera

SCRIP:

Ser. 3)
in Ann.

twótera: ale też umarłego na duszy Janá ożywia y wzbrania
nie czym innym/ tylko mocą Nardrożey tej perły w ży-
cie swym naydujacey się / to jest **SALIA** swojego. **SALIA**

APOPH. wna jest Kleopátia/ która niegdy Anconiusowi / niezmie-
nie droga dała wypić Perle / ale nie na zdrowie / lecz na zby-
tek. Przenas: Pánna dziś daleko skuteczniejsza / y nieśkon-
nie śacunkiem swym przechodzoca Perla Gęstwie Janá / która
mu oraz iawnie zdrowie y życie duszne przynosi. **Exultavit**
infans in utero ejus, co mocy zbawiciela w żywocie Przen-

Orat. 1. Pánny przychodzącego do Janá przypisać się ma. Ale y w po-
de Nat. spolicosci mówiac o wszystkich ludziach / wwożam że **S. Dama**
podobienstwo biorac od materialney Konchy / która zwypła
droga Perle w takiejśi purpurowey trwawey konserwowac ma-
teryi: to stosuje do Przen: Pánny / y mówi. **Concha est**, **con-**
onem in purpureo colore natantem exhibens: takoby chci-
zec **S. Doktor** / że droga Perla Syn Bosti / na wleczenie na-
rodu ludzkiego potrzebował trwie / tu iey nabył wa trwi.
trwi Przenas: Pánny. Uchowala się ta Perla / a na co-
na drodze lekarstwo całemu Narodowi ludzkiemu / na ob-
drogi niewolnictwa głowięta. Dowcipny Symbolista

SYMB. **Figure Wielki JEZUSOWEL** namalował droga Perle
strusona; nad która napisał **Lemma** **Fracta tamen melior**:
alluduiac od perel / które dopiero spulweryzowane na lekar-
stwo się zdadza. Wielki swoy skutek zamknięta iesze w Kon-
sie swej w żywocie Przenas: Pánny / pokazała droga perla p.
JEZUS / gdy umorzona Janá ożywia dusze: **Fracta tamen**
melior: Jednakże iuz y na ten czas znaczyło się dobrze / iż go-
ta droga perla strusona struzona przy gorzkiej Młec swolaj
bedzie wylętkiemu Narodowi ludzkiemu / drogim lekarstwem
y okupem się stanie: o czym **August: S.** **In sacco ferebat pre-**
tium nostrum, percussus est lancea, fossus est sacculus,
manavit pretium Orbis terrarum. Zaczynam iasna rzecz / go-
mu Przenas: Pánna / dziś nawiedzająca Elzbieta / nazwa-
na jest Niebieśta Koncha / droga w sobie perla malaca. **Co-**

HIST. dren: piśe; że w Indyjskim morzu / niezwyčajney wielkości
y iasności / pokazała się raz Koncha / przeto piekność y
iasność iey zwabiona pewna ryba / pieś morści nazwana
wstawi

wstawi
stali;
chy od
wyciąga
Dawał
chciał
sliczna
sobie
stiem
dunt
stairbu
tak gl
etnie/
je tak
cna w
na iey
chwał

STROFA 13
N
I
B
S

D
niewd
dział
dixer
tak te
ia tu
Nasza
p. J
34. kon

Wstawięznie pływata za nia pilnuiac/ aby iey rybacy nie dos-
stali; za roztazem jednat. Króla Perskiego/ gdy coś od koni-
chy odpłynęła ryba porwał ia Rybak/ ale ledwie co z wody rękę
wyciągnął/ y oddał innym perle/ sam od bestyi oney pozarty.
Dawał za te Perle *Justin: Cesarz* 100. funtow złota ale nie
chciano. Nabożny tu Przen: Pannie głowieczu/ widzisz iako
ślizna ta konch/ droga Perle dla zbawienia dusze twoiej w
sobie niosaca Przenajświętsza Panna: wzyńże sie tym pie-
kiem i ona w Kafarnaum. *Tłumaczenie.* Etiam Catelli come-
dunt de mensa Dominorum suorum, nie odstepuy drogiego
staibu tego/ pilnuj nabozenstwa tu Przen: Pannie/ nie badz
tak głupi iako pomieniona byla ryba, żebyś miał sobie zte-
knieć/ kiedy na ustudze iey; cieś sie zachnośćia iey/ to iest/
że tak droga perle Syna Bożego w sobie nośi/ a miew mo-
cna w iey przyczynie wność/ że z iey drogiey perły zasług Sy-
na iey/ y tu grzeszna dusza twoja uzdrowienia/ y pocym w
chwale wieczney/ ozdoby nieśmiertelney dostanie. *Amen.*

Marc. 7.

Talio Mirabilis.

Nam, quod eras, perseveras, Dum intacta generas.
Illum tractans atq; lactans, Per quem facta fueras.
Bo zrodziwszy, Panna bywszy, Zostalas, czymes byla,
Stworze swego Wcielonego, Mlekiem swym karmila.
De qua natus est IESVS. *Matth: 1.*

Pro Nata
B. V. M.

Dawna to y gesta przypowieść iest wet za wet/ piękne za
nadobne. *S. T.* Przez co znaczy sie zamobzelenie
za doznane od tego dobrodzieystwa. Zaisze iako
niewdzięczność/ iest wielka ochyda natury ludzkiej/ co powie-
dział *Publius Mimius*. *Dixeris maledicta cuncta, si ingratum*
dixeris. Największa zniewaga iest, rzec komu niewdzięczniku;
tak też wdzięczność iest wielka ozdoba człowieka. Wrażam
ia tu/ coby byla za tajemnica w tym/ że przy Narodzeniu-
P. *JESVS* przypomnia nam Kościol *S. Narodzenie*.
P. JESVS De qua natus est JESUS. Coż w tym
za konnerya: gdyż wprzod/ a nie oraz musialo byd Naro-
dzenie

bżenie Właściw: Panny/ niż Narodzenie P. JEZUSOW
 na coż oraz pamięć obywatel/ Minie się za/ że tym spo-
 bem daie się znać/ iako Przenas: Panna oddała BOGU
 piękne za nadobne/ to iest/ czyni za to dobrodzieystwo swo-
 zzenia/ że się dziś głowiciem rodzi (y oraz nad innych wspani-
 lich SS. nawet y Aniołom/ osobliwsze łaski Bostie żywym
 Młaki swojej wynosi) zawdziężyła BOGU swojemu.
 Wiele miała Przenas: Panna sposobow/ ktorymi wdzięczność
 swoia pokazywała ku P. BOGU/ za dobrodzieystwa o-
 mane od dobroci jego: iako to Akty powierchowne/ y w-
 rżne wśelakich Cnot SS. a naybardziej ognistej miłości
 bez przesłanku od poczęcia swego Kochać P. BOGA: o-
 tego ja nabożny Novar: zowie Aetnam amoris. Ognista g-
 miłości; w ktoray y naydestonalszych Serafinow przechodziła
 Alec to iestże pospolity sposób y ludziom y Aniołom. Miałaby
 to inny sposób nikomu innemu niepospolity/ ktorym świadczą
 wdzięczność swoia ku P. BOGU. De qua natus est JESUS;
 iest/ że wrodziła tegoż BOGA y Stworca swego: iako iey przy-
 spiewuje Krolewicz nasz S. Dum intacta generas, illū tra-
 atq; lactans, per quem facta fueras. Tāc to iest Mirabilis
 wspaniałemu swiātu Talio, cudowne odwdzięczenie Stwor-
 swojemu/ y niewypowiedzianie kontentuiace serce Bostie; g-
 mu się przypatrzemy dalej. Wprzod niektórym niewdziacz-
 kom osobliwie Dziatkom/ ale wet za wet Rodzicom swoim od-
 datym/ potrzebna podawşy naukę.

I. PARS

Psalm. 108.

SCRIP.

Tym za dobre wetować/ y niewdzięcznym bydz Dobrodzie-
 iorowi swemu/ dawno to obrzydła rzecz/ nie tylko BOGU
 y ludziom/ ale y bestiom/ nawet y samemu Czarci. Ob-
 dla rzecz BOGU/ bo o tym dał znać przez Dawida/ ktor-
 w osobie P. BOGA żalując się na ludzi mowi: Posuerunt
 adversus me mala pro bonis, & odium pro dilectione mea.
 Tym mi za dobre oddali, y nienawisć za miłość moją.
 znać o tym y v Proroka. Wiele rozmaitych grzechow popu-
 nil był lud Izraelski; że też na ofiarę y BOGA swego za-
 parły się; diabłom ofiary czynili: posyła BOG Izaiasza/ do-
 by im na oczy wyrzucił słosci ich/ ktorzy im naypierwey grzech
 Razal na oczy wyrzucić: nie Inşy/ tylko niewdzięczność ku
 P.

p. BO
 Dominu
 spreve
 wychow
 to S. Ba
 ca anie
 rem mi
 nieprzi
 misfiera
 ba niew
 Claud:
 teoryby
 czynili
 iako sie
 niewola
 niewdzi
 sie trafi
 z do nu
 Gal go
 Sedzio
 przyzy
 potara
 styom/
 ia Dob
 Gas y
 Na ofi
 grzechy
 niechce
 na prz
 erapion
 ta: p
 na Da
 cea ad
 ciz me
 feram
 Gas/
 bylo/

p. BOG. Audite Caeli, & auribus percipe terra, quia Dominus locutus est: Filios enutrivit & exaltavi, ipsi autem spreverunt me. *Sluchajcie Niebá y Ziemio, co BOG mówi: wychowawalem Synow, y wyniosłem, á oni pogárdzili mną. Przeto S. Ber: o tym grzechu tak mówi. Ingratitudo, est inimica animæ ... ventus vrens siccans sibi fontem pietatis, rorem misericordiae, & fluentia gratiae. Niewdzięczność, jest nieprzyjaciółka dusze, miatr wysuszałacy sobie źródło dobroci, rose miłosierdzia y rzekę łaski. Obrzydły ten grzech y ludziom: bo niewdzięczny y samo Pogaństwo nienawidziło. Przeto Claud: Nero: prawo postanowił: że gdyby znalazł się taki Pan: któryby około chorego niewolnika należytego starania nie czynił: albo chorego z domu wyrzucił (tego B D E sie pożałowało sie przy Dworach Polskich trąca) tym samym prawo do niewolnika trącił. W Prowincyi Brucy nazwanej / był na niewdzięczników sąd osobny / y dzwonek na takie sady: á gdy sie trąciło raz / że Ośleć głodny / chorego dla starości Pan tego z domu wagnał: da powrozą y owego dzwoneka przyśledszy pokazał go gryść: takos sie zadzwoniło / na który glos zchodzi sie Sedziowie / zdziwiony sie rzeczy / á potym sie opowiadawszy przyzywy / surowie za one niewdzięczność choć nad bydłakiem / pokarali Pána / Oślę onego. Obrzydła niewdzięczność y bestyom / mówi Senec: Officia etiam feræ sentiunt. Tbestye znają Dobrodzietá: co taknie widziemy / w plách / prákách / á na Gás y dzikich bestyách dla łamego tylko iadła ogłaszanych. Na oślátek samemu Czáru choć jest podwódzca na wszelkie Grzechy; przecie ten jeden jest / na który on przymodzić ludzi nie chce y wstrózi sie. Wielka niewdzięczność pokazał Saul na przeciwko Dawidowi / bo gdy od Czártá cieńsko był: trapiiony / Dawid grátac mu na Cyrze odegnal od Saulá Czártá: Piśmo S. świadczy / że w ten Gás Saul vderzył Włócznic na Dawidá chcąc go zabić. Nilus est Saul configere David lancea ad parietem. Nad tym S. Zeno medycus. Quid hic beneficii memor rependit? pro salutifero plectro, hastam mortiferam retorquet. Zás S. Basil: Selen: twierdzi / że na ten Gás / gdy Saul / zabić chciał Dawidá już w nim Czártá nie było / już byl wciel. A czemu: aby byl Saul niewdzięczny.*

IIa. 1.

Ser. 52.

FIG.

1. Reg. 9.

Veg. in
Iud. c. 9.
V. 16.

- ści oney nie wymawiał Diablen: Diabeł mnie do tego przemówił/ operanym był kiedyś Dawida zabił/ nie byłem przy tobie; zgola aby Diabeł nie zdał się był podwódcą do grzechu niewdzięczności/ wcielił pierwej. To jest zdanie *Commentarii* rą dowcipnego. *Maturat exitum daemon à Corpore Saulis ne ingratitudini Saulis patrocinari videatur, z czego oraz nie nam napomnienie / tenże dale. Adeo infame vitium ingratitudo, ut vel daemon ipse ingratitudini cooperari crederetur. Tak jest fromotny grzech niewdzięczności, że i sam Diabeł wzdraga się pomagać tego grzechu. Co lubo prawdziwa w występku niewdzięcznych ludziach / tak względem P. B. G. / od którego dobrodzieystwa co minurze prawie / nowa odbieramy; iako też y względem ludzi Dobrze nam znaniacych; iednak nayszydziwość jest y ludzi y esobliwego rania godną / niewdzięczność Dzieciak tu Rodzicom swoim.*
- Prov. 19.** Powiedział Salomon: Qui affligit Patrem, & fugat Matrem, ignominiosus, & infelix est. Kto utrafi Oycę, y wygania Matkę wżgardzonym, y nieszczęśliwym jest: y słusna; bo niewdzięczność tu Rodzicom albo przynósza ich / równa się przynósza ich.
- Ser. 79.** Boiey. *Stobaus* piše: że y Pogaństwa byli Bóstwie tworzyli *Lares* albo Domowen. *Xenoph:* *Socras* y *Plato* twierdzą / że to nie były Bóstwa iakie / ale się przez nich rozumeli Rodzice sami: ktorých sobie dzieci ich / miały miłość.
- ap. Cor. in Prov. 10.** *sa* *Jowisza* / *sa* *Saturna* etc: y przeto taka Synem nauka dawali. *Filios existimare debere se in domo Patria, veluti fano quodam editos, & Sacerdotes ab ipsa natura consecratos esse, ut Parentum cultui operam darent. W tych słowach wyrażali / że dzieci / powinne są Rodzicom swoim służyć / onych śanować / iakoby samego P. B. G. Pogaństwa. A dopiero y prawowitnych / sam P. B. G. po pierwszym przykazaniu / o ści samemu sobie winney / drugie polożył o ści Rodzicom Honora Patrem, & Matrem tuam, tym samym dając znać / że nayszydziwość po B. G. bligacza jest tu Rodzicom. A ztym owe dzieciaki ktore wstydzą Rodzicom / albo im nie są posłusne / kradnąco się do nich napominania stawia / na nich się dala / odmruka / a sektem wwiody się słowia zle onym mówia / a bywaia y tacy.*

ktory y zniecała sie na nich/ ciężki grzech niewdzięczności/ y wielce obzydliwy BOGVI/ y ludziom popelniało. Tacy podobni są jednemu Obłokowi/ nad którym emitującym promienie słoneczne/ napisał Symbolistą. Elevantem obumbrat. O obłok nie innego nie test/ tylko ziemsta wilgotność promienia/ mi słoneżnemi zziemia wyściagniona y podniesiona/ skoro nim Słońce wyciągnie/ długo y sila promieniami swemi na to pracować musi: Coż ma za te prace obłok? Oto Elevantem obumbrat, podniosły się obłok/ zaciemni promienie/ zasłoni Słońce. To też tak Rodzicom/ tak wiele prac Matka ponieść/ chorob/ bolu/ niewzrusu/ przy rodzeniu/ wychowaniu dzieci; tak wiele Dzieć starania/ kosztu/ toż dla tego/ aby pocieche z dzieć miał/ aby tak najwyżey w górę posli/ w naukę/ do gacwał/ godności: aż często bywa/ że te obłoki/ podniosły się/ podroży Elevantem obumbrant, swoia niewdzięcznością z temi postępkami/ Ernadrnością/ nieposłuszeństwem/ zasmucała/ trapiła Rodzicom swoich. Ale niech wszyscy tacy refleksyja się/ co też za koniec bywa niewdzięcznego obłoku: do grzeie Słońce potym/ zerwa grubo w obłoku wapory/ aż wnie wez ow obłok obroci się: tak y niewdzięcznym/ niesławnym Rodzicom swoich dziećkom badzie/ przyida na nich w krotce Słońca sprawiedliwości ogniste promienie/ na pokaranie niewdzięczności ich. Takowych bowiem P. BOG zwyki roznąć karac. Karze ich Naprzód in vita tu tejsze żyacych niebłogosławieństwem swoim/ y wślekami niebezpieczeństwami: a pospolicie wot za wot im oddać/ że też sami po tym/ gorze na sie będą mieli własne dzieci. Aristotek przywodzi na to swego/ który gdy go laiano iż Oycą pobit/ pokazał palcem Syna zła swego mawiać: bo też y mnie ten Syn badzie bił/ a wiem też że y ten Dzieć mój/ bił także Oycą swego: Temu podobna ową historya/ gdy zły Syn Oycą z domu swego za łeb ciągnął/ zawoła na niego Ociec dopiero w drzwi/ stoy Synu już dosyć/ bom ja też tylko do drzwi tych Oycą mego niegdy za łeb włożył. Pierius piše o iednym Sloniu/ który pstrzegłszy że sluga który obrot dla niego od P. na dobry wziął/ wymował go sobie/ a dla miary miewał. Sloniowi tamyć y proch. Wiać gdy sluga leść sobie w gar

7. Echiel
c. 6.

EXEMP.

Hierogl.
1. 2. c. 8.

APOPH. Tu góciłwał/ w niebytności tego on Słoń wet za wet oddał/
 pyłkiem nabrał kamieni/ popiołu zognistą y w garnek mu na
 kładł: Podobnym sposobem / czym dziatki Rodziców
 ich karmia / tegoż też od dziatki swoich niech się na starość
 swoje spodziewaia. Jako się trąfiło owemu / który przypie
 wżył sobie przystoynie odziewać Wycą / kupił dla niego kilku
 guntę aby mu po iedney dawał / czego postrzegł Syn
 mały przekradł iedne guntę: gdy o nie pilno pytał / przy
 te się. Spytany na co to uczynił / odpowiedział swemu O
 cu. Jam też to dla Wąsłci zchowal / iak się Wąsłci sta
 też / to będzie w nioy chodził. Widoma kara Boga. Po
 re karze P. BOG niewdzięczne dzieci in morte, przy
 bo pospolicie tacy / nie blugo żył / albo sromotna schodzi z
 światła śmiercia. To im obiecał Niedrzec. Oculum, qui lo
 sannat Patrem, & qui despiciat partum Matris suae, effodiet
 eum corvi. Oko, które mruży się, marłczy się posępno, na
 swego albo Matkę, niechaj go krucy wydziubia, iako Corni: i
 elumaczy / na subientcy taki wścieć powinien. A wyraźne
 starym Testamentie prawo było / aby Rodzice / mając
 brnego / nieposłusznego Syna / do sadu go oddali / aby
 nowany był. Lapidibus eum obruet populus Civitatis, &
 morietur. Potrzebie karze BOG takich post mortem, y
 śmierci: Przypominam co się w Rzymie trąfiło: iż ieden
 dzian / który własna Matka uderzył był / y umarł nie przepro
 wżył / gdy był pochowany w ziemi / zawłze ręce na wierzcho
 kach miał / po ki Matka nie przypła / dawać mu one k
 swie: a dopiero co się tyż potapienia wiecznego / które za
 grzech zaka niewdzięczne dzieci / ktoż meki tego wypow
 Jednym wzmierzam przykładem o Pantetiu iednym we
 cyi; który z łowow z Bratem w nocy przytachawł / gdy
 kł na postromienie swerwoli ich nikomu im służyć nie
 la / ani iedł dać pozamykawł w wszystko. Ieden z nich
 kł y lał Matka / lec w nocy między drugimi leżac / o
 Czarcow w postaci brytanow porwany został do Pieki
 dusa y z ciałem. To taki maia koniec / którzy zle wet za
 niewdzięcznością oddaia Dobrodzieciom swoim.

II. PARS

Niechaj się wszyscy niewdzięczni / BOG / Rodzicom y
 Do

Dobrod
 Panna
 mu w
 inne st
 Duże
 stalan
 ści zie
 nym s
 go.
 Panna
 to jest
 Dilect
 też w
 iacym

Daron
 jest / d
 że serc
 Chaiac

Pom
 lo / na
 imma
 Przen
 Swo
 z kore
 ChR
 nasw
 S. Au
 taia si
 Bojeg
 zwolen
 w swo
 nas: y
 pytaia

Dobrodzieiom swoim przypatrzaj! iako wdzięczność Przenas:
Panna / najwyższemu Dobrodzieiomu swemu / Stworcy swo-
mu wet za wet oddała: to jest / takim sposobem / iakim żadne
inne stworzenie; a to przez to samo / że wziąłszy od B O G A
Dusę ciał wogaćoną darami Niebieskimi / y Ciało nigdy nie
skalané / nie tylko Duszę swoją B O G U przez ognistey mi-
łości zjednoczenie oddała: ale też y samą swego ciała niesłycha-
nym sposobem wdziała B O G U na Wcielenie Syna Boże-
go. Wychwala się w Pieniach Salomonowych Przenasów: Cant. 2
Panna w osobie Oblubienicy / iż tam Oblubienicowi swemu /
to jest B O G U / osobliwym sposobem wet za wet oddała... FIG.
Dilectus meus mihi, & ego illi. Ukochany mój mnie, y ja
też ukochanemu memu. Pospolita to jest serdecznie się Kocha-
jącym / dar za dar oddawać: iako śpiewa ciemny Poeta.

Verus amor redamat, donis certatq; vicissim.

Officijq; parti, sunt in amore vices.

Darował nam od Oblubienicy ten Przenas: Pannie serce / to
jest / dał iey najstroyniejszą w dary Niebieskie Duszę / za to tym
że sercem swoim oddała mu Przenas: Panną / nieustającą ko-
chając go miłością. Cor si dilectus, caræ donavit amicæ,

Cor quoq; dilecto donat amica suo.

Powtórę y za Ciało niepokalané swoje / oddała darem toż Ciał-
o / na Wcielenie Syna Bożego. Reddica per me illi est,
immaculata Caro. Jednym słowem za to że dziś / rodzi się
Przenas: Panna głowiekiem / nagotowała / ofiarowała zaraz
Stworcy swemu Głótkę Ciała swego y Krew najczystszej /
z której miał się B O G stać głowiekiem. Ciało y Krew
CHRISTUSA Syna Bożego / Ciało to jest y Krew Prze-
nasów: Panny. Caro CHRISTI, est Caro MARIE, iako
S. Aug: mówi: darem temu dane od Przenas: Panny. Py-
tała się Tłumacze Pisma S. czemu przed Wcieleniem Syna
Bożego / wprzód przez Anioła swego P. B O B starał się o po-
zwolenie y Przenas: Panny / czyli B O G U nie wolno było
w stworzeniu swoim / w ziemi swojej / to jest w żywocie Prze-
nas: Panny / uczynić wszystko wedle upodobania swego / nie
pytając się Adama z łosći tego uczynił niewiastę; a tu chce

Cant. 2

FIG.

Biez. in

Cant.

Ep. 88.

Idem

- n. 934.** Synowi swemu z Ciała Przenasw: Panny Ciało uformować / pozwolenia iey zeta: na co? Odpowiada Novar: że przez to / wielka zacność pokazuje się Przenasw: Panny / gdy dobrowolnie do Wcielenia Syna Bożego / materya Ciała y Brzoie- / swojej / przyłożyła się. Noluic Omnipotens carnem sumere ex MARIA, non dante MARIA carnem: idq; ad futurae Matris dignitatem & gloriam. Uwajmy słowá tego Autora Non dante MARIA Carnem. Gdyby była Przen: MARTA nie dała Ciała: skoro słowá wyrażała / że Przen: Panna prawo iść / nieś osobliwe miała do Ciała swego / którego Synowi Bożemu wstąpiła. Sama nieśako Przen: Panna przyznaje to / kiedy w Eklez: Pánstkiego mówi tak. Et qui creavit me, requievit in tabernaculo meo. Ten który mnie stworzył, odpoczał w przybytku moim. Przez ten przybytek Carn: rozumie naturę ludzką / przyięta od Syna Bożego. DEUS Filius est in carne & humanitate, quas assumpsit quasi in tabernaculo. Wierc do tego to przybytku / to jest do Ciała y natury ludzkiej / która żywość iey przyjął Syn Boży przyznaje się Tłasw: Panna y swoim go zowie Requievit in tabernaculo meo. S. Melchior P. BOGA dłużnikiem Przenas: Panny nazywa / tak iey do go winśuiac. Euge euge, quæ debitorem illum habes, qui omnibus mutuatur, DEO enim universi debemus, tibi autem etiam ille debet. Wesel się wesel, która masz tego dłużnikiem, który wszystkim wdziela wszystkim: Wszyscy bowiem dłużni jesteśmy BOGU, tobie zaś y sam Bóg dłużnikiem zostać: a to nie dla czego innego / tylko że w Chrystusowym Ciele wbośtwionym / jest Ciału Przen: Panny / którego oná na Wcielenie tego goi CHRYSTUSA przez zezwolenie swoje wstąpiła. Tładzym zdumiały S. Damian: tak mówi: O mirabiliter facunda Virginitas, quæ novo & inaudito miraculo, & Marcellini dici possit & Virgo --- creatus est ex ea quam creavit. O cudownie płodne swoje Pánieństwo, która nowym cudem zowieś się y Matką y Panną: stworzony jest z niej ten, który ją stworzył. Jasna tedy rzecz jest / że Przenasw: Panna nad wszystkim inne stworzenia P. BOGU swemu wet za wet oddała / to jest w darowała BOGU swego / Wcielenia zywota swego poznać / iac Synowi Bożemu. Że zaś tym osobliwym darem nad inne wszystkie które miał / y mógł mieć BÓG od stworzenia swego

Orati de
Purif.
SENT.

swego
z samy
Pieśn
Kzbi
bi duff
nas: P
ami i
rych e
trzym
P. B
wym
mylla
talen
CHR
tem.
zynot
BOG
Bości
dmuy
eu Bo
kiedy
wyśfe
iego /
poprzą
zdanta
Kiey p
da im
ro m
bo w
det ty
GV
caro
ta ko
Syna
caro
Laur
est a

swego/ nader wkontentowała Przenasw: Panna serce Bostiej
 z samych iey slow dochodza; kiedy wważam pierwsze slow
 Piesni Przenasw: Panny/ ktora spiewala przy Narodzeniu
 Kizbiery S. to jest Magnificat anima mea Dominum. Wiel. SCRIP.
 bi duszo moja Panna. Prawda jest; ze tu tylko namienienia Przenasw:
 nas: Panna y daie znaci/ iako active dusza swoja y potencies
 ami iey/ rozumem y wolo przez nader wysokie alcy rozmaitych
 enot/ uwielbila/ wkontentowała BOGA swego: iednak
 trzymam/ ze to Magnificat moze sie tej rozumieć Passive y
 p. BOGV/ to jest iz p. BOG od Przenasw: Panny osobliwym
 sposobym uwielbiony zostal. Daia mi fundament do
 myślenia sie tego słowa Pawła S. ktory sie tam szczyli/ ze
 ciałem swoim miał uwielbić p. BOGA. Magnificabitur adPhil: 1
 CHRISTUS in corpore meo, siue per vitam, siue per mor-
 tem. Uwielbiony będzie CHRISTVS wciele moim, lubo przez
 żywot, lubo przez śmierć. to jest/ miało przybydź chwaly p.
 BOGV przez to/ ze na prace/ na śmierć nawet/ dla chwaly
 Bostiej Pawer S. ofiarował ciało swoje. A czyż nie go-
 dnym/ nie szlachetnym sposobem do uwielbienia Młatestar
 tu Bostiego przyczynila sie Przenasw: Panna nad Pawła S. z
 kiedy nie już na prace/ na Młate za chwale Bostej/ ale na nayo-
 wyjsze dzieło chwaly Bostiej/ to jest na Wcielenie Syna Bo-
 jegoi/ krowa y ciało swoim przyłożyła sie. Choćci powiedziano nie
 poprawu Magnificat, ale sie ta (lubo z nalezyta submissya do
 szanta Kościoła S.) cśmiciła tu wielksey chwale Młacti Bo-
 stiej poprawić Magnificat, albo raczy; przydam do niego y izo-
 ra mea Dominum. Wielbi dusza moja, y ciało moje BOGA
 bo widomie w samey rzeczy tak sie dzieie. Izeli Dawid przo-
 det tylko daleki pokolenia Syna Bożego/ mógł zec/ ze wBOGV
 swoim rozweleli sie/ y dusza y ciałem. Cor meum, & Psal: 137
 caro mea exultaverunt in D. H. U. M. vivum: daleko bardziej
 ta ktora w samey rzeczy ciałá swego BOGV na Wcielenie
 Syna tego włożyła/ moze zec: Magnificat anima mea, &
 caro mea Dominum. Wwierdza mnie w tej opinij Richt-
 Laur: MARIA dicitur magnificentia DEI, quia magnificata L. 4. de
 est a D. O, dum Filium suum ei dedit, & etiam magnificavit laud.
cum.

eti. *Przen: MARTA* zowie się *umielbieniem Boskim*, albowiż *umielbiona* jest od *BOGA* na ten czas, gdy mu *Syn* swego dała, tym samym *umielbiona* *BOGA*. A pewna rzecz że nie bżydzi się bynajmniej *BOG* y *Stworca* nieśkońżony co darowizna od stworzenia swego / razey cięży się *Syn* *Boski* co *Goszczący* ciała pozwolonego sobie od *Przenas: Panny* / y tak napodobnym przed wszystkim *Uciebom* y *Żmiał* *Żyć* się *Kleynotem*. Jeżeli niegdy *CHRISTVS* *Żyć* się przebył *Aniolami* / to *Martinowa* na *Imię* swoje *ubogiemu* *dána* / *Marcin*us *hac* me *veste* *contexit*: *daleko* *bardziej* *Ciałem* z *Przenas: Panny* *wziety* / *sobie* *Hypostatic* *zjednoczonym* / *musi* się *cięż* *kontentować* / *nie* *daleko* *mówi*ac / *MARIA* *hac* me *carne* *contexit*. Piśe *Vega* *fundulac* się na *zdaniu* *Lippomana* / że *Ju* *zef* *Patriarcha* / *aby* *byli* *Synowie* *iego* *nie* *zapomnieli* *BOGA* / y *dobrodziejstw* *iego* *wdzięczni* *zawsze* *byli* / *dawał* *im* *imiona* *które* *wyrażały* *w* *iazykach* *rozmaitych* *dobrodziejstw* *Boskie*: y *tak* *Manasessowi* *dał* *imię* / *które* *sie* *tlumaczyło* / *Oblivisci* *me* *fecit* *DEUS* *omnium* *laborum*: *drugiemu* *Esau* *im* / *mówi*ac: *Crescere* *me* *fecit* *Dominus* *in* *terra* *pauperum* *tatis*. Tenże *Autor* *przydaje* / że *zaraz* *z* *mlodu* / *takas* *stał* *na* *miękkich* *ciach* *Synagżkow* *onych* *porysował* *Jozef* *imiona* / *aby* *lepiej* *na* *zawsze* *pamiętali* *o* *tym*. *Syn* *Boski* *CHRISTVS* *JEZVS* / *już* *nie* *napisane* *tylko* *Imię* / *ale* *same* *rzecz* / *co* *jest* *Ciało* *Przenas: Panny* / *nosi* *na* *sobie* / *wiać* *pewnie* *daleko* *nad* *Synow* *Jozefowych* *wdzięczniejszy* *daru* *tego* *danego* *sobie* *od* *Marki* *swotey* *bydź* *musi* / y *nim* *sie* *nie* *der* *kontentować* y *Żyć*. Tego *ia* *rozumienia* *testem* / *to* *we* *wszystkley* *Litanij* *o* *Nas: Pannie* *miłbey* *CHRISTUS* *SOWJ* *Pánu* *Epitetum*, *które* *sie* *tam* *Mátce* *iego* *dała* / *nie* *maś* / *tak* *Mater* *Creatoris*, *Mátke* *Stworzyciela*: y *nie* *bez* *pryczyny* *Rosćciol* *S.* *chwale* *Máćierzynstwa* *Przenas: Panny* / *tak* *aby* *gym* *naycelniejszy* *zamyka*. *Mater* *Creatoris* / *Mater* *Salvatoris*, *ora* *pro* *nobis*. *Mátke* *Stworzyciela*, *Mátke* *Odkupiciela*, *modl* *sie* *za* *nami*. *Wrażność* *podobno* *heretyku* / *gdy* *ślysz* *nas* *Katholikow* / *dających* *ten* *tytuł* *Przenas: Pannie*. *Mátke* *Stworzyciela*: *mówi* *ij* *BOG* *rodzić* *sie* *nie* *może* / *a* *z* *stworzenia* *swego* / y *w* *stworzeniu* *po* *Gaflu*.

Com. in
Iud. c. 1.
V, 22.

Gaflu
wobon
ludzi
BOG
tylko
znaien
stiey/
glá: i
y Sta
Mátt
wiał
tym n
redził
Kiego/
ley/ o
Panna
Boska
mogła
BOG
nad i
stwa
inrach
na Co
na/ m
ris, M
kom
SS.
wiecz
na te
Mies
fy/ ra
Mátt
mi y
sie s
zapa
wonn
cenfu

Garku swego brat nie moze; a nie slyszysz tak iawnych do-
wodom / ze Przenas: Panna zrodzila Syna Bestiego w Ciele
ludzkim i nie rozumiesz / iako Jan S. wyraźnie mowi: ze
BOG Slovo Bestie / Ciałem sie stalo / a nie gdzie indziej /
tylko w żywocie P. MARYI. Wiemyć my dobrze / y wy
znaliśmy / ze ona głowiołem będąc Bestwą / ani Osoby Bos-
kiej / ktora przed wieki bytność swoja miała / vrodzić nie mo-
gła: lednak vrodzila tego głowioła / ktory oraz y BOG JEST
y Stworca iey prawdziwym byl. Pytam: vrodzilaż ktora
Mátka Krola: ile Krola bynamniey! bo żaden ścisłe mo-
wiac Krolum sie nie rodzi / a przynamniey ten / ktorego po-
tym wolny narod / za Krola sobie obral / Krolum sie nie v-
rodził; a psac nie zmylenie / ale prawdziwie / Mátka tak
tego / zowie sie Mátka Krolowska / dla tego / iż tenże Syn-
iey / oraz iest y Synem iey / y Krolum: A czemuż Przenas-
Panna nie moze sie zwac Mátka Boża / Mátka Stworca / choć
Bestwa CHRZESTOWEGO nie zrodzila / ani zrodzić
mogła. Już tedy iasna rzecz / iako Przenas: Panna oddala P.
BOGU Mirabilem Talioem, to iest sposobem osobliwszym
nad inne stworzenia / odwdzięczyła P. BOGU dobrodzie-
stwa iego / przez to samo / ze Mátka sie Stworca swoja stala. Dum
inacta generas - per quem facta fueras. S. Cyrill: pisze / że
na Concil: Ephes: wielka byla dysputacya / iezeli Niasw: Pá-
na / moze sie zwac Delpara, albo Mater DEL, Mater Creato-
ris, Mátka Boża, Mátka Stworzyciela: a to przeciwko Herety-
kom Nestoryanom; cały tedy dzien / siedzieli nad tym Q. Q.
SS. Szkal wylstet lud pojadaney nowiny / przeto w sam-
wieczor dano znać / że Q. Q. SS. zgodzili sie Niasw: Pánnie
na ten tytul MARIA Delpara. Wlezwyczajne przez to w
Mieście stalo sie wesele / chwalenie / dziekczynienia / erum-
fy / tak / ze Niewiasty od wielkiej radości / s nabozenstwá ku
Matce Bestiey / do gospod swych Oycow onych s pochodnią
mi y turybularzami obprawadzali. A my N. S. ciesząc
sie z tego tak wielkiego szczescia / y Tytulu Mátki Bestiey /
zapalamy serca nasze ogniem miłości ku niey / wzywamy s nich
wonne kadzenta: Dirigatur Domica, Oratio nostra, sicut in-
censum in conspectu tuo, to iest / potnieśmy ku niey modli-
wa

SIMIL.

two nąsę z S. Piotrem Damian mówiac. Merito igitur o Beatissima MARIA diceris Parens Parentis, oriens orientis, fons fontis vivi, origo principij, quia ille ex te prodijt per materiā carnis, qui caput est, & initium omniū rerū per effectum Deitatis. *Stusnie tedy nayblagosławieńska MARIA zowie sie Matką rodzącego, wschodem wschodzącego, zrodłem zrodzonego, początkiem początku; gdyż ten z niej wyszedł przez otwarcie ciała, który głowa jest y początkiem wszytkiego, przez łaskę Boską. Ktoremu niech będzie z Dycem y z Duchem Świętym chwala na wieki. Amen.*

Portus Naufragantis Tabulæ.

Pro. Fe-
sto Por-
tuculæ.

STROFA 14.

Commendare, me dignare. CHRISTO tuo Filio
Vt non cadam, sed evadam, De mundi naufragio.
CHRISTE SOWI, Synaczkowi, Twemu zálec mie pilnie
Bym nie zginął, lec wypłynął, Zroni światła wypłynął.

Deduxit eos in portum voluntatis suæ. Ps. 160.

Dawno powiedziano: Nullū Mare sine naufragio, i.e. żadnego Morza nie ma; na którymby się nie rozbił. S. N. Włecy ta rzeka; na Morzu Nistycznym; to jest na świecie; żadnego nie ma; Okretu; to jest żadnego człowieka w pospolitości mówiac; któryby się na tym Morzu nie rozbił; to jest; któryby przez grzech; łaski Boskiej nie wrócił: o wszystkich powiedziano. Omnes in Adam peccaverunt: prawie każdy z nas przy brzegu tonie; gdy się w pień morodnym grzechu pożywa y rodzi. Miłosierny Bóg; który y tonących zbawić chce; wystawił zbawienny Port miłosierdzia swego; aby do niego spocopu grzechu człowiek mógł wypłynąć; y wrócona łaska znowu odebrać. A iako przy rozbięciu Okretu; bezsilny kto dostanie takiej deszczki; na którejby do brzegu; do Portu mógł zapłynąć; tak y P. Bóg; grzesznemu dał pierwszy sposób poratowania się; to jest Sakrament Chleba S. przez który łaska Boska na duszę zstępnie grzesznego człowieka. Ale o jak rzadki; który na tej Tablicy dopłyne Portu docho-

docho-
spolite-
wby w
grzeszn-
blica
zowie-
płynac-
S. Tho-
vt op-
pie na
tego
wygra-
bo pot-
by ply-
coby s-
latim-
tatis
dacyd-
re, C-
mund-
Pann-
Maly
ne sto-
li dob-
tiskor-
gdzie
głoro-
wac/
jest n-
dasko-
Gemu
gii, z
mitos-
Q
co si-
do p-

dochowa lasi Bostey na Chrście S. wstetey! taniemy po-
spolicie trąciemy to przez grzech śmiertelny / daley wyplyna-
woy w lata. A tu jednak iestze milosierzny BCG / podaje
grzesznemu sposob ratowania sie z grzechu / takoby druga Ta-
blica na Morzu / to iest Sakrament Spowiedzi S. tako is-
owie S. Hier: tey sie chwyciwszy / by z naywiezszych grzechow wy-
plynac moze glowie: ale y tu naufragium; pamietam na slowa
S. Thom: *Vil: Rarus est, qui ad pedes Confessoris paniceat*
vt oportet. A do tego / iestze to dostawsy doszli w potopie
nie iest wygrana / upatrowac trzeba brzegu / Portu iak
tego choć malego / do ktorego sie miec: tak y tu iestze nie-
wygrales; jes sie wspominal / bo iestze na deszczu siedzi /
bo pod obligacya dosyc synienia za grzechy zostales. O gdy-
by plynacemu na deszczu iaki na pradce pokazal sie Port /
coby sobie vliyc y odpoczac mogli. Wspomina Dawid S. o
takim Portu woli Bozey. *Deduxit eos in Portum volun-*
tatis sue. S. 346 Kazimierz wzy nas w potopie swiata be-
dacych aby sie wiec tu Przen: Pannie. *Commédare me digna-*
re, CHRISTO tuo Filio, vt non cadam, sed evadam de
mundi naufragio. Wiec ta moze dzisieysza Wrozystosc Nas:
Panny Portunkule / nazwac a Portu takoby Parvus Portus,
Maly Porticzek, a z tym o nim sobie wytumaczyc wspomnios-
ne slowa Dawida. *Portum voluntatis DEI,* bo prawie z wo-
li dobrowolney *CHRISTUSA* ofiarowany S. O. Francis-
tkowi / gdy mu kazal prosic o coby chcel. Nie moze nie
gdzie wzescniej y predzey / Tablice Pokuty S. trzymajacy sie
glowie / to iest / mordujacy sie z Pokuta S. za grzechy / ratos-
wac / tako v tego maleńkiego Nasw: Panny Portu / ktory
iest nayblizszy samemu wielkiego Portu milosierdzia Bostiego
doskonalego. Co ia zechce pokazac: wprzod jednak powiem /
czemu / lubo Pokuta Swieta iest Tabula secunda Naufra-
gii, z trudnoscia jednak / albo nie wszyscy Portu doskonalego
milosierdzia Bostiego doplywalo.

Dawid S. zapatrzwszy sie na ludzi w potopie takimi 300 l. PARS:
stajacych y do Portu sie malacych / upatrzyl niektorych /
co sie z potopu tego nie mieli wyratowac / ani przyplynac
do pożądanego Portu. *Verum tamen in diluvio aquarum.* Psal: 31.

RIG.

HIST.

multarum ad eum non approximabunt. Przypatrował się tu Prorok ludziom w potopie grzechu/ do pokuty się mniósł. Ponieważ w tym całym Płanio o pokucie mowa. Confitebor adversum me iniquitatem meam. On nias: gdzieżbyś takoby dacie znać/ że wielu jest którzy pręciwie w Pokucie/ Spowiadając się choć często/ nie mogą łatwo dorzec do samego Porcu/ to jest otrzymać zupełnego uwolnienia się od grzechu y pozostałych obligacji. Dwie przyczyny znaleźć się mogą/ że kto w potopie dostawszy deszczu/ na niego się z niebezpieczeństwa wyratować nie może. Albo dla tego że nieważny deszcz owey trzymając się lub na niego siedząc/ ani rękami ani nogami nie kierowałby się ku Portowi do brzegu/ albowiem się raczej oglądał w zad/ y czym innym zabawał. Albo też gdyby z sobą miał takie ciężary/ dla których nie sporoby było do Porcu. Podobnym sposobem że niektórzy przez Spowiedź S. nie dostępują doskonałego uwolnienia od grzechów swoich. Pierniszka przyczyna tego bywa/ bo wysspowiadawanie się/ opuszczają raczej/ niż odganiają od siebie okazy do grzechu/ ale raczej na nie się wzad oglądają. Takiego zaś pokucie y Spowiedzi pospolicie nie ważna bywa/ bo tym samym pokutując po sobie/ że prawdziwego postanowienia poprawić się nie mają: a jeżeli co pokaje się na Spowiedzi żalu y dobrej woli/ to wszystko gdy się do domu/ do okazy wraca/ odwraca się łatwo. Piśm Naturalistowie/ że na głębokim Oceanie náydują się Syreny/ które tak słownie śpiewają/ iż Młynarze choćby dookąd nayspilniey płynali/ umarwić się nie mogą/ ale się zaştanawiają przypatrując się im/ y słuchając śpiewania ich/ lecz też niepochybnie rączy Młynarzy gina na Morzu/ porażeni y poropieni od onych bestyi. Okazy do złego/ ośobą ktorą chowa się w domu/ zły towarzyszy/ Syrena to pięknie śpiewająca/ y samym widzeniem do złego wabiąca. Wieś że na tym a na owym miejscu/ pomienione Syreny zaştępują ci/ dostaniesz się tam/ tak wiele razy z duszą zagoni/ wpadł w grzech/ żalujesz się to/ y płyniesz przez Spowiedź S. znówu do P. B. G. A: jeżeli nie masz gruntownego postanowienia/ żeby na te Syreny y nie poznać/ nie wspomnieć/ żeby to daleko ominięli/ by też nayspicieńszy ci śpiewali/ to jest/ naysposrebniejsze były

inż ta
je mój
3 to do
przy
inger
leżeli
nie dz
ta jest
brach
tego/
wają
niu t
spycha
ta od
nie f
ab o
Salom
by tym
trzym
Syni
Gna/
y zbo
ne. d
dolec
za nie
rze z
A prz
kazy
przy
bywa
teory
Denie
spofot
da m
ten/
zosta
qui

Inj ta twoja Tabula naufragii, co jest Spowiedz S. nie moze
 ze moze sie salwowac / wyratowac z grzechu / y owsem sam
 z toba tonie / bo nie wajna jest / y nowego grzechu na sobie
 przyczynia. O tym Vega tak mowi: Si te in occasione
 ingeras delinquendi, non miror, quod in Mari submergaris. Veg. in
 Iudic. 6.
 jezeli sie sam dobrowolnie w okazy grzechow wdawac bedziesz,
 nie dziw, ze na tym Morzu czesto sie rozbitas, y toniesz. Wiele
 ta jest miedzy Tomaszem Questya o Salomonie Krolu Is
 raelitkim / jezeli tez z Salomon jest: bo lubo tawne sa grzechy
 tego / osobliwie grzech batwochwalstwa / przeciez niektorzy w
 wajniac w nim niektore znaki potury / nie desperuis o zbawie
 niu tego: osobliwie bla obciawienia S. Melchitid: Ktora gdy
 spytala P. JEZUSA o zbawienie Salomonowe / otrzymala
 ta odpowiedz. Quid misericordia mea cum anima Salomo-
 nis fecerit, volo homines latere, quatenus carnalia peccata
 ab omnibus magis evitentur. Coby miłosierdzie moje z dusza
 Salomonowa uczynilo, chce aby o tym ludzie nie wiedzieli, aże-
 by tym bardziej wyslycy chronili sie grzechow cielesnych. Abulen: in z. Reg:
 9. 11.
 tyma ja potepiony jest: przyczyna date; bo lubo Salomon
 Gna / poniewaz okazyl do batwochwalstwa / to jest / batwanow /
 y sborow nie poznosit. Non verè dolet quis de fornicatio-
 ne, dùm tenet concubinam domi... sic nullus de Idolatria
 dolet, dùm non destruxit Altaria, Nie szczerze ten żaluje
 za nieczysty grzech, który nalożnice w domu trzyma, tak nie szczer-
 ze żaluje ten za batwochwalstwo, który batwanow nie potul.
 A przeto zgodna jest wyslych Theologow nauka / ze Ktory o
 kazvi bliskiej do grzechu / dobrowolnie opuscic nie chce: na
 przyklad: wyrzucic oloby podejrzaney s domu / albo nawiedzic
 bywania na takim interseu ponichac / albo kiedy Karc przy
 Korych bliżni jest: P. B. O. G. A / czest na nich pozywienie
 Denie y Dzieciom swoim / nie chce sie odzic / Inj taki nie jest
 sposobny do rozgrzeszenia. A jezeli nie wazny Spowiednik
 da mu rozgrzeszenie / nie wajne jest: nad to / y on sam y pen-
 tent / grzech s wiatoptacow popelnia. Ta nauka wyraźnie
 zostawil S. Carol: Borom: w 12. k. 17. w. 1. Absolvi nequeunt, in Actis
 qui non habent veram resolutionem simul cum peccatis Mediol,
 mor.

mortalibus, eorundem deferendi occasiones. Nie godzi się rozgrzeszać takich, którzy nie są prawdziwie gotowi, oraz zgrzeszali mi śmiertelnemi opuścić do nich okazji. A ponieważ nabyli się wiele mładzy ludzmi/ którzy zwyciężyć się nie chcą w tym aby całe odrzucili doskonałe wszelkie do tego skazy/ a na przykład się z tym przed Spowiednikiem/ co bardzo złe Synia. Albo też obiecawszy Spowiednikowi zaraz wyprawić z domo wo złe/ rok od roku/ od Spowiedzi do Spowiedzi odkładać to/ choć coraz to gorzej się dzieje z nimi; i równa rzecz jest i takim/ choć się wdają w porębie grzechów swoich ad Tabulam naufragij, to jest do Spowiedzi S. nie dochodzą do Poręby odpuszczenia grzechów swoich nie dostępują. Druga przyczyna jest/ czemu niektórzy przez Spowiedź S. nie dostępują albo nie zawiąże/ doskonałego odpuszczenia grzechów swoich/ że z ciężkimi postąremu pływają na tej deszczce: abyli wprawdzie przez Spowiedź S. ciężaru najcięższego/ to jest winy od grzechu/ nie leższe został im ciężar drugi/ to jest karania albo poenuty. Którym tym więcej przybywa/ im więcej grzechów pro populi. Uwajmy słowa Boskie w których usprawiedliwienie obiecane grzesznikom przez Proroka/ gdzie wyszli co do doskonałego usprawiedliwienia należy/ w nim nam wyrażono. *Naypierniejsze* BOG pładzie Kondicya żal za wszystkie grzechy. Si impius egerit penitentiam: *Ponowienie* postanowienie przestrzegać przykazania Bożego/ & custodierit omnia praecepta mea. *trzęcie* przydaje/ & fecerit iudicium, to jest wyznanie grzechów na samego siebie: a w nowym testamentie/ Sob Ducha Świętego Spowiedź S. przed Kaptanem: a to z postanowienia Chrystusowego/ iako dochodzi S. Conc. Trid: z słow Chrystusowych/ w których Piotrowi dał moc na rozwiązywanie wszystkich tego: a wyraźnie po Zmartwychwstaniu swoim wszystkim Apostołom teżyże mocy udzielił/ owymi słowami. Accipite SPIRITUM S. quorum remiseritis peccata, remittentur eis. *Wetcie* DUCHA S. którym odpuszcicie grzechy ich, beda im odpuszczone. Na ostatek przydaje & fecerit iustitiam, iezeli uczyni sprawiedliwość, to jest/ uczyni dość sprawiedliwości; Vita vivet, & non morietur, taki doskonale usprawiedliwiony żyć będzie. A coż to za Justitia: zdawia w tych słowach wyraża

SCRIP.

Ezec. 18.

Sess. 14.

c. 3.

Ioan. 20.

300/

żono/ ostanieńa częś dośkonaley pokuty S./ to jest dochośna do-
 lyć wżnienie Sprawiedliwosci Biskup/ ktora nam dobroc-
 Bosta odmienila za wieczne Pięklo. Dla czego y Dawid S.
 w pokucie swidley z oboygiem sie oświadcza. Feci iudicium & Psal. 118.
 iustitiam. Ta zaś pokuta/ na czas bywa znaczna y dluga/ bo
 ta Spowiednik wedlug proporcyy wielosci/ y iakowosci grze-
 chow pominen nazywac/ iako go naucza S. Conc: Trid. Nie S. 14. c. 8.
 zawadzi tu przypomnieci coby za pokuty na pierwosci Kościo-
 la Chrystusowego bywały. S. Greg. Niss za grzech nieczysty ap: Blac:
 pokute nazywac/ ze przez trzy lata na po politecy modlitwie/ in Ps. 31.
 nie godzilo sie raciemu bywać/ przez drugie trzy lata/ na Ra- V. 2.
 zanie przypuszczony byl/ a przez trzecie/ Krzyżem leżec miał
 w Kościele/ dopiero do Sakramentow SS. przypuszczony by-
 wał. S. Basil. Cudzołożnika przez lat piecnaście nie kazal pu-
 szac do Klasz: Komunij. Przydaie Commentat. ze takie
 pokuty tylko tym nazywane bywały/ ktorych nieczystosci wiado-
 doma między ludźmi była. Wzily BODZIE mamy y między
 nami publicznych cudzołożnikow: a czynilze ktory choć setna
 częś z pomienionej pokuty? Prawda jest/ ze Kościel S. tes-
 raz dla wielu przyczyn zelżył w tych pokutach/ iednak pomie-
 niony Commentat. napominając tak Spowiednika/ iako y Po-
 nitenta/ mowi tu: Ex his collige, quam debeas secretam
 penam in iungere: neq; murmura, si penitens es, de longē
 leviori tibi imposita. Z tad dochodzi y wważ Spowiedniku ka-
 żdy, iako tajemna maś pokutuiacemu nazywac pokute: ani też
 smarz żezeli penitentem iestes, zeć daleko lżejś niżeliż zasłużył na-
 znaczona pokute. Jeden Lott wieleci w Niemczach/ pokazał Manc. 1.2
 to na sobie/ ze do zupełnego wśprawiedliwienia sie od grze-
 chow/ trzeba proporcjonalney pokuty: ten po Dekracie na-
 śmierć święta/ wprosił sobie v Sadu na samym plaću/ ze mu
 dano kleszce/ ktoremu som sie kazac za grzechy/ naprzod wro-
 wał sobie nos/ potym wśy/ potym palce v rōc y nog/ bā y cāc
 le rece y nogi. Ta ostarek gdy som tylko prawie culup zo-
 stał/ zalecałac sie modlitwom okolo stojacych/ prosił aby we-
 dług Dekretu głowe mu wśierło. Potwierdził tego drugi łoz
 bo Apostata/ bo zbawca/ bo gwałtownik własnych dzieci swo-
 ich: ten przy śmierci trafił wpy na Kąplana moniey roztropne-
 go /

EXEMP.

Disc: ex

43.

de perfi
Iudæa in
Canic:

APOPH.

go/ gdy postzegl ze sie Spowiednik mlesza/ osobliwie poży-
sá tak ciężkie grzechy nie mogac wynaleść/ rzecze do niego/
Wyge. Wszak Bóg powiedział/ Ktoreykolwiek godziny przy-
szny człowiek westchnie do mnie zbawion będzie; rozgzesz się
mie/ nie turbujcie się o pokutę/ oto ja sobie obieram za mi-
dwa tysiące lat mać Ezysewych/ co mu bardzo wiele pomo-
gło na samym Świecie/ iako sam obiałwił Biskupowi Kres-
mu swemu pokazawszy się. Potwierdził na ostatku tegoż
Konnik ieden choć przykładnego życia/ ten pokazawszy się
ufalemu swemu po śmierci/ potwierdzał; że był szazany do
Ezyseá aż do sadnego dnia/ za co że lubom się spowiadał
pełnie y gęsto/ iednak niedbałem co czynił/ y potutym nazna-
czone nie dostonałe odprawiał. Tu się refleksywie owi
z pokut wymawiać się/ albo one opuścić/ albo Spowie-
dników dyskretnych (iako wy ich zowiecie) szukać. *Maj-
piśe/ że y u Żydów bywało dwa razy w rok coś na Ezyseá-
Spowiedzi/ to jest brali kugurá/ przed ktorym grzechy swi-
powiadali/ á za pokutę posiadły nad rzekę/ rzepiac łutni-
swole/ mówili do ryb/ oddaćiemy wam grzechy nasze/ przyjmij-
cie je/ gdy zaś rzeki nie było/ toż czynili przeciwko wiści-
glupstwo to wielkie/ y oszukanie. Ninię pobożny Katolik
coś podobnego y ty czyniś/ Kiedy owo chce się choć raz w rok
wyspowiadać/ włapiś sobie Gallum takiego Francuskiego
francuskiego Spowiednika/ Który się co na siarnie swoim
na Chlebie swoim wychował/ dla tego wieś/ że ci prawdy nie
rzecze: Który to nocnym swymolom swoim przyspirowie/
świadczą/ á ledwie ich nie pomaga. Albo też naznaczało
Post dla umartwienia/ á ty te pokute rybom oddaś/ to jest
ryb cum magno oculo, cum pipere & croco dobrze się na-
leś/ czym leższe ciało swoje bardziej do złego poburzaś/ albo
też pokute na wiatr puszcisz/ to jest w zapomnieniu zostawisz
co bardzo często miadzy ludźmi zwłaszcza świeckimi się tra-
fia. A przeto wiele ich jest/ Który choć się Tabulam nauca-
gij chwycą/ to jest wdają się do Spowiedzi S. przecie cięża-
rem pomienionym obciążeni/ nie przyplwają do Porcu szczepi-
wego/ nie bywając dostonałe uwolnieni od grzechom swoich.*

Dawid

Portus Naufragantis Tabula.

113

II. PARS

David S. w duchu przypatrując się pokucie S. y nie-
którym nie mogącym dopłynąć Portu/ verum tamen ad eum
non approximabunt: przebież tamże wpatrzył iaktis szesli-
wy zaś pokutującym dostojnego odpuszczenia grzechów; Kto
tego czasu y Świeci ludzkie bardzo pragneli. Pro hac ora-
bit ad te omnis Sanctus in tempore opportuno. Nie zbła-
dza gdy przez ten szesliwy / wygodny czas/ bede rozumiał
dzien wprawyliwany Odpustem S. Porciunkule. Prawda
jest/ że Przen: Panna dawno przedtym nazywał Portem zbaw-
iennym S. Efram. Tu noster es portus, Virgo Immacu-
lata. Dzisiaj jednak (osobliwie przyezyna swota Przywilyi od-
puszczenia dostojnego grzechów wpraszając) stała się zbawien-
nym Portem/ w którym z potopu grzechu na tablicy Sakra-
mentu Spowiedzi S. wypływającym. Naprzód przez to :
że tym na których pospolicie przy Spowiedzi / albo po Spo-
wiedzi/ nawalności pokus bicia/ znowu ich nalegami dawne-
mi zatopić w grzech wsiłując Syreny okazytey przeszłych / aby
się w zad na nie obezbrali / wabio ; osobliwy ratunek Przen:
Panna wprasa/ y onych wzwierdza w starożytności ducha. Wia-
doma dobrze jest historia Piłma S. iako P. BCG cudownym
spůsobem lud on Izraelski sucha noga przeprowadził przez
Szwedne morze. Z tad pytała się niektorzy / jeżeli oprocz
Wschodniości Bostiey/ przyłożył się też Kto do tak wielkie-
go cudu. Paraphr: Chald: otrzymał że się zasługami swemi
przyłożyli do tego/ wlecey Patriarchowie Abrahām / Izak / y
Jakob/ Novar: zaś przydał/ że y przyzbrane zasługi Przen:
Panny Kiera z Taredu Sydonstiego wrodzić się miała ; przy-
łożyli się do tego/ iż w owym morzu nie ztego nie potkało lu-
dwi / Ex quo ipsa Mater DEI facta est, incipiunt homines
non sicco vestigio mare transire, sed quod majus est, flu-
ctus ipsos vadasq; calcare. In fluctibus maris ambulat qui
tentationibus non mergitur, idq; MARIE ope. Jak tylko
Matka BOZA zstąpiła, już ludzie, nie tylko sucha noga morze
przechodzą, ale co większa po nawalnościach jego depca: Po na-
walnościach morskich chodzą, kogo pokusy nie zatapiają, a co za
opieką Przenas: Panny. Co lubo Przen: Panna sam się zwoy-
kła

PL 31

de Laud.

FIG.

ap. Vmb.
n. 1142.

U

klā

David

nia zupełnego Odpustu. Jakoś pokazało się to cudownie! w
rok albowiem po pozwolonym Odpuszczeniu widziano w Kościele
tu Potęmkule / siedząca Przenas: Pannie na Ołtarzu / oraz
z Synagiem swoim / y takos gołębice Niebieska / która po
błogosławieństwie danym od Przenas: Panny / porwawszy się
z Ołtarza / plectroć ludzi zgromadzonych na nabożeństwo /
obleciała / przez co wielki rozruch / ale nabożny stał się w no-
cy między ludźmi: pewnie był to Duch Przenas: który zgro-
madzonych / gotujących się do Spowiedzi S. ludzi / tak swo-
ją nawiadził serc / y do dostąpienia zupełnego Odpustu / wpos-
sobil. *Powtórę dla tego Przen: Panna dziś osobliwym spo-
sobem stała się zbawienym Porem wszystkim z potopu grze-
chu wypływającym na Tablicy Sakramentu Spowiedzi S.
że dziś na Spowiedziach SS. byle należyte odprawione by-
ły / nieca Odpustu tego zostara grzesznicy doskonałe uwolnie-
ni od doszczęzynienia / albo potury dogłębnej: które tak wiel-
kie y ciężkie bywają y bawół powinny / wyżej się powiedzia-
ło. Szyci się tam Nadrość Przedwieczna / że za osobliwa
recreacy sobie ma po nawałnościach morskich chodzić. In-
fluctibus Maris ambulavi: te słowa Rich: Laur: tłumaczy Eccl. 24
o Przen: Pannie / w osobie tej mówiac. In fluctibus maris
ambulavi, Scilicet: cum familiaribus meis, ut ipso eriperem
a naufragio peccatorum. Po nawałnościach morskich chodzi-
łam, to jest: z przyjaciółmi moimi, abym ich od potopu grze-
chow ich uwolniła. Już to tu nie o grzesznych / ale o spras-
wiedliwych mowa / bo ich przyjaciółmi zowią. A w takim
że to morzu racie sprawiedliwych Przenas: Panna / aby ich
ciężary grzechow przepłycy / to jest / obligacya potury za grze-
chy nie zatapiały? Dwoie ta wpatrza takoby Morza albo
miejsc / na których te potury dusze sprawiedliwe odprawia.
Jedno Mare Aqueum; to jest ludzi zostających na świecie.
Drugie Mare Igneum; dusze w ogniu Czystowym poturujące.
Odprowia in Mari Aqueo; to jest na tym świecie żyjący lu-
dzie potury za grzechy / to jest / albo naznaczone posty / wma-
twienia / albo od P. B. C. A. przepuszone wżapienia / cho-
roby / nieszczęścia: wbostwo / przesławowania / gęstość przy-
tęży się im w nich: wolała na czas z poturującym Dawidem
K2 Salvum*

Eccl. 24
L. 4

Pl. 68.

Salvum me fac DEUS, quoniam intraverunt aquæ usque ad animam meam, Zbaw mnie BOZE, bo aż po duszę opłynęły mnie wody. Wciążna na Boga dla wielkości obligacyi za wiele grzechom swoich/ wystarczyć pokutom nie mogę. Jakiż sum in limo, profundis. Działay jednak w takich trudnościach/ náyduła potiechę y spoczynek swój/ w zbawionym Porcie Porcyunkule/ kiedy na przyczynę Franciszka y Tłasw: Panny/ z zasług Chrystusowych y Młarki tego/ miłosierny Bóg/ także im pokuty kondonuje. Piśe: Beluac gdy do Jerusalemu płyneli ludzie/ z nabojeństwa w okretach wielkim/ dla nawalności wielkiej musiał okret tonąć: Wierco. znamięys/ w mała łódka salwować się wsiadali: w tym ieden Młodzian nieostrożnie/ w takim zamieszaniu wsiadając

Spec.
hist. l. 8.
c. 88.

EXEMP.

do niego/ w padł w morze/ y na dno poszedł. po tym jednak w Portce towarzyskom swoim/ już na brzegu będącym pożałował/ z wody wychodząc zdrowy/ y wstykiem w głos porządkował jako tonac/ wzywał Tłaswice: Panny. pomocy/ która gdy na samym dnie był Młotkim/ płaszcem swoim widomie/ wody morskie od niego odganiała/ y tak zginać mu w onym portu nie dała. Coż innego czyni dziś. Przen: Panna/ aby pod obligacya pokuty dusze Penitentow nie grasty/ płaszcem swoim zastępuje te pokuty ich/ to jest/ przy zasługach Młarki Syna swego/ ofiaruje na dosyćczynienie sprawiedliwości. Wskazy. W Zakonie Karthuzyanow umierał ieden Przecor/ który spodzie się lekać. pożył przed tonaniem/ przeto że diabeł. z wielką księgą grzechom pokazał mu się/ y że spowiedź jego nieważna czyni; aż oto w wielkiej swiatarości y iasności pokaze mu się Prze: Panna z Synakiem/ y rzecze: Czego się lekaś y już jesteś u Jasnego Portu/ wstyknij grzechy. co oświecie odpuszcito/ co y ja uwierdzam. Podobnym sposobem oświeca in portu navigamus, u Jasnego Portu miłosierdzia Bostkiego stancja spowiedź naszą/ bac się nam nie każe Przenas: Panna/ ale w pewnia nas/ że Syn iey na przyczynę oneyże/ dostojne grzechy nasze/ już daruje y odpuszcza. Ratuie ięszce Prze: Panna duze sprawiedliwe z potopu, y na morzu ognistym/ co jest w ogniu Czystowym poturuiace/ te już same przez się nawracają

Blanci.
in Pl. 31.

EXEMP

wielką księgą grzechom pokazał mu się/ y że spowiedź jego nieważna czyni; aż oto w wielkiej swiatarości y iasności pokaze mu się Prze: Panna z Synakiem/ y rzecze: Czego się lekaś y już jesteś u Jasnego Portu/ wstyknij grzechy. co oświecie odpuszcito/ co y ja uwierdzam. Podobnym sposobem oświeca in portu navigamus, u Jasnego Portu miłosierdzia Bostkiego stancja spowiedź naszą/ bac się nam nie każe Przenas: Panna/ ale w pewnia nas/ że Syn iey na przyczynę oneyże/ dostojne grzechy nasze/ już daruje y odpuszcza. Ratuie ięszce Prze: Panna duze sprawiedliwe z potopu, y na morzu ognistym/ co jest w ogniu Czystowym poturuiace/ te już same przez się nawracają

wniesy
Gney/
ta w
zbaw
ten
byd
przez
Czy
le i
tem
bl w
chod
nayo
byd
zym
bist
wal/
le n
wym
Obie
Kos
rzek
luc
to, 3
iny
wiel
niez
kory
koln
stam
keze
kory
men
zma
to. by
Dra
spow

mniej do Portu Odpustu zupełnego / do Portu chwały wie-
 cznej/ zbliżyć się nie mogą/ poglądają tylko miłośnierie y ra-
 tą wołają/ żeby im kto rękę podał. Oros dnia dzisiejszego
 zbawienia naszego Portu Przen: Panna zbliża się do nich/ gdy
 ten Odpust Porcyunkule wproszony od niej/ skutecznie może
 być od żyjących aplikowany duszom w Czyśćcu zostającym/
 przez co doskonale uwolnione zostawszy od pokut w Mękach
 Czyścowych/ prosto w Niebieskim Portie stawiają/ na co wie-
 le jest przykładów w Kronikach naszych. Już tedy pokaza-
 lem Ciemu dzisiejszy Odpust Nasz: Panny Porcyunkule/ oso-
 blwym Pokutniacym Portem nazwałem. Tu mi jeszcze przy-
 chodzi refleksya potrzebna. Historycy piszą/ że na Oceanie/
 najdłuża się tak wielkie wieleryby/ iż zeglającym zdadza się
 być Portem takim/ albo wyspą/ przeto niekiedy oszukani-
 tym/ gdy na one zmyślone Wyspy powysiadali/ mizernie z-
 bawiają na dno morskie posili. Żaczym aby kto nie powaspi-
 wał/ jeżeli ten Port pokutniaczych/ to jest Odpust Porcyunku-
 le nie zmyślony jest. Dawszy pokoy iasnym/ y cudownym
 wywodom z Kronic naszych/ przywodzi na to co czytamy w
 Obiawieniach S. Birgity: Że ta Święta będąc w Alfizju w Rev. ext.
 Kościółku Porcyunkuli gdy rozmawiała z P. JEZUSZEM c. 90.
 rzekł do niej P. JEZUS. Czego się turbujesz powiedz mi i
 lubo to ja wiem dobrze. Odpowiedziała Turbuje się prawni o
 to, że niektórzy powiadają, iakoby tu Odpust pozwolony nie był na-
 ży, ale raczej zmyślony. Na co odpowiadał P. JEZUS/ y
 wielkie zaliczenia żarliwej miłości S. Franciszka dawszy o
 niezmyślenym Odpuszczeniu wspomniawszy/ na ostatku rzekł: Ja
 który miłosierdz jestem, dalem mu ten znak miłości moiej, że kto
 kolwiek przychodzi na to miejsce prosiwszy, napelniony bywa błogo-
 staniem iasna mego, y uwolniony od grzechów smutnych. A gdy ie-
 szcze pytał. Birgita S. i rzekł: Papiś może ten Odpust znieść,
 który y Wszechmocny Panie sam dał/ odpowiadał iey: Nie od-
 mieni się to com rzekł Piotrowi y Następcom iego. Co związane
 będzie: iednak dla złości ludzkich, wiele darem i marnie-
 ta bywa, a według Wiary, y zasług każdego przymusza się iaką.
 Na które ostatnie słowa Pańskie pamiętać nam trzeba przy
 spowiedziach/ y Odpustach zupełnych/ żebyśmy śnać skutu-
 ch.

Ich/ złościąmi swemi nie tánowali/ ale tak náylepiey do nich
wspolobiali dusze nasze. Czego przestrzegając/ y dzisiajby
pust Porcyunkule stánie sie nam zbáwiennym Portem/ y za
przyczyna Panny Przenasw: z potopu wóheláckich swiátá nie
bespieczeństw/ wybawieni/ po tym szczęśliwie w Portcie wie-
czności stániemy. Amen,

Philtrum salutare Castitatis.

Pro Visi-
tatione
B. M. V.

STROFA 15
Fac me mitem, pelle litem, *Compeſce laſci-viam:*
Contra crimen, da munimen, Et mentis conſtanciam
Day w ciichoſci, day w czyſtoſci, Day mi życie ſpokojne
Przeciw złoſci, w ſtátecznoſci, Day mi Cnory przyſtojne

Exultavit infans, in vtero ejus. Luc. 1.

Dziwna to teſt u mądrych przypowieſć. Ante victo-
riam ne canas triumphum: á po Poſtku/ nie mo-
hub/ áj przeſtógryſ. S. N. Przyczyna zaś tego/ ja
nie nowiná teſt by náymieſnieyſzym/ mówiac tak według ſwiá-
tá/ takó według duſze/ ſſántować y ná ſamym eſtátu. Wiac
kiedy ta dziś ſłyſze w Ewangeliu/ że Jan S. oſwiony takto
Boſka/ w żywocie Mátki ſwoiey/ za przyſcieniem Przen: Panny
w dom Rodziców ſwoich/ takoby tryumfować ſobie z węgrod-
ney ſtáge. Exultavit infans: mogł bym ta tu zárzucić Já-
nowi S. Ante victoriam non canas triumphum. Wyniósł
ieno Janie z żywota Mátki wprzód/ zprobuj ſie z Swiátem/
Czárcem/ y Ciałem / co doptero tryumfować będzieſ: Tiedy
nie będzie ná cie wiecey wojny / tylko od ciáta: rodziſ ſie
pieſzono w Domu Arcykapláńſkim / rodziſ ſie ná te záſy/
kiedy w Królestwie Izraelſkim publiczne nieczyſtoſci Herodo-
wi/ cudzołoſtwa pogorſzające wſzytek lud pánować będą / á
ieſell ná pulcho ſtryć ſie myſliſ / y táń cie te pokuſy ználeſt
maga/ takóſmy doznali potym ná innych Puſtelnikách; od nich
nie wybiegał ſie ani młody Ziláryon/ Benedykt / ani zgrzy-
biaty Hieronym/ Mártynian/ y inni. Tiedy ſłocha tego Jan
ale tryumfuię: y nie dſiwo/ bo ſie tych pokuſ nie boi / takó
wielce

wtwierdzony/ nie tylko w łajce Bóżej/ ale y w cnotie czysto-
ści. Si. Ambro: wtierdzi/ że między innymi darami dziś otrzy-
manemu Jan S. otrzymał dar nienaruszonej czystości/ a zkad-
że ten nabył? Dabelska inwencya na podniecenie miłości
nieczystey wymyśliła pewne trunki/ które zowią *Philtrum* i
przeciwnym sposobem *Clayczystka* Panna nad Pannami Prze-
mARRA/ ma też swoje *Liebieskie Philtrum*: które miłość
nieczysta/ w duszach wcielających się do siebie tłumi/ a w mi-
łości tu cnotie czystości wtierdza/ do którego wdawał się
Razimierz S. modlać się do niej Fac me mitem, pelle li-
tem, compelle lasciviam. Acz dziś nie darmo tryumfuie
Jan S. do Przen: Panna przy Narodzeniu/ wpoila tym
zbawienym napiciem dusze tego/ między innymi darami
prapałac mu zachowanie się w nienaruszonej czystości. o czym
tak S. Ambro: Visitavit Baptistam, qui in utero Matris prius
quàm nasceretur exultavit, nec immerito, mansit integer
corpore, quem in tribus mensibus, oleo quodam sua prae-
sentia. & integritatis unguento, Mater Domini exereviti
Bey ia tedy okazał/ y na samym Janie/ y na innych/ pokaze-
łato Przen: Panna/ w pokusach przeciwko czystości/ wcielają-
cym się do siebie/ i st. osobliwym y skutecznyim lekarstwem.
W przed niektóre skutecznyie / nazwyćiejenie tych pokus
nayniebezpiecznyich podamy sposoby.

W Jedzy infemi Materjami które do Kazania należa Pivs
V. narazał Różnodyetom/ żeby tak naylepiey nauczałi
ludzi sposobow/ ktorymi zwyciężać pokusy od ciała. Quoni-
am verò multa à SS. Patribus tradita sunt quibus docemur
domitas habere libidines, & coercere voluptates, ea popu-
lo Parochus accurate studeat exponere, atq; in hac tracta-
tione diligentissime versetur. Wiele tedy Księgiccy DD.
podają na zwyciężenie tych pokus sposobow: iako to Rozmy-
ślanie M. K. P. JEZUSOWE/ strasnego sadu Bóstie-
go/ mać piekarskich/ chronienie się prożnowania: Gęste przy-
stępowanie do Sakramentow S. S. wcielanie od okazji ces-
go grzechu; vnawowienie ciała. modlitwa do Przen: Pá-
ny. Przynale ia / że wkręte te sposoby skuteczne wielce;
teraz ludak tylko o ostátnich rzecz iako nayskutecznyich
mowić.

I. PARS

Catechi.
Rom.

- mówić chce. Pierwszy tedy sposób na zwyciężenie pokus pomie-
 nionych/ jest. Fuga chronienie się nie tylko bliskich okazyi/ ale i
 najmniejszego podobieństwa do złego. Nie darmo S. Pa-
 wel/ gdy o tym grzechu mówił/ napominał *Fugite fornicat-*
ionem. A owszem ieden Neoteryk uważa to/ że S. Paweł/ w
 owej swojej rezolucney protestacyi. *Certus sum, quia nec*
mors neq; vita, neq; Angeli, neq; profundum, poterit me
separare, &c: gotow był potykać się y z Aniolami/ y z śmia-
 cia/ y z piekłem/ nie liczy fornicationem; to jest pokusy nie-
 czystey; ale raczej y sam sobie/ y każdemu/ nakazuje wcie-
 kać od niej: Czemu to: tenże Autor funduiac się na S. ap-
 Paciucho. I. 49. odpowiada iż ten iedyny jest sposób na te pokusy; wciekać
 in Ioan. Ser. 250. przed nią: Opisuiac P. BCG w starym Testamencie/ straszy
 de temp. do przybytku Pańskiego nalezacy/ rozkazał/ żeby synowie Izrael-
 elscy składając się na to/ żnosili nayprzedniejszy złoto/ srebro/
 drogic kamienie/ niościli y biffior/ (ktory dla białosci swo-
 FIG: iey według expozytorow/ jest *Symbolum* cnoty czystosci) przy-
 nosić kazal cum pilis caprarum; z siercia kozek. Ale podobno
 lepiejby się był zgodził iedwab deliktacy z subtelnym biffiorem/
 in Bibl. niżeli sierć kozia? coż za tajemnica w tym? *Mansi* wpatrując
 de Qait. iakoby przez te sierc kozia/ ktora ostro bywa nauczano/ że
 dla dochowania biffioru czystosci/ trzeba ostrego *Cilicium*/ to
 jest umartwienia. Nie ganie ia tego elumagienia/ iednak po-
 waze się y druga weym tajemnice pokazać. Zdamis to przez
 te kozia sierc nauczaia/ iako do zachowania y zatrzymania
 piekności/ cnoty czystosci/ trzeba nieiatko kozka a kozka oba-
 to bydsi/ ktora to nigdy się oglastać nie da/ ale czelka oba-
 żywszy z staly na stale szcze/ y przed nim wcieta; tak y do-
 szła pochaloce się w czystosci/ najmniejszego podobienstwa do
 SCRIp. kazyi do złego postrzegsy/ wzdrygać się zaraz powinna/ y od-
 oney pokazyi/ dlugo się nie namyslaiać/ lotem wcietać. Nie
 darmo to *David* S. powstawszy przez pokute z grzechu swo-
 go: y z czystego już żywota swego ciesząc się/ przyrownywa
 samego siebie do iednego Jelontka młodego/ łownego: *Qui po-*
suit immaculatam viam meam, qui perfecit pedes meos
tanquam cervorum. Już to na ten czas *David* był dobrze
 vgruntowany w enote/ opatrzonny dobrze od BCGA lastami
 60

bo wprzob powiedział: DEUS qui praeinxiſti me virtute
ad bellum. **BOŻE** kory mnie umocnił na wojnie. A prze-
cia iako Jelonok dzięki wcieta postrzegłby iakies okazy do zle-
go. Ktory poſtępek **Dauida** pokazuje do naśladowania każde-
mu **Mansi** tak mówiąc. Ecce quam in re praecipue ſpem
& generoſitatem tuam habeat, nimirum in veloci, & ac-
celerata fuga. **Patrz** naszym nadzieie, y odwago ſwoie pokła-
da, że tylko w nagley y predkiey wcieczce. Dla czego **S. Anzelm**
nauka ieſt. Cum aliis vitiis, poteſt expectari conflictus,
haec (s. fornicatio) fugienda eſt, quia non aliter vinci po-
teſt. Z inſemi grzechami potykac ſie możemy, ale przed nieczy-
ſtoſcia wciekac potrzeba, bo inaczej zwyciężyć iej nie można.
Trudno tu opisać iakiey (choć ſwatochłowi) ludzic oſtro-
żności używali w wietaniu przed tym grzechem: o niekto-
rych tylko wspomnie; iako nawet y bialekich okazy do po-
tus cielesnych chronili ſie/ to ieſt/ w pærzeniu/ konwersowas-
niu &c. Doſć doſtonaly; bo ſamemi wſtami Boſttemi po-
chwalony **Mioż Iob.** a przecie poprzyſiał oży ſwoie: o co y
ſuchaycie. **Pepigi** foedus cum oculis meis, vt ne cogita- **Iob. 31.**
rem quidem de Virgine. y **S. David** wſilnie o wmarſwie-
nie ożu proſił **P. BOGA.** Averte oculos meos ne vide- **Pl. 118.**
ant vanitatem. iakoſ to nauka dał każdemu/ nie tylko **Sa-**
ſonikowi (iako **Swieccy** rozumie) ale też y **głowiekowi** **Eccl. 9.**
ſwatołowemu. Co wyrażił **Duch S.** Noli circumſpicere
in vicis Civitatis, nec obſervaveris in plateis illius. Nie
obſeray ſie po rynkach Mieſkich, ani pogladay po vlicach tego
Sarzucit tam był **Kroś S. Vincent: Ferr.** Coż to ieſt za grzech
pożyteć na **Niewiaſte:** Al co **Swiety** ten funduac ſie na onych
ſłowach Chryſtuſa Pána. Ego autem dico vobis, quia omnis
qui viderit mulierem ad concupiſcendum eam, iam ma-
chatus eſt eam in corde ſuo, pytáacemu odpowiedział
tak: **O Ribalde!** numquid peccatum eſſet, ſi quis
dimitteret portam caſtri apertam inimicis? **O proſaku!**
czyliby nie był grzech, gdyby kto otwórt przed **Nieprzyjaciółmi**
Fortecę iakiey **Bramy** zoſtawił. **Tuż** w konwersacyach iako
przejorna oſtrożność miewali pobożni kocháacy ſie w czyſto-
ści/ żeby ſie to y nie ſznać tego/ z czego by mogła potuſa przy-

T. de
Caſt.

Iob. 31.

Pl. 118.

Eccl. 9.

2. Cor. 7. pász/ weblug przestrogi Páwła S. Bonum est homini mo-
 Theat. lierem non tangere, Ktore słowa S. Hieron: ciunazy de
 Vit. simplici tactu, O S. Leone I. Papiezu mamy / gdy rozdała
 LR f93. temu Komuniu Wielkonoena / Tiewiaśta iedna pocala-
 wala raka / wciał to sobie / lubo potym cudownie przywroce-
 na mu była. Ludov: de Pont: O S. Mării Ognia: pise-
 że gdy obaczywszy ta Ościec iey duchowny w zachwyceni /
 si sie iey dotknal / uslysal zaraz glos cudowny z Nieba. No-
 li me tangere: Nie tykay mnie. A nawet y po śmierci /
 bo inż bezpiecni byli Swięci ludzies iednak aby naukali /
 ta ma bydz żyacych ostrożność w pomienionych okazyach /
 kazali to niektorzy cudownie. Do Ciata S. Lamberta Bi-
 stupá jarliwego a te cnota / y dla tego zabitego od Ró-
 francuskiego / żadna nierządnicá ná pocałowanie (co inni
 ludzies wolno czynili) przystąpić nie mogła. S. Jzydor /
 Krolowa Sautia rezydencya sobie obrala w Patacu o ścian-
 eylko z grobem swiętego / okienko do grobu iego maiać o-
 modliwy / pokazal sie iey Biskup w iasności / prosić aby si-
 s onego mieřkania daley wyprowadzila. W Tyrolu Mla-
 gorzaty Cesarzowny / Sakonnica przez šest lat ciata nienau-
 bone bylo / leć gdy przy otwartém trunny / Dworci iedn-
 uszczypnal to w twarz / zaraz ná tym miejscu ná snak wje-
 du Pánienstiego zarumienila sie. To ten test pierwszy spo-
 sob / ná zwycięzenie pokus cielesnych wciekać przed okazy-
 Drugi niech bedzie wmarwienie ciata / przez nie doiedzenie
 piągnięcie / twarde śpienie / dyscipliny / y tam podobne sposoby.
 Miedzy wspaniałemi fabrykami Salomonowemi / wspaniałe-
 jmo S ze ten Krol / miał też osobliwy Arsenal przy Ogrodach /
 przy sadach swóich Krolowskich; w ktorym nayprzedniejszy
 rynchunki żelazne chował. Posuitq; ea Rex in armamē-
 2. Paral. 19. 9. 10. quod erat sicut in nemore: A też Ogrodowi po Armacie
 izali to tam w nim glote Parzowz rodzily sie tablarz /
 sadach Salomonowych / byly drzewa robione Krolow Perskich
 miasto liscia y fruktow / drogic Kleynoty ná sobie maiać.
 Bardożo dobrze figurować moze ten Ogrod Salomonow /
 Pánienstwa / w ktorym osobliwie / wonne lilie gziłści Ew-
 tna. W trzebaś to tu zaraz przy tych liliach Armamentas
 rum

riuna
 tych
 wósc
 sienn
 nia t
 nauk
 niam
 raz t
 sum,
 nia
 bar t
 ta su
 macu
 potu
 towi
 piata
 boc p
 lesno
 scie
 bydz
 Ktory
 do sa
 la sie
 Wic
 Panu
 Ktory
 ray t
 rzyd
 grzed
 cieles
 iaci y
 chciel
 oście
 wiet
 Perio
 Paw
 diabe
 phize

rium, s rozmaitych Instrumentow / umartwienia: Pro dze-
tych twiarow y drogich owocow czystosci w pokusach docho-
wac / trzeba wlozni / co jest pastow ostrych / karaceny / wlo-
siennic / disciplin / postow &c. y innych sposobow umartwie-
nia ciela / ile stan swoy pozwoli. Ta nam na sobie podal
nauka David S. w podobne niegdyś zabrawszy pokusy. Quo-
niam lumbi mei impleri suat illusionibus. Coż czyni za-
raz do umartwienia / do postwienia ciela swotego. Afflictus
sum, & humiliatus sum nimis. przez co wedlug ciemazes
nia Mansy rozumiesz sie owe wlosiennice Davidowe. Indue-
bar Cilicio: owe posty & do słabości: Genua mea infirma-
ta sunt à ieiunio; owe ranne discipliny: Castigatio mea in
maculis. Ten sposób iakoby był skuteczny na zwyciężenie
potus cielesnych sam P. BOW obiawił S. iedrzeiowi Aposto-
lowi / (iako tenże Autor piše) gdy bowiem ten Apostol S.
pisał / postcił / y innemi sposobami bardzo się martwił / pro-
śac P. BOW za iednego grzesznika / który 40. lat w cie-
lesności żył / wstąpił głos. Chce ta żeby iako ty za niego po-
bydz zbawion. Doznał tego skutku na sobie ow. Młodzian /
który słuszą starat się wszelkimi sposobami iedne pamięta-
do swej myśli przywieść / czego ona postzegłszy / nie pokaza-
ła się bydz od tego / byle tylko co uczynił czego po nim zechce:
Wiec gdy ochotnie podał się / zamknęła go w iednym mieś-
taniu / ani iść / ani pić nie dawłszy przez ciałe trzy dni; po-
których zgłodniałemu nągotowała obiad dobry / y rzeze: obie-
ray sobie teraz albo obiad / albo grzech; on tedy już głodem
trzydniowym wymorzyłszy w sobie chęć zła / zapomniał o
grzechu, wolat do obiadu. A tu reflektując się ucopient w
cielesnościach ludzie / którzy co żadnego umartwienia nie znają
iaki / y owsem w codziennych obżarstwach / pijaństwach zostając
chcielibyscie postroić cielesne chęci w sobie; daremna jest na-
dziejia wasza; pamiętać macie co S. Bern: powiedział: że nay-
więkšie niebezpieczeństwo czystości w wygodach y rozkoszach /
Periclitatur castitas in delicijs, Card: Belarm: wważa S.
Pawła słowa / Zemu pokusy swoje od ciela / nązwat poligiem
diabelskim. Datus est mihi stimulus carnis qui me cola-
phizer, dacie przyczyna tego / bo prawy poligiet otrzymać
ny nie

SCRIP

Pl. 31

T. de
Cast. d.
22.

HIST,

Silv. hist
l. 9. T. 6.

EXEMP

deConu
Cler. c. 30

Philtrum salutare Castitatis.

165

niez osobliwy/ na który zapraszając go mowi: Dabo tibi poculū
ex vino condito, & mustum malorum granatorum meorum.
Dami trunk z winą zaprawnego, y z soku iabtek moich grana-
towych. Trunek ten osobliwy/ mogi się nazwać Philtrum, al-
bo poculum amoris, trunkiem miłości: bo wśystkie sprawy/ y
owsem słowa w Pieniach Salomonowych są Symbola Swies-
tey miłości/ a ja przydam S. Gystości/ Dabo tibi vinū: Wino
to/ nie zapala/ ale raczej przygasa ogień nieczyste/ bo przyda-
no zaraz/ że to Wino zaprawne/ a zaprawne sokiem iabtek
granatowych/ które wielce są rozgrzane/ chłodzące/ dla tego w
gorączkach/ albo pod czas wpatow słonecznych dla ochłodzenia
bajwaia. iabtek tych. Oblubieniec także Ciebieści Przen:
Panna: pod osobą Oblubienice swojej według tłumaczenia
Rupertu, przyrównywa do iabłki granatowego. Sicut fra-
gmen mali punici, ita genae tuae, z czego się zaraz pokazuje
iż Przenas: Panna/ iako nayspierwsza po B O G U Patronka
Gystości/ ma: dla wdaiących się do siebie w pokusach swoich
obawienney trunk/ wygaszający wszelkie ogień nieczyste/ ma-
zaprawne. Anielskiej Gystości Wino posilające duszę w tej
enoście. O Sym Rupert: Fragmen mali punici, & rubet, &
amplius quā integrum malum redoler. Sic & tu singula-
riter verecunda es, & multis in bono exemplo proficies.
Granatowego iabłki skórą, y rumianą; y bardziey niż całe iabtko
pachniała; tak y ty (Przen: Panna) osobliwym sposobem wstydliwa
jesz, y nieśmiałym dobrym przykładem pomocna: że zaś winny
trunek w refach Przenas: Panny jest Symbolum Gystości/
tak o tym Biejar: w Osobie Nasz: Panny.

Cant. 8.

Cant. 2.

ap. Corn.
hic

Virginitas in me, quae condijt vbera Matris
Haec condita tibi, dulcia vina dabit.

Epig. 151.

Pier: pisek/ że Wino ma tę moc/ iż pokropiwszy nim liliiowy
Zwiast zaraz zwiednicie. Wiecey są powiem/ iż Wino ma
ten Pudeł/ że nie tylko Zwiast materjalny Liliiowy/ ale y
stygny/ od niego wiednicie. Ale Nastyżne Wino/ to jest naye-
stygalszy Gystość Przenas: Panny/ prawdziwego jest przyro-
dzenia/ nie płaci on/ y owsem pomaga w duszach ludzi/ b/
Święta Liliiowa Gystość. Tenże Pier: twierdzi/ że Św. Hierogl.
128.c.20.

nocna wółka ma przeciwność z Winem/ przez trzy dni tylko
piłakowi dawać Wino roztluczone z żółtkiem iay sówick/ w go-
ba po tym Wina nie weźmie: przez Filostrat: pišel/ że miał
by zwyczaj Matki/ nim pierwszy raz dały kosztować Wina
Dzieciom/ aby na po tym piłakami nie byli/ dawali im w poro-
warzone iatá Sowie. Przeciwnie ta rzekł: Wino cystości
Przenasw: Panny raczej nieprzyjaźne jest Sowiom. Sowom
Sowie owe nocne psaki ludzi/ co po nocach chodzą swymoli
Łaiac/ niechże leno y te Sowle napoi Przenasw: Panna swom
trunkiem/ niech się taki obmierziwszy sobie swoje życie swo-
ne do nley uda/ wzna/ że nad wółka lubieżnością gora
zmie/ y zwyciężywszy pokuły/ w cystości badzie nąjadom
Przenasw: Panny. Dowód tego iasny na dzisiejszym Janie
w żywocie Matki swojej tryumfującym/ z osobliwego dawa-
cystości/ nigdy na potym nie naruponey/ ktorey za obec-
ścia Przen: Panny (ciakom wyżej powiedział) otrzymał.
Gym S. Amb: MARIA tanta fuit gratia, ut non solum in
se Virginitatis gratiam servaret, sed etiam iis quos invis-
ret Virginitatis insigne conferret: visitavit Baptistam, qui
in utero Matris priusquam nasceretur exultavit. Taka
ta łaska Nasw: MARIA, że nie tylko w sobie chowała Pante-
stwo, ale też kogo nawiędzila, tego daru wdziała mu: nawię-
dzila Chrzciciela, który w żywocie Matki nim się urodził, skoc-
Wiele cnot y wzoru po sobie zostawił ten to Jan S. po tym do-
roży/ osobliwie tednát cnoty cystości/ bo nie tylko o te cnoty
te życie swoje dał/ następuiac żarliwie na cudzołóstwo y poru-
stwo Herodowe/ ale iako S. Hier: wważa/ lubo wmiaroz-
był własce Bostiey zaráz w żywocie Matki/ tednát z domu na
puszga wciekl/ pokus nieczystych wchodząc. Joannes Baptista
Matrem S. habuit, Pontificisq; Filius erat, & tamen, nec
Matris affectu, nec Patris opibus vincebatur, ut in domo
Parentum, cum periculo viveret castitatis. Tak go dobi-
swoim trunkiem cystości zaráz w dzieciństwie napoiła Przen:
Panna/ że tak znacznie w dalszym wieku w tej cnotie pomno-
żył się. A nie tylko to dziś samego Jana tym zbawiennym
wzestowała Przenasw: Panna trunkiem/ ale y każdemu w po-
dobnych okazyach poślacemu się do siebie/ gotowa to świade-
cyst.

Ep. 4. ad
Rull.

Gyl.
ta cyp-
ratwie
dar /
dzita/
nawo-
nie cy-
też sa-
tracy
nie lu-
nazy-
Vinu-
era,
hoc
ret,
za, c-
miata
sobie
Gabi-
mren-
w on-
dlu-
ciejen-
jate d-
biestr-
bie /
Laha-
tham-
pioca-
macz-
bienio-
Tlast-
Laha-
zha.
two-
Gac-
wediu

Gyl.

Gyl. Dwa sposoby miała y ma Pizenas: Panna ktoremi cni-
 ta czystosci w duszach ludzkich rozmaza/ y w pokusach takich
 ratuje. Naprzod gdy tu iesze na Swiecie zyła/ miała ten
 dar/ iż lubo wroda swola wzystkie Corti Adámowe przechos-
 dziła/ y lubo Tłayświecśa iey Osoba tak wiele stych ludzi/ a
 nawet y Poganistich (gdy w Egipcie była) widzielo; iednak
 nie tylko z iey wrodzenia żadney okazyi do złego nie mieli/ ale
 tej samo poyzrenie cudownym sposobem wlewalo w dusze pas-
 tucznych na nie/ takies rozmitowanie sie czystosci a obmierz-
 nie lubieznosci. Dla tego Pizenasow: Panna S. Thom: Vili
 nazywa onym Winem y Proroka/ rodzacych Panteństwo.
 Vinum germinans Virgines. Ta ktore slowa tak pisze. Sa-
 era, pura, & immaculata Virgo, cui etiam praeliis erat
 hoc Virginitatis insigne, ut inspectores suos Virgines face-
 ret, erat enim in ea Vinum germinans Virginitatem, Swia-
 ta, czysta, y niepokalana Panna, ktora miedzy innemi darami
 miała, że patrząc na sie Pannami czynila, albowiem miała, w
 sobie Wino, ktore Panteństwo rodzi. Teyje opinij jest S. Bon:
 Gabryel: Berd: de Busto, że samo Poganistwo przyznawalo po-
 mieniony dar Pizenas: Panny. Drugi sposob na pomnozenie
 w duszach ludzkich czystosci ma Pizenasow: Panna/ gdy mo-
 dluwami swemi wprasa w P. B O G A skuteczne łaski do zwo-
 tienia/ ludzom w pokusach cielesnych zostalocym/ y nabos-
 żnie do przygyny iey wcielacym sie. Wła Oblubienica Tłes-
 biekiego Pisma S. przetornyma do Lili wydatacych z sie-
 bie/ y mialo Papiacych nayprzednieysza Mirre Labia eius.
 Lilia d. Allantia Myrrham primam. Arabicus miasto Myr-
 rham zwa: Rorem plenum Myrrhá. że wsta tego/ sa rosa Pa-
 pioa z Lili pelna Mirry. Zwycayna ta w Expozytorow: elu-
 macznych Pienia Salomonowe/ iż zobopolnie chwaly Oblu-
 bienica y Oblubienice scelum do obudwu: a z tym y wazgon
 Tłasow: Panny sluzyt powinná ta chwala. Labia ejus sicut
 Lilia d. Allantia Myrrham primam. Rorem plenum Myr-
 rha. Ale zemu to wazgt iey do Liliy przyrownywalo: tak
 tno sie domyśla: że przez to dala znać: takto wozieczne skuto-
 Gno so modlwy Pizenas: Panny przed Wlasciwością Boskimi
 wedlug dawney zacnych Oratorow pochwały. Rosas & Lilia
 loqui.

de: Ann:
Zach. 9:

Stim.
Virt.
1.2. c. 23:

Qant. 6:
ap. Con:
hic,
FIG.

loquitur: Ale że szych Lilij Mirra y rosa Łapie y spływają
 musi tu być tajemnica: jest pewnie: Mirra jest rzecz stur
 znie od zgnilości zachowująca: rosa zaś jest rzecz chłodząca.
 Wiac ta nie od rzeczy rzeka: że przez to dacie się znać i tak
 modlitwa Przenas: Panny otrzymujemy od P. BOGA Myr
 rham optimam, iasli skuteczne/ zachowujące w nas cnotę
 stości od skazy y zepsowania wszelkiego/ y rosa zbawieniu/ co
 jest/ ochłodzi w upalących ognion y podnieci cielesnych. Dla tego
 hom. 2. S. Bernar: tak naprzecy w takich pokusach do Przenas
 sup. Mill. Panny/ wdawac się nabożnie po ratunek baje. Si iracundia
 si avaritia, aut carnis illecebra naviculam concusserit nec
 EXEMP. tis, respice ad MARIAM. Jakoż tenże S. Bernar: wiodąc
 ap. Loh, jednego Szlachcica bardzo wielkiego/ dat mu radę
 y vprosil y niego/ że przez pierwsze trzy dni na czcę E. K. D. D.
 Przenas: wstrzymał się od nieczystości: drugie trzy dni upro
 sil y niego na czcę D. A. S. W. Panny/ ten po tym/ tak się po
 raz odmienił/ że dobrowolnie ślub wzywał dożywotnie chowac
 czystość. Na potwierdzenie tego wysłanego/ osobliwy list
 z Kronik naszych Reformackich/ przywodzi przykład/ a racj
 cud nie zbyt dawny/ który się pokazał na jednym Bracie nie
 śmym młodym Klerykku. Tego vroda słusznym iedną D. A. S. W.
 wiaścią/ gdy po jebranie do tej domu wśedł/ na stronie ob
 wiodszy do złego namawiał/ ale wstydlivy Młodzian/ naple
 gąraz wystoczył z izby: wrociwszy do Błaskora/ prosi Przenas
 żonych o odmianę miejsca/ albo żeby wiecy nie posyłano go
 na jebranie/ nie wiedząc przyczyny/ nie wzywno tego pro
 chości co tego przypisując/ y owsem na vpożerzenie własnej
 woli (iako oni rozumieli) na tej jebranie wyprawiono go: mu
 iatąc tamto miejsce bardzo zpragniony wstąpił gdzie mu się
 dano troche napić/ y nagotowane od oney nieczoty wypil
 Philtrum, co jest trunek Czarowniczy; Niewinność ona za
 raz gwałtowne pożwie w sobie wpaly cielesne/ bieży copredzay
 do Błaskora/ disciplinami katusi ciało swoje/ we wszystkie
 wzywając ratunku od D. A. S. W. Panny: iakoż doznał go/ bo gdy
 Czar głowa tego o ścianę chciał rozbić/ D. A. S. W. Panna potra
 zawszy się/ wzięła głowę tego na łono swoje. O co rozgnie
 wany Czar poleciał do oney nieczoty/ y kazał jej/ aby znie
 wa

P. Mariā.
 Chron.
 2, 1620.

waży
 3 ciał
 pozo
 samy
 Łazor
 3y 34
 Nec
 stości
 la mi
 wana
 oznay
 tego
 przez
 maro
 oney
 dzian
 przyb
 rzk,
 3 Bł
 onem
 stemi.
 sna r
 Pann
 tegny
 snych
 Rowa
 polce

ważył Obraz który w domu miała Tłaz: Panny/ y zrobiwszy
s tiasła osobie owego Młodzianá/ kazał stylerami od samey
pozawşy głowy aż do nog kłoc/ które wszystkie razy tym-
samym ná cieie w Klastorze leżacego Zakonnika samtego pos-
kázowały się: ale Przenas: Panna siedzac przy nim/ każde rá-
zy zaráz leżyła smárując go. Przez cále cztery Miesiace to
Meczenstwo cierpiat Młodzieniec; státeczny iednáł przy czy-
stosci/ dopiero w dzień Zwiástowania Tłaz: Panny/ obíawis-
lá mu Przenasw: Panna wszystkie swoje ozdoby która wdáro-
wána bylá od BOWA/ y o uwolnieniu od mezenstwa tego
oznáymila mu: nád to przychodzili do lozka tego wszyscy SS.
tego Patronowie/ y catowali głowe tego: kilka razy też z nim
przez ten czas sama Przenasw: Panna y z S. Michálem o-
mawiała Jurznią. Profit iednáł Przenas: Panny y zá dusę
oney Niewiasty: wzynila y to Przenasw: Panna/ bo dorótes
działwşy się niechorá ona o tych cudach/ strusóna zá grzechy/
przybieżala do Forey Klastorney ná pokucie. Przydaté Histo-
ryk, że ten Zakonnik miał w zwyczajú/ gdy wychodził gdzieś
z Klastora/ wzywát ná opiekę czystosci swojej Tłazw: Panny
onemi słowy: Mites fac & castos, uczyn nas cichemi y czy-
stemi. Z tej Historyi y wyżej pomienionych wywodow/ tá-
sna rzecz test/ że przeciw Czartowskiemu *Philtrum*, Przenasw:
Panna y tey opieká/ test *Salutare Philtrum*, zbáwienney/ skut-
teczny sposob obrony cnoty czystosci y zwoyciezienia pokus cieles-
nych. O która cnote y ratunek prosmy Przenasw: Panny/
słowami Rázmierzá S. Fac me mitem, pelle litem, com-
pelle lalciviam. *Amen.*

Hymn.
Brev.

Gladius, solvens nexus Gordios.

*Non me liget, nec fatiget. Sæculi cupiditas.
Quæ indurat, & obscurat, Mentis sibi subditas.
Niech nie wiąże, Świątą Xiażę Myśli mey do sweyiwoli.
Bo w zaciemienie, zatrudnienie, Wiedzie kto mu pozwoli.*

Pro An-
nuntiat:
B. V. M.

Fiat mihi secundum Verbum tuum. Luc. 1.

Przy dzisiejszej Wroczyścieści Zwiastowania Przenas: Panny/ iedne widze wazy wiaza/ drugie rozwiazano. S. N. Nowy wazet/ y oraz nader cudowny widze w zywocie Przenas: Panny/ kiedy za sprawa DUCHA PRZENAS: zwiastanie/ zlozone zostalo Bostwo Syna Bozego z natura ludzka w zywocie Naisw: Panny/ nad ktorym medytuiac S. B. tak do swojej duszy mowi: Vide anima mea. innovata misericordia veritatis, quae fecit junctura confederans DEUM & hominem in verbo. *Wzajay duszo moja odnowione cuda prawdy ktore sprawnil zwiastek iednoczacy BOGA z czlowiekiem w srobie: A ten wazet iest juz nigdy nie rozwiazany wedlug Dokto. S. Damasc: Quod semel assumpsit nunquam dimisit. Drugi wazet dziala rozwiazania/ a rozwiazanie go Przenas: Panna prawie iednym slowem: wazet on stary/ wazet powitlany/ ktorym w swytek narod ludzki dla nieposluszestwa Ewy ztrepowany byl. O czym S. Irenaeus. Eva inobedientiae nodus solutionem accipit per obedientiam MARIAE dicentis: Ecce Ancilla Domini &c. Pospolita iest/ ze gdy iednych Wiazniow rozwiazano/ drudzy wolalo y prosilo o rozwiazanie. Lubo nas Wiazlenia Syna Bostwego dostatecznie ile z siebie bylo uwolniono z wiazlow od pierwszych Rodzicom naszym na syie nasze zagnionych: iednak z strony naszej dla zepsowanej natury/ wiele ludzi powitlanych zostalo na swiecie/ osobliwie wiazlami milosci Swiata/ ktora wmitlani tak w ciemnicy takiey Dusz ich zostale/ takoz wznie S. Kazimierz o niey mowiac: Quae indurat & obscurat, mentes sibi subditas. A za tym tacy zia na swiecie/ takoz slepi/ nie widza gdzie sie obroci/ stannu zadnego statecznego sobie nie mogac/ zyli nie chcąc obrac/ co iest rzecz bardzo szkodzaca zbawieniu ich. Dobrze by tedy przy tej okazji/ pomyslil o wmitlaniu sie z swiata tych okazy/ o obraniu sobie stannu dalszego zycia swego. A do tegoz po to. Do ciebie Przenas: Panno w swytek takim wym samolac potrzeba z Kazimierzem S. Non me ligit, non fatiget saeculi cupiditas: ona iest/ ktora ma mniez daleko szkodliwiej/ nizli byl megdy Alexandra W. ktorym Gordium*

L. 3. adu.
har. c. 33.

next
myśle
Swi
o pop
wikl
powi
Po 23
Zie
napr
wikl
tyko
duch
brze
zdro
ale n
dow
rozni
cych
nu p
strze
tego
BO
wia
wdzi
koie
feko
lawn
na s
woga
nia s
tu y
by p
Sat
gorac
nide
Panie

nexum rozwiązał. Wiec ia wſzystkim ktorzy zawikłani ſa
myślami o dalszym poſtánowieniu życia ſwego; albo ktorym
Świátą miłość nie dopuſzcza wykonać zamysły ſwoie pobożne
o pogárdzie Świátą/ podam ſposób/ iako ſie máie z tego wy-
wikłać/ á to przez Przenaś: Pánny opieka y przyczyna. Wpřod
powieǳtaſzy/ iako to ciężki ieſt węzeł miłość Świátą/ y iá-
to rzecz trudna rozwiązać ſie od niego.

Z E dwu miar ten węzeł naybardziej powikłany widze/ to I. PARS
ieſt trudność w obieraniu ſobie ſtánu ſwłaſzcą doſtónalego.
náprzykład Zakonnego. Napřod trudny węzeł: bo ſpilnoſćia
wielka/ trzeba poſtartu w nim ſiłać/ to ieſt ſpilnoſćia wielka nie
tylko obligacji okolicznoſći ſtánu o ktorym to zamysla/ ale też
ducha ſwego intency/ to ieſt coby go zachęcało do tego ſtánu/ do
brze rozrzuſać y wſajác. Co iſt ieſt wielce rzecz potrzebná/ ſam
zdrowy pokázuie rozum: bo to nie ná godzina/ nie ná dzień ieden/
ale ná całe życie ſwoie/ trzeba ſie iuż badzie tego trzymać; ſáczym
dowodzieć tego, nie trzeba. Wiec áá potrzebniejszy rzecz byǳ
rozumieć / gdy o niektórych ſpoſobách ta trudność wlaſciwa-
cych námiennie: to ieſt / iako tego dochodzić do ktorogo ſtar-
nu p. BOG tego powoływa. Miſtrzowie tedy ducha prze-
ſtrzegáia. Napřod żeby tu nie trzeba czekać obiaſwienia iá-
kiego cudownego od p. BOGA/ poniewaſ każdemu dał p. Loner.
BOG ſwiátło rozumu/ ná ktorym porátowanym ſwiátłem. rr. 7.
Wiary 6. doſyć ieſt głowiekowi do poznánia powołánia pra-
wǳiwego. Pontore, że deliberuie o powołaniu ſwoim/ wſpo-
toie trzeba ile można Duſze ſwoie od wſelkich reſpektów/ áſi-
fektów/ tak bólaſni/ iako miłoſći/ to ieſt / żeby to / nie z bó-
laſni ſego/ nie z błedy/ áby łatwieyſe bylo pożywienie ſie
ná ſwiécie / nie z namowy czyiey/ nie dla obietnic / nie dla-
wſáſu/ albo dobrego mienia/ ale tylko dla ſamego wpoǳoba-
nia ſie p. BOGU/ á dla ochronienia Duſze ſwoiey od wpa-
du y pokus grzechowych/ wpatrować ſobie ſtánu. Trzecia áá
by przez ten čas/ żyſtoſći ſumnienia przeſtrzegáć / Gieſto do
Sakramentów Spowiedzi S. y Komunii przyſtepuieć / y
gorące modlitwy ná ta intencya do p. BOGA ſyniac z *Da-*
nidem S. Domine notam fac mihi viam in qua ambulem. Pf; 142.
Panie obiaſ mi drogę moją w ktorej chodzie mam, á tym čas
X 2 ſem

sem kiedy niekiedy wważać sobie/ albo czytać o końcu do
brego/ do którego głowie stworzony jest/ to jest/ o wiecznym
błogosławieństwie/ o śmierci/ o piekle/ o Sądzie Bożym/ o
nieścacieczności Świata. W tym pomysł sobie tak: Gdyby
mnie kto obligował pod sumnieniem/ żeby mu tak najlepiej
poradził/ takiby stan życia na świecie najbezpieczniejszy
sobie obrac/ któryby mu też na ten czas stan naznaczył/
czemuż ja/ gdy się namyślam o stanie moim/ takiegoż stan
sobie samemu obierać nie mam? Na ostatek, zwierzyć się
mu ducha swojego/ nie z świeckich ludzi/ nie z krewnych/ bi
ci albo się nie rozumieja na duchu/ albo affektami ku sobie
wzrostani/ nie trafia na Ducha Bożego/ ale głowiekowi ob
mu/ mądrymu/ pobożnemu/ y na radzie jego przestać. T
sposobem wzywając/ wlatwił sobie nieco tę trudność/ k
mał w obieraniu sobie stanu. Druga daleko większa jest
tey okazyi trudność: to jest/ choć kto już zna dobrze/ że
albo ow stan/ ten żakon jest właśnie według sił jego/ tak
snych jako y cielesnych/ także Boża poratowanych/ y pr
we dnie y w nocy na myśl mu idzie/ sumnienie pobudza/ a
copredzey do skutku co wymyślił przyprowadził: Coż! kiedy
łości do świata związany/ z węzła tego rozwiązać się nie
że/ żał mu odstąpić rozkoszy/ wygod/ wolności/ nadziei/ bo
gacem/ honorom na świecie. O cięśli to bardzo węzeł/ p
trudny do rozwiązania! Cięśli mówię: bo miłość Świata
potrafi duszę w ciele ięże zostającej potencye/ to jest rozum
y wola wiąże: y owsem rzecz cudowna/ im słabszy jest świat
tym bardziey przepuie miłości swego serca ludzkie. Prorok
przypatrując się Izraelowi w świeckich marnościach/ wzyw
lach wroptionemu/ przypownywał światowość ich do jedney p
Isai 59. ięzyny. Telas aranea texuerunt. Tlic słabszego nad p
zyna na świecie/ nie nieścacieczniejszego nad świeckie rozko
szy/ marności/ a choć to siła bardzo kosztuie głowiek: bo i
to pisać/ własne swoje wnetrzności rozzy y obraca na p
zyna/ tak świeccy ludzie/ iedne swoje dusze/ bo zbawienie i
są te marności dają Telam aranea texuerunt: a przecia i
paleczyna marności/ patrzyć/ im słabsza jest/ tym mocniej
puie głowiek/ to jest/ co daley to mizerniejszy świat/ a
prze

przećie bårdzley ludzie Pocháta go teraz/ niż przed tym/ iákie
 bogáctwá/ iákie wrodzáté/ iáko bezesliwé Gásy przed tym byo
 wáły/ á przećie nie ták sie ludzie w nim Pocháli; tysiacámi
 ludzi Paniat/ Senatorow/ Cesarstich Jon/ Corek/ ná mezeń
 stwo flo; teraz gdyby drugiego (choć biedá kolo niego) flo
 ma o Wiáre S. podkurzyl/ álbo odebrániem ostátek iego wbo
 stwa pogrozil/ záprzálby sie podobno Wiáry? przedym ták
 wiele Krolewiczow/ Cesarzow/ Biskupow/ w Hábitách Zas
 konnych P. BOGV sluzyló/ tysiacámi Zakonnikow bywálo/
 ták je w Miescie Oxyrynt w Egipcie bylo Zakonnikow oraz
 dziesiat tysiacy/ Zakonnic dwádzesćlá tysiacy. A teraz dziwno
 swiátu/ że tilká tysiacy/ náprzyktad w Krolestwie jednym—
 Zakonnikow/ álbo Zakonnic naydzie sie; á drudzy iesze mniej
 pobożni mówia/ że nic po ták wielu Klastorách/ nic po Zas
 konnicách. Zgóla/ choć co raz wielká biedá ná swiecie/ tym
 mniej ludzi gánie sie do sluzby Bozey/ wola oni choć ogrystk
 swiectie ná wolności/ niżeli w Domu Pánskim Chleb CZXZ.
 STVSOW. Pienie o tym S. Grzeg: Ecce jam in seipso
 mundus aruit, & adhuc in cordibus nostris floret, ubiq;
 mors, ubiq; lactus, ubiq; desolatio, ubiq; percutimur, ubiq;
 amaritudine replemur, & tamen caeca mente carnis con
 cupiscentiae, eius amaritudines amamus, fugientem sequi
 mur, labenti inhaeremus. Ota: už smát w sobie wniat, a
 iesze w sírcách nášych kwiétnie, wšedzie placz, wšedzie smierć,
 wšedzie spustošenie, zenšad nas húa, gorzkošcia nápanáta; á
 przećie zaslepieni ciátá požádlivostí, gorzkošci iego sobie smákuie.
 my, zá zrekáiacym przed nami biežemy, ná lecacym n špieramy sie.
 Džnat ná sobie nie dawnych Gálow R. P. 1569. choć ies
 Źe ná ten Gás Heretyk Thom: Pando, iák cieple y ciudno
 do rozwiázania sa weszly mišóci do swiátá. Ten zacnym
 Panieciem y Dworzáninem znáczniejšym badac ná Dworze
 Krolewey Angielskej Elzbiety Arcyheretyczke/ w táncu ied
 nym o konfuzya przyšedšy bårdzo wielká/ wmyslił y Wiá
 re zlo y záraz swiátowá opušcie fluibá/ Ktozego wyiezdžátas
 cego z Londynu Mlástá/ stowá opisuie Historyk. Vale Eli
 zabetha Regina? vale Aula? vale Londinium? vale mun
 de; vincula tua asperitatem habent veram, iucundita
 tem

S. Hiera
 in Vi. PP.

SENT.

Conc.
 hist. h. 71.

tem falsam, certum dolorem, incertam voluptatem, durum laborem, timidam quietem, rem plenam miseriam. Zegnam cie Elzbieta Krolowa! zegnam cie Dworze! zegnam cie Londyn! zegnam cie swiecie, ktorego wazny prawdziwa maia przykrosci i falsyba wesolosc, pewny zal, a nie pewna rokosz, cieška przeciwny odpoczynek, a wlytko mizeryi pelne. Nad to, nie jest to cieški test wzajemności Swiata! ale też bardzo trudny do rozwiazania. Trudny klabeł bywa do rozwiazania! Bywa tylko same wazelki znać! a samego konca, dla odmiany nie widac. To też Swiat tak czyni! tego sobie miłości swietek umora: choć też zamysli wymotać sie złowietek z marności swietek! na żywot Zakonny puścić sie: to ma zaraz swiat same wazelki pokazać! to jest exaggeracja ciekości! ostrość stanu Zakonnego! bieda zimna! wpożyczenia! wleczna a przykra gzyłtość! y inne ciężary Zakonne: a koniec klabeł tego trye! aby go zlek nie postrzegł! albo nie uwajal: to jest odrywa go przez trocofile swietek! od wagi ostatniego terminu złowietek każdego! który jest Bogiem przez zbawienie dusze otrzymany! od uwagi ostatecznej rzeczy! Sadu! Smierci! Piękła! od uwagi! tak szesliwy za te momentowo utrapienia zeta złowietek koniec: o którym O. S. Francysek mawial. Fratres modica passio, gloria infinita. Bracia krotkie wcierpienie, chwala nieskonczona. Przyznacie ta! że Stany Zakonne! nie sa bez wazelkow! bez przykrości! nie zakrywam ich ani tacić chce! ale to tylko powiem! chu! pozjrećcie ieno co to tam za rokoszy! wesolosci! wpożyczenia! utrapienia dusze! tu iestze, w ciełe żyjacey pod temi wazelkami! mi! pod grubem habitem! wozłowatym pascem! z kosciami! od biedy! od zimna cialem: tak albowiem Dawid S. mowi! In die! malorum abscondit me in abscondito tabernaculi sui. Pod czas dnia przykrego ukrył me w skrytości przybytku swego: Pro-rych słow S. Bern: do Zakonników zazywa! wyliczywszy imiata w Zakonie! nie maś inż potrzeby myśleć o dzieciach! o żenie! o iad- mactwach! o obzieży! o iedzeniu! o pićiu! y winiuiac tego szesłcia mowi. Procul avobis magna ex parte dici malicia, sollicitudo do vitæ, sic abscondit nos Deus in abscondito tabernaculi sui. O tak daleko od was utrapienie, y pieczolowanie tego zeta

Vmb. n.

619.

Ps. 26.

Nota?
go. S
solosci
im do
y odp
swietek
minib
ad ca
wazek
mi do
tak do
go w
sy ied
wrodz
albo
ta mi
walete
gdziej
porta
koni,
podzie
ris tu
dni
Ta c
ktory
mane
S. D
temu
cona
Pater
pod
praw
prze
dla
A tie
ni /
fi / y
loqui

Gladius, solvens nexus Gordios.

173

Nota? tak ci to tak, ukrył nas Bóg wskrytości przybytku świę-
go. S. Laur: lustin: pyta się/ Czemu wstontentowania/ wst-
słość/ y rośkoś/ Ktorey Zakonnicy dobrzy/ w powołaniu swo-
im doznają/ pokryt temi węzłkami/ co jest ostrością życia/ y
y odpowiada na to: że inaczey/ albo niżej/ albo ledwie kto na
świecieby został. Consulto DEUS gratiam Religionis ho-
minibus occultavit, ne si cognosceretur eius felicitas, omnes Sur, in vi
ad eam, confugerent. Świat są/ ięszce tym bardzicy te ta ciuz-
węzłki ostrości Zakonney pokazuje głowiekowi/ a co pod nie-
mi dobrego/ zakrytego jest/ wśelkim sposobem zakrywa/ y
tak deliberuacy/ Głowiek o Ścianie Zakonnym/ nie może te-
go węzła rozwiązać/ wvolnić się od gartá. Nayuprzykrzen-
sy iednak/ węzeł zwykły zrzucac świat na takie dusze/ węzeł
wrodzony/ to jest wrodzona miłość ku Rodzicom własnym/
albo Rodzicom ku dzieciom swoim. O tak często nierozumna
ta miłość mora/ odwołuje od powołania niewinno dusze/ ro-
mátemi perłmazyami? mówia dzieciom; młodyś ięszce. A
gdzieś się podziela słowa Proroctia: Bonum est viro, cum
portaverit iugum ab adolescentia sua. Dobrze jest człowie-
kowi, kiedy od młodości swóicy wezmie na się ięszce. Gdzie się
podziela przestroga Mądrego Salomona. Memento Crea-
toris tui in die iuventutis tuæ. Pamiętaj na Stworce twego, we
dni młodości swóicy. mówia. Także nas co opuścić możeś.
Tę co S. Bonav: odpowiadać/ przymodzi p. JEZUSZ
ktory we dwunastu lat odśedł Matki Nasz: y Dycá mnie-
mánego: pięknie na taką mowę odpowiedział ieden Zakonnik
S. Dominik/ znacznym Panieciem do Zakonu wstąpiwszy;
temu/ gdy Rodzony Brat dół znać/ iako Matka tego osiero-
cona/ z żalu wielkiego umiera/ pokazał mu Crucifix/ y rzekł:
Pátrz Brácie/ że p. JEZUS/ lubo widział że Matka tego
pod Krzyżem/ y z Janem pokremnym/ od serdecznego żalu
práwie umierała/ mógł na pocieche iey z Krzyża zstąpić/ a
przećie nie wżynił tego; Wlec y ia tego nie mogę wżynić
dla Matki moiey. Mówia ięszce. Moje co bydy po tym?
A kiedy śmierć zaydzie? a kiedy choroba nieposobnym uży-
ni/ a kiedy duch oziabniey a kiedy wśenie BÓG wlecey tá-
st/ y náthnienia swego/ ponlewaś przestrzega Job: Semel
loquitur DEUS, & secundo id ipsum non repetit. Raz. 173.

ap. Vmb:
citt.

Tren: 31

Eccle. 12.

Pex. h. 89

EXEMP

Job. 31.

Conc.
hist. h. 54

II. PARS

Apoc. 1.

FIG.

Encycl.
T. 2.

ko P. BÓG mówi, a wiecny nie powtarza. Ten co weszły
ślepy miłości Rodziców pochodzące powikławszy dusze/ o
wielu/ nie tylko dzieci ale y Rodziców zgubiły wiecny
jednym zakonez to przykładem. R. P. 1578. W Hiszpanii
pewni Rodzice syna swego/ płaczem/ namowami wywabili
Zakonu OO. Kapucynow/ po tym w domu ożeniwszy go
Krotce nie kontenci z ożenienia synowskiego/ trzymo na
pierzycie pozali; latac/ do roboty domowej naganiać.
statet/ przyšlo do tego ze syn sumnieniem ztrapiłony/ wid
ze y u BÓG A/ y u ludzi na posmiech/ na pogardę przy
szedłszy Oycą własnego w polu; na ziemi obaliwszy/ prze
nając naprzód/ ze go przywiodł do opulzenia powalania
Konnego/ a przez to BÓG y ludziom obmierzył węż
okrutnie zamordował/ ten po tym złąpány/ na Ławie
przyśledł/ To widzicie: iako to trudny do rozwiązania
żet miłość świecką/ ojobliwie ku Rodzicom/ temu/ który
myśla porzucić świat/ przez przyzięcie Stanu Zakonnego.

Cieście to y trudne przyznacie weszły/ z których każdemu
o postanowieniu dalszym/ zwołasz w Zakonie/ życia sw
go/ wywikłać się konieczne trzeba; ale na to łatwiejszego
jobu nie maś/ tylko taki/ iakięgo zajął Alexander W. na
sławny Bostkow Pogánstich weszł Gordyński/ którego nie
mógł rozwiązać/ aż brata poradził mu Alexander; gdy mi
gą dobywszy rozciął onże. Tłayduć się y Mistryzny
a mierz bystry/ obojętne/ któryś wśelcie weszły świeckie
prześladające temu do stanu Zakonnego/ rozwiązane roz
te bydz mogą: a ten mierz widział Jan S. wychodzący z
cudownego meza. Et de ore ejus, gladius vtrah; parte
curus exhibat: ten zaś mierz według S. Damian: znać
chą S. a za tym łaski tego. Nie można nigdy nikomu
wiązać się z Świeckich marności/ odważyc się naten Stan
Konny/ bez ojobliwej łaski Ducha Przenas: A w gzychże
tách ten mierz zbawienny: Nie w inszych/ tylko w zaka
Heroiny Niebieskiej Przen: Panny. Zwyczaj starodawny był
w Niemczech/ że dntem przed ślubem Oblubieniec posyłał
mierz swoy Oblubienicy swojej. Przenas: Panna Doktorow
SS. zgrovia Oblubienica Ducha Przenas: Zdolna sey Oblu
bientes

blenice do takiego mteczá reka! bo o niey wowi Proverbia.
 lisa. Manum tuam misit ad fortia, W tey tedy rece od-
 dal Duch Przenas: ten miecz / to test / lasti / ratunki / do
 rozcięcia wozłow Swieckich. Naprzod tedy tym mieczem /
 rozcina te wozły / gdy niektórym wprasa u D. BOGA du-
 cha powołania do Stanu zbawionnego / skuteczne ratunki
 do zwyciężenia miłości Swieckich / y meżna odwaga na przes-
 łomanie wąskich do tego przeszkod. W Indyach / gdy mies-
 dzy Chryściani y Poganstwem / wszela sie sporta / teoby był
 wiekszy mocy / sy Obraz Nasw: Panny / sy białwany Po-
 ganstwie / na probe tego / porzecznie zwotazano dwu Młodzia-
 now na Imie MARY / dwu drugich / na imie białwanow /
 ktorzyby strony Młodz rozwiązań byli bez żadney pomocy
 ludzkiej; ta strona miała wygrać: ledwie co na owych dwu
 zawołano Ave MARIA, aż zaraz przybyła Nasw: Panna / y
 na teki sey dotknięcie rozwiązań oni dway zostali / a na
 tamtych drugich powrozy zostaly. Co Przenas: Panna wy-
 świadczyła tu wdomie / w uwolnieniu od wozłow Mater-
 alnych / co nie wdomie zwykła wyświadczać innym ludziom /
 ktorzy rozmyślając o uwolnieniu sie od światá przez stan Za-
 konny / nabożnie do iey sie Swietych modlitw oddają / bo cás
 cy ochotnie / meżnie w Imie MARY duszając / oraz wopie-
 ce sey / odważała sie na nowy żywot. Doznał tego skutku
 na sobie Wielki Doktor naprzod Akademij Paryskiej / a po-
 tym w Zakonie naszym Alex: Alens: ten miał ślub / iż o cokol-
 wiek by go kto prosił na Imie Nasw: Panny / wszystko wy-
 nie miał / o czym wiedziawszy jedná pobożna Pani / a wi-
 dząc lato mogł silá Kościolowi Bożemu / dla swojej Madro-
 ści wielkiej / pomocny bydz Zakonnikiem bywszy / niżeli ży-
 łac na godnościach / w dostatkach swieckich / wydała ta cates-
 minice prz. d Bracia naszą / namawiając ich aby go tym spo-
 sobem pozyskali sobie: uczynili tak: y poszedł do niego niby
 po żebranie / jeden z nich na strone go odwiecłszy / rzecze:
 Proszę cie dla miłości Nasw: Panny / abys świat porzucił /
 a został Zakonnikiem naszym / zdumiały na to Alexander id-
 ło na nowa rzecz / y śródze zmieśłany / bo Swiátym wielce
 powikłany był / orali na Imie Panny / meżnie świat
 opuścił

Bosius
 de fig. L.
 9. c. 10.

HIST.

EXEMP

Vad. in
1464.

opuszcili/ y na ściśła Regule S. O. Frąnciszka odważyli/ si
gdzie w wielkiej swiactliwości żywcet swoy prowadził/ y sta
czyli/ nauka swoia Zakon y Kościół S. oświecił/ w. Tę
czytamy iako B. Amadeuszowi pokazał/ się Przen: Panna
S. O. S. Frąnciszkiem y Antonim S. / kazała mu wstąpić do
Zakonu Braci Mniejszych. y wiele tym podobnych przyelano
należłoby się. Nad to Tęgo ia rozumienia. testem / że
z nas Zakonników/ cośmy kontenci z powołania naszego/ ul
ste (za kłora B. O. S. V. naszemu niech będzie osobliwa
wszystkie wielk. Gł. y chwala) nie inaczey od dobroci
stey otrzymaliśmy/ tylko przez opiekę/ y przyczynę. Przenas
Panny/ ona jest / kłora tym mierzem zbawienym rozcią
rozwiązała w sercach naszych/ cięskę / y trudny węzeł mi
ści świeckey. Pontere. Przenas: Panna tym mierzem
wiązał/ się sioła światowe y wprowadziła do Zakonu. nie
że od wszelkich pokus. broni Zakonników/ gdy im vpraśa
ste ścieczności/ vkontentowania / y vwiędzenia w Stan
swoim. Stanu Zakonnego/ wielce piękna. Figura vpa
Bern: S. w toju Salomona Niebieskiego/ y ięgo Oblubienice
figurujący. Przenas: Panna/ kłora samje Oblubienice
ie tak: Lectulus noster floridus. Łoże nasze kwieciste.
Cant. 1. ce bowiem słowa pomieniony Doktor/ tak piśe. En Eccle
Lectum in quo quiescitur, claustra existimo esse & Mo
nasteria, in quibus quiete à curis vivitur sæculi, & soliti
tudinibus vitæ. W Kościele Bożym, łozem. nazwać. mogą
konny. SS. y Kłastory, w których żyje członkowie Spokojnie, w
od pieczętowania Świeckiego. y doczesnego. Ale ta dalsze
zam okoliczności. łozę tego: Piśmo S. na innym miejscu przy
daie/ że to łozę/ orogone było ostremi mierzami. En lectu
lum Salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis Is
Cant. 2. rael; omnes tenentes gladios. Kogoż tedy następnie
ją/ to jest Zakony SS. maia na straży około siebie/ Gdzie
y skąd te mierzę otaczające Zakonnika? Dzieć możemy z tego
cięgo miejsca Pieniom Salomonowych gdzie Przena: Panna
w osobie Oblubienice przyrównywa Oblubienice do
Dawidowej/ pełney rynsztunkow wojennych: Sicut turris Da
Cant. 4. vid collum tuum, mille clypei pendent ex ea, omnis arma
tura

tura
So la
prze
ne z
wsyt
odcin
cie ra
cie s
temy
posy
taś o
je B
to k
ski/
albo
loba
bo le
sara
iey/
na/
nigd
rac/
porz
war
spac
trop
je w
chod
prze
Any
ucie
nau
hon
voc
na i
Pon
wie

tura fortium. Mnie te broniace Zakonnikow od' pokus zná-
go lasti Duchá S. takom wzwyż powiedzial / one zaś bronia
przeciw wszelkiej poradze Satanskiej / ale te miecze / te obro-
ne z twego Arsenalu mamy Przenaydosłowniejszą opiekunko
wszystkich Zakonow Przenasw: Panno. Twojemu mieczowi
odcinającemu choć wszelką do świata przypisujemy / iż przez
cie raz wprowadzeni do Zakonu S. wiecey nie daliśmy zarzu-
cić światu na serca nasze Kaydan światowej miłości: Wyzná-
temy pokornie / że y w ten czas / gdy my prawie śpiemy / od-
pozywamy bezpiecznie / nie zasypiaś Stróżu nasz / ale pamię-
taś o potrzebach naszych. Dawne Historye Rzymskie piśa /
że Rzymianie u Sabel swoich nosili dzwoneczki takies. Prze-
to to sie nie guli na mocy / wmykał z daleka słyszeć te dzwone-
czki / Sable Żelnierza Rzymskiego. Podobnyć nieśako miecz /
albo obroná Przen: Panny / która ona ma nad Zakonnemi o-
sobami / z Światem / z Czarciem / y Ciałem potykającemi sie ;
bo ledwie zadzwonia / zawołają do Przen: Panny / przybywa
zaraz na poratowanie ich / a nawet / y na same Echo / Imienia
iej / wszelkie od nich wciekają pokusy / wszelkie ciężary Zakon-
ne / przykrości / ostryści / w słodkość im obraca. Nie może
nigdy iadna Młódka o wygodę działkom swoim tak sie sta-
rać / iako Przenas: Panna piecza ma około dusz które świat
porzuciły. Widział raz S. Dominik / że Przen: Panna w to-
warsystwie S. Cecyli y Katarzyny / tego Zakonnikow w nocy
śpiących / iako dzieci własne obchodziła / y na noc każdego po-
tropiła / znał Krzyżá S. nan Kładac. B. Henr: Hugo widział
że w jednymże świątynie z Bracia Cystersyenlow między niemi
chodzą: W tymże Zakonie irny pobożny Mąż widział / iako
pracujących pocaych sie na robotie Braci / Przen: Panna z
Aniolami pot zbierała we dwóie naczynia / y złota tuwálnia
wcierała / posylając ich w pracach Zakonnych. Przeto S. Bo-
navent: wszystkich Zakonnikow napomina: Religiosi omnes
honorate illam, quia est adiutrix, & vestra specialis Ad-
vocata. Zakonnicy nysyscy czcicie y ślanuycie ja, albowiem o-
na jest naszą osobliną Wspomożycielką y Opiekunką. Potrzebie.
Ponieważ by naydosłowniejszy Zakonnik / nie jest teżże osobli-
wie przy samej śmierci bezpieczny / aby śnać kłębka takiego /
y w ten

Wanhor
f. 230.
APOPH

Bzov.
119:

Beluac?
c. 107.
in Psal.

EXEMP.

Paciuch.
in salut.
ex 22.

L. J. C. 29.

EXEMP.

D. Aur.
3. p. hist.
C. 10.

EXEMP.

y w ten czas miłość Swiata/ albo ciata niezadrżnięta na nie-
go y nie umoralá/ takó na cáb wielu pokazálo się co. S. Ha-
go Gratianopoli: który długo iáż Zakonnik z Kartuzą ni mie-
ka/ wielkiej doskonałości Miał/ gdy przed konaniem zjewi-
łó pisał pisać/ spytany od jednego Brata o przyczynę y te-
li nie czuł náste takiego cieśkiego gzechu: odpowiedział.
Coż choć nie czuie ponieważ ięże jedná požadli wość y mi-
ność człowieka (ieżeli go łaska Boża nie odroni) w wietac.
do piekła wrócić może. Wlec y przy śmierci/ trzeba ja-
konnikowi dla obrony/ Miega łaski Biskup/ granam per-
severantiz/ łaski ścącznego dostrawania. Tle ścisły się co-
ry sercem szarym pogardził swiata dla Boga/ y w ten
ostánney porzebie dostanieł tego Miega/ ten ostánney obro-
ny/ ále z rok Przen: Panny/ to jest przez ten przyczynę.
dolph: Forrer: pise: że Pompeiusz chce w Woysku swoim postro-
nić excessa niektóre Woyskowe/ śable w pochwach Signi-
rem swoim pieczętował żołnierzom. Coś podobnego czyni
Przenas: Panna/ aby żołnierzom ten co jest/ nabożnych
sobie Zakonników/ oney ostánney godziny obroniła od wpa-
tu nieszczęśliwego/ pieczęcie nierako w nich Miega łaski Do-
chá Przenas: kiedy przyczyna swois wprasa im w twierdzenie
y mestwo przeciwko zdradom heretykum/ ktorymi w one ostá-
tnia godzinie sturmuia: Co niektórym y widomie swiadzy-
ła/ posilając ich przy skonaniu/ na jednym przykładzie/ oba-
czy. W Zakonie Dominika S. był B. Alanus wólcce nabo-
żny ten Przenas: Pannie/ ten przed śmiercią w cieśkich by-
wół pokusách/ pogal przeklinać dzień którego Zakonnikiem
został: leć gdy przy nim stánęła Mias: Panna/ y rzekła: Ja
me omnis spes vite, & virtutis. We mnie uśelaka nadzie-
ia żywota y Cnoty: wonec chory zawołał. Błogosławiona go-
dzina w ktora zostałem Zakonnikiem/ y błogosławiona Mias-
ka CZYSTYSGOWA ktoremi służył/ a w tym wejelo
skonat. A w naszych Kronikach jesto zgrany/ takó niektó-
rych Braci konających sama Przenas: Panna w łoska pilno-
wała/ że y do Celle nie tylko do łoska chorego nie śmiało śa-
cánstwo z pokusami swemi przybliżyć się. Wólsy edcy. 1220
szczęśliwie pod opieką Przen: Panny przez powołanie do konu

konu
opieka
śliwa
Co y
no pr
S. ni

Strona 10
N
C
N
G

M
lumin
per v
świat
swole
& per
corpo
mus
się ca
dzia
in dia
Kioja
swego
invidi
tu y p
ten ga
ale do
Śloto
cieble
ley odr

Ednu z swiatowych wzslow rozwiazal sie byli/ tak y pob raz
opieka. Przen: Panny z wlosow ciata wego uwolnient na szc
slowosci/ y wiezna wolnosc/ oraz z Obronicielka swia posla.
Co y nam niech ziedna swia wielowladna Przenasw: Pano
no przyzna y Syna swiego/ Proemu z Dycem y Duchem
S. niech bedzie wleznna czesc y chwala. Amen.

Speculum Patientiae.

STROFA 10

Nunquam ira, nunquam dira, Me vincat elatio.

Quae multorum fit malorum. Frequenter occasio.

Niech gniewliwie, y chespliwie, Sobie nie postepuie

Gdyz od zlego z zrodla tego, Pochop bydz upatruie.

Stabat autem juxta Crucem. Ioan. 19.

ProCom
passione
B. V. M.

Mient sie dzis niezwyčajnie wstycel Swiat/ tak na
Tiebie/ tak y na ziemi. S. M. Mient sie na
Tiebie/ gdy ziemione zostaly nad bleg przyrodzony
liminazie Tiestkie. A sexta hora tenebrae factae sunt, su-
per universam terram, usq; ad horam nonam. Mient sie
Swiat na ziemi/ bo ziemia niezwyčajnie sie trzesie/ groby
swoie otwieraj/ umarli zywi z niey wychodza: Terra mota est
& petrae solidae sunt, & monumenta aperta sunt. & multa
corpora Sanctorum qui dormierant surrexerunt. A cze-
musz sie co mienicie tak slizne stworzenia Dostier Czemi
sie rat alcerustie y Dochodze przyzyny: bo dzis natura lu-
dzia w piekności swojej zmienila sie y oskaradzona zostala/ a
dla grzechu ciepleg gniewu/nienawisci. Gniew/ zawzirosc
Kiozar dydowskich przyzyna byl/ ze stworzenie nadzne Sworce
swego w cieie ludzemu zelzylo/ zabilo. Sciebat enim, quod per
invidiam tradidissent eum Summi Sacerdotes. O tak wiel-
tu y oskaradna odmiana osobliwie w samym glowieku grzech
ten gniewu y nienawisci spramowie/ teory nie tylko na dasy/
ale polpolicie y na cieie pokazowal sie zwykli. Ziad Plutar.
Filozof pogonist/ gdy sie kiedy rozgniewal/ zaraz sie w Swiere
cieble przegladal/ zeby sie byl sama odmiana na cwarzy swo-
tej odrzil od gniewu. Dobrzeby y kazdemu Chrzescianstie

Matt. 27.

citt.

Theatr.
Vit. T. S.

mu człowiekowi w okazyach do gniewu zostającemu/ na o-
brzydzenie sobie tego grzechu podobnego zażywać sposobu: w
czystym przejrzeniu się zwierciadła/ gdy gniew/ passya opamięta.
A gdzieś takiego szukać? Scabat autem Mater JESU. *Sied*
Przenas: Panna boleśna/ y oraz nader cierpliwa pod Krzyżem
ktora nayszystszym zwierciadłem wszelkich cnót zowie. *S: Ambro*
Speculum cunctarum virtutum. Jednak pod Krzyżem naj-
osobliwyszym zwierciadłem się stała cierpliwości: do niej w in-
bacyach naszych po wzor cierpliwości/ skromności wstąpić
od niej też cnoty wzięć się mamy/ iako nas naucza przypo-
dem swoim Kazimierz S. tak się do niej modlać: *Nau*
quam ira, nunquam dira, me vincat elatio. Temu ta też
zwierciadłu cierpliwości lepiej przypatrować się teraz będąc
naucze/iako się w nim przeglądać/co jest/ wzywać cnoty ciele-
wości. Wprzód nauczysz/ ktory to jest gniew zły/ y iako się
zdobi głowiek.

I. PARS

Gniw/ nie innego nie jest/ tylko zapalczliwość/ y rozmy-
słne a dobrowolne pragnienie zemsty/ albo samo zemścić
nie się nad kim. Ten zaś gniew albo popadliwość. Naprzy-
moje pochodzi z żarliwości o część Boga/ o zgwałcenie pro-
wa Bostiego/ albo ludzkiego/ iako kiedy Sędzia gniewa się
albo żarliwie konfunduje/ karze złozyńców/ cyniac to dla za-
chowania pokoju/ y dobra pospolitego; albo gdy Ociec/ Mat-
ka/ Syna/ Nauczyciel wznia swóiego łate/ biie/ nie dla te-
go/ żeby wkontentowali passye swoje/ boby to ale było: ale na-
dobrze ich/ co jest dla wychowania w poczciwych obyczajach/
bojaźni Bożej. Taki gniew nie jest grzechem/ y nie tylko
nie speści głowiek/ ale go też wielce zaleca/ bo jest actus
22. 91. Justitiae, pochodzi z cnoty sprawiedliwości/ według S. Thomasa.
S. 8. a. 1. Si quis irascitur secundum rectam rationem, tunc irasci est
laudabile. Jakoż naysdoskonalszy Mistrz Cierpliwości Pan-
JESUS/ a tego aktu nie opuścił/ y sprawiedliwy swoy gniew
wielekroć pokazał/ osobliwie na hypokrytach: co opisuje E-
wangelista S. Circumspiciens eos cum ira, contristatus
Marc: 3. super cecitate eorum. Nad to y gniew albo żarliwość o
cnocie/ nie tylko jest chwalebna; ale też ma osobliwa załugę
o P. BOGA. Sławna jest ona żarliwa odwaga *Fine*
Wnu

ap. mund
Symb.
l. 15.

Wnu
na lu
cent
fano
mito
zgine
go n
żesza
Co
za n
tym
dy d
Filiu
filijs
przyp
ce d
ejuz
Dam
saju
dni
ma
Osob
sti g
ka. A
gdy
iako
balu
zgine
W
choć
Me
kaza
wosc
na r
rozb
dal
lejac

Wnuła Aironowego. Przepuścił był P. BOG frogę plage
 na lud swój na pußzy badacy/ za popelniona nieczystość z ob-
 cem niewiastami/ tak że lubo przednie Kiozeta za co powie-
 śano / lubo lud przed przybyciem Pánstkim plakał / y prosił
 miłosierdzia/ prześte gęsto erupy ich po Obozie padały/ tak że
 zginęło od ręki Bożej na dwadzieścia tysięcy ludzi. Tlic też
 go nie uważając Kioze pokolenia Simeonowego, w oczach My-
 żeśa y ludu pośledł na grzech między nierządnicę Pogańskie.
 Co obaczwszy pomieniony Finceś żarliwością zięty pobiegł
 za nim z Niemcem/ y zabił oboje sromocnie. Jak zaś bardzo
 tym wkontentował P. BOGA: sam P. BOG dał znać/ Kie-
 dy dla niego oddał frogę plage od ludu swiego. Phinees
 Filius Eleazari Filij Aáron Sacerdotis avertit iram meam a
 filiis Israell: W nagrobce zaś od BOGA otrzymał pod
 przysięgi/ że z domu tego Káplánstwo nie miało wynieść. Ec-
 ce do ei pactum faderis mei, & erit tam ipsi, quàm semini
 ejus, pactum Sacerdotij in sempiternum: przydać S. Petr.
 Dam: że ten Finceś nie umarł tak y inni ludzie/ ale do tego
 czasu żyte w Rálu współ z Eliaszem y on ma przysć z nim we
 dni Antychrystone na obronę sct. Bożej / ten zaś przywili-
 jni w nagrobce żarliwości swojej o Kzywde Boża otrzymaný.
 Osobliwa rzecz pişe Author imperfi: że Ezechiasz Krol Izraels
 sct gdy tuż miał umierać / kazał sobie zawołać swego iedyń-
 ká Manassę, zalecając mu boiaśń Bożą y Wiara S. le-
 gdy Izaiasz Prorok powiedział mu co z Ducha Bożego wiedział/
 tak Manasse miał zapomnieć P. BOGA prawdziwego / a
 balwochwalcem się stać y tak samże Prorok z ról tego miał
 zginąć/ wymysł Ezechiasz Manassę zabić/ aby takiey Kzywdy
 BOGI y Wiara od Syna jego po śmierci swojej nie tłępił/
 chociaż dobrze wiedział/ że z pokolenia tego miał się narodzić
 Messyas: a lubo nie wykonał tego; bo imieniem Bożym za-
 kazał mu Prorok dla słętych Sadow Bożych; iednak żarli-
 wość tego Krola/ pewnie nie została bez wielkiej nagrody
 na tym świecie/ gdy z tego pokolenia CHRYSTVS się na-
 roził; a dopiero na tamym świecie. Podobny na sobie
 dał przykład Fulgus Kioze Brabancie / ten chorým bardzo
 leżąc/ ośły w błętnym potoku płac taká Dławięć Kioze po-
 ufa.

Num. 25.

Blanc in
Psal: 6.
N. 9.Cóm: 1.
inMatth.

HIST.

EXEMP:

Kwiatk.

usiałemu słudze swemu dowiedzieć się słusnie co się tam stało/
 wraca sługa / y z wielkim strachem powiada / że Siostrzeniec
 tego chciał gwałt uczynić iedney Niewieście; więc tedy re-
 szazuje Książę aby zaraz winowayca obieśono / czego słudzy
 nie śmiało uczynić / udali przed Książciem że się to stało;
 w kilka dni / rozumiejąc Siostrzeniec że Książę Wony tego już
 o tym zapomni / przychodzi według zwyczaju / y nawiedza-
 go. Chory wstawszy w sobie gniew / przystąpił mu Książę bli-
 żej do łóżka / porządkując go za włosy wstawszy iedną ręką /
 drugą noż wzięwszy poderżnął gardło swymownemu Siostrze-
 nowi / y zabił go. Wkrótce pocym prosi o Sakramentá S. S.
 sam Biskup przychodzi do chorego / słucha go naprzód Spowie-
 dzi / a gdy widzi że się zabójstwa swiego popelnienego / o któ-
 rym całe Państwo tego wiedziało / nie spowiada. Pyta go
 czemu o nim nie wspomina / Odpowiada Książę. Ja tego sobie
 za grzech nie mam / ani proszę P. BOGA o odpuszczenie tego.
 Na co Biskup. Ja też tobie przem: SAKRAMENT
 nie dam / y lubo Książę wymawiał się / że to z żarliwości o spr-
 wiedliwość uczynił / nie dał się ująć Biskup. Za tym rzecze-
 Książę: ponieważ mnie ty Ciało Pańskie dać nie chcesz / ja
 oddam duszę y ciało swoje P. BOGU / a w tym niewiedomie
 przemas: SAKRAMENT dany był choremu; gdy odcho-
 dzacemu Biskupowi kazał chory wezwać w Świątę ono nazwa-
 nie / aż tam już Hostyi Świątey nie znaleziono. Tym cudem
 potwierdził P. BOG / iako y niego jest miła rzecz y płacna-
 łość sprawiedliwa Rodzicom nad Dziećkami / krewnych /
 Panow / y Przełożonych nad poddanymi swymi. Pontore /
 Gniew / zapalczywość / w teorey Kto lub sercem samym / lub
 słowem oraz pragnie zemścić nad kim / albo i o wykonawał z wola-
 nej miłości ku samemu sobie / to jest / aby ukontentował pa-
 łkę swoje przez pontjente / znieważanie / wtrącanie dw. tego.
 Już taki gniew / albo zapalczywość / kiedy i o dobroć
 nie przypuszcza do serca / dporu iey nie dawać / grzechem jest;
 a w ten czas śmiertelnym / gdy owo złe / króym się Kto nad-
 bliżnim ma / albo pragnie zemścić się / jest grzech; iako to
 gdy Kto żyży komu piekła / operantia od Czartow / choroby /
 gnę / albo Książę niewioliernie bić / znieważać / albo co podob-
 ne

bnego
 mego
 swoje
 niego
 bardzo
 tym gr
 le: tur fi
 go, pod
 operat
 to gnie
 słowie
 ude / o
 słowie
 ba gnie
 innych
 meus
 sie da
 m
 opita
 przed
 wieka
 co się
 A ma
 wsem
 że w J
 iatis
 ad Fra
 wy w p
 Arum
 gien /
 stya.
 Bzera
 w pefu
 veterav
 Na pog
 toż tak
 przyjaci

bnego na głowę wyrzadzić. Przydaie się też/ kiedy bla tego są-
 mego/ aby Nieprzyjaciela wrażyć/ zkonfundować/ chardosć
 swoje pokazać/ mnia go/ krzywo na niego patrzy/ nie gada do
 niego/ nie śmieje. iak drugich/ choć dobrze wie że tamten—
 bardzo się o to turbuje. Takowy tedy gniew/ że jest nie mäs
 lym grzechem/ sam **CHRISTVS** p. powiedzial. Qui ira. Matt: 5
 testur fratri suo. reus erit iudicio. Kto się gniewa na brata swo-
 go, podpada pod Sad, y Apostoł. Ira DEI, iusticiam DEI non Iacob. 1:
 operatur: gniew nie zgadza się z sprawiedliwością Boga. A tak
 to gniewać się o sprawiedliwość/ o cześć Boga/ wcale zdoby-
 głowiek. Tak gniewać się/ mieć się o własną swoją krzy-
 wdę/ o smutnia piękność Dufy rozumney/ y bardzo sładzi-
 głowiek. Dawid S. opłuiac sam miserya ktorą przynosi z ser-
 ca gniew/ albo zapalczywość/ czyli sam o sobie/ czyli w ołobie
 innych grzesznych/ tak mowi. Turbatus est à furore oculus FIG
 meus, inueteravi inter omnes inimicos meos. Poturbemato Psal. 6.
 się da gniewać oko moje, słazatem się między nieprzyjaciółami me-
 nymi. Kto dobrze wraży wszystkie słowa/ wznaj że tu Dawid S.
 opisał/ iako gniew brzydka odmiana czyni w głowieku. Tia-
 przed mowi Dawid. Turbatus est oculus meus. Oko głow-
 wieka duchowne/ jest rozum/ który mu powinien pokazywać
 co się godzi/ co się nie godzi/ co przystoi/ co nie przystoi—
 A mäs co oko/ to jest wraze/ rozładły głowiek? y o-
 wsem/ y głowy samey nie ma. Słoteż historie 1642. piše/ HIST.
 że w Indyach są ludzie bez głowy/ miasto ktorey ogień tylko Manc. L.
 iatis z piły im wypada. Coś podobnego piše Salin: y Aug. 6. d. 2. c.
 ad Fratr. że sam w Murzynskiej ziemi/ widział ludzi bez głow-
 wy w piersiach tylko mających jedno oko. To w takie mon- 53. S. 37.
 Arum odmienienia gniewu głowiek/ bo w niego miasto głowy os-
 gien/ miasto wraze sama zapalczywość/ czyni wszystko iak be-
 stya. Słyszałem raz na swoje wby choleryk/ który w gniewie
 szedł iako pies. (niech miłosny BÓG będzie Dufy tego/ bō
 w pokucie y nadszei dobrej wari.) Mowi daley Prorok In-
 veteravi, słazatem się inter inimicos meos: iakoby rzekł.
 Tia pogarda przyśledni/ w samych moich nieprzyjaciół. Jā-
 koż tak bywał bo Gęstokrot z takiego passyona/ y sam nie-
 przyjaciele tego wraża się/ ciepa się z turbacją tego. Inve-
 tera-

teravi, starzałem się, stary głowiek ślaby bywał o swojej mo-
cy stać nie może / trzęsie się. A o sągniętym głowieku /
czyliż nie mówicie? Jużci go potęś / rzuci / porwie go od zła-
ści wielka choroba / a y tak gęsto / tak też y paraliż w gnie-
wie przypada na ludzi. Inveteravi. Starość / jest to pa-
bliściey śmierci: peronie y gniew nie jednego przed. Zatem

Noręb: do grobu wprowadził. W Walisolecie jeden / chcąc puzina-
de arte tem pchnąć Tłepczycaćla: gdy inni zatrzymali go gwałtem
Vola. 1. od tego / z rądu wielkiego padł nagle y umarł. Val. Max. pi-
4. c. 10. ę / że Syls Rzymi / gdy mu w Senacie n.e chiano pozwo-
lić na coś / z gniewu wielkiego krew się z niego rzuciła / iż za-
mrzeć musiał. Dobro to tłumaczenie pomienionych słow Da-

L. 8. Reg: wida S. iednak wyraźniej do moley rzeczy mówi S. Greg: dā-
c. 5. łoc przygynęgemu Dawid do starości gniew przyrownał. Ex ira
quippe cum turbatus fuerit oculus cordis, inter inimicos
nostros ad vetustatem reducimur, quia inter malignos spi-
ritus, ad vetusti hominis similitudinem revocamur. to jest
że gniew przemienia nas w starego / albo dawnego głowieka.
A któryż to jest dawny głowiek? vetus homo, vetus Adam.
Stary Adam. A o tym starym Adamie tenże Dawid powie.

Psalm: 49. dział / że zgrzeszywszy / przemienił się w bestya. Comparatus
est jumentis insipientibus, & similis factus est illis. Wier-
mowi Dawid. Inveteravi inter inimicos meos. takoby rzekł

HIST. iż sągnięty głowiek / podobien jest bestyom. Maximilianow-

Mác. cit. ni 1. Cesarzowi / trąsilo się na łowach / że pieśń badac / trzą-
mał na smyczy dwu wielkich potężnych brytanow / a gdy się
porwali obadwa zą zwierzem / nie mogąc ich wtrzymać / ani
też spuścić ze smyczy dobrze okraconey okolo raki / włożony był
od nich z wielkim niebezpieczeństwem zdrowia swego po chro-
stach / y pewnie aginalby był / gdyby była okolo drzewa tarcie-
goś okraciwszy się smycz / bestyi rozupionych gwałtem nie
wstrzymała. Toż właśnie zapalczywemu przynosi tego paś-
nieuczone / które choć na czas sili się wstrzymać / iednak z
bestya rozupione gwałtem go ciągną za sobą / y prawie do
bestyalskich akcyi przywodzą. Przydam, że gniew głowieka
ieżeby brzydym nad bestya czyni bo żadna bestya z gniewu
na tego / sama sobie śmierci nie zadaje / ani się sobie potrze-
bne

bnego pożywienta pozbawia/ głowie zaś ze słodkości na gda/ y
nie ie/ nie piie/ nie spi/ a co narygorba/ wieczney oney Porczyt
to iest Chwały Ciebiestiey zgniewu gotow odstąpić. Placent
piśe/ że w Betice Prowincyi/ było dwu gniewających się na
siebie tak iadowicie/ że leden z nich rzekł: A w Ciebie nie
chce bydi/ leżeli ty do Ciebie masz się dostać: a drugi na to.
BO Gby mi wielka krzywda uczynił/ gdyby Ciebie zemna-
wprowadził do Ciebie. To to nie wiecey- niż bestyalstie fa-
lenstwo tych ludzi było! Ale tu rzecze ktor że to do mnie nie
fluży: bo ja rozgniewawszy się/ gniewem swoim nikomu nie
škodza/ nie zniwaja/ nie nalaia/ nie wybita. Nie ganie ja
tego/ ale obawiam się leższe zęgas. Drex: piśe/ że się ledne
mu snilo: iż go Lewo pożarł/ przeto rano idac po Vlcy oba-
szyl kamiennego Lwa z otwartą paszczką/ y jartuiac iakoby
triumfuiac/ w paszczkę tego reka wlozył mowiac. A tyżes
to/ cos mnie dzis w nocy pożarł? coż teraz umieś? W tym
Waż który się gniesdzil we Lwiey paszczce/ wkosił go wreka y
vmorzył. Tak sobie pomysł y ty/ co się to chelpiś/ że nie bieiś/
nie laieś w gniewie/ idzieś na strona nie rzekłszy nic. Pozwa-
lam ja że gniew twoy Lwem cie nie czyni/ nie rzyży/ nie
drapieś/ boćby się też podobno nie dano: coż po tym/ kiedyś
postaremu Wazem chowanym/ to iest w sercu chowaś wrza-
natykaś się/ nasemrześ się sam w sobie/ albo w kacie przed
ludźmi na tego co cie wraził. Rzek iasna rzecz iest/ że gniew/
w bestye przemienia głowiek/ y bardzo go spęci.

Nia poznanie tedy w sobie/ y oraz pozbycie/ tej skradney II. PARS
zapaleczności gniewolicey/ prezentuac pod Arzyjem Zwiers-
ciadło cierpliwosci/ to iest Przenasw: Panna. Ze dwu pryo-
zyn Przenasw: Panna przyrownywam do Zwierciadła cierpli-
wosci. Naprzec, że iako Zwierciadło przytomne rzeczy wbyś-
cie wyraża w sobie. Tak Przenasw: Panna przytomna Ma-
ce p. **I E X U S E W I E R** wbyście bole/ utrapienia **I E X U S E W I E R**
na sercu swoim wyrażone miała. Piśa niektorzy o **AU. HIST.**
gucie Cesarzu/ że umierając kazal sobie przed czo dół Zwiers-
ciadło/ nie pytam się ja na co ale gdy Chrystus **I E X U S E W I E R**
umierający na Arzyju/ chciał mieć blisko Arzyja Mistrzane
to Zwierciadło/ to iest Przenasw: Panna: Stabat autem iuxta.

- Crucem Mater JESU, Wiem ná co to / oto chciał nam
 CHRYSTUS p. abrys / postać meki / y bolow swoich
 świat w sercach naszych / ale nie mogli dostojniejszego sposobu /
 zacniejszego Zwiérciada ná co wynaleść / iako niewinne serce
 Pżemas: Panny. Oblubieniec w Pieniach czy Oblubieniec
 przyrównywa do Sądzwosk Hezebońskich. Oculi tui sicut
 Cant. 7. Piscina in Helebon, Corn: à lap: nauza / że to figura żalu
 y płazu Tław: Panny. Beatae Virginis oculi, erant velut
 deCom- Piscina ob compunctionem & lacrymas. Mały zaś nauza
 passione je ta Sądzwoska Hezebońska do której boleiacej Tław: Panny
 B. M. V. czy przyrównane są / była to iedno / co y owá nazwana Sila
 do której CHRYSTUS p. lepego odesłał był: O tej zaś
 powiada Prorok, iż miała ten Przywili / że lubo odchodziła
 Woda z niey bardszo iednak ślcho / y nieznácznie. Coż tedy
 za tajemnica w tym / jeżeli chciałno wyrażić obfitość plynacych
 lez / zda sie lepiey było przyrównać czy tej do iakiey Rzeki
 bez przestanku plynacey / iako wżnił Jeremiaś, do płazu
 wnego pobudzać Jeruzalem. Deduc quasi torrentem lacry
 Ifai: 8, mas. Wiemy że w Sądzwoskach Woda poniewaz stojaca by
 wa / albo nieznácznie odchodziła / spókeyna sąwse badac / iak
 iakoby Zwiérciadem sposobnym do wyrażenia w sobie postać
 ci / albo obrazu stojacey ná brzegu osoby / czego Rzeka plynac
 cej Wody mieć nie może. Pżemas: Panna / lubo przy
 ce Syna swego / ná serce tej potrzebne żalu wichry śturmowa
 ly y wiały / przećiaś ona / iako Piscina in Helebon, namniey
 nie pomieśana w duchu: bo ná rozumie dobrze vgruntowaną
 wiara wiedzac / iż śmierci Syna tej koniecznie trzeba było
 ná okup Narodu ludzkiego / vgruntowana nadzieia o niepocho
 bnym Zmartwychwstaniu tego; ná woli też vgruntowana o
 stonaty zgadżaniem się z wola Bożo. Młowi S. Antonini
 P. 4. tit. Stabat DEI voluntari conformata: Stala z wola Boża
 15. c. 41. iaca się. A zátym / im wolnieysze Potencye duśne / y zmyśly
 im poddane miała Pżemas: Panna / tym też Duśa tej ná
 inne sposobnieysza zstawała / ná potacie wszelkich bolow / etore
 hom. 48. w oczach tej cierpiał naymilszy Syn tej. Pyta się Lanherg:
 Co za tajemnice w tym miał P. JEZUS / że dopuścił Włata
 ce swojej Pżem: stać pod Krzyżem / y patrzeć ná naywiecej
 swoje

swoje boleści: y owsem tym sobie samemu żalu nad boleścią
 Kochana Matka przyznial: Abrahám Syná swego Izááká
 z domu wyprawadzając ná zabićcie/ kryćie co uczynil/ że y Sá-
 rá Matka Izááká wa nie wiedziála o tym. Porządku by był w
 to p. BOG y z Drzenas: Pánna/ mogli przepuścić w domu...
 przez ieden y drugi dzień zachwycenie ducha ná nie/ albo cu-
 domony taki len/ taki był dat Mężenikom S. S. siedmi Brá-
 tuj sa Decusa Celázá/ chcąc ich od tyranstwa iego ochro-
 nic/ którzy przez lat dwieście y więcej w iastini iedney spáli: Niceph.
 Czemuz tego nie uczynil p. BOG z Nasw: Pánna. Odpo- 27. Iud.
 wiada ná pyćanie pamteniony Autor, że to stalo sie ná to/ á-
 by ná sercu Nasw: Pánny wypietnowáne byly bole p. JE-
 ZUSOWE. Voluit adstare sibi Matrem in doloribus,
 ut ex ijs quæ oculis foris cernerer, intus animo vulnera-
 retur. Jakiż tak dobrze w tym zwierciadle wszystkie bole
 JESUSOWE wyrażone zastaly/ iż S. Bern: Sen: tego jest c. 1. S. 61.
 zdania/ że gdyby żal y ból Nas: Pánny/ ná wszystkie stworze-
 nia które boleć mogą/ p. BOG rozdzielił/ w iednym momen-
 cie wszystkieby ustały y zginęły. Tantus fuit dolor Virginis,
 quod si in omnes creaturas quæ pati possunt, divideretur,
 omnes subito interirent. Co potwierdził Anyol przed S.
 Birgita powiadając: że to był wielki cud/ gdy Przen: Pánna Reu. Ser.
 tak wielkimi bólami ná sercu zraniona/ ducha BOGU nie Angl. c.
 oddała/ w ten czas/ kiedy widziála Syná swego najmilszego ná 18.
 Krzyżu nągiego/ zranionego/ od wszystkich opuszzonego/ mte-
 mi/ konającego. A takó Syn iey CHRYSTUS nad wszyst-
 kie ludy swojej śmierć poniosł/ tak ona ná błogosławio-
 nej Duszy swojej najmilsze wciérpiála żale. A zárym z tej
 przygyny/ stała sie nazywa Przenasw: Pánna zwierciadłem
 żywym bolow Chrystusowych y cierpliwości. Powtore Przen:
 Pánne boleć pod Krzyżem nazywalem Speculum Patientia,
 bo cierpliwością swoją/ która pokazała przy Mece p. JEZU-
 SOWE/ oświeca stojąca pod Krzyżem/ dała wielce (ku-
 reczny przykład każdemu do S. cierpliwości/ w wszelkich/ tak
 duchownych/ jako do zmysłowych turbacyach. Ledwie nie pospo-
 lite jest zdanie Drzewow/ że Przenas: Pánna pod czas JE-

ki Syna swego/ lub nieznośny bol na sercu cierpiła/ lednat
 w miastwie nieprzelamanym ducha swego trzymać/ żadnych
 znaków niestronnych/ iako wolanta/ lamentow/ mdlenia/ pa-
 ap. Mác. dania na ziemię po sobie nie pokazała. Caribag: p. 81/ że goj
 l. 5. d. 1. w Rzymie mieszkał/ zakazano w ten czas Malarzom/ aby nie
 malowali Tłasw: Panny pod Rzyżem ziałkami niestronnymi
 mi akcyami/ osobliwie zemdlalej/ na ziemię wpadłej. Wmiesz-
 la y mogła Przenas: Panna/ stronnie y cierpliwie w ręk cie-
 śkich przygodach stać się/ y owsem nad wszystkich Wznie-
 sionych y innych łechalących przytaciół p. JEZUSOWA/ ob-
 wazniejszy/ stateczniejszy pokazała się/ osobliwie pod Rzyżem
 gdy namniej ani Zolnierstwa swymownego/ ani ładownego
 dydostwa nie obawiać się/ naybliżej y Rzyża stała.
 Scabat autem juxta Crucem JESU Mater ejus. O in-
 zas Kompanij p. JEZUSOWA iako waja Mian-
 Marc. 15. Ewangelista mówi/ że też tam stali/ ale z daleka. Scabat
 omnes notici ejus à longè. Pokazuje że stateczna cierpliwie
 samej Tłas: Panny Kościół S. doroznie pod czas Ciem-
 Jurzeń. Jest zwyczaj w Kościele S. że na pogrzeb Ju-
 rzeni Ciemney naprzykład WielkoCzwartkowej zapalała świe-
 P. 4. S. 15. pternasce/ a znać iedenasce Apostołow y trzy Marye/ a
 c. 41. jest Magdalene/ Aleopha/ y Alphe/ pternasta znać Przenas:
 Panna/ wszystkie te świece gąsła/ samej pternastey nie gąsła.
 Pyta się Antonin S. Czemu y dochodzi/ iako przez to Kościół
 S. dale znać/ że lubo wszyscy inni Wznieśli y Przytacieli-
 CZAKSTVSOMJ w onych trzech dniach Maki tego po-
 gáli w stateczności wiary y ducha/ a drudzy nieco się zaci-
 li/ z daleka za CZAKSTVSOMJ idac/ iako o napłochu
 bym Janie mamy/ że sequebatur eum à longè, w samej ręk-
 to Przenas: Pannie gorzala stateczna wiara y miastwo odwa-
 żne na znoszenie wszystkich. Prorok Jeremiaś opisując w on-
 chu według tłumaczenia S. Bern: Sen: boleciaca Tłasw: Panna
 przyrównywa bole y jale sey do Morza: Magna est velut Ma-
 re contritio tua. Co za fundament podobieństwa tego. Po-
 dobno że iako Morze gorzkości/ przytacieli/ ręk serce Przenas:
 Panny pełne było gorzkiego żalu/ ale teżże co więcej wpatru-
 ie pomieniony S. Bern: Sen: gdy mówi: Omnia flumina in-
 trant

Thrt 2.
 FIG.

trant
 scilicet
 Rzeki
 na/ i
 dnac
 czeci
 że w
 Amb
 nie p
 w sw
 przyd
 stron
 nie r
 le ra
 se b
 la w
 czach
 dale
 wnia
 ciela
 pozgo
 ci sa
 Rzeki
 ci m
 rżne
 dzia
 folgi
 choch
 tym
 Man
 nie r
 galoc
 tym p
 w dzi
 lacy
 Tłas:
 nego

trant in Mare, id est in MARIAM, & Mare non redundat, scilicet per impatientiam, to testy takó Morze lubo wśystkie Rzeki w nie wpadaia/ nie wylewa z brzegu; tak Przenas: Panna/ lubo nad wśystkich bolami napelniona byla/ żadnego łezdnat znaku niestromnyści/ niecierpliwości/ nie pokazała. Rzeczenie! Przymamniey Nas: Panna záplakala. Odpowiadam/ że wyrażnie tego w Ewangelij nie mamy/ takó wważa S. Ambry: Stantem lego, plorantem non lego. Pospolicie iednak in obitu nie przeza Doktorowie temu/ osobliwie/ że też Róściol S. valent: w swoim Symnie. Stabat Mater dolorosa poświadcza w tym: przydaia iednak/ że ten płaz Przenasw: Panny byl z wielka stromności. A choćby też Przenasw: Panna żadney lezki nie wylała/ nie miałby ia tego zá znak mnieyszego żalu/ ale raczej zá znak naywiekszego wtrapienia iey serdecznego. Póse bowiem Herodot: że gdy Kambizes zwoiewat Sándesa Aróla Egipskiego/ y z dziećmi w niewola zábral/ widzac wózach swoich Dzieć Córke y Syna swego mizernie/ y w biesdacie (co wmyślił na wtrapienie iego Syna) podle odprá HIST. wuiacych posługi/ ani záplaknal; iednak potkawşy Przyiasciela swego dawnego/ tak że w niewoli mizernego/ serdecznie poczał nad nim plakać. Spytany od Kambizesa, czemu dziesci swoich nie plakat raczej? Odpowiedzial. Nie rozumiey Arolu jeby ia miał tego Przyiaciela wtecey Kochać niż dziesci moje; alem dla tego záplakal nad nim/ abym boleści wnażney przez lzy selga wzyuil. Bol zaś ten/ który z nadzie- dziaiek Rodzicielskie serce opánował; tak test stógil/ iż żadney folgi/ ani wżenia nie przypusza. Z tego tedy dochodzi/ iż choćby byla Przenasw: Panna żadney lezki z oczu nie puszcila/ tym samym pokazalaby byla ciejszy žal w sercu swoim. Z tad Manso rozumie/ iż ten płaz Nas: Panny/ choć dość stromny/ nie tak byl na pokazanie wnetrznego żalu iey/ takó jeby zábie- decópal galac Heretyckim bluznierstwom/ pokazala Przenasw: Panna tym płazem/ że byla prawdziwym głowiettem. Birgitta S. Revel. 1. w dzień Gromnizny widzała w duchu bádzo droczyśto wpa- 716. 2. łacu Turbiestim Processyio/ ktora SS. Bosi czynili na góse Nas: Panny/ osobliwie Miezá iey boleśnego przepowiadla nego iey od Symeona. Na tey Processyi nioś Anyoi Miez- weli.

wielki zkrwawiony przed samą Przen: Panno. S. VI. Zu-
bomci naygzi: śnieży / nie Anioł / jednak przy daisięcyśey pą-
miarce bolewo Tłaso: Panny / biera ta ten Miecz nie tylko
zkrwawiony / ale oraz w ognistym sercu Przenas: Panny wy-
paleronany / obnoże go po świecie y prezentuje. Naprzód
w świątym ludziem zapalczywym / gnterliwym / aby się w tym
Miezu paleronym iako w Świerciedle takim przeżyte / co-
uist aby przykładem Tłaso: Panny zdobywali się na cierpliwość
w przytrych otazyach. Tławiedził cte DCS śmierć Przen-
saciela / Dziatki / wbośtem / perwarzo / wrogansem ludzkim
pozrył na boleśca Przenas: Panna / y ta straciła Syna tak
zaczego / zpotwarzona ciasto: bo za Młotem iakoby iednego
loca poczytana / przypła na wroganie / na poemienistka od
dom / przypła na taka mizerya y strapienie serca / ktorogo rozo-
my ludzkie poiać nie mogą. A tym ty lepy od Młotki
stiey: że cierpieć pomienionych przygod nie dżisz. Dżasz
prezentując ten Miecz boleści Tłaso: Panny zalegam / aby mi-
osobliwe nabożeństwo ku boleściom Tłaso: Panny: to alho-
wiem nabożeństwo wielkie ma swoje skutki. S. Ignat: Lojola
przed boleśnym Obrazem in Monte Serrato, wziął pożarcie
nawrocenia swego. S. Birgicie w objawieniu powiedziano
o iednym wielkim Panu / ktorzy sercem / ogyma / y tezykiem
Szatanowi śmiał / ale przed śmiercią obaczył się y iednego
dnia ctery razy zżalem spowiadał się: a tak bardzo ławym
spůsobem otrzymał Niebo / za to tylko / że zmył był mody-
wać o żalu y bolach Przenas: Panny. To tedy wyborne ciera-
pliwości Świerciedlo Przenas: Panna-mieymy często przed on-
czyma. A teraz o tej cnota cierpliwości prośmy Dżamiciela
naszego przez wielomładna przyczyne Młotki tego. Nunquam
ira, nunquam dira me vincat elatio. Amen.

EXEMP.
Theoph:
Maria. s.

OEconomia Messis Auræ.

Pro Na-
tivityte
B. V. M.

STROPHA 18

Ora Deum, vt cor meum. Suâ seruet gratiâ
Ne antiquus inimicus, Seminez Zizania.

Przyczynami, modlitwami, Racz strzedz sercâ moiego
By Czart stary, Złakiey miary, Nie wśhal kakolu swego.
De

De qua natus est IESVS. Luc. 1:

Pospolita to przypowieść/ że z nowa Gospodynia/ nowe też gospodarstwo nastaje. S. N. Ktora Prąkryta y samo widze zachowanie Ciebie. W pogańskich bayrach czytamy/ że gdy sie naymedrka Gospodyni Pallas Boginia Miodrości/ na świat na Wyspie Rhodiu nazwanej wrodziła/ nowe zraz gospodarstwo pokazało sie/ bo coś na kształt żniwa złotego/ gdy po polach złoto/ ktora z Ciebie spadła ludziska zbierali. O tym Claude:

Auratos Rhodijs imbres, nascante Minervā,
Indulisse lovem perhibent.

Rodzi sie dziś Bógswięt na świat Naymedrka/ naybiegleya/ naydobrozierka nowa Gospodyni Niebieska/ to jest Przen: Panna. Ten bowiem try Tytuł dać dowcipny teden Neoteryk mówiąc: Quatenq; accepimus à DEO, eadem nos per MARIAE manus habere voluit, vt inde pateret Orbi eam esse Cœlestis Patrifamilias OEconomam. Cokolwiek bierzemy od BOGA, chciał żebyśmy to mieli przez ręce Naszniej Panny MARKIET aby tym pokazał że ona jest Niebieskiego Gospodarza Gospodynią. Żągym dziś takie gospodarstwo/ y żniwo nowe pożywać sie. Żądala wprawdzie była Miodrość y Wschodmocność Boga przy stworzeniu światła w pierwszych ludziach/ takoby na żniwo złote/ to jest miłości ognistej ku BOGU. bo pospolicie w Piśmie S. przez złoto miłość sie rozumie/ o ktore sie kazano starać owemu Biskupowi w Obstawieniu Jana S. Suadeo tibi emere aurum ignitū, to jest/ wolalbys BÓG światłowi łaskie święte/ y ogniste skry miłości z nicy pochodzące ku P. BOGU/ ale to złote żniwo podstępny Czare takolem pokus do grzechu/ zaraził/ y wniw bez obrócił. Inimicus homo supereminavit Zizania. Wielec nowe dziś złote żniwo przy Narodzeniu Nasz: Panny zaczyna sie. Rodzi sie dziś Przenas: Panna/ ta ktora S. Method: zowie Promptuarium Divinæ charitatis, Spizarnia miłości Bożej, ona jest: ktora rozmnaża w sercach ludzkich te miłości prawdziwa ku P. BOGU/ y rozmiłowanie sie/ Swieci

Nieszp.
Cent. 11
n. 309.

Apoc. 2.

Orat. de
Styp.

tego przykazania tego: Ona jest Gospodynią tego żniwa złotego miłości Bożej: Co ja pokazuje. Wprzód powiedziały je uczynki nasze dobre (które są duchowym żniwem złota wielkiego) powinny być złote/ to jest w miłości Bożej umiowane: y kto bywa przyczyna zaraży, albo nieurodzaju duchownego/ to jest złych uczynków.

4. PARS.

Trzeba wiedzieć/ że Gospodarz. Niebieski do Gminy Tłumieckiego/ same tylko złote sнопki przyniósł/ to jest same uczynki dobre w łasce Bożej uczynione/ ważne y płatne u P. BOGA. Naturalistowie piszą/ że gdy żasa iednego/ winna łatorosi wrodziła grono złote/ zwolano. co miedzią lubi na rade/ coby była za przyczyna tak niezwykłego rodu. Przeto kazano korzenie odłopać/ a gdy pod winną macica złoty nalezli krępec/ zgodnie powiedzieli/ że dla owoce złotey minery/ z której winna Macica wilgotność brata/ ta też grono wrodziła. Katolicka Theologia przecieł heretyckiej nauce domodzac/ że bez miłości Bożej/ to jest bez usprawiedliwiałocy, wolany na dusze ludzka przez Sammentá S. / nie może mieć głowiec żadnego uczynku godnego zapłaty wieczney/ przymodzi na to słowa samego Eby skusa Pana. Ego sum viciis, vos palmite: la iellem. Macica, a. wy. galeškami.

Ioan. 15.

SCRIP.

W ten czas głowiecze dusza woli rodzi złote owoce/ płatne uczynki u BOGA/ gdy dusza woli ta z Mistyczna Macica Chrystusem zjednoczona jest przez łaskę/ y pości dodaie złotey wilgotności łaski swojej: iako sam także mowi. Qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum multum: Kto mieszka we mnie, a ja w nim, ten przynosi wielki pożytek: Lecz ledwie co dusza z grzechy śmiertelnymi zaraz ten złoty vigor/ to jest/ łaska Boża straciwszy/ straci oraz y moc do uczynków zasługujących. Nie przecze ia temu/ że możesz wiele się modlić pościć/ i almużny czynić y w grzechu bywać/ ale to wszystko nic nie wazy u P. BOGA na zakupienie Nieba. Prorok Páński Ozeas przypatrując się winom Izráelskim niegdy bardzo buyno rodującym/ aż nie widzi tylko ieden kłosek y to gzy/ Culmus stans non est in eo, germen non faciet facinam. Które miejsce tłumaczyć S. Greg: mowi: Culmus germen non habet, cum vicia hominum

FIG.

Of. 7.

num meritis caret. Ktos nie małacy w sobie źródła życzli-
 wot bez zaśluzgi. Był tak najbliżej / czy tak najwstęcej / roz-
 dał wbyłta materność na ubogie / wysłał postami wbyłta
 ciato / wyleł do ostatniej krepli krew swoją / dni swoje na-
 nabożeństwie straw / postaremus ty culmus stans projne nie
 zaśluzgiace zaśluzgi wieczney są prace twoie / tejele w grzechu
 smiercelnym bez pokuty należytey zostateś; bo bez korzenia
 strego / bez lasu Bożey lekkiej testes. Wyrażnie nauce Swie-
 ty Paweł. Si distribuero omnes facultates meas in ci-
 bos pauperum ... si tradidero Corpus meum, ita ut ar-
 deam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest.
 Co uważać: S. Bernat: mówi: Charitas est bonum cum
 qua nec opus minum despiciatur, sine qua nec maximum
 acceptatur. Miłość jest także dobro z którym najmniejszy wzy-
 nek ma swój słacunek, bez którego by nazywać się nie wa-
 ży. Rich: miłość nazywa siętem / y istota wszelkich Cnot.
 Charitas est vita Fidei, spei robur, & omnium in anima vis
 ac medulla virtutum. Sam gart przyznał te prawda. By-
 ta bowiem tędna Pánienka / która siedze trapila ciato swoje /
 modlać się / poszyc / nie spłoc / bieżać się / która obaczyła
 opetany albo gart w nim postaciacy / poszyc się z niej smiać
 bardzo / przytomny Kaptan na ten gart; zaklinie go / y spyta
 o przyczyna. Ta co gart odpowiedział. Ta Pánienka / choć
 to nabożna poci / marowi się; a przecie do piekła bieży / bo
 grzechu pernego tat / rozumietac / że go bez spowiedzi dyscy-
 plinami zbadzie. Co słysząc Pánienka / sama że tak było / wy-
 znała na się. Już tedy istna / że kto chce mieć prawdziwa
 zaśluzgi sa wzynek dobry / trzeba żeby w lasce Bożey był.
 na ten gart / gdy go czyni. Co gdy ta uważam / reflektui-
 sie nad ludzmi nie ostrożnie w marnościach świeckich ży-
 ceni / teorych lubo widze że niwyt ich zaradzała / to test wo-
 dze w Kościele modlacych się / widze poszacych / salmuje
 datacych / Spuale nawiedzacych / tędna się obawiam / żeby
 się nie zprawiły o nich słowa Proroctie: Seminastis mul-
 tum, & intulistis parum. Siła siećcie / siła debrego czyni-
 cie / & intulistis parum, a mało brudzy albo nie / zbieracie / to
 test prawdziwey zaśluzgi mieć będziecie. bo rzadko kto z świec-
 lich

1. Cor. 13.

de gr.
Ch. c. 11Disc. cōf
c. 25.

EXEMP

Aggei. 1.

Matt. 13.

FIG.

Job. 3.

hic.

Elich ma oko na to / aby wpizob oczyszciciel choc przez strachu
 sumnienie swoje z grzechu / niż co dobrego czynić poznate / y
 tak bez złota miłości bywysz / złota nie rodzi duszą tego / to
 jest; uczynki wyświeckie tego / nie są zasługujące i łaska. Kto by
 jednak tak znaczney błody w zniwie tym Duchownym / to jest
 weraty tak wielkiej zasług był przyczyna; łatwo się domyslać
 że ten / który niwe duszy naszej między ziarną dobre podobie-
 wa takolem / to jest czar przeklęty / którego sam nam Chrystus
 Pan palcem prawię pokazał przywodząc przypowieści
 o posłaney roli takolem Inimicus homo fecit hoc. Na tego
 co zdrasce / y S. Kajtanierz w Modlitwie swojej miał oko
 kiedy prosił Nasz Panny / Ne antiquus inimicus temineu
 zizania. Tenci to jest / który różne okazy podając / potępi
 podniecając przywodzi do grzechu / a tym samym na duszę
 naszą / nie tylko wśleki wrodzaj / to jest zasług / pnie; ale
 też nie sposobna czyni do nowych zasług. Przyznaje tak że to
 często sprawa Satany / lecz też bezpiecznie mówię: Ale jeby
 miał bronić niecnoszącego / ale jeby niektorzym oświe-
 czy / że często bardzo czarczym / y potwarz nie winna
 cierpi od ludzi / gdy co złego ludzie uczynia to na czarczą szel-
 daia: Inimicus homo fecit hoc, mówia: diabel mi nado-
 okaza / diabel na mnie owe osobe naprawił / diabel mnie
 podwiódł y przywodzi do grzechu: a to często klamstwa by-
 wa / ale raczej z nas samych / iako że złe / przeklęte / iemi-
 gle / y pobudka do grzechu rodzi się w duszy naszej / a czasem
 niektorzy sami okazy nie wchodząc / pokusy y Satana kuszą-
 Sprawiedliwy Job / bezbożnych rām iortchsi ludzi / y praw-
 na codziennym zabawiających się przekleństwem wspomina-
 powiada o nich / iż gotowi byli ludzie Lewiatana / który was
 dług Expozycorom znaczy czarcę. Maledicant ei, qui ma-
 ledicunt dici, qui parati sunt suscitare Leviatan. Niech go
 przeklinają ci, którzy przeklinają dzisiaj, którzy gotowi są obudzić
 Leviathaną. A co to taki za złe / sąpaństwa / głowiet / co
 się diablu nie da wypaść / ale go budzi / niechby z lichem
 spał / choćby y do sadnego darta / Pineda to tłumaczy tak mo-
 wi: Sanē qui sibi ipsis occasiones peccandi quærunt, ele-
 ganter dicuntur suscitare diabolū, non enim omne pec-
 catum

eatur
 iatu
 cie d
 tasia
 dam
 niecz
 la m
 roba
 y on
 wny
 ktor
 to z
 Post
 mia
 ktor
 pran
 i pr
 Pan
 scit
 Pro
 poty
 open
 dzac
 licz
 kat
 to sa
 y pr
 rego
 roz
 Bo
 wiel
 Ant
 Co
 Chy
 Ant
 twer
 nie /

ratum est ex instigatione diaboli, iakoby rzekl. Idzieś pi-
 ratu do karczmy/ do zley kompaniey/ sam budziś diabla/ aby
 cie do piąnistwa przywiódł/ idzieś cielesniku na miejsce są-
 kazane od Spowiednika/ albo podężrana osoba trzymaś w
 domu/ budziś diabla/ aby cie przywiódł do cudzoloſtwa/ do
 nieczystości/ y tak o innych grzechach sobie diſkurujemy: zgo-
 la wiſyſcy t- orzy oſązy nie porzucą do zlego/ ſami ſie w nie
 wdawają/ albo tam radzi b- wają/ ci to ſa co diablą budza/
 y oſtem ſami go ſukają/ bo ſukają pokus do grzechu. Da-
 wnym to w- wierdzam przykładem o iedney Panience piękney:
 która napadła małoc od ſwymolnych/ wmyſliła przeź nie tyl-
 ko z domu/ ale y z Miasta onego odeſć na inne miejsce.
 Poſtała w drodze ſatan w ludzkiej oſobie. Ktory prozu-
 miawſzy rzecz/ zgnił ſey to/ mówiąc: je tamto miejsce do-
 krego ſmierzaś/ ieſz je teſt niebeſpteranieyſze dla ciebie/ y
 prawda mówi: czy/ lubo znuſu: gdyſ S. Ambro: nauczał je
 5 przymuſzenia Koſciego na g-ś diabel prawde pamiąwa.
 Panienka tedy ewa/ niſłuchała tego peſi- do kad ſie zapu-
 ſciła/ y tam w oſązy cieſzſe wpadły wpadła w grzech. W
 Proſkim G-ście od cudzoloſtnika wygnana/ tuż z brzemieniem
 potyka ſatan w takiey poſtaći/ ktoremu ona wpadeł ſwoy
 opowiadając rzeczy/ je wie diabel zwiódł/ y oſurął proma-
 dzac na to w- yſce. W tym ſatan ſtagł ſey wyćławſzy po-
 liżer/ rzecze: Kłamaś nieonorcy Ja teſtem ktorym cie por-
 kał był tam toco/ y radziłem ci d- byś niechodziła. Wp-
 to ſami Petrombowie K- wy/ złoſci waſe na mnie zkładacie /
 y przydał do tego ſie nie rad przyznacie/ ale przymuſzony od
 tego teſtem przed ktorym piekło drzy/ a w tym aniekat. Co
 rozumiecie S. N. iakiby teſtor po Koſcielo był/ gdyby P.
 B- G pozwałil G-tem k- d-emu z ludzkiyle poligkom zadać
 wieleby złoſci ſwoie na diabla ſkladał. Pokazał ſie raz G-tem
 Antoniemu S. Puſtelnikowi/ y ſtając ſie przed nim mówił/
 Co to jeſt Antoni/ je twai ſakonniczy/ y oſtem wiſyſcy
 Ch- rzeſććanie/ takcie na mnie ſli: Na co odpowiadział
 Antoni: Sprawniedliwie to g- nia/ bo ich pokuſami/ zbradami
 twemi napadłueſ: Na to G-tem: Ja nie tam zlego nie cz-
 nie/ ale raczej oni ſami ſiebie turbia/ gdyſ ta ſtalem ſie
 b- adzo

Conc.
hiſt.141.
EXEMP.

ser. 91:

Id. cit.

HIST.

S. 15. in
Pl. Qui
habitat.

bardzo słabym y mizernym. A dajmy to y choćby szat do
każdego grzechu potulo swota przyłożył sie/posttaremu niewin-
niebyśmy na niego grzech nasz składali/ bo dobrze S. Bernard
powiedział o nim. Rugire potest, ferire non potest, rugiat
quantum potest, rugiat quantum vult, non est timendus,
qui non potest vincere nisi volentem. Zarzecz może, żeby
ścis nie może, ale niech ryczy to może. niech ryczy ile chce, ob-
wiać się go nie trzeba, który nikogo przekonać nie może, tylko do-
browolnie chcącego. Trudno tedy wpyścić grzechy/ teore nam
środa czynia w zniwie Duchownym/ to jest w zasłudze wy-
kow dobrych na samego szata zganiaci/ gdyż my sami śle go
spodarsze dusze naszej pospolicie bywamy/ dla niewnamawianych
passy y niekárney woli naszej przyczyna tego; vult quod
tentatur à concupiscentia sua. A ponieważ własne gos-
podarowanie nam się nie nadaje/ spuśćmy je najlepszy Gospo-
dyni to jest Przenasw: Pannie.

II. PARS

Pilney okolo Zniwa Gospodynij albo Gospodarza rze-
test/ dobrze zasiać/ dobrze zebrać/ pracujących/ spragnionych
okolo zniwa posilić/ weselo im dla wzięcia pracy zaspiewać.
Przenas: Panna gospodarować okolo zniwa szatego/ to jest
miłości y łaski Bóstwey rozmnożenia w duszach ludzkich/ to
wszystko nader doskonałe zachowanie. Naprzód zasiała dobro-
bo na to złote zniwo/ złotem też zasiała. Possid: y Athanasius
piše o Królu Celcom/ Lucernius nazwanym/ że ten iadał w
karcie/ wśedzie po drogach złota rozrzucił/ y takoby śiał/ a
to na to czynił/ żeby złota miłość y affekt poddanych swo-
ich pozyskał. Co jeden z Nesterykow nazwał Auream Mel-
sam, złotym Zniwem y oraz aplikując to do Przen: Panny
mowi: Ubi Deus adest, aurea gratiarum jacit semina, di-
spergit ea per Virginem Matremq; suam, ejus interventu
consolationes, gratias, & miracula concedit, non alia mon-
te, quam vt rebelles peccatorum animas ad se convertat,
divitias suae gratiae, ac gloriae demonstret, quibus terrenor-
um mentes quisquilijs mundi, divitiarum ac deliciarum
dedita, ad desiderium amoremq; supernorum rapiantur.
W których słowach wyraża/ takto P. BOC przez rece Przen:
Panny/ zasiała Ciebiejstwu śiarnem dusze nasze. A tedy przez
vpro

ap. Thei
Vit. L. C.
f. 48.
HIST.

Nieszp.
Cent. 1.
n. 510.

vpro
znale
idzie
tym
zam
Gos
iako
stoy
Pier
nie
tu
džia
sala
amo
toch
dzien
dy
to
bach
chcia
lowa
volu
Filia
desi
Din
zar
vpa
Opi
ma
prol
trie
prze
zboj
na
bach
grat
ojob

uproszane od niej łaski/ cudownie oświeca grzesznych/ aby po-
 znali co to jest łaska Boga/ y wieczna chwala/ z czego potyas
 idzie obumierzenie sobie światła/ bogactwo/ y zostosy tego: a za-
 tym takoby z Ziarnka Niebieskiego/ rodzi się w duszy naszej/
 zám łowanie Cnoty/ affekt do Niebieskich rzeczy. A zaiste
 Gasparyni tá Niebieska/ teieli kolo czego má wielke staranie
 tako kolo tego; jeby tak naplepiey w sercach ludzkich tym
 słotym ziarnem zasíać/ to jest miłość Boga rozmnożyć. W
 Pieniach Salomonowych Przenas: Panna/ w osobie Oblubie-
 nice poprzysiega Corei Jeruzolimskie/ to jest dusze nabożne
 ku sobie/ jeby znalazły Oblubienca iey Niebieskiego/ opowie-
 dźiat mu o miłości iey ku niemu. *Adiuro vos Filia Jeru-*
salem, si inveneritis dilectum meum, vt nuntietis ei, quia
tuchal. Tu scis Domine, quia amo te. zartym musiał wie-
dy taje mu powiadać o miłości swojej: nie náco innego tyl-
ko je tym samym w sercach Corei Jeruzolimskich/ to jest/ du-
chciała rozmnożyć/ pobudzała ich przykładem swoim do zám-
łowania tego: W czym Novari tak mowi. Credo, & alijs
voluisse amoris amorem ingenerare, vt scilicet audientes
Filia Ierusalem, Dilectam amore languere, & ipsa amoris
desiderio tenerentur hácq; arte amorem caritatis affricabat,
Dziwna rzecz/ je choć Poganstki Filozof y Astrolog Albuma
zaraz przećie w owym znaku ná Niebie Erosy się zowie Panna;
wpaczyl/ y ledwie nie wyraźnie opisał Figure Przen: Panny.
Opisuje bowiem/ je tá Panna ná Niebie pokazująca się/ trzys-
ma y snopkę zboża/ y dzieciarkę: Virgo honesta, & munda,
prolixos habens capillos; in manu habens spicas, & nu-
tric puerum. Te Figure elumaczac o Przenas: Pannis Olcot:
przez Dzieciarkę rozumie P. JEZUSA/ z tego zaś snopka
zboża/ domysla się o wielkim staraniu/ Erosie ma Przen: Pan-
na o rozmnożeniu nasienia Niebieskiego łask Boskich/ w du-
bach nabożnych ku sobie Tener spicas Caelestium seminum
gratiarum f. & virtutum suis dilectoribus tribuenda: Te
osobliwa pilność swoje w rozmnażaniu Ziarna miłości Bożej
 potas

FIG.

Gant. 5.

Ioan. 21.

Vmb. n.
1388.

Li. 6. In.
trod. de.
Confi.
Virg.

ap Vmb.
n. 1388.

- Revel. 2. i. 7. pokazała Przen: Panna y na S. Birgittie ktorey raz pokaza-
 wszy sie / taka tey nauke dala. Cotto / Syn moy Kocha-
 całego serca / wiec y ty Kochay sie w nim / czego nie
 gnij cyko BOGA tworego / ktorego matoc / bedziesz w
 to mieć. A na innym mleyku / tak mowi: Radze aby
 nie nie Kochala; cyko tego samego. On test naymilfym / nay-
 pierneyfym / on test pietnoscia zywiolow / y swiatlo sam
 test iako cieni przeciwko niemu. Podobnaz nauke dala y B.
 Theop. Angeli de Fulgino mowiac do nley. Radz blagoslawiona ob-
 Mar. 2. Syna mego y odemnie / staray sie pilnie y walcie / ile mozesz
 o milosc / bo cie tez on wielce Kocha / a przez co znaydziesz
 rzecz nieskonczona. To tak dobrze zasiera w sercach ludzkich
 zlate milosci zniwo Gospodyn! nasha Przen: Panna. Powied-
 za Gospodyn! wanie dobrze y zniwo zbierac / y naymnieysze
 kloset przy / dozozre tey nie zgynie. Panna tego Figura na-
 owey Matronie Ruth nazwanej / posla ta na zniwo do Bo-
 Ruth. 2. mych zniwiarzow / co tam czynie paupuszana / polomane-
 FIG. deptane kloseti za zniwiarzami zbiera / nie dalec sie nie-
 zepsowac. S. Bonav: przez te Matronie rozumie Przen: Pan-
 Spec. c. 3 ne. Ruth in oculis Booz, MARIA in oculis Dni. Swiat-
 ten nie raz P. Chrystus przyrownal do roli / a ludz do
 Matth. 9. sowa: Messis multa, operarii autem pauci. Zniwiarze pra-
 cownicy okolo tego zniwa wedlug tegoz Doktora S. sa Raszno-
 dzicie / nauczyciele / spowiednicy pracownicy okolo zbawie-
 nia dusz. Obieraja sie w tym serokim polu niektorzy ludz
 cal uporni ze na zadne wspomniania Rasznodzieciow / Spowie-
 dnikow / niechca do pokuty / zarym pospieszajac za dalfym
 wrem / porzucalo ich pomilient zniwiarze / wiecey im nie
 mowia / z desperowawfym o zbawieniu ich / wedlug owego
 Apoc. 12. Obstawieniu. Qui sordescit, sordescat adhuc. Ale pilna
 Gospodyn! Przen: Panna / wazajac / is y to zlate kloseti / bo
 dusze ich Arwia SALA Bezego drofka nad wsfykie zlate
 Odkupione / niegdy przy Chrzcie zlotem lasli napelnione / iu-
 bo teraz polomane / podeptane przez grzech / nie opusza
 dnae y takich / zginae im nie dale / ale im vprassa v P. BO-
 GA odrobinka taka zlotca tegoz to test sklonnosci tu P. BO-
 GA / ktora poratowani / do sfuchy sie za grzechy wala / a za-
 17m

tym znemu dusze ich ubogacone zostala zlotem miłosci / stary
bem laski BŁAŻE. O tym tak mowi Swiety Doktor :
O vere magna MARIAE gratia, quā multi ex eis ad
misericordiam colliguntur, qui à Doctoribus & Rectori-
bus tanquam incorrigibiles reijciuntur. O zaisie wielka
Przenas: MARTI łaska, przez ktora wiele ludzi dostepuje
miłosierdzia, ktorzy byli opuszczeni od swoich Nauczycielow.
Co y przykladem obianiam / Hugo niazal: Grabia w Herem
ry-bardzo byl mysluwy y oraz swymolnego zywota: trafil
sie / ze sam a sam na tomach badac, daleko zbladzil / a gdy
wielce zapracowany y zapagniony odpoczywal / pokazala mu
sie Przenas Panna Gostuiac go porawanni ale na pospeco-
ney misie / ktorey gdy on Grabia y st. browat niechtial / napo-
minala go o swymolne zycie tego / a konczac rozmowe swotal
y chcac serce tego do miłosci Błstey zapalic / rzekla do nie-
go. Ego sum Mater pulchra dilectionis. Ia essem Matka tli.
czney miłosci / A w tym zniknela. Z tego Grabia on wbytel
sie zaraz odmianil / y zapalony miłoscia Boza / wielce swiatos-
bliwie zycie pozal / y bezslownie sstanczyl / a nawet niektore cu-
da przy tego smierci pokazaly sie. Uwazcie! tak przejora
na test pilnosć Gospodyn / naszey w zbieraniu zniwa Bozego
Potrzebie. Pilna test y lurosciwa wielce ta Gospodyn Ties-
biesta nad zapagnionemi / pracuiacemi zmiwiarzami Ducho-
wnemi. Bywa to bowiem / ze dusza ktora chce rozmnozyt
w sobie miłosć Boza / Cnoty swiate / nagromadzic sobie iak
naywiecey zaslug / zimordwie sie nieialo / y upragnie na tey pras-
cy / a to porykatac sie albo z przeszkodami swieckimi odwo-
dzacemi od dobrego / albo z petulami wnerzycznymi / z strup-
lami / zozabloscia ducha / z myslami obzydiemi / desperackie-
mi / nieialo usycha sama w sobie / nie razby mogla zez z Da-
nidem Arum tanquam testa virtus are. Ale lasstawa Go-
spodyn Przenas: Penna / na ochlodzenie kazdey cakterey duszy
ma trunek smaczny / zdroy wody zyczey. Zapagniony wielce Da-
nid / na vgaſzenie pragnienia swego / nie mogl znaleśc niektu-
regniyego / yltio iakas woda z Studnie Bethleemskzey. O si-
quis mihi daret potum aqua de cisterna qua est in Bethle-
em: Tlie byl na ten czas Damed w dzikich polach gdzie ni-
tego nie dostanie / ale byl w swietey własney fortcey. Et Da-
vid

citac.

Theoph.
Mar. 2. 1.
EXEMP.

Plah. 21.

2. R. 23.

FIG.

vid erat in Praesidio: á do tego Panem/ Krolew sobie byl/
 peronie y w obozowym puzdrze/ nálaśláby sie była kropła kro-
 rá dobrego iákiego liqworu: á przecie nie prágne tylko wo-
 dy z Studnie Bethleemskiej. Nie zbliódze gdy Przen: Pánna
 Kóra nam w Bethleem zrodło żywe z wnetzności swoich wy-
 puszcila / robzac nam ná swiat Zbawiciela naszego/ názowia
 cisterna Bethleemsta. Dośiela tá Bethleemsta Studnia zbá-
 wienney posilacoy wody pobożnym duszám ná ten czas/ kie-
 dy w pokusách/ strupulách/ w oschłóściách/ iedną im posiech
 Duchowne/ wóśieczny affekt duchowny miłości ku P. BOGU
 Którym iáko náylepszym winem posilona dusza/ do dalszey pra-
 ce sil nowych nabywa: Wyrażnie to tey przyznata DD.
 S. 4. in SS. Naprzód S. Bernard: tak do niey mowi: O Domi-
 Salve. na, calix in manu tua, in potestate tua vini meri amotis
 Divini. O Páni, w rekach twoich, w mocy twoiey, masz kielich
 winá prandziwego miłości Bożej. A. S. Albr Mag. názywa tá
 Pimniczna caley TROJCE Przenas: udzielaoca nam zbá-
 wiennego winá miłości. Ipsa est cellaria totius TRINITA-
 tis, quae de vino Spiritus S. dat & propinat eui vult, &
 quantum vult. Oná iest Pimniczna caley TROJCE Przenas
 ktora winá Duchá S. dodáie, nim czaśtue kogo chce, z wiele chet
 Przydáie iá iestze/ je Przenas: Pánna tak iest lutościwa Gó-
 spodynia nád pracuiacemi w pokusách/ je chetby też Krole-
 Syná swego wrozyć / á przecie ich zakropić / y posilić skáro-
 sie. Co z przykładu obaczmy. W Rzymie / gdy ieden na-
 A. 1531. bożny do Przenas: Pánny Student / przed śmiercią swoio nie-
 zmiernie mordował sie z pokusami / bo mu Czarci widomia
 pokázowali iuż nágotowane Piekło / westchnal nabożnie do
 Przenas: Pánny / Kóra w wielkiej iáśności stanowśy przed
 nim / kaze mu sie przeżegnać / y ákry Wiały wyprawić / zym
 nieco pokrzepiony chory przyimule Przen: SARRAZETU
 á gdy mu podług zwyczaju podano Wody ná poplókání wś-
 rzek: Nie trzeba mi tey / bo Przenas: Pánna podala mi uż
 Kielich Krwie P. JEZUSOWEJ / ná ostatek y pierśiami
 swemi zakropila. Który po tym szesliwie w áktych miłości
 Bóstkiej žniwa albo życia swego dokonat. Ná ostatek, Góspo-
 dyńi náśa Przenas Pánna Zencom swoim okolo nabycia mi-
 łości Bóstkiej pracuiacym / dla vżienta w pracách ich duchow-
 nych

S. 4. in

Salve.

in Bibl.

B. M. V.

Nadas.

A. 1531.

EXEMP.

wny
 Lity
 wani
 mac
 spob
 ale e
 duch
 se od
 albo
 wile
 albo
 wne
 JE
 fere
 Prze
 na n
 dary
 rum
 rum
 owo
 mey
 Ros
 wile
 ná e
 twie
 bar
 wat
 P. J
 wnie
 niey
 žym
 forig
 Pan
 iakie
 Ogr
 chod
 chce
 chat

wnych umie y zaśpiewać. *Erasmi* piše / że nappierwszy był *Th. Vir.*
Litrysa Syn *Arrola* *M* dąsa który wymyślił pieśni albo spie *L.A.f. 534*
wiania przy żniwie: lec to o nim przydaje / że będąc bardszo *APOPH.*
mocy / przy żniwie ludźmi śabiał / y w śnopkach wital. *Go-*
spodyni naszą *Przen: Panna* / ma też piosneżki swoje wesole /
ale takie które nie śmierć przynosi / ale raczej życie dają /
duchą miłości pomnażają / y w pracach by nasćieższych cęstnie
se oddają. Takie piosneżki / są cytania ksiąg / pisma *S.*
albo też słuchanie *Razania* o żywocie *Przen: Panny* / o przy
wilejach / o miłości / o pokorze / y o innych *Cnotach*: to
albowiem czytać / albo o tym słuchać / niewymownie duchą
wnetrzego pomnaża / y nie widze po cytaniu żywota *Pana*
JEZUSO WŁAD / nie skuteżniejszyego na pomnożenie af
fektow tu dobremu: iako cytanie *ksiąg* / słuchania *Razani* o
Przen: Pannie. Dla tegoż y owe *Rzecz* *Salomonowa* pels
na miłości *Bóstrey* *affektow* / opisująca pod *figurami* *Cnoty*
dary / y przypowieści *Nas: Panny* / nazwano *Cantica Cantico-*
rum, które *S. Dion: Areop:* zowie *Dulcia carmina Divino-*
rum amorum, *Stodkim pierniem miłości Bożej*. Tu należy y
owo tajemnie pełne pienie *Magnificat* *zkomponowane* od *śa-*
mej *Przenas: Panny* w którym ma wielkie *ykontentowanie*.
Rozściol S. y wiele *SS.* pieśzono się w tym *Pieniu* *Łochali*
wiele *człch* było / którzy to *Pienie* *śpiewali* / niezwyčajne *czł*
na *czł* iako y na *duży* *pośledy* *odbierali*. *S. Anselm:* o sobie *ap. Paciu.*
bar: *1. 2. p. 3.* piše / że gdy *Zakonney* *Magnificat* *nabożnie* *spie-*
wał / *wzrostł* / iako *Przen: Panna* *dawała* *każdemu* *całować*
P. JEZUS / co im niewymownie przynosiło *duchą* *rozrze-*
wnienie. *Ala* na *wsze* *wtwierdzenie* *tego* *wszystkiego* *zrete-*
niey to *pokazała* *Przen: Panna* / iako *práciacym* *ślugom* *Bo-*
żym *umie* *wdziagnie* *przyspiewywać*. *Taka* *historia* *ma* *Ca-*
l. 7. c. 22.
Panny B. Thomas. którego raz *wzielo* *pragnienie* / aby *otrzymał*
EXEMP.
lacie *nawiedzenie* *osobliwe* *od* *Prz: Panny*. *Wiac* *pośedł* *do* *św*
Ogrodu / y *tam* *siedział* *oży* *w* *niebo* *podniosł* / *aliści* *przy-*
chodzi *śluzna* *iakas* y *stroyna* *Panna* / *czł* *do* *niego* *mówiac* :
chce *że* *mnie* *słuchać* / *zaśpiewam* *ci* : *Odpowiedział* : *bede* *ślu-*
chał *a* *chciał* / *śpieway* *Panno* / y *śpiewała* *czł* *wdziagnie* / *że* *śie*
serce.

serce tego z radości rozplywało/ skńczywszy/ z natlenieniem
 głowy odchodzi. Po małej chwili przychodzi druga podobna
 pierzchy/ y także mu też wejła Bystka piosnka spiewa: *W*
*m*yszał się że to była S. Rachabyna y S. Agnieszka. Po
 gach/ następnie też y Páni Třebá/ w wielkiej asystencji An
 yotów SS. y mile pozdrawiały B, Tkom: *z*ięge: O Bráctví
 abym ci tu takolewiek zasługi twoje zambiezyc mogła/ *z*
 spiwam ci. O nader dobra! o nader łaskawa Páni! *z*
 swemu spiewała tak wzbięgnie/ że odskoczy od siebie padła
 twarz/ a widzenie zniknęło. A choć nie widzi że Przen: Pánna
 jest nayprzezorniejsza Gospodynia żniwa złota/ żniwa miłości
 żniwa zasług/ łaski Dżey. Gospodaruje sobie balony świąt
 z swemi tochantami/ gospodaruy około gliny bogactw/ około
 prochu honorów/ około gnou rosteży/ cierp bieda bez *z*felu
 wgi/ a żniwo twoje/ a prace twoje na ogień wieczny gotu
 liy sobie obieramy Przen: Pánne/ tak dobrze/ tak przezornie
 tak dystrenno/ za Gospodynia nasze/ iey opiece przypisujemy
 dziale nasze/ zasługi nasze/ cnoty nasze pod iey gospodarstwu
 nie starac się dżemy/ nie tylko żeby Tęprziacieli zły/ nie po
 wał w dupach naszych takolu grzechu/ ale żeby nam co dzien
 wa złotego przybywało/ to jest/ miłości y łaski Dżey za
 gyna iey. A ja lubo nayniegodniejsza/ nie sługa/ ale niewolnica
 P. M. A. A. J. / ta licha praca moja/ to jest/ nielodya przeszłoda
 Kazimierza S. na tym spiewaniu Przen: Pánny kończąc/ abym
 se w pyłkiemi tocharacemi pamienczenie dżaly iey Młaki mogła
 z miłosierdzia iey otrzymać/ y za żywota/ y przy śmierci szczę
 racunek/ pokornie ostatnia stropka Kazimierza S. *z*uplikua.

Da levamen, & juvamen, Tuum illis jugiter,
 Tua gesta, Tua Fella, Qui colunt alacriter.
 Ty każdego, rany tego, Sprawiac go szczęśliwie,
 Kto pamięta, na rze święta, Kto rad służy chęliwile.

A m e n.

Soli DEO, MATRIq; ejus Honor & Gloria.

Nobis autem confusio faciei.

Nidus

Nidus Aquilæ.

Albo

Kazanie I. na Święto KAZIMIERZA S.

Et lucernæ ardentes in manibus Vestris. Luc. 12.

A wielkie bardo y przy tym ośławicze Światło/ nie lada
 ośła/ ale Orlego/ do Światłości przyuczonego/ potrzebą.
 S. A Zbawiciel nasz/ iako drugi Orzel/ orletą swoje/
 to jest Apostołow SS. prowadził/ lotem ich swoim vprze-
 dzając/ do oney nigdy nieograniczoney / nigdy nieustają-
 cey światłości Chwały wieczney: gdzie ośławianie słońce sprawie-
 dliwości BGS/ lampą ognistą Lucerna eius est Agnus. prowadził
 mówiąc iako Orzel; bo o nim powiedziano. Sicut aquila provocans
 pullos suos. Wszak iako Orzel/ powoli przyucza do światła Orletą
 swoje; iako mówi Chryzost: S. Sancti Aquilis assimilantur, quia sicut
 filij aquilarum ad solem probantur. Świeci Pańscy, przyrównują się
 do Orła, albowiem iako dzieci Orle ku słońcu ich CHRYSTVS doświadcza, dla
 tego im też ośławicznie światło mieć roztępuje: Et lucernæ arden-
 tes in manibus vestris. Aleć wiecie/ że nie z każdego gniazda Orzel
 wyleci/ nie z każdego Orlecia Orzel rośnie: bo ich wiele/ iako kła-
 turalistowie piśa/ Orzel wyrzuci/ y często iedno tylko zostawia sobie
 Atoli szesliwie to było Chrystusowe gniazdo/ zgromadzenie Aposto-
 łow SS; bo oprócz iednego Judaśa/ wszystkie te Orlety/ w wielkich
 podróżach Orłow/ do światła przyuczywszy oczy swoje/ za Chrystusem
 już w Niebieście zaleciały krążyć y tam niezmiernym okiem/ na swia-
 tłość nieśmiertelna patrzą. Jest czego porównować gniazdu temu;
 boć to nie lada iako/ y w niejakimkolwiek gniazdie/ takie odchowują
 się Orlety. Różnych ja od tych Chrystusowych Orłat/ dwoie stabi-
 nych/ y niedoleżnych widzę orlatek/ które nigdy dobrze odchowane/
 wielkiem y zacnem Orłami bywały/ teraz w niedoleżne odmiemły
 się Orlatki. Naprzód duże ludzka/ która oślabiona przez grzech/ nie
 może na światło (które przy sobie ność roztępuje Chrystus. Lucer-
 næ ardentes in manibus vestris) patrzeć/ w oczy słońcu Sprawiedli-
 wości pożyć; nie może za Orłem/ to jest/ wabiącym Chrystusem/
 wypierzywszy się przez grzech z łaski jego wlecieć. Drugie Orle wi-
 dzę Herbownego Polaków/ nigdy sławnego Orła/ a teraz dla zepsó-
 wanych

Apoc. 21
Deut. 32.

hom. in
Matt.

KAZANIE I.

wnących obyczajów/ dla utraczonego męstwa w Synach Wyuczyny/ iako
iedno Orłatko opużzone/ zámioney żrenice/ dla straconey v postro-
nych Narodow sławy/ wypierzone dla odpádych albo raczej od Nie-
przysiaciół wydártych ták wiele práwie naylepszych Kráiom. A któż
by nie życzył sobie/ áby to dwoie orłatek/ to iest duże grzeżna y Wy-
uczne náše znówu odchowác y w wielkich odmiénie Orłow: Orle by-
nem ná to záložyc potrzeba gniazdo. A iákoż/ y kedy: Widz iak
Orlatko megdy polskie Syná Wyuczyny nášej Rázimierzá S. O-
nam prezentuie wrékách swoich Arzyż JĘZUSOW/ y herbowná
swoie Lilij: tu iego było wlocháne miejsce/ tu sie to Orle polskie
odchowáto/ tu w wielkiego Orła wrosto/ y w krotkim czásie do Wy-
uczyny Niebieskiej zá Chrystusem záleciáło. Wiedz ze y iá ná odcho-
wánie pomienionych wzryś Orłatek/ ná tym Arzyżu y Lilij w rékách
Rázimierzá S. / wygodne bárdzo wwie zechce gniazdezko! to iest
pokazuje sposób/ ktory nam podáie nie tylko w przykládzie życia swo-
go/ ále téż w Symbolách Arzyzá y Lilij Rázimierz S. ná odchowání
y reformácya ták duże grzeżney/ iako y Wyuczyny Nášej pomieniony

I. PARS.

Przez ten Arzyż y Lilij w rékách Rázimierzá S. rozumiec
Nabozenstwo do Arzyzá do Meki P. JĘZUSOWY/ y do
slyczney Lilij; to iest przez Pánnę. Duszá tedy ludzka/ ktora
zá grzechy pokutnie/ albo w Enotách Swietych odchowác y pomnozyc
sie chce/ nigdzie ná to sposobniejszyego wpatrzyc sobie miejsca/ y gnia-
zda nie moze/ iako w tym dwoygu. tu áffektá/ y myśli swoje naye-
czáciey obracác ma. Ze dwu okolicznosci Orle gniazdo / wygodne
iest Orlatkom do wychowánia. Naprzód; ze ná wysokich skalách zá-
klada go Orzel/ gdzie Orletá iego bezpiecznie zostáia/ táńże w prosta-
porastáia/ y pozycwienie swoje od Rodzicow máia: Druzá; ze to gnia-
zdo/ dla lepszego wzástu dzieci/ bywa miękko trawá/ siankiem/ albo
czym miękkiem wyślane. To wzytko naydzie y duszá ludzka/ ieżeli gnia-
zdo swoje zálozy. Naprzód; ná Arzyżu JĘZUSOWYM/ w Nabor-
zenstwie do meki iego. Arzyż álbowiem iest to pospolite gniazdo
wzytkich dusz ludzkich. Opisuiac prorok Ezechiel/ iákies wielkie cu-
downe drzewo Cedrowe/ między innemi okolicznosciami/ powiáda ze
ná gálezniách iego wśelkie ptastwa powietrzne zálozyły sobie gniazda.

FIG.

Ezech. 31.

In ramis eius fecerunt sibi Nidos. Prawdá iest/ ze tłumáczy to u pro-
rolá sam p. BOG o fáráonie; iednak swoim sposobem Anzyć toż
moze Chrystusowi Pánu: wśák go téż Oblabienicá do Cedru przy-
rownáá. Species eius ut Libáni, electus ut Cedri. Wysoka to drze-
wo CZYSTVS/ zwiázczá ná Arzyżu/ & ego cum exaltatus fuero.
wysoka to skalá. Petra autem erat CHRISTVS. In ramis eius fece-
runt

Cant. 5.

runt nidos, tu to wstykić duży gniazdo/ tu my sie/ y w tym gniazdziciel
 Ktoresmy z zasług Krzyża y Młeki JEZUSOWY otrzymali/ uro-
 dzili w BOGD/ tu też y wychowanie dobre naydziemy. Naydzie tu
 każda duży securitatem przeciwko pokusom odwodzącym od dobrego/
 od sążetey pokuty; bo rozpamiętywając Młeki JEZUSA/ możemy
 sie przeciwko pokusom stanie. Opisuie Jan S. śmierć Enochá y
 Eliášá Ktorą miał z Wiara S. pomiesć onych ostatnich dni/ opisuie
 zaraz y miejsce: to jest/ że tam cierpieć będą/ gdzie cierpiał CZY-
 STVS. Corpora eorum iacebunt in plateis Civitatis magnæ, vbi
 eorum Dominus Crucifixus est Co to za tajemnicá? NÁ to odpo-
 wiada Syluei: Altâ dispositione factum est, vt Elias & Enoch mori-
 antur in illa Civitate, vbi Crucifixus est Dominus eorum, vt ex eo lo-
 co mortem Christi ante oculos habentes, eorum mors fiat levis. Ma-
 drze Pan BOG porzadził, ie Eliáš y Enoch umierać będą, tam, gdzie wkrzy-
 żowany był ich Pan, aby wspominiac sobie ná meke iego, oni też mekney śmierć
 znietli. Podobnym sposobem/ gdy przyda ná cie duży pokutnioca
 pokusy ciągnąc do złego/ mieszkając/ zatrudniające summienie/ obcią-
 żające życie umartwione: obroć tylko szersze myśl y serce twoie do
 Młeki JEZUSOWY/ często wrażaj/ iáko nie często było JEZU-
 SOWI/ dla mizerney duży twoiey ták wiele trudności/ ciężkości/
 despektow/ bolow/ náwet y same śmierć ponieść; prawnie tym samym
 wzbudziš sie/ ábyś też ty dla niego przez krotki iáki czas/ ciężkości/ tru-
 dności/ pokusy mekney wytrzymać. Przynáie Bern: S. o sobie iáko w tym
 gniazdeczku ná Opoc CZYSTVSOWY vgruntowanym beśpie-
 gny. Premit mundus, premit corpus, diabolus insidiatur; non cado:
 fundatus enim supra firmam petram. Burzy sie świat, światło trapi, czáro
 zdráda gotuje, nie dam siez bom vgruntowany na mocney, skále, to jest w rá-
 nách JEZUSOWYCH. Ná to, w tym Gniazdeczku zostając/ to jest/
 Kochając sie w rozmyślánii Młeki JEZUSOWY/ naydzieš tu od
 Orlá Niebieskiego CZYSTVSA pewny pokarm y posiłek/ w pra-
 cych twoich duchownych. Piše Náturalistowie że Orzel/ ták iáko
 czyni Pelikan/ gdy sie trąfi iz dziatki iego od wielkiego gorącá om-
 dlewiąc/ innego sposobu nie mogąc znaleźć/ ostrym nosem ráni pierśi
 swoie/ y krwią swojá one zaskrapiając/ posila. Czyni to Zbawiciel
 náš CZYSTVS JEZVS doskonálým sposobem; bo kiedy duży
 zaskrawá myśli y serce swoie krwią P. JEZUSOWI/ to samo sprá-
 wnie w niey žal serdeczny nád bólami iego; ále ták/ Ktory przynosi o-
 raz z sobá/ y wdzięczność miłosná ku miłemu P. JEZUSOWI/ ták
 choynte Krew dla niey lejącemu; Ktora słodkość stoi zá nayl. pszy po-
 karm albo napoy/ y niezmiernie ná siłách duchownych one pokrzepia.

FIG

Apoc. 11:
hic.

S. 61. de
Vulnere.

ap. Mund.
Symb.

ap. Corn. o czym S. Greg. Simplex anima in vulneribus Christi nutrimentum
in Cant. quo conualeſcat, invenit. *Szczera pubejna duſa w rana ch IEZVS O-*
WYCH, nazywaie pozywienie ſwoie, ktorym ſie poſila W obiatwie mu Bie-
EXEMPL *gitty S. cztamy/ iako Pan IEZVS pokazawſy ſie tej ſwiecey/ przez*
nie poſlal pewne nauki duchowne iednemu Biſkupowi; miedzy ktore-
mi aby byl nie oſtal na drodze doſkonaloſci/ ordynował mu pokarm
y napoy duchowny: to ieſt Medytacya o Miſce ſwoiey/ y akty miło-
Reuel. 1.3. *ſci. Rogamus eum bibere pauillum aquæ: hoc eſt intimè cogitare*
c. 1. *amaritudinem Paſſionis Chriſti. Bibat ergo Episcopuſ aquam illam*
cum pane charitatis, & tunc confortabitur ad progrediendum in vita
IESV CHRISTI. Trudno wypowiedziec/ iako wiele ſwietych/ pobor-
znych duſ w tym gniazdzie/ to ieſt/ przez nabożeńſtwa do Miſci P.
IEZVSOWEY pieknie ſie odchowało/ y woliſzne enot SS. poroſło.
Tu nabył wboſtwa ſwego Apoſtołſkiego O. Ksią S. FRANK-
ſzek, tu cżytoſci ſwoiey: S. Kſeary Zbawia hac Malzonet: tu S
Elżbietą Krolewną Węgierſką cierplivoſci: tu Małgorzatą Krole-
wną Węgierſką wzgardy ſwiata; Ktora ieſze we czterech leciech bi-
dać w Koſciele/ a od Siſtry dowiedziawſy ſie/ iż ten co na Bazyli-
wſiał/ był Syn Boſki/ w Koſciele ſaraz pobierawſy do Arzyży y
blawiaſy go/ całe mu ſie wſytki oddała. Bardo to tedy dobre
duſy ludzkiey gniazdo/ na Arzyżu CHRYSTUSOWYM; do ktorego im-
L. 1. Spec. *mem wſytkich S. Achad: piſac/ na owe ſłowia Cant: 2. ſicut colum-*
c. 5. ap. Syl *ba in foraminibus petra, ta k ſie wpraſa: Plumefcat Domine IESV,*
Euang. T. *plumefcat quæſo anima mea in nido diſciplinæ tuæ, paſcat in forami-*
4. f. 819. *nibus petra & in caverna maceriz. Niech (prawi) poroſnie w piar-*
Panie IEZV duſa moia wgniazdzie cwiſzenia twego, niech ſie patie w roſſi-
dlinach ſkalisty ch, to ieſt w ranach twoich. Ma ieſze to Gniazdo Kto-
re prezentuie Kázumierz S. przez Symbola w reſtach ſwoich/ że ieſt
miſtko wyſłane: bo ſwiategłkami/ ſamemi prawie Liliami. Przyczyna
ie że do poprawy życia/ do nabycia enot/ wielce ſkuteczna ieſt Miſta P.
IEZUSOWA/ ale ieſze y przy tej/ ponieważ ieſt obiedum ſmutne/
bywa na czas melankolizna duſa: otoż dla lepszego wczasu/ Lili-
podanie Kázumierz S. to ieſt pokazanie/ iako przyczyna trzeba duſe ſwo-
ie do Klabożeńſtwa ku Przen. Pannie; do ktorego przyniezona/ wſo-
to/ ſzczęſliwie y beſpiecznie/ niczego ſie nie boiæ/ żywot duchowny
Cant. 2. *promadzi/ iakoby zoſtawiała w poſrodku Liliowego ogrodu. ſicut ſi-*
lium inter ſpinas, ſic amica mea inter filias. A ſatym nabożeńſtwa
ku Przen. Pannie/ moze ſie nazywać Liliowym duſ ludzki ch gniazdem.
FIG. *Ledwie niewyróżnie choćci pod figura wſy nas tego Diſnio S. Tenże*
bowiem Oblubieniec Wiebieſti żywot Kłaſw. Panny opiuſac/ przyro-
wywa

wyhy
vus
nica
Prze
ckim
łaſta
ſom
pozn
Klaſ
ſta/
ccru
Amb
triti
Mac
zem
preſ
ſe/
doro
duch
w d
gnit
oſwi
kocha
ma.
kaga
nabo
verla
Ona
Prze
gdy
Bo/
zctry
mna
la:
zbaw
Pam
poni
nos
B
zdo

5

ap. Corne.

SENT.

Mūd; Sym

EXEMP.

L. 10. de
laud. v.

II. PARS.

nam ięszę pokazać swego życia przykładem/ iakoś sie też w tymże
 gniazdku wychował. Przysiąć wszytek świat Chrześcijański/ że to
 Orłatko Polskie/ Syn ten Honoru Polskiej/ wyrosł pieknie na praw
 rodzimego/ wspaniałego Orła/ osobliwie w doskonałości Chrześcijańskiej
 że słusnie nazwać się może. Aquila grandis magnarum alarum.
 Nie móg prawie żadnego o cności czystości piszącego *Authora*, któryby
 nie wspominał męznego aktu S. Różimierza. *Malo mori quam fa-*
dari. Wole umrzeć, niż zkałać czystości mojej: ani o nabożeństwie tu pr
 pannie traktującego/ któryby nie tchnął hymnu Różimierza S. *Omni*
die. Orzeł ten Mistyczny wyrażał na sobie/ osobliwie cztery wola
 sności Orła. Naprzód: Orzeł nigdy całego polowu nie sie/ ale
 słabszym zwierzętkom zostawia. To wyrażał na sobie Różimierz S.
 przez osobliwą y Królewską na Wbogie y Szpitala szkodrota/ tak że go
 Dycem pospolitym Wbogich zwano. *Powtore* Orzeł/ kiedy mu iest wole
 ti głód y miserya/ z białego białym się stać. A przez coż y Różimierz
 S. ślicznego kándoru pánienstwa doszedł: tylko przez dobrowolną
 miseryę: gdy niespaniem/ albo twárdym na páwómmenie spiánieniem
 dyscyplinami/ postami/ płaczeniami długimi/ trapił Ciało swoje. *Pr-*
trzecie. Orzeł ma wielkie w podobanie w słońcu: Niczego bardziej
 stre oko Różimierza S. tu ięszę żyć nie pragnęło/ iako przez
 boskie kontemplacye/ na Słońce Sprawiedliwości BOSA swego
 nie pátrząc: a że Ciałem ięszę zasłonięte oczy/ w doskonałej iasno
 ści widzieć go nie mogły/ przynamniały *in specie* napátrzyć się go nie
 mogli: to iest lub *speciebus Eucharisticis*: dla czego (iako historia
 życia tego opiewa) z wielkim nabożeństwem/ Augował sam do N
 S / Błagac przed Niasw: *SARXAMENIUM*/ a gdy w noc
 nie mógł do Kościółła wnieść/ cicho przed drzwiami Kościelnymi/ pa
 dał krzyżem na modlitwę. Następnie, trąca się Orłowi/ że z wiel
 kiey chciwości tu słońcu/ zbyt wysoko lecać/ dla popalonych od wiel
 kiego gorąca strzydel/ wpada y umiera. Czegoś podobnego żył
 sobie/ S: Aug. uważając owe słowa Boskie do Mojżesza. *Non vide-*
bit me homo & viver. zawołał S. Doktor: *Moriar Domine mori-*
ar, vt te videam. Niechże Pánie umrę abym cie obaczył. Mógł podob
 nym nieco sposobem y Różimierz S. zawołać: gdyż z wielkiej mi
 łości tu BODU y tu cności czystości/ odstąpić cie nie chcąc/ śmierć
 sobie raczej obrał/ y przez to do widzenia p. BOSA spieść rze
 Malo mori, quam fadari. Silaby gąsu wzięło gdyby przyszło wy
 leżać wszystkie Cnoty/ ktoremi ten Orzeł Mistyczny/ iako piorami
 ślicznymi przyozdobiony był. Tylko już obaczyć należy/ że nie gdzieś
 indziej wychował się ten Orzeł tak pieknie/ tylko w gniazdku Arzo
 ża y

Blin. 1. 10.
c. 3.

Soliloq.

żá y
wey/
świado
BOS
wyróż
lich z
Spraw
Krolo
iach y
sobie
gdzie
JAZ
to wy
zaráz
tego
Bath
dzie
Maz
creta
żal/ iz
Pánni
lewicz
żowan
Konne
cach y
to zgo
fal/ e
naboże
cami y
Różim
tu/ gd
bioney
affekte
nieroz
dobreg
ten M
ny. C
fi Bo
przem
pliwos

żá y Lili/ to test przy nabożeństwie osobliwym tu moce JEZUSO-
wey/ y tu Przen. Pánnie Jezeli o tym wyrażniesz/ iáko o tym
świádczy Historya życia iego. Co do nabożeństwa tu Moce P. JE-
ZUSOWEY; tã że wstãwicznie myśl S. Panisicã zabawiona bylá/
wyrażnie mamy. In Christi contemplanda passione assiduus. Já-
kich zãs skutkow przez to dostąpiłá duszá iego/ iátwo sie domyslić!
Sprawdziło sie ná nim dáleko lepiej to/ co niegdy ná Dworzáninie
Krolowey Murzynstey: ten ieszcze nie wierny y w dworstich obyczá-
iách wychowány/ iádc w drodze ná wozie/ nie próżnne/ ále czyta
sobie nabożną Ksiázkę/ to iest Proroká Izaiaszã á gdy ná słowá przyszedł/
gdzie Prorok pod figurã owieczã iducey ná rześ/ opisuje Młot P.
JEZUSOWEY/ gdy zrzãdzenia Boskiego/ trãfil ná Dyakona ktory
to wytumãczył/ y dobrze przelożył cãłá Młot P. JEZUSOWEY/
zãraz sie wšytek odmienił/ y o Chrześ S. prosił. O iák odmienne od
tego choć ieszcze ná ten czas niewiernego Dworzáninã/ ná Dworách
Bátholickich obyczáie! coż teraz v drugiego wšlãtule/ w kiefeni nay-
dzień? tylko iádaiãkie/ bliźnierskie Ksiázkę? kultáyskie Mácháwelow/
Mázarynow; bezcenne Sformionã/ álbo pod fałszywym imieniem Se-
cra Alberti M; niepotrzebne/ Kámlow Algerydy: á Boże sie po-
żał/ iż sie pocieráia ná czas o Rozáncie/ y Swiete Ksiáżeczki o Nãswi-
Pánnie/ wiedznyjše schowániu. Wštydz sie Dworsti Polaku/ Kro-
lewiczã Polskiego/ pãtez co zã Księgá iego/ CZYSTEVS Wšry-
żowány. á nie dziwny sie że też obyczáie iego swiete/ á prãwie Za-
konne; ktorych y podobienstwã nie naydzieš ná terãżnieyszych Pálá-
cách Pãnstich/ Krolowskich. O iákobys Báżimierz S. (gdyby sie
to zgodziło z Stanem twym błogosławionym) Krwãwemi Kzami plã-
kał! obchodząc Páláce/ swiętá twojá czystość/ wštrzymieźliwość/
nabożeństwem poświęcone! teraz nieczotãmi/ piãnstwãmi/ bliźnier-
cãmi Wiãry S. zgwãlcone. Co sis/ zãs tyż nabożeństwã/ ktore miał
tu/ gdy y v postronnych Narodow sławny iest Báżimierz S. z plu-
bioney Pieśni swoiey Omni die: Ktoż wypowiedzieć może? iákim
áfektem codziennie powtarzálá duszá iego/ te słodkã Melodyã; po-
dobrego/ byđz nie moge. Wšytká ozdoba Enot/ w ktora sie przybrał/
ten Mistyczny Orzel/ przypisac sie má po BOSV opiece przen. Pã-
ni Boskiej/ nie máš nic w nim/ tylko pokorna żebránná y prośbá u
Przen. Pánni o rozmáite Enoty/ pokory/ posłuszeństwã/ czystości/ cier-
pliwości/ wšgãrdy swiętã. Już tedy iasna y to/ że ten Orzel Pola-
ni

Reu.

AG. 8:

FIG.

III. PARS.

Apostrop.
an Polon.

ſti Krolewicz S. przy Krzyżu y Lilię wychował ſie/ y nam na ſobie
 dał przykład/ gdzie/ y iako duſze naſze chować/ odżywiać mamy.
 Wte godzi ſie zapominać y Ciebie ſławy megdy y Narodow Or-
 le polſki/ Oyczyzna naſza/ teraz zewſad/ z ſławy y fortun oſtubany
 prawie Orlecko opuſzczone/ wzgardzone. A ktożby nie życzył/ żeby
 ſie znowu w wſpamiętego odmiemlił Orła: y my Wbodzy Zakonny
 przyznaiemy/ że pod twemi ſpoczywamy ſrzydlami. Zginieſz ty od
 Heretyckiey albo Poganskię reſi/ y my albo gineć/ albo wſtepować
 muſiemy. Wſcie ta na odchowanie Ciebie/ od Kązimierza S. oſtawie
 gniazdo na Krzyżu y Lilię/ ktore w reſach tego widze. Aryż me
 znaczy Nabożeńſtwo ku BOGU/ Żarliwość o Wiare Swiętą/ o Sta-
 nu Duchownego Konſerwacya: Lilię zaś mecz znaczy ſzerokość wia-
 noſć ku poſpolitemu dobru/ w radach publicznych. Puki była w Sy-
 nach Oyczyzny żarliwość o Wiare/ kwiitneſt polſką w ſławę y mo-
 ſtwo. O Kzymian (iako piſze Varro,) w Senacie ſawoſe nappierwſy
 punkt bywał o Wierze: Czynili to y naſi Polacy na Seymach: gdy
 na Aryanow prawda ſtanowił: Czynili Krolewie: gdy Woyny ſwie-
 z tego końcā poczynali: tāt Kązimierz oſtātni Kral z Linię Ką-
 mierzā S. gdy ſie na Moſkwa wyprawował/ ſlub naprzod na
 gnanie Aryanow publicznie w Koſciiele P. BOGU oddał. przeſtā-
 gāli Polacy kalendaru Lilię/ ſzerokoſci ku Oyczyźnie/ ku Pānu: Do-
 wna to o poletach przypowieſć/ że na reſach kądzeſo Sylachćica mo-
 Brol Polſki beſpiecznie ſpocząć: w radach nie zawiały ſie reſpektā
 dobrā wlaſnego/ albo wziętku; y puki to było/ puty Orzeł Polſki
 ſławny był/ Aquila grandis magnarum alarum. Teraz na tym Orle
 y iednego cāłego piorkā me naydziej/ w kądym kacie ſpuſkoſenie
 gemu: bo ten Orzeł zlećiał zgniazdā ſwego/ zlećiał z Krzyżā Bo-
 ſćielnego/ bynamniej nie obchodziło to ſtanu Sylachćickiego choć
 Aryż ten bārdzo nāchylał ſie/ to ieſt/ dobrā Duchowne wpaſały przez
 Związk/ w ruiny gły dla tryple/ quintuple hybernowej/ przez co Du-
 chownym Zakonnym Oſobom należyta gineła ſuſtenciacya. Wſcie lubo
 teraz po Stāroſtwoch/ po Dobrach Duchownych puſtynie/ iednā/ ani
 na ich Wioſti iakakolwiek dyſtrecya/ nie wważā tego Pānowie/ ani
 Stan Kycerſki. O Kązoney zaś Liliowej ſzerokoſci ku dobru poſpo-
 litemu/ ſkoda y mowić: bo iāwna rzecz; że dla ſtrytych praktyk/ dla
 wlaſnego intereſſe, prawie Oyczyznā ginie. Wiedzi tedy Orle polſki
 że choć to ſakcyantow głowy/ lub na Liliach Cudzoziemſkich/ lub na
 złoćie poſtronnym gniazdo ſćieła/ wſpołoieme tej woyny obiecuiā/ ty
 iednā me wroſnieć/ y wſpēm zniſzczyć/ albo zginieć/ ieżeli do
 Krzyżā y Lilię/ to ieſt do żarliwoſci o Wiare/ y Koſcioly / do ſze-
 roſci

roſci
 B O
 nie p
 dmeā
 nego/
 opowi
 Me lis
 nych
 cyach
 v Her
 belgā
 przyia
 kiego
 lwoſci
 dzoſci
 Gupā
 w ktor
 gā Po
 ſkiej
 dno w
 Kātol
 Boſkie
 Zakon
 tego p
 Mātk
 bliwie
 tyckiey
 mepr
 odr
 bo

Nidus Aquila,

rości nie wrociś sie tu Oycyznie y Krolom. Pamiataj że Pan
 B O S Asyryjskie hac Pogańskie Krolestwo puty trzymał / puki
 nie przyszło do profanacy zbiorow Kościelnych / dopiero gdy zniwersa-
 dnieami Báltazar ná obráze Bostę zázywác poczał naszyma Kościel-
 nego / B O S nie odpusćciel tego / ále przez Proroka zgube Krolestwa
 opowiedziat / y dopusćcił. Divisum est Regnum tuum, & datum est Dan. 7
 Medis, & Persis. O iák wiele teraz w Oycyznie Kłásey Kościel-
 nych Rielihow / Monstráncy / Sustienel Klayów: Pánny w kontrybu-
 cyách pobrańz / ná zbytki / ná pulmiski / ieżeli nie ná co podleysego
 v Heretykow obroćcielo sie. Teżeli w tobie Kycerski Stanie / tá o-
 belgá Swiatne Bozých nie zápala ducha / y sercá nie dodáre ná Kie-
 prziaćciela / y ná sle Syny Oycyzny : iuż że (choćbyśmy mieli wšy-
 kiego swiata Woyská ná pomoc) zginelo Krolestwo / wzor niegdý zá-
 lwości o wiáre S. Nie trzebáći Orle Polski bútać gniazdá v Eu-
 dzoziemcow / v sasiádow / bo éiż sami ámnie sá z niebezpieczeństwa twego / y
 Gupáia ná oskáteł piorek twoich : w domu masz stáre gniazdo swoje /
 w ktorým sá wychowal / á masz go w rekách Orleciá twego Krolewi-
 cty w rádach publicznych / á naprzod odrzućimšy respektá wšytkie / ie-
 dno wes przed sie / to jest / iáwne niebezpieczeństwo vpadku Wiáry S.
 Kátolickiey w ták wielkim y zacnym Krolestwie / zubożenie Domow
 Bostich / zelżenie Sakramentow SS. rosproszenie ták wielu Bápłánow /
 Zakonnikow / y Zakonní / ktore pewnie zá táka ruina idzie : á bádż
 tego pewien / że B O S doda nowego sercá / iż zá pomocą tego / y
 Mátci JEZUSOWEY / á przyczyna SS. Pátronow twoich / oso-
 bliwie dżisieyszego Bázimiersá S. bez wšelkiey Schizmatyckiey Zere-
 tyckiey / Pogańskiey pomocy / wšelkim Oycyzny y wolności twotey
 nieprzyściolom daż odpor / y znówu w wielkiego sławnego Orlá
 odrodziś / odnowiś sie. Renovabitur vt Aquila iuventus tua
 bádżieś Aquila grandis, magnarum alarum ná obronę Wiáry
 S. / Páná / y wolności. Mocen jest B O S / zá renowácy
 żarliwości twoiey tu Wierze S. renovare antiquam
 potentiam brachij sui, że vnus ex vobis persequetur mille, & duo fugabunt decem millia, Já
 przewodem dżisieyszego Pátroná twego
 Bázimiersá Swietego Krole-
 wiczá Polskiego.
 Amen.

b

Ascen.

Ascensus Purpureus duplex.

Albo

Kazanie II. na Święto KAZIMIERZA S.

gdy go przypádmie w Niedzielę Miesopustna.

Ecce ascendimus Ierosolymam. Luc. 18.

Wá ná wysokie y chwalebne Máiestaty wstępy/ dnia dzisieyego odpráwnia sie. S. A. Jeden CHRYSTUSOWY drugi Kázimierzá S. Pátroná R. P. Máiestat niby Chrystusowey chwaly/ było owo Jerosolimskie Máisio/ w którym JEZUS dla zbawienia náшего okrutna Mękę pod-

Ioan. 11.

clarificatus est filius hominis. Do Máiestatu káżdego/ drogá/ gradusy bydz powinny. Ascendimus Ierosolymam. Do Máiestatu na który dziś wstępuie CHRYSTUS/ takichy gradusy były? gęsty

Cant. 3.

w piśmie S. pod figurá Salomonowego Máisiatu Feculum sibi Rex Salomon. Ascensus eius purpureus. według Bedy Sangui-
neus. mors & passio Christi: tá drogá/ te stopnie były do chwale P. JEZUSOWY/ po którą do Jerosolimy wybiera sie. Drugi Kázimierz S. odpráwnie wstępy/ nie do ziemskiej/ ale Wiebieskiej Jerosolimy ná Máiestat wielkiej chwaly swojej między Swietem Bożem y on tákże po Salomonowych iako Krolewicz/ po Chrystusowych iako wierny náśladowca iego/ idzie stopniach; bo po purpurowych stopniach cały żywot tego S. Paniecia/ może sie názwać Ascensus Purpureus, nie tylko dla ostrego Życia swego/ dla wsiawicznego do Nie-
b. JEZUSOWEY nabozeństwa/ od którego myśli iego purpura Brwi JEZUSOWEY zafarbowane były; iż mogło sie rzec o nich. Come Capitis eius, sicut purpura Regis ale osobliwie że w purpurze Brwi lewskiej/ w stanie ták wysokim páńskim zostájac/ ták wysokiey chwale Máiestatu godnym sie stał; y pokazał to ewiátu/ że nie jest niepodobna tej świątobliwości/ ktorey wielkorzy w cyhrych/ ná pustymach/ przez dlugi czas nie dostapić. Nowił Chrystus. Ecce ascendimus. in plurali bo wiedział/ że oprócz iednego zdrajcy/ reszta tego kómpána/ tymże prawym gośćńcem/ mieli Máiestatow chwale Wiebieskiej dostąpić. Ale Kázimierz S. wstępujący dziś/ nie wiem czy rzecze do nas ter-
źmiej

Cant. 6.

domin
bez w
dobna
y grun
albow
Świe
rze t
przep
drog/
do zier

świecy
poyzry
nator
kiedys
Enoty/
mele/
wstępek
drey
Możesz
dzim
postro
świec
fami
puro
ieft/
stich
kluzi
na Wy

B

fami

ekach/
imagin

enotli
ocham

soce/
sie im

to inny
ściwen

dy: m
domin

bez w
dobna

y grun
albow

Świe

rze t

przep
drog/
do zier

Ascensus Purpureus duplex.

11

świecących polaków Ascendimus. Obeyżrey ieno sie Bążimierz S. pozrzyj po Purpurowych gościach/ po Dalcach Krolewskich/ Senatorstkich 2c. po młodzi Szlachetney Polstkiej. bywały wprawdzie kiedyś w Polgze Pałace Krolewie Ascensus Purpurei do Niebá/ do Cnoty/ doskonałości; chowały sie w nich czyste Kunegundy/ Sálomele/ Bolestawowie/ Pudici/ Szodre Jádwiigi: teraz zaś iák Łázarsz wstrzeżonego obaczyć Paniatko skromne/ páná bogoboynego; przez drey Sardanapala, Wenerę, álbo pánstwy mieścące, Cleopatre naydzieś. Możesz Bążimierz S. o nich rzec; Neq; viz veltre, viz mezi; nie dzw też/ że y sławá Polska ktora niegdy ná wysoki v Narodow postromnych stopni reputacyi była/ pomizona zostála. Twoie dziś sámitie. Atoż dla was w Życiu Bążimierza S. pokaze ten Purpurowy gościniec; Którym on do Jerosolimy Niebieskiej dośedł: to jest/ powiem y pokaze ná Krolewicu S. iák y w naywyższych Pánstkich stanách/ macie sposob dostapienia Swiatobliwosci. A ná konkluzyi Razania przypomnie o drugim Gościncu; przez ktory pomizoná Wyżyna/ do dawney mogła by sie wrocić sławy.

Is. 55

Bardzo sie myla w rozumieniu swoim owi/ ktorzy gdy imp. BOS I, PARZ ná świecie purpura drogo wsciele/ to jest da sie im vrodzić z sámiti Krolewskiej/ Xiążcey/ Senatorstkiej/ Szlachetckiej/ w dostatekách/ pośánowaniu/ w wozách; nie dyskretnie zátwożywszy soba/ imáginia sobie iákoby iuż niepodobna im Niebá dostąpić; pobożnie vchánowiąc sie; dla tego siła ich bywa/ ktorzy porodżywszy sie wysoce/ z tego samego że Paniatka/ pozwalają sobie czego tylko záchce sie im; iákoby to inśe przykazanie Boże dla pánów bylo, álbo iákoby to inny ich p. BOS sódzić miał/ nie ten co y vhogich: niech Mościwemu kto zgáni y rzecze: Szpetne to twoie obyçaié pánie Młodny: wśytkim wobec powiedziano. Sub te erit appetitus tuus, & tu dominaberis illius. Czemu to po Turecku życie/ bez boiáźni Bożej/ bez wśtydu? Odpowiadają: do Mníchow to należy; gdiś to po y gruntowney dostapić Cnoty? Jest to omomienie wielkie sámiti Krolewskiej/ álbowiem w káżdym stanie/ byś też pánem całego świata byl/ możesz Swietym zostac. Purpurowy ow Gościniec/ bo przez czerwone Młodrze Którym p. BOS lud Izráelski z Egiptu do Ziemi obiecány przeprowadził. Wważając Hugo Card. Názwa/ że byl figura rożnych drog/ ktore ludzic żyjący w rożnych stanách przez morze tego świata/ do ziemi obiecány/ to jest do chwały Niebieskiej, odpráwsia. Ra-

Gen. 4

FIG.

Ex. 14

M. 138.

Ebl. de
Vocari.

perł. Abb. twierdził, że na wderzenie lasti Mojżesowej w morze Gie-
wone/ nie jedną drogą wziętą się/ ale na dwanaście części rozsta-
piwszy się morze/ dwanaście pokazało gościńców. Jest tego y fundam-
ment w piśmie S. Divisit mare rubrum in divisiones. Podzielił mo-
rze czerwone na części. Co są tajemnice! Ale dosyćże było jednę drogę
wziąć drogę ludowi onemu/ Tajemnice w tym opisał Hugo. Chciał
tu pokazać p. BÓG/ że nie jedną drogą/ nie jeden stan do Nieba
ale tyle jest dróg do Nieba/ ile stanów na świecie. Dividit DEVS
mare in divisiones, quia facit de mundo transire ad calum diversis
modis. Jakoby rzekł: Na świecie są różne stany/ Stan Duchowny/
Stan Świecki/ Stan Żonny/ Stan Kyclerki/ Stan Wianienści/ Ma-
żeńści/ Wdowi/ Stan pański to jest bogatych albo ubogich/ Stan Kzemi-
śnicy/ Stan wyrobkowy: W każdym z tych pokazał p. BÓG drogę
y sposób dostąpienia Nieba; co nawet y przykładem swoim/ CHRY-
STVS pan/ tu ięże z ludźmi konwersując/ potwierdzić raczył
iako dowcipny wąża Mays pisać o tym. Disposituit CHRISTVS ex-
emplo suo, Sanctificare omnes vocationes & Status variarum perso-
narum, voluit ex Virginali Sanguine assumere humanitatem, ut in-
carer; quanto amore Statum Virginitatis prosequeretur: Voluit
stare nuptijs in Cana Galilee, ut nobis indicaret vocationem Ma-
monialem gratiam quoq; sibi esse. Natus in praesepio, primos
pit pastores & agricolas, ut ostenderet, quantum amaret eos, quibus
bore manuum visitant. Conversatus deinde cum Principibus Syna-
goga, ut spem salvandi animas & illis daret, qui in honoribus &
divitijs instituti sunt. Ad stellas extulit fidem Centurionis, ut toti ma-
nifestaret mundo, ipsos etiam Milites posse esse sanctos, neq; Profes-
sionem adeo periculosam posse praedicare ei, qui cingulo militis Chris-
tiani non renunciat. Upodobato się CHRYSTUSOWI swoim Świątym
Przykładem potwiecić Stany y powołanie rozmaite. Przyjął ze Kwi Pami-
śkiej Ciąto na się, aby pokazał iako się kocha w cności Pamiśskich. Był na po-
dług w Kłnie Gdileyskiej aby pokazał, że mu y Stan Matzonen miły. Po-
diwysy się, naprzód z wlogiem przywitał się Pamiśkami y Orazami, aby po-
kazał, iako się kocha w ludziach, którzy z prace rak swych żyją. Konwersa-
wał potym z Xiążętami Zydonskimi, aby oruche wzięt dostąpienia zbawie-
nia, y tym którzy w godnościach na świecie zostają. Aż do samego Nieba wy-
nosił Włarę Senniką, aby wszystkim Świątu obiawił, że y Żołnierze, mogą być
Świątemi, ani Stan ich tak niebezpieczny, do zbawienia im przeszkoda być nie
może, jeżeli nie pogardzają prawem Bożym. Jednąk tenże Author twierdził
że lubo ten Purpurowy przez morze czerwone gościńcem był Sigura węgier-
skich Stanow; przecież naysobliwiey quaderne Stanowi Purpuratorowi
to jest

13.

lóc: cle:

Sep. 19.

21 COR 11

Pr iſca.
F. m. c.

II. PARQ.

dusze swoje wprawił. Miał wielką ten Święty powagę w wszystkich
 Dworskich/ nie tylko z Krolewskiego Wrodzenia/ ale y z świętych oby-
 czajów; tey imie Panieta żązywają na pogarda/ na zniewagę niższ-
 go wrodzenia ludzi: znieważa drugi/ choć y Szlacheckiego wrodzenia
 flugi iako wśnächtow iakich; żązywiał tey Powagi Różmierz S. ale
 nie tak; bo powaga y przykładem swoim/ wiecey niż słowami Dwor-
 skich swoich defektá korygował. Pokorá iego iaka? Wstydza się ter-
 raz do Nigdy S. Paniatka posłużyć/ y owsem nie Paneca to teraz/
 nabożnie w Kościele zachować się/ ale obżierać się/ śmiać się/ gadac
 w Kościele/ to teraz Pansta. Krolewiczá S. zabawa naymilša w
 Kościele/ z Kieża. Sapius cum in Templo quam in Palatio, sapius
 inter Patrum linteatorum choro, quam amicorum Regionumq; Aulico-
 rum videres. Wspomni ktoś o sukcesyji temu należący na Krolestwo
 Węgierskie/ o iako zawstydził się tey mowy? y wymawiając się rzecze:
 Na Krolestwie nie iakomy ani godny/ na imię mnie Pan BOS siwo-
 rzył/ ktore CZYŚCIVS Miska nam swoją zgotował: jest co z sa-
 mym sobą czynić/ á nad sobą y zlemi swoim Monnościami Panem być.
 Rządzenie Krolestwa/ wielkiej mądrości potrzebuje/ y cięśka p. BO-
 GD liczbá za nie/ y przygod na nim rozmaitych pełno. Tak go o-
 prawil/ sam się pokorá y wżárda samego siebie y części świeckiej/ do
 lepszego Krolestwa przyprowadzić. Wprawił y w drugą Koleją/ to iest
 Czystości S. dusze swoje/ w Purpurze/ wcale iey dochowywać/ y o-
 wsem potomnym wielkom zostawił dokument/ że zgodzi się Purpur-
 stan Krolewski z Czystością/ iako lilja z czerwona Kozą: przeto o tym
 ktoś napisał. Calitas cum Purpura, rosa nubit Lilio. Y owsem wśle-
 kie staranie ktore miał około tey Cnoty/ iużto przez pilnowanie ogu/
 vgu/ iuż przez posty/ dyscypliny/ na twárdym marmurze syprania/ o-
 sobliwie przez wślawigne rozpamiętywanie krawicy Meki JEZVSOMY/
 to Purpurze iego Krolewskiej/ wistšej Ceny y okazalo-
 ści dodało. Ma to Purpurá/ że przy drugiej położona/ iakiejś o-
 kazalności oney przydać. Z tad did. saued. hcae nauczyć/ iako zaeno-
 ści przedkow swoich przyczyniac mája Sukcesorowie dziełami swoich
 mi/ namálował Symbolum dwá postawy Purpury/ napisałowy Lemma
 Purpura iuxta Purpuram. Różmierz S. Kiedy ta na serce y myśl
 twoje zafárbowane Purpura Meki JEZVSOMY/ na ciáło pod
 Purpurą Krolewską zbrożone/ od pastow/ cylicy/ dyscyplin/ paniecy
 trwá/ zápátruno się/ czyli nie dáleko lepiej napisać moge/ nad toba Pur-
 pura iuxta Purpuram, to iest/ krawicy czystości twojej/ przydać o-
 zdoby Purpurze Krolewskiej Stanu twego/ Ascensus eius Purpureus,
 V. Purp. Pise Popise. in vita Aurelij Imperatoris. Ze na Capitolum w Kościele

Skarg. in-
Vita eius.

P. Lucas.

SYMB.

ap. Mund.
Symb.

V. Purp.

le Jo

Ascensus Purpureus duplex.

19

APOPHTE

Thro 4

le Jowisza był iakiś płaścz purpurowy / przy którym gdy Aureliusz
 Cesarz / y inni Rzymianie Miastrony / Purpury swoje prezentowały /
 wszystkie zaraz w jeden kolor podły y bary odmięły się. Przed twoim
 Purpura Różmierz S. przed twoim światem w Paniecyim stanie życia /
 presentum ia purpury Paniet terażniejszy polski: Ale widzę. Mu-
 talus est color optimus odmiennych obyczajów życia / y edukacya ich
 od twoiego: bo miasto nabożeńców / nieśromność w Kościołach / pa-
 dalsz Brolewicu S. przed drzwiami Ratuś drálního Kościoła na twarz
 twoją / oni w Kościele samym / y przed oblicznością Wasz: SARRA-
 MIETIV żarty / a czasem nieuczciwe / stroja. Co za wężliwość Rá-
 pląskiego / Żakonnego Stanu: y owsem purpury Polskie teraz naye-
 wielszy nieprzyjaciel stanu Duchownego: Jedni knia prawą na Sey-
 mitach / plebs do Baptystów przesłuszając / drudzy dobrą duchowne
 wojniac / albo spustoszenie ich widząc / na radach publicznych nie zabię-
 gają temu. Miasto sromności y czystości / wśelaka rozpustła: y o-
 wsem / skład o publicznych zgorzeńcach / cudzołóstwach / violencyach,
 sychać / tylko w Domow pańskich. Miasto postów twoich Brolewicu
 S. piląty / swywojne konwersacye. Pod twoim Purpurą / Elicium
 zkrwawione: na ciebie / na twarzy Purpurą Paniecego wstyd: V-
 ra / albo larwa Miesopustina / wielka okazyja albo pretext do swoywo-
 ni: na którą lamentuje S. Carol. Scelerata larva, impugnatrices ho-
 nestatis & pudicitiae, omnisq; custodia, quam Christiani hominis a-
 nima intus forisq; habere debet, extrema ruina: zgoła tej Purpury
 mutatus est color optimus. A Genuj: rzęczenie: lepsze to sąsy by-
 wały / natury do dobrego sposobniejszy: Odpowiada Amb. S. Cogno-
 scamus illos, non natura praestantioris, sed observantioris, fuere. To
 podobno edukacya ledziaka? y to bydz może: ale przecie pospolicie z
 jednego źródła woda pucie z Różmierzem S. to jest / dostaniecie się
 na edukacya swoje Akademii Brakowskiej Professorow: pod ktoremi
 y Różmierz S. (iaki był Długosz Doktor / Kanonik Brakowski) wy-
 chował się tak pięknie y światobliwie. Rzęczenie: że nie mamy przy-
 kładow dobrych? y to bydz może: Macie oto przed oczyma Rá-
 żmierz S. wzor życia Paniecego. Reformuy tedy Młodzi Polskie
 na wzor tego obyczaje twoje: A jeżeli niemożesz albo niechcesz tak wy-
 soko wstąpić per Ascensum Purpureum, pragnamciy w jednym naę-
 gorwane słow Różmierz S. Malo mori, quam facere, w kądych
 okazyjach świeckich / pamiętać na to / brzydzić się grzechem: a tak lu-
 bo żyć będąc w Durpurze / w Paniecyim / dostatnym stanie / życie two-
 ie stanie się Ascensus Purpureus do Jeruzolimy Niebieskiej.

Mani de
 Bacchanal

Ecce ascendimus Ierofolymam. Jeszcze trochę pokaze Ascensum
 Purpureum, Stopnie czerwone / po których Książmierz S. pomżoney
 Polscy / do dawney między Narodami reputacyi drogę pokazuje. Wiel-
 kie ma podobieństwo Nąga Polska do Jeruzolimy. Ozwie się padon-
 bno polityk y rzecze: czy nie dla tego / że iak w Jeruzalem / tak w
 Polsce Żydow pełno: onym scelera wchodzi / oni pożywienie Chrze-
 ścianom odiełi; a co nayboleśniej / iuż znaleźli się Panowie / tacy /
 którzy Żydom ciele kluge w Arende puszcili. Żyd Pysarzem / Pod-
 stąbim / Sedzią Chrześcianiną; przeciwko wyraźnym Constitucyom
 Synodałskim pod Wzrykiem Arcybiskupem wymownym / przez trzech
 papieżow robotowanym. Iudaei in segregato loco Civitatis, vel Villae
 habeant domos. Prohibemus, ne servos, ancillas Christianas, die noctuque
 in suis domibus, retineant, neque ad recipiendum telonium, seu aliquod
 publicum Officium, aliquatenus assumantur. A nie wielkysy rzecy
 dopuszczacie się? Kiedy me na dzień / ale na rok / na trzy / Panami pod-
 danych swoich Żydow czynicie. Zgubił BÓG faraóna / iż lud jego
 wybrany z tym ludzioru niewola dał; bać się trzeba / żeby y Pol-
 skę BÓG o ten łacis nie zgubił. Leć imie jest piśmiejse podob-
 ieństwo. Vocabitur Ierusalem Civitas veritatis, Mons Domini Exer-
 cituum, Mons Sanctificatus, mowi prorok. Polska nąga była Ier-
 Civitas veritatis, dla żarliwości o Wiare S. mons sanctificatus, dla
 wielkiego Nabożenstwa. Mons DEI exercituum, Woyska polskie / by
 Woyska BÓG / których Panem y Wodzem był sam p. BÓG
 wielkie im dający nad Nieprzyjacielem Arzyż S. zwycięstwa. Sta-
 wne było Jeruzalem / sławna y Narodow była Polska cnota / odwaga / na-
 bożenstwo. Do sławnego owego Jeruzalem / a iaka drogą? Ascen-
 sus Purpureus: przez czerwone morze przeprawować się musieli Ży-
 dzi. Tak y Polska nąga / do wielkiej sławy / między Narodami po-
 słonnemi przyszła była / nie przez co innego / tylko per ascensum pur-
 pureum / przez czerwone pole / odwagi Kycerską Polskiego: y owsem
 że tak rzekł Brolestwo nąge / było to iakoby czerwone Morze / w
 którym Otománskiemu faraónowi / numby do Ziemi obiecanej innych
 Państw Chześcian /ich przebył / wprzód się odhynę potrzebą: zowie
 się to Brolestwo Antemurale Christianitatis: Teraz iakos ten Ascen-
 sus purpureus, odwaga Synow Koronnych zblakowała; Wieccy Pa-
 niat polskie po weselach / niż na wojnie: Ato wofarzy zginali: Chur-
 dy pachołeli: Bogo porabano / łogo zabito na polityce / na pojedynku
 Ato na suchoty / na puchline / od piłatyki zc. umarli: Paniatko. plu-
 res occidit gula quam gladius. A ktoż Książmierz S. Paniatom / Nio-
 dzi / y Kycersku Polskiemu / na poprawę Stáropolskiej sławy / po-
 kazuje

Conf. Sy-
nod. We-
zyk,

Zach. 3.

Łażn
o M
Ktory
dycy
dosę
Łaza
tam
rybo
poty
odw
tow
nim,
Rám
mori
żimi
Con
och
stwor
Purp
roncy
dwá
y d
ro
t

Ascensus Purpureus duplex.

17

Różnie Ascensum Purpureum, krwawą drogę/ zółca odwagę/ męstwo/
o Wiara S. o Oczyszcz. Nie mogło to Panie dla młodych lat w
których umarł męstwo Polskiego przykładu zostawić/ oprocz iedney expe-
dosie szcuple Woysko/ na liczne Moskiewskie Woyska przez rzeka po-
kazawszy sie cudownie przywodzi/ y nierazko także sie potykać. Py-
tam sie ja tu/ Gemu Bążunierz S. iako ow niegdy Anyol Sennache-
rybowe Woyska/ sam á sam nie woiuie/ ale tylko Woyskom Ciągym/
potykać sie także bydy może? że przez to chciał polakom męstwo y
odwagę Staropolsko przypominieć/ ktorey on modlitwami swemi go-
tow zawsze dopomoc/ byle tylko to męstwo z cnotą złączone bylo. Pli-
niu, & artes pisa/ że w iedneyże Ronce rodzi sie Purpura/ y drogi
Ramię Beryllus. Ioan. á Gemin. naucza że Berillus iest Symbolum Ti-
morie Domini. Jeżeli chce Rycersko Polskie przez modlitwy Bą-
Concha, to iest w sercach twoich nie tylko była purpura/ odwaga/
ochota/ do krwawego pola/ ale też y boiażn Doża/ cnota/ nabożeń-
stwo/ intencya dobra; dopiero w ten czas będziesz miała Ascensum
Purpureum przez krwawę zwycięstwa twoie/ będziesz mogła do da-
wney y Narodow reputacyi przysć. Jużes tedy Arolewicz S. te
dwa stopnie Purpurowe Młodzi Polstkie przetorowa/ y do Niebá
y do dawney Polstkie sławy Purpuratom Polskim/ Synom Ro-
ronnym pokazales drogę. Dirige gressus nostros in semitis
tuis; iedną przyczynę twoią/ aby przykład życia twego Pa-
niecego pamiętny był w sercach Polstkich/ y żeby one tu
násładowaniu Ciebie/ łaská Bostka wzruszyła. Spraw
y to aby Oczyszczá twoją per Ascensum Purpure-
um, po orzách y trupách skrwawionych
Nieprzyaciela swego/ na wysokie gene-
ralnego Tryumfu wstąpiła
Capitolium.

A
M E
N

C Pur.

Purpura in Cinere.

Albo

Kazanie III. na Święto KAZIMIERZA S.

gdy go przypądnie w Stepna Srodę.

Pulvis es, & in puluerem reuerteris. Gen. 3.

Luc. 11.

Je zda sie iakoś/ y sam czas/ y dzień Popielcowy/ dzisieyszey Wroczyssłości Kazimierza S. quadrować S. Wroczyssłość jest Krolewicz polskiego/ y za żywota y po śmierci/ częścią przez swoje modlitwy/ częścią przez cesorow swoich Jagiellonow/ tak długo na Tronie Polskim siedzących/ zasłużonego: chęcią Wroczyssłość ta y Krolewstwo purpury jego przyozdobić/ y napyśnięć polować Królestwa Swiętego pochodniami/ o których nam czyta: Et lucernae ardentes in manibus vestris. Jedną z drugiey strony/ dzień popielcowy ta Purpura Krolewicz S. popiołem mekko przypuść y potrząsa/ pamiatki śmierci w dzisieyszym Popielcu renowując. Jest y Oczyszczona nasza teraźniejszość oplakanych czasów zasypana popiołem/ z tak wielu Wód/ ścieżek/ Jamkow/ Domow popalonych/ od gospodarujących sobie morskich gości. Dobryś Oczyszczono miła wzięła popielec: Kiedyś go na same prawie głowy przez spalanie wspominał Rezydencyi Krolowatow Polskich/ to jest/ Jamku Bratowskiego nasypiano. Moga do ciebie rzecz z prorokiem. Sede in pulvere filia Sion: Na posmicku Narodow obcych przyśledzy. Ta tedy/ tak smutna Popielcowa nasza, tak Rosciola S. iako y Bratow naszych/ nie zda sie quadrować do Purpury Krolewiczey/ y wesolego Festu Krolewicz polskiego. Jedną ia pociesz was w tak smutney okazyi. Trudnoć reprawdnie ten smutny Popielec/ w którym od nieprzyjacielskich demeliacy/ popiołem posypane zostają Bracie Wasze/ na dobre wytłumaczyć sobie: Jedną co sie tyje Ceremonij dzisieyszey Popielcowey ktora Rosciol S. obdaruje/ na odnowienie pamiatki śmierci w sercach Chrześcijańskich/ me jest od rzeczy do Wroczyssłości Kazimierza S. y owsem jest tu okazja dla świeckiey okazłości/ me tylko wolosy swoje/ ale czelostkość y klaty rozmaitemi pudrui/ przesypana, w memi proglami; nawet co podobnego temu stroiowi nątręca Oblubienie Niebiański wychwalając z sat

Stat Oblubienice swoje: Odor vestimentorum tuorum, sicut odor Cant. 4
thuris. Niekstał tej mody pokazuje się dziś Krolewicz S. przy Po-
pielcu w Purpurze swojej/ nieiało tym Popielcem/ to jest pamiątka
śmierci upudrowany. Wiesz że ja pilniey Nayaśmiejey nieumości
tego Paniecy Purpurze tym Popielcem upudrowaney/ albo raczej
Życiu tego Świecimy w pamiątka wstaćwizną śmierci przyozdobio-
nemu/ przypatrze się/ y oraz popioły/ albo prochy/ ktorami przyku-
rzona widze Wygrywa nąże/ Purpura Krolewicz S. otrzepać y
otrząść zechce.

Tan każdego żyjącego człowieka w którym zwoły Bóstey żyje/
może się nieiało nazwać Bata; bo iako Bata jest coś tylko acci-
dentale człowieka; lub w podła/ lub w droga przybierze się Bata/
jednakiem człowiekiem iest: tak lubo w podłym/ lubo w zacnym
tedy P. BGS na tym świecie w podła przybiera Bata/ to jest/ gdy
ich w ubogim y podłym wstanie pełnym kolokuje stanie: drugich nie
iako przybiera w Purpurze/ gdy ich zostawione w stanie paniecy/ bo-
gaty/ Krolewskim/ w godnościach/ dostatkach/ wygodach świeckich.
Prawda to tedy jest/ że tak podle/ iako y Purpurowe te Bata powin-
ny być upudrowane popielcem/ to jest/ każdy człowiek Chrześcijański/
tak w podłym iako y w bogatym zostający stanie/ powinien w spra-
wach swoich/ często mieć pamiątkę y boiaźń śmierci: Jednako tak
ubogi iako y bogaty homo ab humo, jednako wrytkim powiedziano:
Pulvis es. & in pulverem reverteris. Statutum est hominibus semel
mori. Omnes morimur. Omnes homines, terra & cinis. Za tym
do wrytkich nas pamiątką śmierci należy. Jednak trzeba wie-
dzieć/ że tym popiołem naybardziej powinny się pudrować/ posypo-
wać Purpury/ to jest/ ludziom wielkim w światła/ w Stanach Kro-
lewskich/ Książeczych/ Pánstkich zostającym/ naybardziej należy pamią-
tkę y boiaźń śmierci. Samá ten skroy do Purpury nieiało podać
naturá. Pięć bowiem artes że wśedneyze konse/ rodzi się y Purpu-
ra y Serikus Bamien drogi/ ten według Náturalistow ma coś w sobie
przy zielonym/ popielatego koloru; dla ktorego Ioan. 2 Gemin. nazwał
ten Bamien Symbolum boiaźni. Dala przez to nieiało naturá znać/
że Purpura z boiaźnią/ wysoki stan z pamiątką popielca ábo śmierci/
łączyć się powinny. Podal te nauka sam P. BGS wrytkim Purpu-
ratom światá tego/ w ten czas/ kiedy naypierwszego Pána y Krolá
na świecie czynił/ y nieiało w Purpurze Pánstwa nád wrytkim swo-
jem inwestyował/ to jest/ Adama przodka Nászego. Wystawil
P. BGS temu Pánu wielowładnemu/ nád wrytkim niższym stworze-
niem

I, PAR.

Gen. 3:
Hrb. 9:
2. R. 14:
Eccl. 27:

APOPH.

- niem/ peronie wspaniały pátac on roztóży Ray/ dał mu nitiáko Krol-
lewskie berło y iábtko/ kiedy wóytké ziemié pod iego poddał poddám
Gen. 1. swo. Dominamini piteibus maris & volatilibus celi, & vniuersis ani-
mantibus quæ sunt super terram. Przysiroił go w óliczno y drogę purpu-
re/ álbo rózney nieosácowáney ceny báte Krolwstá/ stan Niewinno-
ści/ y nád przyrodzonych innych wielu dárow; tak że zwieryfikowáy
sie ięszce przed czásém Ezechielá słowá. In delicijs Paradysi iuisti
Ezech. 28. omnis lapis pretiosus operimentum tuum. A dosyćze było ná tym
Nte dosyć. Brolem/ Pánem/ wóytkiego ówiátá czymono Adámá/ trze-
FIG. bá było purpury iego Krolwstá wpudrowáć/ przytrząsáć/ dla pier-
kneyšego y bezpiekneyšego stroiu/ prochem/ popiolem/ pámiatká y bo-
iázná śmierci: Což czyni P. BOS. Prawdá test/ że Adam/ puti
był w stanie niewinności/ był nieśmiertelnym/ zá tym śmierci in sensu
Composito niewinności/ bać sie nie mogli/ y strášyć go P. BOS nie
nie mogli: iednáť aby przecie tak wysoki stan iego nie był bez bóiaźni y
pámiatki iákieykolwiek śmierci/ stáwia mu BOS przed oczy pámiatkę
y bóiaźń śmierci/ choć in sensu Diuślo. De ligno scientia boni & ma-
li nē comedas, in quacunq; enim die comederis ex eo. morte morieris
D. 6. Mąsł przyczyna dáte. Ne in superbiam erigerentur, Uedit illis me-
camentum præsuerativum, dūm mortem illis intimavit, morte mor-
riemini. Návet/ wóażágc kiedy im o śmierci wspomniáł morte mor-
riemini po pierwszym swoim przestępiwstwie/ gdy go tuż wygnano z
Ráiu/ lubo go z naywóyšey godności degradowál P. BOS/ prze-
śięg zostáwágc przy nim dostóynosć/ y godność gospodársiwá wóy-
kiego ówiátá/ znouu go przytrząsa popiolem/ dágc mu nowá pá-
miatkę śmierci. Pulvis es & in puluerem reuerteris. Godna wó-
Gen. 3. gi Ceremonia Sámuelá Proroká/ którą záchowál/ gdy Saulá Krol-
lem Izráelskim czyni. Hoc tibi erit signum quia vnxit te DEVS in
Principem, cūm abieris hodie à me, inuenies duos viros, iuxta sepul-
chrum Rachel. Co iest? czemu go nie odsyla do domu Oyca swego/
FIG. aby mu ták wesoła obwieścił nowinę/ aby ná tryumfalny wiazd do
Jerozolimy/ y sanr sie należycie przygotowál y przyściól záprowáć
álbo czemu nie posyla go do mektorych w Izráelu nieprzyiátnych sobie
ná wieście ich/ ále go posyla do grobu wmarłych? iuxta sepulchrum
Rachel. Wiedziál Prorok/ że przeciw Koronátowi temu/ málá byđ
niektorych Konfederácy. Saul zás Koronowany vboגיע był fonde-
cy/ trebá było nervu helli, álbo ná dánie odporu nieposlúšnym/
álbo ná skorumpowánie ich; posyla go snáć po iákie stárbý do grobu
Ráchele: bo to zwyczaj vstárodáwnych ludzi bywał/ w grobách swo-
ich stárbý z sobá zákopywáć: leć obawiać sie była Prorokowi/ by snáć
to nie

Purpura in Cinere.

21

in Apophth

HIST.

to nie potkalo Saula, co niegdy potkalo Darysi, o czym Plutar: tak: [Sa-
 miramis Krolowa/ wystauiwszy sobie wspaniaty grob/ to nad nim na-
 pisac kazala. Si quis Regum indigerit pecunia, aperiat sepulchrum,
 & accipiat quantum necesse est. Ktory z Krolow bedzie potrzebował
 piemiędzy nich otworzy grob y niechay weźmie tam co mu potrzeba:
 Dariusz Krol widzac to rozkazal otworzyć grob / gdzie mialo skarb
 kosci/ a mialo piemiędzy/ takie znalazl w grobie napisane slowa. Gdy-
 bys byl cnotliwym glowiekiem / a na zloto me latomy/ grobowyby
 umarłych nie ruszal. Zaczyn y Saul z grobu Racheli maloco / albo
 nie nie wspomog-by sie byl na Krolestwo. Pocz mu tedy tam isc
 kaza / Trzeba wiedziec ze Saul/ lubo byl wysohnego wzrostu/ innych
 iednak nalezytych do Tronu Krolewskiego przymiotow nie mial/ nie
 swiadem byl rzadow/ bo z ostatniego pokolenia Beniamina/ zst nie
 uczony/ bo osly Dycy swego pasal. Poniewaz go tedy B.O.G na
 tron Krolewski wsadzal/ y Prorok Samuel namazuje go/ Purpu-
 ra/ to jest godnosc Krolewska na niego wkładal; te Purpury jego/
 oraz chcial posypac popiolem pamietki smierci/ do grobu Rachel o-
 niesz o smierci/ mogl sie latwiej zdobyć na nalezyte przymioty do
 Krolewskiej Purpury. Manus. Divina Providentia sepultura, vinam
 menti eius imprimere voluit memoriam, ut in supremis iam honori-
 bus positus, humilis permaneret. Chciala opatrznosc Boska w sercu y
 myśli jego, żywa wyznic pamietke grobu, aby na wysokich zostajacy honorach.
 pokornym zansze byl. Samo narwet zdrowym rozumem rzadzace sie po-
 gansstwo uznalo to/ ze Purpurat naybardziej pamietac ma na smierci/
 y boiazny iey. Y tak y Rzymian gdy w Purpurze Triumfator do Ca-
 pitulum wiejdzal/ wolano nań z tytu. Memento, quia homo es.
 Ta tedy purpura w godnosciach y doslactkach/ tym smiertelności za-
 sypana popiolem/wielki skutek ozdobe/ y Chwale Monarchow przy-
 noś. Pomniat na to Seuerus Cesarz. Ktory w Palacu swoim zansze
 na oczach mial uaczenie w którym popiol z trupą iego pochowany
 bydz mial/ y ciesz do ntego marzial/ Tu me capies quem totus Mun-
 dus capere non potuit. Ty mnie ogarniesz/ ktarego swiat wszytel nie
 mogl ogarnac. INNOCENT. IX. iestze Kardynalem bywszy/ tym Pur-
 bac y nad niemi medytuiac / zansze przy sobie dwa obrazki no-
 sim mazy pogrzebowe. Tym popiolem upudrowana zeszawuie Bro-
 slatnicy chorobie stozony robakami/ zawola Syna/ y odchylwszy ro-
 bacywe pierci/ rzecze: Vide Princeps, quo tandem recidant viri usq;
 solis

de Morie

HIST.

Mans. de
 morty

Solis divitiar, & territo, concussosq; bellis veteri, novus orbis sub
iugum missus, morimur.

III. PARS.

Vis. eius
Mud. Sym

Orati de
Natiu,

Obrócam na tetaz oczy Audytora moiego/ ná twoie Purpure Rá-
żimierz S. to jest ná pamięce Brolewskie życie twoie. Trudno wy-
różić/ iáko się przybrał Brolewicz S. w te Purpure Wysokiego na-
przed iá Purpurá koloru/ nie mówię według Swiátá dla wysokiego/ bo
Brolewskiego Wrodzenia iego/ dla starodawney Jągielłonow Sámili-
dla zasług wielkich/ ták tu Kościółowi S iáko y tu Wyższemu An-
naw swoych; ále mówię duchownie/ dla zafarbowania się od Purpu-
ry Króie JEZUSOWEY przez wstawianie rozmyślanie iego Mę-
do którego przyczyl był duże swoie; ták purpura zpurpurowane by-
ły nie tylko myśli y serce/ ále y wszystkie sprawy życia iego. In contem-
planda Passione affidus. Słuzi mu owo Symbolum saredy który ná-
málowałoby dwie głuce purpurowego sukna blisko siebie/ y przez to podob-
no dla reperkusyi kolorow/ wysokość koloru bierze: nápisal. Lemma.
Purpura iuxta Purpuram: bo podobnym sposobom Ráżimierz S. przy-
tulony do Króawych rón JEZUSOWEY przez kontemplacyę/ przez
to samo Purpurze swoiey. to jest życiu swemu Brolewskiemu/ ná ty-
foka ozdoba rozmaitych cnot ss. rzadkich wtakowych stanách zdo-
bi Purpura iuxta Purpuram. Purpurá w łonách się rodzi iáko y
perły. Ták Ráżimierz S. do ozdoby zpurpurowaney dużej swej pamię-
tki Męci JEZUSOWEY/ dobiera ięszc więcej tego purpurowe-
go koloru/ z sameyże oryginalney łonchy/ prawdziwą w sobie purpu-
re Króie y Ciála CZKYSTOŚCIOWEJ zamykającej/ to jest/ od
Przem: SAKRAMENTU/ przez czyste/ pokorne/ y gorące wyzna-
nia iego/ przez codzienne y pilne wważanie/ y słuchanie Tájemnie Mę-
S. Missarum Solemnis, aded erecta mente in DEVM solebat adesse.
vt extra se rapi videretur. Máło ná samym kolorze ma Ráżimierz S.
lubo dość wysokim/ Purpura swoie rozmiatemni Cnot SS. drogiemi
łámmemni y perłami przystaia. Przem: Pámmo niektóry nazywaia (dla
osobliwych náđ inne przywilejow/) nieosácowána Perła Niebieska/ iáko
S. Epiphani y Damasc. o tym mówi Concha. quz exaltus Divinitatis fulgerra
vtero concepit ac peperit Christum ingentis pretij vnionem. Ták
tá droga perła/ przyozdobił Purpura swoie Brolewicz S. przez gora-
ce y niezwygáyne nabożenstwo tu Przem: Pámmie; ták/ że może go
nazwać Laureatum Marianum Póetam; dla owej pieśzzoney/ nabo-
żney/ y pokorney Prozy, która nápisal y codziennie mawiał Brolewicz
S. Wslydź się terážniejszya Młodzi Polska? Brolewiczowie Polscy
przed tymi Póetami MARYI Kásw: byli/ á ty teraz Póetyki śláń-
stwy pilnuiesz/ Dworskie jarty/ pástwie nieczyste/ gorące wierzyli
piśac/

piśa
Stá
Bo f
ktor
profi
poz
ny/
Ta
zolen
perle
rze
zá ty
sie/
wiac
ni/
Mog
mod
lem
wiz
śas
lá si
dobr
y po
y bog
to sy
pámm
suro
tem
swoie
álbo
świ
spráw
śinac
tác y
ná ty
zorne
powo
S. on
były

piśać/ podrzućać/ śpiewać/ niemi się ciesząc: także się odrodziła od
 Stáropolskiego nabożeństwa. Zapomniales widzieć Polak Stáropolskie-
 go ku Mátcie Bóżej nabożeństwa/ owej Woyciechowey Bogaródzice/
 która idąc na Nieprzyjaciela śpiewano: Godzinki/ Kozáńce/ chyba przy
 prosiastach zostály; Wielcy Dworskich ludzi niewiedziáło teraz skąd is-
 pogać. Nabożeństwo ku tey drogicy perle/ to jest do Przen: Pán-
 ny/ iedyna to była ozdoba Purpury Polskiej/ Krolestwa Polskiego.
 Ta ozdobił y swoje Purpury Kázimierz S. Przypisał niegdy Maz-
 zolen. Perle położoney przy złoście. Dat sociata decus. To ja tey
 perle/ Nabożeństwu Kázimierza S. ku Nász. Pánnie/ przy purpu-
 rze y ślannie tego Daniecy przypisać mogę. Dat sociata decus: bo
 zá tym swym nabożeństwem ku Przen: pánnie ná wielkie cnoty zdobył
 się/ ktorými oraz przyozdobił Purpury swoje życia pamiętego. Nie bá-
 ni/ Kłeynotów/ ktorými przyozdobił Purpury swoje Krolewicz S.
 Mogę o nim rzec. Omnis lapis pretiosus operimentum eius. Ale
 modzie się atkonodniac/ trzeba ięże przypudrować nie iáko/ te Bro-
 lewicz S. perfumy/ y pudrá? bynamię: Nie znáá ięże ná ten-
 ká się stroiu; iáko widziemy z samego iego obráz. Ale co? Wiedziáł
 dobrze Krolewicz S. że to y potrzebna y ozdobna/ śmiertelny proch
 y popiół przy Purpurze/ to jest pamiątka śmierci/ ludziom w wysoku
 y bogáтым zostájącym ślannie. Przytrząsa tedy y posypuie práwie wśyt-
 kó życie swoje tym popiołem; lubo w kłótnacym wielu/ żywo sobie
 pamiętaiąc ná śmierć. Czego Naprzód argumentem bydz może/ ostre-
 surowe życie tego/ one posyp/ ná ziemi sypiania/ nocne przed Roscio-
 tem modlitwy/ Cilicia/ y inne mortifikacye/ Mortificatio à morte
 swoje derywácy ma: dla tego osiro żyjących/ zowią in vita Martyres,
 albo życie ich/ Lentum martyrium, sed diuturnum. Kuź myśli iego
 święte záwsze tym widze przysypáne popiołem/ y owsem wśytkie
 spráwy y záhaw y iego/ ták/ że y zá stołem Krolewstwu siedząc/ przy-
 smácznych potráwach/ smáć swoy rącey okolo popiołu/ okolo mied-
 tacyi o śmierci/ o márnosci swiátá záhawiał. S. *anp.* Świádczy/ że
 ná tym miejscu gdzie Sodoma była/ rodzi się iábika/ ktore lubo po-
 zorne są/ iednáś we wóńs istotny tylko popiół. Takie były wśytkie
 S. omnia vanitas, pulvis, záwsze mu dla męstáczności swoiey/ żywo
 były śmierci pamiątka. *L. rra.* piśe/ że owi żołnierze Sennácherbá/ 4. R. 19.
 ktorých

Mud. Sym

De Ciuit
 Dei L. 21
 c. 5.

Kwiatk.

Sap. 7.

APOSTR.
ad Polon.

ktorych sto ośmiesziesiąt y pięć tysięcy Anyot pożabił / misiera
na iaką sztukę Anyelską pożabiłani byli: bo po wierschu wbyły
się zdali bydz cali / y z ryngtunkami swemi stali / iednak we wnetrz /
nie w sobie nie mieli pod skórą / tylko sam popioł. Coś podobnego
uczynił Różymierz S. Stała więc wielka ofoła Krolewicz S. aspi-
stencya Dworzanow / Senatorow / wszystko to w oczach iego popioł.
Wyprawnia go Ociec z niemłym pod Direkcyą iego Woyskiem przeciwko
Krolowi Węgierskiemu / czyniąc o Krolestwo ktoremu Sukcesya należała /
wszystko to w oczach iego iako w drugiego Xerxesa Milites Cinerei. pę-
miatka próżności / niestatków y śmierci. Podanie się okazało do pychy /
obiecując pochlebcy nowego Krolestwa Polskiego po Wycowstkiej śmierci
purpurę / ale Różymierz S. wiedząc / że niemając nic skutecznego
na przytłumienie pychy / nads popioł / nads pamiętkę śmierci zaraz tym
popiołem przysypuje tę purpurę / na śmierć swoje wspominając / y
oncy raczej sobie / niżeli Wycowstając. Podanie się okazało / a ięsz-
natarczawa / do kosztowania cielesney rozkoży ; y tu Różymierz S.
do popielcu / do pamiętki śmierci / Mālo mori, quam latari. Na oś-
tek Historyę życia iego świdocz / że od młodości swojej / często sobie
mawiał y ruminował słowa owe Salomonowe. Sunt quidem & ego
mortalis homo, similis omnibus; & ex genere terreni illius, qui per-
mus factus est --- Nemo enim ex Regibus, aliud habuit initium Na-
tivitytis. Unus ergo introitus est ad vitam, & similis exitus. Tę-
to tedy jest purpurą upudrowaną popielcem / to jest / życie Krolewi-
cz S. przyozdobione pamiętką śmierci / y waga niestatków świeckie-
go: ten sposób między innemi osobliwy / Ktorem tak wielkiej swię-
tobliwości doszedł w stanie paniecy. Dalby to Bóg / aby nasi
panowie Polscy / porzuciwszy Cudzoziemskie perfumy / tym purpurę
swoję posypowali popiołem / to jest / pamiętką śmierci: nie byłoby ta-
kich bezbożności w ich stanach / takiej rozpusty / takiej pychy y złości /
na iaką teraz w Ziemiach swoich patrzeć musi Różymierz S. Ale że
w popiele widzę Wyczynę naszą / obiecałem tę purpurę Różymierz S.
otrząpąć / otrząść z szpetności tych. Zakurzył się widzę popiołem y
prochem Polsko / nie tylko od świeżych pożarów Szwedzkich / ale co
wielka dla zepsowanych obyczajów Synów twoich: Zaprząsła się ową
staropolską miłość: naprzód tu Wierze S. y Rościolowi C. K. Y.
STWOSWYNU / gdy w popioł prawię y ruiny dobra Duchowne
od nabożnych Polaków nads / obrocone są / a to przez Związek swo-
wolne / extorsye / podatki wymyślne / kontrybucye nieznośne / Ktore nie
na obronę Wyczyny / ale na zbytki / na prywatne sake / rozprzane
bywają. Za Zygmunta Krola / dla gości Niemieckich dano tylko raz
z mie-

Purpura in Cinere;

23

3 missem we Groda do stołu/ aż zaráż o to między sobą Polacy mur-
mur, tak że musiano tego poprzestać. Nie zbyt to dawne lata. I
teraz nie o post/ ale o Wiare idzie/ o zprofanowanie Kościołom/ Sa-
kramentom SS. a kto o to mówi? Zaprząsła się y staropolska mi-
łość ku Oyczyźnie respektami/ intercessami/ łaskotstwem/ nieciernością
mi. Oculi eius pleni sunt pulvere à pedibus introeuntium: boć od przy-
chodniow/ od obcych fakcy/ naywiecey temi prochami/ temi niebezpieczeń-
stwami zakurzyła się. A coż czynić będziez mizerna Polsko? Bierz
Purpurę Brolewską Polskiego przed oczy/ swietego życia iego sprá-
ny/ żarliwość iego przeciwko Niedowiarkom Schizmátyckim/ miłość
ku Oyczyźnie/ ku utraconym/ pocierwość życia iego; oćieray z siebie
prochy te/ niedostatkowości/ zepsowane obyczaje/ naśladowaniem tego
reformuy. Pone in pulvere os tuum, si foret hic spes. Na podo-
bno Kazimierz S. nądzieis/ że dobrze może bydzie Polsko: Oto posuic
in pulvere os tuum, pada z modlitwami swemi przed Máięstnem Bo-

Thc. 37

Is. 47.

sim/ gotow ci przy twoiey kooperacyi pokorna suplika wspo-
moc. Darem eis Coronam pro Cinere. Obiecuie ci za te popioły
Coronę Brolewską spokojną: Dabit quasi puluerem gladios.

Obiecuie ci / teźli te prochy złydy obyczajow otrzepiesz/
w popioł iedno obroćcie orzechowieprzysięścię. Co

nam rácz dać za przyczynę Przemi: Panny y Pá-
troná Wlásego/ Frolnocey ná Kiebie y ná

Ziemí BOŻEJ w Trocy Jer-
dyny. Amen.

d

Registr

Regestr przednieyszych rzeczy.

W którym pospolicie nalezby w Kazaniu Slowo albo Materya nay-
 dziej zaraż na dowod iey Pismo S. Figury, Przykłady, Historye
 zaś, szukay pod Literą H. Gdzie są dwie liczbie. Pierwsza znaczy
 Partem. albo Cześć. Druga zaś znaczy Folium. albo Karto.

A.

Abraama wielkie akty pokory 1. 159.
 Adam że Paćierza w Raiu nie mo-
 wił, vpadł. 1. 115.
 Adam wesoł przy Narodz. Nasz. P. 1. 64.
 Anyołowie SS. pod rozkazem.
 Nasw. Panny. 1. 191.

B.

Bankiety niektóre sławne. 1. 9.
 Bąkiety Dworskie z czego na-
 ganne. 2. 194.
 Bąbiego tńca skutek. 1. 182.
 Bog lepiży niż Krol cudownie
 pokazało się. 2. 133.
 Bogi, Cnoty, dla respektu ludzkie-
 go opuścić zle. 3. 133.
 Bog zabiega z miłosierdziem swo-
 im, gdy człek choć naybárdziej
 grzełzy. 2. 142.
 Bogące zawnze chcą nad ludzi. 1. 171.
 Boginią nie trzeba nazywać Nasz
 Pannę między prostytutkami. 1. 229.
 Boiażn Bożą mająca dułżę, iest
 iako Swiętnica, y czemu 3. 47.
 Boiażn piekła. 3. 13.

C.

Cierplwość gościeniec Purpurowy
 do Niebā. 2. 229.
 Chwała proźna szkodliwa. 1. 77.
 Chwała naywiększa miłazć o
 sobie. 1. 115.
 W chorobie co czynić. 3. 25.

Cnota z trudnościā odważnie ie-
 dnak o nie trzeba się stać. 2. 17.
 Cnotliwe wykonywać intencye
 wstydzić się nie trzeba. 2. 114.
 Czyłtości bronić przeciw pokurom
 ciełstnym, poło y. 3. 160.
 Czary ale iakie w każdym sta-
 nie świeckim, 2. 291.
 Człowiek, Xiadz, na modlitwie, 2. 230.

D.

Desperacya ciężki grzech y iako
 się ratować z niego, 3.
 Z diabła nie zawnze grzech, 3. 171.
 Diabeł wyciął Pannie policzek
 Diabła kto budzi, 1. 114.
 Diabłu iako węgę oddać,
 Duchownym przykład pokory
 na Micheaszu, 1. 160.
 Duchownym piękne napomnie-
 nie S. Bernarda, 1. 121.
 Dułżę iako Ray, 1. 134.
 Dułżę iako zawnze, iedną, piękna y
 droga 3. 136.
 Działki koronę są Rodzicow, 1. 14.
 DDD. ruinę Panstw y Familii, 1. 186.

E.

Ewę iedną Pani iaiłā o co 2. 142.

F.

Familie miłosierdzie rozmnaża, 2. 26.
 Franciszek 3. zafarte slady Chry-
 stusowe nayduie. 1. 164.
 Franciszek vide Porcyunkula. 6.

REGESTR.

G.

- Grzech za grzechem ciągnie się. 2. 155.
 Grzech zaślarzały trudny do po-
 prawy. 2. 129.
 Grzech jest największy diabeł. 2. 103.
 Grzech oslepią duszę. 1. 14.
 Grzech nie zawsze od diabła. 3. 195.
 Grzechu nienawiść, znak pewny
 przeznaczenia. 2. 99.
 W grzech wpadłszy co trzeba czy-
 nić iak naprzedzey. 2. 99.
 W grzechu nieważne dobre v.
 czynki. 3. 195.
 Z grzechu się wymawiać zlarzecz. 2. 206.
 W gniewie lekarstwo Cierpliwość. 2. 240.

H.

- Heretycy ogniem Chrześt dawali. 2. 162.
 Heretycy co Nasw; Pannę Bogiem
 czynili od Kościoła S. porępieni. 1. 129.
 Heretykow niesłuszne bluźnier-
 stwa na Nasw; Pannę. tamże.

Historia.

- Alex; Wielki kazał zabić nurka co
 z wody na głowie Koronę jego
 wyniosł; y czemu? 1. 19.
 August Cesarz trupa kłamce w Mie-
 ście grzesić nie kaze. 3. 69.
 Austeryarz łakomy słucznie oszu-
 kany. 3. 104.
 Bankiet Polski, o 1800. pułmi-
 skow ryb. 1. 9.
 Bożek co go milczeniem czcono,
 y Bogini z wstami zapieczeto-
 wanemi. 1. 81.
 Chleba dzieciom nie dawano, tyl-
 ko co sobie ktory wciśnął. 1. 12.
 Cyruś Słonce trzy razy oblaścił. 1. 33.
 Czarci goście zaproszeni na obiad. 3. 115.
 Dyskurs dwu ubogich kto lepszy
 czy P. Bog, czy Xiążę, na co im
 wyszedł. 2. 132.

- Dialog Chłopka, Krola, Kupca,
 Zełnierza, Theologa y diabła,
 ten co tym ostatnim zrobił. 2. 108.
 Dyogenes z Muzykow złego ży-
 cia śmieć się. 3. 129.
 Dworzaniń sumnieniem Pannu
 służącego lament. 2. 133.
 Hrabina do łóża Męża swego przy-
 ięła trędowatego P. Iezusa. 2. 76.
 Iako sobie głos naprawił do śpie-
 wania Neta. 2. 87.
 Krew ze Stołu Turysty płynie. 2. 169.
 Konie w potrzebie tancujące. 3. 84.
 Kamienny Lew vmorzył człowie-
 kę. 3. 187.
 Krol Egipski nie płacze nad dzie-
 cmi, tylko nad przyjacielem y
 czemu? 3. 191.
 Lecący z drabiny zartuie. 3. 106.
 Ludzie bez głowy. 3. 185.
 Nowo Narodzone dziecię po mu-
 rachs noszą. 3. 121.
 Na dzień Panią uczyniona Semi-
 ramis Krola zabija. 1. 184.
 Oczy wylupione 15 tysięcy ludzi. 1. 23.
 Ogrody sam Krol scepil. 1. 143.
 O ledzących, wiatr, gnoy, ogień. 2. 13.
 O Ieleniu z złotą tablicą. 3. 20.
 O Ioannie Pániencie cudowney bo-
 atyrce we Francyi, y iako fer-
 ce iey zgorzeć w ogniu nie mo-
 gło. 3. 20.
 O lekarstwie Manus Deorum. 3. 29.
 O szacie Alex; W: ktorey ogień
 nie szkodził. także S. Katarzy-
 ny od zimna broniący. 2. 10.
 O zbytku podczas wojny. 3. 84.
 Orzechy w bramie rozpuściwszy
 wbieżono Fortecę. 1. 130.
 Pańczerze codziennie do Nasw; Pan-
 ny obronili od czarta. 1. 11.

R E G E S T R.

Papież podpisał kłatwę Krwią Pa- ną Jezusą,	1. 59.
Pieczętowania sposoby rozmaite v Poganstwa,	2. 96.
Podarek Tyrąński, z głów, serc, nog, rąk ludzkich,	2. 93.
Poganie w bożnicach obraży Hi- storyczne zastąpił dla nieroz- zerwania modlitwy,	2. 112.
Pani narzekająca na niewymartwie- nie Fwy sama się w mnieyzy- rzeczach niewymartwiła,	2. 142.
Robaczek miało strony na Lutni,	3. 64.
Róże iedząc odmienił się z Osią w Człowieka,	2. 79.
Ryba nakłzrał Biskupa w Morzu włowiona,	1. 111.
Ryba pilnuie drogiej perły,	3. 134.
Słoń jako wet za wet oddał,	3. 132.
Sluga w chorobie prosi Pana iwe, go o dłuższe zdrowie, ale dą- rewnie,	2. 30.
Spiewania naybárdziej żałował vmierając,	2. 89.
Salomon krwią robaczka kamicie nie łamał,	2. 36.
Syn wgrzył Marce vcho na szu- bięć idąc za niekarność,	1. 17.
Indyi Nowego Krola stroją w Niebieski płatek z trupiami gło- wami,	1. 56.
Wkolebce znak Korony,	1. 60.
W pozorzym domu ciężkie vbo- stwo,	2. 193.
Wyskoczył ieden oknem po li- ty Cetarskie,	2. 120.
Z gniewu ieden vmarł,	2. 186.
Ziele Noli me tangere,	2. 137.
Z ogniem posłowie przychodzili,	2. 17.
Złoteż dla pieniędzy ciężkiwy,	3. 115.

Złoto ieden siecie,	3. 198.
Zydowska spowiedz,	3. 151.
L.	
Łablika Mifterne	2. 148.
Łana Chrzęciela Maska odumar- ła na puszcy,	1. 77.
Intencyi dobrej trzeba w wczyn- kach y iakiey,	1. 87.
Iubileuszu rzadko kro dostępie	2. 176.

K

Kłamlivy język nie Chrzęścián- ski y karanie kłamstwa,	3. 98.
Korona Rodzicow dzieci,	1. 141.
Krolow trzech przyimując Nasw- Panną wysła ku nim z P. Jezusć,	1. 20.
Krolow nabozenstwo Cnota,	2. 217.
Krolow powinność troiła,	1. 141.
Krzywdy vbogich, ruinie Krole- stwa y Familie,	1.
Krzywdzący Panowie okrutniejszy nad Lwy,	2. 233.

L

Łaska Boska, miecz to rościłai- cy węzły Swieckie,	3. 168.
Łotr co do gospody przyał Nasw- Pannę,	1. 71.

M

Matematyckie wrożki o szczęściu y zgubie iako się nie godzą,	3. 91.
Mąż w domu iako Słońce, a żona Mieściacem,	1. 185.
Miecz słano Oblubiencom przed ślubem,	2. 176.
Miecz zapieczętowany,	1. 185.
Miecz ze dzwónkami,	1. 185.
Miłosierdzie Boze zabiega grze- lnym,	2. 142.
Miłosierdzie wczynki pozytywne za żywot, przy śmierci, y po śmierci	2. 75.
Modli.	

Przedniętych rzeczy.

Modlitwa skuteczna z martwie-

niem; 2. 219.
Modlitwa obliwiera pokaźna dusze, 1. 3.
Modlitwa potrzebna w pokusach, 1. 11.
Modlitwa iestmaczna w grzechu, 2. 85.
Modi: z rozerwaniem myśli zła, 2. 107.
Morze znaczy Świat, 1. 23.

MARIA. Ex I. Parte

Akademiją iest fundowaną od Bogą,
y iakie iey Przywileje; 127.
Berło wżyskiego świata oddała iey
Trojca Przenaś; 187.

Chwała iey naywiększa z milezenie 85.
Drobne: nawet nabożenstwa mile-
icy są.

Iako Niepok: Poczęta podobna iest:
Iacheli, 120.

Iaki pożytek z nabożenstwa iey, 49.
Korona Nas: Panny iest Syn iey Nay-
milszy, 117.

Matką iest rodzącą miłość i to-
tro iako, 14.

Opuścić Paściorki Brackie czy iest
grzech? 92.

Oświeca w niewiadomościach, tak
grzeszn, ch, iako niewiernych, 119.

O Szkaplerzu, Roząncu, Porcyunkuli,
Nas: Panny, Patrzy pod temi słowami, 29.

Pokorna Nas: Panna wzy pokory
by naywyższych bratów ludzi, 164.

Przyjaciółką, która w ostatniej po-
trzebie to iest, przy śmierci nie od-
stępnie, 103.

Przykład piękny iako oświeca grze-
żnych y niewiernych, 31.

Smiałym trzeba być w nabożenstwie
ku niey, 117.

Specyaf wielki duch nabożenstwa do
Przen: Panny, 175.

Stołownicy Nas: Panny, albo cudo-
wne nabożenstwo do niey y zale-
cenie iego, 93.

Staćczne nabożenstwo ku niey iako
iust pozyczcne, 70.

Wlatwia oiałne wysię do Niebā, 151.

Ex II. Parte.

Błogosławi tak bogatym iako v bogi 215.
Dodaie Męstwa przeciwko ludzkim
respektom; 136.

Iako Przen: Panna wygrała na Troy-
cy Przen: Elekcyą do Niep: Poczęcia, 63.

Iako y przecz zachowana od pier-
worodney skazy, 160.

Iako y czym martwiła Ciało, 213.

Iako Półm oraz rodzi y kwitnie, 436.

Kościółowi Słomowemu podobna, 41.

Milwiele wzięła Nas: Panna, 124.

MARYI naywyższa Chwała, 122.

Modlitw naleznych Poczęta przez Przen:
Pannę, pewna, prędka, gotowa, 229.

Modlitwy z rozerwaniem naganne v
niey są, 114.

Nabożnym być do niey, znak prze-
znaczonego, 101.

Nadzieia w iey obronie dobra bo
może, bo umie, bo chce ratować, 31.

Nabożenstwo ku niey łączyć z Pośc, 223.

Naucza bogatych, pokory, vbogich
nabożenstwa y cierpliwości, 209.

Naywyższa iey chwała z Niebowż: 173.

Ogniem miłości Boskiej wypala
miłość świata, 181.

Paściorki do niey mają bydz w czy-
stym sercu, 89.

Piękność Ciała y Dusze iey, 256.

Postanani Zakonnicy na to Święto na
Nieszpor Zmartwychwstaia, 175.

Potrzeby ludzkie widzi na Niebie, 212.

Świat się odradza przy Narodzeniu
Nas: Panny, 181.

REGISTR.

Szat Naśw: Panny u Żydow same
 Panny strzegły, 11.
 Wrodą nayoobliwszą przy Porodzie, 256.
 Wabi za sobą do Cnoty, do Niebá,
 Wychowanie powiła karmi dusze iá-
 ko Mátká, 185
 Wzięta do Niebá z Przenaś: Sakra-
 mentem który dotąd iáko w Mon-
 strancyi widzą błogosławieni, 174.
 Wzięta w Niebo jest Kościołem, 171.
Ex III. Parte.
 Boleści, miecz noszone w Niebie z
 Procesyą 191.
 Boleści iej rozpamiętywanie iáko
 iej przyjemne, 181.
 Centrum Gudowne grzeszne serca
 do góry pociągające, 102.
 Bojźni Bożey Świątńcá, 46.
 Do Zakonu powoływa, 177.
 Gospodyni dobra dla czterech kon-
 dycyi, 198.
 Koncha rośłą Niebieską nápełnioná, 130.
 Klámsstwa broni, prawdy wczý, 73.
 Królowá iednąiącą pokoy, 85.
 Lutniá w smutku ciesząca, 63.
 Młodych obyczaiow Mistrzynią, 40.
 Nabożenstwo do niey powinno być
 zmiłóści ku niey nie z boiźni
 porępienia, 196.
 Od piekła broni y ono ruinić, 11.
 Obroną jest osobliwą w pokupach nie-
 czystych, 159.
 Port naybliższy dusze pokutuiącej, 147.
 Przy Poczęciu swoim Luminarz Nay-
 iásnieyszy, 91.
 Vczy miłóści Bożey napawa pracuią-
 cych śpiewaniem swoim ich cielszy, 203
 Wet za wet naydoskonáley P. Bogu
 oddała, 141.
 W dośperacyi wéieczná pewná, 2.

W chorobie jest wleczeniem,
 Zakonnikow wtwierdza y broni przy-
 śmierci, 177.
 Ziemiá błogosławioná y dla czego, 139.
 Zwierciádem jest bolow P. Iuzuo-
 wych, 181.
 Zwierciádem jest do ćierpliwości-
 pobudzającym, 181.

N

Nabo zenstwo iáko po. ogien nágánné, 1. 68.
 Nabożenstwo czemu się przykrzy, 1. 68.
 Nádzicia miárná w ludziach w bogá.
 Gwach w wykretách głowy, 2. 60.
 Niebo aby otrzymać trzeba zasług, 2.
 Niebieską Fortkę sami sobie y czym
 zaciężniamy, 1. 146.
 Niewdzięczności grzech iáko o-
 brzydliwy, 3. 177.
 Niewiadomość dobrowolná od grze-
 chu nie wymawia, 1. 261.
 Niewieście rzády szkodliwe, 1. 183.
 Ná Niewiaść poyżréc iáki grzech, 3. 161.

O

Oczy wylupione od Tyránna 15. ty-
 sięcy ludzi, 1. 23.
 Okázy do dobrego do pokuty, nie
 opuszczáy nie odkładáy, 2. 119.
 Okázy do nieczystości chronić się
 3. 160.

P

Pánskie bankiety, wesołóści płacz
 ubogich, 2. 167.
 Piekła boiźni potrzebna ále iáka 3. 130.
 Piekielná bramá czemu przestroná 1. 146.
 Płaczáski dla Naśw: Panny, 1. 180.
 Pobożne życie ná czym się ma fun-
 dować, 1. 134.
 Polska za co pokarána Szwedé, 1. 59.
 Polska iáko Emmaus, 2. 125.
 Polskie lubiteufce, 2. 168.
 O po.

Przednieyszych rzeczy;

O Pokoy iako się starac, 3. 102.
 Pokusy zwyciężenia dwa sposoby, 1. 45.
 Pokory koniecznie trzeba każdemu
 y w naywiekszym stanie, 157.
 Porcyunkula, Port Miłosierdzia Bo-
 żego, 3. 153.
 Porcyunkule Odpust nayprześcizen-
 sza brama albo czemu nayła-
 twieyza pokuta, 2. 54.
 Porcyunkule Odpust, bankiet Du-
 chowny, wera mi troiakiemi czę-
 stnie na nim Przen; Panna, 2. 141.
 Porcyunkula na troje ludzi por-
 cya, 2. 196.
 Procesya: ktora naypiewsza 2. 239.
 Procesya po Niebie z mieczem
 Przen; Panny, 3. 191.
 Przeklinac iaki jest grzech, y iako
 szkodliwy, 3. 113.
 Przenazczonych mala liczba, 3. 61.
 Przyklad dobry Panow skuteczny
 w czym, 2. 218.
 Powołanie do ktorego stanu iako
 poznawac, 3. 173.
 Pościć kto y kiedy powinno, 2. 229.
 Pospolitych ciężkości kto nie cier.
 pi zły znak, 11. 173.
 Przyklad naydziesz prawie przy każdej
 Ma: ryi; ktora sobie według Regeltu
 znaydziesz w Kazaniach.

Q
R

Rayskie kwiaty 1. 140.
 Ray iesli jest ieszcze na świecie, 1. 134.
 Respekrami ludzkimi garzić, 2. 135.
 Rodzić od Zakonu Syna odwodza-
 cy zabity od niego, 3. 176.
 Rodzice robią korony dzieciom, 1. 15.
 Rodzice przyuczac mają dzieci do
 nabożństwa Naś. Panny, 1. 11.

Rodzicow miłość ciężki y trudny
 węzeł, 1. 175.
 Rożaniec Gościńiec Purpurowy do
 Nieba 7. 240.
 Rożancowym BB, y Siostram wygo-
 da wszelaka, za żywota przy
 śmierci y po śmierci 2. 78.
 Runo Gedconowe w czym cud: 1. 35.

S

Sakramentu Nayswaw smutku lekar-
 stwo 1. 58.
 Sakrament S. Hostia jest y będzie
 zawsze w Niebie 1. 174.
 Skapemurze za żywota, przy śmier-
 ci y po śmierci 2. 73.
 Skromność w obyczajach y Namie-
 tnościach 3. 4.
 Sławę swoję naylepiey oddac na re-
 ce Boże, 1. 80.
 Słonce obłapia Cyrusa 1. 33.
 Śmierć komu lekka, komu ciężka, 1. 99.
 Smutek czym odganiać od serca, 3. 4.
 Spowiednik sam podził pokutę
 za Penitencja, 2. 58.
 Spowiednika diabeł potwał y z Pe-
 nitentem, 1. 28.
 Spowiedź: czemu nie ktorym nic
 albo mało pomaga, 3. 148.
 Na spowiedzi czym wstyd zwy-
 ciężac, 2. 49.
 Po spowiedzi ieszcze pokuta należy 2. 53.
 Stroie białogłowskie, kiedy y ia-
 kim są grzechem, 2. 2.
 Świata miłość iako szkodliwa du-
 szy, 2. 13.
 Co za lekarstwo na to, 2. 16.
 Szata w boga wstydzi bogate, 2. 235.
 Szata wonnosci darow Nieb, pełna z 6.
 W iakiey skrzyni ma byc chowana z 10.
 Szká-

R E G E S T R

Wino płuie Lili 1 165.
Wino iako piakowi obmierzić ibid:
Wiary S. gđzieby była prawdziwa,
nie które wywody 1 123.
Osobline Swiętośliwość nauki 1 124.
Pod czas wojny co czynić 3 79.
Wet za wet oddawać nie dobrze 3 136.

X

Z

Zakonne powołanie iako rozemna-
wac 1 171.
Zarliwość chwalebna y płatna, Fine
1 183.
Znaki trzy przeznaczenia do Niebá 2 95.
Zniwo miłości Bożej y zasług czego
potrzebuie 1 196.
Złoty deszcz z Niebá 1 193.
Złoto siła ieden 1 198.
Zydowstwa dwoie nawrócone przez
Naświętą pannę 1 64.

Szkaplerz z Vmartwieniem 2 220.
Szkaplerz Nasw: Panny podobny
do Runá Gedeonowego. 1 39.
Znak osobliwych kochankow. 1 40.
Vmácnia przeciw pokusom 1 41.
Supplikácy 3 38.

T

Theologowie pochlebcy sumnienia
zawodzący 2 207.
Turkini Cudownie nawrócona
przez Przenayświętą Pannę 1 31.
Turczyn nawrócony ubierając Oł-
tarz Naświęt: Panny 2 147.
Item przy laszczkach 1 147.

V

Vczynki dobre mają być w łasce
Bożej z należytą intencyą 3 194.
Vbogich płacz, Pańskie Bankiety 2 157.
Vbodzy Bogu mili ktorzy cnotliwi 1 157.
Vmartwienie potrzebac przy mo-
dlitwie 2 207.

dobny 1 30
W. 1 30
1 40
3 30
nnienia 2 30
ona 1 30
c Of. 2 30
2 30
fisce 3 30
icy 2 30
liwi 2 30
mo- 2 30

[Faint, mostly illegible text in the upper half of the page, possibly bleed-through from the reverse side.]

[Faint handwritten notes in red ink at the bottom of the page.]

